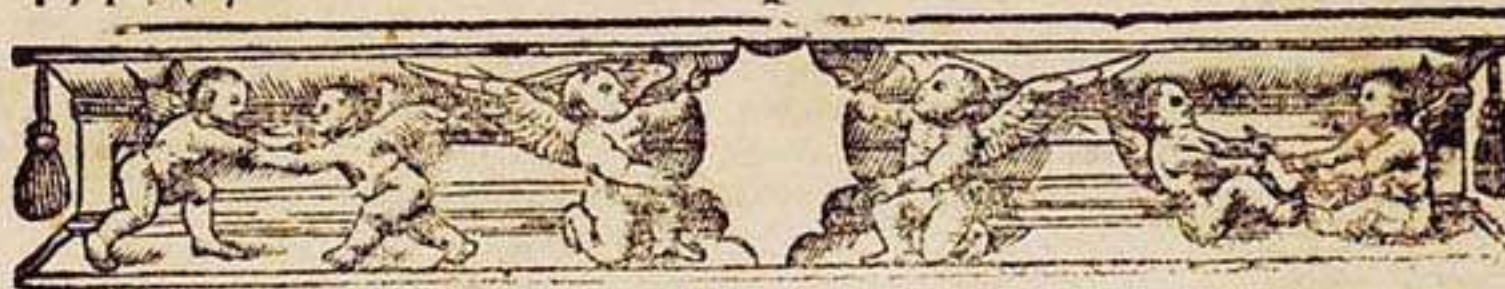

Tertia Pars. S. Vincentij.

Sermonum sancti Vincēti Pars Tertia: que de sanctis appellari solet: cum septem in orationem dominicam ⁊ alius plerisque sermonibus optimi cuiusque lectione frequē tiori longe dignissimis.

Tabula i sermo-
ne de scis scilicet Vinceti p totu^o anni circu-
lu spaliu puctoz in his cotetoz alpha-
betice directiua z ostensiua incipit.

Delitera A.

Aron summus potifex sol^o
accedere solet altare sancti
sanctoz: quid nobis hoc de-
signat: p^o ser. ij. scilicet ioanis
baptiste. lxxij.

Abraa no in iuuetute: sed anno. lxxv. lo-
cutus est cu deo: sermone. j. eiusdem ba-
piste xpi. lxxi.

Abstinētia corpalis bonoz operu multi-
plicatione coportat z administrat: ser.
de sancto Laurentio. xcij.

Abstinētia quas sanctus antonius ha-
buit nobis in exemplū factas. require
sermone de eodē. xcij.

Actiua ad vita quattuor cause. s. efficiēs
materialis formalis z finalis pcurrūt:
vt h^o in ser. de scō Gregorio. xlix.

Adolescentes humiles erunt z misericor-
des: z fideles in cōuersatione: charita-
te z fide: ser. ij. sancti martini. cxl.

Adoratio fiet ad deum: no ad idola: ser.
primo sancti martini. cxxxvij.

Adoratio idoloru subtili disputatione
sancte Katharine virginis annihilatur
sermone de eadem. cxlvj.

Ad gubernandū equū duo req^oruntur q̄
ad nostrā emendatione z dirigunt: ser.
de sancto ioāne euāgelista. xliij.

Aduersitatib^o circūdatus quō patiens
esse debeat de hoc habet quedā mora-
lizatio de sancto siluestro. xx.

Afflicto q̄ corpus n^om affligere debem^o
vt deo placeam^o: ser. d scō nicolao. iij.

Agatha beata similis xpo in sex fuit: vt
habetur in sermo. de eius festo. xliij.

Alexander magnus quare interfecit leo-
nidem magistrum suū: sermone de san-
cto Laurentio. xcij.

Altare dei in quāta reuerētia debet ha-
beri z quales erūt ministri altaris: ser.
ij. sancti ioanis baptiste. lxxij.

Amavit xps beatū ioāne propter puri-
tate z virginalē: vt in octaua sancti ioā-
nis euangeliste. xxiiij.

Amici dei efficiuntur per tria: scz per ora-

tionē spiritualē: per vniuersalē subie-
ctionē z per martyrialē afflictionē ser.
de sancto Bartholomeo. cvj.

Amoris diuini tres sunt gradus: z quo-
to gradu xps dilexit Joannē euangeli-
stam: ser. ioannis euangeliste. xliij.

Angeli nobis vtilitates septē pferunt z
administrāt: ser. d scō michaele. cxxij.

Angeloz chori sine ordines: quot z qui
sunt z quō fm sub z supra differūt: ser.
de cōmemoratione sancti pauli. lxxx.

An in hac vita posset sciri certitudinalr
de aliqua psona an sit in gratia: sermo-
ne de sancto siluestro. xx.

Angeli dei oēs viderunt sanctissimaz in
carnationem filij dei: vt habetur ser. in
ocf. sancti stephani. xxiij.

Angelus salutās beatā virginez quare
dixit. Ecce concipies in vtero cuz tamē
alibi non cōcipitur: sermone de incar-
tione filij dei. liij.

Angelus domini virgine mariā salutās
in benedicta incarnatione declarauit si-
bi octo secreta fidei que habētur i ser.
de incarnatione filij dei. liij.

Animarū perditio contingit ex septē vi-
tū capitalib^o. Require illa fm ordinē
ser. sancte cecilie. cxliij.

Animarū defunctorū quotuplex est gra-
dus siue status: z quib^o profunt suffra-
gia z quib^o nō: ser. j. animaz. cxxxiiij.

Anna genitrix marie quare plus colitur
q̄ sanctus ioachin pater marie: sermo.
de sancta anna. lxxxvij.

Apostoli post receptione z spiritus sancti
mortaliter peccare nō potuerūt: vt ha-
betur ser. de sancto andrea. fo. j.

Apostoli an fuerunt. xij. vel. xiiij. quere
hoc in ser. de sancto barnaba. lxx.

Aptoz duoz. s. petri z pauli cōparatio
quis inter illos duos d^o maior: ser. de
cōmemoratione beati pauli. lxxx.

Archana dei vidit paulus raptus in ce-
lum que nō licet homini loqui. Requi-
re ibidem. eodem.

Argumenta rethorum z p^orum subti-
lia deuicit facillime beata Katharina
sermone de eadem. cxlvj.

Argumenta que fecerunt legisperiti cō-
tra sanctum stephanū quibus ipse vir-
tiose resistit: vt habet sermone de san-
cto stephano. xxiij.

Assimilamur et placemus christo si fecerimus opera que ipse fecit: sermone de sancto Nicolao. ij.

De litera B.

Et illa quinq[ue] in hoc mundo sunt de quibus victoriam habenti datur corona paradisi: sermone de sancto petro mediolanensi. lix.

Beneficiu[m] petens cum cura: homo etiam fructus cuius scilicet efficitur simonia: sermone de sancto Thoma cantuariensi. xvij.

Benedicti sancti exemplo diabolo resistere debemus: ser. de sancto benedicto. li.

Biblia dicitur liber vite: sed codices poetarum libri mortis: sermone de commoratione pauli. lxxx.

Blasphemias deum efficitur murus: vide miraculu[m] in sancto petro mediolanensi. lix.

Bona duo singularia de sancto stephano offendunt: in ser. de sancto stephano. xij.

Bonorum vita crescit et augmentatur: malorum vero decrescit et minuitur: sermone de sancto iacobo. lxxxvj.

Bonum per successum et variationem temporis efficitur probabiliter malum: ser. de sancto marco. lviij.

Bonitas viri serui dei non solum ad seipsum sed ad omnes proximos suos misericordiam et pietatem respiciet: ser. de sancto Barnaba. lxx.

De litera C.

Carere tenebroso detenti sunt peccatorum multitudine inuoluti ser. petri ad vincula. xc.

Carmina angelorum magdalenam septies in die eleuantium in aera que fuerunt. sermone de magdalena. lxxxiiij.

Charitatis. xliij. gradus: quere in sermone de sancto Thoma apostolo. ix.

Charitatis diuine exempla maxime nobis fructuosa ponuntur in sermone sancti francisci. cxxv.

Cataracta quid significet et quo interpretetur habetur in sermone de sancto Thoma apostolo. ix.

Castitatem sanctus iohannes euangelista seruauit ultra omnes sanctos paradisi: dempta castissima matre christi et quo

christus ipsum castitatem vocauit ser. de sancto iohanne euangelista. xiiij.

Cantus leticie. s. gloria in excelsis Alla et c. non canitur in die innocentium quare hoc habet sermo innocentium. xvi.

Casus de duobus incarceratis a rege qui tenebantur soluere regi quid contigit. sermo. de sancto siluestro. xx.

Cathene due sunt quibus peccator fixe ligatur et detinetur in peccatis: prima est consuetudo longa: scanda est societas mala ser. ad vincula petri. xc.

Catholice fidei lucida declaratio manifesta demonstratio ser. sancte Katharine. cxlvj.

Celorum tres dispositiones. quere in oct. sancti stephani. xxij.

Centies in die et totidem in nocte flexis genibus orabat sanctus bartholomeus ut in sermo. de eodem. cvj.

Cymbala bene sonantia: et cymbalum iubilantis quo differunt in ps. p[er] ser. omnium sanctorum in fine. cxxiiij.

Conformes efficitur deo cum vestigia ei operando bona sequimur in humilitate et patientia. ser. symonis et iude. cxxviij. et ser. ij. beati martini. cxl.

Consuetudo mala et longa precipitatio bonorum inducit. et infinita scandala generat. ser. ad vincula petri. xc.

Contemplatiue vite gradus quere in ser. de sancto gregorio. xlix.

Concilium demones habuerunt quo beatus Anthonium de heremo et bona vita reuocarunt. ser. de sancto antonio. xxvj.

Conceptiones quinq[ue] beatissime virginis marie declarantur. ser. de conceptione virginis marie. v.

Chori siue ordines angelorum qui et quot sunt ser. omnium sanctorum. cxxx.

Correctio quedam contra non seruantes ieiunia precepto. ser. de sancto nicolao. iij.

Corona glorie recipiet qui in bellis quinq[ue] victor extiterit. sermo. petri mediolanensis. lix.

Corona virginitatis virginitatem seruantibus datur ut habetur in ser. de sancta Lucia. viij.

Corona unde componi solet et que dicitur diadema p[er] ser. de corona spinea. lxxvj.

Corpus nostrum spiritui comparatur equus dicitur ser. de sancto iohanne euangelista. xiiij.

- Correctio quedaz contra has virgines que clandestine matrimoniu adeunt. s. sine scitu parentum. in sermone de sancta agnete. **xxxij.**
- Contra vagos studetes habetur quedā correctoria informatio quō se exemplo vincētū in studio habere debent. in ser. de sancto vincentio. **xxxij.**
- Corpus iesu xpi gloriosissimi post venerabilē resurrectionē xpi quattuor floribus siue donis floruit. sermo. conuersionis sancti pauli. **xxxv.**
- Creatura cui predicatū est euangelium xpi que est quare dicit xps omni creature: z ite in orbē vniuersum. ptz ser. de cōmemoratio. pauli. **lxx.**
- Creaturas iterficere vel destruere an sit pctm vel nō: z quare deus fecit creaturas. ser. de scō iōāne euāgelista. **xiiij.**
- Christus z christianus debent scribi per literam. C. quere tñ in litera. **E.**
- Christiana fides anulo cōparat: vt habetur in ser. de sancta agnete. **xxxij.**
- Crucis xpi festiuitas quare bis in anno seruatur ab ecclia: quare sub crucis tormento voluit mori xps. **lxv.**
- Unde lignū crucis cepit ortum z initiu patēt hec oia. sermo. exaltationis. **cxix.** z etiam inuentionis crucis. **lxij.**
- Crucis scandalum euacuatū est multis modis. Item crux quondam suppliciu latronum iā transit ad frontes impatorū. ser. ij. de inuentione crucis. **lxv.**
- De litera D.**
- D** Antes elemosynā de bonis male acq̄sitis miam quidez faciūt. sed non cum iustitia. ser. de sancto Nicolao. **liij.**
- Defuncti sūt in triplici gradu vel differentia. ser. j. aiay. **cxix.**
- Dei voluntas est causa oim fiendor: vt habet in ser. de scō mathia aplo. **xiiij.**
- Desperare nemo debet. de mīa dei vt dicitur in quadam moralizatione in ser. de sancto andrea. **fo. j.**
- Deuotio spūalis in duobus consistit: vt ptz in ser. de sancto nicolao. **ij.**
- Dies dhica sanctificari debet a nobis. hoc demonstratur per exempla iesu et marie. quere in sabbato in litera. **S.**
- Dies vite nostre qui z quot sunt. ptz ser. ij. de sancto martino. **cxl.**
- Diues quis vere dicatur. habet per distinctionē cuiusdam questionis. sermone de sancto andrea. **fo. j.**
- Differētia vite bone z male bonorum z maloz. ser. de sancto iacobo. **lxxxvj.**
- Digitus quinq̄ in manu dei designat quos spālia attributa q̄ deo insunt: patet sermo. ij. iohannis baptiste. **lxxij.**
- Digitus misericordie dei q̄ntuplices. ptz ser. sancte marga. **lxxxij.**
- Dilectōis diuine tres sunt gradus. s. generalis: specialis: z singularis. sermo. de sancto iohanne euangelista. **xiiij.**
- Diligentibus deū oia cooperantur i bonū ser. de sancto iacobo. **lxxxvj.**
- Dies in sacra scriptura quōq̄ p die naturali. quandoq̄ p die vsuali sumit. ser. de sancto nicolao. **ij.**
- Disputatiōes quas increduli s̄ bñm siluestrum habuerūt. habēt sermo. de sancto siluestro. **xx.**
- Disputatiōes quas increduli cōtra beatū mathiā disputabāt. habent sermone de sancto mathia. **xliij.**
- Disputatiōes triplices contra tres stat⁹ hominū virgo deo dilecta supauit. ser. de sancta Katherina. **cxlvj.**
- Doctrina quedā quō more parentū scilicet nicolai parētes suos natos dirigere debēt sermo. sancti nicolai. **ij.**
- Dona septē magna q̄ de⁹ btē agneti tribuit habent i ser. de scā agnete. **xxxij.**
- Doctrina sancti thome quō approbata sit q̄ nullus in ea diffidere debet. ser. de sancto thoma de aquino. **xlvi.**
- Doctrina sancti pauli excedebat doctrinas aliorū aploz in tribus. ser. de cōmemoratione eiusdem. **lxxx.**
- Doctrina sapientum hui⁹ mūdi sophistica s̄t vacillāt in comparatione ad doctrinā spūsancti q̄ verissima est z inuincibilis. ser. sancte Katherine. **cxlvj.**
- Dominica dies sanctificanda est. quere de sabbato in **S.**
- Dormire in pctis z in carcere diaboli teneri periculosissimum est. vide in octa. sancti dominici. **fo. c.**
- Dubium est quomodo sciri possit ab aliquo q̄ apparitio que in somno apparet an sit reuelatio vel somniū. ser. i oct. sanctorum innocentum. **xxv.**

Tabula

De litera E.

Ecclēsia dei dicitur nauis: ministri: cōfessores et hōi dei seminatores dicuntur piscatores: doctrina et p̄dicatio eorum: recte siue hōm. q̄re hoc ser. beati petri ap̄t. lxxviiij.

Effectualia signa quinq̄ que in sc̄o siluestro reperta fuerūt. sermo. de sancto siluestro. xx.

Effectus pp̄rij vere sapiētie q̄ etiā i beato thoma de aq̄no repti sunt ser. de sancto thoma de aquino. xlvj.

Electi pauci sunt: et tamē innumerabiles sunt quō hoc intelligi debet. ser. ij. de omnibus sanctis. cxxxij.

Elemosynā faciētes de bono iniuste acq̄sisto miam q̄dē faciūt sed nō iustitiam. ser. i. sancti martini. cxxxviiij.

Elemosynā faciētes maxie diliguntur a deo. ser. i octa. ioānis euāgeliste. xxiiij.

Electio die eterna quō sit p̄ncipiū et fundamentū saluationis hōim. ser. de conuersione sancti pauli. xxxv.

Electio regere debētū exemplo xp̄i qui nō elegit germanū aliquē: s; mathiaz. Sic in cōmunitatibus regēdis nō debet fieri electio nisi p̄ cōi bono toti cōitatis. ser. de sancto mathia. xliij.

Ep̄icurei felicitatem ponūt in dilectionibus carnis. vide diuersitatē sectarū ser. sancti clementis. cxliij.

Equus in quo equitauit sc̄us Thomas de aquino quō post mortē eius crepuit q̄n̄ prior eiusdē p̄uent⁹ in quo sc̄us thomas obiit in eodē equo eq̄tare uoluerat. ser. de sc̄o thoma de aquino. xlv).

Etates septē mundi vel hōis habent in ser. de incarnatione filij dei. fo. liij. et sermone sancti ioānis baptiste. lxxij.

Etatib⁹ q̄nq̄ large acceptis placebim⁹ deo. i. toto tempore uite nostre. ser. ij. de sancto martino. cxl.

Euacuātū est scandalū crucis multipliciter vide infra in scādalo de litera S.

Euangelium xp̄i predicandū est in uniuerso mūdo nullo loco dēpto oī creaturę: id est omni homini: nō autē doctrina poetarum vel gentiliū ser. de cōmōmoratione. pauli. lxxx.

Excellentie. x. reperiunt in deo: et queli-

bet illarum. x. habet effect⁹: et sic decies decem faciūt centū: quare cēties in die et cēties in nocte flectebat sanctus bartholomeus genua sua deuote orādo et gratiarum actiones faciēdo: sermone de sancto bartholomeo. cvj.

Excellentias quattuor habuit sancta Catharina: p̄t̄ sermone eiusdem. cxlvj.

Expositionem sacre scripture triplicem. require in ser. petri ad uincula. xc.

Excellentias quinq̄ de xp̄o. quere ser. de sancto ioāne euangelista. xliij.

Exēplo sancti andree non debemus nos implicare negocijs secularibus. sermo. de sancto andrea. fo. j.

Exemplū de sancto nicolao quomodo tres filias militis quas ad lupanaria dare uoluit redemit. quere i ser. de sancto nicolao. ij.

Expositio utilis huius autoritatis. In p̄ncipio creauit de⁹ celū et terrā. Gen. i. quid p̄ celū et q̄d per terrā intelligitur habet ser. de p̄ceptiōe beate m̄ginis. v.

Exemplū de quodā presbytero cui sanctus thomas cātuariēsis misse celebrationē p̄hibuit: cui postea a b̄tā m̄gine dictū fuit q̄ ipsū celebrare p̄mitteret ser. de sc̄o thoma cātuariēsi. xviij.

Exempla plus q̄ h̄ba virtutes in gētib⁹ generāt: ut habetur sermo. in octa. innocentiū. xxv.

Exemplum de tribus socijs quoz p̄m⁹ elegit uitā solitariā: sc̄s elegit seruire infirmis i hospitali: tertio elegit tractare pacē. ser. in octa. innocentiū. xxv.

Exemplum de quodam principe latronum in quadam via ad depredandum existente quō per quendam abbatē cōuersus fuit. sermone conuersionis sancti pauli. xxxv.

De litera F.

Fabule poetarum nō debent predicari populo: sed euāgelium xp̄i per uniuersum mūndum supra in euangelio de litera E.

Facies dei est p̄dicatio euangelica que animas grauidat. ser. de cōceptiōe beate marie uirginis. v.

Familiaritatem magnam fecit christus ambulās super terrā peccatorib⁹ et pec-

catricib⁹. quere de magdalena. lxxiiij.
 Femine castitatē seruare cupientes quō
 se in conuersationibus suis habebunt.
 ser. ij. natiui. marie. cxij.
 Festum sancte agnetis quare inter festū
 sancti sebastiani et sancti vincentij me
 diat. ser. de sancta agnete. xxxj.
 Felta tria de sancto petro principe apo
 stolorum colit ecclia: quare hoc est ptz
 ser. ad vincula petri. xc.
 Festū conceptionis sanctissime virginis
 marie triplici ratione colitur: vt habet
 in ser. de conceptione beate virginis. v.
 Festum purificationis virginis gloriose
 que tamē purificari non indiguit: pul
 chre declarat ser. de purificatione bea
 te virginis. xxxvij.
 Fidei catholice corroboracionē: et eius
 dē defensionē maxime fecit sancta vgo
 catharina. vide de ea. cxlvj.
 Finis seculorū nunc est. ptz ser. de sancto
 iohanne baptista. lxxij.
 Finiti ad infinitū nulla est pportio: quō
 ergo diuinitas et humanitas in xpo sūt
 vnite cū in infinitū distant. ser. de san
 cta catharina. cxlvj.
 Finis et principij vite xpi differūt: vt ha
 bet ser. de innocentibus. xvj.
 Filij desendi vel nō desendi. quomodo
 habetur in sermone de sanctis innocen
 tibus. xvj.
 Fili⁹ nō portabit iniquitatē patris: et pa
 ter nō portabit iniquitatē et. q̄ auctori
 tas habet Ezech. xviij. Expositio et si
 militudo habet ser. innocentium. xvj.
 Firmitas siue stabilitas vite bone nullū
 recusat laborē nō extollitur in prospe
 ris nec tristat in aduersis. sermō e. i. de
 sancto martino. cxxxvij.
 Fluminis impetus letificat ciuitatez dei
 et quadruplex reperitur flumē peccato
 ris penitētis. s. olei: mellis: aque: et san
 guinis: quomodo hoc intelligitur. Req̄
 re ser. de sancto iohanne baptista. lxxij.
 Fornicationem simplicem dicentes non
 esse peccatum mortale: ptra hos quere
 quādam correctionē in sermō. de sancta
 agata. xlij.
 Franciscus minor quinqz radios clara
 tis habuit in se. quiz quales fuerūt illi
 patet ser. de eodem. cxv.
 Fructificauit maria equali vita quadru

pliciter patet de natiuitate eius sermo
 ne primo. cxj.
 Fuga christi vtuosa pulcherrime descri
 bitur. ser. innocentium. xvj.
 Fuga marie et ioseph cum christo in egyptu
 in tribus punctis pulcherrime de
 claratur. ser. in octa. innocentium. xxv.
 Fuga christi in egyptum quare fuit bea
 te marie virgini abscondita: sed potius
 ipsi ioseph in somnis fuit manifestata:
 cum tamen beata vgo melior sit ioseph
 ser. in octa. innocentium. xxv.

De litera B.

Audens gaudebo in domi
 no et. istud verbū Esai. lxj.
 posituz per quattuor clausu
 las pulcherrime declaratur
 in sermone de sancto iohanne
 euangelista. xliij.
 Gaudia huius mundi tristitij et dolori
 bus sunt admixta: ptz hoc ex trib⁹. vide
 in ser. ij. natiui. marie. cxvj.
 Gaudia principalia beate marie q̄ fue
 runt ibidem. cxvj.
 Genia flectebat centies in die sc̄tus bar
 tholemeus et toties in nocte. quare vi
 de in ser. de eodem. cvj.
 Gloriam mundanam querens et placere
 hominibus reprobis efficitur corā deo
 patet ser. ad vincula petri. xc.
 Gloriarī verus christianus non debet
 nisi in cruce domini per quā omnes ad
 veram gloriam et perfectissimū gaudiū
 sumus reuocati. ser. de inuentione san
 cte crucis. lxij.
 Gradus xv. ascendebat virgo maria cū
 presentabatur in templum: et quid desi
 gnatur per illos: pater sermō. primo. nati
 uuitatis marie. cxj.
 Gradus omnium supercelestium creatu
 rarum scilicet sanctorum et angelorum
 sunt decem. sermo. primo. de omnibus
 sanctis. cxxx.
 Gradus seu status animarum omnium
 defunctorum triplex. sermo. primo. om
 nium fidelium animarū. cxxxij.
 Gradus sex sanctificationis: quere i ser
 mone de pceptione beate virginis. v.
 Gradus tres philosophie quos beatus
 hieronymus ponit. vs. ca. ad paulinuz
 Require ser. de sancto vincētio. xxiiij.

Tabula

Gradus tres sanctorum de quibus festa
sunt habentur ser. purificationis bea-
te marie virginis. xxxvij.
Gradus quattuor sanctitatis in sancto
Matthia apostolo inuenti. declarant in
ser. de eodem. xliij.
Gradu triplici doctores sacre scripture
distinguunt: vt habet in ser. de sancto
Thoma de aquino. xlvj.
Gradus tres seruitij dei. quere in ser. de
sancto Gregorio papa. xlix.
Gratia dei quō in homine sit mutabilis
z nō mutabilis. habet in ser. de sancto
Ambrosio. liij.

De litera lb.

Leresis orit̄ z nutrit̄ vbi euā-
gelij christi non predicatur
ser. de cōmemoratione bea-
ti Pauli. lxxx.
Historia sc̄i Joachim z san-
cte anne. p̄ in ser. de sc̄a anna. lxxxvij.
z in ser. natiuitatis beate marie. cxj.
Historia de cōstantino leproso q̄ ex inno-
centū puerorū sanguine baptizari ius-
sus fuit. ser. de sancto siluestro. xx.
Historia martyrizacionis sanctorū inuo-
centum pulchre describitur in ser. inno-
centum. xvj.
Homo primus de ḡhatione carnali dicit̄
fuisse adā. ser. vigilie natiuitatis xp̄i. xi.
Honores quos christus beato ioāni euā-
geliste ostendit et dotauit: habent̄ ser.
de sancto ioanne euangelista. xliij.
Hōim z iumentorū differentia. quere ser.
in octa. sancti stephani. xxij.
Honorē dei in omnibus factis z actibus
nostris preferre debemus exemplo san-
cti vincentij. vt habetur serm̄. de sancto
vincentio. xxxij.
Hospita christi dicebatur sc̄a martha
p̄ cunctis hominibus. et hoc propter
opera multa pietatis z misericordie ei⁹
que exhibuit christo. quere ser. de san-
cta martha. lxxxix.
Humilitas cordis vera ad plurima bona
disponit nihil de seipso p̄sumens. ser. s.
de sancto martino. cxxxvij. z ser. de san-
cto clemente. cxliij.
Humilitas z pietas in adolescētia maḡ
placēt deo. ser. ij. de sc̄o martino. cxl.
Humilitatem duplicem. require sermo.

de sancto blasio.

De litera J.

Jeiunantes hora nona come-
dere debent quare hoc que-
re ser. de sc̄o nicolao. iij.
Jesus est nomen suauissimū
et mire virtutis quod caput
sancti pauli abscissum ter saltando: tri-
bus vicibus vociferando expressit. ser.
de cōmemoratione pauli. lxxx.
Infirmetas corporis a malo retrahit: et
ad bonum inducit. nota de sancta mar-
tha. lxxxix.
Joannes euangelista cui⁹ in pectore dñi
quieuit z in cena recubuit: coronabat̄:
corona quattuor flores habēte. vt i ser.
de eodem. xliij.
Joachim sanctus cur non veneratur ab
ecclesia tm̄ sicut sancta anna. quere in
ser. de eadem. lxxxvij.
Joannes baptista quinq; mirabilia al-
ta et singularia habuit a deo. patet ser.
de eodem. lxxij.
Judeorū duas sectas distinctas. s. sadu-
ceorum z phariseorū. habes ser. de san-
cto clemente. cxliij.
Judices temporales nullā excipient per-
sonaz: nec parētes: nec fratres: nec ami-
cos. sed omnibus equaliter facient ius-
ticiam. vide ser. ad vincula petri. xc.
Jugum domini ab adolescentia portā-
dum est. Require hoc in sermone sc̄i
laurentij. xcij.
Jurans false vel sine necessitate deū blas-
phemat. Infra octauā sancti Domini
ci sermo. s. xcvi.
Jctu triplici p̄sens mūdus bellans mul-
tos nesciētes se defendere occidit. ser.
de sancto antonio. xxvij.
Ignorantes aut in aliquo dubitātes in-
structionez ab expertioribus petere nō
formidēt. de quo habet̄ subtilis instru-
ctio et correctio in ser. de sancto thoma
apostolo. ix.
Intentio omnium nostrorū bonorū ope-
rum debet ad deū dirigi. serm̄. de san-
cto nicolao. iij.
Inimicorū vindictā exemplo beate aga-
the optare z requirere non debemus
se. de sancta agatha. xliij.
Instructio parentum pueros habētium

quomodo exemplo parētū sancti mar-
thie suos natos dirigere debent. serm.
de sancto mathia. xliij.

Inimici principales christianorum z ma-
xime clericorum qui sunt. require ser. de
sancto mathia. xliij.

De litera K.

Katharin a virgo beata in tri-
bus strictis et arduis dispu-
tationibus victoriam obti-
nuit. serm. de sancta Katha-
rina. cxlvj.

Katharina sc̄a quattuor excellētijs ha-
buit sc̄z nobilitatē ḡnis: pulchritudinē
corpis potētiā in diuitijs: z sapientiaz
intellectus. patet ibidem. cxlvj.

Katharina ab eremita conuertitur: chri-
sto per annulū despōsatur: quinque do-
ctrinas i visidē vt spōso suo placeret a
maria recepit quinquaginta rethorū ar-
gumēta subtilia supauit: martyrij pal-
mam per capitis trūcationem prome-
ruit: et in monte sina manibus angeli-
cis deportata sepulchrū recepit de qua
oleum multis medicamentis incessan-
ter fluit. patet ibidem. cxlvj.

De litera L.

Labores principis apostolo-
rum. vide sermonē de sancto
vincentio. xxxij.

Laudis species patēt in ser.
de sancta agnete. xxxi.

Laudare deū tenemur. quomodo z qua-
liter ibidem. xxxi.

Legēda sancti Andree perpulchre et in-
tricate declarā ser. de sc̄to andrea. i.

Legēda z vita sancti nicolai perpulchre
declarā ser. de sancto nicolao. iij.

Legenda sc̄ti stephani ppulchre cū alijs
intricatis h̄ ser. de sc̄to stephano. xij.

Legēda z vita sancti siluestri pulchre de-
scribitur ser. de eodem. xi.

Leges generales hominum tres sunt sc̄z
paganica: mosayca z euāgelica. ser. de
sancto marco. lvij.

Legenda sancti marci. vide in ser. de eo-
dem. lvij sed perfectius z pleni⁹ de eo
et alijs sanctis reperies in nouo passio-
nali sanctorum.

Leonides magister z informato: alexan-

dri magni ab alexādro iterficitur: qua
de causa. vide in s. d. sc̄to laurētio. xcij.
Leticia z gaudiū mundanū. patet supra
in litera S.

Lex moysi quondā bona: quare nunc re-
probat. ptz in ser. de sc̄to marco. lvij.

Libri sacre scripture dicuntur libri vite. li-
bri h̄o poetarū z rethorū gentilium dicū-
tur libri mortis. ser. de cōmemoratione
sancti pauli. lxx.

Lignū sancte crucis vnde traxit originē
quere. ser. de cruce. cxix.

Locus corporis defuncti quadruplex re-
peritur: z q̄s locus est nobilior. ptz ser.
q̄. animarum. cxxvj.

Locus animarū defunctorū quadruplex
est. patet ibidem. cxxvj.

Lucia virgo sancta matrem suam ad di-
uinus recurrere volentē ad deum fuge-
re compulit: z ab ip̄o d. fluxu sanguinis
sanitatē recepit. ser. de sancta lucia. vij.

Lucifer quō per superbiaz cū oibus sibi
adherētibus detrusus sit. ser. d. p̄ceptio-
ne beate virginis. v.

Lucis quattuor conditiones quas etiam
habuit beata lucia. habet in ser. de san-
cta Lucia. vij.

Lumem in die purificationis tria que in
christo sunt significat. ser. purificationis
beate virginis. xxxvij.

Lucerne persone deuote z contempla-
tiue dicuntur: vt habetur in sermo. d. san-
cto benedicto. li.

Lucerna septē christus in hoc mundo fe-
cit quādo ab eo separari voluit. que ha-
bentur ibidem. li.

De litera M.

Macule septē reperiunt quib⁹
totus mundus infectus est.
ser. de sancto georgio. lvj.

Maculis duabus nascit quī
libet infans demptis paucis
ser. innocentium. xvj.

Maledicere creaturis dei est quodāmo-
do deū blasphemare. ser. de sancto ioā-
ne euangelista. xiiij.

Manus pauperū dicuntur mensa campso-
rum: quia thesaurus pauperib⁹ hic di-
stributus in alio mundo non erit dimi-
nutus sed cum magno lucro reperietur
ser. de sancto laurentio. xcij.

- M**artinus apparuit post obitū sctō ambrosio in mediolano ⁊ sancto seuerino in colonia. ser. ij. de sancto martino. cxi.
- M**atrimonij tres gradus. quere in ser. de sancta lucia. vij.
- M**aria virgo sacratissima expectabat videre quatuor de filio suo dilectissimo q̄ declaratur in sermone vigilie natiuitatis christi. xj.
- M**atres ⁊ patres sanctorū in quo contra deū peccauerūt q̄ de⁹ talē stragē ⁊ plagam contra eos s. occisionē filiorū permisit. ser. innocentum. xvj.
- M**artha dicebatur hospita xpi. vide de hoc in ser. de eadem. lxxxix.
- M**atrimonium secundū quō seruabitur inter virū ⁊ vxorē. vide in ser. sancte anne. lxxxvij. et natiuitatis marie. cxi.
- M**endacium ratio est inuentū in ore eorū quibus merito ascribitur. vide in ser. innocentum. xvj.
- M**erces sanctorū quomodo copiosa erit in celis: cum tamen sit solum vnū celū sanctorū. s. empyreum. ser. ij. de omnib⁹ sanctis. cxxxij.
- M**ichael quare in festiuitate omnium bonorū angelorū noialiter exprimit: cū tñ mille milia sunt in celo eo maiores. ser. mo. de eodem. cxxviii.
- M**ilitem quatuor trahunt ad superbiam scz nobilitas generis: pulchritudo corporis dominū de hominib⁹: ⁊ victoria de inimicis. ser. de sancto georgio. lvj.
- M**iraculum de horrendo iudicio ser. de corona spinea. lxxvj.
- M**iraculū quō ad p̄ces scti blasij quidā puer ex spina piscis i gutture suffocatus renixit. ser. de sancto blasio. xl.
- M**iraculū quō sctus sebastian⁹ duos romanos a fide declinare volētes cōfortauit. ser. de sancto sebastiano. xxix.
- M**iraculū quō auicula a niso capta auxiliū a beato thoma cantuariensi petijt ser. d. sancto thoma cantuariensi. xvij.
- M**iraculū quō btus thomas cantuariensis cece mulieris visus recuperauit. ser. de eodem. xvij.
- M**iraculum quomodo demones in quādā ciuitate corda hominum ad discordiam alliciebant: quos vidit sctus franciscus. sermone in octa. sancti Joannis euangeliste. xxiiij.
- M**iraculum de quodam dño qui audita fama sancti sebastiani ipsum ad se vocabat vt ipsum a languoribus redimeret: cui sanct⁹ sebastianus negauit. ser. de sancto sebastiano. xxix.
- M**isericordia dei erga peccatores dicit manus: quomodo hoc itelligit. ser. de sancta magdalena. lxxxiij.
- M**isericordia liberali pmeretur salariū glorie celestis. ser. de sancto luca. cxv.
- M**ia non potest reperiri in deo sine iustitia: nec iustitia sine mia. sermo. de sancta catharina. clxvi.
- M**issam proximā quis post christum celebrauit. patet sermone philippi ⁊ iacobi. lxi.
- M**ysteriorū xpi lucida declaratio. ptz s. sctē catharine. clxvi. sancti marci. lvij. et sancti petri mediolanē. lix.
- M**odus dandi elemosynam habet ser. de sancto siluestro. xx.
- M**odū quē seruat deus in sua prouidentia. require de sancta lucia. vij.
- M**ors innocentū in vno puncto subtiliter notatur. ser. innocentum. vj.
- M**ortalia peccata omnia ad septem peccata capitalia reducuntur. ser. in octa. sancti stephani. xxij.
- M**odi septem quib⁹ peccator more sancti pauli ad christum cōuertere debet. ser. conuersionis pauli. xxxv.
- M**onumentū hominis quadruplex est. serm. ij. animarum. cxxxvi.
- M**onumentum animarum quadruplex est ibidem. cxxxvi.
- M**ortis periculum quintuplex sustinuit xps in mundo hoc: sed solum in vltimo scz crucifixionis voluit mortē gustare. s. exaltationis sancte crucis. cxix.

De litera M.

Mascitur puer quilibet xpo et beata virgine de p̄tis euz duabus maculis. ser. innocentum. xvj.

Natiuitates sanctorum totius noui testamenti non coluntur vel festiuant nisi trium. s. christi: marie: et beati iohannis baptiste. Et quare fit de illis: ptz serm. natiuita. beati iohannis baptiste. lxxij.

Nomen Iesus maxime h̄tutis est. vt. s.

in littera. J. De hoc nose iesus tocun-
das inuenies contemplationes. ser. de
commemoratiōe sancti pauli. lxxx.
Nominatur sanctus petrus diuersis no-
minibus. ser. petri et pauli. lxxvij.
Numerus electorū paucus est innume-
rabilis quomō intelligitur. patet ser.
iij. de omnib⁹ sanctis. cxxxiij.

Delitera O.

Officia tria exercuit Mat-
theus mala et periculosa.
piz s. de scō mattheo. cxxi.
Officium omnibus creatu-
ris corporalibus commu-
ne qd est illud. s. de scō dñico. xciiij.
Operarius dign⁹ est mercede sua. serm̄.
sancti luce. cxxvi.
Opera pietatis et misericordie transcen-
dūt alia opera bona. Patet de sancta
Martha. lxxxix.
Opiniones quattuor falsas sancti pau-
lus ante conuersionem habuit: vt ha-
betur i ser. de pueritiōe sc̄i pauli. xxxv.
Opa sex in quibus si q̄s se excusauerit
deo placebit. ser. de sancto nicolao. iij.
Originale peccatum quid sit et quedaz
subtilis declaratio ad intelligendum
peccatum originale. habetur sermone
sanctorum innocentum. xvi.
Orabat centies flexis genib⁹ in die et to-
tidem nocte. vite sermo. cvj.
Orationes et obsecrationes quomodo
fient et quando exaudiuntur. s̄mo. de
sancto petro ad vincula. xc.
Orare tenemur pro prelato et dño terre:
quia capita sunt totius p̄munitatis pa-
tet ibidem. xc.
Ordines angelorum q̄ et quot sunt p̄z in
ser. omniū sanctorū p̄mo et tertio. cxxx.
Ordines siue status omniū sup̄celestiū
creaturarū. patet sermone p̄mo oīz
sanctorum. cxxx.
Ordines angelorum et eorū nomina. q̄re
ser. de conceptione marie virginis. v.
Ornamenta corporis quisq̄ spūalium et
deuotoz recusare tenetur. quere serm̄.
de sancto Augustino. cvij.
Ouis conditiōes et proprietates. sermo.
de corona spinea. lxxvj.

Delitera P.

Paradisī gloriā meremur
singulariter quattuor s̄rui-
bus que patent serm̄. sancti
Luce euangeliste. cxxvi.
Pariendi temp⁹ elizabeth
quid nobis designat. vide i ser. sancti
Joannis baptiste. lxxij.
Parturire quid sit et quomodo quilibet
a malo declinans et bono inherere vo-
lēs parturire dicitur. ser. de cōceptiōe
beatissime virginis marie. v.
Passio et vita sancta quā habuit beat⁹
thomas apostolus subtiliter declaraē
sermone de eodem. ix.
Patiētia martyrialis consistit in tormē-
torū susceptiōe. sermo de sancto Lau-
rentio. xcij.
Patres sancti ante christi natiuitatem
sc̄tissimā ardēter desiderauerūt q̄t mo-
dis et q̄ hñt s̄. vigilię natiuitat̄. xp̄i. xi
Pauli labor et p̄dicatio precellebat oīm
apostolorū predicationez. ser. de com-
memoratione beati pauli. lxxx.
Peccatū quod p̄ penitentiam statim nō
diluit mox suo pōdere ad aliō trahit.
Peccatores vocat christ⁹: et non iustos.
quomodo hoc intelligit. patet sermo-
ne de sancto Mattheo. cxxi.
Perfectiones et excellentias tres in vita
sancti sebastiani repertas. require in
sermone de sancto sebastiano. xxix.
Personę multe sunt caste sine virginita-
te. ser. de sancta Agnete. xxxi.
Personas bonas et deuotas tres dispu-
tationes vincere oportet. vt habetur
sermone de sancta agatha. xli.
Personarū quattuor conditiones q̄b⁹
subuenire est magna misericordia. ser.
de sancto Gregorio. xlix.
Perditionem anime. vide in sermo. san-
cte cecilie cxliij.
Peripatheticorū secta ponit felicitatem
humanā in veritate intellectuali. vide
differentiam illarum sectarum in s̄mo
ne. sancti clementis cxliij.
Petrus et paulus apostoli cōparantur
adinuicē in dignitate trib⁹ modis. s̄.
de cōmemoratione sancti pauli. lxxx.
Pietas operis ornatū et delicias pp̄tū
corporis abijcit. et penurias aliorū cō-
patiēdo subleuat. sermone p̄mo san-
Martini. cxxviiij.

Tabula

- Placebimus deo quinq; tēporibus siue
etatibus vite nostre. vide ser. ij. de san-
cto Martino. cxl.
- Placere volens hoib; displicet deo. ser.
mone beati petri ad vincula. xc.
- Potentia diuinaz an possumus dimit-
tere. quere in ser. de sancta Lucia. vij.
- Prelatio nisi iuuetur a xpo onus habet
importabile. ser. beati ambrosij. liij.
- Presentiam dei cognouit ioānes bap-
tista in ytero existens: q; vsus liberi ar-
bitrij fm quosdā in eo fuit accelerat^o.
ser. i. ioannis baptiste. lxxij.
- Predicatio sancti ambrosij in duob; pn-
cipaliter consistebat. vt patet in sermo.
de eodem. liij.
- Presens vita quo ad corpus ⁊ q; ad aiaz
cāpus prelij dicit: vt declarat in ser. de
sancto Antonio. xxvij.
- Predicator umbri assimilatur. ser. de sa-
cto vincentio. xxxij.
- Presentari in templum xps semp bene-
dictus propter quatuor voluit. ser. de
purificatione beate virginis. xxxvij.
- Principium et causa bonoz nedum de^o
sed etiam malozum de^o est. ser. de san-
cto sebastiano. xxxix.
- Prole in matrimonio suscitare cupiētes
qualem medicinā adhibebunt. ptz ser.
de sancta Anna. lxxxvij. ⁊ sermone na-
tiuitatis marie primo. cxl.
- Promissio maximaz mirabilis quā xps
semper benedict^o suis discipulis alijs-
q; martyribus ⁊ sanctis tribuit q; fuerit
quere ser. de sancto stephano. xij.
- Prodigium quid sit habetur ser. de san-
cta Agnete. xxxi.
- Proximalis mīa duplex est. s. corpora-
lis et spiritalis. prima nutrit corp^o. s.
reficiendo. coligendo: vel vestiendo. se-
cunda nutrit animā cōfortādo in fide ⁊
in bonis operibus a malo retrahendo
ser. de sancto Laurentio. xcij.
- Prudentias siue sapientias quinq; san-
ctus vincentius in hoc mundo habuit.
ser. de sancto vincentio. xxxij.
- Purificatio beate marie celebra^t: cuz tñ
ipsa purificari non indignit. ser. de pu-
rificatione. xxxvij.
- Pulchritudo beate marie vginis i trib;^o
declara^t: q; i trib;^o pulchritudinē hūit.
ser. i die purificationis marie vginis. eo.
- Purificationis festū vt habeāt mulires
post partū quare de^o hāc legē instituit.
⁊ q; different ⁊ mltis modis mulieres q;
pceperūt ⁊ pepererūt peccauerūt ser. pu-
rificationis marie virginis. xxxvij.
- Pueri de societatibus maloz subtrahen-
di sunt ne ex cōsuetudine sequant^r vesti-
gia pueroz ser. de scō Laurētio. xcij.
- Pueri qualiter a parentibus erudiunt^r dī-
cendo Pater n^r Ave maria Credo ser-
mo. ij. de sancto martino. cxl.

De littera Q

Quare dicitur de sanctis in-
nocentibus rachel plorauit
filios suos: cum tamen ipsi fi-
lij rachel nō fuerunt. ser. ino-
centum. xvi.

Quare scūs ambrosi^o episcopatum re-
cusauit cū sciret se multa bona posse fa-
cere. ser. de sancto ambrosio. liij.

Quaternio q; dī. ser. petri ad vincula. xc.

Questio quare ioachim vir iustus nō co-
litur tantū sicut vxor eius sancta anna.
ser. sancte anne. lxxxvij.

Questio inter theologos quō pōt verbū
christi verificari cū dicit. pauci sunt ele-
cti. cum tamen ioannes euangelista vi-
dit turbā electoz tam magnā q; nemo
eam dinumerare poterat. ptz illud liq;
de. sermo. secūdo et tertio de omnibus
sanctis. cxxxij. ⁊. cxxxij.

Querit quare merces sanctorum dī co-
ptosa in celis cū tñ vnicum sit celū. scz
empyreū loc^o sanctorz. Solutio habe-
tur. ser. ij. de omnibus sanctis. cxxxij.

Questio est qualiter beata vgo añ crea-
tionez abyssi cōcepta ab eterno fuit. cū
tñ pater ei^o ⁊ mī ei^o venerabiles parē-
ses non erant añ creationē abyssi: sub-
tiliter declara^t. ser. de conceptiōe bea-
te virginis. v.

Questio quare christus in egypto septē
annis morari voluit. sermone in octa.
innocentum. xvi.

Questio est profunda quare filius q; idē
est; substātaliter cum patre ⁊ spiritus san-
cto humanitatem assumpsit ⁊ c. declara-
tur subtili exemplo in sermone de incar-
natione filij dei. liij.

Quis reuelauit nobis omnia ⁊ ordinatio-
nes ordinū beatoruz. hoc habe^t ser. de

conceptione virginis. v.
 Quinq; lumina beatus ambrosius ha-
 buit in quibus declaratio sue sanctevi-
 te consistit: sermone de eodem. liij.
 Quinq; sunt q; faciunt hoïem valde pfe-
 ctū. ser. s. sc̄i martini. cxxvij.
 Quinquaginta rhetores huius mundi
 sapientissimi p vnā puellā spū verita-
 tis p lenam sunt supati: sermo. de san-
 cta Catharina. cxlvj.
 Quintupliciter arguit impator cathari-
 ne virgini p quituplicē locū seu modū
 arguendi: patet ibidem. cxlvj.
 Quō ad preces sc̄te agnetis quidā infi-
 delis resurrexit z postea fidē suscepit.
 ser. de sancta agnete. xxxj.
 Quō differēter festū fiat de die purifica-
 tiōis marie de xp̄o beata virgine z sy-
 meone. habetur ser. purificatiōis bea-
 te virginis marie xxxvij.

De littera R.

Ratio quintuplici illumina-
 tus fuit bt̄s fr̄cisus. ser.
 de eodem. cxxv.
 Ratiōes decē ātiqvas qua-
 re de^o pposuit creare bea-
 tissimā ḡginē mariā habent ser. de con-
 ceptiōe beate ḡginis marie. v.
 Ratio q̄re xp̄s saluator noster deo pa-
 tri in omnib⁹ obedire voluit: habetur.
 ser. innocentum. xvj.
 Rationes mortis innocentū: quere. ser.
 de innocentibus. xvj.
 Radios virtutum septem beatus bene-
 dictus habuit quib⁹ hūc mūdū illustra-
 uit: ser. de sancto benedicto. ij.
 Regulas quor: quales z quare instituit
 franciscus sermo de eodem. cxxv.
 Regulas ph̄oz pfecte nouit sancta Ca-
 tharina: ptz ser. de eadem cxlvj.
 Reuerentie quinq; que sūt anime bone
 a corpe recedēti: sermone vigilię nati-
 uitatis ch̄usti. xj.
 Religiosus factus ep̄s an adhuc teneat
 seruare suas cerimonias sicut āte. ser.
 de sancto Tho. cantuariē. xvij.
 Redimi xp̄s voluit qnq; fictis in tēplo
 cū tñ sit mūd⁹ redēptor. ser. de purifica-
 tiōe ḡginis marie. xxxvij.
 Regula quam deus ab initio mundi in
 missione alicuius sancti obseruauit de

clarat tripliciter: scz p tres leges ab eo
 datas: vt habetur in sermone de sc̄o
 Thoma de aquino. xlvj.
 Rhetores eloquentissimos hui⁹ mūdī di-
 spuādo deui. l̄ ḡgo tenera sc̄a Catha-
 rina. ptz i ser. de sc̄a Catharina. cxlvj.
 Roman⁹ quidam sanctus in martyrio
 beati Laurentij primo fuit conuersus
 z ab eodē baptizatus: sermone de san-
 cto Laurentio. xcij.
 Rubus ardens quē vidit moyses de q̄
 habetur. Exod. ij. de beatissima virgi-
 ne exponitur: vt habetur sermone de
 conceptione beate virginis. v.

De littera S.

Sabbatū siue diē festū solēs
 nizare tenemur: vide exem-
 pla quō xp̄s z bt̄a maria fe-
 stiuabāt in die dominica: z
 qua de causa: sermone. i. in
 octa. sancti dominici. xcy.
 Sacerdos necessario tria habebit. s. cla-
 ram scientiā: sanctā vitā: bonā famam
 ptz. ser. de sancto marco. lvij.
 Sal tres bonas cōditiones hz. emūdat
 de infectione: p̄seruat de corruptione. z
 delectat in refectiōe: quō iste cōditōs
 cōueniunt ḡbi dei p̄dicatoribus ptz.
 sermo de sc̄o dñico. xcij.
 Salarium glorie celestis acq̄ritur singu-
 lariter quattuor virtutibus. sermōe de
 sancto Luca. cxxvj.
 Sanctificat deus hoïem quintupliciter.
 sermo. de sancto Joanne bap̄ti. lxxij.
 Sanctitatis tota pfectio consistit in qn-
 q; virtutibus: sermone de sancta mar-
 garetā. lxxij.
 Sanctificata sunt differēter beata vir-
 go electa dei mater: bt̄s ioānes: hie-
 remias: maria magdalena: sc̄us pau-
 lus hō mox baptizat⁹: latro hec om̄ia
 perpulchre in sermone de cōceptione
 beate ḡginis marie v.
 Sacrificioz tres species p quolibz eoz
 fiebat. sermo. in octauas sancti Joan-
 nis euar geliste. xxij.
 Sanctus antonius tres victorias i hoc
 mundo habuit: vt habetur sermone de
 eodem. xxvij.
 Sanctitatem habere volens quez quot
 seruare debet: habetur sermōe de san-

cto sebastiano.	xxix.	baptiste ppter tres excellētias bonevi te sue: ser. decollationis ei ⁹ .	cix.
Sapientie a sciētia pulchram inuenies differētiā i ser. de scō. Uicētio.	xxxiij.	Soror sancti thome de aquino i purga- torio ppter excessus nimios vestiū de tēta: quō p̄ctib ⁹ sc̄i thome fuit liberata	xlvi.
Sanctitatē sanctus mathias magnam habuit ex ieiunio zc. p̄tj in sermone de eodem.	xlviij.	ser. d̄ scō thoma de adno.	xlvi.
Sapientia cui peccato stare non potest sicut nec albu z nigrum: sermōe de san- cto Thoma de aquino.	xlviij.	Spōsa xp̄i dicitur sancta catharina per excellētiā p̄ ceteris virginibus ser. de sancta catharina.	cxlvj.
Sapientia diuinalis in hoīe quale exer- citiū z gubernationē habet. sermōe sancti Luce.	cxvvi.	Sponsū quē aliqua puella vel matro- na matrimonio sumpsit an ipsum dere- liquere poterit vel ecōuerso: sermo. de sancta Lucia.	vij.
Sapientia diuina b̄ corona triplici rō- ne: p̄tj ser. de corona spinea.	lxv.	Steriles quibus modis p̄curabūt su- scitare prolē: vide ser. sc̄e anne. lxxviiij z natiuitatis marie primo.	xi.
Scādalu d̄ est z quōplex est: quōtu- pliciter euacuatiū est scandaluz crucis: p̄t̄ sermone de inuentione sancte crucis.	lxviij.	Stoici ponebāt felicitatē humanā in ho- nestate virtutis: epycurei in delectatiōe carnis peripatetici in veritate intelle- ctuali. ser. sancti clemētis	cxliij.
Scientia huius mūdi stulticia corā deo Sermone de sancta Catharina. cxlvj.		Studiū in quo studuit sc̄us paul ⁹ apo- stolus quale fuit: vide in ser. de cōme- moratione eius.	lxxx.
Schōle vel studia quinqz quōdā vige- bant in roma. s. tres p̄hoz z due theo- logoz. ser. sancti. Clemētis.	cxliij.	Suffragia z orationes quibus defun- ctis profunt z quibus non: sermo p̄io animarum.	cxviiij.
Seculū duplex reperitur: sermo. ij. nati- uitatis marie.	cxliij.	Supbia q̄z magnum peccatum sit: que- re sermone de conceptiōe beate marie virginis.	
Senibus necessarium est habere virtu- tem patiētie. ser. ij. sancti martini.	cxl.	De littera T.	
Sepulture tres inueniunt̄ de sancto ioā- ne baptista. ser. de eodem.	lxxij.	T Acurnitatis plaga p̄cus- sus fuit zacharias pater io- annis baptiste: quere in ser- mone de sancto ioanne ba- p̄tista.	lxxij.
Sepulchrū hoīm quadruplex est quo- modo hoīes cōsciētia feidi dicunt̄ se- pulcra. ser. ij. aīarum.	cxvvi.	Temporibus quinqz p̄lacebimus deo i. omnibus etatibus vite nostre. ser. ij. de sancto martino.	cxl.
Signo crucis q̄libz xp̄ianus sepe seipm z pueros d̄z munire. ser. de cōmemora- tione sancti pauli.	lxxx.	Tentationes quas habuit sanctus An- tonius in hoc mūdo. quere in sermone de eodem.	xxviij.
Synagoga q̄d sit: z quare doctores sy- nagoge plus insurrexerunt q̄ sc̄m ste- phanū q̄ cōtra discipulos xp̄i qui pro- tūc etiā hierosolymis fuerūt: ratio hu- ius habetur in ser. de scō stephano. xij		Tentationib ⁹ diaboli resistens corona ri promeret̄ in celesti paradiso: sermo. in octa. sancti dominici	c.
Si volum ⁹ saluari quinqz siclis exēplo xp̄i nos redimi oportet. ser. de purifica- tione beate v̄ginis.	xxviiij.	Timor dei in oib ⁹ agēdis preponendus est: qz sp̄ualū gratiaz fons est redunt̄ dans: ser. de scō marco.	lvij.
Simon z iudas plus ceteris apl̄is fue- runt xp̄o similes. s. corpe materiali: aīa rōnali: ope virtuali: cōuersatiōe sp̄iri- tuali: p̄dicatiōe euāgelicali: z passiōe martyriali: ser. eorūdem	cxviiij.	Timores quos habuit beata virgo z io- seph quando xp̄z ducere ad egyptū de- bebant. require in sermo. in octaua in- nocentum.	xxv.
Societas mala plurimos ad casum tra- hit z ad inferni baratra ducit ser. ad vi- cula petri.	xc.		
Solēnizat̄ ter in anno festum ioannis			

Thomas hoc nomē tribus scis cōmu-
ne ē licenolatis. Et quō diuersis ani tē-
poribus talium sanctorum festa cele-
brantur. habetur sermone de sancto
thoma cantuariensi. xvij.
Thomas sanctus cantuariensis quinq;
cōditionib⁹ ⁊ obseruantijs deo sedu-
le ministravit ut habet i ser. d eod. xvij
Tormenta octo que sanctus Vincētus
perpessus est. habētur sermone de san-
cto Vincēto. xxxij.
Tormenta que passus est sanct⁹ blasio
pro xp̄i nomine. habētur sermone de
sancto blasio. xl.
Thome sancti de aquino excellētijs su-
pra alios doctores: q̄re i ser. d eod. xlvj
Tormento triplici martirisat⁹ fuit san-
ct⁹ bartholome⁹ ⁊ quolibz martyrz di-
ci promeruit. eodem. cvj.
Tormētis decē martirisatus fuit sc̄us
laurenti⁹. patens. ser. de eodez. xcij.
Transitus quinq; quos fuerunt vltim⁹
suerūt sancti ⁊ electi. habentur sermo-
ne de sancto gregorio. xlix.
Tres plagas ⁊ plenas de⁹ mittit cōtra
illos q̄ contra deum hominibus pla-
cent sermone innocētum. xvi.
Tres cōditiones psonaz sunt q̄ nō atte-
diantur de quibusdā negocijs. sermo.
purificationis b̄tē v̄ginis. xxxvij.
Tres similitudines inter deū ⁊ hoīem
de qua similitudine thema intelligatur.
de quo est ser. de sc̄a agatha. xlij.
Tria alta ⁊ transcēdētia de incarnatio-
ne filij dei. declarant sermōe de incar-
natiōe filij dei. liij.
Triadidicit ā brosius ab augustino mul-
tum proficua. req̄re in sermone de san-
cto augustino. cvij.
Tribunus quis dicitur. ser. p̄mo sancti
Martini. cxviiij.
Turbam magnam sanctorum vidit Joā-
nes euangelista quam nemo dinume-
rare poterat: quomodo intelligitur hoc
cum pauci sunt electi. sermone secūdo
de omnibus sanctis. cxviiij.

Ueste duplici nos induere debemus ex
emplo sacre anetis. vi habetur sermo.
de sancta agnete. xxxj.
Uigilant q̄da ex q̄tuor rōnib⁹. s. ⁊ lu-
cro tēporali: vel p̄pter piculū vel affli-
ctionē corpis vel propter vocē alicui⁹.
sermo. in octa. sancti dominici. scilicet
tu vero. c.
Uinculatur peccator carcere iniquitatis
tenebroso duabus cathenis de difficil-
li solubilib⁹. sermo. petri ad vicula. xc.
Vincēti quiq; bella hui⁹ mundi corona
paradisi dabitur. sermo. de sc̄o Petro
mediolanensi. lix.
Virtutes sex q̄ i sc̄o ādrea fuerūt repte
habentur in ser. de sc̄o andrea. fo. j.
Virtutes sex quas b̄tus thomas aposto-
lus habuit. declaratur in sermone de
sancto thoma apostolo. ix.
Virtutes septē b̄tus iōanes enāgelista
habuit. ut habet in ser. i octa. sc̄i iōan-
nis euāgeliste: q̄bus seruatis a nobis
a deo diligemur. xxiiij.
Virtutes quas debent habere hoīes q̄
nō habent p̄p̄is manibus laborare.
sermo. de sc̄o sebastiano. xxx.
Virtutes quinq; in themate declarantur
in beato blasio reperte: de quibus est
sermo de sancto Blasio. xl.
Virtutes eius noīs iesus. vide supra de
nomine in littera. Ω.
Virtutes nobis infuse a deo d̄fir lucer-
ne ardentes. quomodo hoc exponitur
sermo. de sc̄o bartholomeo. cvj.
Virginitatem seruare volens q̄ ⁊ quot
necessario respiciet. ser. ij. natiuitatis
marie virginis. cxiiij.
Vita triplex repitur. s. nature gratie et
glorie: ⁊ quare prima d̄r bona. secūda
melior: tertia optima. ser. de assumptio-
ne marie v̄ginis. cij.
Vite stabilitas seruoꝝ dei non deficiet.
vel agitabitur vsq; ad mortem: sermōe
sancte Margarete. lxxiiij.
Vitas sine legendas sc̄o p̄fectus q̄re
in passionali nouo de q̄. iuris sc̄is
Ubi sit beatus Joannes euāgelista: qz
aliqui dicunt eū esse in paradiso terre-
stri. Aliqui dicunt ipsū esse assumptū
cum corpore ⁊ anima. Quid tñ dicēdū
⁊ tenendū sit habetur sermo. de sancto
ioanne euangelista. lxxij.

De littera U.

Uertus fuit sanctus iohan-
nes eodē panno cō xp̄o: ut
habet ser. de sc̄o Joanne
euangelista. lxxij.

Tabula alphabetica.

Uniuersitas siue latitudo creaturarum
abyssus dicitur vt habet sermone de
conceptione virginis marie. v.
Unus est necessarium nobis quous erga
plurima turbamur. ser. sancte marga-
rete. lxxxij. et assumptionis marie. cii. et
ser. de maria magdalena. lxxxiiij.
Uocare venit peccatores et non iustos
quomodo intelligitur. require in fimo.
de sancto mattheo. cxxi.
Uotum religionis vel melioris status
dicitur quandoque insufficiens et stultum
ex tribus. s. i. natiuitatis beate marie. cxi.
Usura committitur in multiplici statu ho-
minum diuersis negocijs et officijs se que
stuantibus. ser. de sancto mattheo. cxxi.
Utilitates septem conferuntur nobis ab
angelis. ser. de sancto michaele. cxxiiij.

De litera X.

Xps antequam nasceretur nouem
mensibus in utero virgineo
stare voluit: quare hoc. que
sermone vigilie natiuitatis
christi. xi.
Xps saluator noster eodem die quo ad
de terra formauit concipi voluit. ser.
vigilie natiuitatis christi. xi.
Xps in hunc mundum venit vt aperiret
tres portas paradisi. sermone de inno-
centibus. xvi.
Xps solus mori voluit: et non in socie-
tate aliquarum sanctarum personarum.
ser. de innocentibus. xvi.
Xps cognomen est: iesus proprium no-
men est saluatoris. ser. de commemora-
tione sancti pauli. lxxx.
Xpiani quale gaudium et quales scho-
las in primitiua ecclesia seruabant. ser.
mo. sancti clementis. cxliij.
Xps quomodo fuit principium et principatum:

factor et factus: finitus et infinitus: causa et
causatus. p. 3. ser. sancte Catharine. cxlvj.

De litera Y.

Ydolor adoratio maxime et
lucidissime reprobata fuit vi-
de sermone de sancta Catha-
rina cxlvj. ydola dabant re-
sposta paganis. ser. primo sancti
martini. cxxxviiij.
Ymago propria filij dei que est et quomodo in
ea tamquam in speculo transformemur de im-
perfecto ad perfectum. ser. ibidem. cxxxviiij.
Ymaginem dei quisque hominum tenet
in se. ser. primo animarum. cxxxviiij.
Ymages quare venerantur a christianis
et non adorantur sicut ydola infidelium
sermo. sancte Catharine. cxlvj.

De litera Z.

Zacharias diu stans in ma-
trimonio cum uxore sua eli-
zabeth sine ple templum in-
trauit orans deus vt messiam
verum mitteret: de proprio
fructu desperans. quia sterilis erat: cum con-
iuge sua statim per angelum consolatus
est: vt elizabethe conciperet. sermone de
sancto iohanne baptista. lxxij.
Zachariasque incredulus extiterat pla-
ga taciturnitatis percussus fuit. quid
hoc designat. vide ibidem. lxxij.
Zacharias interpretatur memorans deum
et quare iohannes non vocabatur nomen
patris. s. zacharias. p. 3. ibidem. lxxij.

Explicit tabula sermonum sancti
Vincentij ordinis predicatorum de san-
ctis.

Diuini uerbi preconiis et predicatoris ac sacrarum scripturarum interpretis et professoris subtilissimi sancti Vincentii confessoris de ualentia ordinis diuini predicatorum sermones uerissimi de sanctis per totum anni circulum incipiunt feliciter.

De sancto andrea apostolo. Sermo.

Dives in ois qui in uocat euz. habet uerbu istud origi ginaliter. ad Ro. x. et recitatu est statim in epla pntis solenitatis. Sicut festus et solenitas

hodierna tota est beati Andree apoli: ita etiam et simo n. Et habebim⁹ bonas doctrinas et multas pro nra bona instructio ne, et animarum saluatione. Saluetur uero maria et. Istud uerbu scribitur in epla hodierna de beato andrea: et dicit q^d beatus andreas est diues in ois q^d inuocat eu. i. intus in corde uocat eu. pro meliori declaratione hui⁹ ubi et introductioe materie uolo hic declarare unam antiquam questionem q^d fuit inter philosophos maxie stoicos et theologos. scilicet sunt illa p^o q^d h^o uere pot^o dici diues. hinc q^dstioni fuit r^osu⁹ tripl^o s^om tres opinioes. p^ola fuit antiquorum philosophorum dicentium q^d diuicie artificiales faciunt hoies diuicie: q^d sunt moneta de auro uel de argento: q^d arte humana sunt inuente et facte: q^d a principio mundi non erat moneta: s^o gentes pmutabant unuz pro alto et uiueb^ot: sicut bladum p^o uino uel oleo: et eoduerso: lana p^o carne agrum: p^o domo: et sic uiueb^ot grosso modo. T^o modo patriarcha iacob emit agrum a filiis emor centum annis. Gen. xxxiiij. s^o post ex arte ingenio et subtilitate hoim inuenta fuit moneta auri uel argenti. T^o dicunt artificiales. Dixer^ot q^d illi phi^o q^d h^o multas pecunias esse esse diuitem. R^o: q^d euz illis h^o h^o oia abundanter. pecunie obediunt oia. Eccl. i. s^o ista opinio est falsa: ut pbabo etiam p^o regulam phie dicentem. Ab extrinseco no^o fit uera et absoluta denominatio. ubi gra. de famelico habente coram se mensam opulenta et plenam escio nisi comedat no^o s^o satiatus: quia ab extrinseco et. Modo diuicie artificia

les ubi consistunt: in taxa uel bursa. T^o non satiant: q^d non intrat intus in corde ubi est fames: sed si possent comedi uel potari liquefacte tunc satiant. S^o sicut epule non satiant mensam nec esurientem nisi comedat: sic diuicie satiant taxam uel bursum quam impler^o et faciunt diuitem: no^o hominem: q^d ab extrinseco. Sic ergo non dicitur pransus de prandio alteri: nec albus de albedine alterius: nec magnus de magnitudine alterius nec pulcher de pulchritudine alteri. Ecce r^o clara: et concordat scriptura dicens de quodam hoie h^ore pecunias. Est quasi diues cu^o nihil habeat. s. intra se: et est quasi pauper cu^o multis diuitijs sit. Proverb. xij. p^o q^d prima r^oisio non est uera. s. q^d ex moneta artificiali no^o s^o: homo uere diues. T^o in multis etiam hodie sunt istius opiniois. Alij autem uolentes corrigere primam opinionem dicunt q^d diuicie naturales faciunt hoiem uere diuitem. Diuicie naturales dicuntur q^d non arte humana inuente sunt: s^o naturaliter sunt ut bladum: uinum oleum: possessiones et h^omo dicit q^d iste diuicie faciunt hominem diuitem. Sed ista opinio etiam est falsa non solum p^o theologiam: sed etiam p^o regulam philosophie dicentem q^d nulla res naturalis simul in eod^o inducit effectus contrarios: q^d nulla res simul calefacit et frige facit. nulla res simul inducit sanitatem et infirmitatem: uel letitiam et tristitiam. Modo diuicie naturales causa sunt indigentie ergo non sunt causa diuitiarum: q^d effectus sunt contrarij. Si enim haberis agrum op^o h^ore aialia ad arandum et stabulum p^o aialibus et paleas et annonam. T^o iugum uomerem aratrum: semen: falcem: messores: horrea: molendinum: furnuz et. Ecce q^d indigentias trahunt secum diuicie naturales. T^o si habetis uineam: op^o etiam h^ore instrumenta: uasa: cellaria: torcularia: famulos et. Ecce quot indigentias q^d no^o h^o uineam est liber. T^o si habetis gregem necessario habebitis terram ubi pascatur: pastores: tonsores: lauetur lana: cardet et. Si ergo nulla res naturalis est simul cum contrarijs: et diuicie naturales et. ergo res naturales no^o faciunt diuitem. Et concordat scriptura dicens. Et est q^d pauper cu^o sit multus diuitijs sit. s. naturalibus. puer. xij. Contra istas opinioes nota q^d t^oior

rationes. Prima est ista. Nullus dicitur dici verus dominus id est: quod tractat multas pecunias de quibus ipse non est dominus: ut famulus feneratoris: quod fenerator est dominus pecuniarum. Ita diuites de diuitiis artificialibus siue naturalibus non sunt domini nec debent diuites nominari sed famuli et administratores: quod Christus est dominus cui habent dare computum. Sic nos existimet homo ut ministros Christi et dispensatores. I. ad Cor. iij. Stulticia esset dicere famulos feneratoris diuites. Secunda ratio. Nunquam bastaxus. id est ille qui portat insignia regalia puta torquem aureum de perlis: et preciosissimis focalibus debet dici diues: non. Ratio: quod omnia sunt regis siue domini sui. Sic et vobis qui habetis diuitias artificiales vel naturales commisit deus thesaurum diuitiarum siue iocalia portare usque ad portam palatii. id est usque ad mortem datus vobis pro salario victum et vestitum et vos portatis onus: ideo dicitur de abraam. Erat autem abraam diues valde. Gen. xij. Hic dicunt hebrei. Erat autem abraam grauis valde. Qui enim portat costale auri et argenti bastaxus est et plenus abundat et nihilominus maius onus portat quam rex vel papa etc. Tertia ratio. Nullus dicitur dici diues de illo in quo nihil habet sed hoc videatur habere. Diuitie cuius sunt non tue sed mundi. I. Tim. vj. Nihil intulimus in hunc mundum: haud dubium: quod nec auferre quid possumus. Hinc Ambrosius. Hominis non sunt que secum auferre non possunt. Quod prope iob postquam omnia perdidit: ait. Quid egredius suus de utero etc. Job. i. Propter exemplum de cane sequente duos homines simul: sed in viuo altero dimisso sequitur dominum suum et tunc cognoscitur cuius est canis. Ita modo homo et mundus vadunt simul in societate et canis. id est diuitie sequuntur et ignorant cuius est siue sint diuitie: sed in recessu quando homo pro morte recedit a mundo diuitie sequuntur mundum et in ipso remanent: ergo ex diuitiis alterius nullus dicitur dici diues. Quarta ratio est. Nullus dicitur dici diues eo quod somniat se habere magnas diuitias: quod somniat quod est papa vel rex: sed quando excitatur. inuenit se nudum in lecto. ita de isto mundo. Quod presens vita non est nisi somnium. Papa enim somniat quod est papa et quod dat beneficia: sed quando excitabitur pro morte et anima aperiet oculos inueniet se solum etc.

Idem de rege etiam somniat etc. Sed quando excitabitur non inueniet coronam: ergo ex somnio nullus nisi inter stultos dicitur dici diues. Auctoritas. Dormierunt somnium suum et nihil inuenierunt omnes viri diuitiarum in manibus suis. ps. lxxv. Non vocat eos diuites: sed viros diuitiarum. Tertia opinio vel proprius scientia certa dicitur videtur quod virtutes opera meritoria et sancta vita faciunt hominem diuitem sed humilitas castitas etc. Ratio quod intrat intus. humilitas enim non est in arca seu bursa: sed intus in anima persistit nec multiplicat indigentiam immo diminuit. Idem de virtute castitatis et liberalitatis: et sic de alijs. Propter quod solum virtutes faciunt homines vivere diuitem in hoc mundo et etiam in alio quod quando homo moritur portat illum thesaurum. Et ista est vera opinio et determinatio questionis. Ite Gregorius improbat primis duabus opinionibus concludendo dicit. Ergo fratres si vere diuites esse cupitis: veras diuitias amate. Sole vere diuitie sunt que nos virtutibus diuites efficiunt: que mentem satiant et secum omnia portant: ut in eternum diuites faciant. Cum ergo beatus andreas fuerit virtuosus et cum virtute morali et theologicali idem de eo dicit thema. Diues in omnes que inuocant eum. De suis virtutibus dicam vobis aliquas de quibus poterimus recipere edificationem bonam pro vita nostra. et dicam sex virtutes quas inueni in euangelijs et in legenda eius.

Prima est sancta diligentia.

Secunda est prompta obedientia.

Tertia firma confidentia.

Quarta fructuosa sapientia.

Quinta rigorosa penitentia.

Sexta virtuosa patientia.

Ex istis beatus andreas singulariter dicitur diues idem dicit thema. Diues in omnes que inuocant eum etc. Dico primo quod beatus andreas fuit diues propter unam singularem virtutem que dicitur sancta diligentia: que est quando homo curat non solum de factis temporalibus: sed prius de spiritualibus: quod taliter debet fieri negocia temporalia ne deserant spiritualia: ita fecit. b. Andreas. Dicatur quomodo erat pauper piscator ipse et frater suus beatus petrus habentes uxores et filios et piscabant in mari galilee. Tunc temporis beatus Johannes exiit de deserto ubi steterat viginti quatuor annis in magna penitentia et au-

steritate vestitus de pilsu cameloꝝ q̄ ex
 reuelatione spūsūci predicabat dicēs qđ
 messias erat nat⁹ dicēs. Medius vestrū
 stetit quē vos nescit⁹ ꝛc. hoc audies bea-
 tus andreas fecit se discipulū beati Joā-
 nis vt ptz Joā. i. ꝛ fm p̄siliū Joānis or-
 dinabat vitā suā. Faciebat em̄ tres pres
 de nocte ꝛ tres de die. In prima parte. s.
 noctis orabat dicēs. Excita potētā tuā
 ꝛ veni vt saluos facias nos. Dñe de⁹ vir-
 tutum cōuerte nos ꝛ ostende faciē tuā et
 salui erimus. ps. lxxix. Scđam partē no-
 ctis expēdebat in necessitate nature do-
 miēdo. Tertiā in labore piscādo vt pui-
 deret domui. Et nullus dz deserere vxo-
 rez nec filios vt seruiat deo. In p̄ma autē
 hora diei ibat ad sermonē beati Joānis
 ꝛ cum magna deuotiōe audiebat: ꝛ post
 ibat ad p̄adiū deinde curabat de domo
 Ita erat diligēs q̄ p̄ sp̄alibus nō dimit-
 tebat sp̄ualia: nec ecōuerso: sicut faciunt
 multi. Maledict⁹ est q̄ totā curā ponit in
 rebus sp̄alib⁹. hec oportuit facere ꝛ illa
 nō omittere. Mat. xxiiij. Et ista diligen-
 tia x̄ps fecit sibi gratiā q̄ fuit prim⁹ disci-
 pulus eius. Vñ cū semel esset cū ioāne di-
 xit. O pater ꝛ qñ ostēdetis nobis messiā
 Et ioānes: in breui ostēdā vobis. Cum
 em̄ semel btūs ioānes p̄dicaret: x̄ps so-
 lus qz adhuc nō habebat discipulos trās-
 iit. Et spūsūci reuelabat ioāni qz ille
 erat messias. Tūc ioānes incepit clama-
 re alta voce. Ecce agnus dei: ecce q̄ tol-
 lit peccata mundi. Et digito ostendebat
 x̄ps dissimulabat fingens se nō audire.
 Cogitate quō totus ppl̄s surrexit volēs
 eū videre. Et qñ iudei viderūt eū paupe-
 rem q̄ sperabāt ꝛ etiā nūc expectāt mes-
 siam vēturū in magno comitatu ꝛ statu.
 Aliq̄ dixerūt. Nolum⁹ hūc regnare sup
 nos. De oī illa multitudine nō nisi duo:
 scz andreas: alius nescit⁹ de certo: s; opi-
 natur qz sit ioāne euāgelista secuti sunt
 x̄pm: recepto cōgerto a ioanne baptista
 dicētes qz volebāt sequi messiā. ꝛ placuit
 ioāni dicēt. Mō opz minut: illum autem
 crescere. Joā. iij. Et iuerūt post x̄pm. Et
 ecōuersus x̄ps ad eos dixit. Quid queri-
 tis. Rñdit beat⁹ andreas. Rabbi vbi ha-
 bitas. Et x̄ps veni ꝛ vide: ecce quāta di-
 ligentia. Et fuit verificatū verbū x̄pi di-
 cētis post. Oīo qui petit accipit ꝛc. Mat.

vi. itē plus. Ex quo btūs andreas inue-
 nit x̄pm nō fuit cōtētus: s; quesuit fratrem
 suū petrū. Cui dixit. Inuenim⁹ messiā q̄
 dz: x̄ps: ꝛ dixit eū ad x̄pm. Nota qz p̄r-
 fuit discipul⁹ x̄pi andreas qz petr⁹. Mo-
 raliter hūc habebitis exēplū. Nō impli-
 care se in negotijs mūdi: nec in diuisijs
 qz false sunt: sed solū laborare p̄ necessi-
 tate dom⁹: ꝛ curare de sp̄ualib⁹ querēdo
 x̄pm: orādo: audiēdo missas sermones
 ꝛc. ꝛ nō cōtētari de sua salute: s; trahere
 alios ad x̄pm. Vñ si sit deuot⁹ dulciter tra-
 hat vxorē deuotā siue ad deuotionem ꝛ
 ecōuerso: ꝛ sic de alijs. Deus mandauit
 vnicuiqz de proximo suo. Eccl. xvij. Se-
 cunda virtus ꝛc. p̄opta obedientia q̄ in
 hoc p̄sistit qñ statim p̄ceptū implet. Istā
 habuit btūs andreas: qz em̄ habebat p̄-
 uidere domui ꝛ vxori redibat ad domū
 ꝛ ad officiū piscatiōis. Et cum semel ip̄e
 ꝛ petr⁹ piscarent x̄ps trāsienso per litus
 maris clamauit eis dicens. Venite post
 me faciam vos fieri piscatores hominū
 At illi cōtinuo relicti rhenor⁹ ꝛ nani se-
 cuti sunt eū. Mat. iij. Ecce p̄opta obe-
 dientia. Dicit hūc Greg. Nulla hūc face-
 re adhuc miracula viderant: nihil ab eo
 de premio eterne retributionis audierāt
 ꝛ tñ ad vnū dñi p̄ceptū hoc qđ posside-
 re videbant oblati sunt. O dices tu: pa-
 rum dimiserūt. Grego. Satis dimittit q̄
 nihil sibi retinuit. Multū reliq̄t qui q̄stū-
 libet parū totum deseruit. In hac re po-
 tius pensandus est affectus q̄ census: tñ
 illuminationē mētis habuerūt in verbis
 x̄pi dicētis. Venite post me ꝛc. qđ intelle-
 xerūt qz essent magni p̄dicatores qz p̄-
 dicare idē est qz piscari. Sermo est r̄hete
 quo corda audientū trahunt. Et qñ ali-
 qđ dñs cōuertit dimittendo p̄p̄ā: vanta-
 tatē ꝛc. ꝛ vult humiliari pōt dicere predi-
 cator qz cepit vnū delphinū. Itē de hono-
 rabili dñā ꝛc. vnū salomonem ꝛc. De ista
 materia dilata sicut tibi placuerit. Mo-
 raliter habem⁹ hūc exēplū obediēdi p̄-
 ceptis dei: ne sim⁹ rebelles ei ꝛc. Tertia
 virtus ꝛc. est firma confidētia: quia plus
 q̄ alij apostoli cōfidebat de christo. Qđ
 in hoc ostenditur quando enim christus
 fuit in deserto cum magna multitudine
 populi qui secutus erat x̄pm: nec habe-
 rent quod māducarēt: x̄ps dixit philip-

De sancto Andrea apostolo.

po. Un emem⁹ panes vt māducēt hi. Jo. vj. Rñdit phlipp⁹. Ducētoꝝ denarioꝝ panes nō sufficiūt eis vt vnusq̄sq̄ modi cū qđ accipiat. Modicū cōfidebat adhuc de xp̄o. Deinde dicit apl̄is. Vos qđ dicitis. Rñderūt. Et qđ poterit tatos saturare panib⁹. Oēs erāt desperati nisi bt̄us andreas qđ dixit. Est puer vn⁹ hic qui hz quinq̄ panes hordeaceos ⁊ duos pisces ⁊c. quasi dicere vellet fm̄ Chryso. Vos dñe potestis multiplicare. Jte habuit firmā p̄fidētiā. Ita fecit xp̄s vt dicit beatus andreas. Moraliter instrumur hic: scz in oib⁹ necessitatib⁹ ⁊ periculis n̄ris confidere in dño: ⁊ nunq̄ deficiet nobis p̄uisio. Ecce instrumētū xp̄i. Nolite solliciti esse dicētes ⁊c. Mat. vj. Benedictus vir qui confidit in dño: ⁊ erit dñs fiducia eius. Hierē. xvij. Quarta virtus ⁊c. q̄ inuenitur est sapiētia virtuosa: que est qñ ex sapientia nō solū seipsum: sed ⁊ alios dirigit ⁊ gubernat. Sic fecit beatus andreas p̄ suā sapientia. Dicatur quō post xp̄i ascensionē ⁊ sp̄s sancti missionē apl̄i inceperūt p̄dicare ⁊ discurrere p̄ mundū: beatus Andreas incepit primo p̄dicare in hierl̄m ⁊ cōuertebat multos. Deinde per totā iudeā: galileā: ⁊ samariā. Deinde iuit ad greciā in ciuitatē achaie iuxta preceptū xp̄i. Eritis mihi testes in hieru salē: ⁊ in omni iudea ⁊ samaria ⁊ vsq̄ ad vltimū terre. Act. i. Qñ ibi magni phī audiebāt secreta fidei ab eo p̄dicari: admirabātur querēdo rōnem. Sed beat⁹ andreas faciebat p̄bationes insolubiles. Ad practicā qñ predicabat qđ vn⁹ deus erat quē phī vocabāt primā cam primū motore ⁊c. Sz ille de⁹ est tres p̄sone: p̄r: fili⁹: ⁊ sp̄s sanct⁹: phī p̄tra eū arguēdo dicebāt. Essentie ⁊ quidditates multiplicant fm̄ multiplicationē indiuiduoz. Sed beat⁹ andreas ad p̄bationē veritatis suscitauit mortuū dicēs. Sicut hoc qđ ego predico est verum ita aīa corpus ⁊ vita sunt vnū in isto. Et statim mortuus suscitabatur viuus. Ecce probatio. Jte qñ p̄dicabat de xp̄i incarnatione ⁊ passione ne aliquis sibi credēs ⁊ obediēs suspendat̄ in furca inferni. Jte de sac̄o altaris. Et sic gētes cōuertebant̄ ad xp̄m. Ecce quō sapientia sua erat fructuosa. Si dicat̄ quo modo vnus hō poterat cōuertere tot in-

fideles: qđ modo cū tot sunt p̄dicantes: nullū p̄uertit. Rñdeo p̄pter tria q̄ habebat singulariter. Primo qđ sua sapientia erat euagelicalis: qđ illa tāgit corda ⁊ cōuertit gētes: sed n̄ra est poeticalis: qđ solū tangit aures: ideo xp̄s. Euntes in mūdū vnuersum p̄dicare euāgeliiū: nō dicit ovidiū vel h̄giliū ⁊c. Mar. vlti. Sc̄o habebat sapientia virtualē: qđ sicut p̄dicabat ore ita seruabat opere. Non sicut illi qđ predicant humilitatē: ⁊ sunt superbi: ⁊ sic de alijs: predicat em̄ vitā virtuosam ⁊ ipsi seruāt vitā virtuosam. Sed apl̄s dicit. Nō em̄ audeo aliqd loqui eoz qđ per me nō efficit xp̄s. ad Ro. xv. Tertio sapientia miraculosam in faciendo miracula. Sed modo miracula n̄ra sunt p̄ximū scādalizare. Jō nō solū nullus cōuertit: imo xp̄iani perdūt fidē ex mala vita n̄ra. Cuius vita despiciē restat vt ei⁹ p̄dicatio p̄tēnatur. h̄c Greg. Quinta virtus ⁊c. patientia rigorosa in suo corpe. Licet em̄ eisset plen⁹ spiritus sancto ⁊ nō posset peccare mortaliter: vt dicūt sancti doctores qđ ex quo apl̄i receperūt spiritū sanctū fuerunt ita in gratia cōfirmati qđ nō poterāt mortaliter peccare: tñ affligebāt se rigoroze: nō solū p̄pter se: sz i exempū alioꝝ. Dicatur miraculū de sene luxurioso cōuerso vocato nicolans: p̄ quo ieiunauit tribus diebus nihil comedēs. Ostenditur hic difficultas ad cōuertendū illos qđ sunt assueti ad peccādū: qđ p̄suetudo qñ in natura p̄uertit: ideo Hierē. xij. Si mutare pōt ethiops pellē suam aut perdus varietates suas. sic ⁊ vos poteritis bñ facere cū didiceritis malū ⁊c. moraliter instrumur hic qđ nō est desperandū de misericordia dei quantūcūq̄ hō sit peccōr: sed facere p̄niam vt iste senex. Un̄ dicit apl̄s mortificate mēbra vestra qđ sunt sup̄ terrā ⁊c. ad Col. iij. Sexta virtus est patientia virtuosa: qđ postq̄ p̄uertit grecos imperator roman⁹. Nero: fecit magnaz persecutionē xp̄ianis: misit vnū cōmissarium suū in partes grecie in achaiā qđ vocabat̄ egeas: ⁊ vidēs populū ad xp̄m cōuersum: sciēs qđ beatus andreas p̄uertebat ip̄m cepit eū ⁊ volēs eū tenere dixit. Es tu andreas qui p̄ ordinationē imperatoris ausus es predicare nonā sectā ⁊ falsā. Rñdit andreas. Nō est falsa: im-

mo est vera. Egeas dixit. Reuoca. als in cruce interficiã te vt magister tuus. Rñdit andreas. Si crucis patibulũ expauesceret crucis gloriã non predicarem. Et egeas: z sic respõdes. fecit eũ cũ fustibz ðberari. Et beatus andreas in quolibz ictu dicebat iesus z pfortabãt. Et sagio nes perdebant vim. z renouabantur precepto egee intantũ qz viginti hoies fuerũt lassati z fessũ. Finaliter egeas dedit sniam vt crucifigeretur. Et beatus Andreas gratanter acceptauit. Cumqz duceretur ad crucez z videret eam a longe adorauit flexis genibus dicens. Salue crux que in corpore xpi dedicata es z ex mēbris eius tanq̃ ex margaritis ornata: suscipe me discipulũ eius q̃ pependit in te. O crux inenarrabilis. O crux testimabilis. O crux que p totũ mundũ fulges. Non me dimittas scz errantẽ sicut ouẽ nõ habentẽ pastorẽ. habetis hic exẽplũ honorandi cruce m qn p vias inuenitur zc. Et quando fuit iuxta crucez denu dauit se vt xps z crucifixerunt eũ p transfuersum vt plus penalizaretur. Sed interim ipẽ pdicabat xpianis confortãs eos z animãs: z sic vixit duobz diebz. Ecclesia dicit. Viduo viuens pendeat in cruce p xpi noie beatus andreas z docebat pplm. Et totus populus cõmotus voluit occidere cõmissarium: sed btũs andreas phibuit. Dic qz qn debuit mori appuit sibi xps ad ipsum descendẽs cũ multitudine angeloz in tanta claritate qz pplũ nõ poterat respicere. Cui dixit xps sz qz tãgit Aug. vis venire mecum vl vis vindictã de isto zc. Rñdit. Dñe vos noluitis vindictã de vestris inimicis: quõ ergo reciperẽ ego. Et tradidit aiã. Et visibiliter ascendit in celũ. In patientia vřa posidebitis animas vestras. Luce. xxi.

De sancto Nicolao. Sermo.

In diebus suis

placuit deo. Eccli. xliiij. trãsumptine zc. sicut tota solẽnitã z officiũ est btũ nicolai ita erit z sermo: maxie qz in eiũ sanctissima vita iuenimũ multa bona exẽpla virtutũ p informatiõẽ vite nrẽ. Sed primo salutez ðgo maria. In diebz suis scz qn btũs nicolaus viuebat in hoc mũdo ta-

lis fuit eiũ vita qz placuit deo. Nota qd dies in scriptura capiunt dupliciter. s. p diebus naturalibz siue artificialibz seu vsualibz de pũcto ad pũctũ: z sunt. xxiij. horaruz. De istis autoritas. In diebus illis non erat rex in israel: sz vnusquisqz qd rectum sibi videbat hoc faciebat. In dicum. xvij. Scdo modo capiuntur p virtutibus: qz in scriptura virtutes dicuntur dies virtuales. Nam virtutes habent claritatem fidei: gratie z boni exempli. Id virtutes dicuntur dies virtuales. Autoritas. de heliseo virtuoso. In diebz suis. s. virtutibus nõ pertimuit principẽ: z potẽtia nemo vicit illũ. Eccli. xlvij. Isto modo maxime reperio dies in themate. Etiam si volumus loqui de vsualibus diebz: in illis etiã placuit deo zc. Quisui amore vestri in scriptura iuxta hoc quomõ possem placere deo. Et inueni qz in sex opibus virtuosis quilibet in vita põt si vult laborare z se exercere in pdictis opibus fideliter: deo omnipotenti placere: z sunt ista que sequuntur.

Primũ intentio celestialis.

Scdm afflictio penitentialis.

Tertium deuotio spiritalis.

Quartum miseratio fraternalis.

Quintũ humiliatio cordialis.

Sextũ duratio virtualis.

Ex his quilibet psona põt placere deo in vita sua. Et qz btũs nicolaus habuit pfecte istas sex virtutes: ideo de eo dicit thema. In diebz suis placuit deo. Dico pmo qz homo põt placere deo p intentionẽ celestialem qn persona in operibus q̃ facit z dicit habet totã intẽtionẽ celestialem: scz vt deus honoret z laudet z non hz intentionẽ terrenã zc. Hoc fundat sic ratione. Deus creauit hoie diuersum q̃tũ ad principũ z finem: qz principium essendi hois est de terra qz deus a principio de terra formauit corpus ade quo formato creauit z infudit aiã z infundendo creauit. Idẽ etiã de nobis. Corpũ nrũ formatũ in vtero mřis: z ibidẽ creatũ aiã z creando infudit q̃ principũ est terrenũ. Finis ðo est postq̃ hõ vixerit bene z virtuose in hoc mudo finaliter qd homo habeat gloriã celestem z eternã: homo regnet in celis: non in aiã tm. sed etiã in corpe qd etiã inuit aiã ad bona

AAA iij

opera exercēda. Sed p̄mo habuit meri-
tū cogitādo: ordinādo: iō p̄mo h̄z glo-
riā. Licet ergo p̄ncipium hoīs quātū ad
corp⁹ z aīaz sit: diuersum in hoc mūdo: fi-
nis tñ eius est regnare in celo. Nō est ita
de alijs aīalib⁹ quoz p̄ncipiū z finis est
in terra. Jō respiciūt terrā: s̄z de⁹ fecit ho-
minē rectū vt respiciat celū. P̄t̄z diuersi-
tas inter p̄ncipiū z finē. Jō dicūt aīe bea-
toꝝ. Nostra p̄uersatio in celis est. Si di-
ceret aliq̄s es. Et q̄d erit de corpib⁹. Rñ-
derūt. Expectam⁹ saluatore dñz n̄m ie-
sum xp̄m q̄ reformabit corp⁹ humilitatis
nostre. ad Phil. iij. Quanto ḡ p̄sona oīa
opa sua ordinat taliter vt ad celū possit
puenire tanq̄ ad finē talis p̄sona cōcor-
dat z cōformat suā intentionē cū deo: et
multū placet deo. Sicut multū placet p̄n-
cipi qñ p̄pls cōcorda cū eo in aliqua bo-
na ordinatiōe z gratis acceptat a p̄plo.
De hoc auctoritas. Miserere aīe tue pla-
cēs deo z p̄tine z cōgrega cor tuū in sc̄ti-
tate ei⁹. Eccli. xxx. Not. miserere aīe tue.
nihil dicit de corpore: qz si domicella fi-
lia regis esset extra palatiū p̄ris inter fe-
ras nuda z indigēs magna mīa esset illi
subuenire. Ita aīa nostra filia est regis
iesu xp̄i in q̄ nihil facit p̄ carnalis: z no-
bilis z pulchra int̄m q̄ si posset eā vide-
re zc. Et est extra palatiū paradisi in isto
loco iumētōꝝ. Jō dicit. Miserere aīe tue
f. eleuādo in altū: vt dicit dō. Ad te dñe
leuauī aīaz meā: sequit̄. Placēs deo per
bonā int̄tionē celestē: z cōtine. i. simul te
ne cor tuū ne disp̄gat̄ in negocijs mūda-
nis zc. Si nō sitā disp̄sum in mūdanis
dicit z cōgrega cor tuū in sc̄titate: vt si vis
orare vt dare elemosynā z h̄mōi: int̄tio
est celestis zc. Dicať q̄uo b̄tus nicolaus
mirabilr̄ habuit istā virtutē qz in oīb⁹ ope-
rib⁹ suis habuit int̄tionē ad deū: z non
ad mūdū nec vanā gl̄iam. Et hoc in p̄n-
cipio sue vite fuit ostēsum. Dicať de no-
bilitate parētū z genere z morib⁹. z q̄uo
b̄tm nicolaū die natiuitatis dū obstetrix
voluit eū lauare vidit ip̄m st̄tē in pelui:
q̄ admirās vocauit patrē zc. In quo iāz
ostēdebat̄ it̄tio recta quā habitur⁹ erat
Erexit se ac si haberet vsūm rationis z re-
gratiaret̄ deo: qz fecit ipsum creaturam
rationalē ad imaginē suā: qz nō fuit suf-
focatus in matris p̄tero zc. Notat̄ ha-

bemus hic exempluz dirigendi in omni-
bus intentionē ad deū. Verbigratia: qñ
vis dare elemosynam ordina intentionē
ad deū dicēdo intra te: vt vos dñe facia-
tis elemosynā mihi qñ veniam ad por-
tam paradisi dabo huic elemosynaz zc.
Jtē quare oras z laudas deū: quia soluz
istud officium erit in celo. Jdeo isto mo-
do ordinādo intentionē oīa mala pena-
lia essent meritoria: vt labor rusticoz ma-
lū pene est sed esset meritoriu ex bona in-
tentione recta z celesti. Sicut em̄ ille qui
seruat p̄niam cōfessoris meret̄: ita de pe-
nitentia data a deo confessor qui dicit.
In sudore vultus tui vesceris pane tuo.
Gen. iij. Jtē de malis fortuitis per patiē-
tiā vt Job. meritoria essent. qm̄ diligen-
tibus deū oīa cooperant̄ in bonū. ad Ro-
ma. viij. etiā mala: sc̄z penalia. Que sur-
sum sunt querite vbi xp̄s est in dextera
dei sedēs. Que sursum sunt sapite: nō q̄
sup terrā. ad Col. iij. Nota nō que super
terrā: qz terrena trāstoria sunt. Dico se-
cundo qñ in hoc mūdo homo affligit cor-
pus ieiunādo vel alias ex peccatis que
hō fecit z vt preseruet̄ a faciēdis in futu-
rū. Istud multū placet deo. Nam si rex
in suo regno haberet aliq̄d castrū rebel-
le z inobediēs z esset aliq̄s miles ita va-
lens q̄ vi armoz ip̄m subūceret regi ad
obedientiam z volūtātē multū hoc place-
ret regi. Ita i p̄posito. Castrū inobediēs
z rebelle regi xp̄o est corpus nostrū sem-
per faciēs z inclinans ad oppositū. De⁹
em̄ precepit humilitatez z corp⁹ inclināt
ad supbiā: pompā z vanitatē. De⁹ prece-
pit mīam z liberalitatē: z corp⁹ inclināt
ad furtā: rapinas vsuras zc. De⁹ p̄cepit
castitatē corp⁹ inclināt ad luxuriā: corru-
ptionē zc. De⁹ p̄cepit charitatē: z corp⁹ i-
clināt ad inuidiā: irā z malignitatē. De⁹
p̄cepit abstinentiā corp⁹ inclināt ad gulā
z voracitatē frāgēdo ieiunia. De⁹ p̄cepit
cōcordiā: dilectionē z pacē: corp⁹ i-
clināt ad vindictam. Deus p̄cepit diligentiam
corpus inclināt ad negligentiam. Castruz
est rebelle. Jdeo apostolus dicit. Infelix
ego homo q̄s me liberabit de corpore: mor-
tis hui⁹. ad Ro. viij. Jdeo multuz placet
deo qñ aliq̄s subūcit deo castrū corpis vt
obediat. Et hoc fit per penitentiā z af-
flictionem: qz sicut domatur equus indo-

mit⁹ amouēdo ammonā: ita ⁊ corp⁹. Ista est rō q̄re p̄nia placz deo. Dicūt ignorātes: Et qđ bonū hz de⁹ d̄ meo ieiunio v̄l vigilia: ⁊ sic de alijs. De⁹ nullū bonū hz de hoc: s; honorē: vt rex honorat qñ sua bāneria ⁊ vexilla sunt pulchra. Iō est h̄ honor deo ⁊ nob; vtilitas: qz ex hoc euadim⁹ penas ifernales vel purgatorij. Iō spl's. Obsecro vos fr̄es p̄ miam dei vt exhibeatis corp̄ vestra hostiā viuētē sc̄tāz deo placētē. ad Ro. xij. Dicat qūo br̄us nicola⁹ habuit istā virtutē int̄m q̄ s̄c̄e nō legit de alio s̄cto. qz adhuc puer lactās iā bis in hebdomada ieiunabat: qz q̄rta feria in q̄ xp̄s fuit v̄ditus: ⁊ sexta i qua fuit passus semel hora nona sugebat vbera. Ad practica; qñ em̄ mater sua nobilis ⁊ pulchra corpore sed melior et pulchrior in anima ip̄a voluit lactare filium vt virgo xp̄m: qz sicut deus ordinauit q̄ venter matris esset camera plis: ita ordinauit q̄ pect⁹ ⁊ vbera essent cellariū siue vinariū ei⁹. Nō em̄ dedit vt ostendatur amatoribus. Dicat qūo feria quarta et sexta mater prebuit tibi vbera: ⁊ puer nolēbat aperire os: ⁊ itē inuitabat eum ⁊ noluit. Mater timebat q̄ vbera sua eēt exiccata: sed in hora nona ip̄e aperiebat os: ⁊ sugebat vbera ⁊c. Sed quis docuit eum ieiunare in illis diebus ⁊ comedere hora nona: spiritus sanctus qui habitabat in eo. Sed quare magis comedim⁹ hora nona q̄ in alijs horis diei: quia tali hora christus exiuit dolores: passiois per mortem: ⁊ tali hora cum xp̄o hō debet exire dolorem famis. Ideo beat⁹ nicolaus spiritu sancto edoc⁹ ita faciebat. Ideo de eo cantat ecclesia Beatus nicolaus adhuc paruulus multo ieiunio macerabat corp⁹. Cogitate quādo fuit magnus: quales penitentiam fecit: qz si iam puer ⁊c. Ideo dicit thema. In dieb⁹ suis placuit deo. Moraliter. qđ dicent in iudicio illi qui non soluz bis in hebdomada non ieiunāt: immo nec vigiliās: ne quatuor tempora: nec quadragesimam: cum sint corpulenti: ⁊ decipiunt cōfessores dicentes. Fortitudine indigemus ad laborandum: quare ieiunare non possumus? Quibus dicere deberet bonus confessor. Caueatis a luxuria q̄ aufert fortitudinē ⁊ non ieiunium quod dat vitam longio-

rem. pro anima nolunt ieiunare: sed ob seruando inimicos in nemorib⁹ ieiunant diabolo. Itē pro deo non portant ciliciū sed pro diabolo portāt lorricam ⁊c. Ideo de mulieribus iam non inueniunt penitentia: nec ieiunū: qz nō possent dormire. Sed vt curent de febre corporis: ieiunāt seruando dietā medici: sed vt curent de luxuria que est febris aie: nihil facerent. Idē de cilicio: qz sum delicata. Qualē excusationem habis deo in iudicio: qñ dabit illam p̄niam terribilez dānationis? Dico vobis q̄ nisi penitentiam egerit: omnes simul peribitis. Lu. xij. Dico tertio ⁊c. que in duobus consistit. Sicut em̄ esse hominis in duobus consistit. s. in corpore ⁊ anima: qz caro sine aia non est homo. Ita deuotio consistit in ardore spiritus vt lete fiant que sunt dei: vt oratiōes venire ad ecclesiā ⁊ hm̄i. Sed aliud requiritur: vt. s. fiat opere corporali cu; genullectione: vel gestu corporis humili. Si alterum istoz deficit nō est deuotio. De istis aucto. Dō. ps. lxxxij. Cor meū ecce ardet spūs: ⁊ caro mea. Ecce gest⁹ corporis exultauerūt in deum viuū. Ista est deuotio que placet deo: sicut cuiuslibet dño placet seruitiū letū ⁊ reuerētiale seruorum: patri filiorum: viro vxoris: magistro discipulorum. Ita etiam placet deo quando cū letitia ⁊ reuerentia seruimus sibi. Auctoritas. Habemus gratiam per quā seruiamus placentes deo cum metu ⁊ reuerētia. ad heb. xij. Dicatur quomodo beatus nicolaus habuit istam virtutem: ⁊ qualiter quando habuit discretionem: ordinauit vitāz suam ⁊ deuotionē: surgēs qualibet nocte in media nocte dicendo matutinas vt clerici: ⁊ postea orabat cum lachrymis premissio signo crucis: et in auroza ibat audire missam: et cum silentio eam audiebat: confitebatur communicabat qualibet dominica. Ecce deuotio. Et quando alij filij nobiliuz et diuitum socii sui ibant ad vanitates ipse ibat ad ecclesiā. Ideo ecclesia dicit de eo. Ecclesie sancte frequentans limina sacra pectore condebat mandata. Ergo in diebus suis ⁊c. Moralr istaz deuotionē habuit beatus nicolaus principaliter a deo tanq̄ a causa agētē: s; instrumentaliter a parentibus: qui cum ma-

gna cura et diligētia nutriebāt eū ne iuraret: ne diceret mēdaciū: ne faceret furta: ne cōrederet cū aliquo. Magna culpa est parētū malicia filioꝝ: sicut tortuositas arborū in viridario est culpa ortulani: ita in viridario xp̄i. s. ecclia ortulani estis vos d̄ m̄rimonio. Jō qñ filij sūt p̄nutriēdi sunt vt sciāt se signare: orare sero et mane anteq̄ m̄ det panē di. Scias fili mi q̄ est q̄dā regina et. s̄. s̄. in sero: et incutiēdo timorē de diabolis q̄ vadūt de nocte. Ita nutriunt̄ pueri: s̄. mō oñdunt eis viā inferni. Idē de puellis. Jō d̄i scriptura. Ne iocūderis in filijs ip̄is. i. in deo: si multiplicent̄: nec oblecteris sup̄ ipsos si nō est timor dei in illis. Rō: qz melior est vn̄ timēs deū q̄ mille filij ip̄ij. et vtile est mori sine filijs: q̄ relinq̄re filios impios. Eccl̄i. xvj. O miseri parētes qui de v̄furis: furtis et rapinis p̄gregatis p̄ filijs impijs. Dico quarto et. qñ hō est ita misericors q̄ libenter p̄municat alijs bona sibi a deo p̄missa: multū placet deo talis miseratio. Nam si aliquis v̄m̄ h̄z multos filios: ille qui magis assimilabit̄ ei: plus sibi placet et diligit eū. Oē aīal diligit sibi s̄se: et sic oīs hō proximū sibi. Eccl̄. xij. Mō videam̄ q̄ sunt p̄ditiones p̄ris nostri xp̄i. D̄s qui cognoscebat euz dicit nobis. Misericors et miserator d̄ns patiens et multū misericors. Per istā virtutē ergo possumus ei assimilari. Jō dicit. Estote misericordes: sicut et pater vester misericors est. Lu. vj. Et possum̄ sibi placere. Auḡ. Facere miam et iudiciū magis placet deo q̄ victime. Prouer. xvj. Nota facere miam. Misericordia fit quādo homo subuenit pauperibus de elemosinis de bono iusto. Iudiciū fit quādo v̄sure: furta: rapine et. restitunt̄: tunc fit iudiciū vel iustitia: qz de illis nō d̄z fieri elemosyna sed restitutio. Aliqui faciūt misericordia: s̄. nō cū iudicio et iustitia vt d̄nites v̄surarij qñ dant elemosynas construūt capellas: hospitalia: miam faciūt s̄. sine iustitia: qz deberent restituere. Qz sic facit duo mala. Primū recipiendo p̄ v̄suras vel furta seu rapinas. Sc̄do dando: qz facit se impotentē ad restituendū illis quib̄ tenet̄. Nō magis placet deo q̄ victime: hoc d̄i p̄tra illos cōfessores q̄ nesciūt dare aliā p̄nia: nisi de missis. Si

quis habuerit iniusta: dicūt faciatis dicere tot missas: vt veniāt ad man̄ suas sed meli⁹ esset restituere his quib⁹ abstulerunt. vt pt̄. xij. q. vj. Si res. Jtē qñ alij qui peccauerunt pctō luxurie: faciatis dicere tot missas: sed melius esset eos abinuicem separare: de peni. di. v. ffalsas penitentias. Sed aliqua pctā sunt q̄ requirunt missas: vt p̄ homicidijs. Alia q̄ requirūt aliā p̄niam et. Jō dicit xp̄s. Eūtes discite qd̄ est: miam volo: et non sacrificium Mat. ix. et Osee. vj. Dicat̄ quō bt̄us nicolaus fuit misericors. Remāsit em̄ heres diuitiarū parentū suoz. Cogitate quō loquebat̄ sibi de vxore: sed ip̄e plus volēs deo seruire orabat deum vt sibi oñderet modū quō posset distribuere hereditatē ad dei honorez et saluationē aīe sue sine vana gl̄ia. Dicat̄ quō i illa ciuitate erat vn̄ miles. sed ex vanitatibus effect⁹ fuit paup̄ inuū q̄ nō poterat maritare tres filias qūs hēbat magnas: nec sibi nec eis poterat p̄uidere. Dixi p̄ filiabus. filie habeatis lucrū si potestis habere. Rñderūt filie. Bñ placet nobis filiādo et. Nō dixit p̄: qz illud modicū lucrū esset: sed qz vos estis pulchre: quilibet teneat suā camerā qñ milites et scutiferi visitabūt vos faciatis bene soluere. Cogitate q̄ flēdo ista dicebat. filie hō q̄ erant bone et honeste dixerūt flētes. O pater et est istō cōsiliū boni p̄ris: et noluerūt p̄sentire: qz in his q̄ sunt d̄ deū: filij nō debent obedire parētib⁹: sed poti⁹ deo. Qñ ista fuerūt dicta bt̄o nicolao: dixit. O dñe mō possū distribuere hereditatē meā ad vestri bene placitū. Dicat̄ quō emit pomū et iposuit pecunie p̄tū forte trecetoz florenoz: et vna nocte p̄iecit in camerā milit̄ p̄ trapā. Cogitate gaudiū milit̄ in crastinuz. Et de p̄rio maritauit p̄mogenitā. Idē de sc̄do maritauit sc̄daz. Tertiuū pomū publicauit vt de illo posset maritare tertiam et ip̄e viueret. Et p̄ obseruans secut⁹ est bt̄m nicolaū: q̄ fecit eū iurare ne in vita sua reuelaret hoc. Ecce p̄tā mia. Si q̄ ex mia aliq̄s placet deo. qd̄ dicem⁹ de bt̄o nicolao: In dieb⁹ suis et. Moralr̄ habetis h̄ exēplū exercitā diuos in opib⁹ mie: qz oīa bona mūdi aux et argētū et alia p̄ ignē p̄flagrationis in breui p̄sumēt solū remanebit mia fetā: qz illō qd̄ dabit̄ hic

inuenietis in celo: id iuxta psalmi apli di.
 Caritas fraternitatis maneat in vobis
 hospitalitate nolite obliuisci: p hanc em
 placuerit quidam angelis hospitio rece
 ptis ad heb. vlt. Dico quinto zc. qñ hō
 p nulla re nec diuitiaz nec honoz offi
 cioz dignitatis vel sanctitatis inflat ad
 superbiam: immo semp habet se humili
 cogitās. Quid sum ego nisi vas putridū
 corrūpens mihi gratias a deo datas: qz
 si alius haberet tot gratias plura bona
 faceret q̄ ego: talis mltū placet deo. Rō
 cui libervolenti quiescere placet sibi came
 ra quietā: nō vēsosa vlt fumosa. Camera
 in qua deus vult quiescere est conscia: cu
 iuslibz. Jō placet sibi q̄ nō sit vēsosa z fu
 mosa per supbiā: pompā zc. Aucto. Nec
 supbi ab ignito placuerit tibi: sed humi
 lium z māsuetoz semp tibi placuit dep
 catio. Judich. ix. Dicať q̄o. b. nicolaus
 fuit semper humilis: imo q̄to plus aug
 mentabat in fama z sanctitate: tāto erat
 humilior. Postq̄ em fecit illā mīaz d̄ po
 mis aureis: gentes q̄ sciebant paupertatē
 militis querētes vñ habuerat zc. fama dī
 uulgabatur. Jō beatus nicolaus vt vita
 ret vanā gloriā: recessit z iuit ad ciuitatē
 Mirā: z pduxit vnā domūculā: z vnebat
 ibi in pnia humili surgēs qualibz nocte
 ad matutias: z ibat ad sedē: z ibi secrete
 in aliqua capella dicebat officii suū de
 uote. Sed deo exaltat humiles. Dicať de
 morte archiepi illius ciuitatis: z de con
 gregatiōe epoz z canonicoz p electione
 z de reuelatione facta vni scō epō: q̄ ille
 q̄ hora matutina intraret p talē portam
 vocatus nicolaus: esset ep̄s. Nota q̄ vto
 lenter accepit ep̄atum: z q̄ humili se ha
 buit in eo. iuxta illud. Quanto maior es
 humilia te in oibus: z corā deo iuuent
 gratiā. Qm̄ magna potētia dei solius: et
 ab hūilibus honorat. Eccl. iij. Jō deus
 exaltauit illum in miraculis magnis cū
 adhuc viueret: vt ptz de peregrinis tribz
 interfectis a carnifice. Idē d̄ tritico tpe fa
 mis. Itē de capite zc. Ad libitū dicūt i le
 genda inuenies. Morat̄ ḡ humiliemus
 nos. iuxta illud. Oēs em inuicē humilita
 tem insinuate: qz dñs supbis resistit: hūi
 libus aut dat grām. Hūiliamini igit̄ sub
 potēti manu dei: vt vos exaltet in ipevisi
 tatiōis. j. Pet. v. Dico sexto zc. z iuuare

opa pñsalia vel ofones: non dico multis
 plicare. quare. forte non posset hō adim
 plere: s; agmētādo ardorē z deuotionez
 spūs: qz hoc multū placet deo. Rō: inter
 alias bonas condiciones amico necessa
 rias est firmitas: alr si sit variabilis non
 placet. Enoch q̄ interpretat̄ dedicat̄ pla
 cuit deo: z translatus est in paradifum.
 Eccl. xliij. Dicať q̄o. b. nicolaus pseue
 rauit in bona vita z placuit deo. intm q̄ i
 fine in die obitus: receptis sacris eccle
 sie tradidit aīaz in manibus angeloz si
 bi a deo missoz z trāstus est in paradi
 suz cant̄ angeloz fuerunt auditi. Dicať
 de oleo qd emanauit d̄ ei⁹ tūba. Morat̄
 contituate in bona vita z in bonis operi
 bus vsqz ad mortē que est porta paradisi
 Ideo xps. Mat. x. z. xxliij. c. Qui perseue
 rauerit vsqz in finem: hic saluus erit.

¶ De pceptione virginis marie. Sermo.

Anduz erant

abyssi ego iā pcepta eram.
 puerd. viij. z in epla hodie
 na. Solemnitas z festum ho
 diernum est de conceptione virginis ma
 rie: ita erit sermo. Materia est satis spe
 culatiua. Sed vt virgo impetret nobis
 gratiā: p̄sentemus sibi salutationē ange
 licā. Verbu ppositum in psona virginis
 dicit. Nōdū erat abyssi zc. Pro hui⁹
 bi breui declaratione: z materie introdu
 ctione. sciēdū q̄ tota latitudo siue vniuer
 sitas creaturaz d̄z abyssi fm ethimolo
 giā: ab a qd ē sine: z byssus. Et ē abyssi
 pfunditas immēsurabilis: sicut si hō re
 spiceret pfundissimā puteū. illa pfundi
 tas d̄z abyssi. Ita pfunditas que est a
 celo ep̄ vreo vsqz ad terrā d̄z abyssi: qz
 immēsurabilis est. Ex ista ratiōe vniuer
 sitas creaturarū dicit̄ abyssi. Et cōcor
 dat auctoritas. In pncipio creauit deus
 celū z terrā: terra aut erat inanis z vacua
 z tenebre erāt super faciē abyssi. Gen. j.
 Oēs doctores sancti cōcorditer dicūt q̄
 celū sumitur ibi pro celo empyreo: terra
 aut pro vniuersitate creaturaz corpora
 lium. Si ergo volumus pperare omnes
 creaturas corpales: spūales: visibiles z
 inuisibiles ad altitudinē: dicuntur z p̄t
 dici abyssi: z in isto sensu loquūt̄ i hēma i
 psona virginis dicēs. Nōdū erāt abyssi

scz nec celū: nec terra: nec angeli: nec aliqua creatura. et ego iā pcepta erā. Et est intellectus thematis quē volo modo ptractare: sed per questionē volo intrare materiā. Quō hōgo erat pcepta vel vbi si nondū pater et mater. Et declarat io huius questionis erit profecutio sermonis. Pro huius declaratione sciendū q̄ inuenio v. cōceptiones virginis marie gloriose.

Prima est conceptio diuinalis.

Secūda conceptio angelicalis.

Tertia conceptio humanalis.

Quarta conceptio scripturalis.

Quinta conceptio maternalis.

Ecce hic quinque mirabiles pceptiones virginis marie: et lz de qualibet posset intelligi thema aliquo mō: in pprie loquit̄ d̄ p̄ia pceptione di. Nondū erāt abyssice.

Dico primo q̄ prima pceptio est diuinalis. Ista fundat̄ sub ratione et auctoritate: vt melius intelligatur. Ratione sic. Propositū cordis dicitur conceptio. s. q̄ aliqua persona proponit in corde: mēte seu voluntate facere aliquid: illud firmū propositū dicit̄ conceptio. Et iam vulgari ter dicitur de aliquo facto notabili faciēdo: ita cōcepi facere in mēte mea. vbi gr̄a. Quō hō cognoscit pctā sua q̄ fecit malā vitā quā tenuit: et periculū dānatōis qd̄ imminet: et pponit emēdare vitā suā et vult pteri et confiteri de pctis et facere p̄niam: illō ppositū d̄ conceptio: et iaz d̄ cōiter. Ego pcepi mutare vitā meā. Aucto. A facie tua dñe pcepimus et quasi p̄turimus et peperimus sp̄m salutis. Esa. xxvj. No. a facie tua dñe pcepim⁹: et quasi p̄turimus et. ffacies dei est p̄dicatio euangelica q̄ grauidat aīas. Rō: qz sicut in facie cognoscitur hō: ita in predicatione vos qui nescitis scripturas cognoscitis deū. Ideo dicit̄ sc̄ptura. ffaciē tuā. i. predicationē dñe requiram. Ibi em̄ grauidetur anime: qz multi veniūt ad predicationē magni pctōrēs supbi: pomposi: et in predicatione attēte audita aliquis pponit humili r̄ vivere decetero: talis p̄gnans est. Idem de auaricia: luxuria: acidia: irazc. No. parturire est habere dolores partus anteq̄. s. opus exequat̄ vel executetur: quia executio boni propositi partus est. Multi em̄ concipiunt a facie dñi. s. in predicatione: sed in partu ibi

est dolor: vt ptz de vsurario quando pponit satisfacere: sed in partu. s. quando vult satisfacere: ibi est dolor. Idē: d̄ illo q̄ proponit dimittere malam societatem. Idē de illo q̄ pponit remittere iniurias. Patet ergo ex ista auctoritate q̄ firmum propositū dicit̄ pceptio. Ad propositū dico q̄ de ante q̄ aliquid crearet in suauoluntate firma et incommutabili proposuit creare vnā puellam virginē sanctissimā: que esset mater filij sui: camera sp̄s sancti porta paradisi: regina celi. Aucto. Dñs posse. me ab ini. viay suay: ateq̄ quicq̄ face. a p̄nci. ab eter. oz. suz: et ex an. puer. viij. Nota. Dñs possedit me. s. involūta te sua immutabili: in initio viay suay. i. creaturarum: et ex antiquis. s. rationibus. No. decez rationes antiquas quare de pposuit ipsam creare. Prima est sciebat enim deus eterna r̄ q̄ quedam mulier erat futura. s. eua que esset initium et causa omnis mali: qz ip̄a primo peccauit. A muliere initium factum est peccati: et per illaz omnes morimur. Eccli. xxv. Ex ista ratione proposuit deus creare vnā mulierem scz virginē mariam que esset causa toti⁹ boni et initiū. Deus sine muliere potuisset redimere et saluare hominē et c. Secunda ratio est: qz sciebat q̄ mulier q̄ esset causa mali: existens virgo peccaret. Ideo ordinauit aliā: vt posset carnē assumere. Tertia qz mulier causa mali fuit de sponsata. De⁹ fuit sacerdos q̄ ip̄os desponsauit dicens Crescite et multiplicamini. Gen. i. Iō de muliere virginez desponsata voluit nasci. Quarta qz mulier que esset causa mali esset per angelū malum incitata et visitata. s. per luciferum et serpentez. Ideo proposuit q̄ mulier que esset causa boni per angelum bonū esset salutata. Quinta: quia prima esset tentata et decepta siue seducta. Cur precepit vobis deus vt non comederetis ex omni ligno paradisi: et c. pposuit deus q̄ scda non esset tentata: sed informata quando dixit angelus. Sp̄s sanctus superueniet in te et c. Sexta qz prima fuit inclinata ad p̄sentiēdū diabolo: voluit q̄ scda eēt iclinata ad p̄sentiēdū angelo et c. Ecce ā cilla dñi fiat et c. Septima: qz p̄ia fuit saturata fructu: qz comedit in vtero misit. Iō voluit virginem p̄cipere fructum et c. De

quo dicit. **B**enedictus fructus ventris tui. Octava quia per eam fructus comestus fuit causa mortis sic fructus virginis natus venit ad nos et fuit causavit. Nona: quia per primam in miseris et doloribus tota natura debuit prosterni: et per virginem Mariam reparari. Decima sciebat deus quod per primam porta paradisi esset clausa: sed per virginem Mariam impregnatam: dilatata: porta paradisi esset aperta. Ideo ecclesia canit. Paradisi porta per eam clausa est: et per Mariam virginem iterum patefacta est. Ecce quare dicit. Dominus possedit me ab initio etc. fiat ergo conclusio etc. Si ergo firmum propositum et voluntas deliberata ad aliquid faciendum dicitur conceptio: et deus ab eterno et voluntate immutabili proposuit facere istam gloriosissimam virginem. Ecce quare dicit thema. **N**ondum erat abyssus et ego iam concepta eram. scilicet in mente divina. Dico secundo etc. Ista non fuit ante mundi creationem. sed fuit in principio creationis mundi. Dicunt theologici quod quando deus creavit celum et terram ubi sunt modo anime beate. simul creavit in eo novum ordinem angelorum. Primum ordo inferior est angelorum. secundus archangelorum. tertius principatum. quartus potestatum. quintus virtutum. sextus dominationum. septimus thronorum. octavus cherubimorum. nonus seraphimorum. Si dicatur. Et quomodo scitur. Quis descendit dicat quod Christus et beatus Paulus qui hoc revelavit. Dionysio discipulo suo qui de hoc fecit unum librum vocatum de celesti hierarchia: et ibi tunc essent angeli: tamen nondum beati. Et dicit. Gregorius. quod melior creatura et in dignitate altior: quam deus creavit tunc erat lucifer. de supremo ordine. scilicet seraphimorum qui respiciens vidit omnes creaturas sub seque solum deum supra se voluit itaque deo parificari: et istud peccatum manifestavit omnibus angelis dicens. Quid videtur vobis. et multi ut servi adulatores volentes domino complacere consenserunt sibi falsi consiliarii dicens. Certe bonum esset quod haberetis illum honorem: conformitatem et purificationem. Boni autem angeli ut Michael: Gabriel: Raphael non consenserunt imo contradixerunt. Videns deus quod in domo sua movebatur talis arrogantia et guerra de superbia dixit. Non habitabit in medio domus mee qui facit superbiam. Cogitate hic quale et quantum peccatum est superbia quod de angelis sanctis fecit demones

denarios. De habitatoribus celi habitatores inferni. Si illi ex superbia sunt expulsi de celo: quomodo cum superbia poterimus nos intrare celum. Si sciretis quomodo est grave peccatum: teneretis consilium. **T**hobie dicetis. Superbiam nunquam in tuo sensu aut in tuo verbo denari permittas. In ipsa enim iniuriam sumpsit omni perditio. **T**hob. iij. Modo cogitate rationabiliter quale tristitia debuerunt habere sancti angeli. Non dico quod haberent dolorem seu tristitiam: si aut haberetis vos si ista civitas dominus custodiret deo depopularetur: quod remaneret dicerent. **H**eu etc. Ita cogitate de angelis quando in quolibet ordine viderunt tot cathedras vacuatas: potestis cogitare quod supplicabant deo dicendo. Domine ista civitas vestra sic remanebit depopulata. Tunc deus revelavit sanctis angelis quod eorum ordo repararetur: non de angelis: sed de hominibus penitentibus et obedientibus et credentibus. Et archangelis quod repararetur locus eorum de personis devotis et spiritualibus principatibus quod de personis misericordiosis. Potestatibus de personis patientibus. Virtutibus de personis pacificis. Dominationibus de bonis presidentibus. Thronis de personis paupertatem evangelicam: alii apostolicam servantibus. Cherubim de personis sapientibus divinam scientiam. Saraphinis quod de personis que sunt de summa charitate dicens omnibus quod ipse crearet et formaret unam virginem ex cuius fructu tota civitas ista populabitur. Cogitate quomodo sancti angeli conceperunt illam sanctam virginem in mentibus eorum per quam eorum ruina repararetur: et inceperunt tripudare et facere magnum festum etc. Ecce ergo Maria quomodo fuit concepta in mentibus angelorum. Ideo dicit ipsa. Ego ex ore altissimi perdivi: quando eam revelavit sanctis angelis. Primogenita ante omnem creaturam: non in tempore. sed in sanctitate et dignitate. Ego feci in celis ut oretur lumen indeficiens. scilicet dies revelationis. **E**ccli. xliij. de illa dicit. Nondum erant abyssus. scilicet creaturarum inferiorum distinctiones. Ego iam concepta eram. scilicet in mentibus angelorum. **D**ico tertio etc. quod fuit humanalis. Ista fuit post creationem adae et eve: qui post peccatum videntes et considerantes eorum condemnationem et totius generis hu-

mani pditionē. Cogitare quāt^o erat dolor tristitia ac si meo defectu et culpa oēs psone hui^o civitat^{is} magne et pue deberēt ingulari et ego cū eis: quanta esset mea tristitia. Quā ergo adā cogitabat q̄t mala: quot infirmitates: quot dolores in corpib^o: et quot dānationes aīar^{um} seq̄rētur ex ei^o culpa: q̄t al^{is} nihil hor^{um} fuisset. Neq̄ mirū si tritabat et lamētabat. Hoc Inuit scriptura sacra cū dicit. Et vocavit adā nomē vxoris sue euā: eo q̄ mī esset cunctoz^{um} viventū. Fecitq̄ dñs de^o. Ade vxori ei^o tunicas pelliceas: et induit eos. Et ait. Ecce adā. Gen. iij. Anq̄ peccauerit vocavit eā virago: s; postea vocavit eā. Euā. i. ve. p̄pter miserā et calamitatē. Ideo dicit x̄sus. oēs dicūt e vel a. quot quot nascunt^{ur} ab euā. i. ve. p̄pter miserā et dolorē in quē intrāt. Dū autē Adam et Eva essent in illa tristitia: de^o revelavit eis q̄ ab eis p̄cederet vna x̄go sc̄tissima q̄ auferret mai^o bonū q̄ ipsi pdidissent: q̄ Eva abstulit nobis paradisu^m terrestrē. et x̄go maria nobis attulit paradisu^m celestem. Illa. s. euā attulit mortē corpis: x̄go maria nobis donavit vitā animar^{um}. Illa etiam fecit p̄dere deuotionē: ista fecit inuenire dei fruitionē. Eva clausit ianuā paradisi: quā x̄go aperuit. Cogitate Adā et Euā quō p̄ceperūt x̄ginez mariā ipsam desiderādo q̄ de^o eis hoc revelauit. exp̄sse dicūt doctores sc̄ti. S; adhuc auctoritas de^o maledicens diabolo dixit Inimicitias ponā inter te et mulierem et semē tuū et semē illi^o. Ipsa conteret caput tuū: et tu incidaberis calcaneo ei^o. si cut habet Gen. iij. Caput diaboli ē dñatio tyrānica hui^o mūdi: quā sibi vsurpauerat: quā sibi abstulit x̄go maria p̄ filiū suū b̄ndictum. De hoc Sigisbertus. Dixit de^o ad serpentē. etern^o ad veterē. Inimicitias ponā inter te et mulierez et. Si q̄rat. quenā mulier operata est huiusmodi victoriam: q̄ nimis illud anti qui serpentis caput venenatum x̄tutis pede contriuit. De ista cōceptione dicit scriptura in p̄sona x̄ginis. Ego in altissimis habitavi et thron^o me^o in columna nubis. Sirū celi circuiti sola: et p̄fundū abyssi penetraui: et in fluctib^o maris ambulavi: et in omni terra steti. Et in omni populo et in omni gente p̄matū habui: et

oim excellentiū et humilium colla x̄tute calcavi. Eccli. xxiij. alti fuerunt. Adā et Eva: q̄t caput humane gnationis. Altiores q̄: ū ad locum paradisi terrestris. Altissimi x̄trum ad iusticiam originale et sc̄titatē: q̄b^o x̄go maria fuit colūna nub^{is} ardorē dolor^{um} refrigerātis. De ista p̄ceptione dicit thema. Nōdū erāt abyssi. s. mori^o et dānationis: q̄t adhuc null^o fuerat mortu^o: et ego iā cōcepta erā. s. in mente humana. Quarta conceptio x̄ginis est scripturalis. Sācta em̄ scriptura marie veteris testamēti tota grauida est cōtinens in se celestia mysteria: vt mulier cōtinet in vtero filiū. Sic secretū mysteriū dici pōt p̄cept^o. Beda dicit de scriptura sacra. Sc̄tāz venerādāq̄ p̄ntis festi memoriā paucis q̄dem x̄bis euāgelista cōp̄hendit. s; nō pauca celestis mysterij x̄tute grauidā reliq̄t. Cū ḡ x̄go maria in oib^o libris sacre scripture et in ob^o cāticis imo etiā in singulis x̄sibus directe vt in directe sic mystice contenta: p̄t ei^o cōceptio scriptural^{is}. Declaret. Legit̄ i historia moysi dū pasceret oues in mōte synai vidit rubum ardere et c. Exo. iij. Ista scriptura grauida est de virgine maria. Mons synai alt^o est vita x̄ginis marie. Rub^o incōbust^o est p̄sona x̄ginis. Ignis nō cōburēs rubū flores nec folia est fili^o dei incarnat^o sine corruptione. Et sic posset declarari cōceptio multis alijs historijs: s; sufficet modo. De ista p̄ceptiōe dicit x̄go. Ecce quasi therebint^o. s. arbor extendēs ramos: extēdi ramos meos et rami mei honoris et gr̄e. Eccli. xxiij. Virgo maria concepta in scriptura sc̄tā extēdit ramos. s. libros. Ramūculi sunt capitula. Rami mei dicit ipsa honoris et gr̄e apud gētes: q̄t p̄phetata fuit. Magn^o ei honor. Joāni est q̄ de eo dicit q̄ fuit in sacra scriptura p̄phetat^o. Malachi. iij. Ecce ego mitto angeluz meū et c. Qual^{is} ergo honor et gratia est x̄gini q̄ in oib^o libris et capitulis figuratur. Ideo dicit. Nōdum erant abyssi. s. doctrinar^{um} euāgelicarum noui testamēti: et ego iāz cōcepta erant. s. in scriptura veteris testamēti. Quinta conceptio est materna: q̄n̄ beata anna in vtero suo sancto ipsam concepit et de ista fit hodie solēnitās. De nullo sancto fit festū cōceptiōis

nisi xpi z virginis marie. De virgine autē
fit triplici ratione.

Prima qz fuit impetrata digne.

Secūda qz fuit scificata alte.

Tertia qz fuit conseruata firme.

CDe p̄ma dicat̄ quō pater ei⁹ ioachin z
anna ambo sc̄ti z iusti. xx. annis fuerūt
sine ple: sed ofonib⁹: vigilijs z elemasy
nis ipetrauerūt istā bh̄dictam filiā p̄tra
cursuz nature qz de matre sterili. Rō est
ergo vt de hoc fiat festū. Cognouit hel-
cana annā vxorē suā z cōcepit anna z pe-
perit. i. Reg. i. Melcana. i. possessio dei u-
gnificat Joachin q̄ fuit possessus a deo.
Secūda fuit: qz fuit scificata alte. Nota h̄
sex grad⁹ scificatiōis. tres ante natiuita-
tē: z tres post natiuitatē. Prim⁹ gradus
scificationis post natiuitatē z infimior
est p̄ contritiōē finalē. Qñ em̄ aliq̄s to-
to tpe vite sue vixit in peccis: sed aliq̄tes
in puncto mortis dat de⁹ sibi p̄rimōē: z
sic aīa scificatur. J̄to mō scificat⁹ fuit
lauro: z aliq̄ q̄ mortui fuerunt p̄ fide. De
isto gradu auctori. Cōgrega eos quali
gregē ad victimā z scifica eos in die occi-
sionis. Hierē. xij. Secūdu grad⁹ est illo-
rū. s. q̄ de bona hora cōuertunt̄ ad deū:
dimittūt pctā: cōterūtur: cōfitentur: z ser-
uant p̄niam. J̄ste est melior: qz deserunt
mundū z pctā añq̄ mūdus z pctā dese-
rant eos: z sanctificant̄. J̄to modo fuit
sanctificat⁹ paul⁹: z maria magdalena.
Liberati a pctō: serui aut̄ facti deo: ha-
betis fructū vestrū in scificationē. Ad
Rom. vi. Teru⁹ gradus est in baptismo
vbi scificat̄ nō solū puer: sed etiā infide-
les adulti qñ non fide accedunt. Pctō-
res aliqñ fuitis: sed abluti estis: sed san-
ctificati estis: sed iustificati estis in noie
dñi nostri iesu xpi z in spiritu dei nostri
s. ad Cor. vi. Quaru⁹ est in vtero matris
vt Hieremias. Anteq̄ exires de vulua
scificauit te. Hierē. s. Scificat⁹ est i vte-
ro quia dicit anteq̄ exires de vtero. Qui-
tus gradus est maior: z non legitur ni-
si de brō Joanne baptista: q̄ p̄ tres men-
ses ante ei⁹ natiuitatē fuit scificat⁹. Spi-
ritus sancto replebit̄ adhuc ex vtero ma-
tris sue. Luc. i. Dicit Chrylōsto. q̄ in sa-
lutatione virginis z elizabet̄: qñ exulta-
uit ioānes in vtero tunc fuit scificatus.
Sext⁹ grad⁹ z sup̄ oēs alios est scifica-

tio virginis marie: qz nō qñ debuit nasci:
nec in vltimo die: nec ebdomada: nec in ē-
se: sed in eodē die z hora formato corpe
z anima creata: qz tunc fuit rationalis.
z capax scificatiōis: fuit scificata. Au-
toritas p̄p̄ta. fluminis impet⁹ scificat
ciuitatē dei scificauit tabernaculū suū
altissim⁹. Nota fluminis impet⁹ fuit scifica-
tio virginis marie qz scificatio aliorū sc̄tōz
non dicitur. fluminis: sed vna gutta gr̄ie.
Berh̄. Cereris p̄ ptes datur gr̄a sp̄ialis
marie aut̄ tota se ifudit plenitudo gra-
tiar. Impet⁹: sc̄z scificationis: qz eadez
hora non expectauit diem hebdomadā
z c. scificat ciuitatem dei. s. sanctos ange-
los. Ratio qz si gaudium est angelis: vt
dicitur semper vno peccatore penitentiā
agente non mirum si fecerunt festum de
illa que nunq̄ peccauit: nec corde nec
ore: minus opere. Sanctificauit taberna-
culum suum altissimus: sc̄z virginem ma-
riam q̄ fuit tabernaculum dei. Legitur.
Exo. vlti. q̄ moyses ex p̄cepto dī fecit ta-
bernaculum. Quando enim corp⁹ glo-
riose virginis fuit organizatum z linearū
z aīa coniuncta corpe p̄ creatiōē: tūc
altissimus sanctificauit tabernaculū suū
Sc̄tis qualiter: sicut constructa ecclia z
nō añ intrat episcopus ad cōsecranduz.
Ita de virgine maria post q̄ corpus fuit
organizatum z aīa infusa venit ep̄s. sc̄z
spiritus sanctus q̄ eā scificauit. Auctori.
post q̄ oīa p̄fecta sunt: operuit nubes ta-
bernaculum testimonij z gl̄ia dñi imple-
uit illud. Exo. vlti. Tertia rō: qz fuit cō-
seruata firmiter. Joānes baptista z Hie-
remias fuerunt sanctificati: sed br̄a h̄go
fuit ita firma q̄ nec ore nec corde pecca-
uit aliquo mō. iō dauid dicit. De⁹ in me-
dio ei⁹ nō cōmouebitur. Moueri z cade-
re differūt. Cadit hō z p̄sternit̄ p̄ morta-
le pctā. z cōmouet̄ per veniale. Modo
nunq̄ fuit sanctus qñ ceciderit p̄ morta-
le: vel fuerit mot⁹ p̄ veniale: xpo z virgi-
ne maria exceptis. De xpo non est du-
bium: sed de virgine maria dicit scriptu-
ra. Deus in medio eius non cōmouebit̄
non soluz nō prosternetur. Ideo. Berh̄.
Ego puto q̄ copiosior scificationis be-
nedictio q̄ in alios in vtero scificatis
in eam descendit: que non solum ip̄ius
ortum sanctificaret: sed z vitam eius ab

De sancta Lucia.

omni pctō deinceps immunē cōseruaret qđ alteri nemini in nat; qđez mulier cre-
ditur esse donatū. Ergo dignū est qđ de
ei⁹ cōceptiōe materiali dicit x̄go in the-
mate. Nondū erāt abyssi. s. euāgelis; ap-
p̄dicatoz; apostoloz; z ecclie determina-
tionum; z ego iam cōcepta eram.

¶ De sancta Lucia. Sermo.

Proposui pro

luce habere illā. Habet ver-
bu; istud originaliter in lib.
Sap. vii. Sicut tota solenni-
tas est beate. Lucia; z sermo. Pro de-
claratione hui⁹ vbi s̄m sensum quē volo
ptractare z introductione materie inue-
nio qđ de⁹ suat regulā in sua puidētia qđ
cuilib; p̄sonē iuxta p̄prietates z v̄tutes
quas habitura est ordinat nomē im-
poni. Ratio: qz tot sunt virtutes in vita
vni⁹ sc̄i qđ hō nō posset recordari. Jō p
n̄ra recordatiōe vult vt vocent̄ noie in qđ
eorū vita summarie cōtineat̄. Uideť em̄
de⁹ tenere modū istoꝝ magistroꝝ faciē-
tiū libros vbi in vno v̄bo designat̄ tota
materia libri. Hoc p̄t; primo de p̄hia in
libro qđ tractat de conditionib; de potē-
tijs de p̄prietatib; aie: qui d̄r de aia. Jtē
de libro qđ d̄r de celo z mūdo. Jtē de alio
libro qui tractat de creaturis inferiori-
bus qđ d̄r de generatione oīm rerū dicit̄.
Gen. Jtē exod⁹. i. itinerari⁹: qz loq̄tur de
via filioꝝ israel in exitu de egypto. Jtē
leuitic⁹ grece. i. offertoriū latine: qz loqui-
tur de sacrificijs p̄ pctis vel p̄ beneficijs
vel de sacrificijs p̄ victoria. Patet igitur
qđ qui fecit librum in titulo summarie
cōphendit totū librum: siue totā materia; z
libri. Ita facit x̄ps. Vita em̄ hoīs quasi
vn⁹ liber tot cōprehēdēs sexternos qđ
h; hō annos: tot capitula quot mēses v̄l
septimanas. Chartę sunt dies z noctes
Charta alba ē dies z nigra nox: in qua
charta natus es: albavel nigra: i illa in-
cipit liber vite tue. De isto libro vite hu-
mane dixit de⁹ pater filio. Sume: tibi li-
brum gradē z scribe i eo stilo hoīs. Esa.
viii. Vita hoīs est maior liber qđ biblia
vel decretū: quot anni: quot mēses: quot
ebdomade: quot dies: quot hore: scribit̄
em̄ stilo. i. libero arbitrio hominis. Qñ
ergo aliq̄ p̄sona d; tenere sc̄tām vitā z

virtuosam in baptismo de⁹ disponat et
ordinat p̄ reuelationē: vel al; qđ vocat̄
noie summarie ei⁹ vitā cōtinēre. Auto-
ritas. Judicū. xij. Dixit angel⁹ ad ma-
trē sansonis. Sterilis es z absq; liberis
sed p̄cipies z paries filiū z ipse incipiet
liberare israel: z seq̄tur. Peperit filiū z vo-
cauit nomē ei⁹ sanson. i. robust⁹. In eius
noie innuit̄ tota ei⁹ fortitudo. Et de ie-
su naue d̄r Eccl. xlvj. Fuit magnus s̄m
nomē suū. Jtē de p̄cone suo d̄r p̄nūcian-
do. Elizabet vxor tua pariet tibi filiū z
vocabit̄ nomē ei⁹ ioannes. Erit em̄ ma-
gn⁹ corā d̄no. Lu. i. Per oppositū qñ ali-
qđ h; nomē significās bonū interpretati-
ue vel alias: z vita est mala: multū displi-
cet deo. Autori. Scio opa tua. sc; mala:
qz nomen habes qđ viuas z mortuus es
Apoc. iij. Dicit glosa qđ vocabat̄ melic⁹
i. dulcior: z ip̄e erat amar⁹ p̄ malam vitā
Jdeo ioannes rephendebat eū. Patet
ergo regula diuine puidētie. Cum ergo
beata lucia in tota vita sua habuerit p̄-
prietates v̄tutes z cōditiones lucis cō-
grue vocata fuit lucia qđ d̄r a luce. Quat-
tuor modis noia denominant̄ ad signifi-
candū vel p̄ p̄p̄riā significationē vt hoc
nomē paul⁹ pacē: v̄l p̄ derivationē vt lu-
cia a luce: vel p̄ etymologiā vt lucia qua-
si lucina: v̄l p̄ interpretationē vt lucia qđ si lu-
cis via. Jō de btā lucia: qz sumit lucis p̄-
prietates dicit̄ thema z loq̄tur x̄ps. Pro-
posui p̄ luce h̄re illā: ac si r̄deret q̄stioni
q̄renti q̄re fuit hoc noie vocata. R̄ndit.
Proposui p̄ luce zc. Nota quattuor p̄di-
tiones lucis quas habuit btā lucia: sc;.

Pulchritudinē sine deformitate.

Amplitudinē sine tenacitate.

Rectitudinē sine obliquitate.

Longitudinē sine retarditate.

¶ Dico primo zc. Hoc p̄t; in radio solis
qđ nō sordidat̄ nec inq̄nat̄: lz t̄gat mul-
ta imunda z corrupta: imo purificat de-
siccado zc. Istā p̄ditionē lucē habuit btā
lucia in hac vita: qz nunq̄ solidata fuit
p̄ aliquā imūdiā: nec corpālē: nec sp̄s
lē: licet staret inter multas p̄sonas z in-
fideles: immo purificauit eos. Dicatur
cum esset quindecim annorum pulchra
in corpore: sed pulchrior in anima z es-
set desponsata: quia antiquitus simul
stabant v̄ginitas z desponsatio: non ta-

gr̄uta hoīs
liber maximus

v̄l decretū: quot anni: quot mēses: quot
ebdomade: quot dies: quot hore: scribit̄
em̄ stilo. i. libero arbitrio hominis. Qñ
ergo aliq̄ p̄sona d; tenere sc̄tām vitā z

men modo maxime iter nos. Ideo sunt multe q̄ grauide veniunt ad missas. Tūc t̄pis m̄f sua infirmabañ de imunda infirmitate. s. fluxu sanguinis: quā passa est per. xvij. annos ⁊ q̄si vidit q̄ medicinis naturalib⁹ nō potuit curari: cogitate q̄ voluit recurrere ad diuinos ⁊ cōiuratores. S3 beata Lucia eā retraxit dicēs sibi h̄istoriā de muliere eādē infirmitate habente: q̄ ad tactum fimbrię xp̄i curata fuit: vt p3 Mat. ix. inducēs eā vt ad xp̄m recurreret. Et m̄f r̄ndit. Filia vbi est modo xp̄s: iā est in celo: quō ḡ ⁊c. Mater faciam⁹ qd̄ in nob̄ est et xp̄s faciet quod in se est. Uadam⁹ ad eccliam ⁊ tangatis fimbriā sui altar̄. Et iuerunt ad eccliaz beate agathe in qua beata Lucia orauit: ⁊ raprauidit celū aptū et sanctos angelos ⁊ beatā Agathā sibi dicētem. Soror mea lucia ⁊go deo deuota qd̄ a me petis: qd̄ ip̄a poter̄ p̄stare p̄tinuo matri tue. Nā fides tua matri subuenit ⁊ ecce sanata est. Ecce lucia vt lux nō sustinēs maculā infidelitatis. vitādo diuinos: qz recurrere ad diuinos p̄ quauis cā est macula turpissima aie. Nō declinet⁹ ad magos: nec ab ariolis aliqd̄ sciscitemini vt polluamini p̄ eos. Leuit. xix. Itē nō habuit maculā carnalitatis. Nā curata m̄f humili⁹ petijt ab ea vt decetero nō noia- ret sibi sponsus: narrās m̄f reuelationez quā viderat: ⁊ quō agatha p̄p̄t ⁊ginitatē t̄m placuerat deo. R̄ndit m̄f: qz m̄fimoniu bonū est ⁊ a deo institutū in paradiso terrestri. ⁊ xp̄s p̄mū miraculum fecit in nuptijs: iō filia dimittat⁹ illō p̄positū: quia forte tētatio est. R̄ndit lucia. M̄f m̄fimoniu bonū est: s3 melior est ⁊ginitas. Iō dimittēdo bonū p̄ meliori bonū est. ⁊go maria ⁊ ihs semp fuerūt ⁊gines. Et m̄f. O filia vult⁹ mihi auferre gaudiu quod spero de nuptijs v̄ris ⁊c. R̄ndit btā lucia. M̄f multoties gaudiū nuptiaz vertitur in luctū ad semp. iō ⁊c. Et fecit aliā rōnē m̄f vt h̄fret filiū heredē de oib⁹ bonis redditib⁹ ⁊c. R̄ndit btā lucia. Mater habere filiū incertū est: qz multi sunt in m̄fimonio q̄ non h̄nt. Sed hoc est certuz: qz ex fine m̄fimonij mulier p̄dit meliorem thesauꝝ quem h3. s. ⁊ginitatē. Ecce quō fuit pura a macula carnalitatis: qz non p̄didit ⁊ginitatē qz l3 m̄fomonium fiat si

ne pctō: tñ in eo p̄dit ⁊ginitas. Iō possimus dicere de ea. Nihil inq̄natum in illaz incurrit. Candor em̄ est lucis eterne: et speculū sine macula. Sap. viij. Est hic q̄ stio cū btā lucia esset sponsata ⁊c. an sit licitū dimittere sponsum: vel ecōuerso. R̄hdeo: tres sunt grad⁹ in matrimonio.

Primus est incarnatio.

Secundus desponsatio.

Tertius m̄fimonij cōsummatio.

L3 alia sint ⁊ba iuris: qz fm̄ ius icarnatio sponsalia dñr a spondeo spondes. i. p̄mitto. Scd̄s grad⁹ est q̄si p̄ ⁊ba de p̄senti sp̄sant̄ in facie ecclie vel ats. Istō l3 apud nos dicat̄ sponsare: tamē iaz est verū matrimoniu. Tertio grad⁹ est copula carnis. Nō videam⁹ vtrū est licitū dimittere sponsum vel ecōuerso ⁊c. Et videt⁹ q̄ sic: qz btā lucia ip̄m dimisit. Dico de p̄mo gradu nō debēt retrocedere. Nā ille q̄ retrocedit peccat mortalr: ⁊ est piurus. S3 dimissus p̄t p̄here. Dico de secūdo gradu q̄ nō p̄nt diuidi aliq̄ mō: qz iam est v̄x m̄fimonij: nisi p̄ ingressum religionis si nō habuerūt copulā carnalē: ⁊ tunc facta p̄fessioe alter poterit cōtrahere. O quot sunt in mundo q̄ secrete faciūt m̄fimoniu ⁊c. ⁊ post cōtrahūt cum alijs. Iō puelle ⁊ mulieres caueāt a clandestinis. S3 dicāt. Si vultis me in vxorem loq̄mini cū p̄re vel parētib⁹ ⁊c. De hoc m̄fimonio Auc̄. h̄is q̄ in m̄fimonio iuncti sunt p̄cipio nō ego s3 dñs: vxorez a viro non discedere. ⁊ vir vxorē nō dimittat. s. ad. Cor. vij. De tertio gradu dico q̄ nō p̄nt separari nisi p̄ morte: l3 de licētia p̄lati possint separari ⁊ itrare religionē: s3 alter i sc̄lo manēs nō p̄t p̄here. Iā nō sunt duo sed vna caro. Quos de⁹ cōiūxit homo nō separet. Matt. xix. Btā autē lucia erat in p̄mo gradu ⁊ poterat separari a sponso p̄pter impedimētum qd̄ d̄z dispar cult⁹: qz ei⁹ sponsus erat infidelis. Dico sc̄do ⁊c. qz in instanti illuminat mediū ⁊ dat lumē sine sui diminutione: vt p3 de candela accensa. Istaz p̄nomadeseg 30p̄b̄m̄se p̄rdie que sperata est fata luna

ruptionem. Da mihi eūti ad dñm iesum xp̄s integritatis mee custodē. Filia xp̄s non indiget aliquo: qz dñi est terra z plenitudo ei⁹ zc. Et Lucia. Nō indiget aliquo in ina p̄sona: s; in mēbris. s. paup̄ibus dicēs. Qd̄ vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Et m̄r. Tege p̄mo oculos meos: z postea facias de oibus facultatibus q̄cqd̄ vis. Dicať quō antiq̄t⁹ erat consuetudinis q̄ heres primogenitus clauderat oculos ex singulari officio Auctoritas de p̄mogenito Jacob q̄ fuit Ruben sed ex delicto pdidit primogeniturā. z data fuit ioseph. dixit de⁹ Jacob Ioseph quoz ponet man⁹ suas sup oculos tuos Gen. xlvj. In signū q̄ esset heres. Idē de Thobia. Reuersus est autez ad soceros suos inuenitq; eos scolumes in senectute bona: z cura eoz gessit: z ipe clausit oculos eoz. z oēm hereditatē domus. Raguelis ipe p̄cepit. Tob. xiiij. Ex ista consuetudine dixit m̄r. Tege p̄imum oculos meos. q. d. vulgare puerbiū. Nemo dz se exuere q̄uisq; vult ire ad lectum ad dormiēdū. Rñdit b̄tā Lucia. Nō est magnū dare deo qd̄ p̄ferri nō pōt. vtiēs ergo da x̄po qd̄ possides: qz illud est meritum. Obtena aut̄ a m̄re incepit distribuere z v̄dere localia: z dare in elemosinis zc. Dū aut̄ localia venderent sp̄osus cognouit z venit ad nutricē petens q̄ re illa vendebant. Nutrix aut̄ xp̄iana z deuota rñdit sapienter dicens q̄ vnam magnā vellet emere hereditatez. Ip̄a intelligebat de gl̄ia celesti quā sp̄ota volebat emere: vt sibi et cunctis b̄n eēt. Ip̄se aut̄ vt carnalis non intellexit de gl̄ia: s; de baronia aliqua. Fuit ad videndū eaz vt sciret territoriū zc. Dicať quō se reputauit derisum qñ intellexit. Ecce quō habuit secūdam lucis pp̄rietatem dans et distribuens zc. Recte tenuit p̄siliū euangelice p̄fectiōis. Si vis esse p̄fect⁹: vade et vende om̄ia q̄ habes z da pauperib⁹ et veni z sequere me. Mat. xix. Moraliter. Vos ex necessitate nō tenemini q̄cqd̄ habetis dare nec dimittere. Dimittere em̄ diuitias est in triplici gradu.

Primo totaliter derelinquendo.

Secūdo misericorditer distribuēdo.

Tertio liberaliter restituendo.

¶ Primus grad⁹ p̄petit religiosus qui ex

voto se obligarūt ad p̄silia euāgelica seruāda nihil habere pp̄rium. Bñdict⁹ est ille q̄ pōt dicere cū petro. Ecce nos reliquimus oīa zc. Mat. xix. Nota cū dicit oīa: quia qui totū dicit nihil excludit. oīa: s; diuitias: honores: dignitates: familiaritates: oīa habita z habenda. Quantum ad sc̄dm gradū distribuendo z hoc cōuenit oībus maxime aut̄ clericis. Nō est necessariū eis dimittere bñficia nisi simoniacē sint habita. nec redditus: s; nō debent cōgregare: qz q̄ hz fontem in domo nō opz facere cisternā. Bern. Quicquid clerice de facultatibus ecclesie tibi retinueris p̄ter simplicē victū z vestitū: fur tum facis: sacrilegiū cōmittis. Quantum ad tertū gradū cōuenit vsurarijs: raptoribus: latronib⁹: z oībus qui sciūt se aliquid habere de malo iusto tenent̄ restituere illis a quibus receperunt si est certum. De incertis aut̄ fm̄ p̄siliū boni p̄fessoris. restituere vsuras: furta secreta: rapinas: fuitozib⁹ solidatam: elemosynas mortuis iuxta eoz volūtates. Reddite ergo oīb⁹ debita. Nemini q̄cqd̄ debeas. ad Ro. xiiij. Dico tertio zc. Nā recte mittit z dirigit radios suos vtpz i radijs solarib⁹ z cādele. Istā pp̄etatē hūit. b. Lucia: q̄ in oīb⁹ suis opib⁹ habuit suā intētionē. s. rectā nec amore odio nec fauore seu timore aliqñ deuiauit. ad practicam. dic quō oīa postq̄ distribuit p̄duxit quā dā domūculā viuēs pp̄ijs manib⁹ vt beguina. Venit sp̄osus ad nutricē dicens: vbi erat illa baronia zc. Et illa declarauit sibi totū. Ille aut̄ vidēs se p̄fusum et delusū accusauit eā iponēs ei titulū xp̄ianitatē zc. z p̄ legē augustoz viueret. Paschasi⁹ aut̄ p̄fect⁹ vocauit eā q̄rēs ab ea vbi eēt p̄simoniū. Que rñdit se p̄stituisse in loco into. Et iudex. Tu p̄simoniū tuū cū corruptozib⁹ expēdisti. Que rñdit. corruptozes corpis z aie nūq̄ cognoui. Et paschasi⁹. Sacrifica dñs als zc. Rñdit b̄tā Lucia. Ego p̄ tres ānos. nō cessauī sacrificare deo q̄cqd̄ habui: mō qz nihil sup̄est meip̄az offero: faciat d̄ hostia sua q̄cqd̄ voluerit. Et iudex ista verba potes dicere xp̄iano. Mihi aut̄ qui p̄cipiū decreta custodio ista frustra p̄sequis. Et Lucia. Tu p̄ncipuz leges attendis: ego dei leges attendo. Tu illos times. Ego

Bernar.

q̄ beata Lucia
fuit in
re dei

q̄ laus
de om̄ino
more bona

Sermo

fol. ix.

deus timeo. Tu illis placere desideras. ego deo. Et iudex. Cessabunt verba cum peruentum fuerit ad verbera. Et lucia. Ancilla christi sum qui dixit spiritus sanctus loquitur in vobis et ideo non cessabunt. Et iudex. In te ergo est spiritus sanctus. Respondit et noluit dicere quod sic. Vitando vanam gloriam: sed dixit. Aplos dixit quod caste viuentes templum sunt dei et spiritus sanctus habitat in eis. Et iudex. ego te duci faciam ad lupanar: ut a te recedat spiritus sanctus. Respondit. Si me inuitam violari feceris castitas mihi duplicabitur ad coronam. Dicat historia quomodo non potuit moueri. Nota quod virginibus datur una corona virginum quod custodiunt virginum non solum in corpore non faciendo actum: sed in membris omnibus: in ore non loquendo de illa materia etc. in oculis: auribus: manibus etc. sed si eis fiat violentia ipsis non presentibus datur alia corona ideo dixit. Castitas mihi duplicabitur ad coronam. Ecce quod habuit rectitudinem intentionis sine obliquitate. Rectas facite in solitudine semitas dei nostri. Esai. xl. et Luc. iij. moraliter sunt mulieres meretrices que sunt in hospitibus etc. digni sunt morte non solum que faciunt ea: sed etiam que presentunt faciunt. ad Ro. i. Glo. Augustini consentire dicunt qui debent et possunt corrigere et non faciunt. Et. xvij. q. iij. Omnes. i. pari pena agentes et presententes comprehendit. Et. xxij. q. iij. Qui potest vbi dicitur Qui potest obuiare et perturbare pueros et non facit nihil est aliud quam fauere impietati eorum. Dico quarto etc. quod lux subito emittit radios. Verbi gratia. De sole qui quando oritur in primo mittit radios ad occidentem: ideo de cereo illuminatio. Ista conditionem siue proprietatem habuit beata lucia: quod in instanti per martyrium aia sua intrauit in celum empyreum. Ad practica etc. Dicat quomodo paschasius fecit perconizationem quod quicumque vellent peccare cum tali domicella venissent ad lupanar etc. O quot milia venerunt ad cadaver: et cum vellent eam ducere ad lupanar non potuerunt eam mouere etc. Dicat de oleo feruente super eam etc. Ecce quomodo habuit conditiones siue proprietates lucis: ita est lucis effectus in illis qui habent ad eam deuotionem illuminando mentem oculos aie et corporis et calefaciendo voluntatem et deuotionem erga christum. Deo gratias.

nota q beata lucia habet effectum in
illuminando in intellectu deuotione in
mentem oculos aie et corporis et
calefaciendo voluntatem et deuotionem
erga christum

De sancto Thoma apostolo. Sermo. **Thomas** vnus ex duodecim qui dicitur dydimus. Jo. xx. et citatum est in euangelio hodierno. Sicut tota solemnitas hodierna est beati thome apostoli ita etiam et festum. Sed salutem prius ago maria. Verbum thematis est ratio questionis quam possent facere ignorantes dicendo quod festum est hodie: et iste sanctus quod vocabatur: et qualis dignitatis fuit. Respondet thoma. vnus ex duodecim etc. Et est quasi descriptio continens nomen et conditiones sancti thome. Quasi amore vestri virtutes apostoli huius tam in historia euangelij quam in legenda. inueni de eo sex magnas virtutes. tres enim colliguntur ex textu euangelij. Joannis. alie tres de eius legenda que subtiliter et ingeniose possunt notari in themate iuxta singula verba.

Prima est alta charitas: quod thomas. Secunda vera humilitas: quod vnus. Tertia clara fidelitas: quod ex duodecim. Quarta castimoniam gratiosa: quod qui. Quinta misericordia copiosa: quod dicitur. Sexta patientia virtuosa: quod dydimus. Ecce hic tota nostra materia comprehendens totam vitam sancti thome etc. Dico primo etc. Alta charitas que est amor et deuotio ad deum super omnia: de qua dicam vobis duodecim gradus. Et videbitis in quo gradu charitatis fuit beatus Thomas. Primus gradus est quando habet tantam charitatem ad deum quod totum intellectum dat deo ad cogitandum et contemplandum. Ita scitis quomodo res valde dilecta sepe cogitatur et non facile obliuiscitur: ut patet de filio etc. Secundus gradus altior: quam non solum intellectus: sed etiam voluntas desiderat honorem dei et esse cum eo: quod res amata est multum desiderata. Tertius quando homo recordatur de beneficiis creationis: redemptionis: iustificationis etc. Voluit enim suspendi ne aliquis sibi obediens etc. Quartus in ore loquendo: non vanitates nec mandacia sed loqui de deo orando non irando. legendo vel predicando. quod libenter homo de re valde dilecta loquitur. Quintus in oculis ad plorandum ex christi passione et christi passione et ex peccatorum remissione. Sextus in auribus audiendo missas cum deuotione. quod libens

nota duo
in magis
rayfauo

B B B

ter audit hō noua de re dilecta Septimus in manib⁹ ex elemosynarū largitione amore sui Octau⁹ in tibijs ⁊ pedib⁹ pegrinādo amore sui non⁹ in toto corpe in ieiunijs: vigilijs: cilicio: disciplinis: cauēdo a delirijs luxurie. Decim⁹ dare diuitias ⁊ bona tpalia amore sui. ⁊ viure in paupertate aplice. Undecim⁹ renūciare honorib⁹ ⁊ dignitatib⁹ hui⁹ mūdi. Duodecim⁹ ⁊ sup oēs: qñ amore sui hō dat vitā: corporalē: qñ hō est ita philocapt⁹ de deo q̄ amore sui homo sustineret mortē anteq̄ aliquid faceret ⁊ eum. Si em̄ homines mūdani p vna muliere vana sustinent ⁊c. quanto magis p deo ⁊c. Et iste ē maior ⁊ altior grad⁹ charitat⁹. Maiorē charitatem nemo hz vt animā suā ponat quis p amicis suis. Jo. xv. Nullus est tā bon⁹ amicus sicut xp̄s. Ita dicit alta charitas. In isto gradu fuit. b. thomas. Diceret aliquis etiā ⁊ alij ap̄li Dico q̄ nō ita excellenter in casu quem dicā vobis. Legit̄ Joannis. viij. q̄ cum xp̄s pdicasset iudeis de sua eternitate et diuinitate iudei voluerūt lapidare xp̄m tanq̄ blasphemū: s; qz nondū venerat hora sue passiōis: nec tali morte erat moriturus: dicit. Joānes q̄ abscondit se. i. fecit se inuisibilem: ⁊ iuit ad aliā prouinciā. s. galilee. S; cū tps passiōis appropinquaret dicit ap̄lis. Eam⁹ iterū in iudeā. Jo. xi. Cogitate qñ ap̄li qui erāt ad huc timidi audiuerūt ⁊c. ⁊ dixerunt xp̄o Rabbi nūc querebāt te iudei lapidare: et itex vadis illuc. Thomas aut̄ super alios dixit. Eamus ⁊ nos ⁊ moriam⁹ cū eo. q. d. Nūqd̄ glorios⁹ nos possum⁹ mori. In isto casu oēs ap̄li timuerūt preter beatū Tho. Ecce quomō erat in altiori charitate. Iste grad⁹ charitatis ostenditur in hoc q̄ dicit Thomas qd̄ hebraice interpretatur abyssus q̄ est pfunditas obscura ⁊ immēsurabilis: ⁊ fuit in eo p̄leta p̄phetia Dō dicētis. Abyssus abyssus inuocat dicēs. Eam⁹ ⁊ nos ⁊c. mors enim abyssus erat ante xp̄i passiōē: qz p̄ eas oēs descendebant in abyssum inferni in voce catharactarum. No. catharacte s; primā significationē sunt ostia siue aperture acute fluuioꝝ vñ aqua fluit: vt patet de nilo fluuio egypti: ⁊ qñ aq̄ exhibat faciebat sonū. Trāsumptiue aut̄ nubes di-

cū catharacte. Catharacte celi apte sūt et facta est pluuia sup terram. Gen. viij. figuratiue aut̄ ap̄li dicunt catharacte s; beatuz Augu. in glo. ordina. ex abundantia aquarū. s. doctrinarum euāgelicarū cū magnis vocibus predicādo quas doctrinas de⁹ misit in hunc mūdū sterile p̄ apostolos ad fructificādū. Vox aut̄ catharactarū. i. ap̄stolorū fuit tremulosa qñ dixerunt xp̄o. Rabbi nūc iudei ⁊c. Sed abyssus. i. thomas abyssum. i. mortē inuocat. s. super vocē catharactarum. s; ap̄loruz di. Eam⁹ ⁊ nos ⁊ moriamur cum illo. Morat̄ hic multi sunt similes ap̄lis ⁊ non b̄tō thome qz multi sunt qui non audent ire cū xp̄o p̄ bonam vitam: q̄ timent lapidari cū ap̄stolis. Lapidēs duri sunt verba derisoria ⁊ trusse q̄ sūt a malis ad infernū eūtibus cum iudeis. Multi religiosi sunt et clerici q̄ nō audent seq̄ xp̄m: ne dicat̄ eis hypocrita ⁊c. s; sicut thomas nō timeam⁹: dicendo. Eamus ⁊ nos. s. p̄ bonā vitā ⁊ p̄ p̄niam: moriamur cū ip̄o. Vultis cognoscere debilitatem illoꝝ q̄ isto timore nō sequunt̄ xp̄m. Dicat̄ similitudo de puero puulo q̄ mittitur a p̄re: q̄ videns catellū in via latrantē nō audet trāsire: cū tñ nō posset sibi nocere. Multi sunt hodie in ista stulticia: qz p̄ n̄ iesus xp̄s ⁊ m̄ n̄a ecclesia sancta mittit nos vt portem⁹ iocalia bonē vite vsq; ad portā paradisi q̄ est mors et multi sunt q̄ nō audent trāsire ex latratu caniculoz: id est malaz p̄sonaruz timore de q̄bus dicit dauid. Sagitte paruoz facte sunt plage eoz ⁊ infirmate sunt ⁊ eos lingue eoz. ps. lxiij. Nota de sagittis ⁊ balis p̄ ueroꝝ. Sagitte sūt q̄si palee q̄ nō interficiūt muscam. Tales sunt lingue obloquētū: infirmate. i. debilitate ⁊ eos. s. bonos. iō requiritur solū q̄ in tētio sit bona: ⁊ dicere cū ap̄lo. Magnificabit̄ xp̄s in corpe meo siue p̄ vitā siue p̄ mortē: mihi aut̄ viure xp̄s est ⁊ mori lucrū. ad phil. i. Dico. scdo de ei⁹ vñ hūilitate. Videam⁹ vñ hūilitas vñ p̄cedit. Sciendū q̄ sicut supbia venit i cor cogitādo p̄prias excellētias: itē hūilitas venit i cor cogitādo p̄prios defect⁹. verbigrā. qñ hō cogitat suū gen⁹ magnū ⁊ nobile ⁊c. cor ei⁹ mouet̄ ad supbiā ⁊c. S; si cogitet defect⁹ di. O miser ego suz gene-

rosus sicut in corpore: sed sicut in anima ex peccatis
meis sum turpis et deformis. Idem de pul-
chritudine et dispositione corporis de qua multi
habet superbia et vanam gloriam. Sed cogita quomodo
sicut est turpis et maculata. Idem cogitando
quod homo habet magnas diuitias redditus: posses-
sio eius etc. sed cogita quomodo in anima es pauper. si
nec meritis quomodo nudus apparebis coram
deo in morte et sic humiliat homo. Idem qui su-
perbit de scientia dei. O miser deus dedit mihi
magnam scientiam: et ego habeo malam conscientiam
et humiliaberis cogitando defectus sicut pa-
uer quomodo respicit caudam pulchram et plumas
pulchras superbit: sed quomodo respicit pedes tur-
pes et deformes humiliat et deponit cau-
dam. Ita de illis qui habent superbia respiciendo
plumas vanitatis etc. Sed quomodo respiciunt pe-
des. scilicet peccata et vilitates et defectus humiliat
tur. Idem beatus Bernardus. definitio humilitatis per
carnem dicit. Humilitas est verissima proprius
defectus cognitio. Qui ergo vult humiliari
sepe cogitet proprios defectus. Ista virtus
humilitatis habuit beatus Thomas. super omnes
alios apostolos in casu quem vobis dicam. Dominus
Iesus Christus in nocte passionis facta cena re-
cipiens pergerit ab apostolis consolabatur eos in-
ter alia dicens eis. Quo ego vado scitis et
via scitis. Dixit ei Thomas. Domine nesci-
mus quomodo vadis: et quomodo via scire possumus.
Iohannes. xiiij. Apostoli autem tacebant ut quasi gaude-
rent: quia Christus promedabatur eos de scientia et tamen ne-
sciebant quo Christus ibat: vel quia verecundabantur
petere quo ibat: ne viderentur ignari.
Sed beatus Thomas cognoscens et confitens de-
fectum suum pro se et pro alijs dixit. Domine nesci-
mus quo vadis: et quomodo possumus via sci-
re. Est hic questio Christus dicebat: quo ego va-
do scitis etc. Thomas. dicit. Domine nescimus quo
vadis: verum quod alter ipsorum dicat falsum. Res-
ponso terminus ad quem Christus ibat erat doloro-
sa passio. Nonne hec oportuit pati Christum et
ita intrare in gloriam suam. Luc. xxiiij. Christus
vero multoties predicauerat de sua passio-
ne et resurrectione: ideo apostoli sciebant viam
et terminum: et hoc dicebat Christus. Quo ego
vado scitis et via scitis: sed apostoli nesciebant
quod Christus iret ad illum terminum nec per illam viam
sicut verbigratia. si dicerent vobis: habeo
ire ad talem locum et dicerent vobis quo ego
vado scitis etc. Sic de apostolis: nesciebant
viam etc. quia nesciebant quod per viam passionis Christus
iret ad gloriam resurrectionis. idem dixit quomodo

possumus via scire. Ecce magna humilitas
beati thome. Idem dicit vnus. id est singularis
inter alios ad cognoscendum proprium defe-
ctum. Et verum in eo completa fuisse prophetia
illa vnus est. scilicet thomas apostolus singularis
scilicet in collegio apostolorum et secundum non habet: quod scilicet
cognosceret defectum: non filium non fratrem.
Filius est Iohannes euangelista: de quo Christus
dixit virgini. Ecce filius tuus. Frater petrus
quia sicut frater fratri committit domum: ita
Christus petro commisit ecclesiam. Nec alij apostoli
cognouerunt defectum suum nisi beatus Tho-
mas: et idem dicit: et tamen laborare non cessat.
Eccles. iij. supple scire veritatem dei. Domine
nescimus quo etc. Moraliter instrumur hic
exemplo beati thome. ne verecundemur profiteri
notam ignorantiam et petere dubia ab illis qui
sciunt. Quia ista superbia que est in mundo. scilicet vere-
cundia de dubijs certificari ne homo reputetur
tur ignarus multa mala facit. Verbigra. Multi
nesciunt se signare: et verecundantur
petere. idem de pater noster. aue maria. Credo
in deum etc. Item quot clerici qui errant in for-
mis sacramentorum: et qui damnatio: et ex vere-
cundia nolunt petere etc. Item quot notarii
ignorantes qui recipiunt scriptura et nesciunt clau-
fulas etc. nihil valebit instrumentum vel testa-
mentum. Et idem sequuntur questiones et diuisio-
nes. Item quot male sntie: quot false aduo-
caciones ex ignorantia et nolunt petere ab
antijs iuristis. Item quot mortes sequuntur
ex ignorantia medicorum et nolunt petere: sed
etc. Item quot errores predicantur a religiosis
vel clericis ex ignorantia: et nolunt petere
immo verecundantur sermones predicare
alteri: sed vadunt ad concordantias. Bernardus. Ve-
niat vel non habeo sermonem. Item quot ie-
iunia frangunt et festa ex ignorantia: quia non
fuerunt in missa in dominica etc. Idem dicit scriptu-
ra talibus. Ne qui sapientes estis in oculis ve-
stris: sed non dei nec gentium: et coram vobis
metipsis prudentes. Esa. v. Idem deponat
talis verecundia damnata: tenendo con-
siliium Moysi dicentis. Interroga patrem
tuum et annuntiabit tibi: maiores tuos et di-
cet tibi. Deut. xxxij. Dico tertio clara si-
delitas. Fidelitas enim non est obscura quasi
in corde credit quod dicit ore: sicut David
dicit. ps. cxv. et Paulus. ij. ad Corinthios.
iij. dicit scriptum est. Credidi. sed in corde
de propter quod locutus sum et nos credi-
mus propter quod et loquimur. Ista ha-

buit beatus thomas super omnes alios aplos in isto casu. Postq̄ em̄ xps surrexit a mortuis apparuit aplis: sed nō erat ibi beatus thomas. Apli autem gauisi sunt viso dño: habuerūt em̄ fidē resurrectionis in corde: s; nō legir̄ aliqd̄ eos dixisse ore. Apli aut̄ dixerūt thome: quō uiderūt dñm. Qui dixit eis. Nisi uidero in manib⁹ eius fixurā clauorū: et mittā digitū meū in locū clauorū nō credā. Jo. xx. Deinde post dies octo iterū apparuit eis iesus et thomas erat cū eis: quib⁹ salutatis dixit thome. Infer digitū tuū etc. qui credidit i corde et locut⁹ est ore clamādo dī. Dñs me⁹ et de⁹ meus. Dicūt Aug. et Greg. q̄ xps uoluit ut palpādo pbaret: ut sequētes cōfirmaret. Non legitur qd̄ aliq̄s aploꝝ post xp̄i resurrectionē ita cōfiterē fidē diuinitatis xp̄i: deus meus et humanitatis: et dñs meus. Jo. dz̄ ex duodecim. Ratio est: xps em̄ uolēs ostendere claritatē fidei aploꝝ dixit. Nōne. xij. hore sunt diei. Jo. xi. Dies clara est xp̄s Duodecim hore clare huiusmodi diei sūt xij. apli. Inter quos beatus thomas in hoc q̄ ore p̄fessus est fidem fuit clarior. Hoc p̄ autoritate ecclesie que aplos nominādo in sacro canone ponit thomam sexto loco dī. petri: pauli: andree: iacobi iohānis: thome. ubi sexto loco ponit thomas. Jacob⁹ d̄o. viij. et Matthe⁹ decimo loco ponitur. Mō clarū est q̄ qñ dies habet. xij. horas: hora sexta diei clarior est et fuit hora qñ xps dixit. Si q̄s ambulat in die nō offendit: q̄ lucē huius mūdi uidet. Joā. x. Sic thomas ambulauit in luce clare fidelitatis. Moraliter in hoc mūdo op̄z habere clarā fidelitatē in corde credendo: et in ore loquēdo et fidē cōfite-do: dicēdo. Credo in deū mane et sero: cū protestatiōe: sicut miles faciens regi homagiū: talis uirtute fidei ad bonū finem uenit. Autoritas. Corde credit̄ ad iustitiam: ore aut̄ p̄fessio fit ad salutē. ad Ro. x. Tres uirtutes alie sunt de legēda siue de historia. Dico quarto etc. Castimonia gratiosa fuit em̄ castissimus itantū q̄ loquēdo uerbis impressit uolūtātē castitatis in cordib⁹ audientū: q̄ uerba recipiūt saporē a p̄ferēte. Si p̄ferēs sup̄bus fuerit: uerba recipiunt saporē sup̄bie. Si humilis: humilitatis: et sic de alijs. Dicat̄

quō post penthecostē apli diuiserūt sibi mūdū ad p̄dicandū. Dicat̄ historia quō b̄tus thomas iuit ad indiā: et dū iret fuit in quadā ciuitate: et audiuit preconē dī. q̄ oēs qui essent in ciuitate essent in cōuuiuo de nuptijs filie regis sub pena indignationis. O dixit b̄tus thomas nō possumus etiā esse ibi: et fuit in nuptijs et sicut erat male indutus cogitate q̄ fuit de ultimis. Jā scitis in nuptijs quot dissolutiones et excessus fiūt. Qd̄ uidēs b̄tus thomas p̄ quadā fenestrā respiciēs celū cōtemplabat̄: siue cōtemplādo fiebat. Qd̄ uidēs vnus qui seruebat de aqua percussit eū a lapa dicēs. Iste p̄ditor cōfundit regē: oēs letant̄ et gaudent: et ipse plorat. Subito beatus thomas ut tāgit Augu. habuit reuelationē de punitione percutiētis. Ad quē dicit beat⁹ thomas nō ad uindictā: sed dixit ut diuina uirtus manifestaret̄ corā oibus. Anteq̄ surgemus manus tua p̄ os canis portabitur huc. Quod ita factū est uel fuit etc. ex isto miraculo rex uoluit ut benediceret sp̄sum et sponsam q̄ adhuc erāt uirgines: et benedixit eis dī. Dñe iesu xp̄e amator castitatis et puritatis da benedictionē tuā super istos etc. Subito em̄ corda eorū fuerūt ita alterata intantū q̄ fecerūt uotū uirginitatis. Ecce uir⁹ sue castimonie qd̄ fecit. Et baptizauit eos: et fuerūt sancti et multi fuerūt ibi cōuersi. Ecce castimonia gratiosa de ipso translēs ad alios. Ideo dz̄ q̄. Qui em̄ scribit̄ tribus literis ita castitas cōseruat̄ cū trib⁹. s. in corde nō desiderando illud etc. nec ore loquādo: nec corpore faciēdo. De isto qui. Autoritas. Qui diligit cordis munditiā p̄pter gratiā labioꝝ habebit amicū regē. Prouer. xxiij. Moraliter audiuiſti q̄ illi sp̄si uirgines uenerunt ad matrimoniū. Uidea-tis modo quō uenit quia nisi perquisierint oia lupanaria. Dauid. ps. xij. Corrupti sunt et abominabiles facti sunt nō est qui faciat bonū: s; castitatis nō est vsq̄ ad unum s; de adultis. Domicelle credo q̄ ueniunt uirgines: utinā nō mēstiar. Ideo perdunt gratiā dei in matrimonio. Ideo xps. Sint lumbi uestri precincti et lucerne ardētes. i. bona opera in manibus uestris. Luc. xij. Dico quinto etc. s; mia copiosa: opere et uerbo p̄dicādo ut

quod
non
et in
quod

et quod
quod
quod
quod
quod

f. super egibus
 facerēt elemosynas qz tales nunq̄ sunt egētes. Dicit q̄n fuit i india rex volebat fabricare palatū: tunc thomas habuit occasionē z dixit regi q̄ ip̄e erat magister zc. dicēs q̄ faceret fundamēta que nō possent dirui: nec parietes: z q̄ palatū esset inexpugnabile z nō mētiebat: qz loquebat spūaliter. Fundamēta sunt articuli fidei. Fundamētū aliud nemo potest ponere p̄ter id qd̄ positū ē qd̄ est x̄ps iesus. Glo. i. fides iesu. i. ad Cor. iij. parietes sunt virtutes. Fenestre sunt cōtēplatiōes. Tectum est charitas. Rex aut̄ erat tot⁹ carnalis z non intelligebat. Et qz erat recessurus a regno: tradidit magnas pecunias beato thome: z dedit sibi ynu scutiferū vt custodiret pecunias zc. Thomas aut̄ intra se dixit. Opz primo me cōvertere istū zc. z ita fecit. Deinde obtēta litera a rege q̄ in toto regno z ciuitate fieret illud qd̄ thomas preciperet. Tunc beatus thomas incepit predicare x̄pm z edificare ecclias de illis pecunijs intrm̄ q̄ acquisiuit x̄po magnā multitudinē gentiū. Cum aut̄ rex rediret: obuiatibus sibi suis de regno quesuit de palatio zc. R̄siderūt de quo palatio. nihil est. Rex nō reputauit se deceptū. Ideo cepit z incarcerationē beatū thomam. Dicatur de resurrectione fratris regis zc. Ecce de sua mia copiosa. Ideo d̄r qui dicitur. i. famosē noīatur: qz p̄sone misericordes famosē noīantur. Auctoritas. Dicit x̄ps de magdalena que fuit misericors. In toto mundo dicef. i. noīabitur q̄ hec fecit in memoriā eius. Moraliter credo q̄ null⁹ vestrū est quin in celo vellet habere palatū z non curatis edificare: sed edificatis hic palatia: domos: cameras q̄ destruentur in breui. Edificate ergo in celo vna z cellam: fundatur em̄ elemosynis. Si magnas elemosynas facitis: magnā domū habebitis: sin autē remittet. vos ad hospitale miserorū. i. ad infernū. Jō. auisētis vos vt habeatis domum vbi semper habetis stare. Dicunt viatores q̄ vna mala: noī leuiter trāsit s̄z semp stare zc. Auisa. Ideo ap̄ls. ij. Cor. v. Scim⁹ qm̄ si ter restris domus nostra huius habitatiōis dissoluat q̄ edificationē a deo habemus domū non manufactā s̄z eternā in celis. Dico sexto zc. Patiētia virtuosa est quā

do pro x̄po homo est parat⁹ sustinere patienter iniurias v̄bosas vel etiā in operibus. i. mori p̄ x̄po. ideo x̄ps. Trademi nija parentibus z fratribus z cognatis z amicis z morte afficient ex vobis z erit odio omnib⁹ hoībus p̄pter nomen meū zc. In patiētia vestra possidebitis aias vestras. Luc. xxi. Dicit eius martiriū qd̄ fuit in vltimo indiarū vbi adorabant solē tanq̄ deū: qz non videbāt pulchriorē creaturā. Beatus aut̄ thomas incepit predicare cōtra istū errorē. De hoc vide in sermone Symonis et Jude. Dicatur quō volebāt q̄ discalciatus iret sup laminas ferreas ignitas. Et signans se signo crucis: fōs erupit z eas extinxit. Secundo fuit posit⁹ in furno ferreo ignito: in quo stetit p̄ diē orādo ac si esset in prato. Tunc dixit quidā incantator. Deus suus cōseruat eū: sed faciamus q̄ faciat aliquid cōtra dñm seu deū suū z dimittet eū. Tūc duxerūt eū ad tēplū solis vt adoraret p̄ vim: tunc nō fuisset pctm̄ si vī adorasset: qz pctm̄ iō pctm̄ qz volūtariū. Et dixit. Ego adoro nō solē sed deū. nō creaturā sed creatorē. Et precepit demoni vt egrederetur de idolo z cōminueret z ita factū est. Qd̄ videntes pontifices tēpli z sacerdotes: lanceis interfecerunt eum zc. Ideo dicitur didymus. i. deo dubius vel geminus. idest duplicatus. Angeli em̄ sunt simplices. Nos aut̄ sumus gemini: qz habemus spiritū vt angeli. et carnē vt animalia. Spiritus quidē prōp̄tus est sc̄z ad patiendum: caro autē infirma. Mat. xxvi. vel dubius: qz caro dubitat mori. Moraliter si tantum deo p̄stitit paradysus z apostolis amicis dei qd̄ faciemus nos quo precio ememus. Si sumus penitentes vt ad suam perueniam⁹ societatem. Amen

In vigilia natiuitatis x̄pi. Sermo.
Expectabodeū

saluatorem meum. Michee vj. Hodie virgo Maria expectabat natiuitatē filij dei: qz licet virgo semper expectaret deum z in nullo alio speraret singulariter tñ modo in partu expectabat videre quattuor de filio suo sc̄z.

Primo natiuitatem gaudiosam.

BBB iij

*nota q̄ nob̄ debem⁹ edificare domū
 in celo que natiuitatis n̄m elemosynis
 et magnas elemosynas facimus
 magnā domū habebim⁹*

In vigilia natiuitatis christi.

Secundo maiestatem virtuosam.

Tertio dignitatez copiosam.

Quarto potestatem gloriosam.

Et qui subtiliter vellet predicare esset nimis longus. Ita quattuor notatur in themate in quo sunt quattuor dictiones primu in prima. Secudu in scda zc. Dico primo zc. scz natiuitatem gaudiosam zc magis modo q̄ in alio tpe. Ratio: quia inuenimus q̄ virgo maria concepit filiu dei die .xxv. martij: eadē. s. die q̄ adā fuit format⁹ de terra h̄gine z p̄re deo. Virgo b̄: p̄sona q̄ nūq̄ sensit corruptionē: nec in corde desiderādo: nec i ore loquēdo: nec in corpe operādo actum illū. Talis erat tūc mater ade scz terra qz q̄n adā fuit format⁹ adhuc in terra nullū pctm fuerat cōmissum. Tali die voluit x̄ps in vtero matris formari ope spū sancti. prim⁹ hō de terra terrenus. Scōs hō de celo celestis. i. Coz. xv. Nota adam b̄: hic primus homo verū est: s̄z q̄b x̄ps fuerit secū dus quō est verū: cū tot fuerint hōies in mundo. R̄ndeo q̄ adā fuit primus. X̄ps vero scōs: qz ambo fuerūt principiū vni⁹ generationis: scz adā fuit principiū de generatione carnalis. X̄ps hō de genere spūali. Ideo dicebat x̄ps xpianis. Oēs vos fres estis: z patrē nolite vocare vob̄ sup terrā. Unus est em̄ pater vester q̄ in celis est. Mat. xxij. itē scōs hō de celo celestis. Ex ista autoritate aliqui heretici dixerūt q̄ x̄ps habuit corpus celeste q̄b falsum est. Sed virgo b̄: celū. Celū celī dño scz ad habitandū. Et nunq̄d vterus virginalis fuit habitatio dei. Iuno Ambrosius. O vter capacioz celo: qz quē ce li capere nō poterāt tuo gremio ptulisti. Si ergo volum⁹ cōputare mēses a .xxv. die martij erūt nouē menses lunarū scz xxx. dierū cōpleti. Sciēs aut virgo s̄z cō munē cursum q̄ mulieres portāt nouem mensibus ples: ipsa cū ioseph computabat menses. Ideo virgo maria hodie expectabat illam gaudiosam natiuitatem videre. Et sicut mulieres que sunt iuxta partuz parant sibi necessaria. Ita virgo maria: z expectabat cum magno gaudio e poterat dicere. Expectās expectaui do minum z intendit mihi. ps. xxxix. Nota expectans. s. deū semp expectaui modo maxime z intendit mihi. i. accensum des

derium accendit intente: formalis est q̄ ignitum plus ignitur. Sic desideriu in censum virginis plus incendebatur hodie. X̄ps autē recipit sex dies de decimo mense z fuit cōpleta propheta q̄ de hoc dicit. In ventre matris figurat⁹ sum ca ro decem mensium tēpore. Sap. viij. Do ralmente quicquid x̄ps fecit, in sua benedi cta cōceptione non sine magna ratioe fe cit. Voluit em̄ in vtero nouē mēses stare ad innuendum fructum. s. reparationis nouez ordinū angeloz q̄ sunt in celo. de quibus mali angeli ceciderunt ex pecca to zc. Itē recepit sex vel septē dies de de cimo mense: innuens ex sua incarnatiōe sex vel septē status sanctoruz in celo: scz patriarcharum: apoloz. martyzū: cō fessorum: z doctorū: z virginum. Item qz in hoc mūdo meremur decem preceptis z septem operibus misericordie: quia se pelire mortuos parum est. De preceptis dicit x̄ps. Si vis ad vitaz ingredi serua mandata. Mat. xix. De operibus aut di cet x̄ps in iudicio. Venite benedicti p̄fis mei zc. Mat. xxv. Multa alia opera alle gabit: tñ nō dicet si fuisti sciēs: potēs: di ues: generosus zc. Dico scōs zc. scz maie statē virtuosaz. Expectabat em̄ filiū dei z suū sine hōie patre. Istud desideriu fun datur sic. Nā inuenit in scriptura q̄ ex q̄ deus pater p̄misit filiū suum mittere p mundi redēptione sancti patres ardēter ipsum desiderabāt. Primū abraā cui spe cialiter fuit p̄missus. De quo dicit x̄ps abraā pater vester exultauit vt videret diē meū: vidit z gauisus est. Jo. viij. quā to magis si ipsum vidisset in ppria p̄so na. Scōs Moyses qui .xl. diebus fuit cū eo locutus in mōte sinai: z nō vidēs eum dixit. Si inueni gratiā in conspectu tuo ostēde mihi faciē tuā: vt sciam te z inue niā gratiā ante oculos tuos. Exo. xxxij. Et nō vidit euz. Tertio dauid q̄ de hoc fecit vnum psalmum dicēs. Quemadmo dum desiderat ceruus ad fontes aquaz zc. ps. xli. Quarto salomon dicit deo. q̄s mihi det te fratrē meū sugētē vbera ma tris mee: vt iueniā te solū foris z de oscu ler. Cant. viij. Quinto Esa. dicit. Utinaz disrumperes celos z descēderes. Esay lxiiij. Sexto Tob. di. Beatus ero si fue rint reliquie seminis mei ad vidēdū cla

q̄ eodem die format⁹ de terra h̄gine z p̄re deo.

Nota q̄ in hoc mundo meremur decem preceptis z septē vigily impleremur

ritatem hierlm. Tho. xiiij. Septimo oēs alij sancti sm' Andr. clamādo dicebāt. Qñ veniet: qñ nasceret: qñ apparebit: putas ne hic me inueniet illa natiuitas: O si oculi mei videāt p quē oculi cordis reuelabunt. O si oculi mei videāt in scripturis pmissum. Ad ostēdendum istas septē desiderationes cantam⁹ septē. O: ante xpī natiuitatē. fiat ergo rō. Si illi sancti patres ita ardēter eū videre desiderabant in hoc mūdo: qd dicem⁹ de virgine maria q eū habebat in vtero: Desiderabat videre istā faciē q dat gloriā angelis ⁊ beatis: os euangelizans nouā legē. man⁹ q celū ⁊ terrā creauerūt. Neq̄ mīx si desiderabat videre istā maiestātē ⁊ poterat dicere. Expectabo dñz q abscondit faciē suā ⁊ a domo iacob: ⁊ p̄stolabor eum. Esa. viii. Nota abscondit faciē ⁊ c. scz antiquis patribus ipsum desiderantibus videre: q̄ mortui sunt ante ⁊ c. Moraliter hic. Si vgo maria ⁊ ioseph ⁊ sancti patres ita ardēter desiderabant videre in hoc mundo puez paruum. passibilem ⁊ mortalem: cum q̄sto desiderio nos debemus ipsum desiderare vt eum possimus videre in gloria magnā: impassibile ⁊ immortalē. Si ardentes essemus statim vellemus esse cum eo. Sed malū signū est: quia coacti eximus de hoc mundo: vt captus de carcere ad audiendum sententiā quando sentit se culpabilem. Innocens tamen libenter venit ad iudiciū coram iudice. ideo dauid. Dñe deus virtutum conuerte nos: ⁊ ostēde faciē tuam ⁊ salui erimus. ps. lxxix. Nota conuerte nos. s. ad bonā vitā: qz alias meli⁹ esset anime in iudicio videre. c. milia demonum: q̄ faciēz christi irati. Apo. vi. Tūc dicent montibus ⁊ petris. Cadite super nos: ⁊ abscondite nos a facie sedētis super thronuz ⁊ ab ira agni: qm̄ venit dies magnus ire ipsorum. Ideo dicit. Conuerte nos. s. cooperando taliter q̄ qui est superbus: pomposus ⁊ c. conuertat ⁊ fiat humilis: ⁊ sic de alijs: ⁊ tūc letē ⁊ euz gaudio videbit faciē xpī i iudicio. Ihesus Dñe deus ⁊ c. ter replicat in ps. p̄o. quia tres sunt stat⁹ ecclie. s. religiosoz: clericoz ⁊ laicoz: q̄ oēs debēt uersionē ad bonum desiderare. Dico tertio ⁊ c. dignitatē copiosam. Fundat sic p̄ rationē theologa

lem. Qñ psonis datur aliqua gratia: nō cōtentant de gratie inchoatione in ipsis sed ad pfectionē anhelant paulatim augmētando: quia nemo repēte fit summ⁹: ideo disponunt se p̄parare: vt in eis grā perficiat. Auct. Non q̄ iam acceperim: aut iam p̄feci⁹ sim: sequor aut si quomodo cōprehendā. ad phil. iij. Iō ad heb. vi. Intermittētes inchoatiōis xpī sermone ad pfectionem eius feramur. Istā regulam seruauit virgo maria in qua incepit maiorem gratiam q̄ vnq̄ fecerit alicui q. s. esset mater dei. non regis seu imperatoris: quia alijs mulieribus hoc etiam concessum est. Sed dicitur sine uirginitatis detrimento. Non ex virili semine: sed mystico spiramine: verbuz dei factum est caro: fructusq̄ ventris floruit canit ecclesia. Virgo autem non cōtenta de gratie inchoatione: nec de eius continuatione ipsum nouē mensibus in vtero portando: sed affectabat videre perfectionē. Ideo dauid in persona vginis dicebat. Expectabam eum qui saluum me fecit a pusillanimitate spiritus. s. ut cōcipiendo in qua alie mulieres habēt spiritum pusillanimen ex timore ⁊ miseria. Sed virgo maria habuit spiritum magnanimum reuelatum plusq̄ fuerit vnq̄ alicui mulieri: ⁊ tēpitate scz tedio portandi aquā fit salua. Moraliter. Nunquid reputatur ad magnanimitatem ⁊ dignitatem vrginis marie q̄ sit mater dei ⁊ virgo: Ita etiam ⁊ vos omnes potestis esse si uultis ⁊ angelo nunciante filiū dei portabitis: ⁊ uirgines parietis. Declaretur. Angelus nuncians ⁊ gabriel est p̄dicator. Aucto. Labia sacerdotis: quia predicator debet esse sacerdos: custodiunt scientiā: ⁊ legem requirent de ore eius: quis angelus dñi exercituum est. Malach. ij. Et mittitur a deo. Et quomodo p̄dicabunt nisi mittantur. Ad Ro. x. Salutat vos primo dicendo. Ave maria. Deinde uenit per lamētum predicationis: ⁊ q̄ uos consentitis proponendo corrigere ⁊ emē dare vitam: ⁊ ordinare in meli⁹: tūc anima uestra est grauida ⁊ vgo: qz sine corruptione concepit. Auct. A facie tua domine concepimus et quasi parturiuim⁹ ⁊ peperimus spiritum salutis. Esa. xxvi. Et portatur iste partus quamdiu durat

Et nota magis
gratia
sine uirginitate
moraliter

Et nota istam bonā moralitē

R B B iij

Donū ppositū: qñ aūt excusat opere: tūc parit. Istū partū d3 expectare qlibet no strū. Pt3 ergo qm qlibet pōt dici mater dei isto mō: nō p eqparentiā. Aucf. De- caf breuiter historia: Cuz xps pdicasset: Hgo maria cū aliqbus p sanguineis suis venit addomū vbi xps pdicabat: z pre gē tiū multitudie nō potuit intrare. Et vn^o volens xpm pturbare: dixit. Ecce mater tua z fratres tui foris stant querētes te. Qui respondens dixit. Mater mea z fra tres mei: hi sunt qui verbum dei audiūt z faciūt. Lu. viij. z Mat. xij. Dixi quarto zc. s. potestātē gloriosaz. Fundat sic. Oia miracula q̄ in hoc mūdo sūt sunt aptate dei et in gloriā suā: qz null^o scūs p̄pria auctoritate seu ptate pōt facere miracula nisi instrumētatr z ad dei gloriā. Propf futurā resurrectionē lazari miraculosaz dixit christus. Infirmitas hec non est ad mortem. s. tanq̄ terminū ad quē: sed bene per quem: quia per illā erat venturus sed pro gloria dei vt glorificetur fili^o dei per eam. Jo. xi. In partu virginis enim multa miracula debebāt ptingere in glo riam dei. Dicat primū de claritate noc tis: secūdū de apparitione angeloz ad pastores: tertiu de cātu ipsoz: de gloria in excelsis deo: quartū de adoratione bo uis z asini. Ideo Esa. ix. Paruulus nat^o est nobis: z filius dat^o est nobis zc. No tade miraculis ppter miracula natiuita tis. Hec ergo sciens Hgo maria vehemē ter expectabat singula videre: z poterat dicere. Veniat qui mittēd^o est: z ipse erit expectatio gentiū. Gen. xix. Moratr ista quinqz mirabilia debemus nos expecta re que vctura: sunt in partu corporis qñ per mortem parit bonuz spm: qz als nisi sit bonus filius non fiunt ista mirabilia. Primo em ipartu bonoz qñ anima exit de corpore per mortē: nox p̄sentis vite q̄ nox d3 respectu diei glorie clarescit: z aia dicit. Nox precessit: dies autē appropin quabit. ad Ro. xij. Scōdo qñ angeli mit tuntur ad eaz. Aia em bona qñ egredif de corpore nō inuenit se solā: sed associa tam angelis bonis: mala autē malis an gelis associaf. Tertio angeli cātādo du cunt eaz ad gloriā: vt sponsa ducitur ad ecclesiā. Factū est vt moreret medicus: z portaret ab angelis in signū abrae. Lu.

xvi. Quarto: qz bestie. s. infernales in ae re existentes faciūt reuerentiā in trāsitu fugiētes. Quinto de letitia z gaudio qd fit in plateis, vel ordinibus angeloz: qz gaudiū est in celis angelis dei sup vno peccatore penitentiam agēte. Luce. xv. Multo maius est eis gaudiuz de sancto p̄niam complente. Videtur ego vobis si ille partus d3 ardentē desiderari quem admodū domcella expectat z desiderat gloriā nuptiaz: que nihil est respectu illius glorie z honoris: Ideo dicit d̄ his omnibus dauid. Hec supple miracula re cordatus sum: z effudi in me aiam meā. Ecce part^o. Qm trāsibo in locū taberna culi admira. vsqz ad domum dei. ps. xli. Sermonē scōz vigilie natiuitatis xpi. quere in parte hyemali de tempore. De scōo stephano pthomartyre. ser.

Disputātes cuz stephano: z nō poterāt resi stere sapientie et spūi qui lo quebatur. Act. vi. Inter om nes alias promissiones magnas et mi rables quas xps fecit aplis z discipu lis singularis fuit illa. Ego dabo vobis os z sapientiā cui nō poterūt resistere et p̄radicere oēs aduersarij vestri. Lu. xxi. Nota ergo dabo vobis eloquētiā ad lo quendū predicandū z disputandū: z da bo vobis sapientiā. s. p̄ infusiōē. Ratio huius promissionis fuit: qz volebat eos mittere per mundū ad predicandū: ideo fuit necessaria ista pmissio: maxie si vul tis cogitare defectus apostolorū christi z discipulorum: qz erant rudes piscatores et sine eloquētia. Itaz scitis qz per malaz locutionem hō perdit ius suum. Deficie bant aut in sciētia intellectuali: qz nunq̄ studuerāt logicā: philophiā. theologiā zc. z habebāt disputare etiā cōtra princi pia philosophie cū magnis philosophis. Ecce ratio quare eis p̄misit dicens. Ego dabo vobis os. i. eloquētiā in ore coram regibus: principib^o z philpophis: ne ra tionibus vestris z argumētis possint resi stere: z possit argumēta sophistica p̄ho rum intelligere. Ista pmissio in omnib^o apostolis z discipulis fuit cōpleta. Sed singulariter ostendit thema fuisse cōple tum in beato stephano cuz dicitur. Dis

*q̄ omnia
multa q̄
iustoz
do finit
pore hanc*

*de mira
que fue
fina ju
natiuitate*

*istom mō
stem*

*de associa
bona dicit
a eoz*

putantes cū stephano ꝛc. Patet thema. Secundū verba thematis notauī in beato stephano duo singularia: scz.

Primo ex pte iudeoz bellū multū rigorosum. ibi disputantes cū stephano.

Secūdo ex pte chꝛisti victoriā miraculosam. ibi ꝛ non poterant resistere sapientie ꝛ spiritui q̄ loq̄batur. Dico p̄tio q̄ ꝛ ꝛba thematis on̄dit in b̄to stephano bellū multū rigorosum: qz de fide catholica de mā tā alta ꝛ subtili: ꝛ tot erāt arguentes ꝛ vnū r̄ndentē: sicut plū esset rigorosum ꝛ periculosum alicui militi h̄nti plures contra eum prestantes diuersis generib⁹ armorū loricatorū: rigorosius ꝛ periculosius est preliū vbi de fide catholica cū inimicis fidei disputat: ꝛ vnus sol⁹ ꝛ multosicū tot argumētis: rōnibus deductionib⁹ ꝛ psuasionibus: q̄ sunt lācee gladij ꝛc. Ita fuit de bello sc̄i stephani: qz ip̄e solus inuenit se in cāpo: ꝛ venerūt ad eū. magis arabes ꝛ rabini de q̄nc̄ synagogis siue studijs ḡnalib⁹ disputantes contra eū. Dicit textus. Surrexerūt autē quidā de synagoga que appellabatur libertinorū ꝛ cyrenensū: ꝛ alexādrinorū: ꝛ eoz qui erant a cilicia ꝛ asia disputātes cū stephano. Act. vi. Synagoga autē idē est quod ꝓgregatio doctorū: rabinorū ꝛc. Questio est hic. Tertū est tunc temporis qñ iste synagoge insurrexerūt cōtra beatum stephanū: q̄ apostoli x̄pi ꝛ discipuli erāt in hierusalē: quare ergo surrexerunt ꝓtra stephanū. ꝛ non cōtra petrū ꝛ iohannē vl̄ iacobū: ꝛc. Potestis cogitare q̄ aliquid singularitatis. gratie ꝛ virtutis erat in predicatione beati stephani in cōuertēdo gētes plusq̄ in alijs. hoc dicit text⁹ Stephanus plen⁹ gratia ꝛ fortitudine: faciebat ꝓdigia ꝛ signa magna in populo. Act. vi. Nota plenus gratia. s. illa de qua dauid. Diffusa est gratia in labijs tuis ꝓpterea benedixit te de⁹ in eternū. ꝓs. xliiij. Secūdo erat plenus fortitudine. Legitur Act. vi. ꝛ viij. ca. q̄ in primitiua ecclesia multi hoīes ꝛ mulieres cōuertebant: ꝛ volebant stare in societate apostolorum: int̄m q̄ inter mulieres erat dissensio ꝓpter quod apostoli ꝓposuerunt eis in rectorem vnum hominem sanctū: castū ꝛ fortē: iste fuit beatus stephanus ita fuit fortis q̄ nulla occasiōe peccauit

ꝛ rexit eas laudabiliter. Ecce fortitudo: quia vn⁹ homo satis habet facere q̄ gubernet vxorē ꝛ filias: ꝛ beatus stephanus regebat tot. de quo regimine apostoli excusauerūt se ratione predicationis: ꝛ cuz toto hoc beatus stephanus non dimittebat predicationē. Itē faciebat ꝓdigia. i. ꝓcul a digito que nullo posse creature possunt fieri: vt suscitare mortuos: illuminare cecos: ꝛ sic de alijs que per naturā nō possunt fieri. Itē faciebat signa: sicut sunt illa que possunt fieri per naturā: sed nō illo mō. N̄bi gratia. De febre curatur homo naturā. Sed nō conuertebant: ꝓpter quod quinq̄ synagoge iudeorū surrexerunt cōtra beatū stephanū. Ecce bellū rigorosum: quia disputātes cū stephano. Dico secūdo q̄ in verbis thematis notatur in beato stephano ex parte iesu x̄pi victoria miraculosa cum dicitur. Nō poterant resistere sapientie ꝛ spiritui qui loquebatur. Ita erat armatus beat⁹ stephanus q̄ nec sagitte argumentorū: nec gladij rationū: nec baliste psuasionum nec lancee deductionū: ipsum potuerunt vulnerare. N̄bi ḡal. Surrexit cōtra eum synagoga libertinorū. Primo contra beatum stephanum cum predicaret de materia aduentus x̄pi: dicens q̄ iam messias in lege ꝓmissus venerat: dicens q̄ erat cecus qui nō videbat clare: maxime cum patriarcha iacob de hoc dedisset signūz dicēs. Nō auferetur sceptrum de iuda: nec dux de femore ei⁹ donec veniat qui mittēdus est: ꝛ ipse erit expectatio gētū. Gen. xlix. Nōdo dicebat ipse. iā videtis q̄ sceptrū ꝓditū est: qz herodes alienigena regnat: ideonō oportet messiam expectare: licet multideceptores venient ꝓst eū dicēdo se messiam eē. Itē de. lxx. hebdo madib⁹ annoꝝ. Dan. ix. que sunt. ccccix. anni: ꝛ iam sunt ꝓpleti. Cōtra hoc synagoga libertinorū volēs ꝓfundere beatū stephanū corā tota multitudine surrexit dicens. Et nunquid dicit Esaias. Egredietur virga de radice iesse. Nōne ista d̄ esse mater messie? R̄ndit beatus stephanus. immo. ꝛ flos d̄ radice eius ascēdet: scz messias filius eius: immo. Et nunquid sibi ponit signa de messie aduētū: dicēs. Habitat lupus cū agno: ꝛ pardus cū hēdo accubabit. Ustul⁹ ꝛ leo ꝛ onis simul

nota prim
disputan
stephan

nota semm
de semm

morabunt: et puer paruulus minabit eos
Esa. xi. Cū ergo illa signa nō sint cōple-
ta qz lupus nō habitat cū agno: imo de-
uorat: nec pardus cū hēdo: ergo stepha-
ne reuoca qd dixisti. Ecce victoria. Rñ-
dit. b. stephanus dulciter. Signū pphe-
yez est et iā ppletū est: nec intelligēdū est
q loquat de illis bestijs: qz ille natura-
r possent donari: sed pp̄ha loquit singu-
lariter de hoibus p̄ bestias figuratis. Si-
cut locutus fuit iacob dicēs. Catul⁹ leo-
nis iuda: isachar asin⁹ fortis. Neptalim
ceru⁹ emiss⁹: beniamin lup⁹ rapax. Gen.
xlix. Lex ḡ nra moysay vocat bestias s̄z
proprietates et pditiones quas habituri
erat bestiales. Nō em̄ intelligebat iacob
q iuda eēt leo nisi s̄z pp̄rietates: qz sicut
leo dñat bestijs: ita iuda. et David ex il-
la tribu debebat dñari. 3o Esaias dans
illa signa: de hoibus loq̄bat. Lup⁹ em̄ ra-
pax fuit Matheus: vt dicit Beda ppter
vsuras et. Agnus purus et simplex fuit
ioannes euangelista qui simul habitant
pardus diuersorū colorū fuit nicodem⁹
p̄pariseus. Medus petrus ap̄ls q̄ simul
habitabant. Utulus em̄ de quo fiebat
principale sacrificium signat corpus xp̄i.
Ouis simplex aiā christi. Leo potētis-
simus significat diuinitatē. Et puer par-
uulus. s. xp̄s nouiter natus minabit eos.
Et caro et aia et diuinitas tria hec simul
erāt in xp̄o. Et q̄ esaias loq̄ret de hoib⁹
ptz ibidē: qz sequit̄ in textu. Nō nocēbūt
et nō occidēt in vniuerso mōte meo: qz re-
pleta est terra scia dñi: sicut aque maris
operiētis Esa. xi. Clarū est q̄ loquit̄ de
bestijs q̄ significāt exēplū de hoibus be-
stiales pditiōes hñtib⁹. Et nō poterāt
resistere et. Ecce victoria rigorosa de taz
rigoroso bello. Secundo surrexit contra
eum synagoga cyrenensū pdicantez de
materia diuinitatis christi et humanita-
tis: quia sicut deus qñ voluit dare legez
iudeis assūpsit formā ignis. vt p̄z. Exo.
xix. et xx. Et vocabatur ignis. Auct. Do-
min⁹ de⁹ tuus ignis consumēs est: dixit
moyses populo. Deut. iij. Sic qñ voluit
dare legem nouam euangelicā et gratie.
assūpsit formā humanā: Ura est nobi-
lior et melior forma p̄gis an humanita-
tis: claz est q̄ humanitatis: ideo nunq̄
dimittet istā formā. Et iā dimisit formā

ignis: qz est irrationabilis. Itē nisi esset
deus nō posset saluare aliquē nec etiam
seipm: qz sicut lucerna sine lumie nō pōt
illuminare: nec etiā humanitas sine diui-
nitate. Tūc illi: cōtra vos pdicatis erro-
res. Et nunq̄d legistis psalteriū: et in ps.
lxxx. dz. Audi popule me⁹ et prestabor. i.
prestabor te. israel si audieris me nō erit
in te deus recēs: neq̄ adorabis deū alie-
num. Cū ergo ille yester iesus sit deus re-
cens: qz de matre: vbi habuit initū: nat⁹
igitur et. Rñdit stephan⁹. Xp̄s iesus nō
est recens: sed eternus: sed est hō recens
Sicut de filio regis. xxx. annorū qñ fit no-
uiter miles est nouus miles: sed non est
nouus filius regis. Ita dñs noster iesus
christus est eternus filius dei fm̄ diuini-
tatē. Sed in aulavteri virginalis factus
est nou⁹ miles recipiēs habitū hūanita-
tis vt posset bellare. Et sic lz fuerit hō re-
cēs: nō tñ fuit de⁹: recēs nec alien⁹: hoc
p̄z cū in eodē ps. sequit̄. Ego sū dñs de⁹
tu⁹ q̄ eduxi te de terra egypti: dilata os
tuū et implebo illud. Deus em̄ in hebrai-
co ore stricte noīatur. s. el. et etiā in latino
de⁹. s̄z dilata os tuū et implebo illud. In
hebraico dicēdo adā. i. hō in latino dicē-
do homo vult dicere q̄ ero de⁹ et homo:
et victi recesserūt. Populus autē gaude-
bat: qz nō poterāt resistere sapiētē et sp̄ri-
tū et. Tertio cū semel pdicaret de trini-
tate: dicēs q̄ lz sit vn⁹ de⁹ sol⁹: tñ ille est
tres p̄sone. pater generans: fili⁹ genitus
et sp̄s sanctus spiratus. Exemplificatio
in sole vno in quo est pater generans. s.
suba: et q̄ generat pater pōt dici: et fili⁹ ge-
nitus. s. radius: et sp̄s sanct⁹ spiratus. s.
calor. Ita de⁹ de sua suba genera radiū
quē filiū dicimus: quē misit in hūc mun-
dū et nō recedit ab eo: sicut nec radi⁹ a so-
le: et charitas spirata a patre et filio sp̄s
dz. Dicebat bt̄s stephan⁹. Nō intelliga-
tis q̄ tres p̄sone sint vt tres reges vel gi-
gātes: qz nō sic sumunt̄ persone: sed sicut
dixi. 3o dō. ps. xvij. In sole posuit taber-
naculū suū. i. similitudinē suā. Tūc surre-
xit 3̄ eū synagoga alexandrinorū dicēs.
Et nunq̄d dz. Audi israel. dñs de⁹ tuus
de⁹ vn⁹ est. Deu. iij. Et vos ponitis tres
deos: reuocate et. Rñdit. b. stepha. Uex
est q̄ de⁹ nō est nisi vn⁹ in sua essentia: s̄z
ille de⁹ vn⁹ est tres p̄sone: et hoc nō est cō-

ig lana
mādo
bestias
p̄ genitū

remam dñi
mādo
mādo

tra moysen i auctoritate allegata p vos
 immo moyses in dicta auctoritate ponit
 tres psonas secunde: qz ponit ibi tria vo-
 cabula volēs nolare deū dicit. Audi isrl
 dñs. dñs em̄ est nomē potētie: ecce perso-
 na patris cui attribuit potētia. Scdo di-
 cit de⁹ qd est nomē sapiētie: ecce psona
 filij cui appropriat sapiētia. Tertio di-
 cit tuus qd ē nomē clemētie z bonitatis
 qd spūs sancto attribuit. Et nūqd in pñ-
 cipio biblie habetis. In pñcipio creauit
 eloyim in plurali vbi accipit pluralitas
 psonarū z nō poterāt resistere sapientiez
 spiritui q loq̄bat. Quarto cū semel p̄di-
 caret de sacramēto altaris: dicēs q an-
 te h̄ba illā est panis: sed dictis verbis a
 xp̄o ordinatis a sacerdote statim substā-
 tia panis cōuertitur in corp⁹ xp̄i: z cōtine-
 tur intra illā cortinā albā z adoratur.
 Quēadmodū rex qñ audit missas est in-
 ter cortinas z milites licet nō videāt re-
 gē inclināt p̄tra cortinas. Rō quare de⁹
 instituit istud sacramētū fuit: qz sicut dia-
 bolus p fructū introduxit totū malū in
 mūdo z dānationē: ita de⁹ sapiētior dia-
 bolo voluit p fructū afferre oē bonū mū-
 do z saluationē de quo dicit h̄gini marie.
 Bñdictus fructus ventris tui. 3o dixit
 xp̄s. Hic est panis q de celo descendit q
 manducat hūc panē viuet ieternū. Jo.
 vi. Popul⁹ autem hoc clare vidēs z in-
 telligēs p̄uertebat. Tūc surrexit contra
 eū synagoga cilicianorū cū furia dicēs.
 Vos p̄dicatis stultitias qz panis nō est
 adorandus. nūqd dixit de⁹. Dñm deum
 tuū adorabz z illi soli seruiēs. Deut. vi.
 3o reuocate qd dixistis. qz panis nō dz
 adorari. Rñdit br̄s stephan⁹ dicēs. Ve-
 rū ē q adoratiōe latrē sol⁹ de⁹ adorād⁹
 est. iō de⁹ adorāt in hostia cōsecrata quē
 admodū adorabat a moysē z aaron et
 alijs in arca. Nō em̄ adorabant lignum
 nec aurū vel figuram: qz fuissent idola-
 tre: sed adorabāt deū: qz tunc in figura
 arce voluit adorari. Ratio qz sicut dat
 deus vitam gratie hic z glorie in futuro
 Ideo sicut tunc nō reputabāt inconue-
 niens adorare deū: nec modo dz reputa-
 ri incōueniēs adorādō deū in hostia. Al-
 li aut cōfusi recedebāt: qz nō poterāt resi-
 stere sapientiez. Quinto cū semel p̄dica-
 bat q lex moysi cessabat z erat dimitten-

da quātū ad iudicialia z cerimōialia: nō
 aut q̄tū a moralia. s. p̄cepta: qz lz eēt bo-
 na p illo tpe: nō tñ p isto qz est bonū z me-
 lius quēadmodum in formatiōe hoīs.
 Scñ. ij. formauit de⁹ hoīem de limo ter-
 re: z inspirauit in facie ei⁹ spiraculū vite
 zc. Bonū fuit corp⁹ formatū: s; meli⁹ fuit
 aīa inspirata: optimum autez fuit qñ hō
 fuit pfect⁹ i corpe aīa z vita. Ita lex moy-
 si de limo terre: qz tota est terrena in p̄-
 missionibus nihil celeste p̄mittit. bona
 erat vt corpus: sed melior est aīa: qz est
 spiritualis: ita melior est lex euangelica
 tota spiritualis z perfecta que nō promit-
 tit temporalia. immo dicit q despiciantur
 z p̄mittit celestia: gloriā z bñtudinē.
 Bonus est puer: sed melior est vir ma-
 gnus fortis z discret⁹. S; de⁹ q fecit pue-
 rū fecit ipsuz magnū etiam zc. Ita de le-
 ge veteri puerorum z noua virozum zc.
 Surrexerūt de synagoga asyanorū di-
 contra. Et nunqd dicit dauid. Fidelia
 oīa mādata ei⁹ cōfirmata in seculū sc̄i
 facta in veritate z equitate. ps. cx. Respō-
 dit beat⁹ stephan⁹ immo ista auctoritas
 declarat q lex moysi debebat durare in
 seculū sc̄i. p̄mū seculū fuit ex quo fue-
 runt in terra p̄missionis post exitum de
 egypto: z durauit vsq; ad trāsmigratio-
 nē. Scdm seculū fuit a trāsmigratiōe vs-
 q; ad xp̄m messīā. De hoc dauid. Redē-
 ptionē misit dñs populo suo: mandauit
 in eternū testamentum suū. Et nō pote-
 rāt eū supare. Tūc venerūt ad manus z
 accusauerunt eū corā iudicib⁹ etiā obsti-
 natis: z habuerunt tres falsos testes ac-
 cusantes: eum de blasphemia in deum:
 in moysen: z in legem. Bñs stephanus
 excusans se facta est facies ei⁹ vt āgeli:
 z illi stridebant dētib⁹ in eū. Vidēs bea-
 tus stephan⁹ q nec ei⁹ excusatio nec p̄di-
 catio p̄ficiēbat incepit eos redargue-
 re zc. Narra breuiter ei⁹ martyrium.

De sc̄to iōanne euāgelista. Sermo.

Grat vir ma-

gn⁹ apd dñz suū z honorat⁹
 iij. Reg. v. Pro declaratiōe
 hui⁹ h̄biz introductione ma-
 terie predicande recordor de quadā h̄-
 storia q̄ habetur hester. vi. de qua reci-
 piāz fundamētū mei sermōis. Ille ma-

gn^o rex z impator: Assuer^o fecit semel q^o
 stioez cuida subtili p^oliario suo q^ores ab
 eo p^oliu dices. Quid d^o fieri viro quem
 rex honorare viderat. Cogitās modicu
 ille: post r^ondit. h^o quem rex honorare
 vult debz indui vestib^o regijs z imponi
 sup equū q^o de sella regis est: z accipe re-
 giū diadema sup caput suū z p^omis de
 regis p^oncipibus teneat equū ei^o: z p^o pla-
 teas ciuitatis vadēs clamet dicat. Sic
 honorabit quēcūq^o voluerit rex honora-
 re. Ester. vi. Oia ista debent fieri. s. ista
 quinq^o homini quem rex vult honorare
 D^ons iesus rex potentissim^o oia ista q^oz
 magnifice cōpleuit in b^oto ioanne euā-
 gelista: ideo de eo p^oposui vobis thema
 dices. Erat vir magn^o ap^o d^om suū z ho-
 noratus. Ex his quinq^o ptz thema. M^o
 videam^o de q^olibz vnū modicu. Quātum
 ad p^omū dicit. h^o quē rex vult honorare
 d^o indui vestib^o regijs. Dico q^o beatus
 ioannes fuit induit^o vestib^o regalib^o de
 eodem panno cu^o x^opo. Ecce quomō hu-
 manitas qua x^ops indutus est in vtero
 virginis dicitur vestis. R^o: q^o sicut vest^o
 coopit corp^o ne caro videat: ita dicit scri-
 ptura. Qui cū i forma dei esset: semetip^o
 exinaniuit formā serui accipiēs: in simi-
 litudinē hoīm factus z habitu inuēt^o vt
 h^o ad phil. ij. Dico q^o de eodē panno. s.
 de eadē carne induit^o fuit b^otis ioannes.
 Unde cogitate ac si de eadē pecia panni
 p^ocioli. s. scarlata indueret rex z miles.
 Rex de vno capite z miles de alio. Ita
 fuit de rege christo z milite ioanne. Pe-
 cia p^ocioli panni habuit b^ota Anna q^o vt pe-
 cis panni habuit duo capita. i. duas fi-
 lias. p^oima tāq^o caput p^oncipale fuit h^o-
 go maria: vltima maria salome. De pri-
 mo capite. s. h^ogine maria fuit indutus
 x^ops. De vltimo capite fuit indutus bea-
 tus ioannes euangelista. Ecce quō ha-
 buit p^omū honorē: q^o fuit frater iesu x^opi p^o
 singularē filiationē h^oginis marie. q^o em
 x^ops rex in die veneris sancta fuit in p^olio
 eq^otās sup equū crucis: dixit h^ogini matri
 sue de ioanne. Mulier ecce fili^o tu^o: nō so-
 lū nepos. sed fili^o spiritualis. Et Joan.
 dixit. Ecce mater tua non solum cogna-
 ta siue auicula: z ex illa hora accepit eā
 discipulus i suā. s. matrē. Modo ista sin-
 gularitas de nullo alio legit. Iō ac si de

eodē capite panni esset induit^o h^ogo maris
 vocabat eū filiū. Itē ioannes vocabat
 eā matrē. Et ioannes cōsiderans istum
 honorē letus cātabat cātationē: dices.
 Gaudens gaudebo in d^ono: z exultabit
 aia mea i deo meo. Q^o induit me vestimē-
 tis salutis z indumēto iusticie circūde-
 dit me. Esa. lxi. Nota i autoritate quat-
 tuor clausulas reddēdo singula singul^o
 p^oima gaudēs. s. de cōsanguinitate x^opi
 q^o de eadē pecia panni induit^o h^ogo gau-
 debo etiā q^o fili^o h^oginis marie. Tertia:
 z exultabit id est extra, saltabit aia mea i
 deo meo: q^o induit me vestimēns salut^o
 id est iesu q^o hebraice salus interpretatur:
 vestimētis. s. cōsanguinitatis z germani-
 tatis iesu fuit induit^o. Quarta: z indumē-
 to iusticie. Moraliter. Matell^o est bona
 vita vel penitentia coopiens malas ve-
 stes inferiores. s. supbie: auaricie: z luxu-
 rie: inuidie: gule: ire: accidie. Induite vos
 matello p^onie: z nullū pctm̄ apparebit in
 cōfusione vestri. Iō dauid Beati quoz
 remisse sunt iniquitates z quoz tecta sunt
 peccata. Ecce quare dixit indumēto iu-
 sticie. s. penitentie circūdedit me. Vel
 aliter si vis. Indumēto iusticie. i. bone vi-
 te z iusticie. circūdedit me. s. ante versus
 deū p^o obediētiā ad diuina p^ocepta: plus
 facere p^om dei volūtātē q^o finis sensualita-
 tez. Retro p^o beniuolētiā ad oēs tā x^opiā
 nos q^o infideles. tā amicos q^o inimicos
 A dextris p^o speritatis p^o tēperatiā nō su-
 pbire nec excessū facere. A sinistris. s. ad
 uersitatis p^o patientiā: z licet nō portet^o
 vestimēta consanguinitatis vt ioannes:
 tamen portabitis mantellum bone vite
 de quo plus gaudebit ioannes: q^o licet
 esset de x^opi parentela nisi habuisset bo-
 nā vitam nō habuisset paradisu. Ideo
 ap^ols. Renouamini spū mentis vestre et
 induite nouū hōlem scz sanctam vitam
 qui secundum deum creatus est in iusti-
 cia et sanctitate. Si aliquis sit discoop-
 tus ante per inobedientiam retro per ini-
 micitiam: a dextris per intemperantiā:
 a sinistris per impatientiam induat se
 mantello bone vite zc. Quantum ad se-
 cūdam gradum honoris dicit. Vir quā
 rex voluerit honorare debet iponit sup
 equū de sella regis. Istuz honorē fecit
 x^ops Joanni. Equitauit em equū christi

singulari
 in de beate
 me enim
 ista

de sella freno z calcarib⁹ ei⁹. Si dicatur xps nō eq̄tauit equū: sed a sinū p̄ necessitate. Pro quo sciendū q̄ in scriptura sancta corp⁹ n̄m̄ spiritui cōparatū d̄z equ⁹. Ratio qz sicut miles regit equū: ita corpus n̄z regit a spiritu equitate. eūdo a p̄ bona opa vel refrenando p̄ tēperatiā a dextris vel a sinistris. Nota q̄ ad gubernandū equū req̄runt̄ duo. primo frenū. sc̄do calcaria. freno retinet̄ si est indomitus calcarib⁹ pcutitur si est piger. Multi em̄ tā religiosi z clerici q̄ etiā seculares eq̄tat equū sine freno: iō p̄cutitur in lutū luxurie z corruptiōis cōpatrū z cōmatrū zc. Et rot⁹ mūd⁹ est corrupt⁹. Multi dicūt. Ego vellem viuere caste si de⁹ faceret mihi gr̄am: sed nō possuz zc. Rō: qz eq̄tatis sine freno: ecce stulticia: ac si miles vellet eq̄tare equū indomitū sine freno: si cadit culpa est sua: iō qz nullus equus est tā infrenis q̄ corp⁹ hoīs. Iō dicit Jaco. Equis frena in ora mittimus ad cōfentiēdū nob̄: z oē corp⁹ illum circūferim⁹. Jaco. iij. Calcaria aut̄ sunt amor de saluatione de pede dextro z timor de dānatione de pede sinistro. Si eq̄ tu⁹ sit piger ad ieiunādū: vigilādū: orādū vel veniēdū ad eccliaz pcutiat̄ calcari de pede dextro dicēdo. Corpus labora modo: qz resurges sp̄sibile clarū: subtile: leue zc. Si aut̄ sic non vult se mouere: pcutiat̄ cum illo de pede sinistro. s. timore dānationis: dicēdo: si mō nō vis ieiunare: in inferno nunq̄ comedes. Idē de vigilia cilicio zc. Qui hic nō vult facere p̄niam: faciet in inferno z sine fructu. Ideo dicit scriptura de istis calcarib⁹. Qui timetis deū: ecce vnū calcar diligite illū ecce fm̄. Eccl̄. ij. Et aliq̄ male equitant: vt luxuriosi: qz sp̄s nō equitat sup carnē: regēdo vt miles equū sed ecōuerso: qz caro dñatur. De q̄bus dicit ap̄ls. Qui fm̄ carnē sunt: q̄ carnis sunt sapiunt. ad Rom̄. viij. Aliq̄ aut̄ equitat ad os sine sella: vt sunt illi de matrimonio q̄ tangūt carnē: lz nō cadāt seruādo modū circa mutuā fidelitatē. Virgines em̄ equitat cū sella equū q̄ nunq̄ tangūt carnē: nec corde desiderādo nec ore loquendo: nec ope faciēdo. De q̄bus ap̄ls In carne ambulātes nō fm̄ carnē militamus. ij. Cor. x. Xps aut̄ rex z dñs n̄ eq̄-

tauit equū carnis sue sine corpis sui cū sella v̄ginitatis: qz nūq̄ sciuit experimētaliter illā delectationē quā luxuriosus q̄rit. Iō ap̄ls. Talis dicebat vt nobis esset pontifex sc̄tus: innocens ipollut⁹: segregat⁹ a pctōrib⁹: z excelsior celis fact⁹. Ad heb. viij. Quinq̄ excellētiās de xpo dicit p̄tra quinq̄ modos peccandi p̄ luxuriā. Prim⁹ mod⁹ est cogitādo: desiderando: z delectando: sed qz xps nō cogitauit: nec talia vnq̄ desiderauit: qz sc̄ctitas principaliter cōsistit in corde. Sect⁹us modus est loquendo de materia v̄ cantādo zc. Corrupūt em̄ bonos mores colloq̄a praua. i. ad Cor. xv. tales non sunt innocētes. Hiero. Nō longe est a facto q̄ delectat̄ in v̄bo. Et qz xps nūq̄ de tali materia loq̄batur nisi rephendēdo: ideo dicitur innocens. Tertius modus est mollicies de illis q̄ per se polluntur timentes confundi si cum alijs zc. ideo dicitur impollutus. Quart⁹ q̄ peccat cū mulieribus faciendo opus: xps vero nūq̄. ideo dicitur segregatus a pctōribus. Quintus modus est contra naturā: q̄ non potest seq̄ generatio zc. xps dicitur altior celis factus: sc̄z i puritate. In isto equo equitauit bt̄s ioānes: sciuit enim regere corpus suū cum freno abstinentie z calcarib⁹ zc. qz nunq̄ cecidit de sella v̄ginitatis: ecce equus de sella regis: ideo de ipso potest intelligi qd̄ ipsemet dicit. Ecce equus alb⁹. s. corpus beati ioannis: z q̄ sedebat sup eum vocabat̄ fidelis z verax. Apo. xix. Fidelitas respicit cor: qz nunq̄ corde desiderauit inhonestatē: z verax: qz non fecit opere actū carnalē. Si dicatur: hoc nō fuit singulare in ioāne: qz multi alij fuerunt virgines. Dico q̄ multi sunt in paradiso v̄gines. z i hoc mundo: sed non credo q̄ tali modo sicut ioannes: quia non credo q̄ aliquis in tali puncto seruasset v̄ginitatem: sicut fecit beatus ioānes. Cū em̄ fuisset. xxxvij. annoꝝ desponsauit vxorē. deinde fecit conuiuium nuptiarum in quo fuit xps z mater eius v̄go maria: vt dicit Hiero. vbi xps mutauit aquā in vinum. Et factō conuiuiō in sero: forte iam sponsa erat in camera z forte in lecto. Et sp̄si qd̄ nunc cogitatis: vos scitis qui transiistis a capite vsq̄ ad pedes sunt carnales: tūc xps

nota gr̄m
exce llem
de xpo

nota q̄ be
ioānes
virgo

nota s̄m̄
tand̄
v̄gines
iob̄ ioānes

vocavit eū di. Ueni mecum volo q̄ sis religioſus: q̄ vt dicit. ſ. Tho. in. ij. ap̄li faciebāt tria vota caſtitaſis: paup̄tatis: ⁊ obediētie. Et ſtatim iohannes recepto cōgerio a ſponſa ſecur⁹ eſt xp̄m: ipſa potuit ducere aliū virū. Et ex hoc etiā deſterminatur q̄ deſpōſati poſſunt ſepari p̄ ingreſſuz religionis. Et ecce in quali pūcto expectauit dñs eū vocare: nō añ deſpōſationē: nec ante quū uiuū: ſed qm̄ iam lupus volebat deuorare ouem. **3o** dicit Hiero. in p̄logo ſup euāgelii ioh̄n. Hic eſt iohannes euāgelista vn⁹. i. ſingularis ex diſcipulis dñi: q̄ h̄go a deo elect⁹ eſt. quē de nuptijs volentē nubere vocauit deus. **Moralit** ioh̄nes piſcator. xxxvij. annoz. ⁊ h̄go uenit ad matrimoniu: mō ſi eſſet vn⁹ talis nō inueniret vxorē: ſi at̄i dicerēt nō dabo illi. **3o** q̄ ſtatim obediuit xp̄o dimittēdo ſpōſa: ⁊ xp̄s nō p̄cepit vobis dimittere vxores nec ſponſas ſed q̄ caueatis ab imūdicij: q̄ ſitis cōtēti de vxore v̄ſa alba vel bruna: iuvene vel antiqua: ſana vel infirma: q̄ illō eſt on⁹ matrimonij. Qui h̄o nō ſunt de m̄ſimonio abſtineāt: viuāt caſte ſm̄ p̄ſilium thobie dicētis. Attēde tibi fili ab oī fornicatiōe: ⁊ p̄ter vxorē tuā nūq̄ patiaris crimē ſcire. Tob. iij. **Quātū** ad tertium gradū honoris dicit. Vir quē rex honorare vult d̄z accipe regis diadema ſup caput ſuū. Corona qua xp̄s fuit coronatus inquātū h̄o in die p̄ceptiōis ſue fuit ſapiētia p̄fecta oīm rerū. **Rō:** q̄ ſicut corona portat̄ in capite: ita ⁊ ſapiētia. **3o** d̄z vulgariter de ſapiente: bonā teſtā habet. Corona aut̄ xp̄i habuit quattuor flores ad ſimilitudinē corone regis circūquā. **3o** An̄ p̄ ſciētā trinitatis quā habuit i p̄ceptiōe: nō ſolū inq̄tū de⁹: ſz inq̄tū h̄o vidit trinitatē ita clare ſicut mō in celo. **Uidit** em̄ patrē ⁊ filiū ſpirātes ſp̄m̄ ſc̄m̄. **Retro** habuit ſciam ⁊ cognitionē oīz creaturaz ⁊ oīz rex factaz ⁊ faciēday: quot homines fuerunt añ ⁊ poſt erunt: ⁊ quot animalia de die iudicij ⁊ de oīb⁹ cordiū cogitationib⁹. **A dextris** habuit cognitionē de ſcia ⁊ gl̄ia paradisi: q̄ in inſtāti p̄ceptiōis apuit ſibi librū p̄deſtinationis: ⁊ cognouit q̄t eſſent ſaluādi: ⁊ cām ſaluatio- nis. **A ſiniſtris** aut̄ habuit ſciam ⁊ cognitionē penaz inferni: ⁊ oīm dānandoz in

libro p̄ſcientiuidēs clare: ⁊ cauſas dānatiōis. De iſta em̄ corona xp̄i fuit coronat⁹ in pūcto ſue p̄ceptiōis qm̄ h̄go p̄ſentis dixit. **Ecce** ancilla dñi fiat mihi ſm̄ h̄bū tuū. **In** iſto vltimo h̄bo corpus xp̄i fuit formatū: ⁊ ala iſuſa ſtatim habuit ſciētā oīm p̄dictoz. de iſta corona autori. **Egredimini** filie ſyō: ⁊ videte regē ſalomonē in dyademate q̄ coronauit eū mater ſua in die deſpōſationis illi⁹: ⁊ i die leticie cordis ei⁹. **Cāti. iij.** Nota filie ſyō i. cōtēplatiōis aie: ⁊ videte regē ſalomonē. i. xp̄m. **Regula** eſt tā iudeoz q̄ etiaz doctoz noſtroz q̄ in libro cāticoz vbi d̄z ſalomō vel dilect⁹ vel ſpōſus intelligitur de⁹. **In** dyademate quo coronauit eū mater ſua: q̄ ex pte matr̄ ſibi debebat̄ de iure regnū dauid ⁊ non ex pte patris q̄ non habuit hoſem patrē in die deſpōſationis illi⁹. i. aſſumptiōis: hūanitat̄ ⁊ vnitatis ſuppoſiti: q̄ ſicut vir ⁊ vxor non ſunt oīno duo ſed vna caro. Ita q̄ iā non ſunt duo: ſed vna caro. **Quod** ergo de⁹ cōiunxit homo nō ſeparet. **Mat. xix.** Ita humanitas ⁊ diuinitas in xp̄o nō ſunt niſi vna p̄ſona diuina. **Et** in die leticie cordis ei⁹ ⁊ ſciētia quāz habuit ſubito. **De** iſta corona ſapiētie fuit etiā coronatus bt̄us iohannes euāgelista ſup oēs alios in nocte paſſionis xp̄i. **Dicat̄** quō beatus ioh̄nes q̄ al̄s non feciſſet reclinauit caput: quaſi veller coronari ſupra pecc̄ xp̄i in cena: ⁊ tūc habuit ſciētiā. q̄ tūc fuit ſibi impoſita corona reḡs quattuor h̄ns flores. **Ante** p̄ cognitionem dei. **3o** bt̄us ioh̄nes fecit euāgeliiū. **Retro** p̄ cognitionē oīz creaturaz ⁊c. **A dextris** p̄ cognitionē gl̄ie ⁊ ſaluandoz. **3o** fecit p̄mā epl̄am canonicā. **A ſiniſtris** p̄ cognitionē dānatoz. **3o** fecit ſecūdā ⁊ tertiā epiſtolas canonicas. **3o** poſſum⁹ de eo dicere. **Corona** aurea ſup caput ei⁹ exp̄ſſa ſigno ſc̄titaſis. **Eccl̄i. xlv.** Nota exp̄ſſa ſigno ſc̄titaſis: q̄ ſicut intus in ala habebat coronā ſapiētie: ita etiā exp̄ſſabat extra p̄ ſignū ſc̄titaſis ⁊ bonevitē. **Multi** em̄ hodie portāt coronā ſapiētie: ſed nō exp̄ſſam ſigno ſc̄titaſis: ſed vanitatis. **habent** magnā ſciētā: ſed habent malam conſcientiam. **Sunt** enim multi habētes coronā ſapiētie in capite quattuor florib⁹ lilij ornatam in circū

mo ralyia

q̄ d̄p̄orauit
q̄ eſt
mō de eoz
re

maxima
nam dei

enitu. Ante. s. p scientiã quã hñt de deo
legendo: disputando de attributis rela-
tionibus z noibus diuinis: sed nõ exp̃ssa-
tur signo sanctitatis. qz nulluz saporem
sentiant deuotionis. ¶ Terro p scientiam
creaturarũ: disputãdo de imp̃ssionibus
et p̃stellationib⁹ corporũ celestiuũ. de ge-
neratione z corruptione zc. sed nõ exp̃s-
satur signo sanctitatis despiciendo crea-
turas corruptibiles: immo aliqui macu-
lantur. **A** dextris p sciam de gl̃a ce-
lesti. de illis q̃ saluant z per que opa p̃di-
cando: disputando: disponendo de ordi-
nibus angeloz: de gradib⁹ glorie dispu-
tando: sed non exp̃ssat signo sanctitatis:
qz nõ parauit nos p bonã vitã vt ad illã
pueniam⁹: nec illam ardentè desidera-
mus. **A** sinistris p sciam certã quã habe-
mus de inferno: de penis dñatorũ dispu-
tando zc. sed nõ exp̃ssatur signo sanctita-
tis cauendo a peccatis ne illuc descēda-
mus. ¶ Quantum ad quartum graduz
honoris dicit. Vir quẽ rex honorare vult
prim⁹ de regis p̃ncipib⁹ teneat equũ ei⁹
Istũ honorẽ fecit x̃ps beato iohanni. Da-
tor p̃nceps curie x̃pi inter angelos q̃ ve-
niunt ad nos est michael. Ecce michael
vn⁹. i. singulari de p̃ncipibus p̃mis. Da-
nie. x. Iste p̃nceps ex mādato x̃pi tenuit
equũ. i. corp⁹ beati iohannis int̃m q̃ non
imp̃egit cadendo p mortem in aliq̃ tor-
mentoz: cum tñ alij apli mortui sunt in
tormētis. Iohannes autẽ nec in tormēto
olei feruētis in quod fuit missus a domi-
ciano imperatore propter x̃pm: cū tamẽ
esset iam senex. Ite nec in suo exilio i de-
serto captiuus fuit mortuus zc. nec vene-
nũ sibi datũ ab aristodemo p̃ncipe ido-
lorum sibi nocuit. Rõ: qz maior p̃nceps
curie x̃pi tenuit z duxit equũ suũ. Et fuit
cõplera prophetia in eo dicēs. Seruus
meus es tu: cū transferis p aquas: scilz
quãdo ducebatur in exiliuz in pathmon-
te cū ero z flumina non operient te: z cū
ambulaueris in igne: scz in tormēto olei
nõ cõbureris z flamma non ardebit in
te. Esa. xliij. ¶ Quãtum ad q̃ntum gra-
dũ dicit. Et per plateas ciuitatis ince-
dens. s. equitãdo cū corona in capite et
p̃ncipe equũ ducente clamat p̃nceps di-
cens. Si honorabit quẽcũqz rex volue-
rit honorare. Istũ honorẽ fecit de⁹ bea-

to iohanni Ciuitas est paradus. De q̃
dauid. Gloriosa dicta sũt de te ciuitas
dei. ps. lxxxvi. Platee late sunt ordines
angeloz z platee ciuitatis auz mūdũ
tanq̃ vitrum plucidũ. Apoc. xx. Modo
videam⁹ quõ p̃nceps magn⁹. s. michael
clamauit p plateas hui⁹ ciuitatis. Dica-
tur cū bt̃s iohannes fuit centum annoz
senex: x̃ps sibi aparuit inuitans eum ad
gl̃iam. Dicatur quõ bt̃s iohannes ante
diem sui obit⁹ fecit fieri foueã quadra-
tam in ecclia: z p̃icit terrã extra eccliaz
et vocato ppl̃o p̃dicauit magnũ sermo-
nem de pace dicens. Filiioli diligite in-
uicem. Cũqz nihil aliud diceret cogita q̃
modo ppl̃s debuit dicere. O p̃r oblitus
estis itã pulchros s̃mone zc. Rñdit: qz
erat recessurus: ideo dicebat ista vltima
verba. vt recordarent: qz si diligitis vos
ad inuicem: nõ habebitis inter vos ritas
discordias nec malas volũtates: nec in-
mudiã de honore: diuitijs: officijs zc. Fa-
cto s̃mone intrauit foueã ppl̃o respiciẽ-
te. Cogitate s̃er⁹ de recessu tanti p̃ris di-
centis. Inuitat⁹ ad cõmuniũ inũ dñe iesu
x̃pe ecce venio. Et subito x̃ps cū aposto-
lis et sanctis angelis descendit cū tãta
claritate q̃ ppl̃s nõ poterat respicere et
bt̃s iohannes sine dolore tradidit aiam
in manib⁹ x̃pi. Ideo dicit hieron. Tã ex-
trane⁹ fuit a dolore mort⁹ q̃ a corruptio-
ne carnis inuenit̃ alien⁹. Post recessum
claritatis populus iuit ad foueã z nõ in-
uenerũt nisi mãna ibi qd scaturiebat. O
dixerũt aliq̃ ip̃e est de⁹: ecce anhelit⁹ ei⁹
quid facit: sed falsum est: sed istud bulli-
re de manna significat q̃ sic sua doctria
euãgelica scaturiuit p mūdũ. Alij dixe-
runt q̃ est in paradiso terrestri: vt p̃dicer̃
antichristum: vt sint tres testes q̃ eũ: vn⁹
de lege nature vt enoch: ali⁹ de lege scri-
pture vt helyas alijs de lege gr̃e z erit
terti⁹: vt iohãnes s; hoc est falsuz: qm̃ ip̃e
met dicit. Apo. xj. q̃ erũt solũ duo testes
scz helyas z enoch p̃dicantes q̃ anti x̃p̃z
¶ Ergo vbi est: tene doctrina z op̃iniones
sancti thome ordinis fratru p̃dicatoruz
q̃ in postilla sup iohãne dicit: qz postq̃
fuit mortuus in fouea ibidẽ resurrexit z
in corpe z in aia iuit in celum sine in pa-
radisuz. Et intrauit paradusum trãsiẽs
per plateas idest ordines angeloz equi-

nota q̃
et p̃m̃p̃
p̃m̃p̃
p̃m̃p̃
p̃m̃p̃
p̃m̃p̃

nota de m̃
ioannib⁹

nota op̃m̃
p̃m̃p̃
p̃m̃p̃
p̃m̃p̃
p̃m̃p̃
p̃m̃p̃
p̃m̃p̃
p̃m̃p̃
p̃m̃p̃
p̃m̃p̃

fans: qz scz in corpore et aia trāsibat mi-
chael princeps clamabat dicēs Sic ho-
norabitur quē rex voluerit honorare. Et
sic cū tali honore ascēdit vsqz ad ordinē
seraphim ad pedes dñi nři iesu xpi z vir-
ginis marie vbi habebat cathedrā. Jō
pōt dicere ioannes. Qñ pcedebā ad por-
tam ciuitatis in platea. f. superiori para-
bāt mihi cathedrā. Job. xxiij. Ecce qua-
re dicit thema. Erat vir magnus zc.

De innocentibus. Sermo.

Heros percus-

serūt gladio: z euasi ego so-
lus Job. i. Modie est tertius
festū iunctū natiuitati domi-

ni nostri iesu xpi Rō hui⁹ societatis est
ista. Xps venit in hunc mūdū vt apiret
tres portas paradisi. Prima est de pnia
per quam possent intrare pctōres. Ideo
dixit xps. Nō veni vocare iustos s; pec-
catores ad penitentiā. Lu. v. Et qz btūs
stephanus fuit magne pnie: non solū in
ieiunijs: vigilijs zc. sed etiā volūtarie pa-
tienter sustinēdo martyrium. Et sic tra-
uit per portā pnie: iō iūgitur natiuitati
xpi. Scda porta est obediētia: z qz btūs
ioannes fuit obediēs: nō solū ad pcepta
sed ad cōsilia euāgelica: iō fuit singulr
dilect⁹ a dñō: iō iūgitur natiuitati xpi in
scdo loco. Tertia porta est innocētie et
istaz aperuit puer innocētib⁹. Jō in ter-
tio loco iūgitur natiuitati xpi. Festū ho-
diernū d quo mō volo predicare erit de
innocētib⁹. S; prius saluteſ hgo maria.
¶ Pro declaratione huius verbi z intro-
ductione materie sciendū q inter pnci-
piū sacratissime vite dñi nostri iesu xpi
quā tenuit in hoc mūdo. xxxij. annis et
finē: inuenio magnā differētiā z diuersi-
tatem et quasi cōtrarietatem. Nā in fine
voluit mori sine societate alicui⁹ scie p-
sone: lz inter latrones voluerit mori: nō
tñ cū societate sanctaz psonarū: sed sol⁹
voluit portare on⁹. Rō: qz si aliqua pso-
na sancta z innocens cū eo fuisset mor-
tua: dixissent aliqui infideles q sua pas-
sio nō fuisset sufficiēs. Immo fuisset ne-
cessariū q tal scūs cū eo fuisset mortu⁹.
Jō ad expellendū istū errozē sol⁹ voluit
mori cū latronib⁹ de quib⁹ nulla fuisset
huiusmodi suspitio seu erroz. Jō in no-

cte passiōis quādo debuit capi a iudeis
obtuli se eis di. Quē querit. At illi. Je-
sum nazarenū. Et ille. Ego sum. Et pci-
piens eis ait. Si ergo me queritis sinite
hos abire. Job. xix. Sol⁹ voluit pati on⁹
dens q sua passio fuit pciū sufficiens et
supabundās z fuit completa propheta.
Esa. lxij. Torcular calcaui sol⁹: z de gē-
tibus nō est vir mecū. Torcular fuit san-
cta crux: vbi calcatus fuit racem⁹ hūani-
tatis: z vinū sanguinis effusum cū hberis
bus corona spinaz: clavis zc. Et de gē-
tibus nō est vir mecū: s; a virtute scūs
et iustus. Nō est vir mecū: s; sol⁹ voluit
pati. Ecce finē vite xpi: sed pncipium vi-
te sue gloriose fuit diuersum: qz ipō nato
oēs innocētes illi⁹ prie de atinentia de
bethleem mortui sunt: z ipē solus euasit.
Rō: qz lz fuisset redempti per mortē
illam si voluisset: tñ adhuc indigebam⁹
instructione euangelice doctrine ab ore
ei⁹. Jte quia dixissent infideles q inuo-
lūtarie fuisset mortuus. Jō noluit mori
puer sed in meliori etate voluit volūta-
rie mori. De hoc moyses pphetās: z est
simul figura xpi z pceptum iudeis dixit.
Nō coques hedū i lacte mris sue. Exo.
xxxij. Judei vt rudes exponūt ad lram
zc. ac si de⁹ fecisset se eoz coqnarium: s;
est hbu; pphetie: z dirigē herodi regi.
Nō coques. f. p anticipationē mort⁹ he-
dū. i. xpi i lacte mris sue. f. puer p uuluz
lactētē. Istō hbu ter replicat a moyse. f.
Exo. xxij. z xxxij. z Deu. xij. Et ter p
posuit herodes occidere puerū ihm sed
de⁹ ipediuit pno in ei⁹ natiuitate qñ au-
ditis miraculis de claritate noct⁹: de ps-
storibus: de stalibus: z de angelis in ae-
re cantantib⁹: cogitauit ipm occidere: s;
nō fuit ausus timēs insultū: qz erat nou⁹
Scdo in aduentu regū orientis qrentiū
et dicentium. Ubi est q nat⁹ est rex iudeo-
rum. Tūc etiā pposuit ipm occidere: sed
non potuit: qz filij sui insurrexerūt s; eū
z in illis occupatus zc. Tertio qñ fuit q-
dragesimo die pntat⁹ in tēplū in hierlm
vbi erat herodes z sanct⁹ symeō: z anna
pphetissa omib⁹ pphetabat q ille erat
rex messias. Cogitate q ista hba venēnt
ad aures herodis: z tūc herodes voluit
eū occidere. S; angel⁹ in somnis appa-
ruit ioseph dicens. Accipe puer z mrez

z an oem
reista
z a sordis
sal dū

eius et fuge in egyptum. Tūc alij pueri fuerūt occisi et xps euasit per fugaz. 3o dicit thema. Pueros percusserūt gladio et euasi ego solus. Istud thema tangit duas materias.

Primo de morte innocentum p̄tiosa: cum dicit. Pueros percusserunt gladio.

Secdo de fuga xpi virtuosa: cū dicit. Et euasi ego solus. Solū predicabo de prima materia. s. de morte innocentum de qua inueni tres ratiōes siue causas.

Prima ex parte christi.

Secunda ex parte herodis.

Tertia ex parte iudeorum.

Si em̄ mortis istorum puerorū causa seu ratio sumitur ex parte christi: venit per obedientiam copiosam.

Ex parte herodis venit per malicias venenosam.

Ex parte iudeorū venit per duritiaz maliciosam.

¶ Dico p̄mo q̄ zc. fundat sic. In tota vita sua voluit deo p̄ri obedire inquātū hō fuendo oīa precepta legis veteris vsq̄ ad mortē. Rō: ad cōplēdū eaz qz sicut fuit initiū noue legis: ita fuit cōplēmentū veteris. 3o voluit seruare vtrūq̄: qz sicut sol est initiū diei et finis noctis. Practice. ita xps fuit termin⁹ siue finis: vt dicunt oēs doctores. Auctoritas xpi. Ego sum alpha et o: prim⁹ et nouissim⁹ p̄ncipium et finis. Apo. vlti. Nota sicut em̄ in nfo alphabeto p̄ma l̄ra est a. et vltima est z. In alphabeto iudeorum p̄ma l̄ra est aleph. vltia tau. Ita in greco alphabeto p̄ma l̄ra est alpha. et vltima o. 3o dixit Ego sum alpha. i. p̄ncipiū noue legis. et o. i. finis veteris legis. 3o mortuo xpo mortua est lex moysayca: et resurgendo resurrexit noua lex. Auctoritas. Nolite putare qm̄ veni soluere legē aut p̄phas. Nō veni soluere: s; adimplere. Amen q̄ppe dico vobis donec transeat celus et terra iota vnus aut vn⁹ apex nō p̄teribit a lege donec oīa fiant. Mat. v. Nota celum. Celū p̄tinens secreta celestia est aīa xpi terra corp⁹. Celum et terra transierunt in morte xpi: qm̄ aīa cū diuinitate transiuit ad limbū: et corp⁹ ad sepulchru: tūc lex moysi transiuit quā xps seruauit hec aliq̄d p̄ceptum dimisit. Mō inter alia p̄cepta erat vnū de p̄mitijs offerendis. Vbi

gratia. q̄ habebant agrū tpe messis colligebant p̄mas spicas albas: et ponebant in canistro et offerebant eas deo in templo. Idē de p̄mis racemis maturis et de alijs fructibus fuit p̄ceptum. Cum intraueris terram quā dñs de⁹ tuus daturus est tibi possidendam: et obtinueris eā atq; habitaueris in illa: tolle de cunctis fructibus tuis primitias et ponas in cartallo: p̄gesq; ad locū quē dñs de⁹ tu⁹ elegerit vt vbi inuocet nomē ei⁹. Deut. xxiij. Hoc simul fuit p̄ceptum et figura de xpo Inquātum est p̄ceptū est v̄bū dei ad populum israel. Inquātū est figura est v̄bū dei p̄ris ad filium dicentis. Cūq; intraueris terram quaz intrauit in die incarnationis et obtinueris eā atq; habitaueris. s. nascēdo: tolles de cunctis fructibus tuis. fruct⁹ quos xps expectabat erāt martyres et doctores: p̄fessores: virgines: penitentes p̄tinentes et innocentes qui fuerunt innumerabiles: intm̄ q̄ ioānes qui vidit dicit. Uidi turbam magnā quā dinūerare nemo poterat. Apo. viij. Primitie aut̄ istorū fructū fuerūt sancti innocentes quos xps obtulit deo p̄ri de fructibus sui agri. s. hui⁹ mūdi. Ecce p̄ma rō siue causa mortis innocentū ex pte xpi. s. obedientia copiosa fuendo p̄ceptū p̄ris et cōplendo p̄phetiam. Sed nota cū dicit. Et ponas in cartallo. i. canistro: et nunquid tm̄ valeret aliud vas non p̄pter figuram. Cartallus em̄ figurabat limbū inferni sanctorū patrum: ibi innocentes fuerunt positi. xxxiij. annis et post passionem xpi in die ascensionis obtulit i tēplo paradisi p̄mitias deo p̄ri. 3o dicit p̄gesq; ad locū zc. De hoc auctoritas noui testamenti. Hi empti sunt ex om̄ibus. s. sc̄tis futuris: p̄mitie deo et agno. et in ore eorū non est inuentū mendaciū. Sine macula em̄ sunt añ thronū dei. Apo. xiiij. Mo. qm̄ dixit. In ore eorū nō est inuentū mēdaciū. Que p̄mēdatio est ista cū ipi nūq; fuerint locuti. Nō dicere mēdaciū in adultis loquētibus est virtus: s; in pueris nōdū loquētibus q̄ virtus est. Rñdeo q̄ i hoc mūdo nō fuerūt locuti: s; in cartallo. i. i libro. Cogitate h̄ quō illi sc̄ti p̄res viderūt siml̄ venire tot pueros zc. Et interrogabāt eos vñ veniebāt zc. Pueri iceperūt loq̄ zc. dixerūt eis cāz

CCC

mortis eorum quia propter christum verum messiam nati sunt. Cogitate quae gaudium factis sanctis personis. Cogitate moyses qui prophetauerat de istis promissionibus ponendis in cartallo: quomodo fuit gaudius quando vidit suam prophetiam completam. Et quia pueri dixerunt puram veritatem. id est dixit. In ore eorum non est inuentum mendacium. Item dicit. Sine macula enim sunt. scilicet modo in paradiso ante thronum dei. *Deo. q. pueri qui nascuntur de lege communi nascuntur cum duabus maculis. scilicet cum macula culpe: quae a theologis dicitur peccatum originale: et cum macula pene. scilicet ignorantia quae est pena peccati originalis.* Dicat quid sit peccatum originale: ac si ista vasa fecisset imaginem de auro vel argento ut poneret in templo. et dum portaret cadit in lutum etc. Alia hominis est purissima imago dei: pulchra: inquam quae si posset videri etc. Deus ut bonus argentarius fecit eam ut poneret in templo paradisi: sed cadit in lutum generationis humane in utero matris ubi creatur et infunditur ibi recipit maculam sine culpa sua: et nisi lauetur per baptismum non intrat templum paradisi: sed quia non est culpa sua. id est non habebit penam. Ecce quid est peccatum originale: id est dicit scriptura. Quid homo ut immaculatus sit. scilicet sine peccato originali. et ut iustus appareat natus de muliere Job. xv. Secunda macula est pena. scilicet ignorantia: quia pueri quando nascuntur nullam habent scientiam: alia autem et aues quando nascuntur iam habent scientiam suam et industriam ut pullus statim natus scit eligere grana milii siue panis inter paleas si apponantur. Item agnus vel capriolus nouiter natus statim inuenit verbera: et puer nihil. Item in clamore cognoscit matrem et puer nihil. Item pullus si videt milium et agnus lupum statim cognoscit quod sunt inimici sui: puer nihil. Item philosophus coactus est dicere quod anima in principio sue creationis est tanquam tabula rasa in qua nihil est depictum. Ab istis duabus maculis pueri isti innocentes pro martyriis fuerunt mundati: sed eis displicuerit: sicut mundantur ab eadem pueri in baptismo. sed displiceat eis: sed in fide parentum purificantur. *Primo purificat baptismus sanguinis quae aqua: quia non solum purificat animam non tamen ut fiat festum. purificabantur enim in fide parentum. scilicet christi in cuius nomine occidebantur: et matris ecclesie. Hi sunt qui veniunt ex magna tribulatione et lauerunt stolas suas: et dealbauerunt eas in sanguine agni. Apo. viij. quia virtute passionis christi purificati sunt. Item*

mundantur a culpa ignorantie: quia statim ab eis separatur pro martyriis: infusa et data fuit eis tanta scientia de philosophia et theologia plus quam haberit aliquis magister seu doctor unquam in hac vita: sed non statim habuerunt gloriam habuerunt tamen scientiam. Dicat similitudo de taceo febrida quae sub cappa abscondita non clarescit. Ita de aiab sub carne absconditur: sed a carne exiit seu separet habet tantam scientiam. Grego. quod est quod non videat quod videtur omnia videtur. Ecce quare dicit. Sine macula enim sunt. scilicet culpe et ignorantie. Secunda ratio seu causa mortis sanctorum innocentiis est ex parte herodis fuit malicia venenosa. Quia enim audiuit christum natum fuisse: et miracula et reges orientis timuit ne populus insultaret contra eum: et cogitauit eum occidere. Et quia ipse nesciebat deteriorare occidit innocentes. Ecce malicia venenosa. *Secunda ratio sic per prophetias moralium: et theologia diuinalis. Regula est: quod idem actus respectu diuersarum carum est virtuosus et vitiosus: bonus et malus. Sicut cum iuuencule pauperi elemosyna mittitur a domino pio pro malo suo et lubricum: quod occasione illius elemosyne peccat cum ea: illa elemosyna habet duas causas: bona et virtuosam est ex parte domini mala et vitiosa ex parte sui. Idem in proposito iuuencula grossa erat gens iudaica et pauperula de bonis et sanctis personis. Et dominus ihesus de mensa glorie voluit mittere elemosynam sibi unum manipulum denariorum. scilicet multitudinem sanctorum innocentiis quam misit pro suo lubricum. scilicet herodem in tentio christi fuit bona: ut abundaret in sanctis etc. tentio autem herodis ministri mala: quia ut corruperet eum. tyrannice occideret. id est dicit euangelista. Herodes mittens occidit omnes pueros qui erant in bethleem et in omnibus finibus eius a bimatibus et infra. Mat. ii. Dicat practica sed quod rationabiliter potest cogitare quomodo factum fuit. Herodes vocauit gentes armorum quas tenebat: quia nondum reputabat se securum dicens eis. Jam audiuitis de isto puero nato: et murmurat quod est rex israel timeo quod una die populus insurgat contra me et contra vos etc. Malus rex et mali ministri dixerunt quod moriatur ille puer. Dixit herodes. Non possis scire ubi est bene tamen scio quod est in bethleem natus. Item ibi est: vel in locis vicinis. Item cogitauit ut omnes pueri illius praefate interficerentur. Et ministri Bonum est. Sed quomodo fiet ne populus se auiserit ne abscondat pueros filios. Dixit herodes. Non oportet quod hoc sit secretum: et ordinauit*

De pueris
qui nascuntur
de lege communi

De pueris
qui nascuntur
de lege communi

Quid est
in principio
sue creatio

taliter q̄ eodez die ⁊ hora interficerent̄. Cogitate q̄ sub aliquo colore. Et dixit herodes. Non inuenio aliū modū nisi q̄ sic. Octavian⁹ impator mādauit describī oēs masculos vt soluerēt vnū denariuz de argēto: sic ⁊ ego ordinabo q̄si volens scire quot pueri sint in terra nolēs q̄ ali qd soluat ne forte abscondant̄: immo dicitur q̄ dabo eis strenas: ⁊ sic fuit ordiatū Ita fuit p̄conizatū in terra bethleē q̄ tali die ⁊ tali hora oēs pueri fuissent p̄gregati in platea ⁊ ita fuit: ⁊ hoies armorū posuerūt se in angulis plateaz ne aliq̄s pater aut m̄r cū filijs possent fugere vel si vellēt se defendere q̄ interficerent̄: ⁊ q̄li bet mater leta portabat vel mittebat per nutrice suū filiū sperās strenas habere: etiā forte clinodia. Dicañ de crudeli strage ⁊ occasiōe innocentū. Dicebāt alique nō est fili⁹ sed filia: volētes filiū saluare a morte. Alie abscondēbāt ne etiā p̄derēt deinde perquirebant domos si inuenirēt per thecas: ⁊ interficiebāt pueros. Tot innocentes occiderūt q̄ innumerabiles quasi fuerūt. Parētes nō vidētes tot gētes armorū nō poterāt resistere. Aliq̄ volētes defendere filios mortui fuerūt cuz ipsi. Ecce ista effusio sanguinis sc̄torū innocentū qualiter fuit facta ex crudelitate herodia. De hoc p̄phetauerat hier. di. Vox in r̄hama. i. in excelso audita est ploratus ⁊ ululatus mult⁹. Rachel plorans filios suos: ⁊ noluit cōsolari: qz nō sunt. Hier. xxxi. Et allegat Mat. ii. Cogitate quot lamētationes ⁊ fletus erant in locis illius patrie. Diceret aliq̄s quare dicit rachel plorās ⁊c. qz nō fuerūt filij rachel: sed iye: q̄ fuit mater tribus iude. Duas r̄nsiones dabo: vnā literalem: aliā allegoricā. Literalis est: qz rachel fuit sepulta: iuxta bethleē: et qz erat sc̄tā reputabat̄ mater tribus iude ⁊ patrona vt beata eulalia tuchie. Ideo d̄r rachel plo. ⁊c. Allegorice rachel. i. visum p̄ncipium: ⁊ significat sc̄dam xp̄i vxorez. p̄t̄ma fuit synagoga: s̄z vt putana xp̄m abnegauit per bentozinā. Sc̄da est sc̄tā mater eccl̄ia. Lya lippa sigat synagogā. rachel pulchra eccl̄iā. Rachel. i. eccl̄ia plorans filios suos. Ideo hodie dimittit cār leticie. s. gl̄ia in excelsis. Tedeū lauda. Alia. ⁊ noluit p̄solari: qz nō sunt

nec in hoc mūdo: nec in gl̄ia: qz. xxxiij. annis steterūt in limbo: iō cessant cant⁹ leticie. Jō h̄ere. quasi cōsolando dicebat. Quiescat vox tua a ploratu: ⁊ oculi tui a lachrymis: quia est merces operi tuo ait d̄ns oipotens: ⁊ reuertent̄ de terra inimici: ⁊ est spes nouissimis tuis ait d̄ns ⁊ reuertent̄ filij tui ad terminos suos. Hier. xxxi. limbus d̄r locus inimici: iō qz ipe p̄curauit illū locum. Moraliter habens exēplū in dicta autoritate: q̄ filij sunt flēdi in morte: ⁊ qui nō. Rachel. i. eccl̄ia plorat filios qz nō sunt. s. in gl̄ia. Ita q̄n moriunt̄ filij qui nō intrāt in celum sicut pueri non baptizati qui ex culpa parētis moriunt̄: aliquoties ex culpa patris qui male tractat vxorē grauidā: vel ipsi⁹ matris grauide q̄ tripudiando vel eq̄tando vel partū abscondēdo fecit abortiuū: illi sunt flēdi ⁊ in iudicio petēt iustitiā a deo ⁊c. J̄tē flēdi sunt filij ⁊ filie adulteri: ⁊ filij ⁊ filie male vite ribaldi: truffatores ⁊c. qz illi non intrant in celū: sed ad furcā inferni. Sed in morte filioz innocentū post baptismū maius festū deberet fieri q̄ in nuptijs. Dicañ de d̄no q̄ in morte primo geniti gaudēs vestit⁹ de scarlata: iō ⁊c. Ideo ap̄ls. Nolumus vos ignorare de dormiētib⁹ vt nō cōtristemini sicut ⁊ ceteri qui spem nō habēt. i. ad Thessa. iiij. Tertia rō est ex pte iudeoz. s. parentum pueroz fuit duritia malignosa. Fundat̄ sic ista ratio. Deus h̄z istud in sua p̄uidētia q̄ nunq̄ dimittat pct̄m impunituz qz vel punitur in hoc mundo vel in alio mūdo: vel in vtroq̄. Sicut em̄ nō dimittit aliq̄ bonū irremuneratum: qz vel hic vel i alio mūdo vel vtrobiq̄ remunerat: ⁊ dicunt doctores q̄ in punitionib⁹ p̄nia correspōdet culpe. August. De p̄nia tua pct̄m tuū accusa. Verbigratia. Si doles caput: cogita q̄ per caput peccasti superbiendo vel vane ornādo crines ⁊c. quia per q̄ q̄s peccat: p̄ hec ⁊ torquet Sap. xi. J̄dē si per oculos vidēdo vane: tolle ex odio vel inidia: vel p̄ nares ⁊c. De p̄nia tua vel de pena tua pct̄m tuū accusa. Si in facie cogita q̄ ex picturis. Dicañ de illa nobili muliere q̄ effects fuit leprosa. Item de alia que habuit cancrū in vberibus que ostendebat: et mortua est. Patet ergo quod secundū culpam deus dat

nota m
moner
obly s
fletu
gny m
mon

nota q
tūi p̄
zūfūā
p̄ndu

nota q
monie
m̄m p̄
r̄suam
m̄z ar
est flē

nota d
n̄uēni
p̄ores
p̄er p̄
p̄t q̄
p̄ p̄
p̄ p̄
p̄ p̄
p̄ p̄
p̄ p̄

mon q̄ hodie d̄m̄tum gloria in ce
lestib⁹ deo amen q̄o let se deu lam
d̄m̄g

penal Dicat exemplum de rege Adonibe-
zech supbissimo q̄ sibi subiugabat reges
multos: qz tūc quelibet ciuitas habebat
regē sicut modo ep̄m z sciudebat eis ma-
nus z pedes z sine manib⁹ z pedib⁹ fa-
ciebat eos comedere sub mēsa cū canib⁹
pūciēdo ossa: z qñ se percutiebāt ppter
ossa: ipse ridebat. Ecce qualis crudeli-
tas. Cū autē semel intrasset prelium ptra
pplm israel: percussus fuit: z pdidit ma-
nus z pedes. Et dixit percussorib⁹. An-
teq̄ interficiatis me audite modicū: z di-
xit. Septuaginta reges amputatis ma-
nuū ac pedū summitatib⁹ colligebāt sub
mensa mea ciboz reliquias sicut feci: ita
reddidit mihi dñs. Judicium. s. per que
quis peccat zc. Patet regula ad pposi-
tū videamus patres z matres innocētū
in quo peccauerunt cōtra deū. Nōne in
hoc q̄ noluerūt hospitio recipere virgi-
nē gaudā: nec ioseph sp̄sum: nec etiam
post natiuitatē visis tot miraculis nolue-
rūt recipere filiū dei z matrē z ioseph: ne
herodi regi displicerēt: ideo de⁹ puoca-
uit cōtra eos herodē zc. qz per que quis
peccat: p̄ hec z to: quef. Et fuit completa
prophetia. Osee. ix. Ipsi intrauerunt ad
beelphegor. i. ad herodē. i. deuorantes: z
ab alienati sunt. s. a rege suo in p̄fusione
q̄ z si enutrierit filios suos absq̄ liberis
eos faciā in hominib⁹. Si dicat dño qñ
erit hoc. Respōdet. Uhe eis cū recessero
ab eis: scz fugiens in egyptū. Moraliter
habetis hic doctrinā z instructionem ne
complaceatis creature cōtra deum: quia
als deus puocabit ptra vos dñm. Ideo
pauci diu durant in amore dominorū: qz
cōtra deū zc. Idem de muliere cōplacen-
te viro cōtra deū. Deus puocabit istum
cōtra eam. David. Qm̄ deus dissipauit
ossa eoz qui hominibus placent: confusi
sunt qm̄ de⁹ spreuit eos. ps. liij. No. duas
penas quas deus dat talibus qui homi-
nibus placent cōtra deū. Prima de⁹ disti-
pabit ossa eoz. s. diuitias: honores z offi-
cia q̄ sustinet̄ te. Scda cōfusio. s. in morte
qz nihil obtinēt a deo. Tertia qz in iudi-
cio particulari vel gñali tales despiciun-
tur a deo z sanctis zc. Sed est hic q̄stio.
Diceret aliquis subtilis. Et que iustitia
dei fuit ex peccatis parētū punire filios.
Et nunqd̄ dicit scriptura. Filius nō por-

tabit iniquitatē patris: z pater non por-
tabit iniquitatē filij. Ezech. xvij. Respō-
deo q̄ patres fuerūt puniti z nō filij. Pri-
mo ppter crepitudinē de morte filiorū.
Scdo: qz multi patres volētes filios de-
fendere mortui sunt vel fuerunt z dñati
ex eoz pctis: filij autē non fuerūt puniti.
Declarē per similitudinē de male indu-
to: cui rex motus cōpassione facit dilace-
rare illā malā tunicā quā portat: vt post
induat eū de serico vel de auro: lz displi-
ceat sibi z tristē qñ tunica dilacerat: ta-
men qñ videt se optime indutū gaudet:
nunqd̄ dicit hoc punitio. Ita est de car-
ne. Nō est nisi vnus saccus: sed post in-
duti sunt scarlata glie. Ideo nō filij dicū-
tur puniti: sed patres. Ideo ap̄ls. Opor-
tet corruptibile hoc induere incorruptio-
nem: z mortale hoc induere immortalitē
i. ad Cor. xv. Uel de rege q̄ facit destrue-
re domū ruinosam rustico: z post dat sibi
castrū: nō dicitur hoc punitio: sed remu-
neratio. Idē de corporib⁹ sanctorū inno-
centum: domus erant ruinosæ: quib⁹ de-
structis per martyriū: dedit castrū para-
disi in xp̄i ascēssione. Ideo poterāt dicere
sancti innocētes. Scim⁹ qm̄ si terrestris
dom⁹ nostra huius habitationis dissolu-
at q̄ edificationē ex deo habem⁹ domū
non manufactā: sed eternam in celis. ij.
Corinthiorū. v.

De sc̄to Thoma cantuariensi. Sermo.

Wbi ego sum illic
nister me⁹ erit. Joā. xij. De
trib⁹ sanctis vocatis hoc no-
mine thomas fit festū in ec-
clesia dñi. Et p̄mo de beato thoma ap̄lo
ante natiuitatē dñi. De sc̄do thoma qui
bz de cantuaria: qz fuit archieps ciuita-
tis de cantuaria in anglia: fit festum ho-
die q̄ est quinta dies post natiuitatē do-
mini. De tertio qui bz beatus Thomas
de aquino ordinis nostri fratrū predica-
torū fit festū in principio martij. Ideo nō
intelligatis q̄ isti tres sint vn⁹ z idē tho-
mas. Et de isto d̄ quo facim⁹ hodie festū
dicit xp̄s in themate. Ubi ego suz illic et
nister me⁹ erit. Pro cui⁹ declaratione
sciēdū q̄ doctrina est cōis in sacra theo-
logia: q̄ xp̄s adhuc in utero virginis exi-
stens: et in instāti sue p̄ceptionis habuit

tantā gratiā z benedictionē z tantā glo-
riā z fruitione: quanta hz hodie in celo.
Non cogitatis q̄ beata trinitas dederit
grām: sapiētīā: sanctitatē z benedictionē
x̄po sicut nobis dat gradatim z paula-
tim. Dicit Beda. q̄ nemo repēte fit sum-
mus: sed gradatim ascēdendo: cōtinuan-
do bonā vitā z virtuosas. S̄z dñs iesus
x̄ps repēte factus fuit summ⁹: qz sancta
trinitas in instāti sue cōceptionis dedit
sibi summū gradū sanctitatis z glie. hoc
pōt exēplo declarari z fundat per regu-
lam phie. Dicit phs in libro de causis: q̄
omne agens pfectū necessario hz virtutes
propriorū effectuum productiuas. Verbi
gratia ignis est agēs perfectū in multis
effectibus: qz calefacit: illuminat: decoct
liquefacit metalla: incinerat ligna. Ideo
necessario opz q̄ habeat virtutes istorum
effectuū pductiuas. s. caloz: claritatem:
actiuitatē zc. Etia pōt declarari regula
in istis mūdānis. Si rex cōstituit vnū vi-
cariū seu gubernatorē ille gubernator d̄z
agens: qz habet pseruare cōitatē in iusti-
tia z pace: cōseruare z custodire z defen-
dere ab inūicis. Ad istos effect⁹ pducē-
dos opz eū habere virtutes talium effe-
ctuū pductiuas: scz potentiā seu potesta-
tē regiā. scz iudicādi: corrigēdi: pconizan-
di: z sic de similib⁹. Idē in pposito. San-
ctartheologia dicit q̄ x̄ps in instanti sue
conceptionis fuit cōstitutus z factus p̄-
cipium z causa illuminationis mūdi: iu-
stificationis peccatorum: sanctificatiōis
animarum redemptionis z glorificatiō-
nis. Ipse em̄ habebat illuminare mūdū
de virtute fidei z secretis z gloria para-
disi: de pena inferni z purgatorij: de lim-
bo puerorum z sanctorum patrū. Quid
credēdū: quid faciendū: quid sperandū
Item alius effect⁹ ad eū pertinens tāq̄
principium cause iustificādi peccatores
remittendi pctā. Itē sc̄tificādi aīas: dādi
gratias sanctitates: vitā spiritualē. s. fi-
naliter gloriā eternā. Autoritas. Vos
estis in x̄po iesu q̄ factus est nobis sapiē-
tia a deo z iustitia z sanctificatio z redē-
ptio. i. ad Cor. i. Nota cum d̄z: qui fact⁹
est zc. Inquātū deus nō est factus s̄z fa-
ctor. Filius a patre solo est nō fact⁹ nec
creatus: sed genitus. Sed loquitur de in-
carnatione in qua factus est nobis p̄nci-

pium effectiuum sapientie q̄stū ad fidē.
Et iustitie q̄stū ad iustificationē pecca-
tor: z sic de alijs. Ex quo ergo in instan-
ti cōceptionis factus est nobis p̄ncipiū
z causa talium effectū: ergo necessarium
erat vt haberet virtutes pductiuas ta-
liū effectū scz sapiētiam potentiā z glo-
riā zc. Gloriā autē habuit in aīa statim
in instanti sue cōceptionis z merebatur
etiā habere in corpe: sed dispēsatiue fuit
retenta in aīa qz adhuc habebat facere
opus nostre redēptionis in corpore. 3o
Esa. lxij. Dicit filie syon. Ecce saluator
tuus venit ecce merces eius cū eo: z op⁹
eius corā illo. Nota dicit scz vos predi-
catores filie syon: scz ecclie vel anime de-
uote z cōtēplatiue. Ecce saluator tu⁹ ve-
nit ecce merces eius cū eo. Declaret per
cōtrarietatē de operibus mūdānis: qz si
cōducitis operantes vel laborantes pri-
mo opus est cū laboratoribus facere pre-
ciū siue mercedē vel salarium z ponere
cū eis vel corā eis z nō vsqz ad sero sol-
uunt. Nō sic in x̄po operāte opus nostre
redēptionis: qz opus eius: scz gloria cuz
eo erat ab instanti sue conceptionis: sed
opus illius scz passiōis: ex quo opere de-
buit sequi effectus nostre saluationis: co-
rā illo fuit in puncto cōceptiōis qz tunc
deus pater aperuit sibi libzū p̄destinatio-
nis di. Filii ecce quot sancti sunt i limbo
z quot aīe in purgatorio z nunq̄ poterūt
celū intrare nisi per vestrā passionem et
mortē dolorosā: vultis eā sustinere? Rñ
dit. Placet mihi. Ecce opus illius corā
illo. Itē ostēdit sibi pueros innocētes q̄
sola x̄pi passiōis virtute saluant sine p̄-
prijis meritis. Itē de penitētibus: qz nul-
la p̄nia fuisset sufficiens ad gloriā: nisi ex
christi passione. Item de martyrib⁹: filii
vultis vos ieiunare: capi: ligari: vapula-
ri: spinis coronari zc. vt oēs vobis credē-
tes z obedientes habeant gloriā. Respō-
dit placet. Ecce op⁹ eius corā eo: scz mer-
ces: scz gloria paradisi quam datur⁹ est
bonis iam erat cuz eo. Ecce quare dicit.
Dicit filie syon. Ecce saluator tu⁹ venit
z incepit viam in die sue cōceptiōis p̄z
ergo vera doctrina theologorum q̄ x̄ps
in instanti sue cōceptionis habuit tantā
sciam grām: virtutē: sanctitatē z gloriā:
q̄stam hz mō in celo. 3o dicit in themate.

Ubi ego suz illic et minister meus erit. nō loquitur de hierlm vbi tūc erat corpastr in mēsa cū esset i cena dñi: qz modica pmis-
sio esset illa. Nō dicit vbi ego ero: qz iaz habebat gl'iam. Jō dicit vbi ego suz illic et minister meus erit. Patet thema. Not. iterū: vbi ego sum: illic: qz nō erit mecū: in cathedra: qz nullus est sibi equalis i gloria. Sic illic scz in ordine: si erit minister me⁹ btūs tho. No. ad hoc qnqz declaratiōes morales s3 qd btūs tho. xpo sedu-
le ministravit: i hoc mūdo tota aia et corpe.

Primo fideliter p obedientiam.

Secundo humiliter p pñiam.

Tertio vtiliter per misericordiam.

Quarto prudenter per diligentiam.

Quinto stabiliter per patientiā.

¶ Dico pmo et c. oī tpe etiā: puer. Puer si delis xpo nihil faciēs q cognosceret esse contra preceptū dei. Dicatur quō ppter suā scitātē vite et honestatē puerfatiōis et sciam erat multū famosus i anglia ppter qd mortuo archiepo de cantuaria: factus est archieps. et est dignitas pin-
guissima. valet. lxx. milia fracoꝝ annua-
rum. Cogitate quot cōpetitores habebat talis dignitas: sed super oēs scūs tho-
mas: fuit elect⁹. Et pñsentata sibi electiōe renunciauit cum instro publico. Electo-
res nō recurrūt ad papā: et papa pñfirma-
uit eū. Qui renūciauit et papa coegit euz per sniam excōicationis: et tūc flens ac-
ceptauit ne deo displiceret. Et post mo-
dicū tps videns tm onus de rōne reddē-
dade alabus et c. venit ad papā alexādrū supplicans sibi vt acceptaret renūciatio-
nē: et tm fecit q papa acceptauit et ad sui-
petitionē dedit sibi habitū beati benedi-
cti: et cū staret in quodā monasterio et nul-
lus inueniret sufficiens pro archiepo: ite-
rū coact⁹ p papā habuit reassumere on⁹
et pōt dicere. Sic nos existimet hō et mi-
nistros xpi et dispēsatores ministerioꝝ
dei nō mūdi: nō diaboli: sequit. Miciam
querit inter dispensatores: vt fidelis qd
inueniat. j. ad Cor. iij. vt scz itret p por-
tā et coacte: qz al's infideles sunt. Sicut il-
le q usurpabit dominiū regiū sine scitu
regis faciens se gubernatoꝝ: infidelis
est ipse et eū manutenētes. Idē de illo q
i mergit se ad dignitatē et prelacionē et cu-
rā alarū. Dicit beatus thomas q qñtū-

cunqz sit dignus sanctus et iustus homo si petierit bñficiū cū cura est symoniac⁹. Ratio: qz presumit se dignū: et ecce teme-
ritas et presumptio: et efficit indign⁹: vel repuat se indignū: ideo non debet pete-
re. Ideo cōcludit sanctus Tho. q nullo modo bñficiū cū cura potest peti. Bene-
ficiū aut sine cura pōt homo petere si ali-
ter non habet vnde viuat homo. Ptz in secunda secūde. q. c. Sed modo quilibet ingerit se vel precib⁹ vel donis et c. Ideo dicunt infideles qz sine volūtate domi-
ni. Legit de imperatoribus romanis vt Julio cesare et alijs: q fecerunt legeꝝ ne aliquis sine licentia imperatoris recipet nomē regis: nec auderet vllō mō. et istaz legē allegauerūt iudei cōtra xpm pilato dicēs. Si hunc dimittis nō est amic⁹ ce-
ris. Omniseū qui se regē facit contradi-
cit cesari. Joan. xix. Istam legē facit xps imperator celi et terre: ne aliqz procuret sibi nomen pncipis. Prelat⁹ em̄ dicit pñ-
ceps ecclie. Dicit em̄ lex. Nec quisqz su-
mat sibi honorē scz prelacionis: sed q vo-
catur a deo tanqz aaron. Sic et xps non semetipsum clarificauit vt pōtifex fieret sed qui locutus est ad euz. Filius meus es tu: ego hodie genui te. ad heb. v. Cō-
tra oppositū facientes dixit xps. Ipsi re-
gnauerūt et nō ex me pncipes extiterūt: et nō cognoui. Aurū suū et argentū suū fe-
cerūt sibi idola vt iterirēt. Osee. viij. Ecce infidelitas. Ideo xps preuidēs tēpus quod modo tenemus: dixit petro. Quis putas est fidelis dispensator et prudens. quē constituit dñs supra familiam suam et det illis in tēpore tritici mensurā. Luc. xij. Nota mensura tritici est doctrina euāgelica et sanctitas vite. Poterat respō-
dere beatus petrus. Iste est thomas. Jō xps in themate dicit. Ubi ego suz et c. ¶ In-
co secundo q ministravit humiliter per pñiam. Jam anteqz esset prelatus facie-
bat magnam pñiam: sed maiorem fecit postqz fuit prelatus di. intra se. Mō ha-
beo magnas occasiones peccādi ex abū-
dantia diuitiarū. Ideo modo est magis mihi necessaria pñia. Induit⁹ est aspero-
cilicio: et femoralia hēbat cilicina vsqz ad poplites. dormiebat super terrā ieiuna-
bat et sic macerabat corpus suū. Magis indiget prelatus penitentia q alij qz nō

habet maiorē ppe se. Religiosus et simplex clericus timēt plātū et de tali ministro dicit xps. Ambulās in via immaculata hic mihi ministrabit. s. ad placitum meū. ps. c. Pnia em̄ dicitur via immaculata. qz sicut ille qui ambulat p viam pnie dicitur immaculatus secus de gulosis ābulātibz p viam humidā q cadūt in lutū luxurie. Querit beatus thomas in quodlibetis. An religiosus factus ep̄s teneat seruare ceremonias sue religiōis. Determinatio sua est: qz ceremonie incōpetibiles sue dignitati possunt dimitti: vt silentiū. Dicat de silentio religiosoz. Ad istud nō tenet ep̄s: qz habet respōdere. factus ep̄s tenet portare habitū sue religionis sed ppter dignitatē pōt portare cappam longiorē. Sed de ceremoniisq sunt cōpetibiles dignitati tenet ad eas immo etiā decorāt dignitatē vt nō cōedere carnes nō vti lineis ad carnē. Idē de ieiunijs ordinis et sic de alijs multū decorāt et ornant et p̄ficiūt dignitatē qz lz ceremonie nō obligēt ad mortale pctm̄: tñ p̄seruāt a mortali. De ista via dicit dō. Bti immaculati in via q ābulāt in lege dñi. ps. cxviij. Quatr seruitiū et misteriu bti thome in pnia placuit deo. Dicat miraculū de illo clerico sui ep̄atus q nesciebat nisi missaz bte marie quā dicebat semp in die natalis resurrectionis et. Quē sc̄tus thomas p̄uauit missa ex sua ignorantia: cui flenti pre tristitia semel h̄go apparuit dicens q diceret archiepo q restitueret sibi missam et. Et ille. Dña nō credet mihi. Et h̄go. Dicas q amore illi q fuit ciliciū q in nocte deposuit et inueniet in eo adhuc vnū filū de serico et dabit tibi lnam celebriā et. Et archieps de iure sp̄ali ex diuina disp̄satiōe p̄cessit sibi licetiā. Nullus sacerdos faciat de hoc p̄nam. Ecce quō seruitiū beati thome placebat deo. Dixi tertio q ministravit utiliter p m̄iaz scz ale sue et pauperū recreationē. Nam de redditibz pauperibz impēdebat: quia soluz necessitatē recipiebat: nō dabat hystricibz: nec amicis: s; paupibz xpi. Sciebat iam quot vidue indigētes erant i ciuitate: quot pupilliz pauperes. Itē quot puelle ad maritandum: quot captiui ad redimendum. In his expēdebat redditus: nolebat aliquid recipere de ordini-

bus nec de sigillo. Hā habebat suos notarios sub certo salario mandans eis q nihil reciperent. Item quolibet die vltra elemosynas dabat ad comedēdum. xij. pauperibz xpi in xpi memoriā et ap̄ozū quibz ipsemet seruebat in aliqua camera secreta. Poterat dicere pauperibus. Quis maior est an q recumbit: an q ministrat: nōne qui recūbit. Lu. xxiij. immo qui ministrat. No. qd vult dicere ep̄s eē manumissorē illius hominis diuitis domini nostri iesu xpi. q licet voluit viuere vt pauper cū diues erat s; veritatē. quia domini est terra et plenitudo et. Et i suo vltimo testamento per mortem p̄firmato de bonis suis ecclesiasticis: dimisit plātos manumissores et distributores. Sic nos scz prelatos existimet homoyt ministros xpi et dispensatores ministeriorum dei. i. Cor. iij. Mō non complentes voluntatem testatoris nunquid dicerentur vere proditores et. Istis manumissoribus dicit petrus. Pascite q̄ in vobis est gregez dei: prudentes nō coacte sed sp̄ontanee sm̄ deum: neqz turpis lucri gratia sed voluntarie: neqz vt dominantes in cleris: sed forma facti gregis ex animo et cū apparuerit princeps pastoz p̄cipietis immarcescibilem glorie coronā. i. Petri. v. Nota q sicut beatus Thomas dabat bona ipalia p deo: ita deus dabat sibi gratiā in miraculis faciēdis. Dicat miraculum de auicula fugiente de cabina sciēte loq: sancte thoma adiuua me. Quā cū nifus vellet capere clamauit. Sancte thoma adiuua me: et subito mortuus fuit nifus: et auis ad gabiam reuersa. q̄toma gis in psonis deuotis et. claret miracul. Diues est in oēs qui inuocant illum. ad Roma. x. Dicatur quarto q ministravit prudenter p diligentiam seruido: visitādo ep̄atū: corrigēdo pctā notoria: cōcubinas: vsurarios: putanas et. dādo sniaz excōicatiōis. Sicut fecit ap̄s. i. Cor. v. Si his qui frater. i. christianus nominat̄ inter vos est fornicator: aut auarus: aut idolis seruies: aut maledicus: aut ebrius aut rapax: cum h̄mōi nec cibū sumere. Auferte maluz ex vobis ipsis. Pro animabus habebat predatores et magistros et doctores: vt p̄dicarēt eis: tenens p̄siliū bti petri. Vos aut curā oēs subin-

feretes ministrare in fide vestra virtute: in virtute aut scientia: in scientia aut ab-
 stinentia: in abstinentia aut patientia in
 patientia aut pietate: in pietate aut amore
 fraternitatis: in amore aut fraternitatis
 charitate. ij. Pe. j. De pecunijs aut reci-
 piendis iam habebat suum thesaurarium. De
 corpibus vero non multum curabat. Dicat
 miraculum de muliere pulchra et vana cui
 nihil deficiebat nisi oculus: et cum arte me-
 dicine non posset assequi: recurrit ad sanctum
 Thomam: ut saltem suis orationibus ob-
 teneret visum sanum. Dicat quoque perdidit visum
 quousque cognouit suam fatuitatem et promi-
 sit decetero deponere ornamenta: et tunc
 orationibus sancti thome recuperavit vi-
 sum. Dicatur contra mulieres que ornant
 se et faciunt sibi oculos nigros cum coloribus
 et deus faciet eos lippos. Idem de equis de
 castello. Dicat quintoque ministrabat sta-
 biliter per patientiam ad sustinendum mar-
 tyrium pro christo. Dicat quoque rex anglie usur-
 pauerat sibi aliquas ecclesie libertates:
 Sicut ubi gratia que nullus sacerdos exi-
 ret suum regnum sine sui licentia: et sic de
 alijs multis. Et predecessores beati thome
 timore non audebant resistere. Beatus
 autem thomas nolens talia sustinere tanta
 commotio regis et suorum fuit contra eum: que
 septem annis fuit in francia exul a sua ec-
 clesia. Papa et rex francoꝝ ille sanctus Lu-
 douicus prouidebant sibi et amicis etiam
 exulatis: et permittebant sibi regressus si vel-
 let sustinere sicut sui predecessores: et no-
 luit. Finaliter papa minatus est regi an-
 glie que sustinuit que beatus thomas rediret
 ad suam ecclesiam. Cui apparuit christum
 cians ei que ad suam ecclesiam rediret: et per
 martyrium celos intraret. Regressus ergo
 ad suam ecclesiam susceptus est tam a clero
 quam a populo toto. Cum autem post paucos
 dies inter mota esset questio inter regem
 et archiepiscopum. Rex existens in mensa dixit co-
 ram suis. O bene est miserabilis rex an-
 glie que non habet aliquem que defendat eum de
 vno capellano siue de vno sacerdote. O
 christus debent attendere magni domini quod
 loquantur: quia licet rex ille ut postmo-
 dum iurauerat: non haberet intentionem
 que archiepiscopus occideretur: tamen audientes
 sua verba quattuor mali homines capita-
 nei latronum cupientes regi placere: statim

inuerunt contra sanctum Thomam quem in
 sede inuenerunt: et primoque iniurijs inua-
 serunt: deinde armis. ipso dicere. Virgini
 marie et beato dyonysio sanctis patronis hu-
 ius ecclesie commendo causam ecclesie. Et per-
 cussus in capite dixit. In manus tuas domine.
 et cetera. et secundo et tertius percussus in eodem vul-
 nere: et quartus amouit medietatem capitis
 et sic pro martyrium receptus est in celum. Ex
 ista presentia ad recipiendum ictus quem cano-
 nici in sepultura volebant facere officium
 de mortuis: magna multitudo angelorum
 fuit in sede: que inceperunt officium martyris can-
 tantes. Letabitur iustus et cetera. et dixerunt totum
 introitum misse: tunc canonici depositis ve-
 stimentis de requie continuauerunt. Ecceque
 eodem die fuit canonizatus a papa iesu in ce-
 lo: mittente canonizationem per angelos ut fa-
 ceret officium martyris. Deinde fuit cano-
 nizatus a papa alexandro. Ideo potest
 dici de eo. Qui mihi ministrat: me sequatur
 et ubi ego sum illic et mister meus erit. Jo. xij.

De sancto siluestro.

Sermo.

Gratia dei erat in illo. lu.

ij. Pro thematis declaratio-
 ne et materie introductione
 sciendum que est questio in theo-
 logia. An in hac vita possit sciri certitudi-
 nally de aliqua persona que habeat gra-
 tiam. Decisio et determinatio huius questionis
 consistit in duabus conclusionibus. Prima
 que aliquam personam habere gratiam dei ex
 gratie effectibus scitur prout certitudinaliter. Secunda
 que habere aliquam personam gratiam dei non po-
 test sciri certitudinaliter. Iste conclusioes
 declarantur ex similitudine de arbore. Quomodo
 enim potest scribi que eius radix sit viuua
 an mortua: homo non potest scire scienti-
 aliter per causam propriam que est ra-
 dix: quia radix est sub terra abscondita:
 sed potest sciri coniecturaliter. Quomodo enim
 arbor emittit flores: folia fructus: ex istis
 effectibus coniecturatur que radix est viuua.
 Idem in proposito homines vel mulieres
 sunt ut arbores in christi viridario scilicet ec-
 clesia plantati in die baptismi: Video ho-
 mines velut arbores ambulantes. Mar-
 ci. viij. Non ambulantes per tres effectus quasi
 dietas in floribus: foliorum et fructuum pro-
 ductione. Signum est ergo que radix viuua
 est. scilicet gratia dei que est vita anime. Sicut

aut aia rationalis est a solo deo infusa: ideo p ppriam causam non pot sciri de se vel de alio vtru habet gram dei: quia deus q ppria z totalis causa: no pot hic a nobis videri: nec ei⁹ gra: etiā nec ipsa anima. iō scientia^r nō potest sciri: sed p effectus pot coniecturari qn homo facit flores bonoz verboz dulciter loquēdo: nō iurādo: nec mētiendo non diffamādo neminē vbo iniuriādo: bonas doctrinas dādo: signū ē q radix viuit. Idē d folijs honeste cōuersationis. Idē de fructibus opoz mie vel pnē. Facite fruct⁹ dignos pnē. Lu. iij. Ex istis effectib⁹ piecturaf q radix viuit: sed scientia^r nō pot sciri: nisi special^r de⁹ reuelaret: quēadmodū paulo reuelauit di. Sufficit tibi gra mea ij. Cor. xij. At nō pot sciri scientia^r. Auctoritas. Sūt iusti atq sapiētes: z ope- ra eorum in manu dei. s. scientialiter: z tñ nescit homo vtr amore an odio dignus sit: sed omnia in futuruz seruant incerta. Eccl's. ix. Licet bene p effectus posset cō iecturari: vt paulus qui ante q̄ deus sibi reuelasset q habebat gram suā: dicebat Gratia dei sum id quod sum. j. Cor. xv. Et quō scit? Apl's rñdit q gratia dei in me vacua non fuit: qz ppter ipsum labo- res sibi erāt dulces: z laborabat diligen- ter. Ecce effectus gratie. ideo dicit. Abū dantius oibus alijs laborauit: nō ego so- lus: sed gratia dei mecum. j. ad Cor. xv. Considerando ergo diligēter effect⁹ vir- tuosos quasi quedā manifesta signa di- uine gratie in beato siluestro possum⁹ di- cere. Gratia dei erat in illo. Ptz the. Mō iuxta suā vitā z legendā inuenio quinq̄ effectualia signa diuine gratie in eo: scz.

Largam miam in p̄speris.

Firmā patientiam in aduersis.

Dignā presidentiam in maiestate.

Claram sapientiam in sanctitate.

Altam eminentiam in potestate.

Ita q iam in vita sua poterat dici de eo. Gratia dei erat in illo. Dico p̄tio q bea- tus silvester habuit in vita sua largā mi- sericordiam in p̄speris: que fuit effectus diuine gratie in eo existētis. Nota de ma- gno patrimonio suo in Roma cū esset fi- lius nobilitū: z nutritus fuit in virtutib⁹. Et sicut erat pulcher in aia: ita z in cor- pore: qz videbat quasi angel⁹ dei: z mor-

tuo patre remāsit heres. Et videns se in tanta prosperitate diuitiaz: noluit duce- re vxorē sed voluit fructū misericordie. Primo de suo patrimonio fecit hospita- le pro christianis q male recipiebant in Roma ppter infideles z minuitabat eis de bonis suis: etiā seruiēdo eis in ppria psona. Ecce primus effectus diuine gra- tie: seruando verbū sacre scripture. Cha- ritas fraternitatē maneat in vobis: z ho- spitalitatē nolite obliuisci. Per hāc enim placuerunt quidam. s. deo angelis hospi- tio receptis. ad heb. vii. Qui enim seruat hospitalitatē: anteq̄ moriā recipit chri- stum in domo sua in forma pauper⁹. Itē nūc patiet ipse indigētā. Auctoritas. Dicit scriptura de persona misericordi. Manū suā aperuit inopi: z palmas suas extendit ad pauperes. Et quid cōsequat ex hoc respōdet. Non timebit domui sue a frigoribus niuis. Omnes enim dome- stici eius vestiti sunt duplicib⁹. Prouer. vi. Nota manū suam aperuit inopi: non dicit taxiam vel bursam. Inuit hic mo- dum faciendi elemosynam. Quando em̄ in die dominica vadit ad cectiam ad pe- tendū elemosynam a christo: vt det vo- bis gratiam z remissionem peccatorum vel bona spalia zc. quilibet debet recipe- re in manu sua elemosynam quam vult dare duos vel tres denarios vel plures ne in aptione burse ppter aspiciētes ha- beatis occasiones vane glie. Scdo dicit z palmas suas extēdit ad pauperes reci- piēdo pauperes ad hospitū cū gaudio z charitate. Et sequit. No timebit domui- sue a frigorib⁹ niuis: scz tribulatiōis: in- firmitatū vel mortalitatū: vt siccitatū: vt demonū: vel inimicōz: qz de⁹ virtute mi- sericordie dat dulcē balsam adiutorij vel patientie. Oēs em̄ domestici eius vestiti sunt duplicibus. Hoc dicit q̄tum ad hoc qz quilibet pater tenetur dare filijs suis seruitozibus z domesticis duplicem pro- uisionem: corporalem: scz et spiritualem. Corporalem: scz cibum: potum z vestitū. Spiritualem de doctrina vt sciāt dicere pater noster. Auemaria. Credo in deū. confiteri: audire missam: sermones: z mu- nicare ad minus in pascha: alias ecce qd dicit scriptura. Si quis suorū z maxime domesticōz curā nō habet fidē negauit:

nota de
p̄speris

nota de
reuelat

nota de
dofane
elemos

nota de
tribulatiōis
firmitatū
mortalitatū
siccitatū
demonū
inimicōz
virtute mi-
sericordie
balsam
adiutorij
vel
patientie
domestici
vestiti
duplicibus
pater
tenetur
dare
filijs
suis
seruitozibus
z
domesticis
duplicem
pro-
uisionem
corporalem
scz
et
spiritualem
corporalem
scz
cibum
potum
z
vestitū
spiritualem
de
doctrina
vt
sciāt
dicere
pater
noster
Auemaria
Credo
in
deū
confiteri
audire
missam
sermones
z
municare
ad
minus
in
pascha
alias
ecce
qd
dicit
scriptura
Si
quis
suorū
z
maxime
domesticōz
curā
nō
habet
fidē
negauit

De sancto Siluestro.

e est infideli deterior. s. ad Ti. v. Infidelis iure nature puidet suis: **D**ico scdo q in eo fuit firma patientia in aduersis: qz als modicu valeret mia in pspertis: qz sicut falsa pspertatis est mia: ita falsa aduersitatis est patientia. Dicat de psecutione xpianoz magna in roma: qz adhuc imperator erat infidelis: intm q nullus xpianus auderet emere vel vendere aliquid. Tunc tps quida scus xpianus timotheus noie venit roma pdicas xpm et doctrina euagelica. Et cu nullus xpianus auderet ipm recipere hospitio: nec etiam epi: bñs siluester recepit eum hospitio. Hac de ca timotheus et siluester fuerunt capti: et timotheus fuit suatus. Tarqllin aut pfectus vocauit siluestru redarguens eu: qz contra edictu imperatoris reciperet christianos in domo sua. Siluester respondit q immo de volutate imperatoris recipiebat: sed equocabant de imperatore: quia vnus dicebat de christo: alio de infideli. Cu ergo pfectus minatus fuisset siluestro q in crastinu sententiaeretur eum Beatus siluester habita a xpo priore reuelatione dixit. No poteris: qz ista nocte a diabolo suffocaberis et ad infernu ibis. Et suffocatus fuit media nocte ppter spm piscis in gutture transuersatam. **M**ortuo pfecto in crastinu, populus extraxit beatu siluestru de carcere: et sic euasit p tunc. Deinde aut propter verbum dei passus est exilium ab imperatore in quadam montanea deserta: solu comedens herbas et c. Sed in oib habuit patientia qz gratia dei erat in eo. **M**oralit instrumur hic si aliquis vestru habet aliquam aduersitate infirmitatis vel paupertatis vel psecutionis: recipiatis falsam ipsam patientie: quia talis oem cibū dulcorat. **A**uctoritas. Omne gaudium existimate fratres mei cu in tetationes varias. i. tribulationes varias incideritis: sciētes q probatio fidei vestre patientia operatur. Patientia autem opus perfectuz habet vt sitis pfecti et integri in nullo deficientes. Si quis autem vestru indiget sapientia: postulet a deo qui dat oibus affluenter. Jaco. **N**ota hic casuz de incarcerationis qui tenentur soluere regi in crastinum mille florenos: nec habent obolum vnde reddere possent: sed rex pius et mitis com-

patiens eis immittit duas massas auriz tunc vni fragit caput suu: qui iratus pucit massam extra. Alteri brachiu fregit sed videns aurum gauisus est: quia habebat vnde solueret. Ita de nobis omes obligamur deo et c. Rex aut pius, dñs iesus mittit aurum tribulationis: qz omne malum pene est a deo vt possimus soluere: et si patienter recipimus: dimittit nobis debitū. Quare thobias ait. Benedictum est nomen tuu deus patrum nostrorum qui cu iratus fueris miā facies et in tēpore tribulationis pctā dimittis his q inuocāt te. Thob. iij. **N**ō debetis indignari q deum murmurando: nec contra proximū vos vindicādo: cogitādo q illo thesauro poteritis soluere debitū peccatorum. Ecce quare dicit. Omne gaudiu existimat et c. **D**ico tertio q in eo fuit digna p̄sidentia in maiestate: qz fuit papa subito per communem inspirationē: oēs tā clerici q̄ laici clamauerunt. Siluestru volumus in papā: qz tūc tēporis nō solū cardinales eligebāt. Hoc p̄sentiens beatus Siluester voluit fugere: sed retētus fuit: et q suam voluntatem in thronisat: sed videns diuinā volutatē acceptauit. **N**ō credatis q ex tanta dignitate mutauit vitā: sed miā et p̄niam: immo factus papa habebat noia viduarū: pauperum orphanoz et hospitalia ciuitatis rome: et oibus puidet. Ex ista digna p̄udentia deus fecit sibi istā gratiā: qz ceteri predecessores fuissent in odio et ira imperatoris: bñs siluester habuit gratiā imperatoris: intm q cōuertit eū ad fidē. **D**icatur quō constantinus ante suā puerlionē fuit crudelis psecutor xpianoz. Propter qd deus psecutus est eum de infirmitate lepre in tertia specie. Medici aut fecerūt sibi multas medicinas: s; icurabilis erat naturalr. Dicatur quō fuit curat⁹ miraculose: qz nolebat se lauare in sanguine pueroz sicut medici ordinauerant di. q mallebat mori vel viuere cu illo dolore q̄ cu tāta crudelitate curari. Tūc illa nocte apparuerūt sibi petrus et paulus dicētes q vocaret siluestru: et ille ostenderet sibi fontē in quo si vellet lauari q curaretur. qui statim misit pro eo. Beatus siluester credēs se venire ad martirium: totus timid⁹ venit corā eo. Cui imperatore assur-

gente gauisus est bñs siluester. Ad quē impator dixit. Scias in hac nocte mihi duos deos apparuisse di. q tu scis fontē in quo si me lauero curat⁹ ero. Hoc intelligēs siluester respōditz dixit illos nō eē deos: sed aplos iesu xpi. Qui dixit se scire p̄dictū fontē: s; añq̄ i eo lauaret redrebat⁹ tres dispositiones. Prima in ala. s. p̄ fidē iesu quā sibi p̄dicauit. Et dedit sibi Credo i deū. q̄ corde didicit. Secūda dispositio in corpī. s. ieiunare z fecit ipm ieiunare p̄ hedomadā. Tertia dispositio in opevt. s. haberet oēs xpianos q̄s tenebat in carcerib⁹ z totū factuz est. Et cū baptizaret⁹ descēdit sup eum magna claritas in qua dixit se xpm vidisse z hoc dedit iperū ecclie. ¶ Questio si bñs siluester fecit bene vel male recipiēdo iperium. Dicūt aliq̄ q̄ male fecit. Jō vt dicit fuit audita vox di. Hodie effusum est venenū in ecclia dei. Alij dicūt q̄ bñ fecit. Pro declaratiōe hui⁹ questiōis ponat⁹ casus de diuite: q̄ i morte dimisit magnas diuitias distribuēdas iuxta manumissoz discretionē. Quo mortuo mali hoies occuparūt sibi illas diuitias z possessiones: ne in man⁹ manumissoz veniret s; q̄dā doctor acutus z subtilis sciuit facere z taliter ordinare q̄ illa bona veniret in man⁹ manumissoz vt distribuere. Nō q̄s diceret q̄ iste doctor nō fecerit bonū opus: imo fecit. Ita xps magn⁹ diues in morte fecit manumissoz bonoz suoz platos ep̄os zc. Clausula testamenti habet Matt. xxv. Hō q̄dam peregre pficiscēs vocauit seruos suos z tradidit illis bona sua. Et vni dedit q̄nq; talenta: alij autē duo: alij vno vnū: vni cuiq; s̄m ppriā virtutē z p̄fect⁹ est zc. Ad literā xpi loq̄tur de se: q̄ suis platis dimisit bona sua. Vni quinq; talēta. i. abundātiā magnā: alij autē duo ad sufficiētiā: alij vnū: z p̄fect⁹ est statim. Sed mundani hoies. i. impatores romani z tyrāni occupauerūt sibi bona diuitis. S; bñs siluester vt doctor subtilis sciuit ita bñ allegare in iudicio diuino q̄ habuit sniaz vt illa bona veniret ad man⁹ manumissoz rū z dispensa eoz. Sic nos existimet hō vt ministros xpi z dispēsatores. i. Coz. iij. ergo bñ fecit bñs siluester. Si tu dicat⁹ verū est: sed plati oia expēdūt in va-

nitatib⁹ zc. Nō est culpa bñi siluestri. Nā credēdū erat q̄ illa bona meli⁹ distribuere ipos platos q̄ zc. Jō nulla culpa est doctoris. Sed si verū sit de illa voce. Hodie effusuz ē venenū zc. fuit h̄bū p̄phetiū p̄ isto tpe q̄ nō tenent plati occupand⁹ sibi illa bona. S; xps est testator z iudex q̄ dicit. Iudiciū durissimū in his q̄ p̄sunt fiet. Exiguo em̄ cōcedit mla. potētes autē potēter tormēta patientur. Sap. vi. ¶ Dico q̄rto q̄ in eo fuit clara sapientia in scititate: nō solū ad cōsolandū xpianos: sed etiā ad cōuertendū infideles. Dicat⁹ hic quō helena mater iperatores Cōstantini effecta fuerat iudea malēs adorare deū celi q̄ idola q̄ filius su⁹ adorabat cū esset infidelis: z morabatur i iudea. Et q̄n audiuit q̄ fili⁹ su⁹ effectus fuit xpian⁹: credidit mori p̄ dolore z scripsit talē literā in effectu. Fili z dñe mi placuit mihi q̄n audiui q̄ dimisistis idola: sed doleo q̄ estis xpian⁹ z adoratis hoiem crucifixū: z iducebat euz vt se faceret iudeū. Cui respondens dixit q̄ veniret romā z duceret secū oēs iudeos magros rabinos. Et ip̄e ex alia pte haberet doctores xpianos: z fieret disputatio vt videre⁹ veritas. Et multū placuit matri credēti q̄ iudei vincerēt zc. Venit romā. Et cōstituto die disputationis disposuerūt q̄ haberēt iudices nō p̄iales sed idifferētes: ne. s. essent xpiani: nec iudei z q̄ essent hoies iusti qui nec donis: aut amore: aut odio seu fauore dicerent oppositum. Et facti fuerūt iudices duo magni philosophi hoies isuspecti. Quorū vn⁹ dicebatur. Cratō q̄ nihil terrenū habere volebat. Alter zenophon: q̄ consul existēs nō q̄ man⁹ ab aliquo suscepit. Et placuit vtriq; parti. Helena autē obtulit p̄ parte iudeoz centū iudeos ap̄tissimos. Impator autē obtulit p̄ pte xpianorū solū bñm siluestrū. O dixerūt iudices. Nimis esset. Jō de centū iudeis illis fuerūt electi duodeci. q̄ disputauerūt cū bño siluestro cū tali pacto z cōditiōe q̄ pars victa adheret alteri in fidez credulitate. Et inceperūt disputationē. Prima cōclusio fuit de trinitate psonarum. Dicatur disputatio cum autoritatib⁹ prout habetur in sermone beati stephani. Dicatur in fine quomō iudices imposuerūt silē-

In octa. scti Stephani protho.

plum iudeis vt victis. Secunda questio
vtrū xps esset de⁹ & hō. Tertia de passio
ne. Quarta de sacramēto altar⁹. Quinta
de cessatione legis: & sic ad libitū fm q̄
stiones iudeoz. Et sic vici fuerūt vnde
cim iudei: remāsit duodecim⁹ & vltimus
q̄ dicebat zambri: q̄ erat magn⁹ rabinus
q̄ dixit impatori. Dñe nō in h̄bis: sed in
opibus. Dicat quō voluit & req̄sivit vt
adducerent vnū taurū indomitū &c. Ita
factū est. Et ait inde⁹. Ut intelligatis q̄
lex nostra est sancta brā & vera: & nulla
alia est bona ego dicā vnum verbuz ad
aurem tauri: & si moriatur credatis legē
nrām siue fidem verā esse: & ita fuit oēs
iudei clamauerunt victoriam &c. Et bea
silvester de stultitia illi⁹ cepit subridere
dicēs iudeo. Judee nūqd de⁹ dicit: Ego
occidā & ego viuere factā pcutiā & ego
sanabo & nō est qui de manu mea possit
eruere. Itē dñs mortificat & viuificat: de
ducit ad inferos & reducit. Deute. xxxij.
Si in noie dñi taurū occidisti: i noie dñi
ipsum viuifica. Bene dixit dixerunt iudi
ces. Respondit nō: sed silvester suscitet
eū. Qd si faciet ego & iudei oēs q̄ hic su
mus erim⁹ xpian: & ita fuit cōpromissus.
Tūc brūs silvester de loco i quo erat cla
mauit dicēs. In noie dñi nostri iesu tau
re surge & ferocitatem deponē: & subito
taur⁹ surrexit abulās vt onis. Tūc hele
na iudices & iudei tria milia & infideles
de roma baptizati sunt. Ergo gratiadei
erat in illo. **M**orā hic nota. fides xpia
na quō fuit pbata & p quot furnellos pu
rificata. Purior est auro liq̄facto. Non
opz ergo dubitare in aliquo: s; vt floren
nus florēti ponat in bursa p̄sciētie dicen
do. Crede in deū. **M**odicū nūc. s. in hac
vita si oportet cōtristari: qz multi habēt
multa tēptatiōes de fide: s; si eis displi
cet nō peccāt in varijs tēptationib⁹ vt p
batio fidei vestre multo p̄ciosior sit auro
qđ p ignē pbatur. s. petri. i. **E**t dico qn
to q̄ in siluestro fuit alia eminētia in po
testate. s. faciendi miracula vt dixi de bo
ue. Sed mō dicā aliud de dracone. Post
conuersionē iperatozis & p̄dictoz iudeo
rum: qdam draco posuit se in quadam p
funda fouea intra ciuitatem rome: et ex
suo anhelitu corrupto & infecto moriebā
tur quotidie i ciuitate vltra. ccc. p̄sonas;

intantū q̄ depopulabat. Propter quod
pōtiffices idolorū venerūt ad impatores
indirecte inuentes q̄ ex quo factus est
xpianus illa plaga eis accidit: quasi di
cēdo q̄ meli⁹ esset si adhuc esset gētilis
Ecce qualis tēptatio. De tali casu respō
dit imperator. Ego pudebo. & vocauit
beatum siluestrū dicens q̄ i hoc pude
ret: q̄ posuit se in oratione in qua appa
ruit sibi brūs petrus ap̄ls di. q̄ sine timo
re descenderet ad eum in foueaz in qua
erant cētū octoginta gradus q̄ descēdit
cū cruce in vna manu & chōrda forti de
filo i alia: & ligauit draconē. De hac li
gatiōe p̄phetia ioannis loq̄tur. Et vidi
angelū descēdentē de celo habentē cla
uē abyssi & cathenā magnā in manu sua
& app̄hendit draconē serpentē antiquū q̄
est diabolus & sathanas: & ligauit eū p
annos mille: & misit eū in abyssus: & clau
str̄ signauit sup illū vt nō seducat āpli⁹
gētes donec cōsumētur mille āni: & post
hoc oportet illū solui modico tpe. Apo.
xx. Omnes sancti doctores & glose ordi
narie exponant sathanam ligari p luci
fero: q̄ mille annis debuit ligari: & post
tempore antixpi d; solui ad tentandū: s; z
ligat⁹ fuit tpe siluestri: qñ. s. impator fuit
conuersus. Et dico q̄ isti mille anni per
quos debuit ligari inceperunt cōputari
a besto siluestro qui in figura ipsum li
gauit: & iam illi mille anni sunt completi
Solus em̄ mundus stat in quadam par
ua prorogatione &c.

In octa. sancti stephani
prothomartyris. Sermo.

Ecce video ce

los aptos. Actū. vij. Uolēs
inclinare corda v̄ra ad amā
dū celestia & despiciēdū ter
rena: volo in hoc sermone declarare vo
bis aliquas celi condiciones. S; prius
salutetur virgo maria. Pro breui decla
ratiōe & materie introductiōe sciendū q̄
inter homines & iumenta de⁹ posuit istā
differentiam q̄ iumenta sunt terrestria:
& nihil habent celeste: sed nos hoies p̄n
cipalem partem formālē. s. aiam habe
mus celestē. Et em̄ aia rationalis substā
tia spiritualis et sup̄raelestis propter
habitationem: qz l; corpus corrupat si

ent corpora iumentorum: aia tñ in celū tanq̄
ppriā habitationē ascēdit nisi onus pec
catorū ipediat: ideo ap̄ls. Scim⁹: nō di
cit opinamur: qm̄ si terrestris dom⁹ nra
hui⁹ habitationis dissoluat q̄ edificatio
nē ex deo habem⁹ domū nō manufactaz
sed eternā in celis. ij. Corin. v. Iumenta
vero qz nihil habēt i celo terrā respiciūt
iō de eis dicit scriptura. De terra facta
sunt: z in terrā pariter reuertunt. Eccli.
ij. Ptz differētia inter hoies z iumenta.
Iō de nra habitationē loquens thema di
cit. Ecce video celos aptos zc. Iō si vo
lum⁹ possum⁹ intrare vt filij ad domū pa
tris. Ptz thema. Modo hnt tres diuer
sas dispositiones seu habuerunt.

Prima fuerūt duri impenetrabiliter.

Secūda fuerūt molles delectabiliter.

Tertia fuerunt aperti vniuersaliter.

De tertia loq̄tur thema. Ecce video ce
los aptos zc. Quātū ad pmū zc. fue
rūt duri impenetrabiliter. Ista conditio
celoz fuit a trāsgressione primoz parē
tū: z durat vsq̄ ad xp̄z: intantū q̄ aie ho
minuz q̄ sunt spūs subtilissimi plus q̄
aer z lux q̄ trāsit p fenestrā vitreā: z etiā
plus quā vox: subtiliores sūt aie. Rō: qz
nulla creatura potest impedire eaz egres
sus vt ingressū: vt ptz de spissitudine ter
re quā transeūt descēdendo ad infernuz
vel purgatoriu. Cū tota ista subtilitate
nulla hntute poterant: intrare celū. Ecce
quō erāt duri impenetrabiliter. De hoc
Job plāgēdo dicebat. Tu forsītā cū eo
fabricat⁹ es celos q̄ solidissimi quasi ere
fusi sunt. Job. xxxvij. Rō hui⁹ dispositio
nis fuit: qz oēs creature tā terrestres q̄
celestes fuerūt create p deū ad seruiē
dū hominī: qz de⁹ p se non indigebant
de⁹ qn̄ voluit facere hoīem dixit. Jfacia
mus hoīez ad imaginēz similitudinē no
strā: z p̄sit piscib⁹ maris z volatilib⁹ celiz
bestijs terre vniuersiq̄ creature scz cor
porali. Gen. i. Iō ppter pctm̄ hoīs nō so
lū inferiora: sed etiam celestia deteriora
sunt. Quia sicut qn̄ aliq̄s magnus nobi
lis seu baro facit aliq̄d magnum delictū
seu pditionē cōtra regē: rex destruit sibi
terram. Ita fecit de⁹ qn̄ ille magn⁹ z no
bilis baro. Adā peccauit: deus vastauit
terrā z noluit oīa annihilare vt pri⁹ sed
destruxit minuūdo virtutes z d fructificā

dum. Scdo aquā z aerē: qz nō est ita pu
rus: postea ignē z celum. Nā scientia est
indeterminate theologoz in. iij. senten
tiar: q̄ de oib⁹ reb⁹ abstulit de⁹ septem
partes virtutis z pprietatum z qualitatū
scz de claritate: solis: lune: z stellarū se
ptē partes amouit. Iō celū q̄ ante trāsg
gressionē z pctm̄ erat aptū hominib⁹ nō
solū aiab⁹ sed etiā corpib⁹ ppter pecca
tum induratū fuit: nō solum corpib⁹ hu
manis: sed etiā aiab⁹: non soluz pctōri
bus sed etiāz sanctissimis. De istis au
toritas. Si nō obedieritis mihi addāz
correctiones vestras septuplum ppter
peccata vestra: z contera supbiā duritie
vestre: daboq̄ vobis celū desup sicut fer
rum z terram eneam. Leuiti. xxvi. No.
addam correctiones vestras septuplum
ppter pctā vestra. Oīa peccata mortalia
que possunt fieri reducuntur ad ista se
ptem. Rō: qz in septē possunt gentes pec
care. Primo in honorib⁹: officijs z digni
tatibus possunt peccare inordinate con
tra deū appetendo sibi pctando. Ecce
hic pctm̄ supbie. Alia autē bona sunt tē
poralia: vt diuitie bladum: vinū: oleum:
z huiusmodi. Si inordinate z cōtra dei
pceptuz lucent. Ecce hic peccatum aua
ricie zc. Tertia bona sunt bona delecta
tionis carnalis z qn̄ inordinate recipiū
tur sequitur luxuria. Quartū est amici
tia primorum. Istud bonum non habēt
iumenta: qz vnum non curat de alio. Et
qn̄ homines de amicitia nō bene se gu
bernāt seq̄tur inuidia. Quintum bonum
est cib⁹ p necessitate vite: sed qn̄ inordi
nate sumit seq̄tur pctm̄ gule. Sextū bo
num est inimicorū: qz ex eis fabricant co
rone paradisi. Nā si beati Laurentius et
Vincentius nō habuissent inimicos non
fuisent vt martyres coronati. Ite si ca
stitas non habuisset inimicam luxu
riā vrgines nō habuissent aureolā. Se
ptimū bonū ē tps: z ē preciosuz bonū in
tm̄ q̄ si vn⁹ dānat⁹ posset habere tm̄ tps
q̄tu duraret vnū Ave maria: ita vt esset
viator possz saluari. Et qn̄ male expēdit
ecce pctm̄ accidie. Ex his septē bonis si
inordinate sumant sunt septēz pctā mor
talia. Ecce quare dicit addā correctiones
vras septuplū ppter pctā vra. s. infirmita
tes: mortalitates: carissitas: siccitates:

nota q̄ z
non gde
de obz zc
abstulit
z m̄ p̄m
nō p̄m
et ḡm̄lites

nota m̄l
z ḡm̄l
p̄m̄ p̄m̄

P.

guerras et malignitates. Secundo di. Et contra
 tera supbia etc. Et non faciat mentionem de
 salus peccatis. R. Hideo quod non sit peccatum mor-
 tale: quoniam habuerit initium in supbia. Al-
 iud peccatum includit omnia alia peccata. Verbi-
 gratia. Quare aliquis est avarus faciens usuras
 furta etc. quod non vult humiliari ad servandum
 mandatum dei. Non fenerabis fratri tuo ad
 usuram etc. Idem de luxuria. Ita enim deo de-
 dit huius regulam certam. scilicet in actu iniquitatum
 servando modum etc. Alii autem non curant de
 illo actu: sed nolunt subici regi deo. Ecce
 supbia quam istud peccatum includit etc. Idem
 de gula. Ita dedit regulam in cibis sume-
 re necessitate pro vita corporis sustentanda: sed
 gulosi nolunt servare. Ecce supbia. Et licet
 non dicat ore nolo servare: tamen opere ostendit
 oppositum. Idem de inimicis. Deo precepit ne
 recipiant vindictam nec in ore nec in corde
 habeant eis malam voluntatem: et nihil servent
 Ecce supbia. Et iam dedit legem ne perdamus
 tempus: sed in operibus spiritualibus sumus diligen-
 tes: et nihil facimus. Ecce supbia. Propter er-
 go quod omne peccatum habet radicem et initium in super-
 bia. Ecce quare dicit. Et contra tera supbia etc.
 Tertio. Et dabo vobis celum desuper sicut
 ferrum. Dicit scriptura quod omnes humiles
 et devote facte pro vobis sunt sagitte penetran-
 tes celum et ascendent usque ad christum aduoca-
 do pro vobis ut procurator vel advocatus
 coram iudice. Oratio humiliatis se nubes
 penetrabit: et donec appropinquet non con-
 solabitur: et non discedet donec altissimus
 aspiciat: et dominus non elogabit. Eccli. xxxv.
 Sed quoniam sumus in peccatis celum est ferrum et non
 possumus penetrare celum. Quarto: et dabo
 terram eneam ne. scilicet fructificet: et in casum con-
 sumat labor vester. Ecce de prima celorum
 dispositione. Quatuor ad secundam celorum di-
 spositionem. Transactis quibus milibus an-
 norum in quibus celi fuerunt duri: sublata
 prima dispositione celi mutaverunt conditionem
 et fuerunt molles et dulces delectabili-
 ter: et duravit ista dispositio a christi incar-
 natione usque ad ascensionem. Ratio huius
 dulcedinis et mollificationis est: quod tunc
 posset ferrum ad ignem applicari et in igne
 stare quod liqueret. Ita ex quo ille ignis in-
 finitus divini amoris ardentissimi et dulcis-
 simi. de quo apostolus. Deus noster ignis consu-
 mens est ad heb. xij. Pertransiit celos ve-
 niendo ad nos: iam ipsi celi molles et

mollisui facti sunt. Ita constat ecclesia in na-
 tivitate domini. Hodie de celo pax vera de-
 scendit hodie pro totum mundum mellisui facti
 sunt celi. Nota non dicit mellei sed mellis-
 sui. id est stillantes guttas dulcedinis in cor-
 dibus contemplativorum: sed terreni homines et car-
 nales non gustant. Ratio huius dispositionis est
 pro contrarium ad primam. Nam pro adventum filii
 dei multum meliorata est humana conditio:
 et deteriorata omnium rerum causalitate omnia pro
 portionabiliter fuerunt deteriorata: aliter non
 fuisset proportio. Non autem homo est meliora-
 tus: quod ex quo rex duxit in sponsam filiam
 rustici: omnes de illo genere meliorantur. Ita de
 christo rege dicitur sororem nostram naturam hu-
 manam in sponsam omnes nos sumus meliorati:
 etiam creature: sed maxime celum. De hoc
 dicit david in ps. Deo cum egredereris in
 conspectu populi tui cum patres in deser-
 to. Terra mota est et ceterum celi distillaverunt
 a facie dei synai: a facie dei israel. Plu-
 viam voluntarii segregabis deo hereditas
 tue: et infirmata est: tu vero perfecisti eam
 Aialia tua habitabunt in ea parasti in dul-
 cedine tua pauperi deo. ps. lviij. Nota se-
 creta: cum dicit. Deo cum egrederis in conspectu
 populi tui. Ecce hic tangit mysterium incarna-
 tionis filii dei. Ratio: quod questio est theologie
 et beati bernardi in epistola ad hugonem de san-
 cto victore quod in die incarnationis omnes an-
 geli viderunt ipsum incarnatum: ideo dicit in con-
 spectu populi tui. scilicet angeli. Dicatur quod
 sunt non ordinis angelorum. Ordo altior
 est seraphim. Sanctus cherubi: et sic de aliis
 descendendo. Cogitate quod egrediebatur:
 non intelligatis pro motu localem: sed pro templa-
 tionem eorum et visionem quod in quibus ordine
 dicebat sibi. O domine assumat naturam hu-
 manam: et nunquam homines sunt nobiliores no-
 bis etc. Et sic omnes angeli sciuerunt in celo
 In terra autem solum sciuit homo maria que eum
 concepit. Cum patres in deserto. Hic tan-
 git naturam christi. Iste mundus dicebat lo-
 cus desertus. Ratio: quod licet tunc mundus esset
 bene popularis et hominibus associatus in sicut
 persona associata nisi habeat deum dicitur de-
 serta. Sed si habet deum pro gratia: licet sit in
 deserto non est sola. Et quod tunc mundus ex
 peccatis non habebat deum: ideo dicit. Cum patres
 in desertum huius mundi. Terra mota
 est. scilicet ex edicto imperatoris: ut quilibet

*Arundinum
 non fuisset
 Gra*

*desertum
 hinc celorum*

disteretur in suam ciuitatē. Celi distilla-
 uerunt a facie dei sy nai igni. s. charita-
 te. Ecce causa a facie dei israel. Ecce ef-
 fectus qz vt mundus videret deū p fidē
 Ecce scda celoz dispositio. Quātum ad
 tertiam zc. Sunt apti vtr: ideo dicit ihe.
 Ecce video zc. Ista dispositio incepit in
 xpi ascensione et durabit vsqz ad diē iu-
 dicij. In introitu xpi z sanctorum porte
 fuerunt aperte. Criso. loquens de pdi-
 tionibus celoz dicit. Erant prius obsta-
 cula quedam: quibz obsistentibus anti-
 me defunctorz introire non poterant ce-
 los. S; nota quat xpo ascendente ob-
 stacula ammota sunt sm q tangit ppha
 dauid. ps. xxiij. Attollite portas pnci-
 pes vestras et eleuamini porte eterna-
 les et introibit rex glie. Et date fuerunt
 due rñsiones. s. qz erant duo obstacula.
 Primū est in regione aeris zc. vbi ē ma-
 ior multitudo demonū transitum obser-
 uantiū: z qñ angeli dixerunt eis. Attol-
 lite zc. rñderūt. Quis est iste rex glie zc.
 Et sancti angeli. Dñs fortis z potēs do-
 minus potēs in pto zc. q. s. vicit vestruz
 principem: z fugerūt. Et sic amotū est p-
 mum obstaculum sanctis psonis. Scdm
 obstaculum erat sanctorz angeloz celū
 custodientiū: qbus dictum fuit. Attolli-
 te portas z. Rñderunt. Quis est iste rex
 glie: non ignoranter sed admiratiue: qz
 tantā glām dat aiabz z sic apti sunt ce-
 li. Iō beatus stephanz q post xpi ascen-
 sionem passus: est vidit celos aptos: iō
 nō dubitauit mori. Quādiu em viuimz
 celi sunt nobis apti z post mortem non
 speriuñt nisi taz in vita fuerint apti. Tū
 intrauerit pfamilias z clausit ostium
 incipietis foris stare z pulsare ad ostiū
 dicentes. Dñe api nobis. Et rñdens di-
 cervobis. Amē dico vobis. Nescio vos
 vnde sitis zc. Lu. xij. No. clausit ostiū
 scz pctōris: g festinemus: non expectemz
 mortem: nec iuuenis expectet senectutē
 qz etiā hyrcz vel agnz morif sicut z ouis
 nec sanus expectet infirmitatem. Ne ac-
 cidat nobz sicut legif de duobz viatoribz
 simul ad suaz villā ābulantibz. Dicatur
 parabola: que villa habebat psuetudinē
 portalia claudendi in sero quoz vnus
 remāsit in prato amenissimo: z porte fue-
 runt clause zc. Villa nostra ad quā nos

sumus ambulantes est paradisus: qz non
 habemz hic manentē ciuitatē. ad heb.
 vi. Et in nocte. s. culpe clauditur: iō opz
 venire de die. s. cum claritate gfe. Sed
 mūdani remanēt in prato luxurie. Aua-
 ri in fonte montis auaricie. Superbi in
 arbore vanitatis: in vestitu ornatu zc.
 Sed prudens transit cum labore penitē-
 tie: vt pro tpe veniat ad portam zc. ideo
 apostolus. Festinemus ergo ingredi in
 illam requiem. ad heb. iij.

In oct. scil Joannis euange. Sermo.

Hic est discipu-

lus ille quē diligebat iesus. Joā. vi. Sicut in festo beati
 Joānis predicauit de amore
 quem xps habebat ad beatum ioānem
 sup oēs alios: modo volo pdicare p que
 opa possumz nos diligi a xpo. S; pmo
 saluetur vgo maria. Verbu thematis p
 pue dz de beato Joanne euāgelista. Di-
 ceret aliquis. Nunquid xps diligebat
 oēs alios aptos: immo quare ergo dz.
 Hic ē zc. Lz em xps diligeret oēs alios
 magno amore singularem tñ amorē z fa-
 miliaritatez habebat ad beatū Joannē:
 sicut parentes naturaliter diligunt oēs
 filios: sed singulariter diligunt eis magz
 similem gratiore et pulchriore: ita xps
 diligebat oēs s; singulariter ioannē si-
 bi similez in puritate virginitatz. Beda.
 Diligebat iesus Joannē: nō exceptis ce-
 teris singulariter solū: sed pre ceteris qz
 diligebat familiaritē vnum quez special
 prerogatiua castitatis ampliori dilectio-
 ne fecerat dignum. Ecce quare de beato
 Joāne proprie dz thema. Et dicit beda
 rationem dilectionis. s. puritatem vite.
 Modo videamus an sunt alie rōnes seu
 virtutes ex qbus deo diligit nos. Ego
 amore vri quesui z inueni septē vtutes:

Prima est contemplatio de sapiētia:

Scda dilectio de beniuolentia.

Tertia observatio de obedientia.

Quarta simplicitas de cōscientia.

Quinta puritas de continentia.

Sexta largitas de misericordia.

Septima vnitas de cōcordia.

Et p omnibz insimul pōt aliquis diligi
 a deo: z de tali poterimus dicere. Hic est
 discipulz ille zc. Dico pmo qz contem

*nota qz proz
 pmyntem
 beato joan
 magis dile
 adlo*

In octa. sancti Joannis euangeliste.

platio sapientie est ratio quare hō diligitur a deo. Qñ em̄ creatura dat se contemplatiōi diuine legendo: studēdo: sermones audiendo: deuote orādo: et p̄ ista visibilia deū intuendo: ex mundi gubernatione et puisionē diuinā prudentiam cōsiderando: gl̄iam paradisi et penas inferni meditando: talis creatura multum diligit a deo. Auctoritas. Fundamēta ei⁹ in mōtib⁹ sanctis: diligit dñs portas syō super oia tabernacula iacob. p̄o. lxxxvi. Nota secreta. fundamenta ei⁹. s. p̄templatiui: in mōtib⁹ sc̄tis. s. articulis fidei. Talr̄ em̄ d̄z fundari p̄templatio ne sit q̄ aliquē articulū fidei: qz edificū sine fundamēto cito cadet. Diligit dñs portas syon. i. p̄templationes. Porte dicunt̄ sensus p̄ quos hō p̄templat̄. Si em̄ hō contemplatur legendo sacram scripturam: tunc oculi sunt porte: si audiendo sermones aures sunt porte. si orando os et c. super oia tabernacula iacob. p̄iarche nō edificabāt domos: s̄z habebāt tātas mobiles seu barranas et signāt sciētias p̄horuz mobiles et trāsitorias in fine mundi. Astrologia: qz non eris motus celi. Itez nec influentia: nec ḡnatio: nec corruptio. Tūc nō erit necessaria medicina: qz nullus erit infirmus: nec regule gr̄matico rū seu logicoz erunt tūc necessarie. Iō dñr ille scientie tabernacula iacob: quia mobilia. Vult ḡ dicere qz maḡ deus diligit p̄templationes et vni⁹ vetule de his q̄ fidei sunt q̄ p̄templatiōes p̄horuz de astr̄ et c. Neminē diligit de⁹ nisi eū q̄ cū sapientia inhabitat. s. p̄templatiōis. Sap. viij. Sc̄da est dilectio de beniuolentia. Inuenit̄ em̄ duplex amor siue dilectio. s. de concupiscētia et beniuolētia et ex sc̄da hō diligit a xp̄o. Amor em̄ beniuolentie ē rōne bonitatis rei dilecte: qz tota rō de beniuolētia amoris est in re dilecta: qz sc̄z est bona: utilis: deuota et sancta. Amor aut̄ concupiscētie est qñ vnū amat̄ p̄p̄t̄ aliū vt p̄uus amat dñm rōne salariū: vt amor pedagogi rōne filij. Vos em̄ diligit̄ mat̄rē et filiū: s̄z alia rōne diligit̄ filiū: qz caro v̄ra et c. Iō ille amor d̄z beniuolentie. Et alia rōne diligit̄ maḡm: qz p̄p̄t̄ filiū iō ille amor d̄z concupiscētie. Idē de amore filij vt filie et nurricis. Ita aliq̄ amat̄ deū amore concupiscētie: et nō placēt deo:

Aliq̄ aut̄ amat̄ eū amore beniuolētie et istos diligit deus. x̄bi gr̄a. Si tu diligit̄ deū vt det tibi diuitias tpales: honores et dignitates: ergo pl⁹ diligit̄ creaturaz q̄ creatorem: qz si diligit̄ m̄fem p̄p̄t̄ filij pl⁹ diligit̄ filiū: qz p̄p̄t̄ qd̄ vnū quod q̄ tale et illud maḡ. Sed si diligit̄ deū p̄p̄t̄ infinitaz suā bonitatz clementiā et m̄lāz: ita qz tota rō dilectionis sit i cōtalis amor est bon⁹: et est amor beniuolentie. Ita qz de amore concupiscētie non faciatis rōnē antecedentem dicēdo. diligit̄ deū vt det mihi diuitias et bonā famāz vel gl̄iam eternam. Sed faciatis de es effectum p̄sequētē isto mō dicēdo. Si bonū d̄z diligit̄ de⁹ est summe bon⁹: utilis: pulcher vel misericors. iō volo diligit̄ gere vos dñe. Et vos dñe dilectorū ve stris datis bona tpalia honores: bonaz famā et gl̄iam: spero dñe qz etiā dabit̄ mihi. Isto mō nō ponit̄ amor creaturaz rōne: sed p̄ dispositione. Talis amor est beniuolētie: et tales diligit de⁹ Auctoritas. Ego diligentes me diligo. et sequunt̄ effectus p̄sequētes cū subdit̄. Mecū sunt diuitie et gl̄ie: opes supbe et iustitia. Prouer. viij. Opes supbe sūt diuitie: honores: qz dāt occasionē supbie. iō xp̄s Qui diligit me diliget̄ a p̄re meo. Dñe et qualis effectus sequit̄ vt sequet̄. R̄ndet. Ego diligit̄ eū: et manifestabo ei meipsum. Jo. xij. h̄ per gr̄am et in futuro p̄ gl̄iam. Tertia est p̄seruatio obediētie ad dei mandata. Qñ hō p̄ ista refrenat se qz añ pmitteret se occidere q̄ faceret q̄ dei mādātū: talis diligit̄ a xp̄o. Rō cuiuslibz dño est amabilis p̄sona villa: ciuitas: seu terra sibi obediens: inobedientes aut̄ odit et conat̄ destruere. Idem de deo. Si quis sermonē meū fuabit. ecce obedientia. p̄ me⁹ diliget̄ eū: et ad eū veniem⁹. s. ego et p̄r et sp̄s sanctus. Jo. xij. Dicat̄ quō aia est creata ad imaginem trinitatis: qz sicut vn⁹ est de⁹ in eētia et tres p̄sone. ita et aia vna et tres potētie. Cū ergo dicit. et māsionē ap̄d eū faciem⁹ In memoria em̄ p̄sona patris manet p̄ recordationē opis et creatiōis. In intelligentia p̄sona filij. Voluntas aut̄ est camera sp̄s sancti. Et ad voluntatē p̄tinet desiderare dei bonitatē que sp̄s sancto attribuit̄. Ecce quale signū amoris: ac si

rex amore vellet venire ad domū rustici et descere ibi. Ideo dicit bñs Joā. Qui manet in charitate in deo manet et deus in eo. j. Jo. iiii. De ista obedientia ad p̄cepta dei dicit x̄ps. Si p̄cepta mea seruaeritis manebitis in dilectiōe mea: sicut ego p̄cepta p̄ris mei seruaui: et maneo in ei⁹ dilectione. Et loquit̄ inquantū hō qz seruauit p̄cepta p̄ris. Jo. xv. Quarta est simplicitas de p̄scientia. Qñ hō in oībus suis factis dicitis et opib⁹ hz cor ad deū et intentionem rectam: nō hz cordis duplicitatē vel triplicitatē placeat vl̄ displiceat cui voluerit: solū q̄ placeat deo. Aliter qñ hō dicit. Tenebo bonā vitam et. vt gentes laudent me vel honorent vl̄ vt habeā hoīm familiaritates: cor ē multiplex. Legit̄ in tertio libro biblie: videlicet. Leui. j. et. ij. q̄ erāt tres species sacrificioꝝ. Primū erat hostia pacificoꝝ. Scdm̄ erat sacrificiū p̄ pctō. Tertium sacrificiū holocausti. Primū offerebant pro gratia a deo recepta de quo fiebant tres ptes. Pinguedo et sanguis offerebatur deo et comburebat. Scda. s. pectus et spatula dextra dabatur sacerdoti. Tertia ps. s. totum aliud erat offerentis. Ecce triplicitas. Scd̄ sacrificiū erat p̄ peccatis: vt de⁹ remitteret sibi peccata. De isto solū fiebant due ptes. Prima offerebatur deo. Ecce simplicitas. Hoc p̄mum sacrificiū placebat deo. et magis scd̄ sed maxime tertium. Ita est de vita nostra. Aliqui offerunt se deo p̄ p̄niam vel p̄ ingressum religiōis: sed faciunt de se tres ptes. Pinguedinem deuotionis dāt deo cui vellet placere. Scdo vellet h̄re bonam famā. Tertio vellet h̄re diuitias non tñ q̄ deū: qz iā non esset sacrificiū. Istō sacrificiū placet deo. Alij offerunt se deo scdo mō: qz cupiūt placere deo se cūdo cupiunt h̄re bonā famā et placere gētib⁹ et nō curant de diuitijs. Istō sacrificiū magis placet deo q̄ primū. Sz sup̄ oīa est sacrificiū holocausti. qñ solū curat placere deo dicēdo. Sufficit dñe q̄ vita mea placeat vobis: nō, curo vtrum placet vel displicet gentibus. Sz diceret aliquis: nūquid dicit apostol⁹. Prouidētes bona nō tñ corā deo: sed etiam corā hoīb⁹. ad Ro. xij. Intelligit̄ nō rōne fame sed timore dei. Et de ista simplicitate

te dicit Dñs. Scio dñe deus me⁹ q̄ p̄bes corda et simplicitatem diligas. Un̄ et ego in simplicitate cordis mei lei⁹ obtuli vn̄ uersa hec. j. Paral. xxix. per triūm multiplicitatē cōscientie odit deus. Dicatur hic historia de ysaac p̄tarcha: cui⁹ vxor peperit duos filios geminos. scilicet Esau et iacob. Esau aut̄ erat tot⁹ multiplex et dilatat⁹ in negocijs dicit textus. Quibus adultis fact⁹ est esau vir gnar⁹ venādi. i. astur⁹ et homo agricola. Iacob aut̄ vir simplex et habitabat in tabernaculis. Gen. xxv. et dicit deus Malach. j. Iacob dilexi: esau odio habui. Quinta est puritas de p̄tinentia. Ista est rō quare p̄re alijs dilexit x̄ps iohannem. Puritas est p̄scientie est qñ vir et vxor seruāt sibi mutuā fidelitatem et modum et. De alijs aut̄ q̄ non sunt de m̄rimonio nō curare de illo actu quōcūq̄. Tales diligūt a x̄po ex puritate cōscientie. Rō est: x̄ps est in domo sua q̄ dom⁹ sumus nos. ad Heb. ij. Infidelis aut̄ est domus diaboli. Iō qñ baptizatur exorcizatur: vt diabolus eijciat. Iō cauēdū est ab immūdicis. Iō dicebat x̄ps deo p̄i p̄ os David Dñe dilexi decore dom⁹ tue. s. p̄sone xp̄iane et locū habitationis gl̄ie tue. ps. xxv. Nota differentiā inter domū et locū habitationis cū dicit. Dñe dilexi decorem dom⁹ tue: et locū habitationis gl̄ie tue scz si sit pulchrū: nō cogitādo nec desiderando immundicias. Iō. Prouerb. xxij. Qui diligit cordis mundiciā p̄pter gratiam labioꝝ suoꝝ: habebit amicū reges. Sexta ē largitas mie. Qñ cū p̄sone est liberalis in elemosynis dādis vel de spiritalibus vel de temporalib⁹. Elemosyne sp̄uales sunt bone doctrine predicationes et. tunc datur p̄dium aiabus de pane celesti. Dicūt aliqui. Fratres sperūt et nunq̄ faciūt elemosynā: inmo de cibo scientie parato in quoq̄na sp̄ustanti dant elemosynā paupibus ignorantibus et. Itē redimūt captiuos qñ p̄dicator cū thesauro sapiētie redimit animas de captiuitate diaboli. Idē induunt nudos et nudos. Idē solant̄ tristes ad patientiā puocando. Idē de illis q̄ faciūt elemosynas corpales: tales diligūtur a deo. Rō est si vos habetis p̄les agros clarum est q̄ pl⁹ diligitis et seminatis cōpū

D E D

qui abundanti⁹ reddit fructus. **I**deo dñs ih̄s
 x̄ps est seminator: p̄sone vite h̄uane sunt
 agri: diuitie sunt semina dei. Ipse enim
 seminat abundanter dans vobis libere:
 et vos redditis vnū denarium fractum
 vel zc. sed de illo q̄ facit magnū fructum
 elemosynarū. **O** dicit de⁹ in isto agro vo
 lo seminare: qz dat abundanter. **H**ilare
 datorem diligit de⁹. Potens est autē de⁹
 oēm gr̄az abū dare facere in vobis. vt in
 oibus semp oēm sufficientiaz h̄ntes abū
 detis in omne op⁹ bonū sicut scriptū est.
 Dispersit dedit pauperibus: iustitia ei⁹
 manet in sc̄m seculi. ij. Cor. ix. Item dō.
 ps. lxxiiij. **M**iam et veritatē diligit de⁹.
Septima est vnitas de concordia. Quā
 do em̄ in domo vir z vxor concordant.
 Uxor vero obedit viro s̄m deū z vir nō
 despiciat eam: sed concorditer viuūt. **I**dē
 in communitate qm̄ maiores non odiunt
 nec despiciunt minores: nec diuites pau
 peres: tales diliguntur a deo. **R**ō huius
 est: quilibet plus diligit domū ppriā q̄
 alienam. Dom⁹ dei z loc⁹ est vbi est pax
 et cōcordia. factus est in pace loc⁹ eius
 ps. lxxv. Per oppositū vbi sunt diuisio
 nes z guerre est diabol⁹ z loc⁹ demonū.
Dicatur miraculum qd̄ legit̄ in vita b̄i
 francisci de ciuitate assisij diuisa z cuz
 semel in duas ptes essent diuisi volētes
 se interficere. b̄iūs franciscus habuit p
 reuelationē q̄ demones faciebant illaz
 cōmotionem totam: z eleuatis oculis vi
 dit infinitos demones supra ciuitatez: q̄
 mouebant corda gentiū zc. quos expul
 sit b̄iūs franciscus: z statū secusa est in
 ter eos pax. fact⁹ est in pace loc⁹ ei⁹. **I**deo
 ap̄ls. Pacē habete z de⁹ pacis z dilectio
 nis erit nobiscum. ij. Cor. vltimo.

In octava innocentium. Sermo.

Accipe puerum

et m̄rem ei⁹ z fuge. Mat. ij.
 Pro declaratione hui⁹ vbi
 et introductione materie re
 cordoz de vno notabili v̄bo b̄i Grego
 rij dicētis q̄ ad informādū hoies in vir
 tutibus pl⁹ p̄ficiūt exēpla. s. opa visa q̄
 verbuz. Nā maior impressio fit in hoibus
 oculis vidēdo q̄ aurib⁹ audiendo. **V**bi
 gr̄a. de homicidio pl⁹ pmouet z turbat
 ille q̄ vidit q̄ ille q̄ audiuit. **I**dē de alijs

Ideo dicit q̄ melius est exempluz de vt
 su q̄ de auditu. Exemplificet etiā de ma
 gistro virtuoso q̄ docet discipulum ore de
 bonis moribus: plus puer informabitur
 exemplo ei⁹ male vite q̄ verbis sue do
 ctrine. **I**deo dicit Greg. in quadā collecta.
 Omnia in nobis vitioz mala mortifica
 vt fidem tuam quā lingua n̄ra loquitur
 etiam morib⁹ vita fateat̄. **I**deo x̄ps z ma
 gister veniens ad informandum nos de
 virtutibus non solum v̄bo voluit nos in
 formare: sed etiam op̄e. **S**icut pictor vo
 lens docere discipuluz: non soluz docet:
 sed exemplum in imagine opere. ostēdit.
Ideo dicitur Actū. i. **C**epit iesus face
 re et docere. **A**d p̄positum. **I**nter alias
 virtutes nobis necessarias est virt⁹ pru
 dentie in periculis vitandis: qz pericu
 lis fluminum: piculis latronum zc. ij. ad
 Cor. xi. **E**t nisi esset magna necessitas. s.
 p̄pter honorem dei vel utilitatē pximi:
 hō vitando pericula d̄z fugere iuxta di
 ctum x̄pi. **C**um autē p̄sequer̄ vos in ci
 uitate ista: fugite in aliam. Mat. x. **E**t p̄
 mo ostēdit ope fugiendo herodis piculū:
 videns non esse necessitatē nec utilitatē
 moui puez: fugit. **H**oc dicit verbū thema
 tis. **A**ccipe puez et matre⁹ ei⁹ z fuge: in
 die veneris sancta nō fugit: immo venit
 obuiā eis dicens: quē q̄ritis zc. Jo. xvij.
 qz tunc mors sua erat utilis s̄m suam et
 p̄ris ordinationē. p̄z t̄pe. **E**x q̄ scit̄ rōnē
 fuge. **O**p̄z de ea tria puncta declarare.

- primo quō fuit reuelata diuinitus.
- Secō quō fuit practicata humanit⁹.
- Tertio quō fuit reuocata t̄paliter.

Quātū ad p̄mū zc. qz x̄ps debuit sic
 mutari de regno ad regnum vt de⁹ reue
 lauit. **D**e hoc dicit euāgelij breuif. **A**n
 gelus dñi apparuit in somnis ioseph di
 cens. Surge z accipe puez z m̄rem eius
 et fuge in egyptum: z esto ibi vsqz dū di
 cā tibi. **F**uturū est em̄ vt herodes querat
 puez ad pdendum eū. **N**o. hic duas q̄
 stiones. **P**rima q̄re ista reuelatio fuit fa
 cta in somnis de tam magno negocio:
 qz m̄tra somnia sunt q̄ credunt̄ diuine re
 uelationes: z sunt illudēs. **R**ūstio: qz re
 uelatio diuina req̄rit dispositionē in p̄so
 na cui d̄z fieri: scz tranquillitatē cordis z
 q̄retē mētis: z segregationē negotioz se
 culariū z t̄paliū: qz tales sollicitudines

nota quid requirit se ne hanc
dimina

sunt vt nubes claritatē solis diuini radij
impediētes. Hoc ostēdit i vitis patrū de
istis tribus locis. Quorū vnus elegit vitā
solitariā. Alius elegit seruire i firmis i ho
spitali. Tertius tractare paces. Primus ha
bebat magnas reuelatiōes alij duo nō:
imo grāt multū occupati i bonis tñ nego
cijs. Et isti duo iuerūt simul ad visitādū
tertium solitariū qui dixit eis: quō erat cō
solat⁹ &c. Alij rhdendo dixerūt q nullā
habuerūt reuelationē. Tūc ille accepit
peluim plenā aqua & cōmouit aquā &c.
dixit tale est cor hoīs in negocijs occupa
tū: s; separatū a negocijs &c. est sicut aq
quieta: & tūc apper in eo imago diuine re
uelatiōis. P; q; q; diuina reuelatio req̄
rit cor q̄tū. Jō dicebat de⁹ psonis in ne
gocijs occupatis. Vacate. s. a negocijs &
curis supfluis: & videte qm̄ suauis est do
min⁹ in ps. xlv. & xxxij. p̄ vltima p̄ci
la. Mō ad ppositū. Licet ioseph esset hō
iustus sc̄tus & bonus: tñ nō habebat vi
gilādo cor quietū: timebat em̄ vigilādo
herodē ne xpm̄ occideret: & erat tot⁹ alte
ratus. S; cū dormiret habebat cor que
tū: & tūc habuit diuinā reuelationē. Ecce
angelus dñi apparuit in somnis &c. Ecce
quare in somnis fuit facta. De hoc auto
ritas. Per somniū in visioe nocturna: qñ
irruit sopor sup hoies et dormiūt i lectu
lo. Tunc aperit aures viroz: & erudiens
eos instruit disciplina: vt auertat hoīem
xp̄ianū: sc; ab his q̄ fecit & liberet eū a su
pbia. s. herodia. Eruens aīam ei⁹ a corru
ptiōe: & vitā illi⁹ vt nō trāseat in gladiū.
Job. xxxij. Si dicat dñe est dubiuz quō
pōt se regere hō & determinare vtruz sit
somniaū an reuelatio &c. Dicat qd̄ qñ est
reuelatio dei cū tāta certitudine venit in
claritate ac si oculis p̄p̄is videret. Jō
dicit ap̄ls de quadā reuelatiōe quā ha
buit. Scio cui credidi & certus sum. ij. ad
Tim. j. Jtē dicit b̄tus Aug. in lib. de cō
fessio. de matre sua q̄ habebat multas re
uelatiōes. Mater mea nescio quo sopo
re. Qd̄ x̄bis exp̄mere nō poterat: dicebat
se scire distinguere inter deū reuelantē &
ālam somniatē: al̄s reuelatio p̄phetarū
non fuisset certa & vera: qz in somnis &c.
Ecce qd̄ dicit de⁹. Si q̄s fuerit inter vos
p̄ph̄a dñi in visioe apparebo ei: v̄l per
somniaū loquar ad illū. Nume. xij. Sc̄ba

questio est q̄re ista reuelatio de fuga x̄p̄i
ad infideles nō fuit facta. Jōgini marie q̄
erat sanctior. Jōseph q̄ erat ita q̄eta vigi
lās sicut dormiens: & sibi vigilāti appuit
gabriel qñ salutauit eā. Rñlio: q; l; Jōgo
maria incōpabilr̄ esset magis sc̄tā q̄ io
seph: tñ ad ostēdēdū q; regimē dom⁹ ad
virū ptinet & non ad mulierē: qz mutatio
dom⁹ & h̄mōi ad aliū regimē ptinebat. s.
ad ioseph: iō &c. Jō fuit lex imperatoris
Assueri p̄firmata i textu bible di. Tūc
vxoies tā maior q̄ minor deferat ma
ritis suis honorē. Mester. i. hic mulieres
h̄nt exēplū cogitādi quō Jōgo marie erat
nobilis: qz de gñe dauid pulchra & sc̄tā: &
de⁹ voluit vt esset subiecta sp̄so suo. Et
vos dicitis. Certe nihil fiet in domo nisi
illō q; ego volo gallina cātabit i domo.
Jō sunt tot diuisiōes iter viros & vxoies
qz J̄ ins diuinū & humanū est q; mulier
dñe. De hoc sunt in cā vetule aliq̄ dicē
tes sp̄se. Ecce filia mō est hera dū spon
sus diligit vos recipiat; dñiū cāter galli
na: semp̄ eris dñā. O malū & iniquū cōsi
liuz: qz sustinet talia: q̄ diu durat pante
nuptiaz durat ille hō fatu⁹. Sed postea
hō cognoscit se & dicit. O stulta vult dñā
ri. Et ecce tumult⁹ i domo. Jō bonavxor
d; honorare virū suū: & h̄re eum vt dñm.
Ecce qd̄ dicit ap̄ls. Mulieres viris suis
subdite sint sicut seru⁹ dñi: qz caput mu
lieris est vir sicut x̄ps est caput ecclie. ad
Ephē. v. Quantū ad sc̄m quō ista fuga
fuit practicata humanitus dicit euange
liū. Qui cōsurgēs accepit puerū & matrē
eius nocte ad practicam. Cogitate quō
Jōseph facta sibi reuelatiōe & excitatus
cum quāta sollicitudine: & credo q; flets
iuit ad cameram virginis. & credo q; ip̄a
iam surrexerat. Juxta illud David. Me
dia nocte surgebam ad confitendū &c. &
quale retabulū habebat corā se: qz filiū
dei quē genibus flexis cōtēplabat corā
se dormientē s̄m humanitatē: oīa regen
tem s̄m diuinitatē. Sed cū esset in sua cō
templatiōe & dulcedine ioseph cum ma
gna reuerētia tetigit ad portā camere &c.
& dixit Jōgini. Cito cito fugiam⁹: qz hero
des vult occidere filiū vestrū. Cogitate
quāta mutatio debuit esse in corde Jōgi
nis marie subito referēte sibi ioseph rene
lationē media nocte q̄ta sollicitudo ad fu

non qui
reuelat
p̄p̄i fo
locare

nota rō
sum p̄
fuit

nota q
Jōs du
est q
domine

nota q
deber
fereb
her

In octa. Innocentium.

giendū Statim ioseph stravit asinam: et
 hōgo flēs et orās dicēdo. Fili vos q̄ libe-
 rastis david et tres pueros de camlo nūc
 adiuvate me matrē v̄raz et ioseph. Equi-
 tavit hōgo cū puero et recesserūt de domo.
 Cogitate qđ fuit de periculo mortis ma-
 xime de rege cū quāto timore et pauore
 ibāt. Et an hōgo sentiebat aliquos discor-
 rētes p̄ civitatem cū exibat: statim vide-
 bat sibi qđ esset herodes. Cū autē fuerunt
 extra civitatē hōgo maria q̄siuit a ioseph
 an dixerat sibi angel⁹ quo irēt. Rēdit qđ
 sic in egyptū. Virgo maria tūc valde ti-
 muit singulariter p̄pter tria. s. i. singulis
 data est sibi psolatio a deo. P̄mo timuit
 psiderādo crudelitātē egyptiorū ad pue-
 ros hebreorū: initiū vt Exo. i. Patet qđ
 occidebāt oēs pueros iudeorū. Hoc sciēs
 hōgo: cogitate quō dicebat. Dñe qđ moy-
 sen liberastis ab illo piculo: liberate ma-
 trē cū filio sed arbor inclinādo se ad vir-
 ginē in via et fons de radice scaturiens
 significavit sibi egyptios obscuratos ex
 corde. Hoc intelligēs hōgo maria fuit cō-
 solata. Et tunc fuit cōpleta p̄phetia da-
 vid in p̄sona hōginis dicētis. P̄pls quez
 nō cognoui servivit mihi. ps. xvij. Mora
 liter. Arbor ostēdit nobis quō debeam⁹
 salutare hōginē inclinādo: qz regina reue-
 rēter corde cogitādo quō est in cathedra
 glie ad dexterā filij p̄ nobis advocādo:
 et sic scaturiet fons lachrymarū et scđo
 timebat psiderādo eorū carnalitātē. Erāt
 em̄ valde luxuriosi et habebāt vxores tur-
 pes: et hebreę erāt valde pulchre. Jō cus-
 todes portarū habebant mandatā a re-
 ge vt si aliq̄ pulchra mulier veniret duce-
 rent eā ad regē. Dicat historia de Sara
 vxore Abrahe. Gen. xij. Hoc totū sciens
 virgo maria cogitate si habebat rōnem
 timoris: cū nūc fuit pulchrior: sed di-
 cebat. Nos dñe qđ liberastis sarā et dicat
 qñ custodes viderūt eā admirātes de tā
 pulchritudine: eorū corda mutabātur
 in deuotionē exhibēdo sibi magnā reue-
 rētiā. Hiero. di. Aspect⁹ hōginis fugabat
 affectū libidinis. S3 p̄pter regis māda-
 tū iuerūt excusare se regi quō vna pul-
 chra mulier venerat et. Cogitate qđ rex
 misit p̄ ea: s3 mutatis cordib⁹ et. Cogi-
 to ego qđ rex ipsemet voluit videre eam
 quā honoravit offerēs se sibi: p̄cipiēs ne

aliq̄s sibi displiceret in aliquo. De hoc
 h̄t p̄phetia in p̄sona hōginis. Ego q̄si vt
 tis fructificavi suauitatē odoris: et flores
 mei fruct⁹ honoris et honestatis. Eccli.
 xxvij. Nota hic virtutē floris vinee: qz di-
 scūt naturales qđ tractāt de p̄prietatib⁹ re-
 frū: qđ bestie venenose et serpētes vitāt flo-
 res vinearū. Serpētes et alia venena-
 ta sunt p̄sone luxuriose in q̄bus hōgo ma-
 ria fugauit mor⁹ carnaliū p̄ tunc. Jō 6r.
 Ego quasi vitis fructificavi et. Mora
 cogitādo luxuriā et pctā notoria in omni
 loco: sed fugant vbi est inuocatio virgi-
 nis marie. Ideo dicitur. Trāsite ad me
 p̄s qđ cōcupiscitis me. Tertio timor vir-
 ginis fuit cōsiderādo egyptiorū infideli-
 tatē: qz erant pessimi idolatre. Nota hic
 s3 magistrū historiarū quō ad vaticiniū
 hieremie eos de idolatria reprehēditis
 fecerūt imaginē puelle puerū gestantis
 quā secrete adorabāt. Et ingrediēte do-
 mino egyptū omnia idola corruerūt. Et
 fuit cōpleta p̄phetia Esa. Onus egypti.
 Ecce dñs ascēdet sup nubē lenē: et ingre-
 diēt egyptū: et mouebuntur simulachra
 egypti a facie ei⁹. Esa. xix. Nubes est ca-
 ro seu xp̄i humanitas. Que est vita n̄ra
 vapor ad modicū parēs: et deiceps exter-
 minabit. Jac. iij. Dñs em̄ ascendit sup
 nubem: qz ipse regebat humanitatē leuē
 qz sine opere peccati. Cū autē hōgo intras-
 set p̄ primā ciuitatē egypti que dicit elio-
 polis: inuenit gētes plorātes: quia simu-
 lachra ceciderant et cōfracta fuerunt. Et
 interrogabāt virginē vnde veniret: que
 respondit qđ de terra p̄missionis. Dice-
 bant ei: scitis vos: qz virgo peperit: qz ta-
 le signū fuerat eis datū a hieremia: qđ
 quādo illa virgo pareret simulachra cor-
 ruerēt. Credo qđ virgo voluit videre illā
 imaginē puelle et dicens qđ nō adoraret
 eam: sed deū in imagine representatū. Et
 qualis cōsolatio fuit ista hōgini marie et
 poterat dicere. Scđm multitudinē dolo-
 rum meorū in corde meo psolationes tue
 letificauerūt aiāz meā. O si cognouissent
 ea. Mora h̄c p̄ rusticis ne credant se
 adorare imagines: s3 xp̄m. Dominū deū
 tuū adorabis: et illi soli serues. Mat. iij.
 Quātū ad tertiu quō ista fuga fuit reuo-
 cata finaliter siue tēporaliter dicit euan-
 gelium. Et erat ibi vsq̄ ad obitū herodes

*De arboribus
 et fons de
 radice scaturiens
 significavit sibi
 egyptios obscuratos
 ex corde.*

*Arbor ostēdit nobis
 quō debeam⁹
 salutare hōginē
 inclinādo: qz regina
 reuēter corde
 cogitādo quō est
 in cathedra glie
 ad dexterā filij
 p̄ nobis advocādo:
 et sic scaturiet
 fons lachrymarū
 et scđo timebat
 psiderādo eorū
 carnalitātē.*

*Erāt em̄ valde
 luxuriosi et habebāt
 vxores turpes:
 et hebreę erāt
 valde pulchre.*

*Jō custodes
 portarū habebant
 mandatā a rege
 vt si aliq̄ pulchra
 mulier veniret
 ducerent eā ad
 regē.*

*Dicit historia
 de Sara vxore
 Abrahe.*

*Hoc totū sciens
 virgo maria
 cogitate si habebat
 rōnem timoris:
 cū nūc fuit
 pulchrior: sed
 dicebat.*

*Nos dñe qđ
 liberastis sarā
 et dicat qñ
 custodes viderūt
 eā admirātes
 de tā pulchritudine:
 eorū corda
 mutabātur in
 deuotionē
 exhibēdo sibi
 magnā reuētiā.*

*Hiero. di. Aspect⁹
 hōginis fugabat
 affectū libidinis.
 S3 p̄pter regis
 mādatū iuerūt
 excusare se regi
 quō vna pulchra
 mulier venerat
 et.*

*Cogitate qđ
 rex misit p̄ ea:
 s3 mutatis
 cordib⁹ et.*

*Cogito ego qđ
 rex ipsemet
 voluit videre
 eam quā
 honoravit offerēs
 se sibi: p̄cipiēs
 ne*

dis. s. per septē annos s3 magistrū histo-
riarū. Defuncto autē herode ecce angel⁹
dñi appuit in somnis Ioseph in egypto
di. Surge accipe puerū z matrē ei⁹ z va-
de in terram israhel: defuncti sunt em̄ qui
querebāt aiaz pueri vsq; in finē. No. hic
duas qōnes. Cū virgo fuisset quasi exul
in egypto p septem annos de quo viue-
bat. qz ioseph erat iam senex z non pote-
rat laborare. Rñdeo qz virgo Maria de
manibus cōsue: filauit: genuit: prouide-
bat sibi z filio z ioseph. Dicit qūo per fi-
liū mittebat capitia vel camisas ad do-
mū cuius erāt. Angeli puidissent sibi: s3
noluit. Ad hoc pprie iste est textus. Cō-
siderauit semitas dom⁹ sue sc3 pauper-
tatis z humilitatis: z panē ociosa nō co-
medit. Prouerb. vlt. Moraliter mulieres
habēt hic exēplum z doctrinā: qz multe
cōsentiant peccato ex paupertate. Nun-
quid habetis manus zc. Ideo apostol⁹.
Rogamus autē vos fratres vt abūdetis
magis z operam detis vt quieti sitis: et
vt vestrum negociū agatis z operemini
manibus vestris: sicut precipim⁹ vobis
z vt honeste ambuletis ad eos qui foris
sunt z nulli⁹ aliqd desideret. J. ad Thes-
sal. iij. No. qz regula est iuristarū: qz vbi-
cunq; dicit papa precipim⁹ obligat sub
pena peccati mortalis: non autē cū dicit
mandamus. Secunda questio est: quare
christus voluit stare septē annis in egypto
nec plus nec minus: qz quicquid fa-
ciebat xps erat misterium. Responsio qz
triplici de causa.

- Prima anagogica.
- Secunda allegorica.
- Tertia tropologica.

• Propter quam rationē filius dei xgo
z ioseph fuerūt i egypto septē annis cor-
poraliter: sed quantū ad animas erāt in
terra pmissionis. Et post septem annos
angelus apparuit ioseph z redierunt ad
terram pmissionis. In quo inuitur qz
post septem etates ibimus ad terrā pro-
missionis sc3 gloriā in qua nunc sunt so-
lū anime sanctorum. Sed post septē an-
nos: idest septē etates simul corpora euz
animabus. de hoc Osee. xj. Sicut mane
transit ptransit rex israhel: qz puer israhel et
dilexi eū: z ex egypto vocaui filiū meuz.
Vocauerunt eos: sic abierūt a facie eorū

z c. Scda allegorica. Egypt⁹ significans
tenebras signat: qz sicut xps septē annis
fuit in egypto: z post angelus apparuit
z reuersus est in terrā pmissionis. Sic
peccatores septē annis idest ex septē pec-
catis sunt in egypto. i. in tenebris pecca-
torū. Supbia est vna tenebra: qz nō vi-
dent periculū in quo sunt: z sic de alijs.
Autoritas. Nescierūt neq; intellexerunt
in tenebris ambulāt. ps. lxxxi. Et loquit⁹
de peccatorib⁹. Sed reuertunt ad terrā
israhel. i. lucis quando venit angelus. i.
contritio cordis de peccatis. Tertia est
tropologica. Conclusio est sanctorū do-
ctorū qz pro quolibet peccato mortali hō
obligatur deo in septē annis de peniten-
tia in hoc mundo vel restat in purgato-
rio. Ratio qz in quolibet peccato morta-
li fit cōtra septem dona spūs sancti. Sed
qualitas penitentie est arbitraria. Ideo
xps voluit stare septē annis in egypto. i.
angustia ostendēs qz septē annis conue-
nit stare in angustia penitentie: z post hoc
homo est liber a penis. Cum cōpleti fue-
rint septē anni dimittat vnusquisq; fra-
trē suū hebreū. i. penitentem qui ven-
ditus est ei. s. diabolo a peccatis. Hiere.
xxiij. Transit peccator de culpa ad gra-
tiam per penitentiam.

• De scō antonio cōfessore. Sermo.

Estamē forte

dedit illi vt vinceret. Sap.
x. Tota solēnitas z officiu
pntis diei est illius beati et
amici dei. Antonij confessoris: ita etiaz
erit z s̄mo n̄. zc. Salutes xgo maria zc.
Pro declaratiōe hui⁹ xbi z breui intro-
ductiōe materie sciendū qz est scriptura
litteralis z etiā hoc declarat experientia
sensualis: qz p̄sens vita nō est nisi cāpus
prelij z quantū ad corpus z quantū ad ani-
mā. Primo quantū ad corpus: qz homo
statim natus a die natiuitatis vsq; ad fi-
nē est in prelio: qz quattuor qualitates
intra corpus cōtinue bellant sc3 calor cū
frigiditate et siccitas cum humiditate:
quousq; interficiant hōiem semp bellāt
corrumpendo: alterādo: minuēdo: z cō-
tradicens adinuitē: ac si teneret i vtero
quattuor serpētes inter se bellātes mor-
dētes zc. Ita potestis cogitare de quoz

qualitatiib⁹ intra corpus humanū. Itē ad extra corpus est in prelio z miseria sudorū: frigorū: periculorū: infirmitatū: paupertatū: tristicarū zc. Itē cū proximis ad inuicē vel lingua vel manu vel opere. in tū q^o dauid de isto plio corpis facit vnū psalmū dicēs. Miserere mei de⁹ qm̄ cōculcauit me hō. Hoc q̄rū ad plū cū proximis tota die impugnās tribulauit me Cōculcauerūt me inimici mei scz q̄ttuor qualitates elemētōz tota die: qm̄ multi bellātes aduersum me q̄tū ad miseras. ps. l7. Scōo quantū ad aiam qd̄ est preliuz periculosius: qz aia est melior corpe. Istud preliū potestis intelligere per talem similitudinē: ac si in isto cāpo esset vna domicella nobilis z delicata z impugna retur a tribus militibus armatis. Quorū vnus venit ante cum ense euaginato: alius a dextris cum balista z sagitta zc. alius a sinistris cum lācea: z ipsa stat in nixa ad parietē. Bene talis domicella esset in magno prelio z periculo grā dei esset q^o euaderet: qz nullū habet defensorium nisi parietēz vbi sustinetur. Ita est de aia cuiuslibet nostrū: que est domicella nobilis: qz nullū habet patrē nisi deū qui eā creauit ad imaginez suā z stat in nixa ad parietē zc. ad parietē. s. fidē xp̄iana: qz sicut paries sustinet z ipedit vīsz ita fides xp̄iana est appodiatuz xp̄iani. Itē fides est de his que homo nō videt. Ideo apostolus diffiniēs fidē dicit. Est em̄ fides substantia sperandarū rerum. Ecce fundamentum. Argumētū non apparentiū scz de his que nō vident. ad hebre. xj. Ad istum parietē armaē aia xp̄iana: qz aīa iā capta esset mortua z destructa. Et impugnaē a tribus militib⁹. Ante venit mundus ense euaginato. s. cū negocijs curis supfluis iniustitijs zc. A dextris autē caro cū sagittis malarū inclinationū luxurie zc. A sinistris autē diabol⁹ cū lancea tentationū diuersarum rerum De istis militib⁹ dicit petrus ap̄la. Militant aduersus aiam. j. pet. ij. Et ppter hoc dicit Job. Militia est scz quātuz ad aiaz: qz vbi nos habem⁹ militia alia trāslatio autētica hz tentatio est que respicit animaz vita hoīs sup terrā. Et sicut dies mercenarij dies ei⁹ Job. vij. Qui si fidelr laborat meretur salariū: alīs penam. Ita

de nobis si fidelr militam⁹ nō frāgendo dei p̄cepta: habem⁹ coronā. Si at̄ vt couardus hō sit vict⁹: captiuatur i inferno. Ergo bñ est verū q^o tota vita nra est preliū quātū ad corpus z quantū ad aiam. In isto plio deus dedit gratiā beato antonio vt vinceret: ita thema dicit. Certamen forte zc. deus scz dedit illi scz beato antonio vt vinceret. Ad practicam quō beatus antonius habuit prelium: z quō habuit victoriam. Uicit enim.

Primo mundū: qui venit ab ante cuz gladio euaginato.

Scōo carnē: que venit a dextris cum balista extensa.

Tertio diabolū: qui venit a sinistris cum lancea vibrata.

Ideo dicit thema. Certamē forte dedit zc. Dico primo q^o bñs antonius habuit preliū cū mūdo: qz veniebat corā eo ense euaginato. Dicit quō puer fuit nutrit⁹ a parentib⁹ vt timeret deū ne iuraret ne diceret mēdacia: erat totus verecūdus: z didicit literas: ibat cū parentib⁹ semp audire missas z sermones: p indulgētis z sic de alijs. Parētes eius obierūt z ipse erat quasi viginti ānoz: z remāsit heres multaz possessionū z reddituū z cuiusdā magni oliuarij. Tūc mūdus incepit pugnare z eū dicēs imaginationi modos muudi. Antoni tu es mō dñs dom⁹ z diuitiaz zc. z poteris ducere vxorē: z eris de maiorib⁹ ciuitatis z in regimine zc. Et si vis mutuare decē p duodecim: poteris valde ditari: vlt mutuare sup possessiōes z iterim recipe fruct⁹ vel emere minoris p parata pecunia zc. vel vēdere pluris rōne expectationis zc. Ecce tētationem mundi. Sed cū beatus antonius fuisset assuetus audire missam z sermones: qz tales raro faciunt malū finē dū semel audiret missam audiuit cōsiliū euāgelij. Si vis perfectus esse vade z vēde oia q^o habes z da pauperibus: z habebis thesaurum in celo z veni z seqre me. Matt. xix. O dixit beat⁹ antonius. Habeo mō scutū cū isto potero me cooperire ab ictibus mūdi zc. Dicatur quomodo statim post missam dedit bona sua ad vendēdū seruitozibus. Quibus venditis pecuniā distribuit in pijs causis z personis pauperibus. Hoc facto secutus est xp̄m i vlt

ra spūali: dimittēs mūdū inī ad desertū
 z sic euasit a pmo ictu mūdi. s. penitendo
 sup eū. Sed iterū mūdus inuasit eum: qz
 aliquones qñ homo non pōt peccare in
 micū ad caput ducit gladiū p trāsuersuz
 zc. ita voluit facere mundus. b. antonio:
 qñ enīz fuit in deserto z in sua paup̄tate
 feruere deo. ecce q mundus p transuer-
 sum z a latere percussit dicēs imaginatiōi.
 Modo antoni tu es in deserto. Nūquid
 bonū fuisset reseruare tibi aliqd de quo
 fecisses vñā cellam altare: oratoriū: lectu-
 lū: tabulā: z hñōi. Cūq; sit cogitādo in-
 cederet p desertū: inuenit vñā platā argē-
 teā pulchrā. Cogitate quō statim sensua-
 litas dixit. Antoni: de hoc poteris face-
 re cellā zc. z nō audebat eam tangere: s;
 admirās intra se dicebat. Et quō est hoc
 cū hic non sit via: zc. Ecce quō percussit a
 latere. Sed tunc est remediū. s. retrahere
 pedē. Et ita fecit beatus antoni⁹ dicēdo
 iesus: retraxit se. Et scutela disparuit vt
 fumus. Et potuit dicere beatus antoni⁹
 Elōgani fugiēs: z māsi in solitudine. ps.
 liij. Illud est bonū remediū ne hō vincatur
 zc. Sest iterū mūdus voluit sibi dare
 vñū ictū iuxta cor. Cū enī semel staret in
 cella in deserto: dixit mūd⁹ imaginatio-
 ni. Antoni: tu es hic mō: et cui pficies?
 de⁹ fecit te hoīem: q est animal sociale p
 naturā: z tu facis te aīal. contra illud da-
 uid. Homo cū in honore esset nō intellexit:
 cōparatus est iuētis insipientibus
 z filis fact⁹ est illis. ps. xlvij. Si fuisses
 in ciuitate: potuisses multis pficere: tra-
 ctando paces: dādo p̄silia: corrigendo
 z hñōi: vel ad minus si fecisses vñū mo-
 nasteriū hic p te z alijs qui vellent fuge-
 re: occasiones mundi. Dum sic cogitaret
 exiit cellā: z inuenit massam siue pomū
 auri. Statim sensualitas stulta locuta ē.
 O antoni: de isto auro posses adhuc cō-
 struere hic monasteriū. Ecce ictū ad cor
 vt pderet amorē paup̄tatis q in corde cō-
 siluit. Sed beatus antonius induit se de
 vna pensera. s. vna auctoritate scripture
 dicēs. Beatus homo qui iuētus est si-
 ne macula: z qui post aurū nō abijt: nec
 sperauit in pecunia z thesauris. Eccli.
 xxxi. Forte dixit ipse posset esse tentato
 z dixit signando se iesus: z aurū euasit
 vt fumus. Ecce quō beatus antonius vi-

cit p̄mū militē. i. mundū q̄ eū bellantem;
 Ideo thema dicit. Certamen forte dedit
 illi. Moralr iste mūdus triplici ictu bel-
 lans multos interficit: qz nesciunt se de-
 fēdere: nec ab ictu se munire. p̄mo ad
 caput super⁹ vulnerat laicos eos incli-
 nans ad v̄suras. furta: rapinas. calūnias
 z hñōi: dicať q̄ hoc iuxta audientiū qua-
 litates. O moderni temporibus: z quot
 interficiunt̄ isto vulnere. Scdo p trans-
 uersum mūdus vulnerat religiosos q̄ p
 paup̄tate euangelicā vel aplicā eua-
 serūt ab ictu superiori. s. ad caput: sed per
 transuersum ne meritoie possint ad pa-
 radisum ambulare p pprietatem: cōgre-
 gando bona: diuitias zc. Tertio de da-
 ga qua vulnerat z interficit p̄latos z cu-
 ratos: quia spūalia sacra que habent mi-
 nistrare ppter honorē dei z saluationē
 animarū: modo tā non sic nisi ratione pe-
 cunie: omnia sacramenta vendūt aliquo
 modo. Alij enī ne habeant soluere lau-
 des: impositiōes: z hñōi iura: faciūt fal-
 sa iuramēta: tales occidunt̄ p dagam fe-
 riēdo. Propter hoc x̄ps auisando nos di-
 cebat. Cauete ab oi auaricia. No. ab oi
 scz his tribus modis q̄ auariciam laico-
 rum: pprietatē religiosorū: z symoniam
 clericorū: qz nō in abundantia cuiusq; vi-
 ta ei⁹ ex his q possidet. Lu. xij. Dico se-
 cūdo q̄ vicit carnem. Caro enī bellat cū
 sagittis acutis siue intoxicatis. s. incli-
 nando: incitando: z motus varios luxu-
 rie ministrādo: z nisi hō sciat se defende-
 re interficiunt. Sed in isto p̄lio beat⁹ an-
 tonius sciuit se mirabilr defendere. Cuz
 enim esset in deserto z viciisset p̄mū mi-
 litem. s. mūdum: vt audiuiſtis. Scds mi-
 les scz corpus carnale incepit ipsum im-
 pugnare: quia erat in flore iuuentutis.
 Et fm quod prolixē ponit Athanasius
 qui suam legendam composuit caro di-
 uersimode ipsum impugnauit. modo vi-
 gilando: dādo motus: cogitationes zc.
 Modo dormiendo in somnis q̄ erat cuz
 mulieribus zc. Et qualis sagitta est ista
 persone spirituali: quia personis carna-
 libus non displicent talia somnia siue
 motus. O dixit beatus antonius. Ego
 indigeo medicina. Qui enim vult curari
 a vulnere sagitte: oportet expellere sagit-
 tam. Deinde apponere tyriacā p̄tra ves-

nenū qđ remanet intus. Ita fecit. b. anto-
 nius. Prio expellebat sagittas. s. ten-
 tatiōes statī. mutādo imaginationē cogi-
 tādo passionē xpī: vñ penas iferniz silia.
 Scđo q̄ venenū sagitte recipiebat tyria-
 cā abstinētie a spūctō pfectā. Prio absti-
 nebat a cibo: nihil em̄ aliō cōdebat nisi
 panē cū sale post solis occasum z bibe-
 bat aquaz: semel in die tm̄ cōdebat. Et
 aliq̄tēs trāsibat duos vel tres dies q̄ nō
 cōdebat aliqd. Itē abstinēbat a sōno. so-
 lū p duas vñ tres horas dormiēdo sup
 terrā. Itē portabat aspey ciliciū: desup
 mātellū z ope manuū suaz viuebat ope-
 rabat cistelas vñ cistulas paruas: z hu-
 iusmodi: z cū ista tyriaca conseruabat se
 q̄ venenum luxurie qđ nūq̄ sibi nocuit.
 qz nūq̄ p̄sensum inclinationi p̄buit te-
 nens consiliū apli. Fugite fornicationē.
 Om̄e em̄ pctm̄ quicūq̄ fecerit homo: ex-
 tra corpus est. Qui autē fornicat in cor-
 pus suum peccat. An nescitis: qm̄ mem-
 bra vestra templum sunt spiritus sancti q̄
 in vobis est quē habetis a deo z nō estis
 vestri. Empti em̄ estis p̄cio magno. Glo-
 rificate z portate deū in corpe vestro. s.
 ad Cor. vj. Ecce primū remediū. s. expel-
 lere venenū. s. p̄mos motus. Ecce scđz re-
 mediū de abstinētia. Item Mortifica-
 tē mēbra vestra que sunt sup terrā forni-
 cationē: immundiciā: libidinē p̄cupiscen-
 tiam malā: z auariciā que est simulacro-
 rū seruit̄ p̄pter q̄ venit ira dei sup filios
 incredulitatis in q̄b̄ ambulastis cū viue-
 retis i illis. Nūc autē deponite: z vos oīa
 irā: indignationē: maliciā: blasphemiaz
 turpē sermonē de ore v̄ro. nolite mentiri
 inuicē: expolientes vos veterē hoīem cū
 actibus suis: z induētes nouū eū q̄ reno-
 uat in agnitionē dei s̄m imaginē eius q̄
 creauit eū. ad Colo. ij. Sed itez non di-
 xit caro: qz fortius sagittabit sagitta de
 pennulis ornata. Dicat quō diabol⁹ ve-
 nit ad eū in specie pulcherrime mulieris
 z p̄ma facie nō cognouit demonē fuisse.
 De quo antoni⁹ admirans ait cum spū.
 Et qualis estis vos hic? Respondit. Au-
 dita fama vestre sanctitatis vellē seruire
 deo: z volo p̄siliū a vobis quō z in q̄ lo-
 co possem facere p̄nsam z hm̄ōi z seruire
 deo. Statiz caro dixit. Antoni. Ecce ista
 mulier iuuenis ē z pulchra et sola si pec-

cares cū ea nullus sciret: nō p̄deres fa-
 mā. Itē vidēs beatus antonius q̄ caro
 calefiebat. O dixit ipse. Un⁹ ignis expel-
 ler aliu: expecta modicum: eleuatis sim-
 blis a tergo: posuit se in igne dicēs mu-
 lieri. Si vis h̄re mecū placitum: venias
 huc zc. z disparuit diabol⁹. Et de⁹ fecit
 gratiā btō antonio q̄ in igne sedēs non
 fuit p̄bustus: s̄ fugauit tētationē tā for-
 tē z poterat dicere cum dō. p̄robasti cor
 meū z visitasti nocte igne me examinasti
 z nō est inuēta in me iniquitas. ps. xvj. Sic
 vicit scđm militē. Itē the. Certamē forte
 dedit zc. Morāl̄ habem⁹ h̄ exēplū casti-
 tatis suande nos religiosi. q̄ habem⁹ vo-
 tū exp̄siliū clerici annexū: fugiēdi occasio-
 nes vitādi m̄ltēz familiaritates z locu-
 tiones z oportunitates. Dicebat. b. hier.
 ad rusticū monacū. Feminā quā bñ p̄uer
 santē didiceritis: mēte dilige nō corpōriā
 li p̄sentia. Et ille. Quid de matre mea?
 R̄ndet. b. Hieronimus. Matrē tuā ita vi-
 deas ne p̄ illaz alias videre cogaris. Itē
 ei famlas: h̄z pedissequas: z p̄to melior
 eaz conditio: tāto facili⁹ ruina. In isto
 plio p̄plures interficiunt: qz nesciūt expel-
 lere sagittas tētatiōis: nec recipe medi-
 cinā abstinētie. Dicat hic etiā de impedi-
 mentis matrimonij si materia hoc requi-
 rat. De tertio. Dicat cū semel btūs an-
 tonius staret in sua cōtēplatione in he-
 remo: demones q̄ tenuerūt p̄silia vt idē
 expelleret a cella: ne ipsi p̄derent illā ha-
 bitationē in spē hoīm venerūt ad eū dicē-
 tes. Et qđ antoni: z tu vis nos expelle-
 re de n̄ra habitatiōe? Et nūqd ciuitates
 z ville sunt habitationes hoīm: z deserta
 demonioruz? Ideo recedas z vadas ad
 ciuitatē: als expellemus te. R̄ndit scrūs
 antonius. Dñs mihi adiutor non time-
 bo quid faciat mihi homo. Hoc ideo di-
 xit: qz ipi erāt in specie hoīs. Et quia no-
 luit recedere: fuit grauit̄ a demonib⁹
 percussus: intm̄ q̄ quidā sc̄tūs hō qui ve-
 niebat visitare eū tūc venit z inuenit ip̄z
 mortuū vt credebatur: q̄ credēs ip̄m a latro-
 nibus occisum plāxit eū z reportauit ip̄z
 ad cellā suā. Cūq̄ vt moris est vigilaret
 de nocte iuxta corpus beati antonij: an-
 tonius virtute dei fortificatus aperuit
 oculos: z miratus vbi esset cogitauit ne-
 gocium sicuti euenerat. Et dum vigiles

domirēt: antonius surrexit: et secreta recessit: et reuersus est in cellā suā ad heremum. O et qualis miles fuit antonius. Cogitare quando non inuenerunt eū vigiles: quātum debuerūt admirari. Quādo autē beatus Antonius fuit in spelunca sua: statim incepit excitare demones diuēses. Hinc suz ego et hmoi. Statim uenerunt demones in speciebus diuersarū bestiarū scz unicornis. leonis. vrsi. lupi. serpentis: et crudelr inuaserunt eū. Cūqz iaz esset vulneratus ad mortē: dicebat vt poterat: iesus: iesus: iesus: et subito spelunca magna claritate lustrata resplēduit: et demones fugerūt. Tunc beatus antonius vidit dñm iesum xp̄m. Cui dixit. O bone iesu ubi eras: et quare a principio nō affuisti mihi vt sanares vulnera mea: Rñdit iesus. Antoni hic eram: sed expectabam videre certame tuū: et qz tā fortiter dimicasti: faciā te in toto orbēnoari. Et curatus fuit subito: nec demōes decetero au si fuerūt ad eū accedere. Ergo certamen forte dedit illi vt vinceret. Sz h p q̄stionē intrabim⁹ ad moralitatē. Et q̄rit q̄re de⁹ voluit, qz bt̄s antonius haberet tā magnū plūū cū demōib⁹ etiā visibilr sibi apparetib⁹: qz inuisibilr etiā multi impugnant ab eis: sed sic visibilr nō legit nisi de beato Antonio. Responso: qz p̄mus heremita in nouo testamēto notori⁹ post xp̄m fuit beatus antoni⁹. In veteri autē testamento legunt aliqui tenuisse vitam heremiticā: sicut melias: melise⁹: Ioannes baptista. In nouo autem testamēto xp̄s fuit primus: deinde beatus paulus sed erat secret⁹ et incognitus. Sed bt̄s antonius fuit manifestus. Jō videntes demones qz beatus antonius ostēdebat multis eū sequentib⁹ in futurū viā paradisi q̄stum in eis fuit: voluerūt ip̄m occidere: sed de⁹ nō permisit: et qz cōiter i prelijs ille qz portat vexillū magz impugnat vt ceteri sequētes diuēt et succumbant. Et qz antonius fuit primus et princeps huius vite: de⁹ sibi p̄misit qz ip̄s faceret in toto orbe noari. Moralr. Illi qui incipiunt bonā vitā: portāt vexillū saluationis: dādo bonū exemplū alijs. Sic etiā illi qui incipiūt malā vitā vel vanitatē i indumētis vel ornamētis: portāt vexillū damnationis. Dicūt mulieres. Bene co-

gnoscim⁹ vanitates et supfluitates quas facimus qz faciūt nos et viros nostros edānare: sed que incipiet dimittere: qz si vna inciperet: etiā oēs dimitterem⁹. Hoc vult dicere. qz portabit vexillū: vel qz lucrabitur coronā: qz lz omnes martyres habeant coronā gl̄ie: singulari⁹ in. b. Stephanus qz fuit primus. Itē lz oēs penitētes saluentz et habeant coronā: specialius tamē beata maria magdalena. Jō Dō. Omnis qz p̄cusserit Zebuseū. i. diabolum in primis: erit princeps et dux. i. Para. xi. Ita dicit xp̄s. Omnis qui hz victoriā de diabolo: erit princeps et rex in paradiso: sed principalr incipientes bonā vitā: et eā continentes. Virtus em̄ boni operis p̄seuerantia est: vt dicit Gre. Et qz bt̄s antonius incepit: cōtinuauit et perfecit bonam vitam viruosam et sanctā: ideo qñ fuit. xcix. annorū: receptis sacramētis et vale a discipulis ac si deberet ire vltra mare eos osculādo: leta facie vidēs āgelos sanctos ad se venientes: remisit aīaz suā sanctaz: et statim coronata fuit gloria. Et sicut in hoc mundo noīatur ex singulari sanctitate: ita etiā in celo noīatur ex magna dignitate. Et potest dicere. Bonum certamen certavi: q̄stum ad primū militē Cursum consummaui: q̄stū ad secundū. fide seruau: q̄stuz ad tertīū. Ideo in celo reposita est mihi corona iustitie. s. gloria eterna. ij. ad Thim. iij. De⁹ p̄cedat nobis istas victorias. Amen.

De sancto Sebastiano. Sermo.

Dignū me qua signū ad sagittā. H̄t vebum istud origilr in libro Thronoz vel lamentationū. iij. c. Lz hoc festū sit dnoꝝ beatoꝝ martyꝝ: tñ de btō fabiano nō habem⁹ in sua historia nisi qz fuit papa sc̄t̄s et bon⁹: et post modū fuit martyꝝ. Sz i vita sc̄ti sebastiani legim⁹ multas vtutes de qbus poterimus recipere ad gubernandū vitam nostram. Sed prius saluteŃ vgo maria etc. Pro breui declaratione thematis sciēdū qz doctrina est generalis cōis et v̄a in sancta theologia: qz deus non solū est ratio: causa: principiū et auctor bonoz omniū: immo etiam est ratio: causa: principiū: et auctor omnium maloz: nō tamen culpe

nisi permissiye: quia mala culpe a libero arbitrio hoīs pcedunt quod de⁹ nō impedit: qz hanc libertatē de⁹ nō aufert via totū. Sz mala pene nō solū a deo pmittūtur: immo etiā ab ipō infligunt: sicut dolores: infirmitates: z silia. Rō ē: qz oīa mala penalia lz carni sint dolorosa z aliq̄tēs verecūdosa: sūt tñ aīe medicinalia z p̄ficuosa quēadmodū medic⁹ qñ āpurat vulnera: dat purgationē: dat cauteria: talia lz sint dolorosa: tñ sunt medicinalia: qz danť p̄ sanitate p̄sequēda. Idē est de malis penalibus. Sūt em̄ muli q̄ in sanitate vť p̄speritate nō curāt de deo: vñiūt in pctis: totā aīam hñt vulneratam z grauit̄ infirmā. O dicit de⁹ vt bon⁹ medicus. Iste vel isti indigēt medicina curatiua: z infligit dolores infirmitates: miseria: paupertates: z tñc isti quertant ad deū: p̄fitent: satisfaciunt: remittūt z hmōi Jō dōdi. Multiplicate sunt infirmitates eoz: postea accelerauerūt. s. conuertit ad deū ps. xv. Uel sunt aliq̄tēs vt medicina p̄seruatiua: qz lz homo non sit in pctō de⁹ tñ qui oīa videt: scit oīa: qñ hō lz ali quā magnā gratiā: pprietatē vel virtutē sup̄biret: vť aīa caderet i pctm̄. De⁹ aut vt bon⁹ medicus dat medicinā p̄seruatiuam: scz aduersitatē aliquā vel hmōi: vt ptz in paulo qui de se dicit. Ne magnitudo reuelationū extollat me: dat⁹ est mihi stimulus carnis mee angelus sathane q̄ me colaphizet. Propter qd̄ terdñm̄ rogaui vt diceret a me: z dixit mihi. Sufficit tibi grā mea. Nā virtus in infirmitate p̄ficīť. Libēter igit gloriabor in infirmitatibus meis: in ptumelijs zc. vt in habiter in me virt⁹ xp̄i. ij. Cor. xij. Uel vt medicina nutritiua vt. s. augmentē ia virtutib⁹ qñ de⁹ immittit mala penalia alicui: nō pro pctis ad punienduz: sed ad merita z virtutes ad augmentādū. vt ptz in Job q̄ post oīa mala illa fuit sanctior. cui nō dedit illā medicinā vt ipz curaret: qz nō habebat pctā: sz vt p̄seruaret a pctō: z nutrit̄ in virtutibus. Auct. Ego dñs z nō est alter formās lucē z creās tenebras: faciēs pacē z creās malū. Ego dñs faciēs oīa hec. Esa. xlv. Nota formās lucē. s. intellect⁹ in claritate scie per sciam acquisitā vel infusā: vel p̄pter ingenij subtilitatē ad cognoscendū deū z diligēdū. Et

creans tenebras. s. ignorātie z ruditatis: qz est malū pene z medicina p̄seruatiua: qz multi sūt q̄ si haberēt sciam: sup̄biret. iō vt sint humiles: nō dat eis scia. Itē faciēs pacē vt ūbi seruiat: z creās malū. s. guerras vt gētes corrigāt: qz ciues z milites tpe pacis qñ nihil hñt facere: dant guerras mulierib⁹ eas impetēdo: qñ aut sunt in guerra: nō curāt: p̄fitent: z timent deū. Itē alia aucto. Bona z mala: vita z mors: paupertas z honestas a deo sunt. Eccli. xj. Itē alia aucto. Si erit malū scz pene in ciuitate qd̄ dñs nō fecerit: quasi di. non. Amos. iij. Ergo cōclusio est nā qz oīa mala penalia sunt a deo. Jō btūe sebastianus sciens illā doctrinā siue malum pene. s. sagittarū: attribuit deo dicens. Posuit me. s. deus zc. qz imperator z alij sagittates solum fuerunt ministri. Patet thema. In eius aut vita notauī tres excellētias siue perfectiones.

Pr̄o vitā virtuosam. ibi. posuit me.

Sec̄do doctrinā gratiosam. ibi quasi signum.

Tertio passionem dolorosam. ibi. qz ad sagittam.

Quātū ad primū notat. s. vita virtuosā q̄ notat. posuit me. s. de⁹. Jā scitis qm̄ ille q̄ facit pulchry viridariū p̄quirīt arbores bonas z fructuosas: z plātat in suo viridario. Istū modū tenuit xp̄s q̄ fecit vnuz viridariū. s. sanctā eccliam xp̄ianā: vbi vult habere p̄sonas virtutib⁹ fructificantes. Jō de nēmore hui⁹ mūdi elegit btīm sebastianū vt arbore fructiferā: z plātauit in viridario suo. iō d̄t. posuit me. Et ad hoc est aucto. Ego elegi vos z posui vos vt eatz z fru. affe. z fruct⁹ vester ma. Jo. xv. No. vt eatis. Uadūt em̄ arbores p̄ tres dietas. s. p̄ducēdo flores: folia et fruct⁹. Ita qlibet bonus xp̄ianus debet facere istas tres dietas zc. qz nō ponit in viridario ecclie vt sit ociosus. iō dicit vt fructū. Dicant hīc fruct⁹ beati sebastini de quo dicit legēda qz erat vir totū prudentie z vniuersa morum honestate preclarus. Et necesse erat vt quem de⁹ p̄fuderat grā: vt ab oībus amaret. Si ergo dico vobis aliquas virtutes suas non possum errare cum in omni morum honestate fuerit preclarus. Virtutes enim sue erant in triplici gradu: quia aliquę

virtutes ordinant hominem erga deum: alie
que erga seipsum: et alie que erga proximum.
Iste as virtutes debent habere milites et di-
uites: qui non habent propriis manibus labo-
rare. Prima virtus ordinans hominem erga
deum est deuotio quam habuerat sanctus
iste sebastianus. Hoc sic potest fieri: quia fue-
rat primo civis narbone: deinde mediola-
ni: postmodum rome fuit officialis impa-
toris. Et quotidie regreuiabatur deo: quia de-
derat sibi vitam opulentam: et quia propriis manibus
non oportebat eum laborare et ergo illud tem-
pus quod expendisset in temporalium acqui-
sitione expendebat in deuota oratione. Sur-
gens ante auroram ad orationem. et facta
die ibat ad missam quam audiebat deuote
et cum silentio: post missam autem ibat ad
negotia vel consilia imperatoris etc. De se-
ro iteque orabat et examinabat vitam illius
diei: si in aliquo de fecerat consistebat et con-
cabat in omni die dominico. Et ista debet esse
vita diuitum et militum erga deum. Sed ho-
die diuites parum curant de deo. Si sunt
pauperes laborant pro vita et bene. Si autem
sunt diuites nunquam est finis in acquirendo
pecunias. Unde de hoc dicit scriptura.
Qui argentum thesaurizant et aurum in quo
confidunt homines: et non est finis acquisitionis
eorum. Baruch. iij. Secunda virtus ordinans
hominem erga seipsum est abstinencia a su-
perfluis. Hanc habuit sanctus iste. Quia fuit beatus
ordinatus erga seipsum. primo in cibo non
faciebat excessum: quia seruabat ieiunia ec-
clesie. Item in vestitu satis honorabiliter
suum statum quod non faciebat superfluitates
vel vanitates in manicis vel in scissuris: quia
milites debent portare vestem non nimis lo-
gam nec nimis breuem: sed medio modo
se habentem et honorabilem. Item in scutife-
ris iusta suo gradu et dabat eis salariuz
non sustinebat quod essent lutores vel ruffia-
ni: sicut multi faciunt modo: nec erat expe-
diens quod ipsi iurarent: alias ipse punie-
bat eos. Melius est habere paucos et bonos
quam multos et malos. Non placebat sibi au-
dire truffas de mulieribus etc. Et sic custo-
diebat seipsum secundum dei preceptum: quia scriptura
dicit cuilibet homini. Custodi temeripsum et
quam tuam sollicite. Deute. xij. Tercia virtus
ordinans hominem erga proximum est prouiden-
tia. Et hanc habuit sanctus iste: quia bene or-
dinatus fuit erga proximum: quia omnibus ama-

biliter se exhibebat et sua sapientia et bono
regimine. Dicit historia quod imperatoribus
diocletiano et maximiano valde charus
fuit et a tota eorum curia valde venerabatur.
Erat enim in consilio prouidus: et non sustinebat
quod alicui fieret iniuria. Et eximia quam
summe habebat defendebat causas vi-
duarum et pupillarum ut suas et pacificabat
discordantes. Et istud est officium militum: sed
modo diuites seu milites decipiunt inuencas
et viduas ut sint eorum putane. id est meretrices
Item dicendum est de inonialibus quia omnes fa-
ciunt meretrices. De redditibus suis etiam
expendebat certum quod pro pietate et certum quod pro
vestitu et certum quod pro aialibus: et certum quod
pro aia in elemosynis. Ita debent facere
milites sed hodie milites nullam regulam
seruunt: deberent enim ita ordinare sua facta
hoc modo cogitando. Ego habeo mille vel
duo milia florenorum in redditibus tot expendam
pro fructu corporis: et tamen pro aia restringere
se deberent de vanitatibus et tunc non face-
rent illas rapinas vel exactiões a subditis
et possent facere elemosynas. Item dicit scri-
ptura. Deus mandauit unicuique de primo
suo. Eccli. xvij. Ita faciebat beatus se-
bastianus. id est etiam si non fuisset martyr fuis-
set excellentissimus professor. Item possumus di-
cere de eo. Quasiuas auri solidum pro cha-
ritate ornatum omni lapide pretioso. Eccli. l. f.
Virtutibus multis. Quartum ad finem notatur do-
ctrina grauiosa. ubi quasi signum. et hoc sequitur
ad primum: quia si primo homo vellet habere do-
ctrinam. scilicet vitam etc. esset ordo pro posterius.
Verba enim sunt signa vite hominis et eius con-
ditionis. Item dicit quasi signum. Vbi gra. quod loquitur
de honoribus: vanitatibus et pompis. in hoc co-
gnoscitur ditio illius creature: quia signum est su-
perbie. Si autem loquat de negociis ferijs etc.
signum est auaricie. Si autem loquat de mulie-
ribus et inuidijs etc. signum est luxurie. Si lo-
quat malum de proximis etc. signum est inuidie
Sunt ergo ea que sunt in voce eorum que sunt in
aia passionum vel conceptionum note. id est signa.
primo per hermecias. Item alibi. Quasi vnus
quisque est talia loquitur et operatur. Item per tres in theo-
logia. Dixit ille magnus theologus iesus christus
dominus noster. Ex abundantia cordis os loquitur.
Bonum homo de bono thesauro cordis. id est profert
bona et malus homo de malo thesauro profert
mala. Mat. xij. Item. Deut. vi. Erunt hec
verba que ego precipio tibi hodie in corde

tuo: et narrabis ea filiis tuis: et medita-
beris sedens in domo tua: et ambulans in itinere dormiens atque consurgens et ligabis ea quasi signum in manu tua. Iohannes dicit quasi signum. In quo ostendit doctrina gratiosa beati sebastiani. Non intelligatis quod predicaret in cathedra: sed dabat bonas doctrinas sicut tenet facere quilibet bonus christianus peculiariter instruendo vel corrigendo. Dicat quod in illo tempore ab imperatoribus fuit facta maxima persecutio christianorum et christianis: inquit quod sebastianus cum matello occultabat se esse christianum: non timore: sed ut posset christianos in carceribus visitare et ad constantiam aiare ne deficerent in fide: et deo confirmabat doctrinam suam miraculis. Dicat hic miraculum de illo magno domino infideli infirmo qui audiens famam et miraculum beati sebastiani vocavit eum dicens et rogans eum quod ipse curaret si curavit talē et talē. Rndit quod non erat medicus nec faciebat miracula nisi secundum hominum devotionem. Si ergo habes devotionem ad christum proiciendo idola a domo tua: christus dabit tibi sanitatem. Qui statim proicit omnia idola et in christum credidit et curatus fuit. Ecce testimonium quod deo dedit doctrine sue. Nota nota hic quod ille qui vult habere sanitatem in domo sua vel persona non debet sustinere idola. scilicet fornicaria vel putanas vel ludum taxillorum ubi negat deo: quod est maius peccatum in christiano quam idolatria in infidelibus: quia de illis. scilicet de bestiis modicus curatur deo: sed de christiano siue de christianis pro quibus tot fecit: reputat sibi gravem factam ex his iniuria. Ideo foras proicite huiusmodi idola et propositis dicere. Non est idolum in iacob nec videtur simulachrum in israel. Numeri. xxiiij. Dicat cum semel beatus sebastianus iret per romam et videret duos honorabiles ciues romae: marcellianum et marcum fratres carnales et christianos in tormentis positos ut videlicet abnegarent fidei vel morerentur: ad quos venerunt uxores nobiles et filii filietes parentes et amici: ut alios illorum emolliret. Cum iam incipissent deficere: ita ut fidem vellēt negare. Tunc o dixit beatus sebastianus. Modo oportet ut meipsum manifestem: et in medium se obiciens dixit. O fortissimi milites o divini prelii bellatores pro nimia virtutem pervenistis ad palmam et nunc pro misera blandimenta coronas deponitis sempiternas. Dicat hic quod beatus

sebastianus confortavit eos: et ex hoc non solum ipsi: sed etiam uxores eorum: filii parentes et amici eorum omnes fuerunt martyres effecti. Iohannes de eo possumus dicere. Perfectio tua doctrina tua a viro sancto tuo quem probasti in tentatione. Deuter. xxxiiij. Sed hodie alia doctrina predicat et peculiariter docet de fornicariis et vanitatibus etc. Quatum ad tertium notatur passio dolorosa: quia ad sagittam: non dicitur bōbardam que statim occidit: sed sagittam que maiorem dolorem infligit: quia positus est quasi pro signo inter alias martyrum mortes: et ita fuit magis dolorosa. Iohannes Job volens ostendere suos dolores dixit. Verba mea dolore sunt plena quia sagitte domini in me sunt: quare indignatio ebibit spiritum meum. iob. vi. Ad practica dicat eius martyrium. Postquam confortavit illos dicitur fuit imperator qui erat christianus effectus. Qui imperator furibundus vocavit beatum sebastianum dicens. Dicat de te quod christianus es cui respondit. Ita est et volo esse. Cui imperator ait. O proditor concepisti me. Rndit beatus sebastianus. Dicat quod ego fueris fidelis iesu christo et vobis pro quo oravi semper: sed ex peccatis vestris estis indignus ut christus audiat orationes meas. Tunc cogitavit imperator quomodo posset maiorem penam sibi infligere: et precepit ipsum assagittari promittens sibi remissionem si vellet christum abnegare. Dicat practica de assagittatione in quolibet ictu dicebat iesus. et dicitur historia quod fecit eum quasi hericum impleri sagittis ita ut mortuus ab omnibus reputaretur. De nocte autem devoti christiani volentes eum sepelire ipsum vivum inveniunt: et secreta portaverunt eum ad quandam domum. Dicitur de magno eius dolore in extrahendo sagittas a mulieribus: et ponebantur in vulneribus in nomine iesu christi: et curatus fuit. Modo cogitate quomodo dicebat sibi a christianis quod fugeret. Respondit. Et qualis miles essem si fugerem. Et nunquid christus obviam venit crucifixoribus dicens. Quere queritis. Ergo bene poterat dicere: quomodo sagitte tue: quia pro christo eas recepit: infixere sunt mihi et confirmasti super me manum tuam. ps. xxxviij. Deinde cum dioclecianus et maximianus irent adorare idola: fuit eis obviam. Civibus admirantibus de eodixit eis. Deus suscitavit me: ut reprehendam vestram malitiam. Tunc precepto imperatoris fusi-

gat^o in hipodromo. i. stabulo coronam martyrii suscepit vel accepit. Uñ de eo pgrue dicit illud. *Beatus vir qui suffert tentationem quam cum probatus fuerit accipiet coronam vite.* Jaco. i. *Moraliter si volumus coronam glorie obtinere oportet hic nos sagittari et fustigari. Nam incipientes deuote viuere: sagittantur et fustigantur.* Uñ apłs. *Oes qui pie volunt viuere in christo iesu persecutionibus patient.* iij. *Timo. iij. Dicatur de quolibet statu. Statim enim sagittantur irrisionibus et detractionibus malorum: et multi timet istas sagittas intus quod non audet incipere: sed non sunt timede: quod debiles sunt.* Uñ dicit dauid. *Sagitte puulorum facte sunt plage eorum.* ps. lxxij. *Dicas de balistis puulorum sagittantibus muscas etc.* Scđo fustigantur primo a diabolo per varias tentationes. secus de illis qui viuunt in solatijs. Unde Greg. *Eos tentare negligit quos quieto iure se possidere sentit.* Tertio a carne per infirmitates et dolores sed per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. Actu. xiiij.

De sancta Agnete virgine. Sermo.

Collaudabo

te deum saluatore meum. *Ecclesia. l.ij. Hoc festum beate annetis positum est inter duos martyres. scilicet beati sebastiani: et beati uincentii: quod optime conuenit una rosa alba per virginalem puritatem inter duas rubeas per martyrii acerbitatem. Et de ipsa erit sermo: et habebimus multas bonas doctrinas per vite gubernationem.* Scđo primo salutem ergo maria. Thema propositum in persona beate agnetis christo loquentis de beneficijs receptis sibi regratiatus dicit. *Collaudabo te deum etc.* Pro cuius declaratione et materie introductione sciendum quod in sacra scriptura inueniuntur due species laudis: ut dicit sanctus *Tho. iij. q. xcj. ar. i. scilicet laus mentalis: et laus vocalis.* Laus enim mentalis est quam homo actualiter siue mentaliter cogitat gratias et beneficia deo recepta cum cordis affectione cogitando. *O quot gratias fecit mihi deus. primo: quod me creauit creaturam rationalem ad imaginem et similitudinem suam: cum potuisset me fecisse lapideum: uel lignum: uel animal brutum: ergo o domine et tunc teneor uobis,*

*Itē quod de christianis et inter christianos fecit me nasci: quod si in infidelibus et inter infideles fuisset natus: etiam fuisset danatus et fuisset infidelis ut ipsi. Itē quod me redemit. Uoluit enim suspēdi in ligno crucis: ne aliquis sibi credens et obediens suspendat in ligno inferni. Itē quod ad sanctum baptismum me perduxit. O quot sunt filij christianorum qui moriuntur sine baptismum. Itē de peccatis que ego feci non me statim punit: immo dulciter ad penitentiam expectat. Istā gratiam domine angelis peccatis non concessistis: et sic de alijs beneficijs. Talibus cogitationibus mentis absque uocali expressione deum laudamus. Et iste sunt laudes mentales que multum placet deo. Isto modo sancti angeli et beati qui sunt in celo laudant deum mentaliter. De ista laude dauid dicit. *Laudate dominum de celis: laudate eum in excelsis.* ps. cxlvij. Scđa laus est uocalis quam predicta beneficia a deo accepta non solum contemplantur mente: sed etiam profertur ore dicendo. *O domine quot gratias mihi fecistis. primo in creatioe etc.* Isto duplici modo tenemur deum laudare. Ratio: quod essentia humana in duobus consistit. scilicet in anima et corpore: quod non est homo disiunctim siue diuisim: sed totum compositum facit hominem. scilicet anima et corpus. ideo tenemur ad duplicem laudem. scilicet ad mentalem que est principalis et placet deo: et ad uocalem. prima correspondet anime. Scđa corpori. prima non est perfecta sine scđa: nec scđa sine prima: quod corpus sine anima non est homo. *Itē apłs. Offeram hostiam laudis semper deo. i. fructum labiorum confitendum nomini eius.* Ad heb. vlti. *Propter plurima ergo dona a diuina mia recepta dicit beata agnes. Collaudabo. i. semper mente uel corde uel ore laudabo. scilicet in qualibet specie laudis te deum saluatore meum. per thema. Nota septem dona magna que deus dedit beate agneti: scilicet primum est.**

Sancta charitas.

Uera fidelitas.

Digna honestas.

Perfecta puritas.

Clara sanctitas.

Plena firmitas.

Alta felicitas.

Ex istis gratijs et beneficijs a deo receptis dicit beata agnes in themate christo regi et

deo saluatori suo. Collaudabo te deum saluatorē meum. ¶ Dico p̄mo q̄ beata agnes recepit a xp̄o sanctaz charitatez. Charitas em̄ est amor dei: sumpsit̄ p̄xi mi ordinat̄. Amor em̄ dei d̄z esse in corde xp̄iani sicut oleū in lāpade natās su p̄ aquā. oia mūdāna despiciens p̄pter deū. Ita charitatez habuit btā agnes. Cū em̄ esset puella in ciuitate rome valde nobilis z generosa: recepit tñ amorē z deuotionem ad xp̄m q̄ sicut crescebat corpāliter: ita etiā crescebat virtualiter in aīa in dei amore. Et ista ē optima p̄portio. Uñ cū esset duodecim annorum erat deuotissima i aīa z in corpe. Rō est: q̄ sicut lucerna cristallina de se est pulchra: pulchrior tñ est qñ cādela ardens in ea ponit̄. Ita est de p̄sona q̄ ē pulchra corpe: s̄z qñ itra tenet cādela diuine gratie pulchrior efficit̄. Cū aut̄ fm̄ cōsuetudinē antiquā romanorū puelle nobiles addiscerent artes liberales in certa schola: iuuenes romani semel voluerūt videre puellas a scholis redeūtes: z posuerūt se iuxta portā schole. Inter quos erat fili⁹ p̄fecti q̄ p̄fect⁹ erat quasi rex: et sc̄s post ip̄eratore: attēdētes pulchritudinē puellarū. Lupi em̄ libēter vadūt ad cadauera. In̄t̄ alias aut̄ puellas agnes fuit iudicata pulchrior. Et intantū fili⁹ p̄fecti adamauit eā q̄ quasi rabidus effectus est p̄re amoris magnitudine. Et vt inclinaret eā ad cōsentendū vt esset vxor sua obtulit agnē iocalia q̄ cōter placēs mulierib⁹. Sicut piscator volens capere pisces ponit escā in hamo quam scit piscib⁹ placibilē. Btā aut̄ agnes videns suas stultas salutariēs noluit iocalia recipe: sed ad terrā p̄ecit iocalia: z pedib⁹ calcavit dicēs. Discede a me p̄bulā mortis: q̄ tam ab alio amatore p̄uēta suz: quē cū amauero casta suz: cū accipero h̄go sum: cū tetigero mūda suz. Et sic eo despecto recessit. Cogitate q̄d dixerūt alte puelle z domicelle. O q̄d erit de ista supbiōsa: z nūq̄d posset habere meliorē virū zc. Ecce quō habuit sanctā charitatē ad xp̄m despiciens p̄pter amorē xp̄i oia mundāna. Et poterat dicere. Regnū mundit̄ oēm ornatū sc̄i contempsi p̄pter amorē dñi mei iesu xp̄i: quem vidi: quē amauit̄: i quē credidi: quē dilexi

vt cātatur in ecclesiā. Moraliter h̄ic habēt doctrinā oēs mulieres cuiuslibz status: si volunt esse castie z bone q̄ nō recipiāt dona a viris: q̄ que dona recipiunt vendūt sese. Sicut em̄ pisces capiuntur hamo: sic mulieres dono. Mulier paup̄ vt vidua vel monialis seu puella pōt recipe elemosynā a viro. Aliud em̄ ē recipe elemosynā aliud iocale vel munus. Et hanc differentiā pōt cognoscere ex pte dātis: ex parte dati: z ex modo dādi. Neq̄ mirū si mulieres capiunt̄ z obligātur donis. Q̄ magni dñi z sapientes iudices z aduocati q̄ volūt esse casti i iusticia: caueāt ne munera recipiāt: q̄ z leges subuertūt z excecat̄ oculos iudicū z capiunt̄: ideo dixit lex diuina. Nō accipies p̄sonā: nec munera: q̄ munera excecat̄ oculos sapientū z mutāt v̄ba iustorū. Iuste q̄d iustū est p̄sequis vt viuas z possideas terrā quā dñs de⁹ tu⁹ dederit tibi. Nō plātabis lucum z omnem arbore iuxta altare dñi dei tui. Nec facies tibi atq̄ p̄stitues statuā quā odit dñs de⁹ tuus. Deut. xvi. Ideo antiquitus qñ aliquod magnē negociū volebāt cōmittere alicui p̄quirebāt iudices q̄ nō reciperēt dona: sed modo non inuenirentur huiusmodi. ¶ Dico secundo q̄ sc̄dm donū fuit vera fidelitas: q̄ valde fuit fidelis suo sp̄so dño iesu xp̄o: q̄ nec donis nec p̄missis aut minis voluit ip̄m dimittere cui p̄ votū castitatis se dederat: vt patet in ei⁹ legenda vbi sic dicitur. Postq̄ aut̄ fili⁹ p̄fecti vidit se ab ea ita despectum: lecto p̄sternitur de febre amoris siue rabie. Et p̄ alta suspiria amor a medicis aperitur dicentib⁹ patri. Filius vester nullū defectū corpālem patitur: sed patit̄ febrē amoris. Et tō vos q̄ estis pater ei⁹ secreta q̄ratis causam istius. Cuz aut̄ pater interrogasset cām huius aperuit fili⁹ cor suū patri sibi referēs qualiter agnes filia talis nobilis ipsuz despectit. Et nisi haberet ipsā vxorē q̄ moreretur. Respondit pater. Fili nō dubites habeas bonū sp̄e: q̄ ipsa erit vxor tua vel cōcubina: z statim p̄fect⁹ misit p̄ ea. Et btā agnes cū parētib⁹ z amicis venit corā p̄fecto. Qui p̄mo affabiliter dixit: quō dū fecerūt sibi magnā gratiā q̄ essz vxor futura filij sui: q̄ tñ poterat ducere fi

liam regis in vxore z similia vba. Cui re
spondit brā agnes. Jā ab alio amatore
puenta sum. Jpi em̄ sum desponsata cui
angeli seruitunt cui⁹ pulchritudinem sol
et luna mirant̄. Tūc prefect⁹ nouit ip̄az
eē xp̄ianā: z voluit eā terrouibus inclina
re qz tunc erat maxima psecutio xp̄iano
ruz siue q̄ xp̄ianos dicēs. Filia op̄vnu
ex duob⁹ eligere: vel q̄ sis vxor filij mei
vel tormentis interire. Sz ip̄a terrentē si
cut blandientē deridebat dicēs nunq̄ se
ducturā hoīem mortalē in viz. Ecce hic
vera fidelitas ad sponsum suū. De q̄ di
cebat. Anulo suo subarrauit me domi
nus me⁹ ih̄s xp̄s et tanq̄ sponsam deco
rauit me corona. Posuit signū in faciem
meā: vt nullū p̄ter eū amatore admittā.
No. Anulo suo. Anul⁹ est fides xp̄iana
figure circularis: qz voluit in duodecim
articulis. Lapis p̄ciosus ē meritū fidei.
signū in facie est character quez recepit
in baptismo. Morale. h̄ h̄nt exēplū mu
lieres maritate seu moniales q̄ receperūt
xp̄m in sponsuz. Ex q̄ em̄ se dederūt vni
nō recipiāt aliū. al̄s essent infideles non
seruādo p̄missum. Btā aut̄ agnes lz se
crete xp̄m in sp̄sum recepit p̄ votū casti
tatis: nō tñ fuit excōicata p̄p̄t sniam de
clandestinis. Dicat̄ hic q̄ hoc: qz multe
clādestine desponsantur: z post timorē pa
rentum nō audētes reuelare. J̄hunt cum
alijs z nihil faciūt: vel si reuelat̄ J̄dicūt
z male. Sed optia punitio esset q̄ p̄ nō
daret sibi dotē ex q̄ sine scitu sui despon
sauerit sibi virum. De his dicit septura.
His aut̄ q̄ in m̄rimonio iūcti sunt p̄cipio
non ego lz dñs vxorē a viro nō discede
re q̄ si discesserit manere innuptam aut
viro suo recōciliari et vir vxorē nō dimi
tat. j. Cor. vij. ¶ Dico tertio q̄ tertiu bonū
est digna honestas qz de⁹ voluit esse
honestissime p̄seruare ad practicā dicat̄
ex legēda. Vidēs q̄ p̄fect⁹: q̄ nec amore
nec timore voluerit sp̄sari cū filio suo q̄
moriebat̄ amore sui opposuit sibi titulū
xp̄ianitatis: z dedit sniam q̄ eā: scz vt du
ceret̄ ad lupanar p̄missio p̄cone dicēte q̄
oēs iuuenes q̄ vellent cū tali domicella
h̄re placentiā ibi puenirent q̄susq̄ more
ret̄. O qualis iudex iste fuit. hoc fecit vt
ei⁹ filius ad mu⁹ videret eā nudam zc.
Ista snia fuit sibi durior q̄ snia mortis.

Tūc ip̄a eleuatis oclis in celū ad suum
sponsum ih̄m xp̄m siēs orauit dicens. O
dñe nō placeat vobis et nō sustineatis
tātam p̄fusionē q̄ isti infideles videant
me nudā: z ne corp⁹ meū polinat̄ tamen
qz vos dñe nud⁹ fuistis in cruce parata sū
sustinere sicut vob placuerit. Dicat̄ quō
cū denudaret̄ tūc visibit̄ angeli submis
serunt eius capillos in tanta dēsitare q̄
ita p̄fecte fuit coopta ac si eēt veste indu
ta: ita q̄ nihil videbat̄ de ei⁹ corpe. Et si
cut debuerant p̄uerti viso hoc miraculo
ita dixerūt q̄ erat incātatio: z arte magi
ca hoc factum fuisse. Et tunc p̄cepit p̄se
cius vt ad lupanar duceret̄. Ducebatur
aut̄ ad lupanar vt ouis ad macellū: z in
troduserunt eā in domū cuiusdā mere
tricis: z ibi inuenit angelū circūdātez eā
tāto lumine vt null⁹ eā pre splēdore vi
deret: induēs eā vestē candidissimā quā
sp̄sus sibi misit quā induit gratias agēs
deo: z poterat dicere. Gaudens gaude
bo in dño: z exultabit aia mea i deo meo
qz induit me vestimētis salutis. Esa. lxi.
Nota de vestimētis scz capilloz densi
tate. sc̄do veste candida. Ecce dignitas
honestas. Jō dicit. Collaudabo zc. Mo
ra. duplici veste honestat̄ induere nos
debem⁹ exēplo btē agnetis. i. capilloz
dēsitare. Capilli em̄ sunt volatiles z si
gnāt cogitationes volatiles z diuersas q̄
induere debem⁹ p̄ honestatē: nihil inho
nestū cogitare in corde. Sc̄do in corpore
induamur veste cādida honeste p̄uersa
tionis canēdo ab ope imudicie carnalis
Iste vestes sunt nob̄s necessarie: al̄s qñ
aia sine istis apparet corā xp̄o z sanctis
est ista abominabilis q̄ statiz mittit̄ ad
infernū. Jō dicit Jō. Bt̄is q̄ vigilat z cu
stodit vestimēta sua ne nud⁹ abulet z vi
deant turpitudinē ei⁹. Apo. xvj. ¶ Dixi
q̄rto q̄ quartū donū est alta z p̄fecta pu
ritas. Triplex est grad⁹ puritat̄. i. pu
gal vidual z v̄ginal. vñ dicit Beda. Bo
na ē castitas puagal: melior ē puuētia vi
dualis: optima est p̄fectio v̄ginal. Ma
gnā grām fecit creature de⁹ quā p̄seruat
in puritate v̄ginitat̄ cū sit vitro debilior.
Uirū ei nō frāgīf nisi tāgā v̄ginitas at̄
soio visu p̄cupiscētie ledit̄: nō tñ p̄dit̄ n̄
si p̄ op⁹ q̄s volūtarie delectationē illā ve
nerēa fuerit expt⁹: vt dicit doctor. s. iho.

in. ij. q. clj. ar. j. ad quartuz. Beata autē agnes fuit a deo puritate conseruata. Un̄ cū esset in dicta domo meretricis et multi iuuenes essent ibi cōgregati: et alii qui intrassent ad eā vidētes tm̄ lumē timebant et egrediebant̄. Interi venit prefecti fili⁹ cū sodalib⁹ suis deridēs alios ingressus est audacter: et vidēs tm̄ lumē circa virginē et irruens in eā in ip̄o lumine priusq̄ eā manu tāgeret cecidit in faciē suam et suffocatus a diabolo expirauit. Vidēs aut̄ vn⁹ q̄ morā faceret credēs ip̄m cum ea delectari: ingressus est ad iuuenē et inuenit eū mortuū: et exclamauit dicens. Pūssimi romani succurrite meretrix ista magicis artibus p̄fecti filium interfecit. Prefectus aut̄ audiēs venit illuc et videns filiū vnigenituz suum mortuū dicit beate agneti. Crudelissima feminarum in meo filio voluisti tuā magicā artē demonstrare. R̄ndit b̄tā agnes Ille cui⁹ volūtatē volebat perficere: in eum p̄tatem accepit. P̄z ergo alta puritas beate agnetis ex dictis: qz nec cogitatione nec ope virginitatem amisit. Jō apostol⁹ dicit virginibus. Respondi em̄ vos vni viro virginē castā exhibere xp̄o. ij. Cor. xj. Nota cū d̄z virginem castam multe persone sunt caste sine virginitate vt ille q̄ fuerunt de matrimonio v̄l ās: sed post viuunt caste. Alie aut̄ sunt ḡgines sine castitate: qz nunq̄ fecerunt actū sed sustinent tactus: amplexus et oscula. Talis ḡginitas modicū valet. De talibus hieremias fecit planctum dicens. Virgines syon squalide. i. inuerecunde et impudentes: et ipsa supple virginitas oppressa amaritudine. Threnoz. j. Virginitas em̄ non solū cōsistit cauēdo ab actu: sed etiā op̄z cauere ab actu et cognitionib⁹ malis: imo etiā ḡgines oēs sensus corporales debēt habere castos: vt scz nolūt videre vilitates nec audire nec loq̄ de matia carnali: qz ās est ḡginitas ferens. ¶ Dico q̄nto q̄ q̄ntū donum est clara sc̄tiras. Aliq̄ em̄ h̄nt sc̄tiram: sed non clarā mūdo: imo obscura est: et abscondita: qz abscondūt eā timore vane gl̄ie: et b̄n faciūt in x̄pi p̄siliū. Attēdite ne iusticiā v̄ram faciet̄ corā hoīb⁹ vt videamini ab eis etc. Mat. vi. Sed alia est sanctitas aliq̄z quā deus publicat et clarifi-

cat etiā miraculoz testimonio ad laudē dei. et dicit xp̄s istis. Sic luceat lux v̄ra corā hoīb⁹ vt videant opa v̄ra bona: et glorificēt p̄fem v̄rm q̄ in celis est. Mat. v. Talē sc̄tiratē clarā habuit b̄tā agnes. Un̄ cū p̄fect⁹ genib⁹ flexis et flendo supplicaret sibi dicēdo. In hoc apparebit q̄ nō magica arte ista fecisti: si de p̄cata fueris angelū tuū et restituas mihi filiū. R̄ndit beata agnes. Qz ip̄s est vt ḡt⁹ domini mei iesu xp̄i manifestet̄: egredimini foras. Orante ḡ beata agnete apparuit ei angel⁹ dñi: et eleuauit eā flētem et iuuenē suscitauit. Cogitate qualr petijt veniā a b̄tā agnete. Qui egressus foras cepit clamare. Un⁹ est de⁹ in celo et in terra et i mari q̄ est de⁹ xp̄ianoz. O dixerunt sibi alii qui: qd̄ dicit̄. R̄ndebat. Ego scio qd̄ dico. Cogitate quō dixit multa de alio mūdo: de inferno in q̄ fuerat de purgatorio de paradiso qz d̄nati p̄nt b̄tōs videre i gl̄ia vsq̄ ad diē iudiciū. Etiā mlti ex hoc fuerunt p̄uersi. Dicat̄ p̄tra illos q̄ dicunt q̄ nullus venit de alio mūdo: immo multi venerūt. Nūquid xp̄s et lazarus et q̄ plures alij: et iste filius prefecti: Jō xp̄s Qui credit in me opa q̄ ego facio et ip̄e faciet et maiora horū faciet. Jo. xiiij. Tunc fuit p̄pleta ista p̄missio in b̄tā agnete. Querit̄ in glo. Aug. q̄ sunt ista maiora q̄ mortuos suscitare: cecos illuminare et leprosos curare. Et dicit ip̄e q̄ mai⁹ est de impio iustū facere q̄ celū et terrā creare. Et hoc ē dicit doctor sc̄tūs p̄ma. ij. q. cxij. ar. ix. in corpe in hoc miraclo nota dn̄as resurrectiones magnas. Unā corpis: qz diuina virtute aīa q̄ erat in inferno fuit reuinita corpi ofonib⁹ beate agnetis. Sc̄da fuit resurrectio aīe: qz de infidelitate et mala vita ad fidē xp̄i et bonā vitā fuit cōuersus: hoc est mains q̄ suscitare corp⁹ Sed aliqui plus ammirant̄ de miraculis corporalib⁹ q̄ de spiritualib⁹ q̄ sunt maiora. Dicūt aliq̄ O si mō fierent ista miracula. Dico q̄ maiora fiunt. Magnum miraculū ēēt suscitare aliquē q̄ iā p̄ mensem vel p̄ annū fuit mortu⁹. Mai⁹ miraculū ēēt suscitare xp̄ianos pctōres in aīa mortuos ex pctis q̄ fuerunt mortui q̄nq̄ vel. x. ānis. J̄tē magnū miraculū ē cecuz illūinare: mai⁹ est illūinare infideles cecos i fide. J̄tē magnū miraclo ē leprosos

curare: sed maius est miraculum luxuriosum et corruptum corrigere et emendare. Item magnū miraculum est tractū curare mai⁹ accidiosum vt vadat ad misfaz et ambulet per bona opa. Idē de mutis qz mō loquunt⁹ confitentes pctā sua. Item orando deuote. Item de surdis: s3 mō audiūt sermones. Ecce quare dicit et maiora horum faciet. Item magnū miraculum eēt si hō mortuus mēbratim diuisus suscitaret⁹: sed mai⁹ miraculū est qñ corpus mixtu3. s. dom⁹: villa: ciuitas: vel regnū quod est diuisum vnitur et viuificatur in vno. s. spūsancto in bona pace et cōcordia. Homines aut carnales solum attendunt ad miracula carnalia: qb⁹ dicit dauid. Venite et videre opera dñi q̄ posuit pdigia sup terrā: auferens bella vsq; ad finem terre. Nota qz pdigiuz est miraculum quod fit supra naturam qd̄ intellectus vix pōt capere vel intelligere. Dixi sexto qz sextum donuz est plena firmitas sc3 in martyrio cū esset tenera et delicata. xij. annoz. Viso miraculo p̄fecus de filij sui suscitatione voluit ipsaz liberare: sed temploz pontifices timentes pdere lucrū si popul⁹ ad xp̄m conuerteret⁹: cōmouerunt et turbauerunt totum pplm. Prefectus aut hoc videns obmutuit: sed ne videret⁹ q̄ temploz pontifices aliquid dicere vicarium derelinquēs recessit cū filio tristis qz eā liberare nō potuit. Tunc vicari⁹. Aspasi⁹ igne copioso accenso iussit eam iactari in mediuz: qd̄ cū fuisset factum: flamma in duas presdiuisa est ipamq; in nullo cōtingebat incendium: sed ministros exurebat. Tunc beata agnes ofonem fecit dicens. Op̄s adorande colēde: tremende p̄ dñi mei iesu xp̄i q̄ p filiu tuū euasi minas ipioz et spurcitas diaboli impolluto calle trāsiui. et inter flāmas intrepidā ad te venire bone iesu pmitis. Vidētes hoc gentiles multi cōuertebant⁹: alij aut q̄ dicebant. Aspasi⁹ aut populi seditionē non ferens gladiū in ei⁹ gutture immergi fecit. Et sic migravit ad xp̄m. Pz ergo eius plena firmitas. Vñ scriptura dicit. ffortitudo et decor indumentū ei⁹: et ridebit in die nouissimo. puer. vl. Moralr h̄ habemus exēplū in btā agnete pseuerandi in bona vita incepta nō desistēdi timore

verboz detrahentū nec tētationib⁹ diaboli nec occasionib⁹ mūdi. Iō dicit ap̄s. Itaq; fratres mei dilecti stabiles estote et immobiles abūdātes in oi ope dñi semper scientes qz labor vñ nō est inanis in dño. j. Cor. xv. Dico septio alta felicitas. L3 em sit doctria firma qz martyres sūt in felicitate paradisi singulariter tamē fuit oñsum de btā agnete. fuit em ei⁹ corp⁹ sepultū honorabilr: et cū iuxta p̄rem illi⁹ psuetudinē parētes ei⁹ flētes vigilarent ad ei⁹ sepulchrū viderūt exercitū ḡginū pretereuntē cum ingenti lumine q̄ oñs erāt idute cicladib⁹ auro textis et palme in manib⁹ eaz in signū victorie. Inter q̄s viderūt beatā agnerē et ad dexteram ei⁹ agnū niue cādidiorē: q̄ stās dixit eis. Videte ne me q̄si mortuā lugeatis: s3 cōgaudete: qz cū his oib⁹ lucidissimas sedes accepi et p̄transiui. Ex isto miraculo fit festū agnetis sc̄bo. Moralr dicat⁹ hic q̄ illos q̄ indiscrete flēt illos: de qb⁹ sunt certi qz sunt in paradiso: sicut sunt pueri innocētes: iō nō sunt flēdi nisi pap: satisfaciēdo nature. Sicut si rex duceret secum filiū vñm: vt ip̄m faceret magnum dñm. et de hoc ploraretis. Idē in proposito etc. ideo dicit ap̄s. Nolum⁹ vos ignorare de dormientibus vt non cōtristemini sicut et ceteri qui sp̄e non hñt. j. ad The. iij. flendi aut sunt mortui q̄ dñantur. De sancto vincentio. Sermo.

Beatus vir qui

in sapientia morabit⁹. Vñ verbū ist⁹ originalr Eccl. xij. per totū mūdū inter xp̄ianos fit hodie festū beati videntij: de quo erit fmo n̄r. Sed primo salutē ḡgo ma ira etc. Beat⁹ vir. s. hic p̄ grām: et in futuro p̄ gl̄iam q̄ in sapientia morabit⁹. Pro declaratione hui⁹ et introductiōe materie sciendū qz q̄stio fuit inter antiq̄s philosophos: imo etiā inter theologos que differentia est inter sapientiā et sciētiam. qz sc̄ta sc̄ptura loquēs de sapientiā dicit qz saluat creaturā. s. occasionalr: et etiā dicit qz sciētia inflat. j. Cor. viij. Mō aut dimittēdo opiniōes p̄horum et theologorum in textu biblie oñdix quid est vera sapientia dicente. Sapientia doctrie fin nomē ei⁹ est: et non est multis mani-

EE

De sancto Vincentio.

festa. Quib⁹ aut cognita est pmaner⁹ usq⁹
 ad p⁹spectu⁹ dei. Eccli. vj. Nota fm nome⁹
 ei⁹ est: q⁹ sapientia fm hois etymologia⁹
 idē est q⁹ sapida scia. Sciētia em dicit co
 gnitionē v⁹itatis de deo et de creaturis.
 Sapientia aut pl⁹ dicit. s. cognitionē de
 deo z creatur⁹ cū sapore deuotionis. ver
 bi grā. In theologia multi sunt qui hnt
 sciam theologie in intellectu ad disputā
 dū: arguendū: rñdendū. legendū: z predi
 cādū: sed in corde nō sentiunt sapore spi
 rituali deuotiōis z dulcedinis: tales hnt
 sciam: sed nō sapientiā. Tu em scis legē
 do: pdicando: studēdo: z disputādo q⁹ ē
 vn⁹ de⁹ in eētia: z trinus in psonis. Et
 q⁹ fili⁹ dei fuit incarnat⁹: nar⁹: mortuus.
 et passus. In istis sentis tu sapore amo
 ris z deuotiōis: si dicas q⁹ sic tūc habes
 sapiētiā: si dicas q⁹ nō: tūc habes sciaz
 solū. Idē si volum⁹ loq⁹ de iure canonico
 vel ciuili: qñ vos dñe doctor legitis vel
 disputatis. qñ cogitatis diuinā prouidē
 tiā q⁹ isto mō de⁹ regit mūdū. s. q⁹ hoies
 sapientes regūt alios vel vt habeāt me
 ritum iustitie p eos ad ministrādū p or
 dinationes z maloz punitiōes: si in his
 sentitis saporez sapiētiā habetis sin als
 sciam tm: debetis dici sciēs z non sapiēs
 Idē de magnis phis z medicis sciētib⁹
 cursum celi z stellaz pstellatiōes z v⁹tutes
 herbarz: lapidūz stellaz. In tali scia
 si sentitis in corde deuotionē dicēdo. O
 bñdictus deus z quat⁹ disposuit z ordi
 nauit vt ista inferiora regant: a superio
 ribus corpib⁹ zc. tūc habetis sapiam als
 sciam. Ecce qre dicit sapientia fm nome⁹
 ei⁹ ē. Sz heu cū sequit: z nō est multi⁹ ma
 nifesta: qz lz multi habeant sciam: pauci
 tm hnt sapiētiā. hnt em magnā sciam et
 malā psciaz. Idē apls loquēs de illis ma
 gnis phis dicit. Qz cū cognouissent deū
 nō sicut deū glorificauerūt aut grās ege
 runt: sed euauerunt in cogitationibus
 suis zc. dicētes ei se eē sapiētes stulti fa
 cti sunt. Ro. i. Quib⁹ aut cognita ē pma
 net usq⁹ ad p⁹spectu⁹ dei. Idē dicit thema.
 Beat⁹ vir. s. b⁹titudine vite z post b⁹titudi
 nē pfie: q⁹ i sapia morabit. Appropriādo
 aut the. ad b⁹tm vicētū iuenio q⁹ i mūdo
 habuit qñs sapiētiā: z nō sunt plures. s.

Prima sapientia phisica.

Scba sapientia theologica.

Tertia sapientia apostolica.

Quarta sapientia angelica.

Quinta sapientia heroica.

Istis qñs sapiētijs de⁹ in hoc mūdo do
 tauit vincētū. Idē de eo appropriate di
 cit thema. B⁹tus vir. i. virtuosus q⁹ in sa
 pientia zc. Dico pmo q⁹ beat⁹ vincētus
 habuit sciam phisicā. Sapiētia em anti
 quoz viroz p⁹horum i hoc erat. s. vt ha
 berent cognitionē v⁹itatis de pma cā z de
 alijs. Et abstinebāt se ab oib⁹ delectatio
 nib⁹. maxie luxurie q⁹ hebetat z obscurat
 intellectu. Vitabāt em negocia vt habe
 rent intellectu recollectiuū: qz v⁹ius vniz
 ta fortioze est seipsa dispersa: z cauebāt a
 pctis. Idē salomon magn⁹ phs de se dicit
 Cogitavi in corde meo abstrahere a vi
 no carnē meā vt animū meū trāsserrē ad
 sapiētiā. Eccls. ij. Vinū em signat illa
 tria. Primo luxuriā: qz hebetat. Idē apls
 Eph. v. Nolite inebriari vino in quo est
 luxuria. Scdo negocia tpalia qz dat fu
 mositates. Tertio delectationes q⁹ impe
 diūt pfectū sapiētie: qz vinū letificat cor
 hominis. p. cxxxiij. Istā sapiētiā habuit
 btus vicenti⁹. Dica⁹ cū eēt arragonēsis
 de ciuitate hostiensis de nobili gñe z i do
 mo p⁹ris eēt occasio pctoz negocioruz et
 delectationū et btus vicenti⁹ vellet ha
 bere sapiētiā: dimissa domo p⁹ris iuit
 vsus augustā vbi tunc erat studiū gnale
 de phia: z tm pfectit q⁹ ifra breue tps oēs
 alios pcellit. Tenebat istū modū q⁹ sum
 me vitabat pctā. Dica⁹ hoc ad correctio
 nē studētū ne expēdāt i vanū pecunias
 parētū zc. Istā pctā vitabat btus vicē. q⁹
 hginē se pseruauit: sciēs illd. In maluo
 lā aiāz nō itroibit sapiētia nec hītabit in
 corpe subdito pctis. Sap. j. No. in mali
 uolā aiāz p luidiā vindictā zc. nō itroi
 bit sapiētia: lz itret scia. Idē. b. Vincē. cō
 seruabat se ieiunādo: orādo et habebat
 intellectu clarz z tenebat portā aptā. Itē
 vitabat negocia mūdana q⁹ spargūt cor
 hominis: nec pōt pprehēdere. iō opz q⁹ sit
 vacuū a negocijs. Idē dicit sapiēs. Sapiē
 tiā scribe i tpe vacuitatis: z q⁹ minorat actu
 sapiētiā p⁹cipt: qz sapiētia replebit. Ec
 cle. xxxviij. Tertio vitabat oēs delecta
 tiōes carnis: imo macerabat corp⁹ vt ad
 sapiētiā eleuaret intellectu: sciēs illd. Ois
 sapiētia a dño deo ē: z cū illo fuit sp z est

an euis. **Eccl. i.** Nō solū occupabat se i li
bris tpalibus phoz: s; etiā in libro spūa
lis amoris 2 deuotiōis dei: q; sicut aqua
descēdit de alto fonte ad ortū: ita sapien
tia descēdit ab illo fonte: de quo **Eccl. i.**
Fons sapiētie verbū dei in excelsis. Jō
si vultis q; descendat ad ortū cordis ve
stri siue intellect^o ponatis canale ofonis
2 deuotionis. **Juxta p̄siliū beati Jacobi**
ap̄li. Qui indiget sapiētia postulet a deo
qui dat oib^o affluenter 2 nō impropert.
Jac. i. Ita faciebat btūs Vincētius: ideo
habuit magnā sciam phisicā: iō in laudē
dei 2 honorē beati vincētij cātat ecclesia
Sāctus vincenti^o a pueritia studijs lite
raz traditus supna sibi puidēte clemen
tia gemina scientia efficacissime claruit.
Nota gemina scia. p̄hi ponūt duplicem
sciam speculatiuā sc; 2 practicā: quā di
cūt praxim: qn̄ scia speculatiua descēdit
in cor p̄ deuotionē 2 saporē: 2 i vita p̄ san
ctā p̄uersationē. Sed mō soluz curat de
scia speculatiua vt appareāt. **Not.** effica
cissime claruit in suplatiuo: q; tres sunt
gradus phie scie: vt dicit **Hiero.** ad **Pau**
linū. c. vi. Rationalis: naturalis: 2 moza
lis. rōnalis aut̄ oñdit modū rōcinādi: di
spūtiādi 2c. vt grāmatica: logica 2 retho
rica. **Et in isto gradu claruit btūs vincē**
tius. Naturalis est cognoscere mot^o ce
loz 2 stellaz naturas elemētoz 2 silia: 2
in ista efficaci^o claruit btūs Vincētius.
Mozalis aut̄ docet quō est viuendū fm
quattuoz v̄tutes mozales erga seipsuz 2
erga p̄ximū suū tā in p̄speritate q̄ i ad
uersitate. **Et in ista btūs vincēti^o** excellē
tissime claruit. **Jō** dicit **thema.** Btūs vir
in v̄tute. s. meritoria q̄ in sapiētia 2c. **Mo**
rāl^r mō est totū oppositū. **Nā** multi cu
rāt de phia rōnali disputādo: arguēdo: 2
legēdo 2c. **Alij** aut̄ de naturali scientes
mot^o 2 naturas: mutatiōes: gñatiōes: cor
ruptiōes 2 alteratiōes rez 2 astrologiā.
S; de tertio gradu phie 2 p̄ncipali null^o
curat mō ordinare v̄sā suā. **Multi** sunt q̄
habēt intellectū plenū qōnib^o 2 sophis
matib^o 2 voluntatē infectā 2 plenā corru
ptionib^o: 2 vitā plenā dissolutiōib^o. **Me**
lius esset h̄re ignorātiā: q; ignorātia que
nō est affectata: excusat aliquat^r. **Jō** dicit
dñs iesus xp̄s. Ille seru^o q̄ cognouit vo
lūtatē dñi sui 2 nō se p̄parauit: 2 nō fecit

fm volūtatē ei^o plagis vapulabit: mul
tis: q̄ aut̄ nō cognouit 2 fecit digna pla
gis vapulabit paucis. **Luc. xij.** Ergo me
li^o esset nescire q̄ scire 2 mala vitā tene
re. **Jō** dz de btō vincētio: efficacissime cla
ruit. **Dico** scōo q; habuit sapiam theolo
gicā q̄ maior est q̄ phisica q̄ i hoc p̄sistit
q; ex quo creatura tenet bonā vitā quaz
h;: 2 cū hoc ostēdit alijs veritatē creato
ris 2 creaturaz nō solū v̄bo docēdo: s; ēt
exēplo: ope adimplēdo: ita q; nō solū di
cat: vadatis ad paradisu;: s; veniat̄ se
quimini opa mea: q; sicut bon^o pictoz nō
solū instruit puerū ore loquēdo: s; ēt ma
nib^o operādo 2 lineādo 2c. **Ita ē de bono**
theologo: iō de eo dz. ip̄e tanq̄ libez mit
tet eloq̄a sapiētie sue. **Et paulopost.** ip̄e
palā faciet disciplinā doctrie. **Eccl. xxxix.**
Nota: ip̄e. s. p̄dicator theolog^o tanq̄ im
bres: q; p̄dicatio tāq̄ aq̄ diuinaz doctri
narū refrigerat ardorē: supbie in supbis
auaritie in auaris: luxurie in luxuriosis:
2 sic de alijs. **Et sicut** pluuia facit fructi
ficare in bonis opib^o 2 meritis. **Not.** ip̄e
palā faciet 2c. ne dicat. **Iste** frater dicit
loq̄t multa bona de hūilitate: s; ip̄e est
supbus. **Pulchros** simones facit de mīa
2 liberalitate: s; ip̄e est auar^o. **Multū** cō
mēdat castitatē: s; ip̄e ē luxuriosus: 2 sic
de alijs. **Istā** sapiam habuit btūs vincē
tius excellēter. **Ex** q̄ em̄ habuit p̄mā sa
piētā. s. phisicā dedit se ad studendū bi
bliā: 2 postq̄ in ea fuit bñ instruct^o cepit
p̄dicare: nō solū v̄bo: sed ēt ope. **Post** q̄
em̄ sua fama diuulgata erat q; eēt deuo
tiō: sanctior 2 aptior alijs: ep̄s cesar au
gustan^o valeri^o noie volēs puidere oui
bus suis de p̄dicatiōis pastura vocauit
btūm vincētū 2 ordinauit eū vsq; ad dya
conū. **Et** q; ep̄s erat. senex iō p̄misit sibi
offm̄ p̄dicatiōis p̄ totā diocesim. **Nā** p̄di
care offm̄ est ep̄ale: vt p̄z in p̄mis ep̄is. s.
ap̄lis: vt dixit **Petr^o** de se 2 de alijs: nos
v̄o oratiōi quātū ad missaz: q̄ est p̄nci
palis oratio: 2 ministerio verbi instātes
erimus. **Act. vi.** **Jō** qn̄ ep̄s cōsecrat̄ i ei^o
dorso ponit euangeliarū apertū et dicit
sibi. **Vade** predica verbū dei: vt dicit de
cretalis. **Cuz** ex iniūcto: extra de hereti
cis. **Hoc** officū fuit principale filij dei in
hoc mūdo quare ait. **Eamus** in p̄mos
vicos 2 ciuitates vtz ibi predicē. **Ad** hoc

De sancto Vincentio,

em veni. Mar. i. Tunc beatus Vincentius cogitavit imitari maiorem predicatorem. scilicet christum qui cepit facere et docere. Incepit ferventer predicare non solum verbo: sed etiam exemplo et opere. Primo enim fundavit suam vitam in magna humilitate: intantum quod nec genere nec scia nec dignitate superbiebat. Non poterat predicare sine superbia. Itaque despiciebat pro deo omnia bona temporalia. Ideo predicabat contra avaritiam: usuram: rapinam: furta etc. Item quia conservavit se in virginitate poterat predicare contra luxuriam: reprehendendo homines: mulieres: clericos et religiosos: quia habebat faciendam ferream siue carnem de ferro etc. Itaque quia erat fundatus in charitate predicabat contra ranciditas: malas voluntates. Quia erat abstinentes audacter poterat predicare contra gulosos et ebrios et ieiuniorum fractores. Et quia erat patientes predicabat contra iracundos. Itaque quia erat diligens nunquam erat ociosus sed laborabat in operibus spiritualibus. Ideo poterat reprehendere ociosos qui perdunt tempus eis a deo concessum ad penitentiam. Prelatis predicabat ut magis curarent de alabus quam de redditibus. Clericis quod haberent devotionem. Religiosis obedientiam. Dominis villarum et comitatuum rectoribus ut facerent iustitiam et vitarent peccata notoria. Subditis fidelitatem. Divitibus misericordiam. Pauperibus et tribulatis patientiam. Ecce quomodo habuit sapientiam theologica: id est de eo carat ecclesia. Scitavit quoque insignis archidiaconatus suscepit et vices pontificis diligenter exercebatur: quanto tam gloriosum officium predicationis debet exequi cum diligentia siue diligenter. Et quod peccatum est: illos qui solum ore curant exequi officium predicationis et non opere. Vultis intelligere quod peccatum est: ac si aliquid iret ad papam vel regem per aliquam dignitatem seu beneficium obtinendo et rex vel papa de hoc fecit ei litteram vel bullam optime scriptam: tamen ille non curat de sigillo nihil obtineret quam vellet intrare possessionem dignitatis: quia non adhiberet ei fides. Ita est de predicantibus quibus deus promittit magnam dignitatem et beneficium in celis. Qui fecerit. scilicet opera bona et docuerit alios ore ut faciatur: hic magnus vocabitur in regno celorum. Matt. v. Si ergo nos de isto beneficio volumus habere litteram seu bullam. id est sermonem optime ordinatum: colore rhetorico adornatum cum magnis autoritatibus originalibus realibus et vocalibus: si ibi non est

sigillum bone vite: non dabitur fides nobis non penetrant corda gentium ut convertantur et corrigantur: id est necessarium est sigillum quod dat auctoritatem doctrine. Non ex sigilli defectu mulri amittunt beneficium a christo promissum dicente christo. Qui. scilicet ille qui habet predicare soluerit unum de mandatis istis minimis et docuerit sic homines minimus vocabitur in regno celorum. Matt. v. Minus. id est nullus: quia nunquam intrabit in illud. Non dicebat apostolus vltis predicator. Non audeo aliquid loqui. scilicet in predicatione eorum que per me non efficit christus in obedientiam gentium in verbo et factis in virtute signorum et prodigiorum in virtute spiritus sancti. Ro. xv. Dico tertio quod tertia sapientia est sapientia apostolica que in hoc consistit scilicet predicando verbo et opere et cum hoc propter honorem dei et saluationem animarum laborando: per mundum discurrendo de villa in villam etc. exemplo christi de precepto. Euntes in mundum universum. Mar. vi. Quomodo mercatores per terram: et marinarii per mare laborant cum magnis periculis pro modico lucro: ita apostoli et predicatorum apostolici laborant per mundum ut christum lucrifaciant. O quod lucrum portabunt in iudicio Paulus et Petrus et alii. Non predicantibus apostolicis dicit apostolus. Videte itaque fratres quomodo caute ambuletis: non quasi insipientes: sed ut sapientes: redimentes tempus quoniam dies mali sunt. ad Ephes. v. Ista sapientiam habuit beatus Vincentius: quia non solum in civitate cesar auguste laborabat predicando: sed per villas et castra cum magnis periculis propter infideles. Tunc enim tempus fuit maxima persecutio christianorum. Imperatoribus Diocletiano et Maximiano qui miserunt unum gubernatorem qui tormentis cruciabat et occidebat christianos qui nolebant fidem christi abnegare. Crudelis dominus: sed crudelior minister. Et fuit sibi dictum quomodo beatus Vincentius fuit captus ex precepto Daciani: qui ipsum caput cathenatum et pedes in misset ad valeriam ubi sunt diete multe que iunt oneratus cathenis et ferro. Quale fuit istud tormentum: et hoc fuit primum tormentum: sed cogitans onus christi quod christus portavit quando ducebatur ad crucifigendum: patienter portavit attendens ad verbum christi dicentis. Si quis vult post me venire abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. Mar. xvi. Scdm tormentum fuit: quia Dacianus noluit quod statim presens taret sibi ut magis timeret et mansuetum.

ret et precepit ut poneret in carcere sine cibo et potu tribus diebus. Et cum corpe esset ibi detentus anima ibat per plateas paradisi cōtēplādo: et cum ista pfortatione trāsiuit. Cogitate quō oneratus ferro dormiebat in terra et erat sine cibo et poterat dicere recte cum aplo. Nostra puerfatio in celis est: q̄tū ad adam: et vltimū dicit. Vñ etiā saluatores expectamus dñm nrm iesum xpm. q̄ refozmabit corp⁹ humilitatis nr̄e pfiguratus corpi claritatē sue fm operationē virtutis sue qua ēt possit subycere sibi oia. Phil. iij. Tertiū tormētum fuit qñ illa die fuit dacio pñtatus: et vidēs ipm pulchrum iuuenē et rubicūdū zin nullo alteratū: credēs q̄ custodes ei ministrassent cibaria voluit eos occidere. Et dixit bt̄us Vincētius. Nō occidas eos qz bñ tenuerunt tuū crudele pceptū. Tūc dixit sibi dacio q̄ abnegaret fidem xpi: al̄s oia tormēta expēderent in eū. Rñdit bt̄us Vincētius. Scito nephariū esse ap̄ xpianos deitatis cultū abnegare. Tormēta tua nō timem⁹ qz p ipsa deducimur ad coronas et p mortē ad vitā. Insurge ḡ miser et toto malignitatis spū debacchare. Uidebis me dei virtute plus posse dū torqueor q̄ possis ipse qui torques. O qualis xpi miles intrepid⁹: et statim denudauerūt euz. Quartus tormētū fuit qz statim postus in eculo: sed cogitās penās xpi in cruce pendentis patienter sustinuit illud tormētū. Cui dixit dacio. O miser miserere tui et. Beatus aut̄ Vincētius alacri vultu rñdit. Hoc est qd̄ modis oib⁹ exq̄siui. Quintū tormētū fuit qñ cū fal castris ferreis ei⁹ caro crudeliter lacerabatur: ip̄o aut̄ dicēte. Nō sunt pdigne passiōes huīus t̄pis: sustinuit patienter. Sextū tormētū fuit de laminis ferreis ignitis ad ei⁹ latera applicatis: ip̄o dicēte. Probasti cor meū et visitasti nocte. s. tribulationis igne me examinasti: et nō est inuenta in me iniquitas: etiā sustinuit. Septimū tormētū qñ deposit⁹ de eculo posit⁹ fuit in craticula vt bt̄us Laurētius. De hoc cātat ecclia. Assump⁹ ex eculo leuita Vincētius: atqz ad patibulū rapt⁹ moras carnicū arguendo ad penā alacriter ppe-rabat. Dicat cū fuit in craticula ferrea voluebāt eū p̄ficiētes sal in ignē. Xpi miles p̄ciosus leuita vincētius vt tribunal

sponte rogū. i. focū cōscēdit intrepidus: cuius salis crepitātis p corpus minutie sparsim ibāt atqz prune vernabant sanguine. Octauū tormētū fuit q̄ ammot⁹ de craticula posit⁹ fuit in carcere tenebroso pedib⁹ cōstrictis ligno: et tūc sternuntur fragmēta testarū: vt quocūqz se h̄teret vulnera ipsa iueniāt. Priuā oī cōsortio hūano vt si nō moreret darent sibi alia noua tormēta. Sed adsunt angeli: lux refulget in carcere: laxant ligna a pedib⁹ testarū asperitas vertit in florū mollitiē dant laudes deo: et angelice vocis suauitas pcul diffundit. Cuigilātes custodes et hec vidētes cū multis alijs cernētib⁹ ad dñm cōuertunt. Ecce p̄ncipalia tormēta q̄ bt̄us Vincētius sustinuit in dei honorē et in aiaz saluationē. Ecce hic sapiētia aplica. Et poterat dicere cum aplo. Oia sustineo ppter electos: vt et ipsi salute cōsequant̄ q̄ est in xpo iesu cū gloria celesti. ij. Timo. ij. igit̄. Beatus vir q̄ in sapiētia et c. Moralr. Melius forū possum⁹ nos habere de paradiso. Cōtemplamini hic quō chare vēdidit xps suis amicis ideo faciam⁹ p̄niam et laborem⁹ i bonis opib⁹. De illis q̄ nolūt laborare dicit dauid. In labore hoim nō sunt: et cū hoib⁹ nō flagellabunt. Glo. s. cū demonib⁹ in inferno. Dico quarto q̄ quarta sapiētia est sapiētia angelica q̄ in hoc p̄sistit. s. in oibus angeloz opibus. Ipsi preferunt et pponūt honorē dei et gloriā sup oia. hoc declarat sic. In principio em̄ mūdi añq̄ deus creasset hoim: deus creauit angelos: iter quos lucifer erat maior et sanctior: vt dicit Greg. Qui voluit deo partificali: et reuelauit hoc alijs āgelis: et multi cōsenserunt dicēdo q̄ esset bonū velut aduatores cupientes dñis complacere. Boni aut̄ angeli vt michael Gabriel et Raphael nō cōsenserūt: imo p̄dixerunt p̄ferentes et preponētes honorē dei et ei⁹ gloriā. Ecce sapiētia angeloz: iō p̄firmati sunt in gratia. Per sapiētiam sanati sunt quicūqz placuerūt tibi dñe a principio. Sap. ix. Nota. Per sapiētiam sanati sunt ab infirmitate. s. creaturarū que est peccabilitas: qz oēs creature erāt peccabiles: sed sancti tūc fuerūt sanati angeli: qz cōfirmati fuerūt sancti in grā et in gloria quā tūc habuerunt. *Ista est sapiētia*

CCC iij

angelor. Ista sapiētiā habuit sc̄tus vincentius: q̄ in nullo tormētōrū mortu⁹ fuit vt dacia⁹ p̄funderet̄ z de⁹ haberet gloriā z honorē. Qm̄ enim dacia⁹ audiuit miraculū de his q̄ in carcere visa sunt et audita p̄uersione multorū dixit. Victi sumus: z infaniens dixit. Reponat̄ in lecti mollitiē vt post renouet̄ iterū ad tormētā. Et habuit medicos z fingens se ip̄m dimisisse: p̄misit vt xp̄iani curaret̄ de eo: vt scito fortificat⁹ duriora tormēta sibi daret. Qd̄ cū fieret p̄is credētū manib⁹ xp̄o sp̄m reddidit: vt de⁹ haberet gl̄iam z honorē qz null⁹ pōt aliquē interficere nisi deus velit p̄mittere. Et poterat dicere cū ap̄lo. Magnificabit̄ xp̄s in corpore meo siue p̄ vitā siue p̄ mortē. Mihi autē viuere xp̄s est z mori lucroz. ad phil. i. Nota. Mihi autē viuere xp̄s est qz sup naturaliter z miraculose vixit in tā asperis tormētis. z mori inter xp̄ianos receptis eccl̄iasticis sac̄ris lucrū. Morāl̄ istā sapiētiā debem⁹ nos h̄re. In oib⁹ dictis z factis nr̄is p̄feram⁹ dei honorē z gl̄iam nō mētendo: nec p̄ximū decipiēdo: nec iurādo: nec renegādo: nec blasphemādo. In oib⁹ honorificet̄ de⁹ p̄ iesuz xp̄m dñz nostrū cui est gl̄ia z ipe r̄iu in secula seculorū amē. i. pe. iij. Dico quito q̄ habuit sc̄iam heroicā. Sapiētiā heroicā. i. diuina ista est alijs maior: q̄ i hoc cōsistit qd̄ de⁹ obtinet de creatura finē quē ipse intēdit infallibiliter: qz nulla cā pōt ipedi re qn̄ eueniat qd̄ ipse ordinavit de creatura: imo i regulas logicas. Dicit em̄ logic⁹ q̄ ex puris negatiuis nō sequit̄ cōclusio affirmatiua. S3 de⁹ ex negatiuis cōcludit affirmatiuā vt sibi placet. p̄hs autē dicit. Ex cōtrar̄ijs nō p̄ducit̄ cōtrar̄iū: imo de⁹ ex cōtrar̄ijs p̄ducit effectuz p̄trar̄iū vt ptz i ioseph de quo ordinavit q̄ esset dñs fratrū suorū: qd̄ intelligētes fratres sui ipsuz v̄diderūt vt esset captiuus z nō dñs eorū. Et ex illius venditiōe secutū fuit q̄ ioseph fuit dñs eorū. Ecce quō ex h̄ijs deus cōcludit suū p̄positū. Ad hoc autoritas. Sapiētiā supple diuinā non vincit malitia: supple creaturarū. Attingit a fine vsq̄ ad finē fortiter z disponit oia suauiter. Sap. viij. et. viij. Ista sapiētiā habuit bt̄us Vincenti⁹ ex dei voluntate: qz eā. i. sapiētiā cōcauit.

Iō d̄r Vincentius quasi vincēs dacianū: qz dacianus ordinavit q̄ moreret̄ in tormētis. Et qn̄ audiuit q̄ mortu⁹ fuerat in lecto dixit: victi sum⁹. S3 ex quo in vita nō potuit ip̄m vincere: in morte cogitavit habere victoriā de corpore. Ecce malicia. Et mandauit ei⁹ corp⁹ p̄ici in cāpū a feris z auib⁹ cōsumēdū. S3 affuit coruus q̄ aues cū feris abigebat: z creditur fuisse angel⁹. Qd̄ reuelatū fuit daciano: q̄ fecit corp⁹ p̄ici i mare cū mola funib⁹ collo ligata: vt exq̄ i terra nō poterat eū vincere ad min⁹ in mari vinceret eū. S3 nō erat ita qz sapientia diuina aliter ordinavit. Et dū submersores redirent ad denūciandū quō picissēt corp⁹ i mari dei h̄ute corp⁹ delatū est ad litt⁹ quoddā: z facta reuelatiōe sup hoc cuidā viro fideli z cuidā vidue p̄currentib⁹ illuc fidelib⁹: reptū corp⁹ sepultū est ab eis in quadā parua basilica ibi p̄pe. Cessante h̄o rabie p̄secutiōis deuotio fidelīū honorabili⁹ eū ex muros ciuitat̄ valētie se peliuit. Iō cātām⁹ Vincētē mūdū adoremus dñz i q̄ p̄surā mūdi martyruic̄it̄ vincētī. q̄ b̄s vir q̄ i sapia. i. diuina morabit̄.

De cōuersiōe sc̄i pauli ap̄li. Sermo.

As electiōis

est mihi iste. Habet verbuz istud in actibus ap̄lor. c. ix. Hodie fit festū in ecclesia de cōuersiōe sancti pauli. De nullo sancto fit festū conuersiōis nisi de beato paulo ap̄lo. Nō solū rōne sui qz fuit miraculosa: sed etiā rōne nostri: qz fuit peccatoribus p̄ficuosa: qz in sua cōuersiōe ostēdit quō peccator d̄z ad xp̄m cōuertī. S3 primo salute⁹ h̄go maria zc. Pro breui declaratione z materie introductiōe sciēdū q̄ p̄ncipale fundamētū z principiū salutiōis hoīm est electio dei eterna. Anteq̄ de⁹ crearet celū z terrā aut aliqd̄: iā in secreto p̄istorio trinitatis facta fuit electio de saluādis: tali mō. Tot dñi impatores reges duces comites zc. erūt in mūdo. De istis dixit p̄r filius z sp̄s sanctus tot saluabunt̄ amore iustitie quā faciēt i subditoz correctiōe. Itē tot p̄lati: pape cardinales: patriarche: archiep̄i: et ep̄i zc. erūt in mūdo: de istis tot saluabunt̄ h̄ute charitatis z diligētie suaz ouīū. Itēz

tot religiosi erūt de quibus tot saluabunt
 frute obedientie suā ordinē suando. Itē
 tot clericū virtute denotiōis. Itē tot diui
 tes frute mīe. Tot pauperes virtute pa
 tientie. Itē tot mulieres virtute honesta
 tis et iuuenne. Ita q̄ ista electio est pu
 nium fundamentū et principale: et princi
 pium saluationis hoīm ac mulierū. Au
 cto. Elegit nos in ipso ante mūdi p̄stitu
 tionē: vt essem⁹ scī et immaculati in spe
 citu ei⁹ in charitate q̄ p̄destinauit nos in
 adoptionē filiorū p̄ iesum xp̄m dñm nr̄m.
 ad Ep̄he. i. Et ista electio d̄ p̄destinatio.
 Et q̄. b. paul⁹ fuit a deo eternalr elect⁹
 vt eēde maiorib⁹ scīs paradisi. de eo d̄t
 xp̄s in themate. Nas electiōis. i. electuz
 passus ē mihi. s. paul⁹. S; q̄ diuina elec
 tio facta in eternitate h; executionē in tpe:
 dicā vob̄ practica executionē electiōis. b.
 pauli: put in epla hodierna p̄tinet. Dic
 cat̄ hystoria put dicit lucas in epla ho
 dierna. Act. ix. Quō p̄sequebat̄ xp̄ianos
 vt lup⁹ oues inīm q̄ multē xp̄iani fugerūt
 de hierlīm. id̄ d̄t ipse. Ergo sequar eos.
 Dicat̄ quō furis infect⁹ ibat. Damascū
 et. Saule saule: q̄d me p̄sequis? No. Nō
 dicit cur p̄sequis meos fuitores: q̄ tātis
 est amor xp̄i ad nos fuitores: q̄ illorū
 p̄secutionē reputabat suā. Sicut em̄ bo
 nū q̄ sit suis fuitorib⁹ amore sui: recipit
 in psonā suā: ita et malū. Itē dicit in iudi
 cio vniuersali. Esuriui ei⁹ et dedisti mihi
 māducare et. Tūc dicit. Quō dñe vidim⁹
 te esurire et pauim⁹ te et. Quibus dicit.
 Amē dico vob̄: q̄d m fecistis vni de his
 frīb⁹ meis minimis mihi fecistis. mat. xxv.
 Sic p̄t̄ quō hō d; cauere ne displiceat
 seruitorib⁹ dei q̄ tpe recipit in psona sua
 quādamodū rex recipit in se q̄ offendit
 miles vel ei⁹ officialis. Et p̄pter hoc t̄m
 timetur ne offendať regis officialis. Itē
 dicit xp̄s. Saule. Si em̄ vocabat̄ ante ei⁹
 conuersionē. Saule: quid me p̄sequeris.
 Ecce amor xp̄i ad nos. Et paulus timēs
 ac stupens dixit. Quis es dñe? R̄dit ie
 sus. Ego sum iesus nazarenus quem tu
 p̄sequeris. Durum est tibi p̄stimulum
 calcitrare. Nota q̄ paulus ante conuer
 sionē suā habebat quattuor falsas credē
 tias seu opiniones et errores cōtra dñm
 nostrū iesum xp̄m. Prima q̄ nō credebat
 ipsum esse deū: sed pup̄ hoīm. Secūda q̄

nō fuit saluator mūdi: sed deceptor. Ter
 tia q̄ non surrexit a mortuis. Quarta q̄
 nō erat iudex bonorū et malorū. Sed xp̄s
 in r̄sione q̄ dixit. Ego sum iesus naza
 renus et. fugauit oēs errores. Et primo
 q̄ dixit. Ego sum: quod est nomen diui
 nitatis: q̄ de⁹ pp̄rie habet esse. Nostruz
 aut̄ esse est nobis a deo datū: id̄ non de
 bet dici esse. Sicut nullus debet dici di
 ues de pecunijs mutuo receptis. Totū ei
 nostrū esse mutuatū est nobis a deo. Itē
 pp̄rie loquēdo nullus habet esse nisi so
 lus deus. Ideo legitur. Exo. iij. q̄ quādo
 deus voluit mittere moysen vt liberaret
 pplm̄ israhel de egypto: dixit sibi moyses
 Si dixerint mihi: quod est nomē dei: q̄d
 dica t̄is: R̄dit dñs ad moysen. Ego sū
 q̄ sum. Sic dices filijs israhel. Qui est mi
 sit me ad vos. Exo. iij. Ecce quare respō
 dit paulo. Ego sum. Et dixit Aug. in lib.
 de vidēdo deū q̄ xp̄s ostēdit tunc paulo
 diuinā essentia vt ibi determinat Augu.
 Contra sc̄m errorem dixit iesus: q̄d idem
 est q̄ saluator: ostēdens sibi dare q̄ nul
 lus potest intrare paradisu; nec saluari
 nisi sibi credendo et obediendo. Contra
 tertiu dixit nazarenus. i. floridus: q̄ eius
 corpus in resurrectione sua gloriose flo
 ruir quattuor florib⁹. Primo impassibili
 tatis. Secūdo leuitatis. Tertio subtilitatis.
 Quarto claritatis. Ideo dixit nazaren⁹
 Contra quartū errorem dixit. Durū est ti
 bi contra stimulu; calcitrare. Stimul⁹ est
 facta dura quaz dabit vt iudex vniuersa
 lis bonorū et malorū: quando dicit mas
 lis. Discedite ame maledicti in ignē eter
 num et. Mat. xxv. Tunc paulus tremēs
 ac stupens dixit. Dñe: quid me vis face
 re: sc; vt possim saluus fieri. Modo em̄
 video clare errores in quibus eram: Et
 ait dñs ad eum. Surge et ingredere ciuis
 tatem: et dicent tibi quid te oportet fa
 cere. Surrexit aut̄ de terra: apertisq; ocu
 lis nihil videbat. Tanta est claritas que
 eum circumfulsit q̄ perdidit visum: ac si
 homo diu respiceret solē amitteret visuz
 Ad manus aut̄ illū trahentes viri q̄ co
 mitabantur cū illo qui stabāt stupefacti
 introduxerūt damascū. Et erat ibi trib⁹
 diebus non videns: et non manducauit
 neq; bibit. Dicunt doctores q̄ in his tri
 bus dieb⁹ didicit euidit in sepola para
 LLII iij

De conuer. sancti Pauli.

disi quicquid postmodum predicauit. Interim Christus apparuit cuidam discipulo suo in damasco existenti qui dicebatur Ananias et dixit ei. Ananias. Et ille. Ecce ego Domine. Et ait: Surge et vade in vicum qui vocatur rectus: et quare in domo iude saul nomine tarsensez. Et timuit ananias dei. Domine: audiui a multis quoniam persequitur nomen vestrum. Sed Domine non mittatis me ad illum lupum. Tunc dixit Dominus ad eum. Vade: quoniam vas electionis est mihi iste: ut portet nomen meum coram gentibus et regibus et filiis israel. Quia sicut in vase auri vel argenti presentatur fructus Dominus: ita iste portabit nomen meum. Perficiat historia epistole concludendo the. Vas electionis est mihi iste. Ecce electio eterna. Quam tum ad secundum dico quod in conuersione beati Pauli: ostenditur modus conuersionis peccatoris ad deum. Ideo ecclesia facit festum de ista conuersione pauli soluz. Et sunt septem modi quibus peccator conuertitur ad deum: ut paulus: qui sequuntur. s.

Illuminatio diuinalis.

Humiliatio personalis.

Rephensio fraternalis.

Ostensio iudicialis.

Instructio doctrinalis.

Exemplificatio virtualis.

Afflictio penitentialis.

Primus modus est illuminatio diuinalis. quoniam peccator conuertitur ad deum ut paulus a deo subito illuminatur: quia peccator quod diu existit in peccatis: est cecus. Cecus enim non videt periculum in quo est. Sicut ille qui transit per vicum: et modo cadit in lutum: modo inter lapides: modo inter vepres cecus iudicatur: quare ille est cecus. Ita de peccatore transeunte per viam huius mundi vel vite: modo enim cadit in lutum fetentis luxurie: modo inter spinas pungentis auaricie: modo inter lapides iracundie et malicie. Sed scriptura sancta tales iudicat cecos. Ambulabunt ut ceci: quia Dominus peccauerunt. Sopho. s. Ideo necessaria est lux diuina illustrans mentem peccatoris. Ideo lumine illuminatur peccator quoniam dicit O miser: quot annis fui in luto luxurie: vel spinis auaricie: et sic de alijs. O miser: quid erit de me siue de anima mea. Quoniam diuinum lumen irradiat eius conscientiam: cognoscit peccata: quia lux naturalis intellectus non sufficit nec etiam lux scientie acquisite: sed lux diuina est

necessaria. Hoc ostendit in conuersione sancti pauli ubi dicit. Et cum iter faceret: subito circumfudit eum lux de celo. Non lux de celo Act. ix. Non de intellectu naturali seu ingenio humano. Iste modus conuersionis est multum dulcis quoniam de subito illuminatur peccator in domo: camera: lecto: vel in via existente: ut cognoscat peccata sua dicens. O miser: quid erit de me etc. Istud lumen peribat deus dei. oratio. Illumina oculos meos ne unquam obdormiam in morte etc. Secundus modus est illuminatio personalis vel defectio. Quoniam enim persone propose inflat quoniam non curant nisi de mundanis. deiciuntur vel humiliantur: et hoc si contingit: quia dicit deus: isti alio remedio indigent: et facit eos perdere bona temporalia et amorem deorum in quibus confidebant: et tunc conuertuntur ad deum: quia aliter non curarent de eo. id est deus. Imple facies eorum ignominia: et querent nomen tuum Domine. Benedicta est aduersitas seu tribulatio pauperum: vel aduersitas: in firmitatis seu persecutionis deorum qui conuertit peccatorem ad deum. Iste modus ostendit in paulo qui ibat furis infectus: dirigitur toto peccatore virus afflabat. et cadens in terram: ex persecutore factus est vas electionis dei. Domine: quid me vis facere? Ecce quomodo ex aduersitate fuit conuersus. Tertius est reprehensio fraternalis. Sunt enim aliqui qui nec primo nec secundo modo conuertuntur: quia deus non exequitur in eis die prima: sed quoniam aliquis ut amicus: frater: socius: pater: vel vicinus: dulciter corrigat amicum suum, vel filium dei. Hoc dicitur de vobis. Jam gentes loquuntur de vobis ista. Sed amore dei corrigatis etc. Iste modo multi conuertuntur ad Christum. Sed dicit Christus. Si autem peccauerit in te frater tuus: vade et corripe eum inter te et ipsum solum. Si te audierit: lucratus eris fratrem tuum. mat. xvij. Iste modus ostendit in paulo quoniam Christus corrigendo eum dixit ei. Saule saule: quid me persequeris? Quartus est ostensio iudicialis ut quoniam deus per se inuisibiliter: vel per os alicuius sancti et deuoti hominis ostendit sibi rigorem iustitie tali modo. Videamus si tu vis perseuerare in ista mala vita: quid dices in iudicio: quod respondebis Christo dicenti. Quid fecisti pro me? Ostendens vulnera dicens. Ecce quid ego feci pro te cognoscis ista vulnera: videamus quid tu fecisti pro me. quod dices tu: quod modo stas et viuus in peccatis. et nihil boni facis: quomodo

euades inferni penas: Tales oñsões iudiciales faciūt puertere intros: pñent et faciūt pñiam vt possint aliqd oñdere i iudicio. iō dō. Cognosceť dñs iudicia faciēs: in opib⁹ manuū suaz pñensus est pctōr. Cōuertant pctōres in infernū. s. p cogitationē. ps. ix. Ite mod⁹ oñdit i paulo: cui xp̄s oñdit se i forma iudiciali: quē admodū d3 stare in die iudicij qñ dixit si bi. Dux est tibi 3 stimulū calcitrare. Et statim paulus dixit. Dñe: quid me vis facere. Quint⁹ est instructio doctrinalis: vt in predicatione: ad quā multi veniūt peccatores et in magnis peccatis inuoluti: et redeunt conuersi ad deū: qz in p̄dicatione qñ predicator predicat bonas doctrinas: peccatores cognoscūt suā vitā malā et dicūt. O miser fm hoc in malo statu sū ego. Et isto mō puerunt plures q̄ alijs supradictis modis. Ideo dicebat apls. Non erubesco euāgelij. Vir⁹ em̄ dei est in salutē omni credenti. Ro. i. Nota non erubesco euāgelij sicut illi q̄ magis curant de poetis q̄ de euāgelij. Doctrina poetaz neminē saluat. Iō predicator euāgelice doctrine singularē coronā hñt in paradiso. Iste modus puerfionis oñsus fuit in paulo: cui dixit xp̄s. Surge et ingredere ciuitatez: et dicetur tibi quid te oporteat facere. si voluisset dicere paulus. Dñe oñdatis mihi vos qd habeo facere. Cur me ad aliū remittitis: dixisset xp̄s. Uade: qz i te do instructionē xp̄ianis vt quō tu iuisti ita et ipsi faciant et instructionē habeāt. Nota illa ciuitas ad quā xp̄s remisit paulū dicēs. Surge et ingredere ciuitatē etc. Dicebat damascus q̄ interpretat sanguinosa: et s̄gt ecclesiam vbi sanguis xp̄i conficit et sumit. Qñ 3 dicit. Ingredere ciuitatē. i. eccliam ad audientiam missam et sermonē. Ibi em̄ diceť tibi qd te oporteat facere. Iste est pncipalis modus puerfionis pctōris. Sext⁹ mod⁹ est exēpli h̄ualis. qñ em̄ vident q̄ aliqs tenet bonā vitā et sanctā etiā si nō loquat p̄dicando: exēplo tñ illi⁹ multi puerunt. Dicat h̄ic de puerfione cuiusdā pncipis latronū: in quadā via ad depredādū existētis. Quidā em̄ sc̄tus abbas volēs ip̄z ad xp̄m puertere iuit ad eū: et statim captus est vt eū denudaret etc. Abbas vero interrogauit eū de quo uineret in tali he

remo. O dixit abbas: in magno labore et piculo uiuit. si uultis mecum venire ad monasteriū: ego p̄uidebo uob opulēter. Ille timēs d̄ captioē nō audebat ire s3 abbas ip̄m assecurauit: et secur⁹ ē eū: et dedit illi optimā camerā: et vnū monachū deuotissimū in fuitore vt fureret sibi: dās ei et ministrās q̄cqd uellet gallias: p̄dices: capones etc. Et post q̄ ip̄e erat p̄asus: frater ille fuitor corā eo cōdebat panē et aquā. Ite qñ ip̄e iacebat in lecto: ff orabat genib⁹ flexis cū lachrymis etc. Post multos dies ille capitane⁹ dixit f̄ri. Et qualē uitā tenuistis uos i mūdo: qz tantā pñiam facit? R̄ndit frater q̄ fuit ualde peccator. Et ille. Et dicatis mihi in q̄b⁹ peccastis. Et dixit frater. In multis dñe. Et dicatis mihi si placet uobis. Ego dicā. Risi excessiue et truffaui: sic de alijs uenialib⁹. Et capitane⁹. O miser: et quid erit de me qui tot hoies dep̄datus sum et occidi: qz uos de tam paruis peccatis facitis tantā pñiam: decetero uolo uiuere uos: non detis mihi lectū nec gallinas. Et sic fuit exēplo illius conuersus. Iō dicit Greg. Plus mouēt exēpla q̄ h̄ba: exēpla. s. bone uite. Forte si centū annis aliqs predicaſset illi nō pueruisset eū et in exēplo bone uite puerſus est. Legitur q̄ tpe beati petri apli qñ ip̄e p̄dicabat rome: alique bone mulieres iam ad xp̄m conuerſe habebant uiros peruersos puertere. Et eis oñdens istū modū dixit. Mulieres subdite sint uiris: vt et si q̄ non credūt h̄bo p muliez puerſationē sine h̄bo lucrifiat cōsiderantes in timore sanctā puerſationē uestrā. i. pe. iij. Iste modus ostēsus fuit in paulo: qñ ad manus illū trahēdo in ciuitatem introduxerunt. Manus signant opera: qz manib⁹ operamur. Iō dicit ad manus illū trahentes. In quo innuit q̄ exemplo op̄z trahuntur peccatores ad deū. Septimus modus est afflictio penitentialis dicēdo. Dñe: lz sim mal⁹ et peccator: spero tñ q̄ ex ista pñia extraheris me de peccato: et conuertetis ad bonam vitā. Ideo lz homo sentiat se in peccato: nō debet penitentiā dimittere: qz dispositiua est ad puerſionē: et finaliter ad saluationem. Pñiam agite: appropinquabit em̄ regnū celoz. Mat. iiii. Iste mod⁹ ostendit in puerſione beati pauli apli: q

De purifica. beate Marie.

tribus diebus non manducavit neq; bibit qualis afflictio penitentialis signum fuit q; ex pnia de^o ducit peccatorē ad cōuersionē z saluationē. Ecce quare ecclia facit festū de puerione beati pauli apli q; nō solū fuit miraculosa: sed etiā peccatoribus fuit p̄ficuosa. Amen.

De purificatione beate marie. Sermo.

Jes purgatio

nis Marie. Luce. ij. Istud presens festū vnuz est de maioribus totius anni. Rō q; tres sunt sanctorum gradus de quibus facimus festum.

Primus de p̄sona eminenti. i. alta.

Secūds maior. s. d̄ p̄sona sc̄tar̄ excellēti.

Tertius multo maior de persona sancta transcendentī.

Dico p̄rio q; de p̄mo gradu fuit quilibet ap̄toꝝ petrus z paulus zc. ioā. bap. mar tyres p̄fessores zc. Jō eoz festa sunt magna. De sc̄do gradu est v̄go maria q; nō solū est sancta: sed h̄z excellētiā sup̄ oēs sc̄tōs. iō eius festa sunt maiora. In tertio gradu est solus xp̄s qui transcēdit oēm altitudinē creaturaz. Ideo eius festa: vt natiuitatis: epyphantie: presentationis: resurrectionis zc. sunt multo maiora.

Istos tres gradus sanctorum inuenio in festo hodierno: quia hodie fit festum.

De symeone sancto eminenter.

De v̄gine sancta sup̄ oēs excellēter.

De xp̄o sanctissimo transcendentē.

Qui hodie fuit in tēplo p̄sentat^o a v̄gine maria: sicut mō m̄lieres post ptū veniunt ad eccliam cū ple. Jō istud festū h̄z tria noia. In q̄tū est: symeonis d̄z dies obuia tiōis symeōis. In q̄tū ē iesu xp̄i: d̄z dies p̄sentatiōis. In q̄tū v̄o est v̄gis marie: in titulaf̄ dies purgatiōis marie. Et q; sp̄alius hodie fit festū de v̄gie maria: iō singulr̄ d̄t the. Dies purgationis zc. Jō p̄imo loquit̄ de virgine. Secūdo de xp̄o. Tertio de sc̄to symeone. Quantū ad primuz z in q̄tū presens festū tangit virgine: d̄z dies purgationis marie. Qñ aut̄ auditis istud nomen purgatio: nō intelligatis q; v̄go maria indigeret purgatiōe: q; nūq; peccauit aliquo mō nec corde male cogitādo: nec ore vane loq̄ndo: nec corpe male operādo: imo fuit purior sole inīm q;

sp̄ūsc̄tus de ea philocaptus de sua puritate fecit vnā cantilenā di. q̄ pulchra es amica mea: q̄ pulchra es. Et iter. Tota pulchra es amica meaz macula nō est in te. Cañ. iij. Nota q̄ est d̄ctio admirat̄: Et d̄z ter pulchra: q; pulchra fuit in aia: q; nūq; habuit malā nec vanā cogitatio nē: secus de nobis. Sc̄do pulchra in ore: q; nunq; vane seu ociose vel indiscrete locuta fuit. Nos v̄o nō habem^o os pulchr̄ Tertio pulchra in toto corpe: q; sine of defectu z negligētia: temperata in cibo z potu: diligens in seruitio dei: sec^o de nobis. Quare q̄ d̄t the. Dies purgationis marie: istā q̄nē declarat. b. Luc. i. euā. hodierno di. Dies purgatiōis marie: statim dixit fm̄ legē moysi: z nō dixit fm̄ p̄sonā suā: q; nō indignit. Mō videam^o q; lex ē moysi quā dedit m̄lierib^o pariētib^o masculos. Dicit ei lex. M̄lier si suscepto semie peperit masculū: imūda erit. vij. diebus: nec ingredietur i sanctuariū donec impleant^o dies purgatiōis sue. Leui. xij. Hoc ergo p̄ceptū non tangebatur v̄ginē mariam: q; non peperit suscepto semine. Unde q̄rit. s. Tho. ij. par. q. xxxvij. ar. iij. An conuenienter mater dei purganda ad templū dei accesserit. Et respōdet q; sic: q; sicut plenitudo gratie a xp̄o deriuatur in matrē: ita decuit vt mater humilitati filij conformaret̄. Humilib^o em̄ deus dat gratiā: vt d̄z Jaco. iij. Et ideo sicut xp̄s licet legi nō esset obnoxius: voluit tñ circūcisionē z alia legi onera subire ad ostendendū humilitatis z obedientie exēplū: z vt approbaret legē: z vt calumnie occasionem iudeis tolleret. Propter easdē rationes voluit matrē suā implere legis obseruantias: quibus tñ non erat obnoxia. Lz em̄ beata v̄go nullā haberet immūdiā: voluit tñ purgatiōis obseruantia implere: non p̄pter indigentiam: sed p̄pter legis p̄ceptū. Et ideo signāter euāgel. Lu. ij. dicit q; impleri sūt dies purgationis marie fm̄ legē moysi. Ipsa em̄ fm̄ se purgatione nō indigebat. Nā Leui. xij. d̄z. M̄lier si suscepto semie peperit masculū: imūda erit. Ubi moyses videt̄ fuisse locutus ad excipiendaz matrē dei ab imūdiā: que nō peperit suscepto semine: z iō p̄z q; nō obligabat̄ ad impletionē illi^o p̄cepti: sed volūtarie

purgationis obseruantia impleuit. S; hic est q̄sito. Quare deº ordinavit istā legē: nunq̄d est p̄m̄ generare filios in statu matrimoniali. Respondet q̄ nō: sed multe rōnes assignant a sctis doctōibº: sed vnā solā ego volo declarare. Rō illiº legis ē q̄ oīa p̄cepta legis reducūt: ⁊ icludūt in decē p̄ceptis decalogi q̄ frangūt q̄drupliciter. s. opatione: omissione: locutione ⁊ cogitatione. Et q̄terdecies faciūt nūc; q̄dragenariū. Mulieres aute; in p̄cipiendo: portādo: pariēdo: ⁊ nutriēdo. istis quattuor modis peccāt S; dei p̄cepta: nō faciūt dies purgatiōis. p̄mo peccāt in opatione: p̄cipiendo. Nā deº ordinavit actū ḡhationis ad p̄seruationē humane nature. Et multonēs nō mouētur ad eā nisi sicut equº ⁊ mulº: canis v̄l potcus s̄m̄ carnis sensualitatē: cū tñ deberēt habere intentionē p̄dicatoris q̄ p̄dicat vt puertat gētes ad deū ⁊ p̄dīsus l pleas: filijs dei: ita genitores debēt habere intentionē generādi filios p̄ paradiso. Virgo aut maria nō peccauit opatione: q̄ nō ab hoīe: sed a sp̄sctō p̄cepit q̄ formauit illud corpus dñi n̄ri iesu xp̄i: formatur granū infra auellā vel amigdālū. S; ecclia cōtat. Nō ex virili semine s; mystico spiramine. s̄bū dei factum est caro fructusq; v̄m̄; s̄m̄uit. Scōo peccāt mulieres omissione portādo q̄ si p̄mo facebāt p̄niam. s. ieiunia: orationes peregrinationes ⁊ h̄mōi quādo sunt grauide totū: omittūt. Et s; sine sat; fastidio se tñ ip̄e se faciunt plus fastidiosas ⁊ magis delicatas se fingūt. Sed virgo maria in hoc nō peccauit aliq̄d omittēdo. q̄ dicit Bernar. q̄ erat grāuida sine grauamine. immo p̄gnatº portabat eam. Sicut de nube q̄ nō p̄t eleuari: s; q̄ rādus solis t̄git eā eleuaf: ⁊ est mag; leuis. Ita radiº solis eterni i vtero h̄gine extitēs. S; nō dimittebat aliq̄d de suis deuotionibº: imo apliº facebat quēdam modū sacerdos q̄ portat custodiā eucharistie ē deuotior. Ita h̄go q̄ custodia erat t̄c corpus xp̄i. Tertio mulieres peccāt locutione p̄ariēdo q̄ ei sentiūt dolores partº dicit multa s̄ba vana ⁊ indiscreta. Cū tñ deberent recurrere ad xp̄m̄ dicēdo iesus: ⁊ a h̄gine mariā q̄ sine dolore pepit: ⁊ ad sctōs dei. S; parū tñ aliq̄

maledicūt eū. alie viros: alia dicit. O nō eundā nūc; accedā ad virū. S; h̄go in hoc nō peccauit: q̄ sine dolore ⁊ miseria pepit. Sicut radiº solis trāsīt p̄ fenestram vitreā sine ruptura: imo pulchriorē reddit eā. id̄ Esa. Germinās germinabit exultabit letabūda ⁊ laudās. Gloria libani data est ei decor carmeli ⁊ zaron Esa. xxxv. Quarto mulieres peccāt cogitatione nutriēdo. Cogitat eū nō habeo heredē: nō sum dñs cū tñ in magno timore dicere deberēt. O dñe dedistis mihi istū filiū: q̄d sero modo q̄d erit de filio meo an erit malº h̄o. taliter vt me inserficiat vel q̄d faciat aliq̄d malū vt sit suspēsus ⁊ finaliter d̄natº: s; h̄go in hoc non peccauit. Sciebat eñ scripturas. S; q̄n̄ in p̄m̄ ip̄a vidit mirabilia q̄ facta fuerūt cogitabat suā passionē. S; dicit beatus Lucas. Maria aut cōseruabat oīa s̄ba hec p̄serens in corde suo. Luc. ii. Cū vidit p̄cep iesu; natū ⁊ nudū cogitauit in corde suo di. O ve: sic filiº meº erit nudº i cruce. Deinde p̄niam eū inuoluit cogitās q̄ sic eiº corpº inuolueret syndone in eiº sepultura. Deinde posuit eū in p̄sepio in medio duoz alialū cogitās q̄ sic suspēderet in medio duoz latronū. p̄t ergo q̄ virgo maria nullo mō peccauit: nec cōcipiendo operatione: nec portādo omissione: nec pariēdo locutione: nec nutriēdo cogitatione: tñ voluit humiliari ad seruādū legem moȳsi ac si esset inūdā ⁊ peccatrix vt cetera mulieres. Recte dicit Bernar. q̄ fuit similis filio suo qui voluit circūcisionē recipe ad quā nō tenebatur q̄ dabat in signū p̄ciuit scindunt aures latroni in signū furti. Ita h̄go voluit seruare istā legē ad quā nō tenebatur dicitur practice h̄ic ⁊ p̄babit quōd fuit ab ea lex ista seruata: q̄ i. xl. die a natiuitate filij tui vt est dies hodierna venit ad tēplū dñi in q̄ seorsū stabāt mulieres generose ⁊ diuites ⁊ seorsum simplices: ⁊ paupes ⁊ seorsū; h̄gines. Et iste mos hodie a iudeis seruaf: h̄go aut maria in ingressu tēpli respexit cogitās q̄bº se associaret: q̄ s; esset generosa ⁊ nobilis de gñe dauid: tamē erat pauper ⁊ simpliciter iduta: q̄ totū p̄m̄onitū dedit amore dei ⁊ totū aurū q̄d sibi obtulerunt reges orientis: ⁊ volebat viuere manibº p̄-

De purificatione btē **Marie** virginis.

p̄ijs. Jō si iunxisset se mulierib⁹ diuiti-
 bus potuissent sibi dicere. Uadatis ad
 locū vestrū. Bñdici⁹ de⁹ vxor vni⁹ pau-
 peris carpētarij vult se nobis sociare. zc.
 Si cū h̄ginito licet fuisset h̄go dixissent
 sibi. Et vos q̄ habetis vix z filiū venitis
 nobiscū z vnde hoc. Jō posuit se cum
 simplicib⁹ z paupib⁹ mulieribus. Et fuit
 cōpleta quedā p̄phetia quā p̄dixit spūs
 sanct⁹ p̄ os salomonis dicens. Sicut li-
 lum inter spinas: sic amica mea supple
 est inter filias. Can. ij. Habem⁹ hic exē-
 plū humilitatis: z tñ mō qlibet se igerit
 qz qlibz vult esse in capite in cōiuijs. zc.
 Et iō h̄go maria regina paradisi posuit se
 retro. iō dixit maria. Qz respexit humili-
 tatē ancille sue. zc. Nō dicit charitatem
 nec h̄ginitatē. Ecce em̄ ex hoc btām me
 dicēt oēs gñatiōes. Et hec fuit p̄ma hu-
 militas quā hodie fecit in impletōe leḡ.
 Jtē nota aliā magnā hūilitatē in h̄gine
 maria: qz dicit euāgelijū hodiernū vt fa-
 cerent fm̄ psuetudinē legis p̄ eo. Cōsue-
 tudo em̄ legis erat vt ptz Leui. xij. qz qñ
 post partū in xl. die mulier veniebat ad
 tēplū flexis genib⁹ corā sacerdote dice-
 bat. Ecce oblationē offeratis p̄ me sacri-
 ficiū vt de⁹ remittat mihi pctā q̄ cōmisi:
 cōcipiēdo: portādo: partiēdo z nutriēdo.
 Sacerdos aut̄ recepta oblatiōe z facto
 sacrificio dabat mulieri bñdictionē: z re-
 cedebat mulier. Jtā cōsuetudinē voluit
 h̄go maria hodie suare: veniens in tem-
 plo dicēs sacerdoti: nō symeoni: qz nō le-
 giter ip̄m fuisse sacerdotē: sed hōiem san-
 ctū. Hodie est q̄dragesima dies qz pepit
 istū filiū: z octava die fuit circūcisus: z vo-
 cat⁹ fuit iesus z dedit sibi oblationē par-
 turtuz aut̄ dnos pullos colūbarū dicēs
 vt oraret p̄ ea. O maxima hūilitas scis-
 sima dicebat pctōi: orate p̄ me. Et sa-
 cerdos non cognoscebat eam melius co-
 gnoscebat eam. Esa. dicens: Ecce vir-
 go concipiet z pariet filiū z vocabit̄ no-
 mē ei⁹ emanuel. Esa. vij. Tūc fuit cōple-
 ta p̄phetia salomonis dicētis i p̄sona vir-
 ginis. Nigra suz: s̄z formosa filie hierl̄z
 zc. Nolite me p̄siderare qz fusca sim: qz
 decolorauit me sol. Cant. j. Virgo erat
 nigra oculis ignaris eā nō cognoscentib⁹:
 s̄z erat formosa angelis dei. Nolite me
 cōsiderare supple despiciēdo: qz decolo-
 rauit me sol: qz ardor diuini amoris sic
 hūiliari faciebat sup. incedendo. Jō pōt
 nobis dicere illud. Mat. xj. Discite a me
 qz mitis sum z hūilis corde: z inuenietis
 req̄em aiabus vestris. Jugū em̄ meū sua-
 ue est z on⁹ meū leue. Quatū ad scōm pū-
 ctum tūc hoc festū tāgit dūm n̄m iesum
 x̄pm. Intitulatur em̄ dies p̄sentationis
 iesu x̄pi. Non intelligat̄ qz x̄ps indige-
 ret p̄sentatione: qz nūq̄ fuit elongat⁹ a
 deo patre: nec vnq̄ fuit absens: imo si-
 cut sol mittit ad nos suū radiū: z tñ sem-
 per est cū sole: ita de x̄po. Nos aut̄ p̄cis
 elōgamur a deo: ideo indigem⁹ p̄sentā-
 tione. X̄ps aut̄ semp fuit presens patri:
 etiā in vtero h̄ginis exiltēs de die z etiā
 de nocte. Jō dicebat pater ad eū. Tu fi-
 li semp mecum es. Lu. xv. Licet miserim-
 te in mundū ad illuminādum in fide euā-
 gelica calefacienduz in amore dei: z fru-
 cificandū in bonis opib⁹. Ideo hodie
 na x̄pi p̄sentatio non fuit necessitatis: s̄z
 humilitatis: sicut h̄ginis matris purga-
 tio. Voluit em̄ x̄ps seruare legem p̄sentā-
 tionis: vt dicit sanctus Tho. iij. par. q.
 xxxvj. arti. ij. vbi sic dicit qz x̄ps voluit
 sub lege fieri: vt eos q̄ sub lege erant re-
 dimeret: et vt iustificatio legis in suis
 mēbris spūaliter implet̄. Et in solutione
 ad tertij dicit qz p̄pter hoc ip̄m etiā vo-
 luit legales hoitias pro se offerri q̄ erat
 vera hostia vt figura veritati p̄grueret:
 z p̄ veritatē figura approbaretur. Et il-
 lud dictum est cōtra illos q̄ deum legis
 negant a x̄po fuisse in euangelio p̄dica-
 tum. Non em̄ putandū est: vt Origenes
 dicit qz filiū suū bon⁹ de⁹ sub lege nasci
 fecerit quam ipse non dederat. Hec ille.
 ibidem. Unde vt ex corpore istius articu-
 li tertij: z ex solutionibus argumentorū
 colligitur. X̄ps voluit in templo hodie
 presentari p̄pter quattuor. Primo p̄pter
 legis impletionē. Et hoc tangit doctor
 ibidem in corpore articuli vbi dicit sic.
 De prole nata duplex preceptum in le-
 ge traditur. Unū q̄dēz generale quo ad
 oēs. vt. s̄. cōpletis dieb⁹ purgatiōis ma-
 tris offerretur sacrificium p̄ filio siue p̄
 filia: vt habetur Leuiti. xij. Et hoc qui-
 dem sacrificiū erat z ad expiationē pec-
 cati in quo proles erat concepta z nata
 z etiā ad consecrationem quādā ipsius

qz pmo p̄sentabaf in tēplo: et ideo aliqd offerēbas in halocaustū: et aliqd p pctō. Aliud aut̄ pceptū erat speciale in lege de p̄mogenitū tā in hoib⁹ q̄ in iumentis. Sibi em̄ deputauerat omne p̄mogenitū filioꝝ israel. p eo qđ ad liberationē populi israel p̄cusserat p̄mogenita egypti ab hoie vsqz ad pec⁹: p̄mogenitū filioꝝ israel reseruauit. Et hoc mādatū ponit. Exo. xij. In quo etiā p̄figurabaf x̄ps qđ est p̄mogenitū in multis fratrib⁹. vt dicit ad Rom. viij. Qz igit̄ x̄ps ex muliere natus erat quasi p̄mogenitū: ideo voluit fieri sub lege et in templo offerri et p̄sentari. Et hec duo circa x̄pm lucas ostendit obseruata. p̄mo qđ ten id qđ p̄inet ad p̄mogenitū: cū dicit. Tulerūt illū in hierusalē vt sisterent eū dño sicut scriptū ē in lege dñi: qz oē masculinū adaptētis vuluam sanctūz dño vocabitur. Secundo illud qđ p̄inet cōter ad oēs cū dicit vt darent hostiā s̄z qđ dicitū erat in lege dñi par turturū aut duos pullos colūbarū. Scđo voluit x̄ps in tēplo offerri p̄pter tēpli sanctificationē. Et hoc tāgit ibidē doctor in solu. ad p̄mā vbi dicit sic. Sicut dicit Greg. nazāsen⁹ illud legis p̄ceptum. Sc̄ifica mihi omne p̄mogenitū qđ aperit vuluā in filijs israel. Exo. xij. In solo deo incarnato singulariter et ab alijs differēter implerū videtur. Ipse nā qz solus ineffabiliter cōcept⁹ ac in corpore hēribiliter editus virginalem vterū aperuit: nō antea cōnubio referatū p̄seruā et iā post partū inuolubiliter signaculū castitatis. Vñ cū dicit adaptētis vuluā designat qz nihil antea strauerat vel extiterat. Per hoc etiā qđ dicit masculinū significat qz nihil d̄ femineitate culpe portauit singulariter etiā sc̄tus dicit qz terrene cōtagia corruptele immaculati partus nouitate nō sensit: iō nō idigebat sc̄ficari in tēplo: sed potius tēplū debebat sanctificari p ipsum qđ erat et est sc̄tus sanctorū. Vñ Aggei. ij. Adhuc vnū modicum et ego mouebo celū et terrā mare et aridam. Et mouebo celū et terrā et veniet desideratus cunctis gentibus etc. Magna erit glia dom⁹ ist⁹ nouissime plus qđ prime. et Malach. ij. Et statim veniet ad tēplum suū dñator: quā vos quāris: et angelus testamenti quē vos vultis etc. Tertio vo-

luit x̄ps in tēplo offerri p̄pter nostrā instructionē: vt doctor ibidē tāgit ad secūda: qz sicut dei fili⁹ nō p̄pter seipsum factus est homo et circumcisus in carne: sed vt nos p gratiā faceret deos: et vt sp̄sali ter circumcidamur: sic propter nos sistitur dño vt discamus deo p̄sentare nosip̄sos. Et hoc post circumcisionē ei⁹ factū est vt ostendat neminē nisi circumcisum vitqz dignū esse diuinis conspectib⁹. Quarto voluit in tēplo offerri propter mysticaz significationē: vt ibidē doctor tangit ad quartū. Nā Leuit. xij. p̄cipitur vt illi qđ possent offerret agnū simul: turturē siue colūbā p filio aut filia: qđ vero nō suffice rēt ad offerendū agnū offerret duos turtures aut duos pullos colūbarum. X̄ps ergo cū diues esset p̄pter nos egen⁹ factus est vt ill⁹ inopia diuites essem⁹. vt dicit. i. Cor. viij. p se itaqz pauperem hostiā offerri voluit: sicut et in nauitate p̄n̄ inuoluit: reclinat in p̄sepio. Nihilomin⁹ in h̄mōi aues figure cōgnū. Turtur est qz est aial et aial loquat: p̄dicationē et cōfessionē fidei ipouat: qz nō est aial castum signat castitatem: qz nō est aial solitariū significat cōtēplationē. Colūba nō est aial simplex et māsuētuz et signat māsuētudinē et simplicitatē. Et si aut̄ aial gregale. vñ si ḡ vitā actiua: et hui⁹ hostia sigat p̄fectionē x̄pi et mēbroꝝ rū ei⁹ virtūz aut̄ p̄pter p̄suerudinē gemē di p̄sentes sāctorū licet⁹ designat. S̄z turtur qđ est solitaria significat ofonum lachrymas. Colūba nō qđ ē gregalis sigat publicas ofones ecclesie. virtūz aut̄ aial duplicatū offerēbas vt sc̄ltas nō solum sit in aia sed etiā in corpe. Hec sanctus Tho. ibidē. Et p̄pter hec quattuor x̄ps voluit in tēplo p̄sentari. Tamē etiam ex dictis patet ratio literalis: quare x̄ps sibi reseruauerat oē primogenitū. S̄z ratio moralis est ista. sicut em̄ inter virū et vxorē fit matrimoniū ad p̄les generandas ita inter sp̄m et carnē ē quasi in simo nialis cōiunctio ad generādum p̄les. s. ac⁹ d̄tuosuz opa meritoria: qz caro sine sp̄u nihil valet. Nā sp̄s mouet carnez ad opa d̄tutu: et meritoꝝ exercēda qđ p̄les dicunt. Vñ dicit David. Filii tui sicut nouel. oliua. in cir. mense tue. De ist⁹ filijs. s. actibus virtuosis de⁹ vult p̄mo-

De purificatione beate Marce virg inis.

genitū sibi offerri. Sed q̄s est ille p̄moge-
 nit⁹. Regula est p̄hie q̄ illud qd̄ est timū
 in executione est p̄mum in intētiōe erga
 deū. Verbi gr̄a. si queraſ quare hodie ve-
 nistis ad missaz q̄ fuit v̄ra p̄ma itentio: si
 dicitis p̄pter honorez dei ⁊ h̄ginis ⁊ ex
 ordinatiōe ecclie: tūc bene statis in con-
 sciētia: qz p̄mogenitū offertis deo: quia
 intētio v̄ra bona est: qz p̄pter deū veni-
 stis: si vero dicitis veni ad eccliam vt vi-
 deā tm̄ mulieres ⁊c. tūc p̄mogenitū offer-
 tis diabolo ⁊ nō deo: qz v̄ra intentio ma-
 la est. Idē de elemosyna si datis eā intē-
 tione vane gl̄ie vel h̄mōi: p̄mogenitus
 dat diabolo. Si aut̄ dat vt de⁹ faciat vo-
 bis elemosyā d̄ gr̄a quā ab eo petit: qñ
 aia v̄ra veniet ad portā paradisi pulsans
 ⁊ petēs elemosynaz: qz de⁹ vobis faciat
 elemosynā: tūc offert p̄mogenitus deo.
 Ideo i quolibz ope virtuoso q̄ gratis iter
 vos cui datur ⁊ offertur p̄mogenitus: ne
 meritū p̄dat ex mala intētiōe qz nihil va-
 let opus virtuosum mala itētiōe factuz: ⁊
 multa ⁊ magna opa virtuosā p̄duntur ex
 mala intētiōe facta: qz p̄mogenitus
 nō offert deo. Ecce quare de⁹ p̄cipit sibi
 offerri p̄mogenita. Jō dicit ap̄ls. Siue
 ḡ māducat⁹ siue bibitis: siue aliudqd̄ fa-
 cit⁹: oīa i gl̄iaz dei facite. i. Co. x. Jō dñs
 n̄r̄ iesus xp̄s vt p̄mogenit⁹ ⁊ v̄nigenit⁹
 h̄ginis marie voluit in tēplo p̄ntari deo
 patri ⁊ in manib⁹ sacerdotis offerri. Et
 quinqz siclis quasi qñqz regalib⁹ argen-
 ti redimi iuxta legez que habet. Nume.
 xvij. vbi dicit. Quicqd̄ p̄mum erūpet a
 vulua cūcte carnis quā offerāt dño siue
 ex hoīb⁹ siue de pecorib⁹ fuerit tui iuris
 erit. Ita dūtaxat vt p̄ hoīs p̄mogenito
 p̄cium accipias: ⁊ facias redimi qñqz si-
 clis q̄ viginti obolos h̄z. Et sic nisi redi-
 meret̄ erat sacerdoti ⁊ seruebat in tem-
 plo. Dicatur practica p̄ntationis. Vir-
 go em̄ maria obtulit filiū suū xp̄m in
 manib⁹ sacerdotis: ⁊ ille obtulit eū dño.
 O q̄ fatu⁹ sacerdos: si cognouisset eum:
 ip̄m adorasset. Deinde voluit eū retine-
 re sacerdos videns h̄ginem matrē pau-
 perē. Et ait virgo. Nō retineat⁹ eū. Ec-
 ce qñqz siclos habeo. Vos paulatim con-
 gregauit ⁊ recepit a labore suo proprio:
 forte min⁹ cōcedēs vt filiū suū redimeret
 Et aperuit bursam non de auro vel seri-

co: ⁊ soluit qñqz siclos fm̄ legis psuetu-
 dinē. Questio est hic. Quare xp̄s voluit
 redimi qñqz siclis cū esset mūdi redem-
 ptor ⁊ hac de causa fuerit missus a deo
 p̄re. Nota duas ad hoc r̄nsiones: vnam
 allegoricā: aliā moralez. Allegorica est
 ista. Voluit em̄ qñqz siclis redimi quē ad
 modū ipse redēptur⁹ erat mūdū qñqz p̄n-
 cipalib⁹ plagis in q̄b⁹ p̄sistit tota nostra
 redēptio. s. circūcisiōe: fuga in egyptuz
 flagellatione: coronatiōe ⁊ crucifixione
 Jō. David. Apud dñm mīa ⁊ copiosa
 apud eū redēptio. Scda ratio est: mora-
 lis dās nobis exēplū: vt qñ hō est vendi-
 tus diabolo ex peccato: qz peccare mor-
 taliter est seip̄m vēdere diabolo. Verbi-
 gr̄a. q̄ facit p̄pā ⁊ vanitatē p̄cio supbie
 statiz vendit se diabolo. Auar⁹ recipiēs
 usurā ⁊ p̄ciū quo vēditur diabolo ⁊ etiā
 p̄ furtum: rapinā ⁊ sic de alijs speciebus
 auaritie: luxuriosus illa delectatiōe dat
 suā aiaz diabolo. Idē de alijs pctis. Jō
 opz redimi qñqz siclis si volum⁹ saluari
 scz opib⁹ p̄nie. p̄mū est p̄ritio cū p̄po-
 sito nō redeūdi ad pctā. Scdm̄ est oris
 confessio. Tertiu⁹ corporis afflictio. Quar-
 tum debitorū restitutio. Quintū in iuria-
 rum remissio. Et verificat̄ illd̄ sacre scri-
 pturē h̄bum. Est qui multa redimat mo-
 dico p̄cio: restituens ea in septuplum.
 Eccl. xx. Quātū ad tertiu⁹ hoc festum in
 quātū tangit sanctū symeonē dicit̄ dies
 obnationis symeonis. Dicat̄ practica.
 Nā tūc t̄pis qñ virgo peperit filium suū
 oēs iudei apti ⁊ in lege eruditi pro certo
 habebāt q̄ messias erat natus: qz vide-
 bāt t̄ps in p̄phetis assignatum: ⁊ p̄pletū
 sed non cognoscebant eum. Et propter
 hoc dicit iohannes baptista. Medi⁹ ves-
 trum stetit quem vos nescitis. Joan. j.
 Ideo multi orabant vt oñderet se eis sin-
 gulariter sanctus symeon et iustus. Et
 responsum accepit symeon a spiritu sc̄to:
 non visuruz se mortem nisi videret xp̄m
 dñi. Et sciens illā prophetiam. Statim
 veniet ad templum sanctum suū dñato ⁊
 quem vos queritis ⁊ angelus testamen-
 ti quem vos vultis. Malachie. iij. Pro-
 pter hoc quolibet die veniebat ad tem-
 plū. Et qñ videbat aliquā mulierē por-
 tantē prolem: ipse petebat est ne fili⁹ an-
 filia: ⁊ spūsc̄tū nihil sibi dicebat vsqz in

hodiernū diē in q̄ sibi dixit hodie obuia
bis in tēplo messie regi: ip̄m̄q; videbis.
Iō post somnū bene mane surrexit et iuit
ad tēplū mūdās ip̄m̄ et ornās: q̄ q̄ rex
debet imitare domū debet dom̄ ornari.
Ideo cantat ecclesia. Adorna thalamuz
tuū syon et suscipe regē xp̄m̄: et cū ma-
gna deuotiōe expectabat videre eū sec̄
de sacerdote q̄ expectabat eū vt accipe-
ret panis oblationes et haberet turturē
et columbā. Oēs enī que sua sunt q̄rūt nō
q̄ iesu xp̄i. ad phil. ij. Nā tres p̄dūōes
p̄sonarū sunt q̄ nō attendiūt de quibusdā
negocijs. Palo de ludo pueri. Scō mul-
lieres de choutatione. Tertio sacerdo-
tes de offertorio. Sed de illis q̄ sunt iesu
xp̄i statiz attendiūt. Cū autē go cū ioseph
intrauit tēplū: sp̄s sanctus dixit symeo-
ni. Symeon ista est mater ei⁹ et filius ei⁹
est rex et messias in lege promissus. Sta-
tim senex flens p̄ gaudio adorauit eū:
et ip̄m̄ recipiens in vlnas suas incepit cā-
tare vna cātilenā pulchrā quatuorver-
suū. Nūc dimittis suū tuū dñe: secūdū
verbū tuū in pace etc. Ecce diē obuia-
tionis symeonis. Ideo hodie cantat ecc̄ia
Cū inducerēt puerū iesum parentes ac-
cepit eum symeō in vlnas suas et dixit.
Nunc dimittis seruū tuū dñe s̄m̄ hbū
tuū in pace. Queritur quare sc̄tus sy-
meon accepit eū in vlnis suis: q̄ hoc nō
fuerat sibi a sp̄s sancto p̄missus: s̄ p̄mis-
sum fuit sibi q̄ non morerēt nisi pu⁹ vi-
deret xp̄m̄ dñi. Vñ q̄ tanta p̄sumptio q̄
ip̄m̄ accepit. Rñdeo q̄ ad saluationem
n̄fam nō sufficit videre xp̄m̄ p̄ fidem: sed
ip̄m̄ recipere op̄z in manib⁹ p̄ bona opa.
ideo Mar. vi. Qui crediderit et bapuz-
tus fuerit saluus erit. Diceret aliquis.
Ego habeo istos oculos aie. s. dextrum
credēdo xp̄i diuinitatem: et sinistrum xp̄i
humanitatē. Sic videt xp̄s a nob̄ in via
qd̄ ergo op̄z me aliō facere. Dico sicut
symeon: q̄ accipiat xp̄s in manib⁹ p̄ bo-
na opa. Quid proderit fratres mei si fi-
dem quis dicat se habere: opa aut̄ non
habeat. Nūqd̄ poterit fides saluare eū.
Fides sine op̄erib⁹ mortua est. Iaco. ij.
In signū hui⁹ portam⁹ cādelas accen-
sas in manu q̄ significāt tria q̄ sunt i xp̄o
Cera mollis signat carnē xp̄i quā hūit
passibile: q̄ liquefacta fuit in passiōe. Et

lychnū albus signat alam xp̄i purissimā.
Lumē rō signat xp̄i diuinitatē immen-
sam. Nō enī sufficit videre lumē in altas-
ri: nec xp̄m̄ p̄ fidē: s̄z manib⁹ p̄ bona opa
ip̄sum recipere. Iō aplus. Glorificate et
portate deum in corpore v̄ro. i. ad Cor. vi.
Tunc enī portatur xp̄s a nobis q̄ eius
amore vitamus peccata. Deo gr̄as

De sancto Blasio Sermo.

Granū frumē

ti cadēs in terram mortuum
Verbum istud habetur Jo.
xij. Sicut tota solēntas ho-
dierna est beati Blasij ep̄i et martyris
gloriosissimi. Ita erit et s̄mo maxime q̄
eius bona vita sunt multe virtutes et ex-
empla: de quibus poterim⁹ recipere bonaz
instructionē pio bono vite n̄re regimine
S̄z pius saluator x̄go maria etc. Istud
thema est rñsio ad q̄stionem q̄rentem p̄
aliquem ignorantem. Quis fuit iste san-
ctus Blasius et curus p̄ditionis. Rñdet
the. Granū frumenti cadens in terrā etc.
Verba sunt figuratiua secrete indicātia
virtutes et excellentias iuxta quinq; ver-
ba thematis.

Prima virtus est humilitas. virtuo-
sa: q̄ granum et non palea.

Scōda est sublimitas gratiosa: q̄ fru-
mentū et non hordei.

Tertia est aduersitas rigorosa: quia
cadens: sc̄z de dignitate.

Quarta est acerbitas dolorosa quia
in terram: scilicet per tormenta.

Quinta est felicitas preciosa vel glo-
riosa: quia mortuum.

Quātū ad primā dico q̄ vna virt⁹ ma-
gna et excellētia vna bit blasij fuit humi-
litas virtiosa. Vñ enī est plen⁹ virtutib⁹. in
eas p̄seruabat in bursa humilitatis: als
enī p̄derentur. Qui virtutem sine humi-
litate cōgregat q̄si puluērem in ventum
portat. Nota hic duplicem humilitatez.

Prima est virtuosa

Secunda est vitiosa.

Virtuosa est quādo homo ex vna par-
te cogitat dei immensitatem et eius po-
tentiam infinitam. Ex alia p̄p̄iam sui
paruitatem et defectus: et sic cor humili-
tur. Et tal̄ hūilitas que est respectu dei
est virtuosa et multum placet deo: q̄ illo

De sancto Blasio.

modo creatura nihil se reputat nec presumit de se. Istā laudat beatus Jacobus dicens. Humiliamini in cōspectu dñi: nō dicit hominū z exaltabit vos. Jaco. iij. Secunda humilitas est vitiosa: qñ quis in conspectu hominum humiliat z tñ in tus habet cor inflatum vt venter mulieris grauide z corā hoībus faciunt vt hypocrite. De illis dicit scriptura sc̄a. Et q̄ nequiter se humiliat: et interiora eius plena sunt dolo. Eccl. xix. Humilitas autem beati blasij fuit virtuosa: qz humiliabatur in cōspectu dñi: abscondebatur enim sua opera vt vitaret vanā gloriā. Pernoctabat em̄ orando z cōtemplādo z secrete tenebat lectum penitentie et portabat cilicium z extra ibat honeste indur. Jeiuabat z quantū poterat ex humilitate abscondebatur suā sanctitatem s̄ deo exaltauit eū. Auctoritas. Humiliamini sub potenti manu dei: vt vos exaltet in tpe visitationis. j. Pet. v. Jtē humiliamini in conspectu dñi z exaltabit vos. Jacobi. iij. zc. qz deus vult eam manifestare ad gl̄iam dei: z bonum exēplū hoīm. Nō sup illo v̄bo. Nō potest ciuitas abscondi supra montē posita dicit glo. Aug. i. persona super ingentē vitā: secus. de hypocritis qui appetunt videri z laudari. Et fite faciunt multa opa: et tales vt fum⁹ transeunt totaliter z nō hñt fundamentū in deo: qz dicit scriptura. Gaudium hypocrite ad instar xpi. Job. xx. Humilitas virtuosa beati Blasij notat̄ euz dicit granū. Nā palea signat superbos. Rō: qz plures sunt eoz q̄ humiliū. Sc̄o etiaz qz palea est vana et leuis et semp̄ eminent: granū v̄o p̄nū z semp̄ subijcitur. sic humilis zc. Juxta hoc dicit sc̄ptura q̄ futurū est. s. p̄sona sancta semias sc̄z in hoc mūdo: sed nudū granū. s. a vanitatib⁹. Ecce hūilitas. j. Cor. xv. De⁹ aut̄ dat illi zc. Quātomagis bt̄s blasij abscondebatur suam sanctitatem tāto magis publicabatur in miraculis q̄ faciebat. Dicit̄ quō erat de ciuitate capadocie zc. Et dicit̄ miracū de puero curato filio vidue in cui⁹ gutture spina piscis trāuersa ip̄m suffocauit vel suffocabat zc. Ep̄s v̄o p̄cessit sanitatē p̄ illo z p̄ oībus q̄ de malo gutture ip̄m luocarent. ex hoc hodie bñdicit̄ in honorē bti Blasij

panis vinū z hmōi: et significat illō in btō Blasio. Luc. xviij. Ois q̄ se hūiliat exaltabit. Nō. q̄ se humiliat. s. de humilitate vera exaltabit. Dico sc̄o q̄ sc̄bavirius est sublimitas gr̄osa. s. in dignitate: quia fuit ep̄s ciuitatis sebaſte. iō d̄z frumentū qz. s. inter alia grana est meli⁹. Jō plati q̄ in pp̄lo sunt maiores z nobiliores significant p̄ frumentū. zach. ix. Quid bonū eius. s. populi xp̄iani: z quid pulchrū ei⁹ nisi frumentum electoz. i. platoz. Et qz bt̄s blasius fuit ep̄s. iō d̄z frumētū. Dicit̄ quō fuit electus nō solū a canonicis s̄ etiā ab oībus laicis sebaſte oratibus zc. Et subito inspirauit de⁹ in cordibus sc̄z taliū oīm vt peterent blasij in episcopum alta voce. Jp̄o aut̄ d̄dicentes oīno fuit elect⁹ z flens assumpsit. Rō q̄re ip̄e flebat: qz in iudicio ep̄i hñt reddere rōnē nō solū de suis pp̄rijs aiab⁹: s̄ et de oībus sibi p̄missis. Jō dicit sc̄ptura. Iudicium durissimū in his q̄ presunt fiet. Ex quo em̄ p̄ceditur m̄ia: potentes em̄ potēter tormenta patient. Sap. vi. Nota iudicium durissimū. Tria em̄ iudicia sunt prelato. Primū est quō intravit dignitatē. Utz p̄ portā qñ. s. sine scitu eligif vel papa puidet sine sui vel suoz req̄sitiōe. Si v̄o alif intrat fur est z latro: nec pōt saluari nisi renūciet. Vñ sc̄ptura de hoc dicit. Amē amē dico vobis: q̄ nō intrat p̄ ostiū in ouile ouīū: sed ascendit aliūde sc̄z p̄ l̄as vel p̄ p̄ces armatas v̄l p̄ dona zc. ille fur est z latro. Joā. x. O duruz iudicium fiet ei. Sc̄dm̄ erit durū iudicium q̄d ei fiet. s. quō vixit postq̄ intravit z q̄ modo reddit⁹ expendit: qz tres p̄tes d̄z facere de eis: vnā p̄ se: sc̄bam p̄ sua familia: tertiam p̄ paup̄ib⁹. Tertiu erit. s. iudiciū durissimū q̄d fiet ei qñ reddet p̄putum de aiabus damnat⁹ ex sua negligentia. Nā cuiuslibz tali d̄z Ezech. xxxij. Speculatozem te dedi domui israel. Audiēs ergo ex ore meo sermonem annūciabis eis ex me. Si me dicente. ad impium impie morte morieris: non fueris locut⁹ vt se custodiat impius a via sua. ipse impi⁹ in iniquitate sua morietur: sanguinē aut̄ ei⁹ de manu tua requirā. Si aut̄ annūciāte te ad impiū vt a vijs suis p̄uertat⁹ z nō fuerit p̄uersus: ip̄e in iniquitate sua morietur. potro tu aut̄ aiāz tuā liberaſti. Jā vi

detis quomodo & qualr curas de anima
 bus: qz pax. Ecce, quare dicit. Iudicium
 durissimum &c. Ista cōsiderantes antiq
 sancti cum maximo timore accipiebant
 on^o episcopat^o. & dicebat quousqz scie-
 bant dei voluntates: & tunc p̄fido de
 auxilio, diuino accipiebant. Dicat quo-
 modo beatus blasius factus ep̄s, nō mu-
 tavit statū suū: vt faciunt multi mali. Sta-
 tim em̄ faciunt vanitates in familia ni-
 mis magna: in equis & pompis: dicēdo.
 honores mutant mores. s. in malis: & in
 bonis non est verum. Et qz beatus blasius
 nō dimisit suū statū: s̄ nec de^o abstulit si-
 bi gr̄am miraculoꝝ: immo augmentauit
 eā: qz nō solū curabat hoies sed etiā ala-
 lia ferocissima: q̄ etiā sibi obediebāt. Di-
 cat miraculū de muliere paupcula h̄re
 vntū porcellum q̄ a lupo fuit capt^o. que
 cū maxima festinatione, occurrit ad dñm
 blasium vt preciperet lupo vt restitueret
 sibi porcū quē emerat &c. Quod & fecit.
 Statim em̄ vniuz prestittit sibi lup^o. Mō
 cogitate hic dno diligenter. Primo vir-
 tutem beati blasii. Sc̄do duritiam n̄fāz.
 Vir^o em̄ erat beatus blasii: qz mouit cor
 lupi ferocissimi ad restituēdū carnes q̄s
 em̄ ip̄e diligit obediendo beato blasio:
 qz erat amic^o dei & deo obediens. Sic et
 fuit in p̄mo statu: qz q̄dū adam fuit deo
 obediens animalia obediēt ei. Sc̄do
 p̄siderate duriciā n̄fāz. Lup^o em̄ rapax
 ad p̄ceptū beati blasii restituit furtum
 et, tu fur latro nō ex p̄cepto blasii: sed dei
 non vis restituere furtum seu vsurā: pe-
 iores sum^o s̄ bestie. O quot vsurarij sūt
 qui mutuāt decē florenos et ponit in in-
 strumēto qz sunt. xij. vel emunt minoris
 p̄ p̄cio parato vel vendunt in pl^o p̄p̄
 p̄ciū speratū vel sup possessiones accō-
 modant pecuniā & interim recipiunt fru-
 ctus vel recipiunt a cōitate &c. vel reti-
 nent sibi solidatā seruoꝝ vel bona ecclie
 vt decimas vel primicias vel bona de-
 functoꝝ: tales nō p̄t saluari nisi resti-
 tuāt, non em̄ dimittit p̄ciū nisi restitua-
 t ablatū. Regla est iuristarū. xiiij. q. vj. Si
 res: & etiā theologoꝝ & est augustini ori-
 ginalr. Hic poterj dicere s̄ ip̄os vsura-
 rios. Dico tertio qz tertius est aduer-
 sitas rigorosa cū d̄t cadēs &c. s. de digni-
 tate episcopali. Cū em̄ fuisset diu in suo

ep̄atu venit aduersitas s̄ xp̄ianos: vt qz
 abnegarent fidē xp̄i: vt qz moterent p̄p̄
 q̄d bt̄us blasius fuit depositus et exul a
 suo ep̄atu a p̄fecto: & iuit i desertū vbi in
 quodā monte & in quadam spelunca vi-
 xit in maria p̄nia. Ecce quō p̄t dici cas-
 dens. Et poterat dicere cū d̄t. Impul-
 sus euerfus sum vt caderem: & dñs susce-
 pit me. s. de deserto. Et qz in tāta aduer-
 sitate noluit deū deserere: nec de^o ip̄z de-
 seruit. Nā cū esset in desertum nec habe-
 ret ad comedendum p̄fidens in deo di-
 xit. Oculi olz in te sperant dñe &c. dicens
 suas horas deuote ac s̄fuisset i ciuitate
 et, hora prandij exibat speluncaz. Et di-
 cit hystoria qz volucres veniebant ad eū
 portantes ei cibū de illo q̄d ip̄e aues co-
 medebant. Portabat em̄ sibi hora pran-
 dij. s. hora nona veniebant quinquaginta
 vel centum colūbi cū granis tritici. Itē
 stornell^o cū olino in rostro. Itē coruipor-
 tabant fenus nonas. Itē falcones vene-
 bant cū pdicibus. Et beatus blasius dice-
 bat versuz & oēs aues erant in circuitu.
 Nota qz null^o ep̄s nec rex hz tot seruito-
 res & cōdebat illud q̄d sibi placebat: nō
 carnes. Et post diuidebat eis cibū. p̄ci-
 piens eis qz nō litigarēt. Dicat quō est
 cōfidendum de deo. Qui em̄ bñ seruiunt
 deo nō op̄z eos timere qz eis b̄ficiat. Nō
 dicat ergo religiosus. O miser vñ habe-
 bo aliā cappā qñ ista erit rupta &c. Ser-
 uitijs deo diligenter qz nihl vobis des-
 ciet. Nūqd dicit ipse de^o iesus xp̄s. s. p̄i-
 mū querite regnum dei & iustitiam ei^o: et
 hec oia adijcientur vobis. Mat. vj. Idē
 de clericis et laicis. Sed modo talis est
 vitā mltōꝝ qz mix est quō iueniūt aquā
 in fontibus: qz non sunt digni. Sed de
 illis q̄ seruiunt deo dicit xp̄s. Nolite sol-
 liciti eē dicētes quid māducabimus aut
 quid bibemus aut quo operiemur scit em̄
 pater vester qz his omnibus indigetis.
 Mat. vj. Itē nō solū aues: s̄ etiā aialia
 vt leones: vnt lupi: si aliqñ infirmabant
 qz habebant aliqd in gutture &c. vel spi-
 nā: veniebāt ad eū ostēdētes ei vulnera:
 q̄ curabat ea in nose iesu cū signo crucis
 facto sup plagā dicēs. Decereto cauca-
 tis nulli nocatis qz ex malicia v̄fa & ex
 culpa euenit vob; hoc malū vel similia
 verba. No. h̄ qz aialia irrōnalia p̄ santi-

tate obtinenda recurrerent ad ipsos: et vos
 ad quem recurritis: ad diabolum: quia ad diu-
 nos vel sortilegos. Si dicat hoc facimus
 quia non habemus medicos apothecarios
 nec medicinas etc. Dicat de salute huius
 nominis ipsius. Juxta illud. Moyses et iumenta sal-
 uabis domine quemadmodum multiplicasti mi-
 sericordiam tuam deus. ps. xxxv. etc. Jo. dauid
 Beatus vir cuius est nomen domini spes eius et non
 respexit in vanitates et insanias falsas.
 ps. xxxix. Quarta virtus est acerbitas do-
 lorosa. scilicet multorum tormentorum: quod inuenit cum
 esset in terra: quia de deserto ductus fuit ad ter-
 ram suam ut ibi per martyrium coronam glorie ac-
 quirit. Esa. xxi. Coronas coronabit te in
 tribulatione: quasi pilam mittet te in terra la-
 tam et spaciosam. id est de tormento in tormen-
 tum. Cum enim fuisset in deserto ut dixi in spe-
 lica: christus sibi apparuit dicens quod sibi of-
 ferret sacrificium: quod intellexit quod diceret mis-
 sam et surrexit: et interim venerunt ad eum
 aliquid homines missi a commissario imperatoris
 ut ipsum adducerent captum. Et tunc beatus
 blasius intellexit quod christus dicebat de sacri-
 ficio sui corporis in martyrio et flexis ge-
 nibus gratias egit christo quod recordabatur de ser-
 uo suo. Cum autem duceret captus peruenit mul-
 tos videntes miracula que faciebat. Cum autem
 adductus esset coram preside dixit ei preses.
 Gaude blasii amice deorum salutem esse dul-
 ceter: et ait blasius. Non dicas deos: sed de-
 mones. Tunc iratus preses dedit sibi quatuor
 tormenta. Primum quia fecit eum fustibus
 cedi: et in quolibet ictu beatus blasius di-
 cebat iesus christus: et virtute huius nominis viue-
 bat: quia aliter mixtum erat quod poterat vivere.
 Secundum fuit captio carceris fetentis sine
 cibo et potu: sed in corpore detineretur in car-
 cere alia tamen ipsius discurrebat per palatia
 paradisi: deuote contemplando ordines an-
 gelorum. Fuit etiam confortatus a muliere cui
 lupus porcum restituerat. Que audiens
 beati blasii captione[m] portauit caput por-
 ci coctum et panem et vinum cum lucerna
 accensa ad beatum blasium. Que habita
 licentia a carcerario intrauit carce-
 rem. Ad quam dixit beatus blasius. Filia
 volo tibi soluere charitatem quam erga me
 fecisti. Noueritis quod ego in breui debeo
 martyrisari et impetrabo tibi solutionem.
 Et quia filia tu es pauper: dabo tibi mo-
 dum ditandi. Quolibet enim anno cum

candela accensa venies ad ecclesiam
 meam. Et ita fecit. Et ditata est intra bre-
 ue tempus. De nullo alio sancto legitur pro-
 misisse alicui diuitias temporales. Tertium tor-
 mentum fuit eculeus in quo nudus et fer-
 reis pectinibus dilaniatus fuit intus et
 fluuius sanguinis decurrebat de corpore
 eius. Ipso autem dicente. Non sunt condigne
 passiones huius temporis ad futuram glo-
 riam. Ro. viij. Non curauit hoc tormentum
 Et iterum reducit ad carcerem: ut in-
 terim pararent fortiora tormenta. Septem
 autem mulieres que sanguinem marty-
 ris colligebant ex deuotione: capite truncat
 Quartum tormentum fuit quia preses iussit ipsum
 mitti in lacum: qui signatus ab eo stetit sicut ari-
 da: et ipse in medio. Cultores vero ydo-
 lozum volentes ad eum venire demersi
 sunt. Aqua enim sustinet leuia: sed non gra-
 uia onera peccatorum maxime. Dico quanto
 quinta virtus est felicitas gloriosa: cum
 esset mortuum nullum enim tormentum facit mar-
 tyrium gloriosius nisi mors. Jo. ait dauid.
 Preciosa in conspectu domini mors sancto-
 rum eius. Sic ordinatus est a christo quod nul-
 lus habet felicitatem glorie nisi per mortem
 quia nec ipse christus nec eius mater virgo maria
 aliter habuerunt. Nonne sic oportuit pati
 christum et ita intrare in gloriam suam. Luc.
 xxiiij. Ideo esset mortuum in themate. No-
 eius martyrius. Cum enim fuisset in stagno
 angelus domini dixit ei. O gloriose egrede-
 re et suscipe coronam. Ipso autem egresso
 apparuit lux magna ante faciem eius. Et
 dixit presidi: ut cognoscas quia reputo mihi
 ad gloriam mori pro christo: ecce me huc presen-
 to. Et quia multi conuertebantur ex eius mira-
 culis: ideo dedit preses sibi eum suam de
 capitacionis. Cum autem beatus blasius oraret
 dixit ei dominus. Omnem petitionem tuam adim-
 plebo promittens iuare omnes aduocantes
 eum. Et hoc dicto capite cesus est. Nota
 hic sancti et amici dei cum quanta penitentia ha-
 buerunt paradysum et nos credimus illum
 habere sine penitentia sed mentita est iniquitas
 sibi etc. Ideo oportet nos facere penitentiam. scilicet
 in corde per contritionem: in ore per confessionem
 et in corpore per afflictionem. Ideo ait christus.
 Penitentiam agite: quoniam appropinquabit
 regnum celorum. Mat. iiij.

De sancta agatha virgine et
 marti. Sermo.

Similis est bo-
mini patrifamilias. Habet
verbū istud Mat. xiiij. Sicut
tota solēnitas et officiū ho-

diernū est beate agathe virginis preciosis-
sime et martyris: ita erit et sermo. S3 pri-
mo salutē virgo maria. Istud verbū s3
quod ego volo illud tractare de pnti h3 ta-
le intellectū quod beata agatha est filia hoi
přifamilias. Querit ergo quis est iste pa-
terfamilias. Dico quod nullus alius nisi xps.
Un ipse ait. Patrē. s. vlem nolite vocare
vobis sup terrā. Unus est em pf vester. s.
vltis qui in celis est. Mat. xxiiij. Dicit ergo
thema nřm quod btā agatha ē filia hoi pa-
trifamilias. s. gētis xpiane: quod genitiuus
singularis est fm declinationem grecā.
Sciēdū aut quod in sacra scriptura inueni-
tur clare tres similitudines inter deū et hoies
Et sic videbim de qua loquitur thema.

Prima est p essentialē vel substantia-
lem creationem.

Scda per humanalem incarnationem.

Tertia per virtualē imitationē.

Per primā hō factus est ad imaginē et
similitudinē dei. Quā em deus creat aliam im-
přimit in ea suā imaginē. Sicut tu quā im-
přimis sigillū cere: imprimis simul et ima-
ginē sigilli velut etiā mulieres sigillādo
panē in furno. Ita quā deus creat animā: in
ea imprimit suā imaginē. Cogita quod deus
sit vt sigillū vnius essentie vel substātie
et triū personarū. Ita alia est vni⁹ essentie
et triū potentiarū. Prima est memoria quā
est de preteritis. Scda est intelligētia. s.
de presentibus. Et tertia est volūtas de
futuris. Nulla alia creatura huius mū-
di h3 istā similitudinē cū deo nisi hō nō
sol: s3 sit tam pulchra creatura: nec luna
et c. Et sicut deus est vn⁹ i toto mūdo et ipm
regit et gubernat. Ita alia est vna in toto
corpore: et tota i toto corpore: et tota in qua
libet parte vt vult phs in. ij. de ala. Et
ex ista similitudine dixit deus quā voluit crea-
re hoiem. Faciam⁹ hominē ad imaginē
et similitudinē nostrā. Gen. i. Verbum est
dei patris ad filiū et spm sc̄tm qui possunt
creare hoies: et nō ad angelos vt false di-
cunt iudei. Ista est priā similitudo inter
deū et hoiem: s3 ista similitudo sola nō suffi-
cit ad saluationē: quia oēs hoies hnt istas

similitudinē cū deo: et tñ nō oēs saluant. Iō
dānabile est tantā similitudinē diuine ima-
ginis indigne seruare. Magnū em pctm
esset pūcere imaginē crucifixi i lutū vt in
ignē. Maius pctm est illoz qui proyiciunt
alam quā fecit nō faber lignari⁹ vel ar-
gētari⁹: sed deus ad imaginē suā. Et tu
auare pūcis eā in lutum auaritie. Et tu
luxuriose in ignē luxurie. Ideo pseruan-
da est honestissime vt reliquie ligni cru-
cis vel virginis marie: quia preciosior est
ala quā quecūq; reliquie. Scda similitudo in-
ter deū et hoiem est per humanalē incar-
nationē: quā deus factus est ad imaginē
et similitudinē hois assumēs perfectā hūa-
nitatē in vnitatē psonē. Sicut em in crea-
tione hō fact⁹ fuit ad imaginē dei: ita deus
fact⁹ est ad imaginē et similitudinē hoim.
Hoc dicit scriptura. Qui cū in forma dei
eēt. nō rapinā arbitrat⁹ est esse se equalē
deo. s3 semetipm exinaniuit formā serui
accipiēs in similitudinē hoim fact⁹: et habi-
tu inuētus vt homo. ad phil. ij. Nec il-
la etiā similitudo sufficit ad saluationē: im-
mo cōsequēter aggrauat dānatio hois
indigne tractātis naturā quā deus assum-
psit. Deus em exaltauit humanitatē i glo-
ria sup angelos: et tu vituperas eā viuē-
do vt porcus luxuriose. Tertia similitudo
est p virtualē imitationē. Per hoc em re-
ficiť homo ad imaginē et similitudinē dei si-
cut ad exēplar oim virtutum. Verbigra.
Sicut fuit misericors et liberalis p̄aua-
ritiā noli esse auarus p vsuraz: furtū vel
fraudē et c. Sicut xps fuit castus et purus
et c. abstinēs: charitatiuus et plenus amo-
re: ita et tu. Ista similitudo sufficit ad salua-
tionē. presuppositis p̄mis. Et ista est me-
lior et dat p̄lemētū alijs: quia sine ista alie
similitudines nō saluarēt. Iō dicit scriptu-
ra. Estote imitatores dei. i. siles deo si-
cut filij charissimi: et ambulate i dilectiōe
sicut et christus dilexit nos. Ad Ephe. v.
iuxta istā similitudinē tertiā dicitur ihe. de bea-
ta agatha. Similis est homini nō solū per
primā et scdam vt alij: sed per vtualē imi-
tationē. Modo videam⁹ similitudines vir-
tuales maiores. Agathe ad christū: et de
quibus possumus recipere bonaz instru-
ctionē pro regimine vite nostre. Et nota
ui sex in eius vita. Fuit em similis xpo.

Primo in virtuosa conuersatione.

¶¶¶ ij

Secundo in fructuosa predicatione.

Tertio in luminosa disputatione.

Quarto in sua passione.

Quinto in sua defunctione.

Sexto in sua tumulatione.

Quantū ad primū dico q̄ beata Agatha similis fuit xp̄o in cōuersatiōe huiusmodi: qz recte vt xp̄s fuit puerfatus in hoc mūdo: ita voluit etiā beata Agatha cōuersari: qz sicut pictor vel mulieres q̄ operant de serico iuxta exemplar depingūt imaginē: ita beata agatha ad imaginem scz vite xp̄i depingebat suā vitā huiusmodi et operib⁹ bonis. Primo em̄ respiciebat faciē xp̄i principii vite humane: qz cum esset altius in suo palatio paradisi cū patre et spūs sancto cū suis baronib⁹. i. angelis voluit descēdere et claudi i parua cella vteri huiusmodi. In quo beata agatha notauit infinitā xp̄i humilitate. Et voluit ei in hoc assilari: qz cū esset nobilior genere pulchrior corpe et famosior in bonitate ciuitatis cathanenensis. Et mortuis parētib⁹ remāsit heres illi⁹ magni palatii p̄ris sui: que exēplo xp̄i dimisit palatium patris et ornamenta et vasa aurea et argētea et restrinxit se in quadā parua domo vt simplex p̄sona. Ecce quō fuit filius xp̄o in humilitate. Itē sicut xp̄s i sua cōuersatiōe fuit purissim⁹ et castus: qz nūq̄ gustauit de illa delectatiōe venerea. Ita beata agatha in hoc fuit sibi filius. Ecce quō ad xp̄i exēplū depingebat vitā suā: vitabat familiaritates hoīm: qz al̄s virginitas nō potest bh̄ cōuersari. Dicat p̄ correctiōe beguinaz vt vitēt familiaritates et. Sicut ē xp̄s in hoc mūdo voluit terre asperā vitā: qz vltra quadragesimā quā fecit tota vita xp̄i fuit quadragesima. Dicit magister historiāz q̄ nūq̄ comedit carnes nisi forte de agno paschali volēs seruare legē: nūq̄ cenabat. Ita beata agatha in hoc voluit sibi assilari: ieiunabat: dimisit carnes: qz huiusmodi cū abstinentia p̄seruat. Persona em̄ gulosa semp̄ erit luxuriosa: et si ad extra ostendat casta: secreta tñ faciet multas corruptiones nisi sit abstinens. Itē xp̄s in hoc mūdo voluit esse paup: cū tñ esset dñs omniū rerum: qz domini est terra et plenitudo eius. Tamē. xxxiij. annis portauit eādē vestē: quā sibi fecit mater sua

cum esset puer. Ita beata agatha voluit indui pauprime vt beguina: et dabat patrimonium pauperib⁹ amore dei et vivebat p̄p̄ijs manib⁹: filauit: isuit: et texuit: qz nullus potest continue orare et. Itē modo h̄go maria prouidebat sibi filio et ioseph. O bñdictus est q̄ sic diuidit tps: modū orando: modū operando et. Itē xp̄s fuit diligens laborādo: p̄dicādo de villa i villā. Ita beata agatha fuit diligēs in opib⁹ suis spūalib⁹. Surgebat in media nocte ad orandū et. qualibet hebdomado confitebat: etiā cum lachrymis: et qualibet die dñica cōicabat cū maxima deuotiōe. Ecce quō fuit similis hoīs patrifamilias. Moraliter si nō possum⁹ ita esse similes xp̄o vt fuit h̄go beata agatha: ad minus quolibet die teneatis certā orationē mane et sero cogitādo qd̄ videatis xp̄m presentē. Itē post laborē sex dierū hebdomade in dñica quiescat: ab omni opere tpali: nō tangatis partē dñi: sed audiatissimam cōpletā cū silentio. Aliud autē tps sit tuū ad delectandū ludendū: nō ad taxillos et. sed ad balistas nō p̄ pecunia et h̄mōi nō eūdo ad lupanar: vel ad furandū fructus vel aliud: qz si sic feceritis: meli⁹ esset fodere et. qz nō esset tā magnū pctm. Dicit em̄ deus memeto vt diē sabbati sc̄ifices. Sex diebus operaberis et facies oīa opera tua. Septimo autē die sabbatū dñi dei tui est. Non facies in eo omne opus. Exo. xx. Sabbatum q̄eris est dñica in qua xp̄s q̄euit ab opere nostre redemptionis. Sanctificat em̄ audiendo missam: sermones et. Itē in quolibet anno cōicete in pascha. Si istā regulā velletis seruare: iretis ad paradysum absq̄ purgatorio. Oīa honeste idest deuote et p̄m ordinē fiāt in vobis. i. Cor. xiiij. Dico sc̄do q̄ btā agatha fuit filius xp̄o in fructuosa p̄dicatiōe. Modo videamus quō xp̄s in hoc mundo predicauit. Deinde videbim⁹ quō beata agatha predicauit. Xp̄s p̄dicauit solū in synagoga scz iudeoz. Nō suz missus nisi ad oues q̄ perierūt domus israel. Mat. xv. Et nunquid venit xp̄s pro redemptione oīm et. quare ergo dicit. Nō sum missus et. s. ad p̄dicandū p̄sonaliter. Et p̄dicabat cōtra septē pctā seu vitia in quib⁹ ille populus stabat. Nō predicabat ph̄iam nec

poeticas: nec de astrologia: sed sciret oia. scilicet ad correctionem vitiorum. In hoc sibi sicut fuit beata agatha: quae predicauit in vna domo septem peccata seu septem vitia. Cum enim beata agatha viueret simpliciter ut dixit: venit commissarius impatoris Quincianus nomine contra christianos ut abnegaret christum vel interficerentur: et fuit sibi dictum de vita et scititate beate agathe: quae erat nobilior et pulchrior et ditior alijs et quanto erat christiana. id est quod faceret eam abnegare et posset eam ducere in uxorem. Et quia erat superbus illud attendebat ut sonaret in auribus vulgi quod tantus esset quod posset nobiles subiugare. Et quia erat libidosus ad aspectum virginis pulcherrime suae concupiscentiam commouebat: et ut avarus ad suas diuitias siue ad eius facultates suspirabat. Et ut ydolatra christi nomen audire non poterat. Et volens beatam agatham pertere tradidit eam cuidam meretrici nomine affrodisia quae habebat nouem filias corpe pulchras: sed etiam meretrices ut eius animam imutarent. Mater venalis docet ut sit filia talis. Quelibet etiam illarum tenebat cameram suam ornata in eadem domo ut peccando acquirerent magnas pecunias: et dabant se delicis et placitis: et multis mulieribus auferent viros: non curabant de deo et coram beata agatha faciebant dissolutiones tactus et osculabant eam accederent. Item inhonestas locutiones ut possent eam inclinare ad commissarii voluntatem ut consentiret ut esset eius uxor et esset magna domina aliquam cum minis. Beata agatha respondit. Verba vestra non sunt nisi ventus. promissiones ut pluuia: mine non quasi unde. Ego autem fundata in petra fortissima scilicet christo non timeo aliquem. Filiae vero affrodisie cogitantes eam vanitatibus inclinare ornabant se vestimentis aureis et sericis: dicentes agathe quod ita posset ipsa ornari si vellet. Ipsa autem reprehendens eas dicebat. Omisere: et tanti constabit ille ornatu in alia vita et flebat. Item comedebant capones pedicatos et cetera. quia ignis luxurie lignis ciborum preseruatur. Agatha dicebat eis quod in inferno essent semper esurientes: et ipsa comedebat panem et aquam. Ecce quanto fuit sicut patrifamilias in predicatione. Quia sicut christus predicauit in domo illius meretricis. scilicet iudice quia meretrix est uxor que dimisso viro recedit cum alio. Ita iudea et cetera. Sic bea-

ta agatha in domo illius meretricis affrodisie igitur et cetera. Sicut est homini patrifamilias. Moratur illa meretrix affrodisia cum filiabus suis corrumpebat totam illam ciuitatem. Quia enim meretrices sustinent per vicus ciuitatis corrumperunt totam ciuitatem. Item ciues debent ad partem facere lupanar ante portas dicat ergo contra illum errorem quod simplex fornicatio non sit peccatum mortale: sic dicendo ego sum liber et ipsa sicut: et placet sibi: et michi: cui ergo facio iniuriam ista ratione decipiuntur et dantur multe anime. Respondet ad hoc per similitudinem de rege habente plures filias: et tu peccas cum aliqua filia sua: et tibi placet et tibi: et dicit: cui facio iniuriam. Nunquid domino tuo facis perditionem. Ita christus rex tuus est pater omnium mulierum et iure creationis et redemptionis. Et quia eas genuit in regeneratione baptismali. Vel etiam si peccas cum captiua nunquid domino tuo facis iniuriam. Omnes mulieres sunt captiuae christi: quia suo sanguine empta sunt. Ergo heresis est dicere quod simplex fornicatio non est peccatum mortale. Ideo dicit scriptura. Abominatio facta est in israel. id est christianitate: et in hierusalem a clericis quia filias dei habuerunt alieni scilicet quod non erant eius viri. Malach. ij. Si homo rex dat tibi filiam suam in uxorem: recipias eam et habeas placitum cum ipsa. Aliter non vult deus quod fiat. Item Num. v. Locutus est dominus ad moysen dicens. Precipe filiis israel ut eiciant de castris omnem leprosum: et qui semine fluit. scilicet personas publice et notorie luxuriosas. Dico tertio quod fuit similis christo in sua disputatione: christus disputauit soleniter cum diabolo. Postquam ieiunauit. xl. diebus diabolus voluit ipsum inclinare ad peccatum gulae primo: secundo vane gloriae: tertio auaricie. Sed christus habuit victoriam: ita beata agatha disputauit cum diabolo: scilicet quinciano commissario in cuius ore diabolus loquebatur. Nam videns affrodisia quod nihil faciebat abijt ad quincianum dicens ei. Facilius possent saxa emolliiri quod ab intentione christiana mens istius puellae reuocari. Tunc quincianus fecit eam ad se adduci tunc incepit disputatio. Quia autem quincianus ut carnalis expectabat videre agatham ornata: quia ita fuerat sibi laudata quam vidit eam in habitu despecto cum despectu dixit. Cuius conditionis es. Respondit agatha. Inge-

De sancta Agatha.

Biblioteca Valenciana

una sum et nobilis et spectabilis genere: ut ois parietela mea testat. Cui quincianus: quo ergo in habitu tali despecto incedis. Respondit agatha: quia ancilla christi sum suo sanguine empta. Tunc me ostendo seruilē personā. Et quincianus dixit: quid dicis tibi ipsi: quia dicis te nobilē et captiuā siue seruilē. Et agatha. Summa ingenuitas. i. nobilitas ista est in qua seruit christi comprobatur. Et sic fuit quincianus victus de prima questione. Et quia non potuit replicare minus est ei dicens. Elige unum de duobus: aut diuersas penas incurrere aut dijs sacrificare. Holes adorabant ydolum iouis. Et mulieres aliud quod dicebat venus. Agatha respondit. Sit uxor tua talis qualis est dea tua venus: et tu talis qualis deus tuus Jupiter. Tunc quincianus indignatus iussit eam alapis cedi di. Iniuriā iudicis noli garrere. Agatha autē cogitās quomodo christus fuit etiā cesus sustinuit patienter dicens quinciano. Miror te uirū prudētem quia ideo impator te commissariū suū instituit ad tantā stultitiā deuolutū: ut illos dicas deos quorum uitā nec te nec uxorem tuā uelis imitari. Si enim credis quod sint boni: bonū tibi orauit. Si homo mali dimittas eos. Et sic fuit victus de secunda. Et iussit eam in carcerem mitti dicens. Cogita tecum ut possis euadere. Ait illa. Tu minister sathane cogita et penite ut possis euadere damnationē eternā. Tertia disputatio fuit non rationibus sed tormētis. Sequenti enim die fecit eam adduci coram se et ait. Quid tractasti circa salutē tuā. Agatha respondit. Salus mea christus. Et quincianus. Cessabit ista responsio friuola: quia tormētis te affligam. Agatha respondit. Si bestias permittis audito nomine christi mansuescunt. Si igne uirtute christi angeli rore caeli extingunt. Gaudiū meum est pati pro christo. Nescis tu quia granum tritici non reponitur in granario usque quo excussus est a palea. Ita nec anima mea quousque sit a corpore soluta per mortē non poterit celū intrare. Ecce quomodo disputauit. Ideo similis est homini etc. Moraliter. Ita oportet personas bonas et deuotas vincere tres disputaciones. Prima est male loquentium illorum. scilicet qui uadunt ad paradysum: tamen inter religiosos quam iter clericos: quam iter laicos. Ista disputatio uincitur cogitando uerbum

christi dicentis. Cum maledixerint uobis hoies et persecuti uos fuerint et dixerint oī malū aduersus uos mētientes propter me gaudete et exultate: quia ecce merces uestra copiosa est in celis. Mat. v. Scilicet disputaatio est carnis: scilicet infirmitatum dolorum etc. uincitur enim talis cogitatio uerbum illud apostoli. Per multas tribulaciones oportet nos intrare in regnū dei. Act. xiiii. Tertia est diaboli per varias tētaciones uel fidei quod potest hoc sustinere etc. Dico quarto quod fuit sitis christo in sua passione. Legitur de christo Luce xiiii. quod in nocte passionis cum oraret: et tota passio simul fuit christo presens: factus est sudor eius ut gutte sanguinis decurrerent in terrā: quia uene strinxerunt se et sic sanguis abunde exiuit. Statim affuit angelus de celo confortans eum: sed non indigeret sed angelus exhibuit debitum famulatū domino suo. Ita fuit de beata agatha quae in passione sua posita fuit in eculeo: et in mamillarum tortura scilicet in abscissione earum ad quam dicebat. Modo habes quod optabas. Modo uideam an ille iesus liberabit te de manibus meis et an poterit ipse tamen quātū ego. Agatha ex infinito dolore: quia mamilla est pars delicata et iuxta cor: incepit clamare dicens. Adiua me domine in tortura mamillarum. Tunc ille iniquus precepit abscindi eius mamillas. Cogitate uulnera siue foramina quae remanserunt: et riuos sanguinis defluētis et apposuit sibi manus retinens sanguinē: et ait quinciano. Impie crudelis et dure tyrane non es confusus ambulare in femina quod ipse in matre suxisti. Ego habeo mamillas integras itus in aia mea quas ab infantia domino consecraui. Et tota sanguinolenta iterum posita est in carcere. Et cum oraret: ecce circa mediā noctē sener quidam in forma medici quem antecedebar puer luminis portitor quod credidit fuisse angelus ferens diuersa medicamenta: et illuminato carcere salutauit eam: et postea dixit. Cum te afflixit consularis ibi eras: et uidi quia potes curā recipe. Agatha dixit. medicinā carnalē nunquam corpori meo exhibui: sed habui saluatore dominum iesum christum. quod solo uerbo curat omnia. Tunc subridens senior ait. Et ipse me misit ad te. Nam et ego apostolus eius. scilicet petrus sum: et in nomine eius scias te esse sanādam. Et hoc dicto disputauit. Tunc agatha prostrauit se in oratione gratias agens et

finita oratione in nomine iesu xpi inuenit se oculo sanata. Per totam autem noctem lux refulsit in carcere. Quo viso custodes territi fugerunt relicto carceris ostio aperto. Ipsa autem nolebat fugere ne coronam martyrij amitteret: et custodes in tribulatione poneret. Ecce quomodo fuit similis christo: quia confortata ab apostolo: quod similis est homini et cetera. Moraliter. Agatha noluit fugere: nec custodes in angustias ponere: cum tamen essent inimici sui. Habemus hoc exemplum ne velitis vindictam inimicorum: ne potestis: eis malam voluntatem: quod diu ei sumus in mala voluntate: sumus in ira dei. Item oportet remittere. Aliter autem dixit christus. Patrem meum celestem tradet vos tormentibus si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus vestris. Mat. xvij. Dico quoniam quod fuit similis christo in sua defensione. Christus ei post multa tormenta in cruce clamando. Pater in manus tuas commendo spiritum meum: et cum lacrymis mortuus fuit. Cum clamore valido et lacrymis se obtulit deo. Heb. v. Ita recte beata agatha post plurima tormenta. Nam postquam fuit curata: quantianus fecit eam sibi presentari: cui admirantem de curacione querenti quod eam sanauit: agatha respondit. Dominus iesus qui est salus mea. Indignatus quantianus quia adhuc iesus noiebat: de consilio duorum malorum hominum fecit eam: super acutissimas testas et carbones voluntari ligatis pedibus et manibus ne se iuuare posset. Crudelis dominus: et crudeliores consiliarii. Sed statim vindicta sequabatur quia subito mortuus est locus ille: et pars prius corruens oppressit consiliarios predictos: et omnis ciuitas exagitata est et commota in iudicio. Et cum currebant ciues tumultuantes ad quantianum: ipse iussit eas poni in carcerem et fugit. Beata autem agatha cum in carcere rogaret dominum ut acciperet spiritum eius regradando deo quia conseruauit eius corpus a corruptione: et animam a malis desiderijs: et de victoria inimici: et de patientia in tormentis: et clamans. In manus tuas domine et cetera. emisit spiritum. Similis est ergo patri familias. Moraliter habemus hic exemplum faciendi aliquam penitentiam: quia sic truffando et ridendo non possumus intrare paradysum. Ideo recipiamus tormentum penitentiae si volumus obrinere premium glorie. Ideo christus. Penitentiam agite: appropinquabit enim regnum celorum. Mat. iij. Dico sexto quod fuit similis christo in eius tu-

mulatione vel sepultura. Christus enim habebat mortem ignominiosam: crudeliter et dolorosam: tamen habuit sepulturam honorabilem et gloriosam. Dicitur quod dicit. Esa. xj. Et erit sepulchrum eius gloriosum. Ita de beata agatha postquam fuit mortua: christiani receperunt eius corpus: et cum balsamo et myrrha et aloe honorifice et processionate clerici ciuitatis: non Requiem: sed Gaudeamus omnes et cetera. canentes portauerunt corpus ad ecclesiam ut poneretur in monumento nouo. scilicet tuba lapidea. Cum autem corpus sepeliret: ecce quidam iuuenis sericis indutus quem sequabantur plus quam centum alij armati et pulchri quos nemo unquam viderat: angelus autem erat: et posuit ad caput eius tabulam breuem ex marmore: in qua erat scriptum. Mentem sanctam spontaneam: honorem deo: et patrie liberationem. Est hic figura que dicitur eclipsis. vult dicere. Mentem sanctam super habuit: spontaneam. scilicet martyrio se exhibuit honorem deo: supple dedit: et patrie liberationem: supple adquisiuit. Ita quattuor verba sic intelliguntur. Ex tunc ergo tam iudei quam gentiles ceperunt venerari sepulchrum eius. Quintianus vero post paucos dies in flumine interijt. Similis est ergo patri familias. Moraliter. Ita quattuor debemus nos habere. Primo mentem sanctam et cor mundum a malis cogitationibus. Ibi enim est initium bone vite: expellendo malas cogitationes a corde: ut prunas a manu subito: aliter comburere manus. Imaginatio enim hominis tam dormiendo quam vigilando aperta est diabolo: in qua potest ponere prunas malorum cogitationum siue tentationum: sed nisi velitis eas retinere delectabiliter cogitando non perturbent vos: si statim expellitis dicendo. Iesus iesus et cetera. Item dicit scriptura. Omnia custodia sua cor tuum. quia ex ipso vita procedit. puer. iij. Si bene custodias: aliter mors. Secundo spontaneam. scilicet ad faciendum penitentiam: quia non vi: sed gratis penitentiam debemus facere: quia penitentiam coactam faciunt illi de inferno: sed nihil valet eis. ioh. i. pe. v. Non coacte sed spontanee secundum deum: supple penitentiam faciamus. Tertio honorem deo non sustinendo ludum taxillo in quo vituperat deus: et damnant tot anime. Unde de hoc scriptura. In omnibus honorificet deus. i. pet. iij. Quarto patrie liberationem: inuando comitatem: ut liberetur ab omnibus on-

fff iij

ribus. Aliq̄ tñ reddūt terrā i captiuitatē
z destructionē: vt vsurarij q̄ vsuras false
vocāt censualia. Sidicat. In quo cogno
scit q̄ sic censualē vel vsura: Ad censua
le requirunt̄ due p̄ditiones. Prima q̄ sit
emptio z nō mutuū. scda q̄ precisi sit iu
stū. Sibi est mutuū: tūc ē vsura dānata.
De sancto mathia aplo. Sermo.

Ista pater

quoniam sic fuit placitū a n̄ te. Mat. xi. textua
liter: z in euā. hodierno offi
cialr. Sicut totū offm̄ ecclie
z tota iolēntas est illi gl̄iosi apli bti ma
thie: ita ētz s̄mo: maxie q̄ d̄ sua sc̄tissima
vita poterim̄ recipere bonas iformatio
tiones z instructiōes. Salutes h̄go maria
z c. Verbū p̄positū s̄m̄ intellectū quē volo
ptractare idiget delaractiōe theologia
li: z sic declarādo i trabo materiā quā vo
lo p̄dicare. Scdm̄ sanctā verā theologiā
ola illa opa q̄ sunt in hoc mūdo siue sint
naturalia siue volūtaria siue meritoria:
h̄nt vnā cām p̄ncipalē. s̄. bñplacitū diuie
volūtatis: h̄ p̄ p̄ham assignent̄ alie cau
se. oēs tñ alie: cause sunt instrales z inter
medie: z quasi dispositiue. P̄ncipalis
causa omniū est voluntas dei. Si dicat.
Quare hoc fuit factū: q̄ fuit causa istī?
R̄ndetur. Volūtas dei: q̄ de⁹ voluit. Et
hoc facit̄ p̄t videri p̄ similitudinem in
horologio: in quo oīm motionū causa tā
dem reducit̄ in maḡm seu gubernatorē
horologiū. Sicut p̄t deduci in naturalib⁹
et artificialib⁹ z moralib⁹ et meritorijs.
Si em̄ querat̄ quare mō sit ventus: dice
ret p̄hs. q̄ terra emittit vapores qui nō
possunt ascendere: et q̄ talis planeta re
gnat zc. Si vltra q̄rat̄ q̄re h̄z planeta ta
lem virtutē. R̄ndet̄ q̄ de⁹ a p̄ncipio sibi
dedit. z si querat̄ q̄re. q̄ placuit sibi. si vl
tra. z quare sibi placuit: stulta est questio
hic iubet plato quiescere. Idē q̄n querit.
Quare sūt fames alicubi? R̄nderet p̄hs
Q̄ nō seminauerūt nec collegerūt. Si vl
tra q̄rat̄. q̄re nō: q̄ terra erat arida: dice
ret ip̄e. z etiā sicca: q̄ nō pluerat. q̄re nō
pluerat: q̄ vapores nō eleuabant̄ in altū
nec p̄desabāt zc. hoc r̄nderet p̄hs. q̄re nō
q̄ deus dedit talē virtutē. q̄re dedit: q̄
sibi placuit. Sola ista rō satiat: alie autē
ationes non satiat. Idē de mortalitati-

bus et infirmitatibus non est attribuens
dum causis secundis z instrumentalib⁹:
sed diuine voluntati. Itē idē patet i cau
sis artificialibus: notarius enim volens
bene scribere cartham: multis indiget
multa concurrūt ad illā scripturā carthe
scz calam⁹: scindipēdiū: regulaz incaustū
tñ bonitas litere non attribuit̄ calamo:
nec alijs: s̄z notario q̄ ē causa p̄ncipalis:
Idē de cista que ē optime fabricata: nō
attribuit̄ axe seu martello: sed carpenta
rio. Idē de ciphō argēti zc. Itē de illis
operibus que sunt in hoc mūdo: sola di
uina volūtas est causa oīm q̄ sunt dem
pto pctō q̄ non est opus suū. Idē in ope
ribus voluntarijs z meritorijs. Si dicat
z querat̄. quare dō. z ita intelligitur de
quolibet alio: fuit ita sc̄t̄s. Sidicat. Q̄
tenuit hic bonā vitā z vitauit pctā: quō
lebat facere cōtra diuinā voluntatē z or
dinationē: nondū satiat respōsio. Sed si
dicat. q̄ ita placuit deo. ista respōsio sa
tiat. Et si querat̄. quare placuit deo: q̄
stio est stulta: q̄ vltra summū gradū nō
est aliō. Jō. dō in p̄o. de se dixit. Eduxit
me in latitudinem scz sanctitatis z bone
vite: saluū me fecit. Rō q̄n voluit me. Et
etiā habet. q̄. Reg. xxiij. Quia placuit ei
q̄ idē est. Ex ista ratione sc̄ti patres to
tum attribuebāt deo: z in hoc p̄t hō er
rare: z fit deo magn⁹ honor. De hoc exē
plū in Job ditissimo q̄ vna die pdidit q̄n
genta paria boū: z totidē paria asinarū:
q̄ sabei secū duxerūt: z voluerūt interfi
cere custodes: q̄ defendebāt: Itē habe
bat septē milia capite omiū: z eadē die du
xerūt secū: z etiā tria mila cameloz. Itē
habebat septē filios milites: z tres filias
z eadē die dū comederēt in eadē domo
faciētes conuiuiū: venit ventus z diruit
domū: z oppressit oēs. Q̄n aut̄ venerunt
noua ad Job: credit̄ q̄ ipse dixisset. Hoc
fecerūt inimici: ignis: vel vētus: nō cura
uit de sc̄dis causis: q̄ solū sunt instrumē
ta: sed totū attribuit deo di. Dñs dedit
dñs abstulit: sicut dñs placuit ita factus
est. Job. i. Itē Jacob q̄n Esau frater su⁹
quesiuit ab eo. q̄d sibi volūt istī: z si ad te
p̄tinent: r̄ndit. Paruuli sunt quos dona
uit mihi de⁹ suo tuo. Gen. xxxiij. Ecce s̄
quō p̄t doctrina q̄ oīa q̄ sunt in mūdo
siue opibus naturalib⁹ siue artificialib⁹:

flue volutaris: de^o est cā pncipalis oim dēptis culpa pctoz de qb^o act^o ē a deo culpa nō a pctore. Jō di. magr sniaz in prio: z allegat Augu. di. Sufficit xpiano scire z pfiteri oim rez z opationū q̄ sunt in hoc mūdo cām eē diuinā volūtātē. Jō qz. b. mathias fuit ita scūs: si q̄rat q̄ fuit cā ei^o scitāt. Rñdet q̄ orones z ieiunia vl̄ pnia: nō qz iste cause solū qz sūt instrales z dispositiue. s; cā pncipalis fuit bhplacitum diuine volūtāt. iō xps dixit p̄ri. Ita p̄r. f. est ita scūs btūs mathias. Et inde sic fuit placitū ante te. Pr̄z the. Et notauit q̄tuor grad^o scitatis Mathie.

Primus sanctitas laicalis.

Secōs sanctitas clericalis.

Tertius sanctitas pontificalis.

Quartus sanctitas martyrialis.

Si q̄rat q̄re habuit tot grad^o scitāt: rñdet the. Ita p̄r qm̄ sic fuit placitū añ te. Dico p̄lo q̄ i mathia fuit scitās laical: q̄ in hoc p̄sistit: vt seruēt strictedei p̄cepta z q̄ hoies ponāt i corde suo nihil facere qd̄ sit p̄tra deū: et p̄ toto mūdo acq̄redo. Quid ei p̄dest hoi si mūdū vniuersū lucrēt: aic̄ho sue detrimētū patiat. Mat̄. xvj. Modicū lucrāt q̄ aiam pdit. Qñ hō mag^o vult viuere fm̄ diuinā ordiatiōē q̄ fm̄ ppriā inclinationē: qñ. f. dicit caro ad deū. Nos dñe ordiastis oppositū q̄ malā inclinationē: iō volo hūiliari ad fuiēdū v̄ris mādatis: z sic discurredo pctā vt erit expediēs. ista est scitās laicalis. De hoc auct. Scificamini z estote sancti: qz ego scūs sū dñs de^o vester. Et si querat Dñe quō scificabimur. Rñdet. Custodi te p̄cepta mea: z facite ea. Ego dñs q̄ scifico vos. Levi. xx. Istomō. b. mathias habuit scitātē laicalē. Cū em̄ fuisset laicus poti^o gubernabat se s; dei mādata q̄ s; ppria sentimēta. Dicit historia q̄ fuit ciuitatis bethleē de tribu iuda. Jam scitis quō fuerūt. xij. trib^o: z pncipalis fuit tribus iuda: de qua fuit xps: etiā btūs mathias. p̄z quō erat nobil^o gñe: z parētēs ei^o erāt diuites i diuitijs z morib^o: z habuerūt magnā diligentīā ad nutriendūz puerū. b. m. hiā: qz pueri in puericia lucrant vl̄ pdunt ex negligētia parentū: qz dimittūt eos ad libitū eoz zc. Dic̄ historia q̄ parētēs ip̄m ab annis puerilib^o diuine legis instructionib^o mādāparūt. Ad

practicā. Dicat quō p̄r ei^o vocabat eū coram se di. ci. Fili: scias q̄ de^o dedit nobis p̄cepta z ordiatiōes fm̄ q̄s debem^o viuere: z nō fm̄ nostrā volūtātē seu inclinationē: iō caue nedicasmēdaciū. Itē nē iures nisi p̄ necessitate. s. coact^o i iudicio z utilitate: z tūc cū veritate. Aliter em̄ iurare semp est pctm̄. Itē q̄ nō diffamaret aliquē vl̄ diceret malū de p̄rimo nē p̄tēderet: ne iuriā alicui faceret. Itē ne furtū faceret: ne inuentū aliqd̄ retineret: ne vellet vindictā de iniuria: vt oraret: z ad tēplū iret: z cū silētio officii audiret. Ecce quō diuine legis instructionib^o eū mādāparūt. Et sicut augmētabat etate: etiā augmētabat scitātē. Nō legit ip̄z fecisse carnalitātē: imo dt̄ histo. q̄ erat corpore mūdiūssim^o. Mūdi sunt vir z vxoz ei^o fuātes sibi mutuā fidelitātē z modū zc. Mūdiōres sūt p̄tinētēs. s; mūdissimū sunt hōi nes. Ecce scitās laicalis. Ita p̄r: qm̄ zc. Morāl^r habetis hic instructionē nutriēdi filios. Magna dānatio est: parētū qui nō curāt de sp̄iali instructione pueroz: vultis cognoscere qd̄ pctm̄ ē. Sicut si p̄ nollet puidere de filijs paruulis de cibo potu: vestitu: z morerent fame: nūqd̄ eēt magna cruclitas z magnū pctm̄. Mai^o pctm̄ ē qñ nō curāt instruere de his q̄ p̄tinet ad aiam: q̄ plus valet q̄ corp^o. Quid est corpus nisi saccus stercorū z cib^o vermiū qd̄ mouē z corrupit z nō aia: iō Jo. vj. Spūs est q̄ viuificat: caro nō p̄dest q̄c q̄. Si ergo tā magnū pctm̄ est parentūz nō curare de corpe filioz: quanto magis de aia eozum: z maxime qñ sunt paruuli tunc em̄ flecti possunt vt arbores tenues magni aut minime s; in furca inferni castigabunt: ideo parentibus dicit scriptura. Patres nolite ad iracūdiā supplede i puocare filios vestros: sed educate illos in disciplina z correptione dñi. Ephe. vj. Dico secūdo q̄ in eo fuit sanctitas clericalis q̄ in hoc cōsistit: vt dicit zacharias pater ioānis baptiste qui fuit sacerdos. De manibus inimicoz nostroz liberati seruiamus illi. In sanctitate z iustitia coram ipso oibus diebus nostris. Luce. j. Tres sunt inimici oim xpianoz pncipales: sed p̄cipue clericoz: scz diabolus caro z mūdus. Diabolus manu sua capit. Manus diaboli est ludus taxillozū:

cū ista manu diabolo aufert ludētes. Secūdo p̄scētētes. Tertio aspiciētes. Quarto mutuātes taxillos. Quinto pecunias. Sexto domū z tabulariū. Septio rectorēs ciuitatū p̄mittētes ludū. Oēs isti capiunt manu diaboli i ludo. Jō fugere debet; vt possit dicere cū thobia. Mūdā suauā aīaz meā ab oī p̄cupiscētia: nūq̄ cū ludētib⁹ miscui me: neq̄ cū his q̄ in leuitate ābulāt participē me p̄bui. Tho. iij. Maledict⁹ est q̄ ludit de clericis cū sit eis p̄hibitū. di. xxxv. c. Ep̄s vbi dicit Ep̄s: sacerdos: diacon⁹: aut subdiacon⁹: ebrietati aut alee deseruiens: aut desistat: aut certe dānef. Scōs inimic⁹ est caro: cuius man⁹ ē cū qua capit mltas aīas. s. oēs illos q̄ volūt h̄re delectatiōes p̄ illas p̄tes p̄ter virū z vxorē qz nō vult de⁹ q̄ illud op⁹ turpe fiat nisi iter viri z vxorē m̄rimonia r̄ p̄iuctos z fuantes modū zc. Si autē dicaf. Uxor mea est senex: vel infirma: vel dimisit me. Dico q̄ viuat; p̄hr caste. Jtō est onus matrimonij. Clerici vero tenentur viuere caste ex voto ordinib⁹ annexo. Tertius inimicus est mūdus: cuius manus ad capiendum est vsura in laicis: et symonia in clericis. Jsta manu capit primo oēs ad vsurā mutuātes. Scō nota r̄iū: qz piurus est z infamis: qn̄ em̄ sit notarius: iurat nō recipere p̄tractus illicitos. Tertio testes dātes fauorē vsurario. Quarto vxorē vsurarij si de illo lucro facit vanitates. Quinto filios recipientes hereditatem z filios recipiētes de vsura dotē: qz deberēt dicere patri q̄ daret eis simplicē dotē vel hereditatē. Sexto generos: qz recipiūt dotē. Septimo filios vsurarij succedētes: q̄ deberēt totū restituere z nō faciūt: ab ista vsura zc. Simoniā maxime cauere debent clerici. Dicūt aliqui q̄ clerici: religiosi z vidue possunt recipere vsurā: hoc est falsum z error. Si papa mutaret ad vsurā: damnaret. In hoc q̄ p̄sistit sanctitas clericalis vt sint liberati de manu inimicorū. s. diaboli: carnis: et mūdi. Jstā sanctitatē habuit. b. mathias postq̄ ei habuit sanctitatē laicā audiuit xpm̄ predicantē z miracula facientē: ofidens q̄ ipse erat messias in lege p̄missus. Odixit. b. mathias: mutare statū opz z ascēdere altius. vnde statim intravit societātē xpi: z xps fecit eum vnū de

lxxij. discipulis. Rō: qz post diluuiū mūdus diuisus fuit in. lxxij. p̄tes z linguas. Gen. j. Et qz xps venit ad p̄uertēdū mūdum totū: elegit. lxxij. discipulos qui fuerūt sacerdotes. De q̄bus Lu. x. Designauit dñs iesus z alios. lxxij. z misit illos binos aī facies suā in oēm ciuitatē z locū quo erat ip̄e vēturus. Et p̄parando h̄ba ad. b. mathiā qn̄ xps misit ip̄m ad p̄dicā dum penitentiam. Ecce materia de qua predicabat. Rñdebat. Dñe non credent mihi. Et xps ait. Jō do tibi potestātē faciendi miracula: curare infirmos. Dicaf practice. Ecce quō habuit sc̄ritatem clericalē liberat⁹ de manu inimicorū diaboli carnis z mundi. Jta pater qm̄ zc. Jō assimilemur ei in aliquo nos ecclesiasticū vincendo diabolo: subiugādo carnē: z despicēdo mūdū z mūdāna. Dico tertio q̄ in eo fuit sc̄ritas p̄ntificālis q̄ in hoc p̄sistit. s. esse apl̄z xpi: qz sicut discipuli xpi fuerūt sacerdotes: ita oēs apl̄i fuerūt ep̄i. Sc̄ritas ep̄alis in hoc p̄sistit: vt dicit apl̄s ad Titū. j. Opz ep̄z sine crimie esse sicut dei dispēsatorē: nō supbū: nō iracūdū: nō violentū: nō p̄cussorē: nō turpis lucri cupidum: sed hospitalē: benignū: sobriū: iustū sc̄m p̄tinentē zc. S3 q̄s est hic z laudabilis eū: Jstā sc̄ritatē habuit. b. mathias. Ex q̄ diu vixit i sc̄ritate clericali post xpi ascēsiōē: z spūsc̄i missionē: prim⁹ papa post xpm̄. s. btūs petr⁹ vocauit p̄siliū grāde. Erat autē turba hoīm fere. cxx. Act. j. dicēs quō numerus apl̄oz erat duodecenario s3 diminutus erat per mortē iude di. Opz impleri scripturā quā p̄dixit spiritus sc̄tus p̄ os dauid de iuda q̄ erat dux eoz qui p̄prehenderūt iesum q̄ cōnumeratus erat in nobis: z sortit⁹ est sortē ministerij hui⁹ zc. Act. j. Dicaf quō in cōsilio aliqui tenebant q̄ loco iude eligeref ioseph q̄ cognominatus est iustus ex sua sanctitate q̄ erat p̄ sanguineus german⁹ xpi: z nepos h̄ginis marie que erat p̄his in p̄silio: z fili⁹ marie cleophe que habuit quatuor filios. s. iacobū minorē: simonē z iudā q̄ fuerūt xpi apl̄i: z ioseph iustū. Alij autē dicebāt q̄ mathias sua sanctitate z magna sc̄ia. Jō statuerunt eos in medio. Et orādo flexis genib⁹ apl̄i dixerunt hanc orationē. Tu dñe q̄ nosti corda oīm: ostēde quē elegeris. ex his duo:

bus vnus accipe locum ministerij hui⁹ ⁊ ap-
 parat⁹ de quo p̄uarat⁹ est iudas vt abi-
 ret in locū suū. Et dederunt sortes eis et
 cecidit fors sup mathiā. Act. i. Bt̄us dio-
 nisi⁹ declarās q̄ fuit ista fors dicit q̄ fuit
 radi⁹ ignis q̄ de celo descēdēs posuit se
 sup caput matthie. Ecce quō fuit elect⁹.
 Moraliter habem⁹ hic exēplū in electio-
 nib⁹ faciēdis. Xps̄ em̄ nō elegit consan-
 guineū germanū suū: licz esset sc̄tus ⁊ ha-
 beret tres fratres ap̄los ⁊ x̄go maria ef-
 fet auūcula: tñ radius descēdit sup ma-
 thiā. Cogitate qualem verecūdiam de-
 buit habere ioseph: sed nō curauit: Imo
 regratias⁹ est x̄po. Exēplū habet ne i ele-
 ctioe iuratorū seu p̄sulū vel aliorū q̄ h̄nt
 regere ciuitatē vel cōitatē respiciat⁹ pa-
 rentes vel amicos seu p̄p̄riā vtilitatē: s̄z
 bonū cōe. Dicat⁹ illos q̄ faciūt ⁊ p̄cu-
 rant regimē p̄ amicis vt se manuteneāt
 in regimine ⁊c. Xps̄ noluit eligere p̄san-
 guineū germanū suū. Ex ista affectione
 amicorū pdunt ciuitates: qz assumūtur i
 sufficiētes. O qd̄ p̄cū ē. Cōtra hoc dicit
 ap̄ls. Oēs q̄ suasunt q̄runt: nō q̄ iesu x̄pi
 ad phil. ij. ¶ Dico quarto q̄ in eo fuit
 sc̄titas martyrialis: de qua dicit ecclia.
 Isti sunt sc̄ti q̄ p̄ dei amore minas holz
 p̄tēpserūt. Sc̄ti martyres i regno celoz
 exultāt cū āgelz. Sc̄titas s̄ martyrialis
 in hoc p̄sistit p̄ manutētiā virtutū sc̄tita-
 tis ⁊ honoris dei effūdere sanguinē suū
 Istā habuit bt̄us mathias. Dicat⁹ quō
 post x̄pi ascēsiōne sc̄i apostoli diuiserūt
 sibi mūdū ad p̄dicādū. Bt̄us petr⁹ iit
 ad antiochiā andreas achaia: ioānes
 asyā: iacob⁹ hyspaniā: bartholome⁹ et
 thomas in indiā. Et bt̄us mathias p̄di-
 cavit in iudea. Rō qz erat nobilis gene-
 re: ⁊ iudei habebāt ip̄m i reuerētia. Et qz
 erat de magna sciētia dabāt ei fidē itā
 tū q̄ multi iudeoz ex sua p̄dicatiōe p̄uer-
 tebant⁹ ad x̄pm. Propter qd̄ summ⁹ pōti-
 fex voluit eū occidere: ⁊ ne diceret q̄ ex i-
 uidia eū occidisset noluit ip̄m statim oc-
 cidere: s̄z disputare cū eo de mysterio tri-
 nitatis dicēs. Tu mathias p̄dicas tres
 deos ⁊ traḡbū. Deut. vi. Audi israel de⁹
 tu⁹ vn⁹ est ⁊c. R̄ndit mathias q̄ ip̄e solū
 p̄dicabat vnū deū: sed ille vn⁹ deus est
 tres p̄sone: pater: fili⁹ sp̄s̄ sc̄tus. Nō em̄
 in deo accipiūtur p̄sone sicut in nobis.

Nec intelligat⁹ q̄ tres p̄sone diuine sint
 vt tres reges: sed sicut in sole est pater
 fili⁹ ⁊ sp̄s̄ sc̄tus. Nūqd̄ deus est maioris
 virtutis q̄ sol. Iō dauid. In sole posuit ta-
 bernaculū suū. i. similitudinem. Sc̄do de
 x̄po q̄ est de⁹ ⁊ thō. Cōtra qz dicit scriptu-
 ra. Audi p̄pls me⁹ ⁊ cōtestabor te israel
 si me audieris nō erit in te de⁹ recēs: ne-
 q̄ adorabis deū alienū. R̄ndit q̄ x̄ps̄ ē
 ver⁹ de⁹ etern⁹: s̄z hō recēs: vt filius regz
 incipit esse nou⁹ miles: s̄z sit. xxx. annoz
 qñ sit miles: s̄z nō incipit esse nou⁹ filius
 regis ⁊c. Tertio de x̄pi passione. Si erat
 de⁹ qd̄ ergo oportebat ip̄m mori: qz fru-
 stra sit p̄ plura qd̄ pōt fieri p̄ pauciora.
 Respōsiō q̄ iste mod⁹ fuit p̄ueniētiō p̄
 n̄ra salute. Nā si villa obligat regi sub
 pena mortis soluere mille milia florenoz
 ⁊ nō pōt soluere centum si aliq̄s soluit p̄
 eis: ip̄i euadent mortē ⁊c. Sic totū gen⁹
 humanū erat sentētiatū ad mortē: vt q̄
 solueret deo ⁊c. Et null⁹ hoīm sufficiēs
 erat ad solnendū: nec x̄ps̄ nisi fuisset de⁹
 Quarto disputabāt de sacramēto alta-
 ris vbi adorabat⁹ de⁹: vt antiq̄t⁹ in archa
 moyfi. Quinto de circūciōne ⁊ primus
 fuit abraam: ⁊ vltimus debuit esse x̄ps̄.
 Gen. xvij. Dicit historia q̄ facta ē lōga
 disputatio iter summū pōtificē ⁊ ip̄z. Ip̄
 se vero p̄ legēz p̄phetias ostēdebat ma-
 nifeste de quo erat p̄pter qd̄ pōtifex tāz
 q̄ in blasphemū p̄ulit in eū sentētiā.
 Dicatur eius martyrium.

¶ De sc̄to thoma de aquino. Sermo.

Antecedebat

me ista sapientia. Verbum
 istud habet originat⁹ i lib.
 Sap. vij. ⁊ recitatū est stat⁹
 in epistola presentis solennitatis. Itā sci-
 tis q̄ hodie in nostra sancta religione
 ordinis fratrum p̄dicatorum p̄ totū mun-
 dū sit festum illi⁹ sanctissimi confessoris
 ⁊ gloriosissimi doctoris beati thome de
 aquino. Ita etiā de eo est sermo noster:
 et de eius vita: sanctitate ⁊c. ⁊ poterim⁹
 recipere exempla et doctrinas ad
 gubernandum vitam nostram. Salutez
 virgo maria ⁊c. Verbum propositum in
 p̄sone b̄i thome vult dicere. Antecede-
 bat me ⁊c. Modo istud v̄bū indiget de-
 claratiōe: ⁊ sic declarādo itrahe materia

quã volo p̄dicare. Pro cui⁹ declaratiōe recipio tamē p̄ regula generali in sc̄ta theologia. quã regulã de⁹ seruauit̄ practicauit. Ab initio hui⁹ m̄di vsq̄ mō qñ vult mittere aliquē sc̄m̄ p̄ gn̄ali m̄di illuminatione seu reformatione cōsueuit diuina p̄uidētia ip̄m sc̄m̄ p̄mo oñdere vel p̄ h̄bu⁹ p̄phetiꝝ vel p̄ lignū vniuersaliter cognitū. hoc pōt statim declarari i q̄libz statu m̄di: siue lege nature: scripte: z gr̄ie. Primo patet p̄dicta regula in statu siue lege nature. Dicit̄ aut̄ lex nature: qz tūc gētes ḡbernabāt se solo in intellectu naturali. Nō em̄ habebāt lege⁹ scriptā: nec libz: nec ingros: seu doctores: z durauit illud tēp⁹ ab adā vsq̄ ad moysen: z trāsactis millez q̄ngentz̄ ānis cū multiplicarent̄ pctā i terra: de⁹ voluit mittere vnū hoīem ad illūinādū z reformādū m̄dū. s. noe q̄ cētū ānis p̄dicauit p̄nāz: tādiu durauit etiā fabricatio arche p̄dicabat vt cōuerterent̄: qz diluuiuz istabat. Et tāta erat malitia pctōz i m̄do q̄ intra cētū ānos nō p̄uertit nisi septē p̄sonas. s. vxorē suā z tres filios z vxores filioz. Tñ añz de⁹ ip̄z mitteret ostēderat ip̄m h̄bo p̄phetico dicēte patre ip̄suis. Noe in nois ipositione dicēs. Iste vocabit̄ noe. Iste p̄solabit̄ nos ab op̄ibz z laboribz manuū n̄raz in terra: cui maledixit dñs. Gen. v. Et iudei q̄ solū vadūt ad litterā exponūt istā p̄solationem fuisse: qz p̄mo noe inuenit q̄ terra coleret̄ aialibz arādo qz añz manibz p̄p̄ris colēbāt terrā. Et iste ē intellect⁹ literalis. Sz alti⁹ speculādo intellectus sp̄ualis est q̄ noe p̄solaret̄ eos. s. dupliciter. Primo p̄dicādo spacii p̄nie cētū annis ex parte dei. Sc̄do p̄mittēdo veniā de pctis certitudinalit̄ si vellēt p̄uerti. istā practicā seruauit de⁹. Sc̄do hec reḡla ptz in lege scripta q̄ incepit tpe moysi qñ de⁹ in scriptis dedit legē s̄z quā hoies viuerēt: qz lex nature nō sufficiebat: iō descēdit de⁹ in mōtē synai: z dedit in scriptis q̄cqd facturi eēt. Tūc em̄ misit moysē quē oñdit nō h̄bo p̄phetico: sed signo diuino. Dicit magister historiāz etiā Joseph⁹ q̄ cū moyses esset puer pulcherrimus z fuisset p̄ filiā pharaonis in filiū adopta⁹: z p̄iecisset coronā de capite pharaonis regis: dixerūt sapiētes pharaonis. Dñe

moriat̄ iste puer: qm̄ hoc est signū q̄ iste puer dz vos destrueret z regnū v̄m. Alij aut̄ volētes ip̄m a morte defendere dixerunt factum fuisse ex ignorātia z pueritia. Et ad hoc p̄bandū z experiendū posuerūt i manu sua vnā p̄unā de igne i. carbonē ignitū quā imediate misit in os. Jō fuit inocēs iudicatus: z sic euasit mortē. Jō qñ de⁹ voluit ip̄z mittere excusabat se dicēs. Dñe nō sum eloq̄ns ab heri z nudiuſterti⁹ ipeditioz z tardioris lingue suz. Exo. iij. Dicit̄ hic glose q̄ ex illo carbone ignito vel p̄una quā apposuit ori nō fuit eloq̄ns. Sz ista dispositio corone fuit signū diuinū. s. q̄ ip̄e moyses eēt destructor pharaonis z regni sui z reformator p̄pli israel. P̄una ignis significabat legem dei quam de⁹ in forma ignis sibi tradidit et moyses ore suo populo exposuit et publicauit. Ecce quō de⁹ p̄mo dedit signū añz fieret factū. Tertio ptz practica dicte regule in lege gratie: i qua de⁹ ordinauit mittere ioāne baptistā: vt oēs crederēt p̄ illū. Joā. j. Et iā ip̄m p̄mōstrauit h̄bo p̄phetico p̄ angelū dicēte. Hic erit magn⁹ corā dño: vinū z sicerā nō bibet: sed sp̄s sc̄to replebit̄ adhuc in vtero matris sue z multos filios israel cōuertet ad dñz deū ip̄oz. Luce. j. Itē signo diuino qñ h̄go maria post cōceptionē filij dei venit ad elizabeth. Joānes exultauit in vtero matris. De q̄ dicit sc̄tus Tho. in. iij. sen. distin. vi. q. j. ar. j. q. j. z. ij. q̄ vsus liberi arbitrii fuit accelerat⁹ in ioanne salutādo xpm̄ z exultādo in vtero matris: iō dicit elizabet. Ex quo facta est vox salutationis tue i auribz meis exultauit ifans in gaudio in vtero meo. Modo ad p̄positū videndū est z sciendū q̄ de⁹ ad illūminādū z reformādū m̄dū misit b̄m̄ Thomā q̄ ex sua vita sc̄ta z scientia clara totum m̄dū illuminauit. Et nunq̄ iam ante eū misit de⁹ doctores sc̄tos: scz Remigiū: hylariū: hieronymū: Chrysostomū zc. Quare ergo iste fuit missus singulariter ad illuminādū zc. Pro responsione nota q̄ doctores theologi sūt in triplici gradu. Aliq̄ doctores fuerūt q̄ habuerunt de se magnā z altā auctoritatē: sed nō habuerūt claritatē: vt sancti apli z euāgeliste z doctores q̄ sunt anti

q̄: q̄: ex sc̄itate vite habuerūt magnā auctoritatē sicut littera regis vel pape ex sigillo autorizata: sed nō habuerūt claritatem: imo ad intelligēdū eos sunt necessariae glose et postille: in nō q̄ de libris eorū heretici recipiūt auctoritates et argumenta ad defendēdū hereses suas sicut nos ad defendēdū fidem catholicam. Sc̄os grad⁹ doctorū fuit aliquorū doctorū qui postq̄ habuerunt magnam claritatem: quia clare in libris suis posuerunt scientiam per distinctiones: argumenta et rationes: sed non habuerunt auctoritatē. s. ex defectu sigilli bone vite et deuotionis: nec sunt canonizati: sed aliq̄ eorū fuerūt boni socij. Tertius grad⁹ doctorū fuit illoꝝ q̄ habuerūt auctoritatē et claritatem. In hoc tertio gradu est sol⁹ bt̄us thomas q̄ h̄z p̄dicta duo. s. auctoritatem et claritatem. Auctoritatē em̄ h̄z ex sua sc̄issima vita miraculis approbata et ex canonizatione: q̄ eccl̄ia vniuersalis videns tot miracula eius et libros suos catholicos canonizauit eū. Sc̄o h̄z claritatem: q̄ simplex gr̄matic⁹ et p̄ h̄z p̄ se pōt suā doctrinā studere et intelligere. Clar⁹ em̄ fuit q̄ multas q̄stiones in q̄bus Aug. et Hiero. vident̄ discordare concordauit. Patet ergo q̄ bt̄us Thomas fuit specialiter a deo missus p̄ mūdi vniuersali illuminatione ex sua clara scientia. Nō est inuent⁹ similis illi. s. in gl̄a q̄ in sua doctrina haberet simul tantā auctoritatem et claritatem. Ita q̄ thomiste possunt r̄ndere ad oēm q̄stionē. Sed an̄q̄ ip̄m deus mitteret voluit suare r̄lam p̄dictaz ip̄m demonstrādo v̄ba p̄phetico: vt ioannem baptistam. Et signo diuino vt moysen. Pro primo dicat̄ quō ille sc̄us heremita et valde famosus venit ad matrē bt̄i thome comitissam q̄ se grauidā ignorabat esse dicens v̄bum p̄phetiū. Gaude d̄na theodora: q̄ recipies et paries filium et thomas vocabit̄. i. abyssus ex profunditate scientie nomē ei⁹. Hic erit magnus in toto orbe i vita et sc̄ia: eritq̄ frater ordinis p̄dicatoꝝ. Recte sicut gabriel salutauit matrē dei: et sicut v̄go maris post salutationē flexis genib⁹ dixit. Ecce ancilla d̄ni etc. Ita m̄ bt̄i thome dixit. Faciat de me et de meis d̄ns qd̄ placitū ē in sua voluntate. Itē ostendit eū p̄ signū diu-

nale vt moysen. Nā q̄n fuit nat⁹ et vni⁹ esset anni etatis sue et nutrit̄ p̄m morem vellet ipsuz abluere et denudasset euz in manu sua inuenit chartā angelicā salutationē solū cōtinētē: et nunc q̄ fuit sc̄itū vnde illā chartā habuit: intellexit ei⁹ mater que multū erat spiritualis q̄ sibi fuit missa a virgine maria. Magnū signum fuit scientie sue et saluationis: cuius fundamētū est filij dei incarnatio. P̄t̄ regula. Itē v̄ scientia sua loquēs thema dicit. Antecedebat me: sc̄z p̄verbū p̄phetale et signū diuinale. Ita sapiētia: sc̄z quā habuit p̄ mūdi illuminationē et reformationē: nunc patet thema. Quattuor sunt signa seu effect⁹ p̄p̄t̄ vere sapiētie: q̄ om̄nia fuerunt in beato Thoma.

Primum est de fine ordinare.

Sc̄m est offensum et sc̄dalū cauere.

Tertium est perfecte docere.

Quartū est perseverāter oia cōplere.

Oia ista signa siue effect⁹ fuerūt p̄fecte i beato thoma p̄pter qd̄ pōt dicere. Antecedebat me ista etc. ¶ Dico p̄mo q̄ p̄mū signū sapiētie est d̄ fine ordinare. s. vitā suā et ea q̄ h̄z facere ad finē debitū. Si em̄ vis cognoscere an religiosus: cleric⁹ v̄ laic⁹ sit sapiēs: attēde vtrū ordinat vitā suā ad finē et ea q̄ habet facere: sc̄z vtrū seruat religionē. si sic sapiēs est. al̄s stultus est. Nā fecit de⁹ rationalē creaturā vt summū bonū intelligeret: intelligēdo amaret: amādo possideret: et possidendo frueret: vt dicit magister in. ij. sen. dist. ij. Nō ergo ē finis hoīs in hoc mūdo p̄gre gare magnas diuitias: honores: dignitates aut delicias: s̄ vt hic mereat vt paradisu possideat: q̄ nō habem⁹ hic manētē ciuitatē: sed futurā inquirimus ad heb. xl. Qui ergo talit̄ ordinat vitā suā vt ad illū finē attingat sapiēs d̄. Sicut et bon⁹ patron⁹ q̄ v̄ndas maris: fortunā: v̄tū et pericula nauē gubernat: ad bonū portū p̄ducit sapiēs est: sic etiā q̄ in mari magno huius mūdi p̄sp̄ritatē vel aduersitatē sc̄it vitā ordinare vt finaliter ad portū paradisi pueniat: sapiēs ē. hoc nō solū theologo dicūt: s̄ etiā philosopho dicēt̄. Sapiētis ē ordinare. s. metā. s. vitā suā ad d̄bitū finē. Modo videam⁹ quō beatus thomas habuit istū effectum vel sapientie signū. Dicat̄ hic quō

modo quoniam fuit quoniam annorum mater recordans de verbis sancti heremite ipsum tradidit litteris imbuendum: et intra quoniam annos tamen profecit quod fuit magnus grammaticus: logicus et philosophus: ita quod in duodecimo anno etatis sue non habebat parum in studio: et iam tunc fecit fallacias: quae dicitur sancti thome. Ecce qualiter sciuit ordinare vitam suam ad finem studii quod est scientiam habere. Ex isto fine patres mittunt filios ad studium non autem ad faciendum ribaldarias: ad discendum artem dimicatoriam et similia. Iuuenis enim quod vult habere sciatur deus esse attentus circa studium et deuotus erga deum. Talis fuit beatus thomas. Legitur quod quoniam debebat se ponere ad studium primo orabat dei. Declinate a me maligni et scrutabor mandata dei mei. Versus. Emitte spiritum tuum et creabuntur: et renouabis faciem terre. O homo. Deus quod corda fidelium sancti spiritus illustratio ne docuisti da nobis in eodem spiritu recta sapere etc. Unde cum semel disputaret multum acute et curialiter et quidam deuotus religiosus ipsum audiret contemplanter ipsum: et admirans de tanta sapientia in puero tam paruo: subito vidit radios splendoris ab eius facie procedere: et totum mundum illuminare: ostendentes in hoc deo quod intendebat de eo facere. Quoniam autem voluit studere theologiam quoniam sicut vbi melius legebat: et inuenit quod in puero predicatorum. Non cogitauit intrare ordinem predicatorum et secrete venit ad priorem conventus neapolitani aperiens ei suum desiderium: asserens quod de scientia quam deus sibi dederat volebat deo seruire et primo: quia ista sancta religio ad hoc est instituta. Aliqua religiones sunt solum vite contemplative: aliqua solum vite actiue: sed ista vtriusque apprehendit. Est enim contemplativa in studio et oratione. et actiua predicando. In predicatione enim complentur opera misericordie: quia ibi captiui demonum per tritionem redimuntur: esurientes verbo diuino pascuntur: infirmi ex peccatis visitantur: nudi virtutibus induuntur: et sic de alijs. Prior homo letus ex vna parte de tanto puero: et ex alia parte timens comitem dixit puero. Utrum haberet licentiam a parentibus. Qui respondit quod homines mundiales et carnales non percipiunt negocia dei: sed quod ipse requirebat eum quod ipsum recipet ad ordinem ante per aliquem impediret quia facta spiritualia ante debent esse facta quam dicta propter quod prior

ipsum recepit. Ecce quomodo ordinauit vultus suam ad seruitium dei non ad temporalia. scilicet ad honores: dignitates prelatiōes etc. ut faciunt multi. Non potest dicere ut salomon postquam dedit illi deus sapientiam. Optauit et datus est mihi sensus. scilicet ad intelligendum philosophiam: et inuocaui et venit in me spiritus sapientie. scilicet theologie: et proposui illam regnis. id est dominijs temporalibus: et sedibus. id est prelatiōibus ecclesiasticis diuitias nihil esse dixit in comparatione illius Sapientie. Sapientiam quam habebat non attribuebat sibi nec ingenio proprio: sed spiritui sancto. Ipsemet dixit socio suo secrete et papa refert in canonizatione quod plus habuit scientiam suam a deo infundendo quam ab ingenio proprio studio. Dico scdo quod secundum signum seu effectum sapientie est cauere offensam. scilicet vitare peccata: alius non est sapiens quia sapientia et peccata non sunt simul nec possunt simul stare. Sed scientia et peccata possunt simul stare: quia multi sunt magni magistri et doctores: qui tamen sunt magni peccatores. superbi: auari: luxuriosi. Ideo apostolus. Scientia inflat. i. Cor. viij. Sapientia autem. id est sapida scientia. Sapientia enim doctrine secundum nomen eius est: et non est multis manifesta. Eccli. vij. Talis sapientia non stat simul cum peccatis: nec simul stant album et nigrum: calidum et frigidum. Auctoritas de hoc. In malinola animarum. id est superbia inuidiam: iracundiam et maliciosam non introibit sapientia. Sicut in speculo maculoso non intrat imago sic nec in animam maculata introbit sapientia: sed scientia possit intrare: nec habitabit in corpe subdito peccatis scilicet luxurie gula: accidie: ut dicitur Sap. i. Dicat hic quod beatus thomas vitauit non solum peccata: quia nunquam peccauit mortaliter: sed etiam vitabat illa que possunt virtutes impedire. Postquam enim fuit ordinem ingressus et fama fuit diuulgata de eius ingressu: aliquid dixerunt: modo exaltabitur ordo predicatorum quod tunc nouiter incepit: alij dicebant quod fuit opus diuinum. alij admirabantur quomodo tam nobilis puer et famosus in scientia potuit intrare ordinem pauperum medicamentum. Unde homo eius patienter sustinuit recordans de verbis heremite. Postquam homo eius videt iam mortuum fuisse: sed fratres eius carnales impatienter receperunt quoniam audierunt. erant enim in curia imperatoris frederici. Qui audientes quod frater eorum factus fuerat predicator: dixerunt ut comuniter di

Erant homines mundani et carnales. Si frater noster voluisset esse clericus potuisset episcopari: vel si monachus albus ut niger fuisset magnus clericus: et post abbas et quandoque misissemus ad eum: sed quod sit pauper mendicans in vituperium et dedecus omnium nostrum: hoc non placet nobis quod non intelligebant opera dei. Et obtenta licentia ab imperatore venerunt ad fratrem eorum ut ipsum extraherent de ordine: quem inuenerunt extra conuentum cum quattuor fratribus ipsum comitantibus et receperunt eum volentes eum expoliare habitu: sed non potuerunt: et tanquam captum duxerunt eum ad castrum: et miserunt eum in quadam turri permittentes sibi honores et bona temporalia si vellet habitum deponere et ordini renunciare: sed nihil profecerunt. Et tenuerunt ipsum captum in dicta turri duobus annis: non tamen fuit ociosus immo continue studebat ac si fuisset in studio. imo et plus habebat eum vniuersum magistrum. scilicet illud quod docuit apostolos rudem in die penthecostes. scilicet spiritum sanctum quod secrete docebat eum et in dicta camera suabat suum ordinem etc. Videntes fratres quod ipsum non poterant sic a bono conceptu retrahere cogitauerunt per mulierem ipsum inclinare: cum tunc fuisset iuuenis. xv. vel. xvi. annorum: et dixerunt. Iste non est sanctior adam: nec fortior sansone. Dauid vel salomone. qui introduxerunt domicellam pulchram permittentes ei si posset ipsum thomam inclinare quod sibi donaria darent satis magna quam reputauit sibi ad magnum honorem. propter quod ipsa ornauit se ad ostendendum vanitates. Que intras cameram ipsum dulciter salutauit. qui tanquam ignorans non statim cognouit maliciam dicte domicelle. Que posuit se cum eo in herbis. Deinde recepit manum dicens. O quomodo est frigidus: ponatis manum in sinu meo. Nobis legendum. Dicat quomodo angeli dixerunt. Ex parte dei te cingimus cingulo castitatis quod nullatenus decetero dissoluetur. et ex hoc intus fuit castus quod decetero non habuit motum in illis partibus. Sed hoc est certum de sua castitate et virginitate: adhuc tamen noluit loqui secrete cum mulieribus. O quod exemplum dat nobis quod sumus incerti de fortitudine ut caueamus a familiaritatibus mulierum: quod serpit etc. item mulieres caueant a familiaritatibus hominum etc. Dicat quomodo tunc fuit ordini restitutus et

a fratribus cum magno gaudio susceptus: ut Christus quando rediit de exilio egypti. Si ergo sapientia est vitare peccata et beatus thomas. ita vitauit peccata: vere fuit sapiens. Et potest dici de eo. Cor sapiens et intelligibile abstinebit se a peccatis: et in operibus iustitie succesus. id est profectus: vel augmentum habebit. Eccl. iij. Dico tertio quod tertium signum sapientie est docere perfecte. scilicet verbo et exemplo: scilicet per doctrinam celestialem: verbo et exemplo: scilicet per vitam spirituali: hec est docere perfecte. Ratio quod pictor solo verbo nunquam faceret bonum discipulum. Ita predicator est pictor depingens nobis imaginem patriarcharum quando predicat de misericordia. Et prophetarum quando predicat de deuotione. Et apostolorum quando de charitate. et sic de aliis. De patientia quando de martyribus etc. Sed si solo verbo dicat nunquam faceret bonos discipulos: quia opus ut operi etiam manus apponat: ut ope adimpleat quod aliis seruandum predicat. Aliis dicit nobis. o ritaldus iste tam bene dicit et male facit etc. idem dicit scriptura. Vir sapiens plebem suam erudit supple verbo doctrinali et fructus sensus illius. id est quod opera concordant cum doctrina: in vita spirituali: fideles sunt. Eccl. xxxvij. Modus de nullo alio sancto legitur quod inuenit de sancto thoma. scilicet de eius vita spirituali et raptu et contemplationis quod est maximum in theologia: quia ita rapiebatur et ita erat in potestate sicut in tua est claudere oculos vel aperire: nec tunc utebatur sensibus corporalibus. Dicat hic de fistula in tibia: eo quod non mouebatur de studio et cum esset delicatissimus timebat quod medici cum cauteriis ignis dabant sibi medicinam siue curam. Dicat quomodo per mediam horam ante fuit ita raptus quod non sensit cauteria etc. Item de candela accensa quam combussit sibi digitos et nihil sensit. cum legeret librum Boetij difficilem et ingeniosum. Item quando ad preces sororis: siue iuit ad eius castrum: et in camera fuit raptus in contemplatione: quia soror credidit ipsum fuisse mortuum: quia non ridebat sibi: et soror incepit clamare: sed locus fecit eam tacere dicens sibi suam consuetudinem: et ipso dimisso inierunt ad pradium: et sic fuit raptus per tres dies ut paulus: sine cibo et potu: et tertia die dixit socius. hoc nimis durat. Et ipse cum sorore clamando magister thomas. et tanquam gentes reduxerunt eum ad se. Quibus dixit. Parcat vobis deus: tam bonum pradium

mihi abstulistis etc. Ecce quanta erat ei⁹ spūalitas vite. Itē qñ orabat in ecclia z fratres aliquoties obseruabāt eū videbāt ipm a terra eleuatū ex feruore spūs q̄ ad se trahebat corp⁹. z de nobis miseris est oppositū: qz pondus corporis trahit ad se spūm ad cogitādum de coqna seu taberna: non possum⁹ orare qñ debe remus etc. Itē dicit scriptura. Corp⁹ qđ corrūpitur aggrauat aiām: z terrena inhabitatio depmit sensum multa cogitārem. Sap. ix. Uex est in nobis: sed nō in beato Tho. immo corpus sequebat animam. Itē vt posset legere: dictare: disputare: z p̄dicare vitabat colloquia hoīm: sed deus de alio mūdo mittebat sibi cuz qbus loqueret: vt sc̄ōs de paradiso vt angelos vt aīas de purgatorio vt eas suis ofonib⁹ iuaret: z sic p̄solabāt. Qui em̄ dimittit p̄ deo p̄solatiōes mūdanas: deo dat sibi cōsolationes celestes. Dicat̄ de maḡo romano quē ip̄e dimiserat parisiis vt regeret scholas suas qñ iuit neapolim. Qui mortu⁹ fuerat nesciente sancto thoma. Et cum oraret apparuit sibi aia eius dicēs q̄ fuerat. xv. dieb⁹ in purgatorio p̄pter negligētiā quā habuit in quadā manumissoria sibi ab ep̄o cōmissa. Dicat̄ hic q̄ manumissores z heredes q̄ non solū sunt negligētes: imo sunt bona defunctorum occupātes et retinētes. A quo btūs Tho. quesituit multa dubia sc̄z de statu suo: de vita: de sc̄ia vtrū placebat deo. R̄ndit q̄ sic. q̄ cōtinuaret: qz magna gl̄ia erat sibi parata. Multa als̄ q̄stiones fecit sibi: z ad oēs r̄ndit: sc̄z modo nō est curādū. Dicat̄ de sorore sua defuncta z missa in purgatorio ex vanis orationibus z picturis q̄ sibi apparuit petēs ab eo suffragia. Que ab eo adiuta iterū apparuit sibi cū de purgatorio ad paradisū euolaret sibi regratiādo. Qui etiā quesituit ab ea de sua vita z statu vtrū placebat deo. Nota in quo dubio uiuebant sc̄i. Et quāto magis nos q̄ sumus peccatōres. R̄ndit sibi q̄ mltū. Itē cū semel oraret p̄ fratre suo ab imperatore interfecto p̄ defensiōe ecclie apparuit sibi angel⁹ dei cū libro. Et in vna pte erāt scripta noīa p̄fessorū de l̄sa luxurina: z i alia noīa martyrum de l̄ris aureis vbi inuenit scriptū nomē fratris sui. Itē de eius vita

spirituali. Modo videndū est de ei⁹ celesti doctrina. Qui cū volebat disputare scribere vel dictare recurrebat ad ofonem. Itē qñ sibi dubia occurrebant z statim ab angelo vel ap̄lis petro z paulo ei visibiliter apparentibus de dubijs certificabatur. Ecce quales maḡos habebat: imo semel apparuit sibi x̄go maria cuz filio in brachijs q̄ ait filio. Fili declarētis sibi hoc dubiū etc. Itē cū scripsisset super materia accidentiū sacramenti altaris: q̄ est materia valde subtilis: in quo illa accidentia existunt subiectiue: posuit se in extremis altaris orans etc. Dixit sibi crucifixus. Bene scripsisti de me thoma. ecce sua doctrina approbata a papa iesu: quā ḡ recipies p̄ isto labore mercedē. Quid r̄ndisses tu? Dñe q̄ sim ep̄s vt cardinal. Sc̄z btūs tho. r̄ndit. Dñe nō aliaz mercedē recipiā nisi teipm. Et qz x̄ps fecit mētionē de mercede inuebat de ei⁹ obitu p̄p̄nquo. Et tūc btūs tho. scribebat vltimā ptem in qua tractabat de p̄dicta materia accidentiū quam nō p̄fecit morte p̄uenetus. Itē de officio corporis x̄pi qđ de mādato dñi pape ordinauit. Quo p̄pleto lib̄ū sup altare posuit: et ipso orate x̄ps i forma pueri sup lib̄ū se posuit dicēs q̄ illa ordinatio erat sc̄ta et bona q̄ntū intellect⁹ human⁹ posset cōprehendere. Ergo de ei⁹ doctrina dubitari nō d̄z qz nō solū a vicario x̄pi: sc̄z etiam ab ipso dño iesu x̄po approbata fuit. Itē libri ei⁹ sunt ita per mūdū multiplicati: itō de ipso cantatur hodie. Ipse tanq̄ imbres mittet eloquia sapientie sue: q̄ntum ad doctrinam spūalē. Ip̄e palā faciet dīsciplinā doctrine sue: z hoc quantum ad vitā spūalē. Collaudabūt multi sapiētis eius: z vsq̄ in sc̄l̄z nō delebit̄ Eccl. xxxix. Dico q̄rto q̄ q̄rtū signū sapiētie ē p̄seuerāter p̄plere: signū sapiētie ē bñ incipere z meli⁹ p̄tinuare: sc̄z optie finire z p̄ficere. Nā nō reputaret sapiēs q̄ ip̄e indulgētiarū iret romā cū magno labore z piculis p̄ indulgentijs lucrādis: z qñ esset iuxta portale ciuitat̄ rome rediret absq̄ hoc q̄ nō visitaret sc̄uaria: nec intraret romā cū tot expēsas fecerit: z nullā indulgētiā lucrāt⁹ fuerit qz nō dāt nisi intratib⁹. Sic est de mult⁹ q̄ incipiūt pegrinationē z viā bone vite: q̄t religiosi: q̄t clerici: z q̄t lai-

ei incipiunt bñ: sed anteq̃ sint ad portas paradisi q̃ est mors redeunt retro p̃ pctā zc. id̃ opz̃ p̃ficere z̃ oīa p̃plere. Uñ auctoritas. Sap. viij. z̃ viij. Sapientia vincit maliciā. Rō attingit em̃ a fine vsq̃ ad finē fortiter: z̃ disponit oīa suaviter. No. p̃ rñsione duos fines in bona vita. s̃. de liberationis siue intentionale: executio nis siue ipale: qz̃ vt dicit p̃h̃s qd̃ primū in intentione est vltimū in executione: z̃ eō uerso. Finis intentionalis est vt bona q̃ facit fiant p̃ dei honore z̃ aīe saluatione Et duratio bone vite d̃z̃ attingere a fine intentionis vsq̃ ad finē tp̃alis executionis. Sicut fecit beat⁹ thomas qui semp̃ p̃seueravit in bona vita p̃pter honorem dei nihil faciens ex vana gloria vel hypocriſi. ergo volens deus ipsum remunerare reuelauit sibi finē tp̃alem. Dicat̃ q̃ modo eūdo ad psilium declinauerit ad monasterium fosse noue z̃ certus de sua morte: cū intrabat monasteriū dixit: hec requeſit mea in sc̃lz̃ sc̃ti: hic habitabo quoniam elegi eā. Et qdā cometa apparuit sup̃ dictum monasteriū p̃ tres dies ante obitū sc̃ti doctoris. Et aliq̃ dicebāt hoc signūz̃ guerre aliqui imo mortalitatū: et aliq̃ imo alicui⁹ magni p̃ncipis mortis. S̃z̃ mortuo sancto doctore stella nō apparuit. In q̃ p̃z̃ q̃ venit ad associandum eū quē admodū leg̃ de stella q̃ associavit reges orientis. Cū aut̃ sup̃rior dicti conuentus q̃ erat cecus: audiret obitum sc̃ti doctoris venit ad stabulum vbi erat aīal sc̃ti doctoris in quo eq̃tauerat: tunc illud crepuit q̃si reputaret indignū aliū in eo eq̃tare. Cū aut̃ frater albert⁹ de brigia ozaret deli vt sibi reuelaret gl̃iam sc̃ti thome apparuerūt sibi due reuerende p̃sone. Una in habitu ep̃isopi: alia in habitu p̃dicatoris. Quorum vnus erat beatus Augustin⁹: alter bt̃s Tho. vt in no no rñsorio bt̃. Tertū gestāt cū torque duplici cappa gēmis ornata cernit̃: ex monili fulgoris celestici lux emissa mundo diffundit̃. Augustin⁹ fratri sic loq̃t̃. tho. mihi par est in gl̃ia virginali p̃stans mundicia. Lapis p̃ciosus quē habebat in pectore significabat intentionē sc̃tā quam habuit. Stelle aut̃ figurabāt libros: tractatus z̃ eptas sc̃pture q̃s fecerat. Torques sūt due corone: vna doctorat⁹: alia

virginitatis. habem⁹ exemplum p̃seuerandi in bona vita. Qui aut̃ adhuc non inceperunt incipiant dimittendo peccata zc. Ecce quare dicit beatus Thomas Antecedebat me ista sapientia zc.

De sancto Gregorio. Sermo.

Est⁹ ille serm⁹

mus Matt. xliij. Sermo n̄ erit de beato gregorio. Pro declaratione hui⁹ verbi opz̃ sc̃ire p̃ q̃bus seruitiis sp̃ualib⁹ creatura pōt̃ consequi celestem beatitudinē. Pro q̃ sciendū q̃ inuenit̃ clare in sancta scriptura q̃ seruitiū dei sp̃uale in hoc mūdo habet tres gradus seu differentias.

Prim⁹ est de vita actiua vel opatiua.

Sc̃ds est de vita contemplatiua.

Tertius est de vita prelatiua.

¶ Isti tres grad⁹ ponunt̃ a beato augustin⁹ sc̃ino q̃ dicit. Triplex est genus viuendi actiuosum ociosum z̃ ex vtroq̃ cōpositū. Et qñ creatura bñ seruit deo in hoc mūdo in aliquo gradu predictorum qñ morietur sine dubio obtinebit bñdictionem siue beatitudinem paradisi. Et qz̃ beat⁹ gregorius in his tribus gradib⁹ diligēter seruiuit xp̃o in mundo. id̃ de eo dicit titema. Bt̃s sup̃ple est modo ille fu⁹. s̃. beatus Gregorius. Dico p̃mo q̃ prim⁹ gradus seruiēdi deo in vita actiua est facere opera proficua: et vtilia proximo amore suo z̃ dei. Et ad hec opa exercenda cōcurrunt quattuor cause. Prima est efficiens que est deus et liber arbitriuz̃ hominis. Materialis q̃ est exercere opamie erga proximos. Formalis vero que dat rei p̃fectionem. Et etiā finalis: q̃ est respectus dei siue debita intentio sc̃ilicet q̃ illa opa misericordie fiant amore dei nō vane gl̃ie: non intentione proprie utilitatis: non laudis zc. sed solo respectu dei fieri debent. Species enim bonitatis vel malicie in actibus moralib⁹ sumitur ex fine: vt dicit sanctus Tho. prima sc̃de. q. xviij. arti. iij. Siue illa opera sint corporalia: vt puta qz̃ respiciunt vtilitatē corpori siue sint sp̃ualia: oīa talia meritoria sunt. Ad vtilitatem em̃ copisunt opa mie corporalia: vt esurientem pascendo: sitientem potando: nudum vestiendo peregrinū hospitādo: z̃ sic d̃ alij

In his enim operibus magis seruit homo deo quam primo quod dicit philosophus. Propter quod unum quodque tale et illud magis. Si vos fueritis primo propter deum: quod magis seruitur deo et Christus recipit in persona sua tale fuerunt. Dicit enim in iudicio personis opera mie facientibus. Esuriui et dedistis mihi manducare. Non dicit. Esuriui pauper et non dedistis ei comedere: sed ego esuriui: quod quicquid uni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Matt. xxv. Ita quod ipse recipit seruitium illud in persona sua. Idem de operibus mie spiritualibus vite actiue que exercentur erga alias proximorum: que sunt meliora quam corporalia: quod anima est melior corpore: ut predicaretur uerbum dei: dare consilium in dubijs: primo corrigere errantes dulciter et charitative: consolari triste: supportare tediosos uir uxorem et euerso: socius socium religiosus religiosus: uicinus uicinum et cetera. remittere iniurias inimicis propter deum rogare pro proximis si sunt in bono statu ut conseruentur: alias ut ad bonum statum reducantur. Ita est vita actiua spiritualis uiuendo ut dictum est. De ista vita dicit scriptura. Vos in libertate uocati estis fratres: hoc dicit de libertate liberi arbitrii quod non cogit: tamen ne libertate in occasione detis carnis: sed per charitatem spiritus seruite inuicem. ad Gal. v. Iste fuerunt vite actiue ita placet deo quod ex isto homo consequitur eternam beatitudinem. Si uultis scire et intelligere que: audiatis parabola de nobili domino que habebat filios et filias et multos seruitores: quibus dedit multas diuitias. Et motus deuotione uoluit ire in peregrinationem: et in suo recessu recomisit filios suos et filias seruatoribus suis si aliquo indigerent iuuarerent eos: et recessit et in peregrinatione moram fecit. Filii autem et filie ex tanta longa presentis absentia ex indigentia recurrerunt ad seruitores presentis ut subuenirent eis. Alii dixerunt. Non curo ego habeo filios et filias quibus opus me subuenire. Alii autem amore presentis puidere eis de omnibus necessariis. Tandem uenit pater et filii dixerunt sibi quomodo serui sui se habuerant erga eos. Pater autem diues et nobilis retribuit seruatoribus suis quod uisum dederat filiis: alios autem seruitores que noluerunt eis subuenire dure puniuit. Iste diues et nobilis dominus est Christus diues quod dominus est terra et plenitudo eius et cetera. Qui habet multos seruitores et ministros omnes. scilicet diuites et multos filios et fi-

lias omnes christianos: sed maxime et appropriate pauperes dicuntur eius filii. Ita dicit beatus iohannes que erat pauper: dicens alijs pauperibus. Uidete quale charitatem dedit nobis deus ut filij dei nominemur et simus. i. Io. iij. Qui in die ascensionis iuit in peregrinationem ad sanctuaria paradisi recedendo de mundo ascendit corporaliter in celum. In quodam nobilis abijt in regionem longinquam accipere sibi regnum et reuertit ad iudicium. et loquitur de se. Luc. xix. Filij autem sui. scilicet pauperes indigentes recurrerunt ad diuites quibus pater eorum dedit aliquid habuit. Non credatis uos diuites habere bona ex uestris laboribus quod multi laborant qui nihil lucrant: sed Christus dedit uobis. Alii autem nolunt eis subuenire alij qui sic. Quoniam ergo ueniet pater. scilicet ad iudicium retribuet illis que in operibus mie corporalibus uel spiritualibus seruiuerunt sibi et filiis suis collocando eos ad dexteram ut saluentur: alios autem ad sinistram ut puniantur. Ecce quare ex uita actiua consequitur homo beatitudinem. Unam ad hoc auctoritas. Beati serui illi quos cum uenerit dominus inuenit uigilantes. id est diligentes in exercitio uite actiue: Lu. xij. Amen dico uobis quod percinet se et faciet illos discubere: et transiens ministrabit illis. Ibidem. Nota percinet quod qui est percinctus habet sumbrias restrictas: secus qui non est percinctus. Christus in gloria sue humanitatis non est percinctus: quod tantam gloriam habet quantam creatura potest habere. Sed percinet se dando gloriam alijs: quod habet posset dare gloriam infinitam: non tamen dat premium alicui creature nisi secundum meritum eius. Et quod nulla creatura habet meritum infinitum: ideo percinet se dando gloriam secundum mensuram merito: et ita exponit glossa. Iohannes dicit apostolus. Unusquisque propriam mercedem accipiet secundum suum laborem. i. Cor. iij. Secundo dicit. Et faciet illos discubere: eo quod in uita actiua uiuendo laborauerunt: commendat eis que est in mensa paradisi: que est in eentia diuina. Unam auctoritas. Uos estis que permansistis mecum in temptationibus meis: quod uita actiua multas tentationes habet tedia et impatientias. Ego dispono uobis ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo. Lu. xxiij. Tertio dicit et transiens ministrabit illis. Non dicit stans sed transiens. Non. quoniam transitus in beatis. Primus est de fru-

tiōe diuinitatis: trāsit oñdēs eis suā hu-
manitatē: z ecōuerso in hīs obiectaliter
p̄sistit beatitudo. Scōs de intellectu per
clarā cognitionē: qz ibi cōsistit visio: trā-
sit in volūtate per fruitionē z delectatio-
nē. Tertius trāsit ad oēs: qz tāta est de-
lectatio volūtatis q̄ os proumpit i lau-
des. Unde dicit Aug. Videbim⁹ z ama-
bimus z laudabim⁹. Quart⁹ trāsit de
gaudio. s. accidētali in gaudiū. Gaudiū
est angelis dei super vno pctōre p̄niam
agēte. Lu. xv. Quintus trāsitus est post
diē iudicij: qz gloria aie trāsibit in corp⁹
Modo solū aie habēt gloriā: z corpora iac-
cent in sepulchris incinerata: vt corpus
beatorum petri z pauli et aliorum. Sed
tunc glia anime redūdabit in corpus: qz
nō est glia corpis: alia a glia aie: nisi qz
glia aie redūdabit i corpus. In laterna
cristalli eadez lux est luminis z laterne.
P̄t ergo q̄ ex seruitio vite actiue p̄pter
deū homo meref̄ beatitudinē. In ista vi-
ta actiua beatus Gregori⁹ seruiuit deo.
Dicat ex eius legēda quō fuit de ciuita-
te rome ex nobili p̄genie romanorū: qui
adolescēs in liberalib⁹ artib⁹ sufficiēter
instructus tandē mortuo patre remansit
heres magnarū opū: z cogitauit expēde-
re illas pecunias ad seruitiū dei in ope-
rib⁹ mie. Cogitate q̄ sui amici suadebāt
sibi ducere vxorē sz noluit: z oēs illas pe-
cunias distribuit in operib⁹ mie corpali-
bus z spūalibus. Nā quattuor sunt cō-
ditiones p̄sonarū q̄ habēt necessitatē cor-
poralē quib⁹ subuenire est magna mīa.
Primi sunt captiui: z quo ad aliqd̄ p̄ci-
puū opus mie corporalis est redimere ca-
ptiuos: vt dicit. s. Tho. iij. script. di. xv.
q. ij. ar. iij. ex hoc eīm aia liberat⁹ zc. Scōi
sunt paupes verecundi q̄ de p̄speritate
venerūt ad magnā paupertatē q̄ citi⁹ mo-
rerent̄ fame q̄ medicaret̄. Istis ē subue-
nire est magna mīa. Tertij sunt pupilliz
orphaniz zc. z his b̄tus Gregori⁹ distri-
buit magnā partē hereditatis. Scōo in
operib⁹ mie spūalib⁹ q̄ respiciūt aiaz: qz
septē monasteria instituit: z mō reges nō
p̄nt facere vnū sine adiutorio eccleie. Et
b̄tus Gregori⁹ fecit septē. s. ordinis bea-
ti b̄ndicti qui tunc incipiebat z fundauit
ad modū antiquorū vitādo vanitates et
supfluitates. Si ergo ex seruitio vite acti-

ue p̄pter deū hō p̄sequit̄ b̄titudinē: z bea-
tus Gregori⁹ in dicta vita seruiuit x̄po
in hoc mūdo diligēter: qd̄ dicem⁹ de eo.
Beatus ille seru⁹. Scōs gradus. s. vite
contēplatiue est melior: qui est occupare
se solū in operib⁹ mie spūalib⁹ q̄ imedia-
te respiciūt deū. Ita q̄ materiale. s. opa
spūalia z formale huius vite contēplati-
ue solū respiciūt deū: vt orare: deuote cur
feruore spūs certis horis diei z cert⁹ ho-
ris in nocte cogitare de glia paradisi le-
gere libros spūales vt de⁹ cognoscat au-
dire missas: sermones: cogitare inuitiaz
dei in penis dānatorū: cogitare diuinam
prouidētā in mūdi gubernatiōe: potētā
in mūdi creatiōe: sapientiā in ḡnalis iu-
dicij ordinatiōe. Istud seruitiū desidera-
bat dauid dicēs. Seruus tuus sum ego
da mihi intellectū dñe. s. ad p̄templandū
qz contemplatio est actus intellectus. et
ista vita est melior q̄ vita actiua. Rō: qz
lz actiuis faciat plus z seruiat: tñ plus
premiatur apud deū contemplatiuis q̄
actiuis. Nota ad hoc similitudinē in cu-
ria pape vl̄ regis: in qua sunt multi serui-
tores z m̄ta officia. Cubicularij sūt ser-
uiit solū in camera p̄sone regis vl̄ pape.
Alij sūt seruiit extra: vt coqnarij zalij q̄
plus laborāt z plura opa exercēt: tñ plus
premiant̄ illi q̄ solū curāt de pape p̄sona
z sunt cū eo i camera. Magnū qd̄ est esse
imediate cū papa vel rege. Idē de papa
z rege iesu x̄po: cui⁹ palattū est eccleia. cō-
tēplatiui sūt fuit x̄po solū. Actiui autē
extra camerā laborāt. Et lz plura serui-
tia faciāt: tñ maius est meritū cōtempla-
tionis. Autoritas de hoc: z est verbū alle-
goricū. s. ecclesie ad x̄pm dicētis. B̄ti vi-
ri tui z b̄ti serui tui hi q̄ stāt corā te semp
iij. Regū. x. Nota beati viri. s. a virtute
scie bone vite z moralitatis: qz vitiosi nō
possunt esse cōtēplatiui: z beati serui tui
Et ostēdit de quibus loquit̄ dicēs. Hi q̄
stant corā te semp. s. contēplando. Nota
semp qz vita actiua finitur in morte: con-
templatiua non: imo in morte cōtempla-
tiua crescit. Jō x̄ps dixit marthe q̄ dede-
rat se vite actiue z dixerat x̄po. Dñe nō
est tibi cure q̄ soroz mea reliquit me solā
ministrare. Rñdit x̄ps. Martha martha
sollicita es z turbaris erga plurima. ma-
ria autē optimā partē elegit q̄ non aufe-

De sancto Gregorio.

retur ab ea Lu. x. In ista vita beatus Gregorius servavit. xpo postquam enim in vita activa servavit xpo dedit se vite contemplative. Et iste est ordo: quod de vita activa homo debet venire ad vitam contemplativam. Et ita fecit sanctus Gregorius: quod in vno illorum septem monasteriorum recepit habitum in quo dedit se contemplationi separando se a negotiis huius mundi et ab amicis. Et dicit historia quod quando infirmo stomacho propter abstinencias et orationes quotidie langueret: nunquam in quiescebat quin oraret aut legeret: aut scriberet aut diceret. A matre autem sua beata Silvia ibi crudis leguminibus pascebat. Quod spiritus fortificabat in contemplando. Nota hic unum singulare de eius contemplatione: quod eius diaconus dixit se vidisse super caput eius sepissime spiritus sancti in specie colube. Quod sua oratio erat magne efficacie et virtutis in tanto quod non legit simile de aliquo sancto alio. Dicit hic de Traiano imperatore infideli: scilicet iusto morali iustitia. Dicit hic de strictissima iustitia quam fecit idem imperator de filio suo quod cum equo interfecerat filium mulieris vetule. Et ecce hanc iustitiam et historiam romani depinxerunt in quadam domo: in quam ingressus fuisset beatus Gregorius: et contemplatorem gloriam paradisi et penas inferni: et vidisset dictam historiam depictam oravit dominum dicens. O domine et tanta iustitia erit in inferno. Et quod sciebat ipsus esse in inferno. non audebat simpliciter dicere. Domine liberetis eum ab inferno: sed flens dicebat. O domine et tanta iustitia istius imperatoris damnabit. Et sic tacite eius liberationem petiit. Et angelus domini locutus est ei dicens. Gregori obtines per Traiano: nunquam in decetero oras per damnato: sed exorasti ideo patieris dolores in corpore. Super hoc habemus quod ille Traianus diffinitive non erat damnatus: sed ad ipsos spiritus sanctum ad locum. Et habemus dicere quod angelus domini deduxit animam Traiani ad eius corpus. Et suscitatus est. Et beatus Gregorius ipsum baptizavit: et sic opus hoc intelligi. Vide super hoc beatus Thomas in iiij. distinctionum. xlv. versus suffragia prosunt etc. in sol. ad argumentum. Ecce quante efficacie fuit oratio beati Gregorii virtute contemplationis. Nullus dicit hic recipe exemplum orandi pro damnatis: quod peccaret: quod sancti imitandi sunt in virtutibus moralibus sed non in mira-

culis. Si ergo ex servitio vite contemplative acquirat beatitudo etc. quid dicemus de beato Gregorio. Beatus est ille etc. Moraliter. Vos domini officiales et rectores civitatis habeatis hic exemplum diligendi et servandi iustitiam sicut ille Traianus servavit antiquum statutum in filio. Non respexit magnitudinem persone: nec affinitatem: ergo diligite iustitiam quam iudicatis terram. Sap. i. Tertium domini quod faciunt iustitiam in omni tempore. Tertium servitium est maius. scilicet vite platee quam includit vitam activam et vitam contemplativam perfecte sicut bona est corpus hominis sed melior est anima. Tertium bona est vita activa: melior contemplativa sed optima est platea quam amplectitur utramque. Ideo dicit beatus Gregorius de prelado. Sic rector actione precipuus pre cunctis contemplatione suspensus. Nota actio precipuus. Opus vite contemplative est predicare. Ibi complentur opera misericordie: quod famelici et esurientes verbo dei satiantur: tristes consolationibus potantur: et nudi virtutibus induuntur: et infirmi precibus visitantur etc. De ista vita autoritas. Mat. xiiij. Beatus ille servus quem cum venerit dominus eius invenit sic faciet. Amen dico vobis: quoniam super omnia bona sua. scilicet ordines angelorum constituet eum. scilicet cum seraphinis. Ista vitam prelativam habuit beatus Gregorius quod mortuo papa eius scilicet retinente senatus et populus concorditer elegerunt omnes una voce clamantes. Gregorius sit papa. Ipse vero missis literis adulatoriis ad imperatorem eum ut patrem suum rogavit ne consentiret: et videtur quod tunc imperator consentire habebat in electionem pape qui tamen desiderabat quod super omnes. Gregorius esse papa. Dicatur ergo quomodo fugit ad doliolum: ut patrum legenda: quia porte custodiebantur ne fugeret de civitate romana et in quadam spelunca latuit: sed indicio columnae fulgide super se de celo descendens inventus capitur: trahitur et summus pontifex consecratur. Quando autem fuit papa servavit optime vitam activam: quod omnes viduas: pauperes et orphanos habebat in scriptis et providebat eis. Et palatium papale non erat nisi granarium civitatis. Pauperibus autem verecundioribus de mensa mittebat suam scutellam. Ceterum Hierosolymis xenodochium constituit et tam ibi quam in monte Synai famulis dei victum et vestimenta annualiter misit. Cum autem quidam

heremita rogaret vt ferretur dñs vt sibi ostēdere dignaret quā mansionē habiturus esset in celo: et sibi reuelatū esset qđ cum Gregorio papa. Et ille cōferens suā inopiam eius diuitijs sup hoc miraret audiuit vocē dicēte sibi. Cur audes cōparare paup̄tatem tuā diuitijs Gregorij magis diligis cattā tuā quā habes: qđ ille tantas diuitias. Itē seruiuit etiā deo in vita cōtemplatiua studēdo: legēdo et dictando: qđ p̄dicauit in xl. Ecce quō in vita prelatiua seruiuit deo. Ergo beat⁹ ille seruus. Moraliter quilibet vestrū est prelatus habēs vasallos. scilicet sensus corporales cogitatiōes cordis et desideria eiusdem. Itē modo in isto sancto tpe rogam⁹ et gubernemus ea diligētē deo seruiēdo in vita actiua et cōtemplatiua: iuxta cōsiliū Luc. i. De manu inimicōꝝ nostrōꝝ liberati. scilicet per p̄niam modo facta cōfessione: seruuiamus illi in sanctitate et iustitia etc.

¶ De sancto benedicto. Sermo.

Sicut lucerna

fulgoris illuminabit te. Luc. xi. originaliter. Sub isto intellectu ego recipio istud v̄bū scz qđ beat⁹ benedict⁹ fuit sicut lucerna etc. Pro cuius declaratiōe et materie introductiōe sciēdū est qđ in multis locis sacre scripture iueniūt qđ sciēte p̄sone qđ habēt claritatē fidei et ardorē deuotionis et feruorē bone vite dicuntur lucerne ardētes. Nō est propter officiū et imitationē vel similitudē quā habēt ad lucernas ardētes. Vñ nō ob aliā cām accēdunt lucerne nisi propter solis absentiam ne sim⁹ in tenebris: qđ diu em sol est p̄ns nō sunt necessarie lucerne ardētes. Ita etiā qđ diu ille sol de quo dicitur v̄ginī marie. Felix nāq; es sacra virgo maria et omni laude dignissima: qđ ex te ortus est sol iustitie x̄ps de⁹ noster qđ diu hic sol fuit p̄sens mūdo: illuminauit mūdū in fide catholica p̄dicādo et calescēt in deuotiōe: et fecit fructificare in p̄nia: in meritis etc. tūc em nō erant necessarie lucerne sanctarū p̄sonarū. Scz post qđ sol occubuit scz p̄ suā passiōē et mortem et recessit a mūdo p̄ ascensionē fuerunt necessarie lucerne ardētes sanctarū p̄sonarū sicut ap̄tōꝝ: martyrū: doctorū: cōfessorū: v̄ginū: cōtinētū et penitētū. Ecce rō

quare sancte p̄sone dicuntur lucerne ardētes. Autoritas de hoc p̄p̄tia qđ de⁹ p̄cepit moysi vt faceret tabernaculum: inter alia p̄cepta que sibi fecit fuit istud. facies lucernas septē: et pones eas sup candelabrum vt luceāt ex aduerso. Exo. xxv. Nota qđ hoc v̄bū est dei p̄ris ad filiū: sed in figura dictū fuit moysi qđ em̄ dei fili⁹ de hoc mūdo recedere voluit: dixit sibi deus pater facies lucernas septem.

Prima est sanctitas ap̄tōꝝ.

Secunda martyrū.

Tertia doctorū.

Quarta cōfessorū.

Quinta virginū.

Sexta continentium.

Septima penitentium.

¶ Supra candelabrum fidei xp̄iane in quo fundamentō fundantur: nemo accēdit lucerna et in abscondito. scilicet peccatorū ponit: neq; sub modio. scilicet erroris seu false opinionis: scz sup candelabrum. Lu. xi. Nota vt luceāt ex aduerso. scilicet p̄tōꝝ mortaliū qđ sunt septē: p̄ septē virtutes oppositas eis. Naz prima lucerna. scilicet sanctitas ap̄tōꝝ luceat ex aduerso cōtra auaritiā p̄ voluntariā paup̄tatē dicebant em̄. Habētes alimēta: non dicit delectamēta: et quibus tegamur nō dicit et quibus ornemus his contenti simus. i. Timo vi. Sanctitas martyrū lucebat cōtra iram ex aduerso. scilicet per patientiā: qđ canitur. Nō murmur resonat nō querimonia: sed corde tacito mēs bene conscia p̄seruat patientiā. Sanctitas doctorū lucebat cōtra accidiā p̄ diligētiā in studēdo: et p̄dicādo: de quibus dicit ps. lxxij. Cōuertetur populus meus hic. scilicet p̄doctores: et dies pleni iueniēti in eis. Sanctitas cōfessorū lucebat p̄tragulam lumine abstinentie memores de verbo xp̄i dicētis. Attēditte vobis ne forte grauētur corda v̄ra in crapula et ebrietate. Luc. xxi. Sanctitas v̄ginū lucebat cōtra luxuriā lumine v̄ginitatis et puritatis: qđ nec cogitādo: nec gaudēdo: nec tēgēdo seu operando senserūt aliquā luxurie corruptionē. Unde de eis dicitur. Nō sunt coniūgati v̄gines em̄ sunt. Apocal. xiiij. Sanctitas continentium coniūgatorū lucebat ex aduerso cōtra inuidiā p̄ dilectionē et charitatē ordinatā dei et pximi quibus dicitur scriptura. Deponētes oēm malitiā et

SSS ij

oem dolū z simulatiōes z inuidias. i. pet. ij. Sanctitas penitentiū licet ex aduerso contra supbiā lumine humilitatis pnia-
lis tenentiū consiliū petri. Humiliamini supple in pnia sub potenti manu dei vt vos exaltet in tpe visitationis. i. pet. v. Ptz ergo rōne z autoritate q̄ sancte pso-
ne dicunt lucerne ardētes z de quolibet sancto pōt dici q̄ erat lucerna ardēs z lu-
cens. Joā. v. Cū ergo btūs Benedictus fuit persona sanctissima de ipso dicit the-
ma. Sicut lucerna fulgoris etc. Nota in beato bñdicto septē radios virtutum: tres virtutū theologicāliū: z quattuor cardina-
liū: qb̄ illuminat mundū. Er radius.

Primus est de prudētia intellectuali.

Scds de iustitia generali.

Tertius de temperantia corporali.

Quartus de fortitudine virtuali.

Quintus de fide cordiali.

Sextus de spe supernali.

Septimus de charitate integrali.

¶ De istis qlibet vestrū pōt. recipere lu-
men p̄ vita sue aie. Quantū ad p̄mū di-
co q̄ prim⁹ radius est. s. de prudētia itel-
lectuali: q̄ in hoc p̄sistit vt hō sciat elige-
re illud qd̄ meli⁹ z utili⁹ est. Ista prudē-
tiā habuit beatus benedict⁹: vñ parētes
ei⁹ vidētes ei⁹ dispositionē z ingenij sub-
tilitatē miserūt eū ad studiū hoc debēt re-
spicere parentes qñ volūt mittere filios
ad studiū ne sint rudes grossi: sed subri-
les. btūs Bñdictus a pueritia cor senile
gerēs nulli voluptati animū dedit: vt di-
cit Greg. q̄ eius vitā scripsit in lib. dialo-
gor. Cū aut̄ fuisset missus ad studiū ro-
me z liberalib⁹ disciplinis tradit⁹: z mul-
tos studētes p̄ abrupta vitioz ire cerne-
ret: quoz aliqui studebāt in lib. supbie:
presumptiōis: z vanitatis: aliqui in lib.
auaricie: iudi z falsitatis: aliq̄ in lib. luxu-
rie z carnalitatis aliq̄ i lib. gula z voraci-
tatis: aliq̄ i lib. ire z malignitatis. z sic de
alijs. O dixit beat⁹ bñdictus. Melior est
ignorātia cū bona cōscia. q̄ habere ma-
gnā sciam z malā cōsciam: qz de⁹ nō dat
paradisiū ppter sciam solū: s; dat ppter
bonā p̄sciam. Nocte igit̄ dimissis locus
secrete recessit de quo dicit greg. laudās
eū. Despect⁹ studijs z relicta domo san-
cte quersationis habitū quesuit. Mora
liter. Isto radio debēt illuminari religiosi

clerici: seu laici si habent malas societa-
tes seu familiaritates in occasiōe peccā-
di fugere z recedere ab eis imo etiā a pa-
tre z matre: z ab amicis vt saluent aiam
suā. De ista materia dicebat xps. Si o-
culus tu⁹ scādalizat te: erue eū z p̄ice abs-
te. Si manus vel pes tuus scādalizat te
abscide eū z p̄ice abs te. Mat. v. z. xvij.
Ocul⁹ qui h; officij ostēdēdi significat
magistrū vel p̄fessorē tuū. si ergo scādali-
zat te p̄ice eū abs te. Man⁹ q̄ facit ope-
ra signat pcuratorē vt aduocatū si ergo
scādalizat te p̄ice eū abs te. Pes q̄ su-
stinēt corpus signat dñz vel amicū q̄ dat
tibi vitam seu puisionē te sustinēdo: si er-
go te scādalizat p̄ice eū. Unde dicit da-
uid. Dirumpamus vincula eoz z p̄i-
ciamus a nobis iuguz ipsorum. ps. ij. sc; z
amoris vani z familiaritatis prauē. quot
sunt in hoc mūdo q̄ viuerēt sancte nisi ex
istis malis familiaritatibus retraheren-
tur. Ideo fugere debēt exēplo beati Bñ-
dicti: z ergo sicut lucerna fulgoris illumi-
nabit te ex vita sua beatus benedictus.
Quantū ad scōm: radius scōs est de iusti-
tia generali: q̄ fm iuristas z theologos ē
reddere vnicuiq; qd̄ suū est: nec recipere ab
alio nisi qd̄ iustū est: ideo iustitia dicitur
equitas. Ista habuit beatus Bñdictus
de qua laudat̄ a beato Gregorio. Cū em̄
fugeret de studio z iret ad desertū hospi-
tar⁹ fuit in domo cuiusdā mulieris pau-
percule q̄ mutuo receperat capisteriū ad
purgādū triticū z fregit in duas partes
z hoc vidēt fuisse de terra: z incepit flere
nō habēs unde restitueret. Beatus autē
bñdictus p̄patis mulierī orauit forte sic
Dñe de⁹ omps q̄ duos p̄p̄os. s. iudaicū
z gētilē adunasti ad vnā sanctā fidē ca-
tholicā: aduna istas duas ptes mulierī
flenti: z sic reintegratū capisteriū reddi-
dit mulieri. hoc miraculū vidētes incole
p̄ admiratione in ingressu ecclie ipsū
capisteriū suspenderūt. Notate hic q̄ta
erat iā sua sanctitas cū tñ esset valde iu-
uenis in quo ostēditur virt⁹ iusticie. Ora-
uit etē p̄ integratiōe vt illa mulier pos-
set restituere qd̄ mutuo receperat. Mora
liter. Iste radio luminis illuminantē illi q̄
repperūt aliquid de vsura. Itē illi q̄ reti-
nent aliquid de mortuis nō cōplendo te-
stamēta. Itē si aliqd̄ retinetis de ecclesia

vt decimas et primitias: qz sacrilegiū est
 Itē si d' rapina vt solidata seruoꝝ aliqd
 retinetis. Itē si d' significasti aliquē: solua
 tis. Itē si d' impediuisti iusticiā false iurā
 do Itē si vestro p̄silio obtulisti alicui of
 ficiū: bñficiū siue legatū: tenemini ad re
 stitutiōnē: recipiatis istud lumē: als ira
 dei ē sup domū vestrā. Jō ap̄ls. Reddite
 oib⁹ debita: cui tributū tributū .cui vecti
 gal vectigal .cui timorē timorē: cui hono
 rez honorē. Nemini q̄c̄q̄ debeatis: nisi
 vt iucē diligatis. Ro. xij. Quātū ad ter
 tiū: terti⁹ radi⁹ ē. s. de tēperātia corpali p
 quā in delitijs hui⁹ mūdi hō recipit mē
 surā. Itā habuit. b. bñdict⁹. Nā post di
 ctū miraculū de capisterio: oēs gētes cu
 piebāt ip̄m videre: vt tāgit Greg. Q̄ di
 xit ip̄e bñdict⁹: ego fugio vnū: et possē ca
 dere in aliud. Dicit Greg. Bñdict⁹
 Nō laudē fugiēs deserti secessuz petijt q̄
 dū p̄geret: monach⁹ quidā sci⁹ et sener
 roman⁹ noīe ip̄z repert⁹ et desiderij ei⁹
 cognoscēs habitū ei sc̄tē p̄uersatiōis tra
 didit: forte habitū eremitaz: et p̄misit si
 bi dare p̄uisionē panis: q̄ cū cistella quā
 die cū chorda sibi submittebat de cella
 sua alta panē et aquā et raro legumia: et
 trib⁹ antis ibi in spelūca soli monacho p̄
 dicto romano cognit⁹ māsit cōcedebat cō
 tinue panē et aquā: vt forte raro legumi
 naze. Solū habebat pellem et oīa. post
 tres aut annos in die pasche quidā cle
 ric⁹ bone vite q̄ ieiunauerat p̄ quadrage
 simā parauerat sibi bonū p̄adium. Cui
 dñs apparēs: dixit. Tu tibi delicias p̄pa
 ras et fuus me⁹ in illo loco cruciat fame.
 Qui p̄tinus surgēs cū alimētis q̄siuit eū
 et in specu reperit. Quē cū bñdict⁹
 vidisset: cogitauit q̄ esset diabol⁹ vt illu
 sio. Sed sacerdos dixit sibi quō erat mis
 sus a deo et dixit. Sumam⁹ cibū: qz hō
 die pascha dñi est. Vir aut dñi hoc igno
 rabat: qz nō habebat librū nec breuiariū
 Moralr habebat exēplū p̄nie si nō feceri
 mus ita magnam p̄niam vt bñdict⁹: tñ
 ad minus seruem⁹ ieiunia ecclie: et in die
 pasche sacerdos dabit nobis p̄adiū scz
 agnū paschalē filiū illi⁹ ouis beate virgi
 nis marie. Ideo in isto sancto r. elcauat
 ecclia. P̄adiū portas aperuit nobis ie
 iunij t̄ps: suscipiamus illud orātes et de
 p̄cantes: vt in die resurrectionis cū dño

gloriamur. Ecce sicut lucerna fulgo etc.
 Quātū ad quartū: quartus radius erit
 scz de fortitudine virtuali: et non de forti
 tudine bestiali. Fortitudo enim fm q̄ est
 virtus moralis et donū spiritus sancti: est
 fortitudo resistendi inclinationibus car
 nis: occasionib⁹ mūdiz tentationib⁹ dia
 boli. Itā habuit. b. benedictus. Cū em̄
 diu vixisset in illa p̄nia et abstinentia: qua
 dam die tētor adfuit. nam nigra avis
 quasi merula: cepit vultui ei⁹ importune
 insistere vt musca asinina: que lz ad signū
 crucis recessisset: tñ mirabilis et inusitata
 tētorio carnis secuta est inuisibilr ipsum
 tentādo. Cepit em̄ cogitare de quadam
 muliere gibbosa quam viderat in ciuita
 te: et in m̄ tentatio augmentabatur q̄ vo
 lebat dimittere eremū et redire ad mun
 dum ad inquirendā dictā gibbosam: qd
 fecisset si fuisset pulchra: Sed ecce forti
 tudo: qz statim post hoc: nuduz se p̄iecit
 in spina et viticas: ita q̄ fuit totus cruē
 tatus et sanguinolentus. Et dicit Greg.
 q̄ per vulnera cutis eduxit vulnus men
 tis: nec post vnq̄ tale aliqd sensit. Ecce
 fortitudo maior q̄ si decem gigantes vi
 cisset. Moralr habem⁹ hic exemplū resi
 stēdi inimico nostro diabolo: qz nihil po
 test. Debilis est em̄ hostis q̄ non pot̄ vin
 cere nisi volentē. vt dicit Greg. Propter
 hoc dicit Aug. ideo aliquid est peccatuz
 qz voluntariū. Nisi em̄ esset voluntariū nō
 esset peccm̄. Estote ḡ fortes in bello: et pu
 gnate cū antiquo serpēte: et accipietis re
 gnū eternū cū beato bñdicto. Quātū ad
quintū: radi⁹ quint⁹ est p̄nia v. i. theolo
gicalis. s. fides cordialis: et dicuntur virtutes
theologicales a theos qd̄ est de⁹: qz ime
diate respiciūt deū p̄ obiecto: qz fides ē
credere deo. spes sperare i deo. charitas
diligere deū p̄pter se: et p̄ximū p̄p̄ deū.
Secus de virtutib⁹ moralib⁹ q̄ hñt p̄ximū
p̄ obiecto seu creaturas. Itā virtutē fi
dei excellēter habuit bñdict⁹ ad
illa que sunt fidei xp̄iane: sed singulr ad
crucē dñi n̄ri iesu xp̄i: ad ei⁹ nomē: vt p̄z
ex ei⁹ legēda: vbi sic habēt. Cū autē cele
bre ei⁹ nomē et fama haberēt: qz p̄ illum
sacerdotē et p̄ pastores fama sue sc̄tatis
fuit diuulgata. Gregatio cuiusdā mona
sterij ad eū venit: vt sibi p̄esset petierit: qz
abbas eoz erat mortu⁹: et qz ip̄i erāt m̄

le vite z male fame: z ribaldi gētes no-
bāt eis facere elemosynas. Et iō sub mā-
tello scitaz: scilicet bñdicti volentes coopire
suā malā vitā: z p eū famā recupare: ele-
gerūt ipm i abbatē. Cui lz diu displicuis-
set dicēti suos z illoz mores puenire nō
posse tñ s̄r̄ assensū dedit: mor̄ ei fuit cō-
sciētia qz forte illi emēdarēt vitā z iuit cū
eis: z visa reglā eoz z pstitutionib⁹ inue-
nit q nō debebāt cōedere carnes nec h̄re
aliqd ppiū: z pcepit suare regulā z psti-
tutiōes nolēt q loqrēt cuz mulieribus z
h̄mōi. Et monachi hoc vidētes qlibz die-
tenebāt sua p̄cilia qd facerēt sibi vt rece-
deret ab eis. Et dixit yñ. Ego scio qd po-
terimus facere: demus sibi vinū infectū
ad bibendū: z oēs consenserūt: z ita fece-
runt z in collatiōe dederūt sibi vinū infe-
ctū. Cum aut beatus bñdict⁹ iuxta morē
benedixisset vinum signo crucis: z ciph⁹
frāgebat in quattuor partes: qz vbi fit si-
gnū vite: non potest nocere cib⁹ mortis.
Et intelligēs vir dei q de morte sua tra-
ctasset: allocut⁹ est eos di. Misereatur
vestri oēs deus: quare ista facere volui-
stis? Nūqd nō dixi vobis qz vestri meis
moribus nō puenirēt? Et recessit ab eis
rediens ad solitudinē. Ecce fidē quā ha-
buit ad crucem qua armauit se: als̄ infe-
ctus mortu⁹ fuisse. Ita debetis vos face-
re qñ debetis aliqd comedere z bibere si-
gneris vos zc. Jō ecclesia cantat. Salue
cruz sancta: salue mūdi gloria: vera spes
nostra: vera ferens gaudia. Signū salu-
tis: salus in periculis: vitale lignū: vitaz
ferens oim. Quantū ad sextū radiū: sex-
tus radi⁹ est de spe supernaturali: que sequit̄
ad fidē. Spes em̄ s̄m q est virtus theolo-
gicalis est qñ psona nō desperat de miā
dei q̄tūcūqz sit peccatrix: sed sperat dicē-
do. Utar medicis a deo ordiat̄ q̄ plagas
pctōz z infirmitates: z sperat nō solū sal-
uare se: sed ēt multos alios. H̄ac habuit
b. bñdict⁹: qñ em̄ fama scitatis sue fuit
extēsa p mūdum; ceperunt nobiles filios
suos ei dare nutriēdos oipotēti deo. Itē
clerici pueniebāt ad eū vt possent salua-
ri: int̄m q tot sunt ab eo cōgregati vt. xij.
monasteria pstrueret. Credatis q de licē-
tia pape. Et ita placuit deo: qz cū nō ha-
berēt aquā in quodā monasterio illoz:
immodistaret: monachi d̄ mādato bene-

dici foderūt in rupe: z statiz fōs aq dul-
cissime prorupit q adhuc durat. Itē tpe
famis sperabāt in dño z abūdabāt: ita
q ipsi dabāt elemosynas. Istō lumie d̄
betis illuminari. sperare in deo nō in di-
uitijs: nec in diuinis zc. nec in psona ve-
stra: nec in sciētia nec in fortitudine. Un̄
dicit apls. Diuitib⁹ hui⁹ seculi p̄cipe nō
sublime sapere: nec sperare in incerto di-
uitiarū: sed in deo viuo q prestat nobis
ola abūde. i. Tim. vj. iō d̄ ait. Sperate
in eo oīs pgregatio populi: effūdite corā
illo corda vestra: de⁹ adiutor noster in
eternū. ps. lxx. Quantū ad septimū: septi-
mus radius est de charitate integrali. s.
dei z pximi. Un̄ apls. Maior aut horum
est charitas. i. Cor. xij. Charitas aut i-
tegralis est diligere deū sup oia: z proxi-
muz sicut se. ppter deū. Istā habuit bea-
tus bñdictus. Postq̄ em̄ habuit magnā
famā sanctitatis ex charitate motus di-
xit intra se. Modo potes p̄dicare z profl-
cere: qz p̄dicare cuz mala fama est sicut
scindere gladio non acuto: sed qñ predi-
cator hz bonā famā: tūc facit fructū. Jō
dicit Greg. Sancti predicatorē laudari
appetūt vt reuenter audiant. reuenter
audiri desiderāt: vt maiorē fructū fa-
ciant. Ideo beatus bñdict⁹ famosus
de vita z d̄ scia nō acquisita: sed habuit
sciaz infusaz. p̄dicauit p̄mo in castro mō-
tis castini: z cōuertit eos ab infidelitate:
fregerūt idola in tēplo apollinis: oracu-
lum beati martini fecit. Ecce charitatez
quā habuit erga proximos. Ex qua i vi-
ta sua suscitauit mortuos. Item de chari-
tate ad deū: qz vt philocap⁹ d̄ deo semp
cogitabat de deo. Dicat̄ illud singulare.
Cū d̄ nocte ad portā camere orasset deū
ostēdit sibi totū mundū z oēs creaturas
beatus Tho. in quolibeto. i. ar. j. querit
vtrū bt̄s bñdict⁹ tunc viderit diuinā
essentiā. Dicit q nō: sed vidit oēs creatu-
ras mūdi nō solū in genere seu specie. sz
etiā in indiuiduis: sciuit tūc plus d̄ phia
q̄ aristoteles vel sptolemeus: vel aliq̄s
p̄hoz. Cogitate ei⁹ ardore charitatis: p-
pter quē de⁹ reuelauit sibi diē obitus: se-
pulturā aperiri fecit vt Joā. euāge. z sex-
ta die portat⁹ ad ecclāz inter discipulos
mane orādo: spm̄ efflauit. Videft aut ip-
so die duo mōachi viā ab ei⁹ cella i celū

tendentē stratā palleis et coruscantē innumeris lampadibus. Et vir clarus desuper assistēs ait illis. Hec est via qua dilectus dei benedictus celū ascendit. Ergo sicut lucerna fulgoris etc.

De incarnatione filij dei. Sermo.

Ecce ecce. Verbum huius thematis colligitur ex euāgelio hodiernae festivitatis quod originaliter habet. Lu. i. Solēnitās hodierna tota est sanctissime incarnationis filij dei in utero virginali: et de ista erit sermo: sed ut sit in filij dei et eius genitricis honorem: et nostrarum animarum consolationem humiliter presentem virgini salutationem que hodie fuit dicta per angelum gabrielē etc. Credo quod multi mirantur ubi habet istud thema: quia videtur quod non sit in euāgelio. nec in epistola. Dico quod colligitur ex euāgelio in quod ter dicitur ecce: non sine magnis secretis et transcendētibz. Primo quoniam angelus nūciavit virgini quod esset mater dei dei. Ecce concipies in utero et paries filium. Secundo quoniam denūciavit virgini quod elizabeth conceperat dei. Ecce elizabet cognata tua: et ipsa concipit filium in senectute sua. Tertio quoniam finaliter virgo presentiens dixit. Ecce ancilla domini: fiat mihi secundum verbum tuum. Ecce vbi colligitur propositum the. Et est dicitio demonstratiua. Dicit enim grammaticus. Da demonstrandi. ut ecce. Et est excitatiua. dicitur enim ter ecce: quia tria magna alta et transcendētia sunt acute et astute attendēda et contemplanda in ista benedicta incarnatione: scilicet.

Diuinalis benignitas.

Humanalis utilitas.

Virginalis humilitas.

Ecce scilicet aperiat aures cordis ad contemplandum cum magna deuotione et affectione ista tria predicta. Dico primo quod est acute contemplanda ex ista benedicta incarnatione diuinalis benignitas: quam deus nobis ostendit in ista sancta incarnatione. Quod deus amore nostri factus sit homo: hoc est plus quam si auxilium fieret lutum: vel celum plumbum et humum. Creator factus est creatura: rex seruitor: et dominus seruus: diues pauper: optimus debilis: eternus temporalis: infinitus amoris nostri factus est finitus: et paruus ut fornicata in humanitate immensus circūscriptus in utero virginali. impassibilis factus est passibilis

lis. Nullus intellectus potest cogitare nec comprehendere istam benignitatem. Totum hoc fecit ad adiuvandum nostram fragilitatem. Ecce diuinalis benignitas. Ex ista ratione quasi omnes prophetie loquentes de ista materia incipiunt per ecce. vnde dauid. Ecce enim deus adiuvat me: et dominus susceptor est anime mee. ps. liij. De isto adiutorio nota parabola de illo magno rege habente vineam iuxta suum palatium: ad quam misit cultores permittens eis magnam salariam si eadem die excolerent: alii quod nihil haberent. propter quod dicti cultores laborabant diligenter: tamen hora vespere habebant facere tantum quantum fecerant. Videns filius regis per fenestram quod illi non poterant perficere: voluit eos iuuare: et intrauit cameram: et se dissimulando recepit habitum cultoris et iuuauit eos et profecerunt et finaliter illi habuerunt salariam. Nonne videtur vobis magna benignitas in filio regis primogenito tantum humiliare se: ut seruitores haberent lucrum eis permittens? Talis fuit humilitas filij dei. Vineam regis est iste mundus. Vineam enim domini exercituum domus israel est. Esa. v. ad quam misit cultores scilicet patriarchas et prophetas permittens salariam si ante solis occasum. id est mortem beneficerent: intraret regnum celorum. Videns filius dei iesus christus per fenestram sue scientie quod non poterant acquirere lucrum glorie: quia ex morte christi et eius merito opera nostra sunt meritoria: et ante mortem christi nullus quantum ad sanctum poterat ingredi celum: erat enim porta clausa. Iohannes filius regis intrauit cameram uteri virginalis. scilicet hodie: vbi indutus fuit veste illius rustici ad eum eos iuuaret: quod usque ad mortem inclusive continue laborauit. Ecce quare dicit. Ecce enim deus adiuvat me: adiutorio gratie in presenti et dominus susceptor est anime mee. scilicet in gloria eterna. Item Esaias dans signum de ista incarnatione dicit incipiens per ecce. Ecce virgo concipiet et pariet filium: et vocabitur nomen eius emanuel. Esa. viij. Nota. Ecce virgo concipiet. Et enim de alijs mulieribus posset carnem assumere. tamen de virgine assumpsit: et pariet filium. non patrem: quia nunquam fuit homo: nec est: nec erit. Item nec spiritus sanctum: sed pariet filium. Magis enim erat conueniens quod filius incarnaretur: si volumus attendere ad finem huius incarnationis: quod est ut peccatores et inimici fierent dei amici et filij dei: et here

des sine coheredes regni. Hęc rōnē tan-
git apłs di. Quos p̄sciuit z p̄destinavit
p̄formes fieri imagis filij sui: vt sit ip̄e p̄-
mogenit⁹ in multis fr̄ib⁹ ad Ro. viij. No.
emanuel. Ema. i. nobiscū. el. i. de⁹. iō ema-
nuel. i. nobiscū de⁹. qz als nisi fuisset de⁹.
nec posset seipm saluū facere. Jō iter als
pph̄ias istā maxie p̄tēplamur. Et qñ an-
gelus eā salutavit: istā pph̄iam legebat
vt ip̄a h̄go reuelauit elizabeth. Cogita-
bat ei tūc h̄go intra se. O dñe: q̄lis erit
illa h̄go q̄ sit digna p̄cipere filiū dei: eise
m̄ de⁹: regia celi. Et rogabat dñm ne mo-
rereť quousq̄ illā videret: posset illi fui-
re di. Dñe p̄seruet m̄hi visum vt eā vi-
deā: auditū vt eā audīā: os vñ sibi possim
loq̄: man⁹ vt sibi fūiā. O bñdicta erit illa
h̄go: flebat: nec poterat de se cogitare q̄
ip̄a eēt illa ex hūilitate: z cū sic cogitaret
subito gabriel arch̄angel⁹ itrauit sine por-
tay aptiōe. Et tor⁹ rutilās z pulcher cuz
magna reuerētia h̄ginē salutavit di. Ave
ḡra plena dñs tecū: bñdicta tu i mulieri-
bus. Que cū audisset turbata est i f̄mōe
ei⁹. nō de āgeli visioe: qz di. Hiero. q̄ as-
suetā erat videre āgelos: s̄z turbata ē in
f̄mōe ei⁹. An̄ aduētū āgeli h̄go cogita-
bat de illa h̄gine: z de tāta ḡra. Et statiz
angel⁹ eā salutavit di. Ave ḡra plena. q.
d. tu es illa h̄go plena ḡra. Sc̄do cogita-
bat de tāta ei⁹ p̄pinq̄tate cū deo vt esset
m̄ ei⁹. Jō āgelus dixit sibi dñs tecū. s. in
maiori p̄iunctione q̄ cū alijs creaturis.
Tertio cogitabat de excellētia illi⁹ h̄gi-
nis sup alias mulieres. iō dixit sibi ange-
lus. Bñdicta tu i mulierib⁹. Et turbata
est i f̄mōe ei⁹. Si angelus salutasset eā
mō p̄suetō vt bone p̄sone salutāt: nō fuif-
set turbata: s̄z qñ audiuit istā salutatio-
nē. hic habet̄ exēplū vos mulieres iue-
nes si aliq̄s salutavos mō p̄suetō nō oz
vos turbari: s̄z resalutare: mō p̄suetō: sed
si mō inusitato vos salutat aliq̄s stultus
nō opz rñdere nisi dicēdo. Quid tu mecū
habes: qz talis salutatio iniqua ē. s. qñ
d̄. De⁹ vos salutet flos lilij: vt flos b̄ pa-
radiso: vt angel⁹ gratiofus: vos est̄ mea
vita: zc. Si virgo turbata fuit. s. de angeli
inusitata salutatione: cū tñ cū angelo nō
poterat peccare: q̄tō magis vos debetis
turbari de mō inusitato hoim stultoz: et
angelus p̄solās eā dixit. Ne timeas ma-

ria: qz i ista salutatiōe nō est pctm̄. Inue-
nisti em̄ ḡraz ap̄ dñm: sup oēs creaturas
supple. Et h̄gine p̄solata āgel⁹ sibi expli-
cavit ambasiatā suā: icipiēs p̄ ecce di. Ec-
ce p̄cipies i vtero z pa. fi. vsq̄ Regni ei⁹
nō erit finis. Ecce h̄ tota ambasiata q̄ h̄z
octo clausulas secretas fidei xp̄iāe p̄tinē-
tes: q̄ āgel⁹ sibi tūc declaravit. Primū ibi
Ecce p̄cipies i vtero. diceret aliq̄s. Quid
opz dicere in vtero cū alibi nō p̄cipiat: s̄z
cut qd opz dicere vos videbitis oculis cū
p̄ alias ptes hō nō videat: Rñdeo q̄ nō
sine cā dixit āgel⁹. Ecce p̄ci. i vtero: qz h̄go
maria iā an̄ aduētū angeli p̄ceperat deū
in mēte p̄tēplādo illā pph̄iam: sed āgel⁹
declarās sibi maternalē conceptionē di-
xit p̄cipies i vtero: nō solū in mēte i qua
iā p̄cepisti. s̄z i vtero: declarās sibi modū
p̄ceptionis: vt auellana p̄cepit granū sine
fractura: zc. Si dicat̄ ab aliquo. Hoc facit
natura. Jā bene est bestia. Et nūqd̄ pōt
plus deus qui virginē gravidavit. Et qñ
h̄go maria intellexit hoc cogitate quale
gaudiū habuit. Sc̄do dixit. Et paries fi-
lium. Ecce natiuitas. Nā paries filiū nō
patrē: qz nunq̄ p̄ nec est nec erit hō: nec
sp̄m̄ sc̄m̄. S̄z diceret aliq̄s. Qūo est possi-
bile cū pater filius z sp̄s sc̄tus sint vnum
in essentia indiuisibili q̄ filius assumpsit
humanitatē: z fact⁹ sit hō cū sint vna en-
titas. Declareť p̄ similitudinē d̄ sole vno
in quo pōt considerari pater generās. s.
substātia: z fili⁹ genitus. s. radi⁹: z sp̄s
spiratus. s. calor: z tñ nō est nisi vn⁹ sol z
trāseūte radio p̄ fenestrā vitreā tubeā vt
alterius coloris: radius recipit illū colo-
rem: z non suba solis nec calor. Sic fene-
stra clarioz crystallo erat h̄go maria. Jō
cātat ecclesia. Celi fenestra facta es. Et
per eā transiuit radius soli eterni filius
dei intrās ad illuminandū domū huius
mundi sine fenestre fractiōe: imo clarioz
remāsit. Et qñ angel⁹ dixit sibi. paries fi-
liū. h̄go iutellerit q̄ esset mater nō p̄ris
nec sp̄s sc̄ti: sed filij. Tertia clausula ibi.
vocabis nomē ei⁹ iesū. Ecce passiōe: qz
iesus idē est qd̄ saluator: ex cui⁹ passiōe
saluati sum⁹. vñ ait Greg. Nihil nob̄ na-
sci p̄fuit: nisi redimi profuisset. Et qñ vir-
go audiuit ab angelo hoc nomen iesus:
credo q̄ inclinavit se. Rō: qz antiq̄ pph̄e
habebāt ip̄m in magna reuerentia. Esa.

xxvi. Dñe nomē tuū z memoriale tuū in desiderio aie. Aia mea desideravit te in nocte. Jō laudabilis psuerudo ē qñ nominat̄ iesus inclinari. Si pdicātes qñ pdicāt corā papa inclinant̄ qñ noiant̄ euz: q̄to magis qñ summ⁹ papa noiat̄. Quartū. hic erit magn⁹. Ecce discēssionē ad inferos: quia sicut erat magn⁹ in celo ante incarnationē: debuit etiā oñdi magnus in terra corā hoib⁹ p miracula: voluit ēt oñdere suā magnitudinē in inferno: tra ipm litigādo: z scrōs p̄res inde educendo. Quintū ibi: z fili⁹ altissimi vocabit̄. Ecce resurrectionē. Dicūt phi q̄ diffinitio hois hz vñū gen⁹ z duas differētias: quia hō est aial rōnale mortale. An̄ passionē aut̄ xp̄s erat rōnalis z mortalis: iō poterat vocari fili⁹ hois: sed post resurrectionē tm̄ dz vocari fili⁹ altissimi quia immortalis z impassibilis. Sextū ibi: z dabit illi dñs de⁹ sedē dō patris ei⁹. Ecce ei⁹ mirabilē ascēssionē: q̄ sicut cathedra David fuit altior p excellētā z potētā dñi alijs regib⁹ sic xp̄s in sua ascēssione fuit collocat⁹ in cathedra gl̄ie ad regnā dū sup oēs creaturas. Septimū ibi: z regnabit in domo iacob in eternum. Ecce sc̄m eucharistie. Ecce ecclia dz domus iacob: in q̄ est luctādū z diabolū p humilitatē. Hoc est q̄tū ad hoim cognitionē q̄ nesciūt vltimū diē mūdi. Prima des in qua nulla missa dicēt in hoc mundo illa dies erit vltima hui⁹ mūdi. Hoc habet̄ ex illo textu xp̄i. Ecce ego vobiscū suz oib⁹ dieb⁹ vsq̄ ad psummationē seculi. Mat. vlt. iō ait dō. Dñs in tēplo sc̄o suo: dñs in celo sedes ei⁹. Octavū ibi: z regni ei⁹ siue gl̄ie siue pene nō erit finis. Ecce iudiciū gñale. Regnabit em̄ sup malos et pdēnatos rigore iusticie: qz nūq̄a penis liberabūt̄. Sup bonos z brōs regnabit dulcore miel celo sine fine. De ista clausula pphetavit dō dicēs. Regnū tuū regnū oim seculoz z dñatio tua in oī generatione. s. saluandoz: z gñationē. s. dānādoz. ps. cxliij. Nūc habemus pmū ecce hui⁹ ābasiare. ¶ Dico sc̄o q̄ hic est notāda humanalis vtilitas. Nō credat̄ q̄ p sui vtilitate z bono sit incarnat⁹: qz bonoz nfoz nō indiget: vt dicit dō. sed p vtilitate n̄ra: quia oē bonuz radicalr procedit a filij dei incarnatione: sicut flo

res z fruct⁹ arboris a radice oriunt̄. Sic totū bonū z maxie fidei z obediētie a radice incarnationis pcedit: quia isto supposito alij articuli fidei leuis credētie sūt qz nō ē mirū si nat⁹ ē de muliere ex q̄ est hō. Itēz credis q̄ fecit miracula. Dicat̄ practice. neq̄ mirū ex q̄ est de⁹. Idē pōt dici de oib⁹ articulis fidei ad xp̄i humanitatē vel diuinitatē p̄inentib⁹. Pz s̄ q̄ iucarnatio xp̄i est radix siue ianua oim alijz articuloz fidei. ppter hoc dicebat xp̄s. Credit̄ in deū z i me credite. s. q̄tū ad humanitatē. Jo. xiiij. Itē in bñdicta filij dei incarnationē est totū bonū de obediētia supnali. Antiq̄ ei nō fuit ductor q̄ nō errauerit in via quē possem⁹ seq̄: qz nec moyses quia peccauit: nec alios nisi solū iesum q̄ hodie vt possem⁹ ipm seq̄ recepit hūanitatē vt esset visibil. Vñ Aug. ait. De⁹ seq̄ndus erat: q̄ videri nō poterat: hō sequendus nō erat q̄ videri poterat. Vñ s̄ hōi exhiberet̄ q̄ ab hōie videret̄ z quē hō seq̄ret̄ ppter ea de⁹ fact⁹ est homo. Itē de vtilitate z bono n̄re redēptionis in bñdicta incarnationē totū p̄ncipiū n̄re redēptionis fuit positū in bursa veteri viginalis: z in passione p̄cium fuit solutū. Vñ ait dō. Redemtionē misit dñs pp̄lo suo. ps. cx. Idē ex vtilitate z bono nostre saluationis q̄ ex incarnatione pcedit fit restauratio in celo z i terra. Rō est. sicut em̄ de lterera qñ vna pars plus humiliat̄: alia magis eleuat̄. Ita filij dei hūiliauit se vt nos exaltaret. vt dicit Grego. De⁹ q̄ in filij tui hūilitate iacetē mūdū erexit: fidelib⁹ tuis p̄petuā concede leticiā. s. eternā: vt numer⁹ angeloz reparet̄. Et hoc significauit angel⁹ v̄gini qñ dixit sibi sc̄m ecce. Ecce elizabeth cognata tua z ipsa pcepit filiū in senectute sua. Ad literā. Dicunt glose z postille q̄ hoc dixit angelus ad pfortandū v̄ginez. Sed spūaliter itelligit̄ sic. Elizabeth s̄z hebraicā interpretationē ex trib⁹ noib⁹ hebraicis est cōpositū. El. i. deus. J. i. me⁹. zabeth. i. septima. Elizabeth. i. dei. mei septima. Ista dei mei septima est natura humana. A principio creauit de⁹ terraz cū arboribus aquā cū piscibus: aerē: cū proprietatibus: ignem cū qualitatibus: celum cum planetis. Naturam angelicaz. Septimo formauit naturam humanam

Ecce dei mei septima. Ista toto tpe vite sue fuit steris: qz nō potuit ꝑcipere meritū ꝑ gl'ia obtinēda vsqz mō in senectute. No. qz septē sunt etates mūdi vel hoīs. P'ia est infantia. ista fuit ad adam vsqz ad noe. Scda pueritia. ista fuit a noe vsqz ad abraā. Tertia est adolescētia. ista fuit ab abraā vsqz ad moysen. Quarta ē iuuent'. ista fuit a moyse vsqz ad dauid. Quinta est virilitas. ista fuit a dauid vsqz ad trāsmigrationē babilonis. Sexta est senectus. a trāsmigrationē vsqz ad xpi incarnationē. Septia est decrepit'. ista durabit a xpo vsqz ad finē mundi. Et in ista elizabeti. i. natura humana ꝑcepit meruit ꝑ gloria obtinēda per fidē spē z charitatem. Ecce quare dicit. Ecce elizabeti cognata tua zc. Itē esaias ait. A facie tua dñe ꝑcepimus: z qñ parturimus z peperimus spiritum salutis. Esa. xxvj.

¶ Dico tertio qz est h' notanda ꝑginalis hūilitas: cū dicitur tertiu' ecce. Postqz em' angelus ꝑposuit sibi suā ambasiatā qz eēt m' dei: regia celi zc. Ipa cū maxima hūilitate rñdit di. Ecce ancilla dñi. fiat mihi ꝑm' h' bñ tuū. Cogitate qz flexis genib' et cū lacrymis ꝑre gaudio dixit ista v'ba. Ecce ancilla dñi. Notate h' deuote qñ ꝑgo maria dixit ꝑm' h' bñ. s. ecce. nō statim fuit grauida nec m' dei effecta: nec i scdo: nec i tertio zc. s. in vltio. s. tuū. Et tūc statim ꝑgo adorauit desū in vtero suo: quē nō videbat oclis sui corpis s. mētis. Sic ē et in ꝑsecrationē hostie i missa: nō i ꝑrio verbo nec in scdo est ibi corpus xpi: s. i vltimo: z tūc sacerdos adorat hostiā grauidā: z tūc vos debetis adorare z nō añ: sic virgo maria fecit. Bene est ergo hic cōtēplāda ꝑginalis hūilitas. Angelus vocabat ipam dñaz matrē dei z reginā celi z ipsa vocauit se ancillā. Ecce ancilla dñi zc. Recte fuit figurata hūilitas ꝑginis ꝑ illam sanctā mulierē: que audita ambasiata regis dauid que etiā volebat in vxorem duci vt esset regina: sed dixit. Ecce famula tua sit i ancillā vt lauet pedes seruoꝝ dñi mei. s. Reg. xv. Abigail interpretat' patris mei exultatio. Ecce ꝑgo maria q' letificauit patrē suū adā tristē z flētē ex suo ꝑctō eoꝝ occasione sui tot dā narent. Iō non modica exultatio fuit sibi: reuelatio hui' virgis in maledictione

serpētis qñ de' dixit diabolo in serpente exiit ēti. Inimicitias ponā inter te z mulierem z semē tuū z semē illius. Ipsa cōteret caput tuū. Gen. iij. Ecce abigail. s. patris mei exultatio: quā xps rex voluit in reginaz celi. q' rñdit. Ecce famula tua sit in ancillaz vt lauet pedes seruoꝝ dñi mei. Nota vt lauet pedes suoꝝ dñi mei. Ipa em' virgo lauat pedes. Pedes enim sunt vltime volūtates corporis humani etiā z mystici. Caput mūdi fuit status patriarcharum: collum prophetarum: venter apostoloꝝ: pectus z brachia martyꝝ: crura doctoꝝ: tibie confessoꝝ: finis mundi est tps ꝑsens. Nos sumus in quos fines seculoꝝ deuenerūt. s. Cor. x. Et virgo lauat nos ab immundicijs peccatoꝝ nostroꝝ z maculis: qz continue orat ꝑ nobis qz alias iam fuisset destructi. ideo cantat ecclesia sibi. Monstra te esse matrem sumat ꝑ te ꝑces qui ꝑ nobis natus tullit esse tuus.

¶ De sancto Ambrosio.

Sermo.

¶ **H**extinguibi
le est lumen illius. Sap. viij.
ꝑo aliquali declaratiōe huius v'bi z veniendo ad materiam ꝑdicandam sciendam qz gratia diuina existens in aliqua persona in hac vita ꝑt cōsiderari dupliciter. ꝑmo ꝑ respectu ꝑditionis humane: z sic gratia dei est variabilis z mutabilis: z ꝑt deperdi. Ratio qz cōditio humana ex libero arbitrio est mutabilis vt gallus in cāpanili. Ideo gratia ꝑt deperdi: vt ꝑ inclinationes carnis: vt ꝑ occasiones mūdi: vt ꝑ tētationes diaboli. Ideo gratia spūalis in creatura in hoc mundo non est ita firma quin ꝑssit mutari z deperdi. Iō semper debet esse hō cū timore ꝑtūctiꝝ hōmo sit sanctus z bonus. qz ꝑt effici malus. nec peccatores debent desperare: qz ꝑssent redire ad lumen gratie. Iō dicit ap'ls aliquib' qui ꝑri' fuerāt mali. Eratis aliqñ tenebre: nūc aut lux in dño: vt filij lucis ambulate. ad Eph. v. Illi aut q' habēt lumen gratie videāt ne extinguat' vento superbie vel luto auaricie vel luxurie: z sic de alijs. Iō xps. Vide ergo ne lumen qd' i te ē tenebre sint. Lu. xi. Vel ꝑssumus loq' de gratia dei respectu dispo-

fictionis diuinalis q̄ est impmutabilis: qz q̄ deº ordinat: disponit z p̄destinat im-
permutabilr̄ ita venit. Ergo Greg. in q̄-
dā orōne dicit. Deus cuius p̄uidencia
in sui dispositione nō fallitur. Modo lo-
quendo de gr̄a dei in btō ambrosio re-
spectu diuine dispositionis dicitur. In-
extinguibile est lumē illiº: p̄z ihema. Ad
comprehendēdū suaz historiā in certis
p̄licis inuenio q̄ habuit q̄nq; lumina.

Primo lumen de celesti deuotione.

Secōdo lumē de intellectuali cognitiōe.

Tertio lumen de spūali p̄elatione.

Quarto lumē de iudiciali correctiōe.

Quinto lumen de integrali p̄fectiōe.

Et de qlibet dicit thema. Inextinguibi-
le est lumē illiº. ¶ Dico p̄mo q̄ btūs am-
brosiº habuit lumē de celesti deuotione.
Deuotio em̄ nihil aliud est nisi qdā cele-
stis illustratio in corde hoīs q̄ duplr̄ affi-
cīr̄ z cū leticia operat̄ es q̄ dei sunt. Nā
aspectº rei dilecte mouet affectū. Jō da-
uid dicit. Signatū est sup nos lumē vul-
tus tui dñe: dedisti leticiā in corde meo.
ps. iiii. Itud lumē habuit beatº ambro-
sius q̄ in vita sua habuit magnā deuotio-
nē z cum leticia magna seruiuit deo. Si-
gnū erat q̄ lumē deuotiōis erat intº. Di-
cať cū adhuc esset duoz annoz z dormi-
ret: examen apū strauit os eiº: z eribant
acsi intrarēt: z exirēt de aluuario. Qd̄ vi-
dēs eiº p̄r̄ dixit. Aliqd̄ magni erit in fan-
tulo isto si vixerit. Apes aut̄ faciūt mel z
figurabāt dulcedinē deuotionis eiº: z qz
eribāt de ore eiº figurabāt suā p̄dicatio-
nē futurā. Nā qñ fuit magnº in sciētia z
etate: p̄dicauit feruide: cuiº p̄dicatio erat
circa duo p̄ncipalr̄. Primo vt deº cogno-
scerēt. Secōdo vt pctā vitarent. Vñ cum se
mel extirparet quoddā pctm̄ in quo qui-
dā erat valde culpabilis: et sicut debuit
corrigi ipse fuit valde indignatº contra
beatū ambrosiū q̄ inuocauit demones di-
cēs eis q̄ facerēt de eo aliquid vellēt so-
lū q̄ ambrosiū sibi interficerēt vel graui-
ter hberarēt: q̄ pmiserūt se facturos. Cū
autē venissent ad domū beati ambrosiū
in nullo potuerūt sibi nocere dicētes: cir-
ca eiº domū esse murū igneū: nec poterāt
ad eū accedere. Ecce quō deus manife-
stauit suā deuotionē. ¶ Dico secūdo q̄
habuit lumē de intellectuali cognitiōe

scz habere sciētiā nō solū ex studio: sed
etiā ex infusione. Sciētia em̄ naturalis q̄
habet̄ ex studio partim est sensualis: scz
q̄tum ad p̄ncipiū z partim intellectua-
lis. s. q̄tum ad finē: qz nihil est in intelle-
ctu qñ p̄us fuerit in sensu: vt vult Aristo.
Sed sciētia infusa seu cognitio supnatu-
ralis tota est intellectualis: qz nō p̄tinet
ad portas sensuū: sed a fonte diuini lu-
minis p̄cedēs intrat̄ itellectū p̄ diuinā po-
tentiā: vñ dñs. Apud te est fons vite: z in
lumē tuo videbimº lumē. ps. xxxv. Itud
lumen habuit btūs ambrosiº. Primo em̄
habuit sciam acq̄sitaz. Dicať quō pater
eius prefectº rome eū tradidit liberalibº
ortibº instruendū: qñ aut̄ studuit theolo-
giam mirabilr̄ se habuit intm̄ q̄ habuit
spiritū p̄phetie. Dicať cū puero offerret
manū ad osculandū z soror noluit oscu-
lari. respōdit qñ ero ep̄s osculabimur. zc.
Quidā ambrosio fecit magnū festū z cō-
uiuū: q̄ volens dare aliquā bonā doctri-
nam hospiti interrogauit diuitē de eius
vita: q̄ respōdit q̄ erat beatiº huiº mun-
di: ditissimus in bonis: tēporalibº: in fi-
lijs zc. oīa sibi succedebāt p̄spere zc. Di-
cať quō btūs ambrosius dixit ad suos.
vadamus vadamº: qz ira dei est sup do-
mū istā: z statim tota illa domº submer-
gebat̄. Qd̄ vidēs btūs ambrosiº cepit p̄-
dicare seruitozibº suis de timore dei. No-
ta bñ hic legendā. Ecce quō habuit sp̄i-
ritū p̄phetie. Cogitate hic qñ deus dat
aduersitatē signū est q̄ deº vt pater cor-
rigit filiū. Malū signū est z reprobatiō: s
qñ oīa p̄spere succedūt: ideo christº ait
Apo. iij. Ego quos amo arguoz castigo
Quot sunt in mūdo q̄ in p̄spere nō co-
gnoscūt deū: z in aduersis redeūt. Idem
de mulieribº. O benedicta aduersitas q̄
gētes trahit ad deū. Jō Tob. iij. Bñ di-
ctū est nomē tuū deus patrū nostroz qui
cum iratus fueris mīam facies: z in tem-
pore tribulationis pctā dimittis his qui
inuocāt te. Nota cū iratus fueris fm̄ iu-
diciū gentiū que dicūt deū iratū p̄tra il-
lum qui patit̄ aduersitates. Sed non est
ita: sed sicut medicus dans cauteria nō
reputat̄ iratus q̄ infirmū nisi a fatuis sic
nec deº dans aduersitates. ¶ Dico ter-
tio q̄ habuit lumē. s. de spūali p̄elatio-
ne. p̄latio em̄ spiritualis dicit̄ lumē. Ne-

mo accēdit lucernā ⁊ in abscondito ponit neq; sub modio: sed sup candelabzū: vt q̄ ingrediunt̄ lumē videāt. Luc. xi. Hic cōparat̄ platio lumini. Prelat⁹ est lucerna q̄ qñ per deū est elect⁹ qñ. s. ip̄emet nō tractauit: nec p̄ potentiā est intrusus: tūc est lucerna accēsa ⁊ stat in cādelabro dignitatis vt lumē videat̄. Ita fuit de btō ambrosio q̄ nō fuit intrusus: sed ip̄m de⁹ elegit. Dicat̄ quō btūs ambrosius erat i ciuitate mediolani ⁊ mortuo ep̄o ciuitas fuit p̄ ep̄i electione: qz est magn⁹ ep̄atus Et cū essent in ecclia vt introducerēt vnū ep̄m: vn⁹ voluit habere illū: aliū aliū. Cū autē btūs ambrosi⁹ causa sedāde seditionis q̄ erat in pp̄lo prexisset ad ecclesiam subito fert̄ vox infantis sonuisse ambrosium ep̄m. Ad quā vocē totus pp̄ls clamauit ambrosiū ep̄m. Dicat̄ qd̄ fecit vt euaderet ne esset ep̄s. P̄lo cū minis: minabatur em̄ graues pp̄lo p̄nitiones ⁊c. nec sic potuit pp̄lm a p̄posito reuocare: tūc cogitauit intra se dicēs. Isti credunt q̄ ego sum bon⁹ hō ⁊c. Iō introduxit ad se meretrices publicas: nō vt peccaret cū eis: sed vt euaderet: qz semp fuit virgo vt testat̄ hieroñ. nec p̄pter hoc pp̄ls cessauit imo clamādo dixerunt. P̄c̄m tuū sit: sup nos im̄ sis ep̄s noster. Sc̄psit imperatori vt d̄diceret: ⁊ ipse approbavit. Deinde fugit ⁊ abscondit se: sed iuēt⁹ fuit Deinde iterū voluit fugere: sed in crastinum inuenit se ad portā q̄ romana dicit̄ Tūc cognouit dei volūtātē: ⁊ accepit cū fletu ac̄si ducere ad furcā. Qñ autē fuit cōsecrat⁹ ep̄s: incepit magnā abstinētiā: semp fuit sibi quadragesima: expēdebat reddit⁹ in pijs causis: predicabat: scribebat libros ⁊ habuit lumen sp̄ualis prelacionis. Questio quare tm̄ d̄dixit cū sc̄ret se multa bona posse facere. Respōsio: qz platio h̄z on⁹: importabile nisi de⁹ iuret s. obligādi se ad reddendū rōnem de tot alabus quot sunt in diocesi: cū tm̄ de sua hō debet tremere. Hoc cogitabāt sancti antiquitus: sed mō nō curant nisi de bonis t̄palibus. Nō attēdentes illud v̄bū terribile. Sap. vi. Iudiciū durissimū his q̄ presunt fiet. Exiguo em̄ concedit̄ misericordia. potētes autē potenter tormenta patient̄. Nota iudiciū durū fiet dando computū de suauita: cū sit multū difficile bñ uiue-

re i tāta abūdantia. Durī⁹ in p̄p̄to reddēdo de diuitijs: sed durissimū in p̄p̄to reddēdo de alabus. Sed exiguus dicit̄ dñe alaz meā porto. David. Alia mea in manib⁹ meis semp. ps. cxviii. Idē de rectoribus cōstitis q̄ etiā coacti debēt venire: etiā p̄clamando: qz si sustinent p̄c̄iā notoria dānant̄. Ideo dicit. Fortiorib⁹ autē fortior instat cruciatio. Sap. vi. Iō Eccl. vi. Noli q̄rere fieri iudex: nisi valeas virtute irrūpere iniūstas: ne forte extimescas faciē potētis ⁊ ponas scādā lū i agilitate tua. ibidē. Nec te immittas in populū neq; alleges peccata duplicia ¶ Dico quarto q̄ habuit lumen de iudiciali correctiōe. Nā iudicialis correctio nō est nisi lumē. Hoc dicit ap̄ls. Omnia que arguuntur a lumine manifestantur. Omne em̄ qd̄ manifestatur lumē est. ad Ep̄he. v. Istud lumē habuit btūs ambrosius ad arguendū ⁊ corrigēdū magnos ⁊ paruos: diuites ⁊ pauperes. Et h̄ esset ep̄s: nihilominus posuit se ad audiēdū cōfessiones: ⁊ qñ veniebāt aliqui ad confitendū frigidī: ipse animabat eos vt dicerent peccata: qz non est ita in curia dei sicut in curia seculari. In curia enim dei absoluunt̄: ⁊ in curia seculari cōdēnant̄. Et flebat vt puocaret p̄ctōres ad flēdū ⁊ orabat p̄ eis dicens. Tu pastor bone reduc onē errātē. Magnos autē feriebat grauit̄: vt p̄z de theodosio imperatore q̄ peccauit puniendo quandā ciuitatē occidendo innocentes. Cui negauit ingressum ecclie donec publicā ageret penitētiā. Et dicēti sibi q̄ david peccasset ilico respōdit. Secutus es errantē: seq̄re ⁊ penitētē. Qd̄ vbi audiuit ita suscepit: vt publicā p̄nāz nō abhorreret. Propter hoc in lōbardia btūs ambrosi⁹ depingitur cū funiculis: qz ita percutiebat magnos dños oēs ⁊ etiā puos amicos ⁊ inimicos ⁊c. ¶ Dico quinto q̄ habuit lumē de integrali perfectione: qñ. s. creatura persenerat in bona vita vsq; in finē qz nec diaboli tentatiōib⁹: nec mundi occasionibus: nec carnis inclinationib⁹ dimittit bonā vitā inceptā. Tunc lumē sancte vite integraliter perficitur cū vsq; in finē indefinēter continuatur. iuxta illud Prouer. iij. Iustoz semita q̄si lux splēdēs p̄cedit ⁊ crescit vsq; ad perfectā diē

Idco xps dicit. Vide ergo ne lumē qđ in te est tenebre sint. Si ergo corp^o tuū lucidū fuerit nō hñs aliquā partē tenebrarū erit lucidū totū. Et sic. Lucerna fulgoris illuminabit te. Luc. xij. Istud lumen habuit bt̄s ambrosi^o. Post qđ em̄ vixit sancte et virtuose. Dicit quō conuertit augustinū qđ tunc ipis ibi legebat rhetoricā et veniebat ad sermones beati ambrosii et fuit ad fidem xpi puerfus. Tūc ipis erat etiā ibi qđdam ali^o infidelis valde apertus nec aliqđ poterat illū ad fidē catholicā trahere. Fuit dictus sibi qđ iret ad audiēdū sermones ambrosii: iuit et vidit angelum dei loquentem cum ambrosio ad aurem cū predicaret: et statim cōuersus fuit. Cū autē sine vite sue taceret: appuit sibi dñs dicens. In pascha eris mecum in paradiso. Tunc beat^o ambrosius vocauit sacerdotes dicens eis: quō erat iurus ad dñs in pascha. De hoc scientes ciues et rectores ciuitatis dixerunt inter se Lōbardia est mō pdita: qđ ex sancta vita isti ambrosii de^o dissimulauit peccata nostra. Iovadamus ad eū vt roget p vita sua ne mō moriatur et ita fecerū. S3 bt̄s ambrosius sciens dei voluntatem determinatā noluit p vita sua orare: sed rñdit. Nō ita puerfatus sum apud vos vt pudeat me viuere. Canonici autē pgre gati in camera sua tractabant de epō futuro submisit loquēdo. Aliqđ dicebant qđ simplician^o est bon^o. Rñdit bt̄s ambrosius senex est s3 bon^o. Ab hora autē vnde cima qđ migraturus erat vsqđ ad horaz mortis extensis manib^o in modū crucis orauit. Honorat^o autē sacerdos vir excellens qui quiescebat in domo. tertio audiuit vocē dicētē. Surge festina: qđ mō es recessur^o: qđ descendēs obtulit ei totum corp^o: postea emisit sp̄s: et multi pueri uiderunt multa miracula. Mō autē est in lumine qđ qđē lumē est inextinguibile.

De sancto Georgio martyf. Sermo.

Beatus vir qui

inuent^o est sine macula. Vt verbū illud originaliter in libro Eccl. xxxi. c. et recitatū est in epla hodierna. Ista solēntas annualis beati georgii fit. ppter adiutorii quod exhibuit xp̄ians in captione nobi

lis ciuitat^{is} maioritatis. S3 p̄i^o salutē virgo maria et. Declaratiōe hui^o verbi et introductionē materie receptio a qđdam lege a deo. antiquit^o data in qđ ostendit quō sibi offerri d3 sacrificium victorie dicens. Mō qđ obtulerat victimum pacificorū dño vel vota soluens vel sponte offerens tā de bobus qđ de ouib^o immaculatū offerret vt acceptabile sit. Omnis macula nō erit in eo. Luc. xxi. Hoc est ppter excellentiā dei in quo nulla ē macula: purissimus est in substantia sua. Iō antiquitus valde respiciebat sacrificiū ne haberet aliquā maculā in oculis nec esset cecum vel cōtractū et. Dicebat em̄ illa lex. Nō immolabis dño deo tuo bouem et ouē in quo est macula aut quippiā vitij: qđ abominatio est dño deo tuo. Deu. xviij. Quia signat psonam simplicē: bos autē personam nobilē hñs duo cornua. s. potentie et sciē. Caueant ergo tales si volunt deo offerre sacrificium qđ sit sine macula: qđ alias abominabile esset dño. Propterea bt̄s georgi^o vt sacrificium martyrii sui est deo acceptū seipm̄ obuiuit immaculatū: qđ non legit vnqđ habuisse maculā peccati mortalis. id de eo dicit themas. Bt̄s vir. s. in viute: qui inuent^o est sine macula. p3 themas. Ego inuenio in sacra scriptura septem maculas scdm qđ sunt septē pctā capitalia: scilz.

- Prima macula est de supbia et vanitate
- Secōda de luxuria et carnalitate:
- Tertia de auaricia et cupiditate.
- Quarta de ira et malignitate.
- Quinta de gula et voracitate.
- Sexta de pigritia et ociositate.
- Septima de inuidia et perueritate.

Nullā istarū habuit bt̄s Georgi^o vt vt debitis. Iō Beat^o vir qđ inuent^o est sine macula: qđ em̄ h3 aliquā maculā de istis non intrabit in regnū celoz. Non intrabit in eā aliquid coinquatum aut abominatiōe faciens. Apoc. xxi. Dico pmo qđ beatus georgius fuit sine macula supbie et vanitatis p gratiam et. No. quat tuoz qđ cōter dant supbiā militib^o qđ oia habuit excellenter bt̄s georgius: s3 custodiuit se a macula supbie.

- Primum est nobilitas de sanguine.
- Secundum pulchritudo de corpore.
- Tertium dominium de hominibus.

De sancto Georgio.

Quartum victoria de inimicis.

Quando enim miles cogitat. Ego sum nobilis de genere antiquo &c. supbit in corde. **Beatus georgius** habuit nobilitatem sanguinis. Dicit historia quod erat capadocie nobilissimus: sed nunquam ex hoc ascendit superbia in caput suum. Duas nobilitates habebat in anima: quod filius regis christi in regine scilicet ecclesie. Et de ista nobilitate se appreciabat. Secunda in corpore: sed de ista non curabat: immo dicebat cum david. Que utilitas in sanguine meo dum descendo in corruptionem. Secundo pulchritudo corporis est multis occasio superbie: vadunt ornati ut fatui. **Non oportet** est follo suspendere cymbala collo. sed **beatus georgius** et pulcherrimus: non tamen se appreciabat nisi de pulchritudine anime ut esset alba et clara per veram fidem: et rubes per memoriam passionis ornata virtutibus. Recordabatur de verbis salomonis dicentis. Fallax gratia et vana est pulchritudo. scilicet corporis: mulier. id est anima timens deum ipsa laudabit. puer. vlti. Tertio dominum hominis est occasio superbie: quoniam miles se videt capitaneum multorum &c. **Beatus georgius** fuit tribunus. scilicet capitaneus mille hominum armorum nec superbiebat: nec alicui faciebat iniuriam: nec ipse nec sui gubernabant se nisi humiliter et simpliciter. Juxta illud. Quanto magnus es humiliatus te in omnibus et coram deo inuenies gratiam. Quoniam magna potentia dei solius et ab humilibus honoratur: Altiora te ne quaesieris: et fortiora te ne scrutatus fueris: sed quod precepit tibi deus illa cogita semper: et in pluribus operibus eius ne fueris curiosus. Non est enim tibi necessarium ea que abscondita sunt videre oculis tuis. In superuacuis rebus noli scrutari multipliciter et in pluribus eius operibus non eris curiosus &c. **Ecclesiasticus. iij.** Quarto victoria simiconum conuenit dare superbiam victoriosus. **Beatus georgius** fuit semper victoriosus. **Beatus** habebat materiam superbiendi sed totum attribuebat deo dicens quod victoria inimicorum gratia et donum dei est: quod plerumque plures vincunt a paucis: et fortes superantur ab impotentibus. id est dicebat. Non nobis domine non nobis: sed nois tuo da gloriam. Pro ergo quod macula superbie non maculauit eum: nec inuenta fuit in eo. Ergo **beatus** vir qui inuentus est sine macula. Secundo fuit sine macula luxurie. id est carnalitate. inquit quod credit fuisse

virgo: quoniam enim capiebat aliquam villam: castrum: vel ciuitatem: homines carnales solent se dare ut lupi ad cadaver. **Beatus georgius** custodiebat et seruabat mulieres ac si fuisset pater omnium earum. Immo dicam vobis unum factum singulare quod accidit in quadam puicia iuxta capadociam in qua omnes erant idolatre. Rex vero illius puicie habebat unam filiam. Demones vero qui non prestantur de paucis peccatis: sed paulatim deducunt ad magna: eorum ordinatione actum est ut gentes illius puicie offerrent filios suos et filias suas diabolo. De hoc dicit in psalmo. Immolauerunt filios suos et filias suas demonibus. Juxta ciuitatem regis illius erat stagnum in quo erat draco ingens qui adorabatur ut deus. Rex vero inuocauit deum suum quod si inuaret eum offerret sibi filiam suam: quod adiutus a demone oportuit eum implere promissum. **Georgius** vero diuina reuelatione dimissa gente sua solus sine famulo venit. Qui videns puellam tam ornata et silentem descendit de equo quod ab ea qualiter &c. Que narravit beatus georgio totum factum dei. quod deus petebat eam in cibum suum inquit quod eius pater si esset rex non potuit eam liberare. Ad quam **beatus georgius**. Non dubites quod virtute nominis christi ego liberabo te hodie. Dicat quod draco exiit de lacu: et **beatus georgius** signauit se signo sancte crucis et exiit contra eum quem percussit. quo facto duxit puellam ad patrem suum. Cogitate quoniam **domicella** vidit militem pulchrum: et ita audacem. Cogitate quod dicebat pater quod daret sibi ipsam in uxorem: quia magis vellet eum quam imperatorem. Pater autem dabat sibi filiam suam in uxorem cum regno. Respondit **beatus Georgius**. Non detis eam mihi sed christo domino et baptizet: quia christus illam filiam liberauit. Tunc baptizati sunt puella et rex pater eius: et ultra xx. milia fuerunt in illa ciuitate baptizati. Ecce quod erat sine macula luxurie et carnalitate. O quot milites duxissent eam libenter dicentes. Veni filia ad aulam meam: bene tibi faciam &c. ut ipsi deuorassent eam et non draco. Sed **beatus Georgius** ut miles urbanus liberauit eam et tradidit patri suo: nec voluit eam nec regnum. Et potuit dicere illud **Tob. iij.** Tu scis domine: quod nunquam concupiui supple mulierem. **Quidam** seruauit animam meam ab omni concupiscentia. **Hic** habet

exemplum milites q̄ modo non curāt nisi de luxuria: nec sufficiunt eis mulieres cuiusuis p̄ditiois siue stat⁹. 3o Bñs vir q̄ inuen⁹ est sine ꝛc. Tertio fuit sine macula auaricie ꝛ cupiditatis. Cum enī potuisset multa congregare in captione vitularum ciuitatum et castrorum: non curabat. Item rex ille cuius filiam liberauit ex quo nolebat filiaz suā in vxore dabat sibi infinitum thesaur⁹: noluit recipere: sed vt daret p̄ eccl̄ijs cōstituendis: ꝛ hospitalibus p̄ pauperib⁹ p̄sonis iuruxit. P̄ter ergo quo fuit sine macula ꝛ q̄ post aur⁹ non abūt: nec sperauit in pecunia ꝛ thesauris Eccl̄. xxxj. S3 hodie est tāta auaricia militum: q̄ predant vasallos dicendo q̄ sunt gratiose petitiones in includūt eos in carceribus vel alio loco dicendo. Nō exhibitis quousq̄ dero im. Ecce gratiose petitiones retinent sibi decimas et p̄mitias. Enā ip̄met arredāt iura eccl̄iastica cū magno periculo alio nō p̄mittūt colligere decimas ꝛ primitias. Etiaz ip̄met retinent solidatā seruoz ꝛ ancillarum: q̄t iaz redditus non sufficiunt tot sunt: vanitates: iō dicebat x̄ps. Videte et caute ab om̄i auaricia: q̄t nō in abūdantia cuiusq̄ vita ei⁹ est ex his q̄ possidet. Luc. xij. Quarto fuit sine macula ire et malignitatis. Nunq̄ enī voluit vindictā de aliqua iniuria sibi facta nisi fm̄ ordinem iusticie sed paciēter sustinebat iniurias remittēdo bono corde. Dicit q̄t in iurie fuerūt sibi facte in tormentis quas paciēter sustinuit p̄ christo. Regnantibus autē diocletiano ꝛ maximiano imperatoribus: q̄ granes p̄secutiones dederunt xp̄ianis. Isti miserūt dacianū xp̄ianus p̄scapadocie ad p̄sequendū xp̄ianos vt sc3 abnegarent fidē vel tormētis interiret q̄ infra menses interfecit plus q̄. xx. milia xp̄ianoz ꝛ multi desicībāt in tormētis. Tunc bñs Georgius dixit intra se Diu militauit: ꝛ bellauit cū equo ꝛ armis corporalib⁹: iō iam decetero volo bellare pedib⁹ ꝛ cū armis sp̄sualibus. Dedit oia bona sua paup̄ib⁹: ꝛ in simplici habitu venit corā daciano q̄ cruciabat xp̄ianos et clamādo dixit illū xp̄sum psalterij. Om̄s dii gentiū demonia: dñs autem celos fecit. Tunc dacian⁹ interrogauit eū. vñ eēt et q̄ vocabā. Qui r̄dit se cappadocez

esse quo ad nationē: q̄ ad nomen r̄dit ꝛ dixit. Ego voco georgius: ꝛ sum miles noiat⁹ p̄ totum mūdū. Tunc dacian⁹ ius sit illū poni in eculo. Dicit qd̄ est eculus: q̄ memorās quōd x̄ps fuit extensus in cruce sustinuit paciēter. Tunc dacianus dedit sibi aliud tormentum: cū ferreis tenalib⁹ totū corp⁹ fecit dilantari: s3 cogitans effusionē sanguinis xp̄i in cruce sustinuit paciēter. Deinde applicauit laminas igneas ad latera ei⁹. Deinde iussit verbera ꝛ plagas sale p̄ficari. Et beatus Georgi⁹ dicebat. Nō sum cōdigne passiones hui⁹ ip̄is ad futurā gloriā q̄ reuelabitur in nobis. Nā expectatio creature reuelationē filioꝝ dei expectat. Vanitati enī creatura subiecta ē: non volens sed p̄pter eam q̄ subiecit eaz in spe. Quia ip̄a creatura liberabit a seruitute corruptionis in libertatem glie filiorū dei. Scim⁹ enī q̄ om̄is creatura ingemiscit ꝛ parturit vsq̄ adhuc. Nō solū autem illa: sed et nos ipsi primitias sp̄s habentes: ꝛ ip̄i intra nos gemimus adoptionem filioꝝ dei expectantes redēptionem corp̄is nr̄i. Ro. viij. P̄tergo q̄ non habuit irā nec odiū nec malā voluntatē s3 dulciter sustinuit. iō cātatur. Nō murmur resonat nō querimonias: sed cordetacito mens bñs edicia: p̄seruat paciētiaz. Sec⁹ de militib⁹ modernis impatientibus ꝛ bricosis. iō Job. v. Curū stultū iter fecit iracūdia. Stultus ē iracūdia. Rō: quia sicut ille esset stultus q̄ volens reciperē vindictam de inimico reciperet venenum. Ita est de frando querente vindictam p̄io interficit seip̄m. Oio q̄ odit fratres suum homicida est. s. sup̄plis. i. Joā. iij. Quinta macula est gula ꝛ voracitatis. Ista enī macula destruit corpus et aiām. Primo destruit visum: sc̄bo anhelum corripit: tollit fortitudinēq̄ vñnam pcutit neruos: aufert intellectū: inducit podagram: morbū caducū: ꝛ alias infirmitates. iō x̄ps. Accēdite vobis ne forte grauent corda v̄a i crapula ꝛ ebrietate. Lu. xxi. Bestie recipiūt necessitates cibi ꝛ pot⁹ ꝛ hoies vltra necessitates. Ab ista macula fuit liber bñs Grego. Fuit enī valde abstinens semp̄ tetunabat q̄dragesimā ꝛ vigilias eccl̄ie quatuor t̄p̄a: ꝛ bis in quibet hebdomada. s. feria q̄: a ꝛ

sexta. Et modo dicunt milites professoribus. Non detis mihi ieiunia: quia ego indigeo fortitudine: ieiunent clerici. Dicat quomodo melius custodiret fortitudinem cavendo a mulieribus ex quibus procedunt fortitudinem corporis et audaciam animi. Sexta macula est pigritie et ociositatis. Dicat de diligentia beati Georgii in spiritualibus et temporalibus. In tempore enim pacis faciebat bellum contra corpus suum per penitentiam: quilibet mane genibus flexis cum silentio audiebat missam quilibet die dominico communicabat. Ex ista diligentia deus dedit sibi virtutem. Dicat quomodo dacianus volens ipsum terrere fecit rotas cum gladiis ut legitur de beata Katharina ut fide christi abnegaret. Sed beatus Georgius signando se saltavit in medium rotarum et in nullo sibi nocuerunt: sed virtute dei confracte sunt et multos gentiles necauerunt. Deinde ponit in sartagine plena feruente plumbo: scilicet facto signo crucis ibi quasi in balneo rotarum cadentis sedebat. Sed modo milites tempore pacis dant se ocio et periculis etc. Cuilibet tamen eorum dicit scriptura. Quodcumque poterit facere manus tua. id est. Instante opere quia nec opus nec ratio: nec scientia nec sapientia erunt apud inferos quo tu perperas. Ecclesiasticus. ix. Septima macula est invidia et perversitas: quia contra personam excellentem et notabilem quam audiunt commendari vel laudari alium statim intrat in corda eorum vermis invidie et oderunt illum. Ab ista macula fuit immunis. b. Georgius: non enim inuidebat alicui. Dacianus enim cogitavit quod generosus animus magis inclinaretur precibus et dulcibus sermonibus quam tormentis seu terribus. Ideo blandimentis tentavit emollire beatum Georgium dicens. Georgi nunquam vides quanta est patientia deorum nostrorum. Ideo si vis tenere leges et decreta imperatorum eris magnus etc. Et sic voluit decipere beatum Georgium cum malicia. Respondit beatus Georgius. Modo dicis mihi ista postquam dura tormenta que non dixisti a principio. Noluit decipere dacianum per suam sapientiam beatus Georgius simulans quod vellet deos adorare tam sollemniter. De quo gaudens dacianus fecit preconizare quomodo beatus Georgius adoraret deos etc. Cum autem deductus esset in templum in porta templi adoravit dicens. Ego adoro: non idola: sed deum verum. Ego adoro: non demones: sed christum salvatorem. Subito ignis descendit de celo: et templum

cum idolis et multis gentilibus qui exuerant omnino destruxit. Quo audito dacianus indignatus voluit vel quod adoraret idola vel quod moreretur. O stulte dixit beatus Georgius: et quomodo credis quod adorem deos tuos quos ego destruxi. Propter quod dacianus percutit suam capitalem sanctum Georgium. Et primo quod fastibus cederet. Cum ergo fuisset distractus per civitatem: et capitalem suam signo crucis se muniens recepisset. Dacianus inde recedens igne celesti subito consumptus est. Et beatus Georgius in celo receptus. Non enim invidit bonis daciani sibi promissis: quin immo eo deluso martyrium sustinuit. Juxta illud. Deus qui percinxit me virtute ad bellum: et posuit immaculatam vitam meam. psalmus. xvij.

De sancto Marco. Sermo.

Qui timet deum faciet bona. Ecclesiasticus. xv. et I epistola hodierna. Primus sermo noster erit illi gloriosissimi euangeliste beati Marci quia hodie est sua sollemnitas et festum. Si placet deo habebimus multas bonas doctrinas per intellectus illuminationem et vite correctionem et peccatorum detestationem. Sed primo salutem virgo maria etc. Pro brevi declaratione huius et materie introductione sciendum quod inter alia per que potest habere sufficientiam et abundantiam bonorum tam spiritualium quam etiam temporalium est timor dei. Quoniam enim creatura in corde suo timorose proponit non facere aliquid contra deum: nec corde cogitando: ne ore loquendo: nec opere perficiendo: dicens. Deus custodiat me ne faciam aliquid contra eius voluntatem. Quoniam surgunt de mane commendat se deo dicendo. Modo incipit ista dies: id est domine governa me ne faciam malum. Item si incipiunt viam: vel si ponunt se ad metam dicunt. Modo habeo recipere refectionem. id est domine utinam cum mensura comedam et bibam ne te offendam. Item quando ponunt se ad dormiendum et in operibus alijs. Talis timor dat abundantiam bonorum spiritualium. Nam si aliquid horum intra domum suam fontem vivum: certum est quod talis non habebit penuriam aque. Ita timor dei in domo conscientie est ut fons redans gratiarum spiritualium virtutum perfectionum et meritorum. Auctoritas david. Timete dominum omnes sancti eius

scz xpiani qui in baptismo sanctificatur: qm̄ nō est inopia timenibus eū. Diuites scz bonoz tēporaliū egerunt & esurierūt: inquirentes a dō dñm. s. timozose nō minue tur omni bono. ps. xxxij. Et ista ratio de bō marco qui semp̄ timuit dñm dicit thēma. q̄ timer deum faciet bona. Ideo habuit bona tpalia hic & spūalia in patria. In hīstoria enim beati marci inueni tria bona magna que habuit.

Primum fuit conuersio de veritate.

Secūm perfectio de humilitate.

Tertium deuotio de sanctitate.

Ecce tria magna bona bti marci qua re pz thēma. Qui timer deū faciet bona. Dico p̄mo q̄ primū bonū bti marci fuit conuersio de veritate qz primū fuit iude⁹ de tribu leui & de gñe aaron. Erat em̄ sacerdos & ad pdicationē beati petri apli fuit ad fidē conuersus. s. xpi. Cogitate q̄b venit cū mult⁹ argumētis & rōnib⁹ quas sibi soluit bti petrus. Prima fuit de trinitate. Secūda de xpi incarnationē. Tertia de passiōe. Quarta de lege moȳsi scz de duratione ei⁹. Quinta de ipe messie. Ad practicā: qm̄ beatus marc⁹ audiuit q̄ beatus petrus & alij apli pdicabāt de trinitate: q̄ est vn⁹ de⁹ & ille de⁹ est pater & filius & spūsanct⁹ dixit marc⁹ hoc nō pōt esse: qz b̄ Deuf. vj. Audi israel dñs de⁹ tu⁹ vn⁹ est. Istā rationē faciūt hodie iudei. S; ecce rñsio clara qz p̄sona nō sic sumunt in deo sicut in nobis. Qz quibet p̄sona in nobis facit vnā essentiā. Credūt em̄ iudei qm̄ dicimus tres p̄sonas qz sint quasi tres gygātes vel tres reges: s; sumunt vt in sole: in quo designat p̄f & fili⁹ & spūsanct⁹: tñ nō est nisi vn⁹ sol: sed est tante p̄fectionis q̄ de se ḡiat radiū quē mittit huc: & tñ nō recedit ab eo. Mō sub stātia solis pōt dici p̄f generās radi⁹ filius genit⁹: & calor ab vtroqz p̄cedēs pōt dici spūsanct⁹: & tñ nō est nisi vn⁹ sol. sic intelligim⁹ nos trinitatē: qz de⁹ nō est mi noua d̄ntis q̄ sol. Et dixit petr⁹ marc⁹. Attende q̄ prophete qm̄ loquunt de deo ponūt tria ad inuēdū trinitatē p̄sonarū. Vñ in autoutate allegata b̄. Audi isrl dñs de⁹ tu⁹: tris nola sunt ibi ad inuēdū trinitatē p̄sonaz. Itē Esa. vj. vbi dicit Esaias. Vidi dñm sedētē sup soliu excelsum & eleuatū: & plena erat dom⁹ maie:

state ei⁹ & ea q̄ sub ipso erāt replebāt tēplū. Vbi iter cetera vidit duos angelos clamātes: alter ad alterū. Sanct⁹ sanct⁹ sanct⁹ dñs de⁹ exercitū: sic de multis alijs auctoritatibus posset dici. O dixit marc⁹: credo trinitatē: aliter intelligebā ego: s; errabā mō video clare. Secūda fuit de incarnationē xpi. Dicebat em̄ marcus Vos dicitis q̄ deus fact⁹ est homo: quō hoc est possibile: cū scriptura dicat deus esse imutabilē. Ego dñs tñ mutor. Malach. ij. Si fact⁹ est homo igiē mutatus est. Sed ista ratio p̄cedit ex ignorantia: qz h̄ de⁹ sit imutabilis: etiā est infinit⁹ & est vbiqz. Et ois creatura est plena diuinitate: qz diuinitas implet totū mūdū vt claritas solistorū aerē. Incarnatio ergo nihil aliud est nisi q̄ illa humanitas in vtero virginis formata a spūsancto erat plena diuinitate: nō solū potētiatē vt est in ceteris creaturis: sed etiā p̄sonalitē: qz alio nec seip̄s posset saluare. Sicut em̄ ferrū ignitū calefacit & illuminat nō d̄tute ferri sed ignis. Ita illa humanitas xpi habuit virtutē redimendi genus humanū: & saluādi credētes & obediētes rōne diuinitatis sibi conūcte: alio enim nec se nec alios posset saluare. Itē dixit petr⁹ marc⁹. Nō intelligatis q̄ de⁹ sit mutatus: sed illa humanitas fuit substātiata in diuinitate p̄sonaliter. Tūc marcus credidit incarnationē. Tertia fuit de xpi passiōe. Dixit marc⁹. Vos dicitis q̄ xps sustinuit mortē & passionem in cruce: vt saluaret sibi credentes & obediētes: cum tñ dicit dauid. Oia quecunqz voluit dñs fecit in celo & in terra: in mari & in oibus abyssis. Si ergo xps erat deus: sine morte & passiōe poterat saluare dicēdo. Ego parco oib⁹: decetero custodiat⁹ vos: quē admodū vnus rex facit vnā generalē remissionē: quare ergo voluit pati: capi & ligari. Rñdit ei petrus dicens. Scias q̄b in deo iustitia & mīa sunt sua essentia et substātia. In nobis autē iustitia & mīa sunt qualitates accidentales. Ideo hoies aliquoties faciunt cōtra iustitiā: aliquoties cōtra mīa. Sed deus in oibus operibus suis ostēdit suā iustitiā: nō contra mīam sicut nec cōtra diuinitatem suam. Si ergo remisisset generaliter oibus: vt dicit⁹: opus esset mīe: s; vbi fuisset sua iu

nitia: si autē dānasset oēs in inferno fuisset rigor iustitiae: et vbi fuisset sua misericordia? Oportuit ergo seruare modū in quo ostēderet sua iustitia summa solūens in cruce p̄ciū sanguis et ostēderet summa misericordia quia ipse quōd nō tenebat voluit soluere. Et quia ita debuit fieri et quia deo deberet pati. Itē dō prophetauerat in ps. Deo deo meo respice et. In quo psalmo ponit clare xp̄i passionē. Itē Esa. Vere lāguores n̄ros ipse tulit: et dolores n̄ros ipse portauit. Et nos reputauim⁹ eū quasi leprosus et percussus a deo et hūiliatū. Ipse autē vulnēratus est p̄pter iniquitates n̄ras: attritus est p̄pter scelera n̄ra. Esa. liij. Itē dan. ix. post hebdomadas. lxxij. occideret xp̄s. Tūc bt̄us marcus credidit. Quarta fuit de lege moysi cū sit bona a deo data et multū et magnis miraculis approbata: quare ergo est dimittēda. R̄ndit bt̄us petrus quia lex moysi fuit bona et sc̄ta suo tpe: sed nō iam nō esset bona. Dicat similitudo de p̄fe quā dat leges pedagogus p̄ filiis paruuis nutriēdis p̄mittēs eis fruct⁹ et. Talis lex bona est p̄ pueris nutriēdis: sed nō p̄ adultis: quia aliā legē et p̄missionem dāt pueris: et aliā viris p̄fectis. Ita fuit de lege moysi data a patre deo pueris iudeis: sed nō op̄ recipere legē euāgelicā et istā petebat dō dicens. Legē pone mihi dñe viā iustificationū tuā et exq̄rā eam semp. ps. cxvij. Et nunquā habebat iam legē moysi: imo: sed petebat legē euāgelicā. Tūc bt̄us marcus credidit. Quinta de tpe messie. Dicebat bt̄us marcus quia nōdū xp̄s erat cōpletū: quia Esaias dederat signū dicens. Et p̄labūt gladios suos in vomeres et lāceas suas in falces. Esa. ij. In isto capto Esaias loquit de p̄uersiōe gētiū ad messiam faciēda: nō violēter sed gratiose. Ibidē. Et fluent ad eū oēs gētes et ibūt ppli multi et dicēt. Venite ascēdam⁹ ad mōtē dñi et ad domū dei iacob: et docebit nos vias suas et. Cū ergo dicit et p̄labūt et intelligit quia p̄ p̄uersiōe gētiū nō exercebunt vltra ad p̄liū: sed p̄dicādo et dicēdo. Dom⁹ iacob venite et ambulem⁹ in lumine dei n̄ri. Tūc beat⁹ marcus credidit et fuit letus et rogauit beatū petrū p̄ grā speciali quia ipsemet baptisaret eū: et ita fecit et recepit ipm in discipulū suū. Ecce quō predicatiōe b̄i petri

fuit ad fidē xp̄i p̄uersus et ab eo baptisatus: atq; in diuino sermone eius discipul⁹. Itē bt̄us petrus vocabat ipm filiū dicens. Salutat vos marcus filius meus. i. pe. v. Itē quō bt̄us marcus habuit primū bonū s̄. p̄uersiōe de vitate. Ergo quā timet deū et. Sc̄dm bonū quōd habuit fuit p̄fectio de humilitate. Ille dicit habere p̄fectiones humilitatis vite quā quāto est maior: tāto est humilior: iuxta illud Eccl. iij. Quanto magnus es humilia te in oib⁹: et corā deo inuenies gratiā. Ita fecit bt̄us marcus: quia em̄ fuit ad fidē cōuersus habuit tantā sc̄iam theologie quā effect⁹ est sc̄s euāgelista. Matthe⁹ fuit prim⁹: marcus sc̄s. Ecce quantā gratiā fecit sibi deus et sicut scripsit euāgelium: ita p̄dicabat et vicia sua cōfirmabat miraculis. Quia enim predicabat de trinitate quā erant tres p̄sonae et vnus de⁹ nō solū hoc cōfirmabat auctoritate: sed etiā miraculo suscitādo mortuū sibi adductū dicēdo. Sicut est verū quia pater filius et sp̄s sanct⁹ sunt vnus de⁹ ita corp⁹ et aīa et vita: ista tria vniant̄ in isto. Et statim suscitabat. Idē quā p̄dicabat de incarnatiōe et de passione et resurrectione. Itē alijs p̄firmabat miraculis et poterat dicere. Nō audeo aliqd loqui eorū quā p̄ me nō efficit xp̄s. Ro. xv. et cū toto hoc erat ita humilis quā p̄ nullo se habuit. Vidēs enim quia papa. s. bt̄us petrus tūc ipse diligebat ex humilitate ne faceret ipm sacerdotē nec ep̄m abscidit sibi pollicē. Magnū mirabile fuit: nonne esse sacerdotē est bonū: imo si h̄z tria sc̄z clarā sc̄iam: sanctā vitā: et bonā famā: alio melius esset clerico non habere manus nec pedes. Debet em̄ p̄tio habere sc̄iam clarā vt intelligat quid legit ad minus ad litterā: et sciat sacramēta ecclesie et formā eorū. Beatus marcus qui erat tātus theologus nō reputabat se sufficientem ad sacerdotiū. Ideo abscidit pollicē vt nō p̄moueret. Modo autē quilibet se reputat sufficientē: et dicūt infinitos errores in euangelio et. Et quā deberent studere dāt se ad venādū et ludēdū et faciūt se p̄curatores: et illa ignozātia vadūt ad infernū. Quia tu sciam repulisti: repellā te ne sacerdotio fungar⁹ michi. Osee. iij. sc̄o in sacerdote req̄rit sc̄ta vita vt viuat: sc̄z caste et honeste: quia h̄z tractat corp⁹ dñicū

suis manibus: cuius lingua aperit celus
 ut pz de pfe. di. ij. Quid sit sanguis versu.
 Quis em fidelis. Jo debet cauere a me-
 dacus et blasphemio. Corp^o sacerdotis
 est sepulchru xpi. Cogitate quanta sancti-
 tate dz habere in vita. Et qd pccm illoz
 qui pccunt corpus suum in latrina lus-
 turie: maius pccm est qd si duo pccerent
 sanctu sepulchru xpi in cloaca. Ideo di-
 cit scriptura. Sacerdotes quoqz qui acce-
 dit ad dnm sanctificent ne pccat eos.
 Exo. xix. Ideo btus marcus lz esset san-
 ctus: ita no reputabat se dignum. Terno
 dz habere sacerdos bona fama. No suf-
 ficat clerico qd secrete sit bonus: sz qd oes
 dicant bonu de eo. Antiquo qm vn^o cle-
 ric^o transibat p viam vel p vicu: lz tarde
 trāsiret oes assurgēbat dicēdo. De^o me
 habeat in vestris orationib^o. Modo aut
 sunt tot vicia et vanitates sacerdotu et cle-
 ricoz qd petrus loquunt de ipso qd de iu-
 deis et eoz mala vicia. Nos sacerdotes
 recessistis de vita et scādalisatio pluri-
 mos l lege. Tritu fecistis pactu leui: di-
 cit dñs exercitū. Propter qd et ego dedi
 vos cōtēptibiles et humiles oib^o pplis.
 Malach. ij. Ecce rō quare beat^o marcus
 lz haberet clarā sciam sanctā vitā et bo-
 nā fama: ita no reputabat se dignū sacer-
 dotio et hūilitate. Jo abstulit sibi polli-
 cē sed deus puiditqz beatus pet^o vo-
 cauit eū volēs eū ordinare l sacerdotē et
 epm alexandrie. Rhdit. Pater no est pos-
 sibile: ostendit sibi pollicis defectu. Sed
 beatus petrus orauit et curatus est: fa-
 ctus est sacerdos et ep^o alexandrie. Ideo
 Lu. xviii. Quisqz se humiliat exaltabit.
 Tertiu magnū bonū beati marci fuit de-
 notio de sanctitate: qd est qm homo l oib^o
 qd facit et dicit dat gloriā et honorē deo.
 Multa bona opera pduntur: qd multi ne
 sciūt dare honorē deo sed dant honores
 suis opib^o. Verbigfa. Quare factis fi-
 liū sacerdotē: vt uiuat delicate et i quiete
 hic deficit deuotio sanctitatis: sed si faci-
 tis filiu sacerdotē vt oriet pro vobis et de^o
 ex eo laudetur et glorificet. Item si faci-
 tis filium religiosum vt sit abbas vt ma-
 gister in theologia: vel ep^o. Idem de re-
 missione iniuriar^o amore homi. Istud op^o
 pdit qd in iudicio qm xps dicet vob^o. Ec-
 ce qd ego feci p te quid fecisti tu pro me.

Si tu vis dicere. Dñe ego remis mouē
 p^o et. Dicit xps amore cui^o regia. Re-
 spondēs p amore talis vel talis dñi qui
 me rogabat et. Et xps. Ideo vadae ad
 eū vt det tibi paradysum: qd habebit satis
 facere vt habeat p seipso. Sed qm remis-
 sio fit p amore et honore dñi: est deu-
 tio scitatis. Jo apls. Regi seculor imor-
 tali missibili soli deo honor et glia. i. ad
 Tim. i. Sic fecit beatus marc^o qui venit
 alexandria vbi predicādo et miracula fa-
 ciēdo conuertit innumerabiles hoies: et
 fuit sibi dictu qd retores terre idignabā-
 tur cōtra eū. Rhdit non curo: ex quo ego
 do honorē deo in oib^o. Cū aut ibi iā mul-
 tiplicatis fratrib^o: et ecclesia ab eis pstru-
 cta miraculis choruscaret: et ipse cū in fe-
 sto pasche cōcurrere tūc cū festo gentilis
 celebraret diuina: ligato fune ad collū et
 traxerūt eū p ciuitate gfas agētē. Deinde
 ocluso eo in carcere apparuit ei angel^o
 primo et scō dñs iesus xps pfontās euz.
 Cū aut in crastino traxerēt eū p ciuitate
 vt prius orauit dicēdo. In manna tuas
 dñe cōmēdo spū meū. Et tradidit spiri-
 tū. Cū autē reliquias eius vellent cōbure-
 re: ita facta est tēpestas qd vellerūt gēti-
 les. Et viri religiosi sepelierūt corp^o et
 qd postmodū apud venetias est transla-
 tū. Igū in omnibus honorificet deus p
 iesum xpm cui est gloria et imperiū in se-
 cula seculor amē. i. Petri iij.

De sancto petro mediolanensi. Ser.

Coronabitur q

guine certauerit. Verbum
 ill^o habet textualiter. ij. ad
 Tim. ij. Et recitatu est ita-
 tim in epla hodierna. Hodie p totū mū-
 dū in nra religiōe pdicatorū fit festum de
 btō petro martyre. Et sicut fit totū festū
 de eo ita erit et fimo noster. Et habebim^o
 multas bonas doctrinas ad instructio-
 nē frutū correctionē pccatorū et cōsolati-
 onem animarū nostrarū. Salutes hōz ma-
 rio. pmo et. Istud sbū ppositū p thēma
 the et fundamēto smonis hz talē intelle-
 ctū. Gile coronabit in celis corona glie qd
 legitime certauerit i hoc mūdo p victo-
 riā. Amore vū ego qstui quot bella habe-
 mus in hoc mūdo: p qd^o habēdo victo-
 riā coronemur in celo. Ecce qdō materia

erit bona. Et inueni q̄ in hoc mūdo pro habendo victoriam habem⁹ quinq̄ bella: in quibus vicētib⁹ a deo datur corona glorie in paradiso.

Primo habem⁹ bellum p̄tra nostram intelligentiā de quo habemus victoriam per simplicem credentiam.

Secundo habem⁹ bellum contra nostram voluntatē de quo habemus victoriam per humilem obedientiam.

Tertio habemus bellū cōtra nostrā carnem: et de illo habemus victoriam p̄ puram abstinentiam.

Quarto habemus bellū contra diabolum et de illo habemus victoriam per veram sapientiam.

Quinto habemus bellū contra mundum de quo habemus victoriam p̄ mansuetudinem et patientiam.

Tribus his modis fuit victor beat⁹ petrus. 3° de eo singulariter dicit thema. Coronabit⁹ q̄ legitime certauerit. Dico p̄mo q̄ in hoc mundo habem⁹ p̄liū satis forte. s. in n̄ra intelligētia naturali. Intellect⁹ em̄ noster naturā q̄rit rōnē rei mirabilis et imēse et trāscēdētis dicēdo quō hoc est possibile ac si mō dicereſ ab aliq̄ noueritis q̄ ego vidi equos volare: statim itellec⁹ cogitat et bellat dicēs. Quō est possibile hoc cū nō habeāt alas. 3tes si dicaſ q̄ vltra mare sunt hoies q̄ habēt vnū pedē solū tam magnū q̄ tegūt se cū eo contra pluuiā et solē: statim itellec⁹ querit rationēz anteq̄ essentiat firmiter: ideo est regula p̄hie. Qd̄ propter hoc admirari ceperūt p̄hi philosophari. i. q̄stiones facere maxime q̄n videbāt eclipsem solis et lune: dicebant quare est hoc: quō est possibile: et hmōi. Mō nihil est tā extraneū et tā trāscēdēs mirabile q̄ secreta fidei xp̄iane: scz q̄ sunt tres p̄sone distincte: et q̄ nō sit nisi vna essentia et diuinitas triū p̄sonaz statim itellec⁹ bellat q̄rēs rationē. Sed vincit p̄ simplicē credētiāz captiuando et subiugando eū ad credendum illud qd̄ dixit ille qui nō pōt mētiri nec decipere nec decipi et sui apli p̄dicauerūt: et ecclia affirmat et determinat. De hoc triumpho meremur coronam in celo. 3tes de xp̄i incarnatione fuit vnq̄ aliquid ita extraneū mirabile et lauditū q̄ de⁹ factus est hō: p̄ est q̄ sol fuisset fact⁹

lapis v̄t celū lutū: magis est mirabile: q̄ deus infinitus fuerit factus hō in vtero vni⁹ puelle: statim intellectus querit rationē. 3tes habet victoria dicēdo. Credo dñe simpliciter ex quo vos dixistis et apli predicauerūt: et ita habet in euāgelis et ecclesia determinat. 3tes de sacro altaris: q̄ ex verbis ipsius sacerdotis forte pctōris celū apertaſ et xp̄s descēdat i hostiā: et ēt i multas hostias: vt vox mea in vestras aures et cū diuidit⁹ hostia nō diuidit⁹ xp̄s: s3 totus integer manet in qualibet eius parte. Statim intellectus q̄rit quō est hoc possibile: et quō stat xp̄s in hostia sedēdo an iacendo et huiusmodi. 3tes victoria habet p̄ simplicē credentiā. Dñe ego credo simplr: ex quo vos ordinastis et ecclia tenet: et tot miraculis ē p̄firmatū. 3tes est victoria ex q̄ meremur coronā in celo: sic subiugādo et captiuando intellectū nostrū. De hoc dicit apls. Destruētēs oēm altitudinē extollētēs se aduersus sciam dei: et in captiuitatē redigētēs oēm intellectū in obsequiū xp̄i. ij. Cor. x. Ex tali victoria subiugādo intellectū ad credēdū dat⁹ corona a deo i celo nō vni⁹ regni corruptibilis q̄ hodie habet⁹ et cras pditur: sed datur corona glie duodecim stellarum: vt d̄ de yagine maria. Apoc. xij. Mulier amicta sole: et luna sub pedib⁹ ei⁹ et i capite ei⁹ corona stellarū duodecim. Moraliter pōt dici de quo libet xp̄iano habēte triūphum p̄ intellectū p̄ simplicē credētiā. 3tes mulier ē aia xp̄iana amicta sole. i. xp̄o p̄ simplicē credētiā. Et luna: scz scle p̄hie sub pedibus ei⁹: nō curādo in his q̄ fidei sunt de rationib⁹. In capite ei⁹ corona stellarū duodecim. i. duodecim articuloz fidei s3 q̄ fuerunt duodecim apli: qui articuli cōtinentur in credo. Dicaſ. Ecce hic duodecim veritates tāq̄ duodecim stelle. Eset pulchra corona regine in qua esset stella matutina: pulchrior est corona que dat⁹ anime q̄ h3 victoriā de intellectu suo. De q̄ dicit apls. Bonū certamē certavi cursuz cōsummaui: fidē seruaui: in reliquo supple seculo reposita est mihi corona. ij. Ti. mo. iij. In isto bello habuit triūphū beatus petr⁹ martyr: q̄ fuit lombardus de ciuitate Cumana: vbi erāt multi heretici et

infideles: et eius pariter oēs fuerūt infideles: inter quos erant beatus petrus et rosa inter spinas. Qui cū esset puer quinquagesimo vel sexagesimo annis de schola in quadam platea obiit auctore suo infideli. Et querenti unde venires. Respondit puer quod de schola. Interrogatus quid didicisset. Respondit. Credo in deum patrem. Amiculus autem reprehendens eum dixit. Et quis docuit te hoc modo: credas quod non est ira. Respondit puer. Ita docuit me magister: et habetur ita in chara mea: et ita ego credo. Et amicus voluit eum perire: sed erat sibi dictum quod non faceret: sed faceret sibi aliquam rationem: et dicitur pueri: quia statim puer esset vicarius. Et fecit sibi rationes de philosophia: quas puer annihilavit: pro quo amiculus indignatus percussit eum dicens. O petrine: mecum prenditis vos. Respondit puer. In ista si devolvimere et mori. Et tunc recipit fidem in tanta firmitate quod desiderabat et orabat mori pro fide. Quam videbat corpus christi: sicut alij dicunt. Adoramus te domine et ipse dicebat. Utinam domine moriar pro te et pro fide tua: ut tu domine moriar pro me. Ubi cum semel sciret quod ab eo scire orationem quam faciebat in elevatione corporis christi: dixit sibi istam quam non placuit sibi. Fiat ergo ratio. Si vincit intellectum propter simplicem credentiam datur corona: et petrus habuit victoriam: ergo coronabitur qui legitime certaverit. Moraliter habetis hic exemplum ut edificatis. Credo in deum: nullus potest se excusare. Sicut enim addiscitis cantiones. Ita et symbolum addiscere potestis: et dicere ipsum quolibet mane et sero cum prestantione: sic lucrabitur corona. Beatus dicitur erit qui in hoc consilio tenuerit. Secundum prelium est pro voluntate propter. Super omnes creaturas habet hoc quod habet libere arbitrium ad volendum et desiderandum quicquid vult. Auct. Deus ab initio constituit hominem: et reliquit eum in manu consilii sui. Glosa in libertate arbitrii. Et cetera. Victoria habet per humilem obedientiam. Si libere arbitrium obediendo deo. Verbi gratia. Si voluntas te inclinatur ad superbiam: pompam: vanitatem: et deo precipit humilitatem: dicas. Domine inclina ad superbiam: in domine quia vos precipitis humilitatem: potest vobis obedire quod propter voluntatem. Id est de avaricia: luxuria: iracundia: invidia: accidia. Ecce quomodo habet victo-

ris per humilem obedientiam: quasi dicitur christus dixit in nocte passionis. Non mea: sed tua voluntas fiat. Et isto triumpho mereretur coronam paradisi. Auct. Hoc autem habet pro certo ois qui colit te: quia vita eius in periculo fuerit coronabitur. Iho. In isto bello. b. petrus habuit victoriam. postquam enim habuit victoriam de intellectu per simplicem credentiam voluit habere victoriam de voluntate per humilem obedientiam: non solum obediendo precipientibus quibus omnes tenemur obedire: sed et consiliis evangelicis. Intrauit enim ordinem predicatorum: et postquam se recognovit dixit. Quod magis est stare inter serpentes et bestias venenosas: sine lina parati recessit in monasterium predicatorum: quia tunc iniebat ordo noster. Et dicit aliqui quod adhuc vivebat beatus dominicus dicens proxiimo quomodo erat natus et nutritus inter infideles qui non credunt articulis fidei: sed deus fecit sibi gratiam: quia non fuit ab eis deceptus. propter quod volo inquebat intrare ordinem vestrum: qui predicat fidem christi. De quo proxiimo et omnes fratres fuerunt gausti: quia erat puer iam famosus: et receperunt eum in quod ordine obediunt non solum precipientibus dei: sed etiam precipientibus. Servavit enim ibi obedientiam generale continentiam angelicam: et paupertatem apostolicam. Non oportebat habere claves sicut modo: quia nihil habebat in cella: ut lucraretur meritu paupertatis apostolice. Item servavit ceremonias religionis in cibis potibus in ieiuniis: in habitibus in silentio: in inclinationibus: in alijs: ita quod sua vita non erat nisi exemplum religionis. Et quia sic humiliabat se ad obediendum non solum deo: sed etiam hominibus propter deum: deus et obediens ei in miraculis. Nota de blasphemio heretico quem reprehendit: quia ita debet fieri. Cum ille non corrigeret se immo fortius blasphemabat: petrus orabat ut deus auferret sibi hunc: et quod ita male vivebat eo: et subito effectus est mutus. Ecce quomodo deus facit voluntate illo quod facit voluntate dei. Si deus dei cultor est voluntate eius facit: hunc deus exaudit. Jo. In hoc quomodo habuit victoriam de voluntate per humilem obedientiam. Ergo coronabitur qui legitime certaverit et cetera. Moraliter habetis hic exemplum obediendi precipientibus sicut cauedi a blasphemio: quia ex isto peccato veniunt siccitates et mortalitates et fames. De blasphematoribus autem debet

fieri punitio. s. vt pderet linguā. Et lz re-
 ctiores nō faciāt: deus faciet: qz morientē
 sine p̄fessione ⁊ sine testamēto. Dñe ma-
 ledicti erūt q̄ cōtēpserint te: ⁊ condēnati
 erūt oēs q̄ blasphemauerint te. tho. xiiij.
 Tertiu bellū est ⁊ ppriam carne. Ecce
 quo sequit per ordinē. Primū bellū est ⁊
 intellectu. Scdm p̄tra voluntatē nostraz
 Tertiu p̄tra carnē: de qua habemus vi-
 ctoriā p̄ purā p̄tinentiā. Qñ hō hz etatez
 discernendi: caro consurgit cōtra ipsum
 q̄ vellet p̄templari: caro aut vellet in de-
 lectationibus ⁊ luto luxurie volutarit
 porcus. Caro concupiscit aduersus sp̄m
 sp̄s aut aduersus carnē. ad Gal. v. Sz
 vincit per purā p̄tinentiā vel purā peni-
 tentiā humiliando carnē afflictionibus.
 Sicut enim equus cui aufertur annona
 stat simpliciter: ita de equo corporis au-
 ferendo delectatiōes sibi placitas: absti-
 nēdo a cibo ⁊ potu: solū recipiēdo neces-
 sitatē. Sed illis q̄ nimis curant de corpe
 accidit vtdño q̄ nimis curat de suo equo
 qz proijcit eū in lutū. Teneat corpus sub
 freno temperantie: ⁊ viuetis in pace. Ex
 hoc triūpho meretur homo coronā in ce-
 lo. Aucto. O q̄ pulchra est casta genera-
 tio cū charitate. Immortalis est em̄ me-
 moria illius: qm̄z apud deum nota est: ⁊
 apud homines. Et sequit. In perpetuu
 coronata triumphat. Sap. iij. Nota cuz
 charitate. Aliqui sunt casti: sz nō cū cha-
 ritate: sed ex necessitate. Verbi gr̄a. Sunt
 multi religiosi vel clerici qui solo timore
 pdendi honorē ⁊ famā viuūt caste. Sed
 habent istud desiderium si posset fieri se-
 crete facerēt. Talis castitas non est pul-
 chra ⁊ cū charitate: qz nō amore dei: sed
 timore periculi fit. Idē de multis mulie-
 rib⁹ castis solo timore: sed si secrete pos-
 sent: darēt se luxurijs ⁊ imūdicijs: tales
 corā deo sūt meretrices. Istā habuit. b.
 petrus martyr: q̄ cū magnis abstinētijs
 ⁊ afflictionibus ⁊ asperitatibus vite sem-
 per p̄seruauit virginitatē: vt papa testat
 in sua canonizatiōe testimonio p̄fessor.
 Nūq̄ em̄ in corde desiderauit illud op⁹
 licet forte i somnijs: hoc nō est culpa ⁊ c.
 Fuit em̄ purus vt puer quinqz annorum
 p̄pter hoc de⁹ faciebat sibi gr̄am: qz qñ
 tāgebat infirmos: statim curabant: illu-
 miabat cecos: curabat surdos: mutos ⁊ c.

Tantā gratiā habebat ex sua virginita-
 te q̄ etiā eius vestes curabāt infirmos: ⁊
 possumus dicere de eo illud. Lu. vi. Dis-
 turba querebat eū tāgere: qz v̄tus de il-
 lo exibat ⁊ sanabat oēs. p̄ victoria quā
 habuit p̄tra carnē. Ergo coronabitur q̄
 legitime certauerit. Moralr̄ habetis hic
 exēplū viuēdi caste. Multi em̄ deficiūt in
 illo p̄elio ⁊ vincunt. Dicat iuxta audito-
 res ⁊ c. Ideo ap̄s. Hec est voluntas dei
 sanctificatio vestra: vt abstinēatis vos a
 fornicatione: ⁊ sciat vnusquisqz vestrū
 vas suū possidere in sanctificatione ⁊ ho-
 noze. j. Thessal. iij. Quartū bellū est cō-
 tra diabolū qui fortiter bellat cōtra nos
 nec cessat die ac nocte. Bellū intellectus
 volūtatis ⁊ carnis cessat aliq̄ties: sz bel-
 lū diaboli nō cessat. Idē petrus ap̄s. Fra-
 tres sobrii estotez vigilate: qz aduersari⁹
 vester diabolus tanq̄ leo rugiēs circuit
 querēs quē deuoret. j. Pe. v. Vincit autē
 p̄verā sapiam duplt. Aliqui em̄ vincūt
 diabolū expellētes eū a se: ⁊ nō solū a se
 sz etiā ab alijs p̄ verā sapiam: et ista est
 melior victoria. Sicut miles q̄ diligenter
 custodit castrū sibi p̄missuz a rege bñ fa-
 cit: q̄ v̄o custodit castrū ⁊ cū hoc acqui-
 rit regi pp̄m sua sapia ⁊ astutia: meret̄
 maius salariū. Ita si ille qui predicat cu-
 stodit castrū persone sue per bonā vitaz
 talis meretur coronā. Sed si per sapiā
 diuine p̄dicationis acquirit regi xp̄o ca-
 stra inimicōz qñ p̄dicādo p̄uertit sup̄bū
 q̄ erat castrū diaboli p̄ supbiā vel p̄ aua-
 riciā: ⁊ sic de alijs talis meli⁹ meret̄ coro-
 nā. Auc̄. Pascite q̄ in vobis est gregem
 dei puidētes nō coacte sz sp̄tānee fm̄
 deū neqz turp̄s lucri gr̄a sz volūtarie: neqz
 vt dhantes in cleris: sz forma facti greḡ
 ex aio: ⁊ cū apparuerit p̄nceps pastoruz
 immarcessibile p̄cipietis gr̄ie coronaz. j.
 Pe. v. Istā victoriā habuit. b. petr⁹. Qñ
 ei fuit magn⁹ ⁊ studuit theologiā incepit
 p̄dicare. O h̄t castra acq̄siuit xp̄o. p̄rio ei
 ip̄e custodiuit castrū corporis sui. Dicit pa-
 pa q̄ nūq̄ peccauit mortalr̄: sz in gratia
 baptismali p̄serueuit se eā p̄tinne augmē-
 tando. Deinde p̄dicando sapientiā dei.
 Quot superbi fuerunt conuersi ⁊ fecerūt
 penitentiam: ⁊ sunt modo in paradiso ex
 sua p̄dicatione. Item quot auari ⁊ vsu-
 rarij. Item quot luxuriosi ⁊ cōcubinarij:

quot gulosi: quot fracti di qui remittebant inimicis et faciebant pacem: quot infideles et heretici conuersi sunt. Si ergo per veram sapiam quae consequitur coronam: quid dicemus de beato petro. Coronabitur. Dicat hic de nube adducta et estum solis mirabiliter propter populi consolationem. Moratur habetis hic exemplum docendi filios. Fuit res et ancilla vestra: quod quoniam homo docet alios illud bonum quod homo sit homo acquirit coronam. Antequam. Rectorum te posuerunt noli extollere: esto in illis quasi vnus ex ipsis. Curam illorum habe: et sic considera: et omni cura tua explicita recube: vt leueris propter illos et ornamentum gratie accipias coronam. Ecc. xxxij. Quintum bellum est quod istum mundum ipsa leui qui bellat contra nos infirmitatibus: paupertatibus: siccitatibus: tribulationibus et aduersitatibus. id dicit christus. In mundo preteritum sura habebitis: sed perfidite: ego vici mundum. Jo. xvi. Vnicui autem iste mundus per firmam patientiam dicens. Vnde vos poscitis me iurare: sed ex quo vobis placet quod patiar pacenter recipio. Ex hoc homo meretur coronam. Apo. ij. Esto fidelis vsque ad mortem: et dabo tibi coronam vite. In am victoriam habuit beatus petrus. Dicat cum esset inquisitor et disputaret contra hereticos nec sibi poterant respondere: heretici tractauerunt eius mortem. Fuit enim videtur vt christus: vt dum iret per viam occideret. Not. eius martyrium: et quo pluit sanguis de arboribus illius nemois ubi fuit occisus et celum fuit visum apertum: et christus cum virgine maria recipientes in celo beatus petrum. Illa terra ubi fuit occisus: habuit magnam virtutem ad curandum infirmitates. fuit sepulchrum honorifice: et lapides accedebant lumine de celo descendente: id cantatur. Ad sancti petri tumulum frequens lux descendit: in cuius laudis titulum lapides accedit. Miracula quae fecit in terra et in mari in mulieribus per filium habebitis: infinita sunt. Propter ergo quomodo beatus petrus habuit victoriam de intellectu per simplicem credentiam: deo lunata per humilem obedientiam: de carne per nitidam continentiam: de diabolo per veram sapiam: de mundo per firmam patientiam. Ergo beatus vir qui sufferit tentationem: quoniam cum probatus fuerit accipiet coronam vite: quam replemisti deus diligentibus se. Jacobi. j.

De sanctis philippo et iacobo apostolis. Sermo.

Ecce quomodo computati sunt iter filios dei: vnde verbum istud textualiter. Sap. v. officialiter in epistola hodierna. Hodie est festum duorum gloriosorum apostolorum. Et si vno apostolo est magna sollemnitatis: multo maior de duobus. Ita et primo erit de duobus apostolis. Et si placet deo habebimus bonas doctrinas ad virtutum instructionem: proinde correctionem et vite reformationem. Sed pro salute christi marie et cetera. pro huius verbi declaratione et materie predicanda introductione sciendum quod inter omnes sanctos qui fuerunt a principio mundi: et sunt et erunt in posterum: qui pius et excellentius dicuntur filii dei sunt apostoli. Licet omnes sancti deuote persone dicantur filii dei: magis proprie et super omnes apostoli dicuntur filii dei Ratio est ista. Nam filiatione diuina causatur in homine exercitia spirituali: que habetur per gratiam et presentiam spiritus sancti: alioquin quomodo sit magnus vel prelatas vel magister seu graduatus si non habet vitam spiritualem non est filius dei: sed inimicus. Sicut enim fetus conceptus non habet rationem humane filiationis donec infundatur anima rationalis que complectitur humanam vitam: et dat esse substantiale in specie humana. Non ad hoc pulchrum miraculum beati petri martyris de muliere pariente fructus carnis et cetera. Propter ergo quod filiatione humana venit ex spiritu rationali: quod deperdit per mortem: illud corpus non potest filius nec filia vestra proprie loquendo. Ita et homo sit genitus a deo in baptismo et sit confirmatus et sit magnus deus et cetera. nisi habeat vitam spiritualem et spiritum sanctum secum per gratiam: non potest filius dei: sed quoniam post baptismum et confirmationem homo viuere in vita spirituali: quia plus curat de anima quam est spiritus et melius corpore: quam de corpore: dolet de peccatis preteritis: cauere de futuris: Talis igitur filius dei. Hic. Quicumque spiritu dei aguntur: in reguntur: mouentur et informantur: hi filii dei sunt. ad Romanos. viij. Item alia de veteri testamento. David loquens sponte que tenent vitam spiritualem: dicit. Ego dixi deus es: et filius excellens omnes spiritus. xxxj. Not. dum estis non essentialiter sed per participationem. Modo ad prope

stum. Constat q̄ inter oēs sanctos apostoli excellentius tenuerunt vitam spiritualem: & fuerūt pleni spiritu sancto. Nā doctrina est clara i sancta theologia: q̄ xp̄s est fons oim gratiarū spūaliū. Ideo sancti q̄ fuerūt xp̄o p̄p̄inquiores fuerūt magis spūales: q̄ q̄ magis appropinq̄t xp̄o fonti spūali: magis est spūalis. Mō inter sanctos q̄ fuerūt ante xp̄m vel post eū apli fuerunt xp̄o p̄p̄inquiores: q̄ euz ip̄so steterūt: comederūt & biberūt. Jō fuerūt magis spūales & maiores sancti. Nota similitudinē digitorū in manu ad digitū longiorē. Sancti patriarche qui fuerunt ante xp̄m fuerūt sancti, & spūales: s; magis sancti & p̄fecti fuerunt prophete qui fuerūt xp̄o p̄p̄inquiores: vt moyses: dauid & alij: sed inter eos sanctior fuit Joānes baptista: q̄ fuit xp̄o p̄p̄inquior: q̄ ip̄m baptizauit. Unde dicit xp̄s de eo. Mat̄. xi. Inter natos mulierū non surrexit maior iohanne baptista. Virgo autē maria super om̄es fuit spiritualior q̄ fuit christo propinquior: quia ipsum portauit in utero nouem mensibus. Post virginem autē maiores sancti & magis spūales et plus pleni spiritu sancto fuerūt sancti apostoli. Post eos sancti martyres: & post sc̄i cōfessores. Ultimo venimus nos qui iam nihil valemus: non sumus nisi labrusca in vineis. Ideo dicebāt apostoli. Nos īp̄i primitias spiritus habentes. Glosa. q̄ tempore prius et ceteris abundantius. Ip̄se enim spiritus testimoniū reddit spiritui nostro: q̄m̄ sumus filiū dei. Ro. viij. Recte ergo de apostolis dicit thema. Ecce. s. rationē & modū quō. s. isti duo apostoli computati sunt inter filios dei. Pt̄z thema. Mō predicare de vita vnius apostoli est magn⁹ sermo: quanto magis de duobus apostolis. Ideo dicam modicū de quolibet. In beato philippo notauit tria signa diuine filiationis: quorum sc̄z.
 Primum est dilectio spiritualis.
 Sc̄d̄m predicatio euangelicalis.
 Tertium passio martyrialis.
 Quantū ad primū dilectio quā b̄t̄s philipp⁹ habebat ad suos parētes & amicos tota erat spiritualis. Primus apostolus vocatus a christo fuit philippus. vt pt̄z Joā. i. Dixit sibi christus. Sequere me. Nondū christus hoc verbū dixerat alte-

ri. Philippus vero illuminatus & instructus a xp̄o voluit etiā attrahere ducere fratrem suum ad xp̄m vt sibi daret aliquid non temporale: sed vt saluaret animam eius & ibat querēdo fratrem suū nathanaelē q̄ erat magnus doctor in lege. Quo inuēto dixit sibi philipp⁹. Quē scripsit moyses in lege & p̄phete: inuenimus iesuz. Veni & vide. Jo. i. Et duxit eum ad xp̄m: quasi vellet dicere. Dñe. sicut me illuminastis & p̄uertistis: illuminetis & p̄uertatis fratres meū. Placet mihi dixit xp̄s. Et dixit de nathanaele. Ecce vere israelita i quo dolus non est. Dicit ei nathanael. Unde me nosti. Respondit iesus & ait. Priusq̄ philippus te vocaret cū esses sub ficu vidi te. Tūc nathanael a xp̄o illuminatus & cōuersus dixit xp̄o. Rabbi: tu es filius dei: tu es rex isrl. Jo. i. Ecce quō oñditur amor spiritualis beati philippi erga fratrem suū. In hoc deficim⁹ mō in mūdo: q̄ tota dilectio n̄ra ad parētes & amicos ē carnalis: diligim⁹ corpora: honores & officia & c. cōedere & bibere: ridere & truffari. valde pauci sunt q̄ habeāt amorē spūalē: diligendo animam alteri⁹ eū inducendo ad bonā vitam: omni tñ hoc precipit xp̄s dicens. Nec mando vobis vt diligatis inuicē. Domine: & quali amore. Rñdet. sicut dilexi vos amore spūali. Jo. xv. Jō bonus vir debet diligere vxorē suam: nō solū dilectiōe seu amore carnali: sed etiā spirituali. Quia si vir sit bon⁹ & deuotus & vxor vana & pomposa: vir debet tenere bonos modos vt eam trahat ad xp̄m et econuerso vxor virum ribaldum: & parentes filios suos instruendo vt sciant se signare & orare & c. Etiā debent dare oportunitatē audiendi missam: cōfitendū & c. vicinus vicinū: socius sociū: religiosus aliū religiosum: clericus clericū trahant ad xp̄m q̄tū possunt bonis modis. Ista est dilectio spūalis bonae & sanctae. iō dicit scriptura. Sponsus & sponsa dicūt veni. Apoc. vi. Sponsus est xp̄s. sponsa est ecclesia q̄ dicūt veni. s. ad paradysum: dimittas vias inferni. Tu enim vadis per viā superbie que ducit ad infernū. iō veni p̄ viā hūilitatis: & sic de alijs. Et q̄ audit. s. v̄bū xp̄i obediēdo dicat. s. altari veni. Quantū ad sc̄d̄m signū filiationis diuine b̄t̄s philippi: fuit predicatio euagelica

sive aptica. Postq̄ em̄ diu vixit euz x̄po sp̄ualr finalr post x̄pi passionē a sc̄ssionē & sp̄sifici receptionē philipp⁹ memoriās h̄buz x̄pi dicentis. Eratis mihi testes in hierlm̄ & in ol iudea & samaria: vsq̄ ad vltimū terre. Act. 1. Not. Eratis mihi testes de vita mea: p̄uersione: p̄dicandōe passionē: resurrectionē: & asc̄ssionē. Propter hoc beatus philipp⁹ p̄mo inceptu p̄dicare in hierlz in plateis & vicis ciuitatū: vbi fecit magnum fructū p̄uertendo multos ad fidem x̄pi. Deinde per villas & castra p̄dicando visitauit totā iudeā. Deinde trāsiit ad p̄uincias samarie: deinde trāsiit ad asyā q̄ est maior pars mūdi. Dicit hystoria q̄ innumerabiles ad fidē x̄pi p̄uertit. Iō philipp⁹ dicit os lampadis p̄pter suā loculentā p̄dicationē. Lāpas em̄ lz os latū: sc̄o est vncta oleo: tertio est clara ad illuminandū. Ita os h̄il philippi fuit latū ad p̄dicandū vbiq̄ vnctū & medicinale ad p̄uertendū p̄p̄los multos: clarū ad illuminandū corda gentiū: Ergo dicit p̄phetam. Si separaueris p̄ciosum a vilis: quasi os meū eris. Cōuertent̄ ipsi a te & tu nō conuertent̄ ad eos: Hiere. xv. Preciosa res est fides catholica: vilis est error & idolātria. Hoc separabat br̄s philippus ore p̄dicādo. Itē preciosa res est virtus: vilis res est vitū hoc separabat beatus philippus. Idē de supbia & humilitate: auaricia & liberalitate: luxuria & castitate: & sic d̄ alijs beatus philippus separabat p̄ciosum a vilis: q̄ supbū p̄uertebat & faciebat ipsum humilē: & sic de alijs. id sequit̄. Ipsi p̄uertentur ad te. s. ad fidē quā tu p̄dicās. Et tu nō p̄uertent̄ ad eos. s. ad eoz sectā & errorem. Est h̄c questio q̄o vnus homo simplex s̄m mundū tantos populos conuertebat qui erant antiquati in eoz secta mala & statim credebant & p̄uertebantur ad x̄pm̄. Idē de peccatoribus assuetis in pctis: & statim p̄uertebant̄ ad virtutes: & modo cum simus tot̄ predicatores non possumus conuertere vnū infidelē: immo iam cōuersi p̄uertunt̄: quia apostoli conuertent̄ quasi totū mūdū: quia in omnē terrā exiit sonus eoz &c. & modo multi p̄uersi sunt. P̄to responsio ne dicatur q̄o apostoli habebant tria: quare neq̄ mirum si gentes conuertebā

tur: sc̄z p̄mo per doctrinā celestiale: nos habemus oppositū. igit̄ &c. sed doctrina apostolor̄ tota erat celestis inclinando gētes ad amorē dei. & ad amandū celestia. Modo autē doctrina multo p̄tota est poetarū dānator̄: quō ergo poterit alius quem saluare talis doctrina aures tangit. nubibus attris &c. sed nō p̄uertit corda. Doctrina celestis & euāgelica habet oppositū nō habet illas cadētiās doctrine poetar̄. sed doctrina euāgelica frangit & penetrat corda. & illuminat intellectū & infāmāt voluntatē. Dct̄ exemplū de aqua q̄ ascendit naturalr t̄m̄ q̄tū descendit. Si h̄o p̄cedit a p̄ncipio infimo nō potest ascendere. Ita est de doctrina euāgelica q̄ ab altissimo p̄ncipio p̄cedit ab illo fonte. de quo Eccl̄. 1. Fons sapiētie h̄bū dei in excelsis. Iō facit ascendere p̄sonam deuote predicantē & ipsam obseruantem vsq̄ ad celū. Sed aqua doctrine poetar̄ p̄cedit a p̄ncipio & fonte humani intellectus. quō ergo faciet te ad celū ascendere. propter hoc dicebat h̄il⁹. Omnis qui bibit ex hac aqua: sc̄z doctrine philosophie s̄m̄ intellectū allegoricū sinit iterum. Qui autem bibit ex aqua quam ego dabo ei: non sinit in eternū. Iōā. iiii. Et quia beatus philippus predicabat doctrinam euāgelicā & celestem: & disputabat sine forma p̄hie: simpliciter dicebat h̄ba fidei. gentes credebat & p̄uertebant̄: quia h̄c p̄miserat eis x̄ps dicens. Ego dabo vobis os & sapiētiam cui non poterūt resistere & iradice re oēs aduersarij vestri. Luc. xxi. Secū ratio est: q̄ apostoli habebant vitā spiritualement nō curabāt de bonis hui⁹ mūdi: immo dicebāt gentes. Quid vult iste homo: vult pecūias an dignitates? Respondebant alij non. Ergo quid vult? Dicebant alij. Nichil aliud vult nisi honorem dei & saluationem animarū. Ierunabāt faciebant magnas penitētiās & afflictiones in suis personis: vitabant familiaritates. Nos vero modo nescim⁹ p̄dicare nisi p̄ vanitate vt videamur & laudemur vel p̄ pecuniis acquirendis: vel p̄ familiaritatibus habēdis. Non est vta vita sp̄ualis: q̄ in mala hora intrast̄ religionem: q̄ lz lsa regio vel pape. sit optime ordinata et colore rhetorice falerata: si

no non habet sigillū nō credatis aliqd. Ita sermo rhetoric⁹ & optime ordinatus est vt lra regis xp̄i vel pape: sed qñ ille q̄ pdicat caret sigillo bone vite: nō credit si bi. Ita est cā quare mō nō puertunt infideles nec peccatores. Ap̄li aut̄ habebāt vitā spūalē: & sicut dicebāt ore: ita seruebant ope: ideo credebāt eis. Ideo ap̄ls. Nō audeo aliqd loq̄ eoꝝ q̄ p̄ me nō efficit xp̄s. ad Ro. xv. Tertia rō: nō solū habebāt doctrinā celestē & vitā spūalē: sed etiā habebāt opa diuina. s. in miraculis q̄ faciebāt: quia qñ pdicabāt de articulis fidei vt de trinitate: de incarnatiōe xp̄i & passiōe: resurrectiōe & ascēsiōe: pbabāt hoc nō solū autoritatib⁹ sacre scripture: sed etiā p̄ demonstratiōe eidentē seu potissimā. s. p̄ miraculū. Jō neq; mirū si puertebant̄ gētes. Jō dicit̄ de apostolis. Illi aut̄ p̄fecti pdicauerūt vbiq; dño cooperante & sermonē pfirmitate sequētib⁹ signis. Mar. vlti. Dicam vobis vnū singulare de beato philippo: qui pdicādo p̄ syriam venit ad quandā ciuitatē vbi erat q̄dam draco terribilis q̄ emittebat anhelitū vt furn⁹ de calce emittit fumū: & corrūpebat oēs de illa ciuitate & interficiebat multos. Quib⁹ dixit philippus. Credite mihi & statuam istam⁹ p̄fringite & in loco ei⁹ crucē dñi adorete: vt infirmi vestri curent̄ & sanent̄ & mortui suscitent̄. Et inceperūt clamare dicendo. Tm̄ fac vt sanemur: & hunc martē ptinus p̄fringemus. Tunc sanctus philipp⁹ draconi p̄cipit vt in locū desertū iret: & nulli noceret. Qui statim recessit & vlti⁹ nō comparuit. Tūc sanct⁹ philippus oēs sanauit & tribus mortuis ex dracone bñficiū vite impetrauit. Sicq; vniuersis credentibus eis p̄byteros & diaconos ordinauit. No. mozar. draco corrūpēs cōmunitatē est notabilis p̄sonaviuēs in malavita: quia ei⁹ exēplo oēs corrūpūnt. Si in aliquo loco est aliqs clericus vel religiosus p̄cubinari⁹: talis dicit̄ est draco corrumpens & occidēs omnes: audiēdo misam suā &c. Sz̄ habetis duo remedia: sc̄ p̄mū intinare p̄lato. sc̄ q̄ rectores faciāt ordinatiōe q̄ om̄s male mulieres essent l lupanari &c. & sic draco exhibit de vobis: & infirmi & mortui ex peccatis suscitabunt̄ &c. Jō dicit̄ scriptura. Nescitis

qz modicū fermētū totā massāz corrūpit: Expurgate vet⁹ fermētū vt sitis noua cōsp̄tio sicut estis azimi. Et em̄ pascha nrm̄ immolatus est xp̄s. Itaq; epulemur nō in fermento veteri: neq; in fermētō malicie & neq; tie: sed in azimis sinceritatis et p̄tatis. Et sequit̄: Auferte malū ex vobismetipsis. i. Coꝝ. v. vide ibi pulchra. Quātū ad tertiū signū diuine filiatiōnis est ei⁹ passio martyrialis. Pro xp̄o essustinuit martiriū. Unde cū pdicasset & multos pp̄los puertisset: & esset iam annoz octoginta septē. Post hec infideles eū tenuerūt & cruci ad instar magri sui. s. iesu xp̄i quē pdicabat affixerūt: & crucifixum etiā lapidauerūt euz. Et sic ad dñm migravit & feliciter vitā cōpleuit. Mora liter. Ita nos velim⁹ mori in cruce penitētie: qz sicut crux fuit xp̄o afflictio sed in ea voluit mori: ita p̄nia est afflictio: et in illa opz nos mori si volum⁹ saluari. Jō ap̄ls. Qui xp̄i sunt carnē suam crucifixerūt cum vitijs & p̄cupiscētis. ad Gal. v. Mō videamus de vita beati iacobi q̄ est sed eam dicā breuif in decē p̄clusionib⁹. Prima p̄clusio quare dicit̄ iacobus minor ad differētiā iacobi zebedei fr̄is iōānis euāgeliste q̄ dicit̄ maior: eo quia p̄or fuit ap̄ls xp̄i. Vñ hec p̄suetudo l religio: nib⁹ obseruat̄: vt ille q̄ ingredit̄ p̄or: maior vocetur: & ille q̄ posterior minor. I3 sit p̄or etate aut sc̄itate vel dignitate. Jō dicebat ap̄ls de se. Ego sum minim⁹ ap̄lorum. i. ad Coꝝ. xv. cum tñ sit de maioribus in dignitate & sc̄itate. Sz̄ quia vltimus fuit vocat⁹ ad apostolatū. dr̄. Ego sum minim⁹ &c. Sc̄ba p̄clusio q̄ dicebat̄ iacobus iustus: p̄f meritū excellētissime sanctitatis. Nā sz̄ m̄iero. tante reuerētie & sanctitatis fuit q̄ vinum & sicerā nō bibit: carnes nunq; māducauit. Tertia p̄clusio q̄ dicebat̄ iacob⁹ frater dñi. Sed quō quia certū est q̄ xp̄o maria nō peperit nisi xp̄m iesuz: quō ḡ dicit̄ frater dñi cū nō esset nisi p̄sanguineus germanus filius marie cleophe: sed dicebatur frater dñi: quia simillimus sibi fuisse perhibetur intantū vt pleriq; in eoꝝ specie fallerent̄. Unde cum iudei ad capiendū xp̄m pergerēt a iuda qui xp̄s a iacobo tā q̄ eoꝝ familiaris optime discerneret signū osculī acceperūt: dicēte iuda. Quē-

eumq; osculatus fuero ipse est tenete euz
2c. Mat. xxvj. Tanta erat similitudo eoruz
q; sanctus Ignacius q; erat in antiochia
2 nuncq; viderat xpm in epla ad beatum
Joā. dicit. Si licitum est mihi apud te ad
hierosolyme ptes volo accedere: vt vi-
deā illū venerabilē iacobū q; cognomina-
tur iustus: quē refert xpo iesu simillimū
facie: vita 2 mō puerfationis: acsi eiusdē
vteri frater esset gemellus. Quē dicit si
video: video 2 ipsum iesum xpm: fm oia
corpis eius lineamēta. Quarta cōclusio
q; erat magne orationis 2 deuotionis.
Toties in oñone genua flectebat vt cal-
los in genibus sicut in calcaneis viderē
habere. Hic solus inter aplos ppter ni-
miā scititā suā pmittebat intrare i scā
scōp: non qdē cā immolauōis: s; ora-
tionis. Quinta cōclusio q; mortuo dño in
die veneris sancta: votū vouit se nō co-
mesturum donec videret dñm a mortuis
surrexisse sicut dicit Hieronymus 2 Jo-
sephus in libro de viris illustribus. In
ipsa aut die resurrectiōis cū vsq; ad diē
illam non gustasset eidē dñs apparuit:
ac eis q; cum eo erāt 2 dixit. Ponite men-
sam 2 panē. deinde panē accipiēs bñdi-
xit 2 ddit iacobo dicēs. Surge frater mi
comede: q; filius hoīs a mortuis resurre-
xit. Sexta cōclusio: quia pm̄ inter aplos
missam celebravit. Nam ppter excellen-
tiam sue sanctitatis sibi hūc honorē apo-
stoli fecerūt. In antiochia petr̄ missam
celebravit. Marcus in alexandria. Jaco-
bus in hierl̄m. Quñ apostoli debebāt ire
ad pdicandum p mundum tenuerūt cōsi-
liū quis eorū esset ep̄s hierl̄z: 2 fuit cōclu-
sum q; iacobus. O qualis honor: in ciui-
tate vbi incepit xpianitas: vbi xps pass̄
est. Ap̄li autē oēs erāt sacerdotes 2 ep̄i
ordinati a xpo: sed nō vt in certis ciuita-
tibus essent ep̄i. Septima cōclusio: q; h;3
singularē patētā. Vñ cū septimo anno
ep̄atus eius ap̄li ad diē pasche puenis-
sent interrogāte eos iacobo q̄ta p eos
fecisset dñs: corā pplo refererāt. Cū er-
go septē dieb; iacobus cū alijs ap̄lis in
tēplo pdicasset corā caypha 2 aliqb; iu-
deis intantū vt iam ppe esset q; baptisā
ri vellēt repēte qdam tēplum ingrediēs
clamare incepit. O viri israelite qd faci-
tis: cur ab istis magis vos decipi pmit-

titis. Intm aut pp̄lm cōcitauit vt aplos
lapidare vellet. Ascendit aut hō iste sup
gradus vbi iacobus pdicabat 2 ip̄m p̄ci-
pitauit deorsum 2 extūc claudicauit. Cū
alios infirmos sanaret noluit seip̄m sa-
nare: sed ppter honorē iesu xpi illā diuī-
sam voluit portare vt bon; miles. Octa-
ua cōclusio q; fuit marty; gloriosus. In
anno em̄ ep̄ar; sui octauo vidētes iudei
q; nō possent occidere paulū eo q; ad ce-
sarē appellasset: 2 romā missus fuisset p
secutiōis sue rabiē in iacobū cōuerterūt
p̄ eum occasiōē querentes. Ideo ad eū
puenērunt dicentes. Oramus te vt reuo-
ces pp̄lm: quia ipse errat in iesu putans
q; ipse sit xps. Dep̄camur ḡ te vt dissua-
deas oibus puenientibus in die pasche
de iesu. Tibi em̄ obtemperabim; oēs: 2
de te tā nos q; pp̄ls testimōiū ferim;:
q; iustus es 2 psonā nulli; accipis. Sta-
tuerūt illū ergo sup pinaculum tēpli 2 vo-
ce magna clamātes dixerūt. Viroruz iu-
stissime cui oēs obtemperare debem;: an-
nuncia nobis qd tibi videt de iesu. Tūc
iacobus cum ingētivoce respōdit. Quid
me interrogatis de filio hoīs. Ecce ipse
sedet in celis a dextris des: venturus iu-
dicare viuos 2 mortuos. Hoc audiētes
christiani gauisi sunt valde. Pharisei au-
tem 2 scribe dixerūt. Male fecim; tale te-
stimōiū p̄stare iesu. Ascēdamus 2 p̄cipi-
temus eum deorsum: 2 clamauerunt di-
cētes. O o; 2 iustus errat. Ascēderunt
ergo 2 precipitauerunt eum 2 lapidibus
obruerunt eum dicentes. Lapidem; ia-
cobum iustum. Qui deiectus nō solum
mori nō potuit: sed pversus 2 sup genua
procumbens orabat dicens. Rogo dñe
mitte eis: quia nesciunt quid faciunt.
Tunc vnus ex ipsis perticam fulonis ar-
ripiens valido icu caput eius impet̄it
2 cerebrū excussit taliq; martyrio migra-
uit ad dñm. Nona cōclusio q; refert iose-
phus q; propter peccatus mortis iacobi
iusti factum est excidiū hierl̄m: 2 disper-
so iudeorū: sed non solū ob mortē iaco-
bi: sed etiam ob mortē dñi: precipue hec
destructio facta est fm qd dominus di-
cit in euangelio. Luc. xix. Nō relinquet
in te lapidē sup lapidē: eo q; nō cogno-
ueris tempus visitationis tue. Tytus
enim filius Vespasiani imperatoris hie

rusalē cepit: et captam subuertit: templūq̄ fundit⁹ destruxit. Et sicut iudei xpm̄ triginta denarijs emerunt: sic et ipse vno denario triginta iudeos vendidit. vt narrat Iosephus. Nonaginta septem milia iudeorum venditi sunt: et vndecies centena milia fame et gladio perierunt.

De inuentione sancte crucis. Sermo. j.

ibi autē absit

glieri nisi in cruce dñi nři iesu xpi: vñ istud habet textualr. Gal. vi. et officialr in epla hodie. Solēntas ista et festū pñs bz inuentio scē crucis: qz btā helena m̄ costantinī impatoris cū multis miraculis inuenit crucē dñi nři iesu christi quā iudei absconderunt. De hoc etiam erit sermo noster. Si placet deo habebimus bonas doctrinas ad itellecū illuminatiōez vite ordinationē: et aia pnostrarū solationez. Sed pmo salutē hgo maria. In presenti sermone intendo ptractare verbum ppositum tripliciter.

Prmo in psona xpi in cruce patiētis.

Secdo in persona beate Helene crucem requirentis.

Tertio i persona cuiuslibet hominis vere credentis.

De pmo ptractādo vñ in psona xpi in cruce patiētis dicit ipse xps. Mihi absit. s. q̄ veniā ad gloriā resurrectionis corporis: nisi p crucē. Inuenit em̄ clare i sacra scriptura q̄ xps multoties fuit in periculo mortis iter iudeos: et diuersimode fuit ei⁹ mors intētata: s; nullus ali⁹ modus moriēdi placuit sibi nisi in cruce alios modos moriēdi vitauit fugiēdo: vñ aliter. Sed ad mortē crucis venit gratis ipsemet de galilea in hierlm̄. Prmo q̄de fuit in piculo moriēdi statiz qñ fuit nat⁹. Tūc em̄ regebat herodes alienigena: q̄ fauore impatoris romani obtinuit regimen iudeorū: q̄ audiēs natiuitatē regis iudeorū a regib⁹ oriētis et locū natiuitatē a rabinis iudeorū. voluit ipsum occidere ppter qd̄ misit hoīes armoz vt occiderent oēs pueros ciuitatis berthleē et ei⁹ attinētie: et ita factū est. S; angelus dñi apparuit ioseph dicēs q̄ fugeret in egyptum cū puero et matre eius: et sic euasit xps. Et fuit ppleta ppheta. Job. j. Pue-

ros pcusserūt gladio: et euasi ego solus. Querit q̄re ista mors nō placuit sibi. Rñ sio moralis ad istruēdū nos vt vitemus mortē gladij spūalis. s. excōicatiōis. Legit q̄ in passione sol⁹ petr⁹ portabat gladiū. Symō petr⁹ hñs gladiū eduxit eū: et percussit pōnificis seruū: et abscidit auriculā ei⁹ dextrā. Jo. xviij. Rñ q̄re sol⁹ scītus petr⁹ portabat gladiū: qz sol⁹ papa vel plat⁹ hñs gladiū snie excōica. Iste gladi⁹ multū ē timēd⁹ et cauēd⁹. Sicut em̄ gladi⁹ materialis scindēdo diuidit mēbrū a corpore: ita gladi⁹ excōicationis diuidit et scindit hoīem qui est mēbrū mysticū ecclie a corpore ecclie intantū q̄ si in ecclesia daret mihi optimo qd̄ vellē poti⁹ an pdere digitū an stare in excōicatiōe: poti⁹ vellē pdere digitū etiā man⁹ et pedes et c. q̄ esse excōicat⁹ p mediaz horā. xi. q. iij. Ois. Nil sic dz formidare xpianus q̄ separari a corpore xpi. Si ei separaf a corpore ei⁹ nō est mēbrū ei⁹: et sic nō est mēbrū ei⁹: nō vegetaf spūs ei⁹. Vnde ibi pulchra. c. absit. de excōicatiōe. Dicať miraculū de arboze nucū. Ecce rō quare xps noluit mori gladio: vt nos vitemus gladiū spūalē: q̄ ferit qñ bz. denūciam⁹ talē excōicatū eē et c. Fugite ḡ a facie gladij qm̄ vltor liq̄tatū est gladi⁹. Job. xix. Fugit hō faciē gladij qñ ponit se i rōne: qz statim hō iuenit absolutionē. Null⁹ dicat: ita bñ comedo: bibo et dormio sicut añ excōicationē comedo panē et c. s; non comedit aia qd̄ ē pei⁹. Secdo xps fuit in piculo moriēdi precipitar⁹: vt recitat Luce. iij. Xps em̄ natus fuit i ciuitate berthleem: et fuit nutritus i ciuitate nazareth: Jō bz iesus de nazareth. Et incepit p̄dicare et miracula facere i ciuitate capharnaū. Tūc iudei dixerūt. Quāta audiuimus de te facta in capharnesi: fac et hic in patria tua. Lu. iij. Respondit eis xps in snia q̄ nō merebant: qz nō credebant in eū. Imo despiciebant eū dicendo. Nōne hic est fili⁹ fabri: et illius mulietis marie. Et repleti sunt eēs ira et surrexerūt et eiecerūt eū extra ciuitatē: et duxerunt eū vsq; ad supiliū montis super quem ciuitas illa erat edificata vt precipitarent eum. Ipse hō reddidit se inuisibilē eis: qui dicebāt perquiredo eū: et vbi est. Iesus autē trāsiens per mediū illoz ibat.

Lu. iij. Quare noluit sic mori: qz si voluisset per istā mortē etiā saluasset totū mundū. Rō quare noluit sic mori: vt daret nobis instructionē viuendi mortem p̄cipit q̄ sit ex pctō sup̄bie. Qñ ei demon vult aliq̄ p̄cipitare in infernū. p̄mo facit eum ascendere in sup̄cilū mōtis sup̄bie. Vbi ḡsa. p̄mo de religiosi: qñ cū religiosus viuū deuote i dextro sermōdo regulā r̄ p̄stitutōes talis via plana vadit ad paradysum: sed diabol⁹ volens istū p̄cipitare in infernum ponit in corde suo hāc imaginatōne dicens. Quare tu non vadis ad studiū: r̄ forte essem magister in theologia: post p̄fessor reḡ deinde ep̄s: r̄ sic dimittit deuotionem et obseruātiā r̄c. Et qñ est alte in sup̄cilio montis p̄cipitatur in infernū. de qua dicit Dauid diabolo. Detecisti eos cū alleuarentur. ps. lxxij. Idē de simplici clerico qñ h̄ parū b̄ficiū nō curat de concubina: qz nō posset p̄uidere sibi r̄ filiis nec dat amicis. O dicit diabol⁹. ego faciam te ascendere. Ponit in corde suo vt ponat se cū magnis dñis vt cū eis h̄eat b̄ficia r̄c. r̄ qñ sunt alte p̄cipitant a diabolo. Detecisti eos r̄c. Idē de vobis laico qñ mechanic⁹ vel laborator viuū simpliciter de suo labore vel officio: vadit recte ad paradysum p̄ viā planā: sed diabol⁹ ponit se in corde suo di. Quare tu nō es: seā in p̄silio et in officio: velle vt talis r̄c. et qñ sunt tūc nihil aliud querunt q̄ lucrū temporale. Detecisti eos r̄c. Idē de mulieribus qñ em̄ mulier viuū simpliciter: curat de domo: de filiis: diligit vit̄ suū et obedit ei in omni⁹ licis r̄ honestis talis mulier recte vadit ad paradysū: sed diabol⁹ ponit i corde suo vt sit dñā: qmōdō possit sup̄editare virū: r̄ qñ nihil faciat nisi qñ ip̄a ordinabit dicens. quare ego nō faciam vt talis facit: r̄ quare non ibo vt talis sic induta r̄c. O qñ moriunt p̄cipitanti. Ideo dicit Job in p̄sona p̄cipitati diabolo. Eleuasti me r̄ quasi sup̄ ventū ponens elisisti me valide: scio qz mortū trades me. Job. xxx. Ecce rō quare xp̄s noluit mori p̄cipitatus. Tertio fuit in periculo moriendi lapidatio: vt narrat a iohanne euangelista. viij. r̄ cap. Cum em̄ xp̄s p̄dicaret iudeis de sua diuinitate dicens. Amē amen dico vobis. Si q̄

sermonē meum seruaerit. s. legem euāgelicā: mortem non videbit in eternum. Jo. viij. Cui dixerunt iudei. Quare teip̄s facis. Nunquid tu maior es p̄re nostro abraam q̄ mortuus est: r̄ p̄phete mortui sunt et tu dicis. Si quis sermonē meum r̄c. Rñdit iesus. Amē amē dico vobis: ante ip̄s abraam fieret ego sum. Tunc iudei dixerunt monas. Tulerunt lapides vt iacerent in eū. dicit iohannes. Iesus autē abscondit se r̄ exiit de templo. Quare noluit mori ista morte. Rñdeo q̄ ad instructionem infam̄ ex pctō auaricie. Auarus em̄ est vt lapis dur⁹ r̄ frigid⁹ nullaz h̄is pietatē de pximo indigēt. De auaro dicit Job. Cor ei⁹ indurabit quasi lapis. Job. xij. Auari ḡ moriunt lapidati. Tot lapidib⁹ p̄cutiunt quot sunt modi auaricie. Prim⁹ lapis est pm⁹ mod⁹ auaricie q̄ b̄ rapins. Iste lapide p̄cutiuntur dñi tpales a diabolo qñ non sunt p̄cētī suis reddunt: qz nō sufficiūt. tot sunt vanitates q̄ faciūt r̄ p̄rūt modo varios r̄c. p̄ suos vasallos. Secūdo lapis b̄ symonia. Iste lapide p̄cutiunt plati clerici et religiosi q̄ nesciūt dare b̄ficia nec mini strare sacramēta nisi cū pecunijs r̄c. totū opz emere. Tertio lapis b̄ vsura. Antiquus solus iudei lapidabant isto lapide: s̄ modo r̄ xp̄iani si p̄stent aliqd̄ alicui: statim dicunt vos dabitis mihi nisi vsura ē r̄ dñatio: qz p̄stando: nec ēi papa posset aliqd̄ recipere sine pctō. O qñ lapidant isto lapide. Itē si h̄sit aliqd̄ vendere ad speram vendūt apli⁹ poter̄ expectationem: vsura est. Itē si p̄stet sup̄ p̄fessio nes recipiūt fruct⁹: vsura est. Itē si p̄ mutuo obligat libertatez alteri⁹ ad caucōdū vt molēdū in suo molēdino. Si ḡ vis cēlualia sit h̄a emptio r̄ h̄a venditio: p̄cium sit iusti. alr̄ aut̄ quis mō q̄ capiat pecuniā vel aliqd̄ equalēs vltra fortem: vsura est r̄ aiaz dñatio vt p̄. xiiij. q. iij. putat. imo sola spes vsurariū facit. xij. q. iij. si fenerauerit. Quart⁹ lapis ē fraus male vendēdo vel emēdo. Iste lapide lapidant mercatores tabernarij: hospitarij et h̄mōi. Quint⁹ lapis ē calūnia. Iste lapide lapidant iuriste: aduocati: iudices p̄curatores: notarij q̄ calūniose dilataūt q̄ iudicōs: faciūt q̄ durat lites. Itē u sentiūt pecunias r̄c. Sext⁹ lapis em̄ q̄ b̄ detrectio.

Isto lapide lapidant q̄ detinent sibi soli
 datā seruoz̄ ancillar̄: decimas ⁊ p̄mi-
 tias et legata defunctor̄: nō p̄plendo te-
 stamenta. Itē illi q̄ detinent illud q̄ in-
 uenerunt. Ecce quot lapides p̄icit dia-
 bol⁹ ⁊ hoīes. Itē x̄ps noluit mori lapida-
 tus. Itē dicit scriptura. In via ruine. id-
 est auaricie nō eas ⁊ non offendes in la-
 pides: nec credas te vie laboriose: ne po-
 nas aie tue scandalū. Eccl. xxxij. Quar-
 to fuit in periculo moriendi intoxicatus
 seu potionat⁹. Itē em̄ venit paup̄ in hūc
 mundum iuxta p̄phetiā zach. ix. Exul-
 ta satis filia syō: iubila filia hierl̄m: ecce
 rex tuus venit tibi iustus ⁊ saluator ip̄e
 paup̄. Et int̄m tenuit vitam pauperē in
 hoc mundo q̄ nō habebat domū nec ca-
 meram post sermonē: s̄z inuitabatur ab ali-
 quo ⁊c. Iudei h̄o inimici sui videntes q̄
 eum non poterant occidere nec p̄cipitan-
 do nec lapidando voluerunt ipsum po-
 tionare secrete et inuitabant eū ad pran-
 dium. Et potestis cogitare si faciebant
 sibi falsam de arsenico sublimato potio-
 nando vinum vel aliud. De hoc p̄p̄he-
 ta in p̄sona x̄pi dicit. Tu dñe demonstra-
 sti mihi ⁊ cognoui. tu ostidisti mihi studia
 eoz̄. cogitauerūt ⁊ me ⁊ filia dicētes. Mi-
 tamus lignū in panē ei⁹: et eradam⁹ euz̄
 de terra viuentiū: ⁊ nomē ei⁹ non memo-
 retur amplius. Hiere. xj. Sed x̄ps q̄ oīa
 sciebat nolebat comedere de cibo vene-
 nato: q̄re noluit mori ista morte ⁊c. Rñ-
 sio ad instruendū nos vt vitem⁹ mortez
 potionatā ex pctō luxurie. Qui em̄ vult
 potionare cōiter ponit venenum in cibo
 dulci ⁊ delectabili. Ita facit demō. Cib⁹
 dulcis ⁊ delectabilis videtur luxuria ⁊c.
 sed ibi est venenū pcti q̄ aīam occidit.
 Cibus est venenat⁹: nisi fiat int̄ virum
 et uxorem suando modū ⁊c. Job. Nūqd
 poterit aliq̄s gustare q̄ gustatum affert
 mortem. Job. vi. q. d. nō. Null⁹ q̄stuncun-
 q̄ esuriret vel sitiret comederet cibū quē
 sciret venenatū esse. Itē dicit. Nūqd po-
 terit ⁊c. Et tu luxuriose comedis de illo
 cibo quē scis venenatū veneno pcti mor-
 talis: nisi sis infidelis. Quinto fuit in pe-
 riculo moriendi p̄ crucē seu crucifix⁹. S̄z
 iste mod⁹ moriēdi placuit sibi ⁊ acceptauit.
 Videntes iudei q̄ nō poterant ipsuz̄
 occidere precipitatū: lapidatū: nec potio-

natū: dixerunt. Moria crucifixus vt cruci-
 figatur: ⁊ parauerūt crucē. Et tūc x̄ps p̄-
 dicabat in illa p̄uincia. s. galilee: ⁊ sciebat
 q̄ tam iudei parauerūt crucē: ait disci-
 pul⁹ suis. Ecce ascendim⁹ hierosolimā
 et fili⁹ hoīs tradet̄ p̄ncipib⁹ sacerdotum
 et scribis: ⁊ pdēnabūt eū morte ⁊c. Mat.
 xx. Ita q̄ nō violēter: s̄z gratis venit ad
 mortem crucis ⁊ data sn̄ia a pilato non
 appellauit nec se excusauit: sed dicit Jo.
 q̄ baiulās sibi crucē exiuit in eū q̄ dicit cal-
 uarie locū. Joā. xix. Quare iste mod⁹ mo-
 riēdi p̄re alijs placuit sibi. Rñdeo. iam
 scitis q̄ totū malū tā aīarum vt peccatū
 ignorat̄: inclinaciones male q̄ et cor-
 porum: vt infirmitates: dolores labores
 et finalier mors totū hoc venit ex pecca-
 to ade et ene. quare pctm̄ venit ex rece-
 ptione illi⁹ fruct⁹ vetiti. Itē ergo venit
 ad reparandū oīa mala tam aīarum q̄
 corporoz̄. Itē em̄ est ille fruct⁹ de q̄ dicit̄
 virgini marie. Bñdict⁹ fruct⁹ v̄tris tui.
 reuersus est fruct⁹ ad arborē quare di-
 cūt historie grecoz̄ antiquē q̄ arbor cru-
 cis erat de illo met ligno de q̄ adā rece-
 pit fructū. Itē qñ x̄ps fuit in arboze crucis
 tunc fruct⁹ fuit in arboze restitū: ⁊ repa-
 rauit oīa mala q̄ ex pctō ade fuerūt. secu-
 ta seruādo ordinē: q̄ sicut mala aīe ve-
 nerūt p̄mo: deinde mala corporis. Sic x̄ps
 reparando p̄mo reparauit mala aīaruz̄
 dādo remedia p̄ baptismū ex q̄ remittūt
 oīa pctā: ⁊ reparauit sciam denūciando
 nob̄ gl̄iam paradisi. Quā aū redibis cito et
 bñ cito ad iudiciū generale: tunc repa-
 rat mala corporoz̄: q̄ tunc resurgem⁹ im-
 passibiles ⁊ imortales ⁊c. Ecce rōnez q̄-
 re voluit mori i cruce. Et de hoc h̄i figu-
 ra. Numeri. xxi. de serpente eneo suspē-
 so i patibulo: q̄ totū figura fuit passiois
 x̄pi: ex q̄ nos sum⁹ saluati. Ergo dicit̄ i euā-
 gelio. Sicut moyses exaltauit serpētē in
 deserto: ita exaltari op̄z filiū hoīs. s. i cruce:
 vt oīs q̄ credit in ip̄m nō peat: s̄z h̄eat
 vitā eternā. Jo. iij. id̄ dicit ap̄ls. Gal. vij.
 Nihil aut̄ absit gl̄iari nisi in cruce domi-
 ni n̄ri iesu x̄pi i q̄ ē sal⁹ vitaz̄ resurrectio.
 Quātū ad scdm̄ hoc h̄bū p̄tractabitur
 in p̄sona sc̄te helene cruce req̄rentis. Nā
 post x̄pi passionē resurrectionē ⁊ ascē-
 sionē sc̄ta crux faciebat infinita miracula ex
 q̄b⁹ multi p̄uertebant̄ ad fidem christi.

O dixerunt iudei: ista crux destrueret nos iō abscondat ne a xpianis inueniat: et forderunt in montē caluarie quasi. xx. passus sub terra: et ibi absconderunt sanctā crucē: vbi fuit abscondita p. annos. cc. et vltra quousq; illa sc̄ta mulier helena m̄r. Conitantiū imperatoris ipam inuenit: q̄ nouiter fuit ad fidē cōuersa ex multis miraculis ibi factis: ppter qd̄ illa sancta mulier venit hierl̄m ad inq̄rendū crucez xpi q̄ oēs iudeos sapientes corā se vocauit. Cū aut̄ regina interrogasset de cruce et de loco vbi fuerat dñs crucifixus: et illi nullatenus indicare vellent: iussit oēs igne cremari. At illi timentes tradiderunt iudam dicentes. Hic oīa q̄ queris indicabit tibi. Ille est totū scit. Ad quē regina ait. Per crucifixū fame te perimā nisi mihi dixeris veritatē. Ip̄m igit̄ in puteū siccū iussit p̄ici: et ibidez molestia famis cruciari. Cū ergo die septima inde extractus ad locū vbi sancta crux erat venisset et orasset locus subito p̄mouet̄ et fumus aromatum miri odoris sentit̄: ita vt miraret̄ iudas: et diceret manib⁹ iūctis. In veritate xpe tu es saluator mūdi. Et precipiens se viriliter incepit fodere et viginti passus fodiēs tres cruces absconditas reperit. Cū aut̄ crucē xpi ab alijs discernere nescirent posuerūt eas in medio ciuitatis: et cū circa horā nonaz qdā iuuenis mortuus deferretur iudas feretrū tenuit primā et sc̄dam crucē sup corp⁹ defuncti posuit: sed neq̄q; ille surrexit apponente aut̄ eo tertiam defunct⁹ rediit ad vitam. Et multa alia miracula circa ifirmos fuerunt ibidez facta. Diabolus aut̄ in aere vociferando clamabat dī. O iuda qd̄ fecisti. Jude meo p̄traria opat⁹ est. Nā ille me suadente fecit p̄ditionē et tu me reuente crucē xpi inuenisti. Per illū multoz lucratus sum aīas: p te videoz p̄dere iā lucratus. Per illū regnabā in pp̄lo p te iam expelloz a regno. R̄ndit iudas xps te dānet in abyssum ignis eterni. Et baptizat⁹ est. Et multi iudeoz visis tot miraculis p̄uersi sunt et baptizati in gl̄iaz dei. De ista inuētiōe fit hodie festū: et potuit tunc dicere br̄a helena. Mihi autem absit gl̄iari. nisi in cruce dñi nr̄i iesu xpi. Dicat̄ hic q̄ta fuerit virt⁹ crucis ad curādū oēs infirmitates et hodierna die ē:

nisi obstat q̄ sanitas corporis esset asinine nociua: qz de⁹ nō est occasio p̄cc̄i. Mult⁹ est meli⁹ p̄ ala q̄ sint infirmi q̄ si essent sani. Nō ergo recurrat̄ ad demones vl̄ ad p̄iuratores: sed ponat̄ sup infirmitatē emplastrū crucis xpi cū noīe iesu: cū calore deuotionis et sanctitatis: tāta est virtus crucis xpi q̄ habebitis sanitates. iō cantat̄ modo. Salue crux sc̄ta: salue mūdi gl̄ia vera spes nostra: vera ferēs gaudia: signū salutis: salus in periculis. Virtus crucis etiam apud infideles maxie p̄ oīa p̄probat̄. Nā refert Greg. i lib. iij. dialogoz q̄ quadā die qdā iude⁹ romā veniēs: cū declinata esset iam dies: et vbi remanere posset minime reperisset: in q̄dam tēplo idoloz ad dormiendū se contulit. Qui ip̄i⁹ loci sacrilegiū p̄tenses: q̄uis fidez xpi non haberet in signo crucis se munire curauit: nocte autē media euigilans vidit malignoz spūum multitudinē: et sathanā sedentē et oīs ei assistentes. Et veniens vn⁹ de malignis spiritib⁹ adorauit eum. Cui ille. Vñ venis. Et ille In tali puicia fui et bella plura cōcitavi. No. bñ in legēda vsq; ibi. Vas vacuū: sed signatū. Ad hanc vocem illa malignoz turba disparuit. Jude⁹ autē ad ep̄m venit et ei oīa p̄ ordinē enarrauit et baptismū suscepit. Quātū ad tertium h̄bū p̄positū p̄tractabit̄ in p̄sona cuiuslibet hoīs vere credentis. Nā gl̄iam quā nos speram⁹ in celo habem⁹ p̄ xpi crucē qz in illa passus est. iō null⁹ an̄ xpi passione intravit in celū sed ibat vel ad infernū vel ad locū purgādoz: vel ad locum puuloz siue limbū vel sinū p̄fectoz q̄ d̄r̄ in h̄brae. Dicat̄ quō ifern⁹ est in corde terre: vbi sunt domīcule vt in corde p̄omi. In sinū h̄abrae ibāt aīe s̄ctoꝝ. Prima fuit abel et c. et ibi expectabāt xps qui extraxit eos inde qñ surrexit a mortuis. De hoc p̄ph̄a zach. ix. Tu h̄z in sanguine testamēti tui eduxisti vinctos de lacu in quo non erat aq̄. Mō aut̄ ex quo xpianus fit credēs in xpm et est ei obediens qñ morit̄ iā inuenit portā paradisi aptā in virtute crucis. Crux xpi clavis est paradisi dicit raban⁹: s̄z requirit̄ credētia et obedientia. et sic vadim⁹ ad gl̄iaz paradisi quā p̄ crucē habem⁹. Iō dicim⁹ mō. Nos autē tē gl̄iari opz in cruce dñi nr̄i iesu xpi in

quo est salus vita et resurrectio nostra pro qua saluati et liberati sumus.

De sancta cruce. Sermo. ij.

Euacuatus est

scandalum crucis. ad Gal. v. hic declaratur quod est scandalum vulgariter. Scandalum enim est vocabulum grecum: et in lingua nostra vulgari idem est quod impingere vel ledere vel cadere. Probi gratia. quoniam aliquis vadit per suam viam et non auisando se impingit in lapidem vel aliquod lignum: hoc dicit scandalum. Unde dicit beatus Thomas. ij. q. xlij. art. i. quod scandalum est dictum vel factum perturbans alteri occasionem ruine. Et hoc ibidem pulchre declarat per similitudinem obicis vide ibidem. Idem spiritualiter quoniam aliquis inceptit bonam vitam vel in religione vel in militia vel in statu clericali vel in statu seculari: cauete ne impinguatis per familiaritates vel alios. Quot homines: quot mulieres: quot vidue etc. vadunt directe ad paradysum per viam bone vite: sed post modicum impingunt et frangunt sibi collum peccando mortali. Ideo dicit scriptura. In via ruine. id est periculosa in occasione peccandi non eas et non offendas in lapides: nec credas te vie laboriose: ne ponas ante te scandalum. Eccles. xxxij. Non ad propositum in sacra scriptura inuenitur triplex scandalum siue occasio peccandi contra crucem christi.

Primum est discipulorum adherentium et hoc veniebat ex ignorantia.

Secundum est hominum delinquentium: et hoc veniebat ex malicia.

Tertium est personarum non crediturum: et hoc veniebat ex cordis duricia. Sed quolibet istorum fuit euacuatum. Primum fuit euacuatum per christi gloriosam resurrectionem. Secundum fuit euacuatum per celi luminosam apertionem. Tertium per crucem christi miraculosam inuentionem. Ideo dicit thema. Euacuatum est scandalum crucis primum secundum et tertium. Dico primo quod primum scandalum seu occasio cadendi in peccatum est discipulorum adherentium. scilicet apostolorum et aliorum: et hoc veniebat ex ignorantia. Ante christi passionem et resurrectionem omnes discipuli valde scandalizabant de cruce christi inquit quod non possent patienter audire nec credere quod christus obiret in cruce. Unde cum semel christus diceret eis quod oportebat eum in hierosolymam: et ibi

multa pati a senioribus et scribis et principibus sacerdotum et occidi in cruce et tertia die resurgere: quoniam discipuli audierunt talia scandalizati sunt inquit quod petrus assumens ipsum cepit increpare eum dicens absit a te domine non erit tibi hoc. Qui conuersus dixit petro. Uade post me sathana: scandalum mihi es: quoniam non sapis ea que dei sunt: sed ea que hominum. Mat. xvj. No. Uade post me sathana. id est aduersarie: scandalum mihi es: quoniam non sapis ea supple pro filia que dei sunt: sed ea que hominum. Pro huius declaratione nota similitudinem quoniam aliquam civitas est ab inimicis obsessa cuius rex est potentissimus ab hostibus ciuitatis datur pro filium regi ut per potentiam et violentiam liberet civitatem dicendo. Et quia vos domine estis potens libera te civitatem et gentem vestram per potentiam: ecce pro filium hostis. Sed pro filium dei est ad oppositum. Nam Iesus christus verus rex et messias esset summe potens ad liberandum civitatem generis humani: per potentiam et violentiam: tamen noluit: sed per humilitatem et patientiam et iustitiam: satisfaciendo patri voluit liberare et ipsam redimere. Ideo est pro filium dei. De hoc prophetia. Non enim cogitationes mee cogitationes vestre: neque vie mee vie vestre: dicit dominus. Quia sicut exaltantur celi a terra: sic exaltate sunt vie mee a visis vestris et cogitationibus mee a cogitationibus vestris. Esa. lv. Quia ergo petrus et alii apostoli nesciebant consilium dei: sed hominum: ideo errabant: propter quod dixit christus petro. Nescitis ea que dei sunt. Ideo scandalum apostolorum veniebat ex ignorantia. Ideo dixit eis christus in nocte passionis. Omnes vos scandalum patiemini in me in ista nocte. Matt. xxvj. Et hoc quia omnes fugerunt quoniam iuxta consilium dei christus promissit se capi et ligari etc. et per humilitatem et patientiam et iustitiam voluit mundum liberare. Ideo quoniam discipuli videbant crucem maledicebant eam dicendo. O maledicta crux. Sed hoc scandalum fuit euacuatum per gloriosam christi resurrectionem: quoniam christus apparuit eis et aperuit illis sensum ut intelligerent scripturas. Lu. vl. Et intellexerunt fructus provenientes ex cruce. Primum quia christus ex passione crucis assecutus est gloriam corporis. scilicet impassibilitatem claritatem: agilitatem: et subtilitatem. Secundum fructus de liberatione sanctorum patrum de inferno: quod intelligentes apostoli tunc benedicebant deo. Tertium fructus de univer-

salí redēptiōe: qz solutū precisū supabun-
dās p oib⁹: multi nolūt exire captiuita-
tē: culpa est coz & nō dñi q̄ soluit. Quar-
tus fruct⁹ est: qz ex passione xpi in cruce
porta paradisi fuit apta oib⁹ credētibus
q̄ ante fuerat clausa oib⁹ gñaliter vltra
quinq; milia annoꝝ. Postq̄ autē ap̄li in-
tellexerūt hoc clare sicut in die veneris
sc̄tā & sabbato sc̄dalizati maledicebāt
crucē in mōte caluarie fixā: ita in die re-
surrectionis illuminati suppliciter eam
adorabāt dicētes. Tuā crucē adoram⁹
dñe & tuā gloriosam recolim⁹ passioneꝝ.
Nota hic moralit̄ de adoratiōe & bñdi-
ctione crucis. Sc̄dm sc̄dalu crucis fuit
hoim delinquentiū: hoc veniebat ex ma-
litiā. Antiquitus em̄ crux erat suppliciu
& patibulū malefactorū: sicut modo furcs
vñ nō est mirū si malefactores scandali-
gabant̄ maledicēdo crucē: sicut modo la-
trones: homicide & pditores maledicūt
furcā & qui eā fecerūt ex malitiā qui pse-
uerant in pctis suis & timēt suspēdi. Ita
erāt tūc de cruce qñ eā videbāt. Boni au-
tē nō timebāt hoc sc̄dalu. Ideo dauid.
Pax multa diligentib⁹ legē tuā & non est
illis sc̄dalu. Ps. cxvij. Sed hoc sc̄dalu
fuit euacuatū per celī luminosam aptio-
nē. Post xpi passionē per.ccc. annos ro-
me erat quidā impator. s. Constantinus
ante p̄uersionē em̄ erat infidelis & idola-
tra: tūc t̄p̄is p̄lis rebellauit p̄tra romanū
imperiu: & cōgregata est iuxta danubiū
fluuiū multitudo innumerabilis barba-
rorū volentiū fluuiū trāsire & oēs regio-
nes vsq; ad occidentē suo dñio subiuga-
re. Qd̄ vt Constantinus impator cōpe-
rit: castra mouit & p̄tra danubiū se cū suo
exercitū collocauit. Barbaraz autē crescē-
te multitudine & iam fluuiū transeunte.
Constantinus nimio terrore concutit̄: qz
nō poterat fugere nec bñ in tāta multitu-
dine p̄liari. Sequenti igitur nocte ab
angelo excitat̄ & vt sursuz respiciat ad-
monet̄. Qui celū aspiciēs vidit signū cru-
cis ex clarissimo lumine: & hūc titulu lite-
ris aureis scriptū. In hoc signo vinces.
Qui celesti visione p̄fortatus similitudinē
crucis fecit: & ipsam añ suū exercitū ferri-
tussit: irruentē in hostes ipsos in fugam
vertit: & multitudinē maximā interfecit.
Tūc cōstātinus oēs tēploꝝ p̄ōtices cō-

uocauit: & cui⁹ hoc signū esset diligētius
reqluit. Quib⁹ se nescire dicētib⁹: quidā
xp̄iani aduenerūt: & ei sancte crucis my-
steriū & fidē trinitat̄ pleni⁹ enarrauerūt
Uidēs ergo impator q̄ virtute sancte
crucis talē habuit victoriā: dixit q̄ tā mi-
rabile signū non debeat esse supplicium
malefactorū. Tūc fecit legē p̄ totū mūdū
q̄ signum crucis nō esset supplicium: sed
refugiū delinquentiū. Propter hoc decete-
ro crux xpi fuit dilecta a delinquentibus
& malefactoribus & honorata: & manda-
uit fieri furcas ad suppliciu malefactorū
Ecce quō fuit euacuatū sc̄dm sc̄dalu
crucis: & decetero si malefactores pote-
rant fugere ad tēplū dei & tenere se ad
crucē liberabant̄. Ideo Aug. Crux que
erat suppliciu latronū iam trāsit ad fron-
tes impatorū. Nota hic moralit̄ de cō-
fidentia nostra in infirmitatibus & cōtra
pericula in cruce ponēda qz si imperato-
ri infideli victoriā contulit: quātomagis
xp̄ianis si habemus in deo deuotionē sa-
lutē impetrabit. Ostēde signare iuxta p̄-
phetiā. Casm. viij. Sub arbore malo susci-
taui te. Ibi corrupta est mater tua. Ibi
violata ē genitrix tua. Pone me vt signa-
culū sup cor tuū: vt signaculū super bra-
chiū tuū. Et loquit̄ ecclie xp̄iane q̄ est fi-
lia synagoge. qz & discipuli xpi q̄ ecclie
p̄imitiā inceperūt & filij erāt synagoge
Ideo bens p̄ os salomonis dixit ecclesie
Sub arbore mali. s. crucis que fecit vñ
pomū albū & rubicūduz. s. xpm suscitauit
te. s. ecclie xp̄ianā: qz tūc incepit. Ibi. s.
in xpi passione corrupta est mater tua. s.
synagoga crucifigēdo messiā. Iō tu po-
ne me vt signaculū sup cor tuū: vt signa-
culū sup brachiū tuū. Ostendit modū si-
gnandi ecclie xp̄iane: sed aliqui faciūt
oppositū signātes se sup ventrē faciētes
crucē bñi petri q̄ neminē saluat. Fac sup
brachiū. s. de scapula ad scapulam isto
mō. Si cū deuotione faciās crucē ip̄a li-
berabit vos ad oibus periculis. Iō dicit
ecclesia. Salue crux sc̄tā: salue mūdi glo-
ria. Ternū sc̄dalu est p̄sonaz nō credē-
tiū. Et istud venit ex cordis durtiā. In-
creduli em̄ vt iudei agareni & pagani sc̄d-
alizant̄ audiētes qd̄ de⁹ fuit in cruce su-
spensus: cum tñ iudei habebant clare in
suis libris & p̄phetis quod messias de-

bebat in cruce pati: vt ptz in ps. Vely he
ly. i. deus de⁹ meus respice. In quo Da
uid plixit loquit de xpi passiōe. Itē Esa.
liij. Dñe q̄s: credidit auditui nro et bra
chium dñi cui reuelatū est. Et ascendet
sicut virgultū corā eo z sicut radix de ter
ra sicuti. Nō est species ei neq; decor et
cetera q̄ sequuntē. Et loquit de messia et
de passiōe zc. Nec de alijs pōt exponi ni
si do deo: s̄m q̄ etiā iudei de eo exponūt
Itē moyses. Deut. xxvij. de captiuitate
iudeoz dixit. Et erit vita tua quali pen
dens ante te. Timebis nocte z die: z nō
credes vite tue: scz messie. Iudei ergo nō
possunt se excusare ex ignorātia: s̄z ex du
ritia dicēdo. Oēs parētes nostri mortui
sunt iudei zc. Nec agareni poterūt se ex
cusare ex ignorantia: qz machometus di
cit in Alcharano q̄ credant euangelij
christi: qui dicunt xpm crucifixum fuisse
inquātū erat hō: sed allegāt duritiā dicē
do ducā ad mortē patrē meū. De isto scā
dalo dicit ap̄ls. Nos predicam⁹ christū
crucifixum: iudeis quidē supple est scā
dalo: gentibus autē stultitia. i. Cor. i.
zc. sed hoc scandalū euacuātū est a mul
tis iudeis qui tunc erāt in hierusalē per
miraculosam crucis inuētiōē. Dicatur
de inuētiōe miraculosa sancte crucis
per sanctam helenā imperatricē Constā
tini imperatoris matrē que venit hieru
salē ad querēdū crucē domini. Intelligē
tes iudei q̄ propter hoc venerat: tenuerunt
cōcilium: determinādo ne aliqd sibi
diceretur de hac materia. Que vocauit
oēs sapiētes zc. Nota de historia sic em̄
euacuātū est scandalū crucis: dimissa du
ritia visis tot miraculis. Et iudas q̄ cru
cē inuenit baptisatur z cyriacus appella
tur: z hierosolymis defuncto: ep̄o ibidez
in ep̄m ordinat. Deinde pro xpo martyr
effect⁹ est a iuliano apostata. cōuersi autē
ad fidē xpi cantabāt: dicentes. Nos autē
glorari opz in cruce dñi nostri iesu chu
sti in quo est salus vita z resurrectio no
stra per quē saluati z liberati sum⁹. Mo
raliter dicatur hic de medecina crucis
adhibenda s̄ infirmitates dicēdo iesus
cū signo crucis. Vñ dicit Greg. Si nosse
desideras crucis virtutem: crux est infir
morum virtus egrotantium medecina.

De corona domini. Sermo.

Corona de spi
nis imposuerūt capiti eius.
Joā. xix. Sicut sancta ma
ter ecclia heri fecit festū z so
lemnitate de sancta cruce dñi nostri iesu
xpi: eo qz in ea fuit passus: ita hodie or
do noster fratru p̄dicatoz facit vbicq; p
totū mundū festū de corona dñi qua fuit
coronatus in sua passiōe in die veneris
sancta. Et de ista materia erit etiā sermo
nr̄. Salute^r etiā virgo maria zc. Pro in
troductiōe materie p̄dicāde. sciendū qd̄
inter alias magnas reuelatiōes q̄s xps
fecit b̄to ioanni euāgeliste in apocalypsi
fuit vna valde clara de materia hodie
na: de qua ipse dicit. Vidi celū aptū z ec
ce equus albus: z q̄ sedebat sup eū voca
batur fidelis z verax z cū iustitia iudicat
z pugnat. Oculi autē ei⁹ sicut flāma ignis
z in capite ei⁹ dyademata multa. Apoc.
xix. Hic sūt sex clausule z bñ notāde. Pri
ma ibi. Vidi celū apertū. Ista aptura si
gnat incarnationē xpi qñ de celo voluit
venire i vterū virginalē. Tūc em̄ d̄z celū
fuisse apertū sicut qñ aliquis dñs dat ali
quod donū d̄z habere bursam apertam.
Ita etiā d̄z de illo maximo dono filij dei
quē de⁹ pater donauit p nra redēptione
qñ misit ipm in hūc mūdū: ideo d̄z celum
fuisse apertū. Scda ibi. Ecce equ⁹ albus
ecce hic cōuersatio christi. Equus albus
fuit eius gloriosissimū corp⁹: qz sicut re
gitur a milite freno z calcaribus amoris
z timoris equitate sup sellā: sic corp⁹ xpi
fuit a sp̄sc̄to gubernatū freno tēperātie
z calcarib⁹ amoris z timoris filialis: vel
reuerentialis: sedēte in sella virginitatis
vel puritatis. Talis em̄ dicebat vt esset
nobis pōtifex sanctus innocēs impollu
tus z segregatus a pctōribus. Ad heb.
vij. Tertia ibi. Et vocabat^r fidelis z ve
rax. s. in doctrina euāgelice p̄dicationis.
Fidelis. s. ad complendū oēs promissio
nes factas in veteri testamēto. Verax: qz
doctrina euāgelica quā predicauit purā
z verā z certam cōtinet veritatē. Quarta
ibi: z cū iustitia iudicat z pugnat z hoc in
humani generis redēptiōe: qm̄ voluit fa
cere sine violētia z potētia: sed cum hu
militate patientia z iustitia satisfecit pa
tri: pugnādo p nobis i die veneris. Quint

ta ibi: oculi aut eius sicut flamma ignis. s. in eius gloriosa resurrectione. Ratio: quia sicut flamma deitas anima et corpus simul ascenderunt gloriose resurgendo. Sexta ibi et in capite eius dyademata multa. Ego quaesivi amore vestri in sacra scriptura quot christus coronas habuit. Et inuenio quod ad similitudinem papae vel imperatoris habuit tres coronas.

Prima fuit de sapientia diuinali.

Secunda fuit de persona corporali.

Tertia fuit de presidentia generali.

De secunda loquitur thema. Coronam de spiritibus etc. Et de ista fit solennitas hodierna. Dico primo quod rex noster Iesus christus fuit coronatus in hoc mundo corona de sapientia diuinali. Pro cuius declaratione sciendum quod sapientia recte dicitur corona triplici ratione. Prima quia corona in capite portatur: quod alibi portaret non diceretur coronatus. Sic sapientia ad instar corone in capite residet ideo dicitur vulgariter de persona sapiente. O quomodo habet bonum caput vel bonam testam. De ista dicitur. Corona aurea super caput eius expressa signo sanctitatis. Eccli. xlv. Not. expressa signo sanctitatis: aliqui habent coronam sapientie in capite. quia sunt apti in aliqua facultate vel theologie vel iuris etc. ad legendum: disputandum et predicandum sed non expressam signo sanctitatis sed vanitatis: quia conscientia et eorum vita non concordat cum diuina sapientia: sed quam vita concordat cum sapientia: tunc coronam sapientie est expressa signo sanctitatis quia habent magnam scientiam et deuotionem et bonam conscientiam. Secunda ratio est: quia corona caret terminis. s. fine et principio. Item dicitur dyadema quasi duo demens s. finem et principium. Habet enim figuram circulem et non quadrangulem. Ita sapientia diuina caret fine et principio. ut deus sicut enim in figura circulari finis vnitur principio: ita persona sapiens quod quod facit facit ad laudem dei et non ad vanam gloriam seu lucrum vel propter honores seu dignitates mundanas acquirendas. Secus de multis qui habent scientiam sed non diuinam: quia finis eorum non vnitur principio. s. deo. Verbigratia. Multi sunt sapientes in legibus qui laborauerunt in studio: principium est a deo. quia omnis sapientia a domino deo est. Eccli. i. Sed videamus de finem vtrum sit ad deum vel mundum si enim finis eorum est mundanus et non diuinus: principium est a deo: finis vero non. Si

enim homo interrogaret studentes dicendo quare studeas: que est intentio tua: omnes responderent: ut postquam fuero baccalarius vel doctor: vadam ad patriam et ducaz uxorem. ero aduocatus et congregabo etc. Ecce qualis finis: cum tamen finis debeat esse dicendo ego studeo ut sim deus et iura regam primo personam meam: deinde civitatem etc. Item de canonicis: quia cum pro dignitatibus obtinendis principium est a deo. et finis non concordat. Sed si dicerent. Deus dedit canones et leges ut ecclesia et mundus eis gubernent. Item volo studere ut sciam me regere et ecclesiam dei: talis finis est bonus: si post daturus vobis beneficium vel dignitas: bene venerit. Item de theologis. Non solum pauperes curant de theologia cuius principium est a deo: sed finis multorum est ad mundum. s. ut videantur: laudentur et habeant confessiones: familiaritates: curas vel episcopatum etc. talis finis non vnitur principio. Sed theologus dicitur studere ut cognoscat deum et eum cognoscendo diligat et faciat ipsum alios cognoscere et amare predicando vel legendo: et sic lucratur coronam glorie quam multi perdunt: quia eorum finis est solum ad illa mundana et transitoria. Vnde Jacobus apostolus dicebat. Non est ista sapientia desursum descendens a patre luminum. i. diuina. sed terrena animalis diabolica. Jac. iij. Tertia ratio quia corona quibusdam floribus eminet fulget et ornatur. s. quatuor secundum de garlanda seu crinali quod est simplex. Istam coronam sapientie eminet quatuor floribus: ante et retro: a dextris et a sinistris. Flos qui ante eminet est cognitio dei qui est creator et gubernator omnium creaturarum: simplex in essentia et triplex in personis: promotor bonorum et punitor malorum. Flos retro est cognitio creaturarum quomodo sunt in triplici gradu. quodam sunt pure spirituales ut angeli et anime: quedam pure corporales ut elementa et iumenta: quedam spirituales et corporales ut homines. Flos a dextris est cognitio bonorum operum quod facere tenemur et glorie sperare. Flos a sinistris est cognitio peccatorum: ut caueamus et penam inferni ut vitentur. Ecce triplex ratio quare diuina sapientia dicitur corona. Item salomone loquens de sapientia diuina dicit. Sapientia dabit capiti tuo augmenta gratiarum: et corona inclinata proteget te. Prover. iij. Dico quod de ista corona que est sapientia diuina christus fuit coronatus. Hec corona

fuit iposta xpo homini i die incarnationis qn hgo maria dixit angelo: ecce ancilla dni zc. Dicunt theologi q in instati concepcionis ala xpi habuit tanta sapiencia qua ta h3 nunc in celo. Habuit em hec corona xpi quattuor flores eminentes ante: qz habuit sapiencia de deo: cognitione de trinitate zc. cu th corpus eius gloriosissimu3 no eet ita magnu3 vt formica: z ia illa ala videbat essentia diuena3 clare z trinitate psonaz zc. Retto: qz in instati sue conceptionis habuit cognitione olm creatura ru z ppueritatũ ear: stellaz volucru: pisciu: aialiu: metalloz: gemaz: z olm factoz z faciendor z factibiliu: de die iudicij z de oibus cogitationib3 cordiu3 hu3anoz. A dextris: qz habuit cognitione oiz angeloz z olm pdestinator. De3 p ostẽdit sibi libru3 pdestinatiõis diuine in quo vidit oes saluandos p eũ. A sinistris qz habuit cognitione de inferno: de oib3 penis z de oibus dñandis: z causas z rones eoz dñandiõis. Itẽ quot impatores quot reges zc. essent in mũdo: z de illis tot dñarent ex iniustitia. Itẽ quot plasi z tot dñarent ex simonia: qt religio si ex inobediẽtia: qt clerici ex luxuria: quot de mrimonio ex mala vita: quot vidue quot moniales: qt puellae: oia cognouit subito. De ista corona auctoritas. Egredimini filie syõ z videte regẽ salomonẽ i dyademate quo coronauit illũ mĩ sua in die despõsatiõis illi3 z in die leticie cordis ei3. Cãti. iij. No. egredimini filie syõ i. ale deuote z corẽplatiue: z videte regẽ salomonẽ. i. xpm. Regula est e vera doctor theologoz xpianoz z etiã iudoz: vt vbi in isto libro dr salomõ spõsus vel dilect3 z similia intelligit xps: z vbi ponitur sponsa vel coluba intelligitur z exponit de ecclia vř de h3gine maria: seu d3 ala deuota. Hec est expositio sm nos: sz iudei exponit de synagoga. In dyademate quo coronauit eũ mater sua. Not. iudee: ergo de3 h3 matrẽ: ergo concepius z nat3 de muliere: ergo natus hõ est argumẽtu3 insolubile. Synagoga aut nõ genuit: nec pcepit: nec peperit eũ. Sed qua re dr quo coronauit eũ mater sua: z nõ d3 patre: qz xps inquãtu hõ nõ h3 patrem hoiem: sed solũ matrẽ h3ginẽ: sicut inquã eũ deus h3 patrẽ sine matre. Not. in die

despõsatiõis sicut in die despõsatiõis vir z vxor fiut vna caro: erũt duo i carne vna: ita qz iaz nõ sunt duo sed vna caro. Mat. xix. Ita vnio humanitatẽ z diuinitatis in xpo nõ sunt due p fone sz vna caro: iõ incarnatio illa dr despõsatio. Et in die leticie cordis ei3. i. h3ginis marie: qz illud fuit pmũ gaudiũ z letitia cordis ei3. O quale gaudiũ fuit h3gini marie qn sciuit se esse matrẽ dei: reginam celi zc. De prima corona hec sufficiãt. Dico scõo qz fuit coronat3 in hoc mũdo corona. de penitẽtia corpali: de qua loqitur thema. Coronã de spinis iposuerũt capiti ei3. Ipse em pdicabat z affirmabat se esse regem messiã pmissuz in lege. Propter hoc dixerũt iudei z milites pilati. Si rex est ergo coronet. Tũc milites plecẽtes coronã de spinis iposuerunt capiti ei3. Et sequit. Exiuit h3 iesus portã coronã spineã z purpureũ vestimẽtu3. Vestimẽtum tũc fuit purpureũ. i. sanguineis guttis ex corona distillãtib3 rubricaz. Jo. xix. Rõ quare voluit de spinis coronari est quia nos ex pctõ ade z ex nrõis incurrim3 duo magna mala z dãna. Primũ qz eramus cõdẽnati: z obligati ad furcã iferni i qua suspendunt pctõres igne supposito nec pnt mori. Scõm est qz pdidim3 paradisi regni coronã quã ex grã h3ẽ debebam3 ppter hoc xps voluit i cruce suspẽdi: vt sibi credẽtes z obediẽtes liberarent3 a suspẽdio infernalis patibuli: dicẽs patri: ego solus suspẽdar ec. Ita etiã voluit corona spineã coronari: vt sibi. credẽtib3 z obediẽtib3 daret3 corona regni celestis: iõ cantat ecclia. Coronat regẽ olm corona ptumeliẽ cui3 nobis opprobriũ coronã pfert glie. Morãt si volum3 obtinere coronã glie. in paradiso nobis a xpo pmissaz: opz nos in hoc mũdo habere i capite coronã spinaz quattuor genera spinaz cõtinentẽ. Anterius memoriã peccatoz q cõmissimus amare pterẽdo. Cõtritiõ em est spina q pungit psciẽtiã. Ita faciebat rex Ezechias dicẽs. Recogitãbo tibi oes annos meos i amaritudine aiẽ mee. Dñe si sic viuĩ z in talibus vita spũs mei. Corripies me z viuificabis me ecce i pace amaritudo mea amarissima. Tu aut eruisti alãz meã vt nõ pìret: peccasti post tergũ tuum oia pctã mea. Qz

non infernus p̄stebit tibi: neq; mors lau-
dabit te: et non expectabunt q̄ descendit in
lacu veritate tuā. Uuēs uiuens ipse cō-
fitebit tibi sicut ego hodie p̄ filijs no-
tā faciet veritate tuā. Dñe saluū me fac.
Esa. xxxvij. Posteri⁹ cogitare penas in
inferno quas meruimus. Propter hoc di-
cit x̄ps de iuda. Bonū erat ei si nat⁹ nō
fuisset homo ille. Mat. xvij. Dextrosus
cogitando bona q̄ peccādo perdidimus
t̄ps pditum et merita pdita et premia: iste
spine pungūt p̄sciam. Sinistrosum cogi-
tando iudiciū generale in quo x̄ps dicit
Ecce qd̄ feci pro te oñdens vulnera: qd̄
fecisti p̄ me. Si nō potestis oñdere aliq̄
bona: qd̄ dicetis. Dico vobis q̄ dānati
vellent esse tunc in pfundo inferni: ne vi-
derent illā diē terribilē. Nota hic mira-
culū de illo iuvene scutifero male vite:
iurator: blasphemator: lusor: leno fuit. et
cū in q̄dam nocte dormiret: somniavit q̄
fuit tract⁹ ad iudiciū dei: vbi videbat x̄ps
et vginē mariā matrē et sc̄os: et corā x̄po
ducebantur aie. Et x̄ps dicebat cuilibet.
Quid fecisti p̄ me: et aliq̄ q̄ tenuerūt hic
bonā vitā: oñdebāt aliq̄ bona: et aliq̄ ma-
la: et x̄ps dabat sniam bonā vt irēt ad pa-
radisum et gloriā. Alij aut̄ erāt q̄ nullum
bonū habebāt: s̄ ipenitētes decesserant.
Istis dabat sniaz dānatiōis eterne: et cru-
delr subito recipiebāt a demonib⁹: et du-
cebant ad infernū. Iuuenis hoc videns
valde timebat di. O miser: qd̄ dicā qm̄ in-
terrogabat me qz nullū bonū feci: et post
paucā fuit vocat⁹ corā iudice. Cui dixit
iudex. Quis es tu: redde rōnē vite tue:
Tūc iuuenis ad hoc v̄bū iudicis fuit ex-
citāt⁹: et fuit tot⁹ can⁹ siue albus et totus
rugat⁹. et qd̄ erit d̄ vitare: qz tali somnio
ille fuit alterat⁹. Tūc ille iuuenis dimisit
oēs vanitates: et recepit ciliciū et multa ie-
iunia p̄stebat sepe: et sic fuit cōuersus et
sc̄us effect⁹. Iste fuit coronatus corona
splax. Personis q̄ hac corona se coronāt
dicit de⁹. Sicut liliū inter spinas: sic ami-
ca mea iter filias. vt h̄f Cas. ij. Dico ter-
tio q̄ fuit coronat⁹ corona de p̄sidētia ge-
nerali. X̄ps em̄ dñs p̄ suā passiōē nō so-
lū nobis: s̄ etiā sibi meruit. s. coronā vni-
uersalis presidentie et dominiū vniuersa-
le sup oēs creaturas: et hoc maxie appa-
rebit in iudicio generali. De hoc David

ps. viij. et ap̄ls ad heb. ij. dicūt. Minuisti
eum paulominus ab angelis: gl̄ia et ho-
nore coronasti eum: et p̄stituisti eum sup
opa manuū tuarū. Oia subiecisti sub pe-
dibus ei⁹ oues et boues vniuersas: insup
et pecora cāpi. Volucres celiz pisces ma-
ris ā perambulant semitas maris. Et lo-
quunt̄ patri de filio suo iesu x̄po inq̄ntuz
homo dicētes. Minuisti eū paulominus
i. min⁹ paulo. i. modicū ab angelis. Sed
quare d̄ hoc cū x̄ps etiā inq̄ntum homo
esset maior angelis in sc̄ia: honore et di-
gnitate: et excellentior. Hoc dicit: qz x̄ps
inq̄ntum homo modicū fuit minor ange-
lis. s. in hoc q̄ fuit passibilis: p̄pter hoc
gloria et honore coronasti eū dñe: et cōsti-
tuisti eū sup opa manuū tuarū. Mō ista
p̄sidentia et dñium x̄pi: nō videt̄ nec p̄ci-
pitur nisi a xp̄ianis per fidē: s̄ in genera-
li iudicio qm̄ veniet in maiestate: et nō in
humilitate vt in primo aduentu: et stabit
in aere sedēs in throno iudiciali: et p̄gre-
gabunt ad eū oēs gētes. Quinq; condi-
tiones ponunt̄ ad auid: prima cuz dicit:
oues: et sunt persone que habuerunt con-
ditiones ouis. Quis em̄ non nocet denti-
bus vt canis: nec cornib⁹ vt bos: nec pedi-
bus vt equus vel mulus. Sic p̄sone sim-
plices sunt oues: q̄ nō mordēt diffamādo
et qualis morsus est diffamatio: nec cor-
nib⁹ potētie vel sc̄ie p̄cutiūt: nec pedibus
despiciendo aliq̄ nec conculcāt. Item
ouis est beneficia dans laiam et lac. Itē
ouis non est vindicatinā vt canis. Itē est
obediēs pastori suo. Qui habebūt condi-
tiones ouis in iudicio erūt a dextris. Sta-
tuet quidem oues a dextris. Mat. xxv.
Sc̄da p̄ditto est cū dicit. boues q̄ signāt
p̄sone de vita ap̄lica triplici rōne. P̄:ia
ma: qz bos est maior oue: ita p̄sone devi-
ta ap̄lica est maioris p̄fectiōis. Sc̄da: qz
habēt cornua. Ita persone devita ap̄lica
h̄nt duo cornua. Primū bone vite. sc̄oz ve-
re doctrine. Tercia. bos nō portat onus
sed trahit arat̄ colēdo terrā. Ita p̄sone
devita ap̄lica nō dñt portare onus pro-
prietatis sed trahere aratrū p̄nie colēdo
terrā p̄p̄rii corporis. Nota cū d̄: boues
vniuersas in feminino cū deberet dici in
masculino: ad innuendū q̄ persone devi-
ta apostolica debent esse vt vacce: habēt
res vbera doctrinarum: lactādo dulciter

populos et eos nutriendo in deuotione et penitencia trahendo eos ad deum. Tales in iudicio erunt cum christo iudices. Amen dico uobis: quod uos qui reliquistis omnia: et secuti estis me: in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue: sedebitis et uos super sedes. xij. iudicantes. xij. tribus israel. Mat. xix. Tertia conditio est et pecora capit. Isti sunt qui in hoc mundo tenuerunt uitam bestialem: comedendo: bibendo: luxuriando sicut bestie sine freno regunt sensualitate. Quando asinus uidet asinam equus equam et cetera. Ita homines bestiales sine freno rationis et timoris dei sequuntur sensualitatem peccando habita opportunitate. Quarta conditio est: uolucres celi. Isti sunt sancti angeli qui in iudicio sepabunt bonos a malis. Quinta conditio est et pisces maris. Isti sunt demones qui ut pisces latitant et uadunt per mare: ita demones per mundum. Isti stabunt in gula inferni parati ad recipiendum malos et secum portabunt. Super omnes autem christus habet dominium uniuersale merito sue passionis.

De sancto Iohanne euangelista qui dicitur sanctus Iohannes ante portam latinam. Sermo.

Hic est discipulus

Ille quem diligebat iesus. Jo. xxi. Sancta mater ecclesia hodie festum facit magnam solemnitatem de sancto iohanne euangelista qui dicitur sanctus iohannes ante portam latinam. Bis in anno ecclesia facit festum de sancto iohanne euangelista. primum festum et maius est circa festum natiuitatis domini. secundum est hodiernum: et de isto habeo uobis predicare. Et si placet deo habebimus bonas speculationes et morales instructiones. scilicet primo salutes regine maria et cetera. hoc uerbum loquitur de sancto iohanne euangelista. Hic est discipulus ille et cetera. Et loquitur de amore iesu christi ad beatum iohannem. Iohannes ego habeo motum et rationem predicandi et declarandi modo quot sunt gradus amoris et dilectionis quos deus habet ad suas creaturas: et amore uestri ego quasi in sacra scriptura: et inueni quod sunt tres gradus amoris.

Primus est de amore generali.

Secundus de amore speciali.

Tertius de amore singulari.

In primo gradu deus diligit omnes creaturas generaliter sine exceptione. In secundo diligit solum bonas personas et deuotionem. In

tertio gradu diligebat iohannem euangelistam. Et de tertio gradu dicit the. Hic est discipulus ille quem diligebat iesus. scilicet amore singulari. Ecce hic in summa tota materia predicanda. primus gradus diuine dilectionis est quod deus diligit omnes creaturas generaliter sine exceptione: quia nulla creatura eximitur. Non solum deus eximie diligit angelos sanctos et homines: sed etiam animalia arbores: lapides et cetera. Non potest ad oculum. Nam quilibet artifex bonus seu magister diligit omnia opera sua quantumcumque modica inquam quod moleste fert si eis aliquid detrahatur. Uerbi gratia. Si artifex domorum cum omni sapientia sua fecit unam pulchram optime dispositam et ordinatam domum: et de illa dicat malum et detrahatur: displicebit magistro: nec in hoc habebit patientiam cum uelut in suis operibus laudari et commendari. Sic etiam deus a principio fecit domum huius mundi sapienter dispositam et ordinatam superius in celo sunt camere. scilicet mansiones paradisi in quibus habitant nobiles et barones amici regis iesu christi: fenestre sunt sol et luna et stelle. Nos autem sumus hic inferius in stabulo cum bestiis. De ista domo dicit propheta O israel: quia magna est domus dei: et ingressus inestimabilis locus possessionis eius. Magnus est et non habet finem in duratione excelsus et imensus. Baruth. ij. Hac fecit deus cum magna sapientia: mensura et decore. Unde dauid. Quia magnificata sunt opera tua domine: omnia in sapientia fecisti. ps. ciiij. Quia ergo omnes creature sunt opera dei: id omnes creaturas diligit generaliter. Nec habet patientiam si aliquis dicit malum de suis creaturis quantumcumque modicum: imo in eis uult commendari. Ideo quando tu uidebis serpentem uel bufonem siue aliquid aliud turpe animal: non maledicas ei: quia magnum peccatum est: sed dicas. Benedictus deus: et quod animal siue quale creaturam fecit. Recitet hic miraculum de sancto Aulaguerio episcopo: qui cum descenderet in mare de uno loco indignatus de magno ueteri maledixit ueteri: propter quod de hoc habes magnam conscientiam inclusit se in quadam cella: et fecit proijci clauem in mare permittens se nunquam inde exitum: quousque illa clavis inueniret: et in hoc cognosceret se remissionem habuisse de peccato. post annum non quidam piscator presentauit sibi piscem unum in cuius uentre inuenta est clavis cum aperire

tur &c. Ecce quod peccatum est maledicere creaturas quod deo diligit. De isto gradu amoris diuini dicit sapiens. Diligis omnia que sunt & nihil odisti eorum que fecisti. Nec ei odies aliquid constituisti aut fecisti. Sap. xj. Nota diligis omnia que sunt. Ecce amor generalis. Et nihil odisti eorum que fecisti. ecce si ne exceptio. Et assignat rationem dicens. nec enim odies aliquid fecisti. sed ponit amor. Ecce primus gradus. Modo veniunt hic due questiones utiles omnibus. prima an sit peccatum destruere vel occidere creaturas. Si peccatum sit eis maledicere: videtur quod maius peccatum sit ipsas destruere: quia maius peccatum est hominem occidere quam ipsum maledicere: dicens. Maledictus sis tu: vel homini. Idem etiam videtur de alijs creaturis. quod non deberemus occidere pulices: pediculos cinypthes & similia. Ex ista ratione fuerunt aliqui qui habebant conscientiam occidendi pulices &c. dicentes. O quia creature dei sunt. Sed non habent conscientiam occidendi pedices: gallinas: lepores: pisces & homini. Pro declaratione huius questionis sciendum quod deus fecit omnes creaturas duplici fine. primo pro honore gloria diuina. Secundo pro utilitate humana. Cauendum est quod ne illud quod homo dicit seu facit creaturis sit in honorem dei & utilitatem humanam: aliter potest homo vti creaturis & comedere occidere: quia sunt pro nostra utilitate. Non occidere pedices & gallinas: mutones & homini non est peccatum de se imo propter dat cum fine propter que facte sunt pro nostra utilitate &c. Etiam potest homo occidere pulices &c. quia faciunt in nostram utilitatem: nec enim permittunt nos dormire: & non est peccatum immo meritum: & oppositum est stultitia seu error. Non possumus occidere lupos vulpes & similia: quia danificat nos. Secundus finis principalis quare deo fecit creaturas: est pro honore & gloria diuina: ut in eis deo laudem et benedicat. Et iste est principalis finis. Non magnum peccatum est maledicere creaturas: quia in eis maledicere est creator. Non est quasi peccatum blasphemie quia repugnat huic fini principali. Et ideo dicebat Daniel. Benedicite omnia opera domini domino: laudate & superexaltate eum in secula. Dan. iij. Si dicat. & quomodo formice & musce possunt deum benedicere. intelligitur sic. Benedicite. scilicet vos homines ex omnibus creaturis domini domino laudate. &c. Modo ad argumentum. si dicit. Si peccatum est creaturis maledicere: vi-

detur quod maius peccatum esse eas destruere &c. Ratio. Si maledictio & destructio sunt manur uniformiter: dico quod maius peccatum est creaturis destruere quam maledicere. Maius peccatum enim est hominem occidere: quam si bi dicere maledictus sis tu &c. Si autem sunt maner difformiter: sic quod destruere refertur ad creaturam: & maledicere ad creatorem: maius peccatum est maledicere quam destruere: quia sapit blasphemiam: ideo apostolus. Benedicite & nolite maledicere. Gaudete cum gaudentibus. flete cum flentibus. Ro. xij. Et hoc de prima questione. Secunda questio quam vos possetis mihi facere est. Vos frater dicitis quod deo diligit omnes creaturas &c. Querit. Utrum hoc amore deo diligit peccatores & danatos & demones. Hec questio est secundum plures interrogationes: ut dicunt logici: ac si diceretur vel dicatur. frater: melius fel est dulce & amarum. Due questiones sunt in vna: ita etiam cum dicit. Utrum deo diligit peccatores & danatos an non: quia peccator duo dicit. scilicet naturam seu substantiam hominis: & culpa seu peccatum que est in eo. Cum ergo querit utrum deus diligit peccatores an non. Quis peccator duo dicit. scilicet naturam culpam. Opus videtur cum distinctione: dicens quod deus diligit naturam: quia opus suum est: sed non diligit culpam seu peccatum: quia non est opus suum. Nota ad hoc propositum pulchram similitudinem de pictore qui diligit imaginem quam ipse depinxit: sed si est deturpata: non diligit maculam &c. Ita de deo. imago quam deus depinxit est anima ad imaginem & similitudinem suam in tantum quod si anima posset videri a nobis absque macula: noletis comedere &c. Sed peccator supinducit maculam seu turpitudinem peccati immo propter illam punit peccatorem eo quia maculauit imaginem dei. Similiter odio sunt deo impietas & impietas eius. Sap. xij. Nota similiter quod deus odit impietatem: & propter eam odit etiam impium: ita quod eadem ratio odium est utrobique. Quid de danatis: ad idem. Quid vult dicere danatum esse: duo dicit. scilicet creaturam dei & culpam obliuiscit irreparabilem: ratione cuius datur sibi pena seu punitio dicens danatis. Dabo tibi penam: quia tu maculasti deturpasti imaginem meam. Ita quod deus diligit naturam: sed non culpam: Non auis etis vos & caueatis a maculis peccatorum. scilicet superbie: auaricie: luxurie: si appropi-

mare voluerit creatori. Iohannes vult quod hostia in qua ipse est dictis verbis sit munda: et vinum etiam mundum et purum: et corporalia et alia. Nam propter immundiciam fuit reprobatum sacrificium veteris testamenti. Auct. Non est mihi voluntas in vobis dicit dominus exercituum: et munus non suscipiam de manu vestra. Malac. i. Fiat ergo ratio. Si inaniata et irrationabilia vult deus quod sint sine macula eo quod sibi appropianant quanto magis vult animas nostras rationales esse mundas cum luxuria istius presentis. scilicet. tristitiam: perfessionis: et satisfactionis. Ergo la uamini mundi estote: auferite malum cogitationum vestrarum ab oculis meis. Quiescite age reuerse: et discite bene facere. esa. i. Et hoc de primo gradu. Secundus gradus diuine dilectionis est quod deus diligit amore speciali non omnes creaturas generaliter: sed solum bonas propter earum deuotionem. Ratio: quia licet bonus homo vel bona mulier diligat omnes proximos amore generali: diligit tamen parentes amicos et vicinos amore speciali cum eis loquendo: seruando: comedendo dando et iuuando etc. Ista enim sunt signa amoris specialis. Sic etiam deus licet diligit omnes creaturas generaliter: tamen solum bonos diligit specialiter cum eis loquendo: conuersando etc. dicit Iuliano. in libro de summo bono quod quando quis orat loquitur cum deo dicendo Pater noster etc. Et cum regine maria quando dicit Ave maria. Et deus loquitur sibi respondendo quando in oratione dat consolationes aliquas et illuminationes: quia iste sunt dei locutiones. Et nonne quando tu orasti de mane deuote: vel dixisti matutinas: vel missam: sentis in anima singulari consolationem. Deus loquitur tecum quando legis vel studes in bono libro. Liber ei est os dei. Secundo conuersando quando duo stant simul de eis: illi simul sunt una res cum tamen distent. Magis prope est deus illis quos diligit singulariter: quia intrat eos est semper: conuersatur et stat cum eis. Auct. Deus charitas est: et qui manet in charitate: in deo manet: et deus in eo. i. Ioh. iij. Tertio comedendo: quia persone bone et deuote sepe debent conuicari: tunc enim homo comedit cum christo in mensa sua. bene est amicus regis qui comedit cum eo. Quarto dando: christus enim dilectis suis speciali amore mittit dona. vni donum humilitatis: alteri donum liberalitatis: alteri donum castitatis vel patientie etc. Et ideo sicut amicus regratiatur amico de

donis: ita etiam christo regratiandum est dicendo. Gratias vobis domine: ego percipui esse superbum: sed vos misistis mihi donum humilitatis: et sic de alijs. Idem etiam de donis corporalibus. scilicet. sanctorum et hominum: vel temporalibus quibuscumque a deo datus. De isto amore speciali dicit scriptura. Neminem diligit deus nisi eum qui cum sapientia inhabitat. Sap. viij. Nota nisi eum qui cum sapientia inhabitat. Quia isto amore speciali non diligit deus stultos: sed solum sapientes. Non videamus qui sunt stulti: et qui sapientes. Non si abhinc versus ad tale locum esset una via a dextris aspersione sine tabernis: tamen est secunda: et a sinistris est alia via plana deliciosa cum tabernis de uno miliari ad aliud cum arboribus et volucris cantantibus tamen est ibi vnus passus periculosus: in quo omnes transeuntes occiduntur et depredantur: et super turrim esset aliquis respiciens ambas vias: et clamando diceret viatoribus. Ad dextram respiciatis et non ad sinistras: quia omnes ibi depredantur etc. Nunquid nolentes credere clamanti dicendo. Ipse vellet quod dimittamus bonam viam et deliciasam: et quod vadamus per viam asperam etc. reputabuntur fatui et credentes sapientes: immo vtriusque inter vos non sint multi stulti. Ecce abhinc versus ad alium mundum sunt due vie. a dextris est una via virtuosa et spiritualis: a sinistris est alia. scilicet. via vitiosa et carnalis. Prima est via penitentiae: aspera est. Asperum enim est conteri: confiteri et satisfacere: sed est secunda. Ideo christus optime monet dicens. Penitentiam agite: appropinquabit enim regnum celorum. Mat. iij. Alia via a sinistris est deliciasam et carnalis: scilicet. comedere: bibere: dormire: luxuriari: se vindicare etc. Sed in passu periculoso: scilicet. mortis: omnes denudantur et depredantur et occiduntur. Si dicatur etiam in alia via est passus periculosus mortis: verum est sed non depredantur: quia secum portant thesaurum meritum et bonorum operum. Videat ergo vobis magna stultitia velle ire per viam sinistram quam scitis: que ducit ad infernum. Sciunt se esse superbos auaros: luxuriosos etc. Et hec via quo tendit. Si dicatur quod ad paradysum: hereticus etiam estis: quia via spiritualis est paradysi. Ecce quare dicit. Neminem diligit deus nisi eum qui cum sapientia inhabitat. i. sapienter eligit viam securam: licet

asperā. Talibus dicit xps. Sicut dilexit me p̄. s. amore speciali: et ego dilexivos. Manete i dilectione mea: sed nō dimittē doctā bonā. Si dicat. Dñe et quō mane binus in dilectione v̄sa. Rñdet dicit. Si p̄cepta mea seruaueritis: q̄ in hoc p̄sistēt vt hō declinet a malo et faciat bonū: ma nebitis in dilectione mea. Sicut q̄ p̄cepta patris mei seruauit: et maneo in ei⁹ dilectione. Joā. xv. p̄t̄ scōs gradus. Tertio gradus diuine dilectionis est de amore singulari q̄ dilexit ioānē euāgelistā propter suā p̄dicationē. Non solū em̄ xps dilexit ioānē amore ḡnali et sp̄ali: sed etiam amore singulari. hoc declarat sic. Quilibet dñs et p̄familias domus diligit domū suā: quicquid est i ea amore ḡnali. Nō solum em̄ diligit vxorem et filios et famulos: sed etiam iumenta. Deinde amore sp̄ali diligit filii sibi magis simile pulchrum humilē et obediētē. Ita etiam in domo huius mundi deus vt p̄familias diligit et oēs creaturas ḡnali: et bonas sp̄aliter. Sed inter oēs habebat vnū filium sibi simile et pulchrum. s. Joānē virginem humilē et obediētē. Sec⁹ de alijs aplis q̄ habuerūt vxores. Sed ioānes semper fuit pulcher. p̄t̄o in ore nō loquēdo de illa materia: in oculis ab aspectib⁹: i aurib⁹ nō lēs audire turpia: in manibus a malis tactib⁹: i corde a malis desiderijs et cogitationib⁹. Propter quō xps et hgo maria diligebant ipm̄ singulari amore. Vñ cū xps in passione existeret in cruce et videret ibi matrē tristē et desolatā volēs ipsam p̄solari sciēs q̄ hgo maria singulari amore diligebat ioānē dixit h̄gini matri q̄ recipet ioānē in filium. Ecce amor singularis ex sua pulchritudine virginitatis. O q̄tū deberemus laborare vt essemus pulchri et casti viri et vxores seruātes modū sunt pulchri magis pulchri sūt em̄ illi q̄ viuūt p̄tinenter: sed sup̄ oēs pulchriores sūt h̄gines: tales em̄ singulr̄ diligunt a xpo: vt p̄t̄ de b̄to ioāne: de cui⁹ dilectione dicit thema. hic est discipulus ille quem diligebat iesus. Dicit h̄ glosa Bede. Diligebat ioānē iesus nō exceptis ceteris singulr̄: sed p̄ ceteris q̄s diligebat familiarit̄ vnū quē sp̄alis p̄rogatiua castitatis ampliori dilectione fecerat dignū. Nota hui⁹ singularis dilectionis fi

gnū. Ex euāgelio hodie. h̄istoria h̄nt fecisti b̄ dolio seruēt olei. Dicit euāgelista q̄ xps volens ostēdere petro martyriū quō debebat pati p̄ xpo dixit sibi. Cū esses iunior cingebas te et ambulabas vbi volebas: cū autē senueris erēdes manus. s. in cruce: et alit̄ te cinget. s. in cruce ligādo: et ducet te q̄ non vis. s. ad mortē. Ideo veni sequere me. Sicut ego mortiar i cruce: etiā et tu. Petr⁹ hō videns ioānē volēs scire si morteret per martyrium dicit xps. Dñe hic autē quid. i. quō moriet. Respondit iesus. Sic em̄ volo manere donec veniā: quid ad te tu me sequere. Ex hoc apli opinati sunt q̄ ioānes non moreretur vsq̄ ad diē iudicij: cū dicit. donec veniā: sed ipsemet Joannes annulat illā opinionem dicit. Et non dixit iesus quānoa moriet: sed sic em̄ volo manere donec veniam. No. sic em̄ volo manere: sc̄z ne moriat per martyrium: q̄ licet multoties fuerit i tormēto et c. de⁹ in ipm̄ p̄seruauit quousq̄ fuit. x̄c̄. annor̄ tunc xpo venit ad eum. di. veni dilecte mi. et c. Ecce q̄re dicit. Sic em̄ volo manere. s. sicut vnū et incolumem donec veniā supple ad eū. Recte xps ostēdit ioāni amore quē ostēdit h̄gini matri ad quā venit in fine di. Veni colūba mea et c. Et hgo sine dolore emisit sp̄m̄. Ita etiam de ioāne. Ecce rō quare nō fuit mortu⁹: cū a Domitiano impatore fuisset missus i dolio seruētis olei rome añ portā latinā eo q̄ cōtra decreta ipsi⁹ impatoris p̄dicabat christi fidez. Dicit h̄istoria breuiter. Et fuit cōpleta p̄phetia Esa. que recte videt fuisse de beato ioanne dicēte xpo ioāni. Cū ambulaueris in igne nō cōburens: et flāma non ardebit in te: q̄ ego dñs de⁹ tu⁹ sc̄tus israel saluator tuus. Et q̄ honorabilis fact⁹ es in oculis meis et glori⁹ ego dilexi te. Esa. xliij. Multi efficiunt honorabiles in oculis gentiū sine hoim: sed non in oculis dei. Aliqui per oppositum in oculis dei: sed nō hoim. Aliqui nec in oculis dei nec hoim. Aliqui autē sunt honorabiles in oculis dei: et in oculis hoim. Istud est meli⁹. p̄mi sunt p̄one hypocrite facie et palliate ad extra: ostendentes magnā humilitatē: int⁹ autē sunt pleni supbia: vana gloria presumptione et c. Tales in oculis dei q̄ videt corda nō sūt

honorabiles. Scđi v̄o q̄ sunt honorabiles in oculis dei: sed nō hoīz: sunt p̄sone deuote q̄ orāt & faciūt p̄niam: s̄z aliq̄tes forte faciūt aliq̄ bona int̄tione t̄n gētes scādalizant̄. Talib⁹ dicit ap̄ls. Prouidētes bona nō t̄n corā deo: s̄z et corā oib⁹ hoīb⁹. Ro. xij. Tertij q̄ nec in oculis dei nec hoīm sūt honorabiles: sed abominabiles sūt publici & notorij pctōres: vt cōcubinary & meretrices et lusoꝛes &c. De qb⁹ dicit sc̄ptura. Letāf̄ cū malefecerint & exulāt in reb⁹ pessimis: q̄rū vie puerse & ifames gressus eoz. puer. ij. Quarta q̄ sunt honorabiles i oculis dei & hoīz sunt illi q̄ taliter viuūt & talē int̄tione in h̄nt in factis vt quicqd̄ dicūt vel faciunt p̄ honore dei & saluatiōe aiarū cauēt ne in aliquo scandalizent gentes. Un̄ ap̄ls de se dicebat. Si esca scandalizat fratrē meū: nō manducabo carnes in eternū. ne fratrē meū scādalizē. i. ad. Cor. viij. De isto gradu dicit scriptura de thobia & cognatiōe sua. Ois aut̄ cognatio ei⁹ & ois generatio ei⁹ in bona vita & in sancta cōuersatiōe permansit ita vt accepti essent tam deo q̄ hoīb⁹ & cunctis habitantib⁹ terrā. Thob. xiiij. In isto gradu fuit beatus iohannes euangelista. ideo sibi dixit christus. Ego dilexi te &c.

De sancto Barnaba ap̄lo. Sermo.

Rat vir bon⁹

plen⁹ sp̄sctō & fide. Verbū istud habet̄ i actib⁹ ap̄stolor. c. xj. Jam sciris q̄ festū & solēnitas p̄n̄ tota est beati Barnabe ap̄stoli: ita erit & sermo noster. Et si placet deo de sua sc̄titate vite poterim⁹ recipere exēplū gubernādī vitam n̄ram vt ad paradisuꝝ pueniamus: & vt ita sit salutē n̄go mariā &c. Pro introductionē materie p̄dicāde posset hic q̄rere aliq̄s simplex & ignorās. Unde est hoc q̄ bt̄s barnabas dicat ap̄ls: cum ap̄li sunt. xij. & ip̄e nō sit de nūero illorū. Stricte aut̄ solū sunt ap̄li illi q̄s xp̄s i vita sua elegit & misit p̄dicare: q̄ ap̄ls idē est qd̄ missus: & solū fuerūt electi. xij. Auctoritas. Vocauit discipulos suos & elegit xij. ex ip̄is: q̄s & ap̄los noīauit: vt habet̄ Luc. vi. c. & noīant̄ ibidē. Idē dicit xp̄s. Nōne duodecim hore sunt diei. Siquis

ambulauerit in die non offendit: q̄ lucē hui⁹ m̄di videt. Si aut̄ ābulauerit i nocte offendit: quia lux non est in eo: vt h̄t Joā. xj. Nō loq̄bat̄ de die naturali: quia viginti quoz horas h̄z: nec de vsuali: q̄ aliquoties plures horas habet. aliq̄tes min⁹: sed loq̄bat̄ de se: q̄ est dies ille: de q̄ dauid. Melior est dies vna i atris tuis sup milia. Duodecim hore hui⁹ diei sunt duodecim ap̄li q̄ fuerūt clari in sc̄titate & simul cū xp̄o. Isto mō nec bt̄s barnabas ne paulus sunt de duodecim ap̄lis. Sed bt̄s mathias fuit de numero illorū: quia lz in vita xp̄i nō fuerit de numero ap̄loꝝ t̄n successit iude. & iā xp̄s i corde suo elegerat ip̄m q̄n dixit. Amē dico vobis q̄ vos q̄ secuti estis me i regnatiōe cū sederit fili⁹ hoīs i sede maiestatis sue: sedebitis & vos sup sedes duodecim iudicantes duodecim trib⁹ isrl̄. Mat. xix. In dicta auctoritate nō loq̄bat̄ de iuda sed de bt̄o mathia ei⁹ successore quē iāz in corde suo elegerat. Si aut̄ largo modo volum⁹ loq̄ de ap̄lis: nō solū illi duodecim q̄ p̄ xp̄m in vita sua fuerunt electi sunt ap̄li: sed etiā illi q̄ post xp̄i ascensionē fuerūt electi sunt ap̄li: & sic sunt plures q̄. xij. Bt̄s paul⁹ maximus ap̄loꝝ quē elegit cū iret damascū ad p̄seq̄ndū xp̄ianos dicēs. Uas electionis mihi est iste vt portet nomē meū corā gentibus & regib⁹ & filijs israel. Act. ix. Et ista rōne in bullis papalib⁹ in sigillo plūbeo paulus ponit̄ ad dextrā: & petr⁹ ad sinistrā: al̄s bulla esset falsa. Rō: quia bt̄s petrus fuit elect⁹ a xp̄o in sinistra. s. in hac vita mortali q̄ p̄ sinistrā designat̄. Paulus aut̄ electus fuit a xp̄o in dextra gl̄ie: quia iam xp̄s erat in gl̄ia impassibilis & immortalis: etiā bt̄s barnabas fuit elect⁹ a xp̄o in dextera gl̄ie. De ista electione auctoritas. Jeunantib⁹ autē discipulis dixit illis sp̄sctūs. Segregate mihi paulū & barnabā in opus ad qd̄ assumpsi eos. Tūc ieunantes & orātes: imponētesq̄ eis man⁹ dimiserūt illos. Et ipsi quidē missi a sp̄sctō abierūt. Act. xij. Patet ergo q̄ bt̄s barnabas est verus ap̄lus xp̄i: licet non elegit eū in vita. Si aut̄ dicat̄ de omnibus discipulis quare beatus barnabas fuit elect⁹ in apostolū & non alij. Ratio assignat̄ in thēmate dī

cete. Erat vir bonus. Nota erat vir: non dicitur erat homo: quia multi sunt homines qui sunt magni peccatores: sed vir dicitur a virtute: quia erat virtuosus et bonus. Patet thema: in quo subtiliter ostenditur quattuor excellentie de beato barnaba apostolo.

Primo quia fuit alte virtuosus: quia erat vir.

Secundo quia fuit plene pius: quia erat bonus.

Tertio quia fuit vere graciosus: quia plenus spiritu sancto.

Quarto quia fuit digne gloriosus: quia plenus fide.

Dico primo quod beatus barnabas fuit alte virtuosus: quia erat vir. i. virtuosus. Quid est virtuosum esse. Dico quod quoniam intellectus memoria et voluntas et opera sunt in deum et eius mandata: et non curat quod dicunt gentes: sed quod debet fieri: huiusmodi deus talis est virtuosus et fortis. Sic enim dicitur de illo qui leuiter cadit modico vento vel impetu: non habet virtutem: non est fortis. ecce qualem cadit. Sed quoniam stat fortiter dicitur. O virtute huiusmodi fortis est. Ita spiritualiter totus iste mundus est plenus ventis quod sunt tentationes demonum. Spiritus. i. ventus gradis et fortis subvertens montes et perturbans petras. iij. Reg. ix. Montes alti fuerunt: adam: eua: sanfon: dauid et salomon: isti subuersi fuerunt vento tentationis: non erant fortis: quia statim ceciderunt. Ideo virtuosus et fortis sunt qui non permittunt se cadere quacumque tentatione. Secundo quoniam deus portat onus fortiter dicitur virtuosum huiusmodi: iste fortis est: secus si cum onere cadit. Ita quilibet nostrum portat magnum onus carnis. Sap. ix. Corpus quod corripit aggrauat animam. Qui ergo permittit se cadere onere malae inclinationum carnis non est virtuosus nec fortis: sed ille qui tenet se fortiter est virtuosus. Tertio pro vita non est nisi quodam via arenosa. Tot sunt occasiones peccandi. s. audiendo videndo et operando et oportunitates male: quod ille qui non cadit est fortis et virtuosus. Quarto in hoc mundo habemus multas erunas tribulationum: dolorum et infirmitatum: paupertatum et persecutionum: ita quod multi cadunt per impatientiam. Sed qui scit se tenere fortiter: virtuosus tentationum contra onus malae inclinationum: virtuosus occasionum contra impetus tribulationum: talis est virtuosus. Auroitas de illo scripto ob qui in his quattuor: fuit fortis: ideo

dicitur de eo. Vir. i. virtuosus erat in terra huiusmodi iob. Et erat vir ille simplex: quia cum haberet corpus et animam solus sequebatur animam qua regeretur. et rectus non permittit se cadere a cunctis deum: quia diaboli tentationibus non cecidit. Et recedens a malo. i. vitando carnis inclinationes malas. Jo. j. Talis fuit beatus barnabas. Erat vir. i. virtuosus: quia respectu cunctis temporalibus bonis virtuose apperebat celestia et eterna. Nota quod fuit de cipro de ciuitate in castis de genere aaron de tribu leui huiusmodi domum possessiones. et erat factus in lege moysi qui audita fama virtutum miraculorum et doctrine apostolorum volebat videre et audire: et venit hierosolimam et vidit apostolos et audiebat sermones eorum et erat totus attentus. Et quia ipse erat magnus clericus et cognoscebat ipsos aduentus messie completum: cum magna reuerentia et attentione audiebat sermones apostolorum: ideo fuit illuminatus. Nota etiam quod diligenter est audiendus primo deinde dixit intra se. Et quod audiui doctrinam istorum hominum volo videre eorum vitam: quia multi praedicant bene quod tamen videntur male. Et vidit quod vixebant ceteri nullum habebat: nec portabat pecunias particulariter nisi rectores hominum et mulieres. Et fuit multum contentus de eorum vita: deinde respexit miracula eorum quod curabant cecos: surdos etc. O dixit beatus barnabas. Et quis posset ista facere nisi deus. Nolo aliam probationem. Et reuersus est cyprius et reddidit omnia bona sua: et recepto consilio ab amicis venit ad apostolos dicens eis vobis erat: de quo genere et tribu. Et illuminatus praedicationibus supplicauit eis ut ipsum reciperet in societate et fuit receptus: baptizatus barnabas: quod idem est quod filius consolationis: quia apostoli fuerunt valde consolati de eo et praecium bonorum temporalium posuit ad pedes apostolorum ut distribuere pauperibus. Erat ergo vir: ideo christus sibi apparuit in visione dei. Consolatus. i. virtuosus esto barnabas: quia praemia eterna percipies. O quis permittit dare terrena: et accipe celestia. De his autem quod dixi auctoritas de biblia in qua maxime vita beati barnabe habet. Joseph autem qui cognominatus est barnabas ab apostolis: quod est interpretatus filius consolationis leuitis cyprii genere: cum haberet agrum reddidit eum et attulit praecium et posuit ante pedes apostolorum. Act. iij. Jo possumus dicere de eo.

Naamā pnceps militie regis syrie erat vir magn⁹ apd dñs susi ⁊ honorat⁹. Per illū em̄ dedit dñs salutē syrie. Erat eniz vir fortis ⁊ diues. iij. Reg. v. Morat⁹ p nobis: Si vos de mūdo non habetis tā tam hūitē dimittēdi oia p deo nec tenemini. Nos religiosi tenemur ex voto sed dimittere tenemini oia de malo iusto: de vsura: furto: rapina: ⁊ calūnia solidata: de decimis defunctor⁹: ⁊ de alijs. s. male emēdo vel vēdendo: ⁊ restituere de illis: de bono iusto potest⁹ pgregare p vobis ⁊ filijs. Itē tenemini ad restōnē de damnis datis ⁊ multi nō faciūt sibi psciētā. Si ex negligētia v̄ra vel sciēter oues v̄re intrarunt cāpū vel vineā alteri⁹ l3 curia nō cogat vos tenemini satisfacere. Idē de notarijs q̄ in testamētis faciūt mutare volūtātē testatoris. Itē si papa: rex v̄l dñs volebat dare alicui offm̄ vel bñficiū ⁊ vos impediūstis: tenemini. Idē de falsis testib⁹ in iudicio i damnū pximi. Idē si aliqs displicuit vobis ⁊ vos odio tollatis sibi vineā vel ortū: arbores ⁊ hmōi tenemini ⁊ null⁹ curat. Idē de iudicibus aduocatis: notarijs: pcuratorib⁹ nō potestis saluari nisi restituatis: iō dixit ille sc̄tus p̄tarcha iacob laban socero suo. Ego oē dānū reddebā q̄quid furtim p̄ibat a me exigebas. Gen. xxxi. Sc̄da excellentia bti barnabe est: qz fuit plene pi⁹ qz erat bon⁹. Prope esse bonū est qm̄ nō solū p̄sona curat de bono sui: sed etiā pcurat bonū pximi sui: qz al̄s nō esset bonus si solū curaret de se. Auc̄. De⁹ mādanit vnicuiqz de pximo suo. Eccl. xvij. Idē dicit Diony. Bonū est qd̄ est cōcauiū vel diffusinū sui ipsi⁹. s. ad vtilitatez alior⁹. Idē dixit rex achis ad dō. Scio qz bon⁹ es tu i oculis meis sicut angel⁹ dei. j. Reg. xxix. Angel⁹ em̄ dei l3 nō possit p̄dere gloriā nec ipam augmētare essētia liter expedit tñ q̄ alios ad bonū istiger: ⁊ a malo reuocet ⁊c. Pt̄z ḡ q̄ esse bonū ē curare nō solū de bono suo: s3 ēt alteri⁹. Sic bti barnabas fuit nō solū bon⁹ de bono suo: sed ēt alteri⁹. Cupiebat em̄ saluare totū mūdū q̄re incepit ire p̄dicādo de villa in villam: de ciuitate in ciuitatē: nolebat h̄re villā ciuitatē nec domū propriā: erat vir bon⁹. Singulr̄ dicā vobis vnā bonitatē quā fecit qm̄ paul⁹ fuit cō-

uersus in via dū iret damascū: redijt hie rusalē q̄ voluit sociari xpianis oēs fugiebāt: sciebāt ipm̄ psecutorē. b. barnabas salū se sibi associauit ⁊ ipm̄ ad ap̄los duxit. Cū aut̄ paul⁹ venisset hierl̄m̄ tētavit se iūgere discipul⁹: ⁊ oēs cauebāt eū: non credētes q̄ esset discipul⁹. Barnabas aut̄ ap̄ph̄sum illū duxit ad ap̄los: ⁊ narrauit illis quō i via vidisset dñm: ⁊ qz locutus est ei ⁊ quō i damasco fiducia r̄ egerit i noie iesu. Act. ix. No. q̄le festūz gaudiū fuit factū de ei⁹ conuersiōe mirabili. Itē nota. quō pie recōciliavit sibi sociū ioānē: marcū vocatū: q̄ dimiserat eū cum fuissent i piculo mori: pt̄z Act. xij. ⁊ xv. Bñ ḡ possum⁹ sibi dicere. Bon⁹ es tu et in bonitate tua doce me iustificationes tuas. ps. cxvij. Morat⁹ ēt nos debem⁹ hāc bonitatē habere nō solū pcurando bonū n̄z: sed ēt pximi. Accidit aliq̄ries in domo q̄ vir erit bon⁹ ⁊ deuot⁹ ⁊ vxor erit mala: i deuota: leprosa seu laminera ⁊ h̄bosa. Nō sufficit viro dicere. Nō curo: sufficit q̄ saluē aiām meā: sed opz q̄ bonis modis ⁊ h̄bis dulcib⁹ iducat eaz ad bonū. Et p̄ oppositū si mulier ē bona ⁊ vir sit malus: iurator: raptor: lufor ⁊c. ⁊ vxor sit bona ⁊ deuota opz qm̄ vir erit in bonis q̄ ipsa dulcīt iducat eū ad bonū: dicēdo. O marite q̄re nō confitemini ⁊c. Idē d̄ parētib⁹ erga filios: nō sufficit habere ⁊ tenere filios pastos ⁊ idutos: sed q̄ sint bñ nutriti: ne iurēt: nec mētāf: nec furen̄ ⁊c. Not. q̄liter matres tenent eis oñdere vt signēt se: orēt ⁊c. mane ⁊ sero: ⁊ si filij sunt mali culpa est parentū: q̄ licet de se sint boni tñ erūt dānati ex mala cura filior⁹: qz sicut arbor tenuis p̄t adaptari: ⁊ si nō sit est culpa ortulani: ita ⁊c. Ortulani in orto xp̄i sunt illi de matrimonio q̄ plantāt arbores. s. filios. Si ergo qm̄ sunt tortuosi ⁊ male vite ⁊ ribaldi ⁊c. culpa est parentū. Si q̄s suor⁹ ⁊ maxime domesticor⁹ curā non habet fidē negauit ⁊ est infideli deterior. j. Timo. v. Itē q̄ habet aliquod officiū vel regimen ciuitatis vel cōitatis debet pcurare bonum non solū sui: sed etiā totius cōitat̄ corrigendo peccata. Tertia excellentia quia fuit vere gratosus: qz plenus spiritus sancto. Sciēdū q̄ gratia gratum faciēs nō est nisi q̄ p̄sona habeat sp̄m̄ san-

etiam: quia simul stant et simul perduntur quoniam homo peccat: sed beatus barnabas habebat simul spiritum sanctum et gratiam gratiam faciebat. **I**tem dico quod erat vere gratiofus in oculibus dictis et factis suis. Nota quod fuit per annum in ciuitate antiochie et magnam turbam conuertit: et ibi ipse mutauit nomen. **H**isiani enim tunc dicebantur discipuli. Hoc nomen discipulus est correlatiuum. scilicet ad apostolos quotum erant discipuli. **O** dixit beatus barnabas. **M**elius est quod relatio cognominatio sue deriuatio fiat ad christum. **I**tem ordinauit quod discipuli vocarentur christiani. ut per actus. xi. et fuit completa prophetia. **E**sa. dicentis. Seruos suos vocauit nomine alio. In quo quod benedictus est super terram benedixit in deo amen. **E**sa. lxxv. Item qualiter recusauit diuinos honores sibi oblatos etc. **A**ct. xiiij. plenitudo spiritus sancti repellebat ab eo spiritum inanis glorie: sed omnia referebat in deum. **I**tem poterat dicere. **S**piritus tuus bonus deducet me in terram rectam. ps. cxlij. **M**oraliter habetis hoc doctrinam quod in omnibus factis et dictis uelstris deus honoratur deo: quia multa bono opera perducuntur quia honor non datur deo. **O**mne quodcumque facitis in domino aut opere: omnia in nomine domini nostri iesu christi facite. ad **Col.** iij. **Q**uarta excellentia est: quia fuit digne gloriosus: quia plenitudo fidei quia plenitudo fidei fuit glorificatus: quia fides christiana habet tam firmitatem quam quod ea tenet in corde sine errore uel falsa opinione: deus facit tempus gloriosus in miraculis in hoc mundo et in alio per gloriam eternam. **I**tem quoniam curabat aliquem dicebat. **F**ides tua te saluum facit. **N**on dixit humilitas tua uel patientia tua etc. **B**ueroitas. **A**ccessum habent per fidem gratiam istam in qua stamus. scilicet facienda miracula et gloriamur in spe glorie filiorum dei. **R**o. v. **I**deo beatus barnabas ex fide firma quam habebat predicabat ore et curauit omnem infirmitatem. **N**on legitur quod portaret alium librum nisi euangelium beati matthei quod magis large ponit vitam christi. **E**t quoniam portabat sibi infirmum ad curandum ponebat illud euangelium super eum in nomine iesu etc. et curabat. **E**cce qualiter fuit in hoc mundo gloriosus in miraculis et signis et in alio in primis etc. **N**o. hic eius martirium. **M**oraliter nota quod ex quod fides christiana habet tantam firmitatem psulo uisitat: eam: quia tota continentur in **C**redo in deum. et dicatis mane et

sero cum prestantiōe. **D**eus rō de eadela accersa: quod extinguit nisi respiret. id aut dō. **C**redidi. scilicet in corde. **P**er quod locutus fuit. scilicet in ore: et qualiter. ego aut humiliter fuit nimis. **p.** cxv. **D**e sancto Joāne baptista. **S**ermo. f.

Antequam exires

M de vulua scificauit te. **H**abebat spiritum istud textualiter in libro hieremie prophete. c. i. et recitatur in epistola hodierna de vigilia etc. **S**alutes virgo maria etc. **P**ro introductione materie predicande et declaratione thematis sciendum quod ille magnus propheta et amicus dei hieremias in epistola hodierna recitat magnas gratias quas deus fecit sibi dicens. **F**actum est spiritum domini ad me dicens. **P**riusquam te formarem in utero noui te: et antequam exires de vulua scificauit te: et propheta in genitibus dedi te. **H**ier. i. **I**n his scripturis narrat quattuor magnas gratias quas deus fecit sibi.

Prima familiaris collocutio.

Secunda eternalis predestinatio.

Tertia specialis sanctificatio.

Quarta propheticalis illuminatio.

De prima. scilicet familiari collocutio: quia cum hieremias esset adhuc puer deus sibi loquatur familiariter. **L**egit de abraam cuius singulari gratia deus uoluit loqui sed in qua etiam te non quoniam erat puer uel iuuenis: sed quia do fuit. lxxxv. annorum. **G**en. xii. **S**ed hieremie fuit locutus cum adhuc esset puer. **E**cce quod re dicit. **F**actum est spiritum domini ad me dicens. **D**e secula: quia essentialiter deus predestinavit eum ut esset sanctus in hoc mundo et gloriosus in paradiso: et hoc reuelauit sibi quoniam ut aspiraret sibi libere predestinationis in quo nullus legit nisi deus. **S**i uulua intelligere istam gratiam: cogitare illud spiritum. **N**emo scit uerum amorem an odio dignus sit. **E**ccl. ix. **S**ed hieremias scit: quia deus sibi dixit. **P**riusquam te formarem in utero noui te non solum scientia speculationis: sed etiam scientia approbationis. **D**e tertia scilicet sanctificatione speciali. **M**axima gratia quod ante fuit sanctus spiritus natus. **N**oe habuit pro singulari gratia quando fuit quinquageneratorum annorum: quia tunc fuit a deo sanctificatus. **S**ed hieremias iam in utero infans. **A**ntequam exires de vulua scificauit te. **D**e quarta. scilicet illuminatione prophetali: quia

deus fecit enim psillarium suum et secreta-
riū reuelando sibi vctura. iō dixit. Et p-
phetā in gentib⁹ dedi te. Ista vba et ille
quattuor grē proprie et hystorice dicunt
de hieremia p̄ha: s; appropriate et alle-
gorice recitant de beato Joanne bap-
tista hodie in ecclia: q; sibi etiam deus fe-
cit istas quattuor gr̄as: et fuit i vtero san-
ctificat⁹. iō appropriate dicit thema. An-
teq; exires de vulua zc. Quasi amore
vestri q; sint modi q; de⁹ tenet ad san-
ctificandū pctōrez: et q; sint. Et inueni qd
sunt qnq; . Et de quinto modo loquit the-
ma. Antq; exires de vulua zc. et sunt mo-
di. isti qui sequuntur.

Primus est finalis contritio.

Sec⁹s penitentialis conuersio.

Tertio est martyrialis afflictio.

Quartus baptismalis ablutio.

Quintus specialis preuentio.

¶ Dico pmo q vn⁹ mod⁹ quē de⁹ tenet
sanctificandi peccatorē est finalis contritio:
vt qn psona vixit diu in peccat; et mala
vita sine timore dei et verecūdia gētium
nec curat de deo: immo forte non credit.
Sed finaliter qn dz mori: deus aperit si-
bi fontē: tunc dans sibi contritionem de
peccat; ex q purificat et sanctificatur aīa.
Sed istud non facit quotidie: q; in tota
sacra sc̄ptura nō legit q aliquis fuerit
sanctificatus nisi vn⁹. i. latro. de quo di-
cit Leo papa: q semp fuit male vite tñ
q; fecit aliqd bonum in vita sua: et p suis
criminib⁹ capt⁹ et sententiat⁹ fuit et ad la-
tus xpi suspensus: et subito xps apuit si-
bi fontem mle et flumen contritionis venit
ad eū et dixit xpo cū magnis singultibus
et suspirijs. Dñe memēto mei dū ueneris
in regnū tuū. Luc. xxiij. Et xps sibi respō-
dēs dixit. Amē dico tibi hodie mecū eris
in paradiso et fuit sc̄tificat⁹ ab oibus suis
pctis. S; posset qri ab aliquo: cū duo le-
gant latrones fuisse cū xpo suspēsi: qua-
re vn⁹ fuit sanctificatus et alius nō. Rñ-
sio q a sc̄is doctoribus assignat est ista.
Dicūt euāgeliste q xps expirauit hora
nona: et tunc sol est alte et incipit declina-
re ad occasum et umbra brachij xpi teti-
git latronē q fuit tate n̄tut; q puerit eū.
Neq; mix: q; legit in actib⁹ ap̄torum q
umbra bti petri sanabat infirmos. Act.
v. Dicat quō ponebant infirm⁹ in graba

tis pvicos: vt umbra bti petri t̄gereteos
qd mix ḡ umbra xpi puerat pctōrem
De nullo alio legit q habuerit malā vi-
tam et bonū finē nisi de latrone. De isto
modo sanctificationis h̄r ppheti. Con-
grega eos: q; gregē ad victimam: et san-
ctifica eos in die occisionis. Hierem. xij.
Hoc dicebat ppheta orando. Mō q; libz
n̄m sic vellet sanctificari viuere ad libi-
tum et h̄re bonū finē. Jō ysurarij et leno-
nes et meretrices qn iurat dicūt si deus
portabit me ad bonū finē bonū erit: s; ip-
si nolūt h̄re bonā vitā: iō nō hēbunt bo-
nū finē. Jō nō expectetis finē. s; p tpe di-
mittatis malā vitā et pctā et veniat ad
deū: q; i fine tot sūt dolores q nō p̄t h̄re
deuotionē nec p̄tritionez: nec recordantē
de pctis: null⁹ dicat eya de⁹ q latroni pe-
ccit parcer mihi. Cōsidere de dei m̄ia si-
ne p̄ia stulticia est. Jō mō p tpe redite
ad bonā vitā et p̄iam: et sic eritis sancti-
ficati a pctis. Ita dixit ap̄s qbusdā pec-
catoribus: postq; redierūt ad bonā vitā.
Liberati aut a pctō serui facti estis iusti-
tie. Humanū dico ppter infirmitatē car-
nis vestre. Sicut em exhibuistis mēbra
vra seruire immūdicie et iniquitati ad iniq-
tātē: ita nunc exhibere mēbra vra serui-
re iustitie in sanctificationē. Cū em ser-
ui essetis pcti liberi fuist; iustitie. Quem
ergo fructū habuistis tunc in illis in qb⁹
nūc erubescitis. Nā finis illoz mors est
Nūc vo liberati a peccato: serui aut facti
deo: habetis fructū v̄m in sc̄tificatiōem
finē vero vitā eternā. Ro. vi. Sd⁹ mod⁹
sc̄tificatiōis est vt h̄r p p̄niales p̄fessiōez
qn psona q fecit plura peccata supbie et
vanitatis: auaricie: et cupiditatis: luxu-
rie et carnalitatis: et sic de alijs nō expe-
ctat finē: q; iuuenis nō expectat senectū-
tem: nec san⁹ infirmitatē s; de bona ho-
ra redit ad deū: dolet de pctis et pponit
abstinere: p̄fiteē: acceptat p̄niam: satisfi-
cit. parcit inimicis: suat festa: cōicat de-
uote. Jō mō multi sanctificant: iste est se-
cundari⁹ mod⁹. Isto mō magdalena fuit
sc̄tificata. vt h̄r Lu. viij. q in iuuentute ce-
cidit. nesciēs se cauere int̄m q ita fuit dif-
famata q; p̄didit nomē et dicebat pecca-
trix s; qd fecit: non expectauit senectuez
nec finē: s; auditis s̄monib⁹ xpi dicentis.
P̄niaz agite zc. O dixit ip̄a: adhuc pote

ro saluari si faciã pñiaz tvenit ad pedes
xpi: & lachrymis rigauit pedes ei: & re-
cepit in se magnã pñiam ieiunia ofones
et alia: intm q. xxx. annis fuit in deserto
solitaria q̄ nihil comedit nec bibit: dor-
miebat sup lapidẽ &c. Iste mod⁹ e melior
q̄ prim⁹. De isto dicit David. Flumis
impetus iustificat civitatem dei: sanctifi-
cavit tabernaculum suum altissim⁹. ps.
lvi. Nota fluminis impetus. i. pcutiens
Quattuor flumina se pcutiunt in anima
pctõis penitentis. s. flumẽ olei: flumen
mellis: flumẽ aque: & flumen sanguinis.
Et de quolibet istõr s̄. fluminis impe-
tus. De primo de cathedra dei pcedit
lumẽ olei mie significat⁹ p oleũ qd̄ e me-
dicinale: & curat vulnera intellectu con-
tra errores & falsas opiniones voluntat⁹
cõtra odia & rancorea: & memorie ñ dei
dificioy obliuione. Curat em vulnera
cordis ptra malas cogitationes: omis cõ-
tra mēdacta & falsa periuria &c. oculoꝝ
a malis aspectib⁹: aurium ab auditu ma-
loꝝ verboꝝ: manus a furtis rapinis p-
cusionibus: tactibus imūdiis &c. finalit
totius corporis: & ñ vulnera luxurie tan-
q̄ bon⁹ medicus mittit flumen sue mise-
ricordie yngens vulnera peccatoꝝ. Ec-
ce quare dicit. fluminis impet⁹: qz subi-
to venit. De scõo etiã mittit flumen mel-
lis spiritus sancti: & hoc qñ psona recipit
spem venie: dicendo vep est q̄ suz pctõr
et fecit multa mala: sed decetero emēda
bo vitã meã sui supbus & van⁹: s̄ decete-
ro volo humiliari: & sic b̄ alijs. De tertio
flumine aq̄ est qñ psona penitens lachry-
matur p pctõs di. O miser qd̄ eris de me.
S̄p̄dicat: nõ est flumẽ: s̄ distillatio aliq̄-
tum lachrymar. Dico q̄ imo: qz maior
fruct⁹ h̄y vna gutta lachrymar q̄ totuz
mare ad abluendũ pctã. De q̄rto flumine
sanguinis est qñ ex pctõs hõ disciplinat
se. Ista pñia est: p̄p̄tia homicidiis & oib⁹
q̄ tractant & p̄sentit in mortẽ alicui⁹ sm
illud. Quicũqz effuderit hūanũ sanguinẽ
funder sanguis illi⁹. S̄ch̄ ix. Ecce qua-
re dicit. fluminis ipet⁹. No. iustificat ci-
uitatẽ dei qz gaudiũ e angelis dei i celo
sup vno pctõre pñiam agẽte. Lu. xv. Sã-
ctificavit tabernaculũ suũ altissimus: qñ
diu hõ est in pctõs est stabulũ porcoꝝ: s̄
postq̄ fluminis ipetus mūdauit eũ effici

tur camera & habitaculũ dei. Tert⁹ mo-
dus e melior. s. martyrialis afflictio qñ
alijs p fide catholica vel p aliq̄ dñite
manutenenda mouit p xpo marty: effi-
cã & sc̄tus vt sit captiu⁹ pmitteret se occi-
dere añq̄ fidẽ catholicã vellet abnega-
re. marty: eẽ: & in numero sc̄toꝝ marty-
rũ pputaret. Idẽ de muliere captiua: si p-
mitteret se iterficere añq̄ cõsentire pctõ
eẽ marty: cum b̄ã Katherina. Idẽ inter
xp̄ianos si meretrix puertã: & post puer-
tionẽ cogit p aliquẽ. & ista ñ dicens tan-
dẽ ab illo occidit marty: efficiã. Idẽ de
fuitore cui p̄cipit facere aliqd̄ mali a do-
mio & nõ vult facere & occidit a dño: mar-
ty: est. adẽ de muliere nõlẽte p̄sentire vi-
ro i aliqd̄ lhonestũ & occidit a viro: mar-
ty: efficiã. Idẽm de illo q̄ manumet cõ-
munitatẽ si p̄p̄ hoc occidit marty: est.
Ibi q̄ p̄secutionẽ patiunt p̄pter iustitiã
qm̄põꝝ est regnũ celoꝝ. mat. v. De isto
mõ sanctificationis dicit propheta. Pie
parauit dñs hostiã: sanctificauit voca-
tos suos. Sopho. j. Quart⁹ mod⁹ e bas-
p̄ismalis ablutio. Iste mod⁹ est leuis: p-
quem modũ non solũ pueri sanctificant
ab originali pctõ. Dicat qd̄ est: qz ani-
ma de se inquatũ est ad imaginẽ dei est
pulchrior sole. Nulla creatura corpalis
est ita pulchra intm q̄ si posset videri &c.
sed maculat qñ ifundit. Sicut si ego mit-
terẽ velũ albũ in cõchã de tinca siue in-
causto. Ita b̄ aia si mouat añ baptismũ
nõ mirat paradisu s̄ posset venire ad por-
tam pctõs ingressũ. S̄z b̄: sibi a xpo: re-
spicias te quõ es turpis. Idẽ quõ stares
cum ist⁹ &c. Rh̄der aia. Dñe ego nullũ
pctũ feci &c. Et xpo. Et idẽ nõ dabo tibi
penã cũ illis de inferno: & remittit eã ad
limbum pueroꝝ vbi nõ est ignis nec de-
mone: & ibi stãt delectabit & disputant
inter se &c. Nõ intrabit in eã aliqd̄ coin-
quatu. Apo. xi. Iste mõ eẽ adult⁹ sc̄tifi-
cãnt non solũ ab originali: s̄ etiã ab ol-
bus actualib⁹ intm q̄ si moriã adultus
añq̄ peccat: subito euolat recta via eẽ si
añ hūisset ola pctã ei q̄ non fecta accedit
ad baptismũ. No. ñ vetulas dicentes q-
ala pueri nouit baptizati qñ mouit tran-
sit purgatoriũ ex dolore m̄tis &c. Nõ cre-
dãns: qz error e. Sic sc̄tificatõ dicit apo-
stol⁹. Pctõres aliqñ fuistis: s̄z abluti estis

sed sanctificati estis s; iustificati est; in
noie dñi nr̄i iesu xp̄i. i. Cor. vi. Quis⁹ mo
dus est excellētiō. i. sp̄alis puētiō. Istō
mō solū tres p̄sone fuerūt sanctificate iā
in vtero m̄ris sine meritis ip̄i⁹ creature
p̄cedentib⁹. Istō mō legit̄ mariam fuisse
sanctificatā in vtero m̄ris ⁊ sic decebat:
qz m̄r dei esse debuit ⁊c. Et iā legit̄ d̄ hie
remia p̄ph̄a: q̄ etiā in vtero m̄ris fuit s̄a
ctificat⁹: qz debebat de xp̄o p̄phetizare.
Tertius ⁊ vltim⁹ fuit bt̄s ioānes bap
tista: qz debebat xp̄m baptizare. Nō legi
tur q̄ bt̄s ioānes euāgelista fuerit sci
ficat⁹: nec petr⁹ nec paul⁹. S; de ioanne
legitur q̄ postq̄ virgo Maria cōcepit fi
lium dei iuit ad visitandū elizabēth p̄sā
guineā suā quā gabrielis reuelatiōe sci
uit esse grauidā: vt p̄z Lu. i. ⁊ virgo ma
ria intrauit domū: ⁊ salutauit elizabēth.
Et vt audiuit salutationē marie: exulta
uit infans in vtero m̄ris. Tūc elizabēth
a sp̄s sancto sciuit q̄ h̄go maria erat gra
uida de filio dei ⁊ dixit. Bñdicta tu i mu
lieribus ⁊ bñdict⁹ fruct⁹ ventris tui. Ec
ce em̄ vt facta est vox salutationis tue in
aurib⁹ meis exultauit p̄re gaudio ifans
in vtero meo. Luc. i. Et eis amplexanti
bus se mutuo ⁊ osculantib⁹ tāta sc̄litas
exiuit de virgine q̄ sciificauit ioannē in
vtero m̄ris existētes: et ioānes cognouit
p̄ntiam filij dei: qz dicit. i. Tho. q̄ vsq̄ li
beri arbitrij fuit in eo accelerat⁹. Ecce q̄
liter beat⁹ ioannes fuit sanctificat⁹ iux
ta angeli reuelationē. Sp̄s sancto reple
bitur adhuc ex vtero m̄ris sue. Lu. i. Iō
ioanni appropriate dicit thema. Anteq̄
exires de vulua sanctificami te.

De sancto ioanne baptista. Ser̄m. ij.

Elizabēth im
pletū est ip̄s pariēdi. Lu. i.
Ab isto themate ego reci
pio motiū p̄dicādi de fine
mūdi q̄ erit in breui. iō in p̄
senti smone volo vobis declarare p̄ ali
quas similitudines palpabiles ⁊ morales
quō finis mūdi instat de pp̄nd̄ null⁹ in
sc̄it ip̄s determinate ⁊ annū: mēsez v̄l diē.
Credo q̄ erit masia gr̄osa ⁊ acceptabil:
et nob̄ p̄ficua ⁊ meritoria. Salutef h̄go
maria ⁊c. Anq̄ veniā ad materiā p̄dicā
dā op̄z declarare duo motiua. i. q̄ ē ista

elizabēth: ⁊ q̄d est ei⁹ ip̄s pariēdi. Hoc
nomē elizabēth est p̄positū ex trib⁹ nos
bus hebreis siue hebraicis. Et. i. de⁹. y. i.
me⁹: zabeth. i. septia. elizabēth. i. dei mei
septia. Iō sm̄ istā interpretationem signat
gnationem. i. duratiōē humanā q̄ est iā
septia: qz sicut in hoīe q̄ sm̄ cursum natu
re viuit p̄putantur septē etates. P̄ua est
infantia. i. non facta a for̄saris. Ideo p̄
ma etas mūdi fuit infantia. i. ab adā v̄l
q̄ ad noe: qz tunc nesciebāt loq̄ de deo:
nō habebant reuelatiōes: nec libros: nec
maḡos nec doctores. Sc̄da etas homi
nis v̄z puericia a puritate: a septē annis
vsq̄. xiiij. In ista etate fuit mūd⁹ a noe v̄l
q̄ ad abraā tūc em̄ fuit mūd⁹ a q̄s dilu
uū purificat⁹. Tertia est adolescentia. i.
crescentia. a. xiiij. annis vsq̄ ad. xxv. an
nos. In ista etate fuit mūd⁹ ab abraā v̄l
q̄ ad moysen: qz creuerūt in dei cogni
tiōe. Quarta est iuuet⁹. a. xxv. annis vsq̄
ad. xxxv. v̄l. xl. in ista fuit mūd⁹ a moy
se vsq̄ ad dō. Quinta est virilitas a. xl.
annis. vsq̄ ad. lx. In ista fuit mūd⁹ a dō
vsq̄ ad trāsmigrationē babylōis. Sex
ta est senect⁹ a. lx. annis vsq̄ ad. lxx. In
ista fuit mūd⁹ a trāsmigrationē babylōis
vsq̄ ad xp̄m. Septia est decrepit⁹. i. de
ficiens a. lx. ānis vsq̄ ad finē mūdi. Pro
pter hoc dicebāt apli. Nos sum⁹ i q̄s fi
nes seclor̄ deuenerūt. i. Cor. x. Ecce er
go elizabēth. i. dei mei septia. i. etas na
ture humane: ⁊ duratio ei⁹ vsq̄ ad finē
mūdi. Mō videam⁹ q̄d intelligēdum est
p̄ ip̄s pariēdi istī elizabēth verule. Di
co q̄ finis mūdi erit cito ⁊ breuiter. Qui
finis pōt dici part⁹ ex quattuor similitu
dibus: quas h̄z cū muliere parturiente:
de quibus David. Ipsi videntes sic ad
mirati sunt: cōturbati sunt cōmoti sūt tre
mor app̄hendit eos. Ibi dolores vt par
turiētis. ps. xlvij. In muliere grauida q̄
est iuxta ptū iuenio q̄tuor p̄ditōes. P̄i
ma q̄ p̄putat ip̄s ⁊ aliqñ errat in p̄puto
et subito veniūt dolores i partu. Ita ml
ti errāt circa cōputū finis mūdi: dicendo
non erit ita cito p̄tmo erit hoc ⁊ hoc ⁊c.
O quot erunt decepti in cōputo: qz quā
do ipsi non credent subito veniet. Ideo
dicit. Ipsi videntes sic se; subuersionem
mūdi admirati sunt. Secūda cōditio est
quia mulier quando sibi veniunt signa

partus turbatur: et mittit pro obstetrice et
 p tali et tali et. Ita in fine mundi turbabū
 tur gētes: vni^o dicit. O miser vellē cōfite
 teri et. Dicit alius vsurari^o: vidistis ta
 lē: et qd vultis: vellēt sibi restituere. Modo
 faciatis: qz tūc nō erit hora: qz tūc qd
 est in mūdo debet icinerari. Idē dicit
 illi q mō nolūt parere: tunc perqrent in
 micos vt faciāt pacē. Idē de religiosis q
 modo nō curāt seruare regulā tūc ibunt
 ad sacrificiā vt videāt regulā et. Ecce qre
 tunc nō erit hora. Idē de illis q mō non
 curāt seruare pnam. Idē dicit cōturbati
 sunt. Tertia cōditio est: qz mulier in pu
 a capite vsq; ad pedes hz dolores. Ita
 in fine mūdi qn gētes videbūt cōflagra
 tionē ignis: dicit vn^o. O miser qd faciāz
 ego habeo tot castra et. modo cōburent.
 Dicit ali^o. O miser ego habeo tot floren
 nos in taxa. Et ali^o dicit: ego tot capi
 ta gregū. Idē de mulierib^o q ornāt se cri
 nib^o et. Ignis oia psumet: imo etiā cor
 pus. Idē dicit cōmori sunt. Quarta p
 ditio: qz mulier qn parit timet ne moriāz:
 vel ne creatura possit exire. Ita tunc gē
 tes tremēt vidētēs mortē in gutture. Idē
 dicit tremor apprehēdit eos: ubi scz in fi
 ne mundi: dolores vt parturiētēs. Ecce
 quare finis mūdi dicit partus. Vñ ergo
 dicit thema. Elizabeth: id est duratio ge
 nerationis humane quā tenemus: imple
 tum est tēpus pariendi. s. de propinquo:
 hoc volo mō declarare palpabiliter fm
 q manifeste pōt cognosci finis diei et re
 cessu radioꝝ solis.

Ab imis torrentibus.

A planis conuallibus.

Ab eleuatis collis.

Ad excelsa colibus.

Et a summis montibus.

¶ Dicit finis diei est qn radij solares nō
 illumināt torrentes et valles: costas col
 les et montes. Idē sol est xp̄s. Auroitas.
 Quē vobis timentib^o nomē meū sol in
 stitit: nō dicit sol nature. Malach. iij. itē
 in nouo testō qn laudam^o virginē in ma
 tutina bz sibi. Felix nāq; est sacra vgo
 maria et omni laude dignissima: qz ex te
 ortus est sol iustitie xp̄s de^o noster. Mō
 videamus an radij claritatis hui^o solis
 illuminēt torrentes vel valles et. et sic po
 terimus dicere et cognoscere an dies mū

di est ad finē. Torrentes dicunt laborato
 res mechanicī. Rō: qz torrentes sūt asperi
 ad ambulandū et petrosi. Ita vita labo
 ratoꝝ est aspera in pane: vno: indumētū
 domo: lecto et laboribus multis. Itē tor
 rentes aliqñ abundāt aquis: aliqñ nō qb
 vna foumca pōt trāsire. Ita laboratores
 aliqñ abundāt in pane et vno et. aliquo
 ties veniunt siccitates: grando et puina
 q nihil colligunt. Tertio torrentes sunt
 plus bassi. Ita laboratores parū appre
 ciātur: et in tā plati q reges oēs vnum^o
 cū eis de eoz laborib^o. Et his trib^o ras
 tionibus laboratores dicunt torrentes.
 Auroitas: qn possunt dicere laborato
 res. Imminuti sum^o dñe plus q omnes
 gentes: sumusq; oēs humiles in vniuersa
 terra. Mal. iij. Mō videamus an isti
 torrentes illuminant et calefiunt a radij
 solis insitit. Nā illuminatio est p sapiē
 tia: calefactio p deuotionē. Dico q nec
 illuminant nec calefiūt. Antiqu^o quantū
 cūq; laborator est vel fuisse grossus sim
 plex vel piscator: ad min^o habebat quor
 q sunt necessaria ad sciēdū cultibz. Prio
 sciebāt se signare c modo nihil nisi circu
 lū in chorea: et sibi^o et. Secō sciebāt cre
 do in deū: qd bz sciri plus q pater n^o: et
 quot petitiones p̄tinet: septē: et mō nihil
 bene sciūt nisi conuatiōes et sortilegia.
 Quarto sciebāt. Ave maria: et qualr re
 gina celi est saluanda: mō nihil: sed bene
 sciūt qz denarij sunt in vno floreno. Jam
 sol recessit a torrentib^o. Antiquus erat ca
 lidi in deuotiōe: qz quilibet post q surre
 xerat de mane: ante q aliquid faceret ge
 nibus flexis faciebat suā orationē: vir in
 vno angulo dom^o: et vxor in alio et filij in
 alijs. Mō vos qualr oratis qn recipitis
 carnisū et. Idē sol nec illuminat nec calefa
 cit. Itē antiqu^o qlibz die audiebāt missas
 in auroa: deinde ibāt ad sua negocia: et
 de^o dirigebat eos i oib^o. Mō nec i dñica
 volūt missas audire: s; sunt i platea vt ta
 bernare qn pulsaf p corpe xpi veniūt vt
 potet ad stabulū: vt si vadūt ad missas nō
 veniūt p tpe: et qn sunt int^o nō faciūt nisi
 loq de negocijs: et post cōiōnē statim rece
 dunt. Jam sol recessit. Item cōcabant et
 confitebant quolibet die dominico. ve
 niebant ad cōmunionē duo et duo et post
 dabant sibi pacē osculātes se. Idem fa:

RRR @

ciebāt mulieres. **Mō** nec semel in anno volūt p̄siteri in .xl. nec cōicare in pascha: lz obligent̄ ex p̄ceptis penalib⁹ sub pena dānatiōis aie z sine sepultura corpis: vt ptz extra de pe. z re. ois vtriusq; sex⁹. Itē antiq̄tus si aliquid deficiebat in ecclesia erat benigna cōtētio inter parochianos z curatus: qz qlibet volebat illud facere. Dicebat p̄p̄s: nos p̄uidebimus domui dei vt ipse p̄uideat de nr̄is. **Mō** contēdunt de opposito. Dicit rector. Vos debetis facere: qz vobis seruit. Dicit p̄p̄s imo deberetis facere q̄ recipitis reddit⁹ totū est p̄iū. Ad h̄mōi em̄ torrētib⁹ iā videtur retraxisse radios suos ver⁹ sol iustitie xp̄s de⁹ nr̄: z iā est cōpleta p̄phetia dauid. Nescierūt neq; intellexerūt in tenebris ambulāt: mouebunt̄ oia fundamenta terre. ps. lxxxj. Not. nescierūt. s. se signare nec credo in deū: nec p̄r noster: neq; intellexerūt. s. quid debeāt facere de sp̄ualib⁹: in tenebris ambulāt. Scdo videam⁹ an illuminent̄ valles qz qñ sol retrahit suos radios a torrētib⁹: adhuc th̄ illuminat valles. Valles dicunt̄ ciues: burgēses: mercatores z persone diuites. Rō: qz sicut valles abundāt frumēto: vino fructib⁹ z h̄mōi. Ita p̄dicti abundāt diuitijs. Itē p̄ valles hō ambulat delectabiliter: ita isti viuūt delectabilr̄. Habent plures domos z magnas: bonos lectos z cortinas: vasa aurea z argentea: escas zc. z de istis dicit autoritas. Dauid. ps. lxiij. Valles abundabūt frumēto clama bunt̄ q̄ntū ad p̄mū: etem̄ hymnū dicēt q̄ntū ad scōm delectabilr̄ viuēdo z cū leticia. **Mō** videam⁹ an illuminent̄ a sole. Dico qz nō iā retrahit radios suos. Antiq̄t⁹ qñ vn⁹ mercator: ciuis vel burgēsis pdidit bona sua in terra vel mari vel p̄ ignē statim alij cōgregabāt se dicēdo: talis pdidit oia sua: etiā hoc posset cuilibet iteruenire: id̄ iuuen⁹ eū: ego do tm̄ zc. Sz mō si vn⁹ posset auferret oculū alteri: totū ē invidia z malicia: Antiq̄t⁹ qñ vn⁹ diues ibat extra villā: si videbat cāpū incultū vel vineā petebat inq̄rēdo cui⁹ esset: qñ sibi dicebat̄ de tali: statim ibat ad illum dicēs. Quare vinea yr̄a v̄l cāp⁹ est incult⁹ qre nō seminastis: de quo viuūt. Dicebat ille. Dñe nō habeo iumēta nec semē zc. dicebat diues. **Mō** teneat̄ bladū vel pecu-

nias: recipiatis bestias meas zc. z nō dēcatis alicui. **Mō** si veniret paup̄ laborator ad diuitē petēs ab eo decez florenos ad p̄standū vt posset feminare zc. diceret diues: placet mihi: sz qñ veniet notarius dicetis qz sunt duodecim: z ita ponet̄ in charta z ita iurabitis: intātū qz dānabit̄ ipse laborator p̄pter falsum iuramētū z notari⁹ z testes z ego sol iustitie occidit eis. Antiq̄tus qñ videbāt viduā iunenē vel puellā paupculā discalciatā zc. dicebāt cui⁹ est: dicebat̄ eis: filia est talis z vocabāt patrē dicēdo sibi: z qre nō maritatis istā: nescitis qz piculū est tenere puellas magnas. Rndit pater: qz nr̄i vellēt eā: qz ipsa est bona: sz nō hz dorē. Dicebat diues. Ecce ego do vob⁹ tm̄: nihil dicatis z detis sibi virū. Dicebat mulier z ego do sibi vnū lectū zc. Sz mō qñ diues videt iuenculā paupculā mittit ad eam vnū ruffianū dicēs qz si veller loq̄ secum daret sibi tunicā z facit eā meretricē. Et nunq̄d scim⁹ qd̄ est illud colloquiū. Et ḡ p̄cul ab illis foris est sol. Antiq̄tus si aliquid vēdebat aliq̄d alicui mercatori dicebat quāti valeret. vñ dicit Aug. qz quidā vēdidit vnā rē petēs p̄ ea mediū florenū. **O** dixit mercator q̄ emptur⁹ erat rē illā. Vos essetis decept⁹: qz illa res valet decē florenos: z ideo dabo vobis nouē: vt z ego q̄ sum mercator lucrer aliq̄d vobiscū. Sed mō statim vnusquisq; decipiet aliū. Nā vēditor vult decipere emptorē z ecōuerso. Antiquit⁹ si vn⁹ mercator vēdebat z vicin⁹ suus nō vēdebat qñ p̄fecerat venditiōnē suam dicebat emere volētibus. Ego iam vēdidi hodie: sz ille nō vēdidit qui hz ita bonū pannū zc. vt ego: vadatis ad eū: sed mō est inter eos tanta inuidia qz null⁹ facit alteri qd̄ sibi fieri vellet. Antiquit⁹ iurati vel rectores cōitatis nolebāt aliq̄d recipere de cōitate nisi salariū iā eis taxatū. Jā aut̄ volūt plus recipere. Ordinatiōes em̄ eoz sunt vt tela aranee q̄ solū retinet muscā: non timēt deū. Jā ergo a cōuallib⁹ sol iustitie retrahit radios suos zc. z videtur cōpleta p̄phetia xp̄i dicētis et qm̄ abundabit iniquitas: refrigescet charitas multoz. Mat. xliij. Tertio videamus an illuminet̄ costas q̄ sunt sacerdotes. Rō: qz coste sunt eleuate z altiores vallib⁹. Ita sacer-

dores & ministri altaris super alios sunt
 eleuati ad seruicij xpo & ministranduz.
 Iō dicit de ipsis. Separauit vos deus
 israel ab omni populo etiā iunxit sibi vt
 seruietis ei in cultu tabernaculi & starei
 coram frequentia ppli & ministraretis ei.
 Nume. xvi. Sed dico q̄ tam sol iusticie
 ab eis retraxit radios suos. s. sapiētie et
 deuotionis. Antiquus autē habebāt tan-
 tā deuotionē q̄ etiā in vna parua paro-
 chia vbi nō erat nisi vn⁹ cleric⁹ surgebat
 de nocte ad matutinas & tangebāt cāpa-
 nā: & est bene factū: vt l3 gētes nō surge-
 rēt: tñ qñ audierūt cāpanā dixerūt. Be-
 nedict⁹ sit de⁹. Deme corā altari accēso
 lumie dicebat suas matutinas deuote &
 distincte: intm̄ q̄ multe gētes veniebant
 ad ecclesiā vt audirēt: sed mō vel nō pul-
 sant cāpane: vel si pulsant ibi nō surgūt.
 Sed cāpane dicit matutinas de nocte:
 ipsi autē dicit matutinas rubeas vel al-
 bas in horto vel platea vel in fenestra in
 deuote &c. Cū tñ de qualibet litera & di-
 ctione habeam⁹ reddere p̄putū in iudicio
 dei. Antiquus parabat se ad missam: cō-
 stituit⁹ & celebrabat quasi quotidie cū
 magna deuotione: sed modo si nō habēt
 denarios nō curāt celebrare: s; si sunt pe-
 cunie sic celebrāt. Antiqu⁹ sacerdotes
 cōsiderātes q̄ eoz lingua erat clausa pa-
 radisi vt dicit Gregori⁹ cauebāt a iura-
 mētis & mendacijs: cōseruabāt manus a
 ludis & tactib⁹. Mō autē iurare & renega-
 re plus inuenit in eis q̄ in latronib⁹: si-
 militer dicere mendacia & in luto ipsi sunt
 primi. Itē cōseruabāt corp⁹ qđ est monu-
 mētū xpi pprius & verius q̄ sepulchrum
 in hierl'm: sed mō p̄ficiūt se in latrinā lu-
 zurie tenēdo cōcubinas: ergo sol occidit
 eis. Et nunquā vidēt vobis parū pctm̄.
 Nā vnus p̄bter concubinaris dānat
 totū pplm̄ p̄pter scđdali & detractionē.
 Et plus peccat mulier cū cleric⁹ semel q̄
 cū plurib⁹ hoibus laicis. Ideo fiat statu-
 tū. Nō ista in synodo sancta &c. Antiqu⁹
 etiā sacerdotes dabāt exēplū bone vite
 q̄ qñ sacerdos ex aliqua necessitate iura-
 bat villā vel ciuitatē & transibat p̄ vicū:
 oēs surgebāt & se orationib⁹ ei⁹ cōmēda-
 bant obscurā do libi man⁹ vel vestes &c.
 Et modo dicit. O sacerdos n̄ vadit ad
 illam &c. Peius dicunt de illis q̄ de iu-

deis ex malo exemplo vite qđ vidēt: er-
 go tam sol retraxit radios suos a totren-
 tibus a conuallibus & costis. Iā cōpleta
 est p̄phetia Ezechielis dicentis in per-
 sona dei. Sacerdotes dei cōtēpserūt les-
 gē meā & polluerunt sanctuarium meū. In-
 ter sanctū & p̄phanū nō habuerūt distā-
 tiā: inter pollutū & mundū nō intellexe-
 rūt: & sabbatis meis auerterunt oculos
 suos: & coinquinabar in medio eoz. Eze-
 chie xxij. Quarto videam⁹ an sol illumi-
 net colles. Nā colles dicunt religiosi tri-
 plici rōne. Prima q̄ p̄ collestrāseūt mer-
 ces de vna terra ad aliā: sic p̄ religiosos
 trāseunt merces paradisi ad terrā vltaj.
 Scđa q̄ colles dāt gaudij & leticiā ex al-
 ter⁹ patrie cōtemplatiōe. Sic religiosi
 cōtēplant patriam ad quā tendimus et
 ciuitatē paradisi quā querimus: quia nō
 habemus hic manentē ciuitatē sed futu-
 rā inquirimus ad Heb. vii. Tertia quia
 cōiter in collib⁹ via est arcta & aspa. Sic
 vita religiosoz est stricta & aspera. Nā
 de ipsis dicit. Pinguetēt. s. in deuotione spe-
 ciosa deserti & exultatiōe colles accingē-
 tur. ps. lxxij. Et ponunt ibi predicare tres
 cōditiones. In his etiā nō apparet splen-
 dor solaris sicut antiqu⁹ qñ seruabant
 castitatē angelicā habebāt cor castū: sta-
 tim expellebant malas cogitationes: & os
 clauserunt ab illis locutionibus: oculos:
 aures & manus & totū corpus. S; modo
 pauci sunt quin velint habere speciales
 sibi dilectas: & incipiunt a Credo in deū
 & finiūt in carnis resurrectionem: sed nō
 intrabūt in vitā eternā. Vel⁹ esset illis
 habere generales q̄ speciales: q̄ pl⁹ ti-
 ment hoies q̄ deū dicēdo: si nō viuēs ca-
 ste tñ caute. Antiquus seruabat illam
 paupertatē apostolicā: q̄ secū portabāt
 oia quādo exibāt de villa sed modo ha-
 bēt pulchras cellas &c. q̄ eos opz habe-
 re plures clauēs q̄ si esset mercatoz. An-
 tiqu⁹ seruabant obedientias generlem
 ad oia q̄stionē dura aspera & difficilia
 & cōtra cor statim obediebāt prelato. hic
 nota obedientiā fratris minoris qui nu-
 dus iuit ad p̄dicandū ex p̄cepto bti frā-
 cisci. Idē de sancto mauro qui ex obedie-
 tia intravit flumē vt extraheret puerum
 qui submergebat. Itē i vitis patrū de il-
 lo qui dimisit litterā o imperfectā &c. Sed

modo obedientia est parua. Quidam prela-
tus precipit aliquid ꝛ cor statim appel-
lat ꝛc. de ceremonijs aut nihil seruat sed
quilibet vult viuere ad libitum suum: ergo
ia sol retraxit radios. Jo de religiosi di-
cebat hieremias in spu pphetie dicens.
Ecce magis hi simul fregerunt iugum. s.
vota essentialia: ruperunt vincula. s. ceri-
montiarum. Hiere. v. Quinto videamꝑ an
sol illuminet montes. Montes alti sunt pre-
lati ecclie ꝛ dñi tpales rone duplici. Pri-
ma est: qd vt montes eminent in altitudi-
ne dominij ꝛ dignitatis. Scdo qd in mon-
tibꝑ vox resonat inuicem qd si ho clamat vi-
dentur due voces. Sic pcepta ꝛ ordinatio-
nes eor resonant per mundum. Resonat de
altis montibꝑ echo. i. vocis reuerberatio.
Sap. xvij. Ab istis montibꝑ ia recessit sol
iustitie ꝛ charitatis. Antiquitꝑ plati coa-
cti intrabant plationem cogitantes pericu-
lum. Sz si mo sunt in anxietate qualē copu-
tum dabo de aia mea: qto magis est red-
dere coputum de tot alabꝑ: sz mo laborant
cu rege ꝛc. ꝛ cu simonia strant. Antiquitꝑ qd
erant intus coputabant hoc mo. Na va-
let epatus meus sex milia florenorꝑ: ꝛ re-
tinebat duo milia ꝑ vita ꝑꝑa: ꝛ duo mi-
lia dabat in opibus ecclie siue eccliarꝑ
ꝛ duo milia i elemosynis. Et mo oia sex
milia no sufficiunt tot sunt pꝑe ꝛ vanita-
tes. Ino opꝑ iuente nouos modos extor-
quedi pecunias ꝛc. Antiquus plati pdi-
bat: vt Augustinꝑ Ambrosiꝑ: Gregorius
ꝛc. sed mo totu est vanitas ꝛ pꝑa ꝛc. Ia
copletu est hbꝑ apli dicentis. Oes q sua
sunt querunt: no que iesu xpi. ad phil. ij.
De dñis aut tpalibus ia copleta est pro-
pheta. Esa. Principes tui infideles: socij
furum. Oes diligunt munera: sequuntꝑ re-
tributiones. Pupillo no iudicant: causa
vidue no ingreditꝑ ad illos. Esa. j. Nota
principes tui infideles: ex fauore inordi-
nato que dat infidelibus. s. iudeis ꝛ aga-
renis cōtra legē: qd debet esse separati ꝛ
sic d alijs. Scdo socij furum: oes iudei sunt
fures: qd vsura furtu est: sz iudei fundat
se i illa auctoritate. No feneraberꝑ fratri
tuo ad vsuram. Deut. xvij. hoc dicit moy-
ses no vt daret licentia: sz vt vitarēt mai-
pctm que admodu dixit Loth de filiabꝑ
suis illis sodomitis: ac si ego dicerē cui-
dam luxurioso. O ribalde. quare peccas

cu vxore alterius vadas ad lupanar no
qd dem sibi licentia emidi: qd ergo dñi re-
cipiunt a iudeis: ideo dicunt socij furum:
oēs diligunt munera ꝛc. No corrigunt pec-
cata notoria secꝑ de occultis. fiat ergo
ratio finalis qd sol naturalis ia retraxit
radios suos a torrentibus: a collibus a
conuallibus: ꝛ a montibus: tunc dicit: factum
est: dies transiit. Et ia ad oculu videtis
qd sol iustitie mo no illuminat vel splen-
det in torrentibus nec conuallibꝑ. Quid: sz
dicetis: nisi qd finis mundi erit cito ꝛ bn-
cito ꝛ breuiter. Ideo bonu est pnterire resti-
tuere: remittere iniurias ꝛc. Ecce quare
dicebat thema. Elizabeth impletum est
tempus pariendi.

De sancto iohanne baptista. Sermo. iij.

Anus domini

erat cu illo. habet hoc hbꝑ
textualiter. Lu. j. officialiter
in euangelio. Tota solentia
hodierna est illius gloriosi ꝛ sancti pa-
triarche pphete martyris ꝛ amici dei io-
annis baptiste. Sicut ꝛ sermo noster erit
de eode. Si placet deo habebimus mul-
tas bonas instructioes ad nostram aia-
rum ꝑsolationem ꝛ vite correctionem. Sz pri-
mo saluteꝑ hgo maria ꝛc. Verbum istud
ꝑpositu ꝑ themate ꝛ fundamēto totius
nostri sermonis dicit de beato iohanne qd
manꝑ dñi erat cu eo. Pro huiꝑ hbꝑ maio-
ri declaratioe ꝛ materie ꝑdicade intro-
ductione sciendu qd in sacra scriptura tam
in veteri testō qd in nouo inuenitꝑ qd ꝑma-
nu dei intelligitꝑ huiꝑ dei infinita ꝑ quas
cuncta operatꝑ. Sicut nos manibꝑ facimꝑ
opa: ꝛ sicut manꝑ hois vel mulieris ha-
bet quinqꝑ digitos quibꝑ operatꝑ ita vir-
tus xpi habet quinqꝑ attributa quasi qd
qd digitos quibus deus cuncta operatꝑ
est. Primum est potentia: scdm sapiētia:
tertiu mia: quartu gratia: ꝛ quintu iusti-
tia. Primu attributu huiꝑ dei dicitꝑ potē-
tia qd est quasi pollex. Istu deꝑ fecit ope-
ra creatiois: celu cu stellis: elemēta cum
ꝑprietatibus ꝛ cōtentis: elemēta. s. ho-
mines: iumēta: arbores: montes ꝛ valles
ꝛc. Scdm est sapientia quasi iudex. Istu
gubernat vniuersa: celum: solē: ꝛ lunam.
Tertiu attributu est mia quasi digitus
medius qd longior est alijs: sicut mia dei

Sup oia opa eius. Dauid. Miserationes eius sup oia opa eius. Iusto operatus est opera nostre redēptionis: quia maxima mali i fuit velle humiliari: vt ei credētes et obediētes exaltaret. Etia voluit suspendi in ligno crucis: ne sui suspenderent in furca inferni. Quartū est gfa quasi medicus tengens venā cordis ipm illuminando ad cognoscendū pctā & conuertendū & cōsuetudū ec. Iusto opatus est opa iustificationis pctō: vt sunt seprē sacramenta ecclesiastica. Quintum est iustitia quasi auricularis: qz minor alijs apparet nūc: qz in hoc mūdo boni nō remunerant: nec mali puniunt. Iusto operatus est opa retributiōis. Ecce quinqz digiti virtutis dei quibus deo cuncta creantur. Vt. Quis ignorat qz hec oia man^o dñi fecerit: i cuius manu aia ois vivētis & sōis vivit se carnis hoīs. Job. xli. Pz qz qz manus dei bī et virtus infinita: qua oia corpalia & spūalia: corruptibilia & incorruptibilia fabricat^o est. Cū g hūis diuina opata sit mirabilis & magnas excellētias in beato iohanne baptista. Iō dicit the. Man^o dñi erat cū illo. Inuenio qz man^o virtutis dei opata est in beato iohāne baptista quinqz mirabilia: alta & singularia.

Primū est annunciatio gloriosa.

Secūda generatio virtuosa.

Tertio sanctificatio gratiosa.

Quartū manifestatio gaudiosa.

Quintū nominatio miraculosa.

Et hīs dicit the. Man^o dñi erat cū illo. Dico pzo qz manus virtutis dei opata est in bto iohā. bap. annūciationē gloriosam qz anteqz fuisset genit^o: vel in vtero mris pcept^o fuit mirabilis nūciat^o. Illemet archāgelus gabriel qz gini marie nūciavit filij dei miraculosam incarnationē nūciavit etiā zacharie pfi beati iohānis natiuitatem. Ad practicā. zacharias pater beati iohānis & elizabeth ei^o mater steterunt multis annis in matrimonio: & nūqz habuerūt fructū plis. Cū aut fuissent iam senes & antiqui intrū qz dicit Nicola^o de lyra qz tā dimiserūt ofonem quā psueuerant facere vt de daret eis fructū d suo matrimonio ppter eorū antiquitatē. zacharias aut cū esset sacerdos magn^o semel intravit in templū dei vt oraret: non qz obringeret plē: vt dicit magister Nico-

laus de lyra: sed orabat deū vt mitteret messā eis pmissus mūdi saluator: qz vīdebat tā ipō ppterū & pphetias: et orabat quasi veller dicere. Postqz non fui dignus habere prole admittis dñe mitte messiam etc. Et ipso sic orante: ecce apparuit sibi archangelus gabriel resplicēdo & clarus: inū qz zacharias tremens timuit: qz p dno est spūs siue boni siue mali terrere & incutere terrorem qñ apparet. Rō: qz ex fragilitate carnis nō possumus sustinere visionem spūs. Ideo dicit būs Lucas de virgine maria etc. Et turbata est in sermone eius. L. i. Th. angelus bonus statim dat consolationē. ideo statz sibi dixit. Ne timeas zacharia qm ex audita est oratio tua: qz messias veniet illico: & tu videbis eum etc. Etia annūcio tibi qz elizabeth vxor tua pceptz pariet tibi filiū & vocabif nomen eius iohannes: & erit gaudiū tibi & exultatio: & multū in natiuitate eius gaudebūt. Erat enim magnus corā dño. Pzo erit magn^o in asperitate vite: qz nō bibet vinū: nec aliqū li quodē quo possit inebriari: nec comedet panē nec carnes: nec pisces: nec fructus: sed cibus eius erit mel siluestrez locuste. Vestis erit nō d auro: serico: lana: nec de lino: sed de pilis cameloz: nō dormiet in lecto: sed in terra. non morabit in ciuitatibus: sed in deserto. Secūdo: erit magnus corā dño in sanctitate vite: qñ ante eius natiuitatē erit iam scūs. Spūscō replebitur adhuc ex vtero matris sue. Luc. i. Tertio erit magnus corā dño dñe i magna vilitate: qz multos filios israel conuerter ad dñm deū: ad fidē messie: & ad pñiam. Quarto erit magn^o corā deo i dignitate: qz pcedet ante eū in virtute spū helie. qz sicut helias vlturus est ante iudicij ghale ad predicādū & antipm: sic iste veniet ad saluatoris aduentū qz iustificādo mūdo & oñdēdo. De istis nouis zacharias habuit gaudiū singulare. Sz pñsiderata sua senectute vidē a man^o suas rugatas: cogitata senectute sue vxoris & eius sterilitate: dubitauit. hic deficit. Et dixit angelo. Vñ hoc scā: ego enī suz senex: & vxor mea pcessit dieb^o suis. Lu. i. Rñdit angel^o ad modū pñone in dignitate. Dubiū ponis in vrbis meis qz mentiri nō possum: qz angel^o bon^o non pōt men-

tiri nec decipere: et dixit. In hoc cognoscas veritatem quam tibi nunciauit. Ecce eris tacens et non poteris loqui usque ad diem natiuitatis eius pro eo quod non credidisti verbis meis. Et angelus recessit. Et zacharias remansit mutus. Ecce hic eius nuntiatio gloriofama: quia manus domini etc. Mirabiliter hic cum dicit zacharias dubitauit in quo errauit: sicut de multis qui de secretis fidei et veritatibus diuinis quas deus denuntiauit: non solum per prophetas: sed etiam per angelos: et per seipsum incarnatum. Sed multi dicunt cum zacharia. Unde hoc sciam: volentes disputare quomodo potest hoc fieri quod christus tam magnus sit in tam parua hostia consecrata. Item quomodo hostia frangitur: et non frangitur christus. Argumenta sunt naturalia. Vnde hoc sciam: Magnam partem est: maxime quia de hoc habetis iam exemplum in natura. scilicet in speculo etc. Item Ambrosius. Tolle argumenta vbi fides queritur. Si dicat. Et nunquam Augustinus et Thomas. et alij doc. quosauerunt argumenta. Dico quod rationes et argumenta bona sunt pro confortatione intelligentie: sed non pro confortatione credentie: nec pro fundamento credentie. Si fuisset dictum beato augustino. Quare credis tres personas in trinitate et unum deum? Certe non respondisset ex tali argumento vel ratione: sed dixisset quia ita predicauit et docuit christus verus deus et homo et apostoli etiam determinauerunt. Qui ergo nunc querunt argumenta et rationes pro fundamento fidei: tales cum zacharia efficiuntur muti tempore antixpi: quia illi statim cadunt: quia faciunt rationes infinitas et argumenta. Sed persone obediens et simplices stabunt firmiter et secure dicentes ministris antixpi. Placent nobis noua nostra: quia fides nostra non fundatur in argumentis: sed in obedientia: ideo apostolus. Sermo meus et predicatio mea non in persuasibilibus humane sapientie verbis: sed in ostensione spiritus et virtutis ut fides vestra non sit in sapientia hominum: sed in virtute dei. I. Cor. ij. Nota sermo meus etc. i. non facio fundamentum in argumentis logicalibus seu phisicis: sed in virtute dei per fidem et simplicem credentiam: et hec de primo mirabiliter etc. Dico scio quod manus virtutis dei operata est in beato Joanne generationem virtuosam quia a parentibus genitus fuit virtuose et miraculose: quia non sufficiebat virtus

patris ad generandum: nec matris ad concipiendum: sed spiritus dei suppleuit dans vim patri ad generandum: et matri ad concipiendum. No. ad practicam. iste bonus homo zacharias facta sua oratione rediit ad domum. Erat enim de nobilio: hieronymus: et etiam elizabeth vxor sua: et ex senectute diuiserat iam lectos: quilibet dormiebat seorsus solus in camere sua. Ista honestatem sanctam seruabant utriusque sancti: quia non curabant de copula carnali nisi ratione proles. Item quomodo mulier erat grauidadiuidebant lectum: statim quousque creatura erat ablactata. Item quomodo erant senes. Hoc habet ex textu biblie. Gen. xvij. Dixit sara verula et abraham senex quomodo deus promisit sibi filium. Postquam pseniui: et dominus meus vetulus est voluptati operadabo. Zacharias ergo veniens de oratione mutus intrauit domum suam. et non potuit loqui vxori: nec petere debitum uxori: sed signis. Et admirans elizabeth dicebat. Huy huy huy dominus: benedictus deus quid habetis: quid accidit vobis: nihil sciens de annuntiatione angeli: et cepit esse interbrachia. Cogitate qualiter elizabeth antiqua mirabatur: sed finaliter videns voluntatem viri sui pensit. Nota hic quod ex quo sunt in matrimonio: vnus debet alteri consentire siue sint iuuenes siue senes: nec debet se alter excusare aliqua ficta deuotione: aliter dicitur se et alium. Ideo apostolus. Uxori vir debitum reddat: sicut et vxor viro. Mulier sui corporis potestatem non habet: sed vir sicut aliter et vir sui corporis potestatem non habet sed mulier. Nolite fraudare inuicem: nisi forte ex consensu ad ipsos ut vacetis orationi. I. Cor. vij. Nota hic de illa muliere deuota quomodo vir exigebat ab eadem debitum: semper inueniebat excusationes. Si in dominica: huc sancta mater dei: hodie que est dies resurrectionis dei vult ista facere. Si die lune: dicebat huy hodie debet homo rogare pro mortuis. Si die martis: hodie ecclesia facit pro angelis. Si feria quarta: hodie christus fuit venditus. Si feria quinta: huy dominus: quia hodie christus ascendit in celum. Si feria sexta: quia hodie christus fuit passus pro nobis. Si sabbato: dicebat. Hodie quomodo dies est virginis marie: quia tali die in ipsa sola remansit fides. Videns vir quod ipsa semper inueniebat excusationes: vocauit ancillam di. Descrovenias ad me dormias mecum Respondit. Libenter mi dominus. Quomodo videns mu-

lier voluit se ponere in lecto: et vir noluit.
 Non dñā: oratio pro nobis peccatorib⁹
 Et nunq̄ ex tunc voluit vxorē cognosce-
 re ita abhoruit eā: s; adamauit captiuā.
 Ipse peccabat mortaliter: et damnabat se
 ex culpa vxoris. Ideo sancta elizabeth⁹
 esset deuota: sancta et antiqua: ex quo re-
 quirebatur a viro: consensit: et cōcepit ab
 eo trāfactis tribus mēsis venter intumuit:
 et dicebat ipsa. Ai misera qd̄ ē hoc:
 nunq̄d̄ essem h; dropica: finalr̄ cognouit
 q̄ erat grauida. De hoc sancta eliza-
 beth⁹ mltū verecūdebat: in q̄ dicit Lu-
 cas q̄ occultant se mēsis⁹ quinq;. Cogi-
 to ego q̄ fecit sibi amplas hopulandas
 flue vestes vt absconderet parū: timēs ne
 gētes dicerēt. Ecce h; sit vuota: n̄ adhuc
 vacat libidine. Ecce hic gñatio virtuo-
 sa bñ Joannis: q; man⁹ dñi ec. Moralr̄
 hic p̄ phiam. Si elizabeth⁹ ita verecūda-
 batur de hoc q̄ aliq̄s p̄sumeret q̄ ipsa cū
 viro suo vteret matrimonio: q̄ta verecū-
 dia d; esse mulierib⁹ vel viris q̄ curāt de
 alijs: p̄ditores sunt tales. Et si mulier
 esset: foris posset assignare campū viro
 p̄ditori. 3o ap̄ls. Honorabile p̄nubiū in
 oibus: et totus immaculat⁹. Fornicatores
 est⁹ et adulteros iudicabit de⁹. Heb. vlti.
 Dico tertio q̄ manus h; utis dei opata
 est in beato Joanne per sanctificationē
 gratiosam: q; adhuc existēs in vtero ma-
 tris sue. Lu. i. non solū fuit plenus spiri-
 tu sancto: sed etiā repletus. Modo audi-
 te modū ipsi⁹ q̄o fuit scificatus. Dicit
 Chryso. q̄ beat⁹ Joannes in vtero ma-
 tris sue per quinq; mēses et per aliquos
 dies de sexto mēse stetit cū pat̄e originali
 sed in sexto mēse fuit sanctificatus. In
 sexto etiā mēse sue p̄ceptionis missus est
 gabriel ad virginē mariā: que p̄cepit tūc
 filiū dei: et dixit tunc angelus virgini q̄o
 elizabeth⁹ sterilis p̄ceperat filiū. Propter
 qd̄ virgo maria ibat ad visitandū eliza-
 beth⁹. Et cum intrasset domū fuit dictum
 elizabeth⁹ q̄ maria venerat: de quo eliza-
 beth⁹ gausa extēns et obuiā salutauit eā
 Tūc ergo maria dixit sibi. O mea benedi-
 cta cognata: p̄ficta vobis: q; filiū p̄cepti-
 stis. Ita h;ba fuerunt tante h; utis q̄ si-
 cut verbū sacerdotis in baptismo virtute
 xpi scificat aīam baptisatē sic illud ver-
 bum virginis virtute filij dei in ea incar-

nati et in ea existentis sanctificauit Joan-
 nē baptistaz. Sanctificat̄ em̄ creatura p̄
 h;bus dei. i. Timo. iij. Dicit bñs Tho.
 in. iij. sent. dist. vi. in falsibus: q̄ tūc fuit
 acceleratus vsus rōnis in ioanne: et ha-
 buit vsum liberi arbitrij: et exultauit in
 vtero. sicut letare miles si rex daret sibi
 mille florenos: vel castrum vnū de spāli
 grā. Si tūc bñs ioan fuit totus letus et
 gaudiosus. Bernardus vocat illud gau-
 diū tripudiū. Tūc elizabeth⁹ sp̄scō ipsi
 rata cognoscēs q̄ ergo maria p̄ceperat fi-
 lium dei: voce magna dixit. Bñdicta tu
 in mulieribus: et bñdictus fruct⁹ ventris
 tui. Et vñ hoc mihi q̄ mī dñi mei veniat
 ad me. Luc. i. Rogo vos p̄tēplamini hic
 modicum: sc̄tā elizabeth⁹ erat antiq̄. Ergo
 aut maria erat tūc iuuenis. xij. annoz:
 et eis amplexantib⁹ et osculantib⁹ se: vter
 elizabeth⁹ se eminebat sup̄ vtrē h;ginis:
 iō ioannes erat altior xpo. Propter hoc
 ioan. retraxit se in vtero m̄ris dans filio
 dei honoz: sicut faceret miles regi i eo-
 dē scāno sedere volēt: q; miles p̄cceret
 se statim ad terrē. Ecce h; scificatio gra-
 tiosa. Moralr̄ bñs ioan. oh̄dit nobis h; p̄-
 tam reuerentiaz deberem⁹ facere altari
 xpi et ministris suis: Ergo maria erat tūc
 altare in q̄ erat corpus xpi: et h; ioannes
 accessit ad xpm p̄ amplexus m̄ris. Bñs
 ioānes retraxit se humilr̄ inclinādo. Vul-
 ti errāt in hoc stātes p̄pe altare etiā de-
 sup̄ apodiati. Viror̄ q̄ nō interficiūt ab
 angelis q̄ sunt ibi p̄ntes. vt di. b. Greg.
 Antiquus vt h; Nu. i. c. hō nūll de gene-
 re Harō si accesserit ad altare meū: mor-
 te moriat. In illo nō sacrificabat corp⁹
 xpi: sed aīalia: pro ergo magis debet ha-
 beri in maiori reuerētia altare in quo of-
 fert filius dei. Cogitare etiā quid faciet
 de clericis luxuriosis in mūde eū tractā-
 tibus. Dauid tā magnus rex et sc̄tus enī
 magna reuerentia veniebat ad tēplū
 dei dicit ip̄emet. Ego aut̄ in multitudine
 mie tue introibo in domū tuā: adorabo
 ad tēplū sanctū tuū in timore tuo. ps. v.
 Dicat de his q̄ minus iuste sūt in eccle-
 sijs ec. Dico quarto q̄ manus virtutis
 dei operata fuit in beato ioanne manife-
 stationē gaudiosam: q; in partu gaudio
 se fuit manifestatus: q; in partu non po-
 tuit latere. Secrete possunt cōcipere: sed

nō sine clamoribus parare. Et qz zacharias et elizabeth erāt nobiles: iō ab oib⁹ cognoscebant: et dicebāt gētes. Scit⁹ nōna: et quid est? Illa nobilis mulier elizabeth peperit vnu filiū. Et alij rñdebant. Nobis videt⁹ q nō erat grauida: et etiā qz erat nimis antiqua. Sed alij ecōuerso dixerūt. Immo p certo: s; abscōdebat se. Tūc amici ei⁹ et cognati veniebāt ad eā: et pgratulabant⁹ ei dicētes. O certe bñ videt⁹ q de⁹ diligit vos: qz in tāta senectute dedit vobis heredē. Ecce quō man⁹ dñi erat cū eo in manifestatione gaudiosa. Moralr ostendit⁹ nobis hic quō debem⁹ gaudere de psona sterili in bonis opib⁹ et antiquata in pctis et mala vita qñ parit fructū bonoz opey et meritoz vt elizabeth congratulabant⁹ amici ei⁹. Nota q hoc nomen elizabeth est ppositū ex trib⁹ noibus. s. el. i. deus: et i. i. me⁹: et zabeth. i. septima: Iō elizabeth. i. dei mei septima. Hec est interpretatio huius nominis elizabeth. Mō videam⁹ que est ista dei mei septima. Rñdeo et dico q ista dei mei septima ē creatura hūana. Oia q de⁹ fecit vadūt de septē in septē. Septē em sunt creature pncipales q̄s de⁹ fecit. s. terra: aqua: aer: et ignis. q̄nta essētia. s. celi. sexta ē natura angelica. septia natura hūana: Ecce dei mei septia: sed multoties creatura senescit et antiquat⁹ sterilis sine fructu bonoz opey et virtutū. O quot religiosi et p̄byteri et hoies et mulieres sūt in mūdo steriles: qz nūq̄ fecerūt fructū boni opis s; qñ dponūt pctāz malā vitā: et volunt redire ad deū: pponēdo facere illa ad q̄ tenent⁹ s; suū statū: tūc p̄cipiunt. Pariunt aut qñ faciūt bona oia: qñ religiosus suat suā regulā: vota et cerimonias: tūc parit. Idē de alijs. Tūc oēs amici ei⁹ et vicini debēt gaudere et pgratulari: et regādo deo dicere. O de isto bñdicto: mō in sua senectute dedit se deo. S; hodie fit totū oppositū in mūdo. Si est aliqs religiosus dissolut⁹ et ribald⁹: null⁹ dicit sibi aliqd: imo oēs p̄mendāt et laudant eū sed si vult suare suā regulā et viuere s; qd̄ voluit: statim psequit⁹ ab alijs. Idē de clerico. Idē de laico hoie et muliere vana: si vult dimittere vanitates: et pōt dicere. Cōgratulamini mihi oēs: qz inueni ouē. i. aīam quā perdiderā. Lu. xv. Et tñ ille intantū

psequit⁹ ab alijs quousq; faciāt eū p̄dere aīam cū alijs. Dico quinto q manus domini fuit operata in b̄to iohanne baptista notationē miraculosā: fuit em mirabilr notatus. Post eius natiuitatez. s. octaua die s; legē moȳsi circūcidebāt pueros. Et sicut nūc in baptismo nos imponim⁹ nomina: ita tunc in circūcisione imponebantur. Cū aut rabinus teneret iam illā pelliculāz. quesuit a matre q̄s vocaret⁹: dixerūt circūstātes. Uocet⁹ vt pater suus zacharias. Sed mater reuelatione spūs sancti cōtradixit. Nequaq; sed vocabit⁹ ioānes. Illi nō admirātes de tali noie: dixerūt ad illā. Qz nemo est in cognatiōe tua qui vocet⁹ hoc noie. Tunc iuerunt ad patrē tuū: et innuebāt p̄ri eius quē vellet vocari eū: adhuc aut p̄ri eius erat mutus. Et dicit hic glosa q etiam erat surd⁹ iō innuebant ei p scripturam quis vocaret⁹. Qui postulans pugillarē: scripsit dicēs. Ioānes est nomē ei⁹. q. d. nō impono ego sibi hoc nomen: sed dñs. Tūc pater subito recuperauit loquelam dī. Benedictus dñs de⁹ isrl̄z. Ecce hic quō fuit hec notatio miraculosa. Moralr hoc nota: et intrabimus p questionē. Qd̄ nomē est melius zacharias an ioānes: et videt⁹ q ioānes qz dixit mater. Nequaq; vocabit⁹ zacharias: sed ioānes. Rñdeo. zacharias s; in interpretationē hebraicā interpretat⁹ memorans deū. illud nomē ioānes in x. gradibus excellit hoc nomen zacharias. Nā si aliqua psona sit in pctis et vult dimittere pctā cupiēs saluari grā dei: opz q talis psona sit p̄lo zacharias. i. mēorans deū quē offendit: et q habeat p̄tritionē d̄ peccatis. Scō q habeat ppositū nō redēdi ad pctāz. Dico q. ix. sūt opa p̄nalia nec tñ in nono opere est iohannes sed zacharias: sed in decio opere. s. in cōicatio ne sacramentali: qz tunc habent donū gratie: vel in quo est gratia: et tūc est ioānes. Ecce rōnez quare d̄t. Nequaq; vocabit⁹ zacharias: sed ioānes zc. adinnuēdū q esset p̄fect⁹ in p̄nialz grā dei. Iō Esa. xlix. Dñs ab vtero vocauit me et de v̄tre matris mee: recordatus est nois mei. et d̄t in p̄sona b̄ti Ioannis qz s; grātiā et perfectionē quā de⁹ debuit sibi dare imposuit sibi nomē. Ergo manus dñi erat zc.

¶ De beato petro apostolo. Sermo.

Beatus es symon bario-
na. Mat. xvi. Festū & solēni-
tas hodierna est duorum aposto-
lorū maiorum & principū aliorū q̄
eodē die martirizati sunt p̄
xp̄o & i eadē ciuitate. s. rome sub eodem
imp̄store. s. Nerone. Et tāta ē dignitas
cuilibet ipsoꝝ q̄ ecclia hodie facit festū
de b̄to petro: & cras de b̄to paulo. Idē fa-
ciā ego: q̄ hodie erit f̄mo de b̄to petro
& cras de b̄to paulo: q̄ hodie nō suffice-
ret de abobus p̄dicare. Sed vt f̄mo p̄s
sit in landē & reuerētiam vt. salutē h̄go
moria &c. Et resumaf̄ thema. Verbū p̄-
positū p̄ themate & fundamēto n̄ri f̄mo
nis requirit aliquale s̄falē declaracionem.
P̄tio q̄ sciendū q̄ petr⁹ aūq̄ esset xp̄i di-
scipulus: ap̄to & papa vniuersalis: voca-
bat̄ symō sed postq̄ fuit discipulus xp̄i
& ap̄to xp̄a p̄stituit eū papā & vicariū suū
vniuersalē & imposuit sibi nomē petrus.
Sicut sit etiam mō q̄n papa eligif̄ muta-
tur sibi nomē: & q̄si mutat̄ in aliterū virū
& nouā creaturā: ita facit xp̄s. Mat. iij.
Et imposuit symoni nomen petrus. P̄ h̄o
beati petri vocabat̄ ioannes & aliquos
grosso mō vocabat̄ ioanna: & aliquoties
diminutue ioannes: aliquoties vt p̄mu-
niter d̄: Joan. Sicut nos cōiter facimus
in n̄fo vulgari de aliquo p̄p̄tio noīe: ita
indei vocabat̄ patrē petri. Et ita et xp̄s
ip̄m noluit. Aliquoties vt cōiter d̄: ioā-
nes: vt ibi symon iohannis. i. filius iohannis
diligis me. Jo. vln. Aliq̄ries grosso
mō. vt ibi. Tu es symō fili⁹ ioanna. Jo.
s. Aliquoties diminutue vt ibi. B̄to es
symon bariona. i. fili⁹ ioanna. i. ioannes.
P̄t̄z thema f̄m expositionē s̄falē: & suz
in materia predicanda in themate. Pe-
trus vocat̄ binomius: & ponunt̄ ibi duo
nola. s. symon & bariona. & quodlibet no-
men h̄z duas interpretaciones: i. quib⁹ ostē-
duntur quattuor virtutes in petro p̄pter
quas est beatus in celo: scz.

Prompta obedientia.

Aspera penitentia.

Recta intentio.

Et dura passio.

¶ Quantū ad p̄mam vtutē p̄ quas b̄tus
petrus est beatus. d̄: prompta obedientia
q̄ notat̄ hic cū d̄: symō: q̄b̄ interpretat̄ obe-

diens. Q̄n est p̄sona audit & obedit ver-
bis & mādat̄ dei: sine aliq̄ excusationē & i-
plet voluntatē dei: vt serm⁹ fidel̄ voluntatē
d̄ni sui obediens ē & meret̄ salariari. i. sol-
ui i sine seruitū. Sic q̄ in hoc mūdo fuit
p̄p̄te & obedit̄ v̄bis & mādat̄ dei q̄n si-
nerit seruitū. s. i morte: vite habebit re-
tributionē & b̄itudinē p̄ salario. iō Lu.
xi. B̄ti q̄ audiat̄ v̄bis dei & custodit̄ illū
h̄ac obedientiā habuit petr⁹: vt p̄z Mat.
iij. Ambulans iesus iuxta mare galilee
vidit duos fr̄es symonē q̄ vocat̄ petr⁹ &
andrea fr̄atē ei⁹: mittētes rete in mare.
Erant em̄ piscatores: & ait illis. Venite
post me faciā vos fieri piscatores homi-
nū. Et illi p̄tinuo relicto retib⁹ & nauē secu-
ti sunt eū. Ad practicā. B̄tus petr⁹ aūq̄
esset discipul⁹ xp̄i erat piscator paup̄: itm
q̄ ipse & fr̄ su⁹ b̄tus andreas h̄ebāt solū
vnam barca & vni retē: et vtuebāt sic de
suis laborib⁹. Sic piscat̄o q̄dā die ipso
existēte in stagno. s. i mari galilee iuxta
lit⁹ dicti mar̄: seu stagni: tūc ipse xp̄s vi-
dit petrū & andrea: d̄: dixit. O boni ho-
mines & q̄d ibi facit̄. R̄s. derūt. D̄ h̄o v-
lunus pisces cape. Sciēs christus q̄ ali-
bi plus p̄sicerent̄ q̄ ibi: dixit eis. Venite
post me faciā vos fieri piscatores homi-
nū. Ego em̄ docebo vos piscari reges p̄nci-
pes: duces: comites: & multaz p̄gētū ḡna-
tiones. In his v̄bis. Venite post me &c.
sūt duo. P̄tio. dat̄ itelligi q̄ ecclia xp̄ia-
na ē sicut nauis m̄i coopturaz. Prima
cooptura bassa siue iserior ē religiosoz
se humiliātū. Et sicut cooptura iserior ē
secreta: sic religiosus h̄z esse secretus in
claustrō: & in cella nō ire p̄ vias vel p̄ pla-
teas tractādo negocia s̄claris. Sc̄da co-
optura signat̄ statū p̄b̄oz: q̄ debent mi-
nistrare sacramēta ecclie: cōiter in mē-
dia: cooptura s̄tat bone merces & magni
valoris. Sic in manu p̄sio vtroz & pos-
se eoz stant merces parad̄ si. s. sacramē-
ta p̄pter q̄ habemus vitam etiā. Ter-
tia cooptura est status laicoz: q̄ vadunt
hincinde p̄ mūdū sicut mercatores: & illi
de nauē q̄ vadūt p̄ coopturam exercēdo
laborē nauis. De ista dicebat solomon.
Faciā est q̄si nauis isitoris. i. mercatoris
de lōge portās panē suū. i. mercatiā hoc
est aīaz bonā. Prouer. v. Sc̄dm secretū ē
eū dicit. Faciā vos fieri piscatores hoīz

q̄ sunt p̄dicatores. Predicatio est vt rete qz sicut rete ē totū colligatū z vna chorda trahit: sic p̄dicatio euāgelica ē de diuersis chordis. s. autoritatib⁹: rōnib⁹ et p̄bolicis: z oia sūt colligēda. Si p̄dicatio sit bñ ordinata z trahūt vna chorda: scz t̄p̄mate q̄b̄ ē fundamētū sermōis: p̄dicatores istos mittit de⁹. Hier. xvi. Propter ea ecce dies veniet z mittāt eis piscatores multos z piscabūt eos: multos piscatores misit: qz ap̄los: martyres: confessores z nos q̄b⁹ d̄t. Lazate retia v̄ra in capturā. Nō dicit p̄licate: s̄ illos q̄ h̄nt magnā sciam z tenēt p̄licatā: z nolūt se disponere ad p̄dicādū ad capiendū pisces. Ecce q̄re dicit. Venite post me zc. ac si diceret. Dimittite illā barca parua cū qua mō capitis pisces: z ponam vos in magna nauī ecclie triū coopturaz. Dimittite retia illa z hēbitis doctrinā euāgelicā. Dimittite illō mare z faciā vos piscatores hoīm. regū: millitū: z alioz. Hec oia intellexit petrus virtute diuina q̄n x̄ps ore suo dixit. Venite post me zc. Cognouit ip̄m verū messia: zc. Ut ḡ bt̄us petr⁹ haberet loco retis doctrinā euāgelicā z posset in nauī ecclie p̄ mūdū piscari. hoīes p̄opte obediuit: Nā d̄t euāgelicū. Relictis retib⁹ z nauī secuti sūt eū incōtinēti petr⁹ z andreas. Bt̄us ḡ petr⁹ flexis genib⁹ dixit corā x̄po i corde suo. Nolo rete nec nauē ex q̄ vos posuistis in corde meo affectio nē piscādi i mari hui⁹ mūdi cū nauī ecclie z doctrina euāgelica icorruptibili zc. z subito inuit cū x̄po. Ecce p̄opta obedientia petri. Dicať hic s̄ defectū huius mūdi. Nā oēs vocamur a x̄po. s. xp̄iani iudei agareni z nos nolum⁹ ire. Uocat em̄ nos illuminādo corda n̄ra. dans cognitionē de pctis: z statim deberem⁹ ip̄m se q̄: s̄ accidit nobis vt samueli q̄ vocabat̄ a deo z ip̄e ibat ad hely. No. h̄istoriā. s. Reg. iij. Nō sic facit iob q̄ dicit. Uocab̄ me z ego respōdebo tibi non hely. Job. xiiij. Cōtra tales dicit x̄ps. Uocauī z renuistis: extēdi man⁹ meas z nō fuit q̄ aspiceret. Prouer. i. Moralr cū dicit. faciam vos fieri piscatores hoīm. Notēt h̄ religiosi z alij q̄ h̄nt p̄dicādi offm̄ quia oēs sunt piscatores: rete est p̄dicatio euāgelica. Ergo mō extēdo rete z cū alijs audiēs p̄dicationē p̄ponit dimittere pctāz

vitia z h̄z redeūdi p̄positū ad deū: tūc p̄dicator p̄t dicere: vni piscē cepi. Q̄n nobilis vel miles p̄p̄ p̄dicationē dimittit p̄p̄ā: odiū vel rancorē inimico suo: cepi mus vnū delphinū. O tales pisces z piscatores q̄tū placēt deo. Idē de nobili d̄na dimissis vanitatibus ornamentis z h̄mōi: z p̄fuit z p̄ponit bñ viuerē: tūc p̄t dici q̄ cepim⁹ vnā tonycā. Q̄n aut̄ in p̄dicatione cōuertit̄ agricola aut simplex h̄o: capit fundulus. Idē de muliere paupe capitur vna sardina. Et i die iudicij dicit x̄ps p̄dicatozib⁹. Venite nunc z p̄radete. Et q̄n ip̄i dicēt. De q̄ d̄ne. tūc ip̄e r̄n debet. Afferte de piscib⁹ q̄s p̄didistis. Jo. xxi. O q̄d erit de isto p̄dicatore qui dicit: d̄ne ego nō sum piscar⁹ nisi algua z brosam. s. pecunias: raupas: comeras: familiaritates z famā. Jo amore dei laboremus vt capiam⁹ aīas. Nā i iudicio qlibet veni cū aīab⁹ q̄s p̄uertit dicēdo. Ecce duos pisces q̄s ego p̄dididi. O q̄t pisces z q̄t aīas ducit bt̄us petr⁹ secū q̄ in p̄ma p̄dicatione p̄uertit tria milia aīaz et holz. vide Act. ij. z. iij. Quātū ad scōaz virtutē p̄ quā bt̄us petr⁹ est bt̄us i paradiso est aspa p̄nia: q̄d oñdit cū d̄: symon: q̄d scōo mō interpretat̄ ponēs tristitiā. s. p̄nie de qua ap̄ls. d̄t. Que s̄m deū tristitia est p̄niam in salutē stabilē opat̄. ij. Cor. viij. No. q̄ s̄m deū. i. q̄n displicet hoī de offensis factis deo talis bt̄itudinez mereť: qz verā p̄niam facit. vñ Mat. v. Beati q̄ lugēt: q̄m ip̄si p̄solabunt̄. s. in beatitudine celesti. Mō attēdat̄ ad p̄niam b̄i petri In q̄bus em̄ fecit p̄niam in comedēdo: i potēdo: in vestiēdo. In comedēdo sciat̄ q̄ semel fuit iterrogat⁹ quam vitā ducebat. R̄ndit. Cib⁹ q̄tidian⁹ est panis cuz oliuis: z raro cū olerib⁹: qz solum in magnis festiuitatib⁹. Ecce vita sua lz esset papa. Sed q̄rit vñ ḡ exiuerūt tot capones: galline: fasiani: false dediueris maneris q̄ iā sunt in mensa p̄latoz. Dicať truffatiue q̄ ille oliue b̄i petri erāt grauide: pepererunt capones z alia p̄dicta. Itē fuit iterrogat⁹ de vestiū z r̄ndit. Vestimēta mea tunica quā vides cū mātello tā in hyeme q̄ in estate. Ecce p̄ma vestis p̄mi vicarij x̄pi. Sed q̄rat vñ ḡ exiuerūt tot sumptuose vestes zc. quas portat p̄latus: tot foderature. Dicať q̄ mātello

Ius petri pepit eas &c. Itēz vita sua fuit talis q̄ de oculis fecit fontē lachrymarū rec. ordās de renegatiōe p̄ quo s̄d̄iuyit lachrymat⁹ est & vixit post xpi ascensionē. xxxvij. annis: vt i. li. de viris illustribus dicit sc̄tus Hiero. q̄ t̄m̄ flebat q̄ habebat faciē q̄si adultam ex caliditate lachrymarū. No. p̄niaz de renegatiōe. Ipe peccauit p̄ os xpm̄ renegādo: id̄ fecit penitētā p̄ os nō comedēs nisi panē & oliuas. q. d. qz peccasti: id̄ ieiunabis. Sc̄do renegauit xpm̄ calefaciēdo corp⁹ suū: vt dicit ioh̄nes: id̄ fecit p̄niam in corpe solū portās iunich̄ cū mātello. Tercio sicut facies sua nō fuit decūdāta xpm̄ negare id̄ fecit. Ibi sunt fruct⁹ digne p̄nie. Lu. iij. Facite fruct⁹ digne p̄nie: vt p̄ q̄ quis peccat: p̄ hec & p̄niam agat &c. Morale h̄ b̄tūs petr⁹ p̄ trina xpi abnegatiōe: qz ex timore mortis abnegauit xpm̄: & t̄m̄ fecit xxxvij. ānos oēs de p̄nia. Quid eris de illis renegatōib⁹ q̄ nō solū ter: s; millicies in die renegāt p̄ vna minima re: vel parua occasione iurādo magna iuramenta blasphemādo xpm̄. O maledicte renegator: qd̄ eris de ala tua. Si b̄tūs petr⁹ p̄ trina negatiōe tantū fecit &c. qd̄ deberes tu facere q̄ nō timore mortis: sed mala p̄suetudine iuras. Itē. b. petr⁹ solū dixit: nō cognosco eū. Cogita quid eris de ala tua. Amore dei adhibeant̄ modi q̄ ista vete stabilia iuramēta cessent. Ego dabo vobis tria media. Primū q̄ vos mulieres q̄ habet filios paruos: iurāt; ne iurēt nisi p̄ aduerbia. Sc̄do modus q̄ quilibet iurator: p̄deret sibi istā legē. s. soluere certū qd̄ p̄ quibet iuramēto & dare paup̄ib⁹ in die d̄nica: & sic corrigeret. Tertio modus corrigēdi p̄inet ad rectores patrie q̄ p̄ statutū d̄nt ordinare q̄ iurāt d̄ deo puniant̄ tali mō &c. & nulli parcere i his q̄ tangūt xpi honorē. Sed qz rectores nō corrigūt p̄querit̄ de⁹ dicēdo. Quatores ppli iniq̄ agunt dicit d̄na: & iugiter tota die nomen meū blasphemaf. Prop̄ hoc sciet p̄lo meus nomē meū in die illa: qz ego ipse d̄ loq̄bar ecce assum. s. puniēdo. Esa. liij. Ecce de sc̄ba s̄tute in hoc qd̄ dicit symō. i. ponēs tristitiā. Quātū ad̄ tertā s̄tute p̄ quā b̄tūs petrus de b̄tūs ē reata intēno. s. in oib⁹ q̄ faciebat p̄dicādo: celebrādo: & alia opa s̄tiosa exercendo

semp respiciebat honorē dei q̄ notat̄ in hoc qd̄ dicit bariona: qd̄ licet p̄rať filius simplicitat̄ nō dicit duplicitatē. Qm̄ em̄ alius aspicit sm̄dū & ad honores & non ad deū est duplicitas. Accidit talib⁹ vt gallo q̄ vno oculo respicit cellū et cū alio granū. B̄tūs aut̄ petrus in oibus habebat rectā intētiōē ad deū. Vñ i. p̄o. Nō nobis d̄ne nō nobis: s; noi tuo da gliaz. Ecce simplicitas. Et isti merent̄ bititudinē. Vñ Mat. v. B̄ti mūdo corde: qm̄ ipsi deū videbūt: h̄ p̄ p̄t̄plationē: & in alio seculo p̄ eternā possideb̄. B̄ti habuit istā s̄tute beat⁹ petrus: qz i; esset papa & vicarius xpi & haberet tantā sanctitatē q̄ sanaret oēs infirmos: etiā ymbria tā gēte infirmos curabant̄. Dicat̄ quomō qm̄ sciebāt ipm̄ trāsiturū p̄ aliquē vicum ponebāt infirmos vt ymbria tāgeret eos & sanarent̄. Act. v. Sed cū toto hoc itā habebat simplicitatē q̄ nullā habebat hypocrisim seu vanā gloriā aut̄ presumptionē. Ibat̄ simplr̄ rex & correxit se: p̄ q̄ erat filius simplicitatis. Et poterat dicere. Scio de⁹ meus q̄ tu p̄bes corda: & simplicitatē diligas: vñ & ego in simplicitate cordis mei ler⁹ obtuli vniuersa hec. i. Paral. vi. Tu p̄bas corda creature si seruit̄ d̄n̄ & recta intētiōe: & si est simplex diligas eū: & id̄ i simplicitate cordis mei dilexi te: & seruiui tibi. No corde. Morale hic est sciendū q̄ primū qd̄ respicit de⁹ in opib⁹ n̄tis est intētiō. Nā si vnus faceret oia bona mūdi de ḡne bonoz et non fierent recta intētiōe nihil valeret meritouē. Verbi gr̄a. Ad practicā magnū opus meritouū est religioē intrare: intātū q̄ dicit b̄tūs Tho. ij. q. lxxix. ar. iij. ad tertū. q̄ votū religionis si recta intētiōe fiat: cū sit p̄petuū est maius s̄votū p̄grinationis terre. c̄tē: qd̄ est sp̄ale: sic alexander tertius dicit: & habet extra de voto & voti redē. c. scripture. Et postea subiungit Tho. q̄ r̄nabiliter potest dici q̄ aliquis consequitur remissionē p̄ctoz oim̄ p̄ ingressum religionis q̄ vtilior est s̄p̄ peregrinatio terre sc̄tē s̄tū ad p̄mōtionē in bonū que s̄ponderat absolutiōni a pena. hec Tho. ibidem. & in littera pulchra de hoc ibidē. S; illud op⁹ peruenit. s. ingressus religionis & p̄diur qm̄ intētiō est p̄uersa & sp̄alis: v̄puta

qz speratis qz fili⁹ vester erit abbas vel mag^r in theologia aut ep⁹: z iō iducitis eū ad religionē z nisi hoc speraretis ipse nunq̄ religionē ingrederet: qz talis intētio nō est ad deū: sed ad mūdū z p̄dit meritū: vel si lirat vivuat in rege nō seruādo religionē: ista intētio est puerfa. Naz meli⁹ esset religioso qz esset latro q̄ religiosus nō seruando q̄ debet. Itē p̄dicare v̄bū dei est magnū meritum: qz est magnū opus si intētio sit recta: sed qñ aliq̄s p̄dicat ppter vanam gloriā seu famam: vel ppter pecunias hñs intentionem ad mūdāna: totū p̄dit z dānat. Querit beatus Tho. q̄libe. v. q. xij. ar. ij. in corpore. An p pniaz potest q̄s recuperare aureolam q̄ digne p̄dicanti p̄missa est si p vanā gloriā eam p̄diderit z dicit qz non qz nō fuit lucrato^r ipsam iuxta sniaz dñi.: Amē dico vobis receperūt mercedē suā. Mat. vj. Pōt tñ acquirere gratiam dei si emenda^r: vel p bonam p̄dicationē aliaz d: nouo pōt lucrari aureolam: sed p̄dita nullatenus pōt recuperari. Item in bello iusto illi q̄ vadūt magnū opus faciunt si hñt rectam intentionē. Beati sunt q̄ moriunt ppter iusticiāz vel defensionē rei publice inter martyres sunt gl̄iosi: lz ecclesia nō faciat festū. Sed si faciūt ppter vanitatē vt multi dicētes: amore dñi mei zc. O fatue i tali casu opz p̄ponere amorē z respectū diuinū z verā iusticiā dicēdo: faciamus hoc amore et zelo iusticie. Itē vel cenabim⁹ in tabernaculis inimicorū nostrorū p̄victoriam quā habebim⁹ vel cū deo in paradiso ex q̄ defendim⁹ iusticiam: sed qñ habes intētionē fatuam totū bonū opus p̄dis. Sicut remittere iniurias: parcere inimicis: magnū op⁹ est si fiat p deo z amore xp̄i: sed qñ fit nō ob dei reuerētiāz seu amorē: sed intercessio nē psonaz: totū meritū p̄dit. Dica^r p̄ctice: si papa vel rex rogaret te qz remitteres: forsitan remitteres z tñ p xp̄o non remittis. Dica^r quō in iudicio xp̄s ostēdens vulnera dicit: ecce qd feci ego p te videamus qd fecisti tu p me. Si remissisti amore sui: dabit tibi paradysum. si vero remissisti amore pape vel regis vel aliorū dicit tibi. Vadas ad illos ergo vt dēt tibi paradysum: q̄ habebūt satisfacere de ipsis. Si remittis pura intētionē p honore

xp̄i: tūc xp̄s accipiet te p manus dī. Euge sue bone z fidelis. Mat. xxv. Autemini vt in oibus ad deū dirigatis intentionē: vt in oibus honorificet de⁹ p iesum xp̄m cui est gl̄ia z imperiū in sc̄la sc̄lorū amē. j. Pe. iij. Quantū ad q̄rtā virtutē q̄ est dura passio cū d̄ bariona: qd fm sc̄dam interpretacionē vult dicere fili⁹ colūbe. Ecce hic martyriū suū. Dica^r qñ sacerdotes veteris testamenti offerebāt deo colūbā p̄mo deplumabāt. Itē fregerūt sibi alas itē fregerūt collū z inclinabāt sibi caput z tale sacrificiū multū erat deo acceptabile: vt d̄: Leui. j. Holocaustū est z oblatio suauissimi odoris dño. Qd b̄tus pet^r fuerit fili⁹ colūbe: p̄z i ei⁹ martyrio ppter patiētiā quā habuit z p eternā b̄itudinē. Si qd patimini p̄p̄ iusticiāz b̄t j. Pe. iij. Dica^r quō b̄tus petrus postq̄ p̄dicauit p mltas ciuitates z villas: z cōuerterat plures gētes in antiochia z alibi: venit romā: z ipso ibi p̄dicans q̄ mādātum neronis impatoris q̄ p̄cepit fidē xp̄i nō p̄dicare: fuit captus. xp̄iani autē volentes eū liberare: dicebant sibi. O p̄ nos liberabim⁹ vos: fugite de istis. Tādem acq̄escens eis fugit: cui p̄grediente de ciuitate apparuit xp̄s cū cruce in humeris. Quē videns petrus dixit. Dñe q̄ vadis: q̄si diceret. Ego egredior de ciuitate: z tu ingrederis. R̄ndit xp̄s. Venio romā itez crucifigi dī. Semel fui crucifixus i hierl̄m: h̄ volo itez crucifigi. Uolebat xp̄s dicere qz postq̄ fuerat in hierl̄m crucifix⁹ in p̄sona p̄p̄ta: et in p̄sona petri debebat romē crucifigi. Qd pet^r intell̄gēs statim reuersus est in ciuitatē z xp̄s ad celū. Et dixit pet^r amicis suis xp̄ianis ciuitatē quō sibi apparuerat xp̄s zc. p̄z quō erat deo acceptabile z gratiosum. Ipse autē fuit reuersus ad captio nē impatoris: venerūt ministri z habuit sententiā crucifigendi in cruce quā ipse adorauit dicens ministris. Pro gratis peto qz nō crucifigatis me capite sursum vt xp̄s magister me⁹: sed caput ponite deorsus. Dixerūt ministri. Maius tormentū erit sibi: cōplaceamus sibi in hoc. Dū autēz esset in cruce nō cessabat predicare stantibus in circuitu eius. Ostendit h̄ nobis doctrinam qd non debemus cessare a predicationibus frigore nec calore nec

laboribus: sed conari in puerfatione ala-
tum. Et ipso sic stante xps misit angelum
cū corona violay: et xps aperuit tibi li-
brum tenens in manu in quo bñs petr⁹
legebat: et postea dixit. Dñe iesu chris-
te grauias tibi ago q̄ ne portasti ad finem
opratum dñe recomendo tibi istos xp̄ta
nos filios generatos in utero sp̄s̄e tue.
s. l. ecclia p̄ baptisimū. Et sic tradidit deo
sp̄m: quē angeli dei portauerū ad gl̄iam
Moralit̄ hec crux petri nō erat talis sicut
crux xp̄i: sed reperio q̄ et ponitis speyve
strā in cruce bñi petri que nullū pot̄ sal-
uare nec eniaz sc̄m̄ petrum: nisi b̄tute xp̄i
Uñ Mibi ablit̄ gl̄ari nisi in cruce domi-
ni nr̄i iesu xp̄i. ad Gal. vlt. immo qd̄ for-
tius est: aliq̄ ponunt de facto: q̄ nō mētē
spem in signo diaboli: qd̄ est circū. Nā
sicut boni religiosi in principio horarum
innocant deuz signo crucis dicēdo. De⁹
in adiutorium ipsi faciunt circū: quia
in circuitu impij ambulant. Recita totaz
practicā et dñctū illoz q̄ nō bñ se signāt
in introitu ecclie: in mēsa: mulier ponēs
filium in lecto. Idē in ps̄byteris benedi-
cēdo aquam: panem: et quod veterius
est super corpus xp̄i faciunt rotulū. Oh-
de hicquō debent signare. Hoc contra si-
gnum nullum stetit periculuz. Instruite
etiam vos vestros de hoc signo crucis.
prop̄ha Cant. viij. Sub arbore mali su-
scitavi te: pone me signaculū sup̄ cor tuū
et brachium tuum &c.

¶ De cōmemoracione bñi pauli. Ser.

Notum vobis

facio euāgelij. Gal. j. Et re-
citatur in ep̄la hodierna. sicut totū officij est bñi pauli
ita et sermo &c. Salutes h̄go maria &c. et
refumatur thema. Questio solet fieri de
istis duob⁹ aplis petro et paulo virū eo-
rum sit maior et excellētor. Huic q̄stioni
opz̄ rñdere cū distincōe: et est talis rñ-
sio q̄ isti duo benedicti et gloriosi aposto-
li petrus et paulus possunt considerari
tribus modis scilz.

Scdm̄ conditionem apostolicam.

Scdm̄ prelationē ecclesiasticam.

Secundum predicacionē euāgelicā.

Si cōparare volun⁹ fm̄ p̄ditionem apli
cū. Rñdeo q̄ vnus nō est maior alio vl

excellētor: sed equales: q̄ ita vn⁹ sicut
alter est apls iesu xp̄i: sicut oēs presbyte-
ri s̄z p̄secrationē eucharistie equales iut
petro et paulo: sed prius fuit elect⁹ in apo-
stolum petr⁹: et vltimo paul⁹. Et de hac
p̄ditione aplica de⁹ tñ vni q̄tum alteri
dat. q̄si dicens xps petro: volui huic no-
uissimo. s. paulo dare sicut et tibi. s. d. apo-
stolica cōditione. Mat. xx. Ecce p̄m̄ diuis-
ctio. Scdo si fm̄ prelationē ecclesiasticam
loquimur maior est petr⁹ q̄ paul⁹: q̄ pa-
pa maior est legato. Bñs petr⁹ fuit apo-
stolus xp̄i et papa vltis et xp̄i vicari⁹: cui
dicit xps. Tu es symō fil⁹ ioāna: tu vos-
caberis cephas. Jo. i. Cephas. gr̄ce. i. ca-
pitane⁹ vel maior alioz: Bñs paul⁹ fuit
xp̄i apls et legat⁹ a latere: q̄ p̄ totū mūdū
poterat ep̄os facere: et bñficia alta dare.
Jo dicit. Legatione fungimur tāq̄ deo
exhortante p̄ nos. u. Col. v. Si q̄ fm̄ pia-
tionē ecclesiasticā petrus fuit papa: paulus
legat⁹ a latere apparet petrus fuisse
maiorē. Tertio si loquimur fm̄ p̄dicacionē
euāgelicā: paul⁹ fuit excellētor et abun-
dātor petro i ardētē p̄dicacionē et et aplis
alijs: nō in p̄sona ip̄i p̄ excellētiā pot̄ di-
cere the. Notū vobis facio euāgelij. Hoc
excellēti⁹ p̄tinet ad eū: q̄ maior i p̄dica-
tionē euāgelicā. p̄z̄ the. Reperi iuxta the-
ma q̄ p̄dicatio euāgelica bñi pauli h̄uit
sup̄ p̄dicacionē oīloz excellētiā i tribus.

Primo q̄ fuit magis āpla et copiosa.

Scdo q̄ fuit plus clara et luminosa.

Tertio q̄ fuit magis lēga et virtuosa.

Ergo bñ p̄tinet ad eū thema. Notū vo-
bis facio euāgelij. Primo dico q̄ p̄dica-
tio euāgelica. s. pauli sup̄ alios aposto-
los fuit pl⁹ āpla et copiosa q̄ alioz apo-
stolorū. Nā post recepōe: sp̄s̄̄sc̄i i die
p̄thecostes q̄libz̄ accepit vñā portionez
vel regionē p̄ mūdū ad p̄dicandū euāge-
lij. Petr⁹ iuit i iudeā et antiochiā. Bñs
Jo. in frigiā. Matthe⁹ in ethiopiā. Jaco-
bus maior in hispaniam. Limitatam p̄-
dicacionē p̄dicare habebant. Sed beatus
paulus non accepit regionem limitatā
sed per totū mūdum vniversum ibat:
vt dicit Hiero. in li. de viris illustrib⁹ q̄
xxxv. annis fuit de ciuitate in ciuitetēz
de terra in terrā predicādo non cessabat
Ecce quō fuit pl⁹ āpla et copiosa: quia
nō iuit in terrā certā vel regionē: sed gō-

neraliter discurrebat. Idem dicimus in ei^o collecta. De^o q^o vniuersum mundum beati Pauli p^odicacione docuisti. Vñ nota magnū z mirabile q^o oēs apli petrus ioānes z bartholome^o zc. qñ veniebant p^odicare in alijs ciuitatib^o fidē xp̄i recipiebant. p^ouisionē a ciuitate v^l a p^ob^o ho minib^o: qz xp̄s dicebat. Luc. x. Dignus est opari^o mercede sua: s^z de paulo dicit text^o. Act. xviii. Erat artis scenofactorie. Dicit glosa: scenos. i. tēda z chorda. dicit g^o q^o sciebat facere chordas z suere et de hoc sibi p^ouidebat: qz certo tpe opabatur cū aliq^o de illo officio vt p^ouideret sibi: z certo tpe p^odicabat z certo orabat: iō dicit. Argētū z aux^o vt vestē nulli^o p^ocupiui: sicut ipi scit^o: qz ad ea q^o mihi op^o erāt z his q^o mecū sunt ministrauerūt manus iste. Act. xx. Itē qz p^odicabat de xp̄o p^otra mādātū impatoris nerōis. iō. hberabāt ipm p^o villā: s^z p^opter hoc nec dimittebat p^odicacionē. Alia die lapidabāt eū nec p^opter hoc dimittebat. Quē vidētes ministri impatoris ita fortē: posuerūt ipm in cāpo clauso ad leones: sed in nullo sibi nocuerūt: imo lābebāt sibi pedes. Et sic ab infidelib^o passus est multas iniurias et vituperationes p^o xp̄o et p^odicacione. Uidef ergo vobis quō fuit sua p^odicatio ampla z copiosa sup oēs ap^os. Recte tenuit paul^o sup alios xp̄i p^oceptū: q^o qñ d^o b^ouit in celū ascendere dixit aplis z mandauit. Euntes in mundū vniuersuz p^odicare euāgeliū oī creature. Mar. vi. Moraliter hic ponūtur tres clausule in q^o oñditur p^odicatorib^o h^obi dei q^o agere debeant. Prima cū dicit. Euntes in mundum vniuersuz. Nō dicit q^o sim^o in vna ciuitate seu villa sed i mundū vniuersuz. Nā si sol staret in vna pte firm^o nō calefaceret mundū: tunc vna pars esset p^obusta et alia frigida z alia fructuosa: sed sol discurret p^o totū mundū z illuminat z calefacit et facit fructificare. Sic boni religiosi vite ap^olice debēt ire p^o mundū. Caueāt ne eos retineat voluptas: s^z discurrā p^o mundū illuminādo in fide catholica calefaciēdo in charitate z dei dilectiōe: z faciēdo fructificare in opib^o pijs mie z meritorijs: qz q^o vna esca est mag^o p^ociosa z excellēs: tāto est pl^o necessariū q^o voluat in olla ne adhereat olle ab^o itra: sicut p^o

de cucurbitis. Sic si aliq^o est delicat^o in deuotiōe z excellens in scia z p^ocius in p^odicacione: necesse est sibi q^o faciat mutationē sic nō adherebit: qz si recipiet familiaritatē alicui^o filie spūalis vel aliq^o p^osonaz iā p^oder deuotionē vel cogitabit ex quo hic habeo manere indigeo camera p^o tenēdo vinū granū zc. Et sic acq^oret familiaritates z adherebit q^osi olle z cōburet se zc. qz amorē quē deberet habere ad deū ponit in creaturis. S^z qñ mouet se discurredo: p^odicando: nō p^ogregat pecunias: neq^o: h^omōi: qz secum portaret mortem: nec curat de familiaritatib^o nec cameris. Ecce q^ore dicit. Euntes in mundū vniuersuz. Vñ p^oph^oa. Oseas dicit figuratiue. Effraim fact^o est subcinereci^o panis q^o non reuersatur. cōederūt alieni robur ei^o: z ip̄e nesciuit. S^z z cani effusi sūt in eo z ip̄e ignorauit. Osce. vii. No. Effraim. i. p^osona altavel crescens vt p^osona crescēs in scia deuotiōe vel excellēti p^odicacione. Dicit q^o est facta sicut panis coctus iter cineres q^o nō reuersat de vna pte est destructi^o siue adustus z ex alia crudus. Sic est de p^osona q^o nō reuersat z h^z excellētē vitā: calefacit se in amore mūdi refrigerās se de deo. Et q^od seq^ot. Alieni comederūt robur ei^o. Adhuc habuit mēsam z incepit dimittere deū: deuotionem et lachrymas p^op^octiōis z de modico in modicū vadit in terrā. iō dō. Nō est illis p^omutatio. Rō qz mō satisfacio q^ostioni dī cētī. Quare mutāt se fratres q^olibz anno de p^ouentu ad cōuentū: qz op^oz cū baculo p^olatiōis agitare z mouere istos sicut cucurbitas vel aliū cibū delicatū: ne adhereant capiēdo familiaritates. Scōbo dicit. p^odicare euāgeliū. Nō dicit ouidium vel h^ogilitū vel horatiū: s^z p^odicare euāgeliū. Tota sc^optura est euāgeliū figuratiū v^l figuratū z claz. Vñ rota erat in medio rote. Ezech. i. Scit^o q^ore p^ocepit p^odicare euāgeliū: qz alie doctrine nō h^ont finē seu terminū ad p^oncipiū. Sicut d^o fonte q^o non pōt ascēdere naturalr p^o canale alio q^o sit fons: qz caret h^ontute ad pl^o. Ita de doctria poetaz videam^o vñ exit. Nū q^od de intellectib^o hoīz. Imo: iō nō pōt facere vt aliq^o ascēdat i celū. Erū q^o p^odicat i^o eas: semp er^o terren^o. S^z doctria euāgelica q^o exiuit de celo: ad illū locum

de quo exiit facit ascendere personam que
ipam predicat. Fuit: iō xps Jo. iij. Aqua
quam ego dabo fiet in eo fons aque sa-
lientis in vitam eternā. Jō predicatē euan-
gelium: qz predicare vba dānatorū dāna-
tio est. Dicit em̄ Hiero. qz Aristo. x plato
in inferno sunt. Accipe ergo doctrinam
xpi q̄ ducit ad vitā vt est biblia q̄ liber
vite dicitur: libri v̄o poetarū dicuntur libri mor-
tis. Tertio dicit ol creature. s. hincinde:
non dicit soluz in vna ciuitate: nec dicit
magnis dñis: sed et agricolis. Nō soluz
diuinit̄ s; etiā pauperib; x alijs: qz om̄i
creature. Dicit maḡ Vincēt; qz dolet.
Nā reperit in lōbardia nonē valles he-
reticorū ppter defectum p̄dicatorū. Di-
xit sibi vnus de illis vallib;. Frater. xxx.
anni sunt qz nullus frater venit huc nec
clericus ad instruendum nos in fide: sed
venit heretici de p̄tib; lōginq; x p̄-
dicāt nobis suos errores q̄s euitarem;
si habuissemus doctrinā euāgelicā. Jō
dicit om̄i creature. x in om̄i loco supplē.
iō hieremias in spū videns hunc defectū
dicit. parvuli petierūt panē et nō erat q̄
frāgeret eis. Thie. iij. puuli. i. rustici sim-
plices pauperes et ignorātes: x heretici
petierunt doctrinā euāgelicā x nemo mi-
histravit eis. S; br̄s paul; vniuersalr
extendit doctrinā euāgelicā. Jō dicit
Notū vob; facio euāgelii. Dico sc̄o qz
p̄dicatio euāgelij beati pauli fuit. super
omnes alios pl; clara x illuminosa. Au-
dite bene. Oēs alij apli p̄dicabant do-
ctrinas quas a xpo audierant: s; nō vi-
derāt: sed br̄s Paul; p̄dicabat illud qd
viderat: qz realiter fuit rapt; in celū. Jo-
annes v̄o fm̄ spm̄. iō dicit. Euāgelium
qd euāgelizatū est a me nō est fm̄ hoīez
supplē purū: nec ego ab hoīe. s. puro ac-
cepi illud x didici: s; p̄ revelationē iesu
xpi. ad Gal. i. Notā nō habui ab hoīe. i.
mortalī: sed imediate a xpo deo x homi-
ne habui: quē vidi in sua gl̄ia x diuinita-
te cū tota curia celesti. iō si dicat tibi: vbi
didicit Paul; potes dicere qz in celo em-
pyreali in scola angelorū trib; dieb; stu-
duit x sciuit pl; q̄ salomō aut oēs philo-
sophi in tota vita sua. In libro vite eter-
ne cito effiat hō maḡ. Nec mirū si quā-
do agricole rustici vel rudes ignorātes
vel pui hodie nati baptizati x mortui si-

cut intrāt scholā angelorū ap̄to libro v̄i-
te p̄ deū x sibi om̄i maiorē sciām h̄nt in
puncto q̄ v̄o maria aut sc̄i doctores
habuerūt in hoc mūdov̄. Jō bone gē-
tes laboratis ire ad istū studiū: qz in vno
momento est intellect; illuminat; ol sc̄ia
nec opz legere p̄ capla seu diuisiones
hic liber solū h̄z duas chartas. s. hūa-
nitate x diuinitatē. Et xps est liber vite
Cogita ergo si infans vel rustic; iurās
paradisum h̄z in puncto tantā sciām: qd
de beato paulo q̄ tribus dieb; fuit rapt;
per potentia det: et aīa eius tribus die-
bus x noctibus studuit ibidē. O quātaz
sciām debuit addiscere: bñ poterat clas-
reveraciter x lumine p̄dicare. Et vt me-
lius intelligatis ponā in practica vt ves-
tiamus ad mortalitatem: Un̄ si vn; di-
ues homo edificasset domū que cōstitis-
set decem milibus francoz; veniret amī-
cus ei; de vltra mare quē invitasset iam
sibi ostēderet totam domū dicēdo amico.
Noveritis amice qz ex q̄ non fuisset hic
edificavit istam domū: ista est camera
vbi dormio ego: x in ista filij mei: x in ista
scutiferi. Ecce coquina stabulū: cellariū
x. Sic et fecit xps q̄ ostēdit sibi totam do-
mum paradisi. O q̄ pulchra est illa. Cer-
te si q̄ solū posset p̄bere caput p̄ aliquā
fenestrā ad videndum domū paradisi. tan-
ta est illa pulchritudo corporalis qz stare
hō centum annis sine cibo x potu x esset
mirabiliter p̄solatus: etiā si nō videret
xpm̄ nec virginem mariā: solū ex pulchri-
tudine corporali celū d̄. O ist; qz magnis
est dom; dei x ingens. i. inestimabilis lo-
cus possessionis eius. Magn; est x nō h̄z
finē supplē in duratiōe. Barnū. iij. Co-
tus mūd; est quāsi vn; p̄ctus respectu
illius dom; paradisi cuius minima ca-
mera est maior decē regnis. Nec mirū
qz vna stella est maior tota hyspania. Ec-
ce quō ostēdit sibi palatiū regni. Cōsequē-
ter rapuit eū x ostēdit sibi nonē ordies an-
gelorū i celo x nūq; hoīes sc̄uerūt aliqd
de eis donec paul; revelavit eis. P̄lo ostē-
dit sibi p̄mū ordinē. s. angelorū hūano mō-
loquēdo: vbi est rector seu capitane; san-
ct; raphael. x cū vidit paul; illā pulchri-
tudine dixit. O dñe: x quō est br̄s q̄ h̄nc
venit x vix poterat loq; ita stetit attonit;
de illa gl̄iosa habitatiōe quam viderat.

Ad quē xps dixit. Paule: scis q̄s habita-
bit cū istis. Dixit paulus. Nescio r̄ndit xps
Oēs illi q̄ post pctm̄ fecerunt rigorosam
pniam: q̄ nō solū fuat ieiunia ecclie: sed
ampli⁹ faciūt: p̄stent sepe cōicant zc. Di-
xit paulus. O tā bñdicri erūt q̄ de suis pec-
catis egerit pniam. Scdo oñdit sibi scōz
ordinē. s. arch̄angeloz vbi est capitaneus
sc̄tus Gabriel. Cū paulus vidit istā gliaz
fuit tot⁹ stupefact⁹ et interrogabat xpm̄
dicens. Dñe z q̄s stabit h̄ic. R̄ndit xps.
Personae spūales et deuote. Nā sicut aīa
est nobilitoz corpe sic deuotio q̄ in aīa cō-
sistit est maior pniam. Quasiuit paulus. Do-
mine: z i q̄b⁹ reperiet. R̄ndit xps. In p̄so-
nis q̄ sp̄ faciūt oñonē die ac nocte q̄ an-
diunt missas deuote zc. z apls. O in tam
bono pūcto p̄ illis q̄ faciunt deuotā oñ-
nem zc. Tertio oñdit sibi tertiu⁹ ordinez
sc̄z p̄cipatuū vbi est capitane⁹ sc̄tus mi-
chael. In istū locū vadunt p̄sone miseri-
cordes. Vñ bñ misericordes zc. Quarto
oñdit sibi ordinē potestatu: in quē vadūt
q̄ in aduersitatib⁹ h̄nt patientiā iō apls.
Patiētia vobis est necessaria supple ad
h̄ndū istā gliam vt facientes voluntatē
dei reporteris p̄missionē. ad heb. x. Qui-
to oñdit sibi ordinē s̄rutū: in quo collo-
cabunt q̄ habebunt p̄cordiaz sp̄alem: iō
dicit apls postq̄ descendit. Pacē habere
cū oibus. Nō vos defendētes. i. vindicā-
tes charissimi: sed date locū ire. Scriptū
est em̄. Mihi vindictā: z ego retribuam.
Ro. xij. Sexto ascendit in ordinē dñatio-
nū: in quo collocabunt p̄lati bone vite q̄
intrauerūt p̄ portā q̄ h̄nt gubernare ani-
mas pl⁹ curātes de aiabus q̄ de redditi-
bus. Itē dñi sp̄ales. Septimo thronozū
vbi collocabunt q̄ p̄ xpo suauerūt paup-
tatē: terrena p̄pter x̄p̄z dimitrētes. Octa-
uo cherubinoz q̄ it̄p̄taf plenitudo sciē-
tie: vbi collocabunt doctores deuoti. vñ
de talibus dicit Daniel. Qui docti fue-
rint fulgebunt tanq̄ splendor firmamēti
et q̄ ad iustitiā erudiūt multos tanq̄ stel-
le in p̄petuas eternitates. Dañ. xij. No-
no seraphinoz: et in illo ibūt q̄ habebūt
supnalē charitatē. Vñ maior hoz ē cha-
ritas. s. ad Cor. xij. Et qñ tales cogitāt
de deo: totalit̄ liquefiūt sicut candela ad
ignē. Ieiuniū est eis refectio: vigilia dor-
mire: p̄secutio p̄solatio: tota aduersitas

amore xpi est eis p̄solatio. h̄nt feruentēz
affectionē. Si xps diceret eis adhuc vs-
q̄ ad annū veniet ad me zc. r̄nderent. O
dñe: ann⁹. xij. mēses h̄z et debem⁹ tādiu
priuari illa claritate zc. Iō paulus postq̄
vidit oīa ista: tunc vidit vnā p̄ciosaz ca-
thedrā i q̄ itabat xps sup oēs ordies an-
geloz: z ad latus aliā: z dixit. Dñe z q̄s
erit h̄. R̄ndit xps. Sup oēs ordies āgelo-
ruz erit m̄ mea: z i ista cathedra colloca-
bit. O tā bñ videt gliosa cui⁹ p̄ab⁹ tot⁹
mūd⁹ sustinet. Iō cātat ecclia. Exaltata
est sc̄ta dei genitrix sup choros āgelozū
ad celestia regna zc. Deinde vidit diuinā
eēntiam: vt dicit Aug. in lib. de videndo
deū: et in libro ad Paulinū z c̄. s. Tho.
in. i. p̄te. z. i. ij. q̄. q. clxxv. ar. iij. dicit q̄ vi-
dit diuinā eēntiaz: z qñ reuersus fuit q̄
apli crediderūt q̄ studuerat in studio ce-
lesti: z dixerūt sibi. Vñ venis. R̄ndit. Scio
hōiem in xpo añ ānos. xij. siue in corpe
siue extra corpe nescio de⁹ scit raptū hu-
iusmodi vsq̄ ad tertiu⁹ celū: z audiuit ar-
chana s̄ba q̄ nō h̄z hōi loq̄. ij. cor. xij. No-
ta ego scio hōiez in xpo iesu q̄ fuit rapt⁹
vsq̄ ad tertiu⁹ celum. Scriptura sc̄ta nō fe-
cit mentionē nisi de trib⁹ celis. primo de
firmamēto. scdo de cristallino seu aqueo
de q̄ ps. Aque q̄ sup celos sūt zc. Tertiu⁹
est celū ēpyreū. Ergo clarior fuit sua do-
ctrina: qz p̄p̄s oclis vidit oīa q̄ p̄dica-
uit. Iō dicit. Notū vobz facio euāgelii.
Dico tertio q̄ doctria z p̄dicatio bñ pau-
li fuit pl⁹ longa z s̄tuosa. Declarat sic
Oēs alij apli finierunt suā p̄dicationem
in morte sed paulus in vita. xxxvij. annis
p̄dicauit añ mortē z post mortē p̄dicauit
Iō s̄z pl⁹ longa z s̄tuosa. Dico practice
qñ p̄dicauit xxxvij. annis. Nero impera-
tor romanus captiuauit ipm̄ ad mortem
et qz p̄dicauit xpm̄ s̄ ordinationē z volū-
tatem Neronis. Nero mādauit ipm̄ ca-
pi: et dedit sniam capitalē s̄ eum: qz erat
nobilis z priuilegio romanorum gaude-
bat. Dicit quō fuit ductus ad decapita-
tionem. Et facta oñone lictor decapita-
uit eum de cuius collo exiuit lac: deinde
sanguis. Lac oñdit suā puritatem. qz sp̄
fuit s̄go. Deinde venit tāta claritas d̄ celo
q̄ facili⁹ aspiceret hō solē q̄ illā clara-
tē z statim aīa bñ pauli egressa venit ad
neronē in palatiū q̄ loq̄batur cū philoso-

phus dicens. O r tã magnũ miraculũ est istud: r ala intravit quã vidẽs nero fuit terris: r nõ mirũ: qz si sanctas psonas terret bonus spiritus: licz postea cõsolect eas multomagis terret malas. Et dixit Neroni. Venio ad te si vis ad xp̃m puer si porta paradisi est tibi aperta: ego fui mortu⁹ de mãdato tuo r viuo in eternũ. Sic poteris tu si volueris. Ecce quomodo predicauit post mortem: nõ legit hoc de alio sancto. Pz ergo quomodo sua predicatio fuit longe ãtuosa. Statim nero soluit oẽs xp̃ianos quos tenebat captos: sed nõ fecit se chustianũ: sed pman sit in pctõ suo. Jam ipse paulus pphera uerat hoc: qz dicebat. Magnificabit xp̃s in corpe meo sine p vitã sine p mortẽ. ad Phyl. i. Itẽ in morte predicauit. Etã dicatur de capite quõ fecit tres salus r in quolibet dixit iesus: r exibat in quolibet salu vnus fons. Tres predicationes fecit in quolibet. Iesus: iesus: iesus. Multam materiã habebat ad pdicandũ. Hic est secretũ iesus. Ego dico qd istud nomẽ iesus hz tres virtutes sup omne nomen. Unde dedit illi nomen deus qd est sup omne nomẽ. ad Phyl. ij. r Luc. ij. Uocatu est nomẽ eius iesus: xp̃s cognomẽ est: et alias etiã tribus vicibus ppter tres ãtutes quas habet principaliter.

Prima contra defectus spirituales.

Scõa cõtra malitias corporales.

Tertia p pericula seu mala tpalia.

Defectus spirituales sunt pctã. Si aliquis est qui nõ habeat cõtritiõẽ de peccatis suis: r hz cor lapideũ: r nõ scis qd dicat. Mat. xxv. qd iesu xp̃o in cruce pẽdente petre scisse sunt r monumẽta apta sunt: r mortui surrexerũt. Si vis cõtritiõ nẽ habere ponas te corã crucifixo genibus flexis: r deuote dic iesus faciedo signũ crucis iuxta cor: r molliet ad pñiam r monumentũ aperiet scz os per cõfessio nẽ: r mortuus scz sp̃s resuscitabitur: scz ad statũ gratie. Idẽ est si aliqũ in desiderio vindicte ponat se corã crucifixo dicẽdo iesus r. cogitãs quõ xp̃s pepit crucifixoribus: r imediate veniet ad te vna dulcedo de illo fauo mellis paradisi et intrabit cor tuũ: qd in memoriã passiois xp̃i remittes iniuriã. Unde os quicunqz inuocauerit nomẽ dñi saluus erit. Ro. x.

Nota inuocauerit. s. intus in corde. No men dñi. s. iesus deus dabit sibi cõtritiõ nẽ pctõp. Ideo hoc nomẽ iesus cõtra defectus sp̃uales facit tria: scilz molliet cor: facit cõfiteri: suscitãt aiam. Scõo dico qd hoc nomẽ iesus est cõtra malitias corporales. Si deuotionẽ haberemus: medici parum lucrarentur nobiscõ. Naz oẽs virtutes sanctõp r angelõp sunt in hoc noie iesus. Et ideo noster hypocrates vel Galienus iesus posicũ salutẽ pcurauit a labus nostris per redẽptionẽz voluit etiã pcurare r dimittere medicinã qñ em debuit recedere p ascensionẽz: ordinauit amphonismũ dicendo. Signa eos q crediderint nõ dicit q sancti fuerit hec sequent. In noie meo demonia eijciẽt: linguis loquentis nouis: serpẽtes tollet. Et si mortiferũ qd diberit nõ eis nocet: super egros manus imponet r bene habebunt. Mat. xvi. O si haberemus deuotionẽ ad istud nomẽ: sed nullã habem⁹ nisi ad vanitates r sortilegia r cõiuratiões. Unde dicit ps. Homines r iumenta saluabis dñe r. Unde si dolet caput: fac signũ crucis in eo: dicendo iesus r. si fidẽ habes r sanitas corpis nõ sit nocua aie: sine dubio curaberis. Itẽ si habes filiũ infirmũ si scis loqui ipsemet signãdo dicat iesus r. alio facias tu. Nõ fiat subito: sed cũ deuotiõẽ: qd emplastrũ suauiter ponit r cuz caliditate r deuotionis. Itẽ vos mulieres que cupitis cõcipere in vtero dicatis iesus: qz virtus hui⁹ noie iesus dabit vobis prole si vultis. Itẽ qñ est pregnãs vt de⁹ conseruet prolem in vtero: quia multe concipiunt que non possunt portare. Idez de mulieribus qñ debent parere faciant signũ crucis dicẽdo iesus vbi sentiunt doloies: qz melius est dicere iesus q clamare vt capra. Ecce scõa ãtus cõtra malitias corporales. In hoc ergo nomine habeatis deuotionẽz: qz nõ est aliud nomen datũ hominibus sub celo in quo opz nos saluos fieri: nec est in aliquo alio salus. Act. iij. Et loquitur de sanitate de vno ptracto quem scõs petr⁹ curauerat. Illud ergo nomẽ inuocate: nõ aliud. Tercio ptra pericula tẽporalia valet hoc nomẽ iesus. Tu homo bellicus si sis in bello iusto dic iesus r non deficient tibi vires. Secus de bel-

lo iniusto: qz nescit diuina iustitia p̄oci-
niū dare criminib⁹. Sicut si esses in deser-
to z in circuitu tuo essent inimici tui vel
aialia: dicas iesus z tu liberaberis. Itē q̄
tēpestatē fac crucē cū noie iesu: z nō noce-
bit. Contra oia pericula est medela. Un̄
turris fortissima nomē dñi: ad ip̄z currit
iust⁹ z exaltabit. Prouerb. xvij. Nomē
dñi iesus. Vocatū est nomen eius iesus.
Luc. ij. p̄t̄ secretū cū trib⁹ vicib⁹ caput
beati pauli saltauit significās virtutem q̄
p̄dictos tres defect⁹. Ecce quō bt̄s pau-
lus nō solū in vita: s̄ etiā in morte: z post
mortē p̄dicauit. Ergo conclusio tertia cla-
ra ē. s. quō sua p̄dicatio fuit magis lōga
z fructuosa. ḡ thema. Notū vobis facio zc.
De sancta margareta. Sermo.

Inuenta vna

preciosa margareta abijt.
Mat. xij. Cogitanti mihi
magnā deuotionē z sc̄tita-
tē beate margarete inue-
nio quinq; virtutes in ea quibus stat tota
perfectio sanctitatis.

- Prima est vera humilitas.
- Secunda sancta charitas.
- Tertia firma stabilitas.
- Quarta pura claritas.
- Quinta plena felicitas.

Et subintr̄ iste q̄nq; virtutes notant̄ in
quinq; v̄bis themat̄. In p̄ma dictione. s.
inuēta ostēdit̄ p̄ma virt⁹: z in sc̄da sc̄da:
z in tertia tertia zc. Dico p̄mo qz bt̄a mar-
gareta fuit ornata magna virtute q̄ est ve-
ra humilitas: q̄ notat̄ in primo v̄bo the-
matis cū dicit. Inuēta. Rō. Inuētio to-
tus hūane p̄ditionis fuit supbia. Dicat̄
q̄n hō vult facere ad libitū suū: nec vult
obedire mādatis diuinis: hec est supbia
Dicat̄ quō lucifer voluit parificari deo.
Ecce sua p̄ditio p̄ supbiam z sibi p̄sentie-
tiū: noluit stare sub regula sibi a deo da-
ta: noluit hūiliare se dei volūtatē: s̄ vos-
luit facere p̄m suā inclinationē. Ecce pct̄m
z p̄ditio sua. Idē de adā cui p̄cepit deus
in signū dñi ne comederet de ligno ve-
tito: s̄ de alijs. Si tenuisset regulā bonū
fuisset sibi z nobis: qz nullā miserā nec
tribulationē nec mortē incurrissem⁹ qz oia
ista habem⁹ ex suo pctō: s̄ noluit z mu-
lier incepit malū di. Et quare nō comedi-

mus: z ipse comedit: z ecce hec sua p̄di-
tio z p̄sequēter n̄ra ex supbia. Jō d̄. Su-
pbiaz nunq̄ in tuo sensu aut in tuo v̄bo
dñari pmittas. Rō i ipsa em̄ initiū sum-
psit ois p̄ditio. s. angeloz z hoim. Tob.
iij. Si ḡ per supbiā p̄dit̄ creatura: qz nō
vult viuere iustā regulā sibi a deo datā p̄
oppositū. s. q̄n nō vult facere iuxta suam
volūtatē seu inclinationē s̄ iuxta dei or-
dinationē iuenit̄: v̄bigra: q̄n d̄: dñe ego
sum iuclinar⁹ ad supbiā: p̄pā: vanitatē
zc. s̄ qz vos dñe p̄cipitis oppositū: ideo
volo humiliari. Idē dicat̄ de alijs pecca-
tis iuxta auditor̄ facultatē. Jō d̄. Inuē-
ta. Dicat̄ h̄istoria breuiter de pastore ha-
bente centū oves: z p̄didit vnā qua inuē-
ta leuis dixit. Cōgratulamini mihi oēs:
qz inueni ouē quā p̄diderā. Luc. xv. Iste
pastor est xp̄s: centū oves sue sunt humi-
les z obediētes suis p̄ceptis. Rō qz oia
mādata legis in summa sunt decē: z de-
cies decē multiplicādo sūt cētū: z signat̄
p̄fectionē decē mandator̄ sup se z p̄dit̄
vna ouis q̄n exit de grege: z comedēdo
vadit de herba i herbā. Sic p̄dit̄ xp̄ian⁹
ouis xp̄i: cui⁹ ouis clausula est obediētia
z mādator̄: q̄ q̄n p̄terit ouis d̄ p̄dita: et
pōt dicere cū d̄. Errami sicut ouis q̄ pe-
rūt q̄re seruū tuū dñe: qz mādata tua nō
sū oblit⁹. ps. cxvij. Querit̄ ouisa xp̄o q̄n
dat sibi cognitionē de pctis: z inuenit eā
q̄n dat sibi p̄tritionē de pctis z portat in
humeris p̄ suā passionē dicens angelis
amicis suis. Congratulamini mihi oēs
zc. Ecce quare dicit inuenta. Mō vide-
mus quō beata margareta habuit verā
humilitatē. Dicat̄ cū esset filia p̄riarche
antiochie ciuitatis: sed parētes ei⁹ erāt
infideles: in̄ habuit nutricē xp̄ianā. Cuz
aut̄ beata margareta esset. vij. vl. vij. an-
noz nutrix predicabat sibi quolibet die
xp̄m z virginē mariā int̄m qz secrete bt̄a
margareta fuit baptisata z fecit votū ca-
stitatis. Hoc nō sciēs p̄r̄ habuit eā ex-
sam eā flagellādo: nec p̄pter hoc voluit
adorare idola: p̄pter qd̄ p̄r̄ voluit eā in-
terficere: sed mater p̄dicebat. Qua mor-
tua p̄r̄ dixit sibi vel qz abnegaret xp̄m vl
patrē. Et ip̄a voluit poti⁹ abnegare p̄rez
q̄ xp̄m: z potuit dicere cū dauid. p̄r̄ me⁹
z mater mea dereliquerūt me: dñs autē
assumpsit me. ps. xxvj. Et dimissis orna-

mētis et vestimētis recessit de domo patris et iuit ad domū nutriciae pauperrime q̄ habebat. **xx.** vel. **xxx.** oues quas p̄misit margarete custodiēdas dicēs sibi q̄ caueret a nemoribus et locis separatis: ne hoies eā muerirēt solitaria et sibi nocerēt: s; iuxta viā in pratis pasceret oues. **Dicaf** hic q̄ pastores q̄ simul cū puellis stāt in nemorib; et. **Dicaf** practice quō beata margareta custodiebat oues et p̄siderate hic suā magnā humilitatē: Cū q̄ esset iduta de auro et ornata margaritis p̄ x̄po humiliatur se in induēdo se simplici panno. **3rē** p̄mo erat in palatio nūc in heremo. **3rē** ante comedeat gallinam ino panē cū casco: ante dormiebat in magno lecto et. nūc autē cū illa paupere nutrice et. **v̄** ergo vobis an fuit hūilis. **Sī** bñ q̄ humilitas facit lumen p̄sonā et bñā margareta fuit ita humilis vt audiuisset ergo dicit thēma inuēta et. **Motat** cum volum; humiliari si nō possum; vt beata margareta q̄ dimisit oia: ad minus illi q̄ vadit minus p̄pōse in habitu vltra suū statū seu cōditionē dimittat: q̄ illud non est x̄pus. **3dē** de clericis q̄ nō vadit in habitu clericali sed seculari dimittat. **3dē** de religiosis q̄ non ponat habitū suū iuxta suā regulā. **3dē** dicebat x̄ps. **Discite** a me q̄ mitis sum. **s.** in vita et cōuersatiōe et humilis corde. **Matt. xi.** **Dico** scōo qd̄ habuit sanctā charitatē q̄ ostendit cū dicit vna. **Declaraf** sic. **Charitas** pp̄tie est amor dei ardētissimus: s; qñ p̄sona charitativa oia que dicit cogitat et operatur ordinat ad deū: ideo dicat vna. **Rō.** **Charitas** et cupiditas sunt opposita q̄ cupiditas spargit cor in reb; mūdānis: s; charitas vnit et p̄gregat cor: nihil aliud volens nisi deū. **Dicaf** hic exēplā de duabus sororibus: s; magdalena et martha ad quarū domū cū x̄p̄s semel venisset las sus et fessus: martha satagebat se in exercitio charitatis p̄pter x̄pm et. magdalena de istis nō curās: posuit se ad pedes x̄pi dicēdo dñe dicatis mihi aliq̄ bonū verbū: vel de quo predicatis hodie. **Uides** martha q̄ soror sua sederet dixit. **Domine** nō ē tibi cure q̄ soror mea reliquit me solam ministrare: dic ergo illi vt me adiuet. **Cui** r̄dit x̄ps di. **Martha** martha sollicita es et turbata erga plurima

potro vnū est necessariū. **i.** vnitas cordis ad deū. **Luc. x.** **ptz** ergo q̄ charitas ostēditur cum b̄ vna. **Dicaf** quō beata margareta habuit istā virtutē. **Unde** cū semel iuxta viā pasceret oues et esset. **xiiij.** vel. **xiiij.** annor; decora valde in corpore sed pulchrior in aia illactrāsinit olivū perfectus p̄sequens x̄p̄ianos: qui vidēs tā pulchrā puellā admirans stetit dicēs. **Sī** ista puella est generosa ducā eam in vxorem. **Sin** autem ducam eam in concubinam: et fecit eā venire corā se. **Et** quaquesiuit tria. **primo** nomē suū. **Scōo** genūo. **Tertio** cōditionē. **3psa** autē humiliter r̄dit dicēs. **Ego** vocor margareta. **i.** perla. **Dicit** perfectus pp̄tū nomē h; et pulchrum. **Scōo** de genere nobili: filia sum patriarche. **Tertio** de cōditōe christiana sum. **R̄dit** p̄ses. **Prima** dno sunt cōuenientia: sed tertū nō: q̄ stultitia est adorare hominē crucifixum traditum a discipulis et mortuū in cruce. **R̄dit** margareta. **Et** quō scitis vos q̄ x̄ps sit mortuus in cruce. **R̄dit.** q̄ ita legi in libris x̄p̄ianorum. **Et** margareta. **In** eis de; libris inueniunt q̄ x̄ps est de; et homo voluit pati in cruce ne sibi credēs et obediēs patiantur in inferno. **Et** volēs margareta. **ex** causa puocare ipsum ad iram vt eā odisset ne perderet h̄ginitatem: dicit. **Stulticia** est de eis de; libris recipere vnā et nō aliud. **Et** ipse indignat; posuit eaz in carcere tenebroso. **Ecce** charitatē quā habuit nō curās de p̄sde nec de honore seu p̄missionibus sibi factis: q̄ noluit nisi deū et poterat dicere. **Unā** petijt a dño hāc requirā vt in ha. **i.** do. do. om. die vite mee. **p̄s.** **xxvi.** **Motat** hic vos de mūdo isto habetis exemplū vt vniatis vos q̄ habetis cor dispersum in campis vineis: alalibus et. sed ad minus in die dñica opz vos recolligere. **Dicatur** q̄ si seruatio festa vt fieri debet recolligēdo cor in die festo ne cogitet de negotiis vniis: et os ne loquatur de mūdānis: s; audire oportet missam completam et cū silētio: et deus dabit vobis abundantiam et omnia vestra plus proficient seruādo sic festa q̄ ex omnibus curis vestris et deus custodiet vos a siccitate mortalitate: fame et. **Dico** tertio q̄ habuit firmā stabilitatē que ostenditur cum dicitur: precio

sa. Tunc persona est preciosa coram deo quoniam est stabilis et firma in seruitio dei: et nulla occasione dimittit bonam vitam inceptam. Item de martyribus qui ante eligebant mortem quam dimitteret bonam vitam. Preciosa in conspectu domini mors sanctorum eius propter stabilitatem quam habebant. Dicat hic quomodo beata margareta fuit constans et firma: quia de carcere educta coram presidente audacter confitebatur christum. Ad quam preses dixit quod abnegaret fidem christi et faceret eam magnam dominam: alioquin eam interficeret. Respondit fac quod potes: quia quod dicitis ego non faciam. Dicat hic quomodo preses dedit margarete quinque tormenta. Primo denudauit eam. Magni tormentum est mulieri verecunde: sed ipse fecit ut videret suam pulchritudinem: et cum virgo verecundaret dicebat intra se christo. Domine talem verecundiam sustinuitis vos pro me quam fuistis denudatus in monte caluarie etc. Secundo fuit flagellata: et libenter et patienter sustinuit cogitans quod christus etiam fuit flagellatus. Tertio fuit lacerata et ferro caro eius cardata: et gemitus in circuitu flebant dicendo quod miserere sue pulchritudini. Ipsa respondit. O male consiliatores: nunquam pro sanitate corporis debeo nocere anime mee peccando etc. Quarto laminae ferreae ignite fuerunt eius lateribus applicate: ipsa dicente. Non sunt condigne passionibus huius temporis ad futuram gloriam quam reuelabit in nobis patienter sustinuit. Quinto percussit eam in aquam ut ibi submergeretur: sed ipsa signauit se signo crucis: et secutus est tremor magnus ex quo milia gentium peruersi sunt. Ecce quomodo fuit firma. Moratur hic nota sunt illos qui incipiunt penitentiam vel alia bona et post statim dimittunt. Et dicat de illis qui perseverant in penitentia quomodo anima poterit dicere christo in iudicio. Feci iudicium et iusti non trahe me calumnia. psalmus. cxviii. Dico quarto quod beata margareta habuit puram claritatem cum dicitur margareta erat enim clara in mente ad cognoscendum secreta dei et puritatem vite. Mat. xxi. Siue est regnum celorum homini negotiatori querenti bonas margaritas. Dicat quomodo beata margareta habuit claritatem scientie et puritatem vite. Nam cum fuisset reducta ad carcerem: diabolus volens eam terrere ut sic territa sentiret presidii: intrauit ad eam in forma ingentis draconis: fingens ut eam absorberet: sed ipsa dicendo. Jesus: signauit se et draco cre-

puuit et recessit. Dicat hic de virtute signi crucis contra omne periculum et ostende quomodo populus se debet signare: ideo dicit ecclesia. Contra hoc signum nullum stet periculum. Secundo diabolus iterum intrauit carcerem in forma doctoris antiqui dicens se christianum esse volens ei persuadere ut presidii sentiret. Nam si esset sua multa bona posset facere christianis. ipsa vero orauit dicens. Domine quis est iste talia suadens etc. et spiritus qui habitabat in ea dixit sibi margareta diabolus est. Tunc ipsa arripens ipsum per barbam percussit eum ad terram et posuit pedem super eius collum dicens. Quare venisti proditor. Respondit quod ad decipiendum eam. Et iterum quesuit ab eo. Quare persequeris sic christianos. Respondit. Ego non persequor eos: sed ipsimet persequuntur se per inuidias suas et malas voluntates: sed ego de hoc iniuste sum diffamatus. Ecce claritatem quam beata margareta habuit ad cognoscendum ipsum malignum spiritum. Item claritatem debemus nos habere cognoscendo spiritum quem vidit ad nos transfigurans se in angelum lucis: ideo dicit iohannes. Charissimi nolite credere omni spiritui: sed probate spiritus si ex deo sint. i. Jo. iiii. Et probat dupliciter. Primo ex parte nostra dicendo: et quis sum ego cum sim iam peccator etc. sed in hoc multi decipiuntur credentes de aliquo illustre quod sit angelus bonus: christus vel homo maria etc. Secundo probat ex parte diaboli. scilicet respiciendo quod dicit: quia si dicit contra dei mandata sine dubio diabolus est. Verbi gratia: si dicit. Interficiat vos pro deo quia multum sibi placet. Item de penitentibus inscretis a diabolo sunt talia. Item probate ut beata margareta quam noluit credere diabolo dicenti sibi quod duceret virum quia contra votum quod fecerat castitatis suadebat. Dico quinto quod beata margareta habuit plenam felicitatem cum dicitur abiit scilicet ad gloriam. Dicat hic eius martyrium. Quando preses fecit eam venire coram se videns eam curatam a plagis dixit. O margareta magna est patientia deorum etc. Dicat eius passio que dicta potest dici autoritas. Non est vir in domo sua. scilicet spiritus in domo carnis. Abiit via longissima. scilicet ad celum sacculum pecunie. scilicet meritorum et bonorum secum tulit in die plene lune. scilicet in die iudicii reuersus est in domum suam. scilicet carne per veram

resurrectione. Prouer. vii. quia tunc omnes resurgemus.

De sancta maria magdalena. Sermo.

Manū suā apertit inopi. habet hūc istud originalr in li. puer. vi. Et si cut tota solēntas rōficium hodie est beate marie magdalene: ita et sermo noster. Si placet deo habebim⁹ materias bonas et speculatinas. pro illuminatione intellectus: et morales pro reformatione vite. Saluetur primo virgo maria: et resumatur ibema. Intellect⁹ huius hūc fin quē ego volo tractare: thēma est q^d xps aperuit manū suā hūc marie magdalene paup⁹me. s. g⁹fe dei et virtutum ante suā p⁹ersionē. Pro cui⁹ dēclara⁹ ratiōne sciendum q^d in scriptura scā mla dei quā h³ circa pctōres: s. manus. Ad hoc est rō et aucto. Rō est ista. Exprimē talr videt q^dsi aliq⁹ p⁹sona cadit in lutus aqua vel ignē: si ab aliquo subleuet: dat ei manus. Idē q^d aliq⁹ cadit in terraz p auariciā: vlturā: rapinā vl furtū et. vel in lutum p luxuriā: vel in aliquod pctm alib: xps qui est iuxta eū erecte vel recte stans: quia nunq⁹ cecidit per peccatū extendit manū. s. miam suā p⁹sonā eleuans. Auc. Mat. xii. Xps erexit in mari sup aq⁹ thē d⁹s oiz creaturas: ad quē dixit petrus. D⁹s es tu es: inbe me ad te venire sup aquas. Et ipse ait. Veni. Et descendens petrus de nauicula: incepit venire. Cū aut vidisset veniū validū: inuit. Et cū cepisset mergi: clamauit dicēdo. Domine saluū me fac. Et primo iesus extēdēs manū suā apprehendit eū: et ait illi. Modice fidei: quare dubitasti? Et quia loquit de manu: inuitur q^d persona que cadit et incepit mergi in peccatis: si debz subleuari: opz vt per manum mie dei eleuetur. Itēz de dauid postq⁹ peccauit cū berlabeez occidit virū suum. s. viā: cū piens subleuari dixit. fiat manus tuay saluet me. s. q. d. cecidi. Patet ergo q^d mia dei s. manus. Cū ergo maria magdalena in sua inuentute primo caderet in terrā p amorē terrenozū nō curās diligere celestia cecidit in lutū per luxuriā et. Cecidit etiā in superbiā inq⁹ntum volens se clarificare sup oēs per suā pulchritudini-

nem: sed iesus xps manu sue mie eā eleuauit. Jō s. thē. Manū suā aperuit lo- pi. Nūc p⁹z thē. Notādū est h³ cū s. aperuit manū. In man⁹ ap⁹rtione quinq⁹ digiti ostendunt q^d lapsus exigit. Ita de manu mie dei xpi iesu in qua aperuit marie magdalena quinq⁹ digitos eā eleuādo.

- Prim⁹ digitus est lōga expectatio.
- Scōs benigna conuersio.
- Tertius alta promotio.
- Quartus spūalis affectio.
- Quintus celestialis fructio.

Dico p⁹o q^d xps ostēdit marie magd. q^d ceciderat in pctm longā expectationem: q^d dū eā expectauit ad p⁹iam: noluit eā dēnare post primū pctm nec post scōm. Cre dit em q^d .xij. annis vixit in pctis: p⁹tinue addendo pctā pctis. Et ch⁹stus expectabat ouem perditā. q. d. adhuc enim erit sanctar bona. Ad practica. Dicatur quō erat de genere regio nobilis et generosa pater em eius erat nobilis baro et magnus d⁹s vnus: p⁹rtis hierlm. Quandū vixerunt pater et mater eius custodie runt eā bene sicut debent facere boni p⁹ tres et matres: nec filie visitent et truffent cum hoibus scūctis seu milib⁹. Sed mortuis parētib⁹ lazarus: magdalena: et martha diuiserūt sibi hereditariē. Q^d aut magdalē vidit se liberā et d⁹iaz baronie de magdalo: neminē timuit: et scūctis et milites inceperunt eaz visitare: sic pau latim ipsa fuit philocapta de vno secreto et secreto peccauit cum eo: cogitans hoc erit secretū. Sed ille tractans illud cū sociis suis: dicebat. Cerre ego habuit pulchriorē domicellā et. Obixerūt alij postq⁹ ch⁹oz: et ventebant ad eaz dicēdo. Certe nisi mihi p⁹sentatis ego reuelabo et. Et ex quo prima vice mulier pdidit verecundiam: tūc factū est: nō est h³ facie resistēdi. Jō mulieres resistite in pncipio: quia postq⁹ verēcūdia est perditā: de peccato in pctm ruetis: in q⁹ magdalena perdidit nomen: p⁹pter q^d dicebat vulgari ter peccatrix: ipsa in ignoīate: quia nulus sibi dixit. Dicebat. tū gētes. Q^d quid erit de ista peccatrice publica et. sed de iam expectauit eaz ad p⁹iam. ideo l. fa. xxx. vi. Propterea expectat d⁹s in misericordiar vestri. **Nota** h³ cogitate quāta

Esta reproducción ha sido obtenida exclusivamente con fines de investigación y de estudio. Esta reproducció ha sigut obtinguda exclusivament amb fins d'investigació i estudi.

est misa dei expectatis peccatorum: et non statim dānat eū. Dicat de latrone de q̄ factus est iā p̄cessus: et data est misa: s̄ executio nō fit q̄ expectat rex vt p̄uertat et p̄cat sibi. s̄ ille adhuc adicit et multiplicat furta et si rex adhuc expectaret stultus magis q̄ misericors iudicaret. Tñ x̄ps hoc faciens nō reputat stultus: s̄ sume misericors. Nā postq̄ hō peccat statim fit p̄cessus: et scribit in lib. dei. Auc̄. d̄b. Imp̄fectū meū vide rūt oculi tui et i libro tuo oēs scriben̄. ps. cxxxviij. et misa est data. Alia q̄ peccauerit ipsa moriet̄: Ezech̄. xvij. Uide miam dei. quot anni sunt q̄ tu incepisti peccare p̄cessus fuit factus et misa data: tñ executio suspēdit̄. Dicūt angeli x̄po. Dñe iste continue addit malū malis et multiplicat peccata etc. Dicit x̄ps. Expectem eū adhuc. Jō heremias dicit. Mle dñi. q̄ nō sumus p̄sumpti: q̄ non defecerūt miserationes eius. Thie. iij. Istā gratiā non fecit deus angelis. Nā doctores theologici p̄corditer dicūt q̄ luciferus tūc erat sanctior michaele et angeli mali: tūc erāt sancti: s̄ postq̄ peccauerūt deus nō expectauit eos p̄ annum nec p̄ mensem etc. s̄ statim executio fuit facta et p̄iecti sunt in infernū irrevocabil̄: int̄m q̄ nec x̄pi passio nec incarnatio nec aliq̄d op̄ x̄pi eis p̄fuit: de q̄ dicit x̄ps. Uidebā sathanā sicut fulgur de celo cadentē. Lu. x. q̄ sicut fulgur in puncto inflāmatiōis peccati ceciderūt de celo: et nos qui sumus vermes deus expectat. Uidef̄ ne vobis maria misa: imo p̄ certo et sic p̄t̄ primus digitus. Scdm̄ digitū ostendit deus in sc̄bo ope beate magdalene. s̄ in benigna conuersatione. Postq̄ eim̄ diu expectauit: x̄ps tūc p̄uertit eā. q. d. x̄ps. op̄ q̄ trahā eā: et q̄d releuē manu mea. Ad practicā quā tagit euāgelium hodiernū cū glosis. Dicif̄ qñ x̄ps p̄dicabat tūc ipsa erat peccatrix: et x̄ps venit p̄dicare ad locū vbi erat: et cū oēs gētes venirent ad sermonē: dicebāt. O p̄pheta iesus d̄z p̄dicare: vadamus ad eū audiendū: ipsa etiā venit: et credatis q̄ vt videret̄: iō venit et ornata tota. S̄ cū x̄ps p̄dicaret: videns eā sagittauit in corde incipiēs p̄dicare q̄ luxuriā: dicēs q̄ p̄ tā modica delectatiōe magna est pena. s̄ semp̄ p̄buri in inferno. Jtē q̄ supbiā. Et maria mag. v̄tebat collū: respiciēdo hinc inde. Et qñ au-

diuit sic x̄pm p̄dicantē: incepit inclinere caput et flere. et x̄ps p̄tinuabat p̄dicantē. Et x̄po ordināte q̄dā inuitauit x̄pm. s̄ simon leprosus: cuius domus erat circa domū magdalene: et x̄ps vt magdalena haberet maiorē occasionē veniēdi voluit vt comederent circa ianuam domus ianuis apertis. Et x̄ps voluit tenere dorsum ad ianuā: ne ipsa verecūdaret̄ intrare. Magdalena aut̄ reuersa de sermone ad domū suā incepit deponere vanitates et ornamenta iuit simpl̄r cum mantello et capite nudo: scita prius domo vbi x̄ps comedeat venit ad x̄pm. Cogitate quō sui scutiferi voluerunt eā associare: sed nō permisit. Cogito ego q̄ quando intrauit domū: si mon leprosus dixit sibi. Quid vultis vos hic: s̄ sc̄to signo a x̄po sibi tacuit simon. Et magdalena venit retro ad pedes x̄pi osculans et vnguēto vngens: clamaus in corde suo et flens: dicendo. Misa dñe: misa dñe: misa dñe: q̄ p̄ peccatorib̄ de muliere nasci voluisti. O dñe: et mō detis mihi indulgentiā delictorū. Ego sum ouis: et venio ad pastore: infirma ad medicū: imunda ad fontem mie et gratiarū: et sic lachrymis lauabat pedes x̄pi: et capillis tergebatur. Simon incepit mala cogitare intra se d̄i. Hic si esset p̄ph̄a sciret̄ q̄ quālis est mulier q̄ tagit eū q̄ peccatrix est. Lu. viij. Et magdalena vidēs q̄ x̄ps sibi nō loquebat̄ dixit in corde. Dñe: nunquid peccatis mihi: Tūc x̄ps respexit simonē d̄i. Uides hāc mulierē: remittunt̄ ei peccata multa. Et nunquid nō ola: Et x̄ps dixit sibi. Remittunt̄ tibi peccata tua. S̄ iterū potuit dubitare an remittebat sibi penā. Et x̄ps tūc dixit sibi. Fides tua te saluā fecit: q̄ si tūc fuisset mortuus p̄pter peccatū nullū habuisset purgatoriū. Jtē adhuc potuit dubitare cū esset iuuenis an adhuc caderet i peccatā. Tūc x̄ps dixit. Uade in pace. q. d. Ego dabo tibi bonā pseuerantiā. Ecce infinita misa. De ista misa dicit Greg. in homil. hōb. Quid miramur fratres mariā venientē an dñm suscipiētē: traxit eā chorda mie quā chordi suo alligauit in p̄dicatiōe. Moralr̄ hic dicat̄ q̄ dimittat̄ peccatā exēplo magdalene: et vadat ad x̄pm in p̄fessione: et cōfessor tenet locū x̄pi. Jō dicit p̄ph̄a in p̄sona peccatoris. Nisi q̄ dñs adiuuit me: paulominus h̄-

bitasset in inferno ala mea. **3o** di. thema
 Manu sua aperuit inopi. Tertio digitus
 est alta p. motio: q. est digitus longior: xps
 ho nullu despiciat s. ho corde redit ad eu:
 imo honorat d. s. g. r. a. s. dignitates. No.
 quinq. officia q. xps dedit marie mago.
 gradati post sua p. uer. sione. p. r. o. fecit the
 sauraria sua: magnu. offm. est: q. xps p.
 dicado: et no portabat pecunias: s. dicit
 Marc. q. post simone circ. s. p. e. c. t. o. l. b. u. s.
 glo. si qs. eu. luitaret ad p. r. a. d. i. u. m. Hoc scie. s.
 b. i. a. mago. ditissima scq. b. a. f. x. p. m. audie. s.
 sermoe. Ipsa dicebat hospitalaris. Pa
 retis prandi. p. i. e. s. u. x. p. o. r. s. u. t. i. s. : et inuita.
 te eu. ego solu. a. v. o. b. i. s. : et sic exerequebatur
 officiu. thesaurarie. Auctof. de hoc. Ier
 faciebat iesus p. ciuitates et castella p. d. i.
 c. i. s. et eu. a. g. e. l. i. z. a. n. s. regnu. dei. duodeciz
 cu. illo: et mulieres alique: et maria que uo
 ca. f. magdalena: que ministrabant ei. de
 facultatib. suis. Lu. viij. Seco no. depo
 nendo ea a p. r. o. officio: fecit ea secretaria
 sua. Lu. x. Maria sedebat sec. pedes d. n. i.
 i. e. s. u. : et audiebat v. b. i. illius. Ex isto textu
 habet q. est secretaria. No. em. legitur q.
 in isto plamento fuissent apli. nec alij: s. z
 solua. cu. sola: nec v. b. i. q. d. christus sibi di
 xit fuit scru. : q. nullus eu. a. g. e. l. i. z. a. n. s. ip. s. u. z.
 ponit. s. z. cogito ego q. ip. a. p. e. t. e. b. a. r. a. x. p. o.
 audire de ordinatione. z. gloria. sc. r. o. p. Et
 xps dixit quo. i. celo. sunt tres hierarchie
 et noue. ordines. angeloz. It. quo. ale. col
 locant in illis ordinib. : quo. in p. r. i. m. o. o. r.
 d. i. n. e. collocant penitentes. z. sup. omnes
 aut. ibi. mater. mea. Credo. q. ip. s. a. p. e. r. i. t. u. r.
 se in quo. ordine collocaretur: et forte fuit
 dictu. a. x. p. o. q. a. i. z. s. e. r. a. p. h. i. n. i. s. ex. a. r.
 d. e. n. t. e. charitate. It. petijt de penis inferni. de
 purgatorio. limbo. pueroz: et xps sibi di
 xit totu. Ecce quo. fuit secretaria. Tertiu.
 officiu. fuit q. fecit ea familiare sua. et so
 cia. matris sue. s. h. g. i. n. i. s. marie: q. h. z. e. s. s. e. t.
 purior. sole: dedit t. h. sibi. ista. in. socia. nec
 d. s. p. e. r. i. t. e. z. s. i. c. u. t. m. u. l. t. e. c. a. s. t. e. s. u. p. e. r. b. e.
 d. e. s. p. i. c. i. t. p. e. c. c. a. t. o. r. e. s. : et tamen xps fecit ea
 familiare. et socia. z. matris sue. Ro. q. xps
 ordinant duas vias ad paradisu. p. r. i.
 ma. est innocetie. siue. de. innocetia. pura:
 que. recte. vadit. ad. gloria. Unde. dicit. d. s.
 d. n. s. n. o. p. r. i. u. a. b. i. t. b. o. n. i. s. e. o. s. q. o. m. b. u. l. a. n. t.
 in. innocetia. ps. lxxxvij. Alia. via. e. dignita.
 p. n. i. a. : q. si. deus. non. ordinasset. nisi. viam.

innocetie: despare possem? nos. **3o** ordi
 nauit scdam pulam di. p. n. i. a. m. a. g. i. t. e. : a. p.
 p. r. o. p. h. i. q. b. u. i. e. m. r. e. g. n. u. c. e. l. o. z. m. a. t. u. q. p. e. r.
 i. s. t. a. s. v. i. a. s. d. e. e. l. e. g. i. t. u. d. u. a. s. m. a. r. i. a. s. p. r. i. a.
 q. fuit p. via innocetie fuit ho go maria: et
 ip. s. a. z. s. e. q. u. i. u. n. t. o. c. e. s. i. n. n. o. c. e. t. e. s. : i. p. s. a. p. o. r. t. a. t.
 v. e. x. i. l. l. u. m. p. r. i. a. p. s. o. n. a. q. p. r. o. i. n. t. e. p. v. i. a. p. n. i. e.
 fuit beata maria magdalena in nouo. te
 s. t. a. m. e. t. o. : i. p. s. a. e. s. t. f. u. i. t. c. a. p. i. t. a. n. e. i. d. e. o. h. o.
 die. cantat. ecclesia. Laudemus opus dei
 in maria genitrice. s. h. g. i. n. e. l. a. u. d. e. m. u. s. i. m. a.
 r. i. a. p. e. c. c. a. r. i. t. e. s. p. n. i. e. Ista e. speculu. p. n. i. e.
 maria hec est exemplum p. n. i. e. Quartum
 offm. fuit q. fecit eam apothecaria. z. me
 d. i. c. a. s. u. a. Magnu. offm. est esse medicu.
 vel apothecariu. regio. vel pape: q. in e. o.
 rum. manibus. ponit. v. i. t. a. s. u. a. z. Hoc. offm.
 exercuit. beata. maria. Magdala. q. h. x. p. o.
 fatigato. ex. itinere. v. i. x. i. t. m. e. n. s. u. z. p. e. d. e. s.
 z. caput. Ideo. Jo. xi. dicitur. Maria. hec
 erat. que. v. i. x. i. t. d. n. i. m. v. i. n. g. u. e. i. t. o. : et. e. x. t. e. r. s. i. t.
 p. e. d. e. s. e. i. u. s. c. a. p. i. l. l. i. s. s. u. i. s. Quintum. offi.
 c. i. u. m. e. t. m. a. t. u. s. e. s. t. q. e. a. m. f. e. c. i. t. a. p. o. s. t. o. l. a. m.
 q. u. o. d. e. s. t. a. l. i. u. s. o. f. f. i. c. i. u. m. e. t. p. r. i. n. c. i. p. a. l. e. A. u.
 c. i. o. u. t. a. s. N. o. s. i. p. s. i. p. u. m. i. t. a. s. s. p. i. r. i. t. u. s. h. a. b. e. n.
 t. e. s. a. d. R. o. v. i. i. i. G. l. o. s. a. q. i. t. e. m. p. o. r. e. p. r. i. u. s.
 z. c. e. t. e. r. i. s. a. b. u. n. d. a. n. t. i. u. s. p. e. t. r. u. s. e. t. p. a. u. l. u. s.
 z. a. l. i. j. f. u. e. r. u. n. t. a. p. o. s. t. o. l. i. i. m. i. s. s. i. a. d. p. e. c. c. a. t. o.
 r. e. s. : s. z. m. a. r. i. a. m. a. g. d. a. l. e. n. a. a. p. l. o. z. a. p. o. s. t. o.
 l. a. s. m. i. s. s. a. a. d. c. o. u. e. r. t. e. n. d. o. s. a. p. o. s. t. o. l. o. s. d. u.
 b. i. o. s. d. e. x. p. i. r. e. s. u. r. r. e. c. t. i. o. n. e. A. u. c. t. o. f. U. a. d. e.
 a. d. f. r. a. t. r. e. s. m. e. o. s. : et. d. i. c. e. i. t. o. A. l. i. c. e. d. o. a. d. p. a.
 t. r. e. m. m. e. u. z. p. a. r. t. e. v. e. s. t. r. u. : d. e. u. m. e. u. z. d. e. u.
 v. e. s. t. r. u. U. e. n. i. t. e. r. g. o. m. a. r. i. a. m. a. g. d. a. l. e. n. a. a. n.
 n. u. n. c. i. a. s. d. i. s. c. i. p. u. l. i. s. : q. i. d. i. d. i. d. n. i. m. e. t. h. e. c. d. i.
 x. i. t. m. i. h. i. Jo. xi. **3o** cantat. ecclesia. O. l. a. m.
 p. a. s. z. m. a. r. g. a. r. i. t. a. s. p. h. u. l. g. i. d. a. : que. r. e. s. u. r. r. e. c. t. i. o. n. e.
 x. p. i. n. u. c. i. a. d. o. a. p. o. s. t. o. l. o. z. a. p. o. s. t. o. l. a.
 h. e. r. i. m. e. r. u. i. s. i. t. Quatt. digit. manus. n. i. e.
 d. e. i. f. u. i. t. s. p. u. a. l. i. s. a. f. f. e. c. t. o. s. i. u. e. p. f. e. c. t. i. o. q. c. o.
 s. i. s. t. i. t. i. n. h. o. c. q. d. d. i. c. i. t. x. p. s. Si. v. i. s. p. f. e. c. i. t. e. e.
 v. a. d. e. z. v. e. d. e. o. i. a. q. h. a. b. e. s. z. d. a. p. a. u. p. e. r. i. s.
 b. u. s. z. h. a. b. e. b. i. s. t. h. e. s. a. u. z. i. n. c. e. l. o. z. v. e. n. i. f. e.
 q. r. e. m. e. Mat. xij. Hic. ponit. duo. p. i. c. t. a. s. s.
 v. e. d. e. o. i. a. e. c. c. e. p. a. u. p. t. i. a. s. s. p. u. a. l. i. s. Seco. f.
 q. r. e. m. e. e. c. c. e. h. i. c. d. o. c. t. r. i. n. a. e. u. a. g. e. l. i. c. a. l. i. s. I. n.
 h. i. s. d. u. o. b. c. o. n. s. i. s. t. i. t. p. f. e. c. t. o. s. p. u. a. l. i. s. I. s. t. a.
 d. u. o. h. a. b. u. i. t. e. x. c. e. l. l. e. n. t. e. b. e. a. t. a. m. a. r. i. a. m. a. g.
 d. a. l. e. n. a. N. a. m. p. o. s. t. x. p. i. a. s. c. e. n. s. i. o. n. e. : q. i. a. z.
 p. c. h. r. i. s. t. o. n. o. n. i. n. d. i. g. e. b. a. t. p. e. c. u. n. i. a. s. v. e. d. i.
 d. i. t. q. u. o. c. q. u. i. d. h. a. b. u. i. t. e. i. d. e. d. i. t. p. a. u. p. i. b. i. s. I.
 p. o. s. u. i. t. a. d. p. e. d. e. s. a. p. o. s. t. o. l. o. z. i. u. x. t. a. x. p. i. c. o.

Nium. Si vis perfectus esse et retraxit se
 in sua domo: et vivebat manibus laboran-
 do: quilibet die audita missa et sermone ab ali-
 quibus: filabat lanam vel linum. Huc. i. epistola
 hodierna. Quiescit lanam et linum: et operata
 est consilio manuum suarum et sequitur. Manum
 suam misit ad fortia. scilicet laborando: et digiti
 eius apprehenderunt fusum. et sequitur. Panem ocio-
 sa non comedit. puer. vi. Nulla ergo mulier di-
 cat os me ipsam tradere alicui: ut pudeat
 mihi. Idem de monialibus dicitur. Os me
 habere spatium ut pudeat mihi: quia uentus
 non sufficit et cetera. quia beata maria magdalena
 et etiam homo maria pudebant sibi: filio suo
 et ioseph manibus suis septem annis exul in
 egypto filando: texendo et suendo. Secundo se-
 quatur ipsum predicando. Dicitur de persecutio-
 ne christianorum in hierusalem post christi ascensionem ali-
 quos occidendo: exulando. Et quia magdale-
 na et martha et lazarus erant nobiles: no-
 luerunt publice eos occidere: sed miserunt
 eos in quadam barca sine propulsione aliquo
 sine velo: sine remis: ut sic submergerent
 sed beata maria magdalena. facto signo crucis per
 arborem dicendo. In nomine patris et cetera. et
 subito de portu iassa venerunt ad portum
 marsilie. Et inceperunt predicare per provin-
 ciam: et habuit tantam gratiam in labiis suis
 propter hoc quod totvicibus osculata fuit christi
 manus et pedes: quod conuertit ad christum totam
 provinciam. ecce spiritualis duotio. Dicit ege-
 sippus doctor antiquus quod beata magdale-
 na post conversionem nunquam respexit homines
 in facie nisi christum: et interrogata de causa
 quare respondit quod propter aspectum hominis fece-
 rat tot peccata. Dicitur hic tres mulieres que quando
 sentierunt transire equos: statim faciunt se ad
 fenestras et cetera. Quintus digitus est celestia-
 lis fructus. Dicitur quoque post conversionem per
 provinciam cogitavit quomodo posset contemplari: et in
 ciuitate Aquensi orauit dei. Domine iesu christe
 recordor quod in domo marthe ipsa satage-
 bat: et ego contemplabar ad pedes tuos: et
 tu promissisti mihi. Maria optimam partem
 elegit que non auferetur ab ea. placet tue ma-
 iestati habere gratiam mihi dare. Et statim
 angeli venerunt: et portauerunt ipsam de
 aquis usque ad balmam: et die noctuque ibi con-
 templabatur et non habebat ibi aquam: uinum:
 panem: neque herbas: tibi stetit ultra. xxxij.
 annos quod nihil comedit. De moyse repu-
 tatur ad multum quod .xl. diebus in monte nihil

comedit et cetera. Si dicatur. De quo quod vivebat mag-
 dalena: Dico quod de cibo celesti. Nam septem
 horis canonicis. scilicet in matutinis et ange-
 li ueniebant: et in quolibet hora cantantes uoci-
 bus corporalis eleuabant eam quilibet eleuatio
 ualebat unum bonum pradiu: et sic septem uici-
 bus edebat septem carmina. Et dicit b. thom.
 m. i. par. theologie. q. cxxij. ar. i. et dicitur super
 Job quod locutio angelorum est sermo re ad quos
 se applicat et cantus iste angelorum est laudare
 deum de factis gratis magdalene: et repe-
 rietur ista carmina in hymnis hodiernis.
 Cum ipsa surgebat in media nocte de rupe
 ubi dormiendo faciebat penitentiam. primo flecte-
 bat genua et signabat se: quia crux est clavis
 que aperit celum: et incipiebat dicere credo in deum
 et cetera. post Ave maria. et post matu-
 tinas contemplando in suo spiritu cogitans:
 hac hora christus fuit captus: ligatus et ductus
 ad domum anne: et finaliter cogitabat de
 christi opprobriis. Tunc descende-
 bant angeli et eleuabant eam in aera cantantes. Lauda
 mater ecclesia: lauda christi clementiam: que septem
 purgat uicia per septiformam gratiam. Et quando
 tenebant ipsam in altum remittebant eam ibidem
 Ecce quali cibo angelico vivebat. Secundo
 hora prima incipiebat orare: postea contem-
 plari. Cogitabat enim. Hora prima ductus est
 iesus ad pilatum: traditus gentibus multum
 accusatus: in collo percussit manibus ligatus:
 uultu dei respuit, lumen celi gratum. Et su-
 perfluebat de lachrymis: et angeli ipsam
 eleuantes cantabant. Maria soror lazari: que
 tot commissi crimina: ab ipsa fauce tartari:
 redit ad uite lumina. scilicet ad portas. Ipsa so-
 roz lazari de porta inferni uenit ad portam
 paradisi. Hora tertia orans et contemplans.
 Crucifige clamitabat hora tertia et cetera. Hec
 sententia fuit data contra christum: ut inter latrones
 crucifigeretur. et iohannes annuntiavit hominibus
 marie. quomodo ergo consolata fuit? Cogitate
 quomodo deficiebat. Et tunc angeli eam eleuan-
 tes cantabant: post fluxum carnis scandalum:
 fit ex lebere filium uas translata glorie: de
 uase putrelie. Post scandalum carnis de
 caldario inferni factum est uas glorie et pa-
 radisi et cetera. Hora sexta orabat contemplando
 quod uidebat christum in cruce suspensum et pete-
 rum potum: et quomodo matrem commisit iohanni. Unde
 cogitans quando quasi deficiebat ange-
 li ueniebant: et eleuando eam cantabant
 Egra currit ad medicum: uas ferens aromata

scilicet et a morbo multiplici hōbo curat medici. Hora nona cogitabar quod christi rauerit et hely dices. Clamavit in hac hora petre rupte sunt. Et cum quasi defecisset angeli veniebant et eleuabat eam et cantando dicebant. Surgente cum victoria iesu videt ab inferis prima meret gaudia que plus ardebat ceteris. Quia christus resurrexit victoriosus vidit eum primo: et ideo fuit ardentior in amando. Hora vespertina cogitabar quod christum deposuerit de cruce: et sic ab angelis eleuabatur cantando. In thesauro reposita est regis dragma perita: gemasque lucet in elita de luto luci reddita. Ecce que preda habebat: et vos potestis habere cogitando in mysteris christi passionis. Post hec cum sic transissent. xxxij. anni. angeli nuntiauerunt sibi suam mortem: et tunc ipsa perit per gratia a christo ut angeli portaret eam ad sanctum maximum et de manibus beati maximi concauit et quasi vidit hostiam consecratam dixit. Vobis iesu christe ego credo quod sicut fuistis in vtero virginis et estis in celo deus verus et homo: ita etiam in hac hostia: et in fide ista recipio vestrum gloriosissimum corpus. Et post completam vitam suam: et sua ala scilicet a christo est ducta. Cogitate si ista tam excellentis creatura et gloriosissima sancta super omnes alias excepta virgine maria noluit mori quisque concauit. Scitis quare: quia recordabatur de sermo christi dicentis. Amen amen dico vobis nisi manducaueritis carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem non habebitis vitam in vobis. Ite qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem habet vitam eternam. Jo. vi. Non fuit secuta quisque concauerit. Propter quod debetis esse diligentes ad concauendum quolibet anno cum sit expressum preceptum in quo libet anno in paschate concauere: sed de bono consilio est in magnis festiuitatibus. Hic est alius gloriosus qui ducit ad vitam eternam. Nunc propter quod christus manu sue misere aperuit inopi. Placeat ei quod eius sanctissimis orationibus habeamus hanc remissionem peccatorum et in futuro gloriam eternam.

De sancto Iacobo aplo. Sermo.

Rescit in tem

plū sanctū in dño. ad Ephe. q. recitatur aut. in epistola hodierna etc. Pro breui declaratione huius et introductione materie

nre sciendum quod inuenit in scriptura factis clare ista dñia inter vitam bonorum iustorum et malorum: quia vita iustorum bonorum semper crescit et augmentat malorum vero decreuit et minuit. Dicit enim textus. Iustorum autem seminata. i. stricta via prae timoris dei et deuotionis: quasi lux splendens procedit et crescit usque ad perfectam: dicitur: via impiorum tenebrosa nesciunt ubi conuertat. Prover. viij. Not. quasi lux splendens procedit et crescit usque ad perfectam: et magis clarescit hora prime quam in aurora: et hora tertia: quam prime: et sic deinceps. Ita est de vita iustorum: primum crescit. Rō huius differentie bonorum. i. et malorum est: quia per se iuste sunt in gratia dei. ecce huius lux. Et quod quid operantur deliberat siue sint cogitationes cordis: siue locutiones oris: siue operationes corporis: immo quod plus est opera naturalia sunt eis meritoria. De cogitationibus et alijs non est dubium ex quibus sunt in gratia: sed de operibus naturalibus ut comedere ut possunt fuisse deo. Idem de dormitione etiam risus ut post possit flere totum est meritorium in quantum quod una bona persona se ascendit: melior est hodie quam heri: et cras quam hodie: ideo apostolus assignat rationem cum dicit. Scimus quoniam diligetibus deum omnia cooperantur in bonum. ad Ro. viij. etiam propter peccata: ut dicit gl. Rō quod quando cogitat peccata omnia persona iusta fit humilior: ideo huiusmodi sic ad meritum occasio nascitur. Sed peccata non ascendunt immo descendunt de peccato in peccatum. Greg. Peccatum quod per penitentiam non diluitur mox suo potest ad alium trahit. Ecce differentia inter bonos et malos. Idem volens vobis ostendere vitam sanctam et perfectam beati iacobi recepi thema de crescentia quod. i. vivebat in hoc mundo. di. crescit in templum sanctum in deo. Patet thema. Et sum modo in materia predicanda. Et inuenio quod beatus iacobus creuit in tribus gradibus.

Primo creuit in discipulum apostolicum.

Secundo creuit in legatum euangelicalem.

Tercio in habitatorum celestium.

Tres saltem quod fecit usque ad celum subintrant in themate: primo tangit in primo sermo. scilicet in sermo. tertio in tertio. Dico primo quod beatus iacobus creuit in discipulum apostolicalem cum alio fuisset multum sanctus et hoc tangit cum dicit. Crescit in templum. Nam doctrina est theologie: quod persona existens in bona vita est templum dei: quod spiritus sanctus habitat

in eo et non est maior honor et utilior quam te-
nere regem et papam iezuz. De hoc dicit apostolus.
Nescitis quia replum dei estis vos et spiritus dei
habitat in vobis. i. ad Cor. iij. Non audite
quam beatus iacobus ascendit ut esset discipulus
apostolicus. Dicat quod erat frater iohannis et fi-
lius zebedei: qui cum semel esset ad mare galilee:
christus illac transiens vocavit eos dicens.
Iuvenes venite sequimini me. Et tanta fuit
gratia huiusmodi quod fuerunt illuminati in
intellectu et calefacti in corde: et statim reli-
ctis retibus et presecuti sunt eum. Mat. iij.
Ecce quod crevit de piscatore in apostolum christi.
Moraliter. Iacobus veniens ad christum dimisit
retia et patrem. Hic dat exemplum nobis re-
ligiosis maxime quod debemus sequi christum
quod dimittamus retia. i. retinentia secundum etymologia
sicut sunt negocia et occupationes mundane que retinent
religiosos clericos et laicos qui non possunt ad christum venire.
verbi gratia de religiosis. Maior laqueus quem
habet diabolus ad illaquantum religiosos sunt negocia:
ut ponat ipsos in negociis ut dimittant predicationem
sub aliquo colore vel tractandi pacem vel tractandi
ministerium: ibi ponunt seipsi vel visitant ut habeant
familiaritates vel ambassatas dominorum.
Multi cum magno fervore incipiunt sanctam
vitam et predicationem bona intentione: sed diabolus
in predictis illaquant eos et cetera. quod licet
sint bona tamen dimittunt optimum. scilicet predicationem
quod est officium precipuum in ecclesia dei: ut
dicit decretalis. Cum ex mixto et cetera. extra de
hereticis. Ab istis cauebat apostolus quod predicabat
infidelibus ut baptizarentur: quod propter
devotionem volebant ab eo baptizari. Itaque
videtis baptizare quod bonum est: tamen dixit.
Non enim misit me christus baptizare: sed evangelizare.
Gratas ago deo meo quod neminem vestrum
baptizavi. i. ad Cor. i. ac si dicit. Gratas ago deo
meo quod neminem occidi. Item dixerunt apostoli.
Non est equum nos relinquere verbum dei
et ministrare mensis. Act. vi. Et tu religiose
ponis te in negociis et cetera. dimittat retia et cetera.
et recordat scriptura dicens religioso. Fili-
ne in multis sint actus tui: et si dives fueris
non votum paupertatis: non eris immunis a delicto.
Eccl. xi. Nonne in multis sint actus tui.
Multum sunt tria vel quattuor et cetera. et duo
non sunt multa. Duo habet facere religiosus
celebrare. scilicet et predicare. Ista duo ostendit
dauid. ps. cvj. dicens. Et sacrificet sacrifici-

um laudis: ecce missa que includit officium
totum septem horarum canonicarum. Et annunciet
opera eius: ecce predicationem in exultatione
que quidem predicationem includit studium.
Si dicat religiosus. Sed non potero habere
pecunias. Respondet quod si dives fueris non
eris immunis a delicto. Item de clericis
quod multi sunt illaquantur in negociis: alij ponunt
se in negociis in domibus dominorum: alij faciunt
se procuratores alij sunt scutiferi et associant
milites et cetera. alij mercatores: alij usurarii
et cetera. Itaque apostolus tales dicit. Nemo
militans deo implicat se negociis secularibus
ut ei placeat cui se probavit. i. ad Tim. ij.
Tria negocia possunt clericus exercere. scilicet
celebrare sancta ministrare: predicare vel
precepta prelati servare. Item laici sunt
multi illaquantur: quod sunt multi mercatores:
quod si non haberent partem in omnibus
societatibus nihil esset. Item etiam de iuristis
qui de omnibus litigiis intromittunt se quod
dicitur de mercatore. O nihil fit sine eo. Item
de tali civi vel iurista: quod licet vos seculares
habeatis negocia: tamen sunt negocia que
pertinent ad domum et ad providendum
domui dimittitis negocia superflua et cetera.
Dicatur historia de illo magno mercatore
subtili: et illaqueato in multis negociis
cui dixit deus. In multitudine negotiationis
tue repleta sunt interiora tua iniquitate: et
peccasti et eieci te de monte sancto dei: et
perdidisti te o cherub. Ezech. xvij. Ibi incipit
structio. O cherub. i. plenitudo scientie ad
negociandum et cetera. Itaque exemplo beati
iacobi dimittant retia: aliter ecce quid dixit
christus. Attendite vobis ne grauentur corda
vestra in crapula et ebrietate: et curis huius
vite et superveniat in vos repentina dies illa.
Lu. xxi. Secundo dimittendus est pater
scilicet ille de quo dixit iesus christus iudeis.
Vos ex patre diabolo estis. Jo. viij. Dicatur
quod generat filios de mala uxore quam
duxit a principio. scilicet de inobedientia.
Dicat quod erat creatus in magna dignitate:
et tunc erat sanctior michaele. Sed quod fuit
inobediens volens deo parificari tunc
duxit illam uxorem: et eadem de dicta uxore
genuit ultra mille milia de filiis scilicet
demonibus sibi in peccato obediens et
consentientes. Deinde de eadem uxore
genuit Adam et Evam: et hodie continue
generat quod scilicet tantum homines quod
faciant contra dei

precepta. Cuius talia senseritis statim ite post xpm et poteritis dicere cum dicit. Pater meus et mater mea dereliquerunt me: dominus autem assumpsit me. ps. xxvi. **¶** Dico scilicet quod beatus iacobus creuit de discipulo in legatum euangelicalem quod ostendit cum dicit. Crescit in templum sanctum: quia licet omnes canonizati sunt sancti: plus tamen et excellentius apostoli. Sophonie. i. Sanctificauit uocatos suos. scilicet apostolos quos principaliter uocauit per se. Dicat quod christus debuit ascendere in celum in die ascensionis: uocatis apostolis fecit eos legatos euangelicales dicens. Et ites in mundum uniuersum predicate euangelium omni creature. Mar. vii. **¶** Quis fuit primus apostolorum qui hanc legationem exercebat eundo per mundum: non petrus nec andreas nec iohannes et cetera. sed iacobus ille. Ubi euntibus in hierosolimam uirgine maria et apostolis: beatus iacobus recepta ab eis licentia uenit in hispaniam predicans de christo: quia christus dixit eis. Eritis mihi testes in hierosolima et in omni iudea et samaria: et usque ad ultimum terre. Act. i. **¶** Iohannes beatus iacobus uenit ipsum testificari a finibus terre. Patet ergo ista legatio euangelicalis. Diceret hic aliquid. Uter est qui primo uenit in hispaniam: sed parum boni ibi fecit: quia solus nouos discipulos ibi uertit. Dicat quod sicut christus uertit duodecim apostolos qui fuerunt. xij. grana tritici ad fructificandum: quia totum mundum uertentur: ita beatus iacobus. Nam illi noui discipuli fuerunt noui grana fructificationis qui totam hispaniam uertentur. In hoc tenuit presertim christi dicens. In hoc clarificatus est pater meus ut plurimum fructum afferat et efficiamini mei discipuli. Joa. xv. **¶** Secundo rediit in hierosolimam ubi adhuc inuenit alios discipulos siue apostolos congregatos: et incepit ibi disputare contra iudeos et hermogenem incitatore. Qui insurrexerunt contra eum dicendo: disputemus cum te: ut scias nunquam stuiduit et uult predicare et cetera. Dicat quod beatus iacobus predicabat de trinitate quod erat uerus deus in essentia et trinus in personis et cetera. per ista uerba et autoritatibus et miraculis. Sed iudei et doctores contra eum dicebant deridendo. **¶** Ubi uidet quod uos estis piscator. Et nunquam dicit scriptura. Audi israel dominus deus tuus unus est. Deute. vi. Dicat quod tunc debebat eis dando similitudinem de sole uino ubi est pater generans. scilicet substantia: et filius scilicet

radius genitus: et spiritus sanctus. scilicet calor. **¶** Item in dicta autoritate ponunt tria uocabula: scilicet dominus quod est nomen potentie que patri attribuitur: deus nomen sapientie que filio appropriat: tuus nomen bonitatis que spiritui sancto attribuitur. **¶** Secundo predicauit quod christus est deus et homo: et iudei contra: quia illud est contra illud scriptura. ps. lxxx. Israel si audieris me non erit in te deus recessus: neque adorabis deum alienum. **¶** Respondet quod licet christus incepit esse homo recens: non tamen incepit esse deus recessus. **¶** Dicat situm de filio regis vel impatoris xxx. annorum quod sit miles: non tamen sit nouiter filius regis et cetera. **¶** Tertio quod predicauit de christi passione tunc iudei contra: quare hoc: cum moyses dicat. Dominus quasi uir pugnator opus nomen eius. Exo. xv. **¶** Et petra si deus fuisset opus quod oportebat pati et mori: donec potuit remittere omnibus dicendo: si uis amici decetero. **¶** Respondet quod in deo essentialiter sunt misericordia et iusticia. quia sua essentia est: in nobis uero accidentaliter. **¶** Et sic sicut deus non potest dimittere suam essentiam: ita nec suam misericordiam et iustitiam. Si omnibus peccasset ubi esset sua iusticia. Si omnes dantes ser rigore sue iusticie ubi fuisset sua misericordia uoluit seruare modum ut simul ostenderetur sua infinita misericordia et sua iusticia. **¶** Misericordia fuit ostensa quia uoluit pati innoxens et sine culpa. **¶** Iusticia uero solus precium sufficientissimum et cetera. **¶** Uere linguas nostras ipse tulit et dolores nostros ipse portauit. **¶** Isa. liij. **¶** Quarto quod predicabat de sacro altaris et cetera. **¶** Iudei contra: quod gentes ueniant ad uestrum sacrificium et facietis eos adorare panem et uinum: cum tamen scriptura dicat. Dominum deum uum adorabis. Deut. vi. **¶** Respondet quod a principio mundi usque ad finem deus uoluit in forma corporali adorari: tunc deus in sua substantia non possit uideri: ut ipse moysi in arca in nube et cetera. **¶** modo in figura panis. **¶** Panis dat uitam. **¶** Et de ista ordinatione dixit dominus uis. **¶** Exaltate dominum deum uestrum: hoc dicitur clericis et adorare scabellum pedum eius: id est hostiam consecratam hoc dicitur toti populo. **¶** Sic iudei non poterant dicere sibi: immo uicisti eos beatus iacobus et fuit completa prophetia christi dicens. Ego dabo uobis os. i. eloquentiam et sapientiam cui non poterunt resistere et dicere omnes aduersarij uestri. **¶** Luce. xxi. **¶** Tertio dico

quod creuit in habitatore celestiale quod ostendit: cum dicitur crescit in domino. Quis similis tui popule meo qui saluatis in domino. Deut. xxxij. hoc spiritus dicit apostolus. Sicut beatus Jacobus fuit primus apostolus qui exercuit legationem euangelicam: ita fuit primus de apostolis qui intrauit paradysum. Et posset hic fieri talis consequentia: quia sicut dicitur iacobus maior: quia primo fuit discipulus christi quam alter iacobus: sed alter esset antiquior dierum: ita etiam primo intrauit paradysum: et potest dici maior alijs apostolis. Dicatur eius martyrium. Uidentes iudei quod non poterant eum superare disputationibus recurrebant ad herodem regem nouiter uenientem qui cupiens placere iudeis dedit sententiam decapitationis sancti beati iacobus. Dicatur cum duceretur ad martyrium quod curauit unum hydropicum etc.

De sancta Anna matre beate virginis Marie. Sermo.

Habetis fructum vestrum

in sanctificatione. Verbum istud habet originaliter ad Ro. vi. et recitatur in epistola currentis solennitatis. Festum et solennitas hodierna est illius benedictionis et sancte matris virginis marie beate Anne. Et sicut officium missae fit de ea ita erit et sermo noster. Et si placet deo de uita sua habebimus multas bonas doctrinas ad peccatorum correctionem et animarum nostrarum instructionem et bonam informationem. Sed primo saluetur filia sua uirgo maria. Verbum propositum primo ego beate Anne dei. Uos beata anna habetis fructum uestrum. scilicet uirginem mariam in sanctificationem uestram. Pro cuius declaratione sciendum quod questio est inter multas personas quare sancta mater ecclesia et populus christianus non facit festum de patre uirginis marie sancto et iusto uocato iochim sicut de matre eius beata anna. Ratione quod iochim fuit sanctus et benedictus amicus dei: tamen maioris scitatus fuit beata anna. Ratio: quia maiorem participationem habuit cum uirgine maria filia sua. Pater homo modicum participat cum filiis: sed mater quod nouem menses portat: et post natiuitatem lactat: nutrit: dormit cum eis et osculatur. Quia ergo beata anna habuit maiorem participationem cum uirgine maria filia sua for-

te totius scitatus quam iam in utero matris existens erat sancta: cogitate ergo quanta scitatus remansit in beata anna quam ipsa portauit et nutriuit: dando sibi illa quam habebat uirgo maria dabat matri scitatem: ideo fuit sanctior: perfectior et spiritualior iochim viro suo. Non similitudinem ad hoc de rosa quam colligit ab uno et dat alteri. et ille eam portat et tenet in manu clausam: in quo ergo remanet plus de odore illius rose uel pomi in dante an recipiente. Certum est quod in recipiente. Ita rosa paradisi et pomum utrumque uirgo maria per iochim fuit data beate anne per generationem: et beata anna recepit: portauit: nutriuit et tribus annis lactauit plus quam remansit in ea de odore scitatus. Ita est ratio quare fit festum de beata anna et non de iochim. Et ecce autoritas quam bene facit ad propositum. Letamini iusti in domino: scilicet uos christiani et prestemini memorie scitacionis eius. scilicet scitatus beate anne. ps. xcvi. Istam rationem tangit thema dei. habetis fructum uestrum in sanctificatione uestra maioris quam pater eius iochim. Propter thema. Inuenio quod beata anna habuit fructum suum. scilicet uirginem mariam matrem domini nostri iesu christi: scilicet.

Desiderando longe.

Sperando certe.

Conseruando digne.

¶ Dico primo quod beata anna habuit fructum suum. scilicet uirginem mariam desiderando longe. Dicit beatus hieronymus. Beatus iochim nobilis homo ex ciuitate nazareth: et anna nobilis de genere dauid ex ciuitate bethleem fecerunt matrimonium: et fuerunt. xx. annis sine fructu matrimonii non habentes prolem. Ratio erat ex parte. anne quam erat sterilis et infecunda. Ita erat frigida quod sua complexio refutabat ne acciperet propter quod satis tristabatur. Ratio: quia ad procreationem plus matrimonium est ordinatum: quia totum aliud non ualet unum denarium. Uidentes ergo quod uirtute naturali non poterant obtinere prolem: tenuerunt quatuor modos ut uirtute dei obtinerent.

Primo per deuotas orationes.

Secundo per largas elemosynas.

Tertio per multa ieiunia.

Quarto per uotum et pmissionem.

¶ Pro primo ibat frequenter ad templum orare ut deus daret eis fructum matrimonii: quia ille est finis: quia ideo arbores plantant in orto ut faciant fructum. et dixit. Ita dominus uos

Sermo fol. lxxxviii.

posuistis nos in otto mrimonij ꝛc. Et plotates petebat prole. Un cū semel brā anna in otto videret nidū cuiusdā auicule brā āna flēs dixit deo. O dñe hūc auicule dediti tot filios qđ cū magno labore puidet. Dñe da mihi plē aliquā. Ecce pmū modū recurrere ad deū orando: qđ null⁹ ali⁹ pōt dare filium vel filiā qđ req̄ris tibi creatio. Nā de⁹ format corp⁹ in vtero mris ac si tu de terra v̄ luto formares imaginē deinde creat alam de nihilo. Hoc sciēs. Job dixit. Man⁹ tue dñe fecerunt me ⁊ plasmanerūt me: ⁊ nō pater nec mī: totū in circuitu. Memēro qđo qđ sicut lutū feceris me ⁊ in puluerē reduces me. Nōne sicut lac multisti me ⁊ sicut caseum me coagulasti ꝛc. Job. x. Mō habetis cognoscere qđ pcuti est multoz qđ qñ nō pñt hñe plē de suo mrimonio recurrūt ad diuinos somilegos ꝛc. Jō penitēmini ⁊ p̄temini ⁊ petat⁹ a deo: qđ ifal libiliter si fruct⁹ matrimonij seruili⁹ ale vestre dabit vobis. Auctoritas xpi de hoc. Amē amē dico vobis: si qđ petieritis p̄rem in nole meo dabit vobis. Joā. xvj. No. in nole meo qđ est iesus. i. saluator. Peti⁹ ergo in nole saluatoris qñ hō peti⁹ rē vtilē ad saluationē nō ad dānationē. Secō ioachiz ⁊ anna petebant plez a deo p̄ elemosynas: qđ dixit āgel⁹ Thobie. Bona est ofo cū ieiunioz elemosyna. Tob. xij. Et qđ ipi erāt diuites nō de vsuris: sed de suis possessionib⁹. Et dicit Hiero. qđ faciebant tres ptes de suis bonis. Primā dabāt deo. Scōam pegri nis orphanis ⁊ paupib⁹. Tertā retinebāt sibi ⁊ familie dom⁹. No. quō diuidebant suū frumentū. Primā pte mittebāt tēplo. scōam apponabāt paupib⁹. tertā p se. Jdē de vino: oleo: ⁊ aliis. Jto modo ofo tuat elemosynis: ⁊ ecōuerso. iō dicit scriptura. Ex substantia tua fac elemosynam: ⁊ noli auertere: faciez tuā ab villo paupē. Ita em fiet vt nec a te auertat facies dñi Tob. iij. Morat⁹ hñ h̄ doctrina qđ si nō potest⁹ facere tantas elemosynas vt tenemini nec cot sufficit: soluat⁹ ad min⁹ decimas ⁊ pmitas. Sunt aliqđ dicit. O dabo ego vna mea malis clericis p̄binarijs: nō certe. Dicat⁹ qđ deo dāt et nō eis. Si aut de⁹ tenet malos clericos ipē castigabit eos: ⁊ ex hoc

nō debetis sibi auferre ius suū. Qđ si res tenet malos scutiferos nō ex hoc auferūt sibi reddit⁹: qđ alias recipet sibi incōmissum. Ita ⁊ de⁹ qđ dñi est terra ⁊ plentudo ei⁹ orbis terraz ⁊ vniuersū qđ habitant in eo ꝛc. Et ipam nob⁹ ꝗcessit p censu annuali: ⁊ in signū domij retinuit sibi decimā. Jz ipē nō comedit: s̄ dat suis fuitozib⁹. Et qñ soluitur bh: custodit et p̄seruat. als totū pdif. Qñ vos credit⁹ hñe bladū vel vinū: nō dicit de⁹: qđ male mihi soluitis: totū vastabo. Jō veniunt tempestates: grādinco ꝛc. Jō Malach. ij. dicit de⁹. Vos ꝗgitis me in decimis ⁊ p̄mitis ⁊ i penuria vos maledicti est⁹ et me vos ꝗgitis gena tota. Remediuz hoc est. Inferte oēz decimā in horeum meū vt sit cib⁹ in domo mea: ⁊ p̄bate me sup hoc dicit dñs. Si nō aperuero vob⁹ catharactas celi: ⁊ effudero vobis bh̄dictionē vsq̄ ad abūdantiā ⁊ increpabo p vobis deuotiōtē. No. inferte. Nō dicit qđ dimittat⁹ in vineis ⁊ cāpis vt comedant bestie porci ꝛc. Jz si nō potest⁹ facere tātas elemosynas vt brā anna ad min⁹ restituitis furta: vsuras: rapinas solidatas ⁊ dāna. Jō iacob ait. Ego omne damnū reddeba ⁊ qđcūqđ furtis pibat a me erigebas. Gen. xxxi. Tertio petebant cū ieiunio: s̄ est nobiles et delicat⁹: in oia ieiunia ⁊ p̄cepta suabant: ⁊ etiā alio: dīcedo. Ut d carne nra creat fruct⁹ mrimonij: faciam⁹ fructū ieiunioz. Et poterat dicere vterqz. ꝗhumiliabā in ieiunio aiaz meā ⁊ ofo mea in sinu meo p̄uertef. ps. xxxij. Morat⁹ habetis hñ doctrinā vt seruetis ieiunia ecclie. Ad hoc maxime tenent illi qđ pñt hñe vñā bonā refectionē. Aliqđ laboratores excusant se a ieiunio ecclie qđ th nō excusant si non audiūt missam ieiunij. Jz ne bibāt in tabernis in loco vbi habetis domū. Jō apostol⁹. Nūqd domos nō habet⁹ ad manducandū ⁊ bibēdū: J illos qđ bibūt in tabernis aut ecclesiam dei cōtēniūz p̄ra illos qđ nō veniūt ieiunā ad missas. i. Corinth. xj. Quarto petebāt plē a deo p̄ p̄missiōes qđ simul ioachim ⁊ anna fecerūt votum qđ si deus daret eis fructum mrimonij seruiret deo in tēplo. Sicut si vos mō p̄mitteretis qđ esset religiosus vel religiosus. S̄ multi damnantur ex p̄missionē

bus et votis: facientes vota et non curat complere. Maius peccatum est fractio voti aliquo modo quam homicidium: quia est infidelitas. Ergo ait sapiens. Eccles. v. Si quod vouisti deo ne moreris reddere. Displicet enim ei infidelis et stulta promissio. Sed quodcumque uoueris redde. Multo melius est non uouere quam post uotum promissa non reddere. ibidem. Quia sunt iuuenes faciunt aliquod uotum uel eundi ad sanctum iacobum etc. et transierunt de anno ad annum: et non curant complere et quando sunt senes petunt dispensationem in uoto. Quia ponitur certum tempus intra illud debet compleri. Si autem non ponitur tempus determinatum intelligitur quod statim compleant. Et quia sunt multi qui non curant de deo: id dicitur. Non cauedum est a uotis. Patet ergo quod fructus beate anime fuit in sanctificatione longe desiderando. ¶ Dico secundo quod beata Anna habuit fructum suum scilicet uirginem mariam sperando certe. quia fuit certificata per angelum quem deus sibi misit. Pro quo nota hic historia quod Joachim et Anna uenerunt de nazareth in hierosolimam ad templum ut offerrent secundum consuetudinem. quia Joachim qui erat nobilis baro uoluit offerre: sacerdos respexit eum dicens. Et quis estis uos. Respondit. Propter ego sum Joachim seruitor uester qui ueni offerre. et sacerdos. Certe non recipiam oblationem uestram: quia uos estis maledictus a deo quia non habetis prolem: signum ergo est quod aliquod peccatum secretum est in uobis. Et ait illi Joachim. Pater nescio in me aliquod magnum peccatum: sed non possum excusari a peccatis: quia non habeo prolem: et hoc bene displicet mihi. Et ait ei sacerdos. Recedatis a templo. Et Joachim respondit. Propter non faciatis mihi istam uerecundiam. Et ait sacerdos. Certe nisi recesseritis: ego non faciam officium nec sacrificium. Tunc Joachim cum magna uerecundia exiit de templo. Si ita uellet modo facere sacerdos. scilicet expellere aliquem de ecclesia de nobilibus statim diceret scutifer. Per corpus meum talis inueniet etc. ego inueniam eum. Sed iohannes patienter recessit et non iuit ad domum ex uerecundia uicinarum: sed iuit ad pastores suos ad siluam et ibi flens orando dicebat. O domine quod peccatum est meum: quia ita sum maledictus etc. Uxor autem eius Anna qui erat in templo quando audiuit quod sacerdos ita predebat cum uiro suo uidens quod uir suus recesserat de templo:

statim uxor ut confortaret uirum suum et refrenaret eum ne noceret sacerdoti exiit de templo et iuit ad domum. Michi exemplum mulieres quod debent consolari uiros suos qui ex negocijs tristantur et quando ueniunt ad domum uxores debent eos consolari. Sed sunt alii qui non consolantur eos: sed magis tristant. Quia autem beata Anna fuit in domo et non inuenit ibi uirum suum: tunc transiit sibi totum desiderium de creaturis. Et flexis genibus orauit pro uiro suo sancto et iustorum deo eum conseruaret. Ecce sancta uxor. Dum autem iohannes sic orando fieret in deserto: apparuit sibi archangelus gabriel: et iohannes timuit: quia ista est condicio spiritus quia caro non potest sustinere presentiam spiritus: sed conditio boni spiritus est statim consolari dicens sibi. Ecce orationes tue sunt exaudite. Ex illa patientia quam habuisti deo misit me ad te ut nunciem tibi quod tu de uxore tua habebis unam filiam: non filium quia erit melior cunctis filijs: et erit mater regis messie regis celi etc. Et in signum huius uade in hierosolimam: et in porta deaurata inuenies annam uxorem tuam: quia ego ista etiam nunciabo tibi. Et angelus recessit et apparuit anne in domo flenti: quia nihil sciebat de uiro. Bene poterat dicere angelus illud. Uos tristabimini: sed tristitia uestra uertetur in gaudium. Jo. xvj. Moratur secundum quod dixi in prima parte. Joachim et Anna steterunt uiginti annis orantes: elemosynas dantes: ieiunantes: et uouentes: et cum toto hoc non obtinuerunt prolem. Et quia in ista uerecundia a sacerdote sibi facta habuit patientiam statim habuit promissionem de prole. Ex qua sequitur quod melior est patientia quam orationes elemosyne ieiunia: uel promissiones coram deo. Non cogitate hic quia si uultis habere patientiam in iniurijs uel factis: ista uirtus ualet propter apud deum ad obtinendum illud quo indigetis in hoc mundo et saluationem in alio quam aliquid aliud. Non eijcite foras rancoras: odia et malas uoluntates. Non dicit scriptura sancta: Patientia uobis necessaria est ut uoluntatem dei facientes reportetis promissionem. ad hebr. x. Ecce quare beata Anna habuit fructum suum in sanctificatione sperando certe etc. ¶ Dico tertio etc. seruando digne. scilicet triplici. Primo in utero in quo formato corpore et creato spiritu a deo: in eadem die et hora fuit sanctificata. Nouem mensibus fuit in utero matris san-

eta et benedicta: et mater eius beata ana cauebat q̄ non eq̄tabat hincinde vt viri cauebat a tripudij: q̄ h̄is m̄te mulieres p̄dunt ih̄esauy eis p̄missum. Secundo conseruauit post natiuitatē ip̄am lantrando. Ita faciebant sancte mulieres antiq̄. S̄z mō statim dicit viro vxor habeatis nutricē: et hoc facit vt ip̄a possit ostendere vbera etc. Nolūt dare lac filio: et dant canticule: et male faciunt: q̄ sicut p̄terus est camera plis: sic vbera cellarium ipsius debēt esse. S̄z br̄a anna ip̄a met voluit lactare h̄ginē mariā: q̄ filij et filie recipiunt bonā p̄plexionē a matre: sed p̄dunt eam multoties ex malo lacte. Nota hic exemplū de illo nobili in lombardia q̄ habuit nutricē filio suo: q̄ perdit in celū. Jō de ea volo nunc vob̄ p̄dicare. Salutē prius h̄go maria. Thema p̄positum est vberū xp̄i ad beatā marthā. In q̄ ostendit xp̄s summarie vitā quam tenuit martha. s. actiuan: maxime q̄ iste due sorores maria magdalena et martha diuiserūt sibi duas vitas sp̄uales. Beata maria magdalena dedit se vite contemplatiue. Maria sedēs sec̄ pedes dñi audiebat h̄bū illi. Luc. x. Martha aut̄ elegit vitā actiuā dās se laborib̄ p̄ xp̄o cum dicit. Martha martha sollicita es. i. anxia nota cū d̄: duplici. Martha martha: q̄ vita actiua si bona est nō solum curat de corpib̄: s̄ et de aiab̄: dās bona p̄silia etc. P̄z q̄ summarie xp̄s ostendit vitā vt̄ marthe. S̄z subit̄ volēs vob̄is p̄dicare de isto h̄bo iuento q̄ i eo ostenduntur tres excellentie beate marthe q̄s habuit in hac vita.

betis esse in missa quousq̄ deū b̄ndicti a sacerdote. Quis q̄ nō loq̄mini dū missa d̄: s̄z hodie abusius est: q̄ non faciunt nisi loqui de vanis rebus sub missa etc. Memento ergo vt diem sabbati sanctifices. S̄z de illis q̄ seruant ista q̄nq̄ p̄t dicit. Habebis fructum sc̄z bonorum operum in sanctificationem vestram.

¶ De sancta Martha. Sermo.

Martha mar

tha sollicita es. Luc. x. Octauo die a festo vt̄e marie magdalene fit festū beate marthe sororis sue quia octauo die post beatā magdalēā ascendit in celū. Jō de ea volo nunc vob̄ p̄dicare. Salutē prius h̄go maria. Thema p̄positum est vberū xp̄i ad beatā marthā. In q̄ ostendit xp̄s summarie vitā quam tenuit martha. s. actiuan: maxime q̄ iste due sorores maria magdalena et martha diuiserūt sibi duas vitas sp̄uales. Beata maria magdalena dedit se vite contemplatiue. Maria sedēs sec̄ pedes dñi audiebat h̄bū illi. Luc. x. Martha aut̄ elegit vitā actiuā dās se laborib̄ p̄ xp̄o cum dicit. Martha martha sollicita es. i. anxia nota cū d̄: duplici. Martha martha: q̄ vita actiua si bona est nō solum curat de corpib̄: s̄ et de aiab̄: dās bona p̄silia etc. P̄z q̄ summarie xp̄s ostendit vitā vt̄ marthe. S̄z subit̄ volēs vob̄is p̄dicare de isto h̄bo iuento q̄ i eo ostenduntur tres excellentie beate marthe q̄s habuit in hac vita.

Prima est puritas virginalis.

Sec̄da est pietas proximalis.

Tertia est dignitas personalis.

¶ Prima ostendit cū d̄: Martha. Sec̄da cum d̄: martha: tertia cū d̄: sollicita es. Dico p̄mo etc. nā istō nomē martha in lingua syriaca idē est q̄ domnās. In hoc ostendit puritas h̄ginalis q̄ nō est nisi dominium q̄d p̄sona recipit sup̄ sensualitatē corpis: nec cogitādo nec loq̄ndo nec opando aliā quā corruptionē luxurie et d̄nat̄ q̄nq̄ sensib̄ eos custodiēdo. Dicit̄ de q̄libz ab illa corruptionē carnis quō beatā martha p̄seruabat se in puritate virginali. id̄ d̄: martha. i. d̄nans vel p̄ncipās. q̄ sicut p̄nceps nō h̄z supra se aliq̄ d̄nantē in quā

xxv

tum talis: sic nec puritas virginalis habet supra se maiorem gradum castitatis. **3o** dicit Beda. Bona est castitas conjugalis: melior continentia vidualis: sed optima perfectio virginalis. Ecce principat: sed cum pauci sint qui habeant istam puritatem virginalem: quia quasi nulli nisi pueri parvi: et illi etiam iam inclinant ad malum. Dicat quod ludunt etc. **3o** peccatum luxurie. **3o** Christus faciens de hoc placentum cum iohanne dicit. Habes pauca noia in sardis que non inquinaverunt vestimenta tua: et ambulabunt mecum in albis: quia digni sunt. Apo. iij. Nota in sardis. Sardis iuxta hebraicam iter preteritionem. i. pulchritudo principat: quia magna pulchritudo est quam illi de minimo nio servant sibi fides castitatis: pulchritudo de viduis castitatem servantibus: sed maximum quam est principat virginitatis. Sed quod sunt pauci dicat historia de demone in corpore cuiusdam nolente exire nisi dicerent tres misse a tribus clericis virginibus etc. Ideo dicitur principium evangelij. Mulier quidam martha nomine. i. dominas suo corpori recepit Christum in domo sua. i. per virtutem imitationem que semper fuit virgo. Questio est hanc que fuit ratio quod martha conservavit virginitatem: cum beata maria magdalena soror sua fuerit ita inhonesta in sua iuventute cum essent pulchre equaliter et divites: et non timentes aliquem post mortem parentum quare ergo fuit tanta diversitas. Respondeo presupposita divina ordinatione que est causa omnium rerum non inuenio aliam rationem particularem nisi infirmitatem quam passa est beata martha. **3o** audiuitis historiam de muliere habente fluxum sanguinis. xij. annis que habetur. Mat. ix. Dicit Ambrosius expressisse quod ista mulier fuit beata martha. Que infirmitas facit tria: primo facit perdere colorem secundo fecit ipsam fastidiosam et tediosam siue grauem. tertio fecit ipsam fetidam. Quam infirmitatem habuit immediate post mortem parentum. **3o** nullus miles nec scutifer curavit de ea. Oppositum fuit de magdalena iuvene pulchra leta et solatiofa que visitabatur a militibus et scutiferis. Dicat hic tres mulieres que osculantur hoies iuvenes di. O tu es amicus meus. O benedicta infirmitas preservans a peccatis. **3o** Ecclesia. xi. Militia unius hore obliuionem facit luxurie magne. No. ma.

luta: id est infirmitas: que initium habuit a malicia diaboli: unius hore: quia ipse per respectu eternitatis non est nisi una hora. Moraliter habemus hic exemplum recipiendi patienter infirmitates que de non daret nisi pro salute anime. Quot peccata vitantur ratione infirmitatis. **3o** quoniam mulier est clauda vel hinc plam in oculo: non curat de tripudijs vanitatibus etc. Dicat hic historia de petronella filia beati petri apostoli pulcherrima: non videbatur filia piscatoris: sed imperatoris. Et quidam comes volebat eam in uxorem. Ad quam mittebat milites. Quod sentiens beatus petrus rogavit Christum ut mitteret sibi febrem etc. Ecce ratio quare martha fuit virgo et non maria magdalena: id est deo: dum appropiant super me nocentes ut edant carnes meas. Qui tribulant me inimici mei. i. tentationes: ipsi infirmitati sunt et ceciderunt. ps. xxvj. et Eccl. xxxj. Infirmitas grauis sobrietas facit aliam. Dico secundo quod secunda excellentia est pietas proximalis: i. in elemosinis corporalibus et spiritualibus que tangit cum dicitur secundo martha. i. puocans seu irritans secundum interpretationem hebraicam. i. incitans ad bellum: quod fit per pietatem proximalis: sicut quoniam aliquis ense incitat alium irritat eum. Ita opibus pietatis dando panem: vinum et pecunias pauperibus: homo incitat diabolum. Sic faciebat martha. i. irritans. id est de ista pietate dicebat apostolus ad discipulum suum timotheum. Exerce teipsum ad pietatem: nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est. Pietas autem ad omnia utilis est: promissionem habens vite que nunc est et future. i. ad Timo. iij. Exercitatio corporalis fit per ieiunia: vigilias: cilicia etc. sed respectu operum pietatis ad modicum utilis est: quia solum sibi predestinatio gubernando corpore: sed opera pietatis: et quibus dantur habentis promissionem vite vite que nunc est future. id est iuxta hoc consilium apostoli: beata martha dedit se operibus pietatis ad Christum et ad discipulos suos in domo sua recipiendo. Dicat historia quod in die ramorum postquam Christus predicauit circumspectis omnibus cum iam vespere esset hora regressus est bethaniam cum discipulis ad praedium in domo marthe. Mat. xj. id est martha dicebat hospita Christi. Dicat quod post Christi ascensionem vidit omnia ponens pedem ad pedes apostolorum ut diuideret Christianis pauperibus. Ecce opera pietatis corporis

ralia. De spūalibus autē dicat: cū ppter
exiliū venisset ad pūnciā quō p̄dicabat
dans pūsiōnē alab^o de coquina spūscifi
cis ministrās escas spūales: inuē q̄ ipsa
ex vna parte ⁊ beata magdalena ex alia
p̄dicabāt ⁊ predicādo p̄uenerūt totā p̄-
nūciā. Dicat quō p̄dicabat de articulis
fidei: ⁊ de trinitate incarnatiōe ⁊c. ⁊ p̄ba
bāt hoc miraculis curādo infirmos ⁊c.
ideo cōuertebant. Iste pietates maiores
erant q̄ corpales. Dicat hic cū recede-
ret de territorio aquensi vt irer auinionē
trāsiiit p̄ tharascū vbi erat ingēs draco
maior balena terat semipiscis ⁊ semiani
mal: iō vivebat in aqua ⁊ in terra. Et in
aqua rhodani subuertebat naues tran-
seūtes vt comederet hoies. Sup quo gē-
tes illi^o terre sciētes suā scūtatiē sc̄z beate
marthe recurrerūt ad eā vt p̄uideret de
hoc. Dicat quō beata martha cū aqua
bñdicta ⁊ cruce iuit h̄ draconē. Cōmēdet
hic h̄^o aq̄ bñdicere. Et cū draco vellet eā
luadere btā martha subito cū scuto cru-
cis dixit. Ecce cruce dñi fuge ⁊c. ⁊ liga-
uit eū. Et draco seq̄bat eā vt ouis sequit
pastorē: ⁊ interfecerūt eū. Et in memoriā
hui^o miraculi dī mō loc^o tharascū cū añ
dicere^t ner luc. i. niger loc^o vel luc^o. Sed
q̄ ille draco dicebat tharasc^o: iō loc^o vī
mō tharascū. Post hoc iuit ad auinionē
⁊ cū p̄dicaret ibi i quadā magna platea
vbi est nunc p̄uentus p̄dicator. qdā iuue-
nis infidelis volēs venire ad sermonē si-
ne nauī natādo voluit trāsire rhodanū ⁊
submersus fuit: ⁊ post tridū inuētus est.
Btā martha suscitauit eū deuote orādo
iesum xpm q̄ sicut ipse voluit suscitare la-
zarū fratrem suū ita vellet suscitare illū in-
uenē: ecce quō exercebat opa pietatis: iō
vī martha. i. irritās demonē p̄ opa pieta-
tis corpales ⁊ spūalia iō dicit euāgeliz.
Martha autē satagebat circa frequēs mi-
nistertū tā corpale q̄ spūale. Dicat sili-
tudo de duob^o militib^o q̄rū vn^o custodit
cast^o regi ⁊ ali^o nō solū custodit cast^o s̄z
et acq̄rit inā alia castra ab inimic^o: cui
magis tenebit rex. Nōne magis tenebit
illi q̄ custodit ⁊ acq̄rit alia: imo. Ita de^o
cuilibet nostrū cōmiste cast^o. s. corp^o: iō
custodiat ab inimic^o ne intrēt. Debet in
quilibet nō esse p̄tē^o de seipso: s̄z multa
alia d̄z acq̄rere p̄dicādo expellēdo demo-

nes: qd̄ sit qd̄ supbus humiliat: auar^o re-
simit ⁊c. Itē de septē pctis. O tbc q̄tis
diligētia p̄dicatores deberēt facere istas
cōquestas maxie magistri q̄ habēt sc̄iaz.
Iō martha solū custodiuit cast^o suū: s̄z
etiā multa alia xpo acq̄suiuit. iō xps dixit.
Qui autē fecerit ⁊ docuerit hic magn^o vo-
cabit in regno celoy. Mat. v. Docere ⁊
nō facere bonā vitā nihil valet: iō apls.
Attēde em̄ tibi. s. cast^o tuū custodiēdo ⁊
lectioni exhortationi ⁊ doctrine. Noli ne-
gligere grām q̄ in te est: ⁊ q̄ data est tibi.
s. ad Tim. iij. Dico tertio q̄ tāgē digni-
tas personalis cū vī sollicita es. i. anxia.
Nō p̄sone in dignitate exiliētes debent
esse sollicite. ad Ro. xij. c. Qui p̄st i solli-
citudine supple p̄stis: ideo cū vī sollici-
ta es: ostendit dignitas p̄sonalis. Dicat
postq̄ dñi p̄dicauit quō fecit vnū mona-
steriū montaliū in tharasco: ⁊ multe h̄gi-
nes ibi intrauerūt: ⁊ nō habebāt reddid^o
s̄z suis manib^o operabant: ⁊ qd̄d lucra-
bant ponebāt in cōf. Nō comedebāt car-
nes nec piguedinē aliquā: iō modicū ex-
pendebāt. Dicat h̄ montales quō nihil
faciūt: s̄z ociose ⁊ vagātes vadūt p̄ uen-
tū respiciendo hinc inde ⁊c. Dicat quō p̄
septē dies ante suū obitū vidit celos ap-
tos ⁊ multitudinē angeloy alam beate
magdalene sororis sue secum portantē.
Tbc xps sibi reuelauit q̄ octaua die ipsa
etiā veniret ad gloriā paradisi. Dicatur
quō in nocte qua debuit ad dñm migra-
re in camera sua fecit accendi magna lu-
minaria. Et dū dormirēt oēs q̄ erāt i ca-
mera nisi ipsa: venerūt demones ⁊ extin-
xerūt oīa luminaria: ⁊ ipsa orauit. O dñe
⁊ sic dimittis me i tenebris. Tbc descē-
dit btā magdalena soror sua cū lumine ⁊
accēdit oīa luminaria. Itē fecit sibi lege-
re passiones s̄m lucā: q̄ habuerat multa
ab ore beate marie virginis. Et sic obit.
Dicatur hic miraculū sancti. Frōroni in
quo miraculo ostēditur grā vīe magda-
lene: ⁊ beate marthe. Quis xps in habi-
tu sp̄ali: ⁊ btūs frōron^o eps fecerūt ere-
quia ipsi^o corpis. Et cū posuissent corp^o
in sepultura dixit xps. In memoria erer-
na erit iusta hospita mea. In hoc cogno-
uerūt xpm ipm esse. Et de nullo sc̄d̄ nec
sc̄d̄ legē hoc nisi de ista ⁊ de h̄gine ma-
ria: q̄ xps fuit in exequiis virginis ma-
g

rie. Moraliter hic nota si volumus dimittere peccata et seruire deo honorabit nos I. Regū. ij. Quicumque honorificauerit me glorificabo eum.

De beato petro ad vincula. Sermo.

Dominus eripuit me de manu herodis.

Verbum istud habet originalem in actibus apostolorum. c. xij. et recitatum in epistola hodierna. Sollemnitatis et festus hodiernus dicitur beati petri ad vincula. Tria festa sunt de beato petro apostolo in anno. Primum quando fuit liberatus a captivitate miraculose: et istud fit hodie. Secundum quando fuit exaltatus in cathedra honorabiliter. scilicet in fine februarii. Tertium quando in celo fuit coronatus gloriose: et istud fit in fine iunii. Ad hoc habeo vobis predicare de primo. scilicet quo fuit liberatus. Sed primo saluetur homo maria: et resumatur thema. de matris et festo hodie beati petri volo predicare et vobis dare tres declarationes.

Prima erit historica seu litteralis.

Secunda erit allegorica et figurativa.

Tertia erit tropologica et moralis.

Et per quilibet bene potest dici thema. Dominus eripuit etc. Nam per prima dicit petrus quando fuit educus de carcere per angelum ut patet in textu. Pro secunda dicit anima beata quando intrat paradisum. Dominus eripuit me de manu herodis. id est diaboli. De tertia persona que erit de peccatis et mala vita et redit ad statum gratie potest dicere. Dominus eripuit me de manu herodis. id est peccati. Dico primo quod prima declaratio erit historica et litteralis. Secundum quod legitur in textu bible. Act. xij. ille malus rex herodes: non ille qui interfecit innocentes: quia ille dicebat herodes ascalonita: et iste qui cepit petrum vocabatur agrippa: qui venit noviter constitutus rex super iudeam ab imperatore romano. Et ideo ut iudei ipsum bene recipere sciens quod iudei habebant petrum exilium qui tunc predicabat et pervertebat multos iudeos volens eis complacere herodes cepit petrum et posuit in carcere ligatum duabus catenis: deprectis manicis et copedibus: et ultra hoc intus in carcere fecit stare duos homines armorum et porta carceris erat ferrea. Et cogitavit herodes. Iste petrus qui suscitavit mortuos si vellet posset fugere: propter hoc extra ad portam carceris posuit. xx. homines armorum. hoc dicit textus.

cum dicit. Tradens eum quattuor quaternionibus militum ad custodiendum eum. Quaternio dicitur capitaneus quattuor hominum armorum. Iam dicit textus. Transientes prima et secundam vigiliam. Et sic tenebat petrum captum ut sic placeret iudeis. Ista ratio assignatur in textu cum dicit. Videns autem quod placeret iudeis appropinquavit apprehendere et petrum. Ecce hic tota corruptio iudicium quoniam domini temporales iudices assessores cupiunt magis complacere gentibus quam deo: destrunt iustitiam. Iste modo iudicium christi fuit peruersum per pilatum: quia nullam causam mortis inuenit in christo: tamen ut placeret iudis dimisit ipsum voluntati eorum ut crucifigeretur. Iste modo etiam fuit peruersum iudicium vicarii sui beati petri per herodem. Ista de causa dantur multi iudices volentes magis complacere populo quam deo. Iam dicit. Deus dissipavit ossa eorum que hominibus placent et sufficit quoniam deus spreuit eos. ps. lvi. Iam ad gal. i. Non quero hominibus placere: si adhuc hominibus placeret christi seruus non essem. Ista ossa sunt diuitie: possessiones: officia seu dignitates sunt enim fortalicia quibus homines sustentantur. scilicet mundani. Ratio: sicut in corpore hominis ossa sunt fortiora et sustinet corpus et carnes: ita fortalicia sunt quibus homines mundi sustentantur sunt diuitie: dignitates et pariter. De quibus dicit dominus: deus dissipavit ossa. scilicet in hoc mundo: et in alio quod erit. Rhetorice confusi sunt. scilicet in iudicio dei. Ratio: quoniam deus spreuit eos: quia peccatum sanguis christi infiniti valoris non valebit ad salvandum tales. Iam domini et iudices assessores et rectores comitatum auertitis vos in sententiis dandis: potius habeatis respectum ad deum et ad iustitiam quam ad homines. In iudicio iudex non debet cognoscere patrem: matrem: fratrem: filium nec amicum sed deum et puram iustitiam: ideo herodes volens placere iudeis dandam se in tali intentione tenendo petrum captum: sed deus perdidit. Nam dicit textus. Petrus quem seruabat in carcere: ossa autem fiebat sine intermissione ab ecclesia ad deum pro eo. Act. xij. Dicatur quomodo apostoli orabant pro liberatione beati petri flentes dicentes. Domine iesu christe libera vicarium et capitaneum et pastorem nostrum. Ex alia parte orabat pro eo homo maria cum alijs mulieribus dicens domine et ita cito morietur vicarius vester. Hic habemus doctrinam quomodo totus populus debet orare pro suo prelato in tribulatione posito: ut puta pro papa: episcopo: domino terre. Item pro rege. Talis

oratio multū placet deo: qz tāgite totā cōi-
santē eoz malū: qz sicut bonū vel malū ca-
pitū est bonū vel malū oim mēbroz: ita
de plato q̄ est caput bonū vel malū xp̄ia-
noz: id̄ dicit ap̄lo. Obsecro igit̄ p̄imum
oim fieri obsecrationes: orationes: postu-
lationes: gratiaz: actiones: p̄ oib⁹ hoib⁹
p̄ regibus: et oib⁹ q̄ in sublimitate cōsti-
tuti sunt: vt quietā et trāquillā vitā aga-
mus in oi pietate et castitate. Hoc cū bo-
nū et acceptū ē corā saluatore n̄ro deo: q̄
vult oēs hoies saluos fieri. i. ad Tim. ii.
Nō videamus q̄so deus. audiuit oratio-
nes ipsoz. Nā in nocte post quā noctes
b̄sus petrus debebat tradi iudeis vt mo-
reret̄ dū petr⁹ dormiret vinculus iter illos
duos hoies armoz: angelus dñi cū ma-
gno splendore venit et illuminauit totū car-
cerē et terruit illos duos hoies armoz p̄-
cussosq; latere petri excitauit eū dicens.
Surge velociter. Et fracte sunt cathene
Et dixit ei angel⁹. Precinge te et calcia te
et circūda tibi vestimentū tuū et seq̄re me.
Angelus recipiēs petrū p̄ manuz extra-
xit eū de carcere. Custodes aut̄ q̄si mor-
tui nihil senserūt. Extimabat aut̄ se vi-
sum videre: sed q̄ fuerūt extra palatiū
in quodā vico angelus disparuit: et petr⁹
inuenit se liberatū et dixit. Verū ē hoc q̄
ego sum liberatū et nō est somnū: et dixit.
Nūc scio vere qz milite dñs āgelū suū
et eripuit me de manu herodis et de oi ex-
pectatiōe plebis iudeoz. Ecce declara-
tio h̄istrica et f̄als. Et ista de cā respec-
tu p̄sone liberate: qz paper respectu ora-
tiōis et respectu miraculi et vtilitat̄ xp̄ia-
nitatis et respectu miraculoz cathenarū
beati petri: fuit istud festū hodiernū in-
stitutū: et facta est ecclesia rome. et b̄i sc̄i
petri ad vincula. Et videt̄ cōpleta pp̄he-
cia fuisse dauid in p̄sone b̄i petri di. Di-
ripuisti dñe vincula mea tibi sacrificia:
ho hastiā laudis et nomen dñi inuocabo
f. festū ecclesie. Ecce quare dicit b̄sus pe-
trus in themate. Dñs eripuit me et c. dicit
qz sc̄ba declaratio erit allegorica seu fi-
guralis. Et sunt in dicta liberatiōe beati
petri quattuor p̄scta significātia secreta.

Primo quid significet carcer.

Secundo quid significet illi duo milites in
ter quos beatus petrus erat vinculus.

Tercio quid significet ille due cathene.

Quarto quid significet quattuor qua-
terniones militum.

¶ Dico p̄mo qz carcer siḡat statum pct̄i
mortalis. Rō: qz carcer h̄z septē p̄ditiōes
rep̄itantes septē pct̄a mortalia. P̄tia cō-
ditio carceris q̄ est tenebrosus et siḡat
pct̄m sup̄bie: q̄ p̄uenit ex modica claris-
tate: qz pct̄ō: nō cognoscat suā miseriam
nec pct̄ā et c. Secundo carcer ē subterraneus
basse inferi: ecce auaritia: qz auari i in-
fimo terre stant nec curāt de celestibus.
Tercio carcer fetet: qz ibi faciūt negocia
Ecce h̄ic pct̄m luxurie: qz fecidā facit p̄so-
nā luxuriosaz p̄ malā famā: qz gētes lo-
quunt̄ de ipsa di. O de isto ribaldo vt ri-
ribalda seu putana. Quarto carcer est lo-
cus solitari⁹. Ecce h̄ic pct̄m inuidie qz p̄-
sona inuida sola vellet habere bonū: et
tristat̄ de bono alieri⁹. Quinto carcer est
hūidus ecce h̄ic pct̄m gula: qz gulosi sunt
humidi i cibo et p̄om inordinato et c. Ser-
uato in carcere est desperatio ecce h̄ic pct̄m
ire. Septimo in carcere nihil opat̄: ecce
h̄ic pct̄m accidie in bonis operib⁹ meri-
torijs. Secundo dicit dormiēs iter duos mi-
lites qd̄ isti duo milites significāt. Not.
Petrus dormiēs siḡat peccatorē i carce-
re pct̄i dormiētē iter duos milites. s. an-
gelū bonū et angelū malū. Angel⁹ bon⁹
inducit ad bonū. Nūc̄ audis vos s̄ba
sua q̄ loquit̄ imaginatiōi di. Tu pecca-
sti et fecisti hoc et hoc: id̄ vade ad p̄sūdū
Et angel⁹ mal⁹ ad aliud lat⁹ r̄ndet. Vt
qd̄ op̄z mō p̄turi: sufficit in q̄dragesima
dicerēt gētes qz es ypocrita. Itē q̄n̄ di-
cit angel⁹ bon⁹ imaginatiōi loquēs. Tu
es vsurari⁹ vt furari⁹ fuisti hoc et retines
legata de mortuis: vel solidatā seruoꝝ:
id̄ vade satisfacc: alias d̄naberis. R̄ndet
alius a sinistris. Vt sufficit dimittere in
testō et c. Itē dicit bon⁹ miles. Ecce tu ha-
bes inimicos remitte et deus dimittet ti-
bi pct̄a tua. nā nihil meli⁹ est ad obtinē-
dū remissionē pct̄ōꝝ. Dicit alius malus
vt dicef postea qz es iude⁹. Ecce quomō-
pct̄ō: dormit iter duos milites: vn⁹ est ce-
lestis alius infernalis. Propter hoc di-
cit ap̄lo. Surge q̄ dormis et exurge a mor-
tuis et illuminabit te x̄ps. ad Eph. v. De
tertio dico qd̄ significāt due cathene q̄ te-
nēt pct̄ōrē vincū. Dico qz p̄ima ē lōga
p̄suedo. sc̄ba mala societas. O q̄ sunt

vinci istis duab⁹ cathenis. primo iura-
tores qñ reprehendunt a p̄fessoribus di-
cūt p̄suetudo est. Itē apothecarij: inciso-
res: barbitōsores: q̄ in dñicis z festiuita-
tibus habent opatoria apta: allegātes
cōsuetudinē p̄ ius diuinū. Itē de fabris
z alijs officijs. Hoc volo dicere q̄ ista ca-
thēna estis ligati, cū quā ad infernū tra-
hemini: nisi corrigatis vos de futuro z fa-
ciatis p̄niam de preterito. Itē de diuiti-
bus q̄ mutuāt ad vsurā: z qñ p̄sistent z de
ista materia interrogāt r̄ndent: nō pater
nō facio vsuram. Dicit p̄fessor est vsura
mutuare. x. z recipe vndecim. R̄ndēt dñe
nō: qz p̄suetudo est z ecclia p̄mittit. Dicat
q̄ ecclia p̄mittit multa: qz nō pōt corrige-
re: s; nec papa nec beatus petrus si viue-
ret posset in vsura dispēsare. Censualia
bona sunt duab⁹ conditionib⁹ seruatis.
Prima est q̄ sit vera emptio vel veditio.
Scōa q̄ precū sit iustū. Itē de mercato-
rib⁹ qui vēdunt ad spem p̄ qua recipiūt
plus dicētes q̄ p̄suetudo est. Itē de mu-
lieribus z vanis ornāmētis earū. de cau-
dis zc. ostēdendo carnes nudas dicēdo
cōsuetudo est. Ista cathēna quotducunt
ad infernū. Itē de religiosis carnes co-
medētib⁹ dicēdo: p̄suetudo ē. Cōtra illos
tales dicebat hieremias. Si mutare pōt
ethiops pellē suā aut pard⁹ varietates
suas z vos poteritis benefacere cū didi-
ceritis malū. q. d. nō. Miere xij. Scōa ca-
thēna est mala societas. O quot dānat
etiā ista multi irēt ad paradīsum nisi p̄-
pter malā societatez seducerent. Dicat
cōtra malos homines qui despectis vto-
ribus viduis vel alijs habētibus p̄cura-
tores vel magistros: z iam incipiūt lude-
re zc. foras. Itē de clericis cōcubinarijs
foras: q̄tūcūq; societas sit vobis cha-
ra si est causa pcti: foras hoc nō solū est
doctrina xp̄i: sed etiā poete. Que nocitu-
ra tenes: q̄uis sint chara relinque. Ecce
quare dicit. Vincit⁹ cathenis duab⁹. De
quarto quaterniones militū significāt q̄
alia: ad portā. s. mortē obseruat a multitu-
dine demonū. Solū n̄go maria p̄ singu-
lari gratia obtinuit q̄ non fuissent demo-
nes in ei⁹ morte: z de alijs hoīb⁹ quā-
tūcūq; sc̄tis nullus est exēptus. Ideo da-
uid inhabitabūt z abscondent ipsi calca-
neū meū obseruabunt. ps. lv. Inhabita-

bunt. s. demones i camera vbi hō moriē
z abscondēt se supple: qz non vidētur nisi
aliquoties a sanctis p̄sonis. Et calcaneū
que est vltima pars corporis signat mor-
tem: obseruabūt. Ecce quaterniones mi-
litum custodiētes. Sed remedium quod
deus dat nobis est quādo hamo penitet
de pctis: fuit confessus: z satisfecit z pro-
ponit abstinere. Sic quando anima exit
a corpore in gratia deus mittit angelū
suū s̄m p̄missionem a deo factam. Exo.
xiiij. Ecce ego mittā angelū meū q̄ pre-
cedat te z custodiat te in via: z introdu-
cat in locū quē preparauī. Quātuq; ad
tertiū dixi qz tertia declaratio esset tro-
pologica z moralis. Pro q̄ notauī octo
puncta in liberatione beati petri signifi-
cantia octo que de⁹ facit volens libera-
re peccatorē: a carcere z vult ipsum redu-
cere ad bonam vitā.

Primo angelus illuminauit carcerē.

Scōo percussit in latere petrum.

Tertio petrus erexit se.

Quarto ceciderunt cathene.

Quinto petrus precinxit se.

Sexto calciauit se.

Septimo circūdedit sibi vestimentū.

Octauo secutus est angelum.

¶ Primū op⁹ qd de⁹ fecit in liberatione
pctōis est illuminatio carceris. Pctōis em̄
stat in carcere tenebroso: nō cognoscit pe-
ricula nec pctā in quibus stat z qd amittit
z amittit dies propter pctā que incurrit
S; venit lux: z refulsit i habitaculo car-
ceris. Sic opz primo q̄ radius lumis di-
uini seu diuine gratie illuminet. Tūc ad
talē illuminationē dicit religiosus cleri-
cus vel secularis. O miser qd est de me
tot anni sunt q̄ sum in mala vita zc. Istō
lumen petebat dauid postq̄ peccauit di-
cens. Illumina oculos meos ne vnq̄ ob-
dormiam in morte: ne quādo dicat inimi-
cus meus preualui aduersus eū. ps. xij.
Nō loquit de oculis corporis: quia non
legit ipm fuisse cecū: sed de oculis anime
Scōo percussioq; latere petri excitauit
eum. Ecce hic scōm op⁹ q̄ personā quā
deus vult ad se p̄uerrere percussit dādo
s. cordis cōpunctiones z cordis cōmotio-
nes q̄ a deo sunt. Ezech. vi. Ego cōtrui
cor eorum. Nunqd vos sentitis multo-
tates istas cōpunctiones: imo. Tertio pe-

trus erexit se fricādo oculos: credēs qđ
 esset somnū. Ecce propositū nō redēn-
 di ad peccatum: tunc hō stat recte ⁊ circa
 deū: Ideo dauid. Surgite postqđ sederi-
 tis qđ māducaitis panē doloris. ps. cxxvi.
 Quarto ceciderūt cathēna. Ecce p̄fessio
 Quot peccata mortalia hz homo tot ca-
 thēnis eīt ligatus: ⁊ qđ homo p̄fiteē ⁊ cō-
 fessor eleuans manū dicit. Ego te absol-
 uo: oēs rūpūnt. Magnū mirabile est qđ
 omnes hoīes mūdi cultellis non possent
 soluere vnā cathēnā. Sed tanta eīt h̄tus
 p̄fessio qđ statim oēs rūpūnt. Dicat
 hic miraculū breuiter de illo magno pec-
 cato: in omni specie peccatorū: qui indu-
 ctione aliquarū deuotarū personarū
 iuit ad ecclesiam vt confiteretur. Cūqđ
 fuisset ad portā ecclesie quedā sancta p̄-
 sona vidit septē demones ipsū hoīem
 cathēnis trahētes ne intraret ecclesiam.
 Si dicat ab aliquo: quare nō retinebant
 eū cum stat ita potētes? Rñdeo qđ p̄pter
 libē arbitriū qđ nō possunt cogere ⁊c.
 3o ap̄ta. Unus est sermo dei ⁊ efficax: ⁊
 penetrabilior omni gladio accipit. Ad
 heb. iij. Quinto cū dicit angel⁹. p̄cinge
 te. hic subtiliter ostēdit restitutionē. Nā
 ille qui tenet bona aliorū ⁊ non restituit:
 qđ vult ire ample in pompa: vanitatib⁹:
 multis scutiferis ⁊c. Et qđ a confessorib⁹
 dicitur eis qđ restituat qđ stringāt se: rñ
 dent. O oportet me minuire de statu ⁊c.
 Ecce quare dicit. P̄cinge te peccator:
 nō faciendo vanitates de bonis alterius
 sed restituere oportet ⁊ p̄cingere se. ⁊c.
 3o xpo. Lu. xij. Sint lumbi vestri p̄cein-
 cti. s. viuendo de bono iusto. Et lucerne
 ardētes in manib⁹ vestris. i. opa merito-
 ria: Sexto calcia te. Ecce h̄ remissio inu-
 riarū: discalcia? hō est iniuriat⁹: ⁊ sentit:
 qđ sunt ipatiētes: ⁊ vindicatus qđ sentiūt
 iniurias: dicēdo non p̄ corp⁹ xpi ego me
 vindicabo. Calcia sunt patiētes in de-
 xtro pede p̄ amorē dei. In sinistro p̄ timo-
 rē inferni nō sentiūt iniurias. prius h̄tū
 cūqđ magnas. Nullus sic discalcia? pōt
 intrare paradysū. State qđ calcia i ipa-
 rationē euangelij pacis. ad Ep̄. vi. Se-
 ptimo. circūda tibi vestimētū tuū. s. mātel-
 lūz tuū. hoc signat honestā quersationē
 Mātellus cooperit alia indumēta. Ita
 honesta quersatio cooperit peccata. 3o

quersamur honeste corā deo a pre ante
 p̄ deuotā ofonē: ⁊ ieiunia a pre post: a
 doctis p̄ elemosyna a sinistris p̄ patien-
 tiā. Sic est circūda vestimētū. 3o di-
 cit 3o. Beat⁹ qđ vigilat ⁊ custodu velli-
 mēta sua: ne nudus ambulet: videat tur-
 pitudinē suam. Apoc. xvi. Oratione cum
 dī. sequere me: ostēdit p̄mittio: qđ sancta
 scriptura vocat sacerdotē: angelū. Ma-
 la. q. Labia sacerdotis cui odit scien-
 tiam: ⁊ legē requirēt de ore eius: quia an-
 gelus dñi exercitū est. Notate hic h̄re
 sanctiūatis debet esse. Ep̄loga hic dicta
 ⁊ dic. Postqđ habuisti cognitiōnē de pec-
 catis: p̄trino nēz. p̄positū nō redēndū ⁊c.
 sequaris angelum ⁊ cōico. 3o xpo dicit.
 Qui māducat meā carnē: ⁊ bibit meum
 sanguinē h̄z vitā eternā ⁊c. 3o. vi. Tunc
 p̄ctōr pōt dicere. Dominus eripuit me de
 manu horodis. i. peccator.

De sancto laurentio martyre. Sermo.

Habetis fructū

vestrū in scificationē. Ver-
 bū illd h̄t originalr. ad Ro.
 vi. ⁊ recitatur in eplā currē-
 tis festiuitatis. Sicut totū festū ⁊ solēni-
 tas hodierna est bñ laurentij militis xpi
 ita erit ⁊ fimo noster: maxie qđ de eius vi-
 ta glorioza ⁊ morte ⁊ passione dolorosa
 poterimus recipere bonas doctrinas ⁊c.
 Salutes p̄nos h̄go maria. pio declara-
 tione hui⁹ xpi ⁊ introductiōe materie p̄-
 dicande: sciendū qđ in sacra scriptura bo-
 na opa h̄tuosa ⁊ meritoria que hō facit
 in hac vita: dicuntur fructus vite hama-
 ne. Ratio est. Nam principale vltimū ⁊
 finale quod homo expectat de arbore est
 fructus. Nam si in otto suo habet quicqđ
 pulchram arborem: non erit contentus
 de radiabus: vel de ramis: slobus: vel
 de folijs: sed de fructibus: quia est illud
 quod speratur. Idem est de domino iesu
 christo qui habet ortum pulcherrimum
 scz ecclesiam militantiem clausam p̄cep-
 tis et cōsilij: plenam arboribus: ⁊ qui
 libet christianus est vna arbor. Unde dī
 Marc. viij. Vides homines velut arbor-
 res ambulantes: ⁊ plantantur in die ba-
 ptismi: ⁊ rigant aqua baptismi. De istis
 arboribus principaliter vult deus fructū
 dulces. Ideo dicit ecclesia dño iesu xpo.

MMXX iij

Veniat dilectus me⁹ in hortū suū: vt comedat fructū pomorū suorū. Cant. v. Nō em̄ contentat̄ xp̄s q̄ mittamus radices magnas in terram. s. parentes et amicos etc. De talibus em̄ qui habent magnam gloriā dicitur vulgariter: ille habet magnas radices. Nec etiā contentatur xp̄s de trūco siue de ramo forti et grosso que est p̄sona iuuenis: pulchra et fortis. Nec v̄ ramis. s. possessionū: vinearū. villarū et castrozū. Nec contentat̄ de florib⁹. i. bona fama et honoribus. Nec v̄ folijs. s. bonis verbis. s. ratiocinādo: aduocādo: predicando: et disputando. Nec contentatur de ymbra prelationū: dignitatū: dominij et officiorū: sub cuius ymbra multi se ponunt. Sed vult fruct⁹ dulces et sapidos bonorū operū: intm̄ q̄ si aliqua persona haberet oīa predicta. s. radices etc. et non haberet fructū bonorū operū: talis esset in ira dei. Ecce q̄d dicit xp̄s. Oīsarbor q̄ nō facit fructū bonū excidet̄ in ignē mittet̄ Mat. iij. et vj. P̄t̄z ḡ rōne q̄ bona opa in hac vita p̄ nos facta dicūt fruct⁹. De hoc auctoritas xp̄i dicētis. Ego elegi vos vt eat̄ et fructū afferat̄: et fruct⁹ vester maneat. Jo. xv. Ego elegi vos. Sic ḡo elegit arborē de nemore et plātat̄ i suo orto: ita de⁹ eligit xp̄ianos de nemore infidelīū: et plātat̄ in orto ecclie. No. vt eat̄. s. de v̄tute in v̄tutē p̄ficiendo. Cū ḡ. b. laurētius in vita sua abūdauerit i fructib⁹ bonorū operū et pseuerauerit vsq̄ i finē: possumus sibi dicere thema. Bt̄e laurēti habet̄ fructū v̄m̄ in sc̄ificationē. P̄t̄z the. Mō iuenio in bt̄o laurētio q̄ habuit tres fruct⁹ sanctificationis bonorum operum.

Primus est de abstinētia p̄sonali.

Sc̄ds de mia proximali.

Terti⁹ fruct⁹ ē v̄ patiētia martyriali.

Et pro quolibet possumus dicere thema mō p̄positū. Habetis fructū ve. etc. Dico p̄tio q̄ beatus laurentius sicut arbor bona in orto sancte ecclie plātata fecit fructū de abstinētia p̄sonali: q̄ semp abstinuit a vitijs et pctis: a vanitatibus mundi in trib⁹ locis p̄tio in ciuitate Ostha. Sc̄do in cesaraugusta. Tertio in roma. De p̄tio sciendū est q̄ ipse fuit de osthanat⁹ de magno genere multū dilectus: et i in domib⁹ magnorū fuisset nutritus: th̄ bt̄us Laurentius abstinuit a ludis pue-

roz: q̄ iā incipiebat timere deū: cauebat a mēdacijs: a iuramētis: et orabat deum quotidie. Dicat̄ hic modus viuendi. Recte fuit p̄pletū in illo illud v̄bū salomonis. Puer erā ingeniosus: et sortius suz alam bonā. Sap. viij. Si em̄ videbat aliquē sc̄uifex vitiosum in domo p̄ris sui vitabat illum: q̄ magnū periculū est pueris si in pueritia dāt se alicui peccato: q̄ qñ sunt magnivix possunt se ab illo cauere: ideo legit̄ de alexādro magno q̄ duz esset puer: pater eius cōmisit ip̄m vni magistro q̄ ostēdit sibi aliqua magna vitia. Et qñ fuit magnus volebat abstinere: et non poterat. Et dīplicebat sibi p̄pter qd̄ occidit maḡm suum vocatū Leonidē: et iuxta nomē suū: dedit ip̄m leoni vinū. Jō multū debēt cauere a societate malarū personarū. Ita fecit bt̄us laurētius: et videtur in eo fuisse p̄pletū verbū sacre scripture. Bonū est viro cū portauerit iugū dñi ab adolescētia sua. Thren. iij. Nota iugū. s. bone instructiōis. Sc̄do abstinuit in cesaraugusta: q̄ qñ habuit discretione: dimissadomo patris inuit ad cesaraugustā ad studēdū. Mō iā scitis studētes quātas stultitias faciūt et dissolutiones sed beatus laurētius abstinuit in oibus confitebatur sepe et cōicabat: et studebat plus indie ḡ alij in vna hebdomada: dormabat carnē suā: et sic seruabat se in v̄ginitate intantū q̄ ordo bone fame sue redolebat etiā vsq̄ romā: et fuit in eo verificatū verbū sacre scripture dicentis. Memento creatoris tui in dieb⁹ iuuentutis tue anteq̄ veniat t̄ps afflictionis tue. i. se ne cutis. Eccl. xij. Tertio inuit romā. Et ecce sanctus Sixtus papavadens ad celebrandū p̄siliū toletanū fecit transituz p̄ cesaraugustā: et audita fama bt̄i laurētij vocauit eū: et sc̄ta sua sanctitate duxit eū secū. Quē habuit ita charuz et dilectū q̄ papa nolebat missam celebrare sine eo. Item qñ papa cōicabat ppl̄m dicat̄ quō p̄secrabat multas hostias etc. Tūc adhuc dabat etiā de sanguine christi communiantibus: et cōmisit beato laurētio dñici sanguinis dispensationē: sed postmodū fuit statutū q̄ non darē sanguis populo p̄muni p̄pter pericula q̄ possunt sequi et scandala: q̄ etiam iam in hostia consecrata est sanguis xp̄i ex naturali p̄comi-

stantiar. Deinde papa fecit eū diaconū cardinalē: h̄ diceret: sed ppter obediētiā acceptauit. Bt̄s stephan⁹ ⁊ Lauren⁹ fuerūt diaconi cardinales. Et officiū istū nondū nolabat isto noie cardinales. S; nō credatis q̄ ex hoc ipse mutauerit statū vel modū suū vtiēdi: sed vixit sicut p̄t̄ a cibo: potu: ⁊ vestitu ⁊ abstinentijs. Ecce quō bt̄s laureti⁹ facit fructū de abstinentia p̄sonali: ⁊ possum⁹ sibi dicere thesa. Habet fructū ve. ec. Et p̄cordat auctoritas pauli di. Hec est voluntas dei sanctificatione vsa vt abstineatis vos a fornicatione vt sciat vnusquisq̄ v̄m vas suū possidere in sanctificatione ⁊ honore: nō in passione desiderij sicut ⁊ gētes que ignorant deum. i. ad 1. Thessa. iij. Scō bt̄s laurentius fecit fructū de misericordia proximali quia ita erat misericors q̄ nihil sibi retinebat: sed totum dabat pauperibus xp̄i. Nam tunc tēporis erat in roma imperator: quidā xp̄ianus nomine philipp⁹ qui bt̄ fuisse puerus a beato lauretio. Sed post fuit imperator quidam tyrānus nomine Decius: marinus persecutor xp̄ianorū: qui sciens q̄ su⁹ p̄decessor dederat ecclesie totū suū thesaurū: voluit repetere violenter dictum thesaurum. Hoc sciens bt̄s laurentius distribuit totū thesaurū ⁊ perquirebat romam que tunc erat maxima: ⁊ vbi inueniebat xp̄ianos absconditos metu imperatoris dabat eis elemosynā. Primo in anima eos confortando in fide. Scō corpa eorū reficiendo de illo thesauro. No. ex legenda sua quō curauit illā viduā q̄ habebat in domo sua multos xp̄ianos absconditos: ⁊ dedit eis largas elemosynas: ⁊ p̄curauit eos ⁊ dixit q̄ miles nō potest meli⁹ mori q̄ in iusto bello: ⁊ illuminauit cecos: ⁊ sic distribuit totū thesaurū in p̄s causis: id̄ cantat ecclesia. Laurentius bonū opus opatus est q̄ p̄ signū crucis cecos illuminauit ⁊ thesauro ecclesie dedit paup̄ibus. Ecce fructus beati laureti⁹ de misericordia proximali. Morat̄ hic beatus laurentius dedit in hoc exemplū diuitibus ⁊ potentib⁹ qualiter se debēt habere in pecunijs. Nā cogitauit. b. laurentius q̄ nō posset illū thesaurū retinere in pecunijs contra imperatores. Ideo per manus pauperū misit in celum ppter hoc dixit imperatori thesaurū que

reū. facultates ecclesie quas req̄ris manus pauperū in celū depounerūt. Videt̄ ergo q̄ manus pauperū sint mēse cāpsorū. Et dico q̄ sic: ⁊ q̄ xp̄m sunt assecurate. Ecce instrumētū securitatis ex scriptura. Da pauperibus ⁊ habēt thesaurū in celo. Mat. xix. Nihil pot̄ perdi. Mō audite oēs scimus q̄ non possumus diu retinere nec possidere diuitias hui⁹ mundi: q̄ hodie vel cras op̄ eas dimittere. Sed si vultis ne perdant̄ detis in manus pauperū. Nunqd̄ esset magna stultitia diuitiū periculosum passum trāstre in q̄ omnes depredant̄: si secum vellet portare pecunias: nunqd̄ esset melius dare in mensa cāpsoribus. Multi sunt in hac stultitia. Oēs habemus transire passum mortis periculosum: vbi oēs depredant̄. Fures sunt vroz ⁊ filij ⁊ scutiferi. Nā qm̄ medic⁹ dicit. Factū est: dixit vroz. Per d̄ginē maritā cistā cū pecunia erit mea. Scutiferi ⁊ parētes rapit̄ et aia nuda vadit ad iudiciū. Ad quā dicit xp̄s. Et quō venis ita. Et respōdet sic. Dñe: fui depredata. Tunc xp̄s dicit. Quare nō dedisti pecuniam meā ad mēsam: ⁊ ego veniēs cū vsuris. i. crescētija vtijs exegisse illā. Lu. xix. Quō ille se poterit excusare: nullo mō nisi dicat. Dñe: fui stultus: ⁊ xp̄s dicit: id̄ vadas ad hospitale stultorū ⁊ eremitus est ad infernū. Ideo recipiatis exemplū a beato lauretio ⁊ habebitis thesaurū in celo. Ille diligit pecunias q̄ eas custodit eternaliter: ⁊ nō ille qui depredat. Vbi dicitus est qui nō dimittit filio onus restitutionis: Ideo Jac. iij. Que de sursum ē sapientia ē ⁊c. bonis p̄sentis plena misericordia ⁊ fructibus bonis. Tertio fecit fructum d̄ patientia martyriali. Inuenio q̄ sustinuit decē tormēta: ⁊ in oibus habuit patientiam. p̄mū. Nam videns imperator q̄ nō poterat habere thesauros: opposuit sibi titulum xp̄ianitatis. Propter quō fuit capt⁹ ⁊ in tenebroso ⁊ fetido carcere corp⁹ detinebat: sed aia contēplabat̄ transiens per choros angelorū: et sic cōsolabat̄ ibi. Et potest dici de eo. Qui in hac peregrinatione solo corpore cōstitut⁹ cogitatione auditate in illa eterna patria conuersatus est. Scō tormētū fuit. Nam post q̄ multis diebus fuit in carcere sine cibo ⁊ potu: cogitauit decius q̄ esset debiliat⁹

et fecit ipsum venire coram eo dicens. Uel habeas deus sacrificare vel mori. Et ait laurentius. O stulte: et quomodo dicis quod dimittas deum et adores idola? Indignatus decius fecit eum percuti foriter baculis: et in quolibet ictu dicebat iesus: et sic patienter sustinuit. Tertium tormentum fuit: quia positus in eculeo et scorpionibus cesus est sibi dicitur. Abnega christum. Respondit. Infelix: has epulas ego semper optavi. Quartum tormentum fuit de laminis ferreis ignitis eius lateribus appositis: quod cum sentiret maximum dolorem dicitur. In igne me examinasti: et non est inuenta in me iniquitas. Quintum tormentum fuit quia decius iussit eum plumbatis durissime cedi: et miraculum est quod tamen vivebat. Sextum tormentum fuit aspectus inimicorum quod clamavit. Beati laurentii dicitur. Domine iesu accipe spiritum meum: In instanti vocem venit ipso deo audiente dicitur. Adhuc multa certamina tibi debentur. Sextum fuit cum pectinibus ferreis etc. Tunc adfuit angelus dei cum linteo tergens eius vulnera. Et tunc miles quidam romanus nomine credidit in christum. Et clamavit ad beati laurentium dicitur. Video an te iuvenem pulcherrimum stantem et linteo tergente vulnera tua: et baptizatus fuit a beato laurentio. Septimum tormentum quia ne sic moreretur fuit positus in alio carcere sine cibo et potu et consolatione aliquis. sed poterat ipse dicere cum apostolo. Nostra conversio in celis est. ad philippum. Octavum tormentum fuit de craticula: quia decius fecit eum venire coram se: et ait. Sacrifica deus: si autem nox ista in tuis expeditur supplicis. Cumque sacrificare nollet: ministri exutum super cratem ferream posuerunt et extenderunt prunis suppositis cogitate tormentum. Nonum fuit de furcis ferreis quibus eum compresserunt ut diutius assaret. Ipse autem letissimovultu respexit ad imperatorem dicitur. Ecce miser assasti vnam partem: gyrata aliam et maduca: quia tamen video quod diu consideravi. Decimum fuit de sale in igneposito. Et tunc oravit beati laurentii dicitur. Gratias ago tibi domine: quia com patientia dedisti mihi victoriam et tradidisti spiritum. Et ecce quomodo factus est modo gloriosus et fecit fructum de patientia martyrii. Et potest de eo verificari prophetia in psalmo. cxxx. Inimicos eius scilicet decium et ministros eius induam confusione: super ipsum autem efflorescit sacrificatio mea: propter fructum martyrii patientie. Ergo beate laurentii

habebis fructum vestrum in sanctificatione.

De sancto dominico.

Sermo.

Vos estis sal

terre. Matt. v. originaliter et in euangelio. hoc recitativum scribitur verbum istud. Sicut totum officium et solentias preteritis diebus est gloriosissimi preteritis et domini nostri preteritoris. b. dominici: utaz primo non. Si placet deo habebimus multas bonas doctrias etc. Sed pro salute ergo maria etc. Pro aliquo declaratione huius ubi et introductione materie predicande: sciendum quod omnes creature corporales visibiles que sunt in hoc mundo habent unum officium in generali. scilicet representare et signare res spirituales et invisibiles. Et ista est una ratio de principalioribus quare deus creavit mundum: quia ad representandum res invisibiles et spirituales. Ratio est: quia quod diu vivimus et sumus mortales in hac vita non possumus videre res spirituales nisi per figuras et representationes siles. Defectus huius est ex parte carnis que impedit quia non potest videre nisi corporalia: sicut ille que coram oculis teneret berillos virides vel rubeas: quicquid videret esset viride vel rubeum: defectus non est ex parte oculorum sed de vitris siue berillis nescientibus representare nisi sub colore suo. Ita est de nobis. Oculi anime habent corpus sicut berillus. id non potest videre nisi corporalia: sed dimissis berillis scilicet carne statim videtur spiritualia: angelos alias. Ecce defectus. vnde est quod in hac vita non videmus res spirituales. Et ista est compositio doctrina in philosophia in. iiij. de anima: et in theologia. Dicit enim philosophus. Impossibile est nos intelligere nisi perphantasmata. id est similitudines. In theologia etiam dicit Dionysius. Impossibile est nobis aliter lucere divinum lumen nisi velamine figurarum fuerit circumvelatum. Propter hoc sciens deus quod spiritualia a nobis in hoc mundo non possunt videri: creavit mundum in quo quilibet creatura quod tuncumque parva representat et figurat spiritualia. ubi gratia. Nullus vestrum vidit unquam in hoc mundo christum nec virginem mariam: nec aliquem apostolorum. Iohannes subtilis pictor pingit imagines non ad adorandum. sed ad representandum christum: virginem mariam: et alios sanctos. Iohannes de subtilissimum depingit istum mundum tamquam rotabulum plenum imaginibus ad representandum. Iohannes dicit apostolus. Invisibilis dei a creatura mundi per ea que facta sunt intellectus conspi-

ciunt: sempiterna quoque eius virtus et diuinitas ita ut sine leuissimis ad Ro. i. p. 3. doctrina ista per rationem autoritate que omnes creature corporales habent id est officium generale: id est illa inuisibilis et spiritualis perfectio apostolorum et illorum tenentium vitam apostolicam voluit Christus ut per unam creaturam corporalem figuraret. scilicet per sal. Iohannes dixit Christus apostolus et vitam apostolicam tenentibus singulariter. b. dñico patri nro. Vos estis sal terre: modo per tres tpe. Et ego sum in materia predicanda quam volo vobis predicare. Notaui ergo tres proprietates in sale per quas signat michi apostolos et singulariter beatum dominum patrem nostrum.

Primo sal emundat de infectione.

Secundo sal preferat a corruptione.

Tercio delectat in refectione.

Ex istis tribus conditionibus sal representat. b. dñico: id est sibi singulariter dicit. vos estis sal terre. Dico primo quod sal emundat de infectione. de hoc. iij. Reg. ij. dicit textus quod ille sanctus propheta et amicus dei heliseus venit ad ciuitatem hierico et pceores et rectores ciuitatis uenerunt ad eum dicentes sibi quod illa ciuitas erat nobilis et pulchra huius boni territorii: sed huius defectus: quod aqua sunt infecte et faciunt terram sterilem et infertur personas que bibunt de illa aqua. Iohannes per vos que estis ita sanctus et amicus dei possit in hoc puidere et dare remedium. Respondit propheta: placet michi. Afferre michi vas nouum. Cumque attulissent vas: dixit. Non habet sal: quod cum attulisset spar sit super aquas. hoc facto dixit. Hec dicit dominus deus. Sanam has aquas. Sanate sunt ergo aqua in die hac iuxta prophetam heliseum quod locutus est illi. Reg. ij. Hic sunt quatuor secreta declaranda. Primum quod est ciuitas hierico. Secundo quod sunt iste aqua infecte. Tertio quod dicitur vas nouum. Quarto quid est sal sanans et purificans aquas. Ciuitas hierico signat ecclesiam. Hierico fin interpretacione hebraice interpretatur luna. Ecce christianitas vniuersalis. scilicet ecclesia que recte facit cursum lune. Nam in luna inuenio septem differentias seu status. Primum est noua. Secundo est crescens. Tertio plena. Quarto minuens. Quinto est gyrans. Sexto est eclipsans. Septimo erit perfecta. Iohannes dicit ecclesia. Primum fuit luna noua tpe apostolorum: quod tunc primo apparuit christianitas et stricta: et tunc simpliciter ibat christianitas: non habebat tot supbias nec vanitates in planis sicut modo. Secundo post fuit crescens tpe mar-

tyru: quod ex miraculis que fiebant tunc multi conuertebantur: et sic ecclesia augetur abas. Tertio fuit plena tpe sanctorum doctorum: quod ex eorum predicacionibus et doctrinis et exemplis sanctitatis totum mundum illuminauerunt. quod tpe aug. tota africa erat christianorum. Quarto fuit minuens. scilicet tpe que religioes predicatores et minorum iceperunt: quod tunc propter peccata cito et subito perissent: id est ad corrigendum illa peccata uenerunt iste religioes. Quinto modo est gyrans: quod luna gyrat non videtur per duos vel per tres dies. Ita modo quasi nulla obedientia exhibet pape dicitur quod quibusdam quod papa sit supra petrum: aliquid e contrario. Sexto eclipsisabit: et hoc tpe antixpi: quod tunc quasi mortua apparebit. Sicut dicitur simplices quasi luna eclipsisabit: dicitur quod moritur: tota appareat sanguinea. Talis erit tpe antixpi propter sanguinis christianorum effusione. Septimo post mortem antixpi erit perfecta. quod tunc omnes ad fidem christi reuertentur. Ecce curus ecclesie. Iohannes ecclesia signat per hierico. i. luna. Et de ultimo statu dicit dñs. Sicut luna perfecta in eternum: et testis in celo fidelis. ps. lxxvij. Secundo videndum est que sunt aqua in infecte huius ciuitatis. Iste aque sunt vitia: peccata et mali modi viuendi christianorum: quod aduentu beati dñici omnes gentes erant infecte. fides obliuioni dabatur stutes erant iam fastidii. De hoc. Apo. viij. Multi homines mortui sunt de adis: quod amare facite sunt. Sed dixit heliseus. habeat vas nouum. Ecce ordo predicatorum dicitur vas: quod continet plures fides. dicitur nouum et verum. plures omnes. Si volumus loqui quantum ad vota essentialia que sunt. scilicet castitas angelicalis: paupertas apostolica siue euangelicalis: et obedientia generalis. Et quantum ad officium predicacionis quod est per mundum discurrere: non cameras edificare. Ita est religio. b. dñici quantum ad essentialia: totum hoc iam christus ordinauit. primum prius fuit christus qui dicit sanctus. Tho. in. ij. q. lxxxvij. art. iij. ad tertium. quod apostoli relinquentes omnia propter christum uouerunt pertinere ad perfectionis statum ex quo elicitur quod ista uouerunt scilicet castitatem: paupertatem et obedientiam christo. Iste de officio predicacionis precepit eis dicens. Eritis in mundum vniuersum predicate euangelium omni creature. Mar. viij. ecce hic religio christi. Istamet est beati domini. Habeamus ergo et teneamus super nos

tria vota. s. castitatē āgelicalē: paupertatē euāgelicalē: obediētā gñalē: atq; caueat sibi q̄libet de ordine isto. Itē ire ad p̄dicandū nō ponere se in vno loco. Itē dicit historia bti dñici. Cogitauit istituere ordinē q̄ fratrum p̄dicatoꝝ diceret̄ z eēt. Ecce q̄ quō est religio antiq̄. Et bonus religiosus ista seruās i iudicio gñali qñ reges z magni plati stabūt i terra cū alijs ipse stabit cū aplis alte cū iudice. s. cum xp̄o. O q̄lshonor erit iste. Hic rñdē vni qōni litigiose q̄ est iter clericos z religiosos. Dicūt clerici q̄ ipsi fuerūt añq̄ religiosi: qđ nō est. Nā nō fuerūt clericisq; in diē cene. z tñ p̄us fuerūt religiosi: scz apli q̄ p̄dicta vouerūt. Sz religio beati dñici d̄ vas nouū q̄tū ad cerimonias: vt. s. portemus cappā nigrā z scapulare albū zc. Itē q̄ comadamus i refectorio: z silia. q̄tū ad istas cerimonias est, vas nouū. De isto vase possumus dicere qđ xp̄s dixit de paulo q̄ fuit p̄mus in offō p̄dicationis. p̄mus. i. p̄ncipalis: z vltimus q̄tū ad vocationē ad ap̄latum. Vas electionis est mihi iste. s. ordo p̄dicatoꝝ vt portet nomē meū corā gētibus z regib⁹. Act. ix. Quarto vidēdū est qđ est sal in vase. Ecce hic. b. dñicus in vase ordinis: z ex p̄ma pprietate: qz sal emōdat de infectione. Sic. b. dñicus posit⁹ in vase nouo emūdat infectiones pctōꝝ hui⁹ mūdi. Nā totus mūdus erat infect⁹ magna inuidia ad inuicē: sed venit. b. dñicus p̄dicās charitatē dei z p̄rimi. Et hoc figurauit de⁹. Nā mater ei⁹ vidit in somnis se gestare catulū accēsum in ore faculā bauiantē: q̄ egressus ex vtero totū mundū incēdere videbat. de q̄ mater admirās illuminata fuit a deo di. q̄ fili⁹ suus eēt canis magnus de ouili xp̄i q̄ latraret cōtra lupos iferni: ignis i ore ei⁹: qz debuit mundū inflāmare in amore dei z p̄rimi Itē ab infectione luxurie: qz ante aduētū bti dñici tāta erat infectio hui⁹ pcti q̄ q̄l nullas erat mūdus. Sed venit. b. dñicus p̄dicādo castitatē z paupertatē: ad q̄s gētes habuerūt deuotionē. Hoc iā ante figurauit deus: qz matri spūali vsus est b. dñicus puer q̄l stellā habēs in fronte q̄ totam terrā suo lumine perlustrabat. Que stupefacta matri ei⁹ cū ingenti gaudio qđ viderat nūciauit. In q̄ innuit q̄

sicut stella est pura z clara: sic ipse debebat iducere gētes ad claritatē z puritatē castitatē. Itē tot⁹ mūdus erat infect⁹ supbia: pōpa z vanitate. Sz ad p̄dicationē z doctrinā z exēplū. b. dñici multe p̄sone humiliabant̄ dimittēdo vanitates oz namētoꝝ. sciuiferoꝝ: equoꝝ: vasoꝝ: auri z argēti: z similia. Hoc oñdit de⁹ qz cū esset delicate nutrit⁹ puer forte vni⁹ āni dephēsus est frequēter lecto relicto super terrā accūbere oñdēs humilitatē. Item mūdus erat infect⁹ gula. Itē vix q̄dragesima cognoscebat nec ieiunia q̄tuor tēporū nec vigilie sc̄toꝝ: sed. b. dñic⁹ emūdauit ab ista infectiōe: qđ oñdit qñ ipse decēnio abstinuit a vino: ieiunabat sepe in pane z aq̄. Itē mūdus erat infect⁹ auaricia: vsuris: furtis: rapinis z deceptiōib⁹: sed. b. dñicus p̄dicādo z p̄ exēplū emundauit. Hoc significauit ope: dū eēt i valētia vbi erat fames magna z paupes moriebant̄ fame: diuites dicebāt. Custodiamus bona n̄ra p̄ nobis et filijs nostris: qz istud nescim⁹ q̄tū durabit. Sz. b. dñicus vendidit libros et supellectilia zc. z oīa dedit paupibus p̄pter qđ diuites p̄uocati ei⁹ exemplo fecerūt elemosynas. Item de pctō ire: qz gētes nolebāt dimittere seu remittere iurias: sz desiderabāt vindictā. Sz venit. b. dñic⁹ p̄dicās patientiā z faciebāt pacē. Hoc ostēdit ope: qz qñ p̄dicabat in gargasona: vbi erant multi heretici z faciebāt sibi multa vituperia. lutū z alia p̄iciebant in eū: z sustinebat patiēter. Itē mund⁹ erat ociosus in bonis spūalibus: nullus curabat facere p̄niam. Sed. b. dñicus eā oñdit x̄bo z exēplo: qz ter in die disciplinabat se casthena ferrea. Itē q̄. b. dñicus vt sal positū i vase nouo sanauit z emūdauit aq̄s pctōꝝ. Itē. de. b. dñico pōt intelligi x̄bū Aug. in homel. Aquis pctōꝝ quoꝝ condiedis extinguēdisq; fetozib⁹ ap̄licū salē dñs misit. ¶ Dico q̄ sc̄da p̄ditio salis est q̄ p̄seruat de corruptione: non tñ corruptionē factā curat z emundat: imo etiā p̄seruat. Hoc p̄z quia qñ homo vult p̄seruare carnes vel pisces: ponit in eis sal qđ restringit humiditates zc. Hoc lz sit clarū: tñ autoritas de Tobia qui cepit vnū piscē de q̄ comederūt partē: cetera salierūt q̄ sufficerēt eis in via quousq;

puerit in rages ciuitate medoz. Tob. vi. Ita de. b. dñico. Nā iuenio q̄ iste mū d' debuit corūpi t̄ finiri bñ sunt ducti anni t̄ vltra elapsi. S3 hgo maria volēs mūdū adhuc p̄uare posuit salē. f. b. dñi cū t̄ saluauit mūdū. Nā legit in florib' sanctoz t̄ in vita bñ dñici etiā in duob' locis visio quā vidit. b. dñicus t̄. b. franciscus t̄ alij qñ erāt rome laborātes pro p̄firmatione ordinū suoz: de quo papa t̄ cardinales reddebant se difficiles de re tā noua: q̄ p̄erebāt p̄firmationē stat' pl' alie t̄ plus basse. Alte p̄pter vitā p̄replaturā in studio t̄ actiū. Nā opa sp̄ualia exercēdo: celebrādo: t̄ p̄dicādo vbi satiatur famelicū dñi: ignozātes in fide in struunt t̄. Et mortui. i. pctōtes sepeliūt in vulnerib' xpi. Itē captiui diaboli redimūtur. Exercitat militia: q̄ demones vincunt. O quot castra. i. pctōtes ex p̄dicatione subieunt xpo. Scōtā basse: q̄ despecti nuntio: q̄ mēdicantes: iō papa nolebat p̄firmare: q̄ nō erāt reddituati. Cūq̄ vna nece. b. dñicus esset in quadā ecclia orās: t̄ brūs frācis' in alia visus est eis xps cū trib' lāceis volēs mūdum destruere. Dū aut̄ isti scil dicerēt itra se. O si nullus sanct' erit in celo q̄ renocet istam iraz. Et subito venit hgo maria: si cut veniret mulier festina ad eripendūz filiū a lupis deuorandū di. O fili mō portatio lāceas q̄ p̄sueuitis ponare clauos in manibus vestris. p̄ mūdo. Rūdit xps audientib' scis dñico t̄ frācisco. Mater mea t̄ amplius qd̄ debeo facere cum tot gratias fecerim mūdo mihi patriarchas t̄ p̄phetas t̄ illos occiderūt: t̄ finalr ego mei iui t̄. Dicat̄ hystoria vsq̄ modo nō parcā. Itē tres lāceae mundi destructue sunt tres magne tribulatōes mundo in breui v̄ture. P̄tia est tribulatio t̄ p̄secutio antixpi q̄ lācea p̄t dici: q̄ totū mundū p̄forabit t̄. Scba erit p̄flagratio mūdi p̄ ignē tot' mūdus p̄buret t̄. Tertia est snia xpi iudicialis. De his tribus lāceis autoritas allegouice. q. Regū. xvij. de Absalō filio dauid p̄ditore t̄ rebellī: sed interfectus fuit trib' lanceis a ioab principe militie. Dicat̄ hystoria. Tulit h̄ ioab tres lāceas i manu sua t̄ ixit eas in corde absalō. q. Reg. xvij. Quare uoluit deus vt trib' lāceis. Absalō occide

retur: cū vna fuisset sufficiens: maxie hol suspensio t̄. figura sunt. Nā fili' p̄ditoz deo patri est totus mūdus iste faciēs: d̄ dei mādara expellēs patrē suū. f. deū de mūdo q̄tū p̄t. Sed princeps militie scz xps interficiet eos trib' p̄dictis lanceis. Etā tpe bñ dñici mūd' s̄bebat a xpo de strui: t̄ corūpi: s3 virgo maria posuit salē: scz dñicum obtinēs vnā p̄rogationem. Cogitate modo hic quō tot' mūdus est in vna p̄rogatione: t̄ nō habem' xps certū: s3 dixit cōditionalr. Si p̄uertit bñ: sin aut̄ nō parcā amō. Mō cōtemplamini si mūdus sit correctus in his regionibus. Credo q̄ nūq̄ fuit tāta pōpa t̄ vanitas t̄. sicut mō est: nec tanta luxuria nisi tpe Noe. Nā hospitia sūt plena t̄ ville etiā sūt plene meretricib'. Misce poma corrupta cū bonis i breui oia erūt corrupta Idē de auaritia: t̄ vsuria: q̄ mutāt nois vsuras vocāt false cēsualia: q̄ qñ licēto nō ē emēdi v̄l vēdēdi: s3 mutūdi vsura est. Itē nec p̄ciū instū quicqd̄ recipitis vltra sortez est vsura t̄ dānatio. Idē de symonia in clericis: oia sacramēta finalit̄ habetis emere aliquo mō. Idē d̄ gula: si aliq̄s int̄ religiosos h3 aliquā excellētiā p̄uersandū: v̄l de sciētia p̄dicādi alij inuidēt. Idē de clericis t̄ laicis d̄ gula. Itē videtis q̄ nec quadragesima seruaf: nec vigilie ap̄loz: nec quattuor tens pomz seruaf t̄. De ira iam videtis: imo quod petus est contra deū t̄ rationē Si aliquis facit aliquā iniuriā t̄ nō pot sunt habere illum interficiēt aliquē amī cum illus innocētē cōtra tuō diuinū: q̄ est p̄tra iudiciū diuinū t̄ humanū q̄ ino ceno occidatur. De accidia. Nā ad hoc venit mūd' vt om̄s reputēt ociosi nisi sit negotiator: sed si vacant aliq̄ seruitio dei t̄ ofoni dicunt ociosi: sed i sero apparet qd̄ fuerit ociosus: t̄ q̄ mūdus non est correct': immo qd̄ deter' est religio: nes que erant date ad corrigēdū mūdū itz sunt destructe. Unde si modo veniret beatus dñicus: v̄l frācisus nō inuentirent suū ordinē. Cū ergo mūdus non sit correct' quid sequit̄: nisi q̄ in breui corumpet̄ ante venturū iudicij diē: t̄ sic de alijs obiectionib' r̄nde t̄. Ecce sal: scz brūs dñicus p̄pter hoc laudem' v̄sū dīcēdo. Bñ dñicus redēptor oim̄ qui salu-

ti puidēs hoīm mūdo dedit sc̄m̄ dñicū.
¶ Dico tertio q̄ alia p̄ditio sal̄ ē q̄ dele-
 ctat i refectiōe dās esc̄is saporē: l̄ sit cla-
 rū. Autoritas q̄ si sal̄ euauerit. i. defe-
 cerit in q̄ saliet. s. cib⁹. Mat. v. ad nihilū
 valet ultra. s. cibus nisi ut mittat foras z
 p̄culcet ab hoīb⁹. Cibus aiāz sunt opa
 bona z sp̄alia. Auct. Operamini nō ci-
 bo q̄ perit sed q̄ p̄manet in uitā eternam.
 Jo. vi. Jō dicit x̄ps. Ego cibū habeo mā-
 ducare quē vos nescitis. Jo. iij. Cibus
 x̄pi de quo ipse satiat sunt opa v̄tuosa.
 Sed iste cibus erat insipidus an aduen-
 tū b̄ti dñici. Nā dñi ipales dimissa v̄tu-
 te iusticie dabāt se ad tyrānides. Sz ve-
 nit b̄tūs dñicus ponēs sal̄ reducēs eos
 ad v̄tutē iusticie: p̄tētos de suis redditi-
 bus zc. Idē de cibus p̄latōz insipidis qz
 plus curabāt de redditib⁹ q̄ de aiabus
 Sz b̄tūs dñicus posuit sal̄ sue doctrine
 quō plus de aiabus q̄ de redditib⁹ de-
 bebāt curare. Quot religiosi erāt devota
 dissoluta: nihil seruātes de religiōe: sed
 b̄tūs dñicus reducebat eos ad religiōis
 obseruantia. Quot clerici in denoti non
 dicētes officii: nisi. a. e. i. o. u. z quasi oēs
 p̄cubinarij venatores p̄ tabernas: redu-
 cit sūt zc. Quot mercatores vsurarij emē-
 tes minoris p̄ parata pecunia: vel ven-
 dētes pluris expectādo. Quot ciues cru-
 deles p̄mittentes pauperes mori fame:
 reduxit ad pietatē: miam z liberalitem.
 Quot mulieres luxuriosas sua p̄dicatio-
 ne reduxit ad castitatez zc. Finalr̄ dixit
 de⁹. O istud sal̄ ego volo q̄ ponat̄ in mē-
 sa mea. Et ecce quō. Dicat̄ quō appuit
 sibi x̄ps inuitās eū ad gloriā suā. Tunc
 b. dñicus vocauit. xij. fratres i p̄uētū bo-
 nonie: z ibi corā eis p̄didit telr̄m̄ tale vt
 decebat eū: dimittēs fratribus firmā hu-
 militatē. s. q̄ nō p̄pter sc̄titatē nec sciam
 sup̄birēt. Sc̄do dimisit fr̄ib⁹ thesaurum
 paupertatis: q̄ em̄ regnū celoz. Bil̄ pau-
 peres sp̄u: qm̄ ipsoz ē regnū celoz. mat.
 v. Tertio dimisit charitatez fraternalē: z
 osculat⁹ est fratres: z recepit̄ sc̄ris obi. t.
 Dicat̄ de gl̄ia quā deus sibi ostēdit de
 duabus scalis: quaz x̄ps tenebat caput
 vni⁹: z x̄go maria alteri⁹ zc. Et ipse co-
 rona aurea coronatus intrauit gloriāz.
 Si dicat̄ quare duas scalas. Nūq̄d vna
 sufficret. R̄nsio ad innuendū q̄ religio

p̄dicatoz non solū p̄vnā scalā. s. vite p̄tē
 platine mittit fratres: sed etiā p̄ aliā: scz
 vite actiue coartans. Celestiniz similes
 solū ascēdūt p̄ scalā p̄tēplatōis. Milites
 sc̄i Jo. sancti Jacobi: sc̄i Georgij: z fra-
 tres de mercede ascēdūt p̄ aliā scalā. s.
 vite actiue. Fratres autē beati dñici per
 duas. s. p̄tēplatiuā studendo: et p̄ actiuā
 predicando. Habere in vobis sal̄: z pa-
 cem habere inter vos. Mat. ix.

¶ Intra octa. b̄ti dñici patris nostri de
 decem preceptis legis. Sermo. i.

Non veni solue-
 re legē: sed adimplere. Mat.
 v. z i euāgelio p̄ntiū octauaz
 rū b̄ti dñici. Nūc volo incipe-
 re materiaz valde necessariā. s. de obser-
 uantia x̄pi z decē mandatoz: que est via
 plana: recta z regalis cundi ad paradisi-
 sum. Ideo dicit x̄ps. Si vis ad vitam in-
 gredi: serua mandata. Mat. xix. Salute-
 tur virgo maria. Et resumatur ih̄ema.
 Istud est v̄bum christi dicentis. Ego nō
 veni in hunc munduz soluere legem sed
 seruare z implere per opera. Modo no-
 ueritis q̄ tota lex dei summarie p̄sistit in
 decem preceptis z signāter deus voluit
 comprehendere totā legē in decem precep-
 tis siue in numero denario vt meli⁹ re-
 cordaremur eoz. Quia sicut d̄dit nobis
 decē digitos in manu cum potuisset plu-
 res seu pauciores dedisse quibus opera-
 mur. Ita voluit dare decē p̄cepta z non
 plura quib⁹ operemur meritoze. Et qz
 man⁹ sunt partes magis visibiles habē-
 tes decē digitos: ideo dedit decē p̄cepta
 vt recordaremur q̄ in decem tenemur.
 O si esset possibile q̄ i vngula cuiuslibet
 digiti scriberet̄ vnum preceptum de lite-
 ra indelebili. Ideo ait Job. Deus in ma-
 nu oīm hominū signat. i. signū dat vt no-
 uerint singuli opera sua. i. decem precep-
 ta. Job. xxxvij. Sed licet sint decem: ta-
 men nonumiz decimū p̄ceptū coincidūt
 quia ambo dicunt: nō concupisces: ideo
 quasi pro vno reputantur. Et sic sunt no-
 uem ad signanduz q̄ qui seruat ea ibi in
 vnum de nouem ordinibus angeloz z
 sunt ita ordinata ista precepta: q̄ prima
 tria precepta ordinant creaturam circa
 deum: alia tria circa proximu: alia tria

circa vitam propriam gubernandam. Et quia christus seruauit omnia ista precepta: ideo dicit themas. Non ueni soluere legem: sed adimplere. De primo ternario mandatorum erit sermo hodiernus. De secundo crastinus. De tertio post cras. De quolibet precepto declarabitur.

Primo quare fuit datum.

Secundo quomodo a christo fuit conseruatum.

Tertio quomodo a nobis debet esse predicatum. De primis tribus preceptis notandum quod illa cor hominis ordinant ad deum. ratio quia omnia opera nostra bona vel mala procedunt a corde tamquam a primo principio seu fonte. Ideo dicit scriptura. Omni custodia serua cor tuum. quia ex ipso vita procedit si bene custodiat: sicut ab ipso perdidit moyses. Prover. iij. Ideo christus uolens nos ordinare circa se primo ordinat cor nostrum: sicut ut simus sibi fideles. Quia sicut miles qui habet inimicos capitales: et uult habere scutiferum: primum quod uult de eo est quod promittat sibi fidem cordis. Ita deus qui habet multos inimicos mortales. scilicet demones quos posset annihilare si uellet: sed supportat eos dans nobis exemplum supplicandi inimicos nostros. Et quod aliquis uult stare cum christo tunc perductio fit in baptismo. et conductor est sacerdos quem ad portam domus dei ante inire intro dicit. Quid petis? Et tu respondes. Fidem christi. Et sacerdos. Et fides christi quod dabit tibi. Respondes. Vitam eternam. Et sacerdos. Ergo abiecticia satiane. Et respondes: abiectio et tunc homo baptizatur. Ecce perductio et iuramentum fidelitatis quod homo facit domino. Ideo datur de primo preceptum ne cum inimicis suis homo habeat paritamentum seu consilium di. Ego sum dominus deus tuus: non habebis deos alios coram me. Exod. xx. Dum alieni et falsi sunt demones uolentes honorem diuinum: ut sacrificia et hymni qui soli deo debentur et eis adherentes: dicunt diuini et perditores. quia frangerunt fidem christi promissam in baptismo. Ita est ratio primi precepti in se quare fuit datum. Non uideendum est experimenta licet qualiter a christo fuit obseruatum cum dicat in themate. Non ueni soluere legem: sed adimplere. Dicat quod cum christus predicaret per iudeos di. se esse messiam et saluatorem in lege promissum missum a deo: iudei non cre-

debant sibi. Ratio: quia ipsi expectabant et etiam adhuc expectant quod messias est uenturus cum magna potentia etc. et quia christus ibat ita pauperrime despexerunt eum. Immo quod b. Jo. b. ostendit eum di. Ecce agitur dei etc. dixerunt iudei. Nolumus hunc regnare super nos. Luc. xix. Dicat quomodo demones in cordibus obsessorum clamando asseruabant. O iesu fili dei tu es messias: et saluator mundi. O dixerunt iudei magis credentes diabolo quam christo. Messias debet esse ille. Et christus non sinebat ea loqui. Auctoritas. Erubant autem demones a multis clamantia et dicebant: quia tu es filius dei. Et increpans non sinebat ea loqui: quia sciebat ipsum esse christum. Luc. iij. Est hic questio quare christus non sinebat ea loqui maxime: cum diceret ueritates et forte oes iudei fuissent peruersi. Ratio: quod ratio quare non sinebat ea loqui fuit ut seruaret legem: quia per saluationem hominum christus noluit uti auxilio demonum. Non uideendum est quomodo et quomodo licet istud preceptum est a nobis predicandum vel seruandum: quia per nulla necessitate mundi per opus diaboli est peranda sanitas nec ad diabolos seu ad diuinos recurrere debet: ut per exemplo christi predicato. Hic per stulticia et peritiam illorum quod per sanitatem obtinenda recurrunt ad eos: et dicit non habemus medicos etc. Dicat quod recurrat ad nomen iesu si aliqua medicina corporalis non poterit habere ista sufficiat. De hoc modo quomodo super motuum cum signo crucis debet dici iesus. Item dicat quomodo peritiam est illorum quod per scitanda sanitatem vel ut inueniant rem perditam recurrunt ad eos: cum esset melius sustinere destructionem et perditionem totius mundi et mortem quam ire ad eos: non dicit scriptura. Ne declinetis ad magos: nec ab artibus aliquid sciscitemini ut polluamini per eos. Ego dominus deus uester. Levit. xix. Non polluamini. scilicet per perditionem. Nam militum mala fama est perditio. Ita quibus christianorum debet perditio recurrens ad diuinos. Ideo dicit. ne polluamini. scilicet per talem famam: sed recurrat ad deum. Ratio est ipse assignat di. Ego sum dominus deus uester. Si dicat. o frater forte non respondeat nobis de aliqua salute scienda vel de re perditam inuenienda: vel de sanitate obtinenda. Dicat quod imo: si sanitas sit necessaria vel res perditam: vel sanitas sit alie proficia debet audire te dabo quod petis: alius nisi sint alie proficia non querat. Ideo tales diuini etc. notum quod gentes percessionem tradiderunt ad eos contra

pentur p dños ⁊ rectores cōitatū . Ecce pceptū dei. Leui. xx. Vir siue mulier in q bus phitonius vel diuinationis fuerit spiritus: morte moriātnt. Si dicatur domine et qua morte suspensus an submersus ⁊c. Rñdet lapidibus obuiāt eos: scz oēs ppli. Rñ qz oibus de populo nocent Si dicat: dñe erit pctm occidere eos sic. Rñdet sanguis eoz sit sup illos. Scdm pceptum ordinat os p reuerētia dei. Jā scitis q prim⁹ nūci⁹ manifestās illa que sunt in corde est os. Jō dicit scptura. Ex abūdantia cordis os loq̄t. Bon⁹ hō de bono thesauro cordis pfert bona. et mal⁹ hō de malo thesauro pfert mala. Matt. xij. Jō ex quo dñe ordinauit cor p p̄mum pceptum: ordinat statim os di. Nō assumēs nomē dñi dei tui in vanū: nec em̄ habebit infontē. i. innocētē ⁊ impunitū domin⁹ eum: qui assumpserit nomē dñi dei sui frustra. Exo. xx. Jam scitis q qñ homo loq̄t d̄ psona honorabili nomini suo adiūgit aliquā dictionē honoris: vt domin⁹ petr⁹ vel magi petr⁹ ⁊c. Nō null⁹ dñs honorabilior deo est. Jō vult vt euz reuerentia ⁊ honore sui hō loquat̄ de eo. Nō iurare in vanū. In vanū iurat̄ quādo sine necessitate vel utilitate hō iurat. Necessitas iurādi est qñ hō p superiorē cogitur in iudicio: vel al̄s utilitas qñ p bono pacis aliqz holm iurat. Vñ illi q scit v̄itatē. O quot iuramēta fiunt q̄libet die in vanū dicendo. Per deū sic vel sic: sine necessitate ⁊ utilitate. Dicunt aliqui ego dico verū: iō possum iurare. Nō sufficit dicere verū sed aliōs requirit̄. i. vt fiat p̄p̄ necessitate vel utilitate. Nō fiat p̄clusio si iurare in vanū sit tm̄ pctm qñ iurat̄ false vt faciūt emptores ⁊ venditores: dicēdo p deum viuentē tāti p̄stat, mihi res ista. Et quāto magi iurādo enormiter p caput vel corp⁹ ⁊c. Et q̄to pl⁹ iurare ad despectū vel ⁊c. aut blasphemādo ⁊c. Jō dicit nec eū infontē. p̄ ratio pcepti hui⁹ sc̄i. Nō videam⁹ experientia in xp̄o cū dicat. Nō veni soluere legē: s̄ adimplere. Dico duo. primo q nūq̄ iurabat nisi p aduerbia dicēdo. Amē. i. certe: ⁊ si volebat magis affirmare duplicabat: dicēdo. Amē amē: vt dicit Joannes euangelista solus. Tali modo vos mulieres debetis instruere filios vestros vt iurent p

aduerbia. Vos possētis corrigere defectum iurandi melius q̄ reges: ex q̄ a pueritia erunt sic nutriti. Si forte iurant corrigantur bene. Scdm qd̄ dico de xp̄o est quod recitatur a duob⁹ euāgelistis Mat. xxvj. ⁊ Lu. xxij. q̄ in nocte passionis quādo xp̄s a principe sacerdotū interrogabatur an ipse esset messias: ⁊ an esset fili⁹ dei. Xp̄s sciēs iudiciū calūniantius. tacebat et nihil eis rñdebat. Tādē pnceps dixit. Adiuro te p deū viuū vt dicas nobis si tu es xp̄s filius dei. Tūc sciēs xp̄s q̄ malū esset sibi de affirmatiōe: n̄ qz ad iuratus ppter reuerentiam nois dei cōsensit: veritatem dicēs. Ego suz. Verūtñ dico vobis. Amodo videbitis filiū hois sedentem a dextris virtutis dei ⁊c. Tūc om̄s surrexerunt ⁊ eum. Videatis q̄ quāta reuerentia xp̄i ad nomen dei. Exēplū habetis hic q̄ si aliquis vestrum sit captus pro aliquo crimine et iudex: euz iuramento petit a te v̄itatē si fecisti hoc qd̄ debes facere. Si nō dicis veritatem forte euadet corp⁹: sed dānabitur aia. Si dicis fiet: de te iustitia ⁊ moriet̄ qd̄ facies. Dicat q̄ ex quo per iuramentum astrictus es: debes dicere iudici. Dñe lz pl⁹ diligam vitā meā q̄ aliqd̄ tñ plus diligā honorē dei ⁊ nois sui v̄ez est q̄ feci. Ex hoc forte de⁹ liberabit te: vel ad minus si fiat iustitia eris salu⁹ in paradiso. Non tñ d̄ iudex iuramento quencunqz astringere: sed d̄ fm allegata ⁊ p̄bata iuste iudicare. Vñ apparet si p̄ vita proptia nō d̄ fieri falsum iuramentum qd̄ pctm est illoz q̄ p aliq̄ p̄m̄ utilitate aut a dāno p̄seruādo iurāt false cū p toto mūdo p̄seruado nō d̄ fieri falsuz iuramentū. Jō xp̄s in orōne quā fecit de pater n̄r. Primā petitio est sc̄ificetur nomē tuū. Tertiū pceptum ordinat op⁹. Ecce optima ordinatio. Primū ordinat. cor. secundū os. tertiū op⁹. Scitis cū q̄ q̄libet dñs qui h̄z seruitores in domo q̄b⁹ puidet de oibus necessariis vult de eis aliquid fuitiū. Jdē dñs de⁹ dat nob̄z seruitiū qd̄ vult est q̄ ex quo laborastis: feria sc̄da ⁊ tertia ⁊c. q̄ in die dñica fuiti sibi d̄ septē dieb⁹ hebdomade dabit̄ sibi vnū. iō dicit. Memēto vt diē sabbati sc̄ifices. Exo. xx. Nō in nullo pcepto dicit memēto nisi in isto ad inuēduz q̄ ex quo

laborasti die lune: die martis etc. dicit me-
mento q̄ sanctificas diem reget. Sancti-
ficatur enim cessando ab opibus tpalibus
Ratio hui⁹ p̄cepti est: qz xps triginta tri-
bus annis laboravit p̄ nra redēptione
et in die resurrectionis deuit. Hoc signi-
ficamus seruādo dhicam: vt pz de p̄se.
distin. iij. p̄nūciādū. Dicat quō h̄go ma-
ria incepti fuare dhicam dicēdo filio in
die resurrectionis. Decetero filii sanctifi-
cabo istā diē cū antea sabbatū sanctifica-
retur: sed in memoriā v̄se resurrectionis
scificabo diē dhicā. Nō videam⁹ expe-
rientiā in xpo: q̄ dicit. Nō veni soluere le-
gē: s; adimplere. Dicat quō xps nō solū
cū fuisset magn⁹ sed etiā puer parū: cuz
virgine matre sua ibat ad tēplū de naza-
reth vsq; ad hierlm. Auctoutas. Cū es-
set iesus annotū. xij. ascendētib⁹ paren-
tibus hiero solymā fm̄ p̄suetudinez diei
festi: remāssi puer iesus in hierly etc. Lu.
ii. Dicat p̄platio si fuisset dictum vir-
gini in medio vie ambulāti cū magno fri-
gore vel pluuia seu niue. Virgo b̄ndicta
q̄ mis. R̄ndisser. Uado ad tēplū in hierly
Si dicat o virgo z nunqd̄ i vos estis tem-
plū. Domus pudici pectoris templū re-
pente fit dei etc. Et xps etiā filius vester
est tēplū. Hoc aut dicebat de tēplo cor-
poris sui. Jo. ij. R̄ndisser h̄go maria cum
filio hoc facim⁹ exemplo xpiano: vt q̄
audient qz ego cū tāto labore ibā ad tē-
plum ipi vadāt etc. Ecce quō xps p̄suauit
p̄ceptum qd̄ ipse dederat. Jō nō tā ga-
mus diē dhicā. Dicat. In dhica sūt. xx-
iiij. hore. xxiij. sint p̄ nob; ad dormiēduz
comedēdu: nō ad taxillos etc. Dei vna
horam deo. s. in missa audienda q̄ cōiter
durat p̄ hotā: s; sint multi clerici q̄ i vna
hora dicerent tres vel quattuor missas.
Audiatur missa deuote z cū silentio. Jō
in introitu ecclie r̄cepit aqua b̄ndicta in
fronte vt claudat intellect⁹ ne cogitet in
negocijs tpalibus. Jtē ore p̄pter silen-
tium z in corde p̄p̄t malas cogitaciōes
vitandas. Maledictus est q̄ illū futurus
diei dhice nō facit deo. O qd̄ pecc̄ est il-
loz q̄ istā hotā nolūt dare deo. Dicatur
quō oia bona z possessiones p̄ficiūt pl⁹
ex illa hora q̄ dat deo q̄ ex oibus labo-
ribus v̄ris. Dicat h̄ic parabola de rege
q̄ tpe famis habebat vna solā gallinam

ad comedēdu q̄ diuisa cū suis solū capite
retinuit: s; surrepto capite galline dede-
runt canib⁹. Jtē rex est de⁹ h̄s solum
vna gallinā. s. septimanū p̄ quā totū tps
currit. Et ne mortamur fame eā dimisit
nobiscū dādo nobis sex fertas: s; fertā
scōam: tertiā: quartā: quintā: z sextam et
sabbatū. Solū sibi retinuit caput. s. dhic-
cam. Et nos qd̄ facim⁹: dam⁹ ipm̄ cani-
bus inferni. P̄io mulieres dāt ipm̄ cani
vocato. Leuat h̄ q̄ tētas de supbia: ot-
nādo z pingendo sex etc. in die dhica vt vi-
deantur iuuenes. Jtē iuuenes q̄ tali die
vadunt ad lupanar dant. Alimodeo p̄-
cipi luxurie. Lufores dant ipsum Mam-
mone p̄ auariciā. Jtē inuidi q̄ iudicant
trāsēntes. De q̄bus dō in ps. dicit. Ad-
uersum me loq̄bant q̄ sedebant etc. dant
ipm̄. Beelzebuth: q̄ tētas de inuidia. Jtē
gulosi dāt ipm̄ Beelphégor. qz tūc sunt
excessus tibi z pot⁹ etc. Jtē irascidi dāt
ipm̄ Baalberith: qz in dhica recipiūt gla-
dios pcutiendo se. Jtē accidiosi dāt ipm̄
Astaroth: qz nesciūt opari spūalr. Jdeo
dicit de⁹. Sabbata mea custodite z san-
ctuariū meū metuite. egod̄s. Len. xij.
¶ Intra easdē octauas. Sermo. ij.

Non veni solue-
re legē s; adimplere. Matt.
v. Sermo n̄r erit de secūdo
ternario mādatorum dei q̄
ordināt nos circa p̄ximū ex quo iā heri
declaram⁹ p̄ma p̄cepta q̄ ordinant circa
deū. Sed saluter p̄mo virgo mari. Se-
cundū qz heri tēgi. Obseruātia p̄ceptū
dei est via plana z recta vsq; ad paradī-
sum. De qua Esa. xxx. Hec est via ambu-
late in ea z nō declinatis neq; ad dexte-
ram neq; ad sinistras. Nota neq; ad dex-
terā neq; ad sinistrā. Nā dupliciter fit
dei p̄cepta. Aliq̄ trāscedunt dei p̄-
cepta vt acq̄rant aliquā p̄speritatez digni-
tatem seu honorem. Jtē declināt a dex-
terā q̄ signat p̄speritatem. Aliq̄ faciunt
cōtra dei p̄cepta timore alicuius damni
seu periculi: tales declināt ad sinistras
Sic ergo via mādatorū est plana. Et
tot sunt diere q̄ sunt p̄cepta. Tria pri-
ma p̄cepta de qd̄ p̄dicauit heri sunt p̄-
cipalia z maiora. De q̄b⁹ allegoicē di-
xerat moyses. Exo. iij. z. v. ibim⁹ viā triū

Ω Ω Ω

diez in solitudinē. No. q. tria p̄ma p̄ce-
pta solitaria dicūt: qz solū h̄nt respectuz
ad deū. Et sacrificabimus dño deo n̄ro.
Per p̄mū p̄ceptū sacrificam⁹ deo cor p̄ fi-
delitatē. Per sc̄d̄z liguā p̄ reuerentiā. Per
tertiū corp⁹ p̄ diligentia. S̄z de his dictū
est in p̄cedenti s̄mone. iō mō est dicēduz
de alijs tribus diebus siue p̄ceptis.

Primū ordiat circa amicos p̄ncipalr
Sc̄dm̄ circa inimicos singulariter.

Tertiū circa oēs p̄mos ḡhaliter.

Dico p̄mo q̄ p̄ncipales amici q̄s ha-
bem⁹ inter oēs p̄mos sunt parētes. Jō
deus ponite eos p̄mo loco di. Honora pa-
trem tuū z m̄rem tuā vt sis lōgeuus sup
terrā. Exo. xx. Que est rō hui⁹ p̄ceptio.
Dico q̄ triplex est rō. P̄ua est p̄pter p̄n-
cipalitatē. sc̄da est p̄pter utilitatē. ter-
tia est p̄pter antiquitatē. De p̄ma iā
scitis q̄ parentes circa filios h̄nt rōnem
cause seu p̄ncipiū. Et in hoc sunt similes
deo q̄ est causa z principium oīm rerū: et
ex hoc vult honorē et reuerentiā a nob̄
sibi exhiberi. iō ait d̄s. Afferte dño gl̄iaz
et honorē: afferte dño gl̄iam nomini ei⁹
ps. xxviiij. Eadē rōne vult de⁹ q̄ honore
mus parētes qz sunt. cā z p̄ncipiū filioz
De sc̄da rōne. s. p̄pter utilitatē iā sci-
tis q̄ p̄sona utilis et p̄ficua alicui: p̄ illū
valde honoratur. Mōdo ēt scit⁹ quomō
parētes sunt vtilēs z p̄fici filijs cū per
tot labores eis p̄vidēt. M̄r cū q̄to labo-
re portat filiū in vtero: z lactat de sangui-
ne qz lac non est nisi sanguis: q̄ p̄ nuntiaz
decoctionē dealbat z quō pascit filiū ma-
sticando zc. qñ nō potes tibi p̄si p̄uide-
re. Jō qñ ipsi sunt senes vel pauperes tu
debes p̄videre eis. Istas duas rationes
ponit sc̄ptura dicēs. Honora p̄rez tuum
et gemit⁹ m̄ris tue nō obliuiscaris. Me-
mēto qm̄ nisi p̄ illos nat⁹ nō fuisses. Ec-
cle. viij. Ecce p̄ma rō: z tribue illis quō z
illi tibi. Ecce sc̄da. De tertia rōne notan-
dū q̄ rō dictat iuueni vt honoret ātiquū
immo ēt de hoc est p̄ceptū di. Corā cano
capite surge: z honora p̄sonā senis. Le-
uiti. xxix. Cū ḡ q̄libz p̄r z m̄r respectu fi-
lioꝝ sint seniores: z p̄pter senectutē aliq̄s
sit honorād⁹ multo ḡ pl⁹ parētes. Non
sufficit honor de capitis. s̄z v̄bis z factis
honorē opz exhibere. Mō videam⁹ ex-
perientiā hui⁹ p̄cepti in xp̄o. Dico q̄ nū

q̄s fuit fili⁹ q̄ t̄m honorauerit m̄rez vt xp̄s
v̄ginem z p̄rem putatiuum: scilz Joseph
non solū v̄bo: sed ēt ope f̄uendo. Dica-
tur cū v̄go z fili⁹ ei⁹ iesus staret in naza-
reth cū ioseph: nō legif q̄ in eius domo
h̄ret ancillā seu captiuā ad f̄uendū z iā
scitis q̄ in domo vbi sunt tres p̄sone req̄-
ritur aliq̄d f̄uitiū zc. Mō opz dicere q̄ il-
lud faciebat virgo vt Joseph: vel xp̄s.
Mō interroget lucas q̄s illi seruebat: et
dicit q̄ xp̄s descendit cū illis z venit in
nazareth: z erat subdit⁹ illis. Lu. ij. Cla-
re dicit q̄ xp̄s seruebat in domo: immo
etiam ip̄emet dicit. fili⁹ hoīs nō venit
ministrari: s̄z ministrare. Mat. xx. Cū er-
go xp̄s esset decē vel. xij. ānoz f̄uiebat in
domo. Singularit̄ dicā vob̄ vnū f̄uitiūz
q̄ dicit maḡr historiāz scholasticāz: q̄
xp̄s de fonte nazareth portabat aquaz.
Ponā in practicā vt sentiat deuotio. Si
tunc fuisset q̄sitū a xp̄o. O dñe iesu vos
portatis aquā q̄re nō facit michael vt alī
q̄s angeloz: r̄ndisset. Hoc facio vt quan-
do xp̄iani hoc audiēt: discāt f̄uire paren-
tib⁹. Jō dicit: erat subdit⁹ illis. exēplo ḡ
xp̄i q̄libz v̄m f̄uiat z honoret parentes
z parentib⁹ f̄uiat. S̄z est hic questio que
videf̄ q̄ dei p̄cepta de honore parentum
Cū xp̄s predicasset semel multi sequebā-
tur eum: et ip̄e vertens se ad illos dixit.
Quid vultis vos. R̄nderūt. Dñe volu-
mus ire post vos vt audiam⁹ s̄mōes ve-
stros z habeam⁹ indulgētias. Quib⁹ di-
xit. Si q̄s venit ad me z nō odit p̄rez suū
et m̄rez z vxorē z filios z fratres z soro-
res adhuc aūt z aīaz suā: nō p̄t eē me⁹
discip̄ls. Luc. xiiij. Videf̄ ḡ q̄ in ista au-
toritate de⁹ vult q̄ hō audiat parentes
R̄nsio est ista: si parētes solū diligāt car-
nalr filios z parū curēt de alab⁹ tūc non
debēt eos diligere vt. s. eos sequāf̄. Qñ
docet ergo odisse p̄rem intelligif̄ scilz in
his q̄ sunt d̄ deū. Verbi gr̄a. Si pater di-
cit filio q̄ vidicet eū de aliq̄ iniuriā vel q̄
furef̄ zc. Nō dz obedire p̄ri sed odisse eū
in hoc q̄ est d̄ deum. Tali mō etiā odif̄
se matrem z fratrem z sororē etiā animum
vitā. s. sensualē ad malū inclinātem. Et
sic dicta auctoritas itelligif̄. Jō dicit sc̄p̄-
tura. filiū obedite parentibus vestris in
dño: hoc em̄ iustū est. honora p̄rez tuū et
matrē tuā: q̄ est mādatū p̄mū i p̄missio

ne: vt bñ sit tibi. s. Nō ad abundantia bonoꝝ ipaliu: vi sit longeuus sup terrā. ad Ephe. vi. Promittit hic de^o duo q̄ hoies cōter appetit. s. abūdantiā bonoꝝ ipaliū elongā vitā. Per oppositū q̄ nō honorat parētis erit paup: et parū viuet: et malū finē faciet. Scōm pceptū ordinar circa inimicos singulariter: cū dicit. Nō occides. Exo. xx. Solū loquit de pncipali iniuria: scz nō occides: in qua oēs alie iniurie includunt. Istud pceptū nō extendit ad dños seu ad iudices terre: qm̄ ipsi debēt occidere malefactores s̄m formaꝝ iuris &c. Si autē amore vel fauore vel pecunia liberēt aliquē malefactorē a furca cōdēnant seipsoꝝ ad furcā inferni. Nā p iustitiā pseruant ciuitates: iō Exo. xxij. Maleficos nō patieris viuere. Sed istud pceptū intelligit de sex modis iniuriis que sunt: prima. Nō occides. s. p vindictā sicut fit hodie in mūdo: nō solū occidēdo iniuriantē et nocentē: sed etiā ignorantem et innocentē. Ideo dicit scriptura filius nō portabit iniquitatē patris: et pater nō portabit iniquitatē filij. Ezech. xvij. Secūda: nō occides. s. per impatientiā. Nā multi sunt qui habēt malas vxores &c. nō ergo debēt occidere nec desiderare mortē eius. Per oppositū etiā de vxoribus: nō occidere nec desiderare debēt mortē viri. Tertio nō debēt occidere per auaritiā: vt latrones in via ppter pecunias: nec alio ppter hereditatē cōsequendā. Quarto nō occidere p negligētā: vt oppressores dormiēdo negligēt: vel laetando mulieres q̄ habent grossa vbera suffocant filios. Ideo duob^o viginti teneatur gladius. Quinto non occidere p insolentiā: vt mulieres grauidē debēt caueere vt nō choizent: nec alio grauitē laeorent: qz postq̄ sentit se grauidā: si debet esse masculus s. xl. die habet animā: si femina. lxx. die. Sexto non occidere ppter verecūdiā vt pccñi occultet: vt si mulier maritata puella: vidua vel monacha grauidet: statim interficiūt prole et vnuz pccñi trahunt in aliud: vt in dauid q̄ ppter luxuriā fecit etiā homicidiū in vna. Dicit hic miraculū de quadā grauida ex adulterio q̄ cū esset iuxta cōfusionem orauit virginē mariā in ofone obdormiuit et peperit et virgo recepit filiū et cōm-

sit vni mulieri nutriēdū: et sic illa mulier euasit p̄fusionē. Virgo em̄ cāiuuit ex quo p̄posuit nō occidere pl. Ex Marimuz peccatū est occidere plēn cit^o deberet eligere mortē: et peccat oēs q̄ p̄sentunt. Medicus apothecari^o &c. Medicina optima quā dedit qdā medicū cuidā montali q̄ rēti quid esset bonū ne grauidaret. Rēdit: caueatis a viro. Piz rō pcepti in sequare dicit: nō occides. Nō videndū est an tps seruauit hoc pceptū. Dico qd̄ xps nō solū nō sterfecit aliquē: imo etiā nō permisit q̄ aliq̄s faceret vindictā de iniuriis sibi factis. Dicit hystoria q̄ habet. Lu. ix. Cū vna dieꝝ tres versus hierusalē venerunt ap̄li eius in ciuitatē samaritanoy vt pararet illi. Et nō receperūt eū cū suis: nec voluerūt vendere panē nec vinū &c. Ecce qualē iniuriā sibi fecerūt. Quāta iniuria esset regi declināti ad aliquā villā si sui nollēt ipm̄ recipere nec vendere escas qd̄ mererent. Propter qd̄ cū iacob^o et ioānes dixissent xpo. Dñe vis dicamus vt ignis descēdat de celo et p̄sumat illos: sicut helias fecit. Tūc xps increpauit eos. di. Nescitis cuius spiritus estis. Fili^o em̄ hois nō venit animas hoim̄ perdere sed saluare. et abierūt in aliud castru. Itē qñ in die passionis sue fuit crucifixus et eleuatus in cruce cū immēsis dolorib^o vidēs patrē cū laeua iustitie paratū ad recipiēdū vindictā de crucifixorib^o si xps voluisset: sed dixit. P̄ ignosce illis qz nesciūt quid faciunt. Ex quo multi simplices habuerūt cōtritionē: qz dicit beatus lucas: qz reueriebant percutientes pectora sua. Patet ergo quō nos xps exēplo debet em̄s parcere et remittere iniurias n̄as. Et dico qz nihil propi^o est ad obtinendū remissionē pccōꝝ a deo q̄ parcere inimico. Dicit hystoria de illis duob^o: quoy tpe indulgētie vnus voluit ire romā p indulgētiā lucrandi. et inuitabat aliuꝝ vt irent pariter. Alter rēdit. In tali via tam longa sunt magna pericula. Ego vadā quadraginta passus ad domū talis qui interfecit patrē meum et parca illi et habebō indulgētiā. Nō dixit alter qz ista indulgētia est data per bullam pape Clemēis. Respōdit iste: et ista remissio est data per bullam et papā iesum. Notarius fuit beatus Matheus

Dicit em̄ bulla. Si dimiseritis holbus pctā eoz: dimittet ⁊ vobis p̄ vester celestis delicta v̄ra. Si aut̄ nō dimiserit̄ hominibus: nec p̄ v̄r dimittet vobis pctā v̄ra. Mat. vi. Ergo remittatis. Sed sunt aliqui diaboli q̄ nō solū nō volūt remittere: imo impediūt alios ne remittāt dīcēdo. Ne dicet̄ q̄ vos estis iude⁹ ⁊c. De istis homicidiis dīc̄ Gen. ix. Quicūq̄ effuderit humanū sanguinē fundet̄ sanguis illius. s. in iudicio dei vel aliter p̄ p̄niam disciplinaz que est p̄p̄ia p̄nā homicidaz. Tertiū p̄ceptum est circa oēs p̄ximos ḡhaltier: q̄n̄ dicit. Nō facies furtū. Rō huius p̄cepti est. Nā quilibet homo in domo sua vult habere q̄ quilibet fili⁹ vel seruator cōtente⁹ de parte sibi data p̄ eū: nec haberet patiētīā si vnus seruaret partē alteri⁹. Ita vult deus. nā tot⁹ mūdus est dom⁹ dei. O israel q̄ magna est domus dei: ⁊ ingēs locus possessiōis ei⁹ Baruch. iij. Et ipse diuisit ⁊ dedit tibi magnā domū: possessiones reddit⁹: ⁊ illi dedit vnā domūculā luteā ⁊c. Tibi dedit magnā nauē: ⁊ illi vnā barchā: et sic de alijs. Ita diuisit ipse q̄ scit qd̄ est necessariū cuiilibet. Ideo nō debetis tāgere ptē alteri⁹. Nā anteq̄ ipse diuisisset quilibet poterat recipere ad libitū: vt ait. Qui pōt capere capiat. Mat. xix. Verbiḡa. pisces maris adhuc nō sunt diuisi. Ideo qui pōt capere capiat. Sed capti p̄ vnū non ranguit̄ per aliū. Ita de mūdo a p̄ncipio anteq̄ esset diuisus quilibet poterat recipere: sed modo facta diuisione quilibet sit cōtētus de parte sua. Istud p̄ceptū mirabilr seruauit x̄ps q̄ nō solū nō recepit aliqd̄ ab aliquo: imo p̄ restitutiōe cuiusdā furti voluit pot⁹ mori in cruce q̄ aliter: p̄ herodē decollat⁹ vel lapidat⁹. Dicat̄ parabolice quō erāt vir ⁊ vxor nobiles. Et vxor respiciēs i pomario cuiusdā orti vicini: voluit furtiue vnū habere de pomis. Vir cōsentit nec post satisfecerūt: ⁊ lz fuerūt sancti: t̄n̄ post eoz mortē q̄n̄ voluerūt irare paradisu⁹ fuit eis dictā. Pomū nō est restitūtū. Idē dicebat̄ filijs eoz: lz fuissent sancti ⁊ amici dei ad portā paradisi dicebat̄ pomū qd̄ parētes vestri sunt furati non est restitūtū quousq̄ venit quidā diues. s. x̄ps q̄ satisfecit. Dicūt historie grecoz q̄ de eodē

ligno fuit crux x̄pi de quo eua recepit pomū. Idē q̄n̄ x̄ps fuit suspensus in cruce tūc pomū fuit restitūtū pomario. Sicut malus. i. pomū inter ligna siluaz: sic dilectus meus inter filios. Cāti. ij. Sed facta restitutiōe statim adā ⁊ filij sui habuerunt gloriā. P̄z ergo quō x̄ps habuit furtū exosum. Dicat̄ hic ⁊ illos q̄ dicūt q̄ furari fructus nō sit pctm̄: cū t̄n̄ totum malū generi humano ex furto fruct⁹ euenit. Si ergo furtū fruct⁹ est t̄m̄ peccatū quātomagis furari florenos per furta secreta: vel vsuras: vel retinēdo solidatas seruoꝝ: vel bona defunctorū nō cōplēdo testamenta: vel nolle reddere qd̄ mutuo acceperūt: imo minant̄ eis vel diffamāt eos. Istis dicit scriptura. Qui furabat̄ iam nō fure⁹: magis aut̄ laborer̄ operādo manib⁹ suis qd̄ bonū ē: vt habeat v̄n̄ tribuat necessitatē patiētī. ad Ephe. iij.

Intra easdem octauas. Sermo. iij.

Quoniam inueni solue
re legē sed adimplere. Mat.
v. Verbū istud. Modo oportet dare cōplēmentum materie preceptorū dei: de quibus restāt tria declaranda que ordināt personas in se ad tenēdū bonā vitā. Sed vt gr̄a ⁊ b̄d̄ictio diuina sit nobiscū. Salute⁹ h̄go, maria ⁊ resumāt̄ thema. Pro declaratione huius verbi qd̄ h̄z difficultatē in theologia sciendū q̄ inter alias magnas differentias inter precepta humana ⁊ diuina est ista. Quia p̄cepta humana q̄ dicūtur positiua nō vocant̄ p̄p̄ie iustitia substantiue: sed p̄nt vocari iusta adiectiue. Rō: qz oia p̄cepta iuris positiui sunt mēsurata ⁊ limitata regula iuris intellectus humani. Idē dicunt̄ iusta sicut due res equales nō se excedēt: lz minime dicunt̄ iustitie. Ista p̄cepta hūana ⁊ intellect⁹ equalia sunt. Idē dicunt̄ iusta. Juxta hoc dicit de⁹. Per me reges regnāt ⁊ legū p̄dictores iusta decernunt. Prouerb. viij. Sicut iusta dī iusta q̄n̄ cōcordat cum p̄cessu: ita precepta humana dicunt̄ iusta: qz cōcordant cum ratione ⁊ intellectu: sed nō p̄nt vocari iustitia substantiue: quia non regulant totā nostrā vitā. Sed precepta diuina possunt vocari iusta: quia mēsurantur intellectui dño ⁊ nō humano: imo in-

Intellectus humanus multoties admirat
dicens. Quare hoc etc. Et etiā dicitur in
sittia. Ratio: qz sunt rō mensura et regu-
la totius vite nostre. Primo sunt rō mēsu-
ra et regula intellectus quō dicit se regere ad
credendū. Itē voluntatis quō debeat se
habere ad desiderādū. Itēz memorie ad
nō memorandū iniurias nec vindicādū.
Itē cordis ad nō concupiscēdū. Itē quin-
qz sensuū ad vitā gubernādū. Ideo dicit
scriptura. Deū time et mandata eius ob-
serua hoc est ois homo. Eccles vii. Not.
hoc est ois homo: ablatui. s. esse grē et ve-
ritatis. p. ergo differētia inter pcepta
humana et diuina: qz humana dicunt in
sta: diuina iustitia. Ideo dicit aplo ad
Ro. vi. Exhibete mēbra vestra seruire in
sittie. i. pceptis dei. i. in sanctificationē
Tria mēbra pncipalia sunt in nobis que
debem⁹ exhibere ad seruēdū iustitie.

Primum corpus: per honestam con-
uerfationem.

Secūm linguā p veracem locutionē.

Tertū cot: per mēsuratā affectionē.

Ideo dicit paul⁹. Exhibete mēbra vſa
etc. Dico pmo qz debem⁹ exhibere corp⁹
seruire iustitie. s. pceptis per honestaz: cō-
uerfationē. Ideo dicit. Nō mechaberis.
Nā opinio fuit falsa aliquop qz istud so-
lū pceptū phiberet adulteriū et nō sim-
plicē fornicationē. Immo dicit: et quale
petū est peccare cū muliere soluta et non
feci sibi violētā: ego hñ solui sibi placuit
sibi et mihi: cui feci ego iniuriā. Mō nota
rationē huius pcepti et sunt due a pncipi-
pio mūdi vsqz ad xpī incarnationē. Et
tres ab incarnatione vsqz ad finē mūdi.
Ideo sunt quinqz rōnes. pbanes qz sim-
plex fornicatio ē petū mortale: nec vnqz
aliquis sine speciali dei dispēfatione po-
terit facere illū actū sine vxore absqz pctō
mortali. Prima rō est quātū ad aiaz per-
creationē. Scda istū ad corpus p forni-
cationē. Et ille due rōnes tā a principio
mūdi durāt vsqz ad finē mūdi. Prima ḡ
ratio p̄m ad aiam. Itē scitis qd anima
hominis facta est ad imaginē dei: et pre-
ciosissima est plus q̄ capilli virginis vl-
lac seu vera crux vel aliquod corporale.
Mōdo si tā magnū peccatum esset p̄p̄e-
re capilloa virginis vel lac vel cruce xpī
in seruilinū eo qz saperet infidelitatez

et heresim q̄to magis de aia q̄ p̄p̄e-
in latinā luxurie est maior peccatū: et dicit
cui facio iniuriā. Nunq̄ creatori tuo, q̄
tibi cōmisit aiam relinquit tā preciosam.
Ideo dicit aplo. Nec est volūtas dei san-
ctificatio vestra: vt abstineatis vos a for-
nicatione nō soluz ab adulterio vt sciat
vnusqz vsqz vſm vas suū. i. corpus vas ale
possidere in sanctificatione et honore. i. ad
Thessal. iij. Scda rō que tāgit corpus
est. Nā si aliqd deturpat vasa figuli que
fecit pulcherrima ad comedēdū: et si hu-
iusmodi ad viles vsus applicādo dices
cui fit iniuria. Nōne figulo cui⁹ sunt vas-
sa vt supponitur. Idē de deo. Nā corpo-
ra nra sunt vasa lutea a deo facta vt ser-
uiāt in mēsa dei i celo. Si ergo tu detur-
pas vas dei: dicit. cui facio iniuriā. Nā
quid deo. Itē dicit scriptura mundamini
qz fertis vasa dñi. Es. liij. Ultra p̄dictas
duas rāones addunt tres post incarna-
tionē chusti. Prima est adoptio spiritua-
lis. Nam si rex habet filias ḡgines seu
viduas: et vos qz nō habetis vxores pec-
catis cū aliqua illarū: et sibi placuit: et di-
cit. cui feci iniuriā. Nunq̄ regi dño mo-
fecisti p̄ditionē. Ideo oēs mulieres filie
sunt xpī: de sua sponsa. s. ecclia genite p
baptismū. Et dicit. Cui facio iniuriā.
Nunquid chusto patri eaz: quia nisi cui
eas dat in vxorem nō vult qz aliquis tā-
gat filias suas. De ista materia ppheta
do dicit. ppheta. Abominatio facta est in
israel. i. laicis et in hierusalē. i. clericis: qz
filia dei habuerit alieni. s. qui nō erāt vi-
ri. Disperdet dñs virū qz fecerit hoc. Ma-
lach. ij. Scda ratio est per consecrationē
baptismalē. Nā qui sciēter deturpat ca-
licē vel corporalia p̄secrata magnā ini-
riā facit deo. Mō quid est plus cōsecra-
tū corpus xpiani vel calix: clarum est qd
corpus xpiani: qz h̄z recipere intra se cor-
pus et sanguinē xpī cōdicando. Mōdo p̄p̄-
cere ipsum in latinā luxurie: magnū pec-
catū est. Itē dicit aplo. Fugite fornicatio-
nē. Omne petū quodcūqz fecerit hō ex-
tra corpus est. i. in aia. Qui aut fornicat
in corpus suū peccat. An nescitis qm mē-
bra vestra templū sunt spūs sancti qui in
vobis est. s. ppter p̄secrationē. i. ad Cor.
vi. Tertia rō. ppter p̄fornitātē et similitū-
dine quā cū xpō habem⁹ qz ab eadē carne

specifica quasi de eadē pecia pāni indu-
tus: Jō magnā iniuriā facim⁹ xpo derur-
pando carnis similitudinē. Ideo dicit Leo
papa. Agnosce xpiane dignitatē tuā: et
diuine cōsors factus nature noli in vete-
rē vtilitatē de genere puerfatione redire.
Pz error multoz stultoz dicentiū sim-
plices fornicationē non esse pctm. Nam
hoc asserere est heresis. Nō videamus
quō xps hoc pceptum seruauit. Que-
stio fit in theologia. Utrum xps potue-
rit naturā humanā assumere in vtero vi-
due sicut in hagine. Dicūt q sic. Sz singu-
lariter elegit virginē z ipse fuit semp vir-
go. Ita parū ipse scit experimētaliter illū
actū sicut ego scio qualē saporē hz ferrū
nō ppter amorē alicui⁹ sed vt nobis da-
ret exēplum cauendi ab illo peccato. Jō
dicit scriptura. Talis decebat vt eēt no-
bis pontifex: sanctus innocēs impollut⁹
segregatus a pctōrib⁹ z excellior celis fa-
ctus ad heb. vii. In ista autoritate vitat
qñq grad⁹ luxurie. Aliqui faciunt luxu-
riā cordis. s. cogitādo in illa delectatiōe.
Sed timore vel cōfusione vel alteri⁹ rei
causa non faciunt opere ex hoc perditur
sanctitas. Cōtra istum gradū de xpo bz
sanctus: qui nūq̄ habuit talia desideria
Scdo aliq̄ sunt ita mali in corde p talia
desideria q̄ nesciunt loqui nisi de mulie-
ribus. Contra quos ap̄s. Corrupt⁹ bo-
nos mores colloquia praua. s. ad Cor.
xv. Hier. ad rusticū monachū. De specie-
bus mulieruz nūq̄ disputes. Et q̄ xps
nūq̄ de tali materia loq̄bat bz innocēs.
Tertio impollutus: cōtra illos qui peccat⁹
rāt sibi mollitiē. Quarto segregat⁹ a pec-
catoribus: cōtra illos qui peccāt cū alijs
de facto. Quinto excellior celis fact⁹ cō-
tra mulieres que sustinēt oscula ample-
xus: dicēdo amicus meus est zc. z sequū-
tur multe impuritates. Jō auisēnt illi de
matrimonio vt seruent modum: z q̄ non
sunt de m̄imonio nullo mō debēt curare
de illo actu: ne faciāt cōtra hoc pceptuz
quouis modo. Ecce quare dicit ap̄tol⁹
Exhibete mēbra vestra zc. Dico scdo q̄
debemus exhibere linguā ad seruandū
iustitiam per veracem locutionez. Ideo
dicit. Non loquaris cōtra primū tuum
falsum testimoniū. Exo. xx. Ratio huius
pcepti est: quia officiū lingue est loqui

veritatem: signare ea que sunt in corde:
imaginatiōes z intentiōes cordis Mat.
xij. Ex abūdantia cordis loquitur. Et
ph. Voces sunt note. i. signa earuz q̄ sunt
in aia passionū. Officiū oculi est videre
z ostēdere res sz colores z q̄titates: offi-
ciū aurī audire: tibiarū ambulare. Nō
sicut officiū oculoꝝ impediret p perlam
in oculo z aurī per surditatē: ita officiū
lingue impedit z inordinat p mendaciū
q̄ aufert sibi officiū: qz mēuri est dicere
cōtra illud q̄ tenes in corde de proximo
Jō deus pcepit. Exo. xx. Nō loquaris
cōtra primū tuū falsum testimoniū. Nā
omne mendaciū est cōtra primū vel cō-
tra aliū vel cōtra se: dicēdo q̄ nō est ita
in corde tuo. Jō omne mēdaciū est pecca-
tū mortale vel veniale. Xps seruauit hoc
pceptū. Nā ait ipse qui est veritas pri-
ma z eterna. Joā. xiiij. Ego suz via veri-
tas z vita nō solū nō dixit falsum: immo
nō permittebat corā se dari aliq̄ falsuz
testimoniū cōtra viuos nec mortuos. Cō-
tra viuos: dicatur historia euangelij q̄
fuit in bethania z magdalena vidēs euz
fessum cum preciosissimo vnguēto vnxit.
statim iudas z alij cōtra eā inceperūt da-
re falsum testimoniū dicētes. Ut qd̄ pdi-
tio. hec zc. O illa fatua z similia verba.
Et xps qui absentibus faciebat se aduo-
catū dixit. Quid molesti estis huic mulie-
ri. Bonū em̄ opus opata est i me. Mat.
xxvi. O benedictus est ille q̄ in absentia
manutenet diffamatū. Idez de mortuis
Dicūt aliqui q̄ obloquunt⁹ de mortuis
Mortu⁹ est: iō nō pōt lingua mea sibi no-
cere. Dico q̄ imo pōt sibi nocere duplici-
ter. Nāz lz sit mortuus corpe: viuit tñ in
cordibus multoz per bonam famā z qñ
tu diffamas eum auferēs sibi illā vitam.
Scdm malū q̄ in iudicio dei lingue ob-
loquentiū nocēt aie. Hoc cōfirmat mira-
culo de religioso mortuo q̄ lz seruaret vo-
ta: tñ non seruabat ceremonias z in mul-
tis defecerat. Cūq̄ f̄res q̄ dicebāt psalte-
riū corā corpe icēpissent ipsum iudicare.
O dicebat vnus bñ potabat: z alter ita: z
sine aqua: z sic de talib⁹. Subito frater
surrexit: dicens. Parcat vobis deus fra-
tres: quia in magno piculo me posuistis
in iudicio: vbi accusabar a demonibus z
iudicabar a vobis: nesciebā quibus p̄s

rñdere ꝛc. adeo xps defendebat mouuos
 vt p3. Lu. xiiij. Duo casus acciderūt tēpe
 xpi dū ipse predicaret. Multi surgebant
 dicētes se eē messiā. Inter ceteros iudas
 galile⁹: ꝛ qꝫ multi sequebant eū: pilatus
 iugulauit oēs eos. Cūqꝫ hoc referret xps
 aliqui dixerūt. O mali hoies erant. Xps
 statim fecit se aduocatū: ꝛ dixit. Putatis
 qꝫ hi galilei pre oibus galileis pctōres
 fuerint: qꝫ talia passi sunt. Nō dico vob⁹
 sed nisi pñiam egeritis: oēs simul peribit
 tis. Lu. xiiij. Jtē turris siloe cecidit ꝛ op-
 pressit. xvij. hoies: de quib⁹ loquētes co-
 ram xpo dicebāt. Mali ꝛ magni pctōres
 erāt qꝫ ita eis accidit. Et xps dixit. Puta-
 tis qꝫ ipi debitores fuerint pter oēs ha-
 bitantes in iherlm. Nō dico vobis: sed
 si pñiam nō egeritis: oēs simul peribit.
 Dicat qꝫ plures dñam p̄dissimatiōē
 qꝫ per furtū. Ratio: qꝫ furtū qñ videt dat
 compunctiōē cordis: ꝛ finalr restituit.
 Sed h̄ba ex quo dicta sunt trāsēunt ꝛc.
 ꝛ tradunt obliuioni: ꝛ sic nō restituit fa-
 ma. Jtē maius furtū est fame qꝫ pecunie
 p̄oner. xxiij. Melius est nomen boni: qꝫ
 diuitie multe ꝛc. Dicat de restitutiōe fa-
 me h̄bo vel scripto faciēda. al̄s non pñt
 saluari. Jō teneam⁹ p̄siliū apli. Deponē-
 tes mēdaciū lodmini veritate vnusquisqꝫ
 cū primo suo. Rō: qñ sum⁹ iuicē mēbia.
 ad Ep̄h. iij. Dico tertio qꝫ debem⁹ ex-
 hibere cor ad suādū iustitie p̄ mēsurā
 affectiōē. Sicut primū p̄ceptū ordinat
 corp⁹: ita nonū ꝛ decimū q̄ coedūt ordi-
 nant cor. Ratio huius p̄cepti est: qꝫ cupi-
 ditas est radix oim maloz. i. ad Thi. vi.
 Radix oim maloz est cupiditas: quā dē-
 dā appetētes errauerūt a fide: ꝛ inserue-
 runt se dolorib⁹ multis. Tu aut̄ o homo
 dei hic fuge. Rationem assignat apls di.
 Nā q̄ volūt diuites fieri incidit in tenta-
 tioneꝫ ꝛ in laqueum diaboli ꝛ desideria
 multa inutilia ꝛ nocua q̄ mergūt hoies
 in interitū ꝛ perditionē. Jbidē. Dicat ex
 quo doctor vel mercator: cuiusv̄l dñs p-
 ponit in corde. Ego volo dirari. factū est:
 p̄dit⁹ est: s; d; facere qd̄ i se est sub timo-
 re dei. Et si de⁹ sibi dat diuitias de bono
 iusto rapiat: aliter nō q̄rat. Jō de⁹ cui-
 bet volens puidere dixit. Non concupi-
 sceas domū primi tui: nec desiderab⁹ xro-
 rem ei⁹ nō seruū: nō ancillā: nō bouē: nō

a snū: nec oia q̄ illius sunt: xro. xx. Jtē
 p̄ceptū seruabat xps qꝫ nō oportebat cō-
 cupiscere: qꝫ dñi est terra ꝛc. imo nō susti-
 nebat cupidus hoies in sua societate. Vi-
 catur historia d̄ illo doctore cupido q̄ di-
 xit. Magr: sequar te q̄cūqꝫ ieris. mat. viij
 Dicit hic glo. qꝫ fecte veniebat ad xpm: ꝛ
 cupiditate ductus qñ vidit miracula que
 xps faciebat. O dixit ip̄e: ego sociabor me
 illi ꝛ postq̄ sciuero facere talia: iurabor
 infinitas pecunias. Jō xps q̄ non solū vi-
 dit os: s; etiā corda: dixit sibi. Vulpes fo-
 ueas hñt: ꝛ volucres celi nidos. Fili⁹ aut̄
 hois nō h̄z vbi caput suū reclinet. Mat.
 viij. Jō vt diligamur a xpo ꝛ velit nos h̄
 in suā gratiā recipere ꝛ postea in gloriā:
 nō soluam⁹ legē: sed impleamus: vt fecit
 xps q̄ est in secta seculorū bñdici⁹. Amē.
 ¶ In octa. beati Dhici. Sermo.

Vero vigila

in oibus labora. habet ver-
 bū istud originat. ij. ad Ti.
 iij. hoc thema dat mihi mo-
 tum predicandi de quadam virtute: ad
 saluationem animarū multū necessaria. s.
 de virtute vigilie circa seruitium dei. S; z
 primo salutet virgo maria. Hoc verbum
 est apli ad filii sui sp̄salē. Timo. vi. Tu
 ho vi ꝛc. Rō aut̄ quare sibi dixit hoc ver-
 bum est: qꝫ videbat in hoc mūdo multos
 negligētes circa seruitiū dei. s; essent val-
 de diligētes circa seruitiū humanū ad cō-
 gregādū diuitias: honores ꝛc. s; nō de lu-
 cro sp̄uali. ꝛ ppter hoc apls dicebat de
 sciplo suo Ti. Tu ho vigila ꝛc. pro cui⁹
 declaratiōe inuenio qꝫ diligēter vigilātho-
 mics mūdani ex quattuor rōnibus: scz.
 Propter amorem lucri temporalis.
 Propter timorē periculi mundialis.
 Propter dolorē afflictionis corporalis.
 Propter clamorē vocis vel rei sensual.
 Et ex quolibz istoz debem⁹ nos vigilare
 sp̄ualr: Jō dicit thema cui libet nfm. Tu
 ho vi ꝛc. Dico p̄io qꝫ vigilant aliqui in
 hoc mūdo ppter amorē lucri ip̄alis: sicut
 mechanici. s. fabu ferrarū ꝛ fartores ꝛc. ꝛ
 illi q̄ cū lumie possunt opari i nocte: vigi-
 lāt in sero ꝛ surgūt de mane p̄stater labo-
 rādo h̄s q̄ iā lucrati sint vitā illi⁹ diei: et
 tūc cū gaudio bibūt d̄ manē. De hoc scri-
 pture anctof. s; sit clarū. Ois faber: et ar-

ΩΩΩ iij

chitectus noctā tanq̄ diē trāsigit ꝛc. ꝛ vi-
gilia sua perficit opus. Eccl. xxxvij. hoc
mō tenet quilibet vigilare spūaliter pro
lucro spūali. Singulr tenent ad hoc tñ p-
sone spūales sicut religiosi clerici ꝛ oēs
ecclesiastici. Non enim debēt in lecto expe-
ctare ortū solis: sed surgere de mane ad
matutinas: ꝛ dicere eas distincte ꝛ atten-
te: ita q̄ qñ oritur sol tunc fecerint offi-
ciuz suū. Talis em̄ lectus pōt esse: qz iaz
lucratus est p̄adiū illi diei. Qui aut̄ nō
surgūt: aīa eoz tristis manet: qz nihil est
lucratus: propterea dicit ecclesia. Non sit
vobis vanū mane surgere ante lucez: qz
pmisit deus coronaz vigilantibus. No.
pmisit de⁹ nō. xij. denarios: sed coronaz
glorie que plus valet q̄ corona papatus
vel imperij. Si ergo artifices cū tanto la-
bore vigilant vt lucent. xij. denarios v̄l
duos q̄to magis vigilare nos debemus
dulciter: vt coronā paradisi possim⁹ lucrari
No. h̄ miraculū de vitis patrū. Liber est
autē ex decreto gelasij pape p̄firmat⁹
de illo sc̄to heremita q̄ vidit cathedrā i ce-
lo: ꝛ septem coronas discipulo suo patas:
quas fuit lucratus vna nocte ex vigilia: qz
diabol⁹ eū septies tētauerat de somno:
ꝛ ipse resistit. v̄ vigilas pmisit: ꝛ septē co-
ronas acq̄sivit. Ecce q̄re eccl̄ia dicit p̄so-
nis spūalib⁹. Nō sit vob vanū mane sur-
gere an̄ lucē ꝛc. Pro vob aut̄ laicis q̄ nō
potestis ita vigilare surgendo ad matu-
tinas ꝛc. Notate q̄ p̄sens vita est obscu-
ra respectu vite glorie: licz nobis videat̄
dies clara: sicut nocte nox videt̄ clara
cū tñ nox sit obscura respectu claritatis
diei. Ita est d̄ nobis: nō sum⁹ nisi nocte
sed qñ aīa trāsit de hoc mūdo ꝛ videt̄ cla-
ritatez glorie: tūc dicit. Nox p̄cessit dies
aut̄ appropinquabit. ad Ro. xij. Jō vos
de mūdo surgatis a somno peccati in no-
cte hui⁹ vite: vt laboretis ꝛ lucremini me-
rita apud deū anteq̄ veniat dies alteri⁹
vite. Si dicat̄. Jam ego laboro fodiēdo
suendo ꝛc. Dico q̄ totū hoc remanet hic
inferius. Si ergo nihil lucrāmini in hoc
mūdo: de quo viuetis in alio mundo: qz
possiones ꝛ diuitie hic remanēt. Jō la-
boretis in opibus spūalibus orādo quo-
libet die deuote ꝛc. Seruate festa: audia-
tis missam ꝛ fmōes: ꝛ frequēter debetis
confiteri ꝛ cōicare: qz de istis opz viuere

ibidē als remittef aīa ad hospitale mise-
roz. Jō bt̄ script̄. Sapiēs cor suū tradet
ad vigilādū diluculo ad dñz q̄ fecit illū:
ꝛ in p̄spectu altissimi de p̄cabit̄. Eccl. xxx-
ix. No. bt̄ ad dñm: nō bt̄ ad mūdū. Dico
sc̄do q̄ vigilāt aliqui nō amore lucri tpa-
lis s̄ timore piculi t̄p̄alis: vt naute: ꝛ ma-
xime ille q̄ regit gubernaculū: ꝛ q̄ respicit
timorē maris. Oēs illi vigilāt timore pe-
riculi maris v̄l v̄ti vel terre: Vñ ait scri-
ptura. Qui nauigāt mare enarrāt picula
ei⁹: Eccl. xliij. Vigilāt et̄ custodes piculo
inimicorū: ꝛ sic etiā nos debem⁹ vigilare.
Nā iste mūdus est tāq̄ mare. Vñ ait d̄.
ps. ciiij. Hoc mare magnū ꝛ spaciosū ma-
nib⁹: illic reptilis quoz nō est numerus.
Alia pusilla cuz magnis: illic nanes p̄-
transibūt. ibi dicit dauid q̄ iste mundus
sit mare. Jō in eo sunt multa picula. Vñ
ait ber. Periculū hui⁹ mūdi p̄bat trāseū-
tiū raritas: ꝛ pereūtiū pluralitas. Sicut
em̄ in mari massilie vix de q̄tuor nauib⁹
vna reuenit: sic d̄ q̄tuor alabus vix vna
ad portū salutis puenit. O vrinā decia
pars gentiliū saluaret̄. Nā nauis in ma-
ri maxie timet periculū de v̄to: ꝛ piculū
de aqua: ꝛ periculū de rupe. Sic ꝛ nos ti-
mere opz. Nā venti sunt diaboli tentatio-
nes: ꝛ qñ aliq̄s vadit p̄ mare huius mūdi
cū deuotione: ꝛ bona vita: talis v̄tus du-
cit nauē ad portū paradisi: s̄ qñq̄ venit
aquilo. s̄ diaboli tētatō q̄ p̄icit nauē sur-
sū elenādo in supbiā: vanā gloriā: auari-
ciā: ꝛ luxuriā ꝛc. ꝛ ita nauis. s̄ p̄scia ꝛ aīa
perit. Magnus ventus bt̄ qñ eradicat ar-
bores: qz non legitur q̄ ventus diruerit
montes. Sed ventus tentationis diabo-
li nō solū eradicat arbores. s̄ p̄sonas sim-
plices: s̄ etiā diruit mōtes. s̄ p̄sonas spi-
rituales. Unde de hoc ait scriptura. Ecce
spūs gr̄adis ꝛ fortis. s̄ demon vel vent⁹
tētatōis subuertēs mōtes ꝛ cōterēs pe-
tras. iij. Reg. xix. Nōne erāt mōtes Adā
Sanson: Dauid: Salomon: ꝛ tñ diaboli
tētatō oēs illos subuertit ꝛc. Jō nos mi-
seri quid faciemus nisi vigilare in pericu-
lo huius venti: Sc̄dm periculū quod ti-
met nauis in aqua est aqua. Nā aliquo-
ties vnda maris intrat nauē: sic ꝛ nobis
quādoq̄ accidit. Nam vnde maris sunt
tentationes ꝛ inclinationes carnis: vt cū
persona est incolumis. s̄ qñ caro nō mo-

uetur nec cogitando nec loquendo de qua
cunq; materia carnali: tunc quandoq; su
bito veniant motus illiciti & concupiscentie
prave. Et id tunc opz caute vigilare.
De hoc dō ait. Mirabiles elarides maris
i. carnis. Tertiu piculū est mar⁹. i. qñ car
nis ipingit in rupē. Jō vigilat haurē dili
gēter. Sic nos facere debem⁹. Nāz hoc pil
git qñ psona nō curat de familiaritatib⁹:
tūc ei navigat i profundo pelagi ad portū
paradii: s; qñ hñt familiaritates tūc im
pingit in rupē. Qñ mulier audit de aliq
clerico vñ religioso q est bon⁹ & deuot⁹: &
dicit. Cū isto habeo familiaritatē: caue
ne ipingas: ex hoc em̄ multe naves. i. per
sone onerate. s. pteciolis meritis⁹ meritor
& virtutū impingētes: sic fuerunt perditē
Jō dāuid ait. Ne forte offendas ad lapi
dem. s. familiaritates pedē. s. affectionis
ps. xc. Si ergo tot sunt pericula in mari
magno hui⁹ mundi: nobis navigantib⁹
necessaria est vigilatio: ne vento tentatio
nis vel vnda incarnationis nec rupe affe
ctionis perdamus viaticū. Jō vigilem⁹
Nam hoc consilium dedit xps disciplis
suis di. Vigilate: ne intratis in tērationē.
Spūs quidē pōp⁹ est: caro autē ifirma.
Mat. xxvj. Scōs silitudo quare vigilant
aliq timore piculi spalis est qñ hō timet
inimicos suos tpe guerre vel laudēs: qñ
hō se p̄munit ad custodiendā villam vel
castra ne capiātur. Hoc etiā modo opo
tet nos vigilare & laborare. Jō xps ait.
Illud aut scitote qñ si sciret paterfami
lias qua hora fur vētur⁹ esset vigilaret
vñq;: & nō sineret pfodi domū suā. Mat.
xxvij. No. pfodi. i. subitus fodi. propter
hoc etiam nos debemus vigilare: vñ dicit
pro quo scēdū q; quatuor capitanei la
tronum sunt modo in breui venturi certis
sine: & nescimus vtrū hodie an cras: ei; g
oponet diligenter vigilare. Prim⁹ capi
tanens est mors que totū ducit secū: ni
hil dimittit. quantumcūq; sitis diuites in
morte in vno lint heamine remanebitis.
qz dicit dō. Hō cum interierit non sumet
oia: neq; descendet cū eo gloria eius. ps.
xlvij. Scōs capitaneus est antichristus
qui totū ducet secum: paucis deuotis de
xpianis dēptis. Ideo vigilare oponet in
penitentia: qz cito veniet & ducet secum
omnes qui dormiūt in peccatis. Ideo di

cit ap̄s ad Ephe. v. Surge quidomias
exurge a mortuis: & illuminabit te xps.
Tertius capitaneus est post mortē anti
xpi: quia tunc erit conflagratio mundi q
nichil dimittet de elementis. Et iste ignis
veniet anteq; dñs veniat ad iudiciū. Jō
ait dāuid. Ignis ante ipm p̄cedet. & inā
mabit in circuitu inimicos ei⁹. ps. xcvj.
Et fm q inuenitur in sacra scriptura: tunc
ille ignis veniet transfactis quadragita
quinq; dieb⁹ post mortē anti xpi. Quartus
capitaneus & pncipalis erit dies iudicij
Si ergo paterfamilias vigilat qñ scit la
trones discurretes: q̄stomagia nos mise
ri. Jō non dormitatis in peccatis ne acci
dat vobis vt fatuis v̄ginitibus. De quib⁹
xps. Mat. xxv. dicit q quidā nobilis do
min⁹ fecit matrimonij cū qdā nobili do
micella: & inuitavit decē domicellas: qua
rū quinq; dixerunt. Multū tardabit dñs
venire. s. sponsus. Ideo dormitam⁹ in q̄s
te. Alie quinq; dixerunt. Vere sp̄s nō
dedit nobis certū tempus sui aduentus:
ideo paremus nos vt simus parate. Et
ille omanerūt se. Media autē nocte cla
mor factus est. Ecce sponsus venit
sponsus vbi. Estis parate: Tūc dixerūt iste
quinq;: ita nos quinq; sum⁹ parate. Alie
aut quinq; voluerūt se parare. sed spon
sus cum illis quinq; intravit palatiū suū
& clausa est ianua. Deinde venerunt alie
quinq; dicentes. Dñe dñe aperi nobis.
Quibus ipse r̄ndit. Amen dico vobis ne
scio vos. Vigilate itaq; &c. Sic nos oēs
sum⁹ inuitati ad nuptias regni celoz: er
go opz vigilare: quia dicit. Mat. xxvij. Vi
gilate: qz nescitis qua hora dñs vñ ven
turus sit. & Lu. xij. Et sicut lābi vestri p̄
cincti: & lucerne ardētes in manib⁹ v̄s:
& vos similes hoibus expectantib⁹ dñm
suū qñ reuertat a nuptijs: vt cū venerit
pulsauerit cōfessim aperient ei. Vñ sunt
fui illi quos cū venerit dñs inuenit vi
gilātes. s. p bonoz operū exercitationez
qz isti secū intrabunt ad nuptias. S; qñ
xps febte vñ alia infirmitate pulsabit ad
ianuas: si nō eritis parati nō intrabitis.
Propter hoc pro tēpore parare se opz et
p̄sterni: iniurias remittere & cōicare: & sa
tisfacere. Sic hō ornat se cū speculo pen
tēne: vt mulier in speculo in quo videt
macule vel defectus in facie p̄scientie. q

defectus lauandi sunt aqua lachrymarum. Ubi corona capitis est intentio recta. Anuli sunt virtutes. Torques sunt abstinencie. **3o** claudit xps. Mat. xxv. Vigilate ergo quia nescitis diem neque horam. Dico tertio quod vigilat aliquis non amore lucri nec periculi sed per dolorem afflictionis corporalis sicut infirmus de febre: de dolore etc. quia non potest dormire: sed plangit. Si eis dicat. Dormiatis. Respondent. Non possum. O uere etc. sic etiam nos vigilare debemus ex dolore contritionis peccatorum preteritorum et tribulatione infernali tormentorum. Sic ex dolore aliquis unius parue spine vel etiam unius pulicis non potest dormire: quomodo anima cum sit: a vulnere rata mortali? In capite vulnere superbie. In corde vulnere auaricie. In renibus luxurie. In gutture gula. In facie inuidie etc. **3o** suspirare dolere et plangere nos debemus ad instar infirmi ut religiosi: clerici et laici. Et tunc quilibet sic vigilans ex peccatorum contritione potest dicere cum dauid. A voce gemitus mei: adhesit os meum carni mee. Subdit. Similis factus sum pellicano solitudinis: et factus sum sicut nictorax in domicilio. Vigilavi et factus sum sicut passer solitarius in tecto. Tota die exprobrabant mihi inimici mei: et qui laudabant me aduersum me iurabant. Quia cinerem tantum panem manducabam: et potum meum cum fletu miscebam ps. c. No. A voce gemitus mei. Nam quando homo ridet coram dilatat: sed quando plorat stringit. No. sicut factus sum pellicano solitudinis. Qui quando videt filios a serpente venenatos naturaliter cognoscit quod non potest uere sine sanguine sui effusione: et tunc vulnerat se in pectore: et illum calidum sanguinem effundit super eos: et sic remiscuit: ut dicit in glo. orb. sup. istum. **3o** Ita de opibus nostris a serpente inferni venenatis. Factus sum sicut nyctorax qui non videtur: sed sentitur. Ideo dicit homo abscondi in domicilio studij vel orationis. **3o** ait dicit Vigilavi et factus sum sicut passer solitarius in tecto. Saltat ei passer de loco ad locum cantando. Ita peccator dicit saltare de peccato ad peccatum: plangendo et dolendo de quolibet. Item captus ex criminibus non potest dormire: sed vigilat: inquam expectat dicens. Miser. quid erit de me? Ita etiam nos ex hoc vigilare debemus. Certum est quod omnes sumus criminosi: et processus est iam factus. Ezech. xvij. Anima que peccauerit: ipsa

morietur. Filius autem non portabit iniquitatem patris: et pater non portabit iniquitatem filij. Iustitia iusti super eum erit: et impietas impij erit super eum. Si autem impius egerit penitentiam ab omnibus peccatis suis que operatus est: et custodierit omnia precepta mea: fecerit iudicium et iustitiam: vita uiuet et non morietur. Hec ibidem. Et spiritus noster captus est in fetido carcere corporis expectans iudicem. Mirum est ergo quomodo possumus dormire in peccatis. Sed quia non profert cito contra malos sententia absque ullo timore filij hominum perpetrant mala. ut dicit Eccles. viij. Ubi semper cogitare debemus quomodo hic pro peccatis dignam possumus agere penitentiam. Sed heu quasi omnes penitentiam usque ad finem uite differunt: cogitantes tunc agere penitentiam: cum hoc tamen vix sit possibile: ut dicit aug. in quodam sermone de penitentia. et allegat in. iij. sen. dist. xx. c. j. Dicit enim sic ibidem. Aug. Si quis in ultima necessitate positus voluerit accipere penitentiam: et accipit et mox reconciliabitur: et hinc vadit: fateor vobis. Non illi negamus quod petit: sed non presumimus quod hinc bene exit: si securus hinc exierit nescio: penitentiam possumus dare: securitatem vero non. Nunquam dico damnabit: sed nec dico liberabit. Vis ergo a dubio liberari: age penitentiam dum sanus es. Si sic agis: dico tibi quia securus es quia penitentiam egisti eo tempore quo peccare potuisti. Si vis agere penitentiam quando iam peccare non potes: peccata te dimiserunt. non tu illa. Hec Aug. Et habetur etiam idem de pe. di. vij. si quis. j. Pro ergo quod fatue faciunt que iam in peccatis dormiunt et nolunt vigilare in penitentia: sed usque ad mortem tardant. Et iam multa faciunt pro corpore: et nihil faciunt pro anima: cum tamen xps dicat. Quid prodest homini si uniuersum mundum lucret: seipsum autem perdat et anime sue detrimentum patiatur? Aut quid dabit homo mutationem pro ala sua? Filius enim hominis venturus est in gloria patris sui cum angelis suis: et tunc reddet unicuique secundum opera sua. Mat. xvi. Ergo oportet diligenter vigilare: et peccata preterita plangere: et illa preterita iterum non committere: Ubi dicit dñs Luc. xij. Beati serui illi quibus cum venerit dominus inuenerit vigilantes. Dico quarto quod vigilant aliqui non propter lucrum temporale: nec propter periculum mundiale: nec etc. sed propter clamorem vocis seu alterius rei sensibilis etc. Ex hoc etiam nos vigilare debemus. In au

ribus nostris est continue debet audiri illa vox tube. Surgite mortui venire ad iudicium: quod non permittit nos dormire. Unde hic rosi. audiebat ista tuba. di. Siue comedat siue bibat: semper videt michi quod audiat illam vocem. Surgite mortui venite ad iudicium. Sed nos habemus aures oppilatas. Id non sentimus ea. Itaque debemus audire vocem tube diuine predicationis quod debet nos excitare ne dormiamus in peccatis. Id precepit de predicatione di. Clama ne cesses quasi tuba exalta voce tua: et auertis populo meo scelera eorum. Esa. lviij. Hanc vocem audiebat iheremias quod de se dicit. Sensus cordis mei turbati sunt in me. Non tacebo: quoniam vocem buccine audiuit ala mea: clamorem plebis. iher. iij. Non sensus cordis: quod sensus corporis non dum sciunt clamorem plebis. Non dicit solarius: quod ita non excitant hoies sicut plebs quod mouet sanguinem non solum hoies: sed etiam eorum quod tunc clangit fortiter. Ita etiam de tuba plebis iudicij generalis ubi omnia peccata erunt manifesta omni populo. sicut in mundo. Et ita bonis sedet ad gloriam eorum quod hic egerunt penam. malis autem ad confusionem penam quod peccata pena punient propter voluntatem eorum mala quam hic habuerunt: et versus ad mortem pertraherent. Unde ait Greg. et huius de pe. di. i. voluissent. Voluissent iniqui si potuissent sine fine vivere ut potuissent sine fine peccare. ostendit: quod in peccato semper vivere cupiunt quam non desinunt peccare dum viuunt. Ad magnam gratiam iustitiam iudicantis periret non carere supplicio qui in hac vita non voluerunt carere peccato. Hec ille vidit. Ideo vigilare in bona vita. Ecce quare dicitur thema. Tu homo vigila et in otio labora. Et sic vigilauit sanctus noster. Conclude legendam.

De assumptione beate Marie virginis. Sermo. i.

Optima parte

regit sibi maria. Lu. x. Si enim pro festo et solennitas est assumptionis virginis marie omnium: et hoc festum est finis et clausula totius vite virginis marie. Id de eius vita est dicendum. Et habebimus non solum speculationes intellectuales: sed et instructiones morales. Si in aliis sermonibus recurramus ad virginem per impetrationem gratie: mul-

to magis modo recurrendum est ad ea: quod de ea habebimus predicare ut sentiamus deuotionem. Saluetur ergo maria et resumatur thema. Pro diuersi declaratione et introductione materie est sciendum quod vita humana habet sicut mulieris huius tres partes ascende gradatim. Prima est bona: scilicet est melior. tertia est optima. Pila est vita nature: et ista est ipsa bona. Secunda est vita gratie: et ista est spiritualis melior. Tertia est vita glorie: et ista est celestialis et optima. Et quod ergo maria non fuit creata ut haberet vitam nature et gratie: sed etiam glorie. Id de ea dicitur thema. Optima parte elegit sibi maria. Optima pro vite humane dicitur vita nature: quod est spiritus anima est essentialiter corpori coniuncta: et ita est bona quod effectus et creatura dei est: quod omnis creatura dei bona est: et nihil reijciendum ab ea: ut dicitur in Tim. iij. Secunda est vita gratie et ista est melior: et est per adiunctionem seu unionem gratie dei cum anima. Quamuis enim gratia dei est cum creatura illuminat eius intellectum ad credendum veraciter: infundit voluntatem ad diligendum sinceriter: gubernat omnia membra corporis ad operandum utiliter. Et de ista dicit david in ps. Deus meus. Quoniam melior est misericordia tua super vitas labia mea laudabit te. Labia mea. hic incipit constructio: quoniam melior est misericordia tua. scilicet gratia pueniens seu iustificans quam dicitur hic misericordia. Non est quod non datur meritis creature: sed sola dei misericordia. Hic autem gratie subsequentes vel cooperantes accipiunt propter meritis: sed gratia pueniens non. Id dicit. Melior est misericordia tua. scilicet gratia pueniens seu iustificans. Tertia vita est optima: et ista est vita glorie. Si queratur quare dicatur optima. Respondet: quia prima vita. scilicet nature deperditur per mortem. Item vita gratie potest deperdi per peccatum mortale: sed vita glorie non: quod ex quo anima intrat paradysum est iam confirmata quod est impeccabilis: ergo vita est optima ergo paulus ait. Optimum est enim gratia stabilire cor. Ad heb. viij. Ecce tres partes vite humane. Virgo autem maria habuit vitam nature corporales: quod sunt aliquos doctores. et annis vixit. Epiphanius dixit quod vixit. lxxij. Habuit etiam vitam gratie spiritualis super omnes creaturas. Sed non fuit contenta de his: sed quotidie petebat vitam glorie: et desiderabat esse

est filio in vita glie: ad quā hodie assumpta est. Et de illa vita dicit thema. Optima partē et Bonā vitam tenuit. Meliorē custodiuit: sed optimā elegit. Mō audite: qz p vnā questionē quā vos facitis volo cōprehendere materiā predicandā qn queritis quō est ad ppositum thema seu euāgelium hodiernū ad hginem mariam: cū non loquat nisi de beata maria magdalene et martha: ergo videt imperfinēs et improprie dictū hodie. Sz rñdēdo ad istā questionē videbitis qz erit tota materia hodierna i isto euāgelio. Dico em qz si volum⁹ recipe euāgelium hodiernū fm intellectū naturalē: nō est ad ppositū: sed si volumus ipsum recipe iuxta intellectū allegoricū fm quē ipsuz recipit ecclia hodie: non est euāgelium magis ppriū hginē marie in tota biblia: qz tota vita hginis marie in eo pprehendit. Nā scim euāgelium ad lram dicit tria de scā martha. i. de vita actiua sua: et dixit alia tria de maria magdalena. s. de vita pteplatiua. Sed iuxta intellectū allegoricū tāgit sex vtutes hginis marie glorioissime. ¶ Primū qd euāgelium tangit de btā martha et dicit. Intrauit iesus i qdā castellū et mulier qdā martha nolē excepit illū in domū suā. Ecce pmū op⁹ vite actiue btē marthe circa christū. Sed allegorice. Ecce pceptio filij dei: qz tūc intrauit iesus castrū hui⁹ mūdi rebellis ad sibi illō subiugādū. Et mulier qdā martha. i. dñā. et qē maior dñā qz hgo maria q excepit eū in domū suā. s. in vterū hginale. Tria sunt declaranda et notanda.

Primū qre iste modus dicit castruz.

Secūm que mulier recepit christum.

Tertiū in qua domo ipsum recepit.

¶ De pmo notandū qz mundus iste dicit castrū ppf pditiones et qlitates castri inexpugnabilis q sunt septē: oia ista erāt in castro rebelli hui⁹ mundi. Primū op⁹ qz castrū sit in alto situm. Sic iste mūd⁹ alte situs est p superbiam maximā. 3o dauid loquēs de habitatoribus hui⁹ castri dicit. Supbia eoz q te oderūt ascendit semp. Secūdo qz sit in circuitu bñ muratum. Sit castrū hui⁹ mūdi erat muratuz p auariciā muro d terra: qz auari nō apertunt nisi terrena. Tertio qz sit bñ vallatum. Sic castrū hui⁹ mundi erat vallatū

in circuitu p luxuriā: qz sicut in valle pafunda pgregant immundicie: sic de peccato luxurie multe corruptiōes pgregantur et. pppter qd dicit Aug. Vidēs deus tantā labem corruptiōis in humana natura fere. i. p modicum desit incarnari. Quarto qz de victualib⁹ sit in psum. Sic castrum mūdi erat bñ psum p gulam. Ad philip. iij. Quoz de⁹ venter est et. Quinto qz sit bene situm in colle petroso inexpugnabili. Sic castrum mūdi erat bñ situm: qz etiā erat inaccessible p inuidiam: qz si aliquis requirat de pace dicet. Cuz quo faciā pacē: p corpus meū ego dabo sibi. s. meo inimico innuere tātum vellet genus meū: vt suū et. Ecce castrum altum: vnde ait sapiēs. Contēplatus sum oēs labores hoim et industrias animaduertit patere inuidie pximi. Eccl. iij. Sexto qz sit bñ ordinatum de armaturis ad defendēdū. Sic mundus de armaturis per iram. Septimo qz sit pofessum a psonis fidelibus. Sed erat oppositum qz nolebāt moueri in operibus penitētiālib⁹ et meritorijs. Vidēs de⁹ rebellionē hui⁹ castri dixit. Op⁹ qz ego psonat⁹ vadam ad faciēdum bellum. Et in die incarnationis intrauit iesus i qdā castellū. i. mūdū et. De isto castro allegorice dixit iesus discipulis suis. Ire i castellū. s. expugnate ipm bōbardis pcedicationis: qd contra vos est. Mat. xxi. Et mulier quedā martha nomine. Martha interpretat⁹ domina. Nulla est dñā celi et terre: nisi regina angeloz hgo maria q recepit illū in domū suā. s. in vterū hginale. De ista domo cātat ecclia. Domus pudici pectoris tēplum repente fit dei: intacta nesciens virū: verbo cōcepit filium: qn. s. dixit. Ecce ancilla dñi. Luc. j. Tūc recepit illum in domū suā. p⁹ ergo quō pma pars euāgelij facit p virgine maria. Morat⁹ hic nota. Nā magna excellētia fuit hginis marie: qz in domo sua recepit filium dei. In hoc sibi assimilatur qui hodie cōcāt qz sicut ipse venit in vterum virginalē. Ita propie venit in hostiā psecratā: et pfect⁹ recipimus nos ipsum qz virgo maria: qz ipsa recepit eū mortale et passibile: et nos immortalem et impassibile: ipa solū semel: nos aut sepe. Dicit⁹ hic p informatiōe populi quō de

bet hō eligere decez vel duodecim festa
pncipalia ad cōdicandū. Vñ 3 illos q̄ nō
cōtāt r nō recipiūt eū dicat. In propria
venit r sui eum nō receperūt. Quotquot
autē receperūt eū dedit eis p̄tatez filios
dei fieri: his qui credunt i noie ei⁹. Jo. i.
Scdm opus vite actiue beate marthe
ostēdit cū dicit euangelū. Martha autē
satagebat circa frēq̄s ministrariū. Nam
qñ xps fuit i domo marthe: tunc icōtine
ti martha curtēdo p̄ domū: ait ancillis r
seruitorib⁹: date panē r vinū r cetera ne
cessaria p̄ refectione: et tñ volebat dho
seruire. S3 diceret aliq̄s. Hoc nihil facit
ad p̄positū p̄ h̄gine maria. Rñdeoverū
est: non s̄saliter: sed immo multum pp̄ue
allegorice. Quia sicut p̄mū opus marthe
facit p̄ h̄gine q̄m̄uz ad incarnationē: ita
scdm opus facit p̄ h̄gine maria respectu
sue p̄uersationis ad filiū dei postq̄ ipm̄
peperit. Dicat quō h̄go maria in etate
xv. annoz ipsum peperit: et nō habebat
lac. Dicit em̄ medici r bene q̄ de eadez
radice p̄cedūt plēs r lac. Et mulier q̄ nō
cognouit h̄olem nō habet lac. O dicit io
seph ad mariā. Ego vadam ad aliquam
mulierē vt det lac puero r c. S3 h̄go ma
ria noluit: sed flexis genib⁹ vt dicit do
ctores deuoti orando dicebat. Pater et
dñe op̄s q̄ h̄uc filiū mihi dedistis: vos q̄
olb⁹ rebus ministratis. p̄uisionē alalib⁹
in terra: piscib⁹ in mari: date mihi lac. p̄
filio v̄fo: r incōtinēti deus pater de celo
misi sibi lac. De hoc ē ecclie auctoritas
q̄ cātat. Nesciēs mater h̄gōvirū peperit
sine dolore saluatorē sc̄loz ipm̄ regē an
geloz soluz h̄go lactabat v̄bere de celo
pleno. Ecce quō ipsa satagebat vt serui
ret xpo. Itē futurū sibi enā in alijs mul
tis. Nā scitis q̄ta seruitia faciūt m̄fes si
lus in vestiēdo r s̄hib⁹: r q̄ nō poterat
bñ calefieri p̄pter frigus: posuit in prese
pio vt ab alalib⁹ caleficeret. Itē p̄cūnē
do r lauādo qñ fuit exil in egypto: silā
do: suēdo. p̄uidebat sibi filio r ioseph se
ntoz. Itē qñ xps ibat ad predicandū vir
go maria seq̄bat sermones suos. Et coz
erant in aliq̄ loco ipsa parabat filio refe
ctionē. Ecce 3 martha. i. dñā satagebat
circa frēq̄s ministrariū. S3 cātat hodie
ecclia in p̄sona h̄gine marie. In habita
tiōe sc̄a corā ipso ministrari. Eccl. xx.

iii. Morat⁹ nota. Nōne videt vob⁹ ma
gna excellētia recipe christū in domo et
ministrare sibi. Itā gratiā potestis ha
bere p̄ similitudinē pp̄riā: q̄ qñ amore r ho
nore christū recipitis pauperes r p̄sonas
bone vite: potestis dicere q̄ recipitis chris
tū in domo v̄sa: r qñ datis r ministrat⁹
p̄superi: potestis dicere ego ministravi
xpo. De hoc auctoritas xpi. Amen dico
vobis q̄ vni ex minimis meis fecistis mi
hi fecistis. i. paup̄ibus. Mat. xxv. Et in
die iudicij qñ christ⁹ laudabit misericor
dā: dicet. Et surui estis r dedistis mihi mā
dicare r c. Rñdebit. Dñe qñ vidimus te
esuriētē. Et rñdebit. Amē dico vob⁹ q̄ diu
fecistis vni r c. Et dare negatiuā paup̄i
est dare negatiuā christo. Pr3 ibidē qñ
christ⁹ dicit malis in die iudicij. Disce
dite a me ma. r c. Rñdebit. Dñe qñ te vi
dim⁹ esuriētē r c. Rñdebit illis di. Amē
dico vobis q̄ diu nō fecistis vni de mino
rib⁹ his: nec mihi fecistis. Et ibunt hi in
suppliciu eternū. mat. xxv. Tertiū op⁹
vite actiue b̄te marthe ostēdit cū dicit Mar
tha martha sollicita es: r turbata erga
plurima. Ad l̄rāz. Bñ martha erat mul
iū sollicita de seruitio christi: videbat ei
sibi q̄ oēs de domo nō fuissent sufficien
tes. 3 sollicitabat ancillas: famulos r fa
mulas r c. Allegorice illud est pp̄ue p̄
p̄riū h̄gine marie: q̄ sicut p̄mū opus b̄te
marthe facit h̄gini marie p̄ p̄curatiōe: r
scdm p̄ p̄uersatiōe: ita istud tertiu in xpi
passione: in q̄ martha. i. dñā fuit sollicita
O q̄s posset exp̄mere sollicitudinē ei⁹ et
turbationē quā habuit i filiū passiōe. Pr̄
mo h̄go maria fuit sollicita de saluatiōe
h̄uani gñis: sed q̄ sciebat nō alio mō fu
turā nisi p̄ mortē ignominiosā filij sui:
turbabat ex maternali cōpassione erat
quasi iter duas molas: qñ vcz ipsa cogi
tabat q̄ nullus hō poterat solui a vincu
lo p̄ciōz nec a cathenis diaboli nisi fili⁹
suis ligaret a iudeis r c. Ecce turbatio.
Itē sciebat nullū hōiem posse euadere il
lam durā sniam d̄nationis eterne q̄ da
bitur in iudicio. Discedite ma. r c. nisi fi
lius su⁹ christ⁹ fuisset mortis sniatus. S3
in dabat. Itē erat sollicita ne aliq̄s su
spēderet in furca inferni: sed q̄ nō pote
rat fieri nisi p̄us filius suus suspenderet
tur in furca ligni r c. Ideo turbabat. Itē

erat sollicita: quia nullus poterat separari a societate diaboli: sed non poterat fieri nisi prius filius suus associaretur latronibus. Et ecce turbatio. Tertio erat sollicita ut homines exules a paradiso celesti possent intrare. scilicet ecce turbatio: quia non poterat fieri nisi prius filius suus exularet de hierusalem. Tertio erat sollicita quia homines haberent coronam glorie: sed ecce turbatio: quia filius suus prius erat de spinis coronandus. Tertio erat sollicita: quia homines non poterant habere vitam eternam: sed ecce turbatio ut eam haberent oportuit filium suum mori. Propter quod dicitur: Martha martha. id est. domina domina sol. etc. Moratur iam audiuistis sollicitudinem et turbationem virginis marie. In hoc ipsam imitari debemus quod fit per penitentiam: in qua homo habet sollicitudinem et turbationem. Sollicitudinem: quia per penitentiam acquiritur gloria eterna: sed turbationem quam ex ieiunio vel cilicio dolet et caput vel stomachus. Tertio sollicitudo in disciplinis vel alijs penitentibus quibus euadit disciplinas et penas inferni: sed turbatio sequitur quam sentit in corpore plagas etc. Omnis autem disciplina in penitentia quod dicitur non esse gaudium: sed meroribus: postea autem fructum pacatissimum exercitatur per eam reddet iusticie. ad hebreos xij. Disciplina dicitur omni penitentia. Propter quod hic tota vita acuta virginis marie. Modo videamus de vita preemplatiua virginis marie quam habuit perfectissime: et signatur per magdalenam: de qua dicit euangelium hodiernum tria. Primum maria sedens secus pedes domini audiebat verbum illius. Ecce vita preemplatiua. Modo videamus ista utrumque faciunt per virginem marie. Dicatur hic quod virgo maria sciebat quod iesus filius suus ab instanti conceptionis habuit tantam sciam quam tam habet nunc in celo. Et ista est doctrina generalis omnium doctorum in theologia. Cogitate quod quando christus fuit sex vel septem annorum quod virgo maria faciebat ipsum sedere in aliqua cathedra: ut dicitur aliqui singulares doctores et maxime deuoti beate virginis: et ipsa ponebat se ad eius pedes. Creditur quod christus dicebat sibi quod poneret se iuxta eum: sed ipsa ex humilitate noluit. Finaliter dicebat sibi. Filii mihi dicatis mihi aliquid. Respondet. Mater placet mihi. Quid vultis quod dicam vobis. Et virgo ait. Filii mihi desidero scire gloriam alarum beatorum: quod stabunt post vestram ascensionem. Utrum erunt ad dexteram vestram in celo vel ad sinistram. Item

utrum erunt infra angelos an supra. Et iesus respondit. Mater mea: nec sic erit: nec sic: sed de omnibus fiet una congregatio: quia tunc erit unum ovile et unus pastor. Dicatur quod christus dixit virgini quod sunt noui ordines siue noue platee sicut in Jo. Apoc. xvi. Primum platea ascendendo est angelorum: in isto ordine collocabunt penitentes qui de peccatis suis per opera penitentia etc. Secundus ordo est archangelorum quorum princeps est gabriel: ille mihi mea qui nunciauit vobis meam incarnationem. et in isto habitabunt misericordes deuote persone. O dixit virgo maria: quod in bono puncto sunt nati qui faciunt misericordiam. Tertia platea est principatum: et sic de alijs respice in sermone omnium sanctorum: qui incipit. Merces vestra etc. Cogitate et rationabiliter quod virgo maria voluit curare: in quo ordine collocaretur. Et respondit iesus. Mater mea quia vos super omnes ceteris dignior: non super omnes eritis collocata ad laudem meam: et omnia talia autem quam angeli vestro obedient impio. Ideo carat ecclesia hodie pluries. Exaltata es sancta dei genitrix etc. Alia die perijt a filio de pena scire damnatorum et societatem quam habent cum demonibus. Et iesus respondit. Mater mea: sicut sunt in celo noui ordines angelorum: ita sunt in inferno. ix. carceres damnatorum. Et quia maius peccatum fuit in ordine seraphinorum: non illi qui ceciderunt de illo ordine sunt in profundiori carcere: et habent maius tormentum interitum: et in istum carcerem vadunt blasphematores dei. Secundus carcer ascendendo est illo angelorum de ordine cherubin: et in illum vadunt infideles et christiani in fide dubitantes: presumptuosi intellectus etc. Tertius carcer est thronorum: ibi collocantur qui usurpant ecclesiastica beneficia per simoniam etc. Quartus est dominationum: illuc vadunt mali domini et iniusti rectores civitatum etc. Quintus est virtutum: illo vadunt vindicatiui etc. Sextus est peccatorum: eo vadunt impatientes in infirmitatibus vel alijs: et recipiunt maliciam per traditum. Septimus est principatum: quo vadunt crudeles: usurarii et latrones: et bona mortuorum retinentes. Octavus est archangelorum: ad quem vadunt deuoti: qui nolunt audire missas nec sermones. Nonus est angelorum et in eum vadunt penitentes. Ecce quod iesus declarauit mihi sue ea que sunt in alio mundo quibus euangelium hoc non dicat: in credendum est pie. Maria ergo sedens secus pedes domini etc. O si aliquis fuisset in illo parlamento

qualis consolatio ei fuisset. Et alia dixit virgo maria. fili mi ex q̄ mihi declarasti gloriam beatorum et penam sanctorum nunc dicatis aliquid de purgatorio. Et sic. In meo me mea ex q̄ vultis scire purgatorium: hys tres carceres sunt tres conditiones personarum ibi penam patientium. Uide in frone defuncto. Item alia die dixit de pueris sine circumcissione decedentibus: et modo sine baptismo etc. Ecce contemplativa audire debet dñi. Ego modo predicando teneo vitam actiuam et vult studere contemplationi. Et vos qui deuote auditis frone facitis vitam contemplatiuam: ergo beati qui audiunt verbum dei et custodiunt illud. Lu. xi. Et secundum opus vite contemplatiue beate magdalene est quod quoniam martha erat sollicita de christi summo dicebat. Martha sorori sue: turba me: et magdalena fecit aurem suam. Ideo dixit christus. Non ex impatentia: sed dicit gloria: quod videbat martham quod omnes de domo non fuissent sufficientes ad christi summum. Sed beata magdalena dimittebat actiuam operam ut vacaret contemplationi. Sic ergo maria in christi ascensione quoniam vidit filium eleuari a terra et sentiebat alas sanctorum: rogauit filium ut ascenderet cum eo. Et christus sibi dixit. Mater mea vos per aliquod tempus tenebitis locum meum: consolabimini fratres meos apostolos que in dubiis ad vos recurrent. Et illa die vita beate marie fuit contemplatiua isto modo. Nam quolibet die visitabat loca sancta. Primo nazareth in camera vbi filium dei concepit: cogitando quomodo fuit ab angelo salutata et preplando similia fiebat etc. Deinde ibat bethleem vbi ipsum peperit quo venerunt reges orientis. Deinde ad templum: vbi xl. die obiit eum. Deinde ad locum baptismi. Deinde ad desertum vbi ieiunauit. Deinde ad locum passionis et sepulchri. Duodecim annis virum post ascensionem secundum alios. xxiiij. et quolibet die visitauit ista loca. Questio est hic contra istam visitationem. quod dicit beatus Ambrosius. quod beata maria non erat vagabunda neque ad publicum veniens: sed deta domi: amans seculum habitare. hoc in libro virginibus. Quod ergo dicit historia quod visitabat predicta loca. Concordantia bona est ista sustinenda vtriusque quod ista visitatio erat quolibet die: vbi dicit historia: sed erat spiritualis et preplatiua et non recedebat de domo ut dicit beatus Ambrosius. sed

ibat spiritu. O benedicta pegrinatio et sine periculo. De qua dicit apostolus ad galatas. vi. Si spiritu viuam: spiritu et ambulem. Dicat ergo homines et mulieres: quod pegrinando frangunt sibi colulum: et efficiunt peiores: quod aliter vadunt virginis fonte et caute. sed redunt meretrices. Dicat de mulieribus eundem rationem: nam tempore indulgentie et dormientibus omnibus sit in itraminibus multe corrumpunt et violant: et dixit hospita magistro Vincentio. Etiam ultra pericula corporalia multa sunt pericula aliarum religionum: clericis eundem hieronymus qui non potest dicere officium nec missam. Item spiritus sanctus fiat illa pegrinatio: hodie et quod liberi die potestis ire nazareth ad camera vbi filius dei fuit incarnatus: et sic de aliis locis. Et tertium opus vite preplatiue beate magdalene est illud quod dicit the. Et opus prima prece elegit sibi maria. Ecce hic historia hodierna. Dicat quomodo post transierunt. xij. anni sed aliis. xxiiij. ergo semel orabat di. O filii tot anni sunt quod sum iter in deos: et apostoli sunt per modum dispersi. id recipiat me vobiscum: et fiebat. Hic christus dicit exemplum desiderandi paradisi in se sua: quod vult quod paradisi ardorem desideret. Nam ita appuit sibi angelus gabriel salutans eam et portas ramum palme et tanta erat claritas angeli quod ergo eum subito non cognouit id petuit eius nomen. Ramus ille fiebat virtutis quam ergo habuit de modo per humilitatem. de diabolo per paupertatem: de carne per purissimam virginitatem. Dicat quomodo petuit duo primū ut apostoli eum in sua sepultura. Secundum quod nullus diabolus esset in suo obitu. Non creditis quod eos timeret: sed propter horrorem hoc fecit: quod tanta mala facit: sicut de rege qui non permittit quod homo crumulosus veniat coram eo: non quod eum timeat: sed eum abhorret. Et ergo maria obtinuit quod omnes apostoli ibi congregarentur virtute diuina. Dicat quomodo propter admirabat quoniam apostoli ab eorum aspectibus amouebant per nubem: et inuenerit se omnes ad portam angelis dicentes adiuuare. que congregauit nos dominus. nota habet legenda. Et ista die primo venerat dicitur eis ratione quod propter obitum virginis marie. Et paulus et dionysius fuerit ibi: ut dicit dionysius et hieronymus. Dicat quomodo processionaliter bini et bini exhibuerit virginem reuerentiam. Paulo petrus et andreas etc. Et ergo maria cum magna leticia recipiebat eos dicens oculibus suis quomodo fecerat christo filio suo penam

quas passi erant: specialiter bto paulo dicebat. O paule in tali loco fuisti captus pro filio meo etc. Et dum sic loqueretur homo adest xps salutans matrem dei. Ave benedicta que vitam concepisti et gloriam iuvenisti. Ad quem homo. Paratum cor meum deo: paratum cor meum. In capite libri. scilicet predestinationis scriptum est de me ut facerem voluntatem dei mei. Dicat quod salutabatur a sanctis angelis et beatis que cum christo venerat: ut dicunt quidam. Et quod est: utrum istud gaudium est maius alijs gaudijs. Nam magnus gaudium fuit annuntiationis in qua facta fuit mater dei: et natiuitatis: et apparitionis: et resurrectionis etc. Rursus per similitudinem dicitur pulchra puella siue domicella que multum gaudet quando tractatur de ea ut habeat virum: sed plus gaudet quando desponsatur: et plus quando iam desponsata a suo desponsato visitatur: et plus quando sponsus mittit sibi localia preciosa: magis quando sponso datur magnus officium in domo regis: super omnia gaudebit plus: et super omnia in die conjunctionis. De qua multum etiam gaudiosa fuit homo maria. Nam de desponsatione tractabatur in die annuntiationis siue conceptionis filii dei: et in die natiuitatis manifestata fuit. Sponsalia vero in die apparitionis: in presentia trium regum. Sponsus suus visitauit sponsam matrem suam in die resurrectionis. Accepit officium in curia celi empyrei in die ascensionis. Misit preciosissima localia in die penthecostes. Sed hodie est dies nuptiarum quando sine dolore et pena tradidit animam suam in manibus filii: et ministri. id est angeli precellentes precedebant: et sic ducta est ad domum sponsi ad gloriam paradisi: non solum in anima: sed christus post eam suscitauit: et in corpore et in anima vivit et regnat in eternum. Ergo optima preter elegit sibi maria. Dicat homo moraliter quod quilibet debet desiderare istam gloriam: non sicut vitulæ que respiciunt solum terram sed deo facit nos rectos ut paradisi desideremus. Ideo daniel ait. Quemadmodum desiderat cernus etc.

De assumptione. b. vir. M. Sermo. ij.

M in ciuitate sanctificata sicut requirit. Ecclesia.

xxij. potest hoc verbum dicere ala quando intrat paradysum. In ciuitate sanctificata sicut requirit. Et maxime maria. pro introductione et veniendo ad

materia predicanda oportet declarare que est ista ciuitas sanctificata. Et dico que est gloria paradisi. Non autem que gloria dicatur ciuitas est ista: quia recte est edificata admodum nobilissime ciuitatis hierusalem tempore salomonis in qua erant tres clausure ascendendo. Intra primam altiorum morabantur laboratores etc. Intra secundam altiorum stabant nobiles milites ciues et per prophetam persone que non laborabant manibus suis. Intra tertiam altissimam sacerdotes et leuite: et ibi templum erat et domus regis. Recte illa ciuitas erat edificata ad modum pilei seu mitre pape ubi est sunt tres corone. Et clausure figurabant gloriam paradisi: ubi sunt tres hierarchie angelorum que tres corone. Intra primam sunt penitentes digne. id est cum angelis archangelis et principibus: que si peccauerunt: tamen per tempore redierunt ad deum et fecerunt penitentiam et parantur laboratoribus: quia labore presentie gloriam dei habuerunt. Intra secundam altiorum vadunt et habitant iusti prestantes et boni prelati que non intrauerunt per simoniam: et quando sunt in mundo et exemplo pascunt oues. Etiam domini temporales: imperatores reges etc. et ciuitatum rectores: que plus curant de iustitia quam de proprio honore: et suis redditibus contentantur. Tales vadunt in secundam hierarchiam cum principibus: virtutibus et dominationibus. In tertia hierarchia. scilicet thronorum cherubimorum: et seraphimorum habitant illi que tenuerunt vitam apostolicam et assistunt deo: et non curant de rebus temporalibus. Per quod gloria paradisi est ordinata ut ciuitas hierusalem. Aucto. de hoc. hierusalem que edificatur ut ciuitas etc. ps. cxxj. Non cuius participatio eius in idipsum. In ciuitate hierusalem non omnes videbant faciem regis: sed sic non est in paradiso: quia omnes siue de prima hierarchia siue de secunda et de tertia videbunt deum faciem ad faciem. Iohannes dicit. Cuius participatio eius in idipsum in eadem re: et idem dicit sanctificata. id est in sanctitate confirmata. In hoc mundo nullus est qui peccauerit: christo et virgine maria exceptis. Iohannes ista ecclesia militans non dicit sanctificata. id est sanctitate confirmata. Sed in paradiso in illa ecclesia triumphanti omnes sunt sanctificati. id est in sanctitate confirmati quia impeccabiles sunt ut homo maria. Auctoritas. Omnis que relicta fuerit in syon: et residua in hierusalem: sanctus vocabitur omnis que scriptum est in vita in hierusalem Esa. iij. Alia que per digne satisfecit de peccatis quando ingreditur gloriam potest dicere. In ciuitate

fecificata redenti. Et hgo maria hoc dice
 re potuit. p3 the. Notauit qm3 pditioes
 in assumptione virginis marie ad qrum
 similitudinem ala beata etiam ascendit
 propter qb3 ala pot dicitur thema pdictu
 In ciuitate sciti. r c. Non th dico q3 possit
 ala ascēdere ad tātā gliaz vt hgo maria.
 Prima pditio seu similitudo q3 fuit in vir
 ginis assumptione fuit cū virgo ardentis
 sine desideraret videre filiū suū r esse
 cū eo r fieret: xps misit sibi angelū ga
 buielem q3 semp fuit nsc3 xpi ad matrem
 et reuenter eā salutauit di. Suscipe sa
 lutes a deo. Aue bh dicta tēplū dñi: arca
 vite: regina paradisi. Ecce fili3 vt vult cō
 plere desideriu vrm. Ab hie ad tres dies
 ascendetis ad eū: q3 iam tota curia para
 tur ad recipiēdū vos: vñ dicit Alb. super
 missus est. q3 beata hgo pscuerit morte3
 suā et arguit p locū a minorū q3. b. Joan.
 enā. b. petro apo. r plurib3 alijs reuela
 tio fuit facta de obitu eor: ergo a fortio
 ri. b. vrgini q3 mī fuit dñi. Uide in alber.
 multa pulchra de assumptione. No. hic
 quare dabat sibi tres dies ad pparatio
 nem cū vrgo semp fuisset parata ire ad
 paradisu3. Cātī. iij. Tota pulchra es ami
 ca mea: macula nō est in te. Verbum est
 spū sancti ad mariā virginē. Quare er
 go dedit sibi tres dies r c. Rñdeo q3 tres
 dies fuerunt sibi cōcessi nō pro se: sed p
 aplo3 et alio3 cōsolatioe. Scō3 p exem
 plo nro r instructione. Prim3 dies erat
 p apostolo3 consolatione q3 erant p mū
 dum disp3i in pdicatione euangelica cū3
 magnis tribulatiōibus: q3 pdicabāt do
 ctrinā tā nouā aliā r nō ampli3 audiat3.
 Scō3 dies erat ad p3olationē mulieruz
 q3 iuncte fuerant virgini marie: si subito
 hgo fuisset assumpta fuissent nimis de
 solate r c. Tertius dies fuit p p3olatio
 ne aliquaz virginū quas numerat ad
 dei furiū r c. Ita iuxta hāc similitudinē
 sed ex alia rōne dat de3 tres dies ppara
 tiōis aie deuote. Tres dies sunt opa pe
 nitentia. sine sacramentalia. f. p3essio:
 cōio: r extrema vnctio. Et dicunt dies:
 q3 in q3libet ope daf claritas gratie. Pri
 mus dies est p3essio: q3 maxime in fine est
 faciēda: etiā ghalis de olibus pctis: nō
 q3 sit necessitatis sed est virtus. Rō: quia
 cōfessioes q3 hū3 in sanitate mltoties sūt

sine p3ritiōe. Itē q3 est dubiu3 an p3essor
 poterat absoluerē: s3 i sine q3libet p3essor
 pot de oib3 absoluerē: r q3 hō reputat se
 moriturū despicit mundū r h3 p3ritiōē
 Scō3 dies est cōio: etiā si illa die celebra
 uerit adhuc est cōicandū hoc th nō est ex
 necessitate faciendū s3 de p3gruitate. Rō:
 quia naturalr null3 pot celū ascēdere. io.
 iij. Nemo ascendit in celū: sc3 naturalr
 vel hūte ppua. sed virtute xpi op3 nos
 ascendere. io diuiniatū. Miraculū de ip3
 gone de sancto victore q3 in cōione di
 xit. Ascēdat filius ad p3ez3 spūs ad deū.
 q3 creauit illū expirant r hostia ascēdit.
 Tern3 dies est extrema vnctio q3 di dies
 p3pter claritatem grē. q3 daf hūte et3: q3
 remittunt pctā ventalia r culpe morta
 lim obliu3 r aliquātulū de pena s3 de
 uotiōē recipientis vt dicit doctores sic
 per. iij. sen. Et ista rōne allegotice dicit
 scptura. De3 hebreoz vocauit nos: vt ea
 mus viā triū die3 in solitudine r sacrifi
 cemus dño deo nro: ne forte accidat nos
 bis pestis aut gladi3. Exod. v. No. deus
 hebreoz. i. transeuntium iuxta hebraicā
 interpretationem. f. ab hac vita migran
 tium vocauit nos. f. ad glām vt camus
 viā triū die3 in solitudine. i. in morte q3
 di solitudo: q3 null3 velle aliu3 associare
 nec fili3 p3ez3: nec ecōuerso. Tres sunt p3
 teri: cōicare: r vngi: q3 i hīs hō sacrificat
 se deo. Ne forte accidat nob3 pestis: aut
 fames ignis. f. inferni r dñatio: aut gla
 dius. i. purgatorij pena. Et tunc ala brā
 q3 sic fecit pot dicitur. In ciuitate sciti. r c.
 Scō3 similitudo seu pditio q3 fuit in hginis
 assumptiōe: q3 oēs apli r multi alij san
 cti r sancte fuerūt in obitu hginis marie
 p3gregati legentes in circuitu p3alerij3.
 Quare hoc cū hgo nō idigebat ist3. Rñ
 deo q3 ad exēplū nrm: q3 qñ psona labo
 rat i extremis d3 h3e circa se bonas r s3
 ctas psonas q3 legāt p3alerij r xpi pas
 sionē vt p3ortet spū3 reducēdo ad memo
 riā xpi passionē: r tūc necessarie mltie aie
 in illo passu pdunt maxie ex p3entia car
 naliū amico3. f. filio3 r c. q3 venit vxor
 plorando r retrahit aiam a deo. Idē de
 fili3 di. O miseri qd faciem r c. Et tā3
 est amor p3is seu matris ad filios: q3 tūc
 cogitabit isrm3 qd erit de ip3is. f. fili3. id
 est bōa p3uetudo ne sint p3tes: q3 multi

De assumptione beate Marie virginis.

Biblioteca Valenciana

lz fuerint bone vite: in sunt ex hoc in pe-
riculo. Et p oppositū multi fuerūt male
vite: qui in fine ex pntia sanctarum pso-
narum saluant. Pz ex hoc moralr quare
brā virgo voluit presentia sanctarū pso-
narū ad exemplū nrm: qz p se nō indige-
bat. Jō dicit scriptura. In rege mortui re-
qescere fac memoriā ei: et cōsolare illuz
in exitu spūs sui. Eccli. xxxvij. No. rege
scere fac memoriā ei: s; qre plō dicit de
memoria q̄ de alijs potētis. Rñsio: qz
pncipalis tētatio diaboli est tūc induce-
re ad despationēz p̄sentat pctā memorie
dicēdo quō tu potes credere q̄ tā gūia
pctā tibi remittant z saluer. Si nos taz
nobiles creaturas p vno solo pctō sup-
bie dānauit eternaŕ de⁹ qd faciet vobis
p mltis. Jō tu q̄ fecisti hoc z hoc: qd erit
de te. Jō est necessaria passio xpi siue me-
moris passiois xpi z pfortatio spūs dicē-
do recordamini qm̄ de⁹ misericors est zc.
et qh talis aia intrat podisuz pōt dicere.
In ciuitate zc. Tertia silitudo seu p̄ditio
fuit q̄ in obitu hginis marie xps p̄sona
liter descendit de celo cū om̄i multitudi-
ne angeloz z sanctorū ipm z m̄rem suaz
associantiā. Si dicat. Et quō poterāt re-
cipi in camera hginis. Dicat quō ange-
li et beati h̄rute glie h̄nt posse occupādi
et replēdi vnā domū: ciuitatē seu regnū
intm̄ q̄ nihil aliū poterit ibi recipi: tanta
est eoz h̄tus z potestas: nō em̄ sunt circū
scriptiue in loco. Et qh fuerūt in camera
xps inuitauit m̄rez: vt vos iuitatis filios
vros zc. dicēs ei. Veni electa mea z ponā
in te thronū meū: qz p̄cupiuit rex species
tuā. Tūc h̄go sicut sine corruptioe p̄ce-
pit z sine dolore pepit ita ēt sine dolore
in manib⁹ filij alam tradidit: qz dicit Al-
bert⁹ z in collecta hodierna cātaŕ. Nec
tñ mortis nexib⁹ dep̄imi potuit q̄ filium
inū dñm nrm de se genuit. Et nex⁹ ibi
ponit p̄ dolore mortis: vt dicit ad longū
Albert⁹ sup missus est. Et angeli in ce-
p̄runt cantare. Nec est filia h̄ierlm̄ zc. Si-
militer de aia sc̄tā fit lz nō in tāto hono-
re. Semp̄ em̄ in obitu sc̄tēz deuote p̄sone
de celo venit xps oñdēs se aie bone. q. d.
Venite ad me oēs q̄ laboratis z onerati
estis: z ego reficiā vos Mat. xi. Ita q̄ xps
semp̄ venit in morte nūq̄ mō de p̄dictis.
Auctoritas. Si abiero z p̄parauero vob

locū: itez veniā z recipiā vos ad meipm̄
vt vbi sum ego: z vos sitis. Jo. xiiij. Quā-
ta humilitas est ipi⁹ xpi. Nā terren⁹ rex
p̄mittit coq̄nariū ad parandū p se s; rex
celi ipemet voluit p̄cedere ad parādum
nob; locū. Et post iterū veniā gl. scilz in
morte. Jre veniūt āgeli etiā parētes z fi-
lij pui. Dicat qh laborat i extremis aia
angel⁹ bon⁹ subito ad eā venit vt eā ad
celū ducat. vñ tūc magnū est gaudiū i ce-
lo: z qlibet desiderat ire z adducere aiaz
illā: iuxta illō. Ecce egodñe mitte me. Et
dixit: vade. Esa. vi. Jdē de filijs paruis
q̄ sunt in celo: qh p̄cipiūt q̄ eoz p̄ vt m̄
sunt in extremis petūt a xpo vt possint af-
fociare aiaz illā zc. Et vos plozat; in eoz
rū morte: cū eēt mag; gaudendū: qz xps
rex recipit filiū vrm z regina maria filiā
vestrā zc. Dicat de quadam muliere ad
quā descēderūt oēs filij: z adduxerūt euz
alijs āgelis aiaz m̄ris sue i celū. De ista
societate dicit scriptura. Ecce quō p̄puta-
ti sunt inter filios dei: z inter sc̄tōs sors
illoz ē. Sap. v. Et sic aia pōt dicere. In
ciuitate sanctificata zc. Quarta conditio
quā notau i hginis assumptione est q̄
in suo ascensu demones fuerūt z eā tene-
re non potuerunt. Nā magnavia ē hinc
vsq; ad celū z ibi periculofus passus. Di-
cat. qh demones ceciderūt de celo: aliq̄
et pauci descenderunt ad infernū ad crā-
ciādū aiaz. Aliq̄ sunt inter nos ad tentā-
dū: sed totus cumul⁹ remāsit in aere vbi
stabit vsq; ad diē iudicij z sunt totv̄ ato-
mi. Nā btūs antoni⁹ vidit in reuelatio-
ne q̄ multe aie volentes intrare celū siue
ascēdere: ibi rapiebātur z ad infernū du-
cebant sed qh viderūt demones tantam
societatē z xpm̄ aiaz hginis portantem
fugerūt. Et adhuc facit p̄phetia dō. Ex-
urgat de⁹ et dissipent inimici ei⁹ z fugiat
q̄ oderūt eū a facie eius. ps. lxxij. zc. vsq;
in leticia. Sitr nō dico equalr de aia de
uota nā dicere demones potuerunt post
q̄ h̄go maria transiuit. Jsi nō potuim⁹
resistere: sed decetero videbim⁹ q̄s tran-
sibit. Sed qh aia beata ascendit cū socie-
tate angelozum parentum z amicoz de-
mones fugiunt: z aia cognoscit eos q̄ eā
tētauerunt: z dicet forte. O traditor le-
uiatham tu tētasti me de supbia: s; ḡtā
dei me iuuat z feci p̄ntiam. Et tu prodū

tot mōna de vīra: furto e rapina ꝛc. Idē de asmodeo qui tētar de luxuria. et berzebub de luidia Beelphegor de gula. Baalberith de ira. Ashtaroth de accidia. Et sic alia trāsit e portat ab angelis. Autontas ad hoc. factū est vt motref medicis e portaret ab angelis: nō dicit ab angelo in singulari i sinū abrae. Luc. pvi. Et pōt dicere aia. In ciuitate scificata ꝛc. Quinta similitudo seu p̄dmo est solē nitas q̄ virgini marie fuit facta intrādo cellā empyreā in qualibet hierarchia: et in quolibet ordine angelorū. Jā videtis q̄ magnū festū fit regib⁹ nouiter venētibus in regnū suū ꝛc. nihil est respectu hominis in celo nec posset lingua explicari: sed intellectualit̄ p̄tēplari. Jō cātat ecclesia. Exaltata es sancta dei genitrix sup choros angelorū ad celestia regna. Similiter: nō equaliter dico de ala beata quādo intrat cellā empyrei sancti angeli: cui magna leticia recipiunt eā angeli e sancti respiciūt per fenestras: e ibi sunt palatia corpalia de materia celesti: e salutār anima e gaudent q̄ ala intrat: q̄ pauce turrāt. Et sicut sponsa in die nuptiarum vadit tota verecunda ad ecclesiā et sicut bh placet sibi illa verecūdia. Ita tūc ala scā. Et in qualibet hierarchia cantatur vna melodia cuiusdā cantilene p̄tinētis tres h̄siculos s̄z q̄ ala facta tria vt saluetur. p̄mū q̄ dimittit pctā et malas societates. J̄lud est principium bone vite. Propter hoc in prima hierarchia cantaf ale trāsēunt. Felix dies: felix hora: felix tempus: felix mota in qua pctā dimissisti. Et ala facit oibus reuerētā dicēdo. Non nobis dñe non nobis: sed nominatio da gloriā. Scōm opus postq̄ dimittit pctā accedēdo ad xpm̄ p̄tēdo pctā: cōicādo: audiēdo missas: sermōnes. Propter hoc cātatur sibi in scōa hierarchia scōs h̄us Felix dies: felix hora: felix tempus: felix mota in qua xpo adhesisti. Tertiu opus est p̄seuerare finalit̄ in bona vita: q̄ ala nihil valeret incipere ꝛc. Jō in tertia hierarchia cātaf felix dies: felix hora: felix ip̄s: felix mota i qua cursum cōpleuisti. Et sic vadit vsq̄ ad cathedrā xpi qui de manu sua cotonat eā. Autontas. J̄sti i p̄petuū viuūt: e apud dh̄m est merces eorū e cogitatio illoꝝ apud altissimū. Jō

accipiet regnū decoris e dyadema speciei v̄ manu dñi. Sap. v. Cogitate si gaudū est in celo sup vno pctōie p̄nam agēte multomagis p̄nam cōplēte. Luc. xv. Et pōt dicere ala. In ciuitate sanctificata: similiter virgini marie: requieuit.

De sancto Bartholomeo. Sermo.

Sancti mei

elis. Joā. xv. Sicut torum officiu e solēnitas hodiernus est beati Bartholomei: ita etiam erit e sermo. Et si placet deo habebimus multas doctrinas ad instructionem vite nostre: e informationē alarum. Sed prius saluetur virgo maria cōiter ostēditur in ecclesia e declaratur q̄ inter oēs scōs qui fuerunt a principio mundi sumi e erūt excellētiores e maiorē in sanctitate et magis illuminati fuerunt ipsi apli. Et est bona ratio: que est ista. Quilibet xpianus indubie credit q̄ christus est principiu fontale totius sanctitatis e perfectionis. Jō quāto sancti siue p̄cedētes christū: siue sequentes fuerūt xpo p̄tiores tāto fuerūt sanctiores e digniores e excellētiores: q̄ erant iuxta principiu fontale totius sanctitatis. Et qui apli simul fuerūt cum eo stantes comedentes ꝛc. Jō maiorē sanctitatē habuerunt. Dicat hic ordinatio mudi fm̄ digito manus: quoz mēd⁹ est longior. Cogitatio q̄ digitus longior sit plenitudo rēporis in quo deus misit filiū suum ꝛc. ad Gal. iij. quia tunc creditur mundū fuisse pleniores hominib⁹ q̄ vnq̄ fuerit. Et in principio mudi fuerūt patriarche scil e p̄feci deinde p̄phete. Et q̄ erant iam xpo p̄p̄iniores: ideo sanctiores: intrū q̄ dixit deus. Ego domin⁹ qui apparuit Abrahā ysaac e Jacob in deo omnipotēte: e nomē meū adonay nō idicaui eis. s. patriarchis. Exo. vj. Nota nomē meū adonay. i. essentie e p̄uidētie. Et inter p̄phetas. Joā. fuit sanctior: e fuit circa principiu fontale. s. xpm̄ que digito ostēdit: e ipsum baptisauit: intrantū q̄ de eo dixit xpo. Inter natos mulierū nō surrexit maior iōāne baptista. Mat. xj. e Luc. viij. Et loquit de patriarchis sanctis. Nō credatis. y maior sit aplis: s̄z p̄phetis et scōis vereris testamētū: q̄ a xpo cōparatur

quoniam dixit. Internatos mulierum et propter hoc dicitur Lu. viij. Dico enim vobis: maior inter natos mulierum propheta iohanne baptista nemo est. propter quod comparabat promissis sanctis. Deinde venit principium fontale totius scitatis: Iesus Christus. Et illi qui cum eo fuerunt comedentes et receperunt maiorem dignitatem et illuminationem: id est apostoli ad Ro. viij. Nos ipsi primitias spiritus habentes. Glo. s. tpe pui et ceteris abundantius. Deinde venerunt martyres sancti et benedicti: sed nec in tanta scititate ut apostoli: deinde professores. Et ista ratione iohannes qui antiquis sanctis Christo fuit propinquior: et consequenter sanctior fuit singulariter amicus Christi. Jo. iij. Amicus sponsi. s. iohannes: qui stat et audit eum: gaudium gaudet propter vocem sponsi. Et apostoli qui de donis scitatis fuerunt primi et simul cum Christo fuerunt sanctiores et magis amici Christi. Dicit philosophus quod amicus est alter ipse. Iohannes dicit Christus ad apostolos thema. Vos amici mei estis: propter quod thema. Non restringendo istam materiam vobis de omnibus apostolis ad beatum Bartholomeum invenio quod propter tria habuit amicitiam dei: que tria si volumus habere erimus sibi similes: non dico equales. Nam in eo fuit.

Primo spiritualis oratio.

Secundo universalis subiectio.

Tertio martyrialis afflictio.

Propter quod dixit Christus beato Bartholomeo singulariter et nobis generaliter. Vos amici mei estis. Dico primo quod beatus Bartholomeus habuit amicitiam spiritualem cum Christo per spiritualem orationem. Rō. Nam respiciendo: colloquendo et puerlando amicitiam et amor generat iter duas personas. Ista tria sunt in deuota et spirituali oratione: in qua primo respicitur et contemplatur Christus a capite usque ad pedes. Primo quoniam caput spinis coronatus fuit: aures que audierunt vituperia et blasphemias et sic de alijs. Et sic amor diuinus intrat in cor recogitando tantam pulchritudinem nostri amoris sic deturpata et scilicet colloquendo: ratiocinando et dicendo. Domine parcatis mihi ego sum in tali peccato seu defectu: id est domine iuuertis me. Et sic intrat amor Tertio cognoscendo: contemplando quoniam Christus sedet in mensa eternitatis dormit cum eo contemplando requiem Christi. Iste modo habetur amicitia cum Christo. De hoc scriptura. Qui diligit cordis mundiciam propter gratiam la-

bio suorum habebit amicum regem. Prover. xij. Mūdicia cordis est separari o mūdānis negotijs et orationi et contemplationi vacare. Ita fecit beatus Bartholomeus. Audite singularia de eo quod de nullo alio legitur. Nam ita erat deuotus quod dicit historia quod orabat ceteris flexis genibus per diem et ceteris per noctem. Si ergo ex oratione consequitur Christi amicitiam quis: igitur beatus Bartholomeus. Sed quoniam intelligitur quod centies in die et. Dico quod sic intelligitur. Nam decem excellentie leguntur de deo qui est vnus in substantia et trinus in personis et ceteris. potentia sapientia: bonitas: creatio: gubernatio: redemptio: glorificatio: condēnatio: purificatio: et iudicatio. Et quelibet istarum excellentiarum habet decem effectus: et decem decies sunt centum. Et propter ista centies in die flectebat genua. Dicat practica quoniam prius signabat se signo crucis: et ostende quoniam se signare debent assignando rationes. Deinde contemplantur primum effectum potentie dei: totum mundum sustinentis. Et post dicebat orationem a Christo ordinatam. s. Pater noster et surgebat. Deinde iterum flectebat genua et signabat se quia crux Christi clavis est paradisi: ut ait Rabanus. Et sicut qui vult cameram intrare oportet aperire et ceteris. Ita de celo: et cogitabat quod omnes creature sunt nihil respectu diuine maiestatis. Et post dicebat Pater noster: et sic de alijs. Ecce quare historia dicit. Ceteris flectit genua in die et nocte etiam toties. Si ergo ex oratione spirituali creatura potest assequi Christi amicitiam: ergo et beatus Bartholomeus et ceteris. Possumus dicere quod est amicus dei recordans de Christi verbo. Luce. xvij. Oportet. s. qui vult esse amicus dei semper orare. s. mane et sero et non deficere. Oportet nos ceteris in die et ceteris. Moraliter. Non oportet nos orare centies in die: sed decies quoniam de die: et decies quoniam de nocte non curando de effectibus illis: sed contemplando illas decem excellentias. Primo signando se et purificando cor cogitando potentiam dei qui de nihilo cuncta creauit et quoniam senties cordis dulcedinem dicas. Pater noster et ceteris. Secundo cogitando eius sciam quoniam omnia scit et videt et nihil latet eum nec abscondit ab eo: et sic dicat secundum. Pater noster. Tertio de bonitate: quia quicquid fecit amore hominum fecit: quia ipse non indigebat celo et terra: et sic de alijs. Quarto

creationē oīm in diuersis generib⁹ gra-
 dib⁹ ꝛc. Quinto gubernationē quō pui-
 det obus de viciu ꝛ vestiu ꝛ nec defici-
 cit nec superest in capite anni ꝛc. Sexto
 redēptionē: qꝛ ne aliqꝛ sibi credēs ꝛ obe-
 diēdo suspendat in inferno voluit suspen-
 di ꝛc. Septimo glorificationē i asa ꝛ cor-
 pore beatis in die iudicij. Octauo cōdē-
 nationem cū quāto rigore dānat impeni-
 tētes ꝛ ex hoc venit timor cordis ꝛc. No-
 no purificationē animarū in purgatorio
 ꝛc. Decimo iudicationē iudicij genera-
 lis in qua erūt boni ad dexterā: mali ad
 sinistra ꝛc. Ecce quare de sanctis p̄dicā-
 tur s̄tutes: vt recipiant in exēplū. 3o ait
 dō in. ps. lxxv. Benedict⁹ de⁹ qui nō amo-
 uit orationē meā ꝛ iniam suā a me. Glo-
 sa Augustini. Nō amoneatur te oratio
 tua: ꝛ nō amouebit a te misericordia diuina. Wi-
 co scōo qꝛ beatus bartholomeus habuit
 amicitia dei p̄ vlem subiectionē: qꝛ oib⁹
 p̄ceptis dei fuit obediēs. 3o x̄ps ait. Vos
 amici mei estis si feceritis q̄ ego p̄cepto
 vobis ꝛc. 3o. xv. si dicat qꝛ fuit obediens
 decē p̄ceptis nō est magna laus: qꝛ oēs
 tenemur obedire. R̄s̄sio. Ipse fuit obe-
 diens p̄ceptis decē. ꝛ p̄s̄lqꝛ: etiā māda-
 tis aplicis: qꝛ oīs seruauit que p̄cepit
 x̄ps ap̄tis dicens. Euntes in mundū vni-
 uersum p̄dicare euāgeliū omni creature
 Mar. vii. Vbi x̄ps ostēdit locū vbi ē pre-
 dicandū. s. in mundo vniuerso: nō solum
 in vna villa: ciuitate: seu puincia. Recte
 dedit eis modū quē tenet sol: qui qñ exiit
 illuminat calefacit ꝛ facit fructificare to-
 tum mūdū nō quiescit i vno loco ꝛc. Se-
 cundo ostendit materiā predicandā. cū
 dicit euāgeliū nō aut Virgiliū seu Oui-
 diū: qꝛ poete dānati sunt. 3o eoz doctri-
 na neminē saluat: sꝫ auribus placeat ꝛc.
 Si dicat. Et nunqd̄ possum⁹ predicare
 vetus testm̄. qꝛ dicit p̄dicare euāgeliū.
 R̄s̄sio. qꝛ qui p̄dicat bibliā nō p̄dicat nisi
 euāgeliū. qui vetus testm̄ nihil aliud est
 nisi euāgelij figuratum: ꝛ in nono testō
 expressatū. Et ista sunt verba dei q̄ puer-
 tū gētes ꝛ tēgūt corda. 3o ap̄s. ad Ro-
 ma. i. Nō erubescō p̄dicare euāgeliū. s. si-
 guratum: vel expressatum. Virtus em̄ dei
 est in salutē oī credēti. Tertio ostēdit quib⁹
 bus p̄sonis est predicandū: qꝛ oī creatu-
 re: nō solū xp̄ianis ad cōsolandū alas. sꝫ

etiā pueris iudeis agarenis: qꝛ virtus
 dei est in salutē oī credēti. Istud p̄ceptum
 optime seruauit beatus bartholomeus
 Dicat quō post receptionē sp̄s̄sancti in-
 cepit predicare in hierusalem vbi multos
 cōuertit. Deinde p̄ iudeā: ꝛ sic p̄dicādo
 iuit quousqꝫ puenit ad vltimā indiā. Se-
 cundū p̄ceptum x̄pi ad apostolos fuit de
 bello. O i quali bello ibāt apostoli. Mo-
 derni predicatorēs veniunt in tēpore pa-
 cis p̄dicare inter xp̄ianos: sꝫ apostoli in-
 ter infideles ꝛ philosophos p̄dicabāt do-
 ctrinā altissimā ꝛ nouā. Sicut de trinitate
 te: incarnatione: de x̄pi passiōe: de sacra-
 mento altaris: disputantes cum philoso-
 phis ꝛc. Militabāt cōtra naturā que dat
 infirmitates cōtra demones: ꝛ cōtra mor-
 tē suscitādo mortuos: curādo infirmos:
 ꝛ expellendo demones. Autoitas hos
 duodecim misit iesus precipiens eis edi-
 cens. Euntes aut p̄dicare dicentes: qꝛ
 appropinquabit regnū celorum. Infir-
 mos curate: mortuos suscite: leproso-
 s mūdare: demones eicite. Mat. x. Ad pra-
 cticā de bello beati bartholomei. Nota
 qꝛ postqꝫ predicauit de trinitate. s. qꝛ vn⁹
 est de⁹ in essentia ꝛ trin⁹ in p̄sonis. Sta-
 tim philosophi cōtra arguebant. Multi-
 plicatis suppositis: idest indiuiduis ne-
 cesse est vt essentie multiplicent. Beatus
 bartholomeus r̄debat di. Hoc verū est
 in creaturis: sed nō in creatore ad quem
 p̄hi nō pueniūt. Et ad probandū susci-
 tabat vnū mortuū dicēs: sicut tres p̄sone
 diuine sunt vnus deus: ita asa ꝛ corp⁹ et
 vita sint vnū in te: surgas ꝛ mortuus sur-
 gebat. Ita postqꝫ predicauerat de incar-
 natione. philosophi dixerūt cōtra. finitū
 ad infinitū nō est p̄portio equalitatis
 vel mēsurabilitatis. s. p̄ mēsurā vel equa-
 litatē sed est proportio causalitatis. Et
 hoc est necesse qꝛ primū principij finitū
 est causa finiti ꝛc. Ad p̄bandū istā veri-
 tatē curabat leprosum vel surdū ꝛc. Itē
 de passiōe x̄pi: ne sibi credētes ꝛ obedie-
 tes suspēderent in furca inferni ꝛ p̄hi cō-
 tra arguebāt dicētes. Frustra sit p̄ plura
 q̄b̄ pōt fieri p̄ pauciora. Cū ergo deus so-
 lo verbo pōt saluare qd̄ oportuit eū pati
 ꝛc. R̄s̄sio qꝛ regula hꝫ verū qd̄ frustra
 fit ꝛc. si ita bene fiat. Et ad probandum
 hoc curabat mutū. Itē de sacro altaris

qđ fuit magne difficultatis ad credēduz
p̄his dicētibz cōtra. Locus 7 locatū de
bet p̄positionari: vt p̄t̄z in. iij. p̄phico.
R̄ndeo ait Bartholomeus: hoc est verū
naturaliter: sed istud est sup̄naturalr: ad
p̄būdū curabat infirmū 7c. Parēt bella
que tāgūt x̄p̄o in dicta autoutate. Matt.
7. Mos dos. xij. misit iesus 7c. Tertiu p̄
ceptū x̄p̄i qđ dedit ap̄tis fuit de paup̄ta-
te. Mat. 23. Nolite possidere aurū neq; ar-
gētū: neq; pecuniā in zonis vestris. Nō
perā in v̄ta neq; duas tunicas: neq; cal-
ciamēta: neq; virgā: cū ista paup̄tate cō-
uertebat gētes. Dicebāt em̄ gētes. Quid
volūt isti a nobis. Et alij dixerūt salutez
nostrā querūt 7 nō pecuniam. Dicať hic
miraculū qđ fecit in india de curatiōe fi-
lie regis a demonio: 7 qđo rex misit sibi
tot pecunias 7 nihil inde voluit recipere
Dicať qđo cōu. ruit regē 7 oēs de illa ci-
uitate. Ecce bellū fuit. Ita si nos modo
essemus boni 7 non diligeremus tantūz
bona temporalia nō solū xp̄iani: s; etia;
infideles cōuertent: sed quia sum⁹ ma-
le vite non solū infideles non cōuertun-
tur: sed 7 xp̄iani perdunt fidem. Dico ter-
tio qđ beatus bartholome⁹ habuit ami-
citia xp̄i p̄ martyrialē afflictionē: p̄ mar-
tyrium em̄ homo acquirit amicitia dei.
Pater noster abraā tētatus est 7 p̄ mul-
tas tribulationes. p̄banis amic⁹ dei ef-
fect⁹ est. Judith. viij. Not. quattuor mar-
tyria beati bartholomei qđ ponunt a qua-
tuor autētic⁹ doctorib⁹. Dicať p̄mo qđo
post cōuersionē polemi regis asyagēs
frater polemi misit mille hoies armotū
ad capiēdū beatū bartholomeū. P̄mu⁹
tormentū qđ sibi dedit fuit fustium cesio
a deo fortiter qđ miraculū erat qđ nō mo-
riebat: 7 in qlibet ictu dicebat iesus op̄i
ma medicina est ista. Istud tormentū po-
nit beatus Amb. Scōm tormentū ad maio-
rem sui penā fuit qđ crucifixus versis pe-
dib⁹ in altū: 7 istud ponit dorothe⁹ magi-
ster. Tertiu postqđ fuit a cruce deposit⁹
fuit excoriat⁹. Cogitate penā. Istud tor-
mentū ponit theodorus intantū dicūt ali-
qui qđ cū pelle in collo predicabat. Quar-
tū tormentū est qđ fuit decapitatus. Istud
tormentū ponit hystoria. Si ergo ex mar-
tyriali afflictione qđ efficit amicus dei:
ignē maxime beatus bartholome⁹. Do-

raliter si volum⁹ intrare paradysum op̄z
qđ in his q̄tuor tormentis simus similes
beato bartholomeo. P̄mo vt sim⁹ fusti-
bus cesi. Nā qđ aliquis in aliquo itaru
malo diu vixit 7 emicdat se: statim p̄ oblo-
cutiones fustib⁹ ceditur. Dicať de quo-
libet qđ aliquis cōuertit ad deū 7 incipit
bonā vitā: statim veniūt fustis cesoris
De hoc ait ap̄s. Oēs qui pie volūt vi-
uere in x̄p̄o iesu p̄secutionē patient. ij. ad
Ti. iij. Scō op̄z vt sim⁹ crucifixi. Crux
significat penam quā debem⁹ sustinere.
ad Gal. 7. qui xp̄i sunt carnē suā crucifi-
xerūt cū vitis 7 crucifiscētis. Tertio op̄z
vt simus excoriati. Si habetis pellē leo-
ninā sup̄bie 7 vanitatē humiliemini. Idē
de auaria. Si habēt pellē vulpinā op̄z
excoriari resitudo vsuras 7 illis dolot
est: sed op̄z restituere vsuras 7c. Job. ij.
pellē. s. male vite: vsure luxurie 7c. p̄ pel-
le. s. ale 7 cuncta qđ h̄z hō dabit p̄ ala sua
7c. Quarto op̄z decapitari. Caput vñ ve-
nit oq̄ malū est sup̄bia 7 presumptio qđ
homo sup̄bū 7 presumit de vanitate sua
sciētis vel ingenio. ergo op̄z decapitari.
qm̄ in istis ois pct̄ est sup̄bia. Ecti. 7.

De sancto Augustino. Sermo.

Lucerne arden-
tes in manib⁹ vestris. Ver-
bū istud habet textualr. Lu-
ce. xij. 7 officialr in euāgelio
prelensis solēnitatis. Sicut scitis hodie
per totū mundū in ecclesia dei fit festum
illius magni 7 gloriosissimi doctoris bea-
ti augustini epi: etiā de eo erit sermo n̄
presens. maxime qđ si deo placet sua vi-
ta inueniemus multas bonas materias
speculatiuas 7 morales. S; vt deus det
nobis suā gratiā abūdantissime. Salute-
tur h̄go maria 7c. Pro breui declaratiōe
verbi p̄positi 7 materie p̄dicandē introdu-
ctione sciēdum qđ in sacra scriptura hui-
tes infuse quib⁹ de⁹ datur virtutū sancti-
ficat alas humanas: dicunt lucerne ar-
dētes. Rō qđ sicut camera obscurat tene-
brosa illuminat 7 pulchrificat lucernis ar-
dentib⁹. Sic camera conscie humane
illuminat 7 pulchrificatur h̄ tenebras et
turpitudines pctōz virtutib⁹ a deo infu-
sis. Qñ aut hō est in pctis 7 in mala vita
domus conscie est obscura 7 tenebrosa: s;

qñ de^o accedit in ea lucernas virtutū effici-
 citur clara & pulchra: tñc de^o vult eā in
 habitare. Ut ait. Delicie mee esse cum si-
 lio hoīs. s. in p̄citijs illūnans. p̄urb.
 viij. Sicut vbi gr̄a. Cōsola p̄sone vane &
 p̄pōse & sup̄be tenebrosa est: habitatio
 demonū. S; qñ placet creatoriq; illūnat
 lucerna virtutis cordialis dimitteō pom-
 pas & vanitates &c. tñc ē pulchra & clara
 & est habitatio dei. Item p̄sone auara ca-
 merā p̄scle h; obscura plena puluerib^o:
 qñ nō curat nisi de terrenis bonis. S; qñ
 a deo accedit i ea lucerna virtut^{is} paup̄ta-
 tis spūal^{is} efficit clara & pulchra: qñ h; ha-
 beat multas pecunias b̄ bono iusto: nō ih
 ponit i eis sp̄e nec cor: s; man^o recipien-
 do necessaria: alia distribuit egenis. Idē
 de p̄sone luxuriosa: camera ei^o p̄scle nō ē
 nisi dom^o porcorū: s; qñ a deo accedit lu-
 cerna virtut^{is} castitatis: corpalis est clara et
 pulchra &c. Idē de p̄sone inuidiosa: ha-
 beat offm̄ regumē &c. eius p̄scientia est ca-
 mera diaboli: qñ inuidiā diaboli mota in-
 trant in orbē terrarū: s; qñ accedit lucer-
 na virtutis dilectionis fraternalis efficit
 pulchra & clara. Idē de p̄sone gulosa: ex-
 cessive comedēdor bibēdo ieiunia ecclie
 frangēdo post prandiu missam audiēdo
 Sed qñ accedit lucerna virtutis abstinē-
 tie spūalis: etiā tunc efficit clara. Idē de
 p̄sone tracūda qñ nō vult remutare iniu-
 rias: s; tenet in corde eū desiderio vindi-
 cte. Sed qñ accedit lucerna virtutis pa-
 tiētie: camera p̄scientie efficit clara & pul-
 chra: quia sicut dominus noster rex ih̄s
 xp̄s fuit patiens remittēdo &c. q̄to magis
 nos q̄ sumus vermes &c. Idē de persona
 accidiosa: h; enī laboratis ad p̄gregādū
 bona spūalia. s. virtutes & merita: accidiosi
 estis. Sed: nō illi q̄ laborant pro suis ter-
 renis congregandis: diligentes dicunt^r
 qui autē in bonis spūalib^o: dicuntur negli-
 gētes. Sed in fine apparet quādo tales
 veniūt corā xp̄o & nullū lucrū portāt mit-
 tuntur per xp̄m ad hospitale miserorū. s.
 ad infernū. Sed: qñ accedit lucerna vir-
 tutis diligētie &c. p̄t; ergo ratione q̄ vir-
 tutes infuse quib^o iustificant^r aie dicunt^r
 lucerne ardētes. Auctoritas quā allego-
 rice dixit de^o pater filio suo iesu xp̄o. Fa-
 cias lucernas septē: & pones eas sup̄ ca-
 delabru: vt luceant ex aduerso. Exo. xxx.

Ad istam fuit dictū moysi allegorice xp̄o
 Septē lucerne sunt septem virtutes p̄caci-
 cte. Nota facies lucernas. i. virtutes se-
 ptem: q̄ ipse xp̄s facit eas in aia per infu-
 sionē. Idē dauid vocat xp̄m dñm virtutū.
 ps. xxiij. Dñs virtutum ipse est rex glie.
 qñ p̄ peccatū sup̄bie. s. ex opposito illumi-
 nat lucernā humilitatis. Cōtra p̄cām au-
 ricie lucernā spūalis paup̄tatis. Cōtra
 p̄cām luxurie lucernam castitatis. Cōtra
 p̄cām inuidie lucernā charitatis. Cōtra
 p̄cām gula lucernā abstinētie. Cōtra pec-
 catū ire lucernā paciētie. Cōtra p̄cām ac-
 cidie lucernā diligētie. De h̄mōi virtuti-
 bus loquor ego in thēmate br̄o aug. di.
 Beate augustine: lucerne ardētes. s. sunt
 in manib^o vestris. Nō dicit solū in oculis
 nec in aurib^o: nec in ore: s; etiā i manib^o
 q̄ multi habent p̄dictas virtutes soluz in
 oculis legēdo virtutes: q̄ sunt apti & scien-
 tes: sed eorū vita eū virtiosa. Alij habent
 virtutes solū in labijs: p̄dicādo: legēdo:
 & disputādo de virtutibus: sed eorū vita est
 scādalosa. De istis dicit. Lucerne ardē-
 tes in oculis vestris vel in labijs vestris
 Alij h̄nt virtutes solū in aurib^o vt nos mō
 & illi q̄ audiūt sermōes: sed audito sermō-
 ne nihil ponunt in ope. Istis dicit. Lucer-
 ne ardētes i aurib^o vestris. Non sufficit
 h̄re virtutes in oculis nec labijs seu au-
 ribus: sed in manib^o: vt. s. sicut legūt au-
 diūt vt p̄dicāt q̄ ita seruit & faciunt ope.
 Et q̄ ita fecit br̄s aug. hic idē itē. pos-
 suz sibi dicere. Lucerne ardētes. i. virtutes
 atam pulcherrimas in manib^o vestris.
 nō solū in oculis: cōtēplando: speculādo
 nec in auribus audiēdo: nec in labijs p̄di-
 cando: sed in manib^o opere seruando. Et
 p̄t; verificari de eo vna p̄phetia zacha-
 rie quā angel^o suscitauit a sōno di. Quid
 tu vides? Et dixi. Uidi: & ecce candelabru
 aureū totū: & lāpas ei^o sup̄ caput ipsi^o: et
 septē lucerne ei^o sup̄ illū. Zacha. iij. No-
 ta candelabru: aureū totū est br̄s Augu.
 Alij doctores dicunt lucerne. Nemo ac-
 cedit lucernā: & in abscondito ponit: neq;
 sub modio. Lu. xj. Et ad istam xp̄i^o vo-
 cat quēlibet doctorem lucernam: sed su-
 per candelabrum. s. beatū Augustinum:
 quia audeo dicere q̄ omnes doctores q̄
 venerūt post eum: sustentant^r super eius
 doctrinā sanctam: puram: catholicā: au-

si purissimè sine errore falsar opinionū. Et quilibet doctor est pientus ad pbandū
 dictū suū si pōt hñe vnā auctoritatē. b. au
 gu. No. r. lāpas ei. f. sapie sup caput ei
 r septē lucerne eius. i. septē virtutes quas
 habuit h̄ septē pccā mortalia. De qb̄ nūc
 voloyobis p̄dicare. P̄ia ei. h̄ms est hu
 militas que in eo fuit maximavirtus: qz
 dicit ap̄lo qz scientia inflat. i. Cor. viij.
 Qñ in aliquavilla vel cōitate est aliquis
 doctor famosus serus est inflatus vento
 supbie: s. b. Aug. in toto orbe famosissi
 mus r maximus oim: scin̄t se humiliare
 Cū ast̄ adhuc esset puer fuit ita subtilis
 r in geniosus qz per se sine maḡro didicit
 septem artes liberales. P̄to quibus mō
 vnus hō indiget septē annis ad sciendū
 tñ cū toto hoc habebat cor humile: nemi
 nez despicebat: nec disp̄tando aliquē cō
 fundebat. Et ista humilitate r ofonibus
 m̄tis fuit p̄uersus: qz p. xxx. annos fuit in
 errore manicheorum. Post p̄uersionē no
 lebat habere in ciuitatibus nec villis: qz
 erat ita famosus qz timebat vanam glo
 riā. Sed stabat in domo extra ciuitatē in
 possessionibus suis. Unde cantat eccl̄ia.
 Post mortē matris reuersus est Aug. in
 agros p̄prios: vbi cū amicis ec. Valeri
 autē ep̄s hippon. audita eius fama cu
 piebat ip̄m habere in sua eccl̄ia. Eodē
 tpe in ciuitate hipponē. erat quidā ma
 gnus diues ysuarinus r malevite q̄ misit
 ad Aug. qz ad eum accederet: r verbū ex
 ore suo audiret: r seculo renūciaret. P̄to
 p̄ter qb̄ Aug. illuc statim iuit. hoc sciens
 Valerius ep̄s retinuit eū: r l3 inuicem in
 presbyter. ordinauit ad tantū officij se
 indignū reputabat di. O miser. r nunq̄d
 os meū ē dignū aperire celū: man̄ mee
 tractare xp̄m dñm meum: r corpus vt sit
 xp̄i sepulchri. Sed hodie ordinant iuue
 nes q̄ nec hñt etatē: nec sciam: nec virtutes:
 nec p̄ciam: nec deuotionē: s. b. ribaldi
 luxuria ei. r volūt ordinari. Nunq̄d be
 tus franciscus voluit ordinari ex q̄ fuit
 dyaconus. s. b. dicit. Sufficit ex q̄ sum dya
 conus nō reputo me dignū ad officij sa
 cerdotij: tñ fuisset sanctissimus. Idē de
 beato laurēto r vincentio. Unde statim
 post q̄ fuit clericus monasterij clericorū
 instituit: r cepit viuere fm̄ regulā sub fan
 cto ap̄tis p̄stitutā. Et valerius ep̄s pote
 statem Augustino tribuit: vt p̄tra mortē
 oriētalīs eccl̄ie corā se in eccl̄ia p̄dicaret
 Vñ cū multi ep̄i de hoc murmurarēt: va
 lerius de hoc nō curabat: dūmō p̄ eū fie
 ret qb̄p se fieri nō valebat. Cepit ast̄ bea
 tus valerius de hoc formidare ne sibi Au
 gu. tollerēt: r ab alia ciuitate in ep̄m pe
 teret: r ipetrauit ab archiepo vt ip̄e cede
 ret: r Augu. hipponē. eccl̄ie in ep̄m pro
 moueret. S. b. cū hoc augustin⁹ oino recu
 sare: cōpulsus tñ r coactus succubuit: et
 ep̄atus curā suscepit. Rō recusatiōis est
 qz antiq̄ scil̄ ep̄i plus curabāt de alabus
 q̄ de redditib⁹. Mō ē oppositū: qz nō cō
 siderāt periculū alic: s. b. pōpā mūdi r vani
 tatē. Nō sic augustin⁹ q̄ optime recorda
 bat de illa aucto. Iudiciū durissimū in
 his q̄ p̄sunt fiet. Exiguo p̄cedit m̄a: potē
 tes aut potēt̄er tormēta patient. Sap. vi.
 Ecce p̄ia h̄ms. Sc̄ba h̄ms fuit paup̄tas
 sp̄ualis. L3 em̄ ep̄atus esset magn⁹: p̄p
 tñ expēdebat p̄ se nō curabat de illa. ves
 tidica regula q̄ dicit qz d̄ redditib⁹ ep̄at⁹
 dñi fieri tres partes. p̄ia p̄ eccl̄ias res
 parādīs. sc̄ba p̄ paup̄ibus sustentandis
 tertia p̄ se: imo de centū p̄ibus augusti
 nus vix retinebat vnā p̄ se: qz simplr erat
 indut⁹. Meli⁹ induit⁹ mō vn⁹ simplex bñsi
 ciatus: q̄ tūc vn⁹ ep̄s. Et si aliqñ ciues
 faciebāt sibi vestē p̄ciosam recipiebat eā
 r postea yēdebat: faciebat sibi aliā rudē
 r alias pecunias dabat paup̄ibus. Jp̄e
 em̄ dixisse legit. fateor de p̄ciosaveste
 erubesco: r iō cū dab̄ mihi vēdo cā: vt qz
 vestis cōis esse nō pōt: p̄ciū sit cōe. J̄e no
 lebat hñe vasa aurea nec argētea nisi co
 clearia: vt dicit h̄sto. Quid q̄ faciebat d̄
 alijs redditib⁹: d̄t h̄sto. qz distribuēbat
 paup̄ib⁹: viduis: orphānis: captiuis pro
 debis: r. Et qñ nō sufficiebāt reddit⁹: re
 cipiebat calices sup̄fluos. b̄t h̄sto. De va
 sis dñicis p̄pter paupes r captiuis tube
 bat frāgi r p̄lagrari: r idigētib⁹ disp̄sa
 ri. Mō ast̄ paupes mouēt̄ fame: r capti
 ui abnegāt fidē iesu xp̄i: qz tot sūt vani
 tates r sup̄fluitates qz nō sufficiūt. Quā
 tū expēdūt m̄teres in ornāmēto: caudis
 manicis: r camillis. J̄e qñ expēdūt ho
 mines i vanis ornāmētis. J̄e de sup̄flui
 tatib⁹ q̄ sūt in eccl̄iis in opib⁹ localib⁹
 plus gaudet de de sacerdotib⁹ h̄ms
 q̄ de edificijs sup̄tuois. J̄o augustin⁹ nō

pmittēbat q̄ in sua sede fierēt edificia ni-
 mis sūptuosa: nec bh̄ficia d̄ vsuris. Que-
 rebat an ille hēbat amicos pauperes et si
 sic illi dimittebatur hereditatē: s̄z mō fit op-
 positū. Ecce paupertas spūalis sciēs regu-
 lā xp̄i di. Videte et caute ab oī avaricia.
 Lu. xij. No. ab oī ḡ a rapia vsura furto
 secreto a retentiōe deciar̄ zc. Tertia virtus
 fuit castitas. Et q̄ fuit puer̄ et pb̄r̄ ep̄s
 fact̄: nō pmisit q̄ soror sua sc̄a et deuota
 nec neptes sue q̄ deo pariter suiebāt ita
 rēt palatū ei. Dicebat ei q̄ si de sorore
 v̄l neptibus nulla posset mala oriri suspi-
 tio: tñ q̄ tales p̄sone sine alijs sibi neces-
 sarijs eē nō possēt ad eas alie aduenirēt
 de qb̄ posset oriri suspitio. Nūq̄ cū mu-
 liere sol̄ loq̄ volebat: diligēs famā suā
 et dādo alijs bonū exēplū. Jō ait th̄iero.
 ad rusticū monachū. Mulierē quā bh̄ cō-
 uersantē videris: mēte dilige: nō copiali
 frequētatiōe. Itad̄z facere quilibz q̄ vult
 caste viuere et honeste. Uñ ait ap̄s. Op̄z
 em̄ ip̄m testimonium h̄re bonū ab his q̄
 fortis sunt vt non in opprobriū incidat et
 in laqueū diaboli. i. ad Timo. iij. No. in
 opprobriū: s̄z laicoz: et i laqueū diaboli
 q̄ sicut aues capiunt̄ laqueo: ita laici ca-
 piunt̄ in mala vita eccl̄iasticoz. Quarta
 virtus fuit charitas quia ita erat inflam-
 matus charitate erga deū q̄ qñ celebra-
 bat semp̄ flebat: et sicut cera ad ignē liq̄-
 scit: ita ei⁹ aia liquefiebat. Jtē circa p̄xi-
 mū visitabat diligēter ep̄atum forte bis
 vel ter in anno ibat p̄dicādo et p̄uertebat
 pctōres ad p̄nias: infideles: iudeos agere
 nos paganos ad fidē catholicā. Tanta
 erat in corde ei⁹ charitas q̄ volebat oēs
 saluare sciens illud verbum ap̄li. Oro vt
 charitas v̄ra magis ac magis abūdet in
 oī scia et in oī sensu vt probetis pauitiora:
 vt sitis sinceri et sine offensa i die xp̄i: re-
 pleti fructu iustitie p̄ iesum xp̄m i gloriā
 et laudē dei. ad Philip. i. Quinta virtus
 ei⁹ fuit abstinētia. Nā vitā xp̄i tenuit: nō
 comedebat carnes et solū seml̄ i die come-
 debat: semp̄ fuit. sibi t̄ps quadragesime.
 Dicit h̄isto. Mēsa frugali vsus est et in-
 ter olera et legumia p̄pter infirmos et ho-
 spites plerūq̄ carnes habebat. Nō dicit
 q̄ comedebat in ipsa mēsa: magis lectio-
 nēz disputatiōē diligens q̄ epulationē
 Tria a. b. Ambrosio se didicisse ait. Pri-

mū q̄ vxorē nūq̄ cuiq̄ peteret. Rōne illi
 inter se p̄uenirēt et sibi maledicerēt. Secū-
 dum q̄ militare volentē ad hec nō com-
 mēdaret. Rō: ne militātes calūniā exerce-
 rent: et in eū alij culpā refunderent. Ter-
 tiū q̄ ad p̄tius inuitat⁹ non iret. Rō: ne
 forte ip̄antie modū perderet. Recte tene-
 bat p̄siliū xp̄i dicētis. Attēditē vobis ne
 forte grauent̄ corda v̄ra i crapula et ebie-
 tate. Lu. xxi. Quare hodie sunt taz mali
 clerici: religiosi et laici: q̄ nō amāt virtutē
 tēperatiōis: sed comedūt et bibūt zc. Sexta
 virtus fuit paciētia in iniurijs et derisionē
 bus sibi factis: etiam a suis clericis ip̄m
 iudicatib⁹ de hypochr̄isi. Et lz potuisset
 eos incarcerare: tñ noluit: imo patienter
 sustinuit: q̄ xp̄s d̄t. In paciētia v̄ra possi-
 debit̄ aias v̄ras: Lu. xxi. Septia fuit dili-
 gētia. Totū t̄p̄s expēdebat i bonis opib⁹
 de nocte paz dormiebat: s̄z studēdo: orā-
 do: scribēdo: et p̄tēplādo p̄noctabat: d̄ die
 celebrādo et p̄dicādo. Et p̄pter hoc de⁹
 fecit sibi magnā gratiā i miraculis faciē-
 dis. No. aliq̄ miracula ex legēda. Qñ at
 fuit senex. lxxvj. annoz nūq̄ dimittebat
 predicationē: immo dicit nonū respo-
 sium. Verbū dei vsq̄ ad ipsam egritudi-
 nem imp̄termisse alacriter et fortiter et
 sana mēte: sano q̄ p̄silio in sc̄a eccl̄ia pre-
 dicauit. Febribus autez laborās intelli-
 gens dissolutionē sui corpis imminere:
 septēz psalmos p̄niales sibi scribi fecit.
 ipsoq̄ in lecto p̄ parietē positos lecto de-
 cūans legebat. Si dicat̄. Et nesciebat
 corde zc. imo etiā psalteriū et forte totaz
 bibliā: sed qñ p̄tēplādo et plorādo eos le-
 gebat: tūc pl̄ stabat i vno versu q̄ vnus
 ali⁹ in septē psalmis. Jō vt recordaretur
 de sequēti versu scribi fecit: et vt deo va-
 caret liberius: et ei⁹ intētio a nullo ip̄edi-
 ri posset. Ante decē aūt dies sui exit⁹ uul-
 sū ad se ingredi p̄cepit: nisi tūc tñ qñ me-
 dici ingrediebant̄: vel cum ei refectio of-
 ferretur. Deinde p̄fessus de paucis pec-
 catis recepit deuotissime sacramentum
 cōionis et extreme v̄nctiōis: et recepto va-
 lete a canonicis et clericis migravit i pa-
 ce. Et aia illa sc̄issima collocata est i cel-
 lo. Ecce quare dicit thema. Lucerne ar-
 dentes. i. virtutes in manibus vestris.
 De decollatione sancti Joan-
 nis baptiste. Sermo.

Decollavit herodes iohannē in carcere. Verbum istud h̄c originat̄. mar. vi. et recitatur in euan. h̄dier. Hodie sicut scitis est festum et solennitas. b. Joā. bap. s. martyrii quō pro honore dei fuit in carcere iugulatus: ita etiā de hoc erit ser. noster. S3 ut in p̄nti s̄mōe deo det nobis copiosam gratiā ad vite meliorationē et aīa p̄solationē. Salutate v̄go maria ec. Sancta mater ecclia facit in anno tribus vicibus magnā solennitatē et memoriā de sancto iohanne baptista s̄m q̄ ipse habuit tres excellētiās et p̄fectiones singulares. Primū festū est natiuitas: et singulare factū fuit: q̄ nō legit̄ de alio sancto noui testamēti nisi de dño nostro iesu xp̄o et v̄gine maria q̄ fuerit natus sc̄tus: nisi de iohāne baptista. Itē de nullo alio sc̄to fit festū natiuitatis nisi de xp̄o: de v̄gine maria: et de iohāne baptista: quia iam anteq̄ fuisset natus erat sanctus. Hoc reuelauit gabriel patri suo zacharie di. Sp̄s sancto replebit̄ adhuc ex vtero m̄ris sue: et m̄tri in natiuitate ei⁹ gaudebunt. Lu. i. Ecce prima excellētia. Sc̄dm festum et excellētia est de sua vita quā tenuit singularem sup̄ oēs in magna asperitate et p̄nia quia solū erat quinq̄ annorū q̄ fugit de domo patris et intrauit desertū plenum leonib⁹ et v̄lis et c. et in quo stetit. xv. ānis et laceratis vestibus quas secū duxerat. Quā iueniebat pelles camelorū mortuorū et p̄illis illoꝝ faciebat sibi ciliciū quo induebat̄. Comedeat locustas siluestres et motis alis et cruribus: bibebat aquā solam: dormiebat super terrā: cussinū suū erat durus lapis. Et talis vita non legit̄ de alio sc̄to. De hoc ecclia facit solennitatem in duabus dñicis aduentus. Istā p̄fectionē vite b̄ti iohannis reuelauit etiā gabriel zacharie p̄ri suo. di. Erit magn⁹ corā dño: nō corā m̄do: immo absconditus m̄do. Vinū et sicerā nō bibet. Lu. i. Tertiū festū et solennitas est hodie de suo fine et martyrio: qualiter p̄ honore dei sustinuit martyriū. et fuit per herodē iugulatus: p̄pter hoc istud festū d̄r decollatio sancti iohannis. Et de hoc festo predicabo ergo modo: q̄ de isto dicit the. Decollavit herodes iohannē in carcere. De isto

martyrio beati Joannis declarabo tria puncta de quibus poterim⁹ recipere bonas doctrinas p̄ animarū cōsolatione et peccatorum correctione.

Primus punctus erit de sua captiōe carcerali.

Sc̄dus de sua morte et passiōe martyriali.

Tertius de sua sepultura corporali.

In his trib⁹ p̄ncis stat tota h̄storia hodierna et sc̄m euangeliū. Dico primo q̄ prim⁹ punctus erit de sua captiōe carcerali. Pro q̄ notādū q̄ si ista captiō. b. Joānis facta p̄ herodē p̄paret ad xp̄m: tūc h̄c altā p̄ueniētiā. Si nō p̄paret ad herodē h̄c magnā maliciā et iniusticiā. Proximo nota q̄ xp̄s in sacra sc̄ptura d̄r sol. Rō ē ista q̄ sicut sol q̄ orit̄ et exp̄dit radios suos illuminat m̄dū et calefacit ip̄m et facit ip̄m fructificare et arbores et aīalia et ita mundus p̄seruat̄. Ita xp̄s q̄ ortus fuit s̄m humanitatē et exp̄dit radios celestiu⁹ doctrinarū in suis predicationib⁹: illuminauit m̄dū: ita q̄ nullus sibi credens et obediēs remansit in errore: dubitatione: seu falsa opiniōe. Sc̄do inflāmauit et calefecit corda gentiū in amore dei et deuotione: cū antea essent frigida seu frigide gētes. Tertio fecit fructificare in opibus bonis et meritorijs: q̄ ante nō fructificabāt meritoꝝ: vt. s. p̄ illo tpe intrarent paradisu⁹. Ecce rō quare xp̄s d̄r sol. De hoc auctoritas que confirmat credētiā. Malachias loquens in persona dei patris dicit. Oriet̄ vobis timentibus nomen meū sol iustitie: non dicit sol nature Malach. iiii. Itē ecclia dicit v̄gini marie. Felix nāq̄ es sacra v̄go maria et omni laude dignissima: q̄ ex te orit̄ est sol iustitie xp̄s deus noster. Et beatus iohannes d̄r lucifer sine stellam matutina. Rō: q̄ sicut lucifer p̄cedit solē: et est maior et clarior alijs stellis: vt videt̄ nobis. Ita iohannes baptista p̄cessit xp̄m: veniens ante eū maior et s̄ctior alijs. Inter natos mulierū non surrexit maior iohannes baptista Mat. xi. Ideo q̄ p̄sone sancte vt zacharias pater iohannis: et elizabeth: symeon: et anna: et alie viderunt miraculū sine mirabile natiuitatē beati iohannis quasi luciferi dixerunt. O cito veniet xp̄s: cito oriet̄ sol iustitie. de isto lucifero fecit de⁹ q̄stionem Job di. Nunquid p̄ducis luciferus

In tpe suo. Job. xxxviii. Dicit gl. Grego-
 rŷ. Luciferŷ. i. ioannē baptista. Et sicut
 ouēte sole lucifer abscondit: q̄ a nob nō
 videt sic pueniēdo q̄ppe erayt sole iusti-
 cie iam effudēte suos radios doctrine et
 sctutū sup terrā: lucifer occultaret i secre-
 to. Jō voluit xps vt ioānes eēt captus. Ec-
 ce h̄ alta pueniēnā respectu xpi. De hoc
 auct. Ex q̄ xps incepit p̄dicare et miracu-
 la facere dixerūt gētes. O magis sapiēt
 sermones istos q̄ ioānis. Jō dimisso ioā-
 ne seq̄batur xpm. Propter q̄ discipuli
 ioannis nōdū instructi plene inuidētes
 xpo: q̄ ioānes eorū magr p̄debat famā
 p̄dicandis. dixerūt ioani. Rabi q̄ erat te-
 cuz trās iordanē cui testimoniu phibui-
 st: ecce hic baptizat: et oēs veniūt ad eū.
 Jo. iij. Quib⁹ r̄fidens ioannes dixit. In
 hoc gaudiū meū impletū est. Illū opz cre-
 scere: me aut̄ minui. ibidē. Et tāgūt b̄tus
 ioannes dicit rōnē di. In hoc gaudiū
 meū impletū est. Illū opz etc. q̄ doctrina
 mea nō illuminat illos p̄ infusionē vt do-
 ctina xpi: nec baptism⁹ me⁹ p̄fert remis-
 sionē pctōz vt baptism⁹ xpi. Si aut̄ vo-
 lumus loqui de captione ioannis respe-
 ctu herodis: dico q̄ fuit maxima malicia et
 iniusticia. Iniustū em̄ fuit nimis capere
 hoīem tam sanctū et iustū: maxime attē-
 ta causa de q̄ loquit̄ euangeliū hodiernū.
 Herodes misit ac tenuit ioānē et im-
 p̄xit eū in carcerē p̄pter herodiadē vxorē
 fratris sui. Herodias aut̄ isidabat ioā-
 ni. Herodes aut̄ metuit ioannem: sciens
 eū virū iustū et sanctū et libēter eū audie-
 bat. Iste herodes erat rex et h̄bat vxorē:
 sed nō ita pulchraz et gratam vt erat
 vxor fratris sui philippi. Et q̄ erat luxu-
 riosus nō fuit p̄ctus de vxore sua plus
 appetēs pulchritudinē q̄ bonitatē mu-
 lieris vt sunt multi. Jō pulchritudo mu-
 lierū facit eis multa mala. Nec philip-
 pus suspicabat malū de ffe suo. finali-
 ter herodes dixit. o cognata si vellet; ve-
 nire mecum: ego suz rex et vos esset; regia.
 R̄ndit illa. Meli⁹ ē mihi vt sim vxor vni⁹
 nobilis: q̄ p̄cubina regis: vos iā habetis
 vxorē: sed si vult; expellere vxorē vestrā
 vadā vobiscū. Et sic vxorem abstulit ffr̄
 suo philippo. Statim fama hui⁹ facti di-
 uulgata fuit. O dixit ioannes si hoc pec-
 catū sustinet̄ tota patria corūp̄et: q̄ ita

poterūt etiā alij facere: nec aliq̄s aude-
 bat hoc redarguere nec corrigere. Pro-
 pter q̄ ioannes venit ad herodē. Et q̄
 p̄ctū erat notozū publice eū corrigēdo
 redarguit di. Nō l̄z tibi h̄e vxorē ffr̄
 tui: nō ē bh̄ factū q̄ tu teneas istā mere-
 tricē. Cogitate q̄r ipsa fuit indignata Jō
 b̄m̄ ioānē q̄ se reginaz reputabat dicēs
 intra se. Si iste ioānes viuit ego sum p̄di-
 ta. Propter q̄ oī die instabat ap̄d herō-
 dē vt occideret ioānē de mane et de sero.
 Nā talis est modus mulierū. Dicebat si-
 bi herodes. O malū eēt quō potero ego
 occidere istū tā sc̄m̄ hoīem et p̄phetam
 quē seq̄tur tot⁹ mūd⁹. et illa B̄n. Deligi-
 tus me sic. finali⁹ aut̄ q̄ herodes erat ita
 luxuriosus et carnali amore cecat⁹ dixit.
 Quō fiet ne sit tumult⁹ i p̄plo. Et illa ait
 Capiat p̄mo et videbit; q̄ faciet p̄plo:
 si hoc poterit sustinere: delide fiat aliud.
 Tūc herodes b̄u ioānes p̄dicaret misit
 hoīes vt caperēt ioannē. De hoc Mat.
 xxiiij. et Mar. vi. Ecce q̄r captio bil̄ ioā-
 nis fuit ex parte herodis ex malicia et in-
 iusticia. Morali⁹ habet; hic tres doctri-
 nas. Una tāgūt hoīes Sc̄ba mulierē.
 Tertia cōitates et retores. P̄la q̄r he-
 rodes ad hoc deuenit vt secu duceret co-
 gnatā. Hui⁹ mali p̄ncipiū fuerunt oculi
 et pulchritudinē respiciēdo. Deinde ex
 oculis veniūt cogitaciōes i corde. Deinde
 locutiones in ore. O si possemus loq̄
 truffando etc. Deinde tactus de truffa:
 de tactu ad oscula. Jō qui vult viuere ca-
 ste b̄z custodire portas oculorū et nō re-
 spicere: q̄ alio cadet. iō hieremias lo-
 quēs in p̄sona iuuenū q̄ respiciūt lib̄ter
 mulieres dicit. Oculus meus dep̄datus
 est aiām meā: q̄ si haberetis omnia me-
 rita patriarchaz: p̄phetarū etc. In p̄un-
 cto q̄ respiciēs mulierē p̄cupiscēdo eas
 perdunt oīa: quia peccatis mortaliter.
 Modo aut̄ iuuenēs et sc̄ntiferi vbi debe-
 rēt acquirere merita et remissionem pctō-
 rū p̄dunt merita et augmentant peccata
 eundo ad ecclesias: sermones: et ad loca
 vbi sc̄iūt cōfluere mulieres ad videndū.
 Ergo ait Grego. Non decet intueri q̄s
 non licet cōcupisci. Qui habet pulchraz
 vxorem potest intueri eam et p̄cupiscere
 sed ab illa quā nō licet p̄cupiscere auer-
 te oculos tuos ne videant vanitatē sit.

David. ps. cxvii. **¶** Secunda doctrina tangit mulieres quia ille non debet sustinere oscula tactus et visitationes suspectas: quod si faciunt peccant: id est errant. Et quia ubi est consuetudo cognata possit cognatus osculari: in piculum est. Nam uterque statim incalescit. **¶** Tercia doctrina tangit mulieres: si aliquis vir est zelotus dicendo. vxor mea que osculata estis illum hominem. Respondet Dominus ipse est cognatus meus: et a nullo computaretur pariter. Sed si homo sit senex quous sit cognatus eius in noluit ipsum osculari etiam si sit germanus. **¶** Quarta doctrina tangit mulieres: ubi est maius piculum. ibi maior diaboli tentatio: id est apostolus ait. Fugite fornicationem sicut ad Cor. vi. et ad Eph. iiii. Nolite locum dare diabolo. Locus datus diabolo truffando tangendo. **¶** Quinta doctrina tangit rectores civitatis. Nam quod diu peccavit herodes secrete. Joannes non curavit corrigere eum: quia de peccatis occultis non punietur coitas. Sed quia fuit notorium: tunc correxit: ne corrumpere totam civitatem et terram. Hic habet exemplum et doctrinam rectores civitatis quod corrigant peccata publica et notoria. aliter ira dei est super vellus vel civitatem. Peccata secreta non cadunt in iudicio hominum: nec ex illis punietur coitas. Verbi gratia. Si aliquis secrete peccat cum aliqua muliere: deus dabitur ei: sed quia est notorium: quia nulla potest tergiversatione celari: nisi corrigatur tota civitas punietur. Ecce que beatus Johannes qui erat tanquam rector et platus voluit corrigere illud peccatum. fiat ergo ordinatio in consilio etc. **¶** Sexta doctrina tangit peccata publica. Et si tenebitis consilium quod dedit apostolus illi magne civitati. Corinthiorum de quodam peccatorio ratione cuius civitas patiebatur mortalitates: sic civitates: et alia mala: et paulus qui adhuc vivebat scripsit eis ubi habebant illa mala dicit. **¶** Nota practica. Ex quo beatus Johannes fuit captus: illa iniqua mulier non quiescit dicens. Iste fugiet de captione:

vel liberabitur a populo: et clamabit in me. **¶** Joannes non quiescit donec sit mortuus. Et ipsa cum herode tractabant mortem suam. Herodes non audebat eum occidere: quia timebat populum: sed inter se tractaverunt secrete. Dixit herodes. Tali die est festum mee natiuitatis. **¶** Nota. quod facere festum natiuitatis nisi de sanctis est stulticia: et tunc ego invitabo barones et maiores regni et tenebimus modum quod isti consentient in morte iohannis: ex quo isti sunt mecum bene quietabimur populum: et in fine predictum intrabit puella etc. **¶** Et quicquid petierit sibi datum iuramento firmabo: et ipsa petet caput iohannis: et de iuramento facto me contristari simulabo. **¶** Quod enim hac consuetudine et simulatione habuerunt videtur innui in historijs scholasticis ubi sic dicit. Credibile est quod herodes: cum vxore de nece iuravit: ut occasione inueniret occidendi. Ordinato igitur convivio: illa mittebat filiam quam optime sciebat trepidare: quia mater sibi ostenderat: quia marres civi ostendunt filiam modum ornandi et tripudiandi que patet noster. vel Ave maria. ministri autem faciebant sibi iam signum quod veniret ad saltandum que coram omnibus saltavit et placuit cunctis iam ebrijs. Rex autem ostendens magnam gaudium vocavit eam dicens. Pete quod vis et dabo tibi. Et iuravit illi quia quicquid petieris dabo tibi licet dimidium regni mei. Et illa. Domine peto quod de hoc possim petere siue querere consilium a matre quod petam que alibi comedebat. Que cum exisset dixit matri sue. Quid petam. At illa dixit. caput iohannis baptiste. Sed dicas regi coram omnibus: quia verbum regis iuramento roboratum irrenocabile est. Cuius ergo introisset statim cum festinatione ad regem petiit dicens. Volo ut prout des mihi in disco caput iohannis baptiste. Audiens hoc herodes se contristatum simulavit Tristitiam prefererat in facie cum leticia haberet in mente: et illa ait. Domine rex attendatis quod modo iuramento promissistis. Tunc maiores et barones iam ebrii dixerunt regi. Domine detis sibi et non est magnam quod dare sibi caput unius heremite pauperis: faciat. Et ait rex. Dicitis vos ita. Et illi. Ita domine. Tunc rex misit spiculatorum cum disco in quo portaret caput iohannis. Joannes autem videns hominem credens quod sibi portaret predictum: quia vidit scissoris dixit. Ubi est cibus? Et ille. Non

porto tibi cibū: imo caput tuū erit cib⁹.
 Vidēs iōānes q̄ mort̄ debebat alia vo-
 ce clamabat dicens. Vñe de⁹ me⁹. In ma-
 nus tuas p̄mēdo sp̄m̄ meū. Tunc caput
 iōānis p̄sandidi: puella datur ⁊ a puella
 matri adultere p̄ntat. Ecce qualr̄ bñs
 iōānes scholasticus: magisteriū vite: san-
 ctissimā forma: notissima iusticie: v̄ginitat̄
 speculū: pudicitie titulus: castitatis exē-
 plū: p̄ntē via: p̄ctōꝝ venia: fidei discipli-
 na. Iōānes maior̄ hoīe: par angelis: le-
 gis summa: euāgelij sanctio: ap̄loꝝ vox
 silentiū p̄phetaz: lucerna mūdi: p̄cursor
 iudicis: toti⁹ medi⁹ trinitatis. Et hic tā-
 tua daf̄ incestuose: tradit̄ adultere: addi-
 cit saltatrici. Morat̄ iōānes hic bñ esse
 martyꝝ. Unde eo. cātat ecclia. p̄reposit̄s
 martyꝝ heremij cultor. Tñ nō pro fide
 mori⁹ est. q̄ herodes nō faciebat sibi q̄
 stionē de fide: sed q̄ corrigebat eum de
 p̄ctō luxurie. No. q̄ nō solum q̄ p̄ fide
 p̄t̄: sed etiā q̄ mori⁹ p̄ h̄m̄te aliq̄ manu-
 tendā martyꝝ efficit. Si quis occidit a
 blasphematoꝝ que reprehēdit martyꝝ
 efficit cū bñs iōānes: y esset magn⁹: maio-
 rē rōnē habet martyꝝ q̄ reprehēdit blas-
 phemū q̄ luxuriosus: q̄ manus p̄ctm̄ est
 blasphemia q̄ luxuria. Incomparabiliter
 manus p̄ctm̄ cēt̄ semel dicere malas gra-
 tes ⁊ c. q̄ interficere cētū hoīes. Quot
 martyꝝ possent esse mō si vellēt ⁊ c. Iō
 recroꝝ p̄uideāt ne iurēt gentes deum
 enormiter. Si aliq̄s notorie diceret: ma-
 lū de regē: nō sustineretur ⁊ de eo q̄libet
 pōt loq̄ ad libitū: imo ponit̄ in trussa q̄n
 sciūt aliq̄e iuratoꝝ vt rideāt puocant
 eū vt iuret: ⁊ sic de alijs p̄ctis. Iō x̄p̄s q̄n
 fuit locut⁹ de merito ⁊ premio martyꝝ
 dixit. Mat. v. Beati q̄ p̄secutionē patiū-
 tur p̄pter iusticiā: nō solū dixit p̄pter fi-
 dē: q̄ fides est vna h̄m̄s theologialis:
 sed iusticia est ḡnalis p̄ omni virtute tā
 h̄m̄itatis q̄ abstinentie et castitatis. Vñ
 si mulier d̄dicendo ribaldis occidit mar-
 tyꝝ efficit. No. de bñā Edulia virgine et
 martyꝝe de qua in Kalēdis natiuitatis
 d̄nit̄: p̄pter hoc dicebat sc̄tus petr⁹. Ne-
 mo vestrum patiā quāsi homicida: aut
 fur: aut maledictus. aut alienoꝝ appeti-
 tor. Si autē vt xp̄ianus nō erubescat: glo-
 rificet autē deū in isto noīe. i. Pet. iij. ⁊ c.
 p̄cedēt. Sed si q̄d patiūnt p̄pter iusti-

ciam bñ. Tertio restat nūc videre de sua
 sepultura corpali. Inuenio q̄. b. iōānes
 habuit tres sepulturas p̄prias. Una fuit
 corpis: alia capitis: alia ale. Prima fuit
 corpis. Corp⁹ autē et sine capite habuit
 honorabilē sepulturā. Dicit euāgeliz
 q̄ discipuli ei⁹ audita ei⁹ morte venerūt
 ⁊ tulerūt ei⁹ corpus ⁊ posuerūt in monu-
 mento. Secūda fuit capitis. Et istaz fecit
 ista mala mulier q̄ p̄ntato sibi capite a fi-
 lia timēs ne p̄pheta resurgeret si cū cor-
 pore caput sepultū fuisset: id̄ caute in pa-
 riete palatij fodit ⁊ ibi caput posuit: ⁊ se-
 pe caput volebat videre timēs ne resur-
 geret: s̄ bh̄ fuit p̄soluta. Vñ cū semel cas-
 put iōānis in manib⁹ teneret: ⁊ eidē gau-
 dēs plurimū insultaret di. Vñ iōannes
 vos voluistis me separare ab herode: s̄
 ego abstuli vobis vitā ⁊ caput a corpe.
 Et diuino nutu caput ip̄m in ei⁹ facie in-
 sufflauit. Et illa misera primus expira-
 uit: ⁊ demones ei⁹ aiām ad infernū duxē-
 rūt. filia h̄o ei⁹ cū sup̄ glaciē tripudia-
 ret: sub ea glaciē resoluūt: ⁊ ip̄a in ad̄
 p̄tinuo submersa fuit: ⁊ mō tripudiat cū
 demonib⁹ in inferno. Herodes autē i ext-
 lū missus ab impatore: vidē miserabi-
 liter vitā finit. Ecce q̄r̄ p̄soluti fuerūt
 Tertia sepultura fuit ale. Et ista fuit in
 limbo inferni. Nō credatis q̄ aia iōānis
 statim ascendit in celū: q̄ nō dū x̄p̄s p̄ suā
 mortē ⁊ passionē aperuit ianuā celi. S̄
 descendit ad limbū cū factis patr̄b⁹: q̄ lim-
 bus est in corde terre: ibi ein inferius est
 infernus d̄natorū. Vñ de limb⁹ p̄teroz-
 rū. Tertio locus purgādoꝝ. Quarto su-
 per⁹ erat loc⁹ patrū sc̄toꝝ. Mō p̄templa
 m̄ni hic q̄n sc̄ti patres viderūt alaz iōā-
 nis dixit. Et q̄s es tu. Et ille. Et nō co-
 gnoscitis vos illū de quo dixit Esaias.
 Vox clamātis in deserto. Et gaudis sunt
 sancti p̄fes. Et narravit eis quōd x̄p̄s ba-
 ptizauit ⁊ mūdo ostēdit ⁊ c. De ista sepul-
 tura dauid dixit. Quis est h̄o q̄ viuet et
 nō videbit mortē: eruet alaz suā de ma-
 nu iferi. q. b. null⁹ in p̄o. lxxxvij. ⁊ c. Mo-
 raliter habem⁹ hic doctrinā magne p̄so-
 lationis. Vñ iōānes cū tāta sanctitate
 ⁊ vite asperitate descendit ad infernū: ⁊ mō
 si creatura mori⁹ post baptismū anteq̄m
 peccet statim enolat ad celū. Idē ē indi-
 cū de quocūq̄ alio h̄deli nō h̄ete veniē-

te ad baptismū. Ecce mō qualez grām habem⁹. Idē si facim⁹ condignā pñiam de pctis: ideo xp̄s. Penitentiā agite: appropinquabit ei regnū celoy. Mat. iij.

In festo natiuitatis virginis Marie. Sermo. i.

Ego quasi vitis fructificauit

verbu istud habet textualr Eccli. xxij. et officiat in p̄ta hodierna. p̄ declaratiōe hui p̄positi z introduciōe materie p̄dicade: sciēdū q̄ xp̄s iter alias bonas p̄paratiōes z p̄uas q̄s dedit de se suis sc̄tis apl̄is z discipulis fuit uita. Ego suz vitis z vos palmites. Qui manet in me z ego in eo hic fert fructū multū: qz sine me nihil potestis facere. s. meritorie. Jo. xv. Ecce q̄ xp̄s in ista auctoritate vocat se vitē: z discipulos z in p̄sona eoz om̄s nos vocat palmites. Et ponit duas rōnes. Unā affirmatiuā: aliā negatiuā. Affirmatiua est qz sicut palmes manēs in vite ab ea recipiēs humorē fructificat al̄s nō: ita xp̄s ē vitis z radix siue rabaeca oīm bonoz z virtutū z influētiar. Qui ḡ manet i hac vite. s. p̄verā fidē: avsq̄ erore: dubitatōez falsa credētia: z p̄ deuotā z p̄optā obediētiā faciēdi sua volūtatē z fruādi sua p̄cepta: talis recipit ab eo humiditatē gr̄e z facit eū abūdare et fructificare. Primo in intellectu fructu cōtēplatiōis: In memoria fructu bone recordationis. In volūtate fructu amoris z dilectiōis. In ore fructu orōnis. In oculis fructu lachrymatiōis. In auribus fructu diuinorū auditiōis. In manibus fructu elemosynarū largitiōis. In toto corpe fructu afflictiōis. Ecce rō affirmatiua q̄r q̄ diu palmes manet in vite per credētiā z obediētiā fructificat. Jō dicit Ego sum vitis z vos palmites: q̄ manet in me z ego in eo: h̄ fert fructū multū. Sc̄da rō est negatiua quā tāgit cū dicit. Qz sine me nihil potestis facere qz palmes a vite scissus nullū facit fructū nihil valet nisi ad p̄burēdū in igne. Sic xp̄ianus a vite. i. a xp̄o scissus gladio pcti mortalis qz dubitat in fide si ē sic. Et nūqd̄ dz q̄s dubitare i his q̄ de⁹ dixit. Absit. Adhuc si habeat fidē firmā z tenet malā vitā tñ scissus est: nullū facit fructū meritorū:

qz sine me. i. gr̄a z influētia nihil potest facere. Jō dr̄ ibidē. Sicut palmes nō p̄t facere fructū a semetip̄o nisi māserit i vite: sic nec vos nisi in me māserit. Ex his rōnib⁹ p̄z q̄ dñs ih̄s xp̄s de se p̄p̄te dr̄. Ego sum vitis. Ecce excellētia xp̄i. Virgo at maria nō h̄z eq̄lē excellētia cū xp̄o qz ipse ē creator. z ipsa creatura: z iō ip̄a nō eq̄parat se xp̄o: s̄z tēperādo h̄bū sibi assimilādo se dicit. Ego q̄si vitis: nolo et eq̄parari vel eq̄ri: s̄z assimilari: fructificauit. Fili⁹ fructificat vt p̄ncipiū p̄mū z tñ q̄ causa p̄ncipalis oīm: ego post eū non equaliter vt vitis: sed sicut: qd̄ notat similitudinē. Patet thēma. De ista materia inueni quattuor fruct⁹ in quibus h̄go maria fructificauit quasi vitis.

Primo est de p̄nūciatiōe angelicali.

Secūdo de sanctificatiōe spiritali.

Tertio de p̄ntatiōe corporali seu tp̄ali.

Quartus de magnificētia virtuali.

In his ergo maria h̄go fructificauit q̄si vitis p̄pter qd̄ dicit. Ego q̄si vitis fructificauit. Dico p̄mo zc. P̄rio xp̄s fructificauit in fructu de p̄nūciatiōe angelicali: qz añq̄ fuisse p̄ceptus fuit angelice p̄nūciat⁹. Jā scitis qualr̄ angelus gabriel tot⁹ lucidus nūciat⁹ h̄gini marie q̄ esset mater filij dei. Jō dicit euāgelista lucas. Misus est angel⁹ gabriel a deo i ciuitatem galilee cui nomē nazareth ad virginē desp̄osatā viro cui nomē erat ioseph de domo ds̄ z nomē h̄ginis marie. Luc. i. Ecce p̄nūciatio angelica dulcis fruct⁹ est p̄tēplādi. Sicut h̄go maria q̄si vitis: nō equalr̄ vt vitis fructificauit. Añq̄ fuit p̄cepta fuit p̄nūciata. Ille magn⁹ doctor h̄iero. affirmat q̄ ioachim pater h̄ginis marie: z br̄a anna ei⁹ mater viginti annis fuerūt i m̄rimonio q̄ nō habuerūt m̄rimoniū fructū. Culpa erat ips⁹ anne q̄ erat p̄plexionis frigide: iō erat sterilis. Sed qd̄ fecerūt: nō recurrerūt ad diuinos vel fortilegos: sed ad deū: qz nullus p̄t dare nisi de⁹. Jō cū deuotione: orōnib⁹: ieiunijs: z elemosynis: vigilijs z p̄grinationib⁹ recurrerūt ad deū: uētes q̄ si de⁹ daret eis fructū zc. q̄ darent deo. Et cum semel ioachim fletet ex vna pte: z anna ex alia appuit eis angelus gabriel p̄fortās eos di. q̄ orōnes et alia bona erāt: deo accepta: z q̄ haberēs

vnam filiā: non filiā: sed filiā: q̄ esset sc̄a
 h̄it: q̄ nata: que cōciperetur mirabiliter
 q̄ de sup̄naturaliter iun̄t op̄ matrimo
 niū in sua generatione: et anna cōcepit.
 Ecce qualiter fuit ab angelo p̄nunciata
 vt x̄ps. 3̄o dicit. Ego quasi vitis fructi
 cam suauitate odoris ⁊ flores mei fructus
 honoris ⁊ honestatis. Eccl. xiiij. Flores
 vocat verba q̄ dixit angelus parentibus
 suis. Fructus honoris fuit virgo maria.
 Et honestatis: q̄ non legit q̄ vn̄q̄ Joa
 chim cognouit aliā nisi vxorē suā. Ita
 est honestas matrimonij. No. 3̄ illos q̄
 frangunt honestatem ⁊ legē matrimonij
 Ecce quot peccata cūcurrūt. P̄mū est
 luxurie abominabilitas: q̄ de⁹ nō vult
 q̄ illud op̄ fiat nisi inter virum ⁊ vxorē
 in matrimonio. Etiam si h̄i h̄iet mori: et
 diceret medic⁹ q̄ faceret illud als mor
 tuis est. ⁊ cū⁹ d̄z mori nisi habeat vxorē
 et medic⁹ est excōdicatus dando p̄si
 lium tali q̄ non est de matrimonio. Ita
 est cōdemnatum hoc peccatum q̄ nullo
 modo est licitum illud nisi in itam m̄fi
 monij. 3̄o dicit honestatis. Et cōcordat
 ap̄ostolus dicens. Honorabile p̄nubius
 in omnib⁹ ⁊ h̄or⁹ immaculat⁹. Fornica
 toris em̄ et adulteros iudicabit de⁹. ad
 Hebr. vii. Secūdu⁹ est de rapina de furto
 ⁊ iniustitiā q̄ si ego do tibi cappā meā ⁊
 possid̄ tu eam possedisti: aufero eam tibi
 et do alteri: rapinā facio. Rapinā ma
 tor est q̄ h̄o q̄ dedit corp⁹ suū vxorē: de
 inde ip̄e dat alteri: furtū ⁊ iniustitiā fa
 cit: q̄ corp⁹ viri vxoris est: et cōuerso. iō
 ap̄s. Mulier sui corporis potestare non
 h̄z: sed vir. Si ante⁹ et vir sui corporis
 potestare nō h̄z sed mulier. Ergo nolite
 fraudare iniucē. 1. ad Cor. vii. Tertium
 p̄mū est mar⁹: sc̄z p̄ditionis: q̄ si vnus
 miles dat fidē alteri militi q̄ erunt socij
 in p̄lio si frangit sibi fidez corporis p̄t ip̄z
 redarguere de fide siue p̄ditione ⁊ dare
 sibi campum duelli. Ita in matrimonio
 vir dat fidem corpori vxorē: ⁊ cōuerso. iō
 q̄ frangit fidē p̄ditōr est. Et si vxor esset
 fortis posset assignare viro p̄ditōr cam
 pum corā ip̄o rege. Sed q̄ sunt debiles
 recurrunt ad deum ad linguā ⁊ ad oculo
 los plorādo. De talib⁹ dicit ap̄s. Si q̄s
 suoz et maxime domesticorum curā nō
 h̄z fidem negauit et est infideli deterior.

1. ad Tim. v. Null⁹ est magis domestic⁹
 q̄ vxor. Quartū p̄mū ⁊ mai⁹ est sacrile
 gium. Sc̄us q̄re de⁹ ordinauit matrimo
 nium q̄ est vnū de septē ecclesie sacra
 mentis: ad signandum q̄ x̄ps duxit eccle
 siam in sponsam suam quā nō h̄z dimiser
 ter propt̄ aliam: cui est fidelis. Qū ergo
 frangit m̄fimonij tu es falsator sacra
 menti. Et sicut sacerdos est falsator sac
 ramenti si q̄s d̄z eleuare hostiam conse
 cratam eleuaret hostiam papiri. Sacra
 mentuz hoc magnū est. Ego autē dico in
 x̄po et in ecclesia. ad Ep̄c. v. Secun
 dus fruct⁹ x̄pi fuit sc̄ificatio spiritualis
 Nā in p̄ceptōe d̄ni iesu x̄pi simi in instā
 ti cōcurrerūt quatuor. s. corporis formatio:
 ale creatio: vtriusq̄ sc̄ificatio: passioe q̄
 tū ad humanitatē: q̄ vt fons ton⁹ sc̄ifi
 cationis in summa sc̄ificatiōe creata est
 sup̄ oēm purā creaturā q̄rio h̄ūanitatē
 et diuinitatē vno. De hoc dixit angelus
 v̄rgini marie. Qū em̄ ex te nasce⁹ sanct⁹
 vocabit̄ fili⁹ dei. Luc. i. Si ergo fecit fru
 ctū sc̄ificatiōis nō dico equalr: nec ipsa
 dicit: s̄z dicit. Ego q̄si vitis. s. q̄ non in
 instanti ei⁹ corpus fuit formatū ⁊c. s̄z q̄
 ei⁹ corp⁹ fuit format⁹ ⁊ ala creata ⁊ in
 fusa: q̄ ista b̄i p̄ceptio geminis q̄ est p̄
 fecta: q̄ p̄ceptio seminis imperfecta est: nō
 expectauit de⁹ nouē m̄ses: nec vnū: nec
 etiā hebdomadā vnā: imo credit q̄ eas
 dē die ⁊ hora fuit sc̄ificata sup̄ oēs san
 ctos ⁊ sc̄as ⁊ et̄ āgelos. Buctuitas de
 hoc d̄b in p̄o. xlv. Fluminis ip̄er⁹ leuifi
 cat ciuitatem dei: sc̄ificatiōe tabernacu
 lū suū altissim⁹. De⁹ in medio ei⁹ nō cō
 mouebit: adiu. eā de⁹ ma. dilu. 3̄n q̄ psal
 mo quatuor ponunt de ei⁹ sanc̄ificatiōe.

Primo quantitas.

Secundo dignitas.

Tertio firmitas.

Quarto puritas.

Primo ostendit puritas sc̄ificatiōis q̄gnis
 marie cū b̄i. Fluminis impet⁹ q̄ totū flu
 mē diuisarū ḡraz effusum est sup̄ eā l san
 ctificatiōe. 3̄n sc̄ificatiōe alioz sc̄idum
 infundit vna gutta ḡre diuile: q̄ vn⁹ san
 ct⁹ habuit vnā guttā ḡre ali⁹ aliam ⁊c.
 Quod in v̄rgine maria fluminis impet⁹
 det. Ceteris per partes datur ḡre sp̄iri
 tuo: marie vero totam se infundit plenis
 iudo ḡrarū: p̄p̄ q̄ dicit leuificat ciuitas

eſt dei. Quādo virgo fuit ſanctificata: nū-
 lūſ hō ſciuit: ſed angeli ſciuerunt. O ſcī
 gaudium fecerūt. Rō qz dixit xp̄s qz gau-
 dium eſt angelis dei in celo ſup vno pec-
 catore penitentiaz agēte: ergo quāto ma-
 gis ſup virgine maria que nūq̄ peccauit.
 Ecce quare dicit. Fluminia impet⁹ leti-
 ficat: ciuitatē dei. Scōo declarat ſua di-
 gnitas: cū dicit ſanctificauit taberoacu-
 lum ſuum altiffim⁹. Si camera militum
 ſunt optime ornate: dignū eſt qz camera
 regio ſit mag⁹ ornata: Jō dignū fuit vt
 tabernaculū ſuum ſc̄z camera in q̄ filius
 dei debuerat nouem mēſibus habitare
 fuiſſet ſup oēs ſanctificata. Ber. Ego pu-
 to qz copioſior ſanctificationis benedi-
 ctio q̄ in alijs ſanctis in vtero ſanctifica-
 tis in eam deſcenderit q̄ non ſolum ipi⁹
 ortum: ſed et vitam eius ab omni pecca-
 to deinceps immunē cōſeruaret. T Ter-
 tia declaratur ſua firmitas cū dicit. Deus
 in medio ei⁹ nō cōmouebitur: qui ſc̄z ha-
 bitat in ea p̄ gr̄am. Diſſerentia eſt inter
 cadere et cōmoueri. Cadit homo p̄ pctm̄
 mortale. ideo ap̄ls. Qui ſe exiſtimat ſta-
 re. ſ. in gr̄a dei videat ne cadat. ſ. ad Cor.
 x. Et cōmouet̄ q̄s p̄ pctm̄ veniale. Nun-
 q̄ fuit aliq̄s ſanctus nec ſancta quin ce-
 ciderit vel cōmor⁹ fuerit niſi xp̄s et ſgo
 maria: qz chriſt⁹ iam in hac vita habuit
 priuilegium ſanctorū q̄ ſunt in celo q̄ non
 poſſunt cadere nec cōmoueri. Dauid in
 po. cxxiij. Nō cōmouebit̄ in eternum q̄
 habitat in hierim. Sic virgo ſmaria: qz
 nūq̄ peccauit mortaliter nec venialiter:
 nec corde cogitando et. ipſa em̄ fuit illa
 mulier fontis de qua. Salomō queſiuit a
 ſuis doctozib⁹ dicens. Mulierē fontem
 quis inueniet. Proverb. vi. Nullus do-
 ctoz ſciuit rhidere et ſpūſ ſanct⁹ ſibi rhidit
 dicens. Procul et de vltimis ſinib⁹: quia
 in vltima erare debuit eſſe. No. qz iſta q̄
 ſtio Mulierē fontem et. incipit p̄ aleph
 quod interpretatur mille qz tot anni ſu-
 perunt a Salomone vſqz ad ſginem ma-
 riam. Quarto declarat primitias: cui⁹
 dicitur. Adiuuabit eā de⁹ mane diluculo.
 Et loquitur de ſanctificatione ſginis
 marie. Inuenio ſex horas in qb⁹ ſancti-
 ficant̄ creaturas aliquas: ſc̄z hora p̄le-
 toz: hora vesp̄ray: tertia hora meridiei
 quarta hora tertiaz: quinta hora prime:

ſexta in auroz. Hora cōpletorū vt ſciſſ⁹
 eſt in ſolis occaſa. Iſta hora ſignificant̄
 etiam illi qui vixerunt in peccatis et ma-
 lis plorant et petunt miſiam: et de⁹ dat eis
 contritionem: tales ſanctificant̄ p̄ con-
 tritionē cordiale. Sed in tota ſacta ſc̄p-
 tura non legit̄ qz aliq̄s fuerit ſic ſctifica-
 tus niſi de vno. ſcilz de latrone de q̄ leo-
 p̄pa dicit qz nō legit̄ qz vnq̄ fecerit ali-
 quod bonum: ſemp̄ fuit mal⁹ et vitioſus.
 Et hora cōpletorū quido fuit iudicatus
 ad mortē habuit tantam contritionē de
 peccatis qz vix potuit formare verba di-
 cens. Memento mei dñe dū veneris in
 regnū tuū. Cui xp̄s. Amen dico tibi: ho-
 die mecū eris in paradizo. Lu. xxiij. Nū-
 lus ſit ita ſtult⁹ qz dicat qz de⁹ ita miſere-
 bitur mihi ſicut latroni: qz mag⁹ miraculoſ
 eēt qz male viuentes facerent bonū ſine
 q̄ ſuscitare mortuos. De iſta ſctificatiōe
 dicit Hierem. Cōgrega eos quaſi gregē
 ad victimā et ſanctifica eos in die occiſio-
 nis. Hierem. xij. Alij ſanctificant̄ hora ve-
 ſperarum vt illi q̄ non expectant ſinem:
 ſed ante redunt ad deum cōſtenuit̄ fa-
 ciunt afflictiones. Tales ſanctificant̄ p̄
 p̄niam ſacramentale. Talib⁹ dicit ap̄ls
 poſtq̄ fecerunt p̄niam. Nunc liberati a
 peccatis. ſ. p̄ p̄niam: ſerui aut̄ facti deo:
 habetis fructū v̄m in ſanctificationem.
 ad Ro. vi. Alij ſanctificant̄ in meridie
 q̄ ſeruet̄ calor. ſicut martyres q̄ feruore
 ſpūs occidebant̄ p̄ honore xp̄i. Iſti ſan-
 ctificabant̄ p̄ paſſionem martyrale. De
 q̄bus dicit ſc̄ptura. Preparauit dñs ho-
 ſtiā. ſ. corp⁹ ſuū ſeu martyres ex feruore
 ſpūs ſanctificauit vocatoſ ſuos. Sopho.
 j. Alij ſanctificant̄ hora tertia: vt infan-
 tes p̄ ablutionē baptiſmale. De iſta dicit
 ap̄ls nouiter baptizatis. Pctōres au-
 tem aliq̄s fuistiſ: ſed abluti eſtiſ: ſc̄z ſctifi-
 cati eſtiſ: ſed iuſtificati eſtiſ in noſe dñi
 nſi ieſu xp̄i: et in ſpū dei nſi. ſ. ad Cor. vi.
 Alij hora p̄ma in ortu ſolis fuerūt ſctifi-
 cati. q̄ in vtero m̄ris añq̄ naſcerent̄ eſſe-
 cti ſūt ſc̄i: vt Hierem. et Jo. bap. De hie-
 remia. añq̄ exire de vulua ſanctificauit̄
 te. Hier. j. Iſta auctoritas nō cogit ad cre-
 dēdū niſi qz q̄s debuit naſci fuit a deo ſc̄-
 ctificat⁹. Idē de b̄to iōā. bati. Lu. j. Spū
 ſc̄to replebit̄ adhuc ex vtero m̄ris ſue. ſz
 ſgo maria in auroz fuit ſctificata: non

expectavit de noue menses nec unum et sic in eodem die et eadem hora. Ecce quare dicit. Adiuuabit eam deus mane diluculo non hora completorii nec vespertini et sic sed mane in auroa. Ecce eius fructus sanctificationis. Quod possumus dicere in laudem christi et virginis gloriose illud dicit. Dominus dabit benignitatem. scilicet in incarnatione et terra nostra. scilicet virgo maria dabit fructum suum per septem. Tertius fructus christi fuit de presentatione temporalis. Nam post sui natiuitatem fuit presentatus in templo domini. Luc. ii. Postquam completi sunt dies purgationis marie secundum legem moysi tulerunt illum in hierusalem sicut dicitur in libro scriptum est in lege domini. Quia officium masculinum adaperiens vuluam: scilicet domino vocabitur. Erat daret hostiam pro eo dedit par turturum: aut duos pullos colubam. Sicut et beatus Hieronymus non dico equaliter: sed post natiuitatem ex utero matris et post ablationem suam fuit deuotissime in templo domini presentata. Nota historiam breuiter speculando de ascensu virginis per xv. gradus in templo dei nam illa ascensio fuit ministerio angelorum facta est ducendum. Cui dicit Gregorius primo dialogorum. In hoc mundo visibili nihil per creaturam inuisibile disponitur. Quod potest intelligi et declarari ad modum sponsarum in die nuptiarum: que versus ad ecclesiam ducuntur parentes earum et ex tunc assumuntur a sanguineis sponsi. Tunc ascensus xv. graduum signabat aliquod mysterium futurum et maxime de beata virgine: ut tangit Hieronymus. scilicet quod supra nouem ordines angelorum: et archangelorum et sic cantatur. Exaltata est sancta dei genitrix super choros angelorum ad celestia regna: et supra sex gradus sanctorum. scilicet virginum perfectorum: martyrum: apostolorum: prophetarum: et patriarcharum erat sublimata. Multe filie congregauerunt diuitias tu supergressa es vniuersas. Prover. vii. Moratur notatur super hoc quod parentes virginis diligentes fuerunt ad complendum et faciendum votum quod vouerunt et non complentes quod licet dicat doctores quod maior meritum est quam do mediante voto hoc fuerit castitate paupertate et obedientia quam sine voto ceteris paribus sed est in periculum et peccatum fractio voti: quod maior peccatum est quam homicidium. Dicunt theologici quod maior peccatum est falsum iuramentum quam homicidium. Et beatus Thomas dicit quod maior peccatum est fractio voti. Nota quod clericos

ignorantes dicentes quod peccatum luxurie non est maius peccatum. Verum est in laicis: sed sufficit ad damnationem. In clericis autem et religiosis est de maioribus propter votum. Caueatis ergo a votis nisi compleatis. dicit enim scriptura. Si quod vouisti deo ne moreris reddere. Displicet enim ei infidelis et stulta promissio. Eccles. v. Non ne moreris reddere. Si facis votum intra certum tempus complendum: debes illud complere intra illud tempus. alioquin peccas quasi si occideres hominem. Si autem non statuisti certum tempus debes complere statum habita oportunitate. Quod dicit. Ne moreris. Nota quod illos qui nunquam inueniunt tempus oportunitatem et quasi sunt senes petunt dispensationem. Displicet enim ei infidelis et stulta promissio que non complentur: stulta promissio est ei que fit sine deliberatione. Primum ex deuotione aliqui subito faciunt votum. Secundo ex indignatione que eis fit displicentia aliqui subito faciunt votum: vel non intrandi domum illius: vel non tradendi eum et hominum perarrietatum. et veniendo frangunt votum quod non debet seruari. Tertio ex tribulatione: scilicet doloris et infirmitatis: vel in partu mulierum: et post nihil faciunt quasi velint deum decipere. Item nota quod illos qui promittunt filios ad futurum dei in religione vel sacerdotium: et post nihil faciunt nec curant expectantes filium gibbosum vel filiam vel illam venturam et sic. Ecce que dicit. Si quod vouisti et sic. Quartus fructus christi est vel fuit de magnificatione et actuali vel spirituali. quousque christus fuit xxx. annorum ita vixit quod non reputabat magis: immo reputabat faber lignarum. Sed in baptismo fuit magnificatus: quod iohannes ipse baptizauit celi apertum sunt super eum et descendit spiritus sanctus in specie colube super eum: et vox patris intonuit hic est filius meus dilectus Mat. iii. et Luc. iii. Tunc apud hoies fuit ita magnificatus: inquit quod fugit in desertum. Sicut Hieronymus maria non equaliter. Et ecce quod. Ex quo Hieronymus maria fuit presentata in templo in quo stetit decem annis cum alijs virginibus que erant moniales: ita faciebant antiquitas. Nota propter consuetudinem de puellis non venientibus ad ecclesiam. Nota de historia et de desponsatione et quare spiritus sanctus descendit in specie colube super virginem sponsi sui ioseph: quem admodum super christum in baptismo: sic Hieronymus fuit valde magnificatus. De isto fructu dicit Sa

PPP

lomon in psona virginis. Sub ymbra illius que desiderauerat sedi. s. vt sit mihi in preem et spolum: et fructus eius dulcis gutturi meo. Ca. ij. Morale no. h. sup hoc qd virgo fuit desponsata p vba de pnti. Qm em sit p verba de pnti: verum infimonium est et si no sequat copula carnal: nec pnt separari nisi p ingressum religionis: si no fuit secuta copula: siue publice siue clandestine contraxerunt. Si clandestine: excocati sunt nec pnt separari. Jo si clandestine contrahunt: et post ppter timorem parentum vel odium ipsa ducit alium: ipsa est putana. Et primus qd est vir: et etiam si ipse pnt cu alia: leno est. O quom sunt multi qd credunt hfe vxorem et no hnt. Itē sunt alia multa impedimenta. Vos no creditis aliqd facere in baptismo vel confirmatione qz oēs vultis esse ppetres et comatres: et est ita qd si estis patris de aliq vel aliqua etiam vxor legitima est patris eius et eouerso: et si no sit pntis: et nuq aliqs filius vester pot pnt hēre cu illa: lz papa possit dispensare. Item si clericus qd baptizat hz filios non pnt contrahere cu illis qd ipse baptizauit. Et qd sunt in hoc casu. Itē si pntis cu aliq sanguinea infra qrtuz gradū: no est matrimonium. Itē dicendum anq habuissetis istam vxorem peccastis primo cu mfe eius: ita ergo no est vxor vfa. Nec papa possit dispensare nisi in aliqb gradib: no in iobus: qz no cu sorore vel vxore fratris qz est ptra legē diuinā. Nullus pot hfe mfe et filiam. Idē si peccastis cu sorore sua. et eouerso: si vxor peccauit cu pfe viri etc. Si sint in tertio vel in qrtto gradu papa potest dispensare. Jo est optima pfectudo qm debet desponsari qd sacerdos proclamet: si est aliqs qd sciat impedimentum qd reuellet: et si aliqs sciat impedimentum secrete: tntreuelet sacerdoti. Et mo in multis locis non faciūt istas pclamationes et male. Itē sunt aliq qd postq contraxerūt et discoueniūt pcurat sibi separationem cu falsis testib: etc. No pnt separari nec papa: nec etiam pntis aplos possit dispensare nullo mo possunt separari nisi p ingressum religionis an copulā. Jo aplos. Mis qd in infimonio tñc. i. sunt pncipio: no ego s. dñs vxorem a viro no discedere et vir vxorem no dimittat. j. ad Cor. vij. Et sicut ioachim et Anna vitam eternam pmerebimini.

Quod vobis prestare dignetur pater eius filius et spiritus sanctus. Amen.

De natiuitate beate marie vir. Ser. ij.

Memoria mea in generatione seculorum. Eccl. xxiij. et recitatum est statim in epistola hodierna. Scdm qd scitis hodie est festum et solemnitas benedite natiuitatis virginis marie qm nata fuit de vtero matris sue benedite Anne. Si plz deo habebim⁹ bonas doctrinas scientiales et instructiones morales: s. vt verba sint ad honorem dei salutem virgo maria. Istud verbum dicitur in persona virginis. Memoria scz mee natiuitatis. Sciendum est qd in summa generaliter sunt duo secula. Primum est creaturarum spiritualium et incorruptibilium. Scdm creaturarum corporalium et corruptibilium. Primum est celum empyreale. De quo strabus ait sup Gen. j. Celum empyreum mox vt creatum est: angelis est repletum. Secundum est terra: de quo iam vulgenter dicitur hoc seculum qz lz terra sit pmanens in creature corpales sunt corruptibiles. Jo Salomon ait. Generatio perit: et generatio aduenit: terra autem in eternum stat. Eccl. j. Dico qd creatio istorum duorum seculorum pot dici generatio. Ratio: qz generatio alicuius creature est eius principium. Jo philosophus diffiniens generationem dicit. Generatio est progressio de non esse ad esse: et quia ista duo secula. s. celum et terra habuerunt principium p creationem quia ante creationem celi et terre nulla erat creatura nisi sol⁹ de⁹ trinitas ipsa. Si dicatur ab aliquo simplici. Et de⁹ tunc vbi habitabat. Dicat qd in camera sue eternitatis Auctoritas. Dñs excelsus et sublimis inhabitans eternitatem. Esa. lvij. s. creauit celum et terram pro nobis. Et qz tunc habuerunt principium essendi: ideo potest dici generatio. Et pcorat moyses dicit. Iste sunt generationes celi et terre quando create sunt in die quo fecit de⁹ celum et terram. Gen. ij. Dicit ergo virgo maria. Memoria mea in generatione. s. celi et terre figurata fuit et declarata et demonstrata. Ptz thema. Memoria mea in generatione seculorum. Et quo virgo maria remittit nos ad regenerationem seculorum videamus quid dicit de hoc scriptura. Dicit enim

In principio creauit de^o celū & terrā. Terra autē erat inanis & vacua & tenebræ erāt super faciē abyssi: & spiritus dñi ferebāt sup aquas. Dixitq; de^o. Fiat lux. Et facta est lux. Et vidit de^o lucē q; esset bona & diuisit lucē a tenebris appellauitq; lucē diē: & tenebras noctē. Factusq; est vespere & mane dies vnus. Gen. i. Hic sunt decē clausule continētes totā festiuitatē hodiernā propter qd̄ dixit virgo maria. Memoria mea in generatiōe seculorum. Prima clausula est cū dicit. In principio creauit de^o celū & terrā simul. Ista simul tas creatiōis celī & terre figurabat similitatē cōiunctionis matrimonij ioachim & anne. Ioachim dicitur celum. Rō: q; tota vita sua fuit celestis: s; esset nobilis & poterat dicere. Nostra puerfatio in celis est. ad phil. iij. Anna dicitur terra: q; fructifera s; influentiā quā recepit a celo: & potest exponi de ea illud ps. lxxxij. Benedixi s; dñe terrā tuam: quia primo erat sterilis. Et sequitur. Dñs dabit benignitatē & terra nostra. s. bñā anna: nostra ppter vtilitatē quā ex ea habuimus dabit fructum suū: s; virginē mariā. Patet ergo quō memoria virginis quantū ad partum cōiunctionē expressatur & figurat cum dicit. In principio creauit de^o celū & terram. Si dicatur ab aliquo. frater contra: q; non videtur bona exposito q; ioachim dicat celū: & anna sanctior ioachim dicat terra. Iō ecclesia festiuat de ea & nō de eo. Rō huius sanctitatis fuit: q; anna habuit maiorē participationem cū vrgine maria q; pater: & pater ppter negociū tpale parū curāt de pueris paruis s; matres. Est ergo notandū q; sicut ramus violarū vel rosarium plus redollet in illo q; est diu portat q; in eo q; soluz tāgit. Sic est in pposito: q; facit p̄ in generatione filij achi daret ramū violarum matri & recedit: sed mater portat in vtero & post natiuitatem lactat & tenet in brachijs: osculat &c. Iō ioachim parū fecit. Et tñ anna terra dicitur: & ioachim celū. Rō q; mulier quāsi cūq; sit sancta & virtuosa: d; esse subdita: & vir d; esse dñs: & maior in domo. Q; sicut terra nō est nisi p̄ctus respectu celī a quo recipit influentiā: q; alio terra nō fructificaret: ita vxor respectu viri a quo regitur &c. q; ergo ioa-

chim erat vir bñe amēdeus habebat maioritātē & puritatē & influentiā in domo q; ad nutū vxorū debēt esse vxores. Cūctē vxores tam maioꝝ q; minoꝝ deferāt maritis suis honoꝝ. Ipsi er. i. Lex fuit assueri impatoris. Propter hoc ioachim dicit celū & anna terra. Moraliter ista sunt hic mulieres ne intres in caput earū vi velint habere dñum dicēdo. Ego ero dñs domus: pro certo gallina cātohit. quia natura & leges diuinales & pontificales & impiales dant viro q; sit dñs. Iō auiseris vos. Et si in prima hebdomada qñ estis noue vir dissimulat aliqua: post non sustinebit: imo cū baculo vadet p̄ domū: q; vir d; esse celū dominādo: & vxor terra subijciēdo. Iō dicit scriptura. Mulieres viris suis subdite sint sicut seruis dño: qm̄ vir caput est mulieris: sicut xp̄s caput est ecclesie. Sed sicut ecclesia subiecta est xp̄o: ita & mulieres viris suis i obsequijs. s. licitis & honestis. Viri diligite vxores vestras sicut & xp̄s dilexit ecclesiam & seipsum tradidit pro ea vi eā sanctificaret. ad Eph. v. Ecce quare dicit vgo maria. Memoria mea &c. Secūda clausula est cū dicit. Terra autē erat inanis & vacua. Hic ostēditur cōditio beate anne: q; s; esset i statu matrimonij cū nobili viro ioachim: in erat sterilis & infecūda: q; ita erat frigide cōplexionis q; naturali nō poterat cōcipere. Ideo dicit q; erat inanis: non de inanitate & vacuitate p̄posita: sed q; non attingebat fines matrimonij &c. q; est habere liberos. Ideo dicitur inanis & vacua s; in vtero ppter infecūditatē. Et dicit beatus Hieronymus q; Ioachim nobilis de ciuitate Nazareth cōtraxit cū anna nobili de genere dauid de ciuitate bethleē: &. xx. annis fuerūt sine liberis: q; terra erat inanis et vacua. Sed ecce modū quem tenuerunt: qñq; medicinas receperunt vi deus daret eis prolem. Si vos de matrimonio vultis filios: faciatis iudez. Primo enim faciebāt magnas elemosinas de pane: vino: de fructib;: & oib; alijs faciebant tres partes. Primā dabāt deo & seruatorib; suis in tēplo. Modo ad hoc venit mūdus q; nō volunt nunc decimā dare. Scōbz dabāt peregrinis & paupib;. Tertiā retinebāt pro se & familia dom^o sue. Scō: q; facie

bāt oratiōes deuotas: z cū lachrymis dicebant. O dñe ex quo placuit vobis qđ simus in matrimonio detz nobis plē: qđ aliter modicū valet: qđ amb⁹ z aialibus datis filios: ideo zc. Tertio peregrinati sunt de nazareth vsq; hierlm sepe z frequēter discalciati. Quarto portabāt offerentia z p̄sentabāt ea in tēplo. Quinto fecerūt votū dandi ad seruitiū dei prole si deus daret eis. Et sic viginti annis terra erat inanis z vacua. Et cōcordat scriptura dicens. Aspexi terrā z ecce vacua erat. Hiere. iij. Moraliter hic nota p̄ mulieribus de m̄monio qđ desiderāt p̄ces: z est bonū desiderii: qđ nō vadāt ad demones: diuios: sortilegos zc. qđ null⁹ pōt dare p̄les nisi de⁹: qđ req̄rit creatio ibi. s. aie: z si cū diuinis obtinent vt habeant filios malū finē faciunt zc. Sed recurratis ad deū cū elemosynis: orationib⁹ zc. Ideo dicit scriptura. Aia. i. creatura rōnalis qđ declinauerit ad magos z artolos z fornicata fuerit cū eis: ponā faciē meā cōtra eā z interficiā illā de medio populi sui. Leuit. xx. Tertia clausula est. Et tenebre erant sup faciē abyssi. s. in principio anteq̄ de⁹ creauit lucē. Abyssus dicitur profunditas in qua nō videt claritas solis neq; lune. Ita corda hoīz dicūt abyssus qđ non possunt sciri seu videri nisi a deo. Cor hoīs inscrutabile est: quis cognoscet illud. Ego dñs scrutans corda. Hiere. xviij. Abyssus ergo erat cor Joachim z anne ex tristitia: qđ nō habebant proles: s; vt p̄sone humiles abscondēbāt tristitiā in corde. S; tenebre venerūt super faciē abyssi qñ ioachim recepit tam magnā verecūdiā i tēplo a sacerdote nolente recipere suā oblationē: s; repulsam habuit: z expulsus fuit de tēplo p̄fusiūliter cū tñ esset de maiorib⁹: sed qđ sterilis z infecundus iuxta legem. Deut. vij. Non erit apud te sterilis vtriusq; sexus tam in hoībus q̄ in gregib⁹ tuis. Dicatur quō beata anna exiit templū z iuit ad domū vt p̄solaret virū suū de tanta tristitia: s; eū nō inuenit: qđ ioachim p̄ verecūdiā iuit ad pastores z ipse flebat ex vna parte z beata anna ex alia z timebant de viro suo z tenebre erāt sup facies abyssi. Moralr hic instrunt hoīes z mulieres. Homines habēt hic doctrinā pa-

tientie. Si sacerdos mō expelleret nobis lē de ecclesia z excōicaret: quid diceretis. Certe p̄citerē sacerdotē dicēdo. Tace in clericis alis lues. Nō sic Joachim: sed patienter recessit seruās p̄siliū scripture. Nō vosmetipsos defendētes charissimi: sed date locū ire: ad Ro. xij. Mulieres etiā instruntur qñ vident virū tristem qđ aliquoties ex negocijs magnis tristant de bēty virū cōsolari: sed sunt aliquę vxores rabide que augent tristitiā viris de omnibus dantes culpam viro. Jō auisitis vos qđ mulier data est in adiutoriū viri. Gen. ij. Nō est bonū hoīem esse solū: faciam⁹ ei adiutoriū sile sibi. Quarta clausula est. Spūs dñi ferebatur sup aquas. Ecce hic promissio de virgine maria ad Joachim: cū esset cū pastorib⁹ z fletet dicens. Dñe si ista sterilitas venit ex pctō meo indica mihi zc. Idem de anna. Super istas aquas lachrymarū ferebatur spūs dei. i. angelus. Qui facit angelos suos spūs. ps. cii. z ad heb. j. qui venit ad ioachim qđ timuit: qđ caro nō pōt sustinere visionem spūs: sed timet vt agnus qui videt leonē. Dicat quō reuelauit sibi de filia habēda. Idem dixit anne. In cuius signū dixit qđ inuenirent se ad portas aureā in hierusalē. Moraliter instruitur hic habere patientiam: Joachim et Anna viginti annis fuerunt sine ple: et faciebāt elemosynas: orationes zc. z nō obtinuerūt: s; qđ habuerunt patientiā in verecūdiā sibi facta a sacerdote: statim habuerūt p̄missionē z obtinuerunt habere proles. Patet ergo qđ qui vult aliqd obtinere a deo siue sanitate siue remissionem peccatorum siue proles: plus valet patientia q̄ aliud. Joachim em̄ poterat se vindicare de sacerdote: sed noluit: ita vos debetis facere. Et quanto maior est iniuria remittēdo: tāto facilius obtinebit qđ optat. Ideo ap̄s ait. Patientia vobis necessaria est: s; ad obtinendum qđ petitur: vt volūtātē dei faciētes reportetis p̄missionem. ad heb. Quinta clausula ē. Dixitq; de⁹. Fiat lux. Ecce conceptio virginis marie. Dicatur quō credit qđ anna z vir eius separauerūt se a thoro: qđ antiqui sancti non vtebantur matrimonio nisi ratione filiorū: z qñ sentiebāt vxorē grauidā separabant se vsq;

post ablactationē filij: q̄ lactabat tribus
annis matres nutriebant eos: et ipsemet
matres volebat eos lactare: q̄ iō dedit
deus ybera mulierum: non ad ostendendū
hoibus: s̄ sicut yterus vxoris est came-
ra filij ita ybera sunt cellarium. Et anna
et Joachim videntes q̄ nō poterāt habe-
re p̄les: credo q̄ sepauerint se a lecto: p̄
pter q̄b̄ d̄: fiat lux. Lux d̄ illa benedicta
generatio virginis marie: q̄ sine tenebra
culpe facta est. Mō aut̄ in generatiōe fi-
lioz sunt multe tenebrę p̄pter inīctiōē
carnalem et corruptā parentū. Sed ge-
neratio virginis marie fuit vt lux. De ista
luce habet. ij. Reg. xxij. Sicut lux auro
re. ouēte sole mane absq̄ nubib⁹ rutilat
Sic ista cōiunctio Joachim et anne lumi-
nosa fuit. Moraliter instrum̄ hic illi de
matrimonio qui in filiis. p̄ eā d̄ debēt
habere inīctiōē predicatois: q̄ p̄ semine
h̄bi dei generat filios deo de filijs dia-
boli: q̄ illos qui fuerūt filij diaboli per
supbiā facit filios dei p̄ humilitatē et ita
de alijs. Talis debet esse intentio factē-
tuz matrimonij vt generēt p̄les deo ad
seruitiū: al̄s iudicant adulteri corā deo
sicut de predicatore qui nō curat de fru-
ctu sed de vana gl̄a laudis seu familia-
ritatis adulter vocat̄: q̄ plus curat de sa-
lario q̄ de fructu in p̄lo: ideo ap̄s ait
q̄. ad Cor. ij. Non sumus sicut plurimi.
Nota plurimi adulterātes h̄bū dei qui
in predicatione nō sp̄ialē fructū querūt:
sed fauorē humanū. Ergo in filiis habē-
dis ordinētis intentionē vestrā ad deū:
q̄ al̄s diabolus h̄z in eis potestātē. Au-
toritas. Ostendā tibi qui sunt quib⁹ p̄t
preualere dñum. Hi nāq̄ qui cōiugium
ita suscipiunt vt deū a se et a sua mēte ex-
cutiant: et sue libidini ita vacēt sicut equ⁹
et mul⁹ d̄bus nō est intellect⁹: in hos ha-
bet potestātē demoniū. Thob. vi. Sexia
clausula est. Et facta est lux. Ecce sancti-
ficatio virginis marie. Nō credatis q̄ fue-
rit sicut in nobis qui in peccatis cōcipimur
et nascimur et nutrimur: q̄ si ante bap-
tismū fuissetis mortui dānamur: in libo
intellige. Sed statim postq̄ corpus fuit
formatū et aia creata tūc fuit sanctificata
Ideo fit festū de eius cōceptione: q̄ fa-
cta est lux sc̄z sanctificatiōis in ea. Et sta-
tim angeli in celo fecerunt festū cōceptio-

nis. Ideo dauid dicit. Lux orta est iusto
I. xps: vt sit mater eius: et rectis corde: sc̄z
angelis qui nō p̄t sc̄inari ad peccatū: nec
ad dexterā per prosperitatem: nec ad si-
nistram per aduersitatē: nec ante p̄ affe-
ctiones: nec retro per rancoros: iō dicit.
Rectis corde letitia. Letamini iusti i do-
mino et cōstremeni memorie sanctificatio-
nis eius ps. xcvj. Septima clausula est.
Et vidit de⁹ lucē q̄ esset bona. Ecce nati-
uitas virginis marie. Nota vidit. i. vide-
re fecit: q̄ ipse eā sciebat: sed videre fecit
q̄ esset bona. Nā bona erat angelo: q̄
p̄ eā reparant̄ eoz cathedre bona hoib⁹
q̄ per ipsam habent redēptionem bona
peccatib⁹ q̄ per eā cōsequunt̄ veniā: bo-
na iustis: q̄ per eā cōsequunt̄ perfenerā-
tiā in bonis operib⁹ et augmentuz gratie
in meritis et glorie: in introductione: bona
sanctis patrib⁹: q̄ per eā adepti sunt li-
berationem: bona aiabus de purgato-
rio: q̄ per eā habēt suffragiū: bona nau-
santib⁹: q̄ per eā perueniunt od potum
salutis: bona laborantib⁹ in terra: q̄ per
ipsam cōsequunt̄ requiē. Dicat quō fe-
stū natiuitatis virginis venit in cognitio-
nē hoim per illum sanctū holē vt habe-
tur in legēda lombardica. De hac nati-
uitate p̄t exponi allegouice illd. Hester
viij. Iudeis aut̄ noua lux orti visa est.
Octaua clausula est. Et diuisit lucē a te-
nebris. Et hoc q̄n fuit in tēplo p̄sentata.
Tenebrę dicunt̄ gētes mūdane ex mūda-
nis negocijs. Ecce tenebrę operiēt terrā
et caligo p̄lois. Esa. lx. Ab istis tenebris
deus separauit lucē virginē mariā. Di-
catur de presentatione virginis marie per
parētes ad tēplū postq̄ habuit tres an-
nos cōpletos votū q̄b̄ fecerāt exoluerūt.
Stabat em̄ puella i tēplo vt in monaste-
rio h̄gines. Dicat quō ascendit quindecim
gradus adiuta ab amicis sponsi q̄n
d̄z ecclesiā intrare quasi dicēdo. Ista iaz
est nostra. Ita fecerūt āgeli de h̄gine ma-
ria. Tāgit hic hierony. quindecim gra-
dibus quō virgo debebat esse tāte san-
ctitatis q̄b̄ ascēderet in celū super nonē
ordines angeloz: et ipsa etiam ascēderet
sup sex ordines sanctorz. Hoc figurabāt
quindecim gradus ante tēplū Salomo-
nis: et fuit cōpleta p̄phetia Salomonis
dicentis. Multe filie. s. creature angelice

et humane cōgregauerūt diuitias tu supergressa es vniuersas. Proverb. xlviii. Moraliter. Dicat hic cōtra illos qui nō curāt cōplere vota. Nā multi sunt qui in tribulatione vouēt: et post nō curāt implere: hoc est velle deū decipere. O quot sūt mercatores. quot marinarij quib⁹ ipsa virgo dat auxiliū et tunat eos in necessitatibus: et tñ nō curāt cōplere vota. Item quot sunt qui nō pñt habere ples: pmitūt q̄ dabūt ad seruitū dei si habeant: et postq̄ habēt non curāt. Si quid vouisti deo ne moreris reddere. Displicet eñ ei infidelis et frustra promissio. Eccl̄s. v. Nota ne moreris reddere. Si intra certū tps̄ pmisisti: cōple illud circa tps̄. Si nō assigñasti tps̄: tunc intelligit statim esse soluendū. Nonā clausula est. Appellauitq̄ lucē diē: et tenebras noctē. Pro isto intellectū sciendū q̄ antiqui⁹ nobiles presentabant filias suas in templo: et ibi nutriebant sub aliqua scā muliere. Et alie domesticelle respectu virginis dicebātur nox. Ratio: quia earū intentio et cor erat ad mūdāna. Cor aut virginis marie ad spiritualia. Dicat cū virgo maria fuisset decē annis in tēplo fuit tunc etatis. xiiij. annorum qñ sacerdos iuxta morez dixit q̄ oēs puellē. xiiij. annoz trent ad domos parentū ad cōtrahendum et. Oēs puellē virgine dempta habentes cor ad mundana gauise sunt dicēdo. O gratias deo modo ero domina dom⁹ et potero facere hec et illa: ecce vanitates: et ppter hoc dicunt tenebre. Virgo aut maria vt lux clara surrexit: de qua erat iam maxima fama sanctitatis: et sepe videbat angelos dicēs se fecisse voss̄ virginitatis q̄ a parentibus ex voto dedicata fuerat p̄ seruitio dei nō erat vana vt cetera. Ideo dicit Appellauitq̄ lucē diē et. Questio moralis est hic. In isto tēpore nō erāt monasteria monialiu: nec virgo poterat amplius in templo remanere. Ubi ergo intēdebat habitare seruādo virginitatē. Dicat q̄ in domo parentū. Et hoc mō tunc seruabant licet pance virginitatē. Et hoc cōsiliū dat apostolus dicēs. De virginibus autem preceptū domini nō habeo: consilium autem do tanq̄ misericordiam cōsecutus a deo vt sim fidelis. Existimo eñ hoc bonum esse q̄pter instantē

necessitatem: quoniam bonū est homini sic esse. Alligat⁹ es vxori: noli querere solutionem. Solutus es ab vxore noli querere vxorem. Si autem acceperis vxorem nō peccasti. Et si nupserit h̄go nō peccauit. Tribulationē in carnis habebūt huiusmodi. Ego aut vobis parco. hoc itaq̄ dico fratres. Tēpus breue est. Reliquus est vt qui habent vxores tāq̄ nō habentes sint. i. ad Cor. viij. Et nō recipiebant familiaritatem cū aliquo homine masculino: et sic custodiebat tūc plus q̄ mō i monasterijs ipsa virginitatis. Ausent puellē et mulieres deuote canere a nuntia familiaritate: q̄ inclinant hōiem ad malū. Decima clausula est. Et factū est vespere et mane dies vn⁹. Vesper dicitur finis diē. Ecce Joseph antiquus: et mane h̄go maria iuuenis. xiiij. annoz: dies vnus p̄ de sponationem. Ad practicā dicat quō sacerdos respondit virgini Marie di. Iste modus est in cōsuetus et. Sed h̄go prudenter replicauit dicens. Pater vos allegatis cōsuetudinē humanalem et nunquid est maior autoritas diuinalis dicēs. Uouete et reddite domino deo: vt ait dauid. Dicatur quō sacerdos p̄posuit i cōsilio in quo fuit cōclusum vt deus consulere in re tā noua. Qui ostēdit de sancta sanctorū sacerdoti q̄ sua volūtas erat q̄ illa virgo haberet sponsum de genere dauid. Ideoq̄ fieret preconizatio: vt oēs conportarent virgas et ponerent ad altare. Nota in legēda lōbardica. Dicebāt iuuenes carnales de qua h̄gine: de illa maria tam pulchra. O benedict⁹ erit q̄ illaz tam pulchram et diuitem vnicam parentū habebit. Dicatur quō quilibet eorum parabat se et. Nō opus est follo suspendere cymbala collo. Joseph h̄o cogitauit h̄ sim de genere dauid: tñ q̄ sum senex et q̄ sum pauper et h̄go iuuenis et diues et. Hec et similia cogitādo nō curauit portare virgā: dicēdo. Iuuenes diceret de me. O ille senex dicebat q̄ tu es ses deuotus: et iam venis recipere vxorē. Dicat quō nullū signū fuit ostensuz. Et sacerdos iterum orauit et ad quē de⁹ dixit q̄ ille cui debetur virgo non portauit virgā. Dicat quō iterū venerūt oēs cum virginis: s̄ virga ioseph floruit et fructificauit amigdalas: et spiritus sanctus in spe-

rie colūbe descendit sup eā. Dicit quō hō
go maria orauit vt de⁹ daret sibi spōsuz
aliquē pbū vt esset sibi i patrē: r nō iue
nē carnalē. qñ sibi dicitur q talis fener
erat suus spōsus: multū gaudia est. Sed
mō sibi puelle pponit fener: dicit. O qd
facere cum illo: nolo. Sz nō sic fecit hō
maria. Ecce quō facta est vespē r mane
dies vn⁹. Mō Melior est dies vna. s. ill⁹
matrimonij in alijs tuis sup milia. Et
fuit ppleta ppheta. Esa. xi. Egredietur
hōga. s. absclsa per ioseph de radice iesse
quia ioseph fuit de genere dauid: r flos
de radice ei⁹ ascendet.

De natiuitate brē marie hōginis vī de
septē gaudijs r septē tristitijs. Ser. iij.

Mater

pulchre dilectionis r ti
mosi. Eccl. xxiij. Ita
materia credo q erit
deo r beatissime virgi
nimarie glouosa: r no
bis pñciosa. Salute

virgo maria. Notandū q illa tria: scz.

Experientia sensualis.

Euidencia naturalis.

Prouidencia diuinalis.

Manifeste osidit q gaudia r letitie hu
ius mundi tristitijs r doloribus sunt ad
mixta r nullus pōr hic habere gaudium
purū: pmo hoc docet experientia sensua
lis. Nā in magnis festiuitatibus qñ sūt
letitie r. dolēt ministri in maxillis ppter
alapas r presbyteri atrediant in canti
cis r dolet eis caput r guttur r. Alij do
lēt in tibijs ex trepidio. Itē i magnis cō
piijs r nuptijs comedēdo: bibēdo: r ri
dēdo: statim sequit aliquid de aliqua re
vel tristitia r. Scdo hoc docet euidencia
naturalis: Regula est p hōz. di. q omne
mediū participat naturā extremoz ptra
rioz: vt piz de illo qui est inter ignē r ni
uem r. Itē vita pscns est in mediobuoz
extremoz contrarioz. s. paradisi r infer
ni. In paradiso est pur gaudiū. In infer
no. Gaudij r letitiā obtinebit: r fugiet do
lor r gemit⁹. Esa. xlv. Nota differentiaz
inter gaudium r letitiam. gaudiū consi
stit in corde. letitia: quandoq non solum
in corde: sed extra ostenditur: nec potest
abscondi. In inferno est totum oppositū

q: ibi est dolor: plorat⁹: amaritudo tristi
tia: r desolatio: r pura tristitia: nec gau
diū de aliq. Dicit scriptura in psona dā
natoz plāgentiū. Defecit gaudiū cordis
nostrī: hūsus est in luctum chorū noster.
Cecidit corona capitis vōstri. Ne nobis
q peccauim⁹. Thre. v. Nos hō sum⁹: hic
in medio: inter paradysum r infernū. Itē
picipamus de vtroq: q oia sunt hic mi
xta. Gaudia r letitias habemus de celo.
Amaritudines r tristitias habem⁹ de in
ferno: r ascēdūt vt fum⁹. Cōsolationes r
letitie sunt vt gutte mellis r qñ distilla
tio de fauo mellis spūscit: ac si de fauo
in arbore posito distillarēt gutte in ore.
Sed quia infernus est ppinquior nobis
q est in corde terre: ideo plus abundant
amaritudines r tristitie q cōsolationes
r. Propter hoc dicit Boet⁹. Ois dulce
do felicitatis humane multas amaritudi
nibus est resperfa. i. permixta. Hoc etiā
patet ex diuina puidencia: q si hic gau
dia essent pura. essent nimis dissoluta:
nec timerem⁹ deus r. Si amaritudines:
dolores: r tristitie essent pure: tunc in in
ferno veniremus in desperationem: quia
persona tristo sine spe pfolatiōis despe
rat r. Ideo puidencia diuina temperat
gaudia cum tristitijs: r econuerfo: q: bo
nus coquarius est: r in cibo nimis dul
ci ponit sal: r in cibo falso ponit mel. Qñ
tunc es letus r gaudes de aliquo honore r
dignitate seu lucro: r cibis est dulcis. sz
cogita. Expecta modicum: quia in breui
moueris: r ita temperabis gaudium. Itē
quando tristaris de aliqua aduersitate:
perditione bonorum vel amicoz r non
debes desperare: quia in breui ipse po
net tibi mel vel saccharū consolationis. Itē
dicit scriptura. Risus merore miscebitur
et extrema gaudij luctus occupat. Pro
uerb. xiiij. Patet ergo doctrina de experiē
tia sensual: euidencia naturalis. r prouidē
tia diuinal: q gaudia huius mundi
sunt mixta: intantum q ab ista doctrina
virgo maria mater dei non fuit exēpta:
immo in quolibet gaudio r letitia xpūs
filius eius sibi miscuit dolorē r tristitiā:
Ideo dicit ipsa hō. Ego mater pulchre
dilectionis: qñ ad gaudia r timoris. s.
de tristitijs. No. pñcise dilectionis. Hoc
ptra dilectiones mūdanas corruptas et

ppp iij

turpes. Septē enim fuerunt gaudia principalia virginis marie: et in quolibet ipsa miscuit sibi sal tristitiae. Primum gaudium quod virgo habuit fuit in die incarnationis quando facta fuit mater dei. Multis sentire istud gaudium: Inuenitur enim ex dictis sanctorum doctorum quod in illo puero virgo maria legebat in biblia: quam intellegebat plusquam prophete in illo passu. Ecce virgo concipiet et pariet filium: et vocabitur nomen eius emmanuel. i. nobiscum deus. Esa. viij. Sic legendum virgo maria cum maxima deuotione contēplata est dicens. O dñe: et quia erit sanctitas et dignitas illius virginis: O dñe ne moriar quousque viderim illam virginem. Conferua michi aureas ut illa audiam: oculos ut videam: et sic de alijs mebris: ut in his possim sibi fuisse. Et cum sic contēplaret: ecce angelus gabriel totus rutilans intravit cameram dei. Virgo benedicta: vos estis illa. De qua homo fuit non modicum admirata: quia ipsa non se reputabat dignam ut esset famula illius virginis. Ad quam angelus. Vos eritis mater dei incorrupta. Quia sicut granum formatur intra tunicam auellane seu nucis: ita in utero tuo formabitur illud corpus etc. Quia homo sensit se gravidam: cogitate quale gaudium habuit intra quod si oia gaudia et delectationes huius mundi essent unita in vna persona: non equarentur gaudio letitiae solationis et dulcedinis virginis. Et sicut homo ante concubuit ore dei. Ad te leuauit oculos meos quod habitas in caelis. Et sic orabat. Ad te leuauit oculos meos: quod habitas in caelis et in utero meo. Ecce gaudium. Et nota ex gaudio virgo hoc non esset assuetata: incepit vnum canticum dei. Magnificat gloria mea deum. Et exultauit spiritus meus in deo salutari meo etc. In quo canticum sunt decem versiculi. Ratio: quia sciebat quod decem menses portaret filium dei in utero nouem menses et de decimo recepit septem vel octo dies. No. et exultauit. i. extra saltauit secundum ethymologiam: sicut ille qui recipit nuntium de nouiter papa creato. Ecce gaudium. Sed ecce tristitia. Dicat quomodo uterus virginis ingrossabatur. Hoc videns ioseph non modicum admirans intra se dixit. O miser: quid est hoc? Dicit beatus Bernardus quod ex vna parte dicebat. Impossibile est quod tanta creatura peccauerit. Et ex alia parte dicebat. Hoc naturaliter non potest fieri: intra

quod cogitauit occulte dimittere eam: propositum sarcinulas volens recedere etc. Cogitate tristitiam virginis: non audebat revelare secretum: quia non erat ille muliercule: quod somniant: totum dicit etc. Et quia beata anna petebat. Filia: quod est hoc etc. Rñdebat virgo maria. Mf: deus scit quid est. Et mater siebat ex vna parte: et ioseph ex alia. Cogitate tristitiam virginis. Et siens dicebat. Dñe non audeo revelare vestrum secretum: quia nescio an placeret vobis: sed vos dñe reuelatis sponso meo ne dimittat me: ne sim diffamata. Ecce tristitia. Iohannes euang. Cum esset desponsata in se iesu maria ioseph: animum pueniret: inuenta est in utero habens de spiritu sancto. Ioseph autem vir eius cum esset in stuo: et nollet eam traducere: voluit occulte dimittere eam. Mat. i. Moraliter instruitur hic: ut illud magnum gaudium dei nuptiarum temperetis timore. Cogitare debet vir intra se dicendo. O miser: ego sum non in tanto gaudio de ista uxore: quod scio ego an erit bona: legalis etc. Item uxor debet cogitare. O misera quid scio ego an habeo pacem cum isto: an erit zelotypus de me et filia. Ita faciebant antiquus illi sancti homines. Ecce quod est scriptura. Accesserunt ad conuiuium: sed cum timore dñi nuptiarum conuiuium exercebant. Tob. ix. Non erat ibi dissolutio nec locutiones etc. Scdm gaudium de principalibus fuit in natiuitate christi. Dicat quomodo in nocte natiuitatis sicut alie mulieres in partu habent dolores et multas miseras: virgo maria habuit multas magnas et inusitatas solationes et tota res splendebat in facie. O dixit ioseph: vultis parere benedicta? Ita dixit virgo maria. Et ioseph voluit vocare obstetricem: sed virgo prohibuit eum. Et ioseph ait. Vos estis iuuenis et inexperta. Et homo respondit. Deus prouidebit. Dicatur quomodo christus exiit uterum virginalem: ut radius solis transiens per fenestram vitream etc. Et ipsa mater homo recepit eum in manibus: et non fuit ita clara sicut merides. Et virgo gaudebat: quia videbat se virginem incorruptam et habentem filium dei. Et dicebat. O dñe: vos venistis in hunc mundum ad salutandum genus humanum etc. osculabatur oculos eius dei. O oculi benedicti contēplantes celestia: et manus: et dicebat. Bene dicte manus que celum et terram creauerunt:

et sic de alijs membris ei⁹: et ioseph etiā adorauit eū et voluit vocare nutrice⁹ da-
ret sibi lac: sed h̄go noluit: h̄ nō haberet
lac: q̄ dicitur mediet̄ q̄ lac⁹ proles procedunt
de eadem radice: Et h̄go orauit di-
cēs deo patri. Dñe q̄ pascis omne alal
pudeatis filio vestro. Aucto. Nesciens
mater virgo virū peperit sine dolore sal-
uatorē seculorū sola h̄go lactabat vberē
de celo pleno. Quale gaudium habuit
q̄n audiuit angelos cantātes et c. q̄n vidit
filiiū adorari a bestijs in presepio: et a pa-
storibus. De isto gaudio ait p̄pheta. Le-
tabitur deserta et inuisa: et exultabit solitu-
do: et florebit quasi lilii. Germinans ger-
minabit. et exultabit letabunda et laudās.
Esa. xxxv. Virgo maria dicitur deserta. p̄-
piens speritātē vite: et inuisa: q̄ nullus hō
transiit per eam. Et exultabit. s. de nati-
uitate filij: solitudo. quia semp̄ volebat
stare solitaria. Dicit etiā amb. fugiebat
publicū: amans secum habitare. Germinans
in gaudijs et laudib⁹ dei: germinabit
pariēdo filiiū dei. Ecce gaudiiū d̄ nati-
uitate filij. Sed statim sequit̄ tristitia. Nā
octaua die dixit ioseph. B̄dicta et h̄go
sancta: q̄ cū magna reuerētia et c. Jam sci-
tis q̄ hodie est octaua dies natiuitatē: et
filij dei q̄ venit adimplere legē et nō solue-
re: vt liberet sibi credētes et obediētes. iō
hodie d̄ circūcidi. Et h̄go q̄ intelligebat
secretū circūcisionis: q̄ figurabat passio-
nem: et erat signū seu arra: q̄ vt mercato-
res dant signū et c. Ita x̄p̄s venit ad forū
hui⁹ mūdi ad emēdū alias precio sangui-
nis: etiā voluit in principio dare signū. s.
decē vel. xij. florenos. i. guttas sanguinis
Sed virgo ideo incepit flere: maxime q̄n
ioseph recessit ab ea: et iuit ad iudeos ad
rabinū. Hoc significabat q̄ vnus discipu-
lus recedens a x̄p̄o iret ad iudeos: vt in-
das. Et hoc intelligēs h̄go flebat. Scōo
q̄n ioseph venit cū multitudine iudeorū:
q̄ sicut mō congregant̄ in baptismo: ita
tūc in circūcisione. Hoc significabat q̄ ve-
niret passiois tpe turba seu multitudo in-
deorū ad capiendū filiiū eius: et virgo ma-
ria flebat. Tertio q̄n virgo p̄stauit eis si-
limum significabat q̄ p̄sentaret̄ iudicibus
Quarto de nocte iesu tūc sibi imposto fi-
gurabat sententiā datā irruocabiliter de
passione sua. Quinto eleuatio simbrax

figurabat expoliationē iuxta crucē. Sep-
to q̄n circūcidebat clamauit. Et hoc si-
gnificabat clamorē x̄pi i crucē: et h̄go fle-
bat p̄tinue. Septimo in p̄ano in q̄ recipie-
bat sanguinē circūcisionis: h̄go intellexit
q̄ in passioe sic colligeret sanguinē filij in
velo suo. Octauo posuerit vngū i vulne-
re: et figurabat vngūta corpis x̄pi in ses-
pulchro. Nono q̄n post circūcisionē pos-
uit eū itē in p̄aniculis. Hoc figurabat
sepulturā. Ecce falsa tristitia cū gaudio
natiuitatis. Et poterat dicere h̄go Sp̄s
suis sanguinū tu mihi es ob circūcisionē
Exo. iij. Moralit̄ habetis instructionē de
gaudio filiorū q̄n deus vobis dat filios.
De q̄ gaudio dicit x̄p̄s. Jā non meminit
p̄surre p̄pter gaudiiū: q̄ nat⁹ est hō i mū-
dū. Et vos igit̄ nūc q̄dē tristitia habetis
Ite⁹ aut̄ videbo vos et gaudebit cor. v̄s
et c. Jo. xvj. Q̄n obstetrix dē. proficiat vo-
bis fili⁹ est et tota dom⁹ gaudet: d̄z poni
falsa cogitādo. q̄d scio ego de isto filio an-
erit suspēsus v̄l p̄bust⁹: et cū magno timo-
re debet stare: maxie nē furca inferni sit
suspēsus p̄pter malū nutrimentū q̄d das
eis. Pascis ei eos cibo corporali: et nō
sp̄siali: qui est melior. In quolibet mane
et sero oñdatis filio p̄f̄ n̄f. Dicat mod⁹
quō mater d̄z dicere filio de mane. Fili-
mi: scias q̄ est vna regina in celo: et osten-
dat se signare et orare. In sero cū timore
dicat mater filio. Fili mi: mō de nocte va-
dūt demōes: et illos q̄ ponit se i lecto si-
ne oñone: hos molestāt et c. s̄ vos oñditis
eis vanitates: et vadūt cū glad̄: et c. Ma-
tres oñdunt puellis quō dñt chorizare.
Et debetis esse cū magno timore: q̄ ha-
betis reddere rōnem deo de filijs. Jō ait
scriptura. Ne occideris in filijs impijs si
multiplicent̄: nec oblecteris sup̄ ip̄os: si
nō est timor dei in illis. Melior est ei vn⁹
timens deū: q̄ mille filij impij. Et subdit̄
Utile est mori sine filijs: q̄ relinquere fi-
lios ip̄os. Eccl. xvj. Ternū gaudiiū vir-
ginis Marie fuit in die apparitionis: q̄n
venerūt reges orientis. O quale gaudiiū
fuit illud. Virgo stabat cū filio: vt dicit̄
doctores: adhuc i illo loco vbi peperit: et
subito magn⁹ rumor fuit in ciuitate beth-
leem. Jam potestis cogitare q̄ equorum
holes in aduētū triū regū faciūt magnū
rumorem. Et venerūt ad locum vbi erat.

Et ioseph nō erat cū virgine: vt est text^o. Inuenerūt puerū cū maria mfe ei^o: z nō aliū. dicit glosa. Et qñ hōgo sensit eqtes: cogito ego q ipsa abicōdit filiū z posuit se in p̄sepio: z posuit se ad laborem. Qñ hōgo audiuit reges mirātes d̄ stella q̄ stetit sup̄ avbi erat puer: hōgo gausa est p̄pter illā p̄phetiā. Nūc. xxiij. Oriet̄ stella ex iacob: z p̄surgit hōga d̄ isrl̄: z p̄cutiet duces moab. Reges admirātes v̄ admirando dicebāt. Et quid est hoc: qz stella nō p̄suevit stare nisi hora prandij z q̄etis z mō stat: z dabat mirabiles radios. poterant dicere reges. Non est hic palatiū. Nos regē natū perquirimus zc. Et uenerūt ad portā vbi erat hōgo: z eleuata modicū flacata dixerūt virgini. Scitis vos vbi est q̄ natus est rex iudeorū zc. Et rñdit virgo. Dñi: hoc debēt scire magni rabini. Et dum hōgo loqueret̄: corda regū calefebāt: respiciētū se mutuo. Deinde interrogauerūt virginē an haberet filiū. Et hōgo rñdit q̄ sic. Itē interrogauerunt de die natiuitat̄. Rñditq̄ erāt. xij. dies. Itē q̄s vocabat̄: Rñdit hōgo maria. Jhs. Audito hoc noie. p̄cedētes adorauerunt iesum quē hōgo eis ostendit: z adorādo dicebāt. O dñe creator celi z terre: z tanta est hūilitas v̄sa dimittēdo celū z venire in istā miserā pro n̄sa saluatione: Deinde adorauerūt matrē z dicebant sibi. O camera filij dei: templū sanctū dñi regina celi z dñā mūdi. Et aptis thesauris suis obrulerūt munera. Ecce gaudiū. De isto gaudio prophetauit. Esa. di. Tunc videbis z afflues: z mirabitur z dilatabit̄ cor tuum: qñ cōuersa fuerit ad te multitudo maris. s. infidelitatis: quia illi reges infideles erant z non iudei: fortitudo gētū venerit tibi. Esa. lx. Sed sequitur statim falsa doloris z tristitie: qz post recessū regum herodes vidēs se delusum a regib^o cogitauit occidere oēs pueros bethleem zc. Propter qd̄ angelus dñi apparuit in somnis ioseph di. Surge z accipe puerū z matrē eius z fuge in egiptum: z esto ibi vsq̄ dū dicā tibi. s. futurū est em̄ vt herodes querat puerū ad perdēdum. Mat. ij. Statim ioseph ibat ad camerā virginis que orabat: iuxta illud dauid. Media nocte surgebāt zc. Ioseph pulsauit ad ianuā de quo virgo admirata cū aperuisset: vidit ioseph flentē. Et ait. Dñe: de quo ploratis: cū sit gaudendū: qz habem^o filiū dei nobiscū: de quo vos estis nutritor. Et ioseph. O bñdicta cito recedamus: qz herodes vult interficere filiū vestrū. Cogitate tristitiā virginis. Primo timore filij. Scdo ex fuga. Tertio ad egiptū ad terram infidelīū. Dicat qñ exibat ciuitatē z virgo sentiebat aliqd̄ videbat sibi q̄ esset herodes z timebat summe: abscondēs filium in gremio. Et eq̄tans sup̄ asinā fugit in egiptū: vbi septem annis fuit tanq̄ exul zc. Ecce quare gloriosissima hōgo maria dicit. Ego mater pulchre dilectionis z timoris. Moraliter instruimur hic. Nam gaudiū virginis per reges oriētis venit z etiam dolor z tristitia per regem hierl̄m. Hic ostenditur q̄ si aliquis est in amicitia seu familiaritate regis: caueat z timeat: qz tales vt cōiter a regib^o interficiunt̄ vel exeredant̄. Jō debent timere. Si homo equitaret i leone: licet timere: tur ab alijs: non rōne sui sed rōne leonis plus debet ipse timere ne leono pede interficiat euz zc. Ita de rege qui est leo in quo equitat qui in eo cōfidit zc. Propter hoc si habetis amorem seu fauorē regis vel prelatorum: nulli displiceatis: non faciat̄ oia q̄ volueritis. Ideo dicit dauid in p̄o. Nolite cōfidere in principib^o: in filijs hominū in q̄bus non est salus. Rō. Exibit spūs eius. s. regis per mortē corporalem: z reuertet̄ in terrā suā q̄tū ad corp^o in illa die peribūt oēs cogitationes eoz scz q̄ in rege p̄fidebant: cogitātes multas vanitates. Quartū gaudiū virginis marie fuit de gloriosa resurrectione filij sui: qñ sibi p̄io apparuit. vt dicit Ambro. in li. de virginib^o. Vultis intelligere illud gaudiū: sciēdū q̄ post xp̄i passionē: mortem z sepulturā: hōgo certissima fuit de resurrectione filij sui in tertia die: qz xp̄s hoc predixerat: qz nisi certa fuisset: crepuisset sed nesciebat horā resurrectionis: qz non dixerat sibi xp̄s. Propter hoc hōgo maria invigilia pasche cogitās de resurrectione z cogitās in qua hora esset: qz non legit q̄ ei dixisset horā: s. diē. Et intra se hōgo maria ait. Sine dubio pater me^o dauid q̄ p̄re alijs locutus est de passione z resurrectione filij mei ponit horā: z sine dubio ipsa legit psalteriū: z clare inuenit legen

do. in Jo. Exurge glia mea exurge psal-
teriu & cithara: & est hbu pns ad filiu.
Rndit fili. Exurgā dilucto. ps. lvi. No-
ta exurge glia mea: p̄ vocat filiu gloriā
suā. Scdo mō vocat eū psalteriu. Ter-
tio citharā pp̄ tria q̄ xps fecit i hac vi-
ta. P̄lo in omnib⁹ dictis & factis suis di-
ligēter pcurabat honore & gloriā p̄tis.
Jo dixit ipse. Ego gloriā meā non q̄ro:
est q̄ q̄rat & iudicat. Jo. viij. Itē i fine q̄h
dixit. Pater manifestauit nomē tuū hoī-
bus: q̄ gētes nesciebāt qd̄ esset p̄r: neq̄
fili⁹: nec sp̄s sc̄tis sed xps reuelauit hoī-
bus. Jo. xvij. Ideo dicit deus p̄. Exur-
ge gloria mea. Scdo vocat ipm psalte-
rium qd̄ est instrumētū cantoris secretū
& signat legē moȳs datā soli vni pp̄lo.
Psalteriu h̄z solū decē choros: q̄ xps
fuit obediēs decē preceptis. Mat. v. Nō
veni soluere leges: s̄z adimplere. Et p̄pter
obediētiā suā vocat a patre psalterium.
Tertio vocat citharā: q̄ habet sonū acu-
tum & audibilē & signat legē nouā q̄ per
totū mundū fuit audita: iuxta ch̄usti pre-
ceptū. Mat. vli. Eritis in mūdū vniuer-
sum. Q̄h h̄go sciuit horū resurrectionis
fuit valde leta: & respexit p̄ fenestrā virū
erat aurora &c. Et q̄ nō dū erat alba cō-
tinuauit psalteriu vsq̄ ad spalmū. cv ij
sc̄z paratū cor meū de⁹. Et itē inuenit.
eundez versum. Exurge gloria mea &c.
O dixit h̄go. Jaz habeo duplex testimo-
nium. Et viso q̄ adhuc nō erat alba vo-
luit videre an alij p̄phete dicerēt aliqd̄
de hora: & finalr inuenit in lib. Osee. vi.
c. vbi sic habetur. Viuificabit nos post
duos dies: in die tertia suscitabit nos &
viuemus. Et sequit̄ quasi diluētū p̄pa-
ratus est egressus ei⁹. Sufficit dixit vir-
go maria. In ore duoz vel triū testium
stat oē h̄bum. Dicat̄ quō parauit cathe-
drā vbi federet fili⁹ su⁹ iesus: respicien-
do sepe q̄ appareret aurora alba. Et
q̄h incepit claritas aurore dixit h̄go ma-
ria. O fili⁹ me⁹ est resuscitat⁹ & flexis ge-
nib⁹ orabat dicēs. O fili⁹ mi velitis me cō-
solari di. Exurge in occursum meū & vi-
de. Cogitate quō i xpi resurrectione erāt
multi angeli dicentes ch̄usto. Ecce ego
dñe mitte me: sc̄z ad matrē tuā. Esa. vi.
Sed xps misit gabrielē q̄ cō magno splē-
dore intrauit camerā & salutauit h̄ginē

vt fuit reuelatū b̄to Gregotio dicēs. Re-
gina celi letare alleluia. Q̄t quē merui-
sti partare alleluia. Resurrexi sicut di-
xit alleluia. Ecclesia addit. Oia p̄ no-
bis desū alla. O h̄le gaudiū habuit h̄go
maria auditis his rumorib⁹. Et statim
post venit xps cū oib⁹ sc̄tis patriarch⁹ &
angelis: clarus & gloriosus dicendo h̄gi-
ni. Pax vobis. Et h̄go flexis genibus &
p̄re gaudio lachrymādo osculabāt xpi
vulnera resplēdētia dicendo. O vulnera
b̄dicta que feria sexta tantū dolorē mi-
hi intulisti. Et ch̄istus oscul⁹ est eaz
in ore: q̄ nunq̄ aliquis filius tantū dile-
xit matrē suā: dicēdo sibi. M̄ mea sitis
leta: q̄ decetero de me nō habebitis ni-
si gaudiū & leticiā: & sedentes loqueban-
tur: O si quis fuisset in illo parlamento.
Virgo petebat quō fuit sibi. Et xps sibi
dixit: quid fecit in inferno. Et tibi secū ha-
buit quos liberauit de inferno oēs san-
ctos &c. q̄ oēs fecerūt sibi reuerētiāz. Co-
gitate q̄h adam & eua viderūt eam dix-
erūt. O dñs vos estis illa filia nostra de
q̄ dixit dñs. Inimicitias ponā inter te &
mulierē. Gen. ij. Dixit eua. Ego clausi
ostiū paradisi: sed vos dñs aperuisti.
Dicebāt p̄phete quilibet sc̄orum. Be-
nedicta h̄go p̄phetauit de vobis: & salu-
tando eam dixerunt. Tu gloria hierlm:
in leticia israel: tu honouiscētia popu-
li nostri. Judith. xv. Et h̄go humiliter re-
salutās eos dixit. Vos estis genus cle-
ctum: regale sacerdotū: gens sancta: po-
pulus acq̄sitionis. i. Pet. ii. Deinde an-
geli salutando eaz dixerūt. Regina celi
letare. vt supra. Et h̄go. Vos estis admi-
nistratoz sp̄s in ministeriū missi: p̄p̄
eos q̄ hereditatē capst̄ salutis. ad Heb.
i. Si dicatur quō sancti & angeli poterūt
ibi recipi in illa camera. Dicatur eoz cō-
ditio: q̄ nō circūscribunt loco. Tunc vi-
xit virgo filio. Usq̄ modo fili mi serua-
ui sabbatū: sed modo colā diē dñicaz in
memoriā vestre resurrectionis. Dixit xps
Ita mater: b̄h placet mihi: & ista est intē-
tio mea q̄ decetero a xp̄iano seruetur
dñica & non sabbatū. Dicatur p̄tra apo-
thecarios: barbūtōsoes: fabros & alios
nō seruātes dñicam. Ecce gaudiū virgi-
nis. Et poterat dicere virgo. Gaudens
gaudebo in dño: & exultabit ala mea in

De natiuitate beate Marie virginis.

Biblioteca Valenciana

deo meo. Quia induit me vestimentis salutis. Esa. lxxj. Sed statim sequitur falsa tristitia et doloris. Postquam Christus recesserat ab ea ut duceret sanctos pres ad paradysum terre. Cogitate quomodo homo ex charitate voluit pervertere apostolos qui perdidissent fidem et vocauit eos dicens eis: quomodo filii sui apparuerat sibi etc. et nihil credebant: sed volebant sibi in faciem respondere: quia habebant eam in magna reuerentia: sed dicebant sibi. Bene domina. et spiritaliter. b. Thomas dicens retro. Bene dicitur pro filio suo. Quomodo homo videbat eos ita dueros et incredulos tristabatur communiendo eis: et rogabat filium suum ut eis appareret ne darentur. Jo. Mar. vl. Recumbentibus undecim discipulis apparuit illis iesus: et exprobrauit incredulitatem eorum et duriciam cordis: quia his qui viderant eum resurrexisse non crediderunt: ut virgini marie et magdalene etc. Moraliter nos instruitur hic: quia homo letus esset de christi resurrectione: tristabatur tamen de apostolorum dubitatione. Ita de nobis. Si aliquis vestrum est letus: quia credit se bene esse cum deo: non de hoc debet esse totaliter letus: et tunc poterit dicere. Neque iniquitas mea neque peccatum meum. Saluatio proximi non est despicienda: sed quilibet debet laborare pro saluatione alterius. Probi gratia. Si in vna domo vir sit bonus et deuotus: et vxor rabida vir dulciter conuertat eam si potest. Et per oppositum. Si vxor sit bona et vir malus peruersus etc. sed dulciter bono modo vxor dicat sibi ut audiat missam: prestat etc. alius dabit sibi cum pugno. Item pro filio eius: et frater fratrem: vicinum vicinum. Opus suum prober vnusquisque et sic in semetipso tamen gloriam habebit non in altero. ad Gal. vj. Quintum gaudium fuit in die ascensionis quando filius eius in celum ascendit. Sed ut intelligatis istud gaudium sciendum quod a christi resurrectione vsque ad eius ascensionem transierunt xl. dies: in quibus christus sepe apparuit virgini et apostolis: sed in die ascensionis bis apparuit apostolis. Primo dum comederet dicens eis. Vadatis ad matrem meam et vos simul veniat ad motem oliueti: quia hodie volo a vobis recedere et celum ascendere ex quo proplem opus redemptionis. Quod audientes apostoli ceperunt flere. Et christus ait. Si diligeretis me gauderetis vti quis: quia vado ad patrem. Jo. xliij. Et apostoli. Domine gaudemus de honore: sed tristamur: quia

dimittitis nos orphanos. Et non poterant comedere: propter quod christus ut ipsi comederent comedit cum eis. Statim post predictum apostoli iuerunt ad domum virginis quam comederat cum magdalena et alijs. Que cum videret apostolos fletus interrogauit de causa etc. Cum audisset incepit flere cum eis: et surrexit de mensa et processionally iuersit ad motem oliueti. Erant enim ut dicit Lucas fere centum viginti. Et christus apparuit eis iterum: et posuit se in medio eorum salutans matrem et discipulos dicens: Pax vobis. Et homo dixit sibi. Fili mi et vultis recedere. Et christus Ita mater mea: ex qua profeci opus redemptionis. Ita predicauit et dedi legem nouam quam confirmauit miraculis et sui suspensus in cruce: ne aliquis mihi credens et obediens suspenderet in furca inferni. Ideo modo volo redire ad patrem. Et homo et omnes alij flebant ex vna parte pro gaudio de honore suo: et ex alia parte tristabantur. Et homo osculabatur manus et pedes eius etc. O fili mi quare ego non ascendo vobiscum et cum scitis quorum presentiam homo sentiebat. Ad quam christus ait. Mater mea: vos remanebitis in loco meo: et apostoli recurreret ad vos. Jo. cantat. Gaudere maria homo cunctas hereses sola intremisti in vniuerso mundo. Dicat quomodo ascendit cum magno festo sicut rex victoriosus rediens de bello: et fuerunt angeli clamantes: viuat viuat filius virginis marie: alijs clamantibus tubis etc. Deo ait. Ascendit deus in iubilatione: et dominus in voce tube. Cogitate gaudium virginis marie. inquit y. dicit lucas. Recessit ab eis et ferebat in celum. Et ipsi adorantes regressi sunt in hierusalem cum gaudio magno. Lu. vl. Et statim sequitur falsa tristitia et doloris. cum homo fuit in domo videbat loca vbi fuerat filius eius et steterat: cogitans decetero non videbo ipsum sed flebat. Duodecim annis vixit post christi ascensionem: vl. xliij. pro alijs: et tamen dilexit filium suum quod si omnes amores matrum ad filios essent in vna muliere adhuc amor virginis ad christum esset maior. Et perquirebat omni die loca natiuitatis: apparitionis: baptismi etc. De hoc prophetauerat salomon di. Adiuro vos filie hierusalem. i. creature angelice: si inuenistis dilectum meum ut annuncietis ei: quia amore langueo. Can. v. Moraliter instruitur hic quod nos christiani gaudentes de christi honore in celo regnatis etiam

tristari debem⁹ de absentia sua ⁊ eū desi-
derare sicut marinarū desiderāt portuz
Ita de nobis nauigantib⁹ ista nauis pfo-
rata in quā strar aq̄ pctōp: ⁊ cū magnis
pccatis tranſimus. Jō desiderare debe-
mus portū salutis dī. O dñe ⁊ qñ ero yo-
bis cū. De hoc Cyprianus ait in. vi. epla
de mortalitate. Patriā nostrā paradisu
⁊c. ¶ Sextū gaudiū fuit in die pētheco-
stes qñ h̄go maria cū aplis recepit sp̄m
sc̄m. Multis intelligere istud gaudium.
Ep̄o dixerat multoties aplis. Expedi-
t vobis vt ego vadam: si ego non abiero
paraclytus nō veniet ad vos. Si autē
abiero mittā eū ad vos. Et cum venerit
ille arguet mūdū ⁊c. Jo. xvi. Item Act. i.
Joānes edez baptizauit aqua: vos autē
baptizabimini sp̄sc̄o: non post multos
hos dies. Apli s̄ post ascensionē xp̄i re-
cordātes de xp̄i p̄missione: nesciebāt tñ
diē certū missionis sp̄sc̄i. Jō in crasti-
num ascensionis expectātes dicebāt. Ho-
die ⁊c. Jō ē in sabbato: qñ non venit sine
misit apli inceperūt inter se loqui. Dixit
vnus ap̄oz. Nō dubitetis qz cras q̄ erit
dies dñica mittet: qz tali die formauit lu-
men ⁊ diuisit a tenebus. Ideo rōnabili-
ter in die dñica debet in nos mittere lu-
mē sp̄sc̄i: ⁊ nō venit. Dixit ali⁹ in die
lune mittet: qz tali die fecit etiam firma-
mentū diuisit aquas. Jō tali die mittet
ad nos: vt nos fortificet et diuidat ab
squis pctōp: nec misit. Dixit ali⁹. Non:
in die martis mittet: vt possim plantare
fidē catholicā vt faciat flores. Dixit ali⁹
die mercurij mittet. Rō: qz tali die deus
formauit solē: lunam ⁊ planetas. Dixit
ali⁹ feria q̄nta mittet: qz tali die ascēdit
⁊c. Dixit alius nō: feria sexta: qz tali die
dolum⁹ de sua passiōe. Jō i tali die mit-
tet nobis sp̄m p̄solatiōis. Dixit ali⁹: sab-
bato mittet: qz i sabbato post passionem
suam⁹ disp̄sita: q̄ vn⁹ nō remansit cū al-
tero: nō vt adiuuemur mittet sed nō venit
finalr die pēthecostes oēs apli ⁊ disci-
puli q̄ erant p̄gregati in eadē domo p̄p̄
metū iudeoz venerūt ad portaz h̄ginis
marie. Dicat quō ipsa surgebat i media
nocte ad orandū. iuxta illud dō. Media
nocte surgebā ⁊c. Et qñ extitit camerā vi-
dit oēs sc̄dos ⁊ sc̄as p̄gregatos ⁊ s̄ctes
Virgo dixit. De quo s̄ctis. Nunquā fili⁹

meus regnat in celis. R̄siderūt apli. Vir-
go b̄dicta: fili⁹ vester ⁊ magi noster p̄-
misit nobis sp̄m sc̄m: dicēs q̄ nō dimi-
teret nos orphānos ⁊ hodie sunt decem
dies q̄ ascēdit nō misit. R̄ndi h̄go. Nō
dubitetis: qz fili⁹ meus nō habet cōdūto-
nes hominum mūdānoz q̄ in paupe-
tate cognoscūt amicos. Sed qñ sūt in hono-
re ⁊ p̄speritate nō curāt de eis: nō sic de
filio meo: sed nescius vos q̄ qñ extraxit
populum de egypto in quinquagesima
die descēdit vt daret legē. J̄lō fuit figu-
ratum. Hodie est quinquagesim⁹ dies a
resurrectione filij mei: ideo hodie mittet
sp̄m sc̄m. Jō ponatis vos in oratiōe: qz
que a deo sunt ordinatae sunt. Et petr⁹ ⁊
alii apli dicebāt: ⁊ quibet orādo. Cor mū-
dū crea in me deus: ⁊ sp̄m rectū innoua
in viscerib⁹ meis. ps. l. Lazarus ⁊ alij di-
scipuli septuaginta orādo dicebāt. Sen-
sum tuū quis sciet nisi tu dederis sapien-
tiā: ⁊ miseris sp̄m sc̄m tuū de altissimis.
Sap. ix. Maria magdalēna talie sc̄e mu-
lieres orando dicebāt. Redde mihi leti-
ciā salutaris tu: ⁊ sp̄m principalē p̄firma-
me. Et dixerūt h̄gini marie. Virgo b̄di-
cta oratis vos etiā qz fili⁹ vester statiz ex-
audiet vos. Tūc h̄go maria flexis geni-
b⁹ orauit dī. Emitte sp̄m tuū ⁊ creabū:
sc̄p̄tutes ⁊ p̄fectiones: ⁊ renouabis faciē
terre. s. p̄ p̄dicationē. Et subito faci⁹ ē
de celo sonus: ⁊ fuit quasi vox respōsua
virgini ⁊ quasi v̄tus subitus qui descen-
dit de celo ⁊ repleuit totam domū igne
nō cōburēte: sed illuminante ad modum
linguarū ⁊c. Et repleti sunt oēs sp̄sc̄o:
⁊ ceperūt loqui: quasi dicerēt. O h̄ bon⁹
⁊ suauis est dñe sp̄s tuus in oib⁹. Sap.
xij. Cogitate hic: qz multi sancti de vna
gutta mellis sp̄s sancti sūt lebrati: quō-
to magis apli q̄ totā virtutē sp̄sc̄i rece-
perūt. Sed statim se quif salsa doloris ⁊
tristitie. Dicat quō apli inceperūt p̄dica-
re: ⁊ statiz fuerūt p̄secuti: vt p̄t̄ Act. iij.
Et venit nūcius ad virginē qz petr⁹ ⁊ ioā-
nes erāt capti. Itē qz pri⁹ sc̄z beatus ste-
phanus fuerat lapidatus. Itē ali⁹ q. b.
isacubus nepos h̄ginis marie erat inter-
fect⁹. Ecce tristitia. Ideo ait xp̄s. Amen
amen dico vobis qz plorabitis ⁊ flebitis
vos ⁊c. Jo. xvi. Morāl̄ instrumur hic.
Nam sicut virgo maria ⁊ apli postq̄ re-

ceperunt spiritum sanctum et persequuntur. Ita etiam hodierna die patet. Verbi gratia. Si aliquis in aliquo monasterio recepit spiritum sanctum et proposuerit seruare regulam: obedientiam: paupertatem: castitatem etc. et non curat seruare vitam aliorum euntium ad infernum: statim persequuntur ipsum alij cum multis vituperijs. Id oportet patientiam habere ut homo maria et apostoli. Idem de clericis et scholaribus ac etiam mulieribus. Id dixit apostolus. Omnes qui pie volunt viuere in christo iesu persecutionem patient. scilicet lingua vel infirmitatum vel temptationum diaboli. iij. ad timotheum. iij. Septimum gaudium et ultimum fuit in sua benedicta assumptione. Non quando anima fuit separata a corpore: quia tunc iam non fuisset gaudium huius mundi: sed alterius: sed quando filius suus misit sibi angelum gabrielem cum ramo palme dicens. Suscipe eum qui mandat salutem iacob. Nam ab hinc ad tres dies ibis ad filium tuum qui iam parauit cathedram etc. Vide in sermone assumptionis plura de isto gaudio promissa virgini. Et dixit homo filio suo. Factum est mihi verbum tuum in gaudium et letitiam cordis mei. iheremias. xv. Sed immediate sequitur doloris et tristitiae salsa ex compassione apostolorum et sanctorum et sanctarum in hoc mundo remanentium inter iudeos et inter infideles in tantis tribulationibus. Unde quando apostoli fuerunt ad virginem congregati et mirarentur: virgo maria dixit eis. Ego obrinui ut essetis hic: quia ego debeo ascendere in celum etc. Apostoli in ceperunt flere, dicendo. O benedicta si vultis recedere quid faciemus nos. Idem dicebant virgines quas virgo nutruerat: et homo maria flebat cum eis dicens. Non dubitetis quia non tradam vos oblivioni: quia recordabor de vobis: quia occasione peccatorum facta sum mihi dei. Et poterat dicere virgo. Flebat quondam super eum qui afflictus erat et compatiebatur anima mea pauperi. Job. xxx. Moraliter instruimur hic: quia sicut homo maria gaudebat de honore sibi promisso: tristabatur tamen ex compassione. Ita debet esse de sanctis personis: que licet gaudeat de sua bona vita: non tamen debet despiciere peccatores: sed compati eis dicendo. Domine si vos dimisissetis me peior essem ego: idem domine inueniet eos: et sic compati non indignari debetis. Item si estis diuites vide

tis vel scitis aliquem pauperem: non despiciatis eum: sed compatimini et inuenietis eum. Item si estis sanus debetis compati infirmis. Si iuuenis compati debetis senibus dicendo. Ita posset ego fieri pauper infirmus vel senex: et sic tenebimus quod illi scripturae. Omnes unanimiter in oratione estote compatientes. i. Pet. iij.

De exaltatione sancte crucis. Sermo.

Actus est pro

nobis obediens usque ad mortem mortem autem crucis. ad phil. ij. Sancta mater ecclesia facit hodie festum de exaltatione sancte crucis de qua bis in anno festiuatur. Primum in mense maii de inuentione. Secundo hodie de exaltatione. Ratio: quia postquam fuit inuenta ab heiena sancta crux: venit in possessionem infidelium qui despectiue tenebant eam. Sed eraclius imperator romanus christianissimus extraxit eam de possessione infidelium: et honorifice eam exaltauit: et hodie fit festum illius exaltationis. Sed ut verba sint fructuosa salutem homo maria. Doctrina est communis et catholica in sancta theologia: quod homo christus habuisset alios innumerabiles modos redimendi et salvandi humanum genus: tamen propter crucem ipsum saluare elegit et redimere sibi creditos et obediens: ut dicit sanctus thomas. iij. par. q. xlvj. ar. iij. Et ibi assignat septem rationes quare hoc fuit ueniens: quas per uiam sanctam per introductionem materie uobis dicam. Est igitur ista ratio: quia quando aliqua satisfactio debet fieri de aliquo peccato: rationabile est quod satisfactio respondeat peccato. Verbi gratia. Si aliquis peccauit contra deum vel proximum: corde male cogitando: vel ore male loquendo: aut opere male operando: si talis uult per digne satisfacere debet recipere de isto peccato dolorem in corde et percutere cor. Si ore diffamando vel iurando: propria satisfactio est non solum ore profiteri: sed etiam orare et petere veniam a deo et proximo si ipsum offendit. Idem si per oculos peccasti respiciendo etc. propria satisfactio est flere etc. Item si peccasti per aures audiendo mala proximi emenda est audire missam. sermones etc. Si per gulam fragendo ieiunia ecclesie etc. abstinere: et sic satisfactio corripit offensam. Si per manus peccasti: extende manus oratione. Si effudisti sanguinem: propria penitentia est effunde

re pprijs sanguinē cū disciplinis. Unde dicit. Gen. ix. Quicūq; effuderit humanum sanguinem effundet sanguis illi. Si peccasti corpe p carnalitates: debes recipere ciliatū. Ecce quō fit satisfactio ppria qñ pena cōfīdet offense. Auctōritas de hoc q; dixerat xp̄s Luc. ij. Facite fructus dignos penitentie. Digni fructus pñe sunt qñ cōfīdent offense. Modo videam⁹ quō facta fuit offensa. Modo videam⁹ quō facta fuit offensa. Modo venit tota p̄ditio et totū malū generis humani: ex q̄ sum⁹ erules i hac valle lachry maris. nōne ex furto cuiusdā pomi h̄ mā datum expt̄esuz: immo. Ergo restitui io: reparatio seu emēda debuit fieri vt fructus restitueretur arbori. Ideo xp̄s redē p̄tor oij fructus noster de quo dicit virgini marie. B̄d̄ictus fruct⁹ ventris tui: elegit arbore crucis vt fruct⁹ infiniti valoris restitueret arbori. Dicit h̄storie grecorū antique q; lignū crucis fuit de illa arborē de qua adā recepit fruct⁹. Idē qñ xp̄s fuit in cruce positus fruct⁹ fuit arbori restituit⁹. De hoc dauid in p̄sona xp̄i dicit. Cōfōrtati sunt q̄ p̄secuti sunt me inimici mei iniuste: q̄ nō rapui tūc exoluebā. ps. lxxvii. Nota hic tangunt duo in illo vsu dauid. s. intentio mala iudeorū inimicorū xp̄i q̄ non intēdebāt ad satisfactionē: sed ad xp̄i p̄secutionē. idē dicit. Cōfōrtati sūt qui p̄secuti sunt me inimici mei iniuste. Secūdo tangit xp̄i intentio. s. satisfaciēdi. Ideo dicit: que nō rapui etc. P̄ter ergo doctrina: q; h̄ xp̄s h̄ret alios modos redimēdi: tñ iste p̄ crucē fuit proprius in quo satisfactio fuit offense: cōrespōdēs hoc tāgit sancta mater ecclesia i p̄fatio ne dicens. Qui salutem humani generis in ligno crucis cōstituit: vt vñ mors orie bat inde vita resurgeret: et q̄ p lignū vincebat per lignū quoq; vinceret: p xp̄s dominū nostrū. Patet ergo q; ppri⁹ mod⁹ nostre redemptionis fuit p crucē. Ideo dicit thema. Fact⁹ est p nobis non p se obediens: non solū patri sed et iudicib⁹ et crucifigoribus vsq; ad mortē etc. P̄ter thema. Ego sum in materia p̄dicanda. Et q; thema dicit. Fact⁹ est obediēs vsq; ad mortē. Et replicat: mortē autē crucis non ad aliā mortē. Inuenio q; quinq; fuit xp̄s in periculo mortis. Et nullam voluit acceptare nisi crucis.

Primo est fuit in periculo mortis: scy interfectionis gladij.

Secundo in periculo precipitationis.

Tercio in periculo lapidatiōis.

Quarto in periculo intoxicationis.

Quinto in periculo crucifixionis.

Et hanc elegit de quo dicit thema. Factus est p nobis obediēs vsq; ad mortē: mortē autē crucis. Dico pmo etc. hoc statim qñ fuit nat⁹ p herodem regē q; dñs audiuit signa et mirabilia de christi natiuitate. de angelis cantātib⁹. Gloria in excelsis deo. de claritate noctis: de aduentu pastōrij: de adorationē anima lium: de stella et aduentu triū regū etc. et propheta anne et symeonis sancti q; ille erat ver⁹ messias herodes cogitauit illū occidere ne pderet regnū: q; erat alienigena: et timebat ne vna die iudei insurgerent contra eum. ideo etc. propter quod misit homines armos in ciuitatē bethleem vt interficerent oēs pueros: q; nesciebat q̄s eēt iesus etc. S; xp̄s voluit fugere i egyptū etc. De hoc propheta. iob in p̄sona xp̄i dicit. Pueros pcusserunt gladio: et uasi ego sol⁹. Job. i. Questio ē hic quare xp̄s voluit mori ista morte: q; si voluisset: etiā alia mors fuisset in saluationē credentiū sibi et obediētiū. Rō l̄alis tā dicta est: q; satisfactio d; cōre spondere offense: id nōluit mori sic s; in cruce. Rō moralis est vt instrueret nos vt fugiam⁹ mortē gladij beati petri. de qua Ioan. xvij. Symō petr⁹ h̄s gladiū eduxit eū et pcussit pōn̄ficis seruū et abscidit auriculā ei⁹ dextram. Iste gladius est sn̄a excōicationis que scindit a corpe eccleie qñ p̄fertur h̄ aliquē. Et sicut membrum abscissum a corpore nullas recipit influentiam: sic null⁹ excōicatus in operibus diuinis que i ecclesia sūt h; aliqua partem. xi. qd. ij. Sicut et tribus ca. se. Ecce quomō fugienda est ista mors. Citius vellē mori q̄ p horā: non dico p annum excōicari: q; nihil peius membro q̄ abscindi a corpore. Dicit hic miracul⁹ de illa arborē excōicata et arefacta pp̄ brenariū etc. No. cū dicit. Symō petrus habens gladiū inuit q; sn̄a excōicatio nis nō pōt dari nisi a plato: q; petr⁹ p̄telat⁹ fuit. Secūdo cū dicit: eduxit eū: inuit q; sn̄a nō debet dari nisi a prelato quō-

si vibrando gladium di. Caue caue p trinā monitionē: qz als nihil valeret z nō faceret ictum. Tertio cū dicit: z percussit pontificis seruū innuitur qz p̄lat⁹ solū in suos subditos pōt p̄ferre excōicationē: qz ep̄s nō potest excōicare in alia diocesi. ix. q. ij. ep̄m. z. xvj. q. ij. v̄sis zc. Quarto cū dicit: abscidit auriculā ei⁹ dextrā. Dextra significat spūalia: sinistra ipalia: innuit qz inia excōicationis nō dz dari nisi p̄tra inobedientiam rerum spūalium: vt si vir vel vxor non vul stare cū eo vel cū ea: nisi legitimā habeant rationē: p̄latus pōt eos excōicare z sic de alijs. Iste gladius pcutit ita fortiter qz aiaz interficit morte eterna. Fugite ergo a facie gladij: qm̄ vltor iniquitatum est gladius. Job. xix.

¶ Dico sc̄do qz x̄ps fuit in periculo precipitationis: vt h̄r. Lu. iij. Dicat quō x̄ps habitabat in nazareth vbi vixit sanctissime nec cognoscebatur. Dicit Nicolaus de lyra qz vtebatur arte p̄ris putatiui ioseph qz erat faber lignari⁹. z post iuit capharnaū vbi p̄dicauit z fecit multa miracula: z post redijt nazareth et rectores z iurati ciuitatis dixerūt sibi. Quanta audiuim⁹ facta in capharnaū fac z hic i patria tua. Lu. iij. R̄ndit x̄ps insinuans qz ex eoz incredulitate z derisione: qz trufabant de eo dicendo. vt h̄r Mar. vj. Nōne hic est faber fili⁹ marie frater iacobi et ioseph et iude z symonis. Nōne z sorores ei⁹ hic nobiscū sunt. Ecce p̄dicat: z tñ non studuit. iō oñdit qz nō erāt digni: qz miracula requirūt dispositionē: z non vanā gl̄iam: p̄pter qd̄ Marci. vj. dz. non poterat ibi virtutez vllā facere nisi paucos infirmos impositis manib⁹ curauit. Dicat quō illi indignati cū tumultu duxerunt eum ad sup̄ciliū montis z voluerunt eū precipitare. Iesus aut̄ transiens p̄ mediu⁹ illoz ibat. Cogitate hic de virgine maria qz erat in ciuitate p̄sens quādo videbat filium suū duci ad p̄cipitiūz quātū dolorē habuit zc. Questio ē quare noluit sic mori zc. qz si voluisset zc. Rō l̄alis dicta est. Rō moralis vt caueam⁹ ne moriamur p̄ p̄cipitiū ascēdēdo in mōtem sup̄bie. Nā diabol⁹ vidēs qz qz vadūt simplr z humiliter: recte vadūt ad paradisum. O dicit demō. Ego faciā ascēdere in altū oēs. Verbi gratia. Religio-

sus qui viuit simpliciter seruat suam regulam in votis z cerimonijs: talis vadit via plana ad paradisum. Sed venit diabolus loquēs imaginationi di. Si tu velles sic viuere: nunq̄ ascenderes: quare tu non laboras vt sis magr: adhuc posses esse confessor regius vel ep̄s z qñ est altus perdit totam deuotionem: z subito cadit et moritur: z precipitatur in infernum. Idē de clerico simplici qz diabolo instigante ascendit. Idē de laicis vt ascendant faciunt vsuras zc. Idē vt sit iuratus ligat se cū alijs directe vel indirecte. qz pecunie cōitatis bene sapiūt: z qñ sunt in officio furant̄. faciunt hec et illa vt possint se manu tenere in officio. O qz sunt decepti isto ascensu. De hoc dō dixit diabolo. Prop̄r dolos: scz tuos posuisti eis: scz hanc imaginationē ascēdēdi defecisti eos dū alleuarent̄. p̄. lxxij. Idē de mulieribus simpliciter viuentibus de domo de filijs et familia curantib⁹ tales recte p̄ viā planam vadūt ad paradisum. Sed dicit demon. Tu tñ portasti viro tuo vt talis ergo quare tu non vadis vt illa zc. da sibi malū prandiū z cenam zc. Idē sicut talis est dñā dom⁹: quare tu zc. Cauete ergo z vadatis simplr z plane quia quāto de altiori loco cadit hō tāto casus est periculosior. Idē Job in p̄sona peccatoris loquēs diabolo dicebat. Eleuasti me z quasi sup̄ ventum ponens elisisti me: valide. Scio qz morti me trades Job. xxx. ¶ Dico tertio qz fuit in piculo mortis lapidationis. vt p̄z Jo. viij. Duz x̄ps predicaret iudeis et declararet eis suā diuinitatē dicēs. Amē amē dico vob̄ si quis p̄monē meū fuauerit: mortem nō videbit in eternū. Dixerūt iudei. Abraā z prophete mortui sunt quē teip̄sum facis. X̄ps loquebat̄ de morte infernali: et iudei intelligebāt de corpali. Et x̄ps clarius loquens de diuinitate dixit. Amen dico vob̄. Anteq̄ abraam fieret ego sū Sū est nomē diuinitatis. Ego suz qz suz. Exo. iij. Iudei audientes qz ip̄e dicebat se eē deū voluerūt ip̄z lapidare. Dicit textus qz x̄ps abscōdit se. i. inuisibile se eis oñdit: z pquirebāt eū dicētes. Ubi ē. Sz h̄go maria z apli vidētes eū sequebāt. Questio q̄re nec sic voluit mori: qz ēt zc. Rō moralis est: vt caueam⁹ a morte la-

pidationis ex peccato auaricie: qz auar⁹
 est durus vt lapis et frigid⁹. Dur⁹ quia
 nullū dulciter ofidit debitōib⁹ suis s3
 dure et aspe repetit debitum et vsuras et.
 frigid⁹: qz sine igne charitatis. Videns
 pauperes mori fame nō curat subuenire
 eis. et s3 florenos: et in carceratū et captiuū
 et puelle nō pht aliquid emolumentum
 hñe et. ideo iob moraliter loquēs de auar
 ro dicit. Cor ei⁹ indurabit quasi lapis: et
 stringet quasi malleatoris incus. Job.
 xij. Lapidēs auaricie sunt species auari
 cie. Un⁹ lapis est qui dicit rapina: et isto la
 pide percussit caput dñoz. Ali⁹ lapis di
 citur symonia platōz dādo bhñcia vel
 sacramenta p pecunijs: iste lapis ferit in
 corde. Ali⁹ de vsura q̄ frangit brachia. s.
 laboratores. Dicat s̄ rōnē auaroz dice
 tum. Si illa psona vel cōitas et meam
 pecuniā: quare ego non possum recipere
 aliquid propter carentiā. Ista rō inclu
 dit errorem non solū in psequente: sed etiā
 in antecedente qñ dicit mea pecunia: fal
 sum dicit: qz dñs nō tenet alteri reddere
 pputum: et tu teneris: immo xp̄o: qz dñs
 est terra et plenitudo eius et c. Diuites so
 lū sunt administratores. Sic nos existi
 met hō vt ministros xp̄i et dispensatores
 s. ad Cor. iij. Xps tenet modū regum fa
 ctes thesaurarios vt ministrent primo in
 suis necessitatib⁹ et nō in vanitatib⁹. Se
 cūdo in pauperib⁹ dādo vel mutuādo
 quia ita vult deus. Altier si dispensat
 contra voluntatem dñi ipse sciet castiga
 re. Itē cōclusio est erronea dicēdo q̄ vsu
 ra nō est pctm mortale. Alia est spēs eme
 re pro parata pecunia p minor p̄cio: vt
 vendere plus ratione expectationis: qz
 vsura est. Alia est retēdo de salarijs ser
 uitorū et c. furti secreta. Dicat s̄ illos q̄
 credūt q̄ furtū secretū fructuū nō sit pec
 catum. Item de vsura voluntatis vel de
 molēdino et c. Ne offendas ad lapidē pe
 dē tuū. ps. xc. Itē in via ruine nō eas: et
 non offendes in lapides. Eccl. xxxij. Di
 co: quarto q̄ fuit in periculo mortis into
 ricatiōis. Euāgeliste nō ponūt clare hoc
 s3 est ad hoc rō et propheta. Rō est ista:
 qz dñs xp̄s irret p̄dicādo nō p̄dicabat p̄p̄
 pecunias: sed post predicationem circu
 spectis oibus nullus eū: immutauit: et re
 uersus hurysoq̄ ad bethaniā: vt dicit Mar.

xj. Dicit glo. q̄ respiciebat si aliq̄s inuē
 taret eū ad p̄dicādo dicendo. Dñe ex quo
 dedisti bonū p̄dicādo nobis spūale veni
 te et dābim⁹ vobis p̄dicādo et c. Mō hō
 q̄ habebat tot inimicos vt xp̄s recipiebat
 tot cōmuni etiam inimicōz. Cogitate q̄
 ponebant potiones: et hoc rō dicitur. Et
 de hoc est propheta. Tu dñe demonstrā
 sti mihi et cognoui tu ofidisti mihi studia
 eoz: et ego q̄si agnū māsuetus q̄ portat
 ad victimā. Cogitauerūt sup me cōsilia
 dicentes. Vitam⁹ lignū in panē ei⁹ et
 eradam⁹ eū de terra iuuentū et nomē ei⁹
 nō memoretur ampli⁹. Hier. xj. Et loq̄t
 propheta in psona xp̄i: sed xp̄s noluit sic
 mori. Dicat practice q̄si comedebat: p̄
 mo dabant sibi fructus vel ficus et potio
 nes ponūt in cibus dulcibus vel in bo
 nis vino: et ipse non comedebat seruan
 do modos etiam si comeditet nō nocuis
 set sibi. Quare noluit sic mori qz etiam il
 la mors fuisset sufficiens p redemptionē.
 Rō moralis vt nos vitem⁹ mortē passio
 nis luxurie. Nā sicut potio ponit in cibo
 dulcitate etiā diabol⁹ facit q̄ cib⁹ luxu
 rie nobis videt⁹ dulcis: et in illo est ve
 nenū pcti mortalis. Nā vir et mulier in
 matrimonio cōiuncti non peccant serua
 do modū et c. sed in oibus alijs quocunq̄
 fiat luxuria est pctm mortale et sequitur
 dānatio. Credit q̄ maior ps dānatioz
 sit ex peccato luxurie. id cauere opz et ta
 li morte: et refrenare corp⁹ p abstinētia
 mortificando inclinationes: cauendo ad
 occasionibus: et otare. Alias dicit dñs
 Bernard⁹ q̄ maius miraculū esset vine
 re castē q̄ suscitare mortuos. Itē tot⁹ mū
 dus est corruptus. Om̄s declinauerunt
 simul: inutiles facti sunt non est q̄ faciat
 bonū. s. castitatis: nō est vsq̄ ad vñū. s. de
 adultis et c. Itē sapiēs ait. Ne intuear⁹ vi
 nū qñ flauescit: cū splēduerit in vitro co
 lor eius: ingrediet⁹ blāde: s3 id nouissimo
 mordebit vt coluber et sicut regul⁹ vene
 na diffundet. Proverb. xxiij. Et declarat
 cū seq̄t. Oculi turvidebūt extraneas. qz h̄
 bh̄ vxores et cor turis videre et cor tuū loq̄t
 puerfa. Nota s̄ q̄ nō intelligit de colore
 vini: sed mulieris pulchre. I vitro. i. corpe
 vitro debilitati. Rō: qz ingrediet⁹ blāde.
 s. cogitat⁹ malis dicēdo. O q̄rū solatiū
 eēt et c. et in fine. s. qñ hō p̄sentit mordebit

□□□

vt coluber & quasi regulus qui oculo et visu venenat &c. non sic de alijs serpētib⁹. Ecce peccatū luxurie: quia solo aspectu mulier iter facit. Iste veneno dō fuit potionatus et mortuus: sed de⁹ suscitauit eū p̄ p̄niam. Iō Job. vi. Nūquid poterit aliq̄s gustare quod gustatū affert mortē. Null⁹ quicumq̄s famelicus comederet cibū quē sciret esse potionatū immo citius p̄mitteret se mori naturā quia tunc non interficeret se nec biberet potū venenatū quātūcūq̄s sitiret. Ita nec luxuriosus d̄z gustare: quia nisi sit infidelis scit quod ille cibus venenat⁹ est ad mortem. Dico quāto quod fuit in piculo mortis crucifixionis. Et vitā mortē elegit. vñ dixerūt iudei in psalmo. Iste hō ih̄s non potuit mori gladio nec precipitat⁹ nec &c. Iō videam⁹ an poterim⁹ eū occidere in cruce. Et cū xp̄s esset in galilea iudei parauerunt crucē in hieroz. Xp̄s hoc sciēs vocatis discipulis secreta ait illis. Ecce ascēdim⁹ hierosolymā: & fili⁹ hōis tradetur p̄ncipib⁹ sacerdotū et scribis et p̄dēnabunt eū morte: et tradēt eū gentib⁹ ad illudēdū et flagellādū & crucifigendū. Mat. xx. alias mories fugit. S̄z ad istā sponte venit: & in orto iuit iudeis obuiā dicēs. Quē quiritis: q. d. Recipiat⁹ me: quia ista mors placet mihi. Item quā fuit data snia vt crucifigere: hauriās sibi crucem exiit. Jo. xix. quasi diceret non appello: immo placet ista mors mihi: & recepit crucē. Dicat⁹ quō erat obediens in mōte caluarie: quā fuit sibi dictū quod exueret se & sic de alijs. Ecce amor ad mortē crucis quasi diceret. Mihi absit gloriari nisi in cruce domini. ad Gal. vi. Rō lralis quē istā mortem elegit dicta est in introductione. Sed rō moralis est ista. Alie mortes quā xp̄s fugit significāt malas mortes quā debemus fugere. Sed ista mors crucis signi bonā mortē quā debem⁹ eligere. Dolor inestimabilis xp̄i in cruce pendentis signi cōtritionē quā debem⁹ h̄re de peccatis inclinando caput in confessione: quod d̄z fieri inclinato capite et non facie ad faciē. Dicat⁹ quō discoopt⁹ d̄z eē p̄s̄iens & cōfessor cooperat⁹: p̄p̄t verecūdiā & piculū p̄fessoris mulierē respicientis iuuenē. Man⁹ dextera p̄forata significat quod de bono iusto facias elemosynas. Sinistra ad restituēdū vsuras furta &c. Duo pedes clauati

gnant duos pedes quōs abulam⁹ et sustinetamur: dexter est cōtio spūalis: sinister cōtio corp̄alis. dexter clauat deuotiōe: sinister abstinētia. Apertio lateris signat apertionē cordis ad remittendū iniurias: et parcēdū inimicis & peccatib⁹ in te. Ecce rō moralis quare voluit mori in cruce. Iō ait ap̄ls. Qui xp̄i sunt carnē suā crucifixerūt cū visus & cōcupiscētis. ad Gal. v. Et quā sit hoc necessariū p̄z quia dicit xp̄s. Qui non habet crucē suam quod d̄z a cruciādo: ecce p̄nia: & venit post me: non potest esse discipul⁹. Luc. xiiij. Ecce quare dicit thēma. Fact⁹ est p̄ nobis. i. nra redemptione & morali instructiōe: obediens vsq̄ ad mortē non gladiū non precipitū nec lapidatiōis nec potitiōis: s̄z ad mortē crucis. De sc̄to Mattheo apo. et euā. Sermon.

Non veni vocare

re iustos: s̄z peccatores. Mat. ix. Textualit̄ in euāgelio statim lecto officialiter habet⁹ v̄bz utud. Festum hodiernū est magnū s̄vultis cogitare p̄sonā: quia ap̄ls & euāgelista p̄mus & marty: gl̄iosus: quia de ap̄lo p̄ se fit festū: et de euāgelista p̄ se: & de martyre p̄ se ergo iste tres cause simul p̄iūcte magnum festum faciunt ita etiam deo erit s̄mo n̄f. Salutes virgo maria &c. Verbum p̄positū est d̄ni n̄f iesu xp̄i dicētis. Non veni vocare &c. Mō prima facie iā potestis dicere quod istud verbū h̄z difficultatez quod xp̄s quod pl⁹ diligit bonos & iustos quā malos & peccatores dicit. Nō veni vocare &c. Ideo ididet declaratione & sic intrabim⁹ declarādo materiā p̄dicandā. Mō audite. Talē differentiā iuenio iter iustū & peccatores sicut iter eē p̄pe vel circa deum et longe a deo. Iust⁹ bon⁹ & timēs deum ita est p̄pe deū quod nihil creatum est sibi p̄p̄inquius: non tunica nec camisia: nec pellicis: magis p̄pe de⁹ est. Et quā ad itellectuz. quia sicut aer i meridie ē p̄pe lumen: quia tot⁹ est illuminat⁹ a sole: ita de⁹ est p̄pe itelectū iusti & boni p̄ illustrationē ip̄z illuminādo: quia tot⁹ ē plen⁹ diuinitate: nec dimittit ibi tenebrā erroris: nec vsurā falsaz opinionū s̄m̄ quod non solū iusti d̄nr luminosi: s̄z et lux. Erat⁹ aliq̄n tenebre nūc aut lux i d̄no. ad Eph. v. Ite mat. v. Vos estis lux mūdi. Ite ē p̄pe volūtate p̄ dile-

ktionē charitativā: q̄: sicut videt̄ ignē cir
ca ferrū ignitū: ita volitās iusti ē inflāma
ta divinitate ad diligendū deū sup̄ oīa: et
proximū sicut seipm̄. De^o charitas est: et
q̄ manet in charitate in deo manet et de^o
in eo. i. Jo. iii. Irē est de^o ppe iustū q̄tū
ad vitā p̄ honestatē et p̄versationē: q̄: sicut
pānus colorat^r est ppe tinctū seu colorē
ita p̄sona iusta est tincta seu colorata san
ctitate corā deo oculis humilib^{us}: in auri
bus audiedo q̄ dei sunt: in manib^{us} exten
dendo in orationē: in gutture per rēperātiā
in corpe: ipm̄ affligedo: i. memoriā passio
nis xp̄i. Pr̄z q̄ p̄sona iusta tincta est et c.
Quia in nobis es dñe et nomē sc̄m̄ tuū in
vocatū est sup̄ nos. Mt̄. xii. Ecce quō
p̄sona iusta est ppe deū. Id̄ d̄avid dicit
Prope est dñs oib^{us} invocatib^{us} eū: oib^{us}
invocatib^{us} eū in veritate. ps. cxvij. S;̄
p̄sona peccatrix iniusta est lōge a deo
nō distāta localit̄: q̄: si sic statz p̄sona an
nihilare: sed b;̄ distare a peccōte differe
tia formali: q̄: sicut b;̄ de duobus pānis
enā p̄iunctis si vn^o sit subtilis et aliter sit
rudis illi dicunt distare: nō localiter: sed
formalr. Sic est de deo et peccōte propter
differentiā inter tantā sc̄larē et tantam
iniquitatē. Id̄ d̄avid. ps. cxvii. Lōge a pec
catōib^{us} salus. i. refus: q̄: iustificaciones
tuas. i. sc̄laritas tuas nō existerunt. Pr̄z
ergo quo iusti sunt ppe deū: peccōtes di
stātes a deo. Mō clarū ē q̄ q̄ est ppe nō
vocat^r: s;̄ ille q̄ distat vocat^r: ppter hoc di
cebat xps. Nō veni vocare iustos. Rō: q̄
iā sunt mecū: s;̄ venerit eos saluare si p̄se
uerent: sed peccōtes vt. s. cōuertant. Pr̄z
thema. Itud thema ḡniale appropiādo
beato matheo ap̄to et c. Inuenio q̄ bñs
mathe^o euāgelista ante snā p̄ersionem
erat lōge a deo: q̄: erat iniustus et magn^o
peccō. Ideo fuit vocatus a deo di. Veni
sequere me. Circa eius vocationē de bñs
matheo declaranda sunt quattuor.

Primo sua vocatio gratiosa.

Secundo inuitatio fructiosa.

Tertio operatio virtuosa.

Quarto perfectio gloriosa.

Quantū ad primū modū sue p̄ersionis
et vocationis fuit gratiosus. Quasi
quot officia habebat beatus Matheus
et inuenio q̄ tria officia habebat mala in
hoc mōdo: sc;̄z officiū periculosum: offiū

criminosum et offiū odiosum. Officiū per
iculosum est offiū feneratoris q̄ ipse h̄s
debat: nā in ciuitate capharnaū que est
maritima tenebat tabulā siue mēfaz cā
bū. Officiū est ale periculosum tractare
tantas pecunias: q̄: sicut qui tractat oleū
carbōnes vel picē inquinat ab eis: ita q̄
tractat pecunias. Et ppter hoc dicit scri
ptura. Qui tetigerit picē inquinabit ab
ea. Eccl̄. xij. Pix b;̄ moneta. Rō: q̄: mul
tas nigredines dimittit in ale tractatiū
pecuniā. Primo in cogitationē: sc;̄o i ip̄o
perditione et negociorū occupatione. In
signū hui^{us} moneta siue sit aurea siue ar
gentea: q̄: tractat dimittit maculas ma
gnas in manu hoīs: q̄: ratio est quin fe
neratores faciūt fraudes et c. Sc̄o erat
criminosum q̄: erat vsurarius. Ita dicit
Beda q̄ post p̄ersionē distribuit p̄p̄tis
qui rapere solebat aliena: sc;̄z per viros
Dicat quō mutuabat decē pro duodecē
et sic de alijs speciebus viure fm̄ q̄: redit
s. emere minoris et vendere plus ppter
expectationē. Item mutuando sup̄ pos
sisiones: recipiendo fructus. Sic faciūt
multi et excusant se dicendo false q̄ eccle
sia permittit et c. Itud est corā diuinam
ordinationē: que vult q̄ oēs creature li
bere ministrent et cōcent illa q̄ deus cōs
municauit eis: vt patet de sole qui cōmu
nicat lūmē a deo sibi cōicatus corā tene
bris: et calorē corā frigus et influentiam
ad fructificandū. Idē de igne qui cōicat
sua claritatē et caliditatē. Idē de aere ad
respirandū et de aqua ad lanēdū: pisces
captēdū: terra: plātas et c. Si ergo creatu
re irrationales cōicāt quātomagis nos.
Id̄ magnū peccātū est i vsurarijs. Ecce offi
ciū criminosum. Sed ille qui libere et si
ne vsura accōmodat: iustus est vt dicit
propheta. Vir qui ad vsurā non accōm
modauerit iustus est. Eccl̄. i. xvij. Ter
tium officiū erat odiosum et rediosum: q̄:
erat thelonarius in ciuitate capharnaū
colligēs iura imperatoris. Ideo dicitur
thelonarius: idest publican^o: quia tene
bat officiū publicū thelonarij. Itud offi
cium est rediosum et odiosum: q̄: alijtes
tales faciūt magnas iniurias ex potesta
te quā habēt. Et ista rōne iōanes bap
tista ad quē venerunt publicani dicentes.
Quid faciem^{us} vt salui simus. Respōdit

Q Q Q W

btūs iōānes. Nihil ampli⁹ q̄ qd̄ p̄stitu-
tū est vobis faciatis. Luc. iij. Ex his tri-
bus officijs btūs matthe⁹ distabat adeo
p̄ tres magnas dietas. Sed audite quō
fuit vocatus & fuit sextus: q̄ iā habebat
quinq̄ alios vocatos. Cū xp̄s transiret
iuxta mare galilee: & btūs Matthe⁹ se-
deret ad mēsam cābū in domo sua ma-
gna quā habebat corā mari in negocijs
occupat⁹. Dicať practicede negocijs cā-
pfoꝝ pecūias colligētū: & xp̄s stetit & vi-
dit publicanū noīe leui inuolutū in nego-
cijs &c. q̄ nec de deo nec de aīa sua pote-
rat cogitare. Et xp̄s vidit. i. attēte respe-
xit. Et. b. matthe⁹ dei ordinatiōe eleuat⁹
oculis vidit xp̄s corā se quē nō cognosce-
bat. s̄ tāta erat reuerētia & maiestati⁹ sue
scitatis q̄ matthe⁹ admirādo respicie-
bat eū. Ad quē xp̄s ait. Veni & seq̄re me.
Subito virtute diuina sicut xp̄s p̄tulit
ista v̄ba: radius claritatis illuminauit ei⁹
mentē: & cognouit xp̄m verū messīā esse: &
cor ad p̄tritionē pctōꝝ dicēs. Ecce ego
dñe: q̄ vocasti me. j. Reg. iij. Subito reli-
ctis oībus secut⁹ est eū: dimittens libros
& cōputū &c. Rō. dictat q̄ dixit xp̄o. Dñe
regrator vobis q̄ vultis me in discipu-
lū &c. Potestis credere q̄ xp̄s dixit. Va-
de fac rōnē de te. Redde rōnē & cōputū
dñis: & habeas diffinitionē & recipe qd̄
mutuasti sine vsuris nullo mō recipias
nisi forte p̄ncipalē. Debet⁹ credere q̄ fe-
cit p̄conizari si tenebat alicui quocunq̄
p̄ vsurā v̄l iniustitiā q̄ satisfaceret oīb⁹.
Iste est modus satisfaciēdi vsurariōꝝ
publicoꝝ sec⁹ de secretis q̄ secreta debēt
restituere q̄ vult intrare paradisuꝝ op̄ sic
facere. Nō em̄ dimittit̄ pctm̄ nisi restitua-
tur ablatū. Regula ē iuristarū. xiiij. q. vj.
si res. & theologoꝝ. Nō decipiāmini de-
cēdo. Ego ponā in testō &c. Dicať q̄ il-
los q̄ dicunt. Si restituerē oporteret me
minuere de statu. Itē de quo hereditare
filios &c. Itē op̄ seruare pecunias vt po-
ma vel malogranata q̄ respicitis ne sint
maculata et putrida &c. ita debetis vos
facere qñ recipitis florenū vel alia bona
debetis respicere eū dicēdo. Videamus
vtrū ē hic h̄mis vsure v̄l macula de furto
& p̄iciatur restituendo & al̄s corrupet
alias &c. & nō dubiteris: q̄ nihil deficiet
vobis: iō dicit Dñs. Junior fui etem̄ se-

nui: & nō vidi iustū derelictū nec semen-
ei⁹ querēs panē. Sed de vsurario dicit
ibidē. Vidi impiū sup̄exaltatū & eleuatū
sicut cedros libani: & transiui: & ecce non
erat q̄sui eū & nō est inuentus loc⁹ ei⁹. ps.
xxxvj. Quātū ad scōz. s. de inuitatiōe fru-
ctuosa. Dicať quō postq̄ oīa restituit: re-
māsit sibi dom⁹ & aliqua moneta de bo-
no iusto & voluit facere xp̄o magnū cōf-
uū vt faciūt religiosi qñ intrāt ordinē &c.
de isto p̄uio habet Luc. v. Et fecit ei cō-
uiuū magnū leui in domo sua. Cagno-
mē beati matthei erat leui. Dicať practi-
ca istius p̄uuij. Dicit text⁹. Lu. v. & erat
turba multa publicanoꝝ & alioꝝ q̄ cū il-
lis erāt discubētes. Intētio v̄i matthei
fuit vt illi etiā p̄uerterent. Ista rōnē po-
nit btūs Hiero. Cogitabat btūs matthe⁹
Si me cōuertit. q̄ erā ita inuolutus etiā
cōuertet istos. Dicať quō ordinatū fuit
a xp̄o q̄ ianue essent apte: & ap̄li sederūt
circa portas: & xp̄o inter publicanos di-
xit v̄sum. Oculi oīm &c. & posuit se ad mē-
sam cū eis. Tūc fuit cōpleta illa p̄phe-
tia. Cañ. ij. Sicut malus. i. pomū. inter li-
gna siluarū. s. infructuosa: sic dilect⁹ me⁹
inter filios. Et facto iteruallo inter cibū
& cibū vt fit i magnis cōuiujs: xp̄s quasi
per modū lectionis dicebat. Nō audite
quantū deberem⁹ deū laudare q̄ tāta fe-
cit ad seruitū hoīm: sc̄z oīa aīalia: & oēs
fructus. Et illi pctōres attendebāt & cum
primo riderent incipiebāt flere &c. Item
postq̄ comederūt cibū assatū dixit xp̄s.
Modo cogitate si iste esce corruptibiles
dāt tantū sapore &c. quid debet esse de ci-
bis icorruptilib⁹ celi: q̄ qñ rex dat suis
seruitoribus tam sapidas escas: quales
sunt ille esce quas ip̄e retinet p̄ se. Ita a
deo de illis publicanis cōuertebant̄ mul-
ti & flebāt. Idem postq̄ comederūt coctū
in aqua intantū q̄ creditur q̄ omnes illi
fuerūt cōuersi. Tāta erat virtus verboꝝ
christi. Et cū iā essent quasi in fine pran-
dy vidētes pharisei q̄ porte erāt aperte
dicebāt discipulis ei⁹: q̄ comedebāt cir-
ca portā. Quare cū publicanis & pecca-
toribus manducat magister vester. Ac si
dicerēt. Hic patet qualis ip̄e est. Dicas
mihi cū q̄ vadis & ego dica tibi qd̄ facis
hoc audiens: xp̄s vocauit eos ad se. Et
ipsi inflati fuerūt corā eo dicētes qd̄ vult

tis. Dixit xps. Dicat; mihi qñ in aliqua
 ciuitate sunt multi sani & multi infirmi: q
 indigēt medico sani an infirmi. Et illi in
 telligētes noluerūt rñdere. Et xps. Non
 vultis rñdere. Ego dicā vobis: nō opus
 est valētib; medic; sed male habētib;. **I**lle
 erat infirmus p supbia & mō curat;
 est: & ille p auaritia; & sic de alijs. **J**ō ait
 Aug. Magnus de celo ad nos venit me
 dicus: q; magnus p totū mūdū tacebat
 egrotus. Tunc dixit. Nō veni vocare iu
 stos sed peccatores. Et inde p̄fusi reces
 serūt. Patet ergo inuitatio fructuosa: q; t
 et quo ipse fuit p̄uersus: laborauit vt cō
 uerteret alios. **M**orale habem; hic do
 ctrinam q̄o quilibet nostrū d; curare si
 est in via saluationis de familia de ancil
 lis: vir de vxore: recōuerso. de familia vt
 cōsenteatur & cōmunicēt in pascha vt au
 diāt missas & sermones ne operent in die
 bus festis. Si quis suoz & maxime do
 mesticoz curā non habet fidē negauit &
 est infidelis deterior. **T**imo. v. Quātum
 ad tertiū. factum virtuosum siue opera
 tionē virtuosam. s. de opib; q̄ fecit postq̄
 fuit cōuersus. **D**icā q̄o post xpi resur
 rectionem: ascensionē. & sp̄s sancti misso
 nem: ap̄li diuiserūt sibi mūdū ad predi
 candū & cōuertendū hoies &c. Et beatus
 mattheus iuit in ethiopiā predicando &
 miracula faciendo. illuminando cecos. &
 sic de alijs. Et multas gentes p̄uertebat
 ad xpm. **E**cce actus huius siue opera
 tio huius. **D**icā q̄o semel dū ipse pre
 dicaret: fuit factus magnus tumultus et
 pl̄r; in populo de morte filij regis yu
 genti &c. Et dū sepultura pararetur qui
 dam xpianus sc; ille eunuchus quē phi
 lippus baptizauit: vt haberet **A**ct. viij.
 iuit ad regē dicens sibi: q; vn; sanct; vir
 erat in ciuitate qui posset resuscitare &c.
Dicatur miraculū vt haberetur i historia
 Et fuit cōpleta propheta. **U**num voca
 ui eum: & benedixi ei & multiplicauit euz.
Esa. li. Si vis dicere moraliter p̄ q̄sto
 nē que fuit causa q; beat; Mattheus so
 lus cōuertit tātā gentē sc; totā ethiopiā
 & egyptū: & euz nō sint tot; peccatores: q;
 est cā q; nō cōuertimus paucos iudeos
 q; hic sunt nobisc; &c. **D**icā q̄o aposto
 li habuerunt sanctam vitam & bonā do
 ctrinam: & nihil aliud voluerunt nisi ho

nozem dei & salutem animarū. **I**deo dō
 cebat ap̄lo. **H**abentes alimenta & quis
 bus tegamur his cōtēti simus. **i.** ad **T**imo.
 vi. **M**odo. **D**eficimus in vita: quia no
 lunt quolibet die audire homines mira
 cula sanctor; &c. nec bonam doctrinā: nisi
 si tantum poterant &c. nec curamus de
 salute animarū nisi de rebus & familia
 ribus &c. **I**dem de clericis vendentib; sa
 cramēta. **I**deo non solum infideles non
 cōuertuntur: imo fideles p̄uertuntur &
 perdūt fidem. **I**deo apostolus. **O**mnes
 que sua sunt querūt non que iesu xpi. ad
 phil. ij. **Q**uantū ad quarū scil; de per
 fectione gloriosa. **N**ā martyzar; fuit p
 defensiōe cuiusdam monialis. **P**rimū
 monasteriū quod ego legi fuit illud qd
 beat; mattheus instituit. **D**icatur quo
 modo postq̄ conuerit illā terram mot
 tuus fuit rex quē ipse conuerterat: cuius
 filia nomine. **E**phigētia fuerat cū alijs
 virginib;: sacro velamine deo dedicata.
Et rex patri succedēs alienigena voluit
 illā in vxorē habere. **D**icatur historia et
 quomodo fuit dictum regi q; ipse nunq̄
 haberet eam nisi per apostolū Mattheū
 quia ille erat prior earū. **P**ropter quod
 rex vocauit eū: dicens q; induceret eā ad
 matrimoniū. **T**unc beat; mattheus co
 gitauit. **S**i ego dico modo sibi &c. **I**nterfi
 ciet me & meum martirium non erit no
 torium &c. **I**deo dixit regi q; in domini
 ca sequētis esset in officio & ipse cōmenda
 ret ibi matrimoniū: ita & factum est. **I**n
 dominica sequenti ap̄s dixit quomodo
 matrimoniū erat sanctū & a deo insti
 tum in paradiso terrestri. **S**ecundo fuit
 honoratū per xpm in p̄mordijs miracu
 lorum. **T**ertio q; ex eo implentur cathes
 dre &c. sc; celi. **Q**uarto est cōseruatiuum
 humane nature. **I**tem xps voluit vt ma
 ter sua haberet sponsū &c. **E**t dixit post
 &c. q; sicut esset p̄ditōr q; sponsam regis
 vellet in vxorē. **N**ota hic bene in legēda
 ex hoc beatus mattheus fuit lācea per
 cussus & martyzar; &c. **D**icā qd pecca
 tum est cum monialib; & clericis p̄pter
 sacrilegiū. **D**icatur similitudo de sancto
 sepulcho si proiiceretur in latrinam esset
 maius peccatum q̄ si ola sepulchra san
 ctorum proiicerentur.

¶ De sciō michaele arch̄gelo. **S**ermo.
 QQQ ij

Videtene cōtē

nat; vñ ex hīs. Mat. xvij. textualr z in euangelio hodierno officialr scribit̃ hōi istud. Sōm qđ fecit̃ p̃h̃s z solēntas est beati Michaelis archangeli z oim angelop: ita erit z sermo. Si placet deo habebim⁹ multas bonas doctrinas speculatiuas p̃ nostra consolatiōe: z bonas informatiōes p̃ nostra informatiōe. S; p̃mo salutē h̃yo maria zc. Solēntas est hōi dōternū h̃yo nomē z titulū sp̃alem z habet officiū g̃niale: qz dī sancti michaelis. Ratio est: qz inter oēs sc̃ros angelos celi qđ descēdāt in hunc mūdū ad p̃curādū nostrū bonū z saluatiōem: maxim⁹ est michael. Nō qđ sit maior oib⁹ angelis celi qđ sunt plures q̃ mille millia maiores. nā ipse est de tertio ordine: h̃yo supra se potestates: h̃yo es z domitiōes thronos cherubin z seraphin: qđ nō mittūt ad nos qz dicit sc̃tus Tho. prima parte. q. cxij. arti. ij. qđ nō oēs angeli mittunt: qz dicit simplr: die dū est qđ supiores āgeli nūq̃ ad exteri⁹ ministeriū mittunt: sed vt ibi dē dicit solū de trib⁹ ordinibus inferioribus. s. āgeloꝝ ad p̃curādū bonū cuiuslibet p̃sone in particulari: archangelorum ad p̃curādū bonū cōitatis. Nā quelibet villa ciuitas seu castrū h̃yo vnum in custodia. De tertio ordine. s. p̃ncipat⁹ mittunt ad p̃curādū bonū regnoꝝ p̃uinciarū z regionū: qz quodlibet regnū p̃uincia seu regio h̃yo vñ: z de istis michael est maxim⁹. Propter hoc dico qđ de illis qui ad nos mittunt ipse est maxim⁹ z p̃nceps Autoritas. Ecce michael vñ de p̃ncipibus p̃mis venit in adiutoriū meū. Mañ. x. Verbū est ecclie. Propter hoc dico qđ istud festū h̃yo titulū z nomē speciale: sed h̃yo officiū g̃niale: qz sicut de oib⁹ sc̃tis fit festū generale p̃ia die nouēbris: ita hodie fit festū z solēntas oib⁹ sc̃toꝝ āgeloꝝ qz h̃yo nō oēs descēdāt huc ad nos tñ oēs p̃curāt nobis nostrā salutē. Oēs sūt ad ministratoriū sp̃s in misteriū missi p̃pter eos qđ hereditatē capiūt salutis. ad Heb. i. Nota ad ministratoriū. s. honoris dei i misteriū missi. Diceret aliqđ h̃yo oēs mittūt. Dico qđ sit isto mō: qz qđ deus vult nobis aliqd̃ reuelare seu intinere p̃mo

reuelat illud cherubim. z illi reuelat illud seraphinis: z illi thronis: z illi domi nationibus: z illi virtutibus z illi p̃tibus: z sic oēs mittunt: sed nō oēs veniūt in hūc mūdū: ergo h̃yo habeant nomē z titulu sp̃ale h̃yo tñ officiū g̃niale. Autoritas qđ hodie in modū cātilene catat in ecclia. Collaudam⁹ venerantes oēs celi milites: s; p̃cipue p̃matē celestis exercit⁹ michaelē in h̃yo p̃terentē babilon. i. dias bolū p̃pter qđ dicit thēma. Videte ne cōtēnatis vñ ex hīs. s. segregado ab offō ecclie. q. d. xp̃o pape z p̃tatis clericis z religiosis: z secularibus. Videte ne cōtē. zc. p̃t̃ thēma z sum in materia predicāda. Inueni in sacra scriptura qđ sex vilitates habemus a sanctis angelis. Ideo nō est aliquis expellendus ab officio ecclie. Nam in hoc mundo.

Per āgelos sum⁹ h̃yo demōes defensari.

Per āgelos sum⁹ i rērationib⁹ p̃solari.

Per angelos sumus ad verā penitentiam p̃uocari.

Per angelos sumus in fide christiana informati.

Per angelos sum⁹ corā deo aduocati.

Per angelos sumus in celo festiuati.

Per angelos erimus ad gloriā portati.

¶ Dico p̃t̃o qđ p̃ sc̃ros angelos sum⁹ in hoc mūdū h̃yo demones defensari. Bene est nobis necessariū. Rō: qz nos nō possum⁹ videre demones inimicos ñros: qz velū carnis ipedit: qđ amoto vident̃ ab aīa: et mirat̃. S; ipsi inimici vidēt nos stat̃ i domib⁹: in ṽs zc. Et nisi haberemus angelos defensores destruerēt nos: statz qñ creatura nascit̃ ab eis suffocaret̃ ne haberet baptismū. Itē qñ peccat ne faceret penitētia: s; angel⁹ bon⁹ defendit. Itē qñ creatura facit aliqd̃ bonū vt orare: missā celebrare: p̃dicare z s̃tia: destrueret creaturā statz nisi boni āgeli nos defenderēt qđ in oibus operib⁹ z virtutibus p̃tegūt. Nāz dicit beatus Tho. in prima parte. q. cxij. ar. i. in corpore: vbi querit vtrū homines impugnent̃ a demonib⁹. qđ demones impugnat̃ hoīes z est cōtinuū bellū inter hoīes z demones. Juxta illō apli ad Eph. vj. Nō est nobis colluctatio aduersus carnē z sanguinē: s; aduersus p̃ncipes z p̃tates aduersus mūdi rectores tenebrā harū p̃tra spiritualia neque in

telestib⁹. Vñ circa spugnationē illā duo op³ cōsiderare: vt dicit ibidē. pmo ipsam impugnationē. scō impugnationis ordi nem. Impugnatio quidē ipa ex demonū malicia pcedit: q̄ ppter inuidiā pfectuz hoim impedire nitunt^r: ppter supbiā similitudinē diuine potestatis sibi vsurpāt deputādo sibi ministros determinatos ad hoim impugnationē: sicut angeli dō ministrāt indeterminat^r officio ad hominuz salutē. Sed ordo impugnationis ip^s sius est a deo q̄ ordiatē nouit malis vti ad bona ea ordinādo. Sz etiā tā angelo rū ipa custodia q̄ ordo custodie reducū ad deū sicut ad primū auctores. Vñ ille ibidē. Et sic ip^sus pmittit nos de⁹ rētrari nō p̄bet auxiliuz angeloz: r̄ iō recie facit de⁹: vt dñs r̄ pastor q̄ h̄z multas oues in nemore ad custodiēdū: q̄b⁹ dat pastores r̄ canes ne a lupis deuorēt. Ita fecit x̄ps q̄ dicit. Ego suz pastor bon⁹: r̄ cognosco oues meas: r̄ cognoscit me mee. Joā. x. Nos dō sum⁹ oues pfectes i nemore huus mūdit^r: deuotaremur a lupis iferni: nisi x̄ps mitteret ad nos pastores. s. sanctos angelos q̄ custodiunt regna: pūctias: ciuitates: villas: castra: r̄ quālibz psonā in p̄culari. vñ ait dō. Angelis suis mādaui de te: vt custodiāt te i ol⁹ v̄s tuis. ps. xc. Dicat^r p̄ctice quō de⁹ p̄cipit āgelis suis qñ mlier d̄z parere. x̄ps q̄ oia videt vocat vñ āgelis suis p̄po noie. vt ait dō. ol⁹ v̄s nota vocas. Nos nescim⁹ nisi tria nota āgeloz. s. michael: gabriel: raphael. Cui dicit. Ecce vides talē mlierē. tali hora pariet: p̄mitto tibi filiū vel filiā r̄c. Et āgel⁹ r̄idet. Dñs: reputo mihi ad maximā grāz r̄ honorē q̄ p̄mitt^r mihi creaturā ad imaginē r̄ similitudinē vestraz factā vestro sanguine redēptā: r̄ humano mō dicēdo est intelligendū. Et qñ nascit creatura citius venit in manus angeli q̄ obstetricis. Ex hoc sequitur correlatiū: q̄ nūq̄ aliqua mulier parit sine obstetrice s. angelo: qui nunq̄ deserit creaturā illā quousq̄ est in paradiso v̄ in inferno aut purgatorio. Nō dico q̄ semp sit p̄sensa cū creatura: it̄ semp est parat⁹ ad adiuuandū creaturā respiciendo creaturā de celo. q̄d faciat: quo vadat. Et vidit beatus Tho. s. parte. q. cxii. ar. vi. Angelus custos d̄z qñq̄ deserere eū quez custodit

in p̄tū p̄mittit q̄ subdat alicui tribulatio ni. nūq̄ it̄ totalr eū dimittit. Et sic intel ligū de āgelis suis. Et dicit Hierro. quasi declarādo it̄ auctoritatē. Magna ē di gnitas aiay vt vnaqueqz habeat ab ortu natiuitatis angelū bonū sibi in custodia deputatū r̄ delegatū. Nota. Magna est dignitas aiarum. Pastor multas ouibus dat vñ pastorem ad custodiendū r̄ non cui libet vñ: sed x̄ps cui libet persone dat vñ angelū: cui libet ciuitatē r̄c. Dicat^r si rex haberet oues: vt antiqu⁹ reges cōsueuerūt: habere oues: r̄ vocaret duos barones r̄ milites vt irent ad nemus custodire oues r̄c. quō indignarent^r maiores: duces: comites: r̄ barones: r̄ it̄ maiores sūt minores angeli celi q̄ maiores reges terre: r̄ it̄ nō reputant sibi ad iniuriā venire in nemus humis munditimo reputant sibi honorē. Unde ergo vobis an de beatus facere festū de eis: immo certe: iō videte ne contēnatis. De custodia angeloz r̄c. nota fin beatus Tho. s. parte. q. cxii. per totū q̄b h̄z. vii. ar. Dico scō q̄ in nostris tentationibus p̄ sanctos angelos in tentationib⁹ consolamur. Qñ aliquis demon tētat aliquē de aliquo p̄tō: angelus videns hoc de celo subito plusq̄ aqua descēdit: non it̄ cogit creaturā vt faciat bonū nec malū: sed dimittit in libertate arbitriū sed p̄sult. Si dicat aliq̄s. Ego non audio r̄c. Dicat^r q̄ alia est locutio angeloz r̄ alia hoim: vt declarat beatus Tho. in. s. parte. q. cxii. ar. i. qz ex hoc q̄ vñs angelus ex sua voluntate ordinat suū conceptū ad manifestādū alteri: r̄ ei manifestat: tūc d̄z ei loq̄ sine formationē verbor⁹: vt ibidē ad longū bedarat: r̄ iō ait ap̄s. Si linguis hois loquar r̄ angeloz. i. ad cor. xii. Hoies loquunt^r verbis formatis in aere: non loquunt^r sic angeli: nisi aliquoties ex miraculo: r̄ virgini marie fuit locus gabriel danteli: r̄ tobie. s. loquunt^r cōiter non ad hominē. s. ad aures: sed intra hoim. s. ad imaginationē: qz illā possunt imitare: vt declarat beatus Tho. s. parte. q. cx. ar. iij. Ecce āgelus q̄ loq̄bat in me: nō dicit ad me. zach. i. r̄. q. vbi grā. qñ angelus malus dicit tibi. Tu posses p̄gregare magnas diuitias si velles mutare. r̄ florenos p. xij. Ita est locutio diaboli. Et si ore cordis extendas

Natum angelus bonus dicit. O si feceris hoc esset yfura: et dānaberis: quia yfura nō intrat paradysū. Et mal⁹ āgel⁹. Pones in testamēto. Et bon⁹. Intri tu ibis ad infernū: quia tu nō habes ppositū satisfactiōē. Ois ḡ cogitatio bona que resistit pctō ē locutio boni āgeli lra imaginatio nē. Aucf. Ecce ego mittā āgelū meū q̄ pcedat te: an. f. q̄ cadas: et custodiat i via: et introducat in locū que pparant. Obsua eūz audivoce ei⁹. f. qd dicit tibi: nec ptenendū putes. f. peccādo: quia nō dimittet te cū peccaueris: et est nomē meū i illo. Exo. xxiij. Cogitate quō āgel⁹ mal⁹ ē ad sintistrā vt te dānet: bon⁹ ḡ ad dextrā vt te saluet. Pj ḡ quō i nris tētatiōib⁹ p angelos sum⁹ p̄solati. Ergo videte ne p̄tēstis et c. Dico tertio q̄ p scīos āgelos ad verā p̄niam sum⁹ puocati et puocamur. Pona q̄ hō mag⁹ velit et tētatiōē p̄sentire diabolo q̄ āgelo sicut mltories fit. Cogitate qualis verēcūdia ē āgelo bono: ac si vxor: hñs pulch⁹ vx. iuuenē et bonū: et tētare corā viro ab ethiope nigro et turpi et vxor: p̄sentiret ei dicēdo v̄ro. Uadatis q̄ mag⁹ volo istū. q̄lis p̄fusio esset viro: Maior despect⁹ fit āgelo q̄ hō consentit diabolo et c. quia null⁹ dñs nec ē rex est aliq̄d respectu ei⁹. Nā xp̄s volens laudare ioānē bap. dixit. Inter natos mulierum nō sur. ma. io. bap. verūm q̄ minor est in regno celoz maior est illo. mar. xj. et Lu. viij. Ecce qualis excellentia. Cogitate ḡ q̄ ip̄o despecto hō facit pctm̄ dicit. O qd faciā de isto ribaldo: et redit ad celū: vep̄tamen ex hoc nō deserit: imo est parans bñfacere et c. et post pctm̄ commissum luxurie vidit eū alia redit. q. d. videbo si potero eū inclinare ad p̄niam: et loquit̄ imaginationi di. Peccasti: idē p̄tere: laua amā tuā: et fac p̄niam. De hoc figura legit̄ iij. Reg. xix. de helia ambulāte p viā deserta bestijs plenā: et dormiuit sub ymbra iuniperi: et angelus dñi tetigit eū et dixit illi. Surge: comede. No. bñ textū ibidem quia p̄chra ē historia. Nā helias dormiēs in via piculosa est pctōr. Presens vita nihil aliud est q̄ via: vn⁹ vadit. f. per mortē et ali⁹ venit. f. per natiuitatē: et ibi morit̄ vn⁹ senex: et illi nascit̄ vn⁹ puer. Ubi sunt q̄ erāt añ mille annos et c. Jā cōpleuerunt viā et via est piculosa. Et nunq̄d pericu-

losū esset mare in quo de quinq; nauib⁹ vix euaderet vna et c. Et pctōr dormit nō cogitās offensa; factā deo nec piculū i q̄ est: s; ridēdo: cantando: et saltando vadit ad infernū. S; qd facit angelus: excitat eū p p̄punctionē et c. inducēs ad p̄niam: cōtritionē: confessionē: et satisfactionē: in remissionē iniuriar: vt deus ei remittat et c. Nota pilo tetigit angel⁹ heliā. f. pctōr et c. f. p p̄punctionē. nō em̄ expectat infirmitatē. Scō comedit helias. i. pctōr edere d; f. per eucharistie cōtionem: quia sicut cibus coporalis confortat ad ābulādū in hac vita: ita cibus spūlis et c. Tertio ambulauit p satisfactionē: et male societatis vita tionē. Et in his tribus principaliter cōsistit p̄nia: q̄ per angelū puocemur ad penitentia. Aucf. zach. iij. Et reuersus est angelus: q̄ f. recesserat p̄pter pctm̄: q̄ loquebat̄ in me: et suscitauit me quasi vix q̄ suscitā de somno suo: ergo videte ne et c.

Dico quarto q̄ p scīos angelos in fide xp̄iana sum⁹ informati. Fides em̄ xp̄iana est tāte subtilitatis. altitudinis et p̄funditatis: q̄ intellectus human⁹ p se nō pōt attingere ad intelligendū. Credentia iudeoz et phoz per intellectū naturalē pōt ostendi. f. q̄ est vnus de⁹: vnū p̄mū p̄ncipiū: et p̄ma cā: et p̄m⁹ motor. S; q̄ ille vnus de⁹ sit pater generās: et fili⁹ genit⁹: et spūscūs spiratus. vt exemplificatur in sole: hoc nō pōt sciri intellectu naturali: Jē q̄ de⁹ p̄uideat oibus creaturis et aia libus: hoc intellectus pōt intelligere sed q̄ de⁹ et hō det se ad manducandū in hostia p̄secrata: non sufficit intellect⁹ noster Jō requirit q̄ a maiori intellectu iuuēf: quēadmodū intellectus noster iuuat̄ ab angelis: q̄ clare vident secretū trinitatis Intellect⁹ em̄ noster est vt lux parue candele q̄ nō sufficit ad legendū parua s̄ram s; q̄ iuuat̄ luce magni cerei videt optime: et legit̄ litera pua. f. mysterū trinitatis et alioz articuloz fidei: q̄ lumē intellectus nri: iuuat̄ luce intellectus angelici. Sic fuit de ygine maria: q̄ i; crederet angelo: m̄ dixit. Quō fiet istud: et intellect⁹ angelicus intellectū marie applicat⁹ dicebat. Spūscūs sup̄e. et c. No. obūbra: bit tibi. Alie mulieres cōceptū ad ardorem solis. f. carnalis p̄cupiscētie: sed h̄go maria p̄cepit sine p̄cupiscētia: quia sicut gra-

nuz formaſ intra auellanā ꝛc. Et ſigo il
luminata dixit. Ecce ancilla dñi ꝛc. De
iſta illuminatione auctoꝝ. In ipa nocte.
ſ. cognitiois nſe obſcure: ecce angel⁹ dñi
aſtuit. ſ. illuminādo: lumē refulſit i ha-
bitaculo: qñ hō intelligit di. O grates bo
modo intelligo. Act. xij. Jō videte ne ꝛc.

Dico quinto qꝫ ſctōs āgelos ſum⁹ co
raz deo aduocati. qꝫ ſūt nſi pcuratores.
Nā qñ aliqua magna qſtiō deducit corā
rege vñ in curia magna qſtiō deducit corā
pſonā: rex puidet illi miſerabili pſone de
notabili aduocato. Ita facit xp̄s. Alie in
curia xp̄i deducit linguā qꝫ nos: ꝛ xp̄s p-
nider dās nob aduocatos ꝛ pcuratores
ſctōs āgelos: ne coronā regni pdam⁹. Ad
uocat eis pcurāt p nob: dicēdo bona qꝫ
fecim⁹ vt ofones: ieiunia ꝛ alijs aſpita-
tes pñales. qꝫ mltū placēt deo. Tob. iij.
Qñ orabas cum lacrymis ꝛ ſepeliebas
mortuos ꝛ dereliq̄bas pñdū tuū ꝛ mor-
tuos abſcōdebas p diē i domo tua nocte
ſepeliebas eo ſego obnū ofonē tuā dñi.
Jtē atr aduocat p nob: qꝫ ſi ex nſiſpectis
meremur pñitionē: dñi dñi xp̄o. O dñe:
expectetis ad huc ꝛc. De hoc nota pabo-
lā xp̄i. Luc. xij. de cultore vinee loquēte
p ſculnea. Uinea vel or⁹ xp̄i eſt vñiani-
tas in qua plātaſ arbor ſeu hō i die bap-
tiſmi ꝛc. In pñō āno. ſ. puericie dñs qñt
fructū vt ſciant ſe ſignare ꝛ dicere. Pñ nſi.
Que maſ. ꝛ Credo. ſed nō luenit: qꝫ vos
male nutritis filios. In ſcōo āno a. xv. an-
no vſqꝫ ad. xl. qꝫ di annus iuuentutis qñt
dñs fructū bone vite ꝫ nō inuenit
niſi folia vanitatis in ornāmētis ꝛc. Nō
em̄ inuenit fructū bone vite. In tertio an-
no. ſ. ſenectutis non inuenit niſi folia: nō
pñt facere pñiam ieiunādo ꝛc. Et xp̄s tūc
vocat omulanū. i. āgelū cuſtodē di. Scin-
de eā: vt qd terrā occupat: ꝛ mittatur in
ignē. At ille rñdēs dicit. Dñe: dimitte il-
lam ꝛ hoc anno vſqꝫ dñi foditā circa illā ꝛ
mittā ſtercora. Fodit em̄ qñ dat op̄ſictio-
nes. Et mittit ſtercora qñ reducit pctā ad
memoriā. Rigat qñ ex cōtritiōe fundunt
lachryme. Ecce qualē aduocātū habem⁹
Jō videte ne cōtēnatis ꝛc. Sexta vtili-
tas eſt: qꝫ p eos ſumus in celo feſtiuati.
Et amore quē hñt ad nos faciūt feſtū de
nob qñ facim⁹ aliq̄ bonū ob⁹. gaudēt ꝛ
reputiāt. Act. Lu. xv. Dico vobis gau-

diū eſt āgelis dei in celo ſup vno pctōre
pñiam agēte. No. gaudiū eſt i celo. Tri-
plex eſt grad⁹ bonoꝝ. Pñm⁹ grad⁹ eſt bo-
noꝝ pale: qꝫ pñficiūt pſone particulari: vt ie-
iunare orare. De iſto ſit gaudiū i ordie
angeloz: qꝫ qñcunqꝫ ſit ſecrete angeli
ſciūt ꝛ vidēt totū: ꝛ dicūt adiucē. Vidēs
illū qꝫ ieiunat vel orat ſeu diſpliat ꝛc. gau-
dent oēs. Scōs gradus eſt bonoꝝ qꝫ nō
ſolū pñficiunt pſone particulari: ſ; etiā
bono totū cōtātis: vt qñ rectores curāt
magis de bono cōtātis qꝫ de pñio. De
hoc ſit feſtū in ordine archāgeloz qñ vñ-
dent qꝫ corrigūt pctā notoria. Tertio gra-
dus eſt bonoꝝ qꝫ nō ſolū reſpiciūt bona
particularis cōtātis ſed etiā totū regni:
qñ reges ꝛ cōſiliarij faciūt ſctōs ꝛ iuſtas
ordnatiōes ꝛc. De hoc ſit feſtū in ordine
principatū. ecce quare dicit. Gaudiū eſt
angelis ꝛc. No. de oppoſito. Eſa. xxxij.
Ecce vidētes. ſ. peccata noſtra clamabūt
ſous: angeli pacis amare ſebunt. De te-
ſtationē illā vocat ſictum. Septima vtili-
tas eſt qꝫ p ſantos angelos ad gloriā
ſumus portati. Dicat qño qñ pſona que
tenuit bonā vitā mortū: exiſtēte in articu-
lo mortis angelus diuini miſſus: pce-
dit exitū ppter demones aduenientes: ꝛ
aſcendentē cuſtodit inter aereas poteſta-
tes: ꝛ tādē ſecure introducit in celū. Eſa.
xxxij. Ecce ego mittā angelū meū qꝫ ſce-
dat te ꝛ cuſtodiat te in via: ꝛ introducat
in locū quem preparauī. Nota exemplū.
Lu. xv. Factū eſt vt moſeret mendicis:
ꝛ portaret ab angelis in ſinū abrae. Se-
cus ſi mortū ipenitēs. pñz qñ eſt faciē-
dū feſtū de eis. Jō videte ne cōtēnatis
Jō do vobis vñū bonū cōſiliū. Credo qꝫ
quilibet veſtrū hz aliq̄ ſanctū in deuo-
tione cui facit orationē: ꝛ aliquoties cur-
rat pay de vobis ppter pctā veſtra ſed
angelus cuſtos nunqꝫ deſerit: iō eſſet bo-
num quolibet mane ꝛ ſero genib⁹ ſctis
dicere. Angele qꝫ meus es cuſtos pietate
ſupna: me tibi pñſſam ſerua. ſ. a malis
inclinatiōibus. deſſende. ſ. acunctis im-
pugnatiōibus: guberna. ſ. i bonis opera-
tioniibus. Et ſic eos feſtinando ꝛ oran-
do ipſi cum dei adiutorio. pcurabunt bo-
num noſtrū. Et habebimus hic dei gra-
tiam: ꝛ in futuro gloriā. Amen.

De ſancto franco.

Sermo.

Lucerna ful-

goris illuminabit te. Lu. xi. et recitatū ē ita i euā. hōd. Ser. n̄ erit de vita illi glorioſissimi ꝑſſoris et amici dei. b. fr̄ciſci: et habebim⁹ de vita ſua bonas doctrinas et. Salutes ſego maria et. ꝑo vici declaratiōe hui⁹ ꝑri et veniēdo ad ꝑpoſitū ſciēdū q̄ in ſc̄pturis: r̄ta in veteri teſto ſicut in nouo: ſc̄ti dei dicunt lucerne: Rō: q̄ ſicut in lucerna ſūt tria: cera fragilis que liqueſcit ſtatim ad ignē. ſc̄o ellychniū albū. tertio lux clara. Ita quilibet ꝑſona ſancta h̄z iſta tria. ſ. corpus fragile: q̄d igne deuotiōis liqueſcit in lachrymis. ſc̄o inuis h̄z aiaz ulbam: clarā: inno centē: purificatā a malis cogitationib⁹ quas expellūt: non habēt odiū nec malitiā ꝑ proximi. Tertio h̄nt lucē gratie dei: ſine qua nō eſſent ſancti: q̄ clarificat intellectu ad cognoscēdū deū: et ſe eſſe i miſeria hu. mūdi ad calefaciēdum in bonis operib⁹. Ecce ratio quare ꝑſona ſancta dicitur lucerna. Buctof. Deus cū pater loquēs ſilo ſuo de ioanne baptiſta dixit. Parauit lucernā. ſ. ioannem baptiſtā ꝑo meo. Cū x̄p̄s ſic vocauit eū. Jo. v. Ille erat lucerna ardēs et lucens. i. illumināns. ꝑi. ſ. rōne et auctoritate q̄ ſc̄i ꝑſona ſi lucernae: in iſto intellectu ꝑpoſui thema. Lucerna fulgoris illuminabit te. Et loquit̄ cuilibz ꝑſone religioſo: clerico: vel laico deuoto dicens Lucerna fulgoris et. No. in ipſo quinqz radios claritatis a quibus poſſumus illuminari: ſunt iſti: ſc̄z.

Paupertas apoſtolicalis.

Aſperitas penitentiſ.

Humilitas cordialis.

Charitas diuinais.

Firmitas ꝑermanēis.

Dico ꝑlo q̄ br̄s fr̄ciſcus dedit huic mundo radiū paupertatis aplice: que in hoc ꝑſitit vt hō oīa relinquat: vt in euāgelio diſcipuli dixerūt. Ecce nos reliquimus oīa et ſecuti ſumus te. Mat. xix. Et diceret. Si nō habebūt oīa: q̄ paupes erant: q̄o ergo relinquēt oīa? No. reliquerunt oīa. ſ. habita et habenda q̄ruz ad deſideriū habēdi. Tu dimittis regnū vel ꝑrelatiōē quā forte numq̄ habuiſſes

q̄ſi dimittis deſideriū habēdi. Ideo reli-gioſus h̄z non habuerit vxorē nec filios: iſt̄ reliquit ꝑo ꝑo: q̄ potuit habere. Jo. q̄ pet̄ et alij ap̄t̄ dimiſerūt oīa habita et deſideriū et. iō dicit. Ecce nos reliquim⁹ et. Mō audite q̄ſo. b. franciſcus reliquit oīa. Dicat̄ quō q̄ erat iuuenis erat mercator et ſubtilis. Et q̄ fuit quaſi. xx. annos dum ſic negociaret̄ intravit quādam ecclia: hoc bonū habebat. iō ꝑ nullo negotio d̄z ꝑſona dimittere aliquā oīonez q̄ de ꝑfundo abyſſi extrahit ꝑctōrem. Jo. ait d̄b. B̄ndict⁹ de⁹ q̄ nō amouit ofonem meā et miam ſuā a me. ꝑ. lxx. Glo. Aug. Nunq̄ amoueat̄ a te ofo tua: et nunq̄ amouebit̄ a te mia diuina. Ergo ad bonū ſinē ꝑducit ꝑoꝑter hoc br̄s franciſcus orabat. Cui crucifixus corā quo orabat: locutus fuit di. Ecce ſta mea cadit reparata eā. Cogitate qualē timorē debuim⁹ habere intelligēs q̄ loqueret̄ de illa ecclia virtutē ſc̄i vidit q̄ minabaſ rumā. Et vō didit oīa q̄ habebat: et portauit ꝑecunias curato: vt eam repararet. Et x̄p̄s loquebatur de ecclia vniuerſali q̄ tota cadebat. Dñi ꝑales ꝑ iuſtitia ꝑlati ꝑ negligētiam: religioſi ꝑ in deuotionē: clerici ꝑ inhoneſtatē. et hoc ꝑ principaliter intelligebat x̄p̄s vt repararet. Sed. b. franciſcus adhuc non intelligebat: q̄ iſta fuit ꝑma reuelatio: qui iſt̄ decetero fuit ardentiffimus amator paupertatis: dimittens oīa et recepit ſaccum. Non indigebat ſartore: chorda cingebat ſe: nec induebatur alia veſte: et dicit̄ h̄ſtoris q̄ ſ die erat veſtia: et de nocte ſtratū ꝑediculis plēnū: et paupertatē vocabat dñam ſuā. ꝑic dat exemplū religioſis clericis: et laicis q̄ de uote ſe obligarūt ad paupertatē apoſtolicam: q̄ nihil poſſideant tanq̄ ꝑꝑrium: vt poſſint dicere cū. b. petro et alijs. Ecce nos reliquimus oīa: et ſecuti ſumus te. Sed nos nō ſeruiamus paupertatē ſine defectu: bene ꝑſitū: induti. et ſi aliqd̄ nobis deſiciat murmuram⁹: iō ꝑdem⁹ ꝑmiſſionem factā nobis a x̄p̄o di. Amen dico vobis: q̄ vos q̄ ſecuti eſtis me i regeneratione cū ſederit fili⁹ hōis in ſede maieltatis ſue: ſedebitis et vos ſup ſedes. xij. iudicātes. xij. trib⁹ iſrael. Mat. xix. Clerici etiaꝫ h̄nt exemplū q̄ ex quo h̄nt ſuos reddit⁹ nō ꝑgregēt ſupfluos theſaurōs iuſta ꝑꝑtū

xpi. Nolite thesaurizare: gregādo in ci-
 tias etc. Nō solū hñt cauere ad vsurj etc.
 et simonys: s; ab auaritia. Et qđ op; fa-
 cere cisternā i domo vbi ē fons emanāo
 Ber. O clerice qđd pter victū et vestimē
 simplicē retines furti facis: sacrilegijs
 cōmisis. Hic est qđ br. xvi. q. i. c. in cano-
 nib;: et c. qm̄ qđd. Clerici q̄tū ad res ec-
 clie cū paupē iut alienare nō pñt. Lai-
 ci etiā hñt exēplum. Nō op; ola dimi-
 ttere vt brūs franciscus: s; recognoscans
 domū: taxā: bursam: si est ibi aliqd de
 vsura: furto: rapina: dimittat; restituēdo
 alis corrūpet ola alia. Exēplū de pomio
 corrupto qđ ola alia corrūpet ita de flo-
 renis. iō apłs. Reddite oib; debita. Et
 nemini quicq; debeatis nisi vt inuicē di-
 ligatis. Rom. xii. Ecce prim; radi;. Jō
 dicit the. Lucerna etc. Tercio radi; est
 de asperitate pñali. Mirū est qđ tāā aspe-
 ritatē faciebat. Dicant aliqua. Pulo nō
 portabat nisi illū saccū in hyeme: et sta-
 tim intellexit illud euāgelij ad literaz.
 Neq; duas tunicas habeatis. Dormie-
 bat sup terrā. Si aliqñ fieret sibi aliqua
 scutela s; bono cibo: imponebat cineres
 vel aquā frigidā. Dicat de tēratione vt
 haberet vxorē et filios etc. Demū fecit et
 p̄iecti se i iunēbat discalciat;. Hic dat
 nobis exēplū vt faciam; aliquā aspera-
 tē pñalē. Dicūt aliq; stulti et ignorātes.
 Ue quid op; facere asperitatē: et qđ p-
 dest deo etc. Rūdeo qđ de asperitate quā
 nos facim; deus h; honorē: et nos vtili-
 tatem: qz sicut rex qñ habet vñū castruz
 rebelle et miles subijcit castrū: regis est
 honor: et miles habebit inde salariū etc.
 Sic corpus nostrū rebelle est deo. Sen-
 sus em̄ et cogitatio humani cordis i ma-
 lū pna sūt ab adolescētia sua. Gen. viij.
 Sed subijcti deo p asperitatē ieiunādo
 etc. Ideo si estis bonus miles subijcti
 ipsum deo: qz honor est dei: vtilitas autē
 vestra. Nam de seruat istū modū pecca-
 torib;: qz si in hoc mūdo faciūt iustitiaz
 de se: ipse in alio mūdo nō faciet iusticiā
 de pctis. Iusticia p peccatis fit p pñali-
 les asperitates. Et qñ ala talium venit
 ad iudiciū vbi accusat a diabolo. Dicit
 xps. Quid dicis tu ala. Rñdet. dñe verū
 est qđ feci illa: tamē dñe feci iusticiā: qz si
 aliqñ sui supbus humiliāui me: et sic de

alijs. Feci iudiciū. s; p̄tendo et iusticiā:
 nō tradas me caūtiātib; me. ps. cxvii.
 Dicit xps. Ego suz p̄tē. Ecce vtilitas.
 Jō. xps. Dico vob; qđ nisi pñiam habue-
 ritis oēs simul p̄bitis. Luc. xii. Terc-
 tius radi; est de hūilitate cordis. Erat
 em̄ ita hūilis qđ reputat se vtilioz
 oib; et magis peccatorē. Dicat quō so-
 cio orātū fuit: vna in celo pulcherrima ca-
 thedra cū corona et di. O bñdicit; erit qđ
 in illa collocabit. Rñdit xps. Cathedrā
 illā pdidit vnus p̄nceps de ordine sera-
 phin ex sua supbia: et resuabit hūili frā-
 sco. Vñ cū semel ille soci; q̄reret a bea-
 to francisco. P̄ qualē estimatōnē habe-
 ris de vobismet. Rñdit non credo eē ho-
 minē magis pctōz in mūdo qđ ego. Et
 soci;. Quō habere potestis tāie imagi-
 natōnē de vobis: cū tot grās recipiatis
 a deo. Rñdit. Tot grās recipio qđ si ali;
 reciperet hūilior me fieret: et maius bo-
 nū faceret. Dicat sicutudo. Sint duo ho-
 mines et vn; habeat paucas possessiōes
 et pecunias: tñ trāsit. Ali; nō recipit mu-
 tuo magnū thesaurū: de quo annuatim
 h; facere certā p̄sionē sub pena mortis
 Jē habet reddere totū illuz thesaurum
 dño certo die sub pena mortis et obligata
 reddere etc. magnum on; tenet supra se.
 Alius autē h; nō habet tāā: trāsit lete et
 sine illa oblatōe. Ita in p̄posito deus mi-
 hi vnū scim̄ nihil aliud vult dicere qđ re-
 cepisse a xpo diuite mutuo magnū the-
 saurū sub pena etc. qđ certo tpe reddat si-
 bi rōnē. Et qz scis cognat. O de; fecit
 mihi tantā grāā de sciētia: vel eloquē-
 tia: vel faciēdi miracula cū dolore et tris-
 ticia et in magna hūilitate debeo viue-
 re. Et istud cogitās virgo maria hūilia-
 bat qđ scuit se esse matrē dei et esse xginē
 reginā celi. Nū quāto p̄sona sancta est
 excellētior: tāto esse dz hūilior. Eccli.
 iij. Quāto magn; eo. s; in sanctitate hū-
 milita te in oib;: et corā deo inuenies gra-
 tiā. s; vltiorē. Quā magna potētia dei
 solius qui dat grāā et ab hūilib; ho-
 noratur. Persona autē que a deo nō re-
 cipit tot grās potēst viue lete: qz nō est
 ita obligata: et cito reddet cōpurum suū.
 Sicut enim diues habet reddere com-
 purum de quolibet florenis: ita sanctus
 de qualibet grāā. Propter hoc san-

eti dñi magis honorabant: pl⁹ humiliabant. 30 xps. Qui aut cui multū datū est multū queret ab eo. Et cui cōmodauerit multū plus petet ab eo. Lu. xij. Ista de cā. b. franciscus hūiliabat recordās in tra se illi⁹ sibi. Quāto magnus es. s. i. diuitijs: dignitate: prelacione: scitrate etc. humiliat te in oib⁹. Ecl. iij. Quarr⁹ gradus est de charitate diuinali. Nā inimicus erat infāmatu in amore dei et primi q⁹ volebat q⁹ oēs saluarent. Et i signū huius fundauit ordinē sūm minor: q⁹ fundato fuit sibi dicitū q⁹ regula erat multū fortis: nec posset suari q⁹ tēperaret. Respondit. Ego scripsi q⁹ xps ore suo ordinauit. 30 nihil mutabo: q⁹ seruus in fā dñi nihil pot mutare. Qui illā regulam seruat scitū ē: et qñ morē posset canonizari: s. viij. de mille vi⁹ suat. Deinde dicit. Et nunquā enā mulieres dñe saluari. Rñdi. et nūquā xps de muliere voluit nasci. 30 p saluationē mulier fecit aliū ordinē. Ecce quāta charitas. Deinde vt de statu infimōrū posset facti⁹ saluari fecit tertiā regulā. Et qñ ita erat ardēs in charitate apparuit qñ seraph. Et subito ac si a balista emitteret clau⁹ adā de neruo percussit manū dextrā: deinde sinistra: et in pedib⁹ habuit plagas intm q⁹ poterat dicere. Ego stigmata dñi iesu in corpe meo porto. Gal. vi. Dicit quō ex hūilitate abscedebat plagas vt vitaret vanā gloriā. Optime suabat illō pceptū Charitas vestra magis ac magis abundet. ad phil. i. hic habem⁹ exēplū nos religiosi: q⁹ nō possum⁹ tāta habere charitatē vt. b. frānciscus: ad min⁹ habeam⁹ istā formā seruādi regulā. Nō viuam⁹ sicut alij viuūt: s. sicut dñs: vt dicit apłs Quicūq⁹ enī in lege peccauerūt p lege iudicabunt. Ro. ij. Lex religiosorū ē regula. Dicit practica de examine i cap. culpax i iudicio xpi ad portā paradisi: cū miraculo illi⁹ fratris minoris qd legit in vita beati frāncisci cōposita a. xij. scilicet. Si velle se religiosus excusare dices. Dñe nō suauit: q⁹ alij non suabant. 30 vadae cū eis ad infernū. Dicunt alij qui prelatus dispēsat. Nota differētiā inter dispēlationē et dissipationē. Dispēratio est relaxatio iuris cōis p loco et tēpore. Pro loco qñ cū rege h3 comedere

et. Tpe scilicet pestilētie vel venit de foris lassus etc. Sed idifferēter comedere carnes nō ē dispēratio: s. dissipatio. Et q⁹ dispēsat isto mō: et q⁹ vit peccat. Religiosus enī d3 respicere regulā vt mulier vana speculū. Charitas vō laicorū et sacerdotū pñit in duob⁹. Prio vt dicat officij diuinū distincte etc. Secō vt viuant hāerēte ppter illō sacramētū qd tractāt etc. Charitas laicorū vt seruet dñicā tpsū filij et famuli et aialis: q⁹ magis pñent capi et vinee et alia ex missa q⁹ ex vfo labore. Jo. i. ad Cor. xvi. Oia opa vestra fiāt in charitate. ¶ Quis⁹ radi⁹ est firmitas ppetualis: q⁹ in tota vita sua pñe raut in scitrate et bona vita. Multi incipiūt seruire deo seruēt vt religiosus in nouiciatu: sed ex q⁹ fecerūt pñessionē etc. dicit vnus: ego sum iubile⁹ ego sum magister. Nō dicit votū vsq⁹ ad inbilen vel ad magisteriū: sed vsq⁹ ad mortē. Idē de clericis deuote incipiētib⁹: sed paulatim dimitūt etc. Idē de clericis vt aq⁹ calida q⁹ paulatim frigescit. Nō sic fecit. b. frāncisc⁹: sed firmiter pñe raut. Prop hoc de⁹ sibi reuelauit diē sui obitus di. Tali die venio ad paradysum: et reuelauit fratrib⁹ suis: et in die obit⁹ fecit portare cineres et cilicij. et posuit se ibi nud⁹ pñes habitū sibi accommodari a gardia: nō quousq⁹ abisset. In obitu autē sia ei⁹ sanctissima clara vt luna visa ē celū ascēdere. 30 cōtinuumus in bona vita. Modus est cogitādoe dicēdo itra se. Videamus est ann⁹ vbi ego erā et quō vadit modo: s. inuenit se meliorē bñ sit signū est q⁹ ambulastis. Nō credatis q⁹ perfectio scitatis pñstet solū in additiōe bonorū operū: sed pñstet in additiōe bonorū operū cū augmēto deuotiōis. Ita fecit beatus franciscus. Ideo dicit thema. Lucerna fulgoris illuminabit te.

¶ De sancto Luca euangelista. Sermo.

Ign⁹ est opes
 rare⁹ mercede sua. Lu. x. In intellectus hui⁹ verbi scōm in intellectu quē volo ptractare est iste. Beatus Lucas bonus operari⁹ dignus fuit de mercede sua sc; de gloria sua. Modo ptractādo istud verbū inuenio in sacra scriptura q⁹ p quattuor

virtutes singulariter meremur gloriam paradisi: sci licet.

- Per generalem obedientiam.
- Per liberalem misericordiam.
- Per diuinalem sapientiam.
- Per virtualem pñiam.

Ecce hic quattuor virtutes p quas i sacra scriptura dare oñdit q possum⁹ acquirere salariū glorie celestis. Et qz bñs lucas habuit illa qtuor in gñali: r quālibet in particulari. 3° possum de eo cōcludere tñem. Dign⁹ est operari⁹ mercede sua. Mō dicam⁹ de qualibet. **W**i co pmo rē. Gñalis obediētia est obedire oib⁹ pceptis dei p nullo honore seu utilitate habēda facere q dei pcepta: talis est dignus salario glie. Sz volo vos auisare hic. Nō credatis q p aliā obediētia vel scā vita debeatis habere gloriam ei⁹ ex debito sed ex diuina ordinatione r pmissione: qz ipse ita pmisit. Nō dicere debetis. Dñe dñs mihi gloriā quā mihi debetis qz seruii vobis: sed dicere opz. Domine ego obediui r seruii vobis: iō deus mihi gloriā qz ita pmisit. **D**eclarat exēplo captiui obediētis pceptis dñi. si ex hoc peteret salariū diceret sibi dñs. Et tu petis salariū: r nūqd es captiuus me⁹ seruias mihi bñ r sis mihi obediēs: qz pmitto tibi q pro quolibet ope dabo tibi salariū r hereditatē meā. Tunc captiuus possent petere salariū nō ex debito: sed ex pmissione dñi. Ita de nobis nullus reputet sibi ad iniuriā: qz oēs sum⁹ captiui xpi: iusto pēo empti. s. sanguine suo. In mēsa em cabū. s. crucis soluit patri aperiens bursam corpis sui in capite p coronā spineā: r sic de alijs. Ideo oēs sumus captiui sui r nosser honor est. 3° bñ agatha dicebat. Sūma ingenuitas. i. nobilitas est i qua xpi seruitus cōprobaf: ideo seruile me ostendo psonam. Nō em estis vestri: empti estis precio magno: gloriificatez portate deuz in coipe vestro. s. ad Cor. vi. 3. gñtur. sz bene seruiamus r obediāmus pceptis dei ex debito nō possumus petere paradisum. Si ala alicuius sancti ad portas paradisi allegaret. Deditis mihi paradisu: qz ego seruii vobis rē. Nō est bona ratio: qz posset rñdere xps. Fecisti qd de buili als rē. Buctoutas. Cum feceritis

oia q precepta sunt vobis: dicite seruii in utiles sum⁹ qd debui⁹ facere fecimus Luc. xvij. Ergo q iure poterō petere gloriam. Dico q sic. Dñe dñs mihi gloriā quā pmisit illis q obedierit vobis: instrumentū recepit. Qui facit voluntatez patris mei qui in celis est: ipse intrabit in regnū celoz. Mar. viij. Cui dicit xps: veni intra i gaudiū dñi tui. Ecce quō intelligit obediētia gñalis. Da mercedē dñe sustinentibus te. i. sup se tenētib⁹ mā data tua vt. pphete tui fideles inueniantur. Eccl. xxxvi. c. Dico q isto mō beatus lucas acquisiuit mercedē glie. fuit em obediēs non solum pceptis: sz etiā pñs: qz dicit. b. Hiero. q nunq peccauit mortali: qz semp sine crimine fuit. Sequit ergo q nūq fecit q precepta diuina: nec per superbiam: sz haberet scientiā q inflat: qz erat medicus aptissimus. Dicit quō in qualibet facultate qñ aliquis est excellētior: tō est magis superbus: qz sciētia inflat i corde. i. Cor. viij. Sed beatus lucas taliter se gubernauit q ex supbia non fecit qra dei pceptis In studio non despiciebat aliquē nec superbiebat legēdo seu disputādo rē. nec in repetitione quā fecit reuerfus de studio. 3° nec p peccū auaricie. Medicus em peritus multa pōt cōgregare magñi dñi recurrat ad eum rē. Sed bñs lucas a diuinibus recipiebat: a pauperib⁹ nihilimmo aliquotes emebat medicinas eis necessarias. 3° nec p luxuriā: immo vt dicit Hierony. nunq habuit vxorem nec filios. Dicit hic practice quō amici tractabāt dare sibi vxorē: sz postq fuit reuerfus de studio. Nec p inuidiā q cōter est inter medicos: sed beatus lucas semper cōmendabat altos: nec despiciebat: immo qñ amici infirmi vel infirmoz dicebāt: nos sumus pñtē de vobis dicebat immo teneatis talē: qz bonam sciam hz rē. nec p gulā dicit Hiero. qz virgo pleuerauerit semp. Mō virginitas nō pōt bene custodi. De quolibet statu dicit: qz psona gulosa necessario erit luxuriosa. Ratio qz ille partes vicine sunt: r vnus inuitat alium sicut socius sociuz. Ideo q vult viuere caste in mala societate r cuius pleno ventre: dicit Bern. qz eslet maus miraculuz qz suscitare mortuos. Nec ex

pctō ire. Utinā oēs religiosi essent ita pa-
 tientes: nūq̄ ex aliqua iniuria abstulit
 v̄bū alicui. Dicat̄ h̄ vitiū mulierum. J̄cē
 p̄mo ibat ad petēdum veniam l̄z fuisse
 iniuriat̄. Nec p̄ accidiā: qz sicut ouū est
 plenū: ita t̄ps b̄ri luce. O quot p̄mittunt
 p̄dere t̄ps: z qz nō fecit̄ h̄ mandatum dei
 possum̄ dicere q̄ habuit obedientiā ge-
 neralē. Totū hoc dicit beat̄ Hiero. in p̄-
 logo sup̄ lucā. Lucas antiochenus: na-
 tione syrus apud antiochiā medicine ar-
 tis egregi⁹ sine crimine fuit: neqz vxorez
 vnq̄ habuit: neqz filios in v̄ginitate per-
 manēs d̄no maluit deſuere. Ergo possu-
 mus dicere. Dign⁹ est oparius mercede
 sua. Mōstr̄ h̄c est notādū nobis q̄ ad
 min⁹ habeam⁹ obedientiā ad decē māda-
 ta. J̄ō dedit de⁹ decē digitos in manu cō-
 cludēdo p̄ illud. Si vis ad vitā ingredi
 ſua mādata dei. Mat. xix. ¶ Dico ſc̄bo
 zc. Liberalis m̄ia est q̄n de bonis t̄pali-
 bus vel ſp̄ualib⁹ h̄o dat̄ idigētī: talis me-
 reſ salariū gl̄ie. Quilibet cī theſaurari⁹
 diſp̄ſans bona d̄ni ſm volūtate d̄ni ſui
 mereſ salariū. Mōdo q̄libet diues ē di-
 ſp̄ſator: z minister illius magni regis ie-
 ſu xp̄i. Nō credatis vos eſſe d̄nos: nec ta-
 lis ſtulticia inret̄ in corda diuitū: qz qui
 d̄ns eſt nulli teneſ reddere p̄putuz: vos
 aut̄ de oib⁹ opz reddere rōnē quō acq̄ſi-
 uiſtis: exp̄diſtis zc. vſqz ad vltimū qua-
 drāte haber̄ dare p̄putū xp̄o. J̄ſte error
 dicēdo de meis pecuniis zc. Nūq̄d pote-
 ro recipere aliq̄d intereſſe facit multos dā-
 nare. Rō eſt vſurariopz: ſed realr̄ xp̄s eſt
 d̄ns. D̄ni eſt terra zc. vos diuites eſtis
 ſolū miniſtri z diſp̄ſatores. Sic nos exi-
 met h̄o vt miniſtros xp̄i z diſp̄ſatores.
 j. Cor. iij. Si q̄ diſp̄ſatis ſm volūtate
 ſuā: digni eſtis mercede. Uolūtas ſua ē
 vt diſp̄ſet̄ p̄mo in domo v̄ra in v̄ris ne-
 ceſſitatib⁹: nō in vanitatib⁹: qz al̄s puni-
 ret vos zc. Sc̄bo recepta neceſſitate de-
 tis paup̄ib⁹: vel mutuetis ſine vſura. Ec-
 ce q̄d dicit instrumentū cōmiſſionis. Tu
 diues nō fenerabis fratri tuo ad vſurā:
 pecuniā: nec fruges nec quālibet aliā rē
 ſfratri aut̄ tuo absqz vſura id quod idi-
 get cōmodabis vt b̄ndicat tibi d̄ns de⁹
 tuus in oī opē tuo. Deut. xxiij. Proditor
 eſſet diſpenſator regis ſi de pecunia re-
 gis diceret: nunq̄d de mea moneta pote-

ro recipere emolumēta. Q̄n aſit diuitis l̄s
 beralis al̄a vadit ad portā paradisi: z dicit
 xp̄s. Quid feciſti. R̄ndet al̄a. D̄ne diſp̄ſe
 ſauī bona v̄ra ſm volūtate veſtrā: rece-
 pra neceſſitate dedi zc. et mutuauī ſine
 vſura: mercedē gl̄ie recipit. Auct̄. Qui-
 cūqz potū dederit vni ex minimis iſtis ca-
 licē aq̄ frigide: in q̄tomagis q̄ dat vinū
 zc. In noīe diſcipuli amē dico vobis nō
 p̄det mercedē ſuā. Mat. x. Item Luc. vi.
 Mutuū date nihil inde ſperantes: z erit
 merces v̄ra multa. Qz ſi de vſura debe-
 ret recipere cētū florenos z nō facit: de⁹
 dabit ſibi. cc. h̄ic: z gloriā in paradiso. P̄z
 ergo quō ex ex m̄ia acq̄riſ gloria paradisi.
 Dicat̄ h̄c de m̄ia beati Luce. Q̄n em̄ au-
 diuit famā duodecim ap̄loz q̄ſi duode-
 cim medicopz: curātū oēs infirmitates:
 ſurdos z cecos zc. admirās qz ars medi-
 cine nō ſufficit ad hoc: voluit ire z vide-
 re ap̄los: cū adhuc eſſet iſidelis: z venit
 ad hierl̄m ad. b. petrū di. Audiui famā
 de curis v̄ris q̄s faciſ: in video q̄ eſtis
 paupes. Et b̄tus petrus dixit ſibi quō q̄
 dam magn⁹ medicus venerat de celo: z
 oſtēdit eis artē q̄ ſine purgatione ſana-
 rēt zc. ſfinalr̄ p̄dicauit ſibi fidē xp̄i: quā
 firmavit miraculis. Propter q̄d beat⁹ lu-
 cas baptizabat̄: z petijt a beato petro vt
 diceret ſibi an habebat aliō facere: z pe-
 trus dixit. Si vis p̄fectus eſſe vade z v̄-
 de oīa q̄ habes z da pauperib⁹: z habe-
 bis theſaurū in celo. Dicat̄ quō fuit re-
 uerſus antiochiā z v̄dedit domū: poſſeſ-
 ſiones z quicq̄d habebat. Mō dixit ipſe
 oportet q̄ iſtud diſtribuat̄ paup̄ibus: ſz
 quib⁹: qz aliq̄ ſunt paupes qui vadūt
 ad tabernas zc. iſti non habent niſi vni-
 cam rationē: vt homo dei eis: quia ſunt
 ad imaginē dei. Alij ſunt paupes bo-
 ne vite qui ſeruiunt xp̄o: ideo illis dabo
 portauit ſaccū pecunie z poſuit ad pe-
 des apoſtolorz vt diſtribuerent paupe-
 ribus. hoc extrahit̄ ab illo textu Actū
 iij. Nota ibidez textum: quia dicit quot
 quot em̄. Nota vniuerſalr̄ loquit̄: poſ-
 ſeſſores agroꝝ aut domoꝝ erāt vendē-
 tes afferebāt precia eoz que vendebāt
 z ponebāt ante pedes apoſtolorz. Diui-
 debat̄ autē ſingulis prout vnicuiqz op⁹
 erat. Ego ſi ex liberali m̄ia homo mere-
 tur regnum celozum. Quid dicemus de

beato luca. Dignus ē operarius ꝛc. **W**raliter h̄ dico vobis q̄ tenemini ad hoc q̄ si in domo vel in burfaveſtra habetis aliquid de malo iuſto: diſtribuat is reſtituendo: aſſe corrupetis: quicquid habeatis vt pomā corruptū corrupit alia: na ſio tenuis corruptus. Sicut p̄hic ergo pomū: p̄ciat is reſtituendo: ꝛ ſic p̄ſeruat bona. Si habetis aliquid de mortuis: de hoſpitalibus vel de ecclia ꝛ de ſervitoribus: de laboratoribus: de viſuris ꝛ furtis reddatis ne corrupant alia. Reddite omnibus debita. Rom̄. xii. ¶ Dico tertio ꝛc. **W**inua ſapientia eſt ſcire gubernare p̄ſonā ſuam iuxta dei voluntatem in virtutibus ꝛ bonis opibus: ꝛ vltra hoc attrahere bonis modis alios ad deum. Sicut ſi rex p̄mitteret vnū caſtrū vni militi dicens. Scias bene defendere: illud caſtrū ab inimicis. Si iſte miles ſit ſtrēnus et valens ꝛ nō ſolū cuſtodit illū caſtrum fidelit̄: ſed etiam faciendo pugnas inimicis regi acquirit regi. r. vl. xv. aut. xxx. caſtra. nunquid tunc mereſ regi ſalarium: immo. Ita de nobis q̄libet n̄ſm h̄ vnū caſtrū ſibi p̄miſſum. ſ. ſemetipſum a rege x̄po: q̄ p̄ diligūt vnū caſtrum de iſt̄ q̄ rex regnū dicens in inſtrumēto p̄miſſio nis. Cuſtodit ſemetipſum ꝛ aliam tuā ſollicitate. Dente. iij. In fine q̄h dicit regi x̄po Ecce dñe aliaz quā p̄ſeruiſti ꝛc. mereatur ſalarium ꝛc. Sz q̄h nō ſolū cuſtodit caſtrū p̄ vitā: ſed vltra hoc lucratur de caſtris inimicorū p̄ bonā vitam ſeu doctrinam. Caſtra inimicorū ſunt p̄ſone male ꝛ peccatores. p̄ſona ſup̄ba eſt caſtrum. poſſeſſum a diabolo leuiat̄h̄: ꝛ ſic de alijs ſeptem. Et expugnātur p̄ ſancit̄ vitam: ꝛ doctrinā bonā p̄dicādo q̄h conuertitur ſup̄bus ꝛ humiliatur: ſubiacet x̄po. ꝛ h̄c de alijs. Un̄ ſit pctōres p̄uerit vn̄ p̄dicatoꝝ: tot caſtra acquirit: talis magnū ſalarium meretur. Auctoritas. ꝛ fuit dictum victorioſo abrae in p̄ſona p̄dicatoꝝ. Noli timere abraā. i. p̄dicatoꝝ: ego p̄ſetor tuꝝ ſum ꝛ merces tuā magna nūmie. Gene. xy. Nota. noli timere: q̄ p̄dicatoꝝ multos h̄z inimicos. p̄ſo demones. Se cundo detractores inuidos ꝛc. Semināti inſtitūā merces fidelis. p̄ouer. xi. Seminatoꝝ iuſtitie in agris ſcientie ē p̄dicatoꝝ. Ita ſapientiam ꝛ virtutes habuit

beatus lucas excellēter: d. xxxvii. annis predicauit per mundum cum beato patre loſcius ſuus fuit ibat de villa in villaz ꝛc. O quot caſtra acq̄ſiuit x̄po. Nō recedebat ab ap̄lo: miſi q̄ dicit ap̄le. In p̄ma deſenſione mea nemo mihi aſſuit: ſz oēs me dereliquerunt. Lucas eſt mecuꝝ ſol. ij. Tmo. iij. immo etiā hodie quolibz die bellat ꝛ acq̄rit caſtra ex ſuo deuoto ꝛ magis p̄pleto euāgelio q̄ alioꝝ: et eſt actibꝝ ap̄ſtoloꝝ. Multa em̄ dicit q̄ alij tacuerūt ſicut de cōceptione ꝛ natiuitate v̄ri ioā. bap. de annūciatione h̄glie. Lucas hoc dicit. Item de natiuitate x̄pi in potticu: et de angelis cantātibꝝ: ſol. lucas de hoc dicit. Itē de paſtoribus ad orantibus ſolus lucas dicit. Itē de circūſiſione ꝛ templi p̄ſentariōe. Item de vita x̄pi a. xij. annis v̄ſq̄ ad. xxx. ſol. dicit Lucas. Erat ſubditꝝ illis. Dicit lyza q̄ muſbat ioseph ꝛc. Et. b. Lucas iſta habuit a h̄gine maria que multū eū diligebat: q̄t erat h̄go: ꝛ iſte etiā diligebat virginem: ideo eaz depinxit et fecit yeronica. Ueniebat em̄ ad h̄ginē dicens. Virgo b̄ndicta ꝛc. Matheus ꝛ Marcus non dicunt aliquid de annūciatione ꝛ natiuitate. id ꝛc. Itē de paſſiōe dixit b̄ndicta: alij euāgeliste nihil ponunt nec dicūt niſi q̄ dixit. Hely hely: dicatis mihi q̄ alia verba dixit. Et virgo maria incepit flere dicens. O lucas hoc ſet renouare dolores. Et lucas. Et virgo ḡloſa: bonū eſt q̄ xp̄iani ſciant p̄pter deuotionem. id h̄go maria ꝛc. Ad quem ait h̄go. In die veneris ſancta q̄h ioannes venit ad me dicens: q̄ filiꝝ meꝝ ducebat ad crucifigerdū. exiit domū et obuiaui filio meo ꝛc. Uidi mulieres ſlettes poſt eū ꝛ filiꝝ meꝝ uertēs ſe ad eas dixit. Filie hierlm̄ nolite flere ſup me: ſz ſup uosmetipſas flere et ſup filios uos. Et virgo maria et lucas ambo ſlebāt. Solus lucas ſc̄p̄ſit hoc ſ̄bum ſicut habuit a h̄gine maria. Itē alta die lucas q̄ſiuit a virgine. Utrū q̄h fuit in cruce dixit aliq̄s ſ̄bū. O dixit h̄go maria: ꝛ tā magnꝝ dolor ꝛc. p̄ dimitte illis ꝛc. Itē q̄ſiuit de v̄l timoſo ꝛc. In manꝝ tuas ꝛc. Ita q̄ euāgelium luce eſt magis p̄pletū: niſi q̄ beata martha ex his deuotionibus in ſuo obiit ſolū illud euāgelium luce uoluit ſibi legere. a p̄ſcipio legebat per oēs ecclia

nas. Wissm^o fratre n^o m^o gl^osa. Lucā. cuius laus est i euāgelio p oēs ecclias zc. ij. Cor. viij. fiat grō si ex diuina sapientia aliquis meref salariū glie: z brūs lucas zc. ¶ Dico quarto zc. pnia hūualis est ieiunare: disciplinare se v^o portare ciliciū zc. Ut faciebāt scī dñic^o: franciscus bñdicit^o zc. ex his meref salariū glie. Auctoritas. Bti q nūc esurit: ecce ieiunia: qz saturabimini. Beati q nūc fletis: qz ridebitis. Sequit. Gaudete et exultate: ecce merces v^{ra} multa est in celo. Luc. vi. Diceret hic aliq^s ignorās. Quid opz facere aliud: naz xps qñ rñdit querēti. Domine qd boni faciā vt habeā vitā eternā Dixit xps. Si vis ad vitam ingredi serua mādata dei: z nō dixit fac pniā igitur. Rñdeo q ad seruandū bonā vitam in futurū sufficit seruare mādata. s. decē pcepta: nō p pctis pteritis est pnia. Et xps hoc pcepit di. pniā agite appropinquabit em regnū celoz. Mat. iij. Et nisi hoc faciant: ecce qd dicit. Dico vobis q nisi pniā habueritis omnes simul peribitis. Luc. xviij. Istā fecit beat^o Lucas qui. xxxvij. annis laborauit cū paulo iter infideles vt fuisset martyr: sed null^o voluit eū occidere: sed ipe seipm mortificauit: iuxta pñliū apli. Mortificate mēbra vestra que sunt sup terram. ad Col. iij. Mortificat corp^o suū qui penitentiam virtualē facit. Jō ecclesia in collecta sua dicit. Dñe scūs tu^o lucas euāgelista q crucis mortificationē iugiter in suo corpore p tui nois amore portauit zc. Deo grās

¶ De scīs Symone z Iuda apo. Ser.

Informes imago filij dei h^o h^obum istud textualr ad Ro. viij. z in epistola hodierna. Tota festiuitas: solēnitas z officium hodiernū est duozū scōz aploz symonis z iude: non illi^o pditoris: qz de illo xpiani nō faciūt festū: sed demōes in inferno. Sed iste dicitur iudas thadens sanctus bonus et apostolus iesu xpi. De his etiam erit sermo noster. Si placet deo de eoz vita et sanctitate recipiem^o instructionem vite. Salute h^o virgo maria. Ist^o h^obū dicit in epla hodierna: loquēs em de his duob^o aplis dicit q isti duo apli fuerunt cōfor

mes. i. similes imaginis filij dei. Pro cū ius intellectu opz declarare qd est imago filij dei. pro q sciendū q imago ppa filij dei est vita scā: benedicta z perfecta xpi. Rō: qz qui stricte vult cogitare vitay sanctissimā xpi. s. eius incarnationez: natiuitatē quersationem: passionē: resurrectionē z eius ascensionē: inueniet q erat ppa imago filij dei: et nō filij virginis. Sicut em imago alicui^o sancti vt xginis vel beati petri zc. representat sanctuz v^o sanctam: ita vita xpi deuote cōtemplata representat nobis q est filius dei eterni. Primo in ei^o incarnatione: qz sine homine in matre virgine fuit cōceptus. Item qz nat^o de matre virgine sine dolore pariente. Itē de noctis claritate: qz de corpore xpi procedebat claritas plusq^o a sole. Itē de angelis cantantibus z tripudiantibus z cantilenā cantantib^o. Gloria in excelsis deo zc. Item qz a boue z asino in presepio adorat^o: z etiā a pastoribus. Itē de stella orientis z trib^o regib^o. Itē miracula que fecit in vita. Item in baptismo celū fuit apertū z spūs sanctus in specie colūbe visus est: z vox p^oris intonuit dicens. Hic est fili^o me^o dilectus zc. Itē resurrectio et ascētio. Oia ista oñdebant iesum christum esse filiū dei eternum. Patet ergo q vita christi est imago ppa filij dei. Ideo dicit apostolus in psona xpianoz bone vite. Nos oñs reuelata facie nō cooperta facie vt iudei gloriam dñi specularantes: in eandez imaginem transformamur. ij. Cor. ij. Nota transformamur. Sicut em pictores quādo volunt extrahere aliquā imaginē ponunt illam coram se et illam contēplando depingunt. Ita sancti coram se ponent imaginem filij dei: id est vitā christi: ad cuius similitudinē ordinabāt suā vitam. Primo respiciendo vitā xpi. s. incarnationem in qua oñdit infinitā humilitatē: qz voluit de illo palatio descēdere ad carcerē hui^o mūdi: z dicebant. O quātum ego debes humiliari qui suzvermis putrid^o zc. Item cū esset dñs oim voluit fieri pauper. Ideo vitabant auariciam. Item potuit eligere aliā m^orem s^o noluit nisi virginem. Ideo vitabant luxuriam. Itē cū nullū haberet peccatum: voluit facere tantam abstinētiā q. xl. dieb^o z no-

ctibus ieiunauit nihil comedens: nunquā fuit talis quadragesima: tota enim alia vita christi erat quadragesima: non comedit nisi semel in die. Ex isto scilicet depingebant vitam suam: vitando gulam. Item habuit maximam patientiam. Item sancti non portabant malam voluntatem: nec volebant de iniurijs vindictam. Item christus habuit magnam diligentiam quasi per totam noctem prociabat orando. Cogitate quod cum lachrymis et genibus flexis: totum hoc pro nobis fecit: quod pro se non indigebat. Item erat cum labore predicando etc. Ab ista imagine. scilicet vita christi christiani debent recipere exemplar eorum vitam depingendo in bonis operibus. Ecce quare dicit Nos reuelata facie specularantes etc. Primum ergo quod imago filij dei est vita christi. Memento thema est clarum: cum dicit de his duobus sanctis apostolis. Conformes. id est similes imaginis filij dei. id est vite christi. Memento videamus in quibus fuerunt similes vite christi. Et inuenio quod in sex fuerunt similes: scilicet.

Primo in corpore materiali.

Secundo in anima rationali.

Tercio in opere virtuali.

Quarto in conuersatione spirituali.

Quinto in predicatione euangelicali.

Sexto in passione martyriali.

In his sex fuerunt christus similes. Item dicitur thema. Conformes imaginis etc. Dico primo etc. in corpore materiali. Sed quare magis isti duo quam alij: quod isti fuerunt filij marie cleophe sororis virginis secundo genere. Dicat quod beata anna mater virginis marie nunquam habuit filios: sed habuit tres filias. Prima fuit virgo maria genitrix dei. Secunda maria cleophe mater istorum apostolorum. Simonia et inde. Tertia maria fuit salome mater Joannis euangeliste et Jacobi maioris. Propter quod erant isti duo similes et iudas christus quam alij quod filij scilicet scilicet scilicet scilicet. O qualis honor est iste sicut si rex vestiret se de capite optime pecie panis: et diceret duobus militibus. Induatis vos de fine. Magni honoris maioris dilectionem ostenderet illis quod de medio induerent pecie panis. Ista preciosa scarleta fuit beata anna mater virginis. De ista pecia caput fuit virgo maria: de qua christus induit est veste humanitas. Media enim fuit maria cleophe: de qua Iduri fuerunt isti duo. Finis pecie fuit maria salome de qua indu

ti fuerunt Joannes et Jacobus. Ecce quomodo fuerunt conformes christo in corpore materiali. Ex ista conformitate non solum scriptura dicit ipsos consanguineos christi sed fratres propter proximitatem. Nonne mater eius dei maria et fratres eius similes et iudas. Mat. xij. Conformes imaginis filij dei. scilicet in corpore materiali. Memorasti istam vel similem conformitatem possumus nos habere cum christo in corpore virtuali: et erit melior quam istorum duorum. Ista enim fuit carnalis sed nostra erit virtualis quod est melior. Ista est penitentia de qua christus erat induratus: intus quod cum fuisset. etc. annorum videbat. xi. vel. l. Jo. vij. Dicit glosa quod ex ieiunijs et laboribus et afflictionibus videbat. l. anno. Si ergo volumus esse conformes non curamus quod non sumus filij marie cleophe: sed alterius sororis virginis marie quam prior erat quam maria cleophe. scilicet penitentia: quod quod ego maria fuit tris annorum incepit penitentiam facere. scilicet in templo etc. Isteus ergo simus filij: quod et iudas et iudas fuerunt filij marie cleophe et consanguinei germani christi: nisi fuissent filij penitentia pro bona vitam damnati fuissent. Magis sunt sancti et saluati: quod sunt filij penitentia: quam quod sunt filij marie cleophe. Ista est de nobis si facimus penitentiam: de quibus dicit apostolus non confundit fratres eos vocare. scilicet illos quod faciunt penitentiam. ad heb. ij. Aliqui valde fugiunt istam parentelam christi. elogantes se a penitentia. Primo a ieiunijs vigilijs et quadragesime nolunt audire missas ieiunii. Si enim aliquis hanc locum regi vel pape: cauet si bene habeat angelum feridum: sic quod oserit in ieiunio est quasi incensum: et potest dici. Dirigat oserit mea sicut incensum in conspectu tuo etc. Alij ieiunant si tota die et in collatione frangunt ieiunium comedentes panem in ordinationem ecclesie et volendo se excusare dicunt maiorem confortationem dant confortationem quam comedunt panem etc. Dicat similitudo de duobus: quorum unus in quadragesima comedit bonum piscem et cum bono salsamento: et alter de pane et unum modicum frustum cum caseo antiquo quis istorum fregit ieiunium vel quis quadragesime. non quod comedit piscem sed daret maiorem confortationem: quod non fecit in determinationem ecclesie. Dicit doctor specialiter petrus de palude. in. iij. di. xv. ar. iij. q. iii

RRR

hīl debem⁹ comedere in collatione de q̄
fiat cibus in p̄adīo v̄l cena: oliue l̄z sint
confecte non debent comedi in collatio-
ne q̄ loco cibi sumunt in p̄adīo dacti-
li p̄pones auellane amidala coriādrū
& oīa sītia frāgūt ieiunia: nisi sint p̄fecta.
Assimilantur ḡ x̄po p̄pniaz. Jō apl̄s. Sē
per mortificationē iesu x̄pi in corp̄e n̄o
circūferentes vt & vita iesu manifestet in
corporibus nostris. ij. Cor. iij. Dico feci-
cūdo &c. in aīa rationali: hoc est pl̄. Mo-
do videam⁹. Nā x̄ps habebat corp⁹ aīaz
et diuinitatē. Aīa autē in principio crea-
tionis sue habuit tātā sciam q̄ scuit oīa
p̄terita p̄sentia & futura. Jō dauid lo-
quens x̄po dicit. Ecce dñe tu cognouisti
oīa nouissima & antiqua. ps. cxxxvij. In
hoc isti duo apostoli fuerūt similes x̄po:
qui fuerunt multū illuminati scientes nō
solū p̄terita: s̄ et futura multa. Dicaſ
quomō post penthecostē iuerunt ad p̄di-
candū in p̄sīdē & rex p̄sīdis & rex in-
die habebant guerrā. Dicaſ quō rex p̄sī-
dis mittebat v̄nū ducē capitaneū p̄tra re-
gem indie ad bellandū q̄ ab idolis suis
nullum ponit h̄re r̄sum qd̄ est de bello
Dicaſ h̄istoria & quomodo apostoli de-
nunciauerūt duci de pace futura &c. Mo-
raliter bellū paraſ nobis foris in hoc
mūdo sc̄z de aīa cū diabolo et in iudicio
vbi mille demones eam innadūt & accu-
sant: q̄ anima autēq̄ intret paradīsum
quantumcūq̄ sancta vel mala venit ad
iudicium. Et dicunt demones si sit mala
Domine fiat iustitia. Tu dñe damnasti
nos p̄ vno peccato irremediabiliter & ista
aīa fecit hoc p̄ sup̄biā auariciā &c. Quid
tunc dicetis. Remediū est ergo confiteri
peccata confessōi q̄ est medi⁹ inter deū
et animam. Et tunc aīa sic portat instru-
mentum absolutionis in fronte scriptūz:
et responder x̄po dicens. Feci iudiciū. s.
in confessione et iusticia in p̄nia non tra-
das me &c. id̄ moyses ait. Utinā saperēt
et intelligerent ac nouissima. puiderent.
Deute. xxxij. Dico tertio &c. op⁹ x̄pi p̄tz
p̄tima. Jō. iij. In hoc apparuit fili⁹ dei
vt dissoluat opera diaboli: que sunt pec-
cata tentationes guerre diuisiones &c.
et ista dissoluit christus. In hoc fuerunt
similes x̄po isti duo sancti apostoli. Di-
catur quomō inuenerūt in p̄sīde duos

incātatores zaroen & arphaxat ad quos
omnes gentes recurrerant pro sanitate
obtinenda vel pro resperdita inueniēda:
vel pro filiis &c. & quando inuocabāt de-
moneſ dicendo: faciatis hoc v̄l hoc: qñ
q̄ p̄missione diuina fuit factum. Nā ipsi
demones neminē possunt curare nisi a le-
sione cessando: ac si ego essez inuisibilis
et cum acu vel aīa insingerem vobz̄ dolo-
rem in naribus del dentib⁹ &c. Ita faciūt
demōes qui ex peccato possunt dare do-
lores peccatori deo nō d̄dicente vt recur-
rant ad eos p̄ sanitate: & dent fidē in eis
vt tandem damnent. S̄z apl̄i coriā rege
infideli cū istis habuerūt magnū p̄sictū.
Dicaſ de sp̄sib⁹ &c. et de p̄uersione regz̄
ex miraculis. Ergo fuerūt p̄formes ima-
ginis &c. Moralt̄ hodie sunt in mundo
opera diaboli: & multi non credunt face-
re: certū est q̄ de⁹ fecit nos & nō ipi nos.
Modo opus diaboli est. qñ hō vult ada-
ptare illō qd̄ deus bñ fecit vt faciunt mu-
lieres pingendo se &c. Scitis qualis in-
iuria sit deo ac simeltor pictor mundi fe-
cisset v̄nā pulchram imaginē: & tu qui ne-
scis depingere velles illā adaptare. Ita
de deo. Cogita q̄ de⁹ scuit depingere &c.
quare ergo vos vultis aliter facere vos.
Nā deus dedit vobis mulierib⁹ vbera
grossa quare s̄ vos ita constringitis ea.
Idem de oculis de⁹ dedit vobis oculos
paruos et vos facitis &c. idē si fecit capil-
los nigros et vos vultis rubeos de cau-
da bouis &c. Jō qñ oratis x̄ps abscondit
faciem suam a vobis: q̄ habetis faciem
diaboli. & nō suā. Si dicaſ. Dñe ego suz
creatura vestra &c. respōdebit mentiris.
Dicaſ quō mulier maritata potest se la-
uare & mundā tenere: ne sit turpis: & vir
habeat displicentiā. J̄tē camīllam suam
potest tenere mundā: ne vir sentiat malū
odorem: ne habeat fastidiū. Nec viri de-
bent eis cōsentire vt depingant se: s̄z de-
bent dicere q̄ vel hoc facitis. p̄ me vel p̄
alio nō pro me: q̄ non in domo: sed quā
do vadiis extra &c. Ideo dicit scriptura
viris et etiam parentib⁹. Nolite cōmuni-
care operibus infructuosis: sc̄z picturis
vrotum tenebrarum: magis autem re-
darguite. ad Ephe. v. Dico quarto &c.
Christus autem pauperrime voluit con-
uersari in hoc mundo amore v̄si. Scitis

gratiā dñi nostri iesu chris̄ti: qm̄ propter
vos egenus factus est: cuiz esset diues: vt
illius inopia vos diuites essetis. ij. Cor.
vii. In hoc isti duo sancti apostoli fue-
rūt sibi cōformes: qz postq̄ conuerterūt re-
gē p̄sidis & babilonie: & tot milia xp̄ia-
noz ibāt paup̄ne induci. Odixit rex
les hoies nō debent sic incedere: obiulit
eis magna donaria seu dona thesauri
&c. Apli aut̄ vt stercoza despiciētes dixe-
rūt. Nihil terrenū vel carnale: sed soluz
volumus dei honore & aiarum saluatio-
nē & de illis pecunijs edificauerunt eccle-
sias: hospitalia &c. Ecce quomodo in cō-
uersatione fuerunt xp̄o similes. Marali-
ter hoc tangit religiosos: clericos & etiā
laicos. Religiosi em̄ debēt habere solaz
strictaz necessitatem vite: nihil amplius
recipere: etiā si vellēt dare: quia hoc de-
struxit ordines qui a principio inceperūt
cum tanta paup̄tate: q̄ beatus Bernar-
dus de folijs fagi comedebat &c. s; post
reges & principes philocapti de eis edi-
ficauerūt eis magna monasteria: dantes
eis villas & castra &c. intantū q̄ tota reli-
gio est perdita: non sunt nisi porci grossi.
Propter hoc bñs dñicus & francisc^o
instituerunt suos ordines sine redditib^o
vt essemus mendicantes: & incepit deu-
tio gentium: & edificauerūt magnas do-
mos eis: &c. etiam totū est perditū. Idem
de heremitis qui incipiūt stricte sed post
edificāt &c. Paupertas apostolicalis est
ita custodiēda sicut puella suā seruat vir-
ginitatē: qz multi philocapti mitrūt sibi
iocalia si recipit erit putana. Idē de reli-
giōis. S; sicut mulier que vult caste vi-
uere nō vult recipere dona si est pauper
& mittit sibi elemosyna: illam potest reci-
pere p̄ necessitate. Ideo seruamus bene
deo: qz nihil deficiet nobis de necessarijs
Idem de clericis: caueāt a simonia & di-
cant bene & deuote suum officij: qz deus
prouidebit eis. Item laici caueant ne re-
cipiant aliquid per vsurā nec aljs quali-
tercūq̄ iniuste. Si non potestis seruare
tantam paupertatē quantā apostoli: ad-
minus nihil recipiatis iniuste: nec etiam
fructus. Qui furabatur iam nō furetur.
magis autē laboret operando manibus
suis q̄ bonū est: vt habeat &c. ad Ep̄he.
iiij. ¶ Dico quinto. &c. Christus predica-

bat gentibus penitentia. Postq̄ dixerat
aliqua secreta theologie de alio mundo
statim reducebat se ad moralitates. Ue-
nit iesus predicans euangelij regni dei
dicens. Penitemini & credite euangelio.
Marci. In hoc apostoli fuerūt sibi simi-
les. Dicatur quomodo postq̄ conuerterūt
multas gētes quedā puella philocapta
fuit de quodam q̄ paulatinū venerunt de
verbis ad tactus &c. Abillo fuit impre-
gnata & ipsa cooperuit: sed in paru cla-
mādo &c. fuit discooperta & volens ceta-
re illū iuuenem que diligebat: diffama-
uit vnū diacēnū discipulū istorū ap̄toz
virginē: sanctum & deuotū. Dicatur quo-
modo fuit liberatus a sanctis apls mira-
culose per loquelam pueri nouiter nati &
voluerūt perdere nocentē: vt ptz in legē-
da &c. Patet quō fuerunt similes xp̄o pre-
dicando euangelium & penitentia nolen-
tes perdere illum vt posset penitentiam
facere: qz nolo mouez peccatoris: sed vt
magis viuat et conuertatur. Ezechielis
xviij. Moraliter habemus hic duas do-
ctrinas. Prima pro puellis vt caueant a
carnali amore. Dicatur contra consuetu-
dinē puellarū nō euntium ad missam: qz
tunc fit totum malū. Secunda doctri-
na est non diffamare aliquē: vt illa q̄ cre-
do est damnata: qz nō reuocauit: sicut est
necessarium restituere ablatum: magis
est necessaria restitutio fame cum sit
ius furtum. Proverbiorum. xxij. Melius
est nomen bonū q̄ diuitie multe &c. Au-
gusti. Nō pigeat ex ipso ore proferre me-
dicamēta ynde facta sunt vulnera. ¶ Di-
co sexto &c. Christus mori voluit vt ho-
mines ad eū traheret. Christus semel p̄
peccatis nostris mortuus est iustus pro
iniustus: vt nos offerret deo. j. Petri. ij.
Ita isti apostoli per predicationes & tra-
hendo gentes de errore mortui sunt in ci-
uitate Samy: vbi adorabatur sol: cui fe-
cerant idolum: dicendo q̄ nihil pulchri^o
nec clari^o in mundo: quā illuminabat:
calefaciebat & faciebat ifructificare: & il-
lud idolum adorabant. Cū autem apo-
stoli predicarent contra illum errorem:
clare ostendendo quod nec sol nec luna
nec stelle sunt adorāde. Ratio: quia licet
habeamus lumen et calorem a sole sen-
sibus: nec grates eis nec grae agere de-

bemus: s; xpo: qz nō cereo ardenti regra-
tiandū est: sed ipsum illumināti: vt si rex
daret vobis monetā in cypho argenteo
nō esset regratiandū cypho sed regi dā-
ri. Jō magnū pctm̄ facit: qui soli vel lune
facit reuerētiā seu orationē: qz erroneum
est z hereticū. Dicat cōtra illos q̄ qñ vi-
dēt lunā nouā: dicūt lune. O dñs luna zc.
vel amouēt capitū zc. Et qz apli predi-
cabāt q̄ illum errozē: fuerūt capti zc. du-
cti ad templū solis vt adorarēt idolū so-
lis zc. In quo diabolus loquebat̄ dans
respōsa zc. Dicat eoz̄ martyriū. Dicat
moraſr̄ ne adorēt solē nisi illū de quo b̄
etiā virgini marie. Ex te ortus est sol zc.
nec lunā nisi virginē de qua dicit dauid.
Sicut luna pfecta in eternū. De hoc di-
xit moyses. Deut. iij. Cane ne forte ocu-
lis eleuatis ad celū videas solē z lunā z
oīa astra celi z errore decept⁹ adores ea
z colas q̄ creauit dñs deus tuus in mini-
steriū cūctis gētib⁹ q̄ sub celo sunt.

De oibus sanctis. Sermo. s.

Audate domi-

num in sanctis eius. Habetur
v̄bū istud originātr̄ in lib. so-
liloquioz̄ dauid. ps. cl. Ho-
die per totū mundū inter xp̄ianos sit fe-
stum z solēntas de oibus sanctis in gñali.
Intra annū facimus festū in particulari:
modo de vno mō de alio: in tot sunt san-
cti in paradiso q̄ nō sufficerēt dies: imo
dicit Hiero. qui ista cōputauit multū bñ
q̄ solū de martyrib⁹ non cōputando pa-
triarchas nec prophetas nec aplos zc.
non sufficerēt dies: etiam si quolibet die
fieret festū de quinq; milib⁹. Ideo sancta
mater ecclia hodie fecit festū de oibus.
Et est magna ratio. Ex quo ipsi faciūt fe-
stum de nobis in celis qñ tenem⁹ bonaz
vitā z deuotā: ratio est vt nos faciam⁹ fe-
stum in terris de eoz̄ gloria. Jō sicut to-
tum officiū hodiernum est de oibus san-
ctis: ita erit z sermo. Saluteſ virgo ma-
ria zc. Istud verbum. s. laudate zc. recte
precipit nobis festū hodiernū. q. d. h̄ in-
fra annū festiuētis mō de vno: modo de
alio: mō tñ̄ in simul laudate dñm zc. Ra-
tio huius v̄bi est: qñ aliq̄s magister ope-
ris facit aliq̄ opus multum mirabile in
oculis oim̄ ex illo. ope multū laudat̄ ille

magister: de sapientia: subtilitate z inge-
nio dicēdo. Ecce quid fecit: z quale opus
est illud zc. Sed si ille magister faceret
opus nō solū mirabile: sed etiā vtile: tūc
talis magister laudaret̄ nō solū de subti-
litate sed etiā de bonitate dicēdo. O bñ-
dicat̄ ipse: z tā vtile, op⁹ operat⁹ est no-
bis. Declaret̄ hoc p̄ casum de magistro
faciente nauē q̄ sine periculo nauigasset
in qua nō oportet timere vētū: aquā nec
inimicos: z qñ est onerata p̄ se sine nau-
tis z sine puisione cibozū iret ad portum
vltra mare z rediret: bene opus mirabile
esset. O si aliq̄s magister sciret facere ta-
lem nauē: z quomodo laudaret̄ z cōmen-
daret̄ dicēdo. O qualis magister qui fe-
cit opus tam mirabile z tā vtile: z sine ex-
pēsis z sine periculis nauis vadit. Dico
q̄ talis magister est xp̄s in suis sanctis.
Nauis triū coopturāū est quelibet ani-
ma cuiuslibet sancti. Hic em̄ a solo deo
creat̄: in qua sunt tres potētie quasi tres
cooperture. s. memoria preteritorū intelli-
gētia p̄sentū: z volūtas futurorū. O qua-
lis magister. Et in instanti fit ista nauis
anime. Et quando est onerata de meriti-
bus preciosis virtutū sanctoz̄ operum
z meritorū m̄ie z deuotionis: patētie zc.
in morte recedit de parte huius mūdi et
sine nautis nauigat vsq; ad portū para-
disi: z ibi exonerat̄: hoc ostendit̄ per ope-
ra que facit. Et xp̄s iam sciat: tñ̄ inter-
rogat vnde veniat. Rñdebit: dñe de ta-
li monasterio: villa vel ciuitate zc. Dein
de honoratur honore glorie: fruitionis:
iocunditatis z leticie: z post redibit scilz
in iudicio gñali quando resurgēt ad re-
cipiendū quilibet suum corpus propriū
clarius sole cū quattuor dotibus: et post
cū xp̄o rediēt in celū. Ecce quō iesus xp̄s
est bonus magister. Jō laudāndus est de
opere tam mirabili: de sapientia: subtili-
tate: bonitate: z vtilitate nostra. Jō dauid
ps. lxxvij. tangēs istā rationē dī. Mirabi-
lis deus in sanctis suis: hic laudat̄ de bo-
nitate: deus israel ip̄e dabit virtutē: ecce
onus nauis: z fortitudinē plebi sue: con-
tra pericula maris z inimicorū. Benedi-
ctus deus qui scilz tale opus fecit. Ideo
sicut dauid de hoc laudabat̄ deū dicit no-
bis q̄b̄ etiā de hoc laudemus eū dicens.
Laudate dominū in sanctis eius. Patet

thema. Sz diceret aliquis. Ex quo vos dauid dicitis q̄ laudemus deū: ostenda tis nobis quō est laudāndus in sanctis. Propter hoc dō in dicto psalmo ostēdit modū declarando particulariter dicēs. Laudate eū in firmamēto virtutis eius. Et vsq̄ in finē: vbi. ponit decem gradus sanctorū in quib⁹ laudāndus est deus.

In p̄mo gradu et altiori est. Hgo maria de qua dicit. Laudate dominū in firmamento virtutis eius.

Scōs est sanctorū angelorū fm ordinē temporis: de isto dicitur. Laudate eū in virtutibus eius.

Tertius est patriarcharū: et sic de alijs. Et p̄m⁹ ergo gradus est. Hgins marie de quo dicit. Laudate dñm in firmamēto virtutis eius. Firmamētū virtutis dei est virgo maria: q̄ ita fuit p̄firmata a deo i sua sanctificatione: q̄ q̄ n̄q̄ nasceret̄ iaz erat sancta: in n̄q̄ n̄q̄ peccauit nec corde cogitādo: nec ore loquēdo: nec ope opor̄do mortaliter nec venialiter. Nunq̄ fuit sc̄tus nec sc̄ta q̄ mortaliter vel venialit̄ peccaret nisi Hgo maria et x̄ps iesus fili⁹ eius. Firmamētū fuit virtutis. s. sanctificatiōis dauid. Sanctificauit tabernaculū suū altissimus. s. hginē mariā: q̄ sicut miles q̄ vadit ad bellū h̄z clipeū sic x̄ps q̄n̄ debuit intrare cāpum hui⁹ mundi ad bellandū pro nobis posuit clipeū suū. s. hginē mariā p̄ incarnationē. De⁹ in medio eius nō p̄mouebit: nō dicit p̄sternēt̄ p̄ pctm̄ mortale: sed nō p̄mouebit p̄ peccatū veniale. Nunq̄ sanctus fuit vel sc̄ta q̄ nō fuit motus p̄ veniale: vel p̄stratus p̄ mortale: excepta virgine maria: tō colūna est et firmamētū veritatis. Tū. in. Ideo laudate dñm singulariter hodie in firmamēto virtutis eius. O quō illud firmamētū fuit forte in x̄pi passione q̄ magna castra et turres siue montane. s. apli ceciderūt fidē perdēdo. Id̄ laudem⁹ deū non solū ore dicēdo. sed ope faciēdo: q̄ si incepimus bonā vitā et sanctā in quouis statu firmare quislibet se d̄z in illo: cū tñ dicūt aliqui incōstantes. O melius esset sic vel sic. Dicat q̄ anteq̄ hō eligat statū viuēdi homo d̄z petere cōsiliū a spiritibus libus personis: sed post electionē status confirmare se. quasi dicendo cum dauid. Hec requies mea. s. iste modus vel stat⁹

viuēdi in seculū seculi: hic habitabo qm̄ elegi eam. Sed aliqui cū vento incipiūt et cū vento dimittunt. Sed qm̄ homo stat firmiter: tunc laudat virgo maria firmamētū virtutis nō solū corde cogitando vel ore laudādo: sed etiā opere se firmando. Scōs gradus est sanctorū angelorū de quibus dicit. Laudate eū in virtutibus eius. Sancti angeli dicunt virtutes dei. Ratio est ista p̄hic q̄ virt⁹ est media inter substantiā et actum p̄ quā res p̄ducit suā opationē. Verbiḡa de sole. Substantia tñ solis h̄z multas opationes in hoc mūdo: et tñ substantia solis nō descendit huc sed ad istas operationes seu act⁹ venit p̄ lumen ad illuminandū: calefaciēdū et fructificandū: ideo virtus lucis est caliditas media inter substantiā solis et operationē. Idē de igne qui h̄z multas operationes: et calor est virt⁹ media inter substantiā ignis et operationē. Nō videam⁹ deus per quas creaturas operat̄ in hoc mundo: q̄ ille dicunt eius virtutes: q̄ mediantibus angelis sanctis s̄z q̄s de⁹ mouet celū: et verum est: q̄ mouet̄ ab angelo qui a p̄his vocatur intelligentia. Idē de motu solis lune et stellarum. Quilibet em̄ stella habet suū angelū et quilibet homo. Hic autem creature non habent angelū. Unus em̄ angelus curat de bobus alius de equis alius de asinis et c. alius videt abundantia: alius siccitate: alius pluuia. Omnia em̄ opera corporalia q̄ facit deus: facit p̄ angelos. Greg. i. i. dial. In hoc mūdo visibili nihil nisi per creaturā invisibile. s. angelū disponit deus. Si ergo virtus d̄z illud per quō res exit in operationē: et deus per angelos operat̄: ergo angeli p̄prie dicunt virtutes dei. Antoz ritas x̄pi loquēns de signis futuris ante diē iudiciū dicit. Erūt signa i sole et c. Et sequitur. Virtutes celoz mouebunt. Luca. xxi. Dicit hic Greg. Quid dñs virtutes celoz nisi angelos et archangelos appellat ergo laudate deū in virtutibus eius nec tradant̄ obliuioni. Moraliter laudāndus est deus nō solum cogitando vel loquēdo sed imitando: q̄ sicut angeli faciunt officiū deo et c. ita faciamus nos clerici in officio: et vos laici in audiēdo et iudicando in dñica et festis: audiēdo misericordiam cōplētā cū silentio. Sic laudat̄

RRR 14

deus in angelis. et deus et angeli curabunt de negocijs nostris: de agris: vineis: gregebibus et alijs. Dicat contra consuetudines puellarum non venientium ad ecclesiam etc. Tertius gradus est sanctorum patriarcharum secundum ordinem temporis. Postquam ad peccatum deus noluit totaliter deserere mundum sed misit aliquas sanctas personas. scilicet patriarchas a patre et archos quod est princeps. id est princeps patrum. De istis dicit david. Laudate eum secundum multitudines magnitudinis eius. Magnitudo dei dicitur eius misericordia tam magna quod dicit david. Misericordia domini ab eterno et usque in eternum. Patriarche autem fuerunt valde misericordes infantibus quod exibat hora prandij ad vias si videret pauperes peregrinos: ut duceret ad domos suas sperantes salarii a deo. Idem faciebatur de fero hora quando gentes veniunt ad hospitia et laudabant eorum pedes etc. Creditus quod in vanum habuerunt paradisum dabatur eis cibum et potum et in crastinum per epulas per vias. Ecce multitudo misericordie eius. Laudemus viros gloriosos et patres nostros in generatione sua. Multam gloriam fecit dominus magnificentia sua a seculo. Eccli. xliij. Moraliter laudandi sunt non solum cogitatione et locutione ut modo ego laudo: sed etiam operatione seu imitatione in operibus misericordie libere communicatione pauperibus bona vestra: et deus abundanter dabit vobis oia. Patet hic quod est magnus peccator illos qui non solum non dant. Imo furant. Dicat contra furtum fructuum vel de ortis etc. dicendo non est peccatum etc. Nunquam intrabitis paradisum nisi restitueris: quod nunquam dimittitur peccatum nisi restitueris ablatum. Regula est iuristarum et theologorum. xliij. q. vi. Si res. Ideo spiritus. Qui furabatur iam non furem: magis autem laborat operando manibus suis quod bonum est: ut habeat unde tribuat necessitate patienti. Ephe. iij. Quartus gradus est prophetarum qui fuerunt filij patriarcharum quos misit deus prophetizare: quod propheta. id est puer sans. quod fidem quas modo tenemus ipsi prophetaverunt denunciante christi incarnatione: natiuitate: predicatione: passione: et resurrectione etc. De istis dicit david. Laudate dominum in sono tubae. Predicatio enim prophetarum dicitur sonus tubae triplicatione. Primum quod tuba non

est recta: sed curva: et est unus in se et triplex. Ita predicatio prophetarum erat de uno deo in essentia: sed trino in personis. Item de christo una persona: sed aliquoties de diuinitate: aliquoties de eius humanitate predicabant. Secunda ratio quod tuba est stricta circa sonum: sed est lata circa aliud caput. Ita predicatio prophetarum arcta erat circa eos per penitentiam. et ita illuminabant reuelationibus: alijs autem erat lata et clara. Tertia ratio est: quod tuba non est ut fistula parua: quod opus quod tuba manibus tangatur sonando. Talis erat predicatio prophetarum prius tangebant scilicet faciendo opus quod alijs predicabant faciendum. Non sic modo: quod predicamus alijs et nos nihil seruamus. Si enim propheta predicabat contra superbiam: ipsi erant humiles et sic de alijs. Ecce quare eorum predicatio dicitur tuba. Autentitas: clamane cesses: quasi tuba exalta vocem tuam: et annuncia populo meo: scelera eorum: et domus iacob peccata eorum. Esa. lviij. Ideo dicitur Laudate deum in prophetis: non solum corde et ore: sed etiam opere imitando. Laudando deum cauere debemus a falsis iuramentis et blasphemis etc. maledicta est domus et villa ubi hec sunt. Uis cognoscere quod peccatum est: ac si contra regem ense euaginato ires etc. Et isto peccato venit totum malum: et si non esset nisi unus blasphemus tota villa pateret. Si dicat: et in quo demeruerunt alij etc. dicat quod sicut contra lupum intrantem villam omnes clamarent: ita et fortius clamandum est quando deus blasphematur. et benedictus est qui potest dicere cum david. Benedicite dominum in omni tempore: semper laus eius in ore meo etc. Quintus gradus est apostolorum: qui licet sint maiores computantur tamen secundum ordinem de quibus dicit. Laudate eum in psalterio et cythara. Apostoli dicunt psalterium et cythara. Ratio est: quia psalterium est sonus camere qui fit cum de corde chordis: cythara enim habet vocem arctas et acuta. Apostoli autem ex bona et sancta vita et obseruantia decem preceptorum dei dicunt psalterium. Dicunt etiam cythara ex eorum predicatione altissima et acutissima: quod in omnem terram extitit sonus eorum: ratione predicationis. Et psalterium dicunt ex vita: cythara ex doctrina. Ideo laudate deum in psalterio

et cithara. Moraliter non sufficit solū cor
de vel ore laudare: sed etiam imitatione
suātes. x. p̄cepta. Et in doctrina scire Cre
do et. hic dicat̄ h̄ ludū taxilloꝝ in q̄ de
blasphemā: et ale lterficiunt. Cōstremū
dño in cithara: et psalterio decē chorday
psallite illi. ps. xxxij. Sext⁹ grad⁹ ē mar
tyrū de q̄bus dicit. Laudate eū in tympa
no et choro. Tympanū s̄ḡr in vulgari ta
bourin. Chor⁹ aut̄ in vulgari s̄ḡr puā fi
stulā: et s̄ḡr martyres q̄ p̄cutiebantur in
martyrio variis cruciatib⁹ sicut tympa
num. et clamabantyr fistula parua dicen
do. Epianus sum: et in quolibet tenu con
fitebantur iesum esse filiū dei et redēptō
rem mūdi. nolētes fidē abnegare. Ergo
dicit paulus: Sancti. i. martyres p̄ fidem
vicerunt regna. Heb. xi. Et angeli tripu
diabant ad istum sonū ecce quare dicit.
Laudate eū in tympano et. Dicebat eū
Maledicimus: et benedicimus persecutio
nem patimur: et sustinemus. blasphemamur
et obsecram⁹. tanq̄ purgamentū mun
di huius facti sumus. olum periplima. i.
Cor. iij. Moraliter. nō solū ore vel corde
sed opere unificando: laudandus est deus
in martyrib⁹ patientiā in aduersitati
bus et. in trahillud apli. Patientia vobis
necessaria est. Heb. x. Septimus gradus
est sanctorū doctorū. vi Remigij: Cylli:
Hylarj: Hieronymi: et etiā aliorū. de qui
bus dauid. Laudate eū in cordis et orga
no. Ecce vita doctorū qui nō solū predi
cant sed p̄dicabāt s; etiā libros sep̄bebāt
Ideo dicunt̄ instrumētū chorday et orga
nū. Instrū enim cordarum vt cithara est
de ligno arido cum chordis tractis clau
icula. 3: ē eorum vita erat arida per pen
tentā. Chorde sunt auctoritates tracte
clauicula intellect⁹ vt facerēt melodīā et
p̄cordatā cū articulis fidei cū determina
tiōe ecclie: et cū textu anteriori et postero
ri. Dicunt̄ etiā organū p̄pter eorū p̄dica
tiōē. Dicunt̄ de ordinatiōe organū: et quō
cūq̄to p̄dicant: et sunt ibi multex diuerse
voces. Ita de p̄dicatione doctorū: q̄ cū
voto aeri loquendo fiebat et cum voci
bus diuersis p̄claris charitatē et diligen
tiā ad alas dabat. Religiosos ad obser
uatiōē regule et votorū aiabat. Dabat in
super clericis honestatē castitatē. Merca
torib⁹ veritatē: diuinib⁹ liberalitatē: q̄ si

ne vsura mutuet et. Mulierib⁹ ad viros
fidelitatē. Ecce quare dicit. Laudate eū
in chordis et organo. Moralr imitemur
p̄dicādo gentib⁹ p̄niaz exemplo eorū. 3o
x̄po ait. Dico vobis q̄ nisi p̄niam egeris
tis: oēs simul p̄bitis. Luc. xij. Octauus
gradus est sanctorū cōfessorū qui nō scri
pserunt libros: vt brūs Dicitus: Franci
scus: Antonius: Paulus p̄pinus tremita
3o nō dicunt̄ doctores. De istis dicit dō.
Laudate eū in cymbalis benesonātib⁹.
Duo cymbala sunt vetus et nouū testm̄.
Infer⁹ est vetus testm̄. p̄mittēs solū tpa
lia terrena: et nō celestia. Supius est no
uū testm̄. p̄mittēs celestia. Et tāgunt̄ ad
inuicē: q̄ exponit et declarat auctoritas
veteris testamenti. ideo x̄ps. Ois scriba
doctus in regno celoy. s. scriptura sacra.
similis est homini patrifamilias: q̄ p̄fert
de thesauro suo noua et vetera. Mat. xij.
Moralr q̄ nos tangimus cymbala p̄e
dicationis: debemus ordinare vitā n̄iaz
Dicatur ordinatiō cuiuslib⁹ dicit: s. otare
deiotē mane et sero: qualibet hebdoma
da audire missay cōpletā eū silētio in do
minica: quolibet mēse p̄fieri: et quolibet
anno cōdicare in pascha als dixit x̄pus.
Amen amen dico vobis: nisi māducaue
ritis carnē filij hoīs et biberitis eius san
guinē: nō habebitis vitā in vobis. Jo. vj.
Et Nouus gradus est virginū q̄ nunq̄ in
corde desiderando: nec ore loquēdo: nec
ope curant̄ de carnalitate: sed cōserua
uerunt se in puritate virginali. De istis
dicit. Laudate eū in cymbalis iubilatio
nis. Nota hic differentia inter cymbala
bene sonāta: et cymbalū iubilatiōis. Cym
bala bene sonāta sunt vetus et nouū tes
tamentū vt dixi. S; cymbalū iubilatio
nis ad est secretū sunt caro et aia. Qui est
vult suare d̄ginitatē: op; alay castigare
et carnē. Et sic tangunt̄ ista cymbala. Di
cit apls de se. Ergo aut̄ sic pugno: si non
aerē d̄berās: sed castigo corp⁹ meū: et in
seruitutē redigo. i. Cor. ix. Ita faciebant
virgines virtute sanctitate et abstinentia
subingādo carnē aie. Ideo laudate eum
in cymbalis et. Moralr imitemur: si non
sumus virgines: q; nō solus puari modo
sunt virgines: quia de adultis dicit Da
uid. Corrupti sunt et abominabiles facti
sunt: non est qui faciat bonum: s; casti

tatis: nō est vsq; ad vñū. s. de adultio. ps. lij. Ergo ad minus seruemus castitatem quilibet in suo statu. Vir & vxor in matrimonio seruantes modū: castitatē seruanti: q; nō faciunt luxuriam que sit peccatū: sed quicunq; aliter vult habere delectatiōes per illas partes luxuria est & damnatio. Honorabile connubium est scz seruando modū in oibus: & thorus immaculatus. Fornicatores & adulteros iudicabit deus. Heb. vi. Decimus gradus est oim alioy electoy: vt innocentū: penitentū: continentū & abstinentū. De quib; dicit dō. Omnis spiritus laudet dominū. In hoc mūdo sunt multa officia: in celo solū est vñū officū. De quo dicit in ps. lxxiij. dicit: Beati q; habitant in domo tua dñe in secula seculoy laudabunt te. Diceret aliquis: ergo tedium debēt habere: quia hic clerici quando diu cantant: tediānt. Responsio. Verū est in hoc mūdo: s; in paradiso non attediānt: immo sicut famelicus qñ comedit delectatur & magis incomparabiliter delectant sancti in laude diuina. **Morale** assimilētur. In celo: nō solū magni scii: sed etiā minores laudat deū. **Ita d; esse in hoc mūdo: magni & pui debēt deū laudare.** Maiores debēt talē nutrire pueros: vt quolib; die qñ peccatū panē: dicit Aue ma. &c. **Item** qñ sunt quinq; vel sex annoy q; p̄senteant: quia dicit sanctus Greg. q; puer quinq; annoy fuit damnatus: quia sicut audiebat iurare iurabat. Nam tota illa etas plena est delictis &c. vt dicit illa decretalis de delictis pueroy. pueris. **Itē** q; ducatis eos ad missam. Quolib; anno in pascha debent cōdicare qñ erūt. x. vel. xi. annoy: q; illa est etas discretionis. Dicit beatus Tho. in. iiij. scrip. distin. xi. art. v. q. iiij. in corpore: quādo aliqua signa deuotionis in eis apparuerūt. Licet aliqui clerici ex ignorantia dicant q; non debent cōdicare quonq; sunt. xx. annoy. Dicatur quō cu raturus debet scribere qui consentit & cōmunicant. **Ideo** ap̄s. Nolite ad iracundiam supple dei puocare filios vestros s; educate illos in disciplina & correptione dñi. ad Eph. vi. Sic ergo si hic deum laudauerim; in sc̄is suis: ipse largiet nobis hic gratiam: & in futuro gloriam.

De omnibus sanctis. Sermo. ij.

Vidi turbā ma

gnā quē diuinerare nemo poterat. Verū istū h̄f origi nalt Apo. vii. & recitatur est statim i epla hōd. p̄sens solēntas, est oim sanctoy. Rōnē vide in puori sermone. Scdm q; inuenit in sc̄a scriptura: singulariter in li. reuelationū. s. Apo. Ioannes semel existēs in oratione: subito fuit raptus. Cui deus ostendit totam gloriā paradisi: sicut amicus amico domū quā edificauit. Et finita reuelatiōe ac si fuisset interrogatus quid vidit in paradiso: respondit. Vidi turbā magnā quā diuinerare nemo poterat ex oibus gentibus & tribubus & populis & linguis: stantes ante thronū in cōspectu agni amici stolis albis: & palme in manib; eoy. Et clamabant voce magna dicētes. Salus deo nostro: qui sedet super thronum & agno. Apo. vii. Nota q; tenebāt palmas in signum victorie de diabolo p̄ humilitatez de carne per castitatem: & de mundo per paupertatē. De tota ista reuelatione ep̄stole hodiernē: ego solum recepi p̄tō the mate. Vidi turbam magnam quam diuinerare nemo poterat. De ista magnitudine sen quantitate sanctorum volo mō declarare duo puncta.

Primo enī declarabo eoz magnitudinem seu quantitatem innumerabilem.

Secundo magnitudinem seu quantitatem virtualem.

Pro primodicit Jo. in themate. Vidi turbā &c. Sed statim arguo q; hoc. Nā x̄ps loquēs de predestinatis dicit. Multi sūt vocati: pauci hō electi. Marc. xi. Mō est questio: Cū ioannes dicat eos esse innumerabiles x̄ps hō dicit. Pauci hō electi. Mentis ioānes: Responsio. Non: q; h̄ba sunt x̄pi reuelata ioanni: nec x̄ps potest mentiri nec falli. Concordat hec difficultas theologica: qñ de sanctis possumus loqui dupliciter: scz absolute respectiue seu cōparatiue. Primo modo sunt multi & quasi innumerabiles nobis: & fm istū modū loquit Ioannes dicens. Vidi turbā &c. Secōdo modo sunt pauci: & fm istū modū loquit x̄ps. Dicat similitudo de arena in litore maris: & de illa quā teneo in manu. Si enī querat vtrum teneo multa

grana arene in manu. Rñdeo absolute: in finita sunt: s; respectiue pparado ad illa q̄ sunt in littore: maris: pauca grana sunt in manu: ita est de scis. Si loquimur de eis absolute: sunt innumerabiles. Jō ioā nes ait. Uidi turbā magnā. Istud maxime patebit in iudicio ghali qñ ad dexteram recipient boni: erit magna turba et quasi innumerabilis: sed pparando eos dñario q̄ erit ad sinistrā: pauci erūt saluati. Vbi grā. An xp̄i aduentū transferūt quasi quinq; milia annor: et illo tpe nullus saluabat: de p̄tis paucis de abraā q̄ in limbo referuabant vsq; ad xp̄i aduentū: q̄ debebat collocare eos in paradiso: oēs autē aliq; dñabant. Ex quo autē venit xp̄s et lex euangelica per ap̄los fuit p mundū publicata: nullus pōt salu⁹ fieri: nisi xp̄iani. Jō oēs iudei: agareni: tartari et turci: cauarij: pigneti: heretici: et mali xp̄iani: schismatici: iobediētes: et q̄ mouētur in pctō mortali: oēs isti dñant: quia nullus saluaf nisi qui tenet legem xp̄i: et mouent sine pctō mortali: et isti sunt valde pauci. Jō xp̄s. Multi sunt vocati: pauci vō electi: cōparatime. Vbi de ista materia dicit Esaias vñā cōparationē v̄l similitudinē. Nō si pauca oliue que remanserunt excutiantur ex olea et racemi cum fuerit finita vindemia. Ibi leuabūt vocē suam atq; laudabunt cū glorificatus fuerit dñs: Esa. xxiiij. Item alia similitudo: q; multi sunt lapides p̄ciosi in mūdo absolute: sed respectiue pparado ad alios lapides: pauci sunt. Ita de sanctis absolute multi sūt. Quis posset pputare quot fuerūt p̄fiche: s; tres fuerint p̄cipales s. abraā: isaac: et iacob tñ oēs sc̄i q̄ fuerūt an p̄phas dicunt p̄fiche: Jtē quot fuerūt p̄phe: quot sc̄i sacerdotes: quot reges: q̄t penitentes sunt in nouo testō: q̄t tenuerūt vitā apostolicā: q̄s posset pputare. Jtē q̄t martyres: q̄ p xp̄o passi fuerūt et tā sit festū innumerabilium martyrum. q̄t doctores: quot p̄fiores deuote celebrādo et sacra sine simonia ministrādo: quot virgines que cū abstinentijs se conseruauerūt: quot innocētes: quot penitentes: quot cōtinentes: quot de matrimonio sibi mutuo fidē suantes: quot de uoti clerici: religiosi: eremite: p̄t q̄ sancti absolute multi sunt. Jō Joannes ait.

Uidi turbā magnā. et. p̄t p̄ma pars. et. Quantū ad sc̄m punctū oportet declarare de magnitudine seu quantitate sanctorum virtualique in tribus consistit.

In potentia excellenti.

In scientia relucenti.

In clementia diligenti.

Dico q; p̄la p̄cluso est theologie q; oīs sc̄us magn⁹ v̄l puus est ōs: sue volūtatē. Nā q̄lib; est potēs facere q̄cqd̄ vult. De⁹ et simplr et sine restrictōe est ōs: s; sc̄i sunt oipotētes sue volūtatē sub deo: q; in p̄ditio nulla est tristitia. Jō si aliq; sc̄us vellet aliq̄d quod nō posset facere vel habere tristitā haberet et tristaretur. Sed q; ibi nulla est tristitia nec pōt esse ideo q̄cqd̄ vult habet et facit. Erat em̄ potēs sanctorum. Dicant aliqua de sua potentia: et principaliter de diruptione tēpli. tñ potētia ipsius nihil est respectu potentie sanctorum. q; alia munim sancti paradisi si vellet diruere vñā magnū mōtē. p̄ficere in mare posset. Jtē potēs esset rex cū mille milib⁹ viroz armorū: tñ potentior est vna aia btā q̄ si vellet posset regē et alios mille milia hominum armorū occidere. Istā potētia h̄nt sancti partim ex gratia et partim ex merito q; lz in hoc mūdo habuissent liberum arbitriū boni et mali. tñ suā voluntatē restringebāt cū diuina volūtatē nihil faciēdo nisi q̄s deus volebat ideo mō habēt potēstatē faciēdi q̄cquid volūt. dū em̄ hic viuerēt habebant ita libez arbitriū sicut et nos faciēdi sup̄bias p̄pas et vanitates. et. sed restringebant se gubernādo s̄m deivoluntatē: et nos s; suā inclinationē dicēdo. Vñe nolo facere hoc quod possum: sed volo facere s̄m vestrā voluntatē. Jtē de avaricia: luxuria et sic de alijs. Jō sunt omnipotētes sue volūtatē. Sicut em̄ xp̄s omnipotens noluit in hoc mūdo p̄ferandovi oipotētia sua: sed humiliavit se ad passionē: habuit tñ omnipotentia sup̄ oēs creaturas. De hoc figura. Gen. xlvij. Nota hystoriam de iacob qñ debuit mori benedixit filijs. ioseph: s; manasses et effraim. Isti duo significabāt duos p̄fos Manasses idest obliuio figurabat populum in deorum qui fuit anteq; populus christianus. De ista obliuione h̄iere. ij. Et populus meus oblitus est mei diebus innumeris

Esraim. i. augmentum figurabat populum christianum: quia fuerunt tot iudei quot christiani. Secundo de scientia sanctorum est notandum. Et hec est magna consolatio rusticorum benevolentium. Nam in puncto in quo alia sapientia vel rustici siue pueri intrat paradisum: deus aperit sibi vnum librum solus habens duas chartas: subito habent notitia omnium artium: scientes naturas et virtutes et proprietates omnium rerum. Iste liber est christus. Prima charta est diuinitas. Secunda est humanitas. Plus scit tunc vnus rusticus beatus: quam scuerat hic oes apostoli et virgo maria: que pro omnibus fuit illuminata. Hoc tangit Gregorius. Quid est aut quod non videant qui vident omnia vident. Sed in paradiso non sunt magistri nec predicatorum doctores alios: quia tunc complet prophetia Hieremie. xxxij. Ecce dies veniunt dicit dominus: non docebit ultra vir proximum suum: et vir fratrem suum dicit. Cognosce dominum. Oes enim cognoscent me a minimo eorum usque ad maximum. ait dominus. Sed in hoc mundo indigemus magistris. Ideo tenentur bonam vitam studere non in libro charitatis et dilectionis: quia tunc sciens omnia etc. De tertio nota quod spiritus siue magnitudo sanctorum virtualis est clementia diligens: quia gloriatur quam ipsi habent desiderant nos habere: rogando pro nobis ut ad illam gloriam perveniamus: pariter enim amici filii quos ibi habemus orant pro nobis. Miratur quoque in ceteris sunt scripta nomina existentiam in gratia secundum plenam eorum correspondentiam. Scandete exultate: quoniam nomina vestra scripta sunt in celis. Luc. x. Cognate quamvis non strident ibi nomina scripta: et letantur et rogant deum ut conferantur in gratia etc. Sed non homo peccat moritur: delectat nomen et scribit in inferno. Augustinus. Qui autem peccaverit mihi: delebo eum de libro meo. Ego. xxxij. Cogitate quomodo amici vestri cum ista non viderent ibi nomina scripta: si posset ibi esse tristitia quomodo tristarent: tunc orant deum ut pueriamur de peccatis et faciamus penitentiam etc. Ecce clementia sanctorum. Aucto. Cyprianus. Patriam nostram paradisum computamus: parentum patriarcharum prophetarumque habere cepimus. Ut quod non speramus: ut quod non curamus: ut patriam nostram videre et parentes nostros visitare possemus. Magnus illic charorum numerus nos expectat.

turba filiorum: parentum et amicorum: qui ista sunt de sua salute securi: adhuc de nostra salute solliciti sunt. De omnibus sanctis. Sermo. iij.

Merces vestra copiosa est in celis. Mat. v. Vultimus nunc vobis predicare de omnibus sanctis dei: de quorum beatitudine hodie per totum mundum fit solennitas. Ideo ut sermo noster dicatur a me: et audiat a vobis in laudem et reverentiam dei principaliter omnium sanctorum presentemus virgini illud iocale quod ipsa tantum diligit. scilicet salutationem angelicam etc. Hoc verbum est christi in evangelio hominibus dicentis omnibus sanctis paradisi. Merces vestra. i. gloria et beatitudo quam habetis est in celis copiosa. Vult de beatitudine sanctorum secundum motum thematis: et secundum quod festum requirit volo tria puncta declarare.

Primo de loco et gloria excellenti.

Secundo de numero sanctorum transcendentem.

Tertio de statu sanctorum convenienti.

Istis declaratis credo quod intelligatis gloriam paradisi. Quantum ad primum de loco et de gloria excellenti dicitur thema. In celis non in terris: quia in hoc mundo non habuerit magnam gloriam: sed labores: tediam: et miseria: sed in celis habet gloriam. Sed apostolus in persona omnium sanctorum dicit. Nostra pueritudo in celis est: unde et salvatorem expectamus dominum nostrum Iesum christum qui reformabit corpus humilitatis nostre conformatum corpori claritatis sue. ad phil. iij. Questio est huiusmodi theologialis et physialis. Tertium est hoc quod gloria sanctorum est in celo empyreo immobilis impermutabilis. Cum ergo celum empyreale non sit nisi vnum: quaere christus dicit in themate. Merces vestra copiosa est in celis pluraliter. maxime quia Lucas recitat hoc verbum dicit. Ecce merces vestra multa est in celo. Luc. vi. Respondeo quod de celo empyreo possemus loqui dupliciter: scilicet conuertendo vel distincendo. Communitate autem loquendo tota portio que est supra primum mobile: vel celum crystallinum: vel aque dicitur celum empyreale: et sic non est nisi vnum celum empyreale. Et isto modo loquitur Lucas in predicta auctoritate. Si autem volumus loqui de

celo empyreo distincte sicut in quo est destinatus et ordinatus in nouo ordinibus angelorum quorum quilibet est maior tota terra: isto modo sunt multi celi. Primum celum ut sic est sanctorum angelorum quod simpliciter dicuntur angeli qui descendunt ad custodiendum nos et adiuvandum. In isto ordine habitant persone penitentes qui in hoc mundo affliguntur carne sua aliquo modo. Tertiis enim sit magnus festus de eis. Dico vobis quod gaudium erit in celo contra angelos dei: non dicit contra archangelos sed contra personas angelorum. Secundum maius est archangelorum qui sunt substantie spirituales. In isto scribuntur persone que cum afflictione penitentia habent simul deuotionem spirituales: non solum affliguntur et tormetantur carne per afflictionem: sed etiam confortantur spiritu per deuotionem orando: legendo: preceptando: et missas et sermones audiendo. Ideo David ait. Misisti autem adhaerere deo per deuotionem spirituale bonum est ponere in domino deo spes meam. Ps. lxxij. Tertium et excellentius est principatum. In hoc habitant ale sanctarum personarum que ultra afflictionem penitentialem et deuotionem spirituales dederunt se ad miserationem fraternalem non miserabiliter sed copiose et abundantius quo magis delectantur in elemosynas dando quam auarum in congregando. Beati misericordes: quoniam ipsi misericordiam consequuntur. Mat. v. Quartum maius est potestatem. In hoc stant patientes que ultra afflictionem deuotionem et miserationem habuerunt patientiam virgalem: quia ex nulla tribulatione seu aduersitate recipiunt amertudines cordis sed dei: sed dulciter se conformant diuine voluntati: non murmurant sed dei laudant. Ideo ait apostolus. Patientia vobis necessaria est ut voluntatem dei facientes reportetis promissiones. ad Hebr. x. Quintum est virtutum. In hoc stant persone que ultra fidei habent concordantiam primalem ex nulla iniuria recipiunt desiderium vindicte: nec auferunt verbum bonum: que sui ex vindicta neminem oderunt. Ideo dicit scriptura. Cum omnibus hominibus pacem habentes: non vosmetipsos defendentes charissimam est vindicantes: sed date locum ire. ad Romanos. xij. Sextum est dominationem: maius et nobilitas. Tertiis collocantur qui habent prestantiam humanalem. Imperatores: reges:

duces: et comites etc. et populorum rectores qui habent dominium iustorum: et bono titulo: et seruant iusticiam non faciunt rapinam: nec alicui faciunt iniuriam: sunt contenti de suis redditibus: ministrant iusticiam: et paruis quam magnis secundum ordinem iuris et consuetudinem. Idem de prelatibus qui intrant per portam et quando sunt inius bene gubernant se. De redditibus faciunt tres partes. unam dant ecclesiis et hospitalibus: aliam pauperibus: tertiam retinent sibi magis curant de anima quam de redditibus: tales quoniam moriuntur cum magno honore in isto sexto ordine collocantur: quoniam transeunt per ordines angelorum: archangelorum etc. In quolibet ordine sit eis magnus festus. Dicitur angelus faciamus magnum festum: quia totum anni sunt quod nullus huc venit de istis. Jo dicit scriptura. Si delectamini sedibus et sceptris o reges populi: diligite sapientiam ut imperpetuum regnetis. Sap. vi. Septimum est thronorum qui quiescunt in contemplatione glorie. In hoc vadunt illi qui in hoc mundo tenuerunt paupertatem apostolicam: dimittentes per christum omnia habita et habenda et eius desiderium habendi: ut habeant cor liberum: sed in diuites sunt virtutibus. Talibus dicit christus. Amen dico vobis quod vos qui reliquistis omnia et secuti estis me in regeneratione cum sederitis super sedes hominis in sede maiestatis sue sedebitis: et vos super sedes. xij. iudicantes. xij. tribus israel. Mat. xij. et Lu. xxiij. dicit sedebitis super thronos. Octauum est cherubinorum: id est plenitudo sapientie. In isto stabunt illi qui dant se ad scientiam diuinalem: studendo et preloquendo: habent totam claritatem intellectus quod alios etiam illuminant. De istis dicit scriptura. Qui docti fuerint fulgebunt quasi stelle in firmamento: et qui ad iusticiam eruditi multos quasi stelle in perpetuas eternitates. Dan. xij. Nonum est seraphinorum qui sunt maiores et excellentiores omnibus aliis. In isto sunt persone de charitate supernali: quia maior horum est charitas. i. Cor. xij. quia sicut lucerna statim ad ignem liquefit: sic tales sunt ita ardentes in amore dei: quia statim quando cogitant de eo liquefiunt in lachrymis: sustinent omnes labores pro deo. Tales quando moriuntur collocantur in isto ordine cum magna solennitate sicut sponsa dicitur cum ho-

note: et collocat a xpo. Jō dicit apostolus
 Sup oia charitatē habete q̄ est vinculu
 p̄fectionis. ad Col. iij. Ex ista declara-
 tione patet q̄ licet celū empyreale nō sit
 nisi vñ loquēdo cōf. sed tñ distincte in
 nouē ordinib⁹ sunt plures celi. Et h̄z hoc
 dicit xpo oib⁹ sanctis. Merces vestra co-
 piofa est in celis: q̄ nō oēs sancti sunt in
 vno ordine: sed aliqui cum angelis: ali-
 qui cū arch̄angelis etc. Sic ergo patet de
 eoz gl̄ia excellēt: q̄ in celis Quātuz ad
 sc̄bz vidēdū est d̄ numero sanctoz trans-
 cendentū an sint multi q̄ de multitudine
 sanctoz dicit thema. Copiosa est in-
 stātū q̄ br̄us iōānes euāgelista cui deus
 ostendit gloriā vt amicus ostendit amico
 domū suā: et vidit beatitudinē multoz. d̄
 qua dicit in epistola hodierna. Vidit tur-
 bā magnā quā dinumerare nemo pote-
 rat. Apoca. viij. Sed est h̄ questio bona
 et intricata. Diceret aliquis Virū est q̄b
 iōānes dicit esse turbā magnāz et quasi
 innumerabilē. Et nūqd̄ dicit xpus. Multi
 ti sunt vocati panes: vero electi. Mat. xx.
 hec difficultas theologica cōcordat sic:
 q̄ de sanctis possum⁹ loq̄ duplicit: sc̄z ab-
 solute v̄ respectiue. Primo modo sancti
 multi sunt quasi innumerabiles a nobis:
 et sm̄ istuz moduz loquit iōānes quādo
 dicit. Uidi turbam magnā etc. Secundo
 mō loquēdo sunt pauci electi: et sm̄ istuz
 modum loquit christus. Multi sunt vo-
 cati etc. Nota similitudine de pugillo are-
 ne absolute loquendo: in quo sunt quasi
 infinita grana: sed comparatiue loquen-
 do respectu montane arene pauca gra-
 na sunt. Ita etiam natura humana est q̄
 dā mōtanea arene. Multiplicabo seme-
 tuū sicut stellas celi: et velut arenas q̄ est
 in litore maris. Gen. xxij. Hoc fuit dictū
 abrae: sed multo magis potuit dici ade:
 de ista montanea arene: sc̄z humane na-
 ture recepit deus manus plenam. Iusto-
 rianime in manu dei sunt. Sap. iij. De
 ista materia vide in illo sermone omniū
 sanctoz. Uidi turbam magnam etc. Quā-
 tuz ad sermone de statu sanctoz con-
 uenient. Ex quo vidimus de gloriā san-
 ctozum excellēt: et de numero sanctoz
 transcendentū nūc videndum est de statu
 sanctozū convenienti de quo dicit. Mer-
 ces vestra. Salarium est quod. i. habue-

runt ex bonis operibus que hic fecerūt.
 Gloriam istam sanctoruz possum vobis
 declarare tripliciter: sc̄z

Primo per potentiaz excellentes.

Secundo per scientiam resplendentem.

Tertio per beniuolentiam diligētem.

De ista materia vide i sermone superio-
 ri. sc̄z Uidi turbam magnam etc.

In die animarum. Sermo. i.

Quod cogitatio

p̄ defectis exorare. q. Wa-
 cha. xij. Tota solēntas roffi-
 cū presentis diei est p̄ de-
 functis exorare omnium fidelium defun-
 ctorum. Sicut sancta mater ecclesia heri
 fecit festū de sanctis animabus que iam
 sunt in paradiso: que ibidem sunt cō cer-
 titudine sic hodie fit de animabus que
 sunt in purgatorio sperantes ad paradi-
 sum peruenire: p̄pter hoc etiā orat eccle-
 sia vt cito ad gloriā introducant. Jō vo-
 lens me ordinatū ecclesie p̄formare vo-
 lo nunc vobis predicare de anima d̄ pur-
 gatorij. Sed pri⁹ salutemur virgo maria.
 etc. ¶ Pro fundamento sciēdūz q̄ q̄ de⁹
 creant mūdū magnam differentia fecit
 inter creationem creaturarum corpora-
 lium vitam habētium hominem. Quia
 de creaturis corporalibus vitam habent-
 tib⁹ alique habēt soluz aliam vegetatiuā
 vt plante que possunt augmentari: aliq̄
 autē habent aliam vegetatiuam et sensiti-
 uam: vt animalia irrationalia. S̄z hō
 habet animā vegetatiuam sensitiuam et
 intellectiū. Et est talis differentia inter
 creaturas corporales et hominē: quia in
 creaturis vitā habentibus anima vege-
 tatiua et sensitiua educit de potentia ma-
 terie. Et quando creatura moritur: ani-
 ma vegetatiua et sensitiua mouē et desinit
 esse nō sic de alia intellectiua hominis: q̄
 non educitur de potētia materie: nec ha-
 bet fundamentuz: nec aliquod sustentas-
 mentū actiue: immo ipsa sustinet corpus
 et totū esse corpus est ab anima: et ipsa
 a solo deo creatur in vtero matris. Ideo
 mortuo homine remanet in suo esse q̄
 nihil habet a corpore. Ideo dicit deus.
 Om̄s aie mee sunt vt anima patris ita et
 alia filij mea est. Eze. xviij. Alia que pec-
 cauerit ipsa mouētur. ibidē. Qñ hō pec-

eat mortali mortif aia: qd p dicit diuinam gratia: s; nō p dicit esse essentialē. Itē mortuo corpe aia intellectiua remanet i suo essentiali esse & ppetualitō dixit deus a pncipio. Faciam⁹ hoicm ad imaginē et similitudinē nostrā: & presti piscib⁹ maris & volatilib⁹ celi: & bestijs terre vniuersaq; creature. Gen. i. Not. ad imaginē & similitudinē nostrā: qd sicut vn⁹ de⁹ ē in toto mūdo & in qualibet ei⁹ pte: & regit et gubernat mūdū tñ nihil recipit: sed dat sibi esse. Et si mūdus corrūperet: ex hoc nō corrūperet de⁹: qd nihil habet ab eo. Ita de aia intellectiua vna in toto corpe & in qlibet ei⁹ parte &c. Itē corrūpto corpore nō corrūpit aia. In ista excellentia homo p fider piscibus maris: vniuersaq; creature: qd in illis aia totū esse habet a corpe: & ipsa corruptis corrūpit anima. No. hic errorē saduceoz q; recitat a tribus euāgelistis. Mat. xxi. Marc. xii. & Lu. xx. qui credebāt q; sicut in alijs creaturis corrūpit simul corp⁹ et aia: etiā sic in hoie qd⁹ dixit xps. Erratis nesciētes scripturas neq; vultē dei. De mortuis sūt nūqd legis in libro moysi qñ dixit illi de⁹. Ego sum de⁹ abraā de⁹ ysaac & deus isacob. Non est de⁹ mortuoz sed vuentū. Nos ergo multū erratis. Nota erroris nesciētes scripturas q; dicunt oppositū. Neq; vultē dei q; creat aiaz de nihilo. Nos ergo multū erratis: qd error q; marie et multuz nocet homini: est non credere aie ppetuitatē: qd ex hoc statiz p dicit spem glorie quā nō desiderat: & p dicit timorē penarū inferni qñ non vult. His amotis omnia pctā veniūt sibi in p dptu quia non timet diuinū iudiciū. Propter hoc diabolus subtilis singulariter tētat gētes de isto errore: quo amisso gentes facilius peccāt. Talib⁹ accidit vt asino q; oculis clausis circuit tūbā. Sic a diabolo clausis gēnū oculis aie. s. spei & timoris circūenti: bona tēporalia: & in fine inueniunt se deceptos. Itē dixit xps. Multū erratis. Contra hunc errorē scā mater ecclia fecit heri solēnitatē de sanctis animab⁹ q; viuūt in paradiso: & hodie de illis q; viuūt in purgatorio. Ideo dicit thēma. Est cogitatio. s. ecclie vniuersalis p defunctis: scz q; sunt in purgatorio exorare. Paret thēma. Nota p de

functis: nō dicit pro omnibus vniuersaliter: s; pro defunctis particulariter seu indefinite. Nam defuncti sunt in triplici gradu seu differētia sicut Aug. in libro de cura pro mortuis agenda.

Quidā sunt ita boni & perfecti, q; nō stris orationibus non indigent.

Quidā sunt ita mali & pueri q; orationes & suffragia nihil eis piciūt.

Quidā sunt medio cres q; de nris ofonib⁹ & suffragiis magnū pfectū sentiūt. Et s; illis tertijs dicit the. Est cogitatio &c. Quāntū ad primūz sicut sunt illi q; iam sunt beati in paradiso qui nō indigent nostro suffragio: immo nos indigemus eoz. Ratio: qd in iustā in quo aia innocētis vel condigne penitētis intrat paradysum: statim recipit salariū simul totū de omnib⁹ bonis que fecit: sive corde cogitādo: seu ore loquēdo vel ope faciēdo. s. dādo aquā frigidā. si nō potes dare aliud p illo habebit salariū in paradiso. Autou. Quicunq; potū dederit vni ex minimis illis calicē aque frigide tñ in nose discipuli. Amē dico vobis nō perdet mercedē suā. Mat. x. Quāto ergo magis ex magnis operib⁹. Nam seruat de⁹ modū aliquoz dhoz q; fruitozibus suis nō solūbt modicū: sed sit: in mū q; grad⁹ glorie essentialis nūq; post eius gimentā. Ideo dicit Job. Constitui terminos ei⁹: scz glorie essentialis q; preteriri nō poterūt. Dicit phi & signāter me dicit q; augmentū essentialē hois cōterminat in tertio septēnario quib⁹ etiā vltierius delectationibus valeat et pinguedine dilatarī. Ita etiam de aia qñ intrat paradysum: statim attingit ad vltimū gradū: sive glorie essentialis vltra quē non ē ascēsus: dilatur tamē quis gaudet de bonis operib⁹ que faciunt ppter dei honorem et ppter vtilitatē nostram & hec vocatur gloria accidentalis. Sed gl⁹ essentialis q; est visio dilectio & fructio nō augmentat. Ecce quare dicit. Constitui terminos ei⁹. s. hois: scz augmentū corporalis & glie essentialis q; preteriri nō poterunt. Ideo nō oramus p istis vt eoz glia augmentē: sed oram⁹ eos vt ipsi oret p nobis di. Orate pro nobis omis scz dei: vt digni efficiamur promissionibus xpi. Quāntū ad scdm no

ta quidā sūt ita mali zperuersi sicq̄ no-
stre oratiōes nō possunt eis valere sicut
sunt pctōres qui sciūt se stare z viuere in
peccat̄s z mala vita z nō cōuertunt̄. **De**
ordināuit viam humilitatis ad paradi-
sum z ipsi volūt ire per viā supbie: z sic d̄
alijs: nec cōfitem̄ nisi ppter verecūdiam
mūdi. z tunc sicte tales qñ moriūt̄ statiz
descēdunt ad infernū. Ducunt in bonis
dies suos: et in pūcto ad inferna descen-
dunt. **Job. xxi.** Nota in puncto. s. onere
pctōz: vt si mola caderet de aere subito
in mare. Hoc declarauit ioānes q̄ vidit
angelum cuz magno lapide molari. Ad
quē ioānes. Quid est hoc. Rñdit ange-
lus. Hoc impetu mittet̄ babylon. i. cōfu-
sio sicut sunt illi q̄ nullū ordinē seruāt in
vita sua mittent̄ in pfundū iferni. **Apo.**
xvii. **Istis aut̄** nō pficiūt orōnes nec suf-
fragia. **Rō:** qz sicut mēbro abscisso z mor-
tuo vitalia cibaria nō pficiūt nec medi-
cine: sic nec dānatis in inferno: q̄b̄ tāq̄
mēbris mortuis a corpe ecclie totaliter
abscissis vitalia cibaria ecclie. s. corpus
z sanguis iesu xpi z orōnes z bona opa
nihil pficiūt: int̄ q̄ si oēs misse diceren-
tur p vna aia dānata nō pficerēt sibi in
quocunq̄ nec etiā medicine ecclie nec
sacr̄a eis possunt pficere: nec cōfortatio
sct̄arū doctrinaz. Mortuo hōie ipio nul-
la erit vltra spes. **Prover. xi.** Nota mor-
tuo impio: nō dicit hōie pctōre: qz pctōr
est hō impius: qz impi⁹ est pctōr impeni-
tens. Ecce qualē impietate facit: ac si ha-
beret filiā pulchrā z gratā q̄ caderet i pu-
teo z nollet eā inde extrahere vel in ignē
seu in lutū vel aquā. Sicq̄libet peccator
habet vnā filiā legitimā: pulchrā z gra-
tā. s. aīaz: z vidēs q̄ cadit in lutū supbie
z tu posses eā retinere p humilitatē z nō
curas. Itē in ignē auaricie dimittis ca-
dere dī. p certo ego pgregabo pecunias
z tu posses eā extrahere p restitutionē z
nō curas. Itē cadit in flumē p decursum
luxurie: z posses eaz retinere p castitatē
z per abstinentiā: qz v̄eter et ille partes
vicine sunt: z talis dī impi⁹: qz nō curas
de sua filiā: immo verius de filia xpi. **Jō**
dī. Mortuo hōie impio nulla erit vltra
spes: nec alleuiandi: nec deponēdi onus
penarū inferni: nec exeundi. Ex hoc ex-
tirpat̄ error aliquoz dicentium q̄ licet

suffragia non possent eos extrahere de
inferno: tñ dāt eis aliquā alleuiationē:
z solationē: hoc est error. Et dāt exem-
plū de famulo q̄ portat onus cui dāt ad
comedendū z bibendum: lz nō deponat
onus penaz q̄ lz nō possint onus depo-
nere: tñ sentiūt refrigeriū zc. error est: im-
mo augmētāf eis pena qñ hō orat p ali-
quo q̄ est dānatus q̄uis hoc nesciat: nō
solū tñ nō valet ad exeūdū: sed etiā sibi
penā auget. Declarat p similitudinē de
milite captiuo in barbaria cui mittit̄ p-
ciū: sed p dīt in mari: qui qñ scit precium
p dītū nō solū nō exit de captiuitate nec
refrigerat̄ immo cruciat̄ qñ scit q̄ precium
est p dītū. Sic etiā precium de aiab⁹ z suf-
fragiū misse z orationes zc. q̄ qñ vident
q̄ nō possunt eis pficere cruciant̄ z ma-
ledicūt se z diē natiuitatis. **Jō** p eis nō
oramus: qz lz indigeāt suffragiis: nō tñ
possunt eis pficere nec valere. **Augu.** di-
cit. Si scirē aiām patriā mei in inferno
cōscientiaz haberē orare p illo. **Jō** orat
ecclesia dī. Qz in inferno nulla est redē-
ptio: misere mei de⁹ z salua me. **Quā**
tum ad tertiū quidā sunt mediocres qui
de nostris suffragiis z orōnibus habēt
magnum placitū: sicut sunt aīe pctōz: qui
lz fecerint multa peccata: tñ p tpe puer-
tunt̄ ad delū z confitent̄: sed nō cū tanta
cōtritione vt maria magdalena: cui de⁹
remisit pctā q̄stum ad culpā z penā. **Tā**
les qñ decedūt vadunt ad purgatoriu:
qz lz culpe remittuntur in confessione: tñ
adhuc remanēt siue restāt pene ad solūē-
dū: vel hic vel in purgatorio, in quo est
ignis clarus. **Secus** de illo inferno q̄ est
obscurus. Ille autem ignis est instrumē-
tū diuine iusticie: quia aīe flāma corpo-
ralis non posset agere in animam spiri-
tualē. Sicut vba corporalia sacerdotis
non possunt trāsubstantiare nisi in cōstū
sunt instrumentū dei. Ita de illo igne in
quo aliqui stant: solum per momentum
z subito trāseunt vt sagitta: aliq̄ stant p
horā: aliqui per diē zc. aliqui vsq̄ ad diē
iudicij fm q̄ deo placet. Et cōstūcūq̄ ibi
parum stant vident̄ eis stetit̄ p centuz
annos: ita pena est dura! er' aspera. Qui
purificati per bonum angelum inde ex-
trahuntur z ad paradisum deducuntur.
Sicut enīz bonus argentarius qui vult

facere pulchrum opus auri vel argenti non ponit aurum vel argentum in ope quousque in furnello est purificatum. Ita christus optimus argentarius purificauit alas que dicitur aurum ex charitativa scientia et argentum ex clara credentia in inferno purgatorium. Auctoritas. In lone pphas. i. purgatur aurum et argentum: homines vero receptibilis in camino humilitationis. Eccles. ij.
Sed ecce hic consolatio: quia ipse eis a deo taxatum per suffragia orationum: elemosynarum: missarum: ieiuniorum: et hominibus potest inueniri: quia tam in tali condicione deo taxauit eis ipse dicens. Tu stabis hic per diem vel horam vel annum: tamen tam bonum adiutorium posses habere etc. et pro istis oramur. Est cogitatio: scilicet ecclesie vltis per defunctos exorare. Rō: quia sicut rex si teneret militem in carceratum sub terra per aliquo crimine in pane et aqua: nec aliquis posset loqui cum eo talis non potest se iuuare: sed opus eum ibi complere ipse a rege taxatum: nisi amici sui et seruatores regis iuuent eum: que congregati vadunt ad regem dicendo. Whe talis amicus noster est captus et bene mereatur ipse: sed ecce dñe nos sumus seruatorum vti etc. presentamus vobis istam cupam auri vel mille florenos. Deinde vadunt ad reginam rogantes eam vt intercedat pro illo apud regem cui presentatur plas de preciosis. Deinde ad piliarios et secretarios regis: et vsque ad stabularios dant dona. Quia regina et oēs rogant pro illo et rex scit de muneribus factis di. Mō ipse debebat stare per quinque vel sex annos: volo quod non stet nisi per mensem et quod deus sibi ad comedendum etc. vel exeat statim. Ita fit hodie de amicis nostris: de quibus cogitamus quod sint in purgatorio in illa dura captiōe: propter hoc hodie congregati vadimus ad regem. christum in domo sua: scilicet ecclesia supplicando cōiter et gñaliter pro oibus: licet enim sumus peccatores: tamen serui sumus et presentamus sibi cupam auri: scilicet hostiam consecratam in qua est christus verus deus et verus homo: vt fuit in utero virginis marie que plus placet sibi quam regi presentarent mille milia florenorum si clericus sit bonus: quia aliter dicit Gregorius. Cuius que displicet ad intercedendum mittitur: irati animi ad deteriora prouocatur. Deinde ad reginam virginem mariam presentamus deo sibi Aue maria. genibus flexis dicēdo.

Aue maria. et Virgo maria orate pro patre meo vt in me mea etc. Placet sibi quam maritima vnquam placuerit regie. Deinde ad consiliarios. scilicet patriarchas presentando eis florenos. scilicet per nos etc. vsque ad stabularios. scilicet pauperes quoad ut per terram. Et factio ope: scilicet deo offerri. Et tunc rex christus pater et benignus que non mutat intentionem offerentis alleviat penam: vel extrahit de purgatorio. Quod si posset videri processio que hodie exit de purgatorio sanctarum alarum. Sed hodie salubris est cogitatio pro defunctis: exorare vt a peccatis soluantur. Matth. xij. Notandum quia placet deo et salubris que liberat alas a penis purgatorum: et presentat amicum offerentibus.

In die animarum. Sermo. ij.

Amnes qui in

monumentis sunt audient vocem filii dei. Verbum istud habet originem in 3o. v. et recitatur in euangelio hodierno. Sicut heri fecimus memoriam et solennitatem omnium sanctorum que tam sunt in paradiso in gloria celestium. Ita hodie fit officium de omnibus animabus que sunt in purgatorio. Et pueni multum bene: quia nos non sumus sufficientes extrahere alas de purgatorio. iungimus nobis omnes sanctos. 3o modo volo predicare de statu et conditionibus animarum. Materia est de qua nullus quasi predicat. et est tamen materia vtilis et necessaria. Salutem pro virgo maria etc. Notandum est igitur quod **articulus** est fidei christiane et veritas clara que in fine mundi omnes gentes. scilicet boni et mali magni parui fideles et infideles habent resurgere in iudicio et in aduentu christi ad iudicium. Et hoc dicit sanctus Thomas. ut scrip. distin. xliij. q. i. ar. i. q. ij. Et ratio est quod anima separata a corpore est quasi imperfecta. ideo vt vltimam perfectionem habeat iterum anima corpori coniungetur vt dicit ibidem doctor: et hoc fit in resurrectione. Et tamen alia ratio ad hoc quod certum est quod bona vel mala que fecimus non solum fecimus cum anima: sed simul cum anima et corpore. Primo enim sumus ab ista cogitando: deliberando: desiderando et ordinando: sed in executione corporis associatur anime. Et ex ista ratione deus presentat animabus gloriam vel penam que corporibus. Anime enim sanctorum tam sunt in gloria: et

corpota eorū adhuc sunt in terra. Et ergo vult deus q̄ aia q̄ pius habuit meritum etiā habeat gloria. Sed q̄ finaliter in executione operis corp⁹ operatū est p̄ rem suā: vult de⁹ vt corpa resurgant: et si mul cū aiabus habeant gloria. Idem de malis operib⁹ pius aia ordinando: cogitādo et. habuit sn̄ peccatū sic desiderando et ordinando: sed in executione corpus operatur. Corp⁹ em̄ cū aia facit homicidium ex vindicta vel furatur vel luxuriatur. Ideo de⁹ p̄tino dat penaz aia bus: Ubi sunt modo sie iude et machometi in inferno: quia pius demeruerūt ergo pius puniuntur anime q̄ corpota. Et q̄ corpa in executione coopata sunt: ideo vult deus vt suscitentur in iudicio: vt simul cū aiabus habeant dānationes. Ista est ratio quare boni et mali resurgēt vt corpota simul cū aiabus recipiāt gloria vel penam. De hoc est auctoritas athanasij qui dicit in simbolo. Ad cuius aduentū oēs hoies resurgere hñt cū corp⁹ suis: et redditori sunt de factis p̄ prius rationē. et qui bona egerunt ibit in vitam eternā: qui vero mala in ignē eternum. Ista resurrectio non fiet p̄ posse nature vel alicui⁹ creature: vt dicit. s. Tho. in. iij. di. xliij. q. i. art. i. q. iij. vbi dicit q̄ simpliciter loquēdo resurrectio est miraculosa: non naturalis nisi fm̄ qd̄. vt ibidez ad longū declarat. q̄ ly creature possint occidere viuos: non tñ possunt suscitare mortuos. Sol⁹ em̄ creator q̄ de nihilo cūcta creauit: solo h̄bo cūcta creauit: nō vt magi ascia laborando et. sed verbo dicendo: fiat celū: fiat luminaria et statim ipse dixit et facta sunt: vt ait dauid. Tanta ē virt⁹ ei⁹ h̄bi: q̄ q̄ de nihilo fecit creaturas suscitabit verbi sui imperio. Quid est plus creature de nihilo: an restituere illud qd̄ iam fuit. Certū est q̄ pl⁹ est creature: q̄ est de nihilo aliqd̄ facere: q̄ illū qd̄ est facere aliqd̄ ex presuppósito: q̄ argētarius de puluerib⁹ argēti facit ciphum vt erat pius: q̄ tñ de nihilo nō posset facere ciphum argēteuz. Nō est ergo mirū si summus argentarius de⁹ ex pulueribus corporū restituat integra corpota q̄ in iudicio precipiet venire oēs mortuos dicens. Surgite mortui et. De ista voce loquitur thema dicens. Oēs q̄ in monu-

mentis sunt et. De ista voce dicit dauid Ecce dabit voci sue vocē virtutis. Glo- sa suscitādi mortuos. Patet thema. Sūt hic due questiones subtiles.

Prima sup̄ primam clausulā thematis. s. Oēs qui in monumentis sunt.

Secunda super secundaz. cum dixit. Audient vocem filij dei.

In prima clausula xps rñdet tacite q̄- tioni: q̄ si esset sibi dictū q̄ suscitabunt in iudicio. rñdet. Oēs q̄ in monumentis sūt. Est hic igitur questio. Quid erit de illis q̄ non sunt nec vnq̄ fuerunt sepulti in monumentis: sicut sunt illi q̄ moriunt in desertis et comedunt a bestijs. Itē de submersis q̄ comedunt a piscibus. Item de suspensis in aere q̄ comeduntur ab auibus. Itē de combustis et sunt cineres: et si de similibus qui nunq̄ habuerūt monumentum: vel sepulchrum. qd̄ ergo erit de istis. Nota pro illo dubio duas rñsiones. Prima est h̄alis. Secda moralis. Pro prima h̄ali dico q̄ impossibile ē aliquez mori quomodocūq̄: quin sepeliat̄ in monumento. Et hoc declarat̄ sic. Nā deus fecit quatuor monumenta generalia p̄ omnium hominum corp⁹: et null⁹ est qui in aliquo istoz sepeliatur. Et ista monumenta sunt quatuor elementa.

Terra: aqua: et ignis. Terra est monumentū commune: licet aqua nobili⁹ monumentum sit q̄ terra. Sed q̄ nō est confectum: ideo raro ibidem sepeliunt̄ homines nisi pro delictis puniant̄: et isti comedunt a piscibus: sed qui sepeliunt̄ in terra a vermib⁹ et serpentib⁹. Nobilius aut̄ est comedi a piscib⁹ q̄ a serpentibus vel vermibus. Tertium monumentum. s. aer est nobilissim⁹: in quo sepeliunt̄ suspensi sed et comedūt ab auib⁹. Alij sepeliunt̄ in igne: scz illi q̄ cōburunt̄. Non em̄ aliquod est corpus hōis nec fait nec erit qui in aliquo istoz monumentoz sit sepultum vel in omnibus: q̄ sicut corpus est mixtum et compositū ex quatuor elementis: in illā resoluit̄: ergo quocūq̄ vadat in monumentis sepelitur. Ideo dicit xps. Oēs qui in monumentis sunt et. Quod autem elementa dicant̄ necessario sepulchra vel monumenta: hoc p̄ ex scriptura dauid. ps. xlvij. Sepulchra eorū: scz hōim donus illoz. s. corp⁹ in

eternuz. Modo nec monumēta pape nec regū: nec xp̄i durabūt in eternū: qz ignis p̄flagrationis destruet: et aurū z argentū qz purgabit totum mundū: z remouebit oēm impfectionem ex culpa relicta et impuritatem p̄mixtionis: z erit dispositio ad gl̄ie p̄fectionē vt dicit. s. Tho. ad lōgum: in. iij. di. xlvij. q. ij. arti. j. q. ij. Et etiā tor^o mund^o in nouabit: vt dicit. i. iij. dist. xlvij. q. ij. ar. j. Ergo necessario auctoritas intelligitur de elementis: qz nihil elementatum remanebit: z de elementis intelligit cū dicit thema. Oēs q̄ in monumentis sunt zc. **Sc̄a rō** est moralis ad bonā instructionē n̄ram. Inuenit in sacra scriptura q̄ p̄sone male vite dicunt sepulchra. Et ad hoc est rō: z auctoritas. Rō est: qz cōiter monumenta maxime diuitum de foris sunt ornata z picta: sed intus plena corruptionib⁹ cadauer. Tales sunt p̄sone male vite z peccatores: q̄ extra sunt ornate z picte: sed intus sunt plene peccatis. Verbi gr̄a. Qñ videtis regē coram quo portat ensis q̄ representat iustitiam quā ipse facere deberet oibus: z tamen forte cōtingit q̄ ipse erit iniust⁹ talis sepulchrū est zc. Idē de malo prelato: papa: vel cardinale ep̄o zc. Jā videtis extra quō sunt ornati zc. s. si sit male vite: porc⁹ p̄ luxuriam: simoniacus zc. pulchrū monumentum est ad extra: sed intus cane ab eo: qz plenus pctis Idē de predicatore q̄ ad extra portat habitum nigrū q̄ significat honestatem: vt albus puritate: s. si sit male vite zc. Idē de clerico qui iam portat coronā regalē et pulchrū: supplicium sed si intus sit corruptus: sepulchrū est. Idē vicarijs z de baliuis q̄ extra portant baculum s. si intus sunt repleti criminibus z delictis sepulchra dicunt. Idē de mulierib⁹ q̄ cōmuniter incedunt ornate et picte: sed intus secreta erit putana plena odijs z malis volūtātib⁹ z desiderijs: sepulchra sūt. Ex ista rōne scriptura vocat malas p̄sonas sepulchra. Talib⁹ dicebat xp̄s. Ne vobis scribe z pharisei hypocrite q̄ filis estis sepulchris dealbat⁹: q̄ a foris apparent hoib⁹ speciosa: int⁹ n̄o plena sunt ossibus mortuoz z oi spurcitiā. Sic z vos a foris qdē apparet⁹ hoib⁹ iusti: int⁹ autē pleni estis hypocrisi z iniquitate. Watt.

xliij. Ecce quare male p̄sone dicunt monumenta. Cū ergo dicit xp̄s in themate. Oēs qui in monumentis sunt zc. q. d. nō solū boni de quibus nūq̄ fuit dubiū: qz ex quo hic nō habuerūt remunerationē alibi habuerunt in celo. Nā ratio dicit vt illic remunerēt. De malis autē fuit dubium ex illo verbo dō. Non resurgēt impij in iudicio: neq̄ peccatores i p̄silio iustozum. Ex hoc opinati sunt aliq̄ q̄ peccatores non resurgent sed dicit immo qz oēs q̄ in monumentis sunt zc. Non solū loquit de bonis: sed et de malis: vt p̄t̄ ex dictis. Ad auctoritatem dauid d̄ q̄ in iudicio boni non resurgent vt iudicent. sed vt iudicent maxime illi q̄ tenuerunt vitā aplicā: qz dicit. s. tho. in iij. di. xlvij. q. j. ar. ij. q. ij. q̄ iudiciaria p̄t̄as paup̄tati debet p̄pter tria. **Pr̄a rō** est: quia p̄pter deum omnia derelinquunt z soli xp̄o inherēt: z tō non est eis aliqd qd eozū iudiciū a iusticia defleat. Un̄ z idonei ad iudicandum reddunt. **Sc̄a rō** est p̄pter humilitatē: cui corruet exaltatio: s. nihil ita despectum facit hoīem in hoc mūdo vt paup̄tas: ergo merito exaltant vt alios iudicēt. **Tert̄a rō**: qz paup̄tas est dispositio ad predictam potestatē: vt declarat ibidem. Et ergo nō omnib⁹ pauperibus repromittit: sed illis q̄ relinquēt oia sequunt xp̄m s̄m p̄fectionem vite. Hec ille ibidē. In illa ergo die n̄go maria z apostoli z alij sancti de vita aplicā erunt coniudicantes cū xp̄o z totus mūndus erit subtus inferius a dextris z a sinistris z xp̄s dicet n̄gini. Vt mea qd vobis videt: nō q̄ xp̄s indigeat p̄silio: s. p̄pter honorē n̄ginis z sanctorū. S. p̄ctores non sic resurgent vt iudicent: s. vt iudicent. Neq̄ peccatores in p̄silio. i. congregatione iustoz seu sanctorū: sed inferius erunt a sinistris. Jō xp̄s q̄ dubium illoz dicit. Oēs q̄ in monumentis sunt. p̄t̄ ergo q̄ clara est p̄ima questio. **Secunda** questio est sup̄ clausulam sc̄am. s. audient vocem filij dei. Cōtra est hic q̄stio: qz certum est q̄ in monumentis quocunq̄ mō sumat in eis non sunt nisi corpora putrida z resoluta. Talia em̄ corpora non possunt audire: qz non est ibi aīa q̄ re: ergo dicit. Oēs q̄ in monumētis sunt audient vocem filij dei si nō h̄nt aures z

animam. Ratio est quod sicut deus ordinavit quattuor monumenta corporibus ita et quattuor animabus: et non est aliqua anima bona siue mala quin in aliquo istorum quattuor collocetur et ista monumenta dicuntur receptacula que convenienter a labo post mortem assignantur: ut dicit sanctus Thome in. iij. di. xlv. ar. f. q. f. et in illis anime collocantur ut in monumentis. Monumentum igitur.

Primum est infernus damnatorum.

Secundum est limbus puerorum.

Tertium est locus purgandorum.

Quartus est locus beatorum.

Omnis anima vadunt in aliquem istorum quattuor locorum sicut corpora in aliquem quando ergo dicit christus. Omnes qui in monumentis sunt intelligitur de animabus quando ad quattuor partes mundi clamabitur. Surgite mortui etc. Ista vox audietur in inferno damnatorum: in limbo puerorum: in purgatorio: et in celo: et statim quilibet anima virtute dei inveniet suum corpus quod cognoscet sicut tu de mane surgis de lecto et cognoscis tunicam qua expoliatus fuisti in sero. De istis monumentis potest intelligi illud. Mat. xxiii. Mittet angelos suos cum tuba et voce magna et congregabunt electos eius a quattuor ventis a summis celorum usque ad terminos eorum. Nota a summis celorum. scilicet non ordinibus angelorum in quibus anime sanctorum sunt collocate et omnes audient illam vocem usque ad terminos eorum. Terminus est illud quod plus distat quod omnes qui sunt ibi audient etiam illam vocem tube. Non intelligatis quod sit ibi tuba materialis sed quod illa est vox christi resurrectionem sperantis et dicentis. Surgite mortui venite ad iudicium. Vel est vox angeli que ut dicit sanctus Thome in. iij. di. xlv. q. f. ar. iij. q. ij. in corpore erit terribilis: ergo comparatur voci tube que est vox terroris. In primo monumento. scilicet in inferno damnatorum ibi est ignis quasi flamma de sulphure: quod dicit sanctus Thome in. iij. di. l. q. ij. ar. iij. q. iij. quod locus inferni talis erit ut comparet miseriam damnatorum. Unde secundum hoc sunt ibi lux et tenebre prout maxime spectat ad miseriam damnatorum. Ista autem visio est delectabilis secundum se: ut habet in principio metaphisice. Sensus oculorum est maxime diligibilis eo quod per ipsum plura cognoscimus. sed per accidens contingit visionem esse affli-

ctivam in quantum videmus aliquid nobis nocivum vel repugnantia voluntati. Et ideo in inferno hoc modo dicitur esse locus dispositus ad videndum secundum lucem et tenebras quod ibi nihil perspicui videatur: sed solum illa sub quadam umbratitate videantur que afflictionem cordi igerere possunt. Unde simpliciter loquendo locus est tenebrosus: sed tamen etiam divina dispositio est ibi aliquid luminis quantum sufficit ad videndum illa que tunc re possunt. Et ad hoc satis facit naturalis situs loci: quod in medio terre ubi infernus ponitur ibi non potest esse nisi ignis feculentus et turbidus et quasi fumosus. Hec ille ibidem: non tamen sunt ibi necessaria ligna quod durat per divinam voluntatem. Ibi sepeliuntur anime illorum qui tenent hic malam vitam ut religiosi: clerici: et alij: et nolunt corrigi nec facere penitentiam: quoniam tales moriuntur: anime sepeliuntur in inferno. Auctoritas christi de quodam luxurioso diuite guloso pomposo etc. Mortuus est dives et sepultus est in inferno. Et loquitur de anima: quia corpus in terra fuit sepultum. Luc. xvi. Ergo infernus dicitur sepultura siue monumentum. Et pro istis non est intentio ecclesie facere aliquid bonum: quod eis non prodesset: eo quod sunt damnati. Si omnia bona que hodie sunt in mundo et unquam fuerunt facta essent pro una anima damnata: non extraherent eam de inferno quia ibi nulla est redemptio: nec exequenda: nec penarum alleviandi. Quod ostenditur de illo diuite qui quoniam fuit in tormentis et in illo igne elevatis oculis in celum dixit. prope abraam: et continue percussit unam gutturam aque: nec unquam obtinuit nec obtinebit: et hoc signat quod nullum refrigerium possit habere. Auctoritas de hoc. Mortuo hodie impio nulla erit ultra spes de eo. Prover. xi. Non modo auisemus nos faciamus penitentiam: si una anima de illis posset exire et facere penitentiam. O qualem penitentiam faceret: et nos miseri non curamus. sed procrastinamus ac si essemus certi de vita proposita diu vivendi: id dicit scriptura. An obitum tuum operare iustitiam. id est penitentiam: quoniam niaz non est apud inferos invenire cibum id est refrigerium. Eccl. xiiij. ergo non eligamus ibi sepulturam vel monumentum. In secundo loco. scilicet limbo puerorum ibi sepeliuntur pueri non baptizati. Iste locus est circa infernum damnatorum: sed non est ibi

ignis: nō sunt ibi demones: nec tormēta: nec dolores: sed nō habent lumē gratie: nec claritatē glorie: licet habeāt plus de scla naturali q̄ habuerint in hoc mūdo p̄hi z apli: lz hic nō habuerint scientiam aliquā: qz caro impedit: sicut si ego tenerē cristallū absconditū sub cappa: sed extra cappā ad lucē solis resplēderet: ita de aia illoꝝ p̄neroz. Ibi sunt filij xp̄ianozū iudeoz: agarenozum: z alioꝝ infidelium in solo originali decedentes disputant: letant z gaudēt adinuitē: sed nunq̄ videbunt deū: z ille locus d̄r eoz monumētū de quib⁹ d̄r in scriptura. Quid tu hic aut quasi quis hic: qz excidisti tibi hic sepulchrū. Esa. xxij. Et loquit̄ puero in originali decedēti. Ter dicit̄ hic nāde trib⁹ locis fecit mētionē. Primo de vtero matris in quo fuit cōcept⁹ di. qd tu hic supple cōtraxisti q̄ nō habes paradisu. Et r̄ndere pōt: nihil feci nisi tm̄ cōtraxi originale. Sc̄do de mūdo in quo est natus di. Aut quasi quis hic. q. d. fecisti pctm̄: z respondere pōt nō. Tertio de limbo di. qz excidisti tibi hic. s. in limbo sepulchrū: lz quia nunq̄ fecerunt aliquod peccatū in mundo: ideo non habent tormentū: sed sunt immūdi ex illa carnali generatione a qua nō possunt lauari nisi p̄ baptismū: ideo remittuntur ad limbū: de quo dicit xp̄s. Amen amē dico vobis nisi qs̄ renatus fuerit ex aqua z spiritu sancto nō pōt introire in regnū dei. Jo. iij. Nec p̄ istis oramus: qz nō possunt inde exire. Tertius locus est purgatorij z est in corde terre circa locū pueroꝝ z ibi est ignis q̄ durabit vsq̄ ad diē iudicij solū: est ibi in magna latitudine z p̄funditate: ibi enī sunt anime penitentiu: qui hic nō peccerunt penitentiā: nec de pctis habuerūt tantā contritiōē quantā habuit magdalena: sed tenuerūt penitentiam datam a confessore nil addendo cū proposito nō redeundi ad peccata. Tales quādo moriunt̄ non vadunt ad infernū nec statim ad paradisu: quia oportet cōplere penitentiā. Sed ad purgatoriu vbi stant fm̄ tempus a deo ordinatuz: alique per diem: alique per mensem: annuz vel annos: v̄ circa iuxta pctā purgāda zc. Iste locus dicitur etiā sepulchrū animarum. Autoritas allegorice. Emerunt ex illis

agrū figuli in sepulturā peregrinorum. Mat. xxvij. Nota emerunt. scz p̄nia eis data a cōfessore. agrum: non carcerē inferni: sed purgatoriu vbi sunt flores: vt in agro gratiaz z orationū: lz nō meritoꝝ dicentes. Dñe ponatis in corde filij mei: vel amicoꝝ: z manumissoꝝ: vt impleāt volūtatem tuā zc. qñ vero sunt negligētes: nec curant adimplere petunt a deo iustitiā cōtra illos. Ideo auisentur manumissoꝝ z heredes: qz deus faciet illis iustitiā qui sunt in maiori pena q̄ si hic cū corpore z aia cōburerentur: qz ille ignis est maioris actiuitatis. De hoc dicit scriptura. Nunq̄d deus faciet vindictam electoꝝ suozum clamantium ad se. Luc. xvij. Et qz multi sunt in purgatorio qui non fecerūt testm̄: vel non habebant vnde: vel quia subito mortui sunt: vel si fecerunt non cōpletur. Ideo ecclesia ordinauit pro oibus istis hodie orare. Sunt tamē inter oia tria p̄cipua que defunctis plus prosunt: vt dicit sanctus Tho. in. iij. distin. xlv. q. ij. ar. iij. q. i. scz oratio: sacrificium altaris z elemosyna. Unde dicit sic in corpe. Suffragia viuozū, p̄sunt defunctis fm̄ q̄ vniuntur viuētib⁹ claritate: z fm̄ q̄ intētio viuozū refer tur in mortuos: z ideo illa opa precipue nata sunt mortuis suffragari q̄ maxime ad cōiunctionē charitatis p̄tinēt: vel ad directionē intentionis in alterū. Ad charitatē autē sacramētū eucharistie precipue p̄tinēt cū sit sacm̄ ecclesiastice vnionis cōtinēs illū in quo tota ecclesia vnī z p̄solida ē. s. xp̄m. Vñ eucharistia est q̄si charitatis origo siue vinculū. Sed inter charitatis effect⁹ p̄cipuū est elemosynarum opus: z ita ista duo ex parte charitatis p̄cipue mortuis suffragant̄. s. sacrificiū ecclie z elemosyne. Sz ex p̄cōntētionis directe in mortuos p̄cipue valet oīo qz oīo fm̄ rōnē nō solū dicit respectū ad orantē sicut z cetera opera: sed directius ad id p̄ quo orat̄: z ideo ista tria ponunt̄ quasi precipua mortuoꝝ subsidia q̄uis quecūq̄ alia bona que ex charitate fiant pro defunctis eis valere credenda sint. Hec ille ibidē. O si haberetis oculos claros videretis quō anime hodie exeunt de purgatorio z processionaliter intrant ad nuptias paradī. Jam paratur pran-

dium modo pro eis de illis escis incorruptibilibus que non possunt declarari: de quibus dixit Christus. Ego dispono vobis Luc. xxij. O quot menses sunt iam ibi parate pro perfectione animarum que ieiunauerunt in purgatorio. Iam dicunt tot misse per mundum: tot orationes sunt et elemosine. Iam faciatis bene ut consueuistis. Quartus locus est beatorum in celo empyreo. In illud scriptissimum sepulchrum vadunt homines et mulieres qui in hoc mundo tenuerunt vitam perfectam: qui licet peccauerunt tamen pro tempore puerterunt se ad deum pterendo: proponendo decetero abstinere a peccatis fecerunt condignam penitentiam in tantum quod bona excedunt peccata que fecerunt tales quando moriuntur statim ab angelis portantur coram Christo quibus dicit Christus. Laborastis ideo modo quiescite: ieiunastis: ideo modo comedite: de hoc dicit Christus. Factum est ut moreretur medicus et portaretur ab angelis in sinum abrae. Luc. xvi. quia iam habuerat hic purgatorium per penitentiam et patientiam. De isto monumento autoritas analogice. Quasi effodiunt thesaurum gaudetis vehementer cum inuenerint sepulchrum. Job. iij. Dicat quomodo illi qui fodiunt per inueniendum thesaurum gaudet quando inuenerint licet laborauerint fodiendo. Ita quis delectatur faciendum penitentiam quia expectat thesaurum paradisi. Et pro istis non oramus: quia nihil indigent a nobis: licet gaudeant de bonis que facimus. Respicunt enim nos per fenestras gaudentes. Dico vobis quod gaudium est angelis in celis etc. Luc. xv. Ideo heri festiuauimus de omnibus sanctis ut nos iuuent: hodie de mortuis in purgatorio existentibus ut habeant gloriam.

De sancto martino. Sermo. j.

Cognouit eum in benedictionibus suis. Mat. xxv. Sed personis bonis et virtuosis dabit benedictionem dicens. Venite benedicti patris mei possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi. Mat. xxv. Si ergo a fine denominatur res: et virtutes ducunt hominem ad illam finalem benedictionem: ideo virtutes dicuntur beatitudines. Autoritas. Et enim benedictionem dabit legislator: ibunt de virtute in virtute: videbitur deus deorum id est angelorum in syon. Legislator est Christus. Ratio: quia nulla bona lex datur nisi per eum. Ipse enim dedit legem moysi in monte syna indutus veste ignis. Ille idem et non alius indu-

do beatum martinum in suis benedictionibus. Pro cuius intellectu et declaratione sciendum quod virtutes et bona opera sancta et meritoria per que homo acquirit gloriam. celi dicuntur benedictiones. Ratio: et fundatur in quadam regula philosophice dicentis. A fine denotatur res. Et cuius finis bonus est ipsum quoque bonum est. Et cuius finis malus est: ipsum quoque malum est. Modo ista regula declaratur in theologia. Videamus peccata que homo facit contra deum et sua precepta ad que finem ducunt ad mortem. Firmis illorum scilicet peccatorum: mors est. ad Rom. vi. Quia mala opera et peccata que homo facit auferunt vitam anime. Item offerunt vitam glorie. Et ab isto fine dicuntur peccata mortalia per regulam: quia a fine denominatur res. Ita per oppositum: seruire deo in bonis operibus in penitentia: in sancta vita viuendo: secundum eius voluntatem: et non secundum sensualitatem: talia opera ad que finem ducunt dicit scriptura sancta: ad vitam eternam. Serui autem facti deo habetis fructum vestrum in sanctificationem: finem vero vitam eternam. ad Rom. vi. Ideo opera que sunt in gratia dicuntur viua: quia finaliter ducunt ad vitam eternam facientes. Modo videamus virtutes ad que finem ducunt: sicut sunt virtutes theologice: scilicet fides: spes et caritas. Et cardinales siue morales: ut prudentia: temperantia: iustitia et fortitudo. Et virtutes spiritus sancti: ut sunt scientia: intellectus: et consilium. Iste virtutes ducunt ad bonum finem: scilicet diuinam benedictionem in die iudicii quando Christus sedebit iudicando et peccatoribus dabit maledictionem dicens. Discedite a me maledicti in ignem eternum qui paratus est diabolo et angelis eius. Mat. xxv. Sed personis bonis et virtuosis dabit benedictionem dicens. Venite benedicti patris mei possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi. Mat. xxv. Si ergo a fine denominatur res: et virtutes ducunt hominem ad illam finalem benedictionem: ideo virtutes dicuntur beatitudines. Autoritas. Et enim benedictionem dabit legislator: ibunt de virtute in virtute: videbitur deus deorum id est angelorum in syon. Legislator est Christus. Ratio: quia nulla bona lex datur nisi per eum. Ipse enim dedit legem moysi in monte syna indutus veste ignis. Ille idem et non alius indu-

tus veste humanitatis que est pulchrior igne: dedit legē euangelicā dulcē et benignā et suauē. Iste legislator dat bñdictionē. Et declarat cū dicit: ibunt de virtute in virtutē: scz de bono in meli⁹. Ptz ergo qd virtutes dicunt bñdictiones. Cū ergo beatus martin⁹ fuerit plenus virtutib⁹ et valde virtuosus: bene dicit thema de eo Cognouit eū: scz dñs in bñdictionib⁹. i. in virtutib⁹ suis. Patet thema. Si oēs eius virtutes vellem vobis: declarare nō sufficeret tempus: sed de presenti declarabo quinq; de quibus poterimus habere bonam instructionem et c.

Prima est fidelitas mentis.

Secunda humilitas cordis.

Tertia pietas operis.

Quarta asperitas corporis.

Quinta firmitas vite.

Et de istis dicit thema. Cognouit euz in bñdictionib⁹ suis. Dico pmo qd btus martinus fuit multū perfect⁹ in fidelitate mētis: scz in fide catholica: nō solū qñ fuit adult⁹: sed etiā puer octo vel nouem annorū prudēter sciuit eligere de credētijs que tunc erāt in mūdo meliorē: nec voluit dimittere credētiā electā nec propter minas pñs: nec aliter. Tēpore enim suo in mundo tres credētie seu leges generales: paganica mosayca: et euāgelica. Paganī em̄ adorabant idola de auro et argēto: lapide seu ligno intra q̄ erat demon: dans eis respōsa qñ recurrebāt ad ea: volētes scire q̄s fecit furtū: dicētes. O de⁹ quis furat⁹ est hoc. Dicebāt vt iuraret et c. Istius secte erāt parētes bñi martini: lz essent valde generosi sm̄ mūduz. Sc̄ba erat lex mosayca vel iudæica quā tenēt multi. Tertia est lex euāgelica: quā xp̄s ore pprio pmulgauit. Secta autem sarracénica nōdū erat: qz nōdū sūt octingēti anni qd agareni inceperūt: nec sunt nisi xp̄iani renegati. Parentes autē beati martini volebāt eū facere idola adorare et ipse nolebat. Cogitate quid dicebat sibi pñ: etiā adora deuz meū. Sed dicebat btus martin⁹. Nō ego adoro illū q̄ me fecit: qz illa q̄ vos adoratis opa sunt hominū arte humana fabricata. Ad quē pater. Et nunqd vides qd loquunt⁹ et respōdēt ad interrogata. Et puer. Illi sunt demones q̄ loquunt⁹: qz deus nō est nisi vn⁹

in mundo: sicut est vn⁹ rex in vno regno. Sed vestri dñi multi vidētur esse. Finat⁹ beatus martin⁹ puer octo vel nouem annorū voluit perquirere legē verā: ex quo lex patris non sibi placebat. Ideo iuit ad synagogā iudeorū ad rabinos dicēs eis. Quid adoratis vos. Rñderūt. Nos nō adoramus opa manūū hoīm: sed adoramus deū creatorē celi et terre nō adoramus idola vt pagani: nec imagines vt xp̄iani. Et beatus martin⁹. Quid pmittit vobis ille de⁹. Rñdit rabin⁹. Promittit nobis panē et vinū et oia terrena et spalia: qz dicit per Esa. cap. i. Si volueritis et audieritis me bona terre comedetis. et martin⁹. Et in alia vita pmittit aliquid. Rabin⁹ tacuit: qz in tota lege moysi non pmittit⁹ vita eterna. Et martin⁹. Vestra credentia videtur mihi bona pro isto mūdo. Sed qz habem⁹ mori et dimittere istū mundū et ire ad alium: et lex vestra nihil dicit de alio: vñ credētia de vno deo videtur bona: sed spes vestra vana iō non placet mihi lex vestra. Ideo reprobata lege paganica et mosayca ppter spē vanā: venit ad ecclesiam xp̄ianorū petens ep̄m vel curatum qui erat valde aptus et bene fuit necessarium qui quādo vidit nobilez et tā gratiosum gauisus est sciēs sui generis nobilitatē dicens: quid vultis filii mei. Respōdit beat⁹ martin⁹. Velē cognoscere creatorē: qz lex patris mei et iudeorum nō placet mihi: ideo vellem scire vos xp̄iani quid adoratis. Respondit ep̄s di. Nos xp̄iani credimus et adoram⁹ vnū deū creatorē celi et terre et omnīū rerū corporalīū et spūaliū. Qui lz sit vnus in essentia est tñ tres persone. s. pater filius et spūssanctus. Respōdit beat⁹ martinus. Pater hoc nō possūz intelligere qd vnus deus sit tres p̄sone. Episcop⁹ declarauit qd sicut in sole vno sunt tria: substantia. radius: et color: ita in deo vno est pater filius et spūssanctus. Sicut nos xp̄iani intelligimus trinitatē p̄sonarum. Nō cogitatis qd sint tres p̄sone vt tres reges: sed sicut est de vno sole. Et nūqd deus est maioris virtutis q̄ sol: ideo et c. Respōdit beat⁹ martinus. Bene placet mihi hoc sed est vnū de lege vestra propter quod ego abhorreo eam: quia adoratis imagines vt parentes mei idola.

Adoratis em̄ imaginē vnus hoīs cruci
fixi. Cui ait ep̄s. fili nos nō adoramus
nisi deū creatorē. S; filii vos debetis sci
re q̄ ex pctō inobediēte primorū parētū
z ex alijs pctis post factis oēs hoīserāt
cōdēnati ad infernū. Et martin⁹ ait. Be
ne credo sicut qui facit cōtra voluntatem
imperatoris. Et ep̄s. Propter qd̄ fili⁹ dei
nō pater nec spūsanctus: assumpsit natu
rā humanā in vtero cuiusdā puelle x̄gi
nis: quēadmodū radius solis trāsiens p̄
vitreā coloratā radius recipit illū colorē
z nō substātia solis nec calor. Et sic fili⁹
dei factus est homo z deus dicēs patri.
Cōpatior q̄ tot suspendant̄ in furca infer
ni. Iō pater ego solus suspēdar in furca
inferni: ne aliq̄s mihi credens z obediēs
suspendat̄. Et placuit patri. Et ne tantū
beneficium quod nobis fecit tradat̄ obli
uioni a xp̄ianis: in memoriā tanti benefi
cij tenemus crucē et imaginē suā quomo
do fuit passus z imaginē matris non vt
adoremus: sed ne obliuioni tradam⁹. Et
ait martin⁹. Magna ratio est ista z pla
cet mihi. Idē de imaginibus sanctorū p̄
memoria zc. Idē de hostia. Nos nō ado
ramus panē: qz dictis verbis a xp̄o ordi
natis nō remanet ibi panis sed infra cor
tinam albam est xp̄s verus deus z ver⁹
homo. Istud sacrificiū instituit nobis qñ
debeuit recedere: vt xp̄iani adorēt eū: z nō
idola. Nunquid videtis vos imperatorē
inter cortinas in tēplo qñ vaditis cū pa
tre vestro: z adoratur a militibus: lz non
videatur ab eis. Idē de xp̄o. Et ait mar
tinus. Modo videamus quid promittit
vobis lex vestra. R̄ndit ep̄s. Nichil ipa
le: diuitias: honores nec dignitates seu
delectationes: immo dicit q̄ despiciam⁹
omnia mundana: sed p̄mittit nobis pec
catorū remissionē in hoc mundo z p̄pter
hoc ordinauit baptismum. Et si post ho
mo hoc peccat ordinauit sacramentū pe
nitentię. s. cōteri de peccatis z cōfiteri. Et
in alio mundo p̄mittit sibi obediētib⁹
gloriā eternā: quia oēs anime sanctarū
personarū statim qñ recedunt a corpo
ribus per mortem: ab angelis portantur
ad gloriā: z post in iudicio resurgēt z si
mul cum corporibus habebunt gloriā
perpetuam. Et ait martin⁹. O pater mul
tū placet mihi lex vestra. Rogo vos de

tis mihi in scriptis fidem vestrā. Et des
dit sibi in scriptis. Credo in desū: et intra
paucos dies sciuit cordetenus. Quā si
dē dicebat quolibet die mane z sero fle
xis genibus de articulo ad articulum.
Ecce beatus martinus quō habuit fide
litatem mētis. Si dicatur. frater vnde
habuistis ista. Dico q̄ de historia. Sed
breuiter. Dicit em̄ historia. Martin⁹ ex
nobilibus parentibus natus cū esset an
norum. xij. inuitis parentibus ad ecclīaz
p̄fugit: seq̄ cathecuminū. i. in lege instru
ctum fieri postulauit. Cathetizare idem
est quod istruere cathecuminus. i. instru
ctus. Cōicet aut̄ is qui cathetizat̄ x̄bo
ei qui se cathetizat in oibus bonis: ad
Gal. vj. Moraliter in hac virtute imite
mur beatū martinū addiscendo z quoli
bet die dicendo. Credo in desū: quia al̄s
magnum periculū est maxime tpe antix̄pi
zc. Ideo ap̄ls ait. Corde creditur ad iu
stitiam: ore aut̄ cōfessio fit ad salutē. Ro.
x. Sc̄da virtus beati martini fuit humi
litas cordis. quis intantū erat humilis
q̄ nihil presumebat de se: lz esset fili⁹ tri
buni. Tribunus em̄ idē est q̄ capitane⁹
mille hominū armorū sicut centurio cen
tū. Pater beati martini ducebat sub bā
nerio suo mille hoīes armorū: z beatus
martinus non se exaltauit de hoc: immo
quando pater fuit senex: imperator vo
luit vt filius suus sanctus martinus te
neret locū patris: q̄ tūc erat. xiiij. annorū
z noluit: sed coact⁹ fact⁹ fuit miles. Qui
dixit intra se. Solo noīe militabo s; ope
re tenebo vitā heremite. Pater eius iuc
rat cū mille: z ipse vno scutifero erat cō
tentus: pater em̄ habebat sellā deaura
tam: z ipse nihil horū habebat. Petestis
cogitare quō iuxta malā consuetudinem
mundi: qz qñ aliquis vult pro deo humi
liari quō deridebat̄. S; beatus martin⁹
nō curabat de derisionib⁹ sed vt place
ret deo hec fecit qz humilitas semp̄ pla
cuit deo. Qui vult attēdere ad verba ob
loquentiū nunquid faciet aliquid boni:
certe nō. Iō beatus martinus non cura
bat qñ dicebat̄. Ecce quō vadit in vitu
perium generis sui. Poterat dicere cum
apostolo. Si hoībus placerē: xp̄i seruus
nō essez. ad Gal. i. Idē de scutifero: credi
tis q̄ voluit seruitiū ab eo: imo idē minī

strabat scutifero. Dicit historia. Faci^o ergo miles vno solo seruo comite contentus erat: et cuncta vice a deo seruebat: ut ei plerumque calciamenta detraheret: et ipsa detegeret. Ad practicam. Dicat quoniam laudabat se de mane. Idem in praedicto dabat sibi aquam ad manus et seruebat sibi in mensa: et in sero discalciabat contradicente scutifero: quia ait christus. Non veni ministrari sed ministrare. Ecce quanta humilitas cordis. Et nos inflati sumus de nihilo: intantum quod nihil valemus. idem christus dixit. Quicumque voluerit inter vos maior fieri: sit vester minister etc. Mat. xx. Ex virtute huius humilitatis curauit leprosum. Dicatur quomodo semel obuiauit cuidam leproso parisiis ita corrupto quod omnes fugiebant. Et beatus Martinus contemplatus est eum dicens intra se. Tale faciem iesus christus habuit in die passionis sue inflatus ex alapis et turpem ut iste: nec cognoscebat ut iste: quia dixit Esa. Vidimus eum et non erat aspectus. sequitur. Et nos reputauimus eum quasi leprosum. Esa. liij. Et beatus Martinus amplexatus est eum et osculatus: et subito leprosus fuit curatus. In quo ostendit christus quomodo sibi placebat humilitas beati martini. Idem attendatis ne superbia inflat cor vestrum. Omnes inuicem humilitatem insinuate: quia dominus superbis resistit humilibus autem dat gratiam. i. Pet. v. Tertia virtus beati martini erat pietas operis. Nam ita erat pius erga christi pauperes: quod dicit historia quod opere ferebat miseris: alebat egentes: vestiebat nudos. Nichil autem sibi ex stipendiis militie propter quotidianum victum reseruans de crastino non cogitabat. Non expendebat in vanitatibus: ornamentis etc. Non opus est folio suspendere cymbala collo: sed in pauperibus: viduis: puellis: orphanis: hospitalibus et captiuis etc. Ad practicam. Non postquam dederat pecunias dicebat scutifer. Cras quid comedemus? Respondebat beatus Martinus. O modice fidei. Est ne quis aliqua quam quoniam se ponit ad dormiendum de sero quod fecerit provisionem: non. et tamen deus in crastinum prouideri sibi: quia non facit suum officium. scilicet cantare et volare: in quo benedicit deus. iuxta illud Dan. iij. Benedicite omnes volucres celi domino etc. Quilibet enim quis laudat deum secundum consuetam naturam: et secundum breuiarium sibi a deo datum. Aliter philomena: aliter ozeneta:

aliter galandra. faciamus nos ista duo laudemus deum mane et sero genibus flexis etc. volemus. Volatus noster est labor. iuxta illud. Homo nascitur ad laborem: et ante ad volatum. Job. v. Qui facit ista duo in quocumque statu sit nunquam deficiet sibi aliquid: nec morietur fame. Dicatur de elemosyna quam dedit pauperi nudo de parte matelli: et in nocte cum oraret vidit celos apertos: et christus indutum illo medio mantello: et angeli sibi dicebant quomodo sic erat indutus. Respondit christus. Martinus hac veste me protegit. Ideo amore sui porto. ostendens in hoc quantum placuit sibi pietas beati martini. O quomodo deberemus esse pius ad pauperes: homo credit dare pauperi et dat christo. Idem in iudicio dicit christus. Venite benedicti patris mei: possidere paratum vobis regnum a constitutione mundi. Esuriui enim: et dedistis mihi manducare. Sitiui: et dedistis mihi bibere. Hospeseraz: et collegistis me. Nudus: et cooperuistis me. Infirmus: et visitastis me etc. Et dicit. Domine quoniam vidimus te esurientem et pauperem te etc. Dicit. Quod vni ex minimis meis fecistis: mihi fecistis. Mat. xxv. Quarta virtus fuit asperitas corporis. Licet alijs esset pius: sibi erat crudelis: intantum quod mirum erat quod poterat vivere. Resignata milita posuit se cum eremitis: inter quos faciebat asperitates magnas. Primo in lecto stricto culcitra: piume erant cineres: lite amia ciliatum: ceruical lapis: nihil propter tunicam et cilicium induebat: eius victus quotidianus erat panis et aqua: nisi in festiuitatibus pasche et natalis etc. quia tunc concedebat caules: erat valde macer: et sic preseruabat virginatatem semper fuit virgo. Virginitas enim non preseruatur cum delectamētis etc. Sed etc. Et intantum placuit deo quod virginis beata Catharina et beata Lucia descenderant de celo ad loquendum cum eo in cella. Et quoniam diuina reuelatione fuit factus episcopus Turonensis. in Francia: non mutauit modum viuendi nec statum: imodice scriptura. Factus archiepiscopus Turonensis: idem constantissime perseuerabat quam prius fuerat. Eadem in corde humilitas in vestitu vilitas: atque ita implebat episcopi dignitatem: ut propositum monachi non desereret. Tripodem quam habuit in cella cathedram episcopalem fecit. Credo quod pro sua persona de redditibus

episcopatus: non expendeat decem florenos in anno totum dabat in ecclesiis etc. Dicat cum senex semel visitaret episcopatum equitans in asino pro necessitate ut Christus etc. obiauit duobus equitibus. Dicat historia quomodo equus fugiebatur: et milites ceciderunt. Et indignati sunt beatum Martinum quem non cognoscebant percutiebant eum bene ipso nihil dicente etc. Ex ista patientia et asperitate corporis deus fecit sibi gratiam in mortuis suscitandis ac si a somno eos suscitaret. Morraliter notate iuxta illud apostoli. Mortificate membra vestra que sunt super terras etc. ad Col. iij. Quinta virtus fuit firmitas vite: quia perseuerauit in his asperitatibus et virtutibus usque in finem. Vixit enim circa centum annos: et in fine deus misit sibi angelum nuncians ei diem obitus sui: et ipse reuelauit discipulis suis. qui dixerunt. Cur nos pater deseris: aut cui nos desolatos relinquis. Inuadent enim gregem tuum lupi rapaces. Rogabant eum ut rogaret deum ut amplius uiueret. Qui compositus eis orauit dicens. Domine: si adhuc populo tuo sum necessarius etc. Medici autem qui visitabant eum dixerunt sibi quod mutaret lectum etc. qui noluit: dicens quod ubi vixerat volebat mori. hoc erat miraculum: quod si aliquis mouerit facere: esset stultitia: quod si asinus oneratus cadit: oportet deponere onus etc. et iacebat in dorso: ut per quandam trapam seu fenestram respiceret celum. Et fuit sibi dictum ut verteret se. Respondit. Sinite me celum videre: ut spiritus dirigatur ad deum. Finaliter venit diabolus ad eum. Auifate vos: quia quantumcumque homo sit sanctus: in fine veniunt demones: homo maria obtinuit pro gratia ne in fine videret demones. Martinus autem reprehendens eum dixit. Quid hic stas cruenta bestia: Nihil in me fustum reperies: sed sinus Abrahe suscipiet. Dicat comiter quod quando Martinus erat puer quinque annorum inuenit unum obolum: quem recepit et non restituit: et diabolus habebat illud penam in scriptis. Et b. Martinus non recordabatur: sed orauit deum: et dominus sibi reuelauit: et statim confessus est. et restituit. Hoc dicit dominus in peccata omnia in baptismo remittantur. Et ergo hoc non est verisimile: quod denarium subtraxerit tam possibile est. Non cogitate hic si tam modica contra tam san-

ctum vix diabolus habuit. quod faciet de te raptoze, qui tot milia florenorum rapuisti: quando dicet. Et centum vel mille florenos de usura: furto: vel rapina tulisti: et vos iudices qui de sententia iniusta habuistis tot etc. et tu latro. Non modo de bona hora respiciatis domum et bursam et restituatis etiam si omnia deberetis vendere. Dicat quomodo tradidit animam sanctissimam in manibus angelorum: et fuerunt auditi castus angelorum. Dicatur miraculum quod factum fuit cum corpus honorifice portaretur ad sepulchrum de duobus pauperibus ceco scilicet et claudo. Cecus enim portabat claudum: et claudus dirigebat ceco viam: et gentes videntes tantam charitatem dabant eis largas elemosinas. Non ergo audiebant miracula que corpore beati Martini faciebat nolentes curari: ne questum amitterent voluerunt diuertere ne obuiaretur sacro corpori: cui tamen propter intentionem obuiauerunt: et curati sunt. In quo inuit magna scilicet: cum tamen in miraculis requiritur fides et deuotio patientis. De Christo legitur quod fecit pauca miracula in nazareth propter eorum in deuotionem etc. Non perseuerate in bona vita: quod Christus dixit. Qui perseuerauerit usque in fidem: hic saluus erit.

De sancto Martino.

Sermo. ij.

In diebus suis

placuit deo. Eccles. xliij. Inter omnia preciosa que nobis deus dedit in hoc mundo est tempus et dies quibus viuimus: quia in hoc solo tempore potest homo penitere et confiteri: et amore dei ac gloriam eternam acquirere in alio autem tempore non. Auctor. De opere operari opera eius qui misit me donec dies est: veniet nox quando nemo potest operari. Job. ix. Nox significat statum post mortem in inferno: ubi sunt tenebre exteriores: ubi nemo potest operari: sed recipere quod operatus est. Ideo Chrysostomus. Cum viuas. fac si quid facturus es: quia ultra neque fides est neque labores neque penitentia. Non Salomon dicit. Quodcumque s. boni potest facere manus tua instanter operare. Glos. Dum dies est: dum tempus habes. sequitur. quia nec opus: nec ratio: nec scientia: nec sapientia erunt apud inferos. Glo. i. valebunt tibi post mortem. quo tu properas. Eccles. ix. Est ergo tempus multum preciosum

Aug. Nihil preciosius tpe. Sed heu ho die nihilvilius reputatur. Jo ap[osto]l[us]. Ecce n[un]c t[em]p[us] acceptabile: ecce n[un]c dies salutis q[ui] Coz. vi. Qui igit[ur] dies suos bene exp[er]dit talis placet deo: et de q[ui]libet tali dicunt verba p[ro]missa. In dieb[us] suis placuit deo. Que verba ad laudē et gloriā sancti martini applicādo: sciendū q[uo]d reperio quinq[ue] dies in quib[us] ipse deo placuit et nos ex p[ro]plo suo etiā placere debem[us].

Primus est innocētie et puritatis.

Secūd[us] est adolescentie et agilitatis.

Tertius est iuuetutis et integritatis.

Quart[us] est senectutis et antiquitatis.

Quint[us] est decrep[er]tatis et debilitatis

Isti quinq[ue] dies sunt q[ui]nq[ue] etates in quibus iste gloriosus sc[ri]pt[us] placuit deo. Prim[us] est innocētie et puritatis: q[ui] innocētia et pueritia valde placēt deo. Q[uo]d patet primo ex xp[ist]i laudatione. Nā in euāgelio legit[ur] q[uo]d postq[uam] xp[ist]us intrauit hier[osol]im in die palmar[um]: venit in tēplū vbi erāt pueri q[ui] clamabāt dicētes. Osanna filio David Vidētes aut[em] p[ri]ncipes sacerdotū et Scribe et Pharisei indignati sunt: et dixerunt. Audis q[uo]d isti dicūt: Jesus aut[em] dixit eis Utiq[ue]. Nūq[ui]d legistis q[uo]d ex ore infantū et lactētiū p[er]fecisti laudē. Mat. xxi. Secūdo p[er]t[inet] ex familiari cōuersatione. Nā in euāgelio legit[ur] q[uo]d oblatis sunt xp[ist]o paruuli: ut man[us] eis imponeret et oraret. Discipuli aut[em] cōminabānt offerētib[us]: et increpabant eos: nō q[uo]d nolēt q[uo]d benedicerēt a xp[ist]o: sed q[ui] nōdum habebāt plenā fide[m]: putabāt q[uo]d christus lassaretur per importunitatē eor[um]: et etiā p[ro]pter christidignitatē p[ro]hibebāt. Quos cū videret iesus: indigne tulit et ait illis Sinite paruulos venire ad me: et nolite p[ro]hibere eos. Talis em[en]t regnū celozū. Et cōplexās eos et imponēs manus super illos: benedicebat. Mat. xix. et Mar. x. Tertio ex conformitate: q[ui] xp[ist]us fuit filius eis. q[ui] voluit nasci puer. S[ed] verū est q[uo]d nisi pueri ad xp[ist]m veniāt et ip[s]m laudēt nō placēt xp[ist]o. Jo ista duo requirunt. s. q[uo]d ad eū veniāt: et q[uo]d ipsum laudent. Que p[er]fecte fuerūt in b[ea]to martino. q[ui] venit ad xp[ist]m et laudauit ip[s]m: q[ui] iuxta legēdam suam martinus fuit sabbarie pannoziuz oppido oriundus: sed in italia patrie alitus: Et pater qui erat tribun[us] milituz sub constantino et iulio cesare: et ma

ter sua adorabant idola: et vt moris erat ducebant eum ad templum idolorum: s[ed] cum esset. x. annorum: noluit ire ad templum: nec volebat adorare idola. verberabatur a patre et matre: nec propter hoc faciebat. Dicebat em[en]t eis per inspiratio[n]em sp[irit]us sancti. Vos estis bene fatui q[uo]d illas statuas adoratis: et creditis q[uo]d sūt dij et q[uo]d fecerūt mundū: non loquunt[ur] nec audiunt. Unde dicunt xp[ist]iani. Oēs dij gentium demonia: d[omi]n[us] aute[m] celos fecit. ps. xcvi. Et alibi. Similes illis fiant qui faciunt ea: et omnes qui cōfidunt in eis. ps. cxlij. et cxxxlij. Velleris esse tales: Certe credo q[uo]d non. ergo quō sunt dij: non ibo: nec credā in eis. Et veniebat in ecclesiaz xp[ist]ianorum: et videns ibi crucifixū et imaginem virginis marie tenentē filiū in manibus: et sacerdotes hostias eleuātes: interrogabat. sacerdotes dicens. D[omi]n[us]: de crucifixo q[uo]d est hoc: et q[uo]d est hoc de imagine virginis marie: sūt isti dij vestri: estis ita fatui sicut alij: Et sacerdos discretus ad plenum ei omnia indicauit. Primode virgine maria: quō filius dei venit incarnari in ea ad redimendū nos: q[ui] oportebat q[uo]d esset de[us] si debebat nos redimere et hō vt posset pati et portare mortē quā meruimus. Et conueniēs fuit q[uo]d de virgine nasceret[ur] et c. Et iste imagines filij nō sunt dij: sed per eas memoramur: nec eas adoramus: sed illos quos representāt: et hoc fit propter rudes et c. Puer autem factus fuit valde p[ro]tentus: et interrogauit de hostia. Respōdit q[uo]d erat ibi deus sub illa albedine post prolacionem aliquozum verborum: sicut rex infra cortinā: et hoc potest deus facere: qui mundum de nihilo creauit. Dixit puer. Ego su[m] de parte vestra. Et sic p[ro]tentus redijt ad domū: et totum narrauit patri et matri: p[ro]pter quod fuit acriter verberatus. Tandem inuitis parentib[us] ad eccl[esi]am confugit: et catecuminum se fieri postulauit. i. informari. Et didicit p[er]ter n[ost]r[um]. Ave ma. et articulos fidei. s. Credo et quotidie deuote ea dicebat. Sic de eo potest dici illud sapientis Phinees filius eleazari in bonitate et alacritate anime sue placuit deo. Eccli. xlv. Phinees interpretat[ur] ore requieuit. Eleazar interpretat[ur] de[us] meus adiutor: et significat b[ea]tū martinū q[ui] fuit filius dei p[ro] oratio

nes in qb⁹ inuēturē q̄escebat ppter qd̄ placuit deo. Moralr̄ ita debēt doceri pueri: vt sciāt pater nr̄. Ave ma. z Credo. vā dāt ad ecclīaz zc. Sz iā docetis: eos cātilenas z choreas. Jō dō filij q̄ nascētur exurgēt: z narrabūt filijs suis. Ut ponāt in deo spem suā: z nō obliuiscant̄ operū dei: z mādāta ei⁹ exquirāt. Ne fiant sicut patres eoz: generatio p̄ua z exasperās ps. lxxv. Glo. Ep̄iani q̄ nascūt̄ ex aqua z spūsc̄to: debēt docere filios: ponere spem suā in deo per orationes deuotas z fidē: z seruare mādāta dei zc. Ut nō fiant sicut patres eoz. i. sicut pagani z iudei p̄ choreas z cantilenas zc. Hierē. xiiij. An mutare potest ethiops pellē suam? q. d. nō. Nota de puero damnato. de quo Greg. Scda dies est adolescētēz agilitatis: qz adolescētia etiā bñ placet deo. Inter oia aut̄ ppter que adolescens placet deo est humilitas z pietas: p̄cipue i adolescētia: qz ista sunt q̄ ornāt puritatē z innocētia: qz sine humilitate nō placet pulchritudo nec pueritia sine pietate: quia tales vult nos esse xp̄s qualis ipse fuit in illa etate Ipse em̄ fuit hūilis dicēs discipulis suis Discite a me: qz miris sum z humilis corde. Mat. xi. fuit etiā pius z misericors. Un̄ Grego. Deus cui p̄p̄iū est misereri semp z parcere. fuit etiā sobrius: qz. xl. diebus ieiunauit. Mat. iij. Talis etiam fuit iste gloriosus sc̄tus martinus. Nota q̄ vincius z cathenatus factus est miles ex p̄cepto cesaris pro patre militabat. Sz vultis audire humilitatē ei⁹. Ipse cōtētus erat vno seruo: cui versa vice adeo suiebat: vt ei plerūqz calciamēt adetergeret z abstraheret. No. de ei⁹ pietate quō ambianis in porta cū nihil p̄ter arma z vestē haberet mediā vestē algēti pauperi nudo tribuit: z in nocte vidi xp̄m loquentem angelis z dicentē. Martinus adhuc catecuminus hac veste me cōtexit. Nota etiā quō omnia que erant in mēsa dabat z de crastino nō cogitabat. Notade eius sobrietate q̄ tante fuit sobrietatis vt iaz non miles sed monachus putaret̄: ppter quod p̄miliones eum miro venerabant̄ affectu. Moralr̄. tales deberent esse adolescētēs. i. humiles: misericordes z sobrij sed hodie totū est contrariuz: vt patet in habitu truffis: z comestationibus zc. Au

cto. Nemo adolescētia tuā p̄tēnat: sz exē plū esto fidelitū in x̄bo i p̄uersatiōe: i charitate: i fide z in castitate. i. Tim. iij. z. j. pe. v. Adolescētēs subditi estote senioribus. Oēs aut̄ inuicē hūilitatē insinuate: qz dñs sup̄bis resistit: hūilib⁹ aut̄ dat gratiā. Tales nō sunt hodie adolescētēs: immo timeō ne sim⁹ i fine mūdi: iuxta p̄phetiam apli dicētis. Hoc sc̄to: qz in nouissimis dieb⁹ instabunt tēpora periculosa: z erāt hoīes seip̄os amātes: cupidi elati: sup̄bi: blasphemī: parentibus nō obediētes: ingrati: scelesti: sine affectiōe: sine pace: criminatores: incōtinentes: immites: sine benignitate: proditores: proterui: timidi: z voluptatū amatores magis q̄ dei habētes speciē quidē pietatis: virtutem aut̄ ei⁹ abnegātes. ij. Ti. iij. Hec oia hodie in adolescētib⁹ patēt ad oculū. Tertius dies est iuuentutis z integritatis: et incipit in vigesimo quinto anno vsqz ad quadragesimū. In hac etate xp̄s baptizari voluit. qz in trigesimo anno audita est vox patris. Hic est fili⁹ meus dilect⁹. Et statim post ductus est in desertū a spiritu sancto vbi ieiunauit. xl. dieb⁹ z noctibus zc. Postea p̄dicauit z miracula fecit z multos cōuertit zc. Sic etiam iste sanctus martinus. Nam cū esset annoz. xx. ad baptismū volauit. Post hoc fere per bienniū h̄ solo noie militauit ad p̄ces tribuni sui: qui promittebat se renunciatum seculo: z sic ad heremū cōsolauit induens ciliciū zc. Et postea visitauit sc̄m hylariū pictaueñ. ep̄m: z ab eo ē acholizatus ordinat⁹: vbi monef a dño p̄ soporē parentes visitare: vbi incidit in latrones quos p̄uertit. Nota quō diabolus ei apparuit querēs quo iret. Rñdit. Quo dñs eū vocauit. Qui sit. Quocūqz ieris diabolus tibi aduersabit̄. Rñdit. Dñs mihi adiutor nō timebo zc. Itaqz matrē cōuertit: patre in errore permanente. Cū redisset pictaueñ: quidē catecuminus mortu⁹ est quē per orationē suscitauit: etiā aliū qui suspensus fuerat resuscitauit. Postea autem tantū placuit deo z hominibus q̄ factus est ep̄s turoneñ. ita vt de eodici posset illud. Dilectus deoz hominib⁹: cuius memoria in benedictiōe est: similē illum fecit in gloria sanctoruz. Ecclī. xlv. No. dilectus: qz suavis z mitis super oēs ho

mines. **¶** Quartus dies est senectutis et antiquitatis in qua placuit deo: quia postquam fuit episcopus non propter hoc mutauit statum: quia eadem erat in corde humilitas: eadem in victu parcitas et quia sciebat dictum apostoli dicentis. Opus episcopi irreprehensibile esse: sobrius: ornatu: prudens: pudicus: hospitalis: doctus: re non vinolentus: non percussor sed modestus: non litigiosus: non cupidus. i. Timo. iij. Et alibi. Opus episcopi sine crimine esse sicut dei dispensatorem: non superbum: non iracundum et sed hospitalis: benignus: sobrius: iustus: sanctus: continentis: amplectens eum qui secundum doctrinam est fidelis sermonem: ut potes sit exhortari in doctrina sana: et eos qui contradicunt arguere. Tit. i. Tunc autem multum se armavit de patientia. Nota de imperatore qui noluit eum permittere intrare domum suam. No. quomodo sanauit vaccam a demonio. Vide legendam. Moraliter ista patientia est senibus necessaria. Unde apostolus. Patientia vobis necessaria est: ut voluntatem dei facientes reportetis promissionem. Adhuc enim modicum aliquotulum quod venturus est veniet et non tardabit. Iustus autem meus ex fide vivit. Quod si subtraxerit se non placebit a se mee. Nos autem non sumus subtractionis filii in perditione: sed fidei in acquisitionem a se. Heb. x. Et david. Usque ad senectam et senium deus ne derelinquas me. ps. lxx. **¶** Quintus dies est debilitatis et decrepitanis: in quo homo debet perseverare in bonis operibus: quia hoc facit placere deo. Auctoritas. Qui perseverauerit usque in finem: hic saluus erit. Mat. x. et xliij. Sic sanctus martinus. Nota quomodo dixit fratribus dissolutionem sui corporis imminere: et quomodo fiebat: tanta vi febrim positus est in loco ubi in cilicio iacebat. No. quoniam fratres parabant sibi lectum et dixit non decet christianum nisi in cinere et cilicio mori. Ego si aliud vobis ostendo ipse peccaui. Nota quomodo vidit demonem cui dixit. Quid hic stas mala bestia et. No. quomodo dicebat. Domine si adhuc propter te sum necessarius et. Tandem aia portata ab angelis est in paradysum. Not. quomodo sanctus Severinus episcopus in colonia audiuit angelos cantantes in aere et. et ambrosio in mediolano et. Rogemus igitur dominum ut possimus ei placere. Amen.

¶ De sancta Cecilia virgine et martyre.

Sermo.

Liberasti me domine de perditione. **¶** Eccli. vlt. Recitatum est in epistola hodierna. Hodie in ecclesia fit solennitas et officium unius gloriosissime virginis et martyris beate Cecilie de qua erit sermo noster. Sed primo saluetur virgo maria. Verbum istud intelligo in persona beate cecilie virginis que regratias deo dicit. Domine libera me a perditione. Modo ego inuenio in scriptura quod in hoc mundo sunt quinque perditiones hominum et mulierum ex peccatis ex quibus deus liberauit beatam ceciliam.

Prima perditio est a se ex peccato superbie.

Secunda est corporis ex peccato luxurie.

Tertia est temporis ex peccato accidie.

Quarta est diuitiarum ex peccato auaricie.

Quinta est glorie ex peccato inconstantie.

¶ Dico quod prima perditio est a se et ista venit ex peccato superbie. Ita scitis quod humana anima habet istam excellentiam super animam iumentorum anima lium a volucrium: quia habet rationem: discretionem: et intelligentiam: sed peccatum superbie facit perdere animam: quia aufert sibi rationem: discretionem et intelligentiam. Recte enim superbia est ut frenesio que facit ridere et catere infirmum cum sit in puncto mortis vel sicut sententia tus ad furcam. Sicut quando aliquis ducit ad furcam si iret catando: stultus iudicaret ab omnibus. Ita recte est de superbis. Certum est quod omnes vadimus ad mortem ex sententia a deo iudice data: tam diuitibus quam pauperibus: omnes tam homines quam mulieres parui et magni moriuntur. Statutum est hominibus semel mori. Heb. ix. ergo quando superbus vadit ornatus pompose: stultus potest reputari: quia cantando et ridendo vadit ad mortem: cum deberet flere: quia ad mortem tendit. De ista perditione prohibuit thobias filium suum di. Superbiam nunquam in tuo sensu: aut in tuo verbo dominari permittas in ipsa enim initium sumpsit omnis perditio. Tobie. iij. Unquam instrueretis vos filios vestros: vocando eos et docendo diceretis eis fili caue. Nota omnis perditio: scilicet angelorum et hominum. Angelorum quia postquam creauit deus angelos in celo: maior omnium erat lucifer: ut dicit Gregorius. Cui deus dedit maiortatem super omnes creaturas et non fuit contentus: sed voluit deo parificari et reuelauit alijs: et aliqui adulando approbauerunt.

Ecce hic p̄ditio luciferi ⁊ aliorū applau-
dētū sibi. Sc̄da p̄ditio fuit hoīm. Nam
de⁹ ab initio creauit adā ⁊ euā cū tanta
sc̄ia q̄ dicūt doctores q̄ vsq̄ nūc nō fuit
ph̄s nec doctor q̄ tātū sciret: sed nō p̄tēri
voluerūt scire vt de⁹ bonū ⁊ malū. 3o ex
pulsī fuerūt de paradiso ⁊ fuissent dāna-
ti nisi q̄ p̄nia iuuit eos. Ecce p̄ma p̄di-
tio. S3 ab ista fuit liberata br̄a Cecilia
quia in tāta humilitate cōseruauit se q̄
nunq̄ habuit supbiaz in sua mēte. Tria
sunt em̄ que communiter dant superbiā
mulieribus ⁊ puellis: sc3.

Primū est pulchritudo corporis.

Sec̄m diuitie in ornāmētis.

Tertium nobilitas generis.

Illa que h3 ista: ⁊ q̄tū vēum supbie ha-
bet certe magnū. Ista tria habuit bea-
ta Cecilia: sed armauit se: 3o vēum super-
bie: Naz cū esset pulchrior oībus domi-
cellis romanis: ne supbiret recipiebat ie-
iuniū ⁊ abstinētiā vt esset discolorata.
Modo nō solum diminuūt de pulchritu-
dine: immo augmētāt sibi colorē vt dica-
tur ego sum pulchrior. Et beata cecilia
dicebat. O misera si ex mea pulchritudi-
ne aliquis caderet per p̄cupiscētiā: qd̄
dicerem deo? Ideo affūgebat se bidua-
nis aut triduanis ieiunijs orās dño suā
pudicitiam cōmēdabat vt cātat ecclesia.
Sc̄m quod dat mulieri superbiā est co-
pia ornāmētōz: vestiū coronaz: annulo-
rū: ⁊ iocaliuz: quia h3 sit pulchra: si nō sit
ornata erit humilis: sed qñ simul cōcur-
rūt pulchritudo ⁊ ornāms: tūc insurgit
superbia. Sed br̄a cecilia ne supbiret in
vestimētis sericis ⁊ deauratis ornāmē-
tis: quia habebat patrē generosum ⁊ di-
uitē: nec legif̄ aliam habuisse p̄lem: or-
nabāt eam. Nec ex toto audebat parēti-
bus 3o dicere in hoc: sed ad carnē indue-
batur cilicio: ⁊ ex ei⁹ affūctiōe stabat hu-
militer: ideo cantat ecclesia. Cilicio ceci-
lia carnē suā domabat: desup̄ dauratis
vestimētis tegebat. Tertium est nobili-
tas generis qñ hō vel mulier cogitat: ego
sum de genere regali. Sed 3o hoc beata
cecilia cū etiā fuisset de maiori nobilita-
te romanorū dicebat intrat se. Ego ha-
beo duos patres: pater carnis est iste: s3
post in baptismo recepit xpm̄ in patrē et
ecclesiam in matrem. Et q̄ sciebat legere

habuit euangeliū xpi in quo legebat vel
de xpi humilitate: vt de paup̄tate ⁊c. Et
sic humiliabat. Ideo dicit ecclesia. Virgo
gloriosa euāgelii xpi gerebat in pctōre
nō dieb⁹ neq̄ noctibus vacabat a collo-
quijs diuinis et oratione. In lectiōe em̄
recipiebat deuotionez: ⁊ post p̄tēplabat
⁊ sic p̄seruabat se in humilitate ne supbi-
ret de pulchritudine nec ornāmētis: nec
generis nobilitate. Recte videt̄ q̄ dauid
p̄phetauit de eius humilitate dicens.
Ego aut̄ cum mihi molesti essent supple-
parentes vt ornarēt me induebar cilicio
cōtra ornāmēta corporis: humiliabā in ie-
iunio aīam meā 3o pulchritudinē corpo-
ris: ⁊ oratio mea in sinu meo p̄uertet̄ cō-
tra nobilitatē generis. Ecce quō fuit li-
berata a p̄ma p̄ditione. Ideo regratiā
do deo dicit. Liberasti me a p̄ditione.
Sc̄da p̄ditio quare multi perdūt in
hoc mundo est p̄ditio corporis ex luxuria.
Dētur due p̄sone equalis complexiōis:
quaz vna sit casta ⁊ alia luxuriosa. licet
sint eiusdē cōplexionis: castus viuet na-
turalr̄ viginti annis plus q̄ luxuriosus.
Nā luxuria est vt ignis q̄ totus cōburit.
Dicat parabola de quodā diuite q̄ con-
gregauit oīa bona sua preciosa in qua-
dā camera: ⁊ subitus inferi⁹ posuit ignē
in paleis ⁊ cōbussit ⁊ p̄didit quicqd̄ con-
gregauerat. Ita est de p̄sone luxuriosa
hoīs, vel muliere. Corpus em̄ est vt do-
mus inferius: ⁊ est sensualitas q̄ est ple-
na paleis. Esa. xl. Clama. ⁊ quid clama-
bo: oīs caro fenum. Superi⁹ est p̄cien-
tia vbi sunt oīa bona meritōz: s3 qñ vult
calescere per luxuriā q̄ non est nisi ignis:
tūc oīs merita cōburūtur. Et in signum
huius qñ calescit luxuriosus erubescit in
facie ⁊ tādē cōburūtur ⁊ perdūtur oīa
bona meritōria etiā si haberet tot vt vir-
go maria. O ⁊ quot sunt q̄ perdūt totus
thesaurū meritōz p̄pter modicum sola-
cium ⁊ viuūt parum. Dicit Auerrois q̄
ideo passerēs ita parū viuunt: quia sunt
valde luxuriosi. Joānes euāgelista vixit
plus q̄ alij apostoli: quia semp̄ fuit h̄go
Ideo quidam sanctus regratiās deo di-
cebat. Adiutor ⁊ p̄tector fact⁹ es mihi ⁊
liberasti corp⁹ meū a p̄ditione. Sequit̄.
A p̄ssura flamme que circūdedit me: ⁊
in medio ignis nō sum estuatus. Eccli.

li. Ignis em luxurie duplr accēdit. Pri-
 mo naturalr ex carnis inclinatioe. Secō
 ex diaboli tētatioe: sed de^o iuuat bonos
 Jō dicit. Adiutor z p̄tector fact^o es mi-
 hi: dādo volūtātē ieiunādi z abstinēdi.
 No. a p̄ssura flāme: scz luxurie q̄ circūde-
 dit me: scz sensualitatez. Ab ista p̄ditioe
 fuit liberata beata cecilia. Dicat q̄ cum
 esset circa etatē sexdeciz annoz parētes
 sui voluerūt vt duceret virū. Sed ipsa se-
 crete vouerat ḡginitatem z excusabat se
 multiplr: quia erat nimis iuuenis et ne-
 sciret regere. domū. Sed ex infestatione
 parentū habuit p̄sentire vt ipsa haberet
 sponsum. Et cogitauit q̄ sicut ḡgo ma-
 ria habuit sponsum: z tñ seruauit ḡgini-
 tatē: ita cogitās q̄ mediante dei gratia
 ipsa induceret sp̄suz ad castitatē: z fuit
 desp̄sata cū quodā nobili milite voca-
 to valerianus q̄ festinabat vt fierent nu-
 ptie: sed beata cecilia orabat vt p̄serua-
 ret in virginitate. In die aut nuptiaz di-
 cit ecclia q̄ cantātib^o organis cecilia vir-
 go in corde suo soli dño decantabat di-
 cēs. Fiat dñe cor meū z corpus meū im-
 maculatū vt nō cōfundar. Dicat quō in
 nocte qñ fuerūt in camera non posuit se
 in lecto: sed qñ fuerūt soli dixit Cecilia
 sponso suo. Unū secretū vellē vobis di-
 cere quod nūq̄ dixi alicui nec patri nec
 matri zc. Qui iurauit secretum tenere.
 Tūc dixit sibi. Noueritis q̄ est qdā an-
 gelus amator me^o qui si videt q̄ vos tā-
 gatis me interficiet vos. Et ille q̄ vt lu-
 pus veniebat ad onē dixit. O vos forte
 diligitis aliū: quia vir cum vxore pōt vti
 m̄rimonio. Respondit cecilia. Ego dico
 hoc ad iudicādū quia angelū dei habeo
 amatorem q̄ nimio zelo custodit corpus
 meū. Et sponsus incepit timere dicens.
 Nisi mihi ostēdatis non credam. Tūc
 beata cecilia orauit: et ecce subito appa-
 ruit angel^o cū duab^o coronis de rosis et
 lilijis celi dicēs. Ex pte dei portauit istas
 coronas. Et sicut hucusq̄ p̄seruastis vir-
 ginitatē etiā decetero cōseruetis. Et po-
 suit coronas in capitib^o eoz que nō mar-
 cescūt nec p̄dēt odorē. Tūc ambo simul
 fecerūt votū virginitatis q̄ viuerent vt
 maria virgo et ioseph. Ecce quomō fuit
 liberata ab ista p̄ditione: nō solum ipsa
 sed z sp̄suz. Morāl^r hic habem^o exem-
 plum z doctrinam q̄ beata cecilia z etiā
 sponsus erāt virgines quādo venerunt
 ad matrimonium. Mirum est de sponso
 cum esset inuenis. xxy. annorum tā nobi-
 lis et diues zc. cū mō nō inueniat puer.
 xv. annorum qui sit virgo. Jam cōpleta ē
 p̄phetia dauid. Corrupti sunt z abomi-
 nabiles facti sunt nō est q̄ faciat bonum
 nō est vsq̄ ad vnū zc. scz de adultis. Ali-
 qui sunt nō cōtenti de vxore sua vadunt
 ad alias Alijs ad lupanar. Quid dice-
 m^o deo q̄ ita male gubernam^o nos. Uo-
 lum^o em equū aut asinum esse castum: et
 nos nō sum^o Audite. parū viuum^o z ita
 mortalitates regnāt in mūdo q̄ antiqui-
 tus erat inaudite. Sz ex q̄ dam^o nos cor-
 ruptionibus: z de^o mittit corruptions.
 Jō seruem^o castitatem. O q̄ pulchra est
 casta generatio cū charitate Nota multū
 sunt casti timore: scz p̄fusionis zc. Nichil
 valet sed castitas cū amore dei ista ē pul-
 chra Tertia perditio est t̄pis ex peccato
 accidie. De^o dat nobis tempus. Uni dat
 t̄ps. x. annoz. alteri. xx. aut. xxx. ad faciē-
 dū bona opera vt in hoc mūdo acquirā-
 mus paradisu. J̄pe em liberauit nos a
 catenis inferni p̄ passionē suā: z aperuit
 nobis ianuaz celi per baptismū. Restat
 ergo vt nos vadam^o p̄ bona opa: qz ex q̄
 capt^o est solut^o a vinculis z p̄ciū solutio-
 nis ē solutū restat vt captiu^o vadat. Jō
 ait dauid. J̄bunt de virtute in virtutem
 videbitur deus deoz in syon. Sed quid
 facit accidia. Illa facit hominez stare in
 vno loco: immo facit redire retro. Quan-
 do em homo incipit habere discretionē
 z cognoscit se: tūc homo incipit ambu-
 lare. Modo dicatis mihi quantūambu-
 lastis zc. Dñe ego suz p̄cise sicut fui an-
 te decem annos z vnam non peior. Si
 em nauis staret. xx. annis in vno loco nō
 faciendo viam omnes mirarent. Ita om-
 nes nos transferamus ad celum: z quot
 anni sunt q̄ incepimus z stamus in vno
 loco: immo redimus retro. Quia in via
 dei nō progredi retrogredi est: ait Bcñ.
 Verbi gratia. Si queratur a religioso:
 quot ānos habetis in ordine. x. vl. xx. zc.
 Et nouicius eraz deuotus: sed modo ni-
 hil. Idem de clericis qui in primo anno
 sunt deuoti zc. Idem. de laicis. si querat
 modo sunt decem anni eratis deuotus

De sancta Cecilia.

ita parū z mō nihil. Ecce p̄ditio tēporis
 B̄ndictus est q̄ p̄t dicere: mō sum deu-
 otior q̄ heri: et si placet deo cras zc. Con-
 tra istam p̄ditionē dicit scriptura. Nos
 nō sum⁹ subtractionis filij in p̄ditione: z
 fidei in acquisitionē aie. Heb. x. Nota
 q̄ ociositatē vocat subtractionem. Sub-
 tractio est q̄n de bona vita incepta et de
 orationib⁹ hō dimittit mō vuum: modo
 aliud dicēs. O nimis esset toties ieiuna-
 re v̄l tot orationes dicere: et sic de simili-
 bus. Jō dicit. nos nō sim⁹ zc. Ab ista per-
 ditione se custodiuit et liberauit b̄tā cici-
 lia. Si em̄ vultis scire in q̄ expēdebat
 tēpus dicā vobis. Dicat quō dormiebat
 separata cum domicellis in vna camera
 z sp̄s⁹ in alia z surgebat in media nocte
 fm̄ illud d̄d. Media nocte surgebam zc.
 Et vsq̄ ad aurorā ipsa expēdebat illud
 sp̄s. primo in deuota oratione. Sc̄do in
 euāgelica lectione. Tertio in deuota cō-
 tēplatione. In aurora aut̄ audiebat mis-
 sam deuote z cum silētio: z post parabat
 carnes v̄l legumina p̄ christianis captis
 a tyrānis zc. et p̄portabat eos in corpore
 z laia: z circa meridiē tota fessa ipsa p̄-
 debat nō carnes zc. Post dicebat vespe-
 ras z post hocibat ad predicādū infide-
 libus ciuitatis intātū q̄ vna predicatio
 cōnerit. cccc. infideles ad fidem christi:
 qualibet d̄nica p̄stebat z cōicabat iuxta
 antiquā cōsuetudinē. Ecce quō in operi-
 bus mie expēdebat tēp⁹ nō erat ociosa.
 Moralit̄ habetis hic exemplū orādi q̄li-
 bet mane z sero recipiēdi certā orationē
 z cōtinuādi: dicēdo deuote genib⁹ flexis:
 ac si videretis deuz signādo vos primo.
 Deinde dicēdo Credo zc. z de⁹ erit vobi
 scū in oib⁹ negocijs. Et si in quolibet die
 nō potestis audire missam in aurora vt
 antiquit⁹: ad min⁹ tñ omni die d̄nica au-
 diatis missam cōpletam z cū silentio zc.
 Et si in qualibet d̄nica nō potestis cōica-
 re: ad min⁹ in pascha cōicetis. Itaq̄ fra-
 tres mei dilecti stabiles estote: immobi-
 les: abūdātes in omni opere d̄ni: semper
 scientes q̄ labor vester nō est inanis in
 d̄no. j. Cor. xv. Quarta p̄ditio est avari-
 credunt em̄ amare pecuniā v̄l pecunias
 cōgregando z custodiendo: z illud facit
 eos p̄dere. De hoc dabo similitudinē ad
 oculū d̄ duob⁹ hoib⁹ qui volūt se ad aliā

ciuitatem transfere: z oib⁹ v̄ditis tenēs
 pecuniā. Et ē sic q̄ in via p̄ quā habent
 trāsire sunt latrones q̄ depredāt eos. Et
 dicūt qd̄ faciem⁹ de pecunia portanda.
 Dicit vn⁹. Bonū remediū est p̄ cābium.
 Dicit alī auar⁹: absit. Pecunia mea ibit
 mecū nō separabo me z finalr̄ dep̄dāt z
 mouit fame. Alī d̄o recepta in cābio l̄sa
 vixit lete post z epulabat. Ita ē. p̄posito
 Oēs nos opz trāsferre ad aliā cinitatē.
 Nō habem⁹ h̄ ciuitatē manētē. ad heb.
 xij. In trāsitu autē est passus piculosus
 plen⁹ latronib⁹ in q̄ oēs depredāt: pape-
 reges: cardinales zc. sc̄z in passu mortis.
 Sed qd̄ facit prudēs ponit certe in men-
 sa nūmularioꝝ q̄ sunt manus pauperuz
 ibi ponit pecuniā suā asscuratā p̄ regez
 xp̄m. Ecce clausula. Da paupib⁹ z habe-
 bis thesaurū in celo. Mat. xix. Ideo p̄so-
 ne misericordes q̄ hic faciūt largas ele-
 mosynas dando vestes: bladū: vinū zc.
 dāt z ponūt in mēsa cābij z in padiso in-
 uenient securitatē. Alia portat l̄sam cam-
 bij in frōte scriptā. Sed dicit auar⁹. Nō
 debet hō se adeo expoliare q̄ non possit
 statū tenere dicēs. Ego dimittā in testa-
 mēto zc. O stulte z nescis passum pericu-
 losum. Uideť ergo vobis an avaricia fa-
 cit p̄dere pecuniam. Unde ait scriptura.
 Perde pecuniā p̄pter frat̄ z amicū et
 nō abscondas illam sub lapide in p̄ditio-
 nē. Eccl. xix. Nota perde pecuniā. Ali-
 qui q̄n dāt elemosynā credūt q̄ illud p̄-
 datur: sed talis p̄ditio bona est. Etiaz se-
 minator videtur perdere grana: sed bo-
 na p̄ditio est et fructuosa. Ideo dicit.
 Perde zc. Et non abscondas illā sub la-
 pide dure avaricie in p̄ditionē. Ideo
 beata cecilia quando incepit persecutio
 contra christianos cogitauit se cito mo-
 riturā. Jō anteq̄ venisset ad passum pe-
 riculosum fecit cambiū z posuit in mēsa
 i. in manib⁹ pauperū pecuniā. Vocatis
 domscelis suis quas nutriuerat ad ser-
 uitū dei: illis que voluerūt viuere in vir-
 ginitate dimisit aliquid vt possent viue-
 re etiā cū laborib⁹ earū ne essent ociose.
 Aliaz vero pecuniā dedit viduis: orpha-
 nis z captiuis z solam domum sibi reti-
 nuit. Ideo vrb̄n⁹ papa dixit de ea. Ceci-
 lia famula tua d̄ne quasi apis argumen-
 tosa tibi deseruit: recipiēs flores ab exē-

plis sanctorum patrum: et faciens fructus sanctitatis. Moraliter imitemini eam: quia de certo quicquid retinetis in passu erit deperdatum: ergo de quo vivetis in alio mundo. Si enim per ista modica et miserabili vita et incerta terra laboratis. Nunquid pro illa vita beata perpetua. Mittatis ergo illud aliquid unde vivatis. Unde Christus. Beati misericordes: quoniam ipsi misericordiam consequentur. Mat. v. Quinta perditio est glorie ex inconstancia: et est quando homo incipit bonam et sanctam vitam vel in religione: vel in sacerdotio: vel in matrimonio homo vadit ad paradysum recta via. Sed si illa bona vita dimittitur perdit gloria. Dicatur similitudo de cursoribus incipientibus ardentibus currere ad bravium: quod propter spinas dimittunt cursum: et alij procedunt et lucrantur. Ita accidit multis. Quot sunt religiosi qui ardentibus inceperunt currere ad Christum qui in capite cursus tenet coronam et animando clamat dicens. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis: et ego reficiam vos. Mat. xi. Sed caueat de spinis. Spine sunt derisiones et trulle que mali. faciunt de bonis et devotis. Si vero ille timens diceret. O miser et omnes trullantur de me: et dimittit bonam vitam perdit sic coronam glorie. Alij autem plurimi homines dimittunt propter modicam infirmitatem capitis vel stomachi: vel tentationes diaboli vel occasiones mundi dicentes. O miser ego non consuevi ista habere. Non dimittit bonam vitam etc. Ne his qui perdidit sustinentiam: et qui dereliquerunt vias rectas: et diuerterunt in vias pravas. Et quod facient cum inspiceret ceperit dominus scilicet in iudicio particulari vel generali. Eccl. i. Sed beata cecilia in vita sancta et virtuosa quam incepit continuavit. de bono in melius usque in finem: et tunc habuit coronam per martirium. Postquam enim preses occidit sponsum suum vocavit eam querens de sua conditione. Que respondit dicens. Stulte queris: quia vel queris de conditione spirituali. De ista dico quod sum christiana: vel queris de carnali. de ista dico quod sum nobilis. Si dicat quare respondit cum iniuria: quia ipse erat luxuriosus et timuit. Non provocavit ipsum ad iram quia tunc amor pervertitur. Et ait iudex. Tu es sortilega et deceptrix. quia pervertis corda gentium: ut patet in viro tuo qui mortuus

est: qui adoravit homines crucifixum. Respondit ipsa. Non sum deceptrix: sed opus est spiritus sancti. Tunc iudex dedit sulam ut perbureretur ut deceptrix: sed ut penam haberet fecit eam poni in balneo sicco et ignito: in quo stetit per unam diem et noctem: et oravit dicens quod parata erat mori: sed vellet prius distribuire domum suam: exaudita fuit a domino: et non fuit in balneo mortuus. Et erat magna ratio quia ignis luxurie illud corpus non perussit. id est nec ignis materialis. Ex hoc miraculo multi pervertebantur. Tunc iudex precepit eam decapitari: que ter percussa non fuit mortua et erat lex romanorum quod in decapitatione non darentur ultra tres iterum: Tunc amici receperunt eam dicentes. quod est hoc? Que ait. Triduanus a domino poposci inducias ut domum meam domino ecclesie consecrarem. Quo facto, expiravit: et fuit coronata. Id est ex exemplo pertrinate in bona vita.

De sancto Clemente. Sermo.

Disputas est fidelis servus et prudens.

Verbum istud textualiter mat. xxiij. et officialiter in euangelio hodierno. Sicut officium et solennitas presentis diei est unius gloriosi et mirabilis martiris beati Clementis: ita etiam erit sermo noster. Et habebimus multas bonas doctrinas speculativas ad illuminationem intellectuum: et morales ad correctionem vitiorum et informationem virtutum. Sed primo salutetur virgo maria etc. Verbum propositum secundum intellectum quem volo praticare indiget declaratione. Pro qua est sciendum quod regula et doctrina universalis in theologia est quod deus dat et distribuit gloriam celestem paradisi secundum bonam vitam quam homo tenuit in hoc mundo: quia quanto persona fuit melioris vite in hoc mundo: tanto habet maiorem gloriam in alio. Ratio huius non creditur quod veniat ex aliqua obligatione necessaria ex parte dei: quia deus non obligat creature sed ex gratuita et voluntaria promissione sua: quia ipse ita promisit. De hoc dabo vobis unam similitudinem quam ipse tangit. Si ei aliquis dominus habet captivos qui fuerunt sibi obligati dominus dare salarii captivum pro fuitio: vel dare eis hereditatem suam: certum est quod non: quia iam ex debito captivi tenent fuisse domino suo: sed si dominus pro et gratuito promisit captivum dare salarii pro

De sancto Clemente.

quolibet opere: tunc tenet non ex obligatione necessaria: sed ex obligatione voluntaria. Ita est de nobis. Certum est quod omnes sumus serui et captivi christi. Auctoritas. Empu estis precio magno. i. Cor. vi. Precium fuit sanguis christi. Auctoritas. Non corruptibilibus auro vel argento redempti estis de vana vestra conversatione paterne traditionis sed precioso sanguine quasi agni immaculati iesu christi. i. Pe. j. Ex quo empti sumus captivi sumus. Honor est esse captivum tanti domini cui necessaria gratiosa promissio. Si autem vellet: diceret. Et non quid estis mei captivi: servivistis mihi: fecistis quod debuistis aliis possidete vos in carcere inferni. Ecce de hoc auctoritas. Nunquid gratiam habet seruo illi: quia fecit que ei imperaverat: non puto. Sic et vos cum feceritis omnia que precepta sunt vobis dicite. Sui inutiles sumus: quod debuimus facere fecimus. Lu. xvij. Hic tangit christus. quicquid vobis dixi: sed ex sua piissima ordinatione voluntaria et gratiosa non vult quod sine salario serviamus sibi: immo pro quolibet bono opere quantumcumque modico amore sui facto vult dare salarii. Et quanto sunt meliora et maiora: tanto dat maius salarii. Ecce auctoritas. Notari fuit beatus Mattheus de tota exceptione. Filius hominis venturus est in gloria patris sui cum angelis suis: et tunc reddet unicuique secundum opera eius. Matt. xvi. Ecce vult venit retributio. Cum ergo beatus clemens martyr gloriosus in hoc mundo fecerit multa opera virtuosa et meritoria: et servierit in vita apostolica: ideo possumus cogitare quod habuit magnam remunerationem in paradiso. De hoc querit thema: quod est iter rogatio admirativa de maximo premio glorie beati clementis propter egregia merita vite sue. Quis putas modo est in gloria fidelis et prudens ex predicta regula. Beatus clemens qui in hoc mundo fuit christi fidelis servus et prudens. Hic thema. Thema tangit tres magnas virtutes et excellentias.

Prima est credulitas divinalis: quia fidelis.

Secunda humilitas cordialis: quia servus.

Tertia sagacitas naturalis: quia prudens. Ad admirative dicitur thema. Quis putas est fidelis et prudens. Dico primo quod beatus clemens habuit credulitatem divinalem: quia fidelis. Ille dicitur fidelis deo qui firmiter credit veritates fidei per deum incar-

natum reuelatas: secundum quod fides christiana tenet et confitetur: ut beatus clemens. Nota quod liter venit ad istam credulitatem. Dicit historia quod tempore apostolorum beatus clemens erat rome que tunc florebat: filius magni domini: sed nunquam viderat parentes suos de quibus audiebat multa a narrantibus et desiderabat eos videre: et desiderabat scire si erat alia vita: vel si quando moriebatur corpus et anima: et quando concluderetur pars negativa recedebat tristis quoniam autem aliquo argumento insolubili concluderetur pars affirmativa: quod scilicet erat alia vita in qua ante vivebant: erat multum letus dicens. O adhuc videbo parentes meos. Ad practicam: tunc temporis rome erant quinque schole principales scilicet tres philosophorum et due theologorum. In scholis legum non curatur de immortalitate anime. De scholis theologorum habetur. Actus. xvij.

Prima schola erat epicureorum.

Secunda stoicorum.

Tertia peripateticorum.

Quarta erat iudeorum.

Quinta erat christianorum.

Prima ergo schola erat epicureorum: dicitur ab eorum magistro vocato epicurus. Isti tenebant quod felicitas hominis consistit in delectationibus carnis: scilicet comedere: bibere: dormire: luxuriam facere. Isti non credebant aliam vitam. Et sumebant fundamentum ab auctoritate illius magni philosophi. Salomonis qui in libro ecclesiastes dicit. Dicit in corde meo de filiis hominum: ut probaret eos deus et ostenderet si miles esse bestiarum. Idcirco unus interitus est hominis et iumentorum: et utriusque equa conditio. Sicut moritur homo: sic et illa moriuntur. Similiter spirant omnia: et nihil habet homo iumento amplius. Cuncta subiacent vanitati et omnia pergunt ad unum locum. De terra facta sunt: et in terram pariter revertuntur. Quis novit si spiritus filiorum adam ascendat sursum et si spiritus iumentorum descendat deorsum. Et deprehendit nihil esse melius quam letari hominem in ope suo: et hanc esse partem illius. Ecclesiastes. iij. Fortis auctoritas est nisi bene intelligatur: et multi errant. Hoc verum est quod salomon dicit istam auctoritatem. Sed ipsemet in dicto libro declarat quomodo intelligit dicens in mul-

his locis dicti libri. Uidi cuncta que sunt sub sole. Anima autem rationalis non fit sub sole virtute solis nec influentiarum nature ut anime iumentorum: quia non effectus solis nec celi etc. sed fit supra solē. scilicet virtute dei qui eam creat etc. Salomū autem solū loquū de sensualitate: et de his que habent esse sub sole. Et iste est intellectus verus dicte auctoritatis. Beatus autem clemens audiens opinionem illorum tristis recedebat. Secunda schola erat stoicorum: qui totam felicitatem humanam ponebant in honestate virtuali. Isti erant aliquāter meliores: vivebant discrete iuste: et prudenter temperate et fortiter contra inclinationes carnis. Sed aliqui eorum dicebant quod anima moriebatur cum corpore simul. Et consequens: quod tota felicitas erat in hoc mundo viuendo virtuose moraliter: et bene. Decipiebant enim in hoc: quia quā aliquis moriebatur: non videbant aliquid extrinsecus de corpore hominis. Sicut nec de corpore bestie quantūcūq; obseruaret. Sed ecce hic deceptio eorum: quia anima quādiu est in corpore non potest videre nisi corporalia. Ratio: quia velut carnis impedit. Verbi gratia. Si ego tenerem vitreas rubeas ante oculos: quicquid videres esset illius coloris: quia indicat sibi illum colorem. Idem si essent alterius coloris: Ita est etiam de anima quādiu est in corpore non potest videre nisi corporalia sed dimissa carne statim videt spiritus angelos bonos et malos et animas: infernum: purgatorium: celum etc. Idem apostolus. Videmus nunc per speculum in enigmate: tunc autem facie ad faciem. I. Corinthios. xiiij. Aliqui alij qui erant de illa schola dicebant et melius quod est alia vita. ut Seneca. Dyogenes. Aristoteles et multi alij faciendo istam rationē. Certum est quod deus potens: et sapiens: et iustus suis bonis seruitoribus dat remunerationem: malis autem seruitoribus dat punitionem. Idem etc. Cum ergo boni in hoc mundo non remunerentur: immo multi boni habent hic multas misérias et desolationes: nec mali puniuntur immo hñt hñ multas consolationes. Ergo dicebant ipsi opus dicere quod est alia vita in qua boni premiuntur: et mali puniuntur. Quā beatus Clemens audiebat ista: consolabatur spe

ras videre parentes. Tertia schola erat peripatheticorum quod ponebant felicitatē humanam in veritate intellectuāli. De ista erat Aristoteles. Plato: Socrates: Anaxagoras etc. qui semp studebant ad cognoscendum veritatem. Isti tenebant quod erat alia vita in qua anime vivebant: faciendo vitam rationem quam tangit philosophus in libro de anima: scilicet quod substantia spiritualis qualis est anima rationalis non accipit esse suam nec viuere nec durationem a re corporali: immo ipsa communicat rei corporali eē et viuere: et cum alia rationalis sit substantia spiritualis: per intellectum eleuatur super omnia corporalia: et nihil recipit a corpore immo dat eē corpori. anime autem iumentorum recipiunt suam esse a corporibus: ideo morientibus corporibus desinunt esse: sed non sic de anima rationali. Ista ratio consolabatur multum beatus Clementē: quia isti erant maiores philosophi sed non erant christiani. Quarta schola erat iudeorum. in qua inueni duas opiniones scilicet que due erant secte iudeorum scilicet saduceorum et phariseorum. Saducei non credebant aliam vitam dicentes quod moyses non fuit locutus de alia vita promittente gloriam bonis et penas malis. Sed omnes promissiones sunt in hac vita in signum quod non est alia vita. Sed errabant in hoc: quia lex moysi solum fuit ordinata ad finem regis iherosolimitici: qui fuit finis et terminus illius legis. Ideo nihil promittebat in alio mundo: quia hoc spectabat ad messiam. Idem Moyses non fuit locutus de alio mundo. Mirum est quod Moyses fuit locutus de creatione iumentorum: et nihil dixit de creatione angelorum. Ratio: quia loquebatur populo rudi confidens quod rex Messias declararet ea que sunt alterius mundi. Ecce quare saducei errabant. Idem dixit christus. Erratis nescientes scripturas: neque virtutes dei. Marci. xiiij. Alia secta erat phariseorum: et isti credebant aliam vitam. Quinta schola erat christianorum. Primus qui legit theologiam. Rome fuit beatus Barnabas: et post legēbant ibi. Petrus et paulus. qui clare dicebant predicabant et declarabant quod est alia vita in qua boni a deo premiuntur: et mali puniuntur in maximis tormentis. O dicebat beatus

TTT

nis Clemens. Isti bene dicunt: sed male probant. Et illi. Nos probabim⁹ expecta modicum. Postquam predicauerunt de alia vita in signum probationis suscitabant aliquem mortuum eis portatum: facientes redire animam de alio mundo. Ecce ratio et argumentum insolubile. Cogitate quomodo beatus Clemens interrogabat suscitatum: veniebat: et que in alio mundo viderat: illuminatus ex doctrina huius schole credidit firmiter et baptizatus est. Ecce quomodo beatus clemens fidelis fuit ad credulitatem diuinalem: quia fidelis. Et potest dici. Hic. scilicet. romae iam quiritur inter dispensatores ut fidelis quod inueniatur. I. Cor. iiij. Nota inter dispensatores. scilicet. per hos qui dispensant sciam. Moraliter habemus hic doctrinam. Ex qua habemus certitudinem infallibilem quod est alia vita bonis gloriosa et malis dolorosa: instruimur ut hanc vitam recipiamus tanquam viam per quam transeunt. Alii intrant per portam natiuitatis: et alii exiunt per portam mortis. Ubi sunt hoies et mulieres qui erant modo sunt mille anni et cetera. Quod bene ergo debemus nos hic preparare. Iohannes dicit scriptura. Iustorum anime in manu dei sunt: et non tanget illos tormentum malicie siue mortis. Nisi sunt oculis insipientium mori: illi autem sunt in pace. Sap. iij. ergo stulte noli esse incredulus: sed fidelis. Iohannes. xx. Dico scilicet quod beatus clemens habuit humilitatem cordiale: quia suus: hoc nomen suus est nomen humilitatis. Vultis cognoscere suam humilitatem sciendum quod postquam petrus apostolus predicauit circa. xxviii. annos post christi ascensionem: deus reuelauit sibi mortem. Qui congregatis christianis in roma dixit. Certus sum quod velox est depositio tabernaculi mei sed quod et dominus noster iesus christus significauit mihi. ij. pe. i. Iohannes velle tenere modum quem christus tenuit ante suam passionem qui ordinauit de me successore suo ita volo ego facere: notificabo vobis quem reputo ad hoc sufficientem et nominauit beatum clementem propter eminentiam sapientie: et potentie ad faciendum miracula. Et beatus Clemens totus humilis cepit se totis viribus excusare. Non notate hic magnam sanctitatem beati Clementis quia quoniam beatus petrus dixit ista verba adhuc vivebant aliqui apostoli: ut beatus Iohannes et Iacobus minor et multi discipulorum ut Lucas et cetera. et nul-

lum nominauit nisi beatum Clementem in quo concluditur maxima sanctitas vite et excellentia beati Clementis: sed ipse excusauit se humiliter magis voluit esse seruus quam dominus iuxta consilium christi. Quicumque voluerit iter vos maior fieri sit vester minister. Et qui voluerit inter vos primus esse erit vester seruus. Sicut filius hoies non venit ministrari sed ministrare et dare animam suam in redemptionem pro multis. Mat. xx. Mortuo igitur beato petro christiani prelati et episcopi congregauerunt se ad eligendum. Et licet nondum noiaerent hoc nomine cardinales: iam tunc habebant officium. Et vnus proposuit quomodo vicarius christi beatus petrus obierat: et ecclesia erat sine pastore et capite: et ideo eligeret alium. Dixit alius. Quoniam beatus petrus iam nobis declarauit et nominauit successorem suum sanctum clementem. ideo per communem inspirationem eligam⁹ eum. Beatus autem clemens volens hoc impedire surrexit dicens. Vni: verum est quod beatus petrus me noiauit sed non me fecit papam: nec expedire ecclesie aliquid modo quod ego sum. Ratio: quia si ex nominatione beati petri vos me eligitis intrabit consuetudo in ecclesia dei quod papa ante quam moriatur eliget sibi successorem: et paulatim veniet corruptio quod fiet per successorem carnalem: quia papa eliget et noiauit nepotem suum vel filium. Iohannes ruderunt omnes. Vnde dicit: et fuit determinatum quod non eligeretur sed quod eligerent. Linum quem beatus petrus non nominauerat. Iste mortuo Lino congregati sunt ad eligendum etiam. Clementem qui vicit eadem ratione: et elegerunt Cletum quo mortuo congregati ad electionem elegerunt clementem dicendo. Pro certo expedire satisfacere voluntati beati petri nec valuit excusatio: quia iam duo transierant: et factus fuit papa. Si modo tamen facerent se rogare: non eeterum scilicet in ecclesia potius eligebatur ut esset oim seruus quam pontifex summus: bene tenebat consilium christi di. Quamto magis es in scia vel potentia: sanctitate et cetera. humilia te in oibus. Eccli. iij. Moraliter instruunt hic clerici et laici: clerici ne curet de prelatione. Ratio quare modo ingerunt se omnes: quia non considerant periculum nec onus ut antiqui sancti: sed honorem et redditus. Oppositum de antiquis sanctis: quia dicit scriptura. Iudicium durissimum in his qui presunt fiet. Exiguo

Enim conceditur misericordia: potentes autem potenter tormenta patientur &c. Sap. vi. Nota iudicium durum fiet eis de corde: durius de operibus personalibus durissimum de omnibus sue diocesis. Item laici etiam habent hic doctrinam. Modo quilibet se promouet ad habendum regimen communitatis: et sunt multi qui nesciunt regere suam personam: nec domum suam et tamen volunt regere communitatem totam: cum tamen esset fugiendum: sed non considerant onus nec periculum sed honorem: quia omnes dicent ei domine et vadunt ad infernum. Ideo ut beatus Clemens humilitamini sub potenti manu dei ut vos exaltet in tempore visitationis &c. i. Pet. v. Dico tertio quod habuit sagacitatem virtutem: quia prudens. Nam prudentia secundum philosophum. vi. Ethic. stat in ordinando conuenienter res in debitum finem. Patronus siue nauta dicitur prudens qui non obstat fortuna maris et contradictione ventorum ducit nauem ad portum ad quem tendit. Sic etiam de nobis finis noster propter quem finaliter sumus creati est habere eternam gloriam. Taliter ergo debemus vitam nostram gubernare ut ad illam perueniamus non obstantibus inclinationibus carnis: occasionibus mundi: et temptationibus diaboli. Unde ordinatis res ad seipsum ad bursam vel domum dicitur. Ne qui sapientes estis in oculis vestris et coram vobismetipsis prudentes. Esa. v. Dicite cognoscitis tales quid vobis videtur: dicunt et quomodo est prudens sciuit congregare. Ego vidi patrem suum nihil habentem &c. Nota quomodo beatus Clemens vitam et doctrinam suam et mortem etiam ordinauit in gratiam dei. Nota eius exilium et passionem pro christo. Ecce qui scilicet nauigare tenens consilium beati petri dicentis. Omnium autem finis appropinquabit. Estote itaque prudentes et vigilate in orationibus: ante omnia autem mutuatam in vobismetipsis charitatem continuam habentes. Quia charitas operit multitudinem peccatorum. i. Petri. iij. Moraliter instruimur hic ut ordinemus vitam nostram et opera: quia nescimus diem neque horam.

De sancta Catharina virgine
et martyre.

Sermo.

Thesauri de the

thesauro suo noua et vetera. Mat. xij. Secundum quod tota solentitas hodierna et officium est die Catharine: ita erit et sermo. Et habebimus magnas speculationes intellectuales et bonas instructiones morales. Salutem prius ergo maris &c. pro declaratione verbi et introductione materie predicande sciendum quod christus volens dare modum et doctrinam discipulis suis quomodo deberent predicare per mundum et disputare dedit eis talem regulam. Ois scriba doctus in regno celorum similis est homini paterfamilias qui profert de thesauro suo noua et vetera Mat. xij. Scriba est nomen equocum: quod dicitur vel ex officio scribendi vel a noticia scripture. Et isto modo sumitur hic. Ois scriba doctus &c. Regnum celorum dicitur scriptura sancta. Ratio: sicut enim celum empyreum continet secreta fidei que nos credimus per deum nobis reuelauit et ad extra videmus solem: lunam et stellas: sed non videamus secreta interiora. scilicet intellectus allegoricales et figurales tropologicales et morales analogicales et supernaturales isti non videntur. Ideo dicitur celum. Autoutas. Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro: quem qui inuenit homo abscondit &c. Mat. xij. Ager est sancta scriptura. Laboratores istius agri fuerunt sancti apostoli: martyres: confessores &c. Intra cuius thesaurum est secretum diuine cognitionis: quem qui inuenit abscondit. scilicet in corde: et emittit agrum illum: vendendo omnia que habet vel dimittendo ut teneat vitam apostolicam: quia aliter iste thesaurus sacre scripture non potest haberi. Ideo videtur hoc in religiosis: quia quando sunt pauperes predicant gratissime: quando vero abundant perdunt gratiam. Ideo oportet vendere omnia et nolle aliquid de mundo ut homo possit emere thesaurum sacre scripture. Ideo dicit ois scriba doctus in regno celorum. i. in sacra scriptura similis est homini paterfamilias: genitini casus est: numeri singularis secundum grecam declinationem. Quis est iste paterfamilias nisi christus qui est pater vltis. Alii dicunt patres particulares ut genitor vel confessor vel etiam patronus sed pater vltis est christus qui creat animam et

¶¶¶

format corpus: baptizat et audit confessionem generalē. Patrē. s. vltim nolite vocare vobis sup terrā. Unus est em̄ pater vester q̄ in celis est etc. Mat. xxij. Huic patri p̄dicator dicit esse filius sc̄z p̄dicādo doctrinas noui et veteris testamēti. Licet veteris testamēti nō obliget nos: tñ oīa sunt figura noui testamēti. Oīa em̄ in figura p̄ungebāt illis. Cor. x. et Cañ. vij. Loquit̄ spūsanctus xp̄o hōi. Oīa poma. i. auctoritates et doctrinas noua et vetera dilecte mi seruaui tibi. Sicut ergo xp̄s in suis p̄dicatōib⁹ et disputatōib⁹ cū iudeis seruauit regulā: qz cū doctrinis noui testamēti. Ita oīa scriba doct⁹. Ita regulam tenuit b̄a catharina q̄ fuit i magnis et subtilib⁹ disputatōib⁹ et p̄dicatōib⁹: et cū auctoritatib⁹ noui et veteris testamēti. Itē de ea dicit̄ thema p̄fert d̄ thesauro. Inuenio q̄ b̄a catharina fuit i magnis et strictis trib⁹ disputatōib⁹: et in oīb⁹ de⁹ dedit sibi victoriā.

Prima fuit domestica secreta.

Secunda fuit philosophica facunde.

Tertia fuit tyrannica terribiliter.

Sed ipsa cū auctoritatibus noui et veteris testamēti habuit victoriā etc. Itē dicit p̄fert de thesauro suo noua et vetera. Dico primo etc. Primo em̄ disputauit cū matre sua. Secundo cum quodā sc̄to heremita: Tertio cū virgine maria. Et b̄a catharina habuit quattuor excellentias.

Prima ē nobilitas ḡnis qz filia regis egypt.

Secunda est pulchritudo maxima corporis.

Tertia est sapia intellect⁹: qz p̄ voluit vt addisceret artes liberales: in q̄b⁹ im̄ profect⁹ q̄ nullus audebat cū ea disputare: habebat em̄ intellectū valde clarū.

Quarta qz erat ditissima: qz cū esset de cesz et octo annorū obiit eius pater: et ipsa remansit heres.

Et ex istis quattuor fama sua extēdebat per orbē int̄m q̄ filius imperatoris romē voluit eā in vxorē: et misit nūcios sup hoc ad matrē. De quib⁹ fuit mater multū gauisa: qz mūdāna erat: qz filia sua esset imperatrix: et nunciauit filie. Quā r̄ndit Mater mea placet mihi p̄ bono cōi regni mei h̄re virū vt dicis. S̄z sicut dicitur fama ē de prudētia mea: iō nullo mō ducā virū nisi p̄inseū videā: qz societas viri et vxoris nō est vni⁹ diei: s̄z ad semp. Et mater replicauit. Et nunquā est licitū

vos ire romā vel ip̄z huc venire ad vidēdū. Absit. Itē r̄ndit matri. Mater vos scitis q̄ multi sunt defectuosi: qz sunt faui vel infirmi. Itē nūc ducā virū nisi videā prius. Et mater: nunquā fuit q̄ mulier respiciat virū. R̄ndit vbi est sapiētia mea. Sapiētia dat vt hō sciat se regere et gubernare. Nā nullus emit aliqd̄ in sacco. et ait mater. Filia: qd̄ ergo r̄ndebim⁹ imperatori: quales excusatiōes. R̄ndit sicut vobis placuerit: qz ego nullo mō cōsentirē. Ecce disputatio domestica. Mater hō anxia cogitauit vt p̄ quēdā sanctū heremita eā ad m̄moniu induceret: p̄pter q̄ b̄a catharina et heremita locuti sunt. Dicit em̄ sibi heremita. Audiui qd̄ fili⁹ imperatoris vult vos in vxorē: hoc erit magnū bonū nō solū vobis: s̄z et regno vestro. Sicut dixi m̄i mee: ita et dico vobis q̄ placet mihi m̄moniu: s̄z opz me videre virū quē recipiā: al̄s non faciam. Tūc sc̄tus heremita a deo inspirat⁹ cogitauit tractare aliud m̄moniu. Nā tunc b̄a catharina erat infidelis. Et heremita dixit sibi q̄s ipse seruebat vni dño nobilissimo q̄ dicit xp̄s iesus q̄ est tāte potētie: sapiētie et pulchritudinis q̄ sol et luna mirant̄: h̄z matrē v̄ginē etc. Velleis istū in sp̄sum. R̄ndit b̄a catharina q̄ p̄mo vellet eū videre. Tūc ait heremita. ergo ista nocte dormiatis sola in camera v̄ra sine cameraria etc. et orabit̄ genib⁹ flexis dicēs. Virgo maria ex v̄ra m̄ia ostēdat̄ mihi filiū v̄m. Et ego ex alia parte rogabo vt vobis ostēdat. Et ipsa tā tota philocapta de iesu recessit ab heremita expectās noctē cū desiderio et ornauit camerā suā: s̄z camera filie regis semp sit ornata et accēdit cereos: et posuit se i orōne etc. rogādo virginē vt ostēderet sibi filiū quē tm̄ heremita sibi laudauerat. Dicit̄ quō h̄go sibi cū imēso lumine apparuit: angelis et h̄ginibus associata. Cogitate delectationē et admirationē b̄e Catharine tota erat distracta de tāta pulchritudine. Ad quā ait h̄go maria. Quare vocastis me: qd̄ vultis. R̄ndit v̄rōndatis mihi filiū v̄m. Et ait h̄go: placet mihi: et eleuato mantello ostendit sibi filiu etatis quattuor: decim annorū: vel. xv. dicens. Ecce vultis eum. Tunc b̄a catharina tota ignita amore. O benedicta nō

sum digna vt sim ei⁹ spōsa: s; ancilla ꝛc. Et ait virgo ad filiū. Et vos fili vult; eā. Rñdit nō: qz turpis est. Et subito tota vi flo disparuit: ꝛ ipsa remāsit tota desolata de verbo xp̄i: cū reputaret pulcherrima de mundo. Et in crastinum de mane iuit ad heremitā narrās sibi oia p ordinē. Et heremita cepit quasi ridere dicēs. Veritatē dixit vobis. Vos em̄ filia in corpore estis pulcherrima de mūdo s; nō in aia. Sciatis filia q aia est facta ad imaginē dei: qz est vna habēs tres potentias seu virtutes: ꝛ declarauit sibi mysteriū trinitatis. S; qz i vtero creata est recepit maculā. Sicut si imago immergeret in peluū de luto deturparet ꝛ macularet tota. ita est aia. Et cū aia vestra sit adhuc maculata: iō xp̄s q videt non solū corpus: sed etiā aiam dixit q estis turpis. Et catharina. O pater est aliqua medicina vt possem lauari. Rñdit heremita. Ita baptisimus q a xp̄o ppter hoc est ordinat⁹. Et instruxit eā in fide catholica: ꝛ ipsa redente baptizauit eā. Et dixit sibi q iterū oraret in nocte: sequēti: ꝛ faceret sicut in pcedēti nocte: ꝛ ita fecit ꝛ hgo sibi apparuit iterū vt pri⁹ ꝛc. Et qñ dicit hgo filio placet vobis. Rñdit: ita qz modo est pulchra. Tūc potuit sibi dicere. Tota pulchra es amica mea: tota pulchra es: ꝛ macula nō est in te. Cant. iij. Tūc hgo maria tradidit anulū btē catharine ꝛ despōsavit eā cū filio suo. Ecce hic victoria pime disputationis: qz fuit sponsa xp̄i. De nulla alia sancta leg: f̄ s̄. Licet em̄ oēs virgines honeste: ꝛ oēs ale sc̄e sint spōse xp̄i nō tñ cū tali solēnitate vidēdo xp̄z nec cū anulo. Et poterat tūc dicē. b. Ca. Hāc amavi ꝛ exsiui eā a iuēntute mea ꝛ qsiui spōsam mihi eā assumere: ꝛ amator factus sum forme illi⁹. Sap. viij. Moraiter hic p mulierib⁹ cogitate rōnabilr q hgo maria postq despōsavit eos dedit sponse filij sui doctrinā ꝛ modū quō se gubernaret vocaliter vel mētalr vt sibi placuit: dās sibi qz doctrinas vt eēt digna venire ad nuptias glorie celestis ꝛ se cōseruaret in amore sponsi sui. Pria q esset humilis sicut spōsus semp voluit esse humilis in hoc mūdo: iō filia mea foris deponans ornāmēta vana coronas ꝛ localia: monilia et alia ꝛc. Quanto em̄

eritis humilior tanto magis placebitis sponso vestro. Sponsus em̄ v̄ hz cōtra rias cōditōes dñoy ꝛ hoim mūdanoū qui in suis sponsis volūt pompā ꝛc. Nō sic filius meus. Scda q fuit misericors vt sponsus vester q semp fuit misericors dans oia aurū ꝛ argētum: nihil sibi renūit: sic placebitis sibi. Tertia q caueatis a societate mala: di. Noueritis filia mea q fili⁹ me⁹ est valde zelotip⁹: qz sicut semp fuit virgo: ꝛ voluit nasci de virgine diligit singlr hginitatē: nō curetis ducere specialē: nolite respicere hoies: qz de vno aspectu possētis infici. in curia vestra habeatis homies ꝛ mulieres senes. Quarta noueritis filia q filij me⁹ fuit magne abstinētie: tñ semel comedebat i die nō carnes ꝛc. Iō vos filia dimittatis capones pdices ꝛc. Neqz virginitas sine abstinētia nō pōt cōseruari. Quinta spōsus vester fuit semp diligens orando et pdicādo. Ita vos filia oretis ꝛ legat; nō in libris gentiliū p hōy: sed in euāgelij ꝛ sic pseruabitis vos in amore sponsi vestri: ꝛ in breui faciemus nuptias in celo. Recte poterat dicere hgo maria. Emulor em̄ vos dei emulatiōe. Despōdi em̄ vos vni viro. ij. ad Corint. xi. Promitto vobis q beata catharina optime seruauit ista p̄silia ex quo sciuit p̄ditōes spōsi Iō de ea pōt intelligi illud. Mulier in nupta ꝛ hgo cogitat q dei sunt vt sit sancta corpore ꝛ spū. i. Cor. viij. Scda disputatione fuit philosophica facūde. Dicatur quō tunc ipis erat quidā impator maxētinus noie: non tñ romanus: sed vltra mare occupauerat sibi totū mūdū: ꝛ morabā i ciuitate alexādie: psequēbā xp̄ianos vt adoraret idola: vel q morerētur qui i templo sacrificabāt idolis. Btā catharina tota ardens in amore sponsi sui accessit ad eū: ꝛ intrepide dixit impatori Imperator de bona rōne debui tibi exhibere reuerentiam: sed non feci: qz non facis reuerentiam creatori tuo qui est in celo: sed adoras idola in quib⁹ demones habitāt. Quomodo tu potes credere qd illi sint di: cum nec ibi sit aliqd diuinitatis: eleua oculos tuos ꝛ cognosce q ille q creauit celū ꝛ terrā est deus solus. Vide ordinem solis lune: ꝛ stellarum in zodiaco. Et ipsa mirabiliter sciebat istam ar-

De sancta Catharina.

tē dicens. Cogita puidētā diuinā que toti mūdo puidet. quō ergo potes adorare idola q̄ arte humana sunt facta. De hoc imperator indignat⁹ cepit eā incarcerrari iussit beatā catharinā: z voluit habere p̄siliū qd̄ esset de ea agendū. Et fuit sibi dictū quō erat sapientissima: z si per rōnem posset vinci esset maior victoria: q̄ si p̄ tormēta: z multi xp̄iani sequerent eā. Et placuit impatori: z misit per vniuersas puincias z vocauit quinquaginta rhetores in oī facultate acutissimos: nesciētes cām eorū vocationis. Cūq̄ imperator dixisset eis qd̄ erat vna nobilis domicella: q̄ dixerat q̄ dñi nostri sunt demones: z q̄ nō est nisi vn⁹ de⁹ creator celi z terre. Et lz possem eā superare tormētis: sz magis volo vt p̄ rōnez vincat. Jō p̄mitto vobis magna donaria si eandē rōne superare potestis. Unusaūt eorū in supbiam elatus dixit. O magnū imperatoris consiliū: vt hac de causa tot sapientissimos inuitaret. Et alter dixit. Veniat puella: qz qñ nos videbit cognoscet qd̄ nūq̄ vidit nec audiuit sapiētes nisi mō: hic est em̄ flos scientie totius mūdi seu orbis. Angelus autē dñi in nocte apparuit beate catharine ex parte spōsi sui cōfortans eā z reuelauit sibi de disputatione in crastinū faciēda. Tota ciuitas voluit interesse disputationi. Dicat̄ quō in crastinū cōuenerūt oēs rhetores in aula impatoris. Et impator fecit venire beatā catharinā in mediū eorū. Cū autē oēs facerēt dixit impator. Quare nō dicitis aliquid. Et vnus rhetorū dicit. Nos venim⁹ ad docēdū: ideo ponas p̄clusiones Ad quā impator. Illud qd̄ dudū dixisti de dñs dicas hic mō. Rñdit. b. ca. Imperator male ordinasti bellū tot sapientes p̄tra vnā puellā z eis fecisti magnas p̄missiones si me superēt: z nihil mihi p̄mittis: sed nolo aliquid a vobis: sed a dño iesu xp̄o. Et statim vnus rhetor superbe dixit. Ecce de quo loquit̄ de quodā homine crucifixo tradito ab vno discipulo suo. Nos sperabam⁹ q̄ diceret altissima de astrologia. rñdit beatā catharina. Ego incepti loqui de illo q̄ est principium oīm operū: qz de priorib⁹ prior est speculatio Cum ergo xp̄s sit principium oīm rerū iō zc. Et p̄hs cū indignatione z ita voluit

rñdere. Sed dixit beata Catharina. Nō cum impetu z ira opz loqui. Ira em̄ impedit, aim ne possit discernere, verū. Et p̄hs ait imperatori. Ecce dñe qz iā est in cōtradictione: qz dicūt xp̄iani q̄ ille hō iesus habuit principium in quadā muliere: quō est principium oīm rerū. Rñdit beata catharina. Dico q̄ dñs meus iesus xp̄s est homo ver⁹ vt alij: natus de maria virgine spū sancti opere: z habuit principium essendi hōiem nō tñ essendi deū: qz iam erat deus eternaliter. Sicut de te p̄he: si rex vel impator faceret te militem mō tu inciperes esse miles lz nō incipes mō esse hō. Dixit impator. Ista est magna rō, et p̄hs obmutuit. Alius p̄hs arguit dicēs. Probo q̄ cecidisti in errorem p̄m p̄ham. Regula est p̄he: q̄ finiti ad infinitū nulla est p̄portio. Certū est q̄ hō est finit⁹: de⁹ autē est infinit⁹: ergo nō pōt esse p̄portio igit attendatis qd̄ dicitis: z reuocate qd̄ dixistis. Rñdit beata catharina. Verum est q̄ finiti ad infinitū nulla est p̄portio mensuratiua: lz causatiua bene vel contentiua. Ita qd̄ in xp̄o deo z hōie nō est ibi p̄portio humanitatis ad diuinitatē mensuratiua: sed causatiua: qz diuinitas est causa humanitatis z cōtentiua: qz suppositū diuinū continet humanitatē. Iste rationes z argumenta tangunt̄ in eius vera historia seu legenda. Et p̄hs non potuit replicare. z declinato capite ali⁹ p̄hs ait. Vos dicitis: iesus voluit incarnari: nasci: z pati p̄ saluatione hōim. Contra. Frustra fit per plura qd̄ pōt fieri p̄ pauciora. Certū est q̄ si ille iesus erat deus solo velle vel verbo poterat saluare: qd̄ ergo oportuit eum tot pati. Respōdit. b. Catharina. p̄he: qñ d̄ frustra fit zc. Verum est si ita bene fiat: sed aliqua sunt q̄ cum magno labore fiunt: que subito non ita bene fterent. Certū est q̄ in deo nulla est qualitas: sed sua mia z iustitia sunt sua essentia. Et in omnibus operib⁹ suis ostendit simul suam miā z suam iustitiam qz sicut non potest dimittere se: sic non potest dimittere suam miā: nec iustitiam. Si enim solo verbo saluasset omnes: maxima misericordia fuisset. sz vbi esset sua iustitia. Si vero damnasset omnes: fuisset maximus rigor iustitie: sz vbi fuisset sua mia. Ideo voluit incarnari:

nasce et pati: ut semel appareret sua misericordia
 ut ipse amore nostri pateret quod in nullo demeruerit: et sua iustitia solvens peccatum iustum. scilicet sanguinem suum pro nostra redemptione. Et per hoc non habuit replicam. Alius dixit. Vos dicitis ex una parte quod est unus deus et ex alia dicitis quod sunt tres persone. Ecce hic predictio manifesta: quia quot sunt supposita tot sunt essentie. Respondit beata Catharina quod sit unus deus non est dubium. Sed quod sint tres persone: pater filius et spiritus sanctus: ostendo ad oculum in sole ubi est pater generans quia qui generat pater potest dici. Ecce substantia solis que de se generat radium: et radius genitus potest dici filius. Et substantia et radius spirant calorem: spirans enim spiritus sanctus potest dici. Idem in deo. Alius dixit. Ista puella est loquax et nescit quod dicit. Nam credo quod stultissima gens mundi sunt christiani: primo quia adorant panem et comedunt illum quem dicunt deum esse. Ecce stultitia: nec debet mundus sustinere hoc. Respondit beata Catharina. Nos non adoramus panem: sed christum intra hostiam quia dicitis verbis a christo ordinatis virtute divina non remanet ibi panis: sed corpus christi continetur infra illam cortinam albam: quemadmodum imperator in templo stat infra cortinas et adoratur a militibus licet non videatur: tamen creditur ibi esse ita et nos. Item quando frangitur hostia in tres partes quemadmodum in passione humanitas fuit divisa in tres partes: scilicet sanguinis corporis: et alie non frangitur christus ut si frangitur speculum non frangitur imago. Dicebant milites. Magnam rationem habet ista domicella. Item christus non est ibi cibus qui in stomacho corporis recipitur in digestionem: sed in memoriam ignee charitatis. Alius dixit imperatori. Dicit ista reprehendit vos: quia adoratis idola seu imagines. Ideo respondit beata Catharina: nos non adoramus imagines sicut nec tu adoras literas: sed quero quare tu tenes literas: respondit: ut reducant michi ad memoriam et representent facta preterita. Et beata Catharina ait: et propter hoc etiam nos tenemus imagines ad representandum et reducendum ad memoriam. Quia enim videmus crucem representatur nobis passio christi: et reducimus ad memoriam illud tantum beneficium. Sicut notabile opus imperatoris depingitur vel scri-

bitur ut memoretur. Tunc fuit verificata in beata Catharina illa prophetia christi dicentis. Ego dabo vobis os et sapientiam cui non poterunt resistere et contradicere omnes adversarii vestri. Luc. xxi. Rhetores autem tacebant ut muti. Et imperator iratus dixit. Et nunquam dicebatis quod unus discipulus vester minimus fuisset sufficiens quare vocavi vos tot sapientes: tunc surrexit unus de principalibus dicens imperatori. Nunquam aliis ausus fuit se nobis comparare: nec nobiscum disputare sed ex quo spiritus sanctus loquitur in ore istius domicelle: nisi sectam deorum probabiliores ostenderis. ecce omnes convertimur ad christum et flexis genibus ad pedes beate Catharine confitebantur christum verum deum et hominem et mundi salvatorem. Et fuit completa prophetia Hierem. xv. Si separaveris preciosum scilicet fidem christianam a vili scilicet a secta paganica quasi os meum eris: convertentur ipsi ad te: et tu non converteris ad eos. Tunc imperator ut rabidus sicut debuit pulvis suam contra. I. rhetores ut comburerentur statim. Qui dixerunt beate catharine erit periculum si sine baptismo moriamur. Respondit ex quo non potestis recipere sanctus baptismum martirium supplebit et erit vobis in baptismum. Dicatur miraculum quomodo fuerit ille si ab igne: qui nec vesles nec capillos capitis combussit: nec senserunt dolores in morte: sed sicut sine dolore homo spirat anhelitus: sic tradiderunt animas suas in manibus angelorum. Ecce victoria disputationis phice. Et possumus dicere beate Catharine. Difusa est gratia in labiis tuis etc. Dicit. b. Grego. quod bona vita ostendit quid et quomodo homo debet loqui. Tertia disputatio et fortior fuit tyrannica terribiliter. Nam videns imperator quod multi convertebantur ex miraculo cum blandis verbis aggreditur eam dicens. Tu decepisti istos philosophos tua eloquentia et scientia et mereris mortem. Sed si vis adorare idola remittam tibi mortem et eris vxor mea et faciam tibi imaginem. Videns quod nihil faciebat sic fecit quatuor argumenta contra ipsam. Primum fuit per locum a dolore sed ipsa respondit per patientiam. Secundum fuit per locum ab horrore sed ipsa respondit per confidentiam. Tertium fuit per locum a terrore: sed re-

TTT iij

spondit per constantiam.

Quartum fuit per locum a timore: s; respondit per p̄seuerantiam.

Primum fuit qñ nuda fuit posita in eculeo: et scorpionibus percussa. Dicit̄ p̄actice quō rini sanguinis decurrebant et ipsa respondit per patientiam dicēdo Iesus iesus. Nō sunt cōdigne passionēs huius tēporis ad futurā gloriā. Ro. viij.

Scōm fuit qñ posita fuit in carcere tenebroso et fetido vt terreret: et q non daretur sibi cibus nec pot⁹ in .xij. dieb⁹: vt ibi moreretur fame: sed respondit per cōfidentiam. Ervenerunt angeliz illuminauerunt carcerem. et in nomine iesu curauerunt vulnera et plagas: et quolibet die portabant sibi cibum. Qñ vidētes regina et porphyrius conuerterunt se cū ducentis militibus: et poterat dicere beata Catharina cum deuid. Dñs regit me et nihil mihi deerit: i loco pascue ibi me collocavit. Tertium fuit p̄ locum a terrore. Imperator credens q̄ esset mortua quādo vidit eā dixit. Quis dedit sibi cibū: et voluit occidere cūctodes: sed christ⁹ promisit sibi. Imperatori autem spumantiz cogitanti quale tormentū sibi daret: dixerunt aliqui q̄ faceret duas rotas voluentes se vna contra aliam: vt terreret non solū beata Catharina: sed et christiana. Huic argumento respondit per constantiam di. Ecce em̄ deus adiuuat me: et dñs susceptor est anime mee. Quartum fuit per locū a timore. Dicit ph̄s q̄ vltimum terribiliuz terribilissimū est mors. Qñ aut̄ imperator vidit q̄ omnes cōuertebant̄ visis tot miraculis et de occisione gentiū a rotis. precepit sibi caput amputari. Tunc beata Catharina respōdit p̄ perseuerantiam: et flexis genibus orauit regrantans deo de castitate in qua cōseruauit eam: et de victoria: et de perseuerantia finali: et orauit pro sui memoriā agentib⁹. Et statim vox de celo dixit. Veni electa mea: ecce tibi beatitudinis ianua aperitur. His vero qui passionem tuam cele-

brabunt opem decelis promitto. Et mox decollata est: fluxitq; lac p̄ sanguine in signū virginitatis. Accedentes autē angeli visibiliter corpus et caput eius p̄ aeradetulerūt in montē Sinam: et ibi fabricato sepulchro āgelicis manib⁹ honorifice sepelierunt: vbi inter innumera miracula que sunt ibidem: vnum est insigne. q̄ de sepulchro ipsius oleū dicitur incessanter emanare. Et possumus dicere sibi Ecce angeli accesserunt: et ministrabant ei. Matthei. iij.

Finiiunt sermones de sanctis a b̄to Vicentio edui.

Sequuntur eiusdē diui. Vincentij suae etate declamatoris longe prestantissimi: nōnulli solēnes sermones castigati ac diligenter recogniti per celeberrimū viruz fratrem Simonem berthery ordinis predicatorum sacre theologie p̄fessorem benemeritum: videlicet sup oratione dñica contra septem vitia capitalia etc. qui patient inferius in sequenti tabula.

Sermones super oratione dñica.

De superbia	fo. cxlix.
De auaritia	fo. clj.
De luxuria.	fo. cliij.
De gula	fo. clvj.
De ira	fo. clvij.
De accidia	fo. clx.
De inuidia	fo. clxij.
De predestinatione	fo. clxv.
De aqua benedicta.	fo. clxvj.
De pane benedicto	fo. clxix.
De pace	fo. clxx.
De timore dei	fo. clxxj.
De quinque coronis	fo. clxxij.
De quattuor mortibus	fo. clxxv.
De perseuerantia	fo. clxxvij.
De fide	fo. clxxix.
De resurrectione generali	fo. clxxxj.

¶ Sequuntur sermones eiusdem beati Vincentij super oratione dñica contra septem vitia capitalia.

Pater no-

ster qui es in celis &c. Mat. vi. Sciēdū est q̄ in orōne dñica sūt duo s. oſo & petitio. Oſo est ibi. Pater noster q̄ es in celis. Est em̄ oſo eleuatio mentis in deum s̄m Damascenum. Eleuatur enim mens in deum cum dicit̄ Pater noster qui es in celis. Petitio sequit̄ ibi. Sanctificet̄ nomē tuū. Et sunt ibi septem petitiones directe & ordinate contra septem peccata mortalia.

Primo petim⁹ glorificationē diuinalem contra peccatum superbie. ibi. Sanctificet̄ nomen tuum.

Secūdo petimus saluationē celestiale h̄ p̄ctm̄ auaricie ibi. Adueniat regnū tuū.

Tertio petimus conuersationē spūale h̄ p̄ctm̄ luxurie. ibi. fiat volūtas tua &c.

Quarto petim⁹ p̄uisionē t̄palē & corporalem h̄ peccatum gula. ibi. Panē nostrum quotidianum da nobis hodie.

Quinto petimus remissionē indulgentialem contra peccatum ire. ibi. Et dimitte nobis debita nostra &c.

Sexto petimus vitiationē criminalez siue casualem cōtra p̄ctm̄ accidie. ibi. Et ne nos inducas in tentationem.

Septimo petimus p̄tectionē temporalem contra peccatum inuidie. ibi. Sed libera nos a malo. Amen.

Quia igit̄ ista oratio dñicalis est ordinata contra septē peccata mortalia. iō volēdo de ipsis peccatis mortalib⁹ p̄dicare p̄cedimus s̄m ordinē prius notatū: qm̄ primus sermo erit de peccato superbie: cum prima petitio sit h̄ peccatum superbie: & sic de alijs. vide diligenter.

¶ De peccato superbie. Sermo. s.

Sanctificet no-

men tuū. Primo ergo agem⁹ de peccato superbie: cuius prima petitio sit. Sanctificetur nomen tuum: que fit contra peccatum superbie. Superbia enim maxime consistit in contemptu suorum superioꝝ: quibus

est humiliandū. Hm̄ōi sunt superbi contentētes deū in blasphemādo & vituperando nomen dei. ideo prima petitio dicit̄. Sanctificet̄ nomen tuū. i. per nos sanctificetur & glorificet̄. hoc est dicere. Pater noster da nobis sic vtuere: vt nomen tuum per nos sanctificet̄: & non vituperet̄ nec vilipendat̄: sicut fit p̄ sup̄bos cōtemptores nois iui. De sup̄bia igit̄ erit presens sermo: & videbunt̄ tria per ordinem.

Primo quomodo cognoscemus si in nobis est vere.

Secūdo quomodo deo displicet maxie.

Tertio quomodo poterimus leuiter remediare.

Primo igit̄ vidēdū

erit si in nobis sit sup̄bia: & hoc poterim⁹ videre si attendam⁹ qd̄ sit ipsa sup̄bia et sue circūstātie. Est igit̄ sup̄bia vt dicit̄ Iſidorus inordinatus appetit⁹ p̄pue excellentie. habz aut̄ recta rō vniuscuiusq; hois vt feratur in id qd̄ sibi p̄portionatū est. iō sup̄bia imperat aliquid quod est contrariū & aduersat̄ rationi. Cui⁹ Gregorius assignat quattuor species.

Prima est cum quis bonum quod habet a seipso habere existimat.

Secūda est cū quis bonus qd̄ habet credit̄ sibi datū desup̄: s̄ p̄pter sua merita.

Tertia est: cum quis iactat se habere quod non habet.

Quarta est cum quis despectis ceteris singulariter videri appetit.

Modo autem vt melius cognoscamus si in nobis est sup̄bia: declarabo aliquas circūstantias cōes que sunt iste octo: sc̄z.

Prima est inobedientia.

Secūda est vana gloria.

Tertia est iactantia.

Quarta est irreuerentia.

Quinta est contemptus.

Sexta est vanus ornatus.

Septima est ambitio.

Octaua est hypocrisis.

Prima circūstantia est inobediētia que p̄cedit ex sup̄bia: vt cū q̄s est inobediēs mādatis prelatoz ecclie & ordinationes eoz destruere & frāgere nititur: vel cū nō timet sententiā excoicationis: dicendo qd̄ excoicatio non extrahit pellem: et non timet intrare eccliam: & audire diuinū offi-

De superbia.

est: et peccat de nouo mortali. hec rō pce
dit ex supbia. No. q̄tū vitiū sit inobediē
tia. ptz: qz inducit oē malū z priuat oī bo
no. Exēplū in primis parētib⁹: q̄ post ino
bedientiā videēt se nudos: z fuerūt eieci
de paradiso. z expositi oī āgustie. vñ Greg.
Si obediētes fuerim⁹ p̄positis nr̄is: obe
dier de⁹ oibus volūtātib⁹ nr̄is. Augu. in
lib. de ope monachoz. Cui⁹ exaudir̄ vna
ofo obediētis: q̄ decē milia p̄tēnatis. vñ
ps. Volūtātē timētū se faciet: z de p̄catio
nē eoz exaudiet. Itē Josue. x. qz obediē
bat deo per oīa: sol z luna obedierunt ei
per spaciū diei stātes in vno loco. Nota
etiā de inobediētia dei. si dñs vel rex tpa
lis faciūt ordinatiōes in sua terra: tenen
tur timentē: z fuanē. Ordinauit autē dñs q̄
null⁹ vadat ad sortilegos z diuinos: hoc
nō tenet. Itē q̄ nullus assumat nomē dei
in vanum. Exo. xx. Nota quid est assume
re nomen dei in vanum: quando non su
mitur p̄ aliqua vtili vel necessaria re zc.
non tenetur: nec emendo: nec vendendo:
hoc totū procedit ex inobediētia. Item
ordinauit q̄ dies dñica fuerit. Dic vt
tibi videtur zc. Et quia ordinationē dñi
nō timem⁹ nec seruamus: ideo patimur
mala ec. qz obedimus ordinationib⁹ ho
minum z non dei. sed dicit apls Petrus
Actū. v. Oportet magis obedire deo q̄
hominibus. Ecce prima circūstantia.

Sc̄da circūstantia est vana gloria: z est
cum quis bona facit ad ostentationē sui
vt laudetur per alios z videatur. Cōtra
istam ipemet x̄ps Mat. vj. dicit. Attēdi
te ne iustitiā vestrā faciatis corā hoibus
vt videamini ab eis. Sunt em̄ multi qui
faciūt multa bona de genere bonoz. z tñ
illa intentio non est bona: qz non faciunt
in honorē dei z laudē: sed vt videantur z
inde vane glorient. Ideo dicit x̄ps. Attē
dite ne iustitiā vestram zc. Iustitiā vo
cat quodlibet opus bonū. Humiliari em̄
est iustitia: qz iustū est q̄ homo humiliet
Item misereri pauperi est iustitia: qz iu
stum est q̄ diuites misereant⁹ pauperib⁹
Idē est de castitate z pace zc. Ideo dicit
x̄ps. Attēdite ne iustitiā vestrā. i. bona
opera non faciatis coram hoibus. Nota
coram hoibus. Non em̄ precepit q̄ bona
non faciant coram hoibus: quia alibi di
cit: sic luceat lux vestra coram hoibus: vt

videant opera vestra bona. Mat. v. Sed
dicit coram hoibus: vt videamini ab eis
Non enim dicit x̄ps: non ieiunetis corā
hoibus vt videamini: corā hoibus nō da
te elemosynā: sed non faciatis vt videā
mini ab eis. Ista erat iustitia scribarū et
phariseoz: z faciebāt multa opera bona
vt viderent a populo. Ideo dicit x̄ps de
eis. Mat. v. Nisi abūdauerit iustitia ve
stra plus q̄ scribarum z phariseorum: nō
intrabitis in regnum celorum: quia non
faciebant bona intētionē sed vt videren
tur ab hominibus. Ecce sc̄da circūstantia.

Tertia circūstantia est quādo aliq̄s
iactat se de eo quod in ipso est: vel de eo
q̄ in ipso nō est: hec est superbia: vel cū
iactat se de bono opere quod fecit. putā
cū dicit. Ego feci elemosynā: vel ieiuna
ui zc. vel cū quis iactat se de malo opere
ppetrato. Sūt enim aliqui ita ribaldi: vt
cū malefecerint iactāt se de hoc. de q̄bus
Prouer. ij. dicitur. Gloriantur cum male
fecerint: z exultāt in rebus pessimis. Ec
ce iactantia que est tertia circūstantia.

Quarta circūstantia est irreuerentia:
maxime erga deū. Sicut multi sunt men
te z corde irreuerētes: intm̄ q̄ transeun
tes ante imaginē crucifixi: vel altare: vel
corpus x̄pi: non dignant⁹ amouere capi
tium suum: qui si transirent corā vno do
mino illud facerēt zc. z hoc multū displi
cet deo. Nota exemplū de quodā super
bo: qui veniens ad ecclesiā in eleuatione
corporis x̄pi: cum esset tantū tractus cum
multis agulletis: nec posset inclinare ser
nec posset flectere caput vel genua: ecce
diabolus eum percussit ense per mediū
dicens. O ribalde proditor si deus tantū
pro nobis fecisset q̄ntum pro te: semp sta
remus genu flexo: z sic mala morte mor
tuus est z dānatus. Idē attēdatis ad re
uerentiam: quia al̄s estis superbi: irreue
rentia enim ex superbia z contemptu dei
procedit: reperitur in blasphemando: z
sic de alijs malis. Et hec de quarta circū
stantia. Quinta circūstantia est contem
ptus: z ista est maxime nois dei. Sūt em̄
aliqui miseri z maledicti q̄ ita vilipēdūt
deum q̄ in quolibet verbo semper deum
inhonorant in blasphemādo: immo illō
transfertur in consuetudinē: dicunt q̄
non possunt se continere: nec ausi essent

dicere in despectu regis vlt corone regis
 Isti nō corrigunt p̄ dñs ipales: de qui
 bus conq̄rit̄ dñs dicēs. Dñatores eius
 iniq̄ agūt: z iugiter tota die nomē meuz
 blasphemaf. Esa. liij. c. Caueatis igiſ ab
 isto contēptu dei: qz ratione istius pati-
 mur tot z tanta mala. Jō dicit de⁹. Vos
 facitis mihi guerram sagittis z balistis
 linguis blasphemiarū: z ego vindicabo
 me lapidib⁹ tribulationis. Ideo cauea-
 tis. Et hec de quinta circūstātia. ¶ Sex-
 ta circūstātia est vanus ornatus. Hoc
 dicit J̄ mulieres quando sunt diligētes
 in ornādo se. Hec si essent ita diligētes
 in seruitio dei z in oratiōe. Dic quō assu-
 munt habitū bestiaz in cornibus assimi-
 lantur em̄ capris portantes cornua. Jtē
 assimilant vulpib⁹ in caudis lōgis. Dic
 de alijs ornāmētis z vanitatib⁹ tam mu-
 lierū q̄ viroz: quia vanitas vanitatū et
 omnia vanitas. Eccl̄s. i. Uidi cūcta que
 sub sole sūt: z ecce vniuersa vanitas ibi
 dē. Unde mulieres q̄ nō possunt capere
 homines per verba: capiunt eds per ve-
 stimenta z ornāmēta. z capto corpe ca-
 pitur verissime aia. Vñ ornatus corpis
 animas capit. Mulier enim est rete dia-
 boli ad capiēdum aias. Eccl̄s. viij. Inue-
 ni amariorez morte mulierē: que laque⁹
 venatorū est. Non sustinerēt iudices mū-
 dani insidiantes in via q̄ romam ducit:
 z sustinēt insidiātes in via paradisi. pro-
 uerb. xxij. Insidiat̄ in via quasi latro: z
 quos incautos viderit: als̄ inuenerit in-
 terficiet. Sed multe mulieres dicūt q̄ or-
 nando se non intēdunt aliquē decipere.
 Tales similesunt latroni qui nō audet
 piscari in piscario dñi sui: vel venari in
 foresta dñi sui. Sed bene cōmodat rete
 suū latroni audaciori. Sic z iste mulie-
 res accōmodāt corpa sua diabolo ad de-
 cipiēdū z capiēdū aias. z bene volūt cō-
 cupisc̄: licet non cōcupiscāt. Aug. Non
 solū appetere: s̄ etiā velle appeti crimi-
 nosum est. Hiero. Mulier si se decorau-
 rit: z oculos intuentiū ad se traxerit: et si
 plagā nō intulit. vindictā tñ soluet extre-
 mā. venenū em̄ intulit: z si nullus q̄ bibe-
 ret inuentus est. Jtē interficit z est balista
 que omnes loricas falsat z penetrat. Ec-
 clest. ix. Propter speciem mulieris multi
 perierūt. Et puer. vij. Et fortissimi quoz

interfecti sunt ab ea: vt David Sanson:
 Salomon zc. Hinc Hiero. Mulierē quā
 videris bñ conuersantē mēte dilige: non
 corpali frequētia: qz nec David sanctior
 nec Salomōe sapiētior: nec sansone for-
 tior esse potes. Jtē ornatus signū est lu-
 xurie. Faciūt d̄ tēplo dei meretrices pa-
 pilionē: qz sicut papilio signuz est scorti.
 sic ornatus exterior penitus volūt assimi-
 lari fatuis potius q̄ matronis. ps. Fas-
 cies pctōz sumit. Si equus venalis nō
 est quare signa venalitat̄ portat. So-
 lēt equozum vēditores equis suis impo-
 nere ramū: vel aliud signū sup capita: eo-
 rum vel in caudis: in signū q̄ volunt vē-
 dere. Ita mulieres imponūt ornamenta
 capitibus suis: in signum q̄ corpa earū
 venalia sunt. Siquis equo alicuius do-
 mini vel nobilis imponeret signum ven-
 ditionis: z per villam circūduceret illuz:
 quasi venalem: multum offenderet dñs
 ille. Sic deus de sponsa z virgine nat⁹:
 de vxore sua offendit. Ideo dicit. Pro-
 uerb. vi. zelus z furor viri non parcat in
 die vindicte. Jtem circulus qui est ante
 tabernam signum est q̄ ibi est vinum ve-
 nale. Quare dei ouis vult habere signū
 diaboli: nūquid poterit dicere pastor in
 die iudicij non noui te: quia nō es signa-
 ta meo signo z rapietur a lupo infernali
 tanq̄ signata suo signo. Nā vt dicit Gre-
 go. Signum euidentissimum reproborū
 est superbia: z electozū humilitas: quam
 cum quilibet habeat in se: aperte cogno-
 scitur sub quo rege militat. Jtem signuz
 est mortis quando pannus sericus po-
 nitur super feretrum: signum est cadaue-
 ris: z q̄ ibi iacet mortuus. Sic in corpo-
 re ornato signū est q̄ ibi sit anima mor-
 tua. Vñ mulier ornata non est nisi fere-
 trū anime mortue. Hiero. li. Mendax est
 cōflatio ei⁹: quia non est spiritus in eis.
 Vñ plus mulier deberet plangere filiaz
 suam ornata. q̄ si videret eā ante se mor-
 tuam in corpore. Eccl̄s. xxij. Super mor-
 tuū. s. in anima plora. defecit em̄ lux et⁹:
 sc̄z gl̄ie z gratie. Jtem signum est pecca-
 ti qñ d̄s gl̄iat̄ in veste. Eccl̄s. i. In vesti-
 tu ne gloriaris vnq̄. Jtem si nux relinq̄t
 corticē ante tēpus signum est corruptio-
 nis interioris. Sic z christianus si nō ha-
 beat habituz exteriorē qnē religio chri-

De superbia.

stiana requirit: signū est q̄ h̄mis peccati
int̄ lateat. vñ in hoc demōstrat malitiā
suā. Superb̄ em̄ habit̄ non recte de se
facit sentire. Un̄ dicit q̄dam glo. In hoc
differt spōsa xp̄i a sponsa diabolivel mū
di: q̄ spōsa xp̄i ornāmēta q̄rit interiora:
z interiorē pulchritudinez. ps. Ois gl̄ia
ei⁹ filie regis abint̄ zc. sed alie querunt
pulchritudinē exteriorē: z amittūt inte
riorē. ps. Filie eoz cōposue circūornate
vt similitudo templi. Itē mulieres se or
nātes habent se ad modū animalis q̄
difficile excoriat̄ in capite. Sic mulieres
vix volūt dimittere ornatū capitis. Sed
decaluabit dñs verticē filiarū syon: z cri
men eaz nudauit. Esa. iij. Item decipit
sicut pellipari⁹ volēs vendere veterem
pellē: vt decipiat rusticos dealbat aliq̄
tulū aliqua albedine qua modicū porta
ta apparet vetustas ei⁹. Sic ipudice mu
lieres volentes decipere viros colores
ponūt in facie sua: quib⁹ recedētib⁹ ap
parēt ruge z macule: q̄ nihil absconditū
q̄ non reuelet. Item non sunt nisi fima
riū opertū nive: z q̄n recedit nix apparet
turpido ei⁹: sic zc. Esa. xlvij. Reuela
bit̄ ignominia tua: z videbit̄ opprobriū
tuū: Itē sunt incēdiantē diaboli: templa
dei cōburentes: ferentes ignē in caudis
vt vulpes sansonis. ps. lxxij. Incēderūt
igni sanctuariū tuum zc. Hiero. Facies
dealbata mulieris gladius igneus pene
trās cor hois. Item sunt traditricēs dei
tradentes castrū dñi sui. idē cor suū ad
uersario ei⁹ id est diabolo: qui statim po
nit ibi signū suū super portā p hoc osten
dēs captū esse castrū. ps. Posuerūt signa
sua z non cognouerūt zc. Item mirabile
esset si mulier veniret ad missam in mor
te mariti sui vel patris zc. ornata florib⁹
Sic est de illis q̄ veniūt ornate ad mis
sam cum omnis missa celebret̄ in memo
riā passiōis xp̄i crucifixi. Corona spinea
imposita est xp̄o: z tu imponis tibi coro
nam de florib⁹ z rosis. Sap. ij. Corone
mus nos rosis anteq̄ marcescāt. Et hec
de sexta circūstantia. ¶ Septima circū
stantia est ambitio: scz bonoz z dignita
tum. Aliqui volūt fieri iudices: aliqui cō
sules z gubernatores populi. Et multi
sunt de istis qui nesciunt regere seipos
nec familiam suā. Et q̄n sunt in officijs

faciūt iniusticiā z extorsiones: opprimūt
pauperes z orphanos z viduas: sustinēt
magna crimina z pctā publica: nō curat
nisi de muneribus nec attendunt illud.
Sapiē. vi. Iudicium durissimū in his q̄
psunt fiet. Nota durū si non bene psunt z
regant personaz ppriam: sed durius si
non bene regāt familiam suam: filios fi
lias: vxores: seruos: ancillas zc. z bona
tēporalia: sed durissimū si nō bene regāt
ppm in iusticia pace z concordia. Sic z
prelati ecclesie qui volūt esse rectores et
gubernatores aliaz: z q̄n sunt intus pl⁹
curant de pecunijs z redditib⁹ q̄ de ani
mabus: nec intrant per portā: sed aliun
de: q̄ psibus amicorū: vel p suoniā vel
per violentiā zc. Et hec de septima circū
stantia. ¶ Octaua circūstantia est hypo
crisis: q̄ multi ab extra ostendunt se hu
miles: z ab intra sunt superbi z inflati: z
sunt homies male vite. ecce hypocrisis.
De istis dicit xp̄s. Mat. xxij. Ne vobis
scribe z pharisei hypocrite q̄ siles estis
sepulchris dealbatis que a foris parent
hoib⁹ speciosa: intus vō plena sunt ossi
bus mortuoz z omni spurritia. No. quō
sepulchra magnoz dominoz sunt depi
cta z pulchra deforis z intra plena sunt
setozib⁹. Tales sunt hypocrite: q̄ ab ex
tra apparēt pulchri z honesti z humiles
z intra in corde sunt pleni superbia: z sic
de alijs vitijs declarat vt expediēs fue
rit. Et hec de circūstantijs peccati super
bie z ita de primo principali.

Secūdo p̄ncipaliter

vidēdū est q̄sio supbia displicet deo. Et
hoc ostendit̄ tripliciter. ¶ Primo p scri
pturā diuinā. Hiero. xlvij. Sublimitatē
eius z arrogantiam z superbiā z altitudi
nē ei⁹ ego scio. Et puer. viij. Arrogantiā
z superbiā et viam prauā z os bilingue
detestor. Nota superbiā: superbia est in
corde vt hypocrite qui habēt superbiā
in corde: q̄ extra sūt humiles z int⁹ sunt
pleni supbia zc. Arrogantiā est in ore: vt
in loquentibus irreuerēter de deo. Pra
ua via. i. vita est in moribus: scz in super
bis. ¶ Secūdo ostendit̄ per conditionē hu
manā. Ostendit em̄ nobis conditio hu
mana q̄ non debemus esse supbi: consi
derādo impfectiones nos: ras q̄tum ad

animam et corpus. Si enim consideremus imperfectionem nostram quantum ad animamque humiliabimur. Est enim anima de natura sua quod imperfectum. a. de nihilo creata: quod non de natura seraphim: nec cherubin: sed de nihilo: et in principio est tanquam tabula in qua nihil depictum est. ij. de aia. ecce magna imperfectio. Item si consideremus imperfectionem corporis nostri non est de materia celi: nec ignis: nec aeris: sed de terra formatum est de vili materia. s. de limo terre. Gen. ij. Not. de miseris corporis nostri: imo si consideremus imperfectiones nostras quantum ad ista non superbum. Si enim aliquis deberet superbire hoc maxime non esset de corpore quod est imperfectum: et iam videmus oppositum in christo. Nunquam aliquis ita humilis fuit. No. de humilitate eius in carne induendo vestem ribaldorum. s. nostre humanitatis. Et in natiuitate quantum habuit humilitatem ostendit nascendo in diuersorio. Item in quersatione sua etc. et in passione sua: quod humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem etc. ad phil. ij. Et elegit matrem humilem. Ideo ipse dicebat. Discite a me: quod mitis sum et humilis corde. Mat. xi. ¶ Tertio ostendit per insulam diuinalem: quam deus fecit de isto peccato. Primo de luciferorum alijs angelis qui propter peccatum superbie facti sunt demones. Unde dicit. Non habitabit in medio domus mee qui facit superbiam. ps. c. Nota quod quando pater eiecit filium de domo: signum est quod forefecit in aliquo contra patrem: et si interrogetur quare hoc fecit. Respondet quia forefecisti contra me. Ita angeli mali forefecerunt contra deum: ideo eiecit eos dominus de domo sua. Aliam punitionem fecit dominus de isto peccato: quia propter istud peccatum adam et eua fuerunt expulsi de paradiso terrestri. Ecclesiasti. x. Intuitus omnis peccati est superbia. Nota quod non solum deus habet istud peccatum odio: immo et homines et angeli et sancti qui sunt in paradiso. Sic cadit exemplum de heremita qui exiit de cella: et dum iret ad villam angelus domini iunxit se: et dum irent inuenerunt corpus cuiusdam mortui. Heremita sentiens fetorem cadaueris: obturauit nares et deuiavit longe a via. Angelus autem recta via venit ad cadauerem: et redolebat sibi. Et post iteru uenerunt ambo in via et obtinuerunt cuidam

pulcherrimo iuueni et libidinoso. Quem videns angelus obturauit nares et deuiavit de via. Heremita autem tenens viam transiit iuxta eum et complacuit in eo. Et iterum uenerunt ad viam: et heremita dixit angelo. O angele dei miror de vobis quod videndo istum iuuenem pulcherrimum sic deuiastis: et quando respicimus cadauer hominis mortui non deuiastis nec obturastis. Cui angelus. Noneris quod iste mortuus fuit bone vite: et eius anima iam est in paradiso: ideo corpus suum non abhorret nobis: immo redoleret: quod adhuc induet gloria. Sed ille iuuenis est superbus et vanus et plenus alijs virtutibus: et tales fetent nobis: non non potui sustinere fetorem suum: quia quod deus abominatur et nos etc. Ecce quomodo superbia non solum deo: immo etiam sanctis angelis et hominibus abominabilis est: ideo etc. Et hec de secundo principali.

Tertio videndum est

quomodo poterimus remediare. Et sunt multa remedia. Primum remedium est considerare mortem. O superbe considera quid tibi iste vanitates valebunt: quod in morte habes omnia dimittere et tu calcaberis in fossa per alios. Et ideo dicitur Eccli. viij. Memorare nouissima tua et in eternum non peccabis pro superbia supple. ¶ Secundum remedium est considerare nostram conditionem propriam: quod non sumus nisi cibus vermis. Unde Hiero. Facile contentus oia qui se semper cogitat moriturum. Nota de pauore quomodo superbit quando eleuat et videt alas suas et plumas: sed postquam respicit pedes turpes: deprimat alas et humiliatur. Item de nobis: aliqui superbiunt contemplanando alas suas et plumas. Una pluma est. O tu es de magno genere. Alia tu es pulcher: tu es inuenis: diues etc. Modo respicis plumas respice pedes: id est sine morte: ad quam habes venire: quod bufones et vermes te comedent. ¶ Tertium remedium est considerare christum qui tantum humiliavit se pro nobis mori voluit. Item vide stultitiam mundi: quia propter mortem patris sui dimittunt vanitates: sed propter christum qui est mortuus pro te non vis dimittere. Ideo quid dices deo quando eris mortuus: quando dicet tibi. Ecce ego humiliatus sum pro te usque ad mor-

is: videamus qd tu fecisti pro me quō te humiliasti. ¶ Quartū remediū est cōsiderare virginē mariā et alios sanctos et sanctas dei: scz beatā Catharinā et c. q̄ erāt de magno genere: et tamen erant valde humiles. O mulier q̄ portas imagines bestiarum: vulpium et caprarū: si velis recipere imaginē ḡginis marie: scilicet humilitatem: sic eris placens deo. ¶ Quintum remediū est cōsiderare diabolu: qui est rex super omnes filios supbie. Job. xli. ¶ Sextus remediū est cōsiderare penas paratas supbis. ps. Retribuet abūdanter facientibus superbiam. Ergo p̄ conclusionē dicatur illud. i. Petri. v. c. humiliamini sub potenti manu dei vt nos exaltet i tēpore visitatiōis. Et iaco. iij. De^o supbis resistit: humilib^o autem dat gratiā. Cuius gratie participes nos efficiat ipse qui in trinitate et c. Amen.

¶ De peccato auaricie. Sermo. ij.

Adueniat regnū tuū. Matth. vi. Ista est secunda petitio orationis dominice in qua petim^o saluationem celestialem: dicentes. Adueniat regnū tuū: id est ad nos veniat regnū tuū. Ista petitio est ḡ pctm^o auaricie. Auaricia em̄ est inordinat^o amor habēdi pecunias vel alia bona tpalia q̄ maxime retrahūt hominē ab amore et affectione regni celestis: qd sup oia et ante oia est q̄rēdam: iuxta ḡbum xpi. Mat. vi. Primum querite regnum dei et iusticiam eius et c. Sed non petunt hoc regnum auari: sed regnum terrenū et bona terrena. Sed dicit ista petitio: non sic viam^o in auaricia et cupiditate: vt preponamus terrena celestibus: sed oppositū faciamus dicendo. Adueniat regnum tuū. Ecce quomodo ista petitio est cōtra peccatū auaricie: igitur de auaricia erit presens sermo. In quo videbimus tria: sicut dictus est supra de peccato superbie.

Primo quomodo cognoscemus si in nobis sit certe.

Secdo quō deo displicet maxime.

Tertio quomodo poterim^o remedia re leuiter.

Primo igitur hoc

poterimus cognoscere si attēderim^o qd sit ipsa auaricia et sue circūstātie. Est em̄ auaricia s̄m Tullii: inordinatus amor habēdi. Et iste amor inordinat^o siue immoderatus est duplex: qui aliquñ est tñ veniale: et aliquando mortale. Mortale em̄ est quando aliquis ita diligit tēporalia vt eavellet habere et retinere iniuste per rapinam vel per vsuram: vel per furtum vel per aliquod huiusmodi. Sed si ista inordinatio amoris in hoc consistat: vt homo supflue istas diuitias amet non tamē p̄ferendo eas amorī diuino. s. q̄ ex diuitijs non velit aliquid facere cōtra deum et pximum sic est peccatum veniale: et non mortale. Ecce quomodo est veniale et quomodo mortale. Et sic poterimus cognoscere in suis circūstantijs que sunt principaliter octo.

Prima est simonia.

Secunda rapina.

Tertia vsura.

Quarta est fraus.

Quinta furtum.

Sexta nimia sollicitudo.

Septima ludus fortune.

Octaua sacrilegium.

¶ Prima circūstantia est simonia que tangit platos ecclesie in vendēdo beneficia et intrando in dignitates et prelaturas: non per portam iustam et debite electionis: sed per vim. qui sunt viri potentes et manus armatas amantes: vel etiā quādo intrant precibus: p̄missionibus vel muneribus precedentibus. De talibus loquitur christus Joan. x. Qui non intrat per ostium in ouile ouiu: sed ascēdit aliunde: ille fur est et latro. Dic contra prelatos et curatos ecclesie vendentes sacramenta ecclesie et committunt simoniam. ¶ Secda circūstantia est rapina: et ista tangit dominos temporales. Sunt eniz aliqui dñi tēporales vt aues rapaces qui non sunt contenti de redditibus suis quia non sufficiunt ad eorum excessus: quia tam magnū statum tenēt in equitaturis et scutiferis indumentis et alijs ornamentis: ideo oportet vt vexēt subditos: capiēdo bona ipsoru vel gratis: vel petendo ab eis: quasi dicendo. Ego custodio vos ab inimicis vestris: ideo debetis mihi dare aliqua: et ideo

ostendunt se diligere suos subditos: et est amor caninus ut ipsi totum comedant. Tales enim sunt multi domini temporales. Custodiunt subditos ne corrodamur ab inimicis: et ipsi finaliter eos destruant: modo habendo gallinas: modo pecunias: et sic de alijs. et pauperes homines habent domos suas plenas pueris et non possunt eis providere: quia domini temporales habent totum. Item alij reperiunt esse in ista rapina: ut notarij aduocati procuratores et iudices ut possint recipere bona hominum pro longant dietas ad octo ad quindecim et c. Et de modico faciunt magnos processus et implent libros verbis inutilibus: et quod posset expediri intra sex dies faciunt durare per annum: et sic semper destrunt pauperes homines. Nota quid est dicere curi: quia antiquitus in illa curia expediebant subito: sed modo curia perdidit nomen suum et vocatur la longa: quia quod subito possent expedire faciunt durare per magnum tempus. Ecce aues de rapina domini de curia: ideo tales aues rapine rapiuntur a magna aue. scilicet a diabolo in mortis articulo. O dicit demones: tu fuisti quis de rapina: modo rapieris. Esa. xxxij. Ne quod predaris: nonne et ipse predaberis. Tertia circumstantia est usura. Nota quod sunt due species usure. Una est palliata: alia est manifesta. Manifesta est quando aliquis plus exigit quam acceperit: ut puta si accomodasti duodecim florenos: non debes plus accipere nec petere aliter committis usuram manifestam. Usura palliata est quam declarat Hieronymus. dicens. Alij putant usuram tantum esse in pecunijs. Sed etiam committitur in blado vino et alijs mercantibus. Et ista usura habet multas species. Prima species huius usure palliate est circa mercatores: quia aliquando rustici veniunt ad ipsos: domine comedetis mihi decem florenos et c. Dicit mercator libenter: sed des mihi pignus campum vel vineam: et inde recipiunt fructus. Vel etiam quando recipiunt equos ad laborandum et post recipiunt florenos. et c. Vel aliquando recipiunt uxorem, rustici qui comodauerunt pecunias ad standum in vinea ad faciendum aliquod opus laboris. Secunda species usure palliate est venditionis et emptionis. Cum enim usurarius emit pos-

sessiones minori precio quam valeant tali conditione quod debitor possit retrahere quod precium soluere voluerit: vel quando erunt in minori precio quam valeant ante terminum suum sicut bladum in campo et c. ecce secunda species usure. Tertia species usure est cum usurarius ultra sortem aliquid petit sine pacto expresse propter consuetudinem vel cum pacto expresse. ecce tertia species usure. Quarta species usure est que committitur in societatibus quando aliquis tradit aliquid: sicut boues: oves: iumenta. cum tali conditione quod sint immortalia semper vel quando fit ad minus taliter quod si animalia moriantur in casu facit solvere laboratori mediam partem etiam si morerentur prima die. ecce usura. Si autem moriantur propter defectum laboratoris: dico quod oportet soluere non solum medietatem: sed et totum. Sed si moriantur a casu fortuito: dico quod si soluat aliquid recipiens committit usuram. Quinta species istius usure est translatio facta ad rem ut cum dives non vult accipere a paupere ultra sortem: sed bene vult quod laboret per duos dies vel tres in campo vel vinea sua ibi est usura. Et de omnibus istis speciebus et circumstantiis usure est restitutio facienda: aliter talis usurarius non quam intrabit paradysum. Ecce quomodo committitur usura. Dico apostolice quod papa in istis usuris nullo modo potest dispensare. Et ratio est quia suus non potest dispensare in precepto domini: sed deus precepit. Deut. xxiii. c. Non feneraberis fratri tuo ad usuram pecuniarum: nec fruges nec quolibet aliam rem. Si dicitis quod papa et ecclesia sustinet: dico quod sustinet: quia non potest remediare et ecclesia maxime gubernatur hodierno tempore per dominos temporales. Et dico vobis quod facere usuram valde displicet deo. Unde talibus datum est congerium de celo. Unde dauid quesivit domino. O domine quis habitabit in tabernaculo tuo et c. Respondit spiritus sanctus. Qui pecuniam suam non dedit ad usuram et c. Unde dico vobis quod usurarius est peior et peior deo: quia promisit fidelitatem in baptismo deo quam fregit: ideo dico quod usurarius christianus est peior iudeo qui non facit usuram cum alijs iudeis. sed bene christianus cum alijs christianis: ideo usurarius christianus similis est cani rabido qui exiens domum mordet quoscunque reperit: ita usur-

rarius xpianus ab oib⁹ quos reperit exi-
git vsuras: ab ecclesiasticis: a religiosis
a nobilib⁹: a laicis: a laboratorib⁹ z ab
omnibus nulli parcat oēs mordet: ideo
finaliter vsurarius est peior iuda q̄ resti-
ruit triginta argenteos: sed vsurari⁹ nū-
q̄ vult restituere aliquid: sed dicit. ea di-
mittam in testamento meo z filij mei re-
stituent. Dico q̄ talis restitutio nihil va-
let: vsurarius potest restituere z non re-
stituit: q̄ hz pecuniā in capsā: z habebat
satis tps ad restituendū. Jō si noluit re-
stituere z moritur damnat: nisi forte ma-
gna p̄ritio in articulo mortis iuuerit ip-
sum. Si aliter dānar⁹ est posito q̄ filij sui
restituent: nihil p̄dest sibi talis restituti-
o. Jō breuiter p̄cludendo dico q̄ vsura-
rij similes sunt diabolo: qui semp nocet
die ac nocte: ita vsurarij dormiendo: vi-
gilando: semp lucrant si possunt. Jō de
talibus dicit sacra scriptura. Non defi-
cit de plateis eius vsura et dolus: s; seq̄-
tur. Veniat mors sup illos z descēdant
in infernum viuentes. Un̄ nota exemplū
de quodam vsurario qui infirmat⁹ q̄re-
bat confessorē: z faciente p̄sciam de vsu-
ra dixit sibi cōfessor q̄ haberet restituere
q̄ dixit q̄ non poterat: z si faceret exhere-
ditaret filios suos. Et tūc p̄fessor noluit
eum absoluerē cū esset discret⁹. Et cum
venissent multi alij p̄fessores oēs renue-
runt sibi absolutionē: nisi restitueret. Fi-
naliter misit p̄ vno simplici sacerdote et
idiota: cui p̄fessus est: z statim cū absol-
uit. J̄p̄e aut̄ p̄fessus misit ad rectorē eccle-
sie vt apponeret ei corp⁹ xp̄i z cōcauit
eius: z mortuus est: z aīa sepulta est in in-
ferno: z corp⁹ in cimiterio. Die quō seq̄n-
ti nocte venerunt quattuor demones ad
domū rectoris ecclesie pulsantes ad ian-
nuam. Qui surgens de lecto aperuit eis
portā z timuit valde dixerunt sibi q̄ non
timeret: q̄ de⁹ mittebat eos s; iret cū eis
ad ecclesiam z acciperet suppliciu; stola; z
et in tonica demōes portaret. Et sacer-
dos iuit cū illis demonib⁹ ad ecclesiam:
et assumpto superp̄licio stola z custodia
corp̄is xp̄i dedit eis quattuor faces: z sic ve-
runt ad sepulchrū illi⁹ vsurarij: z statim
demones effodientes extraxerunt corp⁹
defuncti: z aperuerunt os defuncti: z sa-
cerdos vidēs int⁹ corp⁹ dñi: cū honore z

reuerentia accepit illō de ore ei⁹ z posuit
in custodia: z p̄cedentib⁹ demonib⁹ cum
facibus accensis deportauit cum hono-
re corp⁹ xp̄i ad ecclesiam. Quo deportato
z depositis vestimentis: demones asso-
ciauerunt eum vsq; ad domū suā: z dixe-
runt ei q̄ non timeret si aliqd̄ audiret: q̄
deus volebat q̄ corp⁹ vsurarij puniret
in inferno cū ala. Et eūtes acceperūt cor-
pus illud z deportauerūt ad infernū cū
vlulatu magno z clamore. Et ecce finis
taliū vsurarioꝝ. Et hec de tertia circūstā-
tia. ¶ Quarta circūstantia est fraus: et
ista est mercatorū q̄ in suis mercātij; de-
fraudent populum z tenent ad restituti-
onē. Verbi s̄ca de blado: si vendat p̄
bono foro z p̄ bono blado. J̄dē de vino
q̄n misceat aqua z vinū turbatū: sicut acci-
dit in tabernis. J̄dē de carnibus in ma-
cello q̄n vēdūt carnes ouinas p̄ mutonē
nis: vel q̄n falsificant pōdera vel mone-
te. J̄dē de specieb⁹ z alijs mercantij; in
opatorij; mercatorū. Dicēt quō p̄ueros
suos docēt vt sciāt falsificare pondera: z
decipe p̄ximū. J̄dē de p̄anis q̄s affectāt
z parāt vt appareāt meliores. ecce fraus
mercatorū. De talibus dicit. Eccl̄s. xxxiiij.
Qui effundit sanguinē z q̄ fraudē facit
mercenario: fratres sunt alibi fures. Et
iō oēs tales tenent ad restitutionē z sa-
tisfactionē zc. ¶ Quinta circūstantia est fur-
tum secretū: cū q̄s furat̄ secrete gallinas
colūbos de colūbario: pisces de piscato-
ria z silia: pecunias de alieno. Accipere
vnū pomū sine scitu illi⁹ cui⁹ est furtū est
et tenet ad restōnē. Dicat̄ de adā q̄ fura-
tus fuit vnū pomū sine volūtate dei: z p̄-
pter hoc fuit eiect⁹ de paradiso: z oportuit
p̄ restōnē faciēda q̄ filij dei descenderet
de celo: z suspendere in arbore crucis: z
ita satisfaceret p̄ furto ade. J̄deo amore
dei nihil accipias de alieno. Jō p̄cepit
deus in lege. Exo. xx. Non furtū facies.
Declara bñ J̄ latrones zc. q̄ deyna acu
est faciēda p̄scia. ¶ Sexta circūstantia est
lud⁹ fortune. qd̄ ē magnū pctm̄ z magna
stulticia: z maxie lud⁹ taxilloꝝ q̄ p̄hibi-
tus ē. Et rō ē q̄ nulla cā ē q̄re duo taxil-
li faciāt amittere pecunias isti zisti. quis
tñ ordiauit vt illō qd̄ meū est sic faciant
eē tuū duo taxilli. Dico q̄ nec papa nec
rex pōt facere: de q̄ faciēda est p̄scia z re

stitutio secundum ordinem iuris: alias nunquam intrabunt paradysus. Declara quomodo istum ludum reperit diabolus. Unum si velis respicere: semper reperiuntur septem puncta: si taxillus proyiciatur. Si supra sunt. vii. subter est. i. et sic sunt. vii. si supra sunt. v. subter sunt duo: et sic sunt et. vii. et sic de singulis. Sed quare sic ordinatum est. Dico quod ad dandum intelligi quod septem sunt conditiones gentium que damnantur per ludum taxilloz. Primo ille que inuitat aliam ad ludendum. Secundo ille que in talibus presentit. Tertio ille qui super tabulam respicit. Quarto que in isto ludo tenet lumen. Quinto que in isto prestat pecuniaz. Sexto que prestat donum. Septimo dominus ipsalis vel rectores ville que sustinent tales ludos et non corrigunt. Unde dicitur regula iuris. Fractentes et consentientes pari pena puniantur. Unum dicitur glo. consentire dicitur qui potest corrigere et non corrigit: sed sustinet totum. Nota quod iste ludus est fons blasphemie. Dicatur quomodo est magnum peccatum sustinere ludum taxilloz: sicut esset sustinere latrones publicos in vna villa que depredarent modo bursam meam modo tuam: tunc clamarent omnes alii laici: et expellerentur de villa vel fieret de eis iustitia. Ita est magnum peccatum sustinere ludum taxilloz in villis: quia taxilli sunt latrones que depredant bursas hominum: ideo non debent sustineri sed facere rectores villarum debent bonas ordinationes cum magna pena ludentibus ad taxillos. Et si frangant ordinationes puniantur: alias expellantur de societate vestra. Dicitur Ribaldos iutores que modo spuunt in celum: et est fons latrocinioz: quia iutores postquam perdidit pecuniam ludunt suas vestes: et post iocalia vxorum: et postquam nihil amplius habent vadunt ad nemora et depredant transeuntes: inde sequuntur homicidia: et quod restat amplius nisi furca. Item Tob. iij. Nunquam cum ludentibus miscui me. Septima circumstantia est inquietudo seu nimia sollicitudo. scilicet diligentia circa temporalia acquirenda: quia propter temporalia dimittunt spiritualia et dei seruitium ut pura diebus dominicis dimittunt missam maiorem et sermonem: habent frangere festa ordinata per ecclesiam. Alii sunt ita solliciti et diligentes circa temporalia quod tota quadragesima non habent spacium presentendi: sed expectant usque ad fe-

stiu pasche vel die veneris sancte. O maledicta talis sollicitudo. Item ista dicit christus. Math. vi. Nolite solliciti esse dicentes: quid manducabimus: aut quid bibemus: aut quo opitemur. Hec enim omnia gerentes inquirunt. Scit enim pater vester celestis: quia his omnibus indigetis. Quare te gerit primo regnuri et iustitiam eius: et hec omnia adiucent vobis. Et. s. Pet. v. Omnis sollicitudo vestram periciet in eu: quoniam ipsi curus est de vobis. Dic quomodo deus habet curam de omnibus creaturis: prouidendo eis de vita: prouidet alibus in deserto: piscibus in aqua: animalibus in aere. Item dicit dominus. Qui dat escam omni carni. Item. Qui dat iumentis escam ipsorum et pullis coruorum iuocantibus eum. Dic de coruis quare dicuntur naturales: pulli coruorum quoniam sunt nati sunt albi. quod videntes magni corui credunt non esse pullos suos: et nolunt eis dare escam nec permittunt quod femella det eis escam. Tunc pulli ex instinctu naturali eleuant caput et os ad celum. quod dicitur tu deus que prouides omnibus: prouide nobis de vita: et deus nutrit eos mittendo rorem de celo: et sic viuunt. Item vos fuitis deo et prouidebit vobis. Dic si vis exemplum de sacerdote illo paupere: que nihil habebat ad comedendum nec ad induendum. Et cum semel cogitaret. unum praderet: cogitauit in corde suo dicens. Item tibi accidit quia non fuis deo. Et surrexit in media nocte ad dicendum matutinas: et hora prime dicitur prima: et sic de aliis horis missas etiam deuote celebravit. Et hora preadij venit ad domum et inuenit messas politas et cibaria optata supposita et comedit et bibit: et post modum gratias deo egit. Hec enim omnia angelus dei detulerat et pro illo pauperat. Et iterum veniens portauit secum reliquias. Et istud continuauit angelus raudi quod diu sacerdos peruenit fuisse deo. Dic quomodo incepit paulus pro officium dimittere: et dicebat tarde. Et angelus portabat cibaria grossa et modicum amara et mappas modicum nigras. Finaliter sacerdos dicebat officium suum taliter que liter et tunc angelus portabat panem corrosam a muribus: et vinum acetosum et mappas fetentes. Quod videns sacerdos incepit flere. cui angelus apparetis incepit eum increpare de omissione diuini officii promittens quod si fuisset deo sicut prius: haberet sicut prius et ipsum prouocauit ad fuitum dei et ad penam. et sic se emendauit. et iterum cepit deo fuisse: et angelus sibi vi prius misit. Ergo nolite solliciti esse

et. s3 p̄mū q̄rite regnū dei et. ¶ Octava
 circuitantis est sacrilegiū vt cū q̄s reci-
 pit aliqd de ecclia: vt fursā aliqd sacru
 de sacro loco vel retinet bona ecclie: vel
 iura ecclialtica et. ē ei q̄damō pctm̄ aua-
 ricie. no. 3 laboratores q̄ nō bñ solūit de
 cimas. No. et de vorz. 3o caueat. ¶ Se-
 cūdo p̄ncipalr vidēdū ē quō istō pecca-
 tū auaricie displicet deo maxie. Et p̄mo
 p̄ sacra sc̄ptura. Esa. lviij. Prop̄ iniquitatē
 auaricie ei⁹ irat⁹ suz et p̄cussit eū. Abscon-
 dit faciē meā et indignat⁹ suz. Et abijt va-
 gus i via cordis sui: vias ei⁹ dimisit. No.
 irat⁹ suz cū in i deo nō cadat ira. Rō: qz
 ira ē passio p̄posita de⁹ aut oīno est sim-
 plex et sibi nō p̄uenit aliq̄ passiones. Si
 de⁹ bñ d̄r h̄fe irā silitudinariē admodū
 hoīs irati mod⁹ aut hoīs irati ē punire
 q̄tū p̄t. Sic d̄r eē ira i deo p̄p̄t p̄mittēs
 q̄s facit et singulr p̄p̄t pctm̄ auaricie: p̄-
 p̄ter qd̄ de⁹ dat guerras: tempestates: et
 mortalitates q̄ destruūt tp̄alia bōa: iō di-
 cit: p̄cussit eū. Nota ē: si vis. xvj. q. j. Re-
 uertimini. 3tē dicit abscondi: aīa Auerti
 faciē meā ab eo: et hoc est pei⁹. Hoc facit
 de⁹ qn̄ nos clamam⁹ i oronib⁹ nr̄is et p̄-
 cessioib⁹ q̄ nos adiuuet i tribulatioib⁹
 nr̄is et ip̄e tūc auertit faciē suā a nob⁹ nō
 exaudiēdo. Sc̄do oñdit̄ istō pctm̄ eē di-
 splicibile p̄ p̄ditioēz nālē ip̄i⁹ dei. De⁹ ei
 nāl̄r ē libalis. p̄z qz dat nob̄ oia bōa tpa-
 lia libere: vt bladū vinū et. 3tē dat nob⁹
 solē: lunā: celū et q̄tuor elemēta. 3tē de-
 dit nob̄ filii. i. carnē suā i cibū: et languis-
 nē suū i potū. 3tēz dat nob̄ bestias terre
 aues celi: et p̄uces aq̄z et. 3o dicit ap̄ls
 Ro. viij. Quō nō oia cū illo nob⁹ dona-
 uit. i. filio suo. Ecce liberalitas sua. iō di-
 cebat d̄s. Ap̄is tu manū tuā: et ip̄les oē
 sial bñdicioē. 3tē p̄misit et p̄mittit nob̄
 dare celestia. Tertio oñditur q̄ sit sibi di-
 splicibile p̄ p̄mittioēz diuiale quā de⁹ fe-
 cit i mūdo de isto pctō. Dic quō veniēs i
 tēplū repit ibi auaros v̄dētes et emētes
 et faciēs flagellū eiecit eos dicēs. Dom⁹
 mea dom⁹ oronis vocabit̄. Matth. xxi.
 ¶ Tertio p̄ncipalr vidēdū ē q̄r poteri-
 mus remediare: et sūt mlt̄a remedia. Pri-
 mū est cogitare quō ex his nihil tecū por-
 tab⁹ i morte. iō ponas cor tuū i diuitijs q̄
 sunt p̄petue. i. diuitie celestes sicut gl̄ia
 celestis. Sc̄dz remediū ē cogitare paup̄-
 tatē xp̄i: q̄ dicit. Vulpes foueas h̄nt et vo-

lucres celi nidos: fili⁹ at hoīs nō h̄z et
 mat. viij. Tertiu f̄mediū ē cogitare anxie-
 tatē diuitū auaroz: qz sp̄ sūt i anxietate ne
 dep̄dēt: nec audēt cōdēre vt dormire. itē
 cogitare idigētiā ip̄oz: qz q̄ pl⁹ h̄z pl⁹ idi-
 get. itē auari sp̄ affectat malū tps et cari-
 litiā et qn̄ vidēt pulchrū tps et abūdantiā
 bonoz irascūt q̄ deū. Dic exēplū d̄ q̄daz
 diuite auaro q̄ emit magnā copiā bladi:
 sextariū ad valorē viginti sol. et tps male
 disponebat: et venit caristia et ascēdit ad
 triginta sol. vt pl⁹. Dicebat sibi vxor et filij
 q̄ v̄deret bladū: qz sat⁹ lucraret: et tpe no-
 lebat: s3 dicebat sciat⁹ q̄ pl⁹ valebit. et ve-
 nit bona fortūa et tps bñ dispositū fuit: et
 diminuebat p̄ciū bladi a viginti sol. post
 ea ad. x. sol. Quō ille audiens irascebat q̄
 deū et fact⁹ ē isan⁹ et despat⁹. In despectu
 dei ecce quō descēdit ad. x. sol. et posuit se
 s. lectū. Et m̄lier veniēs domū et iueniēs
 eū totū pallidū et q̄si mortuū: dixit. Dñe
 quō: qd̄ h̄eris? R̄ndit alf. x. sol. repetēdo
 O dicit m̄lier recordemī passiois xp̄i. r̄ndit
 x. so. et d̄posuit ip̄z de lecto. Amici ho-
 et circūstātes reducebat sibi mortē xp̄i ad
 mēoriāz sp̄ dicebat. x. so. Et cū amici p̄so-
 larēt eū i oib⁹ sp̄ dicebat. x. sol. f̄finalr ve-
 nit sacerdos mēoriās passionē xp̄i: et q̄ h̄-
 beret p̄tritiōez: et ip̄e nihil aliō dicebat ni-
 si. x. so. et sic finalr cū suis. x. so. mortu⁹ ē: et
 descēdit ad ifernū et d̄anāt⁹ ē. iō. caueate ab
 oi auaricia. Lu. xij. De pctō luxu. f̄m̄. iij.

Fiat volūtas tua et. vt. s.
 ¶ Ista ē terua petitio
 oris dñice: i q̄ petim⁹ p̄uersa
 tionē sp̄ualē: vt sicut volūtas
 dei fit i celo et i terra p̄ creatu-
 ras isētibiles et irrōnales: sic fiat et p̄ nos
 q̄ sum⁹ sue creature rōnales. No. quō vo-
 lūtas dei fit p̄ creaturas isētibiles et irrō-
 nales. et p̄mo i celo nā a p̄ncipio qn̄ de⁹
 creauit mūdū p̄cepit p̄mo celo q̄ moue-
 ret: et celū sp̄ facit et t̄z volūtatē dei. 3tē p̄-
 cepit soli q̄ qlibet die veniret de oriente
 et illūinaret frā et calefaceret illā et germi-
 naret et fructificare faceret: et sol tenuit et
 t̄z p̄ceptū ei⁹. 3tē lune q̄ daret ifluētiā su-
 p̄ terrā. 3dē de alijs elemētis: qz p̄cepit
 terre: vt p̄duceret herbas: arbores: flo-
 res: fruct⁹ et. necessaria ad vitā hoīs. et
 ista nūq̄ fecerūt q̄ volūtatē dñi p̄p̄t qd̄
 dicit d̄s. Statuitea i eter. et i se. se. p̄ce. po.
 et nō p̄t. Ecce iḡ quō volūtas dei fit i celo

nota
 modo
 o legim
 m̄cipia
 etiam
 n̄r̄is

ē in terra p creaturas insensibiles z irra-
tionales: z sol^o hō q̄ ē rōnalis facit q̄ vo-
lūtātē dei. Jō petim^o i ista petitiōe puer-
sationē spūalē: dicētes. fiat volūtas tua
sicut in celo z in terra. s. q̄ sicut est i celo:
ita sit i nobis in terra. Jō diu uiuim^o: z est
ista petitio directe q̄ pctm̄ luxurie: qz lu-
xuriosi n̄ curāt facere volūtātē dei: s3 vo-
lūtātē suā carnalē: qz volūt uiuere s3 sen-
sualitatē. Et not. q̄ volūtas dei sicut de-
clarat ap̄ls: est sc̄ificatio n̄ra z abstinere
a luxuria. dicit em̄. i. thes. iij. Hec est vo-
lūtas dei sc̄ificatio v̄sa vt abstinear̄ vos
ab oi fornicatiōe. hoc em̄ vult de^o vt sicut
tunicā suā q̄s custodit ne deturpef̄ a lu-
to: q̄ ita q̄libz custodiat aiaz suā: z corp^o
ne p̄iciam^o in lutū luxurie. Qui q̄ luxu-
riatur facit q̄ volūtātē dei. S3 dicit ista
petitio: nō sic da nobis uiuere ita q̄ luxu-
riose faciam^o q̄ volūtātē tuā dñe: s3 da no-
bis sic puerfari q̄ sicut volūtas tua sit in
celo z i terra faciam^o volūtātē tuā. Qz q̄
ista petitio ē q̄ pctm̄ luxurie ita ē p̄ns ser-
mo. Et videbim^o in ipso p̄ncipalr̄ tris.

Primo si sit in nobis certe.

Secūdo quō displicet deo maxime.

Tertio quō poterim^o leuī remediare.

Primo vidēdū est zc. Et hoc poterim^o co-
gnoscere si attēdam^o qd sit luxuria z sue
circūstātie. Vñ luxuria nihil aliud est q̄
libidinosa volūtas appetit^o z amor inor-
dinat^o delectatiōis carnal. Luxuria ē du-
plex. Una ē fm̄ actū: alia ē fm̄ occasiōes
z ē multiplex occasio. Prima ē p̄ visum ipu-
dicū. vñ x̄ps mat. v. Qui viderit mulierē
ad p̄cupiscēdū eā iā mechār^o est eā i cor-
de suo. *Nota* videre mulierē an sit pctm̄
mortale. Dico q̄ sic si videat z p̄cupiscat
eā: z ita dicit x̄ps in auto. alleg. Nō solū
p̄cupiscere est pctm̄ mortale: s3 ēt videre
si p̄cupiscat vidēdo: s3 videre z nō p̄cupi-
scere nō est pctm̄. Vñ aug. i regula. Neq̄
em̄ qh̄ p̄cedit̄ sil̄ femias videre phibe-
mini: s3 appetere vel ab ip̄is appeti velle
criminosum est. Vñ tāgere mulierē sine
mala intētiōe z cū necessitate: nō ē pctm̄
mortale: s3 tāgere cū libidine: vel copula-
re ad se nō p̄tinētē: mortale ē. Sc̄da occa-
sio est p̄ v̄bū: qz corrūpunt mores bonos
colloq̄a mala. i. Cor. xv. Nō. quō voces
sunt signa eaz q̄ sunt i aīa passionū. Qui
aut libēter loquit̄ de pctō carnis: signuz

est q̄ mot^o est i corde z tot^o corrupt^o: z q̄
tales sunt p̄ni ad illud pctm̄. Vñ si talis
dicāt intētiōe peccādi: puto esse mortale
Tertia occasio est p̄ tactū vel osculū vel
alr̄. s. p̄ man^o: declara cante: z de tactib^o
agef̄ isra: vbi dicef̄ de pctō q̄ naturā. Lu-
xuria aut̄ fm̄ actū z opationē est duplex
qz qdā est fm̄ actū interiorē. q̄ est p̄sensus
deliberat^o ad actuz exteriorē si adessent
oportunitates: est pctm̄ mortale. Si aut̄
luxuria sit ad actū exteriorē: hec ē duplex
qz vel act^o nō trāsit in sc̄baz p̄sonā vt ac-
cidit i pollutionib^o nocturnis dormiēdo
z vocaf̄ pollutio: z si vigilādo eneniat̄ bz
mollicies: z ē pctm̄ mortale qz q̄ naturā.
Nō seq̄t̄ videre de luxuria q̄ est fm̄ actū
exteriorē: q̄ trāsit i sc̄baz p̄sonā qz de tali
maxie intelligit̄ h̄: q̄ diuidit̄ in septē spēs.

Prima est fornicatio. Sc̄da adulteriū.

Tertia inceitus. Quarta stuprū.

Quinta raptus. Sexta q̄ naturā.

Septima sacrilegium.

Prima spēs siue circūstātia luxurie est
simplex fornicatio. Et bz simplex fornica-
tio qñ solut^o. i. ille q̄ nō est vxoriat^o: vel q̄
nō est ordinat^o sacris ordinib^o cognoscit
carnalr̄ solutā. s. mulierē q̄ nō est marita-
ta. nec abstricta aliquo voto: qz nō ē reli-
giosa. Ecce qd̄ bz simplex fornicatio: z est
minunū pctm̄ de istis circūstantiis: tñ qz
est q̄ p̄ceptū dei: est pctm̄ mortale. Est et
alia circūstātia: q̄ bz meretriciū: z hoc fit
dupl̄r. Primo q̄ sit vaga libidine cū diuer-
sis se miscēdo: vel cū paucis cōcubendo.
S3 dicūt mlti q̄re ē pctm̄ z cui facio iniu-
riā ex q̄ sibi plz z sum^o p̄cordes: ego non
suz vxoriat^o: z ip̄a nō ē maritata: Audi bo-
nā r̄nsionē: qz dicis cui facio iniuriā: qz nō
sum^o vxoriat^o: z plz vtriq̄. Nō. cui facis
iniuriā z declarabo p̄ similitudinē de filis
regis fr̄acie: q̄ nō h3 virū: z cognoscis eā
ip̄a volēte z cōsentiēte: si dicas cui facio
iniuriā. Nōne regi: q̄ sperabat eā marita-
re cū aliq̄ magno dñō: z tu ihonorasti eā
Et qd̄ faceret rex si sciret. Ita ē de mulie-
re soluta q̄ est filia regis eterni. s. x̄pi: quā
genuit de spōsa sua. s. ecclia in vtero. s. in
fonte baptismatis. Si q̄ dicis cognosco
solutā cui facio iniuriā. Dico q̄ regi x̄po
qz in ipso nolēte z phibēte cognoscis fi-
liā suā. Not. qd̄ faceret rex de tali si co-
gnosceret filiā suā: qz suspēderet eū i fur-

uuu 4

De luxuria.

ea. Ita faciet xps de te i inferno &c. posses
 th cogscere soluta si rex. s. xps & spōsa sua
 scz ecclesia dant tibi eā in vxorē al's nō.
 Ecce quale pctm̄ est simplex fornicatio.
 Jō apl's de talib' dicit. i. Coz. vj. Forni
 carū & adulteri regnū dei nō possidebūt.
 Nota de euntib' ad meretrices q̄ sunt in
 lupanari an pnt cognosci absq̄ pctō. Di
 co q̄ nō: imo mortalr peccāt qui vadunt
 &c. Si dicat ecclesia sustinet lupanaria.
 Dico q̄ verum est. Pro quo nota q̄ du
 plex est lupanar. Unū publicū: aliud se
 cretū. Lupanar publicū sustinet duplici
 de causa. Primo ppter p̄servationē bo
 narū mulierū: qz dicit Augu. Tolle me
 retrices de mūdo & oīa perturbabis libi
 dinibus. Scdo ad vitandū manus pctm̄
 & incōmoduz: qz natura inclinata est ad
 malū: qz si iuuenes nō haberēt meretri
 ces maiora pctā cōmitterēt. Ideo ecclia
 sustinet minus pctm̄ ad euitandū manus
 lz peccent mortaliter accedentes. Aliud
 est lupanar secretū: qd̄ est in multis ciui
 tatibus per carrerarias & vicos: q̄ credi
 nō posset vbi sunt multe meretrices secre
 te. Et tale lupanar nō est sustinēdū: imo
 oīno est extirpandū. Et ratio huius est
 propter scādala que inde oriunt. Primū
 est: qz multi de eadē parentela peccabūt
 cū vna tali muliere. Primo pater: conse
 quenter fili' q̄ ignorabit de patre suo: et
 ribalda meretrix vt possit habere pecu
 nias abandonabit se sibi. Tertio veniet
 cognatus eius & cū ea cubabit. Et sic alij
 multi de eadē parētela. Ecce primū scā
 dalū. Aliud scādalu sequit̄ ex illo lupanari
 secreto: qz vna meretrix secreta cor
 rūpet multas alias bonas mulieres illi'
 carrerie aut platee. Et rō est: qz vna bo
 na mulier videbit q̄ illa meretrix erit be
 ne induta: & videbit intrātes & visitātes
 eā: & dicet intra se. O si tu acq̄reres ami
 cos puiderēt tibi sicut & illi &c. Et sic attē
 tabit facere qd̄ nunq̄ fecisset. Unde me
 retrix secreta cōparatur oui infecte: que
 oēs alias oues inficit: nisi cito de socie
 tate aliarū ouīū p̄iciatur &c. Cōparatur
 etiā pomo putrido qd̄ etiā inficit & corrū
 pit cetera poma. Ecce de meretrice secre
 ta. Jō expellenda est de carreria: alias
 sunt in magno periculo oēs alie mulie
 res. Aliud scādalu sequit̄ ex meretrice se

creta. Nā est sicut puteus secret' in quo
 multi est quasi oēs cadunt & submergun
 tur. Ac si esset in ista villa vnus hospes
 qui in vna parte domus sue teneret pu
 teū seu foueam secretā: i qua omnes in
 trantes submergerent. O quale pctm̄ es
 set: nec hoc aliquo mō sustineret &c. Ita
 est de meretrice secreta: q̄ nō est nisi pu
 tens inferni. Unde Prouer. xxiij. Fouea
 profunda est meretrix: & sequit̄. Insidiat̄
 in via quasi latro: & quos incautos inue
 nerit interficiet. Nota quot submergunť
 in ista fouea. Primo viri ecclesiastici sa
 cerdotes. Scdo religiosi. Tertio nobi
 les. Quarto vxorati. Quinto iuuenes.
 Omnia ista incōuenientia eueniūt ex lu
 panari secreto: ideo extirpandū est: & nul
 lo modo pmittendū: ecce quale pctm̄ est.
 Et hecde prima specie siue circūstantia.
 Scda spēs luxurie est adulteriū. Est aut̄
 adulteriū ad alterius thorum accessus.
 Unde adulteriū dicitur qn̄ maritus vel
 vxor frangūt sibi fidē matrimonij pmis
 si: & sunt periuri. Et dicit sc̄tus Tho. qd̄
 periuriū est maius pctm̄ q̄ homicidiū: &
 sunt magis puniti in alio mundo q̄ ho
 micide: q̄uis in isto mundo sit cōtrariuz
 & oppositū fiat. Itē istud peccatū est ma
 ius fornicatiōe. Ratio est: quia est cōtra
 incarnationē filij dei quā figurat mati
 monium. Un̄ sicut vir & vxor iaz nō sunt
 duo sed vna caro: vt dicit Mat. xix. Ita di
 uinitas & humanitas in xpo: ita sunt cō
 iuncta q̄ nunq̄ separabunt: qz iam non
 sunt due persone: sed vnus xps. Qui er
 go frangit fidez matrimonij videtur in
 nuere q̄ diuinitas separat̄ ab humani
 tate qd̄ est hereticū. Et ideo caueatis qz
 magnū pctm̄ est: & talib' adulteris iam
 datum est congeriū a paradiso. Apoca.
 xxi. Timidis & incredulis &c. Et sequit̄.
 Pars illorum erit in itagno ardenti igne
 & sulphure. & i. Coz. v. Neqz fornicarū
 neqz adulteri regnū dei possidebūt. No
 ta etiā cōtra multos qui nō solū frāgunt
 matrimonij secreta: imo publice tenent
 cōcubinas & sunt excōicati. Dic quō tali
 bus concubinarū finaliter accidit sicut
 cuidā mercatori. Unde fuit quidā mer
 cator valde diues: & cum vxor eius esset
 mortua venerūt amici & parētes eius vt
 darent sibi vxorem dixit eis q̄ nolebat.

Dixerunt ei: quare. Respondit quod vel dabitur mihi uxor iuuenem vel antiquam. Si iuuenem habeat illa sperneret me cum sim antiquus: et timeo quod faceret me de confratria sancti cuculi. Si autem antiquam accipiam ego sum antiquus et caluus et illa antiqua et sic unus non poterit iuuare alium. Dixerunt amici: conpater non curetis. quod non dabitur vobis uxor antiquam: sed iuuenem. Et si faciat vos de confratria cuculorum: faciatis eam de confratria sancti Lucae. Certe dixit ipse: ego non curo de mulieribus. Et sic amici recedebant. Et dum fuerunt in parte domus sue: reuocauit eos dicens. Audite quid cogitavi. Et quod domine. Ego enim proposui accipere duas uxores: unam iuuenem et aliam antiquam. Et si iuuenis despiciat me ibo ad antiquam et sic adiunabit me et dabit mihi bona conilia et econtra. Et dixerunt amici. O domine in bona hora bene debebat vos facere rogari: et modo vultis duas uxores: et dederunt ei duas uxores sicut conceperat: et post modicum temporis fuit iurgium et differentia inter illas: quod iuuenis contempserat antiquam: dicens. O antiqua vade: et uolebat dominari: dicens quod etiam erat uxor eius. Sed antiqua dicebat quod debebat dominari: quod antiquior: et iuuenis debebat sibi seruire. Econtrario alia dicebat et cetera. et fuit magnus rumor inter eas: et non poterant se videre nec poterant videre quod ipse acciperet placitum cum una. Dic quid iuuenis mulier fecit: ipsa semel iuitauit maritum ad prandium: et facto prandio et ipso inebriato: fecit ipsum reclinare in gremio suo. et sic obdormiuit: et ipsa abrauit sibi omnes pilos albos de barba cum pinceris. Cumque ille euigilasset: iuit ad uisitandum aliam mulierem: quem illa intuens dixit. O quod est hoc. maritus meus efficitur iuuenis: quod iam non habet pilos albos in barba: et cogitans dolens iuitauit eum in crastinum ad prandium: quod acceptauit: et ipso inebriato pessima uetula fecit caput suum reclinare in gremio suo et abstulit sibi omnes pilos nigros de capite: et quos potuit de barba cum candela: et caput remansit sicut corium depilatum. Et cum euigilasset respiciens in speculo uidit barbam depilatam: et dixit. Quid est hoc: tu habuisti novos barbitonfores. Et dum iret ad uillam: amici di-

xerunt sibi. Domine quomodo est uobis de mulieribus uestris. Respondit: male certe: et credebam quod dedissetis mihi uxores et dedistis mihi barbitonfores: ecce quomodo meam barbam fecerunt et sic tandem dimisit eas. Sic accidit finaliter tenentibus concubinas qui non sunt contenti de suis uxoribus: quod uxor iuuenis. id est concubina depilat sibi barbam: scilicet bona temporalia petendo camisas: tunicas: iocalia: et talia huiusmodi quod lenonem lena non diligit absque crumena et nunquam est contenta. Et sic finaliter destruit eum. Et post uenit antiqua id est diabolus et depilat barbam nigram: id est animam nigram et tenebrosam propter peccata et porrat secum ad infernum. Ecce quomodo accidit et accidet talibus. Ideo caueatis et sitis contenti quilibet de uxore sua. Tertia species est incestus: et committitur inter parentes carnales: ut cum quis cognoscit aliquam mulierem de parentela sua Aliquam etiam committit inter parentes spirituales: et cum quis cognoscit comatrem filiam suam spiritualement: uel filiola et cetera. Declara caute ad populum: quod multi sunt defectus circa hanc speciem et fiunt multa mala conperagia maledicta ut habeant occasionem peccandi. Quarta species est stuprum: et est cum homo aliqua deflorat ipsa consentiente: et est maximum peccatum ducere uel trahere puellam uirginem ad malum finem: quod forte fuisset bona mulier. Nota quomodo aliquoties iste defectus est peris et matris propter malum regimen. Non nutriunt eas in amore et timore dei: sed sustinent ei uanitates et uisitaciones ribaldorum: et sic efficitur meretrix. Dic quomodo matres ipsarum que quando uadunt ad ecclesiam dimittunt eas solas in domo: et ribaldus qui hoc obseruat uidens matrem iuisse ad ecclesiam uenit ad domum: et quod mulieres sunt fragiles et maxime puelle: et prompte ad malum statim consentiunt. Et uos domina quando iuistis ad ecclesiam filia uestra erat bona et uirgo: sed quando uos reuenistis fuit meretrix et ribalda: et nunquam erit honorata. Uos estis in causa: quod dimisistis eam solam in domo: et estis causa scandali. Ideo ducatis filias uestras uobiscum: et detis eis bonas doctrinas ne loquantur cum ribaldis: ne decipiant eas quod uulpes humiliat se galline quam uult eam capere. Juxta illud

Eccli. xix. Est qui nequiter se humiliat: et interiora eius plena sunt dolo. Quinta species est raptus: et est quando filia violenter ducitur de domo patris et violatur: et est maximum peccatum. Dic quomodo homini puella deberet citius mori quam committere et permittere illud: quia sic essent martyres in paradiso: immo etiam meretrix si amplius nollet consentire peccato: et ex hoc interficeretur ab illo qui consueverat peccare cum illa: par esset martyribus. Dic de illis puellis que non consenserunt peccato: tamen inuite violabantur et si aliqua violatur inuita est ad augmentum meritum et premium. Uide quod dicat beata lucia. Si inuitam me feceris violari: castitas mihi duplicabitur ad coronam etc. Sexta species est peccatum contra naturam. Et habet quatuor differentias. Prima est mollicies que accidit in actibus imundis vigilando: quia multi sunt qui non audent peccare cum mulieribus propter timorem mundi vel quia non habent oportunitatem: sed secreto corrumunt se: et plus peccant quam si cognoscerent matrem propriam quia hoc peccatum est contra naturam: cum matre naturale licet graue peccatum. Secunda differentia est sodomia: ut homo cum homine: mulier cum muliere. Tertia est bestialitas: videlicet habere rem cum animalibus brutis. Declara caute ne des occasionem peccandi. Quarta est abusus: ut quando non seruatur debitus ordo nature: nec dei nec ecclesie sicut quando olla est super coopertorium: vel luna super solem etc. Intellige et declara bene caute. De istis differentiis tange ad loquendum in confessione: et quod confessor bene aduertat et caute interroget de talibus. Septima species est sacrilegium: et committitur per viros ecclesiasticos ordinatos: vel cum mulieres moniales deo consecrate et copulate cognoscunt. Dic quale peccatum est cognoscere uxorem christi. Uide legendam sancti matthei: qui contradixit regi volenti habere filiam regis precessoris sui in uxorem que erat monialis: dicens quod non decebat eum habere uxorem eterni regis. Propter hoc beatus mattheus mortuus fuit. Ideo caueatis ne tangatis sponsas christi. Nota quod potest etiam peccatum accidere in matrimonio legitimo. Primo quando fit in festiuitatibus precipuis: ut beate marie virginis: apostolorum etc. Secundo quando fit in quadragesima. Tertio

quando fit in comione tribus diebus ante: et tribus post. Quarta quando fit infra menstruum. Quinto quando fit post impregnationem: aut post partum. De omnibus istis circumstantiis est consistendum et de talibus speciebus.

Secundo principali

ter videndum est quomodo istud peccatum luxurie displicet deo maxime. Et istud cognoscere possumus per multas punitiones quas deus antiquitus fecit de isto peccato. Prima punitione legitur. Gen. vi. quod tempore noe ratione istius peccati deus destruxit totum mundum diluuium: quia omnis caro corruerat viam suam: et erat totus mundus calefactus per luxuriam. Dixit deus. ego refrigerabo vos et misit diluuium. Et sic destruxit totum mundum propter peccatum luxurie. Secunda punitione legitur. Gen. xix. de quinque ciuitatibus. scilicet sodomia et gomorra. et alijs submersis et destructis. Dixit enim deus ad abraam. Gene. xviii. Clamor sodomorum et gomorreorum multiplicatus est: et peccatum eorum aggrauatum est nimis. Dic punitionem quomodo venerunt duo angeli ad domum loth in specie humana: et venerunt homines ciuitatis et volebant peccare cum eis. Sed loth prohibuit dicens quod nollet facere tantum facinus: sed quod acciperent filias suas: et agerent cum eis etc. Dic quomodo deus pluit super illas ciuitates ignem et sulphur et destruxit eas. Tertia punitione de isto peccato legitur. Num. xv. de filiis israel qui peccauerunt cum mulieribus moabiticis. Et precepit dominus moysi quod suspenderet omnes principes populi in patibulo contra solem. Ideo dicit glossa. quia sustinebant istud peccatum nec volebant ipsum corrigere: ideo fuerunt omnes suspensi. Et deus percussit populum et occidit viginti tria milia hominum de populo israel: exceptis illis que mortui sunt de moabiticis. Alia punitione legitur. Judi. xix. et xx. ca. de quodam homine qui duxerat uxorem suam de bethleem: et cum duceret eam ad ciuitatem suam et transiret per ciuitatem gabaa ubi erat tribus beniamin et esset hora tarda habuerunt ibi stare. Et cum intrassent ciuitatem: non inuenerunt quem eos recolligeret cum ipsi non essent de illa tribu. et sic venerunt ante plateam et stabant ibi. Quidam autem probus particeps eis: venit et duxit eos in domum suam. Et

ofen
sanden
in male

statim venerunt iuvenes civitatis volentes peccare cum eis: et tradidit eis uxorem suam. Et tenuerunt eam tota nocte: et in crastinum summo mane reducerunt eam ante domum illius prophietae viri: et dimiserunt eam ante portam: et exte-
 des brachia cecidit in terram mortua. Cum autem maritus eius surrexisset summo mane et apperuerit portam: vidit eam mortuam putans quod dormiret. Sed cum magno dolore eam super iumentum suum portavit in civitatem suam: et scidit cadaver eius in frustra: et misit per nuncios illa frustra per totam terram per missionis. Quod iudei videntes mirati sunt de tanto facinore: et congregati sunt omnes maiores natu ad illum hominem. Et scita causa: consuluerunt deum quid agere debebant. Et mandavit deus quod facerent bellum contra gabaa. Quod et factum est: et in primo bello mortui sunt. xxij. milia hominum. et in secundo. xvij. milia. et in tertio bello ab una parte. xxx. milia: et ex alia parte. xxv. milia et centum. Declara historiam ut habes iudicium. xx. ca. Alia pun-
 tio legitur. i. Reg. vij. de heli qui sustinebat filios luxuriosos etc. Alia pun-
 tio legitur facta fuisse in die natiuitatis domini de omnibus sodomitis qui erant in mundo. Nam illa die omnes mortui sunt: Ex istis pun-
 tionibus habemus quod deus multum odit istud peccatum. Disperdamus igitur omnes habitatores voluptatis et luxurie. Non multum debet nos istud retrahere ne peccemus.

Tertio principali

ter videndum est quomodo leuiter poterimus remediare. Et sunt multa remedia. Primum remedium est considerare attentum passionem christi et ipsum in cruce passionatum: quia dicitur Esaie. i. A planta pedis usque ad verticem non est in eo sanitas. Et quod homo velit recipere tales delectationes in suo corpore cum christus in suo corpore tot passiones sustinuerit: non est rationabile. Secun-
 dum remedium est ieiunare: scilicet auferre auenam equo ribaldo quando est nimis letus. Ita corpori amouenda est auena: scilicet comestio et potatio: quia cibaria prouocant hominem ad luxuriam. ideo oportet abstinere et ieiunare. Ideo dicitur in prefatione quadragesimali. Qui corporali ieiunio vitia comprimis. Nota quod multi dicunt quod non possunt abstinere ab isto

peccato. Et ratio est: quia faciunt excessus in comestionibus et potationibus. Volunt enim isti sicut vetula quedam que oleo volebat extinguere ignem quod est impossibile: ita bene comedendo et bibendo extinguere ignem libidinis: quod est quasi impossibile: ideo oportet ieiunare et abstinere. Tertium remedium est deuotio ad beatam virginem mariam. Nota quomodo aspectus beate Marie virginis extinguebat omnem malam concupiscentiam in hominibus aspicientibus eam. Sic si sitis tentati de luxuria: aspiciatis beatam virginem per deuotionem et orationem: et refrigerabit concupiscentiam vestram inordinatam. Quartum remedium est cogitare penas inferni paratas luxuriosis: dicendo. O quomodo poteris sustinere penas illas terribilissimas. Dic exemplum de quodam eremita: ad quem venit mulier de nocte volens eum inclinare ad luxuriam: flens et gemes ut ei aperiret. Qui aperiens et videns quod esset mulier: stupuit: querens quomodo tali hora etc. Que dixit se errasse in via mentiendo: et quia esset misericors: quod sibi compateretur propter lupos etc. Et sic bonus homo recipit eam in cameram suam. Et dum calefacerent: insurrexerunt motus luxurie propter verba attractiua et aspectus. Cumque ille se disponderet ad peccandum cum nullus videret: subito reuersus in se dixit intra se. O proditor: quid vis facere? Et posuit digitos suos in igne: et comburebat eos. Mulier autem hoc videns incepit clamare dicens. O pater: quid facitis? Respondit heremita. Si non possum sustinere istam penam: que modica est: quomodo sustinebo penas inferni siue igne? Et sic euasit et expulit mulierem. Et ideo dicit ps. Conuertantur peccatores in infernum: omnes gentes que obliuiscantur deum.
 Quintum remedium est considerare angelum proprium qui semper est iuxta te. Ubi Ber. Non audeas facere presente angelo: quod me presente non auderes. Sextum remedium est cogitare pulchritudinem anime tue que est ad imaginem et similitudinem dei creata: que etiam est pulchrior sole quantum ad naturam: quam tamen sic deturpas peccato luxurie. Ideo lauamini mundi estote: auferite malum cogitatio-

num vestrarū. Esa. i. Declara ad propo-
situm ꝛc. Deo gratias.

De peccato gule.

Sermo. iiii.

Danem nostrū

quotidianū da nobis hodie
ubi. s. Ista est quarta petitio
ōnis dñice: in qua petim⁹
pulsionē corp alē necessariā cuiuslibz ōstū
ad vitā: q̄ pulsio tota intelligit̄ p panez.
Uñ dixit de⁹ ade Gen. iij. In sudore vul-
tus tui visceris pane tuo. Nō tñ, intēdit
de⁹ dicere q̄ sol⁹ panis acq̄reref cū sudo-
re: imo etiā tota alia pulsio necessariā vi-
te hoīs. Qz ad vitāz hoīs p̄seruandā etiā
necessaria sunt mlt̄a alia: vt vinū: carnes:
fructus: pisces: vestes: ligna ꝛc. Iō petē-
do panē petim⁹ totā nostrā pulsionem.
Ista petitio est ꝛ peccatum gule. Gulosi
em̄ non sunt contenti de pane nec de pul-
sione quam deus dat eis s̄m statū eorū:
immo semp̄ p̄querunt̄ de deo ꝛ appetunt
delicata cibaria ꝛc. Quia igitur ista peti-
tio est cōtra peccatum gule: sic erit ꝛ ser-
mo de pctō gule. De quo videbunt̄ tria.

Primo quomodo cognoscemus si est
in nobis certe.

Secūdo quō displicet deo maxime.

Tertio quomodo poterimus leuiter
remediare.

Primo igit̄ si in no-

bis sit poterimus cognoscere si aspiciamus
quid sit pctm̄ gule: ꝛ in quo p̄sistit. Uñ
gula lportat inordinatū appetitū come-
dendi ꝛ bibendi. Unde potest sic describi
Gula est inordinatus appetitus edendi.
Non tñ importat quēlibet: sed solū appe-
titus inordinatū. Unde s̄m sanctū Tho.
sic describit̄. Gula est inordinatus appe-
titus cibi ꝛ potus. Et querit sc̄tus Tho.
ij. q. c. lvi. ar. ij. vtrū gula. s. talis appe-
titus inordinatus comedendi ꝛ bibendi
sit peccatū mortale: ꝛ dicit declaratiue q̄
homo est ordinatus ad vnū vltimū finē
sc̄z deū: vt ea fruatur ꝛ delectetur. Uñ de⁹
est vltimus finis hoīs: ꝛ quicquid facimus
dicimus aut cogitamus: totū debet fieri
vt isto fine. s. deo possim⁹ frui. Iō dicit do-
ctor sanctus q̄ si homo appetat h̄mōi de-
lectationē cibi ꝛ potus: ita q̄ in illa dele-
ctatione faciat finē suū paratus agere ꝛ

precepta dei vt istū finē p̄sequi valeat: sic
isto mō talis appetitus inordinatus est
pctm̄ mortale: ꝛ vocatur gula: quia tales
gulosi ventrē quē nutriunt ꝛ h̄mōi dele-
ctationes deo p̄ponūt. Et ad istum sen-
sum loquit̄ ap̄ls de gulosis ad Phil. iij.
Quorū de⁹ v̄ter est. Et isto modo est pec-
catū mortale. Alio mō accipit̄ iste appe-
titus inordinatus edēdi ꝛ bibēdi s̄m ea
q̄ sunt ad finē. vt pote qñ q̄s nimis cupit
delectationē ciborū: non tñ ita q̄ propter
hoc vellet aliquid facere contra legē dei
Et sic talis appetit⁹ inordinatus est pctm̄
veniale: ꝛ d̄z gula largo mō: s̄z de primo
mō solū loquimur hic. s. pur est peccatū
mortale. Et. b. Grego. xxx. moral. ponit
quinqz species gule: ꝛ ego simul declara-
bo circūstantias istius peccati q̄ sunt. vij.

Prima est comedere irreuerenter.

Secūda est comedere excessiue.

Tertia est comedere inordinate.

Quarta est comedere festiue.

Quinta ē cōedere ꝛ bibere frequēter.

Sexta est comedere nimis delicate.

Septima est nimis loqui in mensa.

Prima circūstantia est comedere vel bi-
bere irreuerēter. hoc est sine honore: non
p̄missa b̄ndictione vel signo crucis. Si-
gnū em̄ crucis est theriaca cōtra venenū
oim̄ ciborū. Nota s̄m naturales q̄ sunt
quidā serpentes ita venenosi: q̄ quando q̄
dimitunt venenum suum super fructus
vel sup̄ aquas ꝛ herbas: ꝛ ideo comede-
re de illis fructibus sine theriaca est pe-
riculum mortis. Sic radix veneni omniū
ciborum fuit cibus ade: quem serpens po-
tionauit imponēs venenum peccati. ideo
ex quo radix est potionata ꝛ periculosa
omnes cibi corporales sunt infecti. Ideo
xp̄s bonus medicus ordinauit theriacā:
ne cibi possent nos grauare. Theriaca ē
signum crucis: vel aliqua oratio: vt Pa-
ter noster. vel nomē iesus. Si aliqua per-
sona sit ita gulosa: adminus dicat iesus
als̄ ponitis vos in magno periculo. Dic
exemplū quod ponit beatus Gregorius
in dial. de quadam moniali que iuit ad
hortum suum ꝛ collegit lactucas: ꝛ come-
dit sine signo crucis: demon h̄o erat sup̄
lactucas: ꝛ monialis comedit: et demon
intrauit in eam: ꝛ cepit eam vexare. Et
adiuratus demon a quodam sancto ep̄o

quare strasset: rfidit: qz nō fecit signū crucis: nec recōmēdauit se deo. Aliō exēplū legit in libro de vitis fr̄m predicatorū de quodā fratre q̄ iuit sine lnia extra puen- tū in villā ad potādū. Et diabolus intra- uit in eū: eo q̄ comederat irreuerēter sine signo crucis. vt. p̄fessus est diabolus. Co- gitate q̄ p̄o periculo se exponūt gulosi q̄ comedūt z bibunt sine benedictione et signo crucis. Ostende eis modū faciēdi crucem. Unde ap̄lus. i. Timo. iij. Cibos creauit deus ad percipiendū cum gratta rum actione fidelibus: z his qui cogno- uerunt veritatem. Quia omnis creatura dei bona est: z nihil reijciendū quod eius gratiaz actione percipitur: sancificatur em̄ per verbū dei z orationem. Sc̄da cir- cūstātia est comedere excessiue. Dic quō sunt aliqui miseri qui vellent totū deglu- tire: nec possunt satiari. No. quō faciunt excessum in potationibus: z sunt ebru ho- ra tertie: z tunc loquunt̄ linguis omniū. Alij p̄ totā diem stāt in tabernis: in lu- dis: garrulātes: diffamātes: z paup̄ vxor stat in domo cū tribus aut quattuor pue- ris z nō habent nisi vinum acetosum vel nullum: z quando veniunt ad domū ho- ra tarda: z si non reperiant cenam para- tam: faciūt magnum strepitum: z martin- baston vadit per domū: z interdū vapu- lant mulieres ab eis: z dimittūt domum improuisam: z non curant prouidere sue vxori z pueris. Et mulieres q̄ hōc vi- dentes faciunt sibi amicos speciales qui eis puidēt: z faciunt se meretrices. Et ex hoc multe bone mulieres faciūt se me- retrices: z mariti sunt in causa. ideo ca- ueant sibi zc. Nota quid sequitur p̄pter excessuz talium: quia frequenter reperiū- tur mortui in lecto aut in alio loco: vel ve- nit eis botium vel febris: aut tremor ca- pitis z manuum: z habent oculos rubi- cūdos foderatos de scarleta. Nota quid dicit regula medicine: q̄ plures interficit gula q̄ gladius. Contra tales loquit̄ sa- piens Eccl̄. xxxvij. Non auidus esse in ol epulariōe: z nō te effundas sup̄ oēm es- cam. In multis ei escis erit infirmitas: et auiditas appropinquabit vsq̄ ad chole- rā. Propter crapulā multi obierūt: q̄ aut̄ abstinens est: adijciēt vitam. Et Esa. v. d̄his talib⁹ dicit. Ue q̄ z surgitis mane ad

ebrietatē sectandā: z potandū vsq̄ ad ve- sperā Jo caueatis ne excessiue comedat̄ z bibat̄: vsq̄ de excessu faciatis elemosy- nā paup̄ib⁹. Vñ biūs Paulus docet nos modum viuendi: comedendi z bibendi: dicens ad Titum ij. Sobrie z iustez pie viuamus in hoc seculo. Ipe dicit tria. Primo dicit sobrie. i. cum mensura: nō fa- ciendo excessum. Consequenter dicit ius- te. i. comedere z bibere de bene acquisi- tis: non comedere fructus gallinas fura- tas zc. Nota de Tobia. ij. ca. qui audiēs clamorem agni in domo: quesuit a quo habuerat zc. Tertio dicit pie. i. dare pau- peribus amore dei reliquias z superflus quia hoc dicit christus Lu. xij. Quod su- perest date elemosynā zc. Et hoc multū placet deo: z est opus misericordie: z de⁹ dicit talibus in iudicio. Mat̄. xxv. Ue- nite b̄ndicti patris mei: possidere paratū vobis regnum a constitutione m̄di. Esu- rini: z dedistis mihi manducare. Sitiui: z dedistis mihi bibere zc. Tertia circū- stantia est comedere z bibere inordinate hoc est extra horam: cū certū t̄p̄s non ob- seruat̄ in comedendo z bibendo: imo alij qui pueniunt horā: vt illi q̄ de mane sta- tim postq̄ surrexerunt petūt panē z co- medūt vel vadūt ad tabernā. Tales assi- milant̄ pueris paruulis: q̄ statim postq̄ surrexerint: clamant panem panem. Ta- les sic inordinati deberent timere male- dictionem dei: de qua loquitur scriptura Eccl̄. x. Ue tibi terra cuius rex est puer: z cuius principes mane comedunt. Ter- ra est homo: quia de terra facti sumus: z in terram vadimus. Rex est liberum ar- bitrium: et dicitur puer quando nescit se regere: quia est sicut puer: quia nō regit hominem: immo statim vt puer comedit. Principes sunt quinq̄ sensus corporis: q̄ deberent iuuare regem sc̄z liberum arbi- trium ad bene gubernandū hominem et regendū ergo ve terre zc. Quarta circū- stantia est comedere festine sicut porci. Int̄m enim aliqui comedunt festinanter q̄ ex nimia festinatione aliquando suffo- cantur. Non est sic festinādum: sed habe- mus comedere cum pausa: z bene masti- care in ore: quia hoc multum seruit a di- gestionem. Sunt em̄ multe digestiones. Prima est in olla. Sc̄da in scissorio bene

elindere cibos. Tertia in ore bene masti-
 care cibos: et non simul sumere omnes ci-
 bos: sed post unum cibum sumere alium.
 Reliqua fit in stomacho. Et sic conserua-
 bitur vita vestra in sanitate per magnus
 tempus: aliter si comedatis sicut porci festi-
 nanter: generabitur vobis infirmitas.
 Ideo dicit scriptura sancta. Eccli. xxvij.
 Noli audas esse in omni epulatione: sed
 comedite competenter de esca que est ma-
 gis utilis. Et ne te effundas super oem
 escam: quia vna esca habet vnam dige-
 stionem: et alia aliam. Et sic inde genera-
 tur male infirmitates: quia vna esca im-
 pedit digestionem alterius. Ideo dicit be-
 ne in auctoritate preallegata. In multis
 escis erit infirmitas. Quinta circumstan-
 tia est comedere siue bibere nimis fre-
 quenter. Sunt enim aliqui qui non con-
 tentantur de vna refectione nec de dua-
 bus: immo ter: quater: vel quinquies in
 die comedunt. Dic quomodo antiquitus
 gentes non comedebant nisi semel in die
 et ieiuebant multos annos: ut septingen-
 tos vel octingentos annos vel amplius. si-
 cut patet de Adā: noe: mathusalē: et mul-
 tis alijs. Gen. v. Et comedebant solū fructus
 et bibebant aquā. Tempore vero noe post di-
 luuium inceperunt comedere carnes et bi-
 bere vinum: sed non comedebant nisi semel.
 Et tunc vita hominis fuit abbreviata: quia
 non fuit nisi. cxx. annorum. ut patet Gene-
 s. vj. Tempore vero dauid inceperunt come-
 dere bis: et vita hominis fuit abbreviata:
 et fuit septuaginta vel octoginta annorum.
 Ideo dicit ipse dauid ps. lxxxix. Dies an-
 norum nostrorum in ipsis. lxx. anni. Si au-
 tem in potentatibus octoginta anni: am-
 plius eorum labor et dolor. Sed modo non
 sumus contenti comedere semel vel bis:
 immo ter quater: et continue per totā diē.
 Ideo vita nostra est breuissima: et hoies
 moriuntur iuuenes. ut in. xxv. vel. xxx. an-
 no. Et inde sepe veniunt febres: boni: et
 alie infirmitates propter excessus inordi-
 natos. Et dicunt. O hoc fecit pestis etc. Di-
 co quod pestis sunt inordinationes vestre quia
 nullum modum seruatis in modo viuendi.
 Ideo caute ne nimis frequenter comeda-
 tis nec bibatis: quia dico vobis quod non
 proficit corpori nec anime. Comedite or-
 dinate non nimis: in die ieiunij semel: alijs

diebus sufficit comedere bis nisi labora-
 toribus. Iō dicit poeta. Esca semel quod iu-
 stus est etc. Hic potes dicere conditiones
 gentium que excusant a ieiunio. Sexta
 circumstantia est nimis delicata velle come-
 cere. Dic quomodo sunt aliqui qui semper appe-
 tunt delicata: et aliter non contentantur: et sunt
 aliqui male nutriti qui nisi semper habeant de-
 licata non comedent. Dic quomodo ille diues
 epulo fuit dānatus: quia nimis splendide co-
 medebat. de quo xps Lu. xvj. Non quidam
 erat diues etc. quod sequitur. Mortuus est di-
 ues: et sepultus est in inferno. Iō contra istā
 circumstantiā dicit. Panem nostrum etc. non di-
 cit cibaria delicata: sed panem: qui huius non suffi-
 cere. id est. pueris quomodo deus dat cuiuslibet secundum suum
 statum. Septima circumstantia est nimis
 loqui in mensa: Unde in principio mense
 non sunt loquele neque sermones: sed omnes
 tacent. sed quando venter est plenus: omnes
 loquuntur simul. sicut enim gulosi sicut
 la corne musa: que nullum sonum facit do-
 nec fuerit plena. Ita gulosi quando sunt in me-
 sa: nihil dicunt donec sunt pleni: et tunc in-
 ciipiunt facere diuersos sonos. Unus ri-
 xatur: alter clamat: alius diffamat: alius
 dicit truffas: alius cantat: alius loquitur
 de mulieribus et verba inhonesta: alius
 ridet. Ideo pro conclusione dicit auctori-
 tas. i. Pet. v. fratres: sobrii estote etc.

Secundo principaliter

videndum est quomodo hoc vitium displicet deo
 mar: me. Et hoc videre poterimus per puni-
 tiones quas deus fecit de isto peccato. Prima
 puniatio fuit facta in adā et eua: quia comedere
 de fructu vetito. Dic totam historiam quomodo
 deus in paradiso terrestri plantauerat duas
 arbores. scilicet lignum vite: et lignum sciencie boni
 et mali. Et deus voluit quod comederent fructum li-
 gni vite: quod preserualet eos in vita et sanita-
 te: sed mandauit quod non comederent de fructu
 ligni sciencie boni et mali. Dic quomodo serpens
 venit: et finaliter ad suggestionem illius co-
 mederunt. Dic punitiones Ade: quia venit
 dens et dicit Ade. In sudore vultus tui ve-
 sceris pane tuo. Gen. iij. Ecce qualē pu-
 nitionem dedit deus pro isto peccato: et
 adhuc durat ista puniatio: quia propter istud
 peccatum cum sudore et labore habemus no-
 bis acquirere vitam. Sic enim dicitur. Quare
 habemus tot labores? Dico quod propter pec-

estū gule. Sua etiā fuit punita qñ dixit ei. In dolore paries filios: et sub viri potestate eris: et ipse dñabit tui. Adhuc durat ista punitio in mulierib⁹: quia ppter pctm̄ gule ipsius eue: pariūt cū dolore: et habēt tot miseras. Alia punitio legitur Numeri. xxi. quaz fecit de⁹ ꝑ iudeos de peccato gule: qui cū essent in deserto: et nō haberēt bladū neq; vinū: neq; carnes neq; oleū. dixerūt moyſi: da nobis comedere et. Ira fecit qz orauit dñm: et statim descendit manna: qui fuit cib⁹ ꝑciosissimus magnitudinis vni⁹ pisi. Et de illo cibo omnes comederūt et pasti sunt quadraginta annis. Et post quadraginta annos murmurauerūt ꝑ deū et cōtra istum cibū dicētes. Anima nostra nauseat sup cibo isto leuissimo. Et deus audiēs murmur eoz dixit moyſi. Quid habet ppl⁹ qz murmurat. Respondit moyſes. Dñe nō. contētaſ de isto cibo: sed petit carnes. Et dixit deus. Fac eos congregare et cras dabo eis carnes in tanta abundātia qz exire eis faciam per nares. Et in crastinum de⁹ pluit eis coturnices et comederunt ex ipsis satis. Nota punitiōe quā deus fecit: statim misit in eos serpētes qz eos interfecerūt. Un̄ de hoc dicit ppheta dauid. ps. lxxvij. Adhuc esce eoperāt in ore ipsoz: et ira dei ascēdit super eos. Et multitudo magna populi mortua est. Alia punitio legitur in nouo testamēto. videlz Luc. xvi. de dānatione illi⁹ mali diuitis: qui epulabat⁹ quotidie splēdide nullā m̄sam faciebat lazaro pauperi: qz iacebat ad ianuam eius: vlcereb⁹ plen⁹: cupiēs saturari de micis que cadebant de mēsa diuitis: et nemo illi dabat. Dic condēnationē isti⁹ diuitis: qz mortuus est et sepult⁹ in inferno cū suis honorib⁹ et. Et vidēs diues lazarus in sinu abrae dixit. Pater abraā miserere mei: et mitte lazarus ut intingat extremūz digiti sui in aquam: ut refrigeret linguam meā: qz crucior in hac flāma. Ecce punitio istius miseri gulosi. O miser fuerat ita diues: et quare non reseruauit sibi vnū barilletū de vino vel de aqua. Reseruatur em̄ hoc dando pauperib⁹ amore dei: sed ille noluit dare: immo totū voluit ꝑ se. ideo petiit. X. anni sunt et p̄nres: guttam aque et non potuit obtinere: nec vnq̄ obtine-

bit. Ideo dicit x̄ps. Luc. xxi. Attendite vobis ne forte grauent⁹ corda vestra in crapula et ebrietate et. Itē ostendit hoc peccatū displicere deo ppter satisfactiōem humanalem quam de⁹ fecit de isto pctō. Qz ipse adāz peccauerat per gulā: ideo x̄ps voluit satisfacere per ieiunium. ieiunās. xl. dieb⁹ et. xl. noctib⁹ in estate in qua adā peccauit. Et in cruce voluit pati satisfaciendo: qñ bibit acetū cum felle mixtū. Un̄ ps. Dederūt in escam meam fel: et in siti mea potauerunt mea aceto. Ex his ergo apparet quomodo de⁹ habet odio istud peccatum.

Tertio principali

ter videndū est quō poterim⁹ remediare leuiter. Et sunt multa remedia. Primum remediū ē cogitare qualis fatuitas est sic nutrire corpus qd comedit a vermicibus. Eccli. x. Cū em̄ moriet⁹ hō hereditabit serpentes et bestias et vermes. Secundū remediū est cogitare cenā nobis paratā quā habebim⁹ in alio mūdo si viuam⁹. sobrie et mēsurate. No. q̄ ꝑciosā est illa cena vbi reficiunt⁹ angeli et sancti ꝑciosis cibis qui a nobis nō possunt excogitari: qz vt dicit Esa. lxvij. et. i. Cor. ij. Oculi non vidit: nec auris audiuit: nec in cor hoīs ascēdit que ꝑparauit de⁹ diligentib⁹ se. Et de hac cena etiam dicitur Apoc. xix. Beati qz ad cenā agni vocati sunt. Tertium remediū est cogitare famē x̄pi qñ ꝑdicabat ꝑ mūdū: qz frequenter nō habebat ad comedēdū: immo discipuli sui ibant ad colligendū spicas de quib⁹ viuebāt. Aliud remediū est cōsiderare famē x̄pi in suis mēbris. s. pauperibus: qz sunt multi pauperes et boni qui moriunt⁹ fame et frigore: qz habēt domū suā plenā familia. Et si de⁹ dedit vobis ad sufficientiā comedere et bibere: id non debet⁹ facere excessuz. Et ē bñ mix quare nō remordeat ꝑsciētia multoz diuitū eos qui sic abūdāt: et miseri paupes moriunt⁹ fame et frigore et miseris alijs: cuz ih̄ x̄ps bona que sūt pauperib⁹: reputet sibi facta. dicens. Mat. xxv. Amē dico vobis qd vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Alias qd dicit x̄ps in die iudicij: qñ dicit. Esuriui et non dedistis mihi māducare et. Declara bene et auda-

De Ira.

cter de hoc pctō cōtra illos qui nolūt fa-
cere aliquā elemosynā pauperib⁹: cū tñ
sint diuites: sed qñ audiūt pauperē petē-
tē ⁊ clamantē ipsi dicūt seruis suis q di-
cāt ei q recedat. Et ego dico tibi q quā-
do tu clamabis in fine dierum tuorum.
Dñe domine aperi mihi. ⁊ ipse dicet tibi.
Amen dico tibi nescio te. Ideo ⁊c.

¶ De peccato ire. Sermo. v.

¶ Dimitteno

bis debita nra. vbi. s. Ista
est qnta petitio ofonis dñi:
ce. In qua petim⁹ remissio-
nē indulgētiālē. s. vt de⁹ dimittat nobis
debita nra. i. pctā. q dicunt⁹ debita. Ra-
tio: quia p pctm obligamur deo ad ma-
gnam summā pecuniarum psoluendaz.
Uñ dicunt doctores q de rigore iusticie
obligat homo p quolibet peccato mor-
tali deo ad septez annos de pnia. Et qz
sumus fragiles ⁊ non possumus tm sol-
uere: ideo petim⁹ illa peccata nobis di-
mitti. Uñ dicit Christus Mat. xiiij. Om-
ne debitū dimisi tibi qm rogasti me. Sz
vult deus q etiam dimittamus debito-
ribus nostris. Unde ista petitio recte est
cōtra peccatū ire. Iracūdi em nolunt di-
mittere suis debitoribus offensam sed si
volūt saluari ⁊ q deus dimittat eis sua
debita sine delicta: habent ipsi dimitte-
re. Ideo discipulis magister celestis di-
cit in orōne dñica in persona nostri. Et
dimitte nobis debita nostra ⁊c. quia sic
oportet facere. Quia igif ista petitio est
cōtra pctm ire. ita erit sermo p̄sens ⁊ vi-
dimus tria de isto pctō sicut de alijs.

Primo si ira sit in nobis certe.

Secōdo quō displicet deo maxime.

Tertio quomodo poterimus leuiter
remediare.

Primo dico si ira sit

in no. ⁊c. Et dico q hoc poterim⁹ cogno-
scere si psiderem⁹ qd sit ira ⁊ in q cōsistit:
scz in suis circūstāijs. Pro quo sciendū
q fm sc̄m Tho. ij. ij. q. clviij. art. ij. Ira
est qdā passio appetitus sensitiui a quo
vis irascibilis denominat. Unde ira est
passio cōiuncti. denominat enim quādā
passionem. Passio pōt esse bona vel ma-
la: bona si rōne regulet: mala si rationez

vel ordinem rationis trāscendit. Verbt
gratia de ira: si iratus appetit vindictā:
vt. s. fm ordinē rōnis fiat vindicta: talis
ira est laudabilis ⁊ dicit⁹ ira per zelum.
Si aut aliquis appetit vindictā qualiter
cūqz s ordinē rationis: vt puta si appetit
puniri eū q non meruit vel vltra qz me-
ruerit: ⁊ si malefactor non debet perdere
nisi vnā manum vellet eum pdere vitam
suā: vel si appetit q fiat vindicta nō fm
legitimū ordinē iusticie: hoc est non vult
q fiat debita iusticia vt audiat pars sz
subito fiat punitio: vel appetit vindictā
non ppter finez debitum qui est iusticie
conseruatio ⁊ culpe correctio: sed solum
q ipse habeat de ipso vindictam ⁊ si ve-
niat ad cōsensum talis appetit⁹ est mal⁹
⁊ dicit⁹ ira per vitium quod est peccat⁹
mortale. Aliquando etiam ira attendit
fm motum immoderate sumptum q ni-
mis feruescit interius talis appetitus: ⁊
sic etiam quando vindicta esset iusta: ta-
men talis ira non esset absqz peccato qz
immoderate sumitur talis. Id dicit. ps.
Iracimini ⁊ nolite peccare. s. quia talis
ira non debet esse imoderata. Et de ista
ira quia appetitur qualiter cūqz cōtra or-
dinez rationis loquimur hic que est pec-
catum mortale. Et talis ira diffinitur a
glosatore sup Leuiti. xix. ca. Ira est ap-
petitus vindicte. Et de ista videbimus
tria ⁊ sunt illa que sunt superi⁹ assigna-
ta in pncipio istius sermonis. Et etiā po-
terimus cognoscere si est nobis si cogno-
scamus eius filias quas ipsa habet: sci-
licet quas Greg. assignat. xxxj. moraliz
que sunt iste sex sequentes.

Prima est contumelia.

Secunda clamor.

Tertia est rixa.

Quarta est indignatio.

Quinta est blasphemia.

Sexta est tumor mentis.

¶ Prima igif est contumelia. Et nota q
cōtumelia importat dehonorationē q fit
per aliquē contra aliū per aliquod vbu
ppter quod aliquis perdit honorez suū
quē prius habebat tūc dicitur contume-
lia. Verbi gratia. Forte aliquis fecit ti-
bi iniurias: ⁊ tu dicis. O ribalde bñ scio
qualis es tu: nonne verecūdaris esse cū
hominibus honorez tu q es talis ribal-

aus p̄ditor ꝛc. Ecce ꝓtumelia: quia pri⁹
 iste reputabatur bonus homo ab alijs: et
 modo contēnent eum qui credidisset. Et
 istū ampliabūt ꝛ dicēt: si ista ita nō eēnt
 vtiq; non esset ausus dicere talia. Idem
 de mulieribus: ꝛ tamen nihil erit ꝛc. Ec
 ce quid est contumelia qñ quis inhono
 rat aliquem in ꝓsētia aliorū: ꝛ est pecca
 tum mortale grauissimū: quando scz in
 tendit auferre honoreꝝ alicuius: ꝛ istud
 ꝓctm̄ non est minus q̄ rapina. Non enī
 homo minus amat honorem q̄ res ꝓs
 sessas. s. bona ꝓpalia: ideo sicut in furto
 est faciēda restitutio. Un̄ quando dicis
 contra aliquem aliquod vitiiꝝ: puta qñ
 dicis. O ribalde vel ribalda: tūc dicis cō
 tumeliā. Nota q̄ non esses ausus dice
 re talia filie regis francie: sed tamen nō
 times dicere de filia regis eterni: ꝛ eam
 inhonorare: ideo peccas mortaliter. Ad
 istum sensum dicebat x̄ps. Mathei. v.
 Qui dixerit fratri suo fatue: reus erit ge
 henne ignis. Ratio. quia peccat mortali
 ter: ꝛ ꝓ quolibet peccato mortali debe
 tur gehenna ignis. Sed hic oritur vna q̄
 stio: vtrū semp inferre iniurias est pecca
 tum mortale ꝓm̄ sanctū Thomam. ij. ij.
 q. lxxij. arti. ij. q̄ cum verba ex affectu in
 teriori ꝓcedāt: considerādum est ex quo
 affectu ꝓferantur verba. Si enim inten
 tio ad hoc feratur vt per illa verba hono
 rem illi auferat: sic semper est peccatum
 mortale. Si autē hoc non intendat: sed
 forte ꝓpter correctionem vel ꝓpter aliū
 ꝓrumpit in illa verba: tunc non est con
 tumelia nisi ꝓ accidens: nec peccatum
 mortale: sed est necessaria discretio in ta
 libus verbis: quia posset esse ira graue
 verbum vel grauis iniuria ꝓ cautelaz
 ꝓlationem q̄ auferret honorem illius.
 Secunda filia est clamor qui communi
 ter accidit in corrumpendo pacem ꝛ im
 pugnando veritatem. Nota q̄ sunt ali
 qui qui quando vidēt q̄ non possunt ha
 bere optatum suum ꝛ q̄ veritas eos cō
 munit: tunc clamant ꝛ implent aures au
 diennium suis clamoribus: ita q̄ verita
 tem perturbant ꝛ oppriment ꝛ hoc ma
 xime accidit in cōgregationibus siue cō
 cilijs quando vidēt q̄ non possunt face
 re ꝓm̄ suum optatum surgunt ꝛ faciunt
 monopolium cum illo ꝛ cum illoꝝ vidēt

clare q̄ directe faciunt contra veritateꝝ:
 ꝛ tunc clamant ꝛ perturbant totum con
 cilium. Iste talis clamor ꝓcedit ex ira in
 cidentaliter ꝛ est sc̄ba filia ire. Dic inci
 dentaliter si tibi videatur quomodo conci
 lium est tenendū seu seruandū sicut est
 seruandus modus ludendi ad balistā.
 Unde tenere cōciliū nihil aliud est q̄ lu
 dere ad balistam. Et nota q̄ in ludo ba
 liste seruantur quinq; que etiam debēt ser
 uari in cōcilio. Primo q̄ anteq̄ aliquis
 ludat congregēt omnes lufos: ita om
 nes de concilio. Secundo q̄ omnibus il
 lis de ludo congregatis ponant signū
 album ad quem omnes habent tendere
 ita debet esse in concilio. Album est vti
 litas cōmunis ad quem omnes habent
 tendere (a totꝛ ꝛ a trauers:) hinc ꝛ inde:
 scilicet laborando in concilio non ꝓ re
 ꝓpria: ꝛ vtilitate ꝓpria: sed ꝓ re commu
 ni ꝛ ꝓ vtilitate communi. Et de talibus
 dicit ꝓuerbiū commune. A totꝛ ꝛ a tra
 uers: fa mal iogare lo balestrir. Hic ꝛ in
 de facit male ludere balistarium. Tales
 enim qui trahunt aquam ad suū molen
 dinum: quia non curant de vtilitate cō
 muni: non sunt boni lufos: ideo debe
 ris trahere ad album: scilicet ad vtilita
 tem cōmuneꝝ. Tertio ponitur cauila: id
 est timor dei. Unde in omnibus cōcilijs
 istud est obseruandū q̄ honor dei semp
 seruetur. Quarto debet ludere vn⁹ ꝓst
 alium: ita q̄ in concilio vnus loquatur
 ꝓst alium: ꝛ nō omnes simul. Nota cō
 tra aliquos quando audiūt vnū sim
 plicem dicentem bonam rationem: forte
 meliore q̄ ipsi dederunt: statim incipiūt
 clamare nec dimittunt euzloqui. Nihil
 valet ludus nisi permittatis omnes lu
 dere: scilicet omnes loqui omnes audire
 debetis: ꝛ sic quilibet dādo melius con
 silium quod poterit aspiciendo honoreꝝ
 dei ꝛ vtilitatem cōmunem. Quinto qui
 melius ludit habet iocalia: ita cum illo
 qui dedit melius consilium debetis vos
 tenere: ꝛ ille debet habere iocalia scilicet
 tenere rationē suam. Ecce quomodo cō
 cilium cum pace ꝛ non cum clamoribus
 tenendum est. Unde sapiens Ecclesia
 sti. xij. filii sine consilio nihil facias. ꝛ
 ꝓst factum non penitebis. Tertia filia
 ire est rixa. Unde rixa importat quandā

De ira.

cōmotionē in factis. Unde rixa ē quod
dā bellū puatū ex inordinata affectione
sue volūtatē inter puatas psonas: et sp
importat peccatū. Et in illo qui inuadit
aliū semp est peccatum mortale. In eo q̄
se defendit potest esse sine mortali: et ali
qñ sed raro sine veniali aliqñ cū mortali
fm diuersum motū animi et fm diuersuz
modū defendēdi. Nā si bono zelo cū de
bita moderatōe se defendat nō ē pctm: si
hō cum aīo vindicte: tñ cū excessu debite
moderationis se defendat: semp ē pctm
veniale. Ita siquidē aliquis leuis mot⁹
vl' odij vl' vindicte se misceat: vl' cū ratio
multū excedit moderatōē et defensionē
Si hō affirmato aīo insurgit ptra impu
gnantē ad eū occidendū vel eū grauitē
inuadendū: sic est peccatū mortale. No
ta etiā de illis q̄ qñ nō possunt hēre vindi
ctam de persona illius quē hñt odio: in
surgunt cōtra bona illius: qz vel ponunt
ignē in domo illius vel in cāpo qñ ē bla
dum vel destruunt vineas: vel quocūqz
alio mō et tenent ad restitutionē. Quar
ta circūstātia est indignatio. Et fit dupl'r
vel cōtra deū: vel ptra proximū: et ista in
dignatio ostenditur in facie vel in oculis
et cōmuniter dicitur talibus. O tu es ira
tus. Dic ergo de indignatione ptra deū
et impatiētia: qz propter modicā tribula
tionē quam de⁹ dat eis statim indignan
tur p̄ deū: vel si tribulat eos in psona p
pria dando infirmitatē: vel tribulādo in
bonis et in filiis p mortē: et i parētib⁹ et
amicis: vel etiā in bonis ipalib⁹ per tē
pestates vel guerras: oēs em iste tribu
lationes vel mala a deo veniūt que dicū
tur mala pene: q̄ omnia sustinenda sunt
cū patiētia. Juxta illō ad Heb. x. Patiē
tia vobis necessaria est: vel iuxta illud
Luc. xxi. In patiētia vestra possidebitis
aias vestras. Dic de impatiētia aliquo
rū q̄ statim insurgūt contra deū dicendo
et. et si possent eū tenere quid dicerent si
bi. Dic quō de⁹ facit magnā gratiā ho
mini dando sibi tribulationē et afflictio
nē in isto mūdo qz signū est qz deus eum
diligat. De⁹ dedit tribulationē abrae mā
dando sibi qz occideret filiū suū Isaac.
Gen. xxij. sed de⁹ hoc facit ad pbādum
vtrū erim⁹ fideles sibi p patiētiā: et vt re
compēset nostra merita et p̄mia in celis.

Dic quō sunt aliqui quos de⁹ non vifit
tat in isto mūdo p tribulationē: sed ha
bent suas cōsolationes et desideria: et est
malū signū. Nā legit in legenda bti am
brosij qz cū declinasset cū suis discipulis
ad domū cuiusdā diuitis: et vidēs multi
tudinem filioz et filiarū et tantā copiam
bonoz: admirans dixit dño dom⁹. Dñe
cuius sunt tot filij et filie. Qui rñdit Iſrl
sunt filij mei: et isti sunt filioz meoz oēs
et. Item dico vobis qz semp habui bonū
et nihil mali: nec infirmitates et. Et san
ctus Ambrosius hoc audiēs cōuocatis
seruis suis dixit. Pro certo de⁹ nō habi
tat in domo ista: recedamus cito et. Et
cum fuerunt extra domum statim ignis
de celo descendit: et cōbussit omnes q̄ iux
ta erāt. Et dixit sanctus ambrosius. Nō
ne bñ dixi vobis qz de⁹ nō erat in domo
illa. Ergo bonū signū est quando deus
dat tribulationes et patienter eas susti
nemus. Nota sunt aliqui vt canes q̄ di
cunt matris: qui qñ verberantur a dño
suo strident dentib⁹: et tūc dñs accipit gla
dium et interficit carnē illū. Ita sunt mul
ti qui qñ verberant a deo per tribulatio
nē: et ipsi strident dentibus per vituperia
et maledictiones: et tūc aliquādo de⁹ ar
ripit gladium mortis et occidit eos et tūc
ponit eos in puteo inferni: ideo caueat
et habeatis patientiā bonā. Alia est in
dignatio que fit cōtra proximū: qz sunt ali
qui ita furiosi qz si transeat palea añ ocu
los eoz: statim insurgunt indignando: et
dicūt vba iniuriosa: immo si musca trās
eat ante oculos eoz indignant. Quis
ta est blasphemia. Et committit multis
modis et maxime in ludo taxilloz vbi lu
dentes insurgunt cōtra deum vituperā
do et blasphemando et spuēdo in celum.
Dic exēplum de illo lufore qui postq̄ lu
sit pecunias et vestes volēs ire domū p
portando iocalia vxoris cū esset in quo
dā vico ibi quandā mulierē cum clami
de supra caput inuenit et flebat dicens.
Cur occidis: cur occidis filiū meū. Ille
aut lufor attendens ad verba mulieris
illi⁹ dixit ei. Dña: non occido filiū vestrū
nec vnq̄ aliquē occidi. Immo dixit ipsa
Tūc ipse: que estis vos? Ego sum ma
ter dei et si tu vis perdere pecunias tuas
saltē nō ihonores filiū meū vituperādo

et blasphemando: et sic euauit ab oculis ei⁹. Ille autem egit penitentiam. Ita et vos qui uultis ludere pecunias uestras saltem non vituperetis filium uirginis. Dic plene de blasphemata. Nota quomodo deus querit de blasphematoribus et dominus sustinetur. Esa. lvi. Dominatores eius inique agunt: et iugiter nomen meum blasphemant. Dic de sero luduico rege francie quomodo ordinauit contra uicium peccatum quod labia blasphemantium comburerent et quomodo fecit illi nobili qui blasphemauit. et cum multi duces et barones intercederent dixit rex. Vellem quod istud vitium esset extirpatum de regno meo et hoc passus essem in labijs meis. Sed modo nulla fit ordinatio contra blasphemantes: et ideo pro nihilo deus blasphematur. ideo deus insurgit contra nos pro tempestates pestilentias guerras. Declara bene: quia mala que patimur peccata nostra meruerunt: ut dicit Gregorius. Sexta filia est tumor mentis: quia sunt aliqui tumores et inflati in corde quod pro nihilo portant odium in corde: et nolunt dicere uerbum et stabunt per annum uel per duos quod non loquentur cum homine: et semper sunt in peccato mortali. Dic quale periculum est portare rancorem uel odium in corde etc. tales qui sunt aut confessores uolunt eos decipere dicentes quod parcunt eis corde: sed non loquentur. Dic quomodo mentiuntur: quia uoces sunt signa earum que sunt in aia passionum. i. perhermentias. Notetis signa. Unde si aliquem diligitis statim cognoscitur in sermone et si odistis etc. Dic exemplum de mercatore qui uenit ad sanctum Vincentium qui portabat odium fratri suo quod destruxerat eum finaliter perducendo eum ad paupertatem propter quod fuerat frequenter confessus de isto peccato et non poterat obtinere absolutionem: quia uolebat reddere iniuriam deinde confessus fuit magistro Vincentio: cui magister Vincentius. Non uultis parcere illi saltem parcatis uobis ipsis. Qui ait. magister. non capio uos: declaretis mihi. Et magister. dicatis odium quod habetis in corde cui nocet uobis uel fratri uostro nonne uobis: quia uos non potestis dormire nec comedere: quia in isto peccato occiditis animas uestras: et deformatis corpus uestrum. Et mercator illuminatus intelligens dixit. Certe magister modo cognosco quanta fatuitas est

non uelle perire: et portare odium et perperci illi caueat uobis. Iam sic pro meo celestis faciet uobis si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus uestris. Matthei. xvii.

Secundo principaliter

videndum etc. Et hoc probatur primo per auctoritatem sacre scripture. Eccles. xxvii. Ira et furor utraque execrabilia sunt et uir peccator puniens erit illo. Nota differentiam. Ira consistit in corde: sed mala uoluntas: sed furor in opere. sed in damnificando populum siue proximum uel bona eius. Ite auctoritas dei. Desine ab ira et derelinque furorē noli emulari ut maligneris. sequitur. Qui malignantem exterminabunt: sicut si supra aliquem daret maledictionem non solum pro uno: sed etiam pro omnibus de propinquitate etc. Ita illi qui sunt in peccato ire incurrunt maledictionem dei: non solum pro se: sed etiam pro illis de genere. Iam dicit exterminabunt. id est destruent. Secundo ostenditur per conditionem ipsius christi: qui naturaliter est dulcissimus: quia in eo non cadit ira ideo nullum bonum sibi placet factum in peccato mortali: nec offo nec elemosyna et cetera homini. Iam Esa. i. Cum multiplicaueritis offores uestras non exaudiam: manus enim uestrae sanguine plene sunt. id est peccato ire. Ideo apostolus ostendit nobis modum orandi dicente. i. ad Timotheum. uolo uos orare in omni loco leuantes puras manus sine ira et discipulatione. Declara si uis de oratione. Tertio hoc ostenditur per punitionem factam. Matthei. xviii. de illo qui debebat decem milia talenta: et dominus dicebat. Redde quod debes. Nota questionem: sic faciet uobis pro meo celestis si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus uestris: ideo aduertatis.

Tertio principali

ter videndum est de remedio et sunt infra iuxta duplicem iram. scilicet iram cordis in seipso: et iram contra alium. No. duo bona remedia pro ira quam habet homo in se. Primum est considerare passionem christi. O peccator uide christum quomodo non tenebat iram in corde existens in cruce sed dicebat dimitte illis etc. Iam gregorius. Nihil est quod non equo animo tolere si passio christi ad memoriam reuocet. Dic exemplum de illo qui occidit puerum cuiusdam diuitis et deperijt ueniam in die ueneris sancta et merca

De accidia.

tor ad honorē passiōis xpi pepercit sibi
Nota quōd crux dñi assurrexit osculādo
eum et amplexata est in signum q̄ deus
parcebat sibi: sicut ipse pepercerat alte-
ri. Aliud remedium est considerare pro-
prium reatum: qz nemo sine crimine vi-
uit. Nota remedium q̄ iram in aliū. Pri-
mum est dulce verbum loq̄ iniuriato. 3o
dicit ap̄ls. Roma. xij. Nō vos defenden-
tes charissimi: s3 date locum ire. ideo zc.

De peccato accidie. Sermo. vi.

Tenos idu

cas in tentatione. Mat. vi.
Ista est sexta petitio oratio-
nis dñice. In qua petimus
vitiationem criminalem: sci-
licet ne per tentationem cadam⁹ in pec-
catum. Nō em̄ petimus q̄ non tentemur
quia non potest vitari: cū tota vita hōis
vsq̄ ad mortē inclusive sit tentatio. Job.
vij. Militia est vita hominis sup̄ terraz.
Ira Jaco. i. Nemo cōtentatur dicat qm̄
a deo tentatur. Deus em̄ intentator ma-
lorum est. Sed tentat nos p̄ vilitate no-
stra vt crescamus in meritis z̄ premijs
in celo. Isto modo tentauit deus abraā
z̄ alios multos sanctos. Vel tentamur a
diabolo per maliciā venenosam. Et iste
tentat ad male faciendum vt perdamus
paradisum. Vel tentamur a nostra incli-
natione naturali per cōcupiscentiam: qz
inclinatio nostra prompta est ad malum
Gen. viij. Sensus em̄ et cogitatio huma-
ni cordis in malū prona sunt ab adole-
scentia sua. Ecce quōd in istis trib⁹ tenta-
tionibus consistit tota vita nostra. Ideo
non petimus vt nō tētemur: sed petimus
auxilium dei in tentationibus: ne cada-
mus: sed vitem⁹ ipsa peccata. Et est ista
petitio q̄ peccatum accidie: qz accidiosi z̄
ociosi cadunt in tentationē. Est em̄ ocio-
sus sicut campus male cultus in quo in-
surgunt vepres malaȳ tentationum: et
cōiter tales cadunt in tentationem: ideo
ista petitio petit auxilium dei dicēs. Do-
mine de⁹ da nob⁹ auxiliū: vt ita sim⁹ di-
ligentes in seruiuo tuo z̄ operib⁹ sanctis
vt occupati in illis nō cadamus in tenta-
tionem: hoc vult dicere. Et ne nos indu-
cas in tentationem. Qz igitur ista peti-
tio est cōtra peccatū accidie: ita erit fino

et videbim⁹ tria sicut consuetum est.

Primo quomodo cognoscemus si est
in nobis certe.

Secūdo quomō displicet deo maxie.

Teritio quomō poterimus leuiter re-
mediare.

Prío dico zc. Hoc

poterimus cognoscere si attendam⁹ qd̄
sit ipsa accidia: z̄ que sint ei⁹ circūstantie
Pro quo est sciendum q̄ fm̄ sc̄m̄ Tho.
ij. ij. q. v. ar. j. recitando damascenuz. Ac-
cidia est quedam tristitia aggrauans q̄
ira d̄prim̄it animū hōis vt nihil ei libeat
agere: sc3 de bonis spūalibus: immo di-
co etiam nec de bonis spūalibus. Vñ acci-
dia nihil aliud videtur importare q̄ qd̄-
dam tediū operādi. Et ista tristitia sem-
per est mala quia: cum bona spiritualia
semp̄ bona sit: tristitia q̄ est de ipsis bo-
nis spiritualibus est semper mala fm̄ se
et est mala fm̄ effectum. Et querit sc̄us
Tho. ibidem. arti. iij. Utrum accidia est
peccatum mortale: et dicit q̄ sic fm̄ suum
genus. Declaratur autem sic. Peccatuz
mortale dicitur: qz tollit vitam q̄ est per
charitatem fm̄ quam deus in nobis ha-
bitat. Vñ illud peccatum ex genere suo ē
mortale: quod de sua pp̄ria rōne contra-
riatur charitati zc. huiusmodi autem est
accidia. Nam proprius effectus charita-
tis est gaudiū de deo accidia aut̄ est tri-
sticia de bono spirituali in quantum est
bonum diuinum. Vñ accidia s3 Chri-
stomū est mortale. Si dicat̄ an accidia
potest esse veniale. Dico q̄ sic: immo oia
peccata mortalia fm̄ genus possunt esse
venialia isto modo. Nā p̄sumptio pec-
cati mortalis consistit in consensu rōnis
Vñ inchoatio peccati fit in sola sensuali-
tate: z̄ si non perueniat vsq̄ ad p̄sensum
rōnis propter imperfectionem actus est
veniale peccatuz: sicut in luxuria: i adul-
terio. hō em̄ p̄cupiscit adulterari: z̄ talis
cōcupiscentia est in sola sensualitate: et
non puenit vsq̄ ad consensum rōnis: sic
est veniale: si aut̄ pueniat vsq̄ ad consen-
sum rōnis sic est mortale. Ita ē accidia
que est tristitia de bonis spūalibus cuz
mortalis accidie. s. tristicie fit in sola sen-
sualitate pp̄ repugnātiā corpis ad spi-
ritū tūc est veniale: qñ aut̄ attingit vsq̄ ad

rationem q̄ consentit vsq; in detestatio-
nem boni dū caro p̄ualet q̄ spiritum: sic
est mortale: et de tali h̄ itendim⁹. Et Gre-
gori⁹ assignat. xxxviij. Moralium sex filias.

Prima est tepiditas.

Secunda mollicies.

Tercia est pusillanimitas.

Quarta ē euagatio mēt⁹ circa illicita

Quinta est torpor circa precepta.

Sexta est desperatio.

¶ Prima ergo est tepiditas. Nota quo
modo est triplex aqua: scz frigida calida
et tepida. Aqua aut tepida q̄ non ē cali-
da neq; frigida est sine sapore: et causat
vomitum. Aqua calida est bona vita: ca-
lida p̄ deuotionem: et cū charitate i amo-
re dei et pximi. Aqua frigida est mala vi-
ta frigida p̄ in deuotionez sed aq̄ tepida
d̄ esse mala vita: tepida. i. sine charitate
quia non vult exire de peccato: nec reci-
pit aliquā cōplacentiam in opibus dei:
vt puta. s. qñ aliquis p̄dicat: tepid⁹ statim
attediatur in sermone. Idem quādo au-
dit missam vel officium diuinū: vel quā-
do orat oratio eī est ei p̄lix. statim ob-
dormit. Dic quō dicit pater noster et aue-
maria sine sapore et deuotione balbutiē-
do. Si ei sacerdos dimittit syllabas ver-
sus vel dictiones patet q̄ est aqua te-
pida sine deuotione: sine sapore et sine cha-
ritate: et qz sic sunt tepidi generāt deo fa-
stidium. Jō Apo. iij. Quia tepid⁹ es inci-
pian te euomere ex ore meo. Jste vomit⁹
erit in die iudicij qñ dicit de⁹. Jte male-
dicti etc. Matt. xxv. Scda filia est molli-
cies siue inconstantia: qz multi sunt q̄ in-
cipiunt bonā vitam et bona opera: s; sta-
tim dimittunt ppter inconstantia: et cō-
ter tales dicunt malles. Verbi gr̄a. q̄ p-
posuerunt ieiunare totaz quadragesimā
et postea in secunda hebdomada dimit-
tunt totū. Et si dicat. O vos proposuera-
tis ieiunare: et vos cōsueueratis: modo
dimittit⁹. O dñe nō possum portare quia
in pascha essem tot⁹ debilis vel mortuus
ecce inconstantia vel mollicies. Jdez de
illis q̄ incipiunt aliquā p̄niam secretam
vt portate ciliciū: vel ire sine camisia: sed
statim totū dimittunt. Nota quō ad opus
mūdi sunt fortes: et ad opa dei sunt mol-
les: et si h̄nt recipe vindictam de inimico
portarēt lorica p̄ mensem et alias arma-

turas: et dormirēt induti: et possent habe-
re optatum contra suū inimicū: sed p̄vi-
litate anime siue pro honore dei nō por-
tarent per hebdomadam ciliciū seu ali-
quam aliā afflictionem tacerēt hoc p̄ce-
dit ex accidia. Jō prouer. xviij. Qui mol-
lis et dissolut⁹ est in opere suo frater ex
sua opa dissipantis. s. qui iuceperat face-
re. iō litis fortis perseverando constan-
tissime in bonis, inceptis: qd̄ v̄. Mat. x.
et. xliij. Qui perseverauerit vsq; in finez
hic salu⁹ erit. Nota q̄ de⁹ vult p̄seueran-
tiam in bonis operib⁹ vsq; in finem. idest
mortem q̄d̄ hō durabit: iō vult q̄ bo-
na durent vsq; in finē. Tercia circūstatis
est pusillanimitas et d̄ esse fm̄ philoso-
phum. in. iij. Ethic. qñ q̄s magnis bonis
existu dignus: et in h̄is nō dignificat sel-
psum vt puta cū quis habilis est ad stu-
diū et h̄z ingeniū bonū: et h̄z memoriā: et
h̄z parentes et amicos q̄ eū p̄nt iuuare: et
posset subito venire ad magna bōa: et ip̄e
nō curat studere: talis d̄ pusillanimitas. i.
pusilli animi. Jsta pusillanimitas venit
ex proposito. Nō est ordinatus a deo ad
habendū et possidendum magna dona
et innumerabilia. s. regnū celeste. Et de⁹
dedit ipsi illa cū quib⁹ potest acq̄rere il-
la bona celestia. primo em̄ de⁹ dedit hō-
mini aiaz cū potentis et virib⁹: quam si
homo velit bñ regere et gubernare ex illa
gubernatione acquirat sibi bona infinita
in paradiso. Si vult bñ regere intellectu
captiuando ip̄m ad credēdū ea que sunt
supra naturam. Jtem voluntatem desi-
derando celestia: memoriā ad memo-
randū celestia et beneficia dei: ex h̄is me-
retur homo magnam gloriā. Scdo de-
dit homini mēbra multa cū corpe q̄ si ve-
lit bñ regere cū isto regimie habebit the-
sauros infinitos in celo. No. quō corp⁹
est ad laborandura in opibus mie. oculi
quō debent flere p̄ peccata: debent cō-
templari celestia: aures audire missas et
verbum dei: os ad loquendū et laudādū
deū. Si hō velit sic gubernare corpus et
mēbra: et cū illis laborare spūaliter: ex il-
lo labore habebit infinitas diuitias. Ter-
tio deus dedit mūdum in quo possumus
mereri. No. quō in alio mundo non pōt
homo mereri. Quarto dedit nobis tem-
pus ad faciendum penitentiā: qz in alio

mundo non fit penitentia fructuosa. Nota q̄ si damnati possent habere de tēpo-
re quantum durat mundus semper face-
rent penitentiam vt saluarentur: Si de⁹
dedit nobis tempus in quo passum⁹ con-
fiteri et alia bona opera facere: et dedit
nobis de tempore decem vel viginti an-
nos et plus: hoc dedit nobis vt faciam⁹
penitentiaz et bona opa ex quib⁹ habea-
mus paradisu: sed sumus pusillanimes
certe hoc p̄cedit ex accidia. Item cum de-
derit corp⁹ et aiā: et bona spalia ex qb⁹
possum⁹ habere thesaurum et finem cele-
stis glorie. certe si nolim⁹ mereri pusilla-
nimes sum⁹. Nota similitudinē de agri-
cola qui nō h̄z campum nec vineam nec
cetera necessaria de quibus posset pui-
dere vxori et filijs s̄z vadit vagabundus
per mundum. quem videns homo diues
et sibi compatiens daret sibi possessionē
et c. et si forte iste nō curaret laborare: sed
staret ociosus vagando p̄ tabernas lu-
dos et lupanaria male exponendo bona
que dñs sibi dedit qd diceret de tali ho-
mine nonne merito redarguend⁹ eēt de
negligentia et pusillanimitate: nō posset
effici diues et nō curat: immo cōsumit il-
la que h̄z. In illa reprehensione sumus
omnes nos. Nam de⁹ dedit nob⁹ agruz
corporis nostri de terra. Gene. 4. forma-
uit deus hominem et c. Item dedit vineam
sc̄z ecclesiam in qua possum⁹ colligere vi-
num sacre scripture vel doctrine: vel vi-
num sanguinis xp̄i. Item dedit nob⁹ pra-
ta. s. bona temporalia: sed si non curam⁹
illa excolere: sed sum⁹ vagabundi et ocio-
si male exponēdo ista: et non exercendo
nos in bona vita: merito reprehensione
sum⁹ digni et pusillanimes dici. No. scri-
ptura dicit Prover. xij. Qui sectat̄ ocioz
stultissimus est. Stultus est pdendo me-
ritum: magis stultus pdendo thesauruz
glorie celestis: sed est stultissimus qui vi-
det penas inferni et non curat bene face-
re. In tali accidit sicut illi q̄ iuit ad cam-
pum p̄ laborādo et nihil lucratus est. In
nocte dictū est sibi vxori sue. O miser. ni-
hil lucratus fuisti: vade ad hospitale mise-
rorum. De⁹ dicit talibus in hora mortis.
O miser qd fecisti in mūdo: vade ad ho-
spitale miserorum inferni. Quarta filia
est euagatio mentis circa illicita: sunt

en immulti q̄ vidē se esse in mala vita et
malis peccatis et querunt delectatiōes
euagādo: in illis peccatis illicitis. Et si
dicatur eis: quare non facitis penitiam. q̄-
re non cōuertimini. r̄ndent. bñ faciā: et sic
differunt de die in diem consequente. O
quanto periculo se exponunt q̄ expectāt
qz credunt viuere p̄ multa tpa: et forte nō
viuent p̄ annū. In dicit scriptura talibus.
Ecc̄i. 9. Non tardes p̄uerti ad dñm: et
ne differas de die in diem: subito em̄ve-
niet ira illius: et in tpe vindicte dispdet
te. Quinta filia est torpor circa dei p̄ce-
pta. Et multi sunt diligentes ad p̄ce-
pta hoim terrenoz cōplenda: sed ad cō-
plenda p̄cepta dei non sunt diligētes:
immo non curāt. Nota de diligētia mu-
lierum circa ornamenta sua quō diligen-
ter custodiunt vestimenta sua et iocalia:
et quomodo diligēter se ornāt vt placeāt
hominibus. O si essent diligentes ad
custodiendū vestē anime sicut corporis
sive corpus ppriū ne laberentur in pctm̄
et vtinam essent ita diligentes ad p̄pla-
cendum deo sicut sunt ad cōplacendum
hoibus. Nota hic de clericoz corpe: qui
sunt valde diligentes ad nutriendū cor-
pus ppriū equos canes et aues: et val-
de negligentes circa diuinum officium.
Cōtra istos dicit scriptura. Hier. xlvij.
Maledict⁹ q̄ facit op⁹ dñi negligent: alia
litera h̄z fraudulentē. Dilata s̄vis am-
plius s̄ clericoz inhonestates et c. Sexta
filia est desperatio ad quam demon tra-
hit hoim quantum p̄t. Unde dñm ē isti⁹
conditionis qui postq̄ hoim occupaue-
rit in peccatis ip̄o volente p̄ magnū tps
finaliter si videt q̄ homo vult p̄uerti ad
dñm: puocat ad desperationem: facien-
do cogitare peccata que fecit s̄ deum q̄
sunt innumerabilia: vt sic hō cogitando
desperet de m̄ia dei diffidendo de ipsa.
Nota sic videtur demon in articulo mor-
tis quando homo in agonia. et demon re-
ducit sibi in memoriā peccata sua: de q̄
bus: non fecit penitiam vt faciat ipsum de-
sperare de misericordia dei. In ps. dicit
Torrentes iniquitatis conturbauerunt
me. Iniquitatis torrentes sunt peccata
que diabolus cito reducit ad memoriā:
ideo de bona hora illa debetis confiteri
et facere penitentiaz. Et qñ homo est in

articulo mortis: vos q̄ estis penitētes de
betis ip̄m aiare od p̄fūdū in passiōe xp̄i
z ei⁹ m̄ia: cuius memoratibus dat veniā
de oibus pct̄is. Nec d̄z diffidere de mia
dei quātūcūq̄ sit pct̄ōz: qz si vult p̄fūeri z
peniterez recipere medicinas ecclie p̄tra
pct̄ā p̄ sac̄ra eccliaistica obtinebit veniā.
S̄z mō de bona hora reuertamur ad dñm
z dū t̄ps habemus operemur bonū. Sa-
la. vs. z preoccupemus tempus nostrū in
bonis operibus. Juxta illud dictum. Hie-
ronimi ad rusticū monachum: z habetur
de conse. dist. v. nunc̄. Semper aliquid
boni facito vt diabolus te occupatum in
ueniat: z hec de primo principali.

Secundo principaliter

vidēdū est quō utud pct̄m deo displicet.
Et hoc pōt declarari p̄ punitionē quam
xp̄s p̄minatur talibus ociosis que para-
bolice habetur Luc. xij. Arborē ficī ha-
bebat quidā plantatā in vinea sua: z ve-
nit querens fructū in illa z non inuenit.
Dixit aut̄ ad cultorem vinee. Ecce anni
tres sunt ex quo venio querens fructum
in ficulnea hac et non inuenio: succide er-
go illam: vt quid etiam terram occupat.
Nota q̄ vinea est christianitas. Dñs vi-
nee est xp̄s: ficus est quilibet christia-
nus: z āni sunt tres etates. s. pueritia: iu-
uētus z virilitas: i quolibet anno. s. in q̄li-
bet etate deus vult fructū de qualibet fi-
culnea sc̄z de christianis. In p̄mo anno:
sc̄z in pueritia ipse vult fruct⁹ teneros. s.
q̄ filij discant pater noster z aue maria.
Credo i deū zc. z discāt se signare z deū
orare: z p̄ximuz diligere. Et venit de⁹ in
p̄ma etate z non reperit fructū: sed folia
vanitatis z non corrigunt eos z multi ex
eis faciūt malū finē p̄pter maluz regimē
pereunt in prima etate. Vidēs de⁹ q̄ non
h̄z fructū in p̄ma etate expectat secūda:
postea tertiā: z tūc deus vult fruct⁹ suos
maiores. In iuuentute. s. ieiunia ordina-
ta p̄ eccliam: orōnes deuotas z obserua-
tiones mādator̄ dei. Sed nō reperit nisi
vanitates: supbiā: auariciā: luxuriā zc.
ludos fraudes: blasphemias. Et deus
hoc vidēs expectat tertiū aūū. s. tertiā
etate: z tūc de⁹ q̄rit fructus maturos bo-
ne vite z sanctitatis: sed non reperit nisi
vsuras z peccata infinita: z sic deus dicit

cultori. i. angelis. Ecce anni tres sunt ex
quo venio q̄rens fructū in ficulnea hac. s.
in isto hoīe z nō inuenio: succide ergo eā
sc̄z gladio mortis: vt qd etiā terrā occu-
pat. Sed r̄idet angelus: dimitte etiā hoc
anno. s. vsq̄ ad quartā etatē. s. senectutis
z siquidē fecerit fructū: sin aut̄ succides il-
lam: vt cū homo cōuertit̄ ad dñm in sene-
ctute. O quātū placet deo: qz de malo pa-
gatore: vel granū vel palea. S̄z qñ nō cō-
uertit̄ nec agit p̄niam: tūc mādāt illā suc-
cidi per mortē z poni in ignez: bene ergo
dicit de⁹ de hoībus in fructuosis q̄ dicū-
tur arbores: succide ergo illam zc. Etia
xp̄s maledixit ficulneam infructuosam ve-
niendo hierl̄m: et statim ficulnea aruit.
Mat. xxi. Ita de p̄sonis infructuosis vn-
de iam securis ad radicē arboris posita
est. Ita Mat. vj. Ois arbor q̄ nō facit fru-
ctū bonū excidet̄ z in ignez mittet̄. Ergo
pro conclusione dicitur p̄ouerb. xxvij.
Qui sectatur ocium replebitur egestate
s. in alio mundo: ideo zc.

Tertio principali

ter vidēdū est de remedio q̄ accidit: z sūt
multa. Primū est p̄siderare multitudinez
bonoz opoz: nec tñ semp est operanduz
vnum: ne inducat in fastidium: vt nō est
semp orandū: sed certo tēpore: nec sem-
per ieiandū: sed certo tempore: z sic de
alijs operibus. Nota exemplū de sancto
Antonio: qui cuz esset in deserto in sua
cella: z ignoraret quem modum viuendi
obseruare deberet: venit angelus z ostē-
dit ei modū viuēdi. Dic quid fecit ange-
lus qñ fuit in cella: qz hora matutiali po-
suit se in oratione p̄ magnam pausam et
postea surgens de oratione cepit labora-
re manibus: postea hora prime iterum re-
dijt ad orōnē: z postea iuit ad laborem: z
sic de alijs horis vsq̄ ad p̄adiū z vsq̄ ad
vesperā: q̄ cū didicisset sanct⁹ Antonius
dixit angelo: qd vult hoc dicere. Cui an-
gelus ostēdi tibi modū viuēdi: qz nō sem-
per habes orare: nec semp operari: s̄z in-
terdū orare: z interdū operari: z sic ange-
lus recessit. z beatus Antonius consola-
tus est z gratias agens deo p̄tinuauit in
seruitio dei. Secundū remediū est consi-
deratio p̄mij eterni: sicut hō p̄pter opera
bona facta sc̄mpozaliter mereť premiuz

天々々 4

eternū z celeste. Tertiu remediū est se iū gere bone societati: qz cū sancto sanctus eris zc. Quartū remediū est incertitudo vite pñtis: qz nullus scit quātū d3 viue re. 3o d3 hō de bona hora opari. Eccl̄s ix. Quodcūq; pōt facere man⁹ tua instā ter operare. qz nec opus: nec rō: nec scien tia nec sapiētia erunt apud inferos quo tu pperas. Ideo operamini bonum duz dies est: qz venit nox in qua nemo potest operari. Joan. ix. z hec sufficient.

De peccato inuidie. Sermo. vij.

Sed libera nos a malo.

Mat. vi. Ista est septima pe titio oratiōis dñice. In qua petimus ptectionē tēporalē s. vt liberet nos deus ab oibus malis et tribulationibus huius mundi. Et ista pe titio est contra qctm̄ inuidie. Cū em̄ inui dia proprie dicat malū qz nullū colorem boni habet: lz em̄ alia pctā aliquē colozē boni z apparentiā habeant: non tñ inui dia: ideo dicit petitiō. Sed libera nos a malo. s. ab inuidia. Quia igit̄ ista petitiō est contra pctm̄ inuidie. Ideo sermo erit de peccato isto z videbimus tria.

Primo si est in nobis certe.

Secōdo quō displicet deo maxime.

Tertio quomodo poterimus leuiter remediare.

Primo dico quomo

do poterimus cognoscere si est nobis ve re: z poterimus cognoscere si attēdamus qd sit, ipsa inuidia z sue circūstātie. Pro quo est sciendū qz inuidia vt dicit Aug. nihil aliud est q̄ tristitia sine dolor alie ne felicitatis: sed ista felicitas vult dice re cōmodū alterius. Itē ista tristitia con tingit quattuor modis. Primo qñ aliqs dolet de bono alicuius inquantū ex eo ti met ne noceat sibi v̄l alijs. Ista em̄ tristi tia non inuidia pprie est. Vñ Prouerb. xxix. Cū impij sumpserint principatū: ge met populus. Secōdo qñ aliqs tristat̄ de bono alterius: non ex eo qz ipse h3 bonū illud: lz ex eo qz videt deesse sibi tale bo num qz ille h3: z talis d3 proprie zelus z est laudabilis in bonis spūalib⁹. p̄me ad Corin. xiiij. Emulamini spiritualia. Si autem sit de bonis temporalibus potest

esse cū peccato z sine peccato. Tertio qñ aliqs tristatur de bono alterius inquan tum ille cui accidit bonum illud est indi gnus: z ita tristitia nō pōt oriri ex bonis honestis ex quib⁹ aliqs iustus efficit: sed sicut dicit philosophus sc̄do rhetorice est de diuitijs z de tēporalibus que possunt aduenire dignis z indignis: z tēporalia quidē s̄m doctrinā bone fidei que indi gnis pueniunt ex iusta ordinatiōe dispo nuntur vel ad eoz correctionē. Ideo ta lis tristitia phibet̄ in scriptura ps. Nō li emulari in malignantibus. Et alibi pe ne effusi sunt gressus mei: qz zelau super iniquos pacem peccatoz videns. Quar to qñ aliquis tristatur de bono alterius inquantū alter excedit ipsum in bonis. Et hoc pprie est inuidia: qz dolet de eo de quo est gaudendū. s. de bono proximi z de tali tristitia loquimur hic. Ita enim inuidia dolet de bonitate dei que nō est auara alijs quam velet sibi esse largam ideo illud peccatū inuidie est pessimū: qz est cōtra spiritū sanctū: quod est inuidia fraterne gr̄e: z directe est opposita chari tati q̄ est maxima iter virtutes: z ista in uida habet quinq; filias in seipsa.

Prima est detractio.

Secunda susurratio.

Tertia tristitia de bonis.

Quarta gaudium in aduersis.

Quinta mala voluntas.

Prima igitur est detractio. q̄ est deni gratio aliene fame p̄ occulta v̄ba. vt qñ aliqs alicui detrahit ipm̄ diffamando de aliquo pctō apud aliquos: tñ illo ignorā te cui detrahit. Verbigratia: qñ in pñtia multoz de aliquo homine d3: quid dicitis de tali: certe fecit sic: z sic de alijs. Itē faciūt mulieres in carrerijs exis ctes qñ venit aliqua mulier in pñtia sui applau dunt: z post in secreto dicūt inter se. O de illa putana fuit reperta cū tali hoie: ecce detractio. Ista aut̄ detractio fit duplici ter directe vel indirecte. Directe multi pliciter. Primo false imponendo alteri. Secōdo modo pctm̄ augēdo. Tertio modo ipsoz pctm̄ occultū reuelando. Quarto modo qñ illud qd est bonū dicit malum puerfa intētiōe: puta diues dat pauperi nuēcule vnā tunicā amore dei: dicit de tractor qz fecit mala intētiōe. s. vt pecca-

ret eius ea. Indirecte aut alijs denigrat
 famam alterius qm bonum quod in eo est dene-
 gat vel reijcit maliciose ecce quod est detra-
 ctio. Unde merito tales qui sic detrahunt
 comparant serpenti. Eccl. x. Si mordeat
 serpens in silentio: nihil eo minus habet
 quod occulte detrahunt. Not. quare detractor
 comparatur serpenti: quia serpens habet tria.
 Primo est animal peccatorie in silentio mor-
 dens: sic detractor est peccator: quia illos mor-
 det retro quos dum presentes sunt amare
 se simulat. Et sicut serpens verbis et tu-
 mulibus hominum deterrere: et statim ta-
 cet: sic detractor timet eum cui detrahunt dum
 videt venire dicens taceatis: quia statim ve-
 niet. Secundo serpens tortuose incedit: sic
 etiam detractor dum a laude eius incipit
 cui vult detrahere dicens. Certe talis est
 bonus si non esset etc. et finit in vituperium
 eius. Verbigra. dum aliqui sunt in vinea di-
 cunt: quid dicitis de tali religioso: dicit
 detractor: vere ipse est bonus homo et bo-
 nus predicator et gratus: sed si sciretis quod
 ego scio quoniam sic et sic est: ecce tortuosi-
 tas. Unde ut fides ei adhibeatur dicit: non
 dico malo animo nec animo vindicte: im-
 mo diligo ipsum et facere pro ipso plus quam
 ipse credat: sed certe vidi hoc. et hoc in ta-
 berna maxime accidit. Et reperiunt mul-
 te mulieres que sic detrahunt quoniam sunt in
 carreribus vel in furno que diffamant ab-
 sentes: et tamen in presentia non audent di-
 cere immo faciunt eis magnam festum in-
 uitando eos ad potum transeundo ante
 domum ipsarum sed in absentia detrahunt
 ecce tortuositas serpentis: in principio lau-
 dare hominem et in fine vituperare. Ter-
 tio serpens terram comedit ita detractor quod
 est terrenum et infirmum in ore suo versat.
 Tertio dicit auctoritas. Si mordeat serpens
 etc. Dic quomodo tales detractores tenentur
 ad restitutionem fame alterius: aliter nunquam
 intrabunt paradysum. Prover. xxij. Melius
 est nomen bonum quam diuitie multe su-
 per argentum enim et aurum gratia bona.
 Secunda filia est susurratio. Ita dicunt illi
 qui volunt ponere inimicitias susurrationem
 et diuisionem inter amicos. Sunt enim ali-
 qui maledicti invidentes: qui quoniam vident
 quod aliqui adinuicem se diligunt: per occul-
 ta verba ponunt malum: et diuisionem in-
 ter eos dicendo. O iste quem sic diligitis

dixit hoc de te etc. Nota contra ponentes di-
 uisionem inter virum et uxorem in matrimo-
 nio quoniam vident quod vir diligit uxorem et econ-
 uerso: et sunt aliqui adeo maledicti quod po-
 nunt inter ipsos diuisionem dicens uxori
 sic et sic fecit maritus vester cum alijs mu-
 lieribus. et marito: sic et sic fecit uxor vester
 Nam heri loquebatur cum tali: et hoc est
 maximam peccatum. Nota exemplum quod legitur
 in libro de donis spiritus sancti: quod fuit quidam
 mercator habens bonam uxorem et de-
 uotam: et diligebant se inuicem in tantum
 quod demon fuit in domo illius mercatoris
 per quadraginta annos et non potuit po-
 nere diuisionem inter eos: et quadam nocte quidam
 vetula sortilegiabat intra domum
 illius mercatoris: cui dixit ille demon quod
 non poterat ponere diuisionem etc. et modo
 volo recedere quia nihil possum facere. O
 malestrum. dixit illa vetula dicitur quod vos
 demones scitis omnia mala mundi et omnes
 cautelas: sed modo cognosco quod parum va-
 letis: quid vis mihi dare et ego die crasti-
 na intra unam horam ponam diuisionem.
 Et demon dixit sibi. Ollam plenam auro.
 Et de mane vetula iuit ad domum illius
 mercatoris et emit ex illis pecunijs duas
 vlnas panis dicens quod volebat dare cuidam
 puella iuueni et pauperi et dixit quod veniret
 et scinderet panem et daret illi puella. Li-
 benter dixit mercator et ipsa soluit pecuniam.
 Et vetula iuit ad puellam que erat. xviij.
 annorum dicens quod iret ad domum talis mer-
 catoris pro panno: quam ipsa sibi dabat.
 Et vetula obseruabat quod uxor illius mer-
 catoris iret ad ecclesiam et secuta est: et po-
 suit se post eam et cepit gemere et flere.
 Quam dominica intuens ait: cur fleris bona
 dominica. Respondit o dominica si vos sciretis bene
 deberetis flere: quia dominus vester non tenet vo-
 bis tantam fidelitatem quam creditis
 immo dixit dominica: nunquid vidistis simi-
 strum in viro meo quare dicitis hoc. Re-
 spondit ipsa: vidi puellam modo in domo
 vestra: et ipse dabat sibi panem quo indua-
 tur. Quod dominica audiens tota furibunda
 venit ad domum et videns puellam cum
 panno clamauit contra maritum: dicens.
 O ribalde confidebam de te quod tu esses mi-
 hi fidelis etc. Et venerunt parentes et amici
 et de uno mense non potuerunt ponere
 pacem quousque veritas fuit scita. Ecce

quantum vetula potuit plus q̄ demon: ecce susurratio. Alij sunt qui ponunt diuisionem in cōitate faciēdo monopolū cum illo z cum alio: q̄n cōitatez vidēt bene regi p aliquos: z inuidentes eis p̄mo uent populuz contra eos: z sic ponūt diuisionem inter eos: z est maximū peccatum. Nota quō accidit talibus sicut accidit tempore Moysi tribus susurronibus s. choreathauz abyzon. Nume. xvj. qui videntes pplm gubernari per moysen z Aaron inuidentes susurrauerūt populo dicentes q̄ ipsi erant sufficiētes rege re pplm. Quod audiens Moyses ait. q̄ re cōmouetis pplm: creditis q̄ nisi dñs mihi mādasset accepissem regimē. Qui dixerūt p̄ certo nos gubernabim⁹ sicut vos. No. quō in crastinū fecerūt sacrificiū: z Moyses orauit di. Dñe de⁹ accipe sacrificiū illoz. Dic quō apta est terra z deglutiuit dathan zc. Unde Proueb. vj. dñs detestat eū q̄ seminat inter f̄res discordias. Dic quō susurratio z detractio pueniūt in materia z forma loquēdi: qz ambo in occulto: sed differunt in fine detractor em̄ itēdit denigrare famā p̄ximi susurrator aut̄ intendit ponere diuisionē. Jō dicit sc̄ptura Leui. xix. Nō eris susurro in pplis. Tertia filia est tristitia de bono p̄ximi: q̄n inuidus videt p̄sperari p̄ximū in bonis q̄cumq̄ sint illa: semp̄ tristat: vñ inuid⁹ libēter pateret: vt ille cui inuidet male h̄ret. Dic exēplū de avaro z inuido inter q̄s rex voluit ponere guerrā q̄b⁹ dixit q̄ volebat eis dare multa bona: isto modo q̄ ille q̄ vltimo peteret haberet duplum: z isti duo habuerunt magnam altercationem inter se q̄s p̄rio peteret dicebat auar⁹ inuido q̄ primo peteret vt ipse duplum haberet dicebat inuidus non faciam: qz tu haberes duplū finaliter rex mandauit q̄ inuidus primo peteret z inuidus totus tristis in se dixit Si petis pecunias isti duplicabunt. idē si petis castra vel honores finaliter melius est q̄ petas vt eruatur tibi vn⁹ oculi vt tandem alius perdat duos: quod z fecit. Isti tales inuidi assimulant̄ cayn qui inuidia motus occidit fratrem suum Abel. Gen. iij. Quarta filia est gaudiuz z exultatio in aduersis proximi: q̄n enim inuidus audit aliquid mali aduenisse p̄

ximo: vt in bonis vel in persona: gaudet z inflammetur: z hoc est magnum peccatum. Isti duo modi predicti sunt contra charitatem: qz charitas est gaudere cuz gaudentibus z flere cum flentibus. Roma. xij. Nota gaudete cuz gaudentibus scilicet persona que est in charitate gaudet z letatur in prosperitate proximoz suoz. Flere cum flentibus. i. tristari cuz aduersitatibus aliozū per cōpassionem. Quinta filia est odium vel mala voluntas p̄pter quaz homo inuidet z appetit v̄ndictam de inimico: qz talis mala voluntas procedit ex ira: sed ista mala voluntas dicitur quando homo h̄z odium ad p̄ximū affectando z appetendo v̄ndictam circa bona temporalia ne prospere tur. Vide secunda secunde. q̄. clviij. de odio ar̄. vij. quomodo odium oriatur ex ira. aliquando ex inuidia: z tantū de p̄mo principali.

Secūdo videndū est

quō inuidia deo displicet. Et hoc ostenditur si attendatur ad mortem humanā. Nam dicit magister sniaz in sc̄do q̄ de⁹ creauit hōiem p̄imum immortalem ex p̄uilegioz si nō peccasset nō fuisset mortuus: sed p̄pter peccatum inuidie q̄b⁹ cōtra ipsum fuit. Primo comederūt de fructu vetito: z sic incurrerunt mortē. Dicat̄ primo quomodo fuit ibi inuidia: qz lucifer videns se eiectum de paradiso: et videns hōiem posse possidere paradysum inuidit sibi ideo tentauit eum. Sapiē. ij. inuidia diaboli mors intrauit in orbem terrarū. Item contempletur. s. q̄ propter peccatū inuidie angeli facti sunt demones: qz cū essent sine macula z sine peccato fuit reuelatum q̄ esset vnus homo q̄ exaltaretur ad equalitatem dei z lucifer hoc videns cogitauit se dignioz illo dicens. In celuz conscendam zc. Esa. xliij. Item ostēdit̄ hoc peccatū esse displicibile propter mortē xp̄i: quia ex parte iudeoz mortuus est propter inuidiam: vnde peccatū non fecit propter quod deberet mori. vnde pilat⁹ bene sciebat q̄ per inuidiam tradidissent eum. Mat̄. xxvij. De hoc prophetauit Job. v. Paruulum occidit inuidia. Nota paruulum. i. xp̄m quē puulū herodes occidere voluit iō zc.

Tertio principali

ter est vidēdū de remedijs: et iunt multa
 p̄mū est cogitare quō oēs sum⁹ fratres
 et similiter debemus de bono fratris gau-
 dere: et cōpati sibi de malo. Dic quomo-
 do nos sumus fratres: atinemus nobis
 ipsis plus q̄ angeli sibi ipsis: et in semper
 habent pacē: nec sibi inuident. Item su-
 mus omnes fratres sp̄uales. Mat. xxij.
 Oēs vos fratres estis. Scōm remedijs
 est cogitare quō inuidus semp est in an-
 xietate. Tertium est cogitare fraternita-
 tē paradisi: quā si hic nō habes: nec illic
 Ideo pro cōclusionē. i. Pet. ij. Deponē-
 tes omnem maliciā et oēm dolum: et simu-
 lationes: et inuidias: et detractiōes: sicut
 modo geniti infantes rationabiles et si-
 ne dolo lac cōcupiscite. et sic finis etc.

¶ In istis capitulis. Primo ponit quib⁹
 comparatur p̄tm. Scōdo quale damnum
 facit quodlibet peccatū.

¶ Proprietates siue cōparationes et dā-
 na superbie. Cap. i.

Superbia mul-

tis rebus comparat. Primo
 vento qz sicut ventus leuat
 puluerem de terra: sic super-
 bia humilitatē de corde: qz puluis es: et
 in puluerem reuertēris. Gen. ij. Scōdo: cō-
 paratur fumo: quia sicut fumus magis
 ascendēdo magis deficit: sic superb⁹ ma-
 gis exaltatus plus euanesat. ps. Mor-
 vt exaltati fuerint honorati: deficientes
 tanq̄ fumus deficient. Tertio compera-
 tur aranee: quia sicut aranea se emiscerat
 extendēdo telas vt muscas capiat: sic su-
 perb⁹ perdit animā suā vt capiat laudē
 humanā. Esa. lix. Telas aranee texue-
 rūt. Quarto cōparat feretro: qz sicut fere-
 trū tunc solū ornāt cū mortuis: in eo poni-
 tur: sic homo et mulier p̄cipue cū ornāt
 feretrum corporis ostendunt animā suā
 intus esse mortuā p̄ supbiā. Quinto cō-
 paratur galline: qz sicut gallina statim cū
 posuerit ouum clamat: sic statim super-
 bus vult videri ab hoibus cū fecerit ali-
 quō bonum. Mat. xxij. Oia opera sua fa-
 ciant vt videantur ab hoibus. Sexto cō-
 paratur lupo. dicit qz lupo vno mēse vi-
 uit vento: ita homo superbus vno mense

in mensura vite sue viuit vento supbie.
 Osee. xij. Effraym pascit ventum: et ideo
 est semp laudū famelicus. Nota damnū
 hoīem facit penit⁹ infelicē. Supbus em̄
 adeo est infelix: qz de bono semine malā
 messem colligit: qz que sunt bona in ma-
 lum cōuertit: de sanitate infirmat de vi-
 ta morit: de medicina vulnerat: de victo-
 ria vincitur: et a mortuo occidit. Hec em̄
 oia eueniunt superbo: qz gloriatur et sup-
 bit de bono: et sic de bono efficit malus
 et de virtuoso vitiosus: et ideo cōtritio et
 infelicitas in vīs eoz. et hec de supbia.

¶ Proprietates siue cōparationes et dāna
 auaritie. Cap. ij.

Auaritia cōpa-

ratur primo sterquilinio: qd
 aggregatum corrumpit et fe-
 tet: dispersus vō facit agros
 fructificare: sic diuitie auari q̄ diu sūt cō-
 gregate animā corrumpunt: sed disperse
 pauperes nutriunt: et peccata redimunt.
 iuxta illud. Luce. xvj. Facite vobis ami-
 cos de māmōna iniquitatis. De isto ster-
 quilinio loquit. Ezech. vij. Anrū eoz in
 sterquiliniū erit. Scōdo cōparatur porco
 qui nihil valet qm̄ viuit: sed cum incipit
 mori: incipit valere. Sic auarus nihil va-
 let in vita: quia viuens non vult restitu-
 re: nec elemosynas dare: sed moriens tūc
 incipit liberalis esse. Nam diuitie dese-
 runt euz: et relinquit ipsas diuitias: sicut
 canis sequens duos hoīes in itinere: sed
 qm̄ separant: tunc sequitur dñm propriū:
 sic diuitie sequunt mundum: et dimittūt
 auarū. Nā dicit apostolus p̄ me ad Ti-
 mo. vj. Nihil intulimus in hunc mundū
 haud dubiū: qz nec auferre qd possum⁹.
 Nota damnū auaritia facit hoīem seruū
 nā diuitie non sunt auaroz: immo auari
 sunt serui diuitiarū. Ideo ps dicit. Viri
 diuitiarū: non dicit diuitie viroz. Scōdo
 facit hoīem stultū: nā stultus non preca-
 uet periculum q̄uis sit p̄pinquus. Ideo
 dicitur de auaro. Luc. xij. Stulte hac no-
 cte repetent aīam tuam a te. s. demones:
 que sūt parasti cuius erunt. ps. Thesau-
 rizat et ignorat cui cōgregabit ea. Item
 hoīes insatiabiles facit. Eccl. x. Aua-
 rus non implebitur pecunia.

¶ Proprietates siue cōparationes et
 天々々 iij

damna luxurie.

Capitulum. iij.

Luxuria cōparatur

primo gehennei ardenti. Nam in gehēna sunt specialiter tria. s. ignis ardens vermis rodēs & sulphur fetens. Sic in peccato luxurie est ignis concupiscentie: vermis. i. remorsus conscientie: & sulphur fetentis infamie: & ideo qui est in peccato luxurie: iam est in supplicio gehēne. Unde dicitur Mat. v. Expedi tibi. s. luxurioso vt pereat vnum membrorum tuorum. s. vtilissimū & innominandū. Secūdo comparatur fatuo bellatori i armis: qui nimis timet hostē suū qñ vidēt eū armatū meli⁹. Arma diaboli sunt mulieres: ipse sunt baliste diaboli in quibus. s. diabolus ponit vexilla sua. i. diuersa paramēta: vt in cornibus: cauda: & pilis. Nota quō diabol⁹ sedet in cauda: qz quedā mulier eundo ad ecclesiā portabat vnū demonē super magnam caudā & longā sue tunice: & cū eleuaret caudā propter lutū: demon cecidit & quidā sanctus homo hoc videns risit. Nota damnū: quia interficit aiā & corpus: & consumit bona omnia.

Proprietates siue comparationes et damna ire.

Capitulum. iij.

Ira compara

tur primo olle feruēt: qz sicut olla bulliēdo emittit aquas: sic iracūndus bulliēdo p iram emittit stultitiā & verba inordinata. pro uerb. xv. Os fatuorum ebullit stultitiam. Secūdo comparatur apro. Nā sicut aper ex feruore currit cōtra venabulū: sic iratus currit ad pecū: sicut ad rērationē: iniuriā homicidiū &c. De talib⁹ dicitur puer. s. Pedes illoꝝ ad malū currūt. No. malū q inducit ira. Reddit hoīez stultū & qñ rabiū. Vñ eo tpe quō hō est iratus: perit ratio & humanitas in hostē: & sic per consequens homo morit⁹: & bestia efficit⁹. Nāz homo est aīal mansuetū. vt dicitur ps. De stultitia iracundi dicitur Job. v. Utrū nullū interficit iracundia. Secūdo aufert homini seipz sicut cōmuniter dicitur: homo nimis turbatus non est in seipso: satis autem dāgnificatur qui perdit seipm. De tali damno dicitur Prover. xix. Qui impatiēs est:

sustinebit damnū. sicut patientia ecōuerso seruat homini seipsum. Lu. xxi. In patientia uestra possidebitis alias uestras. Proprietates siue comparationes et damna gule.

Capitulum. v.

Gula cōparatur

porco. Nam sicut porcus est animal deditū gule sic gulosus nutrit porcos et impinguat bacones suos. s. gulosos: vt postea ad infimum inferni ponat: & eos in eternum deuoret. Unde dicitur Mat. viij. Si eijcias nos hinc: mitte nos in gregē porcorū. i. gulosos. Unde Eccli. xxxvij. Propter crapulam multi obierunt. Et Gen. xxv. de Esau. &c. Gulosi gulavēdūt p̄mia eterna &c. Mala que facit. Nota primū quod gula inducit: est mētis duricia q̄tū ad defectū p̄passionis: nulla cōpassione mouentur ad pauperes: ac si essent animalia bruta. et ideo dicitur Amos. vi. Bibentes in phialis vinū: et optimo vnguento delibuti: nihil compatiēbantur super contritione Joseph.

Proprietates siue comparationes et damna inuidie.

Capitulum. vi.

Inuidia siue ei

uidus sitis est leproso: iude traditori: & diabolo. P̄tio leprosus vellet q nullus esset sanus. diabolus vellet q nullus esset bonus. Vñ dicitur Sapten. ij. Inuidia diaboli mors introiit in orbem terraz. Judas contristatus est de effusione vnguenti supra xpm. Mat. xxvi. Sicut inuidus inficit sicut ipse leprosus. Diabolus dolet de bono proximi: & admodū iude p̄ditoris tristatur de bona fama. magnā iniuriā faceret deus inuido si poneret eum in paradiso: moreretur ex dolore si videret alios quos inter tot bona gaudere: qz totū vellet pro se: & iō non intrabit &c. Nota damnū. inuidia claudit viā salutis: aditum paradisi. est enim blasphemia cōtra spm̄ sanctum: que non remittitur in hoc seculo nec in alio: vt dicitur Mat. xij. Sunt enim sex peccata in spm̄ sanctū quorum inuidia est vnum. s. inuidia fraterne gratie: presumptio de impunitate: impugnatione veritatis agnite: obstinatio mētis: de

Septem vitiorum capitalium Jo. cl. v.

esperatio et finalis impenitentia. Hec impugnant spūm sanctum.
Proprietates siue comparationes et damna accidie. Cap. viij.

Accidia comparat salicibus: q̄ sunt arbores infructuose: et solū faciūt vmbra: sic accidiosi nullū faciūt fructū: sed solū faciunt vmbra diabo

lo et refrigeriū vñ diabolo dicit Job. xl. Circūdāt eū salices torrentis. Ita accidiosi sūt sicut salices infructuose. No. mala accidia facit hominē pauperē itaq̄ tēporalit̄ q̄ spiritualit̄. Prover. x. Egessatē operata est man⁹ remissa. et Mat. xxv. dicit de vno pigro Tollite talentū ab eo: quia vere talentū gratie meref̄ amittere q̄ illud negligit multiplicare. Et facit hōiem vilē. Eccli. xxij. In lapide luteo lapidat⁹ est piger Lapis lute⁹ pot̄ dici peccatū immundū ad quod accidia facit hōiem venire. Et sic est finis sermonum qui habentur sup oratione dominica.

Sequunt̄ eiusdē quidā alij sermones. De predestinatione s̄m doctrinā beatissimi Vincentij. Sermo. viij.

Manete in me et ego in vobis. Jo. xv. In isto finē declarabo tres doctrinas siue conclusiones in quibus consistit fundamenta et totaliter materia predestinationis. Ista doctrina erit bona ad illuminandum intellectus nostros et accēdendū effect⁹. Sed prius salutetur et c. Manete in me et c. Habemus in hoc sermone tres conclusiones.

Prima q̄ deus ante mūdi creationē eternalit̄ elegit bonos certitudinaliter. Secūda q̄ predestinatio vel prescientia non tollit liberum arbitriū: sed remanet liberaliter. Tertia q̄ siue presciti siue predestinati debem⁹ vivere bene et pseueranter. A

Prima ergo cōclusio q̄ de⁹ elegit eternalit̄ añ mūdi cōstitutionē bonos certitudinalit̄. Quia anteq̄ aliquid crearet. s. celum vñ angelos sciebat quod prelati: quot religiosi essent in mūdo de quibus tot saluarent̄: et sic d̄ quolibz

statu. Istud declarabo p pabolā de rege volēte facere nuptias filio suo q̄ fac̄ q̄nq̄ primo scribit inuitatos q̄ et quot erūt et iuxta qualitātē et quātitatē et conditionem eorum disponit

Secūdo eligit et disponit locū siue aulā vbi comedant.

Tertio ordinat de escis.

Quarto de seruitoribus discretis et bene sensatis.

Quinto ordinat loca vbi sp̄parabunt̄ inuitati vt possint mutare vestes et c.

Et deinde sequitur executio cōiuij. Mō intelligatis totam dei ordinationē ante creationē mūdi: et postea voluit deus facere p̄iuiū nuptiale de filio suo assumēte humanā naturā in vnitāte personali. Quia sicut vir et vxor nō sunt duo sed vna caro vt dicit Mat. xix. Sic diuinitas et humanitas in xp̄o sunt vna p̄sona. Hec natura fuit desponsata in aula vteri virginis nalis. De istis nuptiis dicit Mat. xxij. Simile est regnū celoz homini regi qui fecit nuptias filio suo. Et anteq̄ aliquid expenderet sc̄z crearet: elegit dicēs tot prelati comedent in conuiuo: et sic de alijs stantibus. et illa electio eterna dicitur predestinatio. i. prius ante creationē desinitio. Prescivit etiā dānatos: sed nō dicit electio vel predestinatio: quia non elegit aliquem ad damnationem: sed prescivit q̄ talis esset damnatus et c. De ista autē electione auctoritas Ephe. i. Elegit nos deus ante mūdi constitutionē: vt essem⁹ sancti et immaculati in conspectu eius in charitate: qui predestinauit nos in adoptionem filioz per iesum xp̄m. Secūdo disposuit de loco. Videns deus in libro predestinationis tot nobiles inuitatos: ex ista ratione creauit celum impyreum: nō pro se: quia iam habitabat in palatio sue eternitatis. Esa. lvij. Excelsus sublimis et habitans eternitatē. et sanctum nomen eius in excelso. De cuius domo Baruth. iij. O israel q̄ magna est dom⁹ dei: et ingēs locus possessionis eius. Magnus et nō habens finem: excelsus et immēsus. Et sicut palatium regis facientis nuptias est ornatum optime et c. Sic etiam celū impyreum. De quo vide sanctū Tho. i. parte q. lxxvj. art. iij. De quo dicit xp̄s in die iudicij. Mat. xxv. Venite benedicti patri

mes: possidete paratū vobis regnū a p̄stitione mūdi. Tertio ordinavit de escis diuersis. s. gradus gl̄ie et fructuonis: ordines et distinctiones angelorū et sanctorū. De quibus xp̄s. Joā. xiiij. In domo patris mei mansiones multe sunt. Et Luce xxij. dicit. Edatis et bibatis super mēsa meam in regno meo. Dic quō ibi non est potatio et. sed methaphorice pro apprehensione glorie et. Quarto creauit angelos vt seruitores et ministros p̄uū. Si dicatur. Notabiliores sunt seruitores q̄ recumbētes. R̄sio q̄ nos sumus parentes sponse. s. nature humane. Ideo vult rex q̄ sedeam⁹. Sicut si rex duceret vxorē filiam pastoris: nobiles et milites seruirent suis parentibus. Ita xp̄s accepit naturā humanā: et vult q̄ angeli seruiāt et. Autoritas heb. j. Nōne oēs sunt ad ministratorū spūs in ministeriū missi p̄pter eos qui hereditatē capiunt salutis. Nota oēs vtr̄ et. Quinto fecit mundum vt hic paremus nos et lauemus manus a peccatis per p̄niam: et mutemus vestes. Si estis indutus veste antiqua supbie: mutetis: et capiatis vestē nouā humilitatis et. et sic de alijs. Eccl̄s. iij. Cūcta fecit dominus bona in tpe suo: et mūdū tradidit dispositioni hoīm: al̄s disputatiōi. s. actiue et passiue: vt disponāt se et disponāt: dignificādo se ad cōuiniū. Ecce qd̄ est p̄destinatio. Et p̄t̄ prima cōclusio. Que etiā scribit̄. Ro. viij. Quos presciuit et p̄destinavit conformes fieri et. Quos autē predestinavit: hos et vocauit: et quos vocauit: hos et iustificauit. quos autē iustificauit: illos: et magnificauit et. Sed esset argumentū in oppositū. diceret aliq̄s. De predictis quinque causis quinta. s. q̄ iste mundus est factus ad parandū se: repugnat prime: qz si sum⁹ p̄destinati: vel paremus nos vel non: erimus illic: qz scientia dei nō pōt falli et. R̄sio q̄ istud argumentū p̄tinet ignorantia vel inaduentiam. Ac si rex inuitasset tot nobiles ad nuptias filij et. Et illi dicerent. Quid oportet me parare? Nunquid esset stultitia: imo deberent dicere. Ex quo rex inuitauit me: ideo opz me bene parare: qz si male paratus veneritis: nō intrabitis qm̄ eritis in porta. s. mortis. ps. cxvij. hec porta dñi iusti intrabunt in eā. Sz dice-

Et nunquid potest falli diuina predestinatio? R̄sio q̄ nulla mutatio creaturarū arguit vel ponit mutationē in deo. Dic parabolā Mat xxv. de decē virginibus inuitatis et. Not. dicunt̄ decē p̄pter obseruantia decē preceptorū et virgines p̄pter puritatē quā debēt habere. q̄ habent intrare. Et quinque erāt prudētes: qz parauerāt se. Et quinque fatue: qz non parauerant se ratione infallibilitatis dicentes rationē predictā et argumētū. Ex quo sumus inuitate: ibi erimus recepte. Ideo vocateas fatuas. Nota. Et que parate erāt intrauerūt cū eo ad nuptias: et clausa est ianua. s. nō paratis. Poeta Ouidi⁹. Nocuit differre paratis. Nouissime veniunt relique virgines et. Nō est ex hoc de⁹ variabilis et mutabilis in sua sciētia sed cōuiniū includit dispositionē intrantis. P̄t̄ stultitia multorū dicentiū. Quid me opz parare et? R̄sio q̄ si deus ore suo tibi dixisset saluaberis et alteri dāna beris. Intelligit̄ cōditionaliter. Nā etiā si esset possibile q̄ aliquis nō paratus intraret: expelleret̄. vt dicit ipsemet xp̄s. Mat. xxij. Intrauit autē rex vt videret discumbentes: et vidit ibi hominem non vestitū veste nuptiali et. et dixit. Amice quomodo huc intrasti et. Fac ergo cōsequētiam. Si illi qui sunt intus essent imparati expellerentur: quomodo tu intrabis nō paratus? Ideo Mat. xxij. Estote parati et. Si dicatur. O ergo de⁹ et ei⁹ predestinatio mutatur non est verū: sed p̄destinatio includit preparationē. De⁹ em̄ nō mutatur: vt dicit Boeti⁹. iij. lib. de consol. metro. ix. sed creature mutantur. Nota exemplum de barcha siue nauī in mari et rupe et. Ita iste mūdus est flumē Unde. ij. Reg. xiiij. Ecce oēs morimur: et quasi aque dilabimur in terrā. Et videt̄ nobis q̄ saxū i. deus moueatur siue mutetur. nō est verū. Id̄ parem⁹ nos per bonam vitā: qz al̄s erim⁹ male et. Ecce autoritas: et est verbū dei p̄ os pp̄he. Eze. xxvij. Hec dicit dñs deus. Si dixerō iusto q̄ vita vivat: et p̄sus i iustitia sua fecerit iniquitatē oēs iustitie ei⁹ obliuioni tradent̄: et in iniquitate sua quam operatus est in ipsa moriet̄. Itē de prescientia ibi dicitur. Si dixerō ip̄io morte morieris: et egerit p̄niam a peccato suo: fe-

eritq; iudiciuz & iusticiã &c. vita viuet & nō mouet. Sicut ergo p̄destinatio includit dispositionē: ita p̄scientia indispositionem. Ideo dicit deus hieremie. xvij. Repere loquar aduersum gentē & aduersus regnū vt eradicē & destruā & dispdā illud. Si p̄niam egerit gens illa a malo suo quo locut⁹ sum aduersus eā: agā et ego p̄niaz sup malo quod cogitauī vt fa cerēt ei. Si vis potes videre totū capitu lum. Nabuchodonosor in decret. xxij. q. iij. vbi multa de hoc. B

Sc̄da conclusio q̄

p̄destinatio diuina & eterna de bonis et p̄sciētia de malis nō tollit nec spedit liberū arbitriū: imo remanet in sua liber tate. als sine meritis saluaret̄ sine de meritis dānaret̄ quia si quis non habe ret liberū arbitriū non peccaret &c. Ista cōclusio ponit̄ Eccli. v. De⁹ ab initio cō stituit hoiez & reliq̄t eū in manu p̄siliū sui glos. interli. In libertate liberi arbitriū. Sequit̄ adiecit illi mandata & precepta sua. Si volueris mādāta cōseruare p̄ser uabunt te. Apposuit tibi aquam & ignez ad qd̄ volueris porrige manū tuā. Ante hoīem vita & mors bonū & malū qd̄ pla cuerit dabit̄ illi. Nota ab initio scilicet mūdi & vite cuiuslibet. Nota differētiā inter mādāta & precepta: quia mandata sunt precepta affirmatiua que inducunt ad virtutes. Et precepta sunt negatiua que retrahūt a pctis: & obligāt ad semp Secus de mādātis qz ex aliquib⁹ iustis circūstantiis non debent seruari: immo sine peccato potest fieri oppositū. Sed de negatiuis nullo casu mūdi potest fie ri oppositū absq; peccato puta. Nō assu mes in vanū nomē dei tui. Bene potest iurari p̄ necessitate: sed non in vanū &c. Nota apposuit aquā. ecce bona vita et deuota. & ignē scilicet infernalē. vitā scz eternam & mortē scz gehēnalē. Bonum scz glorie et malū scilicet pene. Qd̄ pla cuerit &c. Nō quilibet diceret. Ego vo lo bonum glorie &c. velleitatem haberis sed non volūtatē. vt dicit bea⁹. Tho. iij. parte. q. xxi. arti. iij. & in sc̄do sniarū. dist. xxxij. vbi dicit q̄ velleitas est ipos sibilis. Et pbabo. Sicut ille qui dicit q̄ vult ire ad dexterā sed recipit sinistram

ergo mentit̄: sic multi volūt ire ad para disum vbo: sed facto recipiūt via inferni scz supbie & vanitatis. Quia ergo recipi tis istā viam: non vultis ire ad paradi sum: sed vultis ire: scilicet p̄ viam illam oppositā. Idez de auaro & luxurioso &c. Sed de⁹ nō cogit aliquē ire ad infernū: immo reuocat. Nota exemplū de specu latoze in turri vidēte duas vias. s. aspe rā sed securā: & delectabilē ac planā sed piculosam & plenā latronib⁹. Et clamat dicēs viatorib⁹ q̄ dimissa via piculosa capiāt aliā: & viatores nolunt imo truf fanē de guida. Visio illi⁹ guide seu spe culatoris nō cogit aliquē ire p̄ vnā viāz siue p̄ aliā lz videat qd̄ erit. Iste specula tor est de⁹ alte in turri eternitatis. Esa. lvij. Dñs excelsus & sublimis habitans eternitatē: & videt tps̄ p̄teritū p̄s & fu turum: qz oīa sunt sibi p̄sentia. Due vie sunt vita carnalis & delectabilis: & vita spūalis. s. p̄nā aspera et difficilis. Oēs volūt ire p̄ primā. Mat. vij. Lata porta & spaciōsa via est q̄ ducit ad p̄ditionē: et multi sunt qui intrāt p̄ eā. De sc̄da dicit ibidē. Quam angusta porta & arcta via est q̄ ducit ad vitā & pauci sunt qui inue niūt eā. Et clamat p̄ p̄dicatores vel pro phetas auisando. Esa. xxx. Hec est via ambulate in ea & nō declinetis neq; ad dexterā neq; ad sinistrā. Dexterā qñ di mittit̄ bona vita amore creaturaz. Si nistra qñ timore ipsarū. Dicitis o velle tis q̄ ego dimittere istā iuuenē &c. vel q̄ restituā. Ego dimittā filio meo vt resti tuat &c. Sciētia dei non aufert liberū ar bitriū nec impedit: immo ipm̄ iuuat p̄ce ptis ordinationibus p̄dicationib⁹: mo nitionibus & inspiratiōib⁹ & vult q̄ oēs saluemur. Auctoritas. i. Tim. ij. Hoc bo num est & acceptū corā saluatore nostro deo: qui oēs hoīes vult saluos fieri: & ad agnitiōē veritatis venire. Un⁹ em̄ de⁹ vn⁹ est mediator dei & hominum homo x̄ps iesus qui dedit redemptionem se metipsum pro omnibus. Non ergo tol lit liberum arbitrium &c. C

Tertia conclusio.

Oēs quales sum⁹ siue p̄destinati siue p̄ sciti debem⁹ conari ad bonā vitam p̄se uerāter. Regula est theologie: q̄ quādo

De aqua benedicta.

Deus ordinavit aliquē finē: ordinat etiā media ad illū finē sine quō non potest venire ad illū finē. Etiā si nō dicit: intelligit dixerit: ut patet quod si rex facit aliquē gubernatorē intelligit quod faciat iusticiā: etiā si nō ponat in mandamēto &c. Nota quō saluandi scribuntur in libro p̄destinationis: scilicet iohannes saluabitur per innocentiam. Petrus per penitentiam &c. Ita quod nō solum scribitur finis siue terminus: sed etiā via siue mediū per quod &c. Idē de p̄scitis &c. Si papa facit ep̄m intelligit quod sit sacerdos etiā si nō dicit. Idē in natura de pluuia p̄ nubes &c. Ita de p̄destinatione. Ideo ibi est triplex defectus in illis qui dicunt quod me oportet operari &c. Primo est ignorantia: quia quā scribitur in libro p̄destinationis: talis saluabitur. ponitur etiā via & mediū per quod: quia p̄ hūmilitatē: vel misericordiam &c. Ideo respicere finē sine medio est ignorantia: et talis deficit dicēdo: quod me oportet laborare &c. immo certe oportet operari. Alioquin aufertur vnā partē p̄destinationis: scilicet viā & mediū p̄ quod &c. Ideo Gregorius dicit: et ponit. xxiij. q. iij. c. obtineri. Ipsa perennis regni p̄destinatio ita est ab omnipotēte deo disposita ut ad hoc electi ex labore perueniant: quatinus postulando mereantur accipere quod eis omnipotens deus ante secula disposuit donare. Ideo non vis ire ad infernū: remoue viā & mediū: scilicet peccatū & nō ibis. Esa. iij. Ne impio i malū.

Secūdo defectus est stultitia dicere quid me oportet facere bonū &c. Nota quā deus scit oīa futura. Scit si hodie p̄debis sicut si saluaberis. Si dicis quod me oportet parare cibum p̄ p̄dicio &c. Nullus facit argumētum de p̄dicio & arguit de aīa. Idē si es infirmus quid me oportet vocare medicū: quia iam scit deus si ero curatus &c. Si debes sanari via est p̄ medicinas &c. Idē nō sunt dimittende. Itē scit deus si hoc anno habebitis bladū. Quid ergo oportet arare &c. Responsio quia illa est via. Itē scit deus si rex habebit victoriā de inimicis. Quid oportet habere gentes armos. Responsio: quia illa est via ad victoriā &c. Tertius defectus est error maximus. Unde negare trinitatē error est contra vnū articulū solū. & sic de alijs: sed dicere quod p̄destinati nō debent facere bona

est error p̄tra omnes articulos quos destruit. Verbi gratia. Quare deus voluit incarnari. Respondeo ut hoīes ascēderēt in celū. Et nūquid sciebat deus an homines saluarent. Quid oportebat ipsius incarnari: & sic de alijs. Itē de quo seruit fides: baptisimus &c. quia an istas deus sciebat qui essent saluandi &c. Magnus error sumere finē sine medio. Modo ergo finalis conclusio est ut dicit thema. Manete in me. scilicet per bonā vitā: & ego in vobis per gratiam. Ideo. ij. Petri. i. fratres satagite ut p̄ bona opera certam vestram vocationem & electionē faciatis. Hec enim facientes nō peccabitis aliquādo. Sic enim abundanter ministrabit vobis introitus in eternum regnum domini & saluatoris nostri iesu christi.

De aqua benedicta s̄m beatissimum Vincentium. Sermo. ix.

Multū fructum

affert. Jo. xij. In isto sermone volo vobis declarare quā tuor excellētiā valde pulchras de aqua benedicta ut habeatis reuerentiā & deuotionē: quia multū fructū affert. Et erit materia fructuosa & utilis p̄ aiabus: sed prius salutes virgo maria &c. Multū fructū &c. Thema vult dicere quod aqua benedicta per sacerdotē cū exorcismis affert multū fructū: ut etiam habetur in decreto de pse. dist. iij. c. aquam In qua quattuor notantur. Primo materia conueniens. Secūdo forma expediens. Tertio minister sufficiens. Quarto fructus proueniens. Et de vltimo loquitur thema dicēs. Multum fructum affert &c.

Primo ergo requiritur

materia proueniens. Nā oportet quod sit aqua naturalis non rosacea aut artificialis. Rō: nā ista materia signat incarnationē dñi nostri iesu christi: & sal designat vniōnē nature diuine cum nostra humanitate: que vniō: scilicet istarū duarū naturarū significat per cōmixtionē salis & aque. Ideo materia debet eē naturalis sine aliqua corruptione & pura sine aliquo artificiali. Per aquā enim significatur nostra humanitas

et per sal diuinitas. Primo probatur de sale quod habet duas virtutes seu conditiones. Primo quia preseruat a corruptione vt videmus ad oculum. Secundo sal dat saporem. Sic christus in quantum deus preseruat creaturas ab annihilatioe: quia nisi sustineret celum et terram etc. venirent ad nihilum: vt dicit Grego. Et sic non solum preseruat a corruptione: sed etiam ab annihilatione: et non solum a naturali corruptione: sed etiam a criminali. Nam homines per peccatum caderent in damnationem nisi christus sua misericordia preseruet et sustineret eos expectando ad conversionem et vitam eorum conseruando. Hec ratio probatur. Heb. i. Portans omnia verba virtutis sue: purgationem peccatorum faciens sedet ad dexteram maiestatis in excelsis. Et sic christus habet primam conditionem salis. Secundo dat saporem epulis. Nam sicut nullus cibus est sapidus sine sale: sic nullum opus est meritum nisi sal misceatur: scilicet nomen domini iesu. Verbi gratia. Vis ieiunare non valet sine intentione bona propter deum etc. Et sic deo consiliu qui vult facere bonum opus prius misceat sal. scilicet ad honorem dei et lucret meritum. puta vadis ad misfam: ad sermonem etc. non vt videas mulieres etc. sed ad honorem dei. Idem de elemosyna dicendo christus fecit mihi magnam elemosynam quam effudit sanguinem pro me etc. sic ponis sal. Unde apostolus Col. iij. Omne quodcumque facitis in verbo aut in opere: oia in nomine domini nostri iesu christi facite: gratias agentes deo et patri per ipsum: Item in antiquo testamento. Leui. ij. Quicquid obtuleris sacrificij sale condies nec auferes sal federis dei tui de sacrificio tuo. In omni oblatione offeres sal. scilicet discretionis. Ecce quare christus dicit sal. **B** Sed videamus de aqua que significat nostram humanitatem. Ratio quia sicut aqua exit de fonte et vadit per mundum multiplicando et non cessat vsque ad mare. Sic homo quando exit de ventre matris semper currit vsque ad mortem: vt dicit Seneca. Et propter hoc vita humana dicitur aqua. Autoritas. ij. Reg. xliij. Omnes morimur et quasi aque dilabimur in terram. Nota morimur. Nam donec sit aliquis in morte non est mortuus etc. sed currit ad mortem. Quia ergo filius dei vniuit suam diuinitatem cum nostra hu-

manitate in incarnatione: ideo in benedictione aqua sacerdos benedicit sal et miscet cum aqua. Quia non aqua est pura et sal purum significat quod illa benedicta incarnatio fuit munda sine corruptione. De hoc habemus figuram. iij. Reg. ij. vbi legitur quod in ciuitate hierico que erat multum pulchra fuit vnus defectus de aqua: quia erat male sana: et campi qui ex ea rigabantur: non fructificabantur: et multi moriebantur propter infectiones aquarum. Contingit quadam die quod heliseus qui erat dei amicus sanctus: venit illuc. Tunc maiores ciuitatis venerunt ad eum supplicando: vt daret remedium contra illas infectiones. Et propheta stetit imaginando et expectando reuelationem a deo. Et fuit sibi reuelatum quid faceret. Et dixit. Afferte mihi vas nouum. Et sic fecerunt. Et tunc accepit vas et posuit aquam et miscuit sal dicens. Hec dicit dominus. Sanauit aquas has et non erit vltra in eis mors neque sterilitas. Dicit glosa quod aqua erat morbosa. Ideo dicit non erit mors etc. Ciuitas ista hierico est mundus: in quo terra non fructificabat: quia homines per bona opera que faciebant non ibant ad paradysum ante passionem christi: immo omnes descendebant ad inferos. Unde dauid ps. lxxxvij. Quis est homo qui viuet et non videbit mortem: eruet a iazy suam de manu inferi. Sed deus adhibuit remedium. Nam fecit afferri vnu vas nouum: scilicet vterum virginis marie: quod dicitur nouum: quia in ea nullum vnquam fuit peccatum: vt dicit Aug. quod non fuerat a seculo auditum: sed fuit pura: quam nullus tetigit. De quo vase dicitur Hiero. xxxj. Nouum creauit dominus super terram: femina circumdauit virum. Hec dicit dominus exercituum deus israel. Hic est argumentum contra iudeos qui nolunt credere incarnationem. Nam si queratis ab eis que est illa femina que circumdedit virum: non potest intelligi nisi de virgine maria: quia dicit virum non puerum: et sic habebunt concedere incarnationem. Ex quo ergo humanitas fuit iuncta diuinitati: tunc iste mundus fructificauit: quia nunc quilibet potest ire ad paradysum. Nam liberati sumus a morte: et possumus facere bonum. Ideo dicit decretum de pse. dist. ij. c. semel. i. Semel christus mortuus est iustus pro iniustis: vt scilicet induceret ad bonum etc. **C**

Scđz quod habeo

declarare de aqua bñdicta est forma ex
pediēs que debet seruari in benedictio-
ne aque. Et stat in duobus.

Primo in verbis.

Secundo in figuris.

¶ Primo in verbis: scđ septē inuocatio-
nibus noīs dei siue orationibus.

Prima inuocatio est cū dicit. Adiu-
rium nostrum &c.

Scđa. Exorcizo te creatura salis &c.

Tertia. Immesam clementiam tuam &c.

Quarta. Exorcizo te creatura aque &c.

Quinta. Deus qui ad salutem huma-
ni generis &c.

Sexta. Cōmixtio salis & aque &c.

Septima. Deus inuicte virtutis &c.

Et ista est forma verborū septem inuoca-
tiones siue orationes. Nā sicut p̄ septē
gras spūs sancti sanctificat creatura i ba-
ptismo: sic aqua sanctificat p̄ istas septē
inuocationes suo mō. Et attendant p̄sby-
teri vt dicat vba distincte: alioquin non
benedicere aqua. Nā differētia est inter
materiā & formam: qz si de forma aliqd
remoueat recedit: nō sic de materia. Nā
remota media parte aque adhuc rema-
net materia: vt dicit p̄h̄a. Remota aliq̄
parte materie remanet materia: s̄z remo-
ta parte forme recedit forma. Verbi gr̄a
In circulo ferreo: materia est ferrū: rotū-
ditas est forma. Tūc si remoueat ali-
qua pars rote: materia ferri remanet: sed
forma recedit. s̄. rotunditas. Itē si capis
duo grana tritici remoto vno grano re-
manet materia: scđ triticū: sed numerus
siue forma recedit. Sic de aqua bñdicta
Aqua est materia & vba sunt forma. Si
remoueat pars aque adhuc manet ma-
teria aque: s̄z amoris aliq̄b⁹ vbis de for-
ma: recedit forma. Etia vt dicit docto-
res in. iij. sniaz dist. viij. In p̄secratioe
corpis xpi nihil fit nisi oīa vba distincte
dicatur q̄ sūt de essentia forme. qz forma
dat esse rei. Sed si de hostia remoueret
aliqua pars nihilomin⁹ fieret p̄secratio:
qz est materia: quia sacerdos debet at-
tendere q̄ sit integra & rotūda hostia: p̄
pter remotionē ergo alicui⁹ patrie ma-
terie nō desinit esse materia. Sed q̄libet
sacerdos debet attendere formā: nō solū

in septē sc̄ris ecclesie: s̄z etiā in bñdictioe
aque: scđ vt dicat vba distincte: & videat
missale & corrigat si sit defect⁹. Itē Pau-
lus. ij. Timo. i. Formā habe sanorū vbo-
rū q̄ a me audisti. Et notāter dicit sano-
rū. Nā sicut hō cui aliq̄ mēbra deficiunt
nō h̄z corpus sanum nec integrū: sic da-
tur intelligi q̄ verba debent dici distin-
cte. ¶ Secūdo forma benedictiois
aque consistit in signis & figuris. Nā in
baptismo: p̄nia: absolute vel p̄secra-
tione & alijs sc̄ris: non tñ requirunt cru-
ces sicut vba. S̄z in bñdictioe aque cru-
ces sunt necessarie cū vbis. Et sūt. xiiij.
numero. Prima crux dz fieri in p̄ma in-
uocatioe. In scđa sūt tres: in tertia due
in quarta tres: in q̄nta vna: in sexta vna:
cū miscet sal cū aqua: in septima tres: &
sic sunt. xiiij. Et sicut p̄sbyter dicit & for-
mat verba distincte: lic etiā cruces de-
bēt bñ facere: nō circūlū &c. Nā diabol⁹
p̄ suo pprio signo habet circūlū & chri-
stus per passionē recepit signum crucis.
Esa. xlix. Ecce leuabo ad gentes manū
meam & ad pp̄los exaltabo signū meū
i. crucez: vt dicit glosa. Patet ergo quia
vba & signa debēt fieri distincte & forma-
te. Dicā vobis miraculum. Quidā erat
obsessus a diabolo: p̄ciebatur aq̄ bñdi-
cta super eū: & nolebat exire dicēs q̄ il-
la aq̄ non erat bñdicta: qz p̄sbyter fece-
rat circūlū. Deinde habuerūt aquā be-
nedictā p̄ deuotū p̄sbyterū: & sic recessit
diabolus: & fuit reperiū q̄ alius sacer-
dos nō faciebat bñ cruces: & distincte nō
p̄ferebat vba: iō multuz debēt attendere
sacerdotes in talibus et prouidere: sicut
docet apostolus. Philip. iij. Obseruate
eos qui ita ambulant sicut habetis for-
mam nostram: scilicet ecclesie: quia vt di-
cit Augu. Ea que ecclesia facit habet
ab apostolis. ¶

Tertiū requisitū

ad aquā benedictā est minister sufficiens
Nā quid potest quilibet facere hāc be-
nedictionē? Rñsio q̄ benedictionez sup-
mensam quilibet potest facere: siue cle-
ricus vel laicus: sed illa que fit in eccle-
sia soli p̄sbyteri faciūt & non alij. Sed
queritur an habeat virtutem aqua ma-
li. sacerdotis &c. Responsio per distin-

ctionem: quia aut benedicit nomine ecclesie: aut in persona propria. Si primo modo scilicet quia curatus tunc etiam si sit male vite et peccator semper est aqua benedicta: et habet suam virtutem: licet de bono consilio deberet committere benedictionem aque alicui alteri. Si autem benedicat in propria persona requiritur quod sit bone vite ut sit aqua benedicta: alias non erit benedicta nec haberet virtutem suam. Hoc potes videre per exemplum. Aliqua mulier iuuenis male induta venit ad petendum elemosinam: et dominus domini pietate motus mittit per scutiferum quod mala intentione dabit illam elemosinam mulieri ut trahat ad peccatum etc. Numquid ista elemosina erit meritoria. Responso quod sic quo ad dominum: sed quo ad ministrum non: imo danabilis est: eo quod habuit malam intentionem. Sic si sacerdos sit male vite et benedicat nomine ecclesie: quia minister curatus etc. tunc aqua est benedicta et habet suam virtutem: quia preces ecclesie per deo placent. **Jo. Gre.** dicit ecclesie tue preces que tibi semper grates sunt etc. Sed quando est in peccato mortali ille qui benedicit nomine proprio nihil proficit. **Uñ dicit Malach. ij.** Et nunc ad vos mandatum hoc o sacerdotes. Si nolueritis audire et si nolueritis ponere super eos ut detis gloriam nomini meo ait dominus exercituum. Mittam in vos egestatem et maledictam benedictionibus vestris. **Nota** a me principaliter datus: scilicet que ita sunt vestre quod non dei: ut exponit sanctus **Tho.** in. iij. distin. xix. in fine expositionis textus. Quod dicit propter sacramenta: quia in sacramento altaris quantumcumque hereticus: vel excommunicatus sacerdos potest consecrare: nec tenetur magister sniarum in dicta distinctione. **Nota** dictam auctoritatem in summa professorum lib. iij. titu. xxx. iij. q. clxxv. Sed quando minister est bone vite: iam habet maiorem virtutem. Nam legitur de beato bernardo quod ex aqua qua benedixit illuminati sunt. xix. ceci et alij multi infirmi sanati etc. Et cum alia aqua non sanabatur nec illi tunc batur. tunc sacerdotes habet non teneant profiteri benedictionibus: tunc tenent profiteri: et de bono consilio profiteri: ut aqua habeat maiorem virtutem. **Jo. dicitur.** Deutero. xxi. Accedent sacerdotes quos elegerit dominus deus ut ministraret ei et benedicant in nomine eius. **Nota** accedent: quia ille qui est in

peccato mortali longe est a deo. Unde david in ps. cxviii. Longe a peccatoribus factus etc. Tamen per confessionem et propositum non redeundi ad peccata et faciendi penitentiam iniunctam appropinquat deo et possunt benedicere aquam in nomine domini.

¶

Quartum quod ha-

beo vobis declarare de aqua benedicta est fructus proveniens: et de hoc loquitur thema. Et ego reperio per decretum de pse. di. iij. c. aqua quod aqua benedicta cum sale quod ponit ecclesia habet duodecim virtutes.

Primo quattuor sunt in anima.

Secundo alie quattuor in corpore.

Tertio quattuor in vita.

¶ Primo quod quattuor anime. Prima est recollectio cordis. Nam persone que tota septimana fuerunt occupate in negociis temporalibus habent cor dispersum: et aqua benedicta habet virtutem recolligendi et reducendi cor ad unum locum scilicet ad orationem: si tamen devote accipitur cum cruce in fronte dicendo iesus. Ideo communiter aqua benedicta est in introitu ecclesie retro ianua. Secunda virtus est purificatio mentis. Nam sunt alique persone que habent mentes dispersas: et demon suggerit malas cogitationes de die et nocte. **Jo. remedium** est accipere aquam benedictam et portare ad domum etc. Tertia virtus est remissio peccatorum venialium ut dicit beatus **Tho.** in iij. distin. ij. q. i. dum tamen recipiat cum devotione quod est magnum: quia reperitur quod una persona stetit per annum in purgatorio propter peccatum veniale. Et sic magnam virtutem habet: quia liberat a penis purgatorum. Hoc tamen intelligitur quando persona non habet peccatum mortale actuale. ¶ Quarta virtus est quia expellit demones a corporibus sicut aqua calida canes de coquina. Sed multoties propter indevotionem illius qui in se habet demones vel illius qui iurat vel propter secretum dei non vult exire. Item expellit demones a domibus. Nam sunt aliqui domus ad quas veniunt ad terrendum etc. Et si aspergat aqua benedicta fugiunt etc. ¶ Secundo de quattuor virtutibus a corpore. Prima est fecunditas corporalis. Nam si vxor que nequit habere prolem accipiat die dominico et bibat et devote faciat crucem supra ventrem cum nomine Jesu: habe-

bit prole nisi aliter deo operetur et. Secunda est veritas temporalis: scilicet aspergendo vineam vel campum deuote cum nomine iesu. Et si dubitas de repestare accipe aquam benedictam: prope cum ramo pro campu vineam et hoc per 13. iij. Reg. ij. de terra hierico que non fructificabat et. Tertia virtus est curatio infirmitatum. Nam hypocrites vel auicenna nunquam ordinauerunt medicinam tam generalem quam omnes infirmitates. Si habetis aliquod malum accipiatis deuote cum fide et reuerentia et nomine iesu et recipietis sanitatem si curatio non sit contra salutem. Ideo dicit Gregorius. Morbosque pellentes diuine gratie sumat effectum. Idem super vulnera animalium. Unus psalmus xxxv. Moies et iumenta saluabis et. Quarta virtus est exclusio mortalitatum. Nam dicunt medici que veniunt ex corruptione aeris vel terre: et verum dicunt deo permittente. Natura enim nihil aliud est nisi instrumentum dei. Sicut ille qui vult mittere aliquid amico suo non vadit ipsemet: sed mittit per famulum. Sic facit deus per naturam mittit infirmitates et. Sed per aquam benedictam purificatur aer. Et isto modo si deuote accipiamus: et per domos proficiatur: dicendo iesus: tunc deus precipit nature ut cesset. Item fiant processiones per ciuitates et villas deuote et habeatur aqua benedicta in magna abundantia: et hinc inde aspergatur cum nomine iesu: et sic pestilentia recedet. Non dicant ihesu ihesu: quia nihil valeret immo provocaret iram dei. Sicut euenit in lombardia ipse qui ibi predicabatur. Erat quedam mulier nobilis de qua erat multum philocaptus demon. Et hoc erat ita notum que omnes sentiferi truffabatur de ea nec timebant demonem. Aliquam apparerebat in figura speciosi hominis et. intus que si indigebat fructibus vel volebat aliquid fieri ipse erat paratus omni tempore et hora. Et amore illius semel deportauit fructus: et ipsa volebat comedere demon dixit. signa te dicendo ihesu non dicebat iesus et. Si malum veni illuc et dominus misit ad me suum confessorum qui remisit mihi omnia hec: et docuit quomodo facerent crucem dicendo ihesus: et sic fecit et amplius non apparuit diabolus. Idem auisemini et. **T**ertio de quattuor virtutibus vite temporalis sunt pericula. Prima est pericula hominum. scilicet inimicorum. Nam sicut illi qui vadunt per montes et deserta portant tyriacam et

loricam ferream in defensionem: sic nos debemus portare aquam benedictam: et cum videmus inimicos capere aquam benedictam deuote et non timebitis. Secunda virtus est contra bestias et feras ut legitur de sancta martha que cepit draconem et ligauit eum cum aqua benedicta. Tertia est contra tempestates maris vel fluctuum. Nam quilibet ingrediens mare debet portare aquam benedictam ad mitigandum fluctus: et sic custodia tus a naufragio et periculis et. Quarta virtus est contra ignem: Nam cum aqua benedicta extinguitur: ut legitur in historia sancti Andree. Et de istis duodecim fructibus dicit. Apo. xxij. Oñdit mihi flumines aque vite. **R** Sed volo auisare presbyteros. Nam dicunt doctores que si aqua benedicta misceatur cum non benedicta erit benedicta tota vix est nisi aqua non benedicta in maiori quantitate sit: quia tunc non esset benedicta quia sic sequeretur que mare benedicti posset scilicet ponendo de aqua benedicta: quia tunc vna gutta aqua benedicta faceret aliam et illa aliam et sic in infinitum et tunc totum mare benediceretur. Quod non est credendum. Idem dicunt iuriste et theologo de vestimentis ecclesie quando reparantur: quia si illud quod apponitur sit maius: debet iterum benedicti. Secundo si non est maior pars. Et sic est de aqua benedicta: id aduertatis bene et. **S**equitur quare sic institutum ut aqua sale conspersa benedicatur Alexander papa. v. de conse. di. iij. c. aquam.

Quam sale com
 spersam in populis benedicimus
 ut ea cuncti aspersione sanctificentur.
 et purificentur. Quod et ab omnibus
 sacerdotibus faciendum est mandatum. Nam si
 cinis vitule aspersus populum sanctificabat
 atque mundabat multo magis aqua sale aspersa
 diuinis precibus sacrata: populum sanctificat
 atque mundat. Et si sale asperso per heliseum
 prophetam sterilitas aque sanata est: quan-
 to magis diuinis precibus sacrata sal ste-
 rilitatem remouet aufert humanarum et cognos-
 natos sanctificat et purgat et. bona multipli-
 cat: et insidias diaboli auerit: et a fantas-
 ma manibus et versutis homines defendit. Que-
 rit glossa quomodo dicatur aqua benedicta po-
 pulum sanctificare vel mundare. Respondet que
 tollit venialia ex virtute verborum.

De pane benedictio fm beatum Vincentium.

Sermo. x.

Profert de thesauro suo noua z vetera. mathei. xij. Volo nobis predicare nunc de pane benedicto: et

habebim⁹ bonas materias morales zc. Sed primo salutetur virgo zc. Profert zc. pro declaratione thematis z introductione materie sciatis bone gentis q^d dominus iesus xps volens dare apostolis et alijs moduz predicandi dixit. Omnis scriba doctus in regno celorum similis est patrifamilias qⁱ profert thesauro suo noua z vetera. Sunt hic termini qⁱ indigent declaratione. **A** primo cum dicitur in regno celoru. Ibi capitur p^r scriptura que predicat. Rō: qz sicut in celo sunt secreta diuina collocata vt mysterium trinitatis: ordines angeloz: grad⁹ sanctorz zc. Ita intra intellectum l^ralem scripture continent^r secreta diuina abscondita: que i celo manifestant^r. Ideo dicit^r. Mat. xij. Simile est regnum celoru thesauro abscondito in agro. s. hui⁹ mundi: vbi est triticu bonoz ope^r: z zizania malozum. Iō Hiero. ad paulinum de omnibus diuine historie libris. c. vij. Nōne videtur tibi iam hic in terris regni celestia habitaculum. **B** Secōdo scriba sumitur a noticia scripture z nō ab arte scribendi. Vñ apud iudeos scriba d^r doctor zc. Tertio p^rfamilias ē xps. Mat. xxiij. Omnes vos fratres estis: z patrem nolite vobis vocare sup^r terram. vnus est em⁹ pater vester qui in celis est. Et ipse xps est magister qui profert noua documēta noui testamenti et vetera. s. figuras veteris testamenti declarando. De hoc p^rphetia Canticoz. vij. Omnia poma noua et vetera dilecte mi: seruaui tibi. Ideo nunc volo vobis predicare noua z vetera. Noua. s. de pane benedicto: qz h³ fundamentum in nouo testamento. Et vetera. s. de aqua benedicta: de aq^a iā predicauit vobis: q^a h³ fundamentu in veteri testamento: scz. iij. Reg. ij. Materia autez panis benedicti fundat^r in nouo testamento. Mat. xiiij. Acceptis panib⁹ iesus benedixit fregit z dedit zc. Et sic vos poterit^r dicere de me. Profert de thesauro zc.

Notetis ergo q^d panis bñdict⁹ dat^r vob⁹ in ecclia p^r trib⁹ documentis. **C**

Primum est de memoria intellectuali.

Secōm est de credentia spirituali.

Tertiu⁹ est de medicina vniuersali.

Dico primo q^d pa-

nis benedictus est nobis in documentu de memoria intellectuali. s. de rebus al^tis et diuinis. Rō: qz vt dicit Boetius. Memoria hoim est labilis: nisi retineat^r p^r aliquid representatum oculis vel auribus: qz sicut aq^a calida frigescit: nisi iuxta ignē p^rseruet^r calor: ita de memoria nostra: cui⁹ natura et cōditio est nō habere sciam nisi p^r memoriā: cū vt dicit p^rph⁹ aia in sua creatione sit sicut tabula rasa in q^a nihil depictum est zc. Iō qñ recipit qualitātē sibi non naturalē: vt est scia: sapientia zc. nisi sibi representetur per aliq⁹ visibile labit^r. Iō p^rph⁹ libro de sensu z sensato dicit. Memoria nihil admittit nisi id quod frequēt cogitat et sic requirit^r aliquid ad memorādū. iō xps ait. Hec quotiescūq⁹ feceritis i mei memoriā faciet^r. **D** Nam in missa reducunt^r tria ad memoriā. Primo institutio sacramenti: et hoc in cōsecratione zc. qz xps in cena accipiens panē zc. z deinde calicem: dicēdo verba cōsecrationis. Necvult de⁹ qz ist⁹ tam magnū bñficiū tradat^r obliuioni. iō dicit. Hec quotiescūq⁹ zc. Nota im meā cōmemorationē: z non v^ram simulationem vel hypocrisim vel symoniam. Secūdo in missa reducitur ad memoriā bñficiū passionis et hoc in eleuatione post consecrationē. Itē in calicis eleuatione offerendo p^ri sanguinē in p^rciū n^re redēptiōis zc. Tertio i missa fit memoria cōmunionis quā xps fecit in cena: cū dicit euāgelista. Mat. xxvj. Cenātib⁹ illis accepit ihs panē et benedixit ac fregit deditq⁹ discipulis suis z ait. Accipite z cōedite hoc est corp⁹ meū. Ad representandū q^d hoc op⁹ fuit ordinatū vt dare^r panis bñdict⁹ in ecclia. Iō qñ sacerdos bñdixit panē repñtat^r p^rsecratio quā xps fecit. Deinde sacerdos d³ accipe p^r se in q^a oñdit^r q^d xps p^rmo cōicauit seipm vt dicit bñtus Tho. in. iij. di. xl. q. iij. ar. j. z ponit hos⁹ sus. Rex sedet in cena turba cictus duodena. Se tenet i manib⁹ se cibatur ipse
yyy

cibus. Deinde diuidit et dat populo: in quo representat qd xps concavit apostolos suo corpore. Ecce quare dicit. Hec. s. tria quotiescuq; feceritis in mei memoriã faciatis. Et. Scda ratio quare datur panis bndictus est nō solū memoria illius cōtionis xpi: sed etiam aliarū cōtionū quas reperio in gradu quadruplici. Primo in p̄mitiua ecclesia quotidie cōcabant. Act. ij. Erant pseuerantes in cōicatione fractionis panis. glo. cōicādo. Aliquis apostolorū celebrabat et cōcabat oēs: legit de pse. di. j. c. iacobus. qd iacobus minor primus celebrauit etc. 3o dicimus in orōne dñica. Panē n̄m. s. substantialē dā nobis Mat. vi. Scdo postq̄ creuit xpianitas et deuotio diminuebat. iō fuit ordinatū vt solū cōcabent dñicis dieb⁹. Et retinuerit signum de cōione cuiuslibet diei qd scilicet deus pax in qualibet missa: nisi pro defunctis. Et ista ordinatio i dominicis cōicādi diu durauit. Dic quō p̄cessionarū et deuote accedebat primo hoies: scdo mulieres: tertio pueri duodeci annorū et supra Tertio postq̄ deuotio refriguit: qz iam male se parabat ad cōionē: fuit ordinatū qd saltē cōcabent in trib⁹ precipuis festis scz natalis dñi p̄thecostes et pasche. vt h̄t de pse. di. ij. c. Et si nō frequētius. Et etiam in festo assumptionis beate virginis. Et in signū qd cōcabāt in dñicis ordinauit ecclesia qd fieret panis benedictus. Quarto papa. Innocētius tertius videns parua deuotionē xpianorū: fecit decretalem in concilio lateranenli circa annum dñi. M. ccxiiij. qd ponit extra de pe. et re. c. ois. In qua statuit qd ad min⁹ semel in anno cōicēt xpiani. Et ista ordinatio currit nō. Et in memoriã illarū quattuor cōmunionū in festis anni i aliqb⁹ locis dāt panes hostiarū. S3 sunt multi miseri qui adhuc nec semel volūt cōicare etc. Qñ qd recipitis panē bndictum deberetis flere dicēdo. O miser si essem deuotus debuissē recipere corp⁹ xpi: et nunc sum cōtentus isto pane. iō est psiliū beati August. li. de ec. dogmatib⁹: vt h̄t d̄ pse. dist. ij. c. Quotidie. et b̄t Tho. in. iij. sen. di. xij. q. ij. ar. ij. qd psone deuote cōicent omnib⁹ dieb⁹ dñicis. Et illi de m̄rimonio qd non sunt ita bene parati quater in anno bene p̄fēti et parati. P3 ergo qd panis bndi-

ctus est documentum de memoria intellectuali etc.

¶

Dico secundo qd panis benedictus est documentū de credētia spūali. Nā in ipso pane oñditur nobis triplex documentum fidei nostre.

Primum est veritatis.

Secundum est utilitatis.

Tertium est charitatis.

¶ Primum documentū est veritatis qd xps est in hostia p̄secrata: ita vere vt ipse fuit in vterovirginis: et sicut mō est i celo Jo. vj. Caro mea vere ē cib⁹: et sanguis me⁹ vere est pot⁹. Cōtra istā veritatē fuerunt aliqui heretici qd dixerunt qd hostia p̄secrata non erat nisi panis bndictus et non xpi corp⁹. iō ecclesia catholica ordinauit panem bndictū ad ostendendum distinctionem et differentiam inter hostiã cōsecratã et panem bndictum. Scdm documentū est utilitatis qñ em̄ sacerdos dicit missas non proficit solū sibi: s3 toti pp̄lo presenti: et etiã absentī ex aliq̄ necessitate. Etiã nō solū p̄ficit viuis: sed etiã defunctis qd sunt in purgatorio. vt oñdit. Gre. in. iij. dialogo. Dic ad hoc similitudinē de corpore humano: in qd nisi vnum solū membrum recipit cibū. s. os. e: proficit oibus alijs mēbris. Rō: qz oia alia mēbra sunt coniuncta in eodem corpore et vno spiritu. Si autem mēbrū sit a corpore abscissus nō fortificatur nec sibi proficit. Sacerdos autē est os et mēbrū corporis mystici ecclesie: et qñ ipse cōicat sacramentaliter: populus etiã cōicat spūaliter. Vñ apostolus Roma. xij. Sicut in vno corpore multa mēbra habem⁹ oia autē membra non eundē actum habent ita multi vnum corp⁹ sumus in xpo: singuli autē alteri⁹ membra. S3 si aliq̄ sit abscissus a corpore ecclesie gladio beati petri p̄ excōicationē: v̄l peccati mortalis: nihil sibi proficit cōmunitio sed bñ alijs p̄ficit. Et in signum hui⁹ datur panis benedictus ad significandum qd spiritualiter cōicatis p̄ficit. Ideo debetis ipm panem comedere qñ sacerdos cōicat. Et ne peccatū impediatur. Effectus spirituales ante ei⁹ comestionē debetis dicere Pater noster que ei⁹ propria oratio. Item de pane benedicto debetis portare illis qui remanserunt in do-

mo pro aliqua necessitate. Auctoritas. j. Coz. x. panis quē frangimus nōne participatio corporis dñi est. Tertium documentū est charitatis: qz lz panis bñdicit⁹ diuidatur per frusta: in est vnus panis. Ita de populo xpiano lz multi simus in diuersis locis z officijs diuisi: in omnes debemus esse vnanimis in charitate et dilectione: als periculose recipis panem bñdictū si est in mala volūtate. Nota de illo qui postq̄ habuit hunc panem in ore sensit lapidem: ita q̄ non poterat conterere vel deglutire: immo suffocabatur. O dixit sacerdos: ille habet aliquam malam volūtatem zc. Cum autē quasi suffocaretur remisit iniuriam cuidam de morte patris z liberatus fuit. Jo apłs. j. Co. x. Vn⁹ panis z vnū corp⁹ multi sum⁹ oēs q̄ de vno pane z de vno calice picipam⁹ s. per dilectionem z charitatē zc. **S**

Dico tertio q̄ pa-

nis bñdictus est documētū de medicina vniuersali. Declarat sic: serpens inferni venenat omnes escas corporales. Est natura cuiusdē serpētis: q̄ si mordet radicem arboris oēs fructus erunt venenati. Radix oim fructuū fuit venenata a serpēte inferni ex pctō ade: qz nūq̄ nocuissent nisi ex veneno diaboli. Sz q̄ hoc venenū de⁹ ordinauit tyriacā ofonis. Jo nullus dz comedere sine p̄uia aliqua ofone vel pater noster vl' aue maria vel signare se vel dicere ihs. De hoc auctoritas. j. Ti. iij. Cibos de⁹ creauit ad picipiēdū cū grā rū actiōe fidelib⁹: z his q̄ cognouerūt veritatē: qz ois creatura bi bona est. z nihil reijciēdū q̄ cū grāz actione picipit. Sāctificat em̄ p verbū dei z ofonē. Dic q̄ illos qui comedūt sine p̄uia oratione propter q̄ diabolus intrat in eos: vt ptz de moniali de qua Gregorius in. j. dial. que comedit lacuicā zc. Jtē de fratre ipe bñdici q̄ in villa bibit sine p̄uia oratiōe: sz fuit sanatus a beato dñico. Jo antiq̄tus bñdicebat agnus in pascha: qñ incipiebant comedere carnes. Et qz nō oēs poterant portare carnes suas ad ecclesiam ordinauerūt vt bñdicere agnus in signū bñdictionis aliaz carniū: vnde adhuc reperit bñdictio illa in antiquis missalib⁹. Sed quia post hoc addiderunt aliquas

cerimonias quasi iudaizantes: iō fuit reprobātū ne fieret ampli⁹: quia sufficit ille agnus dei fili⁹ illius bñdicite ouis beate virginis marie q̄ fuit tost⁹ in veru crucis inter duos ignes. j. Corin. v. Pascha nostrū immolat⁹ est xps: itaq̄ epulemur non in fermento veteri zc. **V** Et qz panis z aqua sunt necessaria ad vitā humanam sine quib⁹ homo nō posset viuere. Eccl. xxix. In initium vite hominis aqua z panis z vestimentum zc. Jo ecclesia ordinavit benedicere panem z aquam et habent magnā virtutē. Nota q̄ virtus sacramēti ostēditur in materia sacramenti Verbi gratia de sacramento baptismi cuius materia est aqua q̄ lz virtutē lauandi. In quo ostenditur q̄ baptism⁹ lauat aiam a maculis peccatorū. Item forma eius est: Ego te baptizo. In noie p̄rio et filij z spiritus sancti Amen. Id est ego lauo te zc. Panis benedictus nō est sacramentū: sed sacramērale: siue sacramento scz verborū annexū. Cui⁹ virtus cognoscit in materia q̄ est panis qui lz vitā nutritiuam vite sustentatiuam z cordis confortatiuam. Unde dauid ps. ciij. Panis cor hominis confirmet. Ite sunt virtutes panis benedicti tanq̄ medicine. Item nota formam benedicendi panem fm beatus Vincentiū: in qua ponuntur sex effectus nisi peccatis impediuntur.

Primus est aie confortatio.

Secus corporis roboratio.

Tertius a morte conseruatio.

Quartus infirmitatū curatio.

Quintus diaboli metus.

Sextus a malis p̄seruatio. **3**

Refert bñs Vincentius in fine sermonis. Quidam eps ibat romam cum multis scutiferis zc. Trāst p quandā ciuitatem in qua erat eps sanctus qui eum inuitauit ad prandium. Facta fuit altercatio pro benedictione mense. Tandē eps sanctus benedixit In pradio episcopus peregrinus voluit dare de pane benedicto canib⁹. Cui dixit eps sanctus. O dñe z de pane benedicto datis canib⁹. Qui rfidit. Et quare non cū nō habeat maiorem virtutē q̄ alius panis. Et dedit eis sed canes noluerunt comedere. De hoc admirās ille alius eps quesituit panem non benedictū: quē benedixit z dedit ca

nibus et comederunt. Nota bñ. Jō xps ad
lraz. Mat. viij. Nolite sanctū dare canib⁹
De pace fm beatū Vincentiū. Ser. xi.

Pacē habete et
de⁹ pacis et dilectionis erit
vobiscū. ij. Cor. xij. In isto
ser. volo pdicare de pace sine
qua nō possum⁹ videre deū: vt dicit apls
Heb. xij. S; vt grāz hēam⁹. Saluet pri⁹
xgo maria zc. Pacē habete zc. A Pro
deklaratiōe huius vbi; introductiōe ma
terie pdicande: sciatis bone gentes q̄ il
le sanctus propheta dauid volens decla
rare habitationē dei in hoc mundo dicit
ps. lxxv. factus est in pace locus ei⁹ zc.
locus sc; villa vel ciuitas: ecclesia vl mo
nasteriū zc. Et habitatio eius in syon. i.
specula fm interstationē z inuuit q̄ de
bemus nos speculari z speculo discretio
nis videre in pace. s. p̄scie. P; q̄ locus pa
cis est habitatio dei. Rō. Cuilibet domi
no placet vt camera in qua h; quiescere
sit q̄eta sine vēto: sine pluuia: sine puluere
sine fumo. Sic deo placet vt locus eius
sit q̄etus: sine vento guerraz: sine pluuia
luxuriar: sine puluere auaricie: sine fu
mo vane glie: sine tēpestare discordie zc.
Ideo dicit thema. Pacē habete et de⁹ pa
cis et dilec. zc. Nō videam⁹ q̄ pax: et quot
modis est habēda: q; bñs Augu. in lib.
xix. de ciuita. dei. c. xvij. dicit q̄ oia appe
tunt pacem: tñ idem Augu. dicit primo li
bro de ciuitate dei. c. xxx. q̄ hoies pacem
volūt nō vt honeste viuat: sed vt luxurie
vacent. Ego q̄siui z inueni q̄ triplex pax
est nobis necessaria.

Prima est pax interna cū seipso.

Scda est pax fraterna cū pximo.

Tertia est pax superna cū deo.

Et de qualibet istarum dicit thema. Pa
cem habete: et deus scilicet auctor pacis
erit vobiscū zc.

Dico pri⁹ q̄ est pax

interna cū seipso. Naturalr enim est bel
lum inter carnē et animā. Rō q; quelibet
res naturalr trahit ad suā naturam. Ca
ro formata de luto trahit ad suā naturā
scilicet ad lulum immundicie et luxurie.
Anima vero de nihilo creata est substan
tia spiritalis et trahit sursum naturali

ter. Ideo est colluctatio inter carnem et
animā. Dic similitudinē de illo qui est in
tortura: q̄ a chordis trahitur sursum et a
pondere deorsum: et ex tali cōtradictione
affligitur. Sic nos. Auctoritas. Gal. v.
Caro ꝑcupiscit aduersus spm̄. et spūs ad
uersus carnē: hec em̄ sibijnuicē aduersan
tur vt nō q̄cūq; vultis illa faciatis. Mo
do videamus remediū ad faciendū pacē
inter ista. Oportet q̄ vna humiliet. alte
ri: vel aīa carni: vel caro spiritui. Sed nō
decet q̄ anima humilietur carni: sicut nō
decet q̄ nobilis dñā domus humilietur
ancille et captiue feride: s; p̄ oppositū de
bet flere. Ita cogitate q̄ corpus nrm sit
hospiciū. In quo est dñā. s. aīa rationali
lis. nobilis et pulchra: q; ad imaginē dei
fecta. Ancilla vō est caro stulta: ferida et
vilis. Ideo ex bona ratiōe caro sicut an
cilla est anime subiicienda p̄ abstinētiā
pniam disciplinas zc. Et non econuerso.
Uñ Ber. Non decet dominam ancillari
nec ancillā dñari. Ecce quare inuēta est
pniaz afflictio carnis. s. ad faciendam p̄
dictam pacem. Ideo Job. v. Pacem ha
beat tabernaculū tuū. s. corpus et visitās
spēm tuā. i. partē anime defendendo non
peccabis. Oppositū facere scilicet defen
dere carnem est magnum peccatū. Et ad
hoc intelligendum notanda est parabo
la de rege filiā habente: q̄ peregre profici
scens: commisit filiam cuidam militi cuz
ancilla que ei seruiret. Et miles adama
uit ancillā et desperit filiam regis. In tan
tum q̄ faciebat eā seruire ancille zc. Sed
qñ rex venit sentētiavit eū sicut pditorē.
Utinam vos non sitis in ista conditione
Iste rex est de quo Joannes Apoca. xix.
Habet in femore: et vestimēto suo scriptū.
Rex regū et dñs dominatū zc. Filia quā
genuit est aīa rationalis ad similitudinē
suam zc. cui vult dare regnū suum para
disi tantū eam diligit zc. Et peregre p̄fe
ctus est in die ascensionis in celestē hie
rasalē Gal. iij. Illa que sursum est hie
rusalē libera est. Et filiam suam cōmisit
militi. s. tibi et mihi dicens. Deut. iij. Cu
stodi te metipsum et aīam suam sollicite.
Et nos curamus de vili ancilla plus q̄
de filia. Jō qñ xps veniet in iudicio p̄icu
lari vel generali quid dices: quia tu ex
pendis in veste p̄ ancilla misera centum

noenos et nihil pro aia: quia illa non sunt vestes aie: sed virtutes sunt vestes aie etc. Col. iij. Induite vos sicut electi dei sancti et dilecti viscera misericordie benignitatem humilitatem: patientiam: modestiam etc. Et vadit aia nuda. Iohannes dicit christus illud Apoc. iij. Nescis quia tu es miser et miserabilis et pauper et cecus et nudus etc. Item habetis perdices capones etc. pro ancilla: et anima moritur fame: et ieiunat quia ut dicit Mat. iij. Non in solo pane vivit homo. Sed in omni verbo quod procedit de ore dei etc. Item habetis equos mulas etc. pro ancilla. Et gratia dei est equus aie: et non curatis. Item expeditis in lectis cortinis etc. Et aia non habet ubi quiescat. Lectus aie est contemplatio et meditatio de deo et eius beneficiis. David psalmo. iij. In pace in idipsum dormiam et requiescam. Quid ergo dicit christus in iudicio qui tantum laboravit pro filia: et tu eam despexisti magis amando ancillam etc. Oportet quomodo terribiter puniet. Ideo dicit Job. v. c. Pacem habeat tabernaculum tuum: visitas spiritum tuum sed induendo virtutibus: et pascendo etc. Alius dolens. David de opposito dicebat psalmo. lxxij. zelavit super iniquos. scilicet milites pacem peccatorum videns. scilicet cum ancilla. Non est respectus mortis eorum. scilicet spiritualiter eterne damnationi: quia ex hoc peccat mortaliter et mortifera aia spiritualiter Jaco. s. Petrus cum summum fuerit generat mortem. Ideo dicit thema. Pacem habere etc. C

Dico secundo quod est pax

fraterna. scilicet cum primo. Et ista non est necessaria solitario: quia cum nullo communicat. Sed quia homo est animal sociale per naturam: ut dicit philosophus: ideo non solum est sibi necessaria pax interna sed etiam fraterna participando et concitando cum alijs: ita quod non sit inter vos invidia de officio: de honore etc. Sed orate pro bono proximi etc. Item ira est contra istam pacem: quoniam est cum desiderio vindicte. Nam talis in iudicio iam condemnatus est. Ideo proiciatis iram: et loquimini salutando: quia sic manifestatur amor cordis. Unde Mat. xij. Bonus homo de bono thesauro profert bona: et malus homo de malo thesauro profert mala. Dicat contra mulieres nolentes loqui etc. Nota quatuor

Maria salutabat crucifixoos filij suie etc. Ideo ista pax est in corde habenda in ore: in manibus non furando: non verberando etc. Nec damnificando etc. Ideo apostolus. Rom. xij. Si fieri potest quod ex vobis est cum omnibus hominibus pacem habentes. non vosmetipsos defendentes charissimi: sed date locum ire. Nota non vosmet ipsos defendentes. id est vindicantes. Nota de christo qui noluit quod pater vindicaret in suos crucifixoos: sed dixit Lu. xxij. Pater ignosce illis: quia nesciunt quid faciunt. Quoad homo est cum illa malicia non potest obtinere veniam de minimo veniali etc. Unde Ro. xij. Mihi vindictam. scilicet reservavi et ego retribuam. Deus enim reservavit sibi vindictam. Ideo apostolus. Ephe. iij. Solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis. Non dicit dispositi solum: quia illi sunt dispositi qui si requiruntur facient pacem: alii non. Sed sollicitudo est necessaria. scilicet requirendo. Unde david. ps. xxxij. Inquire pacem et persequere eam. Qui primo petit veniam lucratur coronam. Nota et persequere eam: alios interponendo tanquam medios. Unde subdit apostolus. Unum corpus et unus spiritus: sicut vocati estis in una spe vocationis vestre. Nota unum corpus. Nullus vellet corpus suum membratim dividere. Corpus christi est ecclesia: cuius caput est ipse christus qui habet membra. Oculi qui respiciunt sunt contemplativi: et sic de alijs. Unde apostolus Rom. xij. Sicut in uno corpore multa membra habemus: omnia autem membra non eundem actum habent: ita multi unum corpus sumus in christo etc. Et sicut corpus membratim divisum non vivificatur: imo spiritus recedit: sic de corpore mystico quod vivificatur spiritu sancto. Secundo quoniam est divisum pro peccatum mortale. D

Dico tertio quod est

pax supna cum deo: quia malum est habere guerram cum tanto domino. Ideo Job. xxij. Requiesce ergo ei et habeto pacem: et per hec habebis fructus optimos. Nota acquiesce: scilicet obedienter sibi consentiendo corde ore: et opere. Corde ne simus perditores quia miles qui secrete vel publice vadit ad inimicos regis perditor est. Sic christianus qui vadit ad divinos et inenitatos
yyy ij

tores etc. De quibus decretū dixit. xxvj. q. vj. c. Non obseruetis. vbi dicitur quod talibus credunt: aut ad domos eorum vadunt: aut in suas domos introducunt ut interrogent sciatur se fidem christianam et baptismum peruenire: et ut paganum et apostatam dei inimicum iram dei grauiter in eternum incurre nisi ecclesiastica penitentia emendat deo reconcilietur etc. Cauete ergo sed in omni necessitate recurrere ad deum omnipotentem etc. Secundo acquiesce deo ore. scilicet reuerenter nomine eius nominando: et cauendo ab omni iuramento nisi magna necessitas sit: quia iuratores non habent pacem cum deo: sicut nec miles quod ense euaginato iret contra regem suum etc. Ideo habetis tot mala et tribulationes etc. Nam quando illi qui sunt in turri obsidentur: defendunt se lapidibus: ita debetis resistere malis consuetudinibus iurandi etc. Tertio acquiesce opere seruendo deo: ex quo prouidit nobis de omnibus necessitatibus. Seruemus dominicam: non sabbatum: ne scimus percursores antixpi: ut dicitur de consecra. dist. iij. c. peruenit. vbi multa dicuntur etc. Dic quomodo deus fecit septem dies et dedit nobis sex: ut laboremus fideliter. etc. Et retinuit sibi unam diem ut ad eum veniamus et homagium ei faciamus: audiendo missam integre: etc. ut habetur de conse. dist. i. c. missas. Et sic habebitis pacem cum eo et fructus optimos ut dicitur Job. Nota boni fructus sunt temporales meliores spirituales: sed optimi sunt celestes: quos dabit nobis deus quando hic recedemus et ad pacem eternam ibimus. Amen.

De timore dei secundum beatissimum Vincentium: et occurrit in multis epistolis et euangelij tam de tempore quam de seculis. Ser. xij.

Qui timet deum

faciet bona. Eccli. xv. Uel magnificauit eum in illoce inimicorum. Eccli. xlv. Thema datur mihi motiuum predicandi de timore dei: scilicet pro salute huius marie etc. Qui timet deum faciet bona. Magnificat a deo: magnificat eum scilicet hominem. Sciatis ergo bone genes christiane quomodo persona que timet deum magnificatur a deo septupliciter ut reperitur in sacra scriptura. Primo in penitentia: quia timor domini est stimulus pungens con-

sciam ut homo recedat a peccatis et profiteatur et satisfaciat. Et sic magnificat homo relinquens peccatum. De hoc scriptura. Eccli. i. Timor domini expellit peccatum. Non quod sine timore est non poterit iustificari. Secundo in sanctitate: quia timor dei est fons redondans in virtutibus in corde persone in orationibus: ieiunijs: elemosynis: humilitate: patientia etc. Unde qui timet deum faciet bona. Nota qui continens est iustitie: scilicet in corde cum timore cogitans: nisi modo faciam bona deus sua iustitia damnabit me. Tertio in sapientia: quia timor dei est sicut lucerna ardens in intellectu ipsum illuminans ne cadat in errorem vel dubium vel falsam opinionem. Unde David ps. cx. Initium sapientie timor domini. intellectus bonus omnibus facientibus eum scilicet timorem etc. Quarto in abundantia temporalis. Nunquam enim fuit aliquis habens dei timorem qui veniret ad paupertatem. Ideo si vultis abundare timete deum. Nam timor dei est sicut ager fructuosus qui facit dominum suum diuitem. Ideo David ps. xxxij. Timere dominum omnes sancti eius. scilicet christiani sanctificati per baptismum: quoniam non est inopia timentibus eum. Quinto timor domini magnificat hominem in vita perseverando finaliter: quia timor dei est sicut fundamentum sustinens totum edificium: id est personam: sine quo ruit homo. Unde Ecclesiastici. xxvj. Si non in timore domini tenueris te instanter cito subuertetur domus tua. Sexto magnificat hominem in morte corporali: quia tunc occurrunt demones pro habenda anima. Nota similitudinem de perdice abscondita: et venatores stant in circuitu cum canibus falconibus etc. Sic est de anima abscondita in corpore: scilicet in morte cogitur exire baculis: id est doloribus et infirmitatibus etc. Et venatores id est demones circumstant. Nec aliquis fuit de hoc unquam exemptus: nisi beata virgo maria de gratia speciali: immo ad christum venit diabolus in cruce: ut dicitur beda super Thobiam capi. vi. Quid faciet ergo misera anima etc. Timor dei ipsam defendit. Unde scriptura. Eccli. i. Timere dominum bene erit in extremis: et in die defunctionis sue bene dicetur. Septimo magnificat hominem in

gloria. Nam timor dei est thesaurus faciens aliam diuitem in celo. vñ ps. xlii. Ad nihilum deductus, est in cōspectu eius malignus: timentes autē dñm glorificat. Ptz ergo q timor dei magnificat creaturam. Auctoritas. dixit illa sancta Judith. xvj. Dñe q timent te: magni erunt apud te p oia. Ptz thema. Ex quo ergo tot bona facit timor dei: volo vobis declarare modos z rōnes quare timendus est deus. Reperi autem in scriptura sacra q deus triplici ratione est timendus.

Primo timendus est deus sicut dominus rigorosus.

Secundo sicut amicus pficiuosus z gratiosus.

Tertio sicut p̄ amosus z gliosus. B

Primo dico qd deus

est timendus zc. Qñ em aliqs dñs est multū rigorosus ad puniendū illos q faciūt contra suas ordinationes: talis valde timetur a subditis. Per oppositū autē qñ dñs vel iudex nō est rigorosus cōtra malefacientes: nihil appreciat: z ideo meli⁹ esset non facere ordinationes: q̄ facere z non tenere. Talis dñs est velut formido siue babota posita in orto cum balista: que non timetur ab aibus nisi in principio: imo ponūt se supra zc. Sic de dñs. Qñ in aliqua villa sit ordinatio sub certa pena: oēs timent sicut auesla babota. Sed paulatim qñ vidēt q ordinatio frāgitur: mō per illū mō per aliū: z null⁹ punitur: talis dñs despicitur ab hoib⁹: sec⁹ qñ rigorose punit. Auto. Danielis. i. de Nabuchodonosor rege babylonis rigoroso: qui valde timebatur a subditis. et Daniel cum socijs petebat vnam rem iustam a quodā vasallo: qui respondit. Timeo ego dñm meum regem: qui si viderit vult⁹ vestros macilentiores pre cerebris zc. condemnabit caput meum regi zc. Modo dico: nūq̄ fuit aut erit nec esse potest ita rigorosus dñs sicut deus. hoc declaratur tripliciter. C

Primo per ea in quibus punit.

Secundo per ea ex quibus punit.

Tertio per tempus in quo punit.

Primo enī dñs temporalis pōt punire vel in bonis spalibus vel in corpore: et nō plus. Sed de⁹ in corpore: in ala in bonis: in filijs: in amicis: in olibus. Primo

in corpore punit: qz ideo tot sunt in nobis infirmitates in capite: in oculis zc. z finalr est mors. vñ Greg. Nulla nocet aduersitas: si nulla dominet iniquitas. Secundo punit i anima. Quot tristitias: dolores: iras zc. Itē in igne purgatorij vel inferni: hoc nō pōt facere dñs tēporalis. Nota miraculu de illo qui post mortem apparuit amico suo petens auxilium qz erat in purgatorio pro quodam veniali: qz bibebat de sero vinū purū vt dormire posset zc. Ecce quomō est rigorosus. Quid faciet illis qui inebriant zc. Tertio punit in bonis terrenis. Quare creditis sint tempestates: siccitates guerre zc. Uide. xvj. q. j. c. Reuertimini. Uide et Ambrosiū. xxiij. q. v. c. remittuntur. qñ z per quos deus punit. Quarto punit in filijs: quia ex peccatis parētum filij sunt fatui: contracti zc. Sed dicit aliqs. Et nunquid. Ezechielis. xvij. habetur. Filius non portabit iniquitatem patris zc. Responso. Hoc intelligitur quantum ad animam. Dicit textus. Omnes anime mee sunt: vt anima patris ita z anima filij mea est. Secus de corpore qd est res patris. Sed in anima nihil habet pater quia a solo deo est. Et sicut dñs temporalis punit in vasallis: qz res sua: sic parentes puniuntur in corpore filiorum: qz rea sua. Magna est punitio parētum qñ vident filium cecum vel contractum zc. Quinto punit in amicis tollendo eos de mundo: z tu remanebis solus derelictus. Ecce quomodo deus punit in omnibus. Secundo deus ostenditur rigorosus per ea ex quib⁹ punit. Dñi temporales puniūt subditos solū pro magnis: sed deus etiā pro minimis. Itē dñi puniūt solum propter mala verba vel opera: s; deus etiā propter malas cogitatiōes. Dic quomō aliqui non confitent de malis cogitationibus zc. Mat. v. Dico vobis qm ois q viderit mulierē ad cōcupiscendū eā: iam mechatus est eā in corde suo. Itē dñi puniūt ex operib⁹ malis z notorijs: de⁹ autē de secretis z occultis. Sap. i. i cogitationibus impij interrogatio erit. Item non solū punit de iuramētis z diffamationibus: sed etiā de hbo ocioso. Ecce qualis rigor. Mat. xij. Dico vobis q de oi verbo ocioso: non dicit malicioso: qd locuti

yyy iij

fuerint hoies: reddēt rationē de eo i die iudiciū. Itē punit de bonis operib⁹ si nō fiant cū illa diligentia qua debent fieri. Verbigra. Dicere missam est bonū op⁹: sed nisi sacerdos sit bene paratus: et dicat bona intentione: damnabit. Idē de opere p̄dicatiōis. Idē de ieiunio: nisi fiat cū patiētia. Multi qñ ieiunāt et famescūt si nō est p̄adiū paratū per impatientiā insurgūt q̄ vxorem et. vt dicit Hiero. ad eustochiū. Idē de cōione: qz male parati venitis. Idē de p̄fessione facta negligēter. Idē de elemosyna facta ex vana gloria vel cū tardatione. Jō David. ps. lxxiiij. Cū accepero t̄ps. s. qd̄ deus dedit mihi filio suo et accipit illud i morte: ego iustitias iudicabo. nō solū i iustitias: s; etiā iustitias. Alia auto. Eccl's. xij. Cū cta q̄ fiūt adducet de⁹ in iudiciū p̄ omni errato siue bonū siue malū sit. De⁹ ergo est timēdus cū sit tam rigorosus plusq̄ quicūq; ali⁹. Tertio est rigorosus. s. per t̄ps i quo punit. Nā punitio data a dño tpali parū durat: puta iugulatio: suspensio: submersio. S; punitio dei in inferno est eterna pro minimo pctō mortali. Rō qz nō pōt penitere. vide Greg. de pe. di. j. c. voluissent. ergo iste dñs est timēdus. Auto. de p̄dictis dicit x̄ps. Luc. xij. Dico vob⁹ amicis meis nō terreamini ab his q̄ occidūt corp⁹: et post hec nō hñt ampli⁹ quid faciāt. Ostēdā aut vobis quem timeatis. Timete eū q̄ postq̄ occiderit: h; ptātem mittere in gehēnā. Ita dico vobis hñc timete. Tñ est totū oppositū: qz magis timent ordinatiōes dñorū q̄ dei: qz nullus timet facere cōtra dei ordina-tiōes et. et est magna stultitia hoim. vñ si hodie ordinaret et clamaret q̄ null⁹ vadat ad talē domū sub pena pdēdi pedē: nemo iret. Et de⁹ ordinavit et p̄conizavit diu ē q̄ null⁹ vadat ad demones p̄ qua cūq; necessitate sub pena nō solū pdēdi pedē: sed caput: corp⁹ et aiām: et tñ nō timetis: imo statim recurritis ad diuinos et. Itē q̄ null⁹ auderet dicere malū de tali sub pena pdēdi linguā: oēs timerēt. Et de⁹ ordinavit q̄ nullus audeat dicere malū q̄ deū iurādo: blasphemādo sub pena et. et nō timet; facere oppositū. Itē si ordinat q̄ tali die nullus operetur sub pena pdēdi manū ac. Et de⁹ ordinavit

q̄ in die festo nō fiat op⁹ seruire: nec speriant apotheca et c. sub pena pdēdi oīa et dānationis eterne: et nō timef. Jō cōque ritur dñs. Mala. j. Fili⁹ honorat patrē: et seruus dñm suū timebit. Si q̄ p̄ ego suz vbi est honor me⁹: et si dñs ego suz: vbi est timor me⁹ dicit dñs exercitū. Rō q̄re nō timef de⁹: declarat Eccl's. viij. Item qz nō p̄ferf cito cōtra malos snia: absq; timore vllō filij hoim p̄petrāt mala. Nota etem p̄ eterno: qz statim pctōr delin- quēs deberet p̄ici in infernū. S; quare nō statim punit: Rñō: qz vult suare mo- duz iustitie et iusti iudicis: q̄ h; sciat pctm̄ alicuius: tñ nō d; ipsum punire nisi ordi- ne iustitie. s. q̄ accusef: et testes testant: et fiat p̄cessus: tunc dat sniam: et fit punitio Sic deus facit qui scit pctm̄ q̄tūcūq; se crete fiat: sed non punit statim: sed expe- ctat accusatorē. s. qñ aīa exhibet a corpore accusat a demone qui suavit ei peccare. Tūc de⁹ interrogat testes. s. p̄p̄iā con- scientiā et angelū custodē. Not. practicā Dñs interrogat iustū et impiū: qz seruat modū iudicialē. Et auditis testib⁹ p̄fert sniam dicens diabolo. Tolle qd̄ tuū est et vade. Mat. ix. Et tūc fit executio. Ideo sup oēs dños est timēdus de⁹. vñ hie. x. Nō est sitis tui dñe. Magnus es tu et magnum nomē tuū in fortitudine. Quis non timebit te o rex gentiū: Certe fatu⁹ reputabitur et.

Secūdo timēdus est

deus sicut amic⁹ p̄ficius: et gratiofus. Si habetis amicū a quo recepistis multa bona honores et. timetis sibi displicere etiā si nō timeatis punitiōē. De hoc. ij. Reg. xij. ca. David habebat multos ami- cos in seruitio suo quibus fecerat multa bona: habebat aut parū filiū ifirmū: de quodavid tristabat et affligebat se: et post mortem pueri timuerūt serui et amici ei⁹ nunciare david. s. vt sibi non displicerēt cogitantes. Si tñ tristabatur cum viue- ret puer: quātomagis et. Sic bona maio- ra recipim⁹ a deo qui est amicus noster. Quia et corp⁹ et. Si dicat. Pater carna- lis dedit corpus. Non est verū: qz modū cum et vile fecit pater in filio: etiā mater: sed deus est qui format corp⁹: sicut: de ce- ra vel terra pictor formaret imaginē et.

Unde Job. x. loquitur deo dicēs. Man⁹ tue dñe fecerunt me: z plasmauerunt me totū in circuitu: z sic repēte p̄cipitas me. Memento queso q̄ sicut lutū feceris me zc. O q̄tū diligeres illuz z timeres offendere illū q̄ tibi dedisset manus vel oculū q̄tomagis debes diligere z timere deuz qui dedit tibi totū corp⁹ z mēbra zc. Itē quis dedit tibi animā ad imaginez dei? Qz sicut vnus de⁹ regit totum mūdū: ita aīa vna totū corp⁹. Et sicut deus est trinus i p̄sonis: ita in vna aīa sunt tres potentie. Et sicut deus est immortalis: ita et aīa hoīs. Secus de aīa bruti que educit̄ de potētia materie. Gen. i. Producat terra aīam viuētē in genere suo: iumēta et reptilia z bestias terre. Sz aīa hoīs creatur a deo: z creando infundit̄: z nullā habet depēdentiā a corpore: ideo deficiente corpore nō deficit anima. Uñ. Gen. ii. Formauit dñs deus hominē de limo terre: q̄tū ad corpus: z inspirauit in faciem eius spiraculū vite: z factus est homo in aīam viuētē: q̄tū ad aīaz q̄ informat ad vitā. Quantū ergo debem⁹ diligere deū z timere: qui non fecit nos lapides aut bruta? Itē quis dedit oīa bona t̄palia? Quis dat bladū in cāpis zc. Si dicatur. Natura. falsum est: quia nō attribuitur opus instrumēto: sed agēti p̄ncipali. Natura autē est solū instrumētum vt pluuia. Qñ tu p̄cis semen: terra pōt ipsum cor rūpere: sed q̄ fructificet nō pōt facere natura nec sol: qz instrumēta sunt: sed de⁹. Idē de vino in vineis: qz nullus pōt cōuertere aquā vitis: in vinū: nisi deus. Unde fuit primū miraculum xp̄i. Item quis dat aquam in fontibus: lanam in gregibus nisi deus? Idē de alijs: z etiā de lucris: totum datur a deo. Et ideo etiam si nō puniret nos talis amicus: debet timeri: qz est taz vtilis. Unde scriptura. Eccli. vi. Qui timet deū eque habebit amicitia bonam: qm̄ fm̄ illum erit amicus illius. Nota eque. i. equaliter habebit amicitia zc. Et fm̄ illum erit amicus zc. scz faciendo eius voluntatem. Dichic de illo magno hoīe Elezaro. De quo. ij. Macha. vi. c. qui viuebat fm̄ legem dei. Rex Antiochus inuitauit eum ad prandiu: z q̄ comederet cōtra legem. Qui noluit. Tūc rex indignatus p̄cepit q̄ comederet sub

pena mortis zc. Rñdit. Bene timeo vos sed magis deum. Nota rex p̄cepit eum torqueri: z quidam amici dederunt sibi consiliuz vt simularet se comedere zc. Et quādo fuit prope mortem: dixit. Dñe: tu scis qz cū a morte possem liberari: duos corporis sustineo dolores. Scdm̄ animā vō propter timorē tuum libenter hec patior zc. Sed sunt multi qui nō sustinerēt periculum: immo sine magna necessitate frangunt ieiunia ecclesie. Item quis est amicus q̄ vnq̄ tm̄ fecit p̄ alio sicut xp̄s pro nobis: qui dixit patri. Pater: compatiōr istis zc. Ideo ego solus suspēdar: vt nullus mihi credens suspendat̄ zc. Ecce filius regis voluit suspendi pro filijs latronis ade. Ideo deberemus timere euz offendere zc.

Tertio timēdus est

deus quēst pater gloriosus z gratiofus quolibet die videt̄ dic q̄o filij nobiliuz z diuitū multū timēt offendere patrē. Rō vt non perdant hereditatē paternā: quia ex ingratitudine pater aufert hereditatē filijs. Vide glo. in decre. de iurcurando c. quitauallis. Uñ. Leui. xix. Unusquisq̄ patrem suum z matrē suam timeat. Ista ratione multomagis timendus est deus qui nō solū villam vel castrum tenet nobis paratū: sed regnum celi: respectu cuius nihil valent ista regna. Ideo timendus est de⁹ a nobis ne perdamus regnū eius tam magnum zc.

Primo p̄pter excellentiā hereditatis. Secō p̄pter magnitudinē felicitatis.

Tertio propter facilitatē perditionis. De p̄rio tanta est excellētia paradisi q̄ nō posset dici. De quo. i. Cor. ii. Oculis nō vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascendit q̄ preparauit de⁹ his q̄ diligūt illū. Et quasi idē d̄r Esa. lxiiij. Nota oculus. s. intellect⁹ phōz nō vidit. s. per scientiā demonstratiuam qz phi nō potuerūt scire illā gloriā vt d̄r Ro. i. quā preparauit diligētib⁹ se zc. Unde Aristoteles in morte dixit. Requiescat aīa mea cū morte phōz. Ecce q̄tum potuit scire. Nec auris. s. iudeoz audiuit: scz per doctrinā legis moyli: nec in cor hoīs ascendit. s. p̄ opinionē holm. Sz possum⁹ cogitare q̄ illa gloria celi est magna tri-

placiter. Primo cogitatio cuius est habitatio: quia dei. unde ps. cxxij. Ad te leuavi oculos meos: quia habitas in celis. Sic debemus facere nocte contemplantando pulchritudinem interiorum cum tanta sit pulchritudo exteriorum celi. Si habitatio regis mortalis est tam pulchra: quanto magis regis immortalis. Et tali estimatione possumus cognoscere. Ideo baruth. iij. O israel: quia magna est domus dei: et ingens locus possessionis eius. magnus et non habes finem excelsus et immensus. Secundo cogitatio festum quod ibi fit. Si palatium regis de se sit pulchrum: quanto magis quam ibi fit festum nuptiale. Ideo in celo Mat. xxij. Simile est regnum celorum homini regi qui fecit nuptias filio suo etc. Tertio cogitate precium quod constituit. Si castrum quod emitur mille milibus estimatur preciosum: quanto magis palatium celi: pro quo Christus dedit precium infiniti valoris. scilicet suum sanguinem. Dic quod si illa pulchritudo posset videri a nobis: etiam si non videremus deum nolemus comedere. Secundo debemus timere perdere illam gloriam propter magnitudinem felicitatis que est principaliter ex dei visione perpetua et securitate: et propter angelorum ac sanctorum societatem. Item quod nullus ibi moritur. Nihil deest ibi: ut dicit Boetius lib. iij. de pso. Nemo ibi irascitur: nullus infirmatur: nullus est pauper etc. Tertio debemus timere propter facilitatem perditionis: quia leuiter potest perdi. scilicet minimo peccato mortali. Si filius regis facit multos defectus contra patrem: non tamen perdit hereditatem: nisi sit proditor. Et tamen hereditas celi perditur vna mala cogitatione: aspectu: vel minimo peccato mortali. Ideo scriptura Jaco. ij. Quicumque totam legem seruauerit: offendat autem in vno: factus est omnis reus. Quantum ergo debemus timere ne offendamus talem patrem: propterea David dicit ps. cxxij. Venite filii: audite me: timorem domini docebo vos. Quis est homo qui vult vitam: diligat dies videre bonos: prohibe linguam tuam a malo etc. Not. si vis intrare illam hereditatem celestem: prohibe linguam tuam a malo iuramentorum et maledictionum. Et labia tua ne loquantur dolus contra proximum: per inuidiam: detractionem etc. Et sic eritis securi de illa gloria habenda. Unde Christus dicit Mat. xij. Noli

te timere pusillus rex: quia complacuit patri vestro dare vobis regnum.

De quinque coronis reportatis ex quinque bellis: bono et ad omne propositum. Ser. xij.

Dedit illi coronam glorie. Eccli. xliij. In isto sermone volo vobis declarare quomodo coronatur aliquis pro victoriis quas habet in hoc mundo. Materia erit pulchra et utilis etc. Dedit illi etc. Pro declaratione huius verbi et introductione materie: sciatis donec gentes finem quod inuenitur in scriptura sacra. Nunquam fuit aliqua creatura a principio mundi usque modo: nec erit: que fuerit lucrata gloriam paradisi: nisi per victoriam dei. A hoc potest videri. Primo in angelis qui fuerunt creati in tanta multitudine: ut dicit beatus Thomas. i. par. q. l. ar. iij. quod sicut quantitas continua corporum supercelestium excedit omnem quantitatem inferiorum: sic quantitas discreta angelorum omnem quantitatem discretam inferiorum. Et fuerunt creati in celo: sed non statim habuerunt gloriam. Et secundum doctrinam Gregorij Lucifer erat maximus inter eos: qui incepit bellum: volens se deo parificare. Not. practica et suam malam intentionem reuelauit alijs angelis. Et multi quasi adulatores sicut faciunt serui domini: consenserunt etc. Sed michael opposuit se et gabriel: et alij angeli contradixerunt: dicendo quod non erat iustum vel le parificari creatori. Ecce prelium inceptum. Apo. xij. Factum est prelium magnum in celo. Michael et angeli eius preliabantur cum drachone. id est lucifero. Et drachon pugnat et angeli eius: et non valuerunt. scilicet contra Michael et bonos: neque locus eorum amplius inuentus est in celo. Deinde deus fecit hominem in terra: et formauit in gratia sed non in gloria: sed oportuit cum per victoriam belli acquirere gloriam. Et lucifer qui fuerat victus in celo preliatus est cum eo: et habuit victoriam: et Adam et Eua eiectioni sunt de paradiso terrestri. Sed post Adam et Eua bellantes cum diabolo per penitentiam: finaliter habuerunt victoriam. Idem de filiis eorum scilicet patriarchis prophetis apostolis: martyribus: doctoribus: confessoribus etc. Oportuit etiam eos per victoriam belli gloriam acquirere: immo ipse rex Christus habuit luctam

est diabolus: et homo per victoriam belli
passionis gratiam acquisiuit. Lu. xlii. Non
ne oportuit sic christum pati et. Arguitur in op
positum de pueris statim post baptismum de
cedentibus: quia non habuerunt usum liberi ar
bitrii nec habuerunt plium nec victoriam: id
videtur predicta doctrina habere exceptio
nem in ipsis. Rursus quod etiam illi intrant et ac
quirunt gloriam paradisi per victoriam belli
non propriam sed regis christi. Dic similitudinem de
rege obsidente ciuitatem et habente victoriam:
quia ipse rex quod etiam cocci et victuarum intrant
ciuitatem per victoriam belli. Sic rex christus in
die veneris sancta intravit bellum et ha
buit victoriam: et cepit ciuitatem paradisi.
Que quinque armis operum spiritualium
capi potest. De quibus apostolus. Ephes. vi.
Accipite armaturam dei et.

Primo lorica iusticie.

Secundo calciamenta pacis.

Tertio scutum fidei.

Quarto galeam salutis.

Quinto gladium spiritus.

Idcirco non solum ipse rex christus et milites eius san
cti: sed etiam pueri per victoriam belli intrant
paradisum. Primum ergo doctrina. Auto. Job.
vii. Militia. id est bellum est vita hominis super ter
ram et sicut dies mercenarum dies eius: quia si
bene seruit habebit mercedem aliam: punietur.
Sic si nos fortiter bene et fidei militamus in
vitiis et peccatis ex tali victoria meremur co
ronam glorie. Si vero sumus victi habebimus
carcerem et cathenam inferni. Idcirco apostolus. i. Ti.
ii. Labora sicut bonus miles iesu christi et.
De quolibet ergo habente victoriam in hoc
mundo potest verificari propositum thema: scilicet
Dedit illi coronam glorie: scilicet deus in alio
mundo. Et sicut sunt quoniam plura in hoc mu
ndo sic sunt quoniam corone glorie correspondentes
de quibus volo nunc predicare. B

Primum plium est contra intellectum proprium
de quo habetur victoria per simplicem
credentiam.

Secundum est in propriam voluntatem huma
nam de quo habetur victoria per humi
lem obedientiam.

Tertium est in corpus proprium: de quo ha
betur victoria per veram continentiam.

Quartum est totum mundum. de quo habetur
victoria per firmam patientiam.

Quintum plium est diabolus. de quo ha
betur victoria per diuinam sapientiam.

Dico primo quod ha

bemus et. Scitis quod intellectus noster na
turaliter est talis conditionis quod non statim
vult credere res mirabiles inuisas: et in
auditas quousque videat causam vel rationem et
quirit et inuestigat antequam assentiat firmiter.
Nam dicit philosophus quod propter admirari cepe
runt philosophi: philosophari. id est rationem inuestigare
ut quando videbant eclipsim solis vel lune qua
rebatur rationem. Item alia autoritas theologie
Joan. iij. quando christus dixit nicodemo. Amen
amen dico tibi: nisi quis renatus fuerit de
novo vel ex aqua et. ille non sentiens sed
admirans dixit. Quomodo potest homo nasci cum
sit senex. Qui postquam sciuit rationem et intel
lexit nasci de utero matris ecclesie: consen
sit et credidit. Non sic est de rebus fidei mi
rabilibus que sunt supra rationem naturalem et in
tellectum. Ex quibus habemus plium cum intel
lectu. Verbi gratia. Quia vos auditis quod
est vnus deus simplex et omnino inuisibilis:
et quod sunt tres persone realiter distin
cte: quarum vna non est alia statim intel
lectus de hoc admirans dicit quomodo potest
hoc esse. Sed de hoc plio habemus victo
riam per simplicem credentiam dicentes. Dhe
credo ex quo vos qui non potestis falle
re nec falli dicitis. Nolo aliam rationem
philosophicam aut experientiam. C Un
de apostolus. i. Cor. iij. Destruentes omnem
altitudinem extolentem se aduersus scien
tiam dei: et in captiuitatem redigentes om
nem intellectum in obsequium christi. Ex hu
iusmodi victoria per simplicem creden
tiam meremur coronam glorie. Non sic de
presumptuosis propter suum ingenium. Au
toritas. Apo. xij. Mulier amicta sole et
luna sub pedibus eius et in capite eius
corona stellarum duodecim. Hec autoritas
ad litteram intelligitur de ecclesia. Allego
rice de virgine maria. Tropologicè de p
sona que triumphat per simplicem credentiam.
Nam talis persona simpliciter credens secreta
fidei est mulier amicta sole: scilicet christo sole
iusticie ex claritate fidei quam ipse predi
cauit. Ut apostolus isto sole armatus
dicebat. ij. Tim. i. Scio cui credidi et cer
tus sum. Et luna id est scientia philoso
phie sub pedibus eius et non super caput
quia in factis fidei nullus debet se regere
per philosophiam: cuius principia sunt con

tra diuinā sapiētiā. Quia philosophi sunt sicut seruitores qui nesciunt secreta vel consilia regis sicut consiliarii qui intrant cameram etc. Nec valet sequētia. Ancilla non potest hoc facere: ergo nec dominus. Ideo apostolus dicit Collo. ij. Videte ne quis vos decipiat per philosophiā et inanē fallaciā. id est loquaciam secundum rationē hominum et secundum elementa huius mundi. id est artes liberales: et non secundum scripturas. Vide quomodo debet legi. dist. xxxvij. c. turbat. c. legimus. et c. si quis. Sequitur in Apoc. Et in capite eius corona stellarum duodecim i. duodecim articulis fidei fabricata. Et ideo sicut regina ante coronam debet tectare coronam. Sic et vos quotidie bis mane et sero: dicere debetis. Credo genibus flexis. Nota modum iuxta consilium Hieronymi. De isto propheta et similiter de corona et triumpho dicit apostolus. iij. Timotheo. Bonum certamen certavi: scilicet contra proprium intellectum: fidem seruavi firmiter credendo. In reliquo reposita est mihi corona iusticie etc.

Dico secundo quod ex bello

lo proprie voluntate habetur victoria per humilem obedientiam. pro cuius declaratione nota quod deus fecit creaturas in triplici gradu.

Quasdam que non habent liberum arbitrium.

Quasdam que habent arbitrium: sed non liberum.

Quasdam que habent arbitrium liberum.

Prime sunt que habent solum esse sicut lapides et metalla que non habent arbitrium sed solum inclinationem ad proprium. Secunde sunt que habent viuere et sentire ut animalia bruta que habent arbitrium et cognitionem: vel potius instinctum siue estimationem: ut patet in pullo videte miluum et in agno vidente lupum etc. sed non habent liberum: quia dicuntur etc. Vide beatum Thomam. i. par. q. lxxxij. ar. i. Tertie sunt que habent liberum arbitrium: ut homines qui possunt facere quod appetunt: vel ad quod inclinatur: vel oppositum. Verbi gratia. de aliquibus actibus etc. Unde Ecclesiastes. xv. Deus ab initio constituit hominem et reliquit illum in manu consilij. Adiecit mandata et precepta sua. Si volueris mandata conseruare conseruabunt te. Modo ita est quod precepta dei

restringunt nostrum liberum arbitrium: ut si volumus habere coronam glorie faciamus hoc et hoc. Item quod non faciamus hoc et hoc ex preceptis negatiuis: sed voluntas nostra iudicat ecce prelium. Verbi gratia. De villa libera cui fit aliqua restrictio: que iudicat et nititur ad libertatem etc. Sic est de mala voluntate. Unde nisi deus precepisset ad eum etc. non comedisset de ligno vetito. Sed pro defensione libertatis mulier non potuit stare quousque adam comedit. Et sic intelligitur dictum apostoli Roma. v. Lex autem subtrauit ut abundaret delictum. Non causatur: sed consequutiuē tenetur ut: quia ex inobedientia et malicia hominis data lege secuta sunt peccata: quia naturalis voluntas est propria rei que prohibetur ei. Sed quando homo vult humiliari propter deum faciendo contra suam voluntatem: sic triumphat et meretur coronam glorie. Verbi gratia dicendo. Domine ego sum inclinatus ad superbiam: pompam et vanitatem: sed quia vos precepistis oppositum: scilicet humilitatem volo humiliter viuere magis faciendo vestram voluntatem quam meam: et sic de alijs peccatis et virtutibus oppositis. De ista victoria et corona dicit Thobias. iij. Hoc habet pro certo omnis qui colit te. quia via eius si in probatione fuerit coronabitur etc.

Dico tertio quod est pre

lium proprie corpus in quo habetur victoria per veram continentiam. pro cuius declaratione sciatis quod in homine sunt due nature siue substantie. Prima est corpus carnale de terra. Genes. ij. Formauit deus hominem etc. Ideo semper trahit ad terrena. Secunda est anima rationalis spiritualis a deo creata de nihilo et corpori infusa ad ipsum regendum. Non educitur anima de potentia materie ut anima bruti. Hec autem anima rationalis naturaliter trahit sursum: ideo ibi est premium. Galat. v. Caro concupiscit aduersus spiritum: et spiritus aduersus carnem etc. Hoc premium non est in alijs creaturis nec in angelis: quia non habent corpora retrahentia: sed sunt spirituales. psalmus. ciij. Facit angelos suos spiritus etc. quia ut flamma ignis ascendit. Bruta etiam nihil habent de spiritualitate: sed omnia in eis sunt corporalia. ideo scriptura. Ecclesiastes. iij. Cuncta que sunt sub sole. id est anima bruti que nihil habet supra solē subiacet vanitati.

Nos ho hoies habemus vtrūq; scz spi-
ritū p quē sumus similes angelis: z cor-
pus per qd assimilamur brutis: ideo ha-
bemus prelium. Sicut qui est in tortura
chorda trahit sursuz: z pondus lapidis
deorsum. Sap. ix. Corpus qd corrūpit
aggrauat alaz: z terrena inhabitatio de-
punit sensum zc. Sed habet triumph^o
per verā cōtinentiā alleuiādo onus cor-
poris per pniaz. Sic anima habet victo-
riam de corpore: z homo viuit caste. Sz
multi faciūt oppositū nutriētes corpus
in delitijs zc. Ex hoc trisūpho mereēt co-
ronā glorie. De qua Sapien. iij. O q̄
pulchra est casta generatio cum chari-
tate: immortalis est em̄ memoria illius:
qm̄ apud deū nota est et apud hoies: et
in ppetuū coronata triumphat. Nota ca-
sta generatio potest capij actiue p illis
de matrimonio qui generāt: qz talis est
pulchra z casta: qm̄ seruāt fidelitatē mu-
tuā z modū: vel passiue p illis qui sunt
de statu spiritali qui generātur a chri-
sto in baptismo: vel in virginitate z ca-
stitate z de illo actu non curāt nec corde
cogitādo: nec ore loquēdo: nec ope quo-
uis modo faciēdo. Nota cum charitate
qm̄ amore dei viuit caste: z nō timore p-
dendi vitā vel fama. Unde mulier que
seruat castitatem propter timorē cito ca-
det si requirāt: sec^o si ex charitate. Alia
translatio habet cuz claritate: qz aliqui
sunt casti: sed non cū claritate propter fa-
miliaritates vel mulieres quas tenent
in domo: de quibus est mala opinio. Jō
ad hoc videat decretalis de cohabitatio-
ne clericorū z mulierū zc. Si dicatis:
Nō curo. Audite apostolum Rom. xij.
Prouidētes bona non tm̄ corā deo: sed
etiam coram omnibus hominib⁹. Et. i.
Thessa. v. Ab omī specie mala abstine-
te vos zc. Oportet ergo laborare pro vi-
ctoria z corona zc. f

Dico quarto q̄ ha-

bemus preliū q̄ mundū istuz: z habet vi-
ctoria p firmā paciētiā: hoc est cōtra mū-
danos quoz conditio est bellare contra
illos qui tenent bonā vitā. Verbi gratia
Si aliquis religiosus sit bene ribald^o:
nullus dicit sibi aliquid: immo cōmēda-
tur a mundanis. Sed si puerat ad deū

dicunt fatuus est. Dic idem de quoli-
bet statu hominum z mulierū. Et istud
est tam forte preliū q̄ eius timore multū
sunt qui nō audēt incipere bonā vitam.
Unde apostolus. ij. Timo. iij. Omnes q̄
pie volūt viuere in christo iesu: psecutio-
nē patientur. Sed habetur victoria p fir-
mā paciētiā exemplo xp̄i cogitādo quō
in cruce deridebatur. Uah qui destruis
templū dei zc. Jte z salua teipsum zc. Et
sustinuit patienter vsq; ad mortē. Ideo
debemus considerare eius exemplū: vt
dicit liberius papa in decreto. vj. q. i. c.
suggestū. immo debem⁹ gaudere de tali-
bus derisionib⁹ ppter meritū: qz sic fa-
bricatur corona glorie. Jō xp̄s Mat. v.
dicit. Beati eritis cū maledixerit vobis
hoies z psecuti zc. De ista corona dicit
Jaco. i. Beatus vir qui suffert tentatio-
nē. s. mūdi qm̄ cū pbatus fuerit accipiet
coronā vite zc. Hinc Greg. Abel esse re-
nuuit quē cayn malicia nō exercuit. De-
bemus ergo preliari zc. G

Dico quinto de pre-

lio q̄ diabolū de quo habet victoria per
sapiētiā diuinam. Jste inimicus pura
malicia bellat contra nos vt pdam⁹ illā
gloriā nobis pmissam a deo quā perdi-
dit suo peccato. Facit sicut lupus qui cir-
cuit gregem zc. i. Petri. v. Aduersarius
vester diabolus tanq̄ leo rugiēs circuit
querens quem deuoret zc. Sed habem⁹
de eo victoriam per fidem z sapiētiā
dei. Ideo cui resistite fortes in fide zc.
s. sciat bene facere crucez z armetis vos
contra eum. Ostende modum faciēdi
cruce non in circuitu zc. sed recte et ex-
transuerso integre. Unde Chyso. Ho-
melia. xij. de laude crucis. Si nosse de-
sideras crucis virtutem zc. Sequitur.
Cruce est aduersus demōes: victoria zc.
Et certe si volumus bene pugnare auxi-
lio diuino poterim⁹ triumphare. Quia
vt dicit Ambrosius. xv. qd. i. c. Non est.
Diabolus non potest habere seruum
nisi volentem. Lucremur ergo coronā.
De qua Apocalip. ij. Esto fidelis vsq;
ad mortem et dabo tibi coronam vite.
Nota esto fidelis: scilicet faciēdo si-
gnum crucis et non diaboli: vt habeas
coronam vite. Amen.

De quadruplici morte s̄m b̄m Vincentiū. Et pluries in anno venit ad propositum zc etiaz qualibet sexta feria q̄n fit de cruce. Sermo. xiiij.

Condēnabūt

Q̄m eū morte z tradēt eū. Mat. x. Volo vobis mō predicare de quattuor mortibus a quibus nos liberet x̄ps per meritum sue passionis et mortis. Materia erit bona zc. A pro declaratione hui⁹ s̄bi iuxta intellectū quē volo tractare: sciēdū q̄ sacra scriptura volēs declarare rationes p̄pter quas mors venit: dicit Sap. i. Nolite zelare mortē in errore vite vestre: neq̄ acquiratis perditionē in operibus manū vestrarū: quoniā deus nō fecit mortē: nec letatur in p̄ditione vitorū. Et Sap. ij. Inuidia autē diaboli mors introiuit in orbem terrarū. Nota nolite zelare. i. nolite desiderare. Nota de⁹ nō fecit mortē s̄z directe: sed bene indirecte. Sicut iudex non venit vt occidat: sed qz persone sunt male oportet indirecte vt occidat zc. Sed ista autoritas spiritaliter cogitetur ponit tres rationes quare mors venit.

Prima, est inuidia diaboli.

Secūda error mulieris.

Tertia deordinatio hominis.

De prima: qz deus creauit hoīem vt possideret gloriā z cathedras quas mali angeli p̄diderūt: ideo inuiderunt hominibus z tentauerūt: cū vt dicit Aug. de peni. dist. ij. c. p̄nceps. ex ista inuidia venit mors. Et hec tangit cū dicit. Inuidia diaboli zc. id est per inuidiā diaboli. De secūda error mulieris fuit: quia postq̄s demon fuit sibi locutus in serpente: q̄ ex esu fruct⁹ haberet scientiā simile deo: ipsa fuit seducta: hoc credēs. Dicit magister in. ij. dist. xxi. q̄ mulier non horruit serpentē quia putauit q̄ officiū loquendi a deo accepit. Ideo apostolus s̄. Tim. ij. Mulier in p̄uaricatione seducta fuit. Et hec tangitur cū dicitur. Nolite zelare mortē in errore zc. De tertia causa adam non fuit seductus: vt dicit ibidem apostolus: sed deordinatus. Nam dicit Aug. q̄ noluit cōtristare delicias suas z comedit. Ecce inordinatio

ade: quia plus debuit cōplacere deo s̄ mulieri. Ideo dicit. Neq̄ acquiratis p̄ditionem in opib⁹ manū vestrarū. Istis trib⁹ causis venit mors. Et de his dicit thema. Condēnabit eū morte zc. s̄z hominē. Ista tria cōdēnant ad mortē quadruplicē: de quib⁹ dicit glo. ordinaria in plogis sup Mat. Gen⁹ humanū quadrifida morte p̄emptū erat. De his mortib⁹ volo p̄dicare vt possim⁹ habere vitā zc.

Prima est mors spiritalis: quā debemus totaliter fugere.

Secunda est mors corporalis cōtra quā debemus nobis prouidere.

Tertia est mors ifernalis quā debemus precauere.

Quarta est mors eternalis: quā debemus timere.

Primā mortē spūa

leim debem⁹ totaliter fugere: q̄ est q̄n homo peccat mortaliter: vt dicit Aug. xiiij. de ciuitate dei. c. ij. Faciēdo contra p̄ceptū dei: cogitando: loquēdo: operando: omittēdo: tūc anima moritur modo suo perdens vitam spiritalē. s̄. lumen gratie quod dat vitā aīe: z remanet in corpore. Ideo quando cūq̄ homo vult deletari in aliquo debet cogitare an est cōtra dei p̄ceptum z legē: z si sic nō faceret al̄s facere pōt ex quo nō est peccatū. Iō pctm̄ dicitur mortale: qz dat mortē aīe: vt dicit b̄m Tho. in. ij. sentē. dist. xliij. art. ij. Unde Aug. cōtra faustū diffiniēdo pctm̄ dicit. Peccatum est dictum vel factū vel cōcupitū p̄tra legē dei. Itē ambro. lib. de paradiso dicit. Peccatum est trāsgressio legis diuine z celestis inobedientia p̄ceptorū. Veniale nō est contra p̄ceptū dei vt ex eo perdat gratia vt comedere modicū plus p̄pter bonitatē panis veniale est zc. z sic de alijs. Vide in decreto. dist. xxv. c. vnū orariū. Per op̄positū si quis ordinat opa sua s̄m dei p̄cepta est ibi vita anime. Ideo x̄ps Mat. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mandata. Et Joā. vj. Verba que ego locut⁹ sum vobis spiritus z vita sunt. De ista morte spiritali autoritas Jacobi. s̄. Peccatum cum cōsummatū fuerit generat mortem. Nota q̄ est peccatum inchoatum mediatum z completum: vt dicit Greg.

in decreto. dist. vi. c. Sed pensandum et de peni. dist. ij. c. Sicut tribus. Inchoatum est cogitatio: mediatum est delectatio completum est consensus. Dicit ergo peccatum cum consummatum fuerit etc. Non dicit inchoatum in cogitatione speculatiue: quia illud est aliquando solum veniale: aliquando nullum. Ideo dicit Quidius in proo de remedio amoris. Principijs obsta: sero medicina parat. Cum mala per longas inualere moras: mutando cogitationem cogitando passionem christi vel aliquid bonum: quia ut dicit Hieronimus. xxxij. q. v. ca. Si paulus non possumus seruare quod cogitationes non veniant: sed beatus ille predicatur qui cum ceperint venire alidit paruulos suos ad petram. Petrus autem erat christus. i. Cor. xi. dico quod debemus fugere istas mortes ex toto. Et de hoc dicam vobis exemplum sacre scripture quod legitur Dan. xiiij. de Susanna pulchra corpore: sed pulchriore in anima etc. Ista est grata societas. Nota historiam quam narrat. Angustie sunt mihi vindicta: et quid eligam ignoro. Si enim hoc egero mors mihi est: si autem non egero non efugiam manus vestras. Sed melius est mihi absque opere. scilicet peccati incidere in manus vestras quam peccare in conspectu domini. Nota quomodo fuit liberata per danielum. Breviter recipiatis exemplum et doctrinam ab ista nobili et sancta muliere eligendi citius mortem corporalem quam peccare et mori spiritualiter. Dicat puella vel mulier. Martyrem me potes facere non meretricem: sicut recitat. Ambrosius de quadam virgine quam hoc dicebat. Item pro nullo lucro faciat: aliquid contra legem dei quia propter lucrum quod perdit animam. Vnde Augustinus. Lucrum in arca danum in conscia. Et christus. Mat. xvij. Quid prodest homini si mundum vniuersum lucrifecerit: animam vero suam detrimentum patiat. Item pro nulla re recurrere ad diuinos et sic de alijs. Item scriptura. Eccle. xxi. Quasi a facie colubri fuge peccata et si accesseris ad illa suscipient te. Dentes leonis dentes eius interficiunt animas hominum.

Secunda mortem

que est corporalis debemus prouidere et contra eam prouidere et nos disponere: que est quando anima separatur a corpore. Corpus moritur sed non anima quia immortalis est quare

dit ad suum receptaculum. Ista mors venit propter primam: quia nisi fuisset mors anime ex peccato nunquam homines fuissent mortui corporaliter sed fuisset in paradiso per centum annos vel tota a deo ordinatos et deus misisset michaelē et sine morte et senectute et dolore homines fuissent ducti ab angelis in paradysum celestem. Vide magister sententiarum in. ij. di. xx. Et sic fuisset factum quousque numerus electorum fuisset completus Gen. ij. Precepit dominus ad eum dicens. Ex ligno paradisi comede: de ligno autem scie boni et mali ne comedas. In quocumque enim comederis ex eo: morte morieris: scilicet morte spirituali et consequenter morte corporali. Non quod mortuus sit illo die ut dicit Augustinus super Genesim. sed sententia mortis incurrit et mori cepit. Vnde si dicatur. Gen. v. legitur quod adam vixit nongentis triginta annis. Rursus dupliciter.

Primo quod differentia est inter mori et esse mortuum: sicut inter descendere et descendisse. Mori est ire ad mortem: sed nondum mortui sunt. Sic adam in die quam peccauit incepit mori. scilicet ire ad mortem. Sic et nos ex quo eximus de fonte vteri matris currimus ad mortem. Item dicitur. Regum. xiiij. Omnes morimur et quasi a que dilabimur in terram. Item dicitur morte morieris non dixit mortuus eris. Secunda ratio morte morieris. id est necessitatem moriendi habebis. Sicut factum processu et data sententia in furem dicitur mortuus est factum est: et tamen anima adhuc est in corpore. sed dicitur sic ex necessitate moriendi. Sic de adam et de nobis. Item apostolus. Rom. viij. Corpus quidem mortuum est propter peccatum sed propter necessitatem irrevocabilem moriendi. Dic exemplum ex historia barlaam et iosaphat de illo qui fugiens cecidit et tenuit se ad arborem quam a duobus muribus corrodabatur: quorum unus niger: alter albus etc. Talis in hoc piculo reputatur iam mortuus. Sic de adam et nobis omnibus. Adam ibat alte in statu innocentie: sed cecidit et cecidit in peccatum: et tenuit se in ramo presentis vite: que corroditur a duobus muribus: albus est dies. niger: est nox: et inferius est infernum. Item factum est oportet mori per se. Quis est homo qui viuet et non videbit mortem. Et Moratur contra istam mortem dico quod debemus prouidere secundum scripturam quam dicit Eccle. xviij. Ne demoreris in erro

re impiorum ante mortem profiteri. A mortuo quasi nihil perit confessio. Confiteberis uiuens: uiuus et sanus confiteberis et laudabis deum et glorificaberis in miserationibus eius. Nota impij siue impenitentes hnt in corde alijs errores sz non audent dicere ore propter timorem. Cogitant primo intra se. Et quid scit ho de alia vita de paradiso: de inferno sz c. Cogitant q̄ ea q̄ xps dixit z pdicauit et paulus qui vidit: z mortui q̄ surrexerunt. Dicit ergo ne demoreris in errore impiorum extra fidem. ¶ Secundus error iporuz est nimis confidere de misericordia dei dicentium. Marci ultimo scribitur. Qui crediderit z baptizatus fuerit saluus erit zc. Ioh̄ nullus christianus domnatur. Error est utinam decia pars saluetur. Un̄ esse xpianu et esse inobedientem deo: est sicut de uasalis q̄ dicunt dno. Credim⁹ q̄ estis dñs sed nihil p̄cipiatu nobis zc. Sic de multis christianis. Christus precepit humilitatem et ipi sunt supbi: z sic de alijs uirtutibus z uitijs. Non sitis in hoc errore qz de⁹ non solum uult credentia sed etia obedientia. Iaco. ij. Quid proderit fratres mei si fide dicat quis se habere opera autem non habeat. Nunquid poterit fides saluare eum. q. d. no Tertius error est dicentium quando ero senex zc. religio sus: tunc seruabo regulam. Idē de clericis z laicis. Idē de mulierib⁹ zc. z uenit mors z uadunt ad infernu. Dicunt fatui quando ero infirmus zc. No dicit demō ante ego impediam. Et quando debebit confiteri faciet ipm dormire ut impediat cofessio zc. Alia uice faciet eum sudare. Ecce quare: dicit ne demoreris in errore impiorum sed ante mortem confitere: uiuus z san⁹ confiteberis quando scilicet es in bono usu rationis. Nota quomodo quolibet mense deberent confiteri de bono consilio.

Tertiaz mortē que est infernalis debemus precauere. Hec mors est quando aia impenitens recedit a corpore que non habuit contritionem neqz confessionem: non remisit iniurias: no restituit aliena z bn̄ potuit: sz noluit z dimisit in testamento: de q̄ nihil fit. Talis anima onerata peccatis cadit in

infernum. ut dicit. Berth. Et illa sz mors qz ut dicit Augu. xij. de ciui. dei sunt elogati a uita celesti: et ruit in puteum mortis inferni ad instar mole grandis: sicut fuit reuelatum. Ioan. Apoca. xvij. Hoc impetu mittetur babilon. i. p̄sona p̄fusa peccatis plena. De ista morte ps. xxxij. Mors peccatorum pessima. Nota mors peccatorum sz primo mala: qz pdit hanc uitam parentes amicos z bona omnia temporalia. Secundo peior quia perdit uitā celestem et societatem angelorum z sanctorum. Tertio pessima: quia pdit uisionem dei z intrat tormenta intolerabilia et uisiones demonum. Dico autē q̄ debemus uitare istam mortem z precauere. Si dicatur et quomodo. Nunqd̄ scit iam deus qui sunt predestinati zc. Quid ergo opz amplius facere. Respondeo. Si facis bonum es predestinatus z ecōuerso. Ioh̄ si tu uis euitare ne sis de illis caue a peccatis: sic uitatur illa mors infernalis: quia prescientia dei non aufert liberum arbitrium. ut dicit Augu. xxiij. q. iij. c. Nobuchodonosor: nec cogit: imo possumus uitare si volumus p̄ libez arbitriū recurrendo ad auxiliū gr̄e dei. Auctoritas. Eccli. xv. An̄ hoīem uita et mors: bonum et malum qd̄ ei placuerit dabit illi. Quasi diceret. de⁹ posuit duas uias paradisi z inferni. Quilibet n̄m̄ diceret q̄ uult ire ad paradisu. Et p̄ quā uia uaditis: dñe per uiam superbie zc. Illa uia est inferni zc. Uia paradisi est humilitas z sic de alijs. Qui uult ire romā no recipit uia anglic: qz non sic inueniretur. Ioh̄ dicit. Ante hominem uita z mors bonum z malum zc.

Quarta ē mors perpetua siue eternalis: quam debemus timere. Et ista differt ab infernali: que solummō est in anima separata a corpore: sz non erit sic eternaliter. Sed in iudicio resumer corpus z simul anima cum corpore stabit in inferno eternaliter. Ratio: qz semp̄ habebunt uoluntatem peccandi. id̄ semper durabit pena in secula seculorū. Un̄ Grego. de penitē. dist. j. uoluisent. Uoluisent iniqui si potuisent sine fine uiuere ut potuisent sine fine peccare oñdunt: quia in peccato semp̄ uiuere cu

piunt: q̄ nunq̄ desinunt peccare dū uiuūt
 Ad magnā ergo iustitiā iudicantis pri-
 net ut nunq̄ careant supplicio: qui i hac
 vita nunq̄ uoluerunt carere peccato. Et
 tamen nō poterūt mori. Uñ de ista mor-
 te dicit Jo. Apo. xxi. Timidis autē et in-
 credulis: et execratis: et homicidis: et for-
 nicatorib⁹: et ueneficis: et idolatris: et oib⁹
 mēdacibus: pars illoꝝ erit in stagno ar-
 denti: igne et sulphure: q̄b̄ est sc̄ba mors.
 ¶ Ubi ponit octo genera pctōiū. Pri-
 mo timidis. s. faciendī p̄niam excusando
 se confessori. Sed tm̄ potest corp⁹ q̄tum
 uult. Unde ps. xiiij. Illic trepidauerūt ti-
 more ubi non erat timor. Scutiferi et alij
 pro uindicta uel predatione ibunt i esta-
 te ardenti et. Et q̄sīcunq̄ delicati absti-
 nebunt ab his que sibi magis placent p̄
 sanitate corporis: sed pro anima non di-
 mitterent pomum. Uñ Greg. in moralis
 ut habet dist. xlvij. c. oēs. Omnes huius
 seculi dilectores in rebus terrenis fortes
 sunt in celestibus debiles et. Pars taliū
 erit in stagno ignis. Nota mors sc̄ba sc̄z
 alterius mundi: qz prime due sunt i hoc
 mundo. ut dicit Aug. xiiij. de ci. dei. Se-
 cundo incredulis. s. malis xp̄ianis q̄ du-
 bitant de articulis: qz tales sunt heretici
 ut oñdit̄ in decretali ti. de hereticis. ca.
 ad abolendam. Tertio dicit execratis. i.
 enouiter blasphemātib⁹: et turpiter de
 eo loquentib⁹: uel cū execratione se dia-
 bolo cōmendantib⁹. Quarto homicidis
 quouis modo: uoluntate: p̄silio: ope: ma-
 lo exemplo uel persuasione. de pe. dist. i.
 ca. noli. dicit Aug. Noli putare te nō eē
 homicidā: qz nō occidis. si em̄ fratri tuo
 malū psuades: occidis. s. animā q̄tuz in
 te est. Dic de mulierib⁹ que occidunt pue-
 ros ad cooperiendū pctm̄ et. Quinto for-
 nicatorib⁹ sc̄z mente et corpe: osculis: ta-
 ctibus: respectibus: et quōcūq̄. Sexto ue-
 neficis: q̄ uadunt ad diuinos: uel ad lra-
 q̄ faciunt uenena et dāt et. Septimo ido-
 larris qui adorant solē: lunā et. Itē in-
 terpretatiue auari sunt idolatre et. Non
 em̄ debetis regratiari soli: nec lune: sed
 deo q̄ dat oia et. ¶ Octauo oibus
 mēdacibus. i. oib⁹ pctōib⁹: qz quoties
 hō peccat: toties mentit̄: faciēdo q̄ p̄mis-
 sionē et abrenūciationē factā in baptismo
 Uñ dicit Ambro. ut h̄ in decreto. xxiij. q.

v. c. caute. Nō solū in falsis uerbis: sed
 etiam in simulatis operibus mendaciū
 est. Mendaciū nāq̄ est xp̄ianū se dicere:
 et xp̄i opa non facere. Mendaciū est ep̄z
 sacerdotem uel clericū se profiteri: et con-
 traria huic ordini operari et. Pars oim̄
 taliū ē in stagno et. Jo dico q̄ debemus
 abominari et timere istā mortē et dānatio-
 nem fugiendo. Uñ ecclesia in persona cu-
 iuslibet christiani orat et dicit. Libera me
 dñe de morte eterna et.

¶ De perseuerantia in bonis operibus
 omni tpe. et non solum in quadragesima
 sm̄ beatissimū Vincentium quē sm̄ones
 fecit in sc̄to Gildasio in britania ubi est
 abbatia monachoz: et fuit die sanctoruz
 Tyburtij et Valeriani feria quinta dñi-
 ce prime post octa. pasche. Sermo. xv.

Si perseuera

uerit usq̄ in finē: h̄ salu⁹ erit.
 Mat. x. Et aliq̄ simplices er-
 rant: dicentes q̄ solū in qua-
 dragesima est tenēda bona uita. iō nunc
 uolo declarare quō nō solū in quadra-
 gesima: s̄z oim̄ tpe debem⁹ bh̄ uiuere: s̄z pri-
 mo salutē h̄go maria. Qui pseuerauit
 et. ¶ Sc̄tus Gre. doctor excellēs san-
 cte ecclesie uolens declarare uirtutē et p̄-
 fectionē bonoz opoz breuiter dicit sic in
 homelia pasche. Uirtus boni operis per-
 seuerantia est. Rō est. Dicūt geometri q̄
 figura spherica nūq̄ est perfecta quous-
 q̄ circulus complet̄ in puncto a quo ince-
 pit uel quousq̄ finis unitur p̄cipio. Da
 exemplū in manu per modū de p̄passu.
 Sic xp̄s est p̄cipiū et finis oim̄. Uñ ip̄e
 dicit Apo. i. Ego sum alpha et o. Prima
 lra alphabeti grecoꝝ est alpha: et ultima
 o. In alphabeto iudeoz p̄ia lra aleph:
 ultima ihau: uult ergo dicere. Ego sum
 alpha et o. i. ego sum p̄cipiū et finis om-
 nis boni. Si ergo xp̄s est principium bo-
 ne uite. ideo in ipso opz ē finire: qz oim̄
 p̄ ipm̄ facta sunt et sine ip̄o factū est nihil
 Jo. i. als modicū eēt inchoare bonā uitā
 nisi p̄tinuet. Jo dicit Greg. Uirtus boni
 operis pseuerantia est: p̄pterea dicit the-
 ma. Qui perseuerauerit. s. de die in die:
 de septimana in septimanam: de mense
 in mensem. de anno in annū usq̄ in finez
 idest xp̄z: salu⁹ erit. Ecce thema declara-
 222

tum. **O** bone gentes amore vfi quesivi in scriptura sacra quot sunt in summa in quibus debemus perseverare vsq; in finem: et inveni q; in tribus.

Primo operando bonum diligenter.

Secundo sustinendo mala patienter.

Tertio orando deum reuerenter.

Ergo q; perseverauerit vsq; in finem in his tribus: hic saluus erit. **O** videamus de singulis.

Primo dico q; debe-

mus perseverare non solum in quadragesima: sed omni tempore operando bonum diligenter quilibet in suo statu: vt sacerdotes: religiosi: laici. Scitis vos sacerdotes qd debetis facere et seruare: diligenter et perseveranter debetis officiare deuote: puerfari honeste: celebrare digne. **O** qualis gloria est parata tali sacerdoti. Religiosi seruetis regulam: vota obedientiam: paupertatem: castitatem: et ceremonias claustrales. **O** qualis gloria parata est tali religioso. Laici decem precepta: dicant breuiter: et talibus gloria magna est parata perseverando in bonis opibus vsq; in finem. **O** audiat bene rationem bone gentes. **Q**uoniam aliqua aia venit ad portam paradisi: deus non dat sibi gloriam ad certum tempus: sed pro vno mense: vel anno vel viginti et ceteris: sed dat sine fine. **O** vultis auctoritatem **Mat.** xxv. **I**bi sunt iusti in vitam eternam. i. sine termino et fine. **I**dem finem bonam rationem seruitium dicitur considerare salario: quia finem salarii dicitur esse seruitium. Ex quo ego deus dat gloriam quod diu erit deus in secula seculorum: et tu debes ei seruire quod diu eris homo. Et ista est bona proportio. **O** audiat vna pulchram auctoritatem christi de ista materia et de illis qui faciunt oppositum: vbi sunt duo secreta magna. **Mat.** thei. xxiij. **Q**uoniam abundabit iniquitas: refrigeret charitas multorum. **Q**ui autem perseverauerit vsq; in finem: hic saluus erit. **H**ic sunt due clausule. Prima quoniam abundabit iniquitas et ceteris. **H**ec clausula declarat quare multi non perseverant in bona vita. **R**espondet quoniam abundabit iniquitas. id est refrigeret charitas multorum. **V**erbi gratia **I**n religiosis qui anno nouitiam sunt deuoti et ardentes seruando regulam et ceremonias totaliter. sed post professionem vel mo-

dicum tempus refrigeret deuotio et charitas ac amor dei videndo iniquitatem aliorum qui non seruant regulam: et deridet eum. **I**dem deficit a bona vita dicendo. **O** ego possum ita bene facere istud sicut talis et ceteris. vel sic faciunt alij. **E**cce quomodo videndo mala et iniquitatem aliorum desistit. **I**dem dicit christus. **Q**uoniam abundabit iniquitas malorum refrigeret charitas multorum qui tenebant bonam vitam quam dimittunt videndo mala aliorum. **I**dem in sacerdotibus nouis in deuotione ardentibus. dicunt deuote officium: ieiunant: nec volunt bibere per tabernas: nec ludere ad taxillos: sicut eis inhihet extra de vita et honore. clerici. c. clerici. ij. viuunt honeste: sed quoniam abundat malicia aliorum et iniquitas sacerdotum tenentium mala vitam: et deridentium bonos: refrigeret charitas bonorum dicentium quoniam videt alios malos. **O** et quare non tenebo concubinam sicut talis: vel quare non possum facere istud et ceteris. **E**t sic propter abundantiam iniquitatum malorum refrigeret charitas bonorum. **I**dem in laicis hominibus et mulieribus et ceteris. **R**ecte accidit talibus sicut aqua feruenti in hyeme: que si ponatur ad aerem frigidum: statim refrigeret et congelatur: sed si sit iuxta ignem non congelatur nec refrigeret. **S**ic de bonis personis deuotis et ardentibus in charitate et amore dei inter malas personas refrigeret a deuotione et ceteris. **S**ecundo si stant iuxta ignem. scilicet christum: et cum bonis et perfectis. **E**t ecce auctoritas que hoc dicit **Hiere.** xxx. **P**ropter multitudinem iniquitatum tuarum: et propter dura peccata tua feci tibi hec. et loquitur christianitati. **S**equitur. **Q**ui autem perseverauerit: non curando de derisionibus vel verbis iniuriosis: hic saluus erit. **O**portet quod perseveret. **U**n si aliquis seruit christo in bona vita centum annis et per horam ante mortem dimittit bonam vitam: dannatur: et perdit totum fructum centum annorum. **C** **O** et modo est vnum argumentum in **h**uius. **S**i dicatur. **O** mirum est ex defectu vnius hore perdere fructum centum annorum. **N**am certum est quod non sic est de seruitio dominorum temporalium: quia solunt de tempore seruitium: et defalcant de tempore quo non fuerunt: aliter esset crudelitas: quia si seruerunt per vnum mensem: solunt pro vno mense. si per vnum annum: etiam pro tanto solunt et ceteris. **Q**uare ergo christus non sic facit cum sit summe misericors: **Q**uare dat damnationem ex defectu vnius hore. **V**idetur cru-

delis: qz saltē deberet retribuere pro tpe illo quo hō fuit. Rñdeo q est magna rō z iustitia q dānet z puniatur hō si nō p seueret vsqz in finē: et si toto tpe vite sue seruerit xpo z deficiat in fine. Rationabile est z magna iustitia. Sz ad hoc melius intelligēdū sciatis bone gētes q semel fuit vn⁹ diues mercator q habebat plusqz cētā milia zc. Fuit ad nūdināsybi emittit p̄cisissimas margaritas z lapides p̄ciosos: z p̄ānos aureos z cetera h̄mōi. Et exposuit in illis centū milia. Quibus emptis fecit de oibus illis vnū fardellū bñ ligatū z vocauit vnū hoīem cui dixit. Ecce ego feci istū fardellū in quo posui oēs diuitias meas: z volo ire ad patriāz meā: vis ipm portare vsqz ad domū meā Rñdet hō libēter. Quot sunt diete: Dicit mercator decez. Oz dicit ille hō. Vos dabitis mihi decē frācos: p qualibet die ta vnū. dicit mercator. Placet mihi. Iste recepit fardellū mercatoris sup colluz z pōderabat multū. Dum autē fuit in decima dieta ppe domū mercatoris ad dimidiā leucā fardell⁹ excoziabat sibi collū z nocebat in dorso. o dixit. Iste fardellus nocet michi: dimisit eū ibi in vno cāpo: z iuit ad domū mercatoris. Et mercator videns eū clamauit. Oy las z vbi est fardellus me⁹: Rñdit ille: Ecce ego portauit eū ppe villā vsqz ad dimidiā leucā z dimisi eū in vno cāpo soluatit mihi decē frācos. O traditor ribalde tu perdidisti oia bona mea q̄ erant in illo fardello Oy las quid faciam. Et accepit ensem z interfecit illū. Oz dicat: debebat solui: Certe nō: immo meruit mortē: qz dimisit dū erat prope domum. Sic est de nobis Mercator est xps q̄ venit de domo paradisi ad nūdināsybi mūdi ad emendū aias nostras p̄ciosas. Un loquit mūdo. Gen. xiiij. Da mihi aias cetera tolle tibi. Et cōmittit fardellū bone vite plenum lapidibus p̄ciosis illi quē tangit in corde vt bene viuat. Unde bñ viuere z operari sunt opera dei z defect⁹ sunt nostri. Oz vultis auctoritatē de hoc de veteri z nouo testamēto. P̄rio de veteri. Esa. xxvj. Oia opera nra operatus es nobis dñe. Scdo de nouo ap̄ls. i. Cor. xij. Diuisiones operationū sunt idem vero deus qui operatur oia in oibus: nos solum su-

mus instrumenta. Alia gratia est ieiunare: alia orare: alia p̄fiteri. Ideo dicit. Diuisiones operationū sunt. Et vult deus q fardellū bone vite portemus vsqz ad portā dom⁹ sue paradisi: q̄ porta dicitur mors hoīs: qz nūqz aliquis p̄ aliā portā nisi p̄ mortē intravit paradysum. Dō p̄o. cxxvij. Hec porta dñi insti intrabūt in eā. Nota dñi: qz porta mortis est dñi actiue z passiue. Actiue qz ipse sic ordinauit: vt p̄ mortē intremus. Auzori. hebre. x. Statutū est: supple a deo hoīb⁹ semel mori. Etiam dicit porta dñi passiue: quia ipse habuit mori. Luce vltimo. Nōne sic oportuit pati xpm: z ita intrare in gloriā suā. Et p̄misit q quicūqz portaret fardelluz bone vite vsqz ad istā portāz mortis daret sibi salarium non decem francoz: sed vnum regnū paradisi z gloriā eternāz Auzoritas Mat. vj. Qui facit volūtatē patris mei qui in celis est: ip̄e intrabit in regnum celoz. Amore huius salarij bona p̄sona portat fardellū bone vite: licet qñqz attedietur labore. tñ vt dicit Greg. Cōsideratio p̄mij minuit viz flagelli. Si ergo per horā dimittitur ante mortē: nō potestis petere salariū: sed meremini punitiōē z damnationē sicut seruus q̄ dānificat dñm suum zc. Ideo christus confortans nos dicit Mat. xj. Venite ad me oēs qui laboratis z onerati estis z ego reficiā vos. Tollite iugum meū sup vos zc. et inuenietis requiem animabus vestris. Graui⁹ est certe onus male vite q̄ bone zc. P̄tz ergo quō debemus perseuerare in bono diligēter: qz vt inqt xps. Mat. x. z. xxij. Qui perseuerauerit vsqz in finem hic saluus erit. D

Secundo debem⁹

perseuerare portādo mala patient. Greg. sup illo vbo. Luc. viij. ca. fructū afferūt in patientia dicit. Nulla sunt bona que agam⁹ nisi equo aīo mala primi tolereamus. Sūt qdā q̄ statim indignantur. Iō oportet patientē portare zc. Et dicā vob rationē z auctoritatē. Rō est talis. Sciatit q̄ iste mūd⁹ est sicut mare fluctuās qz vnda maris mō ascendit alte mō basse vna contra aliā. Sic in hoc mundo qdā sunt alti per prosperitatem vt domini: p̄lati magni: deinde bassi per aduersi-

ZZZij

statē alicui⁹ infirmitatis: vel p̄ditōis bo-
noꝝ vel amicoꝝ q̄z vt ait Boetius lib. ij.
de cōso. p̄sa quarta. Nemo est tam cōpo-
site felicitatis: vt nō aliqua ex parte cuz
stat⁹ sui qualitate rixet. Oꝝ quales vñ.
Nunq̄ in hoc mūdo pōt homo stare se-
cure ⁊ quiete: sicut mare qd̄ semp mouet.
Quis si hō letatur mō: statim tristat. Si
sit in prosperitate statim in aduersitate.
Oꝝ quales tēpestas maris. Ideo David
ps. xcij. Mirabiles elatiōes maris. s. hu-
ius mūdi. Et iterū ps. ciij. Hoc scz secu-
lū mare magnuz ⁊c. Sicut in mari null⁹
pōt diu nauigare sine tempestate: sic nec
possum⁹ esse diu sine aduersitate. Sꝫ si-
cut boni naute nō desistūt propter tēpe-
statē: sed cauent a periculis rupis clamā-
do: gya nauez quia rupes est ibi. Alter
dicit: o leua vela ⁊c. Sic nos in isto ma-
gno viagio vite vsq; ad portā paradisi
habem⁹ fortunas tēpestatis. ⁊ Prima
ab occasione pctōꝝ inclinatiōe carnis et
mūdi. O qualis tēpestas aie ⁊ carnis et
mūdi. Idē vt naute portate malū patiēter
nō solū in bono tpe qñ nō sunt tētatiōes
sed etiā qñ veniūt vel a carne vel mundo
vel diabolo de fide ⁊c. Et tunc opz absti-
nere ⁊ se fortiter custodire orādo: affligē-
do se: ⁊ ad deū recurrendo vt det firmita-
tē in fide: qz de⁹ pōt iuuare. Et sic qui p-
seuerauerit vsq; in finē hic salu⁹ erit. Oꝝ
vultis auctoritatē de hoc. Paulus ad he-
breos. xij. In disciplina perseuerate. ⁊
Tribulatiōes huius mūdi ab ap̄lo vo-
cantur discipline. Ratio: qz ad instar di-
scipline facte suntque habet sex acus seu
pūcturas. Et sunt tres discipline. ⁊ que-
libet hꝫ sex pūcturas. Prima disciplina
est cōuersio vera que habet sex.

Prima est cordis contritio dolorosa.

Secunda confessio verecūda.

Tertia emendandi propositum.

Quarta q̄ multū pūgit est restitutio.

Quinta iniuriarum remissio.

Sexta fame restitutio.

De qua Augu. Nō pigeat ex ipso ore
p̄ferre medicamēta vñ facta sunt vulne-
ra de ista disciplina. ps. xvij. Disciplina
tua correxit me in finē: scz de pctis ⁊ disci-
plina tua ipsa me docebit: scz bona opa.
Sc̄a disciplina est tribulatio naturali-
ter necessaria vt sunt infirmitates q̄ natu-

ralr veniūt: nec possum⁹ eas vitare ⁊ hꝫ
sex pūcturas acutas. s. dolores capitis.

Prima est febris.

Secunda fames.

Tertia sitis.

Quarta calor.

Quinta frigus.

Sexta est finalis mors.

De ista disciplina dicit scriptura. Pro-
uer. iij. Disciplinā dñi fili mi ne abijcias
nec deficias cū ab eo corripieris quez em̄
diliget dñs: corripit. Ubi nota q̄ infirmi-
tates: dolores ⁊ miserie humane dicunt̄
discipline dñi: qz ip̄e dat ea. Rō ad corri-
gendū: iō ne abijcias p̄ impatientiaz vel
indignationē. Tertia disciplina est per-
secutio iniusta ⁊ ꝑria. Puncture sunt no-
cumēta corporis ab aliquo inflata bono-
rū: fame: amicoꝝ ⁊c. De hac disciplina di-
cit ap̄ls. heb. xij. Ois disciplina in pñti
quidē videt̄ nō esse gaudij: sed meroris
postea asit fructum pacatissimū exercita-
tis p̄ eā reddet iustitie. Idē dicit ap̄ls vbi
supra. In disciplina perseuerate. Sequitur.
Tanq̄ filijs vobis se offert deus. Unde
sicut cognoscit̄ pater qñ sunt multi pueri
faciētes aliquā ribaldariā: pater vidēs fi-
lium suū inter illos in platea solū casti-
gat filiū suū dādo sibi alapas nō curādo
de alijs. Sic est signū filiationis dei qñ
corripit nos alapis tribulationū in pla-
tea hui⁹ mūdi. Secus de illis quos non
corripit signū est q̄ nihil sibi attinent vt
dicit Greg. nec p̄ grām nec p̄ glāz ⁊c. ⁊

Tertio debem⁹ per

seuerare orādo deū reuerēter ⁊ hoc ma-
ne ⁊ sero dic modū. vñ di. s. Tho. i. s. par.
q. xxiiij. ar. viij. in. s. senten. di. xli. art. iij.
q̄ etiā p̄ predestinatis debēt ofones fie-
ri: ⁊ ponit exēplū de orōne beati Stepha-
ni p̄ paulo. Et de Isaac q̄ orauit p̄ Ja-
cobo adhuc in vtero matris existēte ⁊c.
Rō hui⁹ perseuerantie in orōne est: qz dñs
Jacobi. s. Oē datū optimū ⁊ oē donū p̄fe-
ctum desursum est descendens ⁊c. Nota
optimū scilz bona corpalia: q̄ bona sunt
inquātū ordinant̄ ad sustētationē corpo-
ris: meliora qz p̄sunt ad remissionē pec-
catoꝝ ⁊ grāz obtinēdā: optima qz ad glo-
riā eternā p̄ducūt p̄ opera misericordie
⁊ alia. Nota omne donū p̄fectū quantuz

ad gratiā gratū facientē z virtutes infu-
sas: de sursum est descendēs zc. scz p oō
nē: quia oō est quasi canale seu via per
quaz dona mie dei z corpalia z spūalia
ad nos licet indignos descēdūt. Lu. xj.
c. Si p seuerauerit pulsans. i. oīās dico
vobis dabit ei quotquot hz necessarios
Dic exēplū de pncipe latronū q̄ q̄tidie
mane z sero reuerēter dicebat salutatio
nē angelicā. Et die qua dimitteret illaz
diabolus deberet eū portare in infernū p
pter mala q̄ faciebat. No. quō heremita
venit ad eū et fecit vocari oēs de domo
z diabolus q̄ erat in forma hoīs seruiēs
coquine p sex annos expectās qñ dimit-
teret ofonē illā angelicā zc. vide scalam
celi. Perseueritis ergo in oratione sicut
Dauid qui dicebat psalmo. lxx. Bndi-
ctus de⁹ q̄ nō amouit orationē meā z mi-
sericordiam suā a me. Glo. Augu. Non
amoueat a te oō tua z nō amouebit
a te misericordia diuina. Amen.

De fide fm beatū Vicētiū: ser. fact⁹ in
villa Guerrādia in Britannia feria sex-
ta post Quasi modo. Et potest fieri plu-
ries in anno. Sermo. xvj.

Noli esse incre-

dulus sed fidelis Joan. xx.
Sermo noster erit d̄ funda-
mento bone vite: scz de fide
catholica. Sed p̄us salutē v̄go maria
zc. A pro declaratione z introductio-
ne materie predicande sciendū q̄ est do-
ctrina cōis z certa in sc̄tā theologia q̄ a
pncipio mundi z citra semper fuit neces-
sariū p saluatione habere aliquā fides
de deo sine qua null⁹ potuit vnq̄ habe-
re hic gratiam dei: nec gloriā in alio mū-
do. S3 diuersimode fides fuit in gētib⁹
Nam tpe legis nature ab adam vsq̄ ad
moysen suffecit fides explicita q̄tum po-
test haberi itellectu naturali sine libris
et sunt duo articuli. Prim⁹ credere vnū
deū: quia intellectu naturali hō pōt co-
gnoscere vnū deū z esse deū. Sicut potē-
tia alicuius dñi pōt cognosci p magnaz
domū p picturas zc. Sic de⁹ per domū
istius mūdi pōt cognosci: qz mūdu nō
est factus p seipm zc. Scōs articulus: q̄
de⁹ est retributor: qz naturā hō potest
cognoscere q̄ dñs dom⁹ retribuit bonis

z punit malos: qz de⁹ est iustus. Hi duo
articuli semp fuerūt necessarij ad credē-
dū. Et ecce autoritas heb. xj. Sine fide
impossibile est quēq̄ placere deo. Cre-
dere em opz accedētē ad deū q̄s est: z in-
quirētib⁹ se remunerator sit. Et hoc ofen-
dit btūs Tho. ij. ij. q. i. ar. vij. Qz em de⁹
est iust⁹ retribuit bonis bōa. z malis pu-
nitionē. Tpe aut legis moysi quā deus
dedit filijs isrl̄ debuerūt habere maiorē
fidē explicitā. s. credere tres articulos. s.
duos p̄dictos scz vnū deū: z q̄ est retri-
butor. z tertio q̄ de⁹ debebat mittere fi-
liū suū saluatorē mūdi: qz clare fuit reue-
latū in lege scripture. Et hoc dicit Da-
uid. ps. cxlvij. Qui annunciat v̄bū suū
Jacob. id est filiū. de q̄ Jo. j. Verbum ca-
ro factū ē. Jacob scz. filijs isrl̄. z iudicia
sua. s. secreta non manifestauit eis. Alia
secreta nō tenebant scire nisi magni lite-
rati: sed rudes solū ista tria. Ex quo aut
venit lex gratie z xps. Oj tenemur oīa
credere z pl⁹: scz duodecim articulos iā
publicatos z declaratos in eccl̄ia: scz q̄
de⁹ est creator oīm: z q̄ incarnat⁹ est zc.
Et ecce quō dicit ille doctor Athanasius
Quicūq̄ vult salu⁹ esse zc. Nota vnuer-
sali quicūq̄ vult salu⁹ esse: necesse est
vt teneat catholicā fidē. Quā nisi q̄sq̄ fi-
deliter firmiterq̄ crediderit salu⁹ esse nō
poterit. Et ante. Quā nisi q̄sq̄ integrā
inviolatāq̄ seruauerit zc. Si ergo fides
est ita necessaria ad saluationē: noli esse
incredulus s3 fidelis. Ecce thema qd̄ lo-
quit cuilibet xp̄iano. Est aut catholica
fides credēda a nob̄ z p̄fitēda tripliciter.

Primo simpliciter sine disputatione.

Scōo integrā sine diminutione.

Tertio firmiter sine dubitatione.

Et pro quolibet dicit thema. Noli esse
incredulus: sed fidelis zc. B

Dico primo q̄ debe-

mus credere fidē catholicāz simplr sine
disputatiōe vel h̄dictiōe. Ille credit sim-
pliciter q̄ solo verbo credit sine iuro vel
testib⁹. Hūc honorē debem⁹ xp̄o facere
credēdo sibi simplr z suo simplici verbo
sine iuramento z demōstratione: qz non
pōt falli nec fallere. Talis credentia est
multū necessaria z meritoria aīe. Oj bo-
ne gētes audiat rōnē. Qz veritates fi-

dei sunt altissime q̄ intellectu cōprehēdi nō p̄nt: ideo o3 credere simplr z nō disputare. Un̄ stultus esset cec̄ volēs disputare de colorib⁹ quos nūq̄ vidit sed opz q̄ credat illud qd̄ d̄i sibi al̄s si vellet ponere i qōnē eēt fatu⁹. Sic nos ceci sum⁹ qz nūq̄ vidim⁹ v̄itates fidei catholice: iō sine disputatiōe opz credere xp̄o q̄ vidit. Un̄ dicit ph̄s. ij. metaphice. Sicut se h3 ocul⁹ noctue ad lumen solis: sic se h3 intellect⁹ n̄r ad māifestissima nature. Nō est defect⁹ solis: qz de se manifestat se: s3 defectus oculi noctue. Sic v̄itates fidei sunt in se clarissime. s3 defect⁹ est intellect⁹ n̄r q̄ p̄phēdere nō pōt: iō sine disputatione opz credere xp̄o dicēdo. Ex quo dñe dicitis mihi q̄ non potestis falli nec fallere credo vobis. Et ecce qd̄ dicit sacra scriptura. Sap. ij. Qui p̄fidūt in illo intelligēt v̄itatē: z fideles in dilectione acq̄escēt illi. Nota q̄ p̄fidūt sc3 q̄ de⁹ nō pōt mēiri: in dilectione acq̄escēt. Nō dicit in disputatiōe: qz qñ aliq̄s vult secuz disputare diabol⁹ facit sibi argumentū qd̄ nō poterit solvere. Iō cadet zc. Iō dicit. xxiiij. q. j. c. qz q̄ ille nō pōt cognoscere deū q̄ nō tenet soliditatē fidei. Sunt em̄ qd̄ā dicētes. O quō pōt eē q̄ xp̄s sit i tā parua hostia ha. ha. quare cogitas hoc iā incipis errare ex quo vis disputare. O quō pōt fieri q̄ vn⁹ de⁹ sit tres p̄sone. O quō pōt fieri q̄ de⁹ sit icarnatus. O. o. ex quo ponis te in disputatione: statim cades a v̄itate fidei. Jam disputatū est p̄ sanctos doctores. iō crede simplr z noli disputare. Credo dñe. Nolo argumenta. Nolo rōnes. s3 credo ex quo vos dicitis mihi. Iō paulus. ij. Cor. xi. Corinthijs q̄ disputabāt de fide de q̄ sufficiēter istruxerat eos: scribit di. Timeo ne sicut serpēs eua seduxit astutia sua: ita cor rumpātur sensus v̄ri z excidāt a simplicitate fidei q̄ est i xp̄o iesu. C Dic practice quō eua disputans cum serpente cecidit in dubitatione z in pctm̄. Gen. ij. Dixit diabolus in forma serpētis. Cur precepit vobis de⁹ vt nō comederetis ex oi ligno paradisi. Ista fuit p̄ma questio mundi. Rñdit eua. Ne forte moriamur. Ecce quia voluit disputare cecidit in dubitationē: cum tñ de⁹ dixit: moriemini si ne p̄ditōe. Et diabolus. Nihil est. Ne-

quaq̄ moriemini zc. Qz debuit rñdere. O p̄ditōr ribaldevade z facis mihi questionē de volūtate dei. Recede: qz nolo disputare de volūtate dñi mei. Ma isto mō nō fuisset decepta. Sic etiā vos debetis rñdere qōnibus q̄s facit diabolus imaginationi vestre de fide. O quō pōt fieri q̄ p̄ sacerdotem peccatorem dicitis v̄bis veniat xp̄s in hostiā zc. Ecce quid ponit diabolus in imaginatione. Iō respondete. O p̄ditōr nolo tecū disputare zc. Sed credo firmiter ex quo dñs me⁹ iesus xp̄s dixit mihi. Ecce q̄re dicit apl̄s Timeo ne sicut zc. quia bone gētes siue sit bonus siue malus sacerdos veraciter consecrat: z est ibi xp̄s: fili⁹ dei z v̄ginis Marie. Morakr. sic multi sunt increduli z in heresi ex disputatiōe fidei. Verbigratia. D p̄rimo vsurarij. dicētes: quare de mea pecunia quā ille tenet z lucratur nō potero recipe vnū p̄ decē vel zc. A. a. Ecce erro: q̄ fidē: qz recipe etiā obolū p̄ mille florenis est manifestay s̄ura. Unde qñ dicitis: mea pecunia. O traditōr ribalde tu nō es dñs quia oportet te reddere rationē de oibus vsq̄ ad vnū obolū qualiter habuisti expēdisti zc. illi cuius sunt pecunie. Et quis est dñs. O ille de quo ps. xiiij. Dñi est terra z plenitudo eius zc. Diuites enim sunt dispensatores solū z ministri z non domini. O vultis auctoritatem. j. Corinthi. iij. Sic nos existi met homo vt ministros xp̄i z dispēsatores. Non dicit dñs sed ministros. ideo dispēsanda est pecunia s̄m volūtate dñi z non aliter. Et ip̄e dedit regulā s̄m suā volūtate dicens. Deute. xxiiij. Nō feneraberis fratri tuo ad vsurā pecuniā neq̄ fruges: nec quālibet aliā rem. s̄ fratri autem tuo absq̄ vsura id quo indigebit cōmodabis: vt benedicat tibi dñs de⁹ tu⁹ in omni opere tuo. Sed vsurari⁹ magis confidit in instrumento falsi notarij q̄ dei: in quo p̄mittit dare mille p̄ decem. O y qualis vsura in omni tpe tuo. Ideo debet dicerediues pauperi. Ego cōmodabo vobis decē z deus dabit mihi vsurā: quia ita dicit in suo instrumēto in ope tuo zc. Sed nolunt p̄fidere in instrumēto dei. Ecce defect⁹. Unde articulus fidei est credere eccliam sanctā catholicā: q̄ determinat q̄ vsura est pctm̄ mortis

le: qz est ꝑceptum dei. Nō furaberis vide. xiiij. q. v. c. penale. ꝑo cauetene sitis heretici. Alij diffamant eccliaz di. q. papa dispēfat ꝑ ꝑlis error. Nec scūus petrus nec tota ecclesia vniuersalis pōt dispēfare in ꝑsura. qz est ꝑ deū. Alij dicūt q. ꝑ orphanis: viduis z hospitalibꝫ pōt fieri ꝑt sustentē. Error est: qz Rom. iij. Nō sunt faciēda mala vt eueniāt bona. Alij de pecunijs ꝑsure ēdificāt capellas. ꝑ maledicta capella. Meliꝫ esset sacerdoti qui seruit tali capelle q. seruiret coquine. Et scōo luxuriosi disputāt. ꝑ quale peccātū est simplex fornicatio qz nō est maritata nec ego ꝛc. ꝑ heresis est: vt dicit bñs Tho. in quolibeto tertio. q. v. arti. ij. Et nunqđ tu esses ꝑditor si cum filia regꝫ dñi tui faceres hoc ꝛc. Sic. Nunqđ tu es ꝑditor ꝛ facis magnā iniuriā ꝑ dñm tuū: cuiꝫ oēs mulieres sunt filie ꝛc. ꝑ scriptura. Malach. ij. Abominatio facta ē in israel. i. xpiani tate: qz ꝑtaminauit iudas sanctificatiōnē dñi z habuerūt filiā dei alieni. Disputet dñs virū q. fecerit hoc magistrū z discipulū de tabernaculo iacob: z offerētē munꝫ dño exercituū. Nota dei alieni q. nō sunt veri q̄sto magis qñ disputant de altissimis fidei est magnū piculū. ꝑ Tertio qđā. ꝑsumptuosi reprobāt imagines di. q. ē idolatria. Ecce ignorātia ex qua cadūt in heresim. Nā vt dicit scūus Tho. ij. q. xciij. arti. ij. imagines nō sūt ad adorandū: sed ad representandū res: z sunt libri laicorꝫ. Unde qñ venimꝫ corāz imagine crucifixi nō adoramus illā imaginēz simplꝫ: sed illud qđ representat: z sic de alijs. Vñ sicut ē error remouere libros clericis: sic imagines laicis. Vñ in veteri lese de ꝑceptit ne fierēt imagines scz ad adorandū. Exo. xxvj. sed bene ad representandū. Vñ deuter. v. Nō facies tibi scriptile: nec similitudinem oīm q. in celo sunt desup ꝛc. Nō adorabis ea: z nō coles. Nota nō adorabis sed representabis. Unde ex ꝑcepto dei erant plures imagines i tēplo salomonis q̄ vnq̄s fuerint in aliqua ecclesia xpianorꝫ. Erāt em̄ ibi imagines leonū ad representanduz potentiā z virtutē dei. Erāt boues ad representandū prouidētiam dei. Primus aut qui i nouo testamēto fecit imagines

fuit christus qui misit imaginē facie sue regi Abagaro vt dicit Eusebius lib. i. c. xvij. ecclesiastice hystorie. Et sanctus Tho. ij. sentētiarū distinctionē. ix. q. i. arti. ij. q. ij. ad tertiu. Nota beatū Tho. quare sūt imagines. s. ꝑpter tria. in secūda secūde. q. ciij. Dic quō Leo imperator fuit excōicatus z hereticus declaratus qz ꝑburebat imagines. vide in decreto de cōse. distin. iij. c. perlatū. c. venerabiles. c. Sextā sanctā synodū. ꝑ

Dico scōo q. debe

mus credere fidem catholicā plenarie sine diminutione. Vñ ꝑclusio est thologie beati Tho. ij. q. v. arti. iij. q. si aliquis credit oēs articulos fidei preter vnū de nullo articulorum habet fidē: sed solum opinionem. Ratio qm̄ oēs articuli fidei habent vnū fundamētum. scz deum z veritatē diuinā que falli nec fallere potest. Qui ergo non credit vnū articuloꝫ: non credit fundamēto quod est deꝫ ꝛ veritas eterna: z sic de nullo habet fidem. Dic similitudinē q. si sup vnā rupez essent fundate. xij. camere. Si rupez caderet oēs camere caderēt: qz destructo fundamento oīa que sunt desuper destruitur ꝛc. Sic de fundamento fidei. de quo apostolus. i. Cor. iij. fundamētū aliud nemo pōt ponere ꝑter id qđ posituz est qđ est xps iesus. ꝑdeo oportet credere omnes articulos sine diminutione: qz vt dicitur. i. Cor. xij. Caritas oīa. s. necessaria credit. Et credēdi sunt magni articuli sicut parui z ecōuerso. Unde christꝫ Luce. xvj. Qui fidelis est in minimo: z i maiori fidelis est ꝑo ad seruandū istam fidelitatē fidei est ꝑsiliū beati ꝑiero. ad paulū ab ecclia seruātū z ab aplo commendatū dicere quolibet die mane z sero Credo ad instar militis qui facit homagiū regi. Ecce qđ dicit apostolꝫ Romano. x. Si ꝑfitearis in ore tuo dñm iesuz z in corde tuo credideris q. deus illum suscitauit a mortuis saluus eris. Vltis rationē quare oportet q. dicat z cōfiteat ore: qz als ad istar cādele extinguit nisi possit respirare. Sic fides i corde ē sicut lucerna accēsa. Or vltis autoritatē Dauid. ꝑs. xvij. Qm̄ tu illumines lucernaz meam. i. credentiam. dñe deus meus il-

ZZZ iij

lumina tenebras meas scz ne cadā in errorem q̄ fidē. Sed nisi respiret ore dicendo zc. paulatim extinguit in corde. 3o ap̄ls ij. Cor. xij. Vosmetipsos tērate. si estis in fide sp̄ivos pbate. Probat aut ore cōfitēdo: quia tūc cor p̄firmat sicut bacul⁹ q̄n p̄cutit forti⁹ in terra firmat. Sic dauid qui sp̄u p̄phético sciebat. oēs articulos fidei etiā hūit dicebat. ps. cxv. Cre didi. s. corde p̄pter qd locut⁹ sum. s. ore. Oy dōz quō dicebat. O ego aut hūilia tus suz nimis. Qui hoc p̄siliū diligenter suabit infallibilr saluabit virtute fidei: q̄ nō patiet ip̄z mori sine p̄tritiōe. Lu. vii. fides tua te saluā fecit. Uade in pace. Dicte latrone crucifixo cū xp̄o. **D**

Dico tertio q̄ debe

mus credere fidē catholicā firmiter sine dubitatiōe. Vñ certū debem⁹ credere articulos fidei q̄ illa q̄ videmus oculis nostris. Rō qz sensus possunt decipi ex defectu aliquo obiecti vel subiecti vel mediū vt p̄tz de visu in ebrijs q̄bus videt q̄ vn⁹ hō sit duo zc. De gustu infirmis q̄bus vident dulcia amara. vt dicit Aug. libro p̄fessionū. 3o ap̄ls. Jacobi. j. c. Postulet in fide nihil hesitans. Qui em̄ hesitat similis est fluctui maris q̄ a v̄eto mouet z circūferit. Unde sicut vnda agitur ventis: sic p̄sona q̄ dubitat in fide agitatur argumētis z rōnibus z nihil potest obtinere a deo: secus de fideli. vñ Apo. ij. Esto fidelis vsq̄ ad mortē z dabo tibi coronā vite. fides em̄ est tā fortiter tenenda q̄ citius debet hō amittere famā bonā et vitā q̄ dimittere fidē. Unde si dicat alicui. Tu perdes bonā famā nisi dimittas fidem: debes dicere. Magis volo pdere famā zc. Tu perdes bona tp̄alia: vltra tu pdes diuitias honores zc. Ego citius volo oia illa pdere q̄ fidem domini mei iesu xp̄i. Tu perdes manus pedes vxorem: filios zc. ego malo oia pdere zc. O tu perdes corp⁹ zc. Ego non curo zc. qz vsq̄ ad mortē inclusiue debes tenere fidem. O dñe z qd dabitis nobis: Quid? Coronā vite. De qua apo. xij. Signum magnū apparuit in celo. Mulier amicta sole z luna sub pedib⁹ ei⁹ z in capite ei⁹ corona stellarū duodecim. Ad l̄raz intelligit de ecclia. Allegorice de h̄gine ma-

ria. Tropologice de aīa beata sm̄ quez intellectū mō loquar. Hec mulier est q̄libet aīa deo fidelis q̄ d̄r iduta sole. i. xp̄o de quo ecclia loquitur beate virgini. Ex te ortus est sol iusticie xp̄s deus noster. Que induit per fidez verā. Et luna. i. philosophia debet esse sub pedibus aīe quo ad fidez: qz qui vellet se gubernare in fide sm̄ p̄ncipia philosophie: statim caderet. Unde dicit vnum p̄ncipiū phie: q̄ multiplicatis suppositis multiplicantur essentie. Sz ponat extra sub pede fidei: qz non tenet hoc principium in creatore sed bone in creaturis solū. Itē aliud p̄ncipiū phie. Finiti ad infinitū nulla est p̄portio. Sed de⁹ ē infinitus z homo finitus: ergo nō potuit fieri incarnatio. Extra p̄ncipia sub pedib⁹: quia phia in hoc non est vera: qz de⁹ pōt facere. Itē aliud principium. Impossibile est deū mori: ergo de⁹ nō est crucifixus. Extra extra sub pedibus. Item aliud: locus d̄z p̄portio nari locato: ergo in hostia cōsecrata nō est de⁹ cū sit immēsus zc. Foras sub pedibus. Itē aliud principium. A pura priuatiōe ad habitū impossibilis est regressus: ergo xp̄s nō resurrexit. Foras foras Luna sub pedib⁹ zc. Oz vult? autoritatē Ap̄lus dicit Collo. ij. videte ne q̄s vos decipiat p̄ phiam z inanē fallaciā sz traditionē hoīm sm̄ elemēta hui⁹ mūdi: et nō sm̄ xp̄m. Nota fallaciā. i. logicā que arguit fallaciter. **3** Si erga creditis sine dubitatiōe in alio mūdo habebitis coronā stellarū duodecim. Sicut em̄ sūt duodecim articuli fidei: sic ē corona duodecim beatitudinū q̄ correspondēt. Corona est gloria p̄petua in qua sunt duodecim btitudines q̄ nō habēt finē. Tres stelle ante ad modū lapidū preciosorū sunt de beatissima trinitate.

Prima est credere deum patrem zc. Secunda est credere deū filium patri coequalem.

Tertia spiritū sanctū a patre z filio procedentem.

Tres stelle a sinistris sunt.

Prima xp̄i incarnatio.

Secunda eius passio.

Tertia patrū ex libo īferni liberatio.

Tres autem stelle a dextris sunt.

Prima q̄ tertia die resurrexit.

Scba q̄ ad celos ascendit.

Tertia q̄ ecclesiā gubernat virtute sacramentorū que diuisit et instituit.

Tres stelle retro sunt.

Prima q̄ xp̄s venturus est iudex.

Scba q̄ oēs hoies et mulieres resurgēt

Tertia q̄ oēs remunerabit s̄m merita vel demerita.

Ex hīs duodecim articulis correspondēt. xij. beatitudines. Prima tētio. Scba visio. Tertia fruitio. Quarta agilitas. Quinta impassibilitas. Sexta claritas. Septima subtilitas. Octaua securitas. Nona bona associatio. Decia desiderij adimpletio. Undecima oīm bonorū adeptio. Duodecima oīs timoris repulsio. Ecce quō fides b̄nificat. Jō ap̄ls. ij. Tim. iij. Bonū certamē certauit: cursum cōsumauit: fidē seruauit: sc̄z in tribulationib⁹: tentationib⁹ et c. Jō in reliquo. i. p̄petuo spe reposita est mihi corona iustitie et c. Iustitia em̄ dictat vt q̄ b̄n seruauerit dicta iudicis remuneret et c. Seruem⁹ s̄m fidē dei nr̄i: per quā erim⁹ p̄petuo corona ti in celis cū angelis et sc̄is. Amen.

De resurrectione ghali. s. Vincētū sermo habit⁹ cadoni i normania. Ser. xvij.

Resuscitabo eū

in nouissimo die. Istud s̄bū scribit. Jōā. vj. Materia nr̄i s̄monis erit de resurrectione ghali in die iudicij oīm tā bonorū q̄ malorū: iustorū et iniustorū. Materia erit utilis ad b̄n se gubernādū. S̄z p̄mo salutē s̄go maria et c. Resuscitabo eū in nouissimo die. Inter articulos fidei est vn⁹ de resurrectione ghali: sc̄z vltim⁹. Carnis resurrectionē et c. Et de hoc dicā vobis duo p̄rio rōnē. A Sc̄o autoritatē: q̄ bone gentes rō dat sc̄iam: et autoritas p̄firmat credētiā. Rō s̄ hui⁹ resurrectionis ē ex diuina iustitia: q̄ xp̄s sicut iudex iust⁹ vult remunerare bonos vel punire malos s̄z opa bona vel mala. Ita q̄ nō solū respicit equitatē et equalitatē: s̄z etiā p̄formitatem. De hoc autoritas David. ps. lxj. Semel locut⁹ est deus duo hec audiuit: q̄ potestas dei est: et tibi dñe mla: q̄ tu reddis vnicuiq̄ iuxta opa sua. Dicit dauid q̄ semel in p̄istorio sc̄tē trinitatis audiuit duas cōclusiones. Prima q̄ de po

tens est ad puniendū malos. Scba q̄ est misericors ad premiādū bonos: nō solū s̄m opera: sed etiā iuxta. Nā iuxta dicit modū et cōformitatē: q̄ s̄m q̄ opus bonū vel malū erit pri⁹ vel posteri⁹ s̄m hoc premiabit vel puniet. Or modo videndū est quatr sunt bona operavel mala. Nā sunt primo ab aia cogitādo: deliberando ordinādo: tractādo et desiderādo verbigfa. de bonis opib⁹. Primo aia cogitat cōuerti ad deū. Cogitat cōfiteri et c. Sic et sic faciā. Totū hoc fit ab aia anteq̄ ponat in executione per corpus vel anteq̄ fiant a corpore. Mat. xxvj. Spūs quidē p̄tōptus est: caro autem infirma. Jō aia prius meref. Sed in executione opis corpus laborat: vt ptz orādo: flectit genua cōfitemdo: affligēdo se per penitentiā et c. Jō aie bonorū prius habēt gloriā q̄ corpora: q̄ p̄mo faciunt opus bonum. Ubi sunt aie patriarcharū: p̄phetarū: ap̄torū: confessorū: doctorū: martirū: virginū: penitentiū: innocentū: In paradiso. Et ih̄ corpora sunt in terra putrefacta: et nōdū habēt suū premiū: q̄ posterius fecerunt bonū opus p̄ executionē. Ideo requirit diuina iustitia q̄ etiā, associetur alabus in gloria. Et p̄pterea erit resurrectio. Ubi de. b. Tho. in. iij. pte. q. lix. ar. v. et in. iij. sen. di. xliij. ar. j. q. j. vt. f. corpus simul cū aia habeat gloriā. Idē dicēdū de malis operibus. Primo fiunt ab aia cogitādo: desiderādo et c. vtpz de vindicta. O dicit aia si ego possez reperire talē et c. Et nōdum fit opus per corpus: s̄z q̄n ponit in executione: tūc corpus associat se aie faciendoo pus vindicte. A mort. a mort et c. cōsulēdo: percutiēdo et c. Idē de supbia: p̄p̄a: auaritia: luxuria cuz aliā pulchra muliere et c. Jō diuina iustitia requirit vt primo aie habeāt penā: q̄ primo fecerūt pctm̄ vt ptz. Ubi est anima iude: pilati: et aliorū dānatorū iā sunt in inferno et tamē corpora sunt adhuc in terra putrida. S̄z q̄ corpora fuerūt associata aie in culpa per executionē: iō resurgēt in iudicio: vt s̄t associenē in pena. Or vultis autoritatem q̄ dicit oia supradicta. Pau. ij. Cor. v. Oēs nos manifestari opz añ tribunal xp̄i vt referat vnicuiq̄ p̄pria corporis put gessit siue bonū siue malū. Nota p̄pria corporis nōdicit aie: q̄ iā h̄z gl̄iaz vel

penā. p̄t̄ ergo rōne ⁊ autoritate quare erit resurrectio. Ideo ait x̄ps ī themate. Resuscitabo eū. s. genus humanū in nouissimo die. Quod vultis scire practicā. X̄ps declarauit nobis in vna autoritate. Jo. v. dicens Nolite mirari hoc. q̄ venit hora in qua oēs qui in monumētis sunt audiēt vocē filij dei ⁊ p̄cedent q̄ bona fecerūt in resurrectione vite: qui vero mala egerūt in resurrectionē iudicij. Ubi sunt tria puncta declaranda pro presenti.

Primo remouet dubitationez de ipsa resurrectione.

Secundo ostēdit tempus qd̄ erit ex diuina operatione.

Tertio declarat finez in bonoz ⁊ maloz retributione.

Primo ergo dicit

x̄ps. Nolite mirari hoc. s. de resurrectione ḡnali: hoc dicit q̄ multi simplices ⁊ rudes mirant̄ dicētes: quō poterūt resurgere incinerati ⁊ p̄busti v̄l comesti a bestijs ⁊ piscibus ⁊c. Ideo dicit x̄ps. Nolite mirari hoc: q̄ creator reducat ⁊ reformet integru illud qd̄ fuit. Nō est mirū. Nonne argentarius de puluere argenti vel auri reformat cupā vel tasseaz: ⁊ tñ nō potest facere sine materia. Quid ergo mirum si deus qui de nihilo cuncta creauit p̄t̄ reformare quod fuit. Sed mirandū esset: si talis resurrectio fieret per naturam. Qd̄ ergo deus faciat non est mirū. Nō mirabatur. Job qui clari⁹ de resurrectione locutus est: vt dicit Hiero. ad paulinū de oibz diuine historie libris. c. viij. Naz̄ ip̄e Job. c. xix. dicit. Scio q̄ redēptor me⁹ viuit: ⁊ i nouissimo die de terra surrectur⁹ sum: ⁊ rursum circūdabor pelle mea: ⁊ in carne mea videbo deū saluatorē meum. Quē visurus sum ego ipse ⁊ nō ali⁹. Re posita est hec spes mea in sinu meo. Job fuit ante incarnationē x̄pi plusq̄ mille et quingētis annis ⁊ dicebat. Scio q̄ redēptor me⁹ viuit. Nota viuit. nō inq̄tū homo: ergo inquantū deus. Argumentū insolubile ⁊ iudeos. Et in nouissimo die ⁊c. nō dicit q̄ erit alius q̄ fuit ⁊c. s̄ ego ip̄e: q̄ oia mēbra resurgent ⁊c. Etia illa sancta mulier martha nō mirabatur quando x̄ps dixit sibi. Joā. xi. Resurget frater tuus. Respōdit. Scio quia resurget in re

surrectione in nouissimo die. Dic q̄o omnia corpora hominū nisi sint priuilegiati incinerabunt̄ ante finem mūdi per ignis cōflagrationem vt ostendit beat⁹ Tho. in. iij. sen. dist. xliij. arti. iij. q. ij. Omnia autem illa fient diuina virtute: ergo nolite mirari hoc ⁊c.

Secundo dicit christus

q̄ venit hora. Nō dicit venit ānus venit mēsis: venit septimana vel dies: s̄ venit hora in q̄ oēs qui in monumētis sunt audiēt vocē filij dei. Ubi nota primo quod illa resurrectio fiet in hora: immo in momento qd̄ est. xl. pars hore. Unde ap̄ls. i. Cor. xv. Ecce mysteriū vobis dico: oēs quidē resurgemus: sed nō oēs imutabimur in momēto. in ictu oculi: in nouissima tuba. X̄ps dicit hora. ⁊ Paulus momentū. Cōcordat sic: q̄ x̄ps loquēs iudeis rudib⁹: ideo loquebat̄ s̄m cōem moduz loquēdi: q̄ qñ aliqd̄ fit subito cōiter dicitur. Istud fit in hora statim. Paulus vero loquēs p̄his subtilibus loquebat̄ magis stricte. Uñ in illa resurrectione in momēto. i. xl. parte hore fiet cōgregatio corporū ⁊ mēbroz. S̄ in ictu oculi sicut obiectū ad potentiā erit informatio aīarū: q̄ in instāti in momēto fiet cōgregatio mēbroz ⁊ in ictu oculi aīe informabūt corpora. Nō. in nouissima tuba. Nō intelligatis q̄ sit de aliqua materia: sed illa vox. Surgite mortui venite ad iudiciū: propter terribilitatē sui soni dicitur tuba: q̄ vox d̄i filij dei imperatiue ⁊ principaliter: ⁊ michaelis executiue ⁊ instrumētāl̄. Beatus tho. in. iij. sent. di. xliij. art. iij. q. iij. dicit q̄ erit vox x̄pi vel apparitio ei⁹. Ideo ap̄ls dicit. i. Thessal. iij. Hoc enim vobis dicimus in verbo domini: q̄ nos qui viuim⁹ qui residui sum⁹ in aduētū dñi nō p̄ueniem⁹ eos qui dormierunt: hoc est nō erimus citius resuscitati q̄ illi qui iam sunt defuncti. Quoniā ip̄e dñs in iussu ⁊ in voce archangeli ⁊ in tuba dei descēdet de celo ⁊ mortui qui in x̄po sunt resurgēt primi. i. p̄ncipaliores ⁊ digniores. Morāl̄ cogitate quē timenda est illa dies iudicij. Hiero. de se dicit sup̄ Matth̄. Siue comedam siue bibam siue aliud faciā: semper videtur mihi sonare in auribus meis illa terribilis tuba

Surgite mortui: venite ad iudicium &c. Dic practice. Ecce scii hoies de quo cogitabant et timebant: et vos quid cogitatis de taberna: quoquina: lupanari fraudibus: vidicis &c. Recte vadimus ad infernum. sicut capre ad macellam. Cum tamen Adam diceret. Gen. iij. Vocem tuam domine audiui et timui eo quod nudus essem. scilicet bonis operibus: et tamen non fecerat nisi unum peccatum gula: quanto magis debet tu timere quod tot peccata fecisti &c. **D**

Tertio christus dicit.

Et procedent qui bona fecerunt &c. Dic quod omnes resurgemus in etate. xxxij. annorum. sicut christus. Unum adam qui vixit nonagenis. xxx. annis resurget in etate. xxxij. annorum. Puer etiam unum hore &c. Dic de omnibus. Vultus auctoritate: Aplos ad Ephe. iij. Occurrem omnes in unitate fidei et agnitionis filij dei in vix perfectum: in mensuram etatis plenitudinis christi. Etiam pueri in vtero mortui. Boni autem resurgent sine aliqua difformitate: intantum quod si modo posset videri unum corpus gloriosum nolletis comedere. Oy respicite &c. Et hoc requirit diuina iustitia. Ex quo sciuerunt bene gubernare corpus suum in castitate &c. rationabile est ut resurgat gloriosum. Dic quod quilibet vult habere equum suum vel asinum castum: sed non seipsum. Et isti gloriosi cantabunt unam cantilenam scriptam Esa. lxj. Gaudens gaudebo in domino: et exultabit anima mea in deo meo quia induit me vestimentis salutis: et in dumento iustitie circumdedit me: quasi sponsum decoratum corona: et quasi sponsam ornatum moribus suis. Ad instar nobilis sponse quam recipit preciosam vestem ornatum lapidibus preciosis et coronam sibi a sponso suo missam: et respicit se vndique. Oy tam pulchra vestis &c. Et semper stabunt in illa gloria et etate sine dolore &c. Quantum ergo est laborandum pro tanta gloria: quam pro modica remuneratione regis milites tantum laborant: et exponunt se morti: Sed ista gloriosa resurrectione non resurgent impii in iudicio: ut dicit david: sed nigri: fetidi: dolorosi

a capite usque ad pedes sic recipient corpora sua. Unum si hic esset unum corpus altius dantati esset tantus ferox quod sentiretur usque ad Parisios. Oy quod feret. Certum dicit christus de iuda. Bonum erat ei si natus non fuisset homo ille. Mat. xxvj. Tunc dicit anima dantata clamando quam oportebit eam ingredi illud corpus fetidissimum et ardentissimum et horribile. Oy las infelix ego quis me liberabit de corpore mortis huius? Ro. vij. Et hoc requirit diuina iustitia: quia male se gubernauerunt in hac vita cum luxuria: ebrietate: blasphemis &c. Rationabile est ut induant corpus fetidum deforme &c. Unum aplos Gal. vi. Qui seminat in carne sua: de carne et metet corruptionem &c. Consulo ergo ut bene regatis corpora vestra cum sobrietate: castitate &c. quia tunc christus resuscitabit vos in gloria secum &c. Amen

C habes in hoc volumine humanissime lector sermones diui Vincentij ordinis predicatorum: declamatoris sua etate (pace omnium dixerim) longe prestantissimi tam de nouo excusos diligentiarum impensis solertissimi viri Simonis vincent eiusdem diui Vincentij quibusdam alijs sermonibus additis: quos si gratos esse cognouerit: reliquos singulari doctrina refertos impressurus est: quos haud mediocre labore in unum collegit: et diligenter recognouit pie memorie frater Simo bertherij ordinis predicatorum sacre pagine professor benemeritus. Impressos Lugduni per Benedictum Bouyn. Anno domini. M. cccc. lxxv. Die vero. xj. mensis Januarij.

Registrum huius partis.

AAA BBB CCC DDD EEE
 fff ggg hhh iii kkk lll
 mmm nnn ooo ppp qqq
 rrr sss ttt uuu xxx yyy
 zzz Omnes sunt quaterni preter
 333 qui est ternus.

Quis male agit odit suum. amen

Sed si non esset perfectus quilibet esset

*In quo. ubi ramis. casus cor infirmitas. labor
Ad locum pergo mortem germet*

